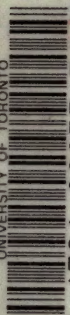

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 00357151 0

HANDBOUND
AT THE

UNIVERSITY OF
TORONTO PRESS

67

6796

CORPUS

SCRIPTORUM HISTORIAE

BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIOR ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

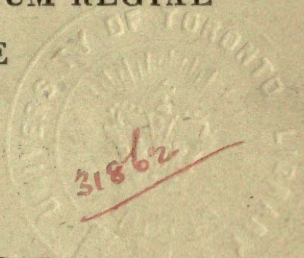
INSTITUTA,

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE

BORUSSICAE

CONTINUATA.

LEO GRAMMATICUS.

EUSTATHIUS.

Vol 37

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXLII.

CONPUS
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE

DF
503
C6
v.34

EDITIO RECONDITA ET COPIOSIOR

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. R.

INSTITUTA

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE

BOUSSICAE

CONTINUATA

LEO GRAMMATICUS

EUSTATIUS

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCLXIII

LEONIS GRAMMATICI

CHRONOGRAPHIA.

EX RECOGNITIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

ACCEDIT

EUSTATHII DE CAPTA THESSALONICA LIBER.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXLII.

IMMANUELIS BEKKERI

P R A E F A T I O.

Leonis grammatici partem eam quae a p. 207 ad 331 pertinet, post Goarum Combefisius edidit, Theophanis sui p. 443—510. alteram nuper admodum I. A. Cramerus adiecit, Anecdotorum Graecorum e codicibus manuscriptis bibliothecae Regiae Parisiensis 2 p. 243—379. qui ita praefatus est.

Hanc Anonymi chronographiam, quam e codice 854 f. 328 r. deprompsi, Leoni grammatico tribuit catalogi confector, sed perperam, credo: nam ea parte tantum operis nomen Leonis comparet quae sequitur tempora quorum annales confecit Theophanes, et haec satis congruunt cum iis quae sub eius Leonis nomine in Corpore Byzant. Script. vulgata sunt. hoc chronicon mihi videtur esse confectum ex variis scriptoribus, Cedreno, Ioanne Antiocheno, chronico

Paschali et aliis forsitan qui interciderunt. scholia quaedam adiecta sunt in margine eadem manu, quae est decimi tertii seculi.

Eustathii de capta a Latinis Thessalonica libellus primum inter opuscula eius a Tafelio collecta prodiiit. vertendum commisimus Eduardo Brockhoffio, praeclara indole iuveni, cui Phrantzen debemus Latine loquentem, mox Nicephori Gregorae partem tertiam e bibliothecarum latebris erutam debituri.

Scrib. Berolini Cal. Dec. a. 1841.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ *).

LEONIS GRAMMATICI

CHRONOGRAPHIA.

ΛΕΙΠΕΙ ΤΑ ΕΞ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΑΥΤΗΣ.

. Τοίνυν ἐκ τῶν εἰρημένων ἐνοεῖν ὅτι ἡδύνατο ὁ ἄνθρωπος καὶ μετὰ τὴν παράβασιν εἰς αἰῶνας ζῆν, εἰ ἐγεύσατο τοῦ τῆς ζωῆς ξύλου· διὸ ἵνα μὴ κακὸν ἀθάνατον ἦ ὁ ἄνθρωπος, τοῦ παραδείσου ἐξοστρακίζεται, ὅπως μὴ γεύσῃται τοῦ τῆς ζωῆς ξύλου καὶ ἀθάνατος διαμείνῃ. Φνητὸν δὲ αὐτὸν ἀπεφάνητο ὁ θεὸς νεκρότητι περιβαλῶν· τοῦτο γὰρ οἱ δερμάτινοι χιτῶνες σημαίνουσιν, ἀπὸ τοῦ λόγου τῆς τῶν ζώων νεκρώσεως, ὅπως διὰ τῆς λύσεως τοῦ σώματος καὶ τῆς δέσεως ἡ ἁμαρτία πᾶσα αὐτόπρεμος διαφθαρή.

*) Quae vulgo addunt, τὰ τῶν νέων βασιλέων περιέχουσα, ea ad alteram huius libri partem et Leonis Armenii initia pertinent.

DEEST INITIUM HUIUS HISTORIAE.

. Igitur ex iis, quae dicta sunt, colligendum, potuisse hominem, vel post peccatum in aeternum vivere, si ex vitali arbore fructus sumsisset; quare ne immortale malum sit homo, ex paradiso est expulsus, ne vitalis arboris fructibus vescatur, et permaneat immortalis. mortalem autem eum deus fecit, induens ei mortalitatem (id enim vestes e pellibus factae significant, mortalitatis animalium ratione) ut, corporis quoque vinculis dissolutis omne peccatum radicitus extingatur.

Εἴρηται δὲ ὑπὸ τοῦ θεοῦ τὸ “ἰδοῦ Ἀδάμ γέγονεν ὡς εἷς
 ἔξ ἡμῶν τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν” οὐχ ὡς προκό-
 ψαντος αὐτοῦ διὰ τῆς ἀπειθείας ἐπὶ τὴν τῆς ἀρετῆς τε καὶ
 κακίας γνῶσιν, ἀλλ’ ὡς τοιοῦτου ἔξ ἀρχῆς πλασθέντος. φθά-
 σασα γὰρ εἶπεν ἡ γραφὴ ὅτι ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, 5
 κατ’ εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. ὁ δὲ πλασθεὶς κατ’ εἰκόνα
 θεοῦ δῆλον ὡς προκαταβεβλημένην εἶχεν ἐν τῇ φύσει τὴν γνῶ-
 σιν τοῦ καλοῦ τε καὶ τοῦ πονηροῦ. διὸ ἵνα μὴ τῇ αὐτεξου-
 σιότητι κεκορημένος μεταλάβῃ τοῦ τῆς ζωῆς ξύλου καὶ γένη-
 ται κακὸς ἀθάνατος, ἐξεβλήθη σὺν τῇ Ἐυᾷ εἰς τὴν γῆν τῆς 10
 κτίσεως αὐτοῦ. τί γὰρ μετὰ ταῦτα πάντα ἡ θεία γραφή;
 “καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς
 τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἔξ ἧς ἐλήφθη· καὶ ἐξέβαλε τὸν
 Ἀδάμ, καὶ κατέκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τῆς τρυφῆς τοῦ παρα-
 δείου, καὶ ἔταξε τὰ χερουβὶμ καὶ τὴν φλογίνην ὄμορφαίαν 15
 τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.”

Μετὰ τὸ ἐκβληθῆναι τὸν ἄνθρωπον ἔξω τοῦ μακαρίου
 χωρίου ἀκαταμάχητοι φρουροὶ καὶ λίαν ὑπέροπτοι φυλάττειν
 τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἐτάχθησαν, ὡς μηδένα τοῦ λοι-
 ποῦ ἰσχύειν παρελθεῖν ποσὶ βεβήλοις εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον. 20
 καὶ γὰρ μάχαιρα φλογίνη ἐτέθη ἐκεῖ ἐπὶ τῷ τὸν πλησιάζοντα,
 ἔξ ὕλης ὑπάρχοντα, πυρὶ φλεγόμενον ἀναλίσκεσθαι παρὸντὰ
 καὶ ἀπόλλυσθαι. στρέφεται δὲ ἡ ὄμορφαία, ἵνα ἐν τῇ πα-

20. εἰς om C i. e. editio Crámerana. 21. τῷ] τὸ C

Dictum est a deo: “ecce Adamus factus est ut nostrum aliquis, ita ut cognoscat bonum malumque,” non quo eo, quod non obediens fuit, virtutis et sceleris cognitionem nactus esset, sed quia talis ab initio formatus erat supra enim dixit biblia: “creavit hominem deus et creavit ad dei imaginem.” formatus autem quum fuerit ad dei imaginem, apertum est, insitam ab initio eius naturae boni malique cognitionem fuisse. quare ne libertate utens, vitalem arborem adiret, fieretque malus immortalis, expulsus est cum Eva in regionem quam incoleret; quid enim post haec omnia sacra scriptura? “et emisit eum deus dominus ex paradiso voluptatum, ut terram coleret, ex qua sumptus erat, et extrusit Adamum deditque domicilium procul a voluptatibus paradisi. et chernibim collocavit, gladiumque flammeum qui circumgebatur ad viam vitalis arboris custodiendam.

Expulso ex felice regione homine invicti et vigilantissimi custodes ad defendendam vitalis arboris viam sunt collocati, ut nemo in posterum ad illum locum profanis pedibus accedere posset. namque flammans gladius ibi positus est, ut, si quis e terra factus appropinquaverit, igni consumatur extemplo et intereat. circumagitur autem

λιγγενεσία, ὅτε καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐθις οἰκίτωρ γένηται τοῦ παραδείσου, τοὺς μὲν δικαίους φωτίσῃ παρερχομένους ἐπὶ τὸν θεῖον τῆς ἀθανασίας χῶρον, τοὺς δὲ ἀδίκους, εἰ γε προσεγγίσαιεν, καταφλέξῃ. αὐτόματα δὲ πάντα ἢ γῆ ἔφερε πρὸ 5 τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδάμ, καὶ μετὰ τοῦτο μηδὲν φέρειν χωρὶς πόνου ἐκελεύσθη.

Ἐξελθὼν τοίνυν ὁ Ἀδάμ σὺν τῇ Ἐνᾷ ἐκ τοῦ παραδείσου καὶ συνελθὼν αὐτῇ ἐγέννησε τὸν Κάϊν, εἶτα μετ' αὐτὸν τὸν Ἄβελ. ἦν δὲ Κάϊν μὲν γεωργὸς γῆς, ποιμὴν δὲ προβάτων 10 Ἄβελ. τοῦ δὲ Ἄβελ ἐκ τῶν πρωτοτόκων προβάτων δῶρα θύσαντος τῷ θεῷ, καὶ τοῦ θεοῦ δεξαμένου, καὶ τοῦ Κάϊν οὐκ ἐκ τῶν πρωτογενημάτων ἀλλὰ μετὰ τὴν ἰδίαν καὶ κοινήν τῶν καρπῶν ἀπόχρησιν θεῷ προσκομίσαντος, καὶ τοῦ θεοῦ μὴ δεξαμένου, οὐ μόνον ταῦτα ἀλλὰ καὶ ὅσα ἐφεξῆς ἐκ τῆς 15 πτῆς Γενέσεως ἔχουσι τὰ Μακρὰ ἐπὶ κακίᾳ τοῦ Κάϊν (τοῦτο δὲ ἐγένετο φανερόν διὰ τοῦ ἕξαποσιαλέντος οὐρανόθεν πυρὸς εἰς τὴν τῶν προσερχθέντων ἕξανάλωσιν), ἐζήλωσεν ὁ Κάϊν τὸν Ἄβελ. ζητητέον ἐν πρώτοις διὰ τί τοῦ Κάϊν οὐ προσήκατο τὴν προσφορὰν. λύει τοίνυν τὸ ἀπορούμενον αὐτῇ ἢ 20 γραφὴ φήσασα “καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, προσήνεγκε Κάϊν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς,” ὥστε διὰ τοῦτο ἐλέγχεσθαι τὸν Κάϊν ὅτι μὴ τὰ ἀκροθίνια τῶν γενημάτων μήτε τὰ πρωτογενήματα προσήνεγκε τῶν καρπῶν τῷ θεῷ, ἀλλὰ ταῦτα μὲν

3. προσεγγίσεις C

7. ἐπειθὼν C

gladius, ut in nova vita, quando homines denuo incolae fient paradisi, iustos illustret praetereuntes in divinum immortalitatis campum, improbos autem, si quis appropinquaverit, comburat. sponte autem terra ante Adami peccatum omnia proferebat, atque postea nihil ferre sine labore iussa est.

Egressus igitur Adamus cum Eva ex paradiso coitit cum ea et procreavit Cain et post illum Abel. erat autem Cain agricola, pastor gregum Abel. quumque Abel ex primitiis pecudum munera deo sacrificasset, accepissetque deus, et Cain non ex primitiis, sed post proprium et communem fructuum usum deo prae buisset, quae tamen repudiavit deus, neque ea tantum, sed etiam quaecunque deinceps ex Parva Genesi in Magnam translata sunt, ob Cain impietatem, (illud autem declarabatur delecta de coelo flamma, qua consumerentur dona allata); Cain ira in Abel exarsit. inquirendum est primum, cur repudiatum sit Cain sacrificium. et solvit quaestionem ipsa biblia dicens: “et evenit post aliquot dies, ut offerret Cain e terrae fructibus,” ita ut propter illud vituperetur Cain, quod non optimum quodque e fructibus ne-

ἑαυτῷ, θεὸν δὲ ἀσεβῶς τοῖς δευτέροις εἰμίμα. ἔπειτα διὰ τὴν μὲν ἐκ θυμῶν τοῦ Ἄβελ προσφορὰν δῶρα ἢ γραφὴ προσαγορεύει, τὰ δὲ τῶν παρῶν τοῦ Κάιν δῶρα θυσίαν ὀνομάζει; ἔστι πάλιν εἰς τὸ ζητούμενον εἰπεῖν, ὁρῶν χρησάμενοι στοχασμῷ. δῶρον ἢ τοῦ Ἄβελ ὠνομάσθη θυσία, ἐπειδὴ 5 τοὺς δωρουμένους μιμησάμενος θεῷ προσκομίζει τὸ θυμῶν γὰρ τρόπον οἱ δωρούμενοι πρὸς ἀρέσκειαν τῶν κομιζόμενων καὶ τὸ μάλιστα κάλλιστον ἐπιλέγονται, καὶ πᾶν ὀλόκληρον καὶ μηδὲν ἐξ αὐτοῦ τὸ σύνολον ἀποτεμόμενοι προσκομίζουσι τοῖς φίλοις τὸ δῶρον, οὕτως καὶ ὁ Ἄβελ τῶν ζώων 10 θύει τὰ πρωτότοκα καὶ τῶν κρεῶν προσφέρει τὰ πιότατα. εἶοικε γὰρ ἐπιδαιριεῖν ὁ θύων, καὶ τὸ μὲν αἷμα τῷ θυσιαστηρίῳ προσχέειν, τὰ δὲ κρέα οἴκαδε ἀποκομίζειν, ὁ δὲ δωρούμενος πᾶν τῷ λαμβάνοντι παραχωρεῖ τὸ δῶρον. οὕτως οἶμαι τὰ πρωτότοκα καθιεροῦντα τὸν Ἄβελ φιλόθεον μᾶλλον 15 ἢ φίλαντον τὴν ἑαυτοῦ συνίστησι προαίρεσιν. ἑαυτῷ δὲ ὁ Κάιν ἀπονέμων τὰ γενήματα, καὶ τῶν δευτεριῶν ἀσεβῶς τὸν θεὸν ἀξιώων, τῷ καὶ μεθ' ἡμέρας ἀλλὰ μὴ εὐθέως προσεγγεῖν φίλαντος μᾶλλον ἢ φιλόθεος ἐξελέγχεται, καὶ αὐτὸς μὲν εἰκότως προσκρούει, τὸ δὲ δῶρον ὡς ἀδόκιμον αὐτῷ προσ- 20 ρίπτεται.

Ὁ Κάιν πρῶτος ἄροτρον ἐπενόησε καὶ πλεονεξίαν, Ἄβελ

4. χρησάμενοις?
καθιερωῶν ὁ?

13. προχέειν C
20. προρρίπτεται? an ἀπορρίπτεται?

14. παντὶ C

15.

que primitias deo attulit, sed illis sibi retentis, deum impie deterioribus ornavit. deinde cur biblia Abel ex victimis donum munera appellat, Cain autem fructuum munera dicit sacrificia? ad hanc quoque quaestionem responderi potest, si quis recte inquirat. munus appellatum est Abel sacrificium, quod donantes imitans deo sacrificavit. quomodo enim donantes, ut grata exhibeant munera et pulcherrimum quodque eligunt et integra, neque ulla ex parte comminuta munera amicis dant, ita Abel quoque ex animalibus sacrificavit primitias et carnem pinguis- simam. solet enim qui sacrificat dissecata bestia sanguine aram adspargere et carnem domum referre; contra qui donat, ei qui accipit, integrum munus concedit. ita, credo, Abel sacrificatis primitiis, ingenium suum dei magis quam sui amans expressit; Cain autem, sibi fructus retinens et deterioribus impie deum colens, eo praeterea, quod post aliquot dies, non statim sacrificavit, vituperatur, quod se magis quam deum amabat; et ipse quidem, ut par fuit, offendit, munus autem, ut pravum, reiicitur.

Cain primus aratrum invenit et aviditatem; Abel autem iustitiae erat studiosus. atque Cain Abel necavit et cadaver abscondit, ratus

δὲ δικαιοσύνης ἐπεμελεῖτο. κτείνας δὲ τὸν Ἄβελ ὁ Κάϊν ἔκρουσε τὸν νεκρὸν, λαθεῖν ἐντεῦθεν οἰόμενος· βοῶντος δὲ πρὸς τὸν θεὸν τοῦ αἵματος ἐπακούει ὁ θεός· δικαίων γὰρ ἐπακούει, κὰν τελευτήσαντες ὧσιν, ἀδίκων δὲ καὶ αὐτὰς ἀπο-
 5 στρέφεται τὰς εὐχάς. τοὺς μὲν γὰρ καὶ τεθνεώτας νενόμικε ζῆν, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας τὴν ἀληθῆ κέκρικε τεθνηκέναι ζωὴν. τιμωρεῖ τὸν Κάϊν οὐκ ἀνελὼν αὐτίκα, ἀλλὰ τρομόν αὐτῷ καὶ στεναγμὸν ἐπὶ πάντα τὸν βίον ἐπαρυσάμενος· διόπερ ἐκείνου θάνατον ὡς φονέως ὑφορωμένου φησὶν ὁ θεός “οὐχ οὕτως,
 10 ἀλλὰ πῶς ὁ ἀποκτείνας Κάϊν ἐπὶ ἐκδικούμενα παραλύσει,” ὡς ἂν τις εἶπει “μηδὲ μικρὰν μηδὲ παροτρέχουσαν εἶναι τὴν κατὰ σαντοῦ δίκην ὑπολάβης, μηδὲ μεγάλα προσδοκῆσης τῇ κατὰ τὸν θάνατον συντομίᾳ τὰ ἐπὶ τοῦ ζῆν διαδιδρύσκειν κακά, ἀλλὰ χρὴ σε τοῦ ἁμαρτήματος ἰσόρροπον ἰφίστασθαι
 15 τὴν ἐπιτιμίαν. τοιγαροῦν ὁ τοῦ μεγίστου τῶν ἀδικημάτων τοῖς ἄλλοις ὑφηγητῆς ἐπταπλασίως τιμωρηθῆσῃ. διὰ τοῦτο τοίνυν οὐ φονευθῆσῃ, ὅτι πᾶς ὁ νῦν τὸν κατὰ σοῦ φόνον ἀποτολμήσας, κακῶν σε τῶν κατὰ τὸν βίον ἀπαλλάξας, ἐπτα-
 20 πλῆν τὴν κατὰ σοῦ παραλύσει τιμωρίαν.” ἄλλως, οὐχ οὕτως, ἀλλὰ πῶς ὁ ἀποκτείνας Κάϊν. τουτέστιν ἀποκτείνας μὲν ἑκα-
 στος τῷ ἑαυτοῦ ἁμαρτήματι ἀποθανεῖται· σὲ δὲ φόνου κα-
 τὰξάντα καὶ τοῖς ἄλλοις ὑφηγητὴν τοῦ ἁμαρτήματος γενόμενον ὁ ἀποκτείνας ἐπὶ ἐκδικούμενα παραλύσει, τουτέστιν ἐπταπλα-
 σίως τιμωρηθῆναί σε δεῖ. τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι τῶν ἐν τῷ

8. ἐκείνοι C

14. χρήσεως τοῦ C

18. κατὰ τὸν om C

eo rem occultam fore. clamante autem ad deum sanguine, exaudivit deus; iustos enim exaudit, vel mortuos, iniustorum autem ipsas preces repudiat; illos enim vel mortuos existimat vivere, hos vel vivos ex vera vita excessisse. punit Cain deus non statim interficiens sed tremorem ei et gemitum in omnem vitam incutiens; quapropter quum ille ut interfectorem mortem extimesceret, deus, noli, inquit, timere nam, qui Cain interfecerit, septemplicem poenam luet. tanquam diceret aliquis: ne credas parvam futuram poenam tuam et effugere eam! te posse, neve speres fore ut brevi morte magna vitæ mala evites, imo qualem poenam scelere meruisti talis tibi imponetur. qua propter qui gravissimi sceleris exemplum ceteris dedisti septemplicem poenam dabis; itaque non interficietis, quod qui nunc te necare ausus fuerit teque a vitæ calamitatibus liberaverit, tuam poenam septies solvet; verum non ita fiet; namque qui Cain occiderit, quum quicumque necem commisit, suo scelere moriturus sit, tamen, qui te, primum interfectorem et ceteris auctorem sce-

βίῳ πονηρῶν ἐπαγει τὴν κατάπανσιν, τὸ δὲ ζῆν ἐν φόβῳ καὶ λυπῇ μυρίους ἐπάγει τοὺς σὺν αἰσθήσει θανάτους. τρέμων οὖν καὶ στένων ὁ Κάϊν, καθάπερ δαίμονι κάτοχος, ἐν ἐπιληψίᾳ πάντα τὸν ἐξ αὐτοῦ διῆγε βίον, τοῦτο τοῦ μὴ ἀναίρεθῆναι παρὰ Θεοῦ λαβὼν τὸ σημεῖον· μετὰ γοῦν τὴν καταδίησιν 5 χειρόνως ἐβίω, ἄρπαξ καὶ πλεονέκτης γενόμενος, καὶ πρῶτος μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ γῆς ὄρους ἐπενόησε, καὶ πόλιν κτίσας εἰς ἐν συνελθεῖν οἰκίους ἠνάγκασε καὶ εἰς πολέμους ἀπαχολεῖσθαι.

Σάβαν δὲ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ λαβὼν ὁ Κάϊν εἰς γυναῖκα 10 κα ἐκτίησάτο υἱὸν τὸν Ἐνώσ. ἐκ τούτου γίνεται Γαιδάδ, ἐξ οὗ Μαουήλ, ἐξ οὗ Μαθουσάλα. ὁ δὲ Μαθουσάλας γεννᾷ τὸν Λάμεχ. οὗτος δὲ οὗ γυναῖκας ἀγόμενος, Ἀδδᾶν καὶ Σελλάν, Ἰουβάλ μὲν κίθαρωδὸν Ἰωβὴλ δὲ κτηνοτρόφον ἐκ τῆς Ἀδδᾶς παῖδας ἐκτίησάτο, Θοβέλ δὲ σφυροκόπον χαλκοῦ καὶ 15 σιδήρου καὶ Νοεμᾶν θυγατέρα ἐκ τῆς Σελλᾶς. καὶ τὸ μὲν ἐκ Κάϊν γένος μέχρι τούτου μνήμης ἤξιόταται ἐν τοῖς βιβλίοις, τοῦ δὲ ἀριθμοῦ τῶν πρώτων ἀποκεκήρυνται, ἵνα μηδὲ τοῖς πρώτοις ἢ συνταττόμενος μηδὲ τῶν ἐφεξῆς ἀφηγούμενος· διὰ δὲ τὸ τῆς προαιρέσεως ἄγριον ὥσπερ ἐπὶ τὴν ἄλο- 20 γον ἐκ τῆς λογικῆς φύσεως ἐξώρισται. Κάϊν, ὡς λέγει Μωϋσῆς, τῆς οἰκίας πεσοῦσης ἐπ' αὐτὸν ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ Ἀδάμ

5. λαβόντος σημεῖον C
νος? 17. βίβλοις C

8. τοὺς οἰκίους?
20. τὸ om C

13. ἀγαγόμε-

leris, interfecerit, is septies poenam luet, id est, septemPLICEM poenam tibi reddi oportet. mors enim vitae calamitatibus dat quietem, vita autem per timorem et tristitiam innumeras animo mortes offert. tremens igitur et plangens Cain, tanquam a diabolo occupatus, omnem ex illo tempore vitam infirmus degit, illud ne occidatur signum a deo accipiens. sed post damnationem peius vixit, avarus et avidus factus, et primus mensuras, et domus finesque terrae excogitavit, atque condita urbe in unum locum convenire homines coegit et bella defendere.

Saba sorore in matrimonium ducta Cain filium procreavit Enos; ex eo natus est Gaedad; ex eo Mauel; ex eo Mathusala. Mathusala genuit Lamech; hic duabus ductis uxoribus, Adda et Sella, Iubal citharoedum et Iobel pastorem ex Adda sustulit filios; ex Sella Thabel fabrum aeris et ferri atque Noemam filiam. Cain genus hucusque memoriae proditur; priorum autem numerus exhibetur, ut neque cum primis hominibus neque cum sequentibus confundantur; sed ob ferocem animum tanquam in imprudentem ex sapienti natura exterminatur. Cain ut ait Moses, domo in eum collapsa, obiit. Adamus

γενόμενος ἐτῶν σλ' ἐγέννησε τὸν Σήθ· καὶ τούτοις ἐπτακόσια ἐπιζήσας ἔτη θνήσκει κατ' αὐτὴν τῆς παραβάσεως ἡμέραν· χιλιοστιαεΐας γὰρ τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας ἐχούσης τὸ διάστημα, ἐννακόσια μόνον ἔτη ζήσας τελενιᾷ. τοῦτον λέγεται πρῶτον εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθη, ταφῆναι, καὶ τὸ μνηῆμα αὐτοῦ κατὰ τὴν τῶν Ἱεροσολύμων γεγενῆσθαι γῆν Ἑβραϊκῆ τις ἱστορεῖ παραδόσις. ἦν δὲ ἄρα πρὸ πάντων ἀκόλουθον εἰς τὴν γῆν ταφῆναι, ὅτι πρῶτος ἀκούει παρὰ Θεοῦ “γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση” ἀφανὲς γὰρ φησι τὸ τοῦ Ἀβελ γεγενῆσθαι σῶμα, τοῖς μετέπειτα δικαίοις ἀγαθὰς ὑποφαίνων ἐλπίδας.

Σήθ Ἀζουράν ἀγόμενος τὴν ἀδελφὴν διακοσίων πέντε ὑπάρχων ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Ἐνώσ. “πρῶτος οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ Θεοῦ” τουτέστιν ἐν Θεοῦ ὀνόματι προσαγορεύειν τὸν Θεόν. οὗτος ὁ Σήθ ἔθρηκεν ὀνόματι τοῖς πέντε πλανήταις, Κρόνον Δία Ἄρεα Ἀφροδίτην Ἑρμῆν· τοὺς γὰρ δύο φωστῆρας ἥλιον καὶ σελήνην Θεοὺς ἐκάλεσε· πρῶτος γὰρ τὴν τῶν οὐρανίων κινήσεων σοφίαν ἐπενόησε. τοῦ δὲ Ἀδάμ προειπόντος φθορὰν ἔσσεσθαι τοῦ παντὸς κόσμου ἢ δι' ὕδατος ἢ διὰ πυρός, στήλας δύο ἐπινοήσαντες οἱ ἐκ τοῦ Σήθ, μίαν ἐκ πλίνθου καὶ ἄλλην ἐκ λίθου, τὰ τῆς ἐπιστήμης ἐνεκόλασαν. οὗτος ὁ Σήθ πρῶτος τὰ Ἑβραϊκὰ γράμματα

2. τὴν ἡμέραν? 12. ἀγαγόμενος? ἀδελφικὴν C

autem annos natus ducentos triginta genuit Seth. post hoc tempus quum septingentos annos vixisset, mortuus est ipso peccati die. nam quum dei dies mille annos impleat, mortuus est, nongentos tantum annos natus. atque hic primus narratur in terram, ex qua sumtus erat, sepultus esse, eiusque sepulcrum circa Hierosolyma fuisse, hebraica quaedam traditio perhibet. fuit igitur omnium primus, qui in terra sepeliebantur, quippe qui primus dei verba audivit: terra es et in terram redibis; nam Abel corpus non amplius visum esse narratur, quae res bonam spem praebuit iustis in posterum hominibus.

Seth, annos natus 205, ducta Asura sororem procreavit Enos. primus hic veritus est domini dei nomen dicere, i. e. dei nomine deum appellare. idem hic Seth quinque planetis nomina indidit Saturno, Iovi, Marti, Veneri et Mercurio; duo enim coelestia lumina, solem et lunam deos appellavit; primus enim motuum coelestium cognitionem invenit. quum autem Adamus praedixisset, mundum aut aqua aut igni esse periturum, Seth liberi columnas duas exstruxerunt, alteram latericiam, alteram lapideam, et, quae sciebant, insculpserunt. Seth primus hebraicas litteras invenit et scripsit. Enos, 190 annos

ἔξευρὼν συνεγράφατο. Ἐνὼς ἐγῆματο Ἐμμᾶν τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ρς' ἐτῶν γενόμενος, καὶ γεννᾷ τὸν Καϊνᾶν. Καϊνᾶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἐτῶν ὑπάρχων ἐγέννησε τὸν Μαλελεήλ. Μαλελεήλ ἐτῶν ἑκατὸν ἐξήκοντα πέντε γενόμενος ἐγέννησε τὸν Ἰάρεθ. Ἰάρεθ γενόμενος διακοσίων ἐξήκοντα δύο ἐτῶν ἐγέν- 5 νησε τὸν Ἐνώχ. οὗτος πρῶτος γράμματα μαρθάνει καὶ διδάσκει, καὶ θείων μυστηρίων ἀξιούται ἀποκαλύψεως. Ἐνώχ ἑκατὸν ἐξήκοντα πέντε ἐτῶν γενόμενος ἐγέννησε τὸν Μαθου- σάλαν, καὶ διακόσια πρὸς τούτοις ἐπιβιώσας ἔτη, καὶ τοῖς Ἐγρηγόροις τὴν ἐκ παραβάσεως ἐπιμαρτυρούμενος τιμωρίαν, 10 μετατίθεται εἰς Ἐδέμ, ἔνθα ὁ παράδεισος. σημειωτέον ὅπως ἡνίκα ἄγγελοι τὴν ἐπὶ τὸ φαῦλον διολισθάνουσι τροπὴν, τη- νικαῦτα ἄνθρωπος τῆς εἰς τὸ ἄμεινον καταξιούται μεταβο- λῆς· ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τούτου καταβεβηκέναι λέγονται οἱ ἄγγελοι ἐπὶ τῆς γῆς, οὗ καὶ Ἐγρηγόροι ὠνομάσθησαν. Μα- 15 θουσάλα ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἐτῶν γενόμενος ἐγέννησε τὸν Λά- μεχ. Λάμεχ ἐτῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὀκτώ ὑπάρχων ἐγέν- νησε τὸν Νῶε. Νῶε ἐτῶν πεντακοσίων γενόμενος ἐγέννησε τὸν Σῆμ, καὶ μετ' αὐτὸν ἐγέννησε τὸν Χάμ, καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Ἰάφεθ. 20

Οἱ Ἐγρηγόροι πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ἐπι- μιξίαν ποιησάμενοι γεννῶσι τοὺς γίγαντας, μαντείας τε αὖ καὶ γοητείας ἀνθρώποις εἰσηγηταὶ γενόμενοι, ἔτι δὲ ἀστρονο- μίας τε καὶ ἀστρολογίας καὶ πάσης ὑψηλῆς καὶ μετεώρου κι-

2. καὶ om C
ἔστι C

7. ἀποκαλύψεις C

15. λέγεται C

24.

natus, Emmam sororem duxit genuitque Cainan. Cainan 170 annos natus Maleleel procreavit. Maleleel 165 annos natus genuit Jared. Jared 262 annos natus procreavit Enoch; hic primus litteras didicit et docuit et divinorum mysteriorum apocalypsi est impertitus. Enoch 165 annos natus procreavit Mathusalam; 200 posthac annos vixit et Egregoris peccati poenam ostendens in Eden transpositus est, ubi est paradisus. notandum est, hominem quum angeli in malum abscessissent, dignum esse habitum, qui in melius mutaretur; illius enim tempore descendisse in terram angeli narrantur, qui etiam Egregori sunt dicti. Mathusala, 180 annos natus, Lamech genuit. Lamech 188 annos natus procreavit Noe. Noe 500 annos natus procreavit Sem et post eum Cham et Iaphet.

Egregori cum hominum filiabus mixti procrearunt gigantes atque vaticinii et praestigiarum auctores hominibus fuerunt; tradiderunt autem et astronomiae et astrologiae et omnis sublimis et aerii motus

- νήσεως, καὶ ταῖς γυναῖξι τούτων ἀπάντων παραδεδωκότες τὴν γυνῶσιν, εἰς ἄκρον ἐλθεῖν πονηρίας τοὺς ἀνθρώπους παρεσκεύασαν. τέκνα τῶν Ἐγγρηγόρων λέγει πνεύματα πονηρὰ φιλήδονά τε καὶ φιλοσώματα ὑπάρχειν· ἐφ' οἷς εἰς τὴν καθ' ἑαυτῶν ἀγανάκτησιν παροργίζουσι τὸν θεὸν εἰς τοὺς τῆς γῆς καταταρταροῦνται πυθμένας. κατακλυσμῷ δὲ τοὺς πάντας διαφθεῖραι βουληθεὶς ὁ θεὸς προστάσσει τῷ Νῶε, μόνῳ διὰ δικαιοσύνην εὐαρεστήσαντι, κιβωτὸν κατασκευάσαι πρὸς τὴν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ γένους διατήρησιν. καὶ ἡ μὲν κιβωτὸς ἐφ' ὅλοις ἑκατὸν ὑπ' αὐτοῦ κατασκευάζεται ἔτεσι· μηχανῶνται δὲ οἱ χρόνοι τῆς κατασκευῆς διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα· τὴν γὰρ τῆς φθορᾶς ἐπαγωγὴν διὰ μακροθυμίαν ἀναβαλλόμενος οὐκ ἐποιεῖτο, τοῖς εἰς μετάνοιαν τοῖς συνιοῦσιν ἐπιμετρῶν καιρὸν.
- 15 Εἰσελθόντος δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν Νῶε καὶ τῶν τριῶν αὐτοῦ υἱῶν, καὶ εἰσαγαγόντος κατὰ θεῖαν ἐπιτροπὴν ἀπὸ μὲν τῶν καθαρῶν ζώων ἐπτά ἐπτά ἀπὸ δὲ τῶν ἀκαθάρτων δύο δύο, ὡς περιφυλαχθῆναι ἀπαρχὴν εἰς τὴν ἐκάστου γένους διαμονήν, ἐπῆλθεν ὁ κατακλυσμὸς ἐπὶ τὴν γῆν ἑξακοσιοστὸν ἔτος ἄγοντος τοῦ Νῶε, καὶ ἐγένετο ἐφ' ὅλας τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας τῶν ἰδάτων ἢ καταφορά. κεκοπακότος δὲ ἤδη τοῦ ὕδατος, καὶ τῆς κιβωτοῦ τῶν τῆς Ἀρμενίας ἐπικλυσάσης ὄρων, ἐξέρχεται Νῶε καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν αὐτῶν καὶ πάντων, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκβάλλει τὰ ζῶα. Νῶε δὲ θυσίαν προσαγαγὼν τῷ θεῷ ἰκετεύει

12. αὐτοῦ] τοῦ θεοῦ?

14. τοῖς εἰς] τὸν εἰς?

scientiam ipsis omnium feminis et effecerunt, ut in summam nequitiam homines pervenirent. liberi Egregororum dicuntur spiritus mali esse, voluptatum et corporum studiosi. qua re quum contra se deum irritassent, in fundum terrae coniecti sunt. deus quum omnes diluvio perdere constituisset, iussit solum Noe, ob pietatem placentem, arcam aedificare, qua se et gentem servaret. arca integris 100 annis ab eo confecta est; productum est autem tempus ob magnam dei benignitatem; nam initium perniciiei patientia ductus retardavit, neque fecit (diluvium) illis ad mutandum animum tempus concedens.

Ubi autem Noe cum tribus filiis in arcam intravit et dei iussu purorum animalium bis septena, impurorum bis bina introduxit, ne interirent primitiae ad singula genera servanda, diluvium super terram venit, Noe sexcentesimo annu agente. et deiecti sunt imbres totos 40 dies totidemque noctes. cumque iam aquae recessissent et arca Armeniae montibus appulsa esset, exiit Noe et tres filii cum

μηκέτι ποιῆσαι κατακλυσμόν. ἀποδεξάμενος οὖν ὁ θεὸς τὴν τοῦ ἀνδρος ἀρετὴν ὑπέσχετο, σημεῖον ἐπιθεὶς τὸ τόξον τῆς ἰριδος. ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει τοῦ Νῶε. γίνονται ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι Νῶε καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη δια-
 χίλια διακόσια τεσσαράκοντα δύο. 5

Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει μετὰ τὸν κατακλυσμὸν Σῆμ γενόμενος ἑκατὸν ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν. Καϊνᾶν γενόμενος ἑκατὸν τριάκοντα ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Σάλα. τοῦτον ὁ πατὴρ αὐξηθέντα γράμμασιν ἐξεπαίδευσε. καὶ δὴ ποτε ὁ Σάλα ἑαυτῷ πορευθεὶς ἀποικίαν κατασκέψασθαι, ἐλθὼν κατὰ 10 τὴν Χαλδαίων, γράμματα ἐπὶ τινῶν εὗρίσκει διακεχυραγμένα πετρῶν. τὰ δὲ ἦν ἄρα τῶν Ἐγρηγόρων αἱ παραδόσεις. ταῦτα δὲ ἐκγραψάμενος ὁ Σάλα αὐτὸς τε ἐν αὐτοῖς ἐξημέρατε, καὶ τοὺς ἄλλους τὴν ἐν αὐτοῖς ἀτοπίαν ἐξεπαίδευε. Σάλα γενόμενος ἑκατὸν τριάκοντα ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Ἐβερ. ἐπὶ 15 τούτου πάλιν οἱ ἄνθρωποι εἰς ἀπειρον πληθύνονται ἀριθμὸν, καὶ εἰς ἄκρον αὐξηθέντες πονηρίας πύργον ἐννοοῦσι κατασκευάσαι οὐρανομήκη, τὴν εἰς οὐρανὸν ἑαυτοῖς ἄνοδον διὰ τούτου προμηθεύμενοι. τὸν δὲ πύργον ἀκοδόμουν προστάξει Νεβρωδ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐπομβριῶν ὑδάτων, ὡς ἐπιβου-
 λεύοντος αὐτοῖς τοῦ θεοῦ διὰ τοῦ ὕδατος. ἦσαν δὲ τὰ πάντα τῶν οἰκοδομούντων ἔθνη ἑβδομήκοντα, φωνὴ δὲ αὐτοῖς πᾶσιν ἐνπῆρχε μία. Νεβρωδ δὲ αὐτοῖς ὁ γίγας, Χουσὲ τοῦ

20. προμυθούμενοι C

uxoribus omnibusque et animalia eduxerunt. Noe autem, sacris deo oblatiis, oravit, ut ne iterum diluvium mitteretur. accipiens deus hominis pietatem promisit et promissi testimonium constituit pluvialem arcum. fuit diluvium sexcentesimo Noe anno. ab Adamo usque ad Noe et diluvium anni sunt 2242.

Secundo post diluvium anno Sem 100 annos natus procreavit Cainan. Cainan 130 annos natus procreavit Sala; hunc adultum pater litteris erudit. cumque aliquando Sala profectus, ut habitationem sibi quaereret, in Chaldaeam venisset, litteras invenit lapidibus incisas. hae erant Egregororum traditiones. iis descriptis Sala et ipse peccavit et ceteros indecora, quae continebant, docuit. Sala 130 annos natus procreavit Eber. sub hoc iterum homines in infinitum numerum aucti sunt et ad summam nequitiam quum pervenissent, constituerunt turrim aedificare coelum attingentem, per eam coeli aditum sibi patefacere conantes. eam turrim iussu Nebrod aedificarunt, ut imbres effugerent, tanquam deus aqua iis insidiaretur; erant autem omnes qui aedificabant populi 70, quibus

Αἰθίοπος υἱός, εἰς βρωσιν ἀγρευῶν ἐχορήγει ζῶα. ὁ δὲ
 Ἔβερ ὁ τοῦ Σάλα υἱός ἐπέγειν ἐκεχειρίστο τὴν οἰκοδομὴν.
 δοκοῦντος δὲ αὐτοῖς ἤδη τοῦ ἔργου προκόπτειν συγγέει τὰς
 γλώσσας ὁ θεὸς εἰς εἶδη φωνῶν κατατεμών. φασὶ δὲ μόνον
 5 τὸν Ἔβερ τὴν ἀρχαίαν διατετηρηκέναι φωνὴν· καὶ ταύτην
 οἱ τοῦτου διαδεξάμενοι ἀπόγονοι ἑαυτοὺς μὲν πατρωνυμικῶς
 Ἑβραίους προσηγόρευσαν, Ἑβραῖδα δὲ τὴν φωνὴν ἐκάλεσαν.
 τεκμήριον δὲ τοῦ ταύτην εἶναι τὴν πρὸ τῆς συγχύσεως φωνήν
 τὰ τῶν παλαιῶν ὀνόματα. ἐφ' ὧν γὰρ καὶ οὐδεμίαν
 10 ἔστι γλώσσαν τὸ σημαινόμενον ἐπιλίσασθαι, κατ' αὐτὴν το
 ζητούμενον ἐρμηνεύεται. οἷον τοῦ Ἀδάμ καθ' ἑτέραν μὲν
 οὐδεμίαν φωνὴν τὸ δηλούμενον εὐρίσκειται, κατὰ δὲ ταύτην
 ἄνθρωπος νενόηται. καὶ ἡ τοῦ Νῶε προσηγορία δι' ἑτέρας
 μὲν οὐδεμιᾶς διαλέκτου ἐρμηνεύεται, κατὰ δὲ ταύτην δικαιο-
 15 σὺνη σημαίνεται, καὶ Χουῖς Αἰθίοψ, καὶ Μεσραεὶμ Αἴγυπτος,
 καὶ Φαλέκ διαμερισμός.

Ὁ μὲν οὖν πύργος ἐφ' ὅλα τεσσαράκοντα τρία οἰκοδομη-
 θεὶς ἔτη ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν σύγχυσιν διαφωνίας ἔμεινεν ἡμι-
 τελής· σύγχυσις δὲ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ἢ περὶ τὸν τό-
 20 πον ὠνομάσθη πόλις, ἢ αὐτόθι κτισθεῖσα Βαβυλωνία· Βα-
 βυλῶνα γὰρ Ἑβραῖοι τὴν σύγχυσιν ὀνομάζουσιν. ὑστέρωθι
 δὲ ὁ θεὸς ἀνέμω τὸν πύργον ὅλον ἀνατρέπει, καὶ ἔστιν ἀνά
 μέσον Ἀσουρ καὶ Βαβυλῶνος εἰστέτι τοῦ πύργου φυλασσόμενα
 τὰ ἴχνη.

7. δὲ om C 8. πρὸ om C 14. δικαιοσύνη C

una erat lingua. iis Nebrod gigas Chuse Aethiopsis filius victui feras suppeditavit et Eber Salae filius, propere ut opus fieret curavit. quumque iam valde auctum opus videretur, deus linguas eorum in species orationum dividens confudit. narrant autem solum Eber veterem linguam servasse eamque eius posteros accepisse, qui patronymice se Hebraeos et linguam hebraicam vocarunt. testimonio hanc fuisse ante confusionem omnium linguam sunt priscorum nomina; nam quorum significationem nulla lingua explicare potest, hebraica interpretatur, ex. gr., quid Adamus significet, nulla alia lingua explanari potest, illa autem hominem significat; item Noe nomen nulla alia lingua interpretari possumus, illa autem est probitas atque ita Chus est Aethiops, Mesraeim Aegyptus et Phalek divisio.

Turris igitur, quum per totos 43 annos aedificata esset, propter varietatem linguarum, quae facta erat confusione, non finita est. confusio autem ab illa re dicta est urbs eo loco condita, Babylon; Babylonem enim Hebraei confusionem nominant. postea deus vento totam turrim delevit, suntque intra Assyriam et Babyloniam etiam nunc eius turris servata vestigia.

Ἐβερ γενόμενος ἑκατὸν τριάκοντα τεσσάρων ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Φαλέκ. ἐν ἀρχῇ τῶν ἡμερῶν Φαλέκ οἱ τοῦ Νῶε υἱοὶ διχονοήσαντες τῆς γῆς εἰς ἑαυτοὺς ποιῶνται τὴν διανέμωσιν. Φαλέκ γενόμενος ῥλ' ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Ραγαῦ, καὶ ἐπιβιώσας ἔτη σθ' ἐτελεύτησε. συνάγεται τὰ πάντα ἔτη ἀπὸ 5 Ἀδάμ ἐπὶ τὴν τοῦ Φαλέκ τελευτὴν ἔτη τρισχίλια. ὥστε εἰκότως ταύτης ἔτυχε τῆς ὀνομασίας ὁ Φαλέκ· μερίς γὰρ ἐρμηνεύεται ἑκατέρας προαναφωνῶν τὰς διαίρεσεις. τῆς τε γὰρ γῆς τὴν διακλήρωσιν οἱ τοῦ Νῶε παῖδες ἐπὶ τούτου ποιῶνται, καὶ τοῦ ὑπονοουμένου τῶν ἑξακισχιλίων ἐτῶν χρόνον ἡ 10 διαίρεσις ἐπὶ τῆς τελευτῆς τῶν ἡμέρων γίνεται τούτου, ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ, ἡ δὲ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ζωῆς αὐτοῦ. τότε μεταστέλονται οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ Νῶε πάντας τοὺς ἕξ αὐτῶν, καὶ διδοῦσιν αὐτοῖς ἔγγραφον τῶν τόπων τὴν κατανέμωσιν, καὶ λαγχάνουσι ἐκάστῳ καὶ ταῖς ἐκάστου φυλαῖς καὶ πατριαῖς 15 τόποι καὶ κλίματα καὶ χῶραι καὶ νῆσοι καὶ ποταμοὶ κατὰ τὴν ὑποκειμένην ἔκθεσιν.

Τῷ μὲν οὖν Σῆμ τῷ πρωτοτόκῳ υἱῷ Νῶε ἀπὸ Περσίδος καὶ Βάκτρων ἕως Ἰνδικῆς καὶ Ῥινοκορούρων, τῷ δὲ Χάμ τῷ δευτέρῳ υἱῷ τοῦ Νῶε ἀπὸ Ῥινοκορούρων ἕως Γαδείρων 20 τὰ πρὸς νότον, τῷ δὲ Ἰάφεθ τῷ τρίτῳ υἱῷ Νῶε ἀπὸ Μηδείας ἕως Γαδείρων τὰ πρὸς βορρᾶν. ἔστι δὲ αἱ λαχοῦσαι χῶραι κατ' ὄνομα τῷ Σῆμ, τῷ πρωτοτόκῳ υἱῷ τοῦ Νῶε, αἶδε, Περσίς, Βακτριανή, Ὑρκανία, Βαβυλωνία, Κορδύνη,

7. τῆς om C 11. ὁ μὲν — ὁ δὲ C 18. υἱῶν C 22. εἰσι?

Eber 134 annos natus genuit Phalek. huius vitae initio Noe liberi dissentientes terram inter se diviserunt. Phalek 130 annos natus genuit Ragau et posthac, quum vixisset annos 209, mortuus est. fuerunt autem annorum ab Adamo usque ad Phalek mortem 3000; ita ut iure illud nomen Phalek sit inditum; partem enim significat et utramque partitionem portendit. namque et terrae divisionem Noe filii sub eo fecerunt et praefiniti temporis 6000 annorum sub finem eius vitae divisio est facta; igitur et initio et in fine eius vitae. tum tres Noe filii omnes ex se prognatos arcessiverunt, iisque dederunt perscriptam locorum partitionem. atque obtigerunt singulis et singulorum gentibus terrae et climata, regiones, insulae et fluvii secundum factam divisionem.

Sem igitur, ex Noe filiis natu maximus, terram a Perside et Bactriana usque ad Indiam et Rhinocoruram sortitus est; Cham, alter ex Noe filiis a Rhinocorura usque ad Gadiram, quae est meridiem versus; Iaphed, tertius Noe filius, a Media usque ad Gadiram, quae pars in septentriones spectat. sunt autem terrae, quae Sem obtigerunt hae:

Ἀσσυρία, Μεσοποταμία, Ἀραβία ἢ ἄρχαία, Ἐλυμαίς, Ἰνδική, Ἀραβία ἢ εὐδαίμων, Κοιλὴ Συρία, Κομμαγήνη καὶ Φοινίκη πᾶσα· ἔστι δὲ ἐν τῷ μέρει αὐτοῦ ποταμὸς ὁ Εὐφράτης.

- 5 Ἐκ δὲ τῆς φυλῆς τοῦ Σῆμ ἀνεφάνη ἄνθρωπος γιγαντογενής, ὀνομασθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς Κρόνος εἰς ἐπώνυμον τοῦ πλανήτου ἀστέρου, ὃς πρῶτος κατέδειξεν ἄρχειν καὶ βασιλεύειν Ἀσσυρίων. ἔσχε δὲ γυναῖκα Σεμίραμιν τὴν καὶ Ῥέαν καλουμένην, ἐξ ἧς ἔσχε υἱόν, ὃς ἐπεκλήθη Ζεὺς ὁ καὶ Πῖκος,
- 10 γήμας τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Ἥραν. ἔσχε δὲ Κρόνος καὶ ἕτερον υἱὸν ὀνόματι Ἀφρον, ᾧ ἀπεκλήρωσε τὴν πρὸς Λιβύην γῆν· ὃς ἔγημε τὴν Ἀστυνόμην, γεννήσας ἐξ αὐτῆς θυγατέρα, ἣν ἐκάλεσεν Ἀφροδίτην. ὁ δὲ Κρόνος ἐξωσθεὶς τῆς βασιλείας ὑπὸ τοῦ ἰδίου υἱοῦ Διὸς κατέλιπε Δία καὶ Νῆον, υἱοὺς αὐ-
- 15 τοῦ, μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν Ῥέας βασιλεύειν Ἀσσυρίων· αὐτὸς δὲ κατιῶν ἐν τῇ δύσει κρατεῖ καὶ βασιλεύει πάσης Ἰταλίας. Ζεὺς οὖν ὑποχωρήσας τῶν Ἀσσυρίων παρεγένετο πρὸς τὸν πατέρα· ὁ δὲ παραχωρεῖ αὐτῷ βασιλεύειν πάσης Ἰταλίας, καὶ κρατήσας πολλοῖς ἔτεσι καὶ τελευτήσας κατατίθεται
- 20 ἐν Κρήτῃ. μετὰ δὲ Νῆον ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων Θούρρας, ὃν μειωνόμασαν Ἀρεα ὡς πολεμικώτατον καὶ γενναῖον ὄντα· ὃν οἱ Ἀσσύριοι Βάαλ θεὸν μειωνόμασαν καὶ ἀναστηλώσαντες σέβονται. μετὰ δὲ τὴν τοῦ Διὸς τελευτὴν Φαῦνος υἱὸς αὐ-

7 πρῶτος] ὡς φησιν Ἀφρικανὸς ὁ σοφώτατος margo codicis 11. Ἀφρων C

Persis, Bactriana, Hyrcania, Babylonia, Gordyne, Assyria, Mesopotamia, Arabia antiqua, Elymaïs, India, Arabia felix, Coelesyria, Commagene et omnis Phoenicia, estque in eius parte Euphrates fluvius.

Ex stirpe Sem prodiit homo ingenti corpore, a patre suo Saturnus appellatus ad nomen planetae; hic primum regnum et imperium Assyriis monstravit. uxorem habuit Semiramim, quae etiam Rhea nominatur; ex ea filium sustulit Iovem, qui etiam Picos nominabatur et Iunonem sororem in matrimonium duxit. erat praeterea alter Saturno filius nomine Aphron, cui terram Libyam versus tribuit. hic Astynomen duxit, ex qua filiam procreavit Venerem. Saturnus autem ab ipso Iove filio imperio pulsus, reliquit Iovem et Ninum filios, qui cum Rhea matre in Assyria regnarent; ipse in occidentem se contulit et totius Italiae regnum tenuit. iam Iupiter relicta Assyria patrem adiit; hic ei totius Italiae imperium concessit et postquam multos annos regnavit mortuus est et in Creta sepultus. post Ninum rex Assyriorum fuit Thurras, cui Marti cognomen dederunt utpote bellicosissimo et nobili, quem Assyrii Baal deum dixerunt et constituto

τοῦ ἐβασίλευσεν, ὅς μετωνομάσθη Ἐρμῆς· ἦν γὰρ λογιώτατος πάνυ καὶ μαθηματικός· ὅστις καὶ τὴν τοῦ χρυσοῦ ποίησιν ἐφεῦρεν ἐκ μετάλλων ἀνθρώποις.

Τῷ δὲ Χάμ τῷ δευτέρῳ νιῷ τοῦ Νῶε ἔλαχον χῶραι κατ' ὄνομα αἶδε, Αἴγυπτος, Αἰθιοπία ἢ βλέπουσα κατὰ Ἰνδούς, 5 ἑτέρα Αἰθιοπία, ὅθεν ἐκπορεύεται ὁ τῶν Αἰθιόπων ποταμός, Ἐρυθρὰ ἢ βλέπουσα κατὰ ἀνατολὰς, Θηβαῖς, Αἰβὴ ἢ παρεκτείνουσα μέχρι Κυρήνης, Μαρμαρίς, Σύρτις, Αἰβὴ ἢ ἀπὸ ποταμῆος παρεκτείνουσα μέχρις ἄκρας Σύρτεως, Νομιδία, Μασσυρίς, Μαυριτανία ἢ παρεκτείνουσα μέχρις Ἡρακλεωτι- 10 κῶν στηλῶν κατέναντι Γαδείρων. ἔχει δὲ ἐν τοῖς κατέναντι βορρᾶν τὰ παρὰ θάλασσαν, Κιλικίαν, Παιμφυλίαν, Πισιδίαν, Μυσίαν, Λυκαονίαν, Φρυγίαν, Καβαλίαν, Λυκίαν, Καρίαν, Λυδίαν, Μυσίαν ἄλλην, Τρωάδα, Αἰολίδα, Βιθυνίαν, τὴν ἀρχαίαν Φρυγίαν. ἔχει δὲ καὶ νήσους Σαρδινίαν, Κρήτην, 15 Κύπρον, καὶ ποταμὸν Γηῶν τὸν καλουμένον Νεῖλον.

Τῷ δὲ Ἰάφεθ τῷ τρίτῳ νιῷ τοῦ Νῶε ἔλαχον χῶραι κατ' ὄνομα αἶδε, Μηδία, Ἀλβανία, Ἀμαζονίς, Ἀρμενία μικρά τε καὶ μεγάλη, Καππαδοκία, Παφλαγονία, Γαλατία, Κολχίς, Βοσπόρη, Μαιῶτις, Δερβίς, Σαρματίς, Ταυριανίς, 20 Βαστρανίς, Σκυθία, Θράκη, Μακεδονία, Δαλματία, Μολοσσίς, Θεσσαλία, Λοκρίς, Βοιωτία, Αἰτωλία, Ἀττική, Ἀχαΐα, Πελ-

10. ἢ om C

15. Φρυγίαν] ἢ Πισιδία margo

simulacro venerantur. post Iovis mortem Faunus, filius eius, regnavit, qui cognominatus est Mercurius; erat enim callidissimus et prudentissimus, et aurum ex metallis facere invenit.

Cham, alteri ex Noe filiis, terrae evenerunt hae: Aegyptus, Aethiopia, quae ad Indiam vergit, altera Aethiopia, unde provenit Aethiopicum fluvius, Erythra, quae ad orientem spectat, Thebais, Libya, quae usque ad Cyrenen extenditur, Marmaris, Syrtis, Libya, quae est intra fluvium et extremam Syrtim, Numidia, Massyris, Mauritania, quae attingit Herculi columnas, exadversus Gadiram. possidet praeterea in terris septentrionem versus eas, quae mari sunt proximae, Ciliciam, Pamphiliam, Pisidiam, Mysiam, Lycaoniam, Phrygiam, Cabaliam, Lyciam, Cariam, Lydiam, Mysiam alteram, Troada, Aeolida, Bithyniam, Phrygiam antiquam; possidet etiam insulas Sardiniam, Cretam, Cyprum, et Geon fluvium, qui Nilus vocatur.

Iaphet, tertio ex Noe filius, terrae evenerunt hae: Media, Albania, Amazonis, Armenia minor et maior, Cappadocia, Paphlagonia, Galatia, Colchis, Bospora, Maeotis, Derbis, Sarmatis, Taurianis, Bastranis, Scythia, Thracia, Macedonia, Dalmatia, Molossis, Thessalia, Locris, Boeotia, Aetolia, Attica, Achaia, Pellene, Peloponnesus quae di-

λήνη, ἢ καλουμένη Πελοπόννησος, Ἀρκαδία, Ἡπειρώτις, Ἰλ-
 λυρίς, Λυχνίτις, Ἀδριακὴ, ἀφ' ἧς τὸ πέλαγος τὸ Ἀδριακόν.
 ἐπὶ δὲ αὐτῷ καὶ νῆσοι αἶδε, Βρεττανία, Σικελία, Εὐβοία,
 Ῥόδος, Χίος, Λέσβος, Κύνθηρα, Ζάκυνθος, Κεφαλληνία, Ἰθάκη,
 5 Κέρκυρα καὶ αἱ Κυκλάδες, καὶ μέρος τι τῆς Ἀσίας ἢ κα-
 λουμένη Ἰωνία. ποταμὸς δ' ἔστιν ἐν τοῖς αὐτοῖς μέρεσι Τί-
 γρις ὁ διορίζων μεταξύ Μηδίας καὶ Βαβυλῶνος. ἐκ δὲ τῶν
 τοῦ Ἰάφεθ υἱῶν ἀπὸ μὲν τοῦ Γόμερ Γομαρεῖς οἱ νῦν Γαλά-
 ται, ἐκ δὲ τοῦ Μαγῶθ οἱ νῦν Σκύθαι, καὶ ἀπὸ Μάδου Μη-
 10 δοι, ἐκ δὲ Ἰωνος Ἴωνες καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, ἐκ δὲ τοῦ
 Θόβελ Θοβηλοὶ οἱ νῦν Ἰβηρες, ἀπὸ δὲ Μεσχῶ Μεσχηνοὶ οἱ
 νῦν Καππάδοκες, διὸ καὶ Μάζακα ἢ παρ' αὐτοῖς μητρόπολις,
 ἀπὸ δὲ Θῆρα Θοῤῃκες, ἀπὸ δὲ Θάρρον Θαρσεῖς οἱ νῦν Κί-
 λικες, ἀφ' οὗ καὶ Ταρσὸς ἢ παρὰ Κίλιξι πόλις ἀξιολο-
 15 γωτάτη.

Γενομένης δὲ τῆς δηλωθείσης διανεμήσεως, ὁ μὲν Σῆμ
 ἔνθα καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατοικισθεὶς τὴν τῆς κληρονομίας
 αὐτοῦ μοῖραν εἰς τοὺς παῖδας κατατέμνει τοὺς ἑαυτοῦ, ὁ δὲ
 Χάμ υἱὸς Χαναάμ ἰδὼν τὴν πρὸς τῷ Λιβάνῳ γῆν, ὅτι ἀγα-
 20 θή τέ ἐστι καὶ εὐφορος καὶ κατὰ πολὺ τῆς ἑαυτοῦ διαλλάτ-
 τουσα, αὐτόθι κατασκηνοῖ, τῶν τοῦ Σῆμ ἐγγόνων ταύτην ἀπο-
 τεμόμενος τὴν μοῖραν, καίτοι τοῦ πατρὸς αὐτὸν καὶ τῶν
 ἀδελφῶν κωλυόντων, καὶ ὑπόμνησιν παρεχομένων ὧν ὁ πα-

16. γινομένης C

citur, Arcadia, Epirotis, Illyria, Lychnitis, Adriaca, unde Adriaticum
 mare; praeterea hae insulae: Brittaniam, Sicilia, Euboea, Rhodus, Chius,
 Lesbus, Cythera, Zacynthus, Cephalenia, Ithaca, Corcyra et Cyclades;
 tum Asiae pars, quae vocatur Ionia. fluvius est in eius parte Tigris,
 qui est terminus inter Mediam et Babyloniam. ex filiis Iaphet a
 Gomer orti sunt Gomares, qui nunc Galatae nominantur, a Magoth
 Scythae et a Mado Medi; ab Ione Iones et ceteri Graeci, a Thobel
 Thobeli, qui hodie Iberes, a Mescho Mescheni, qui nunc Cappa-
 doces, unde etiam Mazaca, eorum metropolis; a Thera Thraces, a
 Tharro Tharses, hodie Cilices, unde etiam Tarsus, urbs Cilicum illu-
 strissima.

Facta quam narravimus partitione, Sem eodem loco quo pater
 domicilium habuit, et, quam sortitus erat partem, liberis suis distri-
 buit. tum Cham, filius Chanaam, quum videret, terram ad Libanum
 sitam bonam esse et fertilem multumque a sua differre, ibi consedit
 eamque partem liberis Sem abstulit quamvis prohibente patre et fra-
 tribus et eorum monentibus, quae Noe pater iis imprecatus erat, qui

τῆρ Νῶε τοῖς παραβαίνουσιν αὐτοῦ τὴν κρίσι· ἐπὶ ἠράσατο. ἐντεῦθεν πᾶσα ἡ γῆ ἐκείνη Χανααία προσηγορεύθη.

Τῶν τριῶν τοίνυν υἱῶν τοῦ Νῶε τριχῆ, καθὼς εἴρηται, τὸν κόσμον διανοημαμένων, ἀναγκαῖόν ἐστι λοιπὸν ἀναδραμεῖν ἐπὶ τὸ προκείμενον. καταλήξαντες δὲ ἐπὶ τὴν ἐκ Φαλέκ τοῦ⁵ Ραγαῦ γενέσιν, ἀρξώμεθα πάλιν ἀπ' αὐτοῦ.

Ραγαῦ γενόμενος ὀβ' ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Σερούχ. ἐπὶ τούτου οἱ ἄνθρωποι τὸν κατ' ἀλλήλων ἀξήσαντες τῶν στρατηγῶν τε ἑαυτοὺς κατεστήσαντο καὶ βασιλεῖς, καὶ τότε πρῶτον πολεμικὰ κατασκευάσαντες ὄργανα πολεμεῖν ἀλλήλους ἐνήρξαντο. καὶ εὐθύς οἱ ἀπὸ Χαναὰμ ἤτιτῶνται καὶ πρῶτοι τῆς δουλείας ἐποπίπτουσι τῷ ζυγῷ κατὰ τὴν τοῦ Νῶε κατάραν. Σερούχ γενόμενος ὀλ' ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Ναχώρ· ὅκει δὲ ὁ Σερούχ ἐν γῆ Χαλδαίων καὶ ἐν Ὁρ τῇ πόλει. ἀξήθεντα δὲ τὸν Ναχώρ ἐδίδαξεν ὁ πατὴρ παντὸς ἐπί-¹⁵ λυσιν, οἰωνῶν τῶν τε ἐν οὐρανῷ καὶ σημείων διακρίσεις, καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀπάντων, καὶ πᾶσαν Χαλδαϊκὴν μαντείαν. καὶ Ναχώρ γενόμενος οθ' ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Θάρρα. Νίνον δὲ τοῦ πρώτου βασιλέως Ἀσσυρίων τεσσαρακοστὸν ἔκτον ἄγοντος ἔτος τῆς βασιλείας γεννᾶται Ἀβραάμ. οὗτος γήμας τὴν²⁰ ἑαυτοῦ μητέρα Σεμίραμιν, τὴν καὶ Πέαν, κίττει πόλιν Νινευί, ἐπονομάσας αὐτὴν Νῖνον· ἀφ' οὗ Πέρσαις νόμος τὰς ἑαυτῶν μητέρας γαμεῖν καὶ ἀδελφάς, καθὼς καὶ Ζεὺς τὴν

2. προσηγορεύετο margo

9. ἑαυτοῖς?

14. καὶ Ἐνώρ C

indiciū suum transgrederentur. hinc tota illa terra Chanania dicta est.

Quum igitur tres Noe filii terram, ut dictum est, dividissent, necesse est, ad propositum redire. iam quum substituerimus in Ragau ex Phalek nato, iterum ab eo incipiamus.

Ragau 132 annos natus genuit Seruch. sub hoc homines superbiam invicem augentes belli duces se et reges constituerunt; tumque primum bellica instrumenta confecerunt et bella gerere coeperunt. atque statim ii, qui Chanaam incolebant, victi sunt et primi servitutis iugum subierunt secundum Noe imprecationem. Seruch 130 annos natus genuit Nachor; habitabat autem in Chaldaea et Or urbe, adultum Nachor docuit pater cuiusvis rei cognitionem, coelestium avium et signorum et omnium terrestrium rerum interpretationem et totam Chaldaicam divinationem. Nachor 79 annos natus genuit Tharra. quum Ninus, primus Assyriorum rex 46. annum ageret imperii, natus est Abraam. hic ducta Semiramide matre, quae etiam Rhea nominatur, Ninevi urbem condidit, quam Ninum cognominavit. hinc Persis

ιδίαν ἀδελφὴν Ἦραν. μεθ' ὃν ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων ἡ τοῦ-
του γυνὴ Σεμίραμις, ἣτις κατεσκεύασε τὰ χῶματα διὰ τοὺς
κατακλυσμούς. κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους παρ' Αἰγυπτί-
οις ἦν ἐξκαιδεκάτη δυναστεία, καθ' ἣν ἐβασίλευον Θηβαῖοι.

5 Θάρρα γενόμενος ἐτῶν ἐβδομήκοντα ἐγέννησεν ἐκ γυναι-
κὸς Ἐδνας, θυγατρὸς Ἀβραάμ πατραδέλφου αὐτοῦ, τὸν
Ἀβραάμ, ὃν τινα ἡ μήτηρ ἐκάλεσεν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἑαυτῆς
πατρὸς· ἔφθη γὰρ ἐκεῖνος παρὰ τῆς τούτου γενέσεως τετελευ-
τηκέναι. ἐγέννησε δὲ ἔτι ὁ Θάρρα τὸν Ἄρραν καὶ τὸν Να-
10 χῶρ. ὁ δὲ Ἀβραάμ λαμβάνει παρὰ τοῦ πατρὸς γυναῖκα τὴν
Σάρραν. οὗτος μόνος, τῶν πανταχῆ τὴν περὶ τὰ εἰδῶλα
πλάνην νοσοῦντων, τὸν ἀληθῆ θεὸν ἐπέγνω. καὶ ὁ Ἄρραν
δὲ ἀγαγόμενος γυναῖκα υἱὸν ἐκτίησάτο τὸν Λῶτ, θυγατέρα δὲ
Μελχάμ· ταύτην δὲ ἑαυτῷ ὁ Ναχῶρ λαμβάνει εἰς γυναῖκα.
15 ἡδὴ δὲ ἐξηκοστὸν ἔτος ἄγων ὁ Ἀβραάμ, ὡς οὐκ ἐδόκει τὸν
πατέρα πείθειν καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους τῆς πρὸς τὰ εἰδῶ-
λα δεισιδαιμονίας μεταθέσθαι, λανθάνει νυκτὸς τῶν εἰδώλων
ἐμπρῆσαι τὸν οἶκον. ἡδὴ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀναλωθέντων οἱ ἀδελ-
φοὶ περινοήσαντες ἀναπηδῶσι, βουλόμενοι ἐκ μέσου τοῦ πυ-
20 ρὸς ἐξελεῖσθαι τὰ εἰδῶλα. φιλοτιμότερον δὲ ὁ Ἄρραν τῷ
προστάγματι προσφερόμενος ἐν μέσῳ διαφθείρεται τοῦ πυ-
ρὸς· καὶ θάψας αὐτὸν ὁ πατήρ, ἐγγὺς ὢν τῇ πόλει τῶν
Χαλδαίων, μετανίσταται πάντας ἀποφερόμενος τοὺς οἰκείους

4. Αἰγυπτίους C 6. πατραδέλφον C 11. ἐπὶ C 18. ξξ?

mos est, ducere in matrimonium matres et sorores, quemadmodum
Iupiter Iunonem sororem duxerat. post hunc in Assyria regnavit Se-
miramis, eius coniux, quae moles extruxit propter inundationes. eod-
em tempore apud Aegyptios decima sexta principum familia fuit, ubi
Thebani regnaverunt.

Tharra 70 annos natus genuit ex Edna uxore, filia Abraam, avun-
culi sui, Abraam, quem mater ad patris sui nomen appellavit; ille
enim mortuus erat antequam hic natus. praeterea Tharra procreavit
Arran et Nachor. Abraam a patre Saram uxorem accepit; is solus,
quam ubique homines idolorum erroribus tenerentur, verum deum
cognovit. Arran uxore ducta filium sustulit Lot filiamque Melcham;
eam Nachor uxorem duxit. quumque Abraam iam 60 annos natus
desperaret, se patri et ceteris familiaribus persuadere posse, ut ido-
lorum superstitionem mitterent, clam nocte idolorum aedem incendit.
iamque consumptis quibusdam fratres re cognita insiluerunt e medio
igni idola erepturi. Arran autem, quum nimis gloriae studiosus ad
propositum niteretur, in mediis flammis periit. hoc sepulto pater,

εἰς Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας. ἐνταῦθα δὲ Ἀβραὰμ δέκα τῷ πατρὶ καὶ πέντε συνοικήσας ἔτη ἐννοεῖ ποτὲ νυκτὸς ἐκ τῆς τῶν ἄστρον κινήσεως τοῦ ἐπιόντος καιροῦ κατασκέπασθαι τὴν πίστιν. ἦν γὰρ οὐ μετρίως ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἄπασαν τὴν τοιαύτην ἐξασκηθεὶς ἐπιστήμην. καὶ δὴ μετὰ τὴν ἐκά- 5
 στου τῶν ζητουμένων διάγνωσιν συνήσει περιττὴν ἄπασαν εἶ-
 ναι τὴν τοιαύτην περιεργίαν· δύνασθαι γὰρ αὐτὸς τὸν θεόν,
 εἰ βούλοιο, μετασκευάσαι πρὸς τὸ οἰκεῖον βούλημα τὰ προε-
 γνωσμένα. πᾶσιν οὖν τούτοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐξ ὅλης ἀπο-
 ταξάμενος ψυχῆς, καὶ τελείαν τῆς περὶ τὸ θεῖον εὐσεβείας 10
 δοῦς τὴν ἀπόδειξιν, ἀκούει παρὰ θεοῦ “ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου
 καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου,” καὶ ἐξελθὼν ἅμα τῇ γυ-
 ναικὶ Σάρρα καὶ τῷ Λὼτ τῷ ἀδελφιδῷ μετοικίζεται εἰς τὴν
 Ἀρφαξὰδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μερίδα, ἣν οἱ Χαναναῖοι κατα-
 σχόντες τὴν Χαναναίαν ἐκάλεσαν, ὣν ἑτῶν οὐ. 15

Ὅμοῦ τοίνυν γίνεται ἔτη μέχρι τῆς παροικεσίας Ἀβραὰμ
 τοσαῦτα. ὁ διαμερισμὸς τῆς γῆς γέγονε τῇ ἀρχῇ τῶν ἡμε-
 ρῶν Φαλέκ. ἀπὸ δὲ τοῦ διαμερισμοῦ τῆς γῆς ἔτη ας', ἀπὸ
 δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη χίλια δεκαπέντε, ἀπὸ δὲ Ἀδάμ ἔτη
 τρισχίλια διακόσια ἑβδομήκοντα ἑπτὰ. 20

Διατρίψας δὲ ὁ Ἀβραὰμ μετὰ τὴν ἔξοδον ἐν τῇ γῇ τῶν
 Χαναναίων ἔτη εἰκοσιπέντε γεννᾷ τὸν Ἰσαάκ. πρὸ δὲ τοῦ
 Ἰσαάκ γεννᾷται ἐκ τοῦ Ἀβραὰμ ὁ Ἰσμαὴλ ἀπὸ τῆς Ἀγαρ,

qui prope Chaldaeorum urbem habitabat, mutato domicilio omnes fam-
 iliares Charran, Mesopotamiae urbem traduxit. ibi quum Abraam
 15 annos apud patrem degisset, nocte quondam ex stellarum motu
 futuri temporis ubertatem inquirere voluit; erat enim non mediocri-
 ter a patre omnem eam doctrinam edoctus. tum postquam singula, quae
 voluerat, cognovit, intellexit omnem eam curam inutilem esse; posse
 enim statim deum, si vellet, mutare ad suam voluntatem, quae prae-
 visa fuissent. his igitur rebus omnibus et similibus toto animo re-
 nunciavit et perfectae in deum pietatis exemplum exhibens vocem dei
 audivit: “exi e terra tua et e domo patris tui” et egressus cum
 Sara uxore et Lot, fratris filio, migravit in Arphaxad patri suo assi-
 gnatam partem, quam Chananaei tenebant et Chananian nominabant,
 annos natus 75.

Erat igitur annorum usque ad migrationem Abraam numerus hic:
 terrae partitio facta erat initio vitae Phalek; ab hac terrae partitione
 anni erant 1006; a diluvio anni 1015; ab Adamo anni 3277.

Abraam relicta patria quum in Chananaeorum terra 25 annos vi-
 xisset, genuit Isaac. sed ante Isaac genuerat Abraam ex Agar Ismael
 a quo Ismaelitarum gens orta est et Agareni qui etiam Saraceni di-

ἀφ' οὗ τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν γένος, οἱ δὲ αὐτοὶ Ἀγαρηνοί, οἱ καὶ Σαρακηνοὶ καλούμενοι. κατὰ τοῦτον ὁ θεὸς τὸν καιρὸν πῦρ κατὰ τῆς Πενταπόλεως ὑετίζει, καὶ ἀναλίσκει μὲν ἔξ αὐτῆς ἅπαν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, διαφθείρει δὲ καὶ αὐτὸ
 5 ἀπὸ τῆς γῆς τὸ ἀνάστημα, καὶ τῆς προκειμένης θαλάσσης νεκροῦται τὰ ὕδατα. ὀλίγῳ δὲ ὕστερον ἀπὸ τῆς κατὰ Μαμβροὴν δροῦς μεταναστὰς ὁ Ἀβραάμ ἐπὶ τὸ φρέαρ κατασκευοῦ τοῦ ἕρκου, ἐαυτῷ τε ἰδίᾳ καὶ τοῖς οἰκέταις αὐτοῦ κατὰ συγγενείας πηξάμενος σκηναίς. τότε πρῶτον Ἀβραάμ τῆς σκη-
 10 νοπηγίας ἐφ' ἐπὶ ἡμέραις ἐπιτελεῖ τὴν ἑορτήν, ἣν εἰσέτι καὶ νῦν ὁ Ἰσραὴλ ἑορτάζει σκηνοπηγῶν. εἰκοσιπέντε ἐτῶν ἦν, φησὶν, ὁ Ἰσαὰκ, ὅτε πρὸς θυσίαν ἀνήχθη. εἰς ἐκεῖνον δὲ τὸν τόπον τὸ θυσιαστήριον ἠκοδόμησεν Ἀβραάμ, ἔνθα ὕστερον Δαυὶδ τὸ ἱερὸν ἰδρύσατο.

15 Ἰσαὰκ δὲ γενόμενος ἐτῶν ἐξήκοντα γενῆ τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ. ἑβδομηκοστὸν καὶ πέμπτον ἄγων ἔτος φεύγει μὲν Ἡσαῦ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταντῆ δὲ πρὸς Λάβαν εἰς Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας· ἀδελφὸς δὲ ἦν ὁ Λάβαν τῆς Ῥεβέκας τῆς μητρὸς Ἰακώβ. τούτου νέμει τὰ πρόβατα ἐφ' ὅλοις
 20 ἔτεσιν εἴκοσι, δεκατέσσαρα μὲν Λίαν λαβῶν καὶ Ῥαχὴλ τὰς τοῦ Λάβαν θυγατέρας πρὸς γάμον, ἐπὶ δὲ τοῖς ἔξ ῥητὸν μισθὸν ποιησάμενος σύμφωνον. ὑστέρῳθι δὲ κομίζεται παρὰ τῶν γυναικῶν Βάλλαν καὶ Δελφᾶν τὰς παιδίσκας, καὶ παιδο-

10. ἦν om C

16. Ἰακώβ] Ἰακώβ. Ἰακώβ?

21. τοῖς] τῆς C

cuntur. illo tempore deus ignem in Pentopolin deiecit et totum hominum genus inde exstinxit, delevit etiam, quae e terra surgebant, et lacus illius aqua emortua est. paulo post Abraam a quercu, quae fuit circa Mambren migravit et ad fontem iuramenti domicilium constituit, sibi ipsi et familiaribus secundum cognitionem casas conficiens; tum primus Abraam umbraculorum festum per 7 dies celebravit, quod etiam nunc Israelitae celebrant. Isaac 25 annos natus erat, quum tamquam sacrificium offerretur; extruxit autem Abraam eodem loco altare, quo postea David templum aedificavit.

Isaac 60 annos natus genuit Esavum et Iacobum; quumque annum ageret 75, effugit Esavum fratrem Iacobum et Charram, Mesopotamiae urbem se contulit ad Laban, Rebeckae, Iacobi matris, fratrem. eius greges per totos 20 annos pavit; post 14 annos Liam et Rachel, Laban filias, accepit in matrimonium et post 6 insuper annos pactam mercedem meruit. postea ab uxoribus Ballam et Delpham ancillas accepit atque ex his 4 mulieribus annis 14, quos in Mesopotamia post primos 7 versabatur filios procreavit 11 filiamque unam; ex Lia

ποιεῖται ἐκ τῶν τεσσάρων γυναικῶν, ἐν τοῖς δεκατέσσαρσιν
 ἔτεσιν οἷς ἐπὶ τῆς Μεσοποταμίας μετὰ τὴν πρώτην διέτριψεν
 ἑπταετίαν, υἱοὺς μὲν ἕνδεκα καὶ θυγατέρα μίαν, ἐκ μὲν τῆς
 Λίας γεννήσας τὸν Ῥουβὴμ καὶ τὸν Συμεὼν καὶ τὸν Λευὶ
 καὶ τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Ἰσάχαρ καὶ τὸν Ζαβουλὼμ καὶ τὴν 5
 Δίαν, ἐκ δὲ τῆς Ῥαχὴλ τὸν Ἰωσήφ, ἐκ δὲ τῆς Βάλλας τὸν
 Δᾶν καὶ τὸν Νεφθαλεῖμ, ἐκ δὲ τῆς Δελφᾶς τὸν Γὰδ καὶ
 τὸν Ἀσηρ. τῷ εἰκοστῷ δὲ ἔτει διαφυγὼν τὸν Λάβαν ὁ Ἰα-
 κώβ ἐβδόμῃ ὑπ' αὐτοῦ καταλαμβάνεται ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὄρει Γα-
 λαὰδ. ἐνταῦθα ἐνωμότως ποιησάμενοι συνθήκας χωρίζονται, 10
 ὁ μὲν Λάβαν εἰς Χαρράν, ὁ δὲ πλησίον Σιχήμεων εἰς πόλιν
 Συλήμ. ἐνταῦθα ὑφίσταται ὑπὸ Συχέμ τὴν βίαν ἢ Δίνα.
 ἔτι δὲ τίκει ἡ Ῥαχὴλ τῷ Ἰακώβ τὸν Βενιαμίν, καὶ τελετή-
 σαισα θάπτεται ἐν γῇ Ἐφραθᾶ, ἔνθα νῦν ἔστιν ἡ Βηθλεέμ.
 Συμεὼν δὲ καὶ Λευὶ τῆς ἀδελφῆς ἐκδικουσι τὴν ὕβριν, παντὶ 15
 δόλῳ χρησάμενοι εἰς τοὺς περὶ τὸν Συχέμ. ὁ δὲ Ἰακώβ τῆς
 ὀρώσεως ὑπομνησθεὶς ἧς ἐθεύσατο κατὰ τὴν ἀφίξιν τὴν εἰς
 Μεσοποταμίαν, ἀνέρχεται εἰς Βαιθὴλ (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα
 τῷ τόπῳ, ἐφ' ᾧ κατοικηθεὶς εἶδε τὸ ὄραμα), καὶ πάντα ἀπο-
 δεκατώσας ἃ ἐκέκτητο, τελευταίους ὑποβάλλει κλήρω τοὺς παῖ- 20
 δας, λαχόντα δὲ τὸν Λευὶ τῷ Θεῷ ἀφιερῶ καὶ καθίστησιν
 ἱερέα τοῦ Θεοῦ, καὶ προσκομίζει πρῶτον τῷ Θεῷ θυσίαν τὴν
 τοῦ παιδὸς ἀποδεκάτωσιν.

Ἐπειδὴ τοίνυν τὸ Λευιτικὸν γένος ἐπὶ Ἀαρῶν κατατρέ-

§

1. δεκακατέσσαρσιν cod. 14. Ἐφραθᾶ cod. 16. εἰς om C
 17. τῆς εἰς C

videlicet Rubem, Symeon, Levi, Iudan, Isachar, Zabulom et Dinan;
 ex Rachel Iosephum, ex Balla Dan et Naphthalim et ex Delpha
 Gad et Aser. vicesimo anno quum Laben effugisset Iacobus, septimo
 die in Galaad monte consecuto Laban, pactionem fecerunt, quo fac-
 to Laban Charran, ille autem Salem urbem prope Sikemon se con-
 stulit. ibi Dina compressa est a Sychem. tum etiam Rachel peperit
 Iacobo Beniamin, quumque mortua esset, sepulta est in terra Ephrata,
 ubi nunc est Bethleem. Symeon autem et Levi sororis iniuriam ul-
 ti sunt omni dolo usi in Sychem socios. Iacobus autem speciei me-
 mor, quam quum in Mesopotamiam adveniret viderat, rediit Baethel
 (id enim erat nomen loco, in quo speciem viderat) divisisque suis
 omnibus in decem partes postremo filios sortiri inssit sortitumque
 Levi deo consecravit et sacerdotem deo constituit primumque deo
 sacrificium obtulit filii consecrationem.

Quum igitur Leviticum genus ad Aaron deveniret et Mosen,

χει καὶ Μωϋσῆν, ὧν ὁ μὲν ἱερατεύει ὁ δὲ στρατηγεῖ τῇ Ἰσραήλ, εἰκότως ἐξ αὐτοῦ λαμβάνεται ἢ ἐκ τοῦ Ἰακώβ γενεολογία. Ἰακώβ γενόμενος ὀγδοήκοντα ἑπτὰ ἐτῶν ἐγέννησε τὸν Λεβὶ. Ῥεβέκκα ἠξίωσε τὸν Ἰσαὰκ ἀγαγεῖν Ἡσαῦ καὶ Ἰακώβ
 5 καὶ διαλλάξαι αὐτούς, παρακαλέσαι τε ἄμμι καὶ ἐνορκίσει εἰρήνην ἄγειν εἰς ἀλλήλους καὶ τῆς ἀδελφικῆς οἰκειότητος ἀσπάζεσθαι τὴν διάθεσιν· ὁ δὲ καὶ ποιήσας προεῖπε τῷ Ἡσαῦ ὅτι ἐὰν ἐπαναστῆς τῷ Ἰακώβ ἐμπέσῃ εἰς χεῖρας αὐτοῦ. τελευτήσωσι δέ, προτέρα μὲν ἢ Ῥεβέκκα, μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ ὁ
 10 Ἰσαὰκ, τῷ Ἰακώβ τῆς πρωτοτοκίας καταλιπόντες τὰ γέγρα. οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ Ἡσαῦ παρώξυναν τὸν πατέρα αὐτῶν κατὰ Ἰακώβ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ καθοπλισθέντες μετὰ ἐθνῶν ἦλθον πρὸς πόλεμον. ὁ δὲ ἀποκλείσας τὰς θύρας τῆς πόλεως, παρεκάλει τὸν Ἡσαῦ μνησθῆναι τῶν γονικῶν ἐντολῶν καὶ πα-
 15 ραινήσεων. τοῦ δὲ μὴ ἀνεχομένου ἀλλὰ μᾶλλον ὑβρίζοντος, τοῦ Ἰούδα παρακαλέσαντος ἐνέτεινε τόξον Ἰακώβ, καὶ πλήξας κατὰ τοῦ δεξιοῦ μαζοῦ τὸν Ἡσαῦ κατέβηλε· καὶ τούτου τελευτήσαντος ἐπεξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰακώβ τὰς πύλας ἀνοίξαντες, καὶ πάντας σχεδὸν ἀνείλον.

20 Τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς τοῦ Ἰσραήλ ἐν Αἰγύπτῳ παροικίας ἱερογραμματεῖα δεινὸν προεῖπεν φησὶν ὅτι τὸ τικτόμενον παιδίον ἐν τῷδε τῷ χρόνῳ τοῖς Ἑβραίοις τὴν Αἰγυπτίων καταλύσει βουσιλείῳ· καὶ διὰ τοῦτο Φαριῶ προσέταξε κτείνειν

2. ἐγκότως C

18. οἱ οἰν C

21. προεῖπειν C

quorum alter sacrificia administravit, alter bello Israelitas duxit, verisimiliter ab eo sumta est Jacobi genealogia. Iacobus 87 annos natus genuit Levi. Rebecca oravit Isaac ut arcesseret Esavum et Iacobum eosque inter se conciliaret et adhortaretur simulque inreirurando obstringeret, ut pace uterentur et fraternae familiaritatis conditionem adamarent. id ille fecit et Esavo dixit, si contra Iacobum consurrexisset, ipsum in potestatem eius venturum. tum mortui sunt, prior Rebecca neque multo post Isaac relicto Iacobo primogeniti iure. filii autem Esavi patrem incitarunt contra Iacobum eiusque filios et cum aliis gentibus in bellum profecti sunt. ille autem clausis oppidi portis dixit Esavo ut eorum recordaretur, quae pater monuisset. quum vero ille se non contineret, sed etiam superbius se gereret, hortante Iuda Iacobus arcum tetendit et vulneratum dextra mamma Esavum prostravit. hoc mortuo Iacobi filii apertis portis ex urbe eruperunt et omnes fere trucidarunt.

Altero anno, quo Israelitae in Aegypto habitarunt, insignis sacerdos narratur praedixisse, liberum illo tempore Hebraeis natum Ae-

τὰ τικτόμενα βρέφη τῶν Ἑβραίων. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ δευτέρῃ
 εἶτι Λεὺν γενόμενος τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν γενῆ τὸν Καῦθ·
 Καῦθ γενόμενος ἐξήκοντα τριῶν ἐτῶν γενῆ τὸν Ἀβραάμ·
 Ἀβραάμ γενόμενος ἑβδομήκοντα ἐτῶν γενῆ τὸν Μωϋσῆν.
 τὸν δὲ Ἀβραάμ φασὶ τὸν πατέρα Μωϋσέως εὖξασθαι τῷ⁵
 θεῷ μὴ περιδεῖν ἀπολλύμενον τὸ γένος τῶν Ἑβραίων· χρη-
 ματισθῆναι δὲ κατ' ὄναρ περὶ τῆς γενέσεως καὶ δυνάμεως
 τοῦ παιδίου Μωϋσέως, οὗ τεχθέντος καὶ ἐκθέτου γενομένου
 Θέρμουθις ἢ τοῦ Φαραὼ θυγάτηρ ἀνείλετο. τοσοῦτον δὲ ἦν
 κάλλει ἀστεῖον τὸ παιδίον ὡς τοὺς ὄρωντας αὐτὸ ἀμεταστρε- 10
 πτὶ θαυμάζοντας ἐνορῶν.

Ἐκ τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῆς Χειτούρας γεννᾶται Ἰεξάν, ἐκ
 δὲ τοῦ Ἰεξάν Δαδάμ, ἐκ δὲ τοῦ Δαδάμ Ραγούηλ καὶ Ἰοθὸρ
 ὁ καὶ Ἰωβάβ, ἐκ δὲ τοῦ Ἰοθὸρ Σεπφώρα, ἣν ἔγχευε Μωϋσῆς,
 καθὼς ἱστορεῖ Δημήτριος, ὡς φάσκει Εὐσέβιος ἐν τῇ Χρο- 15
 νικῇ. Μωϋσῆς μὲν ἀπὸ Ἀβραάμ ἑβδομος, ἡ δὲ Σεπφώρα
 ἕκτη.

Μωϋσῆς ὢν ἐτῶν ὀγδοήκοντα ἀφηγεῖται τῆς ἐξόδου τῆς
 ἐξ Αἰγύπτου τῶν τετρακοσίων τριάκοντα ἐτῶν τῆς παροικίας
 τῆς τε Χαναάν καὶ τῆς Αἰγύπτου. σημειωτέον ὅτι δεῖ τὰ 20
 τετρακόσια τριάκοντα ἔτη τῆς τοῦ λαοῦ παροικίας ἀριθμεῖ-
 σθαι οὕτως. τριακοστὸν ἄγων ἔτος ὁ Ἰωσήφ ἐγχειρίζεται
 τὴν τῶν Αἰγυπτίων ἀρχήν. ἐπτα τοίνυν ἐνιαυτῶν τῆς εὐθη-

19. τῶν] διεθόντων τῶν?

gyptiorum regnum eversurum esse, qua Pharaeo infantes Hebraeorum interfici iussit. eo ipso altero anno Levi 45 annos natus genuit Kaath; hic 63 annos natus genuit Abraam; Abraam 70 annos natus genuit Mosen. Abraam, Mosis patrem, dicunt a deo precatum esse, ne negligeret gentem Hebraeorum pereuntem; tum somno certiorum factum esse fore ut filius ei nasceretur fortis, Moses. hunc natum expositumque Thermuthis, Pharaonis filia, suscepit; ita enim pulchritudine exellebat infans, ut qui eum viderent cum admiratione et sine intermisso eum intuerentur.

Ex Abraam et Chettura natus est Iexan, ex Iexan Dadam, ex Dadam Raguel et Iothor, qui etiam Iobab vocatur; ex Iothor Sepphora, quam duxit Moses, ut est in Demetrii historia teste in chronicis Eusebio. Moses ab Abraam septimus, Sepphora sexta.

Moses 80 annos natus proficiscentes ex Aegypto Israelitas duxit postquam 430 annos partim in Chanaan partim in Aegypto habitaverant; sciendum enim 430 annos sic numerandos esse. Iosephus 30 annum agens Aegyptiorum regnum accepit; septem igitur ubertatis annis et caritatis duobus praeterlapsis Iacobus cum filiis in Aegyptum

νίας και δύο τοῦ λιμοῦ διελθόντων κατῆλθεν Ἰακώβ σὺν τοῖς
 τέκνοις εἰς Αἴγυπτον. τὸν Νεῖλον δέ φησι μὴ ἀνελθεῖν ἐν
 ὅλοις ἑπτὰ ἔτεσι τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐν Αἴγύπτῳ. ἦν οὖν τότε
 Ἰωσήφ ἑτῶν τριάκοντα ἑννέα, ἔζησε δὲ τὰ πάντα ἔτη ἑκατὸν
 5 δέκα. μετὰ γοῦν τὸν θάνατον Ἰωσήφ δουλεύουσιν Ἑβραῖοι
 τοῖς Αἴγυπτίοις ἔτη ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρα. τὰ δὲ
 πάντα ἔτη τῆς τῶν Ἑβραίων ἐν Αἴγύπτῳ διατριβῆς διακόσια
 δεκαπέντε· ἐξ οὗ δῆλον ὅτι ἀπὸ Χαναὰν εἰς τὴν Αἴγυπτον
 τὴν μετοίκησιν ἐποίησαντο μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ λαοῦ, ἧς
 10 δαίκνυται ἡγησάμενος κατὰ τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔτος Μωϋσῆς. οὐ
 γὰρ ἐν Αἴγύπτῳ μόνῃ γίνεται ἡ παροίκησις τῶν τετρακοσίων
 τριάκοντα ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν γῆ Χαναὰν πρὸ τοῦ εἰς Αἴγυ-
 πτον κατελθεῖν τὸν Ἰακώβ· ὅπερ ἡμῖν καὶ αὐτὴ παρίστη-
 σιν ἡ γραφὴ λέγουσα “ἡ δὲ παροίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἦν
 15 παρῴκησαν ἐν γῆ Αἴγύπτῳ καὶ ἐν γῆ Χαναὰν, ἔτη τετρακόσια
 τριάκοντα.”

Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις Ἀβραὰμ ἦν ὁ Μελχισεδὲκ ἀνὴρ Θεο-
 σεβῆς, υἱὸς Σίδου βασιλέως, υἱοῦ Αἰγύπτου, ὃς κίττει πόλιν
 Σιδῶνα. καὶ ἔστι τοῦ μὲν Ἀβραὰμ ἀπὸ τῆς ἐκ Χαρρὰν εἰς
 20 Χαναὰν ἀναβάσεως μέχρι τῆς Ἰσαὰκ γενέσεως ἔτη εἰκοσι-
 πέντε, τοῦ δὲ Ἰσαὰκ τὰ μέχρις Ἰακώβ ἔτη ἑξήκοντα, τοῦ δὲ
 Ἰακώβ τὰ μέχρι Λεὼι ἔτη ὀγδοήκοντα ἑπτὰ. ὄντος τοῦ Λεὼι
 ἐτῶν τεσσαράκοντα τριῶν κατῆλθεν ὁ Ἰακώβ σὺν τῇ πανοι-

2. φησι C

16. ὡς φησιν Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου margo

venit. Nilus autem per integros septem annos, quibus Aegyptus fa-
 me premebatur, non redundasse dicitur; tum Iosephus annos habe-
 bat 39, vixit autem omnino 110 annos et post eius mortem servorum
 conditione fuerunt Hebraei annos 144; omnes igitur anni, quos in
 Aegypto habitarunt Hebraei, sunt 215; hinc apparet, relicta Chanaan
 in Aegypto habitasse donec Moses, ut refertur, anno aetatis 80 eos
 eduxit; non enim in Aegypto sola 430 annos habitarunt, sed etiam
 in Chanaan, antequam in Aegyptum Iacobus venit, idque ipsa bi-
 bblia indicat dicens, domicilium habuisse filios Israel in Aegypto et
 Chanaan per 430 annos.

Tempore Abraam vixit Melchisedek, vir magnae in deum
 pietatis, filius Sidi, Aegypti filii, qui Sidonem urbem condi-
 dit. intercesserunt inter Abraam ex Charran in Chanaan migra-
 tionem et natum Isaac anni 25, inter Isaac et Iacobum anni
 60, inter Iacobum et Levi anni 87. Levi cum esset annorum 43,
 Iacobus cum tota domo in Aegyptum venit annos natus 130. a Levi

κεσίᾳ εἰς Αἴγυπτον, ὧν ἐτῶν ἑκατὸν τριάκοντα. τοῦ δὲ Λενί τὰ μέγροι Καὰθ ἔτη τέσσαράκοντα πέντε, τοῦ δὲ Καὰθ τὰ μέγροι Ἀβραὰμ ἔτη ἐξήκοντα τρία, τοῦ δὲ Ἀβραὰμ τὰ μέγροι Μωϋσέως ἔτη ἑβδομήκοντα, τοῦ δὲ Μωϋσέως τὰ μέγροι τῆς ἐξόδου ἔτη ὄγδοήκοντα. ὡς εἶναι ἀπὸ τῆς τοῦ Ἀβραὰμ ἐν 5 γῆ Χαναὰν παροικίας μέχρι τῆς εἰς Αἴγυπτον καθόδου ἔτη διακόσια δεκαπέντε, καὶ ἀπὸ τῆς εἰς Αἴγυπτον καθόδου μέχρι τῆς ἐκεῖθεν ἐξόδου τοῦ λαοῦ ἕτερα διακόσια δεκαπέντε ἑμοῦ τετρακόσια τριάκοντα.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ἰναχος πρῶτος Ἀργους 10 ἐβασίλευσε, καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ λαὸς διατρίβει ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα. Φορωνεύς Ἀργείων ἐβασίλευσε, καθ' ὃν ὁ ἐπὶ Ὀγύγον κατακλυσμὸς ὑπὸ Ἑλλήνων ἱστορεῖται. καὶ Ἀσσυρίων μετὰ Πῖκον τὸν βασιλέα τὸν πρῶτον, ὃς ἐν Κρήτη ἀπέθανεν, ὃς καὶ τοῖς τότε καιροῖς Ζεὺς μετωνομάσθη, Σε- 15 μίραμις δὲ Νίνου ἐβασίλευσεν.

Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν, καὶ διαπεράσας τὸν Ἰορδάνην, ἄρχει τοῦ λαοῦ ἔτη εἰκοσιπέντε. οὗτος ἐπόρθησεν ἐπαρχίαις ἑπτὰ καὶ καθεῖλε βασιλεῖς εἰκοσιεννέα. γίνονται τοίνυν ἀπὸ Ἀδάμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη 20 δισχίλια διακόσια ἐξήκοντα τρία, ἀπὸ δὲ τοῦ κατακλυσμοῦ ἕως τοῦ διαμερισμοῦ τῆς γῆς ἔτη 159, ἀπὸ δὲ τοῦ διαμερισμοῦ ἕως τῆς παροικίας Ἀβραὰμ ἔτη χις', ἀπὸ δὲ τῆς παροικεσίας

11. τούτου? 16. δὲ] ἡ?

usque ad Caath fuerunt 45 anni, a Caath usque ad Abraam 68, ab Abraam usque ad Mosen anni 70, a Mose usque ad discessum 80, ita ut ab eo tempore, quo in Chanaan domicilium constituit Abraam usque ad migrationem in Aegyptum fuerint anni 215, et a profectioe in Aegyptum usque ad discessum iterum 215 anni, omnino igitur anni 430.

His temporibus Inachus primus Argis regnavit simulque populus 40 annos in deserto vixit. fuit Phoroneus Argivorum rex, sub quo Ogygium diluvium factum esse a Graecis memoriae proditur, atque in Assyria post Picum, primum regem, qui in Creta mortuus est et illis temporibus Iupiter nominabatur, Semiramis, Nini uxor, imperium tenuit.

Iesus Naue filius, dux constitutus Iordano superato 25 annos regnum administravit. hic 7 regna delevit et reges 29 devicit. sunt igitur ab Adamo usque ad diluvium anni 2263, a diluvio usque ad terrae partitionem anni 399, a terrae partitione usque ad migrationem

Αβρααμ ἕως τῆς τελευταίας Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἔτη 576. ὁμοῦ γίνονται ἀπὸ Ἀδάμ ἔτη 3774.

Μετὰ Ἰησοῦν πρεσβύτεροι ἐκ τῆς Ἰούδα καὶ Συμειῶν φυλῆς, τοῖς ἀλλήλων σχοινίσμασιν ἀνὰ μέρος βοηθοῦντες, ἐπάροξαι τοῦ λαοῦ λέγονται ἔτη λ'. μετὰ τοῦτο ὁ λαὸς εἰδώλοις λατρεύσας ἐκδίδεται τῷ Χασαρσαθῶν βασιλεῖ Μεσοποταμίας, ὃς ἐβασίλευσεν αὐτῶν ἔτη 60. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Προμηθεὺς μυθεύεται σοφὸς ὢν ἐν παιδείᾳ, ἐν ἧ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἰδιωτείας μετέπλασεν.

10 Ἐπιστρέψαντος τοίνυν τοῦ λαοῦ πρὸς θεὸν ἀνίστησι τὸν Γοθονιήλ, ὃς ἔκρινε τὸν λαὸν ἔτη ν'. ἀδελφὸς δὲ ἦν ὁ Γοθονιήλ τοῦ Χαλέβ. ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ὁ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμὸς γεγονέναι λέγεται. τοῦτον τὸν κατακλυσμὸν δοκοῦσι καὶ Αἰγύπτιοι μεμνησθαι, φάσκοντες τὴν χώραν αὐ-
15 τῶν μὴ κατακεκλῦσθαι, τοπικοῦ γενομένου. τὸν γὰρ πρότερον κατακλυσμὸν οὐδὲ γινώσκουσιν. οὕτω γὰρ ἦν αὐτοῖς ὁ πατριάρχης γεννηθεὶς. Χάμ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ Νῶε πατὴρ ἦν τοῦ Μεσραίμ, ἀφ' οὗ οἱ Αἰγύπτιοι.

Ἀνθις ἀμαρτήσαντες οἱ υἱοὶ παραδίδονται τῷ Αἰγλώμ, βασιλεῖ Μωαβιτῶν, καὶ δουλεύουσιν αὐτῷ ἔτη ιη'. πάλιν δὲ αὐτοὺς ἐπιστρέψαντας ἐξαιρεῖται διὰ τοῦ ἀμφοτεροδέξιου Ἀῶδ. ἔσχε δὲ τοῦ ἀμφοτεροδέξιον τὸ ἐπώνυμον διὰ τὸ

19. υἱοὶ υἱοὶ Ἰσραήλ?

Abraam 616, et inde usque ad mortem Iesu, Naue filii 495; omnino igitur ab Adamo fuerunt anni 3774.

Post Iesum seniores ex Iudae et Symeon tribubus mutuo sibi lato auxilio imperium administrasse dicuntur annos 30. post hoc cum idola sectaretur populus, traditus est Chasarsathon regi Mesopotamiae qui 8 annos eum sua potestate tenuit. his temporibus Prometheus narratur sapiens fuisse institutione liberorum, quo homines ignorantia liberavit.

Populus quum ad deum se converteret, exstitit Gothoniel, qui 50 annos populum iudicavit; Gothoniel frater fuit Chaleb. his temporibus Deucalionis narratur diluvium fuisse. eius diluvii etiam Aegyptii meminisse videntur dicentes, suam terram non inundatam fuisse, certis regionibus scilicet facto diluvio; prius enim diluvium non voverunt quidem, cum nondum patriarcha eorum natus esset; Cham enim, Noe filius, pater fuit Mesraim, a quo sunt Aegyptii.

Rursus peccantes Israelitae traditi sunt Aeglon, Moabitum regi, cui 18 annos servierunt. conversi ad deum liberati sunt ab Aod, viro ambabus manibus dextero; habuit ille cognomen, quod in

ὁμοίως ἐν παντί πράγματι τῇ εὐωνύμῳ χρῆσθαι χειροὶ καθάπερ καὶ τῇ δεξιᾷ. ὃς ἠγγίστατο τοῦ λαοῦ ἔτη ν'. τούτου ἐν ἔτει εἰκοστῷ ἑβδόμῳ ἐβασίλευσε τῆς Ἀττικῆς Κέκροψ ὁ διφυῆς διὰ τὸ δύο γλώσσαις λαλεῖν. ἐν δὲ τῷ οὗ ὁ κατακλυσμός ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Αἰθιοπίᾳ ὑπ' αὐτῶν μνημονεύεται. 5

Προσπταίσας πάλιν ὁ λαὸς κυριεύεται ὑπὸ Ἰαβῆς βασιλέως Χαναταίων ἔτη εἴκοσιν. ἐπὶ τούτου προφητεύει Δεβώρα γυνὴ Λαφιδώθ, ἐκ φυλῆς Νεφθαλείμ, ἔτη μ'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Κάδμος ὁ ἐν Θήβαις ἐβασίλευσεν, ὃς Τειρεσίαν φιλόσοφον καὶ μάντιν ἐν Θήβαις ἤγαγε, περὶ οὗ 10 φησὶ Σοφοκλῆς ὅτι τὴν Παλλάδα ἰδὼν λονομένην ὁ Τειρεσίας μετεβλήθη εἰς ἀνδρὸς εἰς γυναικίαν φύσιν.

Μετὰ δὲ τὴν Δεβώρας τελευτὴν ἑξήμαρτε πάλιν ὁ λαός, καὶ κατεδουλοῦντο τοῖς Μαδιθηναίοις ἑπτὰ ἔτη. Γεδεὼν δὲ αὐτοῖς ἐκ φυλῆς Μανασσῆ, θεοὺς σημειοὺς τῆς νίκης κομι- 15 σάμενος τὴν πίστιν, ἐπανίσταται, καὶ ἐν τριακοσίοις ἀνδράσι δώδεκα διαχειρισάμενος μυριάδας ἤρξε τοῦ λαοῦ ἔτη μ'. Ἀβιμέλεχ ὁ τούτου υἱὸς ἔτη τρία, Θῶλα υἱὸς Φοῦα ἐκ φυλῆς Ἐφραὶμ ἔτη κγ', Ἰαεὶρ ὁ Γαλααδίτης ἐκ φυλῆς Ἐφραὶμ Μανασσῆ ἔτη κβ'. μετὰ τοῦτον ἑξήμαρτεν ὁ λαός, καὶ παρε- 20 δόθη τοῖς Ἀμανίταις ἔτη ιη'. ἔπειτα τὴν πρὸς θεὸν ποιησάμενος ἐπάνοδον, σώζει διὰ τοῦ Ἰεφθάε τοῦ Γαλααδίτου, μητρὸς μὲν ὄντος ἐταίρας, φυλῆς δὲ Μανασσῆ. οὗτος ἄρχει

12. μετεκλήθη cod.

omnibus negotiis pariter sinistra utebatur manu ac dextera. hic dux fuit populi annos 50. anno eius 27 in Attica regnavit Cecrops biformis, quod duabus linguis utebatur; anno vero 77 diluvium in Thesalia et Aethiopia factum ab iis narratur.

Denuo cum peccasset populus imperio subiectus est Iabes Chananaeorum regis 20 annos. sub hoc prophetavit Deborra, uxor Saphidoth, ex tribu Naphthalim annos 40. illis temporibus Cadmus Thebis regnavit, qui Tiresiam philosophum et vatem Thebas duxit, quem ait Sophocles, Palladem cum lavantem vidisset, ex viro in feminam mutatam esse.

Post Deborrae mortem denuo peccans populus in servitutum datus est Madienaeis 7 annos. Gedeon autem ex Manasse tribu cum divinis indiciis eos ad victoriae spem erexisset, surrexit et cum 300 viris hostes 120000 prostravit, rexitque populum 40 annos; Abimelech eius filius annos tres; Thola, Phua filius, ex Ephraim tribu 23 annos; Iair Galaadites ex Ephraim Manasse tribu 22 annos. post hunc peccavit populus et traditus est Amonitis annos 18; post quum

τοῦ λαοῦ ἔτη ἕξ. μετὰ δὲ τοῦτον ἤρξεν Εὐσεβῶν ἐκ τῆς
 Ἰούδα φυλῆς ὁ Βηθλεεμίτης ἔτη ζ. κατὰ τούτους τοὺς χρό-
 νους τὸ Ἴλιον ἐκτίσθη καὶ Ἀσκληπιὸς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστή-
 μην μετήει. Αἰγλώμ ὁ Ζαβυλωνίτης ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἔτη
 5 δέκα, Ἀδὼμ υἱὸς Ἐλεῖμ ὁ Μαραθωνίτης ἔτη ὀκτώ. κατὰ
 τούτους τοὺς χρόνους Ὀρφεὺς ὁ ποιητὴς ἐγνωρίζετο.

Προσπταίσας πάλιν ὁ λαὸς ἐκδίδεται ἀλλοφύλοις ἔτη μί.
 ἐπιστρέψαντας δὲ αὐτοὺς πρὸς θεόν, ἀνίστησι τὸν Σαμψών,
 Μανωὲ μὲν υἱόν, φυλῆς δὲ Δᾶν, ὅστις καταπολεμήσας τοὺς
 10 ἀλλοφύλους ἄρχει ἔτη κ'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ἡρα-
 κλῆς ἐγνωρίζετο, ὁ τοὺς δώδεκα ἄθλους διανύσας. Σαμανὲς
 ἠγήσατο τοῦ λαοῦ ἔτος ἓν, ἀναρχίας γεγονύσας κατὰ τὰς
 Ἑβραϊκὰς παραδόσεις, ὅτε καὶ ἔπραττεν ἕκαστος ὅπερ ἐβού-
 λετο, οἷα εἰκὸς ἐν ἀναρχίᾳ γίνεσθαι. ἔτη μί εἰρήνην ἔσχε
 15 πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους ὁ λαός, ἔτη λ' Σαμανεὶ αὐτοῦ ἠγου-
 μένου. Ἥλει ὁ ἱερεὺς ἤρξε τοῦ λαοῦ ἔτη κ'. κατὰ τούτους
 τοὺς χρόνους ὁ Ἰλιακὸς πόλεμος ἐγένετο ἔτεσι δέκα, καὶ τὸ
 Ἴλιον ἦλω. Σαμουὴλ διαδεξάμενος τοῦ Ἥλει τὴν ἱερατείαν
 καὶ τὴν ἠγεμονίαν κρατεῖ τοῦ λαοῦ. φασὶ δὲ αὐτὸν δώδεκα
 20 ἔτων εἶναι, ὅτε πρῶτον ἐφάνη αὐτῷ λαλήσας ὁ θεός. σὺν οἷς
 ἢ κιβωτὸς ἐν τῷ Ἀμιναδάμ οἴκῳ διέτριψε, καὶ βασιλέων χρι-
 σθέντων ἦν ἀντιλαμβανόμενος ὁ Ἥλει ἔτη ὀ.

ad deum se convertisset, libertatem recuperavit opera Iepthae, Ga-
 laaditae filii, cuius mater meretrix fuit ex Manasse tribu. hic 6 an-
 nos populum rexit. post eum Eusebon ex Iuda tribu 7 annos re-
 gnavit. his temporibus Ilium conditum est et Aesculapius medicam
 artem exercuit. Aeglon Zabylonites 10 annos Israelitas iudicavit.
 Adom Elim filius Marathouites 8 annos. his temporibus Orpheus
 poeta clarus fuit.

Rursus peccans populus traditus est exteris gentibus annos 40.
 quum ad deum redissent, ille Sampson erexit, Manoe filium, ex Dan
 tribu. hic devictis hostibus 20 annos regnavit. illis temporibus Her-
 cules vixit, qui 12 certamina perfecit. Samanes dux fuit populi an-
 num unum, facta anarchia, ut Hebraicae traditiones perhibent, quum
 quod quisque vellet, faceret, ut fere in anarchia fieri solet. annos
 40 pacem cum externis gentibus habuit populus duce per 30 annos
 Samani. Eli sacerdos imperium habuit 20 annos. his temporibus
 Iliacum bellum gestum est per annos 10, captumque est Ilium. Sa-
 muel accepto ab Eli sacerdotio et imperio populum rexit. annos 12
 natus fuisse narratur, quum primum ei deus appareret, quum arca
 esset in domo Aminadam. unctis regibus Samuel 70 annos civitatem
 administraverat.

Γίνεται τοίνυν ἀπὸ τῆς τελευταῖς Ἰησοῦ ἐπὶ τὴν τελευταίην Σαμουὴλ ἔτη χι', ἀπὸ δὲ Νῶε καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη βρκί, ἀπὸ δὲ Ἀδὰμ ἔτη διηβ'.

Ὁ μὲν οὖν Σαμουὴλ αὐτὸς τε ἤδη γεγηρακῶς καὶ τοῦ λαοῦ ὀκνηρότερον ποιούμενος τὴν ἐποψίαν, τῶν τε παίδων⁵ αὐτοῦ δώροις ἀεὶ τοῦ δικαίου προΐεμένων τὴν κρίσιν, χριεὶ βασιλέα, τοῦ λαοῦ μὲν καταναγκάζοντος τοῦ θεοῦ δὲ συγχωρήσαντος, τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἐκ φυλῆς Βενιαμίν. Σαοὺλ γάρ καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ τὰς ὄνους ζητοῦντες εἰσῆλθε πρὸς Σαμουὴλ. εἶπε δὲ τῷ Σαοὺλ περὶ τῆς βασιλείας ὁ Σαμουὴλ¹⁰ καὶ περὶ ὧν ἐζήτηι. Σαοὺλ ἐξελθὼν τῷ συγγενεῖ αὐτοῦ καὶ προσφιλεῖ τὰ μὲν ἄλλα ἐξεῖπε, περὶ δὲ τῆς βασιλείας οὐκ ἀνήγγειλε, δηλῶν ὡς οὐ φίλοις οὐδὲ συγγενέσιν ἐπὶ τῶν μεγάλων πραγμάτων δεῖ θαρρεῖν διὰ τὸ ἐπὶ βασκανία τῶν ἀνθρώπων εὐχερές. οὗτος ὁ Σαοὺλ συνεπισχύοντος τοῦ Σα-¹⁵μουὴλ βασιλεύει ἔτη εἴκοσιν. ἐπροεγήτενε δὲ ἐπ' αὐτοῦ ἅμα καὶ ἱεράτευεν ὁ Σαμουὴλ. Ἀβενῆρ δὲ αὐτῷ ὁ τοῦ Νῆρ υἱὸς τῆς στρατηγίας ἀφηγεῖτο. τοῦ δὲ Σαοὺλ προσπταίσαντος τῷ θεῷ ἐπιχρίει πάλιν ὁ Σαμουὴλ εἰς βασιλέα τὸν Δαβίδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἐκ τῆς Ἰουδα φυλῆς. 20

Καὶ ὁ μὲν Σαμουὴλ τελευταῖα δύο φθάσας ἔτη τὸν Σαοὺλ, βασιλεύει δὲ ὁ Δαβίδ ἑπτὰ μὲν ἔτη περιόντος Σαοὺλ, μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευταίην λγ'. ἐπὶ τούτου μὲν Ἀβιάθα ἐτύγ-

11. συγγενεία C 16. δὲ] καὶ C 17. cod δτανῆρ. 19. cod Σαοὺλ.

Fuerunt igitur a Iesu morte usque ad mortem Samuelis 610 anni, a Noe et diluvio anni 2120, ab Adamo 4382.

Ipse Samuel quum iam provectus esset aetate, populi administrationem aegre ferens, quum filii eius muneribus corrupti iniusta iudicia ferrent, regem unxit coactu quidem populi sed dei concessu Saul, filium Kis, ex Beniamin tribu. Saul enim cum puero asinos quaerens ad Samuel venerat. dixitque Samuel Saulo de regno et de iis quae quaerebat. Saul quum abiisset propinquis amicisque cetera quidem narravit, de regno autem nihil aperuit, declarans neque amicis neque propinquis in magnis rebus confidendum esse, quod prompti sint homines ad invidiam. hic Saul adiutus a Samuel 20 annos regnavit: sub eo Samuel prophetae simulque sacerdotis munere fungebatur. Abener, filius Ner, dux fuit exercitus. sed peccante in deum Saul, Samuel Davidem regem unxit, Iesai filium ex Iuda tribu.

Mortuus est Samuel biennio ante Saul. David vivo Saul 7 annos regnavit et mortuo eo annos 33. sub eo summus sacerdos fuit Abiatha, filius Abimelech, ex Eli cognatione; et ex alia patria Sa-

χανεν ἀρχιερεύς, ὁ τοῦ Ἀβιμέλεχ, ἐκ τῆς συγγενείας Ἡλεί, ἐξ ἑτέρας δὲ πατριᾶς Σαδώκ· προεφήτενον δὲ αὐτός τε Δαβιδ καὶ Γὰδ καὶ Νάθαν καὶ Ἀσάφ καὶ Ἰδιθούμ· ἐστρατηλάται δὲ αὐτῷ Ἰωάβ· χρόνι τοίνυν ἐντετάχθαι τῷ παντὶ ἀρι-
 5 θμῷ μὲν τοῦ Σαούλ ἔτη, μὲν δὲ καὶ τοῦ Δαβιδ, διὰ τὸ ὡς εἴρηται τὰ ἐπὶ ἔτη ἔτι περιόντος τοῦ Σαούλ βασιλευσκέναι αὐτόν· διὰ τὸν γάμον τῆς Μελχῶ οὐχὶ ἑκατὸν ἀκροβυστίας ἀλλὰ ἑξακοσίας κεφαλὰς τῶν ἀλλοφύλων τὸν Σαούλ φασὶν ἐζητηκέναι καὶ εἰληφέναι ὑπὸ τοῦ Δαβιδ· ἐπὶ τούτου Ἰωάβ
 10 ὁ ἄρχων τῆς στρατείας ἠρώδησε τὰς φυλάς Ἰσραήλ, καὶ ἦν ὁ ἠρώδης, ὃν κατηρώδησε, χιλιάδες ἑκατὸν καὶ ἑξακόσιαι δύο, οἳ δὲ υἱοὶ Ἰούδα τετρακόσιαι ἑβδομήκοντα· τὸν δὲ Λεβὶ καὶ τὸν Βενιαμὶν οὐ κατηρώδησε· πεπτώκασι δὲ ἐκ τοῦ λαοῦ διὰ τοῦτο χιλιάδες ἑβδομήκοντα· ᾧδὰς φασὶ καὶ
 15 ὕμνους τὸν Δαβιδ συντάξαι εἰς θεὸν ἀμέτρος μετ' ὄργάνων πολλῶν μουσικῶν· ἀλλὰ καὶ πόλυν χρυσὸν συνταφῆναι τῷ Δαβιδ ὑπὸ Σολομῶντος· ὃν ταῖς πολιορκίαις οἱ κατὰ καιροὺς βασιλεῖς τῶν Ἑβραίων ἠνοίγοντες ἐλάμβανον ταλάντων χρήματα πολλά· ταῖς δὲ θήκαις τῶν βασιλέων οὐδεὶς ἐνε-
 20 χεῖρισεν· ἦσαν γὰρ μεμηχανευμένοι ὑπὸ Σολομῶντος, ὡς μὴ ταύτας εὐρίσκεσθαι·

Σολομῶν ὁ τοῦ Δαβιδ τὸν πατέρα διαδεξάμενος βασιλευεῖ ἔτη μὲν· οὗτος τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ τῷ τεταρτῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ θεμελιώσας, καὶ ἐν ἐπτά ἔτεσιν αὐτὸν κατα-

dok; prophetarunt quum ipse David, tum Gad, Nathan, Asaph et Idithum; dux exercitus fuit Ioab, addendi igitur sunt integro numero 40 anni Saul et 40 Davidis, quod, ut dictum est, 7 annos superstito Saul regnavit. Melcho autem nuptiis non 100 praepudia, sed 600 capita peregrinorum Saul dicunt Davidis opera quaesiisse, et cepisse. sub hoc Ioab, exercitus dux, Israelitarum tribus numeravit; fuitque numerus 100602 et filiorum Iudae 470. Levi autem et Benjamin non numeravit, qua re exciderunt 70000. odas dicunt et hymnos Davidem confecisse in dei honorem nulli metro adstrictos cum multis instrumentis musicis. narratur etiam multum auri cum Davide a Solomonte terra conditum esse, quod in obsessionibus qui forte regabant Hebraeorum reges effoderunt et magnam talentorum vim inde sumpserunt. capulas autem regum nemo tetigit; ita enim a Solomonte confectae erant, ut inveniri non possent.

Solomon, Davidis filius, patrem secutus annos 40 regnavit. hic quarto imperii anno templi dei fundamentum iecit idque 7 annis absolutum undecimo regni anno consecravit. sacerdotium sub eo ad-

σκευάσας, τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἀφιεροῖ. ἱερά-
 τευε δὲ ἐπὶ τούτου Σαδὼκ, καὶ προεφήτενον Νάθαν ὁ τὴν
 οἰκοδομὴν αὐτὸν τοῦ ἱεροῦ ποιήσασθαι παραδαρσύνας καὶ
 Ἀχιάμ ὁ Σιλωνίτης καὶ Σαμέας υἱὸς Σαλαμῆ καὶ Ἀδδώ- 5
 τὴν τε στρατιωτικὴν δύναμιν ἐγχειρίζεται Βανέας υἱὸς Ἰω-
 δαέ. τούτῳ γίνεται μόνος ἐκ τοσούτου γυναικῶν πλήθους
 υἱὸς Ῥοβοάμ. πολλὰ πονήματα ἐγγράφως τέθεικεν, ἀλλὰ καὶ
 ἐπιφθὰς καὶ ἐξορκισμοὺς κατὰ δαιμόνων ἐπενόησεν, αἷς χρώ-
 μενοὶ τινες Ἰουδαῖοι, δακτύλιόν τινα ἔχοντα σφραγίδα καὶ
 ὄψαν ἔξ ὧν ὑπέδειξε Σολομῶν ἐν τῇ ἡνὶ τιθέντες τοῦ πά- 10
 σχοντος, ὄσφρυνόμενον τὸ δαιμόνιον ἐξέλκεσθαι, σημείου τι-
 θεμένου ἢ ποτηρίου μέστοῦ ὕδατος ἢ ἑτέρου τινὸς ἀγγείου, ὃ
 πάντως συνέτριβε φεῦγον τὸ δαιμόνιον. κατὰ τούτους τοὺς
 χρόνους Ὅμηρος καὶ Ἡσίοδος ἐγνωρίζετο.

Ῥοβοάμ υἱὸς Σολομῶντος βασιλεύει ἔτη ιη'. ἐπὶ τούτου 15
 τὸ πᾶν τοῦ λαοῦ πλῆθος διαιρεῖται· καὶ αὐτῷ μὲν ἡ ἐξ
 Ἰούδα παραμένει φυλὴ καὶ ἡ τοῦ Βενιαμίν, αἱ δὲ λοιπαὶ
 πᾶσαι αἱ δέκα φυλαὶ Ἱεροβοάμ τὸν τοῦ Ναβάτ, ἐκ φυλῆς
 Ἐφραΐμ, ἓνα τῶν Σολομῶνος οἰκείων, ἐαντῶν βασίλεια προε-
 στήσαντο. ἦν μὲν οὖν τῷ Ῥοβοάμ ὁ τῆς βασιλείας οἶκος ἐν 20
 Ἱερουσαλήμ, ἐκαλεῖτο δὲ τὸ ὑπ' αὐτὸν ταυτιόμενον πλῆθος Ἰού-
 δας καὶ ὁ οἶκος Δαβίδ, ἐκ τῆς επικρατεστέρας φυλῆς εἰλη-
 φῶς τὴν προσηγορίαν. τοῦ δὲ Ἱεροβοάμ Σαμάρεια μὲν ἡ

21. τὸ om C

αὐτοῦ C

ministravit Sadok, prophetavit Nathan, qui templi aedificandi horta-
 tor fuerat, Achiam praeterea Silonites et Sameas, Salame filius, et
 Addo; exercitui praepositus est Baneas, Iodae filius. huic ex tanta
 mulierum multitudine, unus tantum filius natus est Rhoboam. multa
 scripta reliquit etiamque incantationes et exorcismos contra malos
 spiritus excogitavit, quibus utuntur Iudaeorum quidam, annulum, in
 quo est sigillum, et radicem, ut docuerat Solomon, in nares ae-
 groti ponentes, ut sentiens spiritus eiiciatur, signo adhibito vel po-
 culo aqua pleno, vel alio vase, quo fugiens spiritus plane contundi-
 tur. his temporibus Homerus et Hesiodus floruerunt.

Rhoboam, Solomontis filius, annos regnavit 18; sub hoc populus
 divisus est; ipsi remanserunt Iuda et Beniamin tribus; reliquae 10
 omnes Hieroboam, Nabat filium, ex Ephraim tribu, unum e Solomoni-
 tis familiaribus, regem sibi constituerunt. fuit Rhoboam regis sedes
 Hierosolymis; populus ei subiectus Iudas nominabatur et domus Da-
 vidis, nomine a superiore tribu sumpto. regni Hieroboam caput fuit
 Samaria; Thersae autem domus regia; altaria fuerunt duo, unum

μητρόπολις, ὁ δὲ τῆς βασιλείας οἶκος ἐν Θερσαῖ, θυσιαστήριά τε δύο, ἐν μὲν ἐν Βαιθῆλ (τὴν γὰρ μίαν τῶν δαμιλέων ἐνταῦθα καθιδρύει), θύτερον δὲ ἐν Σαμαρείᾳ ἐν τῇ τοῦ Δᾶν φυλῆ· καὶ ἐνταῦθα γὰρ ἑτέραν ἀνιέρωσε δάμαλιν. ὄνομα 5 δὲ τῷ ὑπ' αὐτὸν λαῷ Ἰσραὴλ διὰ τὸ πλῆθος καὶ Ἐφραιμ διὰ τὴν τοῦ βασιλέως φυλὴν. ἐπροεφήτενον δὲ ἔτι καὶ τότε Σαμέας ὁ τοῦ Σαλαμη, καὶ ὁ ἐξ Ἰούδα εἰς Σαμαρείαν ἀφικόμενος καὶ προφητεύσας τῷ Ἱεροβοὰμ πρὸς τὸ θυσιαστήριον. ὃς καὶ ἀναιρεῖται τῷ τοῦ Θεοῦ παραβῆναι τὴν ἐντολήν, ἀπαν- 10 τηθεὶς ὑπὸ λέοντος καθ' ὕδὸν αὐτῷ ἐπανιόντι συγκυρήσαντος.

Ἀβιά διαδεξάμενος τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχὴν βασιλεύει ἔτη τρία. Ἀσα μετὰ τοῦτον βασιλεύει ὁ υἱὸς ἔτη μα'. οὗτος ἤδη γηραιὸς ὢν ἀρθρτικῶ τούς πόδας ἤλγησε πάθει· προ- 15 φητεύει δὲ ἐπὶ τούτου Ἀνανίας. Ἰωσαφατ μετὰ τοῦτον ὁ υἱὸς βασιλεύει ἔτη κέ', ἐπροεφήτενον δὲ ἐπ' αὐτοῦ Μιχαίας ὁ υἱὸς Ἐμβλαῖ καὶ Ἀβδιουῦ υἱὸς Ἀνανίου καὶ Ἐλέαζαρ καὶ Ἀνανίας· ἦν δὲ καὶ ψευδοπροφήτης Σεδεκίου υἱὸς Χαναάν. κατὰ τούτους τούς χρόνους καὶ Ἡλίας ἐν τῷ Ἰσραὴλ προε- 20 φήτευσεν, καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλισσαῖος. Ἰωρὰμ τὸν πατέρα Ἰωσαφατ διαδεξάμενος βασιλεύει ἔτη οὐκτώ, ἀνὴρ ἐπ' ἀσεβείᾳ τούς πολλοὺς ὑπερβαλόμενος· γαμβρὸς δὲ ἦν Ἀχαάβ τοῦ Ἰσραηλιτῶν βασιλέως, οὗ καὶ ζηλοτῆς ἐγένετο τοῦ βίου. καὶ ἐπὶ τούτου προφητεύουσιν οἱ αὐτοί, ἱεράτενε δὲ Ἰωδαέ.

Baethel, (alteram enim iuvenearum ibi collocavit), alterum Samariae in Dan tribu, ibi enim alteram iuvenecam consecravit. nomen populi ei subiecti erat Israel propter multitudinem et Ephraim propter regis tribum. prophetabant etiam tunc Sameas, Salame filius et qui ex Iuda in Samariam profectus Hieroboam rei ad altare prophetavit; qui etiam occisus est, quod dei iussum transgressus erat, obviam factus leoni, qui cum reverteretur in eum incidit.

Abia accepto patris regno 3 annos regnavit; post eum Asa filius regnavit annos 41; hic quum iam senex esset, pedibus laboravit arthritico morbo. prophetavit sub eo Ananias. Iosaphat deinde, filius eius, regnavit annos 25; prophetavit sub eo Michaeas, Emblae filius, et Abdiu, Ananiae filius et Eleasar et Ananias; erat etiam falsus propheta Sedeciae filius Chanaan. hisce temporibus in Israel Elias quoque prophetavit et post eum Elissaeus. Ioram Iosaphat patrem excepit et 8 annos regnavit, homo, impietate plurimos superans; gener fuit Achaab, Israelitarum regis, cuius etiam vitae studiosus fuit; sub eo iidem prophetarunt; sacerdos fuit Iodaë. Ochosias, qui hunc excepit,

Ὁχοζίας δὲ τοῦτον διαδεξάμενος βασιλεύει ἔτος ἕν· ἀνεῖλε δ' αὐτὸν Ἰηοῦ βασιλεὺς Ἰσραήλ, ὅτε ἐξωλόθρευε τὸ γένος Ἀχαάβ.

Γοθολία μετὰ τοῦτον ἢ Ζαμβροῦ τοῦ Ἰσραηλιτῶν βασιλέως θυγάτηρ, γυνὴ δὲ τοῦ Ἰωράμ, μήτηρ δὲ τοῦ Ὁχοζίου, 5 βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραήλ ἔτη ὀκτώ. αὕτη πασῶν ἀσεβεστάτη γενομένη γυναικῶν πάντας ἀναιρεῖ τοὺς Ὁχοζίου παῖδας, Ἀχαάβ τὸν Ἰσραηλιτῶν βασιλέα τιμωρομένη· ἐδόκει γὰρ ἐκ τοῦ γένους εἶναι τούτου. Ἰωσαβὲδ ἢ τοῦ Ὁζίου ἀδελφή, γυνὴ τοῦ ἀρχιερέως Ἰωδαέ, κλέψας Ἰωᾶς τὸν Ὁχοζίου υἱὸν 10 εἴ τι βρέφος ὄντα ἀνατρέφει· ἱεράτενε δὲ ἐπ' αὐτῆς Ἰωδαέ, καὶ προεφήτενε Ζαχαρίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ. Ἰωᾶς τὸν Ὁχοζίου υἱὸν, ὀκταέτη τυγχάνοντα, Ἰωδαέ χρίσας ὁ ἀρχιερεὺς ἀνέδειξε βασιλέα, Γοθολίαν ἀνελών. εὐσεβῆς δὲ κατ' ἀρχάς γενόμενος πάντα καθαιρεῖ τὰ εἰδωλα, πλὴν τῶν εἰδώλων τῶν μετεώρων. 15 ἐπὶ τούτου ὁ ἀρχιερεὺς ἐτελεύτησε Ἰωδαέ, βιώσας ἔτη ρλ'. σημειωτέον ὅτι τοῦτον οὗτος φαίνεται μόνος βιώσας τὸν χρόνον μετὰ Μωϋσῆν. εἰδωλολατρεῖ δὲ ἐπὶ τέλει ὁ Ἰωᾶς, καὶ Ζαχαρίαν τὸν τοῦ Ἰωδαέ υἱὸν τὸν προφήτην αἰτιώμενον τὴν ἐκτροπὴν καταλεύσας ἀναιρεῖ· βασιλεύει δὲ ἔτη μ'. Ἀμε- 20 σίας δὲ τοῦτον διαδέχεται ὁ υἱός, καὶ βασιλεύει ἔτη κθ'. ἐπὶ τούτου Σίβυλλα ἢ Κυμαία ἐγνωρίζετο.

2. δ' om C

unam annum regnavit; occidit eum Ieu, Israelitarum rex, qui genus Achaab exstinxit.

Post hunc Gotholia, Sambre, Israelitarum regis, filia, et Ioram coniux materque Ochosiae regnum Israelitarum habuit annos 8. haec, omnium mulierum improbissima, omnem Ochosiae prolem interfecit, Achaab, Israelitarum regem, ulciscens; credebatur enim ex eius esse gente. Iosabed, Osiae soror et Iodaë, summi sacerdotis, uxor, Ioas, Ochosiae filium, quum adhuc infantulus esset, surripuit et educavit. sacerdotium sub ea administravit Iodaë et prophetavit Zacharias, illius filius. Ioas, Ochosiae filium, puerum 8 annorum, Iodaë, summus sacerdos unxit et regem appellavit, Gotholiam autem interfecit. ab initio pius fuit Ioas et omnia idola abolevit praeter coelestium rerum idola. sub hoc Iodaë summus sacerdos mortuus est, postquam vixit 130 annos; memorandum est, hunc solum post Mosen tantam aetatem assecutum esse videri. tandem Ioas idolis se dedit et Zachariam prophetam Iudaë filium, qui peccatum ei exprobravit, iniectis lapidibus occidit. regnavit annos 40; excepit eum Amesias filius et 29 annos regnavit. sub hoc Sibylla Cumaea clara fut.

Ὀζίας καὶ Ζαχαρίας υἱὸς Ἀμεσίου ἐβασίλευσεν ἔτη νβ', ἀνὴρ εὐσεβής. ὕστερον δὲ τῶν ἀγίων ἐπιβῆναι πειραθεὶς λεπροῦται, καὶ ἐδίκαζεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ἦν δὲ ἀρχιερεὺς ἐπὶ αὐτοῦ Ἀζαρίας, ἐπροεφῆτενον δὲ Ἀμὼς καὶ 5 Ἡσαΐας ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ Ὡσηὲ ὁ τοῦ Βεκρεί καὶ Ἰωνᾶς ὁ τοῦ Ἀμαθὶ ὁ ἐκ Γοφέρ. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Λυκούργος Λακεδαιμόνιος ἐνομοθέτει. Ἰωαθάμ ὁ υἱὸς Ὀζίου ἐβασίλευσε μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ πατρὸς ἔτη ις'. καὶ ἐπὶ τούτου προφητεύει Ἡσαΐας καὶ Μιχαίας, ἀρχιερατεύει δὲ 10 Οὐρίας. ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς τούτου βασιλείας Ἰφίτος τὰς Ὀλυμπιάδας συνέστησεν. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ πρώτῃ Ὀλυμπιάδι Ῥώμος καὶ Ῥωμύλος ἐγεννήθησαν, οἵτινες ἐν τῇ ἑβδόμῃ Ὀλυμπιάδι τὴν Ῥώμην ἤρξαντο κτίζειν· ἡ δὲ ἀριστοκρατία ἀπὸ Ῥωμύλου καὶ τῶν ὑπάτων ἀρξαμένη κατέπαυσε με- 15 χρι τῆς Ἰουλίου Καίσαρος μοναρχίας, διαρκέσασα ἐπὶ ἔτη σμέ'.

Τοῦ Ἰούδα δωδέκατος ἐβασίλευσεν Ἀχαζ ἔτη ης'. τοῦ δὲ κόσμον ἦν ἔτος δψή'. Ἀχαζ συντυχὼν τῷ Θετλαβαλασάρ ἐν Δαμασκῷ θυσιαστήριόν τι εἰδωλικὸν εἶδε· τούτου λαβὼν 20 τὰ μέτρα ἀπέστειλεν εἰς Ἰσραὴλ πρὸς Οὐρίαν τὸν ἀρχιερέα, κελεύσας ὁμοίᾳ αὐτοῦ ποιῆσαι· ἐν τῷ τοῖς θεοῖς Σύρων ἔθυεν ὑποστρέψας, τὸν δὲ ναὸν τοῦ θεοῦ ἔκλεισεν. Ἐζεκίας τὸν Ἀχαζ διαδεξάμενος ὁ υἱὸς βασιλεύει ἔτη κθ', ἀνὴρ εὐσεβέστατος. ἔτι καὶ ἐπὶ τούτου Ἡσαΐας καὶ Ὡσηὲ καὶ Μιχαίας

Osias sive Zacharias, Amesiae filius, annos 52 regnavit, vir magnae in deum pietatis; postea vero cum sacra obire conaretur lepra est implicatus, et filius pro eo iudicavit. summus sacerdos sub eo erat Asarias; prophetarunt Amos et Hesaias, eius filius et Oseë, Berci filius, et Ionas, Amathi filius ex Gopher. his temporibus Lycurgus Lacedaemoniis leges scripsit. Ioatham, Osiae filius, post patris mortem annos 16 regnavit et sub eo prophetarunt Iesaias et Michaeas, Uria summo sacerdote. primo anno eius regni Iphitus Olympiadas instituit. in ea ipsa prima Olympiade Romus et Romulus nati sunt, qui septima Olympiade Romam aedificare coeperunt. aristocratia a Romulo et consulibus instituta sub Iulio imperatore in monarchiam cessit, postquam 245 annos duravit.

Duodecimus Iudaeorum rex fuit Achas; mundi annus fuit 4708. Achas quum Damasci convenisset Thetlabalasar et gentile altare vidisset, ab eo mensuras sumpsit et in Israel ad Uriam, summum sacerdotem, misit, iubens, similia facere, qua re Syrorum diis per peccatum sacrificavit, dei autem templum clausit. Achas Esekias filius excepit regnavitque 29 annos, vir summae pietatis. adhuc sub eo

ἐπροεφήτεον. ἐπὶ τούτου Σαλμανασάρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων μετέφικσε τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ εἰς τὴν Μηδίαν καὶ Βαβυλωνίαν φυλάσσειν, βασιλεύοντος αὐτῶν κατ' ἐκεῖνο καιροῦ Ὡσηὲ προφήτου· ἔτος δὲ ἦν τῆς βασιλείας Ἐζεκίου ἕκτον. οὗτος ὁ Ἐζεκίας τὸν ὄφιν, ὃν ἐκρέμασε Μωϋσῆς, καθείλεν, ὅτι αὐτῷ 5 ἐθνυμιάζεν ὁ λαός. ἀλλὰ καὶ βίβλον Σολομῶνος ἰάματα παντὸς πάθους ἐγκεκολλημένην ἐξέκοψε. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Θαλῆς Μιλήσιος ἐν Τενέδῳ ἀπέθανε καὶ Σίβυλλα Ἐρυθραία ἐγνωρίζετο.

Μανασσῆς υἱὸς Ἐζεκίου ἐβασίλευσεν ἔτη νέ', ἀνὴρ μια- 10 ρώτατος καὶ μηδὲν ἔλαιτον Χαναναίων εἰδωλολατρῆσας· λέγεται δὲ τὸν ἐπὶ τέλει χρόνον εὐσεβῶς βεβιωκέναι. ἐπὶ τούτου Ἡσαίας ὁ προφήτης μετέλλαξε τὸν βίον. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ῥωμύλος ἐν τῷ βουλευτηρίῳ μελιστὶ διαιρεθεὶς ἐξεφορήθη, βασιλεύσας ἔτη λη', οὔσης Ὀλυμπιάδος ις'. Ἀμῶς 15 υἱὸς Μανασσῆ τὸν πατέρα διαδεξάμενος βασιλεύει ἔτη β. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Μίδας τῆς Φρυγίας βασιλεὺς ἀπέθανεν, ὅτινα τοῖς τότε καιροῖς ὄνου ὄτα ἔχειν ἔλεγον. Ἰωσιάν τὸν πατέρα Ἀμῶς διαδεξάμενος ὀκταετῆς ἀντιλαμβάνεται τῆς ἀρχῆς, καὶ βασιλεύει ἔτη λα'. ἐν τῷ ὀκτωκαιδε- 20 κάτῳ ἔτει τῆς τούτου βασιλείας εὐρών ὁ ἱερεὺς Χελκίας βιβλίον ἐν τῷ ἱερῷ (πατὴρ δὲ ἦν ὁ Χελκίας Ἰερεμίου τοῦ προφήτου) προσκομίζει τῷ βασιλεῖ· ὁ δὲ (εὐλαβῆς γὰρ ἦν) τό

Hesaias, Oseü et Michaeas prophetarunt. sub hoc Salmanasar, Assyriorum rex, Samaritanos in Mediam et Babyloniam traduxit custodiendos; imperitabat autem illo tempore Oseü propheta et annus fuit Esekiae regni sextus. hic Esekias anguem, quem Moses suspenderat, fregit, quod ei tus accendebat populus; idem etiam Solomonis librum, cui cuiusvis morbi remedia inscripta erant, delevit. his temporibus Thales Milesius Tenedi mortuus est et Sibylla Erythraea innotuit.

Manasses, Esekiae filius, 55 annos regnavit, homo impurissimus neque minus quam Chananaei idolis inserviens. narratur autem postmodum pie vixisse. sub eo Hesaias propheta e vita excessit. iis temporibus Romulus in senatu membratim caesus sepultus est, post regnum 38 annorum, Olympiade 16. Amos, Manasse filius, patrem excepit et duos annos regnavit. his temporibus Midas, Phrygiae rex, mortuus est, quem tunc temporis asini aures habuisse dicebant. Iosian Amos patrem secutus, puer 8 annorum regno potitus 31 annos regnavit. anno eius imperii 18 Chelkias sacerdos in templo libellum invenit (pater autem fuit Chelkias Ieremiae prophetae) et regi attulit.

τε πάσχα κυρίῳ ἐπετέλει ἀπὸ τῶν χρόνων Ἰησοῦ υἱοῦ τοῦ
 Ναυῆ τοιοῦτον μὴ γενόμενον, καὶ τῶν ἐν ἀσεβείᾳ τὸν βίον
 ἐξεληλυθότων τὰ ὁστὰ συναγαγὼν ἐπὶ τῇ θυσιαστηρίῳ κατέ-
 καυσε τῶν εἰδώλων, καὶ πάντα καταστρεψάμενος εὐσεβείας
 5 τῷ λαῷ παρεῖχεν ὑποδείγματα. φασὶ δὲ τὸν Χελκίαν ἀνα-
 γνόντα τὸ βιβλίον παραντίκα διαπεφωνηκέσθαι. προεφῆτενον
 δὲ ἐπὶ τούτου Ἰερεμίας ὁ τοῦ Χελκίου καὶ Σοφονίας, καὶ
 Ἡλιβὰ γυνὴ Σελεῖμ τοῦ ἱματιοφύλακος τοῦ ἱερέως· ἦν δὲ
 καὶ ψευδοπροφήτης Ἀνανίας. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους
 10 Σίβυλλα ἐν Σάμῳ ἐγνωρίζετο, καὶ τὸ Βυζάντιον ἐκτίσθη ὑπὸ
 Μεγαρέων.

Ἰωάχαζ υἱὸς Ἰωσίου, τὸν πατέρα διαδεξάμενος, βασι-
 λεύει μῆνας τρεῖς. Νεβὰδ δὲ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπιστρα-
 τεύσας τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ χειρωσάμενος τὸν Ἰωάχαζ εἰς
 15 Αἴγυπτον αἰχμάλωτον ἀπάγει, καὶ καθίστησιν ἀντ' αὐτοῦ βα-
 σιλέα ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τὸν Ἰωακείμ καὶ τὸν Ἐλιακείμ· ὁ
 ἀδελφὸς Ἰωάχαζ. οὗτος τὴν βασιλείαν διαδεξάμενος βασι-
 λεύει ἔτη ια'. ἐπὶ τούτου Ναβουχοδονόσορ ἐξάρας ἀπὸ Βα-
 βυλῶνος πάσης Αἰγυπτίας ἐπεκράτησε γῆς, καὶ τῶν Αἰγυ-
 20 πτίους πλησιοχώρων οὐκ ὀλίγην ἀποσπάσας ἐκέκτητο, τοντέ-
 στιν ἀπὸ τοῦ χειμάρρου Αἰγυπτίου ἕως τοῦ ποταμοῦ Εὐφρά-
 του, καὶ τὴν Ἰουδαίαν ὑπόφορον ἅπασαν κατέστησε· καὶ
 ἐδούλευσεν Ἰωακείμ τῷ Ναβουχοδονόσορ ἔτη γ'. ἐπὶ τούτου

ille (probus enim erat) et pascha deo celebravit, quod inde a Iesu, Naue filii, temporibus nunquam factum erat, et eorum, qui in impietate e vita discesserant, collecta ossa in altaribus idolarum combussit et omnibus rebus immutatis pietatis exemplum populo exhibuit. dicunt autem Chelkian, quum libellum legisset, statim expirasse. propheta autem sub eo Ieremias, Chelkiae filius, Sophonias et Heliba, uxor Selim, vestispici sacerdotis. erat etiam falsus propheta Ananias. hisce temporibus Sibylla Samia innotuit et a Megarensibus Byzantium conditum est.

Ioachas Josiae filius, patrem secutus tres menses regnavit. Nead, Aegypti rex, Hierosolyma cum exercitu contendit et victum Ioachas captivum in Aegyptum duxit, rege Hierosolymorum constituto in eius loco Ioakim, qui etiam Eliakim vocatur; frater hic erat Ioachas. hic regnum suscepit et 11 annos administravit. sub hoc Nabuchodonosor, exorsus a Babylone totius Aegypti potitus est, et populis Aegyptiorum vicinis non parvam terram abstulit, quam suis addidit; i. e. ab Aegyptiorum fluvio usque ad Euphratem. idem omnem Iudaeam tributariam fecit; servivitque ei Ioakim tres annos. sub eo propheta-

προφητεύουσιν Ἱερεμίας καὶ Βουζὶ καὶ Οὐρίας ὁ τοῦ Σαμέου, ὃν καὶ φυγόντα εἰς Αἴγυπτον Ἰωακείμ συλλαβόμενος ἀναιρεῖ. τοῦτον τὸν Ἰωακείμ δῆσας χαλκείους δεσμοὺς ὁ Ναβουχοδονόσορ εἰς Βαβυλῶνα ἀπήγαγε· μεθ' οὗ ἀπῆλθον αἰχμάλωτοι Δανιήλ καὶ Ἀνανίας Μισαήλ τε καὶ Ἀζαρίας. κατὰ 5 τούτους τοὺς χρόνους Ἐπίδαμνος ἐκτίσθη καὶ μετονομάσθη Ἀνθράχιον. Ἰωακείμ ὁ καὶ Ἰεχονίας, τὸν πατέρα Ἐλιακίμ διαδεξάμενος, βασιλεύει μῆνας τρεῖς. πολιορκοῦντος τὴν Ἱερουσαλήμ τοῦ Ναβουχοδονόσορ ἐν ἔτει ὀγδόῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ὑπέξελθὼν Ἰωακείμ τῆς πόλεως σὺν Ἑσθᾷ τῇ μητρὶ 10 καὶ πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ προσπίπτει τῷ Ναβουχοδονόσορ· ὁ δὲ καὶ τὴν πόλιν ἐδαφίζει καὶ τούτους αἰχμαλώτους ἀπάγει σὺν ἄλλοις πολλοῖς, μεθ' ὧν ἀπήχθη καὶ ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ. καθίστησι δὲ ἀντ' αὐτοῦ τῶν ὑπολοίπων ἡγεμόνα τὸν Μανθανίαν, πατράδελφον αὐτοῦ, Σεδεκίαν αὐτὸν μετονομάσας, 15 ὄρκους παρ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ μὴ ἀποσιῆναι κομισάμενος.

Συνάγεται τοίνυν ἀπὸ πρώτου ἔτους Ἀχαζ καὶ πρώτης Ὀλυμπιάδος μέχρι τῆσδε τῆς μετοικεσίας ἔτη ρμα', ἀπὸ δὲ Σαουλ τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Ἑβραίων ἔτη νς', ἀπὸ δὲ 20 τῆς τελευτῆς Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἔτη αρ', ἀπὸ δὲ Νῶε καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔτη βχ', ἀπὸ δὲ Ἀδάμ ἔτη δωοβ'.

Φυλαττομένης δὲ ἡμῖν τῆς τῶν χρόνων ἀκολουθίας διὰ τῆς τῶν ἐκ Δαυιδ ἡγεμονίας, οὐκ ἄτοπον οἶμαι τῶν ἐπὶ Σα-

Jeremias et Busi et Urias Sameae filius, quem in Aegyptum fugientem Ioakim necavit. hunc Ioakim ferreis vinculis vinctum Nabuchodonosor Babylonem abduxit. cum eo captivi profecti sunt Daniel et Ananias, Misael et Asarias. hisce temporibus Epidamnus condita, quae mutato nomine Dyrrhachium dicta est. Ioakim, qui etiam Iechonias vocatur, Eliakim patrem excepit et tres menses regnavit. obsessis a Nabuchodonosore Hierosolymis anno eius imperii octavo Ioakim ex urbe egressus cum Estha matre suisque omnibus obviam factus est Nabuchodonosori; hic vero et urbem delevit et illos captos cum aliis multis, in quibus Iesekiel propheta, abduxit. constituit autem pro illo relictorum dominum Manthaniam, avunculum eius, quem Sedekian nominavit et per deum iurare coegit, se non defecturum.

Fuerunt igitur a primo anno Achas et prima Olympiade usque ad hanc migrationem anni 141; a Saul, primo Hebraeorum rege, anni 406; a morte Iesu, Naue filii anni 1100; a Noe et diluvio anni 2600; ab Adamo anni 4872.

Iam cum rationem habuerimus temporum in regibus ex Davide

μάρειαν ἡγησαμένων ἐν παρεξόδῳ τοὺς χρόνους ἐπιδραμεῖν. τελετήσαντος τοῦ βασιλέως Σολομῶντος Ῥοβοάμ ὁ τοῦτου παῖς ἀνέρχεται εἰς Σίκιμα· ἐκεῖ γὰρ ὁ λαὸς συνήθροιστο ὥστε καταστῆναι ὑπ' αὐτῶν βασιλέα. μέλλοντι δὲ αὐτῷ χρεῖσθαι προσῆλθεν ὁ λαὸς παρακαλῶν ἀπὸ τοῦ πλήθους κουφισθῆναι τῶν τελεσμάτων ὧν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Σολομῶν ἐφορολόγει τὸν λαόν. ὁ δὲ τρεῖς ἡμέρας πρὸς διάσκεψιν καὶ τὴν τοῦ δέοντος ἀπόκρισιν λαβῶν, καὶ παρὰ μὲν τῶν πρεσβυτέρων ἀκούσας κουφισθῆναι τὸν λαόν, παρὰ δὲ τῶν ὀμηλίκων 10 ἐπιφορτίσαι μᾶλλον, τούτοις πεισθεὶς κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τὴν τῶν νεολαίων σύμβουλίαν πρὸς τὸν λαόν ἀποκρίνεται. οἱ δὲ ἀναχωροῦσιν ἀποταξάμενοι τῇ ὑπ' αὐτῷ ἀρχῇ, καὶ αἱ μὲν δέκα φυλαὶ καθιστῶσιν ἐφ' ἑαυτῶν τὸν Ἱεροβοάμ τὸν τοῦ Ναβὰτ καὶ Σαρίας γυναικὸς ἑταίρου υἱόν, ἐκ φυλῆς 15 ὀρμώμενον τῆς Ἐφραΐμ, βασιλέα, παραμένονσι δὲ τῷ Ῥοβοάμ ἢ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμὴν φυλῆ. ἐξ ἐκείνου διαιρεθεὶς ὁ λαὸς ἰδίᾳ ἕκαστον μέρος καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸν τῆς βασιλείας οἶκον ἐκέκτητό, καθάπερ ἐν τοῖς ἀνωτέρω εἴρηται.

Ἱεροβοάμ τοίνυν ὁ τοῦ Ναβὰτ βασιλεύει ἐν τῇ Σαμαρείᾳ 20 ἔτη κβ'. ἐπὶ τούτου προφητεύει ὁ Σιλωνίτης. ἐπὶ αὐτοῦ Σουλακεῖμ ὁ Αἰγύπτιος στρατεύσας ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πάντα ἀφαιρεῖται τοῦ ναοῦ τοὺς θησαυροὺς καὶ τοὺς τοῦ βασιλέως αὐτῶν Ἱεροβοάμ. Ναβὰτ τὸν Ἱεροβοάμ διαδεξάμενος ὁ υἱὸς

16. διαγρευθεὶς C

ortis, non ineptum videtur, etiam Samariae regum breviter tempora enumerare. mortuo Solomonte rege Rhoboam, eius filius, Sikimam se contulit, ibi enim regis creandi causa convenerat populus. cunquē iam in eo esset, ut ungeretur, adiit eum populus petitque ut diminueret tributorum multitudinem, quae Solomon populo imposuerat. quī quum triduum sibi ad reputationem et responsionem sumsisset, et a senioribus audisset relevandum esse populum, ab aequalibus autem, magis premendum, his obsecutus tertio die iuniorum consilium ut responsum populo aperuit. illi autem secessionē facta ab eius imperio defecerunt. tum 10 tribus regem sibi constituerunt Ieroboam, Nabat et Sarirae pellicis filium, ex Ephraim tribu oriundum. remanserunt apud Rhoboam Iuda et Benjamin tribus. ex illo tempore dis-iuncto populo utraque pars nomen et regiam propriam habuit, ut supra dictum est.

Ieroboam igitur, Nabat filius, Samariae regnavit annos 22. sub eo prophetavit Silonites. sub eodem Sulakim Aegyptius cum exercitu profectus Hierosolyma omnes templi thesauros abstulit et Ieroboam regis. Nabat patrem Ieroboam excepit duosque annos regnavit.

βασιλεύει ἔτη β'. Βαασά ὁ υἱὸς Ἐχέιμ τὸν Ναβὰτ ἀποκτείναντας βασιλεύει ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη κδ'. προφητεύει ἐπὶ τούτου Ἰοῦ υἱὸς Ἀνανίου. Ἰλα τὸν πατέρα διαδεξάμενος Βαασά βασιλεύει ἔτη δύο. Ζαμβροῦ ὁ τῶν ἁρμάτων τὴν ἡγεμονίαν ὑπὸ τοῦ Ἰλα ἐγχειρισθεὶς ἀναιρεῖ τοῦτον, καὶ πάντα αὐτοῦ 5 διαφθείρας τὸν οἶκον βασιλεύει μῆνας ἑπτὰ. Ζαμβροῦ ὁ τῆς στρατείας ἡγεμὼν τῷ Βαμβροῦ βασιλεύοντι ἐπανίσταται· ὡς δ' ἐν πολλοῖς ἐδόκει κατὰ κράτος νικᾶν, πρὸς τὰ ἑαυτοῦ ὑφάψας ὁ Ζαμβροῦ τούτῳ συναπόλλυται. στασιάζοντος δὲ τοῦ Ἰσραὴλ περὶ βασιλέως, καὶ τοῦτον μὲν ἐνίων αἰρουμένων 10 ἑτέρων δὲ Θαμνῆ υἱὸν Γονάθ, καὶ τῶν τοῦ Ζαμβροῦ κρατησάντων, βασιλεύει ἐπὶ Σαμάρειαν ἔτη δώδεκα. Ἀχαάβ τὸν πατέρα Ζαμβροῦ διαδεξάμενος βασιλεύει ἔτη εἰκοσιδύο. τοῦτον Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ (Θυγάτηρ δὲ ἦν αὐτῆ Εἰσβάαλ βασιλέως Σιδωνίων) τὴν θεοσέβειαν ἠπάτησεν ἐξουχῆσαι. 15

Μιχαίας ὁ προφήτης ἦν ἐπὶ Ἀχαάβ διαδησάμενος τὴν κεφαλὴν τελαμῶνι καὶ ὄνειδίσας αὐτὸν διὰ τῶν Ἄδεσ. κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν συμβαίνει κτισθῆναι τὴν Ἱεριχώ, κτίζει δὲ ταύτην Ἀχαὰς ὑπὸ Βαιθήλ, ἐν τῇ θέσει τοῦ θεμελίου Ἀβειρῶν τὸν πρωτότοκον ἀποβαλὼν υἱὸν κατὰ τὴν τοῦ Ἰησοῦ χρησμοδίαν, 20 Σεγοῦρ δὲ τὸν νεώτερον ἐπὶ συντελείᾳ τῆς πόλεως. ἐπὶ τούτου προφητεύουσιν Ἡλίας καὶ Ἀβδιοῦ. κρυπτόμενος δὲ αἰεὶ Ἀβδιοῦ διετέλει καὶ τοὺς ἄλλους ἀποκρύπτων προφήτας, τὴν ἐξ Ἰεζάβελ δεδιὼς ἐπιβουλήν. χρίει δὲ ἐπὶ τέλει ὁ Ἡλίας τὸν Ἐλισσαῖον

2. τοῦτοις C . 9. τούτων C

Baasa, Echim filius, occiso Nabat 24 annos regnavit; prophetavitque sub eo lu, Ananiae filius. Ille patrem secutus Baasam duos annos regnavit. Sambre qui curribus ab Ille praepositus erat, illum occidit omnique eius familia extincta 7 menses regnavit. Sambre dux exercitus contra Bambre regem surrexit. quumque multis in partibus pervincere videretur, Sambre rebus suis combustis in iis periit. dissidio inter Israelitas orto de rege creando, quum pars hunc praeferebat, ceteri Thamne Gonath filium, superiores facti sunt, qui a Sambre parte stabant. hic 12 annos Samariae regnavit. Achaab, Sambre patrem secutus 22 annos regnavit. hunc Iesabel uxor, Eisbaal filia Sidonum regis, induxit ut pietatem insultaret.

Michaeas propheta sub Achaab vixit, capite vitta cincto, qui illum propter Ader vituperavit. illo tempore accidit, ut Iericho aedificaretur ab Achar a Baethel oriundo, qui cum fundamentum iaceret Abiron, maximum natu filium defecit secundum Iesu vaticinium, et exaedificata urbe Segur iuniorem. sub hoc prophetavere Elias et Abdiu; latensque semper debebat Abdiu, ceterosque prophetas occultabat, Iesabel

εἰς προφήτην. προεφήτευσεν δὲ ἔτι καὶ Μιχαίας. Ὀχοζίας τὸν Ἀχαάβ διαδεξάμενος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, καὶ ἐπὶ τούτου προφητεύουσιν Ἡλίας καὶ Ἐλισσαῖος. Ἰωρὰν ὁ τούτου ἀδελφὸς διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν βασιλεύει ἔτη β΄. 5 ἐπ' αὐτοῦ Ἡλίας ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς. ἐπὶ τούτου λιμώξαντες οἱ κατ' ἐκείνην τὴν περίχωρον, τὰ ἴδια σφάζαντες τέκνα τῶν σαρκῶν ἀπεγεύσαντο, καὶ ἐν κόπρῳ περιστερῶς ἀντὶ ἀλὸς ἀποβαπτόμενοι ἐχρῶντο. Ἰοῦ υἱὸς Σαφάτ τοῦ Ναμεσῆ, ὑπὸ Ἐλισσαίου χρισθεὶς εἰς βασιλεία ἐπὶ Σαμαρείας, πάντα 10 τοῦ Ἀχαάβ ἐτιμωρήσατο τὸν οἶκον· αὐτὸν μὲν γὰρ τὸν βασιλέα Ἰωρὰν κατατοξεύσας ἀναιρεῖ, εὐρῶν θεραπευόμενον τὰ τραύματα, κρημνῷ δὲ Ἰεζάβελ τὴν τούτου διαχειρίζεται μητέρα, καὶ ἑβδομήκοντα τοῦ Ἀχαάβ υἱοὺς διαχειρισάμενος προῦθηκεν αὐτῶν ἐπὶ τὰς διεξόδους τὰς κεφαλὰς. ἔπειτα 15 συναγαγὼν ἅπαντας τοὺς τοῦ Βάαλ προφήτας καὶ ἱερεῖς καὶ δῆμους, δημοτελῆ θυσίαν ἐπιτελεῖν προσποιησάμενος, πάντας ὑφ' ἐν ἀποσφάττει, καὶ τὸ εἰδωλεῖον κατασκάπτει, καὶ καθίστησιν αὐτὸ λυτρῶνα· ἐβασίλευσε δὲ ἔτη κη'. ἐπροεφήτευσεν δὲ ἔτι καὶ ἐπὶ τούτου Ἐλισσαῖος.

20 Ἰωάχαζ τὸν πατέρα Ἰοῦ διαδεξάμενος βασιλεύει ἔτη ιζ'. ἔτι καὶ ἐπὶ τούτου Ἐλισσαῖος ἐπροφήτευσεν καὶ ἐτελεύτησεν. Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ βασιλεύει μετ' αὐτὸν ἔτη ις'. Ἰεροβοὰμ τὸν Ἰωὰς διαδεξάμενος ὁ υἱὸς ἐβασίλευσεν ἔτη μιά, ἐπροεφή-

15. τοῦ] τῆς C 18. λυτρωμα C 20. Ἰοῦδα C

insidias metuens. postremo Elias Elissaeum prophetam unxit, prophetante etiamtum Michaea. Achaab exceptit Ochosias filius regnavitque duos annos; sub eo Elias et Elissaeus prophetarunt. Ioran, illius frater, regnum suscepit et 12 annos administravit. sub eo Elias a terra sublatus est. quum sub hoc regionis illius incolae fame vexarentur, proprios liberos mactabant et carne vesebantur, imbuta salis loco columbarum stercore. Iu, Saphat filius neposque Namese, ab Elissaeo rex unctus Samariae totam Achaab domum ultus est; ipsum enim Ioram regem sagittis percussit, quum medentem vulneribus invenisset, in praecipitio Iesabel, matrem illius, necavit et 70 filiorum Achaab, quos trucidaverat, capita in viis collocavit. tum omnibus Baal prophetis et sacerdotibus et populo arcessitis, simulato publico sacrificio, omnes necavit, et illud piaculum fecit. regnavit 28 annos prophetante etiam sub eo Elissaeo.

Ioachas Iu patrem secutus 17 annos regnavit; sub eo Elissaeus adhuc prophetavit mortuusque est. Ioas, Ioachae filius, regnavit post eum 16 annos. Ieroboam Ioam patrem secutus annos 41 regnavit, sub

τενον δὲ ἐπ' αὐτοῦ Ἰωνᾶς καὶ Ἀμώς. Ζαχαρίας τὸν πατέρα Ἰεροβοάμ διαδεξάμενος ἐβασίλευσε μῆνας ἕξ. Σελὰμ τὸν Ζαχαρίαν ἀνελὼν ἐβασίλευσε μῆνα ἄ'. Μαναεῖμ ὁ τοῦ Γαδῆ τὸν Σελὰν ἐπαραστάς ἐβασίλευσεν ἔτη δέκα. οὗτος μὴ δεξαμένους αὐτὸν τοὺς ἐν Θεσσαῶ χειρωσάμενος ἀναιρεῖ, καὶ τὰς 5 ἐν γαστροῖ ἐχούσας διαορήσει. Φαλκίας ὁ τοῦ Μαναεῖμ υἱὸς τὸν πατέρα διαδεξάμενος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο. Φακεὲ ὁ τοῦ Ῥομελίου τὸν Φαλκίαν ἀνελὼν ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι. ἐπὶ τούτῳ Θεγλαφάλασα ὁ Ἀσσυρίων βασιλεὺς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπιστρατεύσας τὰ πλεῖστα τῆς γῆς αὐτῶν σφετερίζε-10 ται. Ὡσὲν μετὰ τὸν Φακεὲ ὁ τοῦ Ἰλα βασιλεὺς ἐτῆ 9. ἐπὶ τούτῳ Σαλμανασὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπιστάς τῆς Σαμαρείας αὐτὸν τε ἀπάγει, ἀλχμάλωτον καὶ πάντα σὺν αὐτῷ τὸν Ἰσραήλ, καὶ κατοικίζει αὐτοὺς ἐν Ἀλαὲ καὶ Ἀβὼρ Μηδικαῖς πόλεσι, καὶ ἐπὶ ποταμῷ Γοζᾶν, ἔνθα τῆς εἰς θεὸν παραβά-15 σεως δίκας ἐκτίνουσι κακουργούμενοι.

Ὁ δὲ Ἀσσύριος Βαβυλωνίους ἐν Σαμαρείᾳ πεμψάμενος, ἄνδρας αἰσχρῶς καὶ ἀνόμως βεβιωκότας, οἰκεῖν αὐτόθι ἐκέλευσε. τούτους ὁ θεὸς λέοντας ἐξαποστέλλων διέφθειρε. πυνθόμενος δὲ ὁ βάρβαρος, καὶ συνεῖς ἐπὶ τῆς γῆς δέον ἐκείνης 20 τὴν κατὰ νόμον θεῷ λατρείαν ἐπιτελεῖσθαι, ἕνα τῶν ἱερέων ἐξαποστείλας τὰ νομιζόμενα αὐτόθι ποιεῖν ἐκέλευσεν. ὁ δὲ καταμένων ἐν Βαθῆλ τὸν τε νόμον αὐτοὺς ἐξεπαίδευσε καὶ

4. δεξάμενος C

23. τὸν τε] τὸν τε τὸν C

quo prophetarunt Jonas et Amos. Zacharias, Ieroboam patrem secutus 6 menses regnavit. Selam Zacharia interfecto unum mensem regnavit. contra Selam Manaim, Gade filius, seditionem excitavit regnavitque annos 10. hic Thessae incolas se non excipientes, victos trucidavit gravidasque feminas laceravit. Phalkias, Manaim filius, patrem secutus duos annos regnavit. Phakae, Rhomelin filius, Phalkia trucidato 20 annos regnavit. sub hoc Theglaphalar, Assyriorum rex, Iudaeae bellum inferens maximam terrae partem expugnavit. post Phakee Osee, Ilae filius, 9 annos regnavit. sub hoc Salmanasar, Assyriorum rex, orsus contra Samariam ipsum regem captivum omnesque cum eo Israelitas abduxit, et domicilia iis tribuit in Alae et Abor, Medicis urbibus et ad Gosan fluvium, ubi miseria afflicti poenas impietatis solverunt.

Assyrius Babylonios in Samariam misit, homines impie et sine legibus viventes eosque ibi habitare iussit. Eos deus immissis leonibus delevit. barbarus quum haec audisset comperissetque necesse esse, in illa terra secundum legem dei cultum instituit, unum e sa-

τὸν Θεὸν σέβεισθαι ἐδίδασκε, καὶ οὕτως ἔξ ἐκείνου συμβαίνει τὴν γῆν ἐκ τῶν λεόντων ἠρεμῆσαι. τούτους εἰσέτι Σαμαρείτας ἀπὸ τῆς γῶρας προσαγορεύουσι, διὸ καὶ ἀλλόκοτοι τὰς προαιρέσεις, διὰ δὲ τὴν τοῦ νόμου διδασκαλίαν βραχεῖαν ἔχουσι Θεοσεβείας ἔμφρασι· καὶ γὰρ οὐδὲ τῆς δεκαλόγου πλείον παραλαβεῖν ἠξιώθησαν. ἐνταῦθα τῆς Ἰσραηλιτικῆς βασιλείας οἱ χρόνοι κατέληξαν εἰς ἔτη τριακόσια τρία καὶ μῆνας ἑπτὰ, ἀρξάμενοι μὲν ἀπὸ Ἱεροβοὰμ τοῦ Ναβαί, καταλήξαντες δὲ εἰς Ὡσηὲ τὸν τοῦ Ἰλα καὶ τὴν ὑπὸ Σαλμανα-
 10 σὰρ τοῦ Ἰσραὴλ μετοικεσίαν ἀπὸ Σαμαρείας εἰς Μηδίαν. ἤκμαζε δὲ καὶ ἡ προκειμένη τοῖς ἐκ Δαβὶδ βασιλείως, τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ δεκάτου τῆς τοῦ Σαοὺλ ἔχουσα μοναρχίας, καταλήξασα δὲ ἐπὶ τὸν τριμηναῖον Ἰωακείμ· τοῦτον γὰρ ὁ Ναβουχοδονόσορ Ἰούδα πορθήσας μετώκισεν εἰς Βα-
 15 βυλῶνα.

Ἀκόλουθον λοιπὸν ἐπιδραμεῖν τοῖς ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα τῆς αἰχμαλωσίας ἔτεσιν ἠγησαμένοις. ἄχρι τούτου τοῦ τελευταίου Ἰωακείμ συνάγονται ἀπὸ Ἀδάμ ἔτη δ'ωοβ'. λοιπὸν οὖν τοὺς ἐφεξῆς χρόνους ἀπὸ τοῦ α' ἔτους Σεδεκίου δεῖ ψη-
 20 φίζειν. ἐκπορθήσας ὁ Ναβουχοδονόσορ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸν Ἰωακείμ εἰς Βαβυλῶνα σὺν τοῖς ἄλλοις ἀπαγαγών, Μανθανίαν δὲ τὸν τούτου ἀδελφὸν τῶν ἐπιλοίπων βασιλέα κατα-

10. Μηδίαν C

cerdotibus misit, qui quae ibi sancita essent, obiret. hic Bathel habitans et legem eos docuit et dei venerationem; et ita ex eo tempore factum est, ut terra leonibus liberaretur. eos etiamnunc a terra Samaritas appellant; quare etiam singularibus sunt moribus, et quod legem edocti sunt, brevem habent divini cultus speciem, nam nihil praeter decalogum aliud accire voluerunt. tum Israelitarum regnum concidit postquam floruit 303 annos et 7 menses; initium fuerat regno Ieroboam, Nabat filii, finis in Osee regis, Ilae filii et migratione ex Samaria in Mediam, quae fuit sub Salmanasare. florebat etiam-tum regnum sub regibus e gente Davidis, quae inceperat decimo anno regni Saul finitaque est trimestri regno Ioakim; hunc enim Nabuchodonosor everso Iudaeorum regno Babylonem traduxit.

Reliquum igitur est memorare eos, qui 70 captivitatis annis populo praefuerunt. usque ad hunc ultimum Ioakim sunt ab Adamo anni 4872. iam igitur quae sequuntur tempora a primo Sedekiae anno numeranda sunt. Nabuchodonosor, deletis Hierosolymis quum Ioakim et ceteros Babylonem duxisset et Manthanian illius fratrem relictorum regem constituisset, quem etiam Sedekian nominavit, concessit ut pace

στήσας, ὃν καὶ Σεδεκίαν μετωνόμασε, ἐπὶ τῆς οἰκείας γῆς μεθ' ἡσυχίας μένειν ἐδίδον, κομιζόμενος ἀπὸ τοῦ Σεδεκίου τὰς ἐτησίους ἀποφοράς. ἐπ' ἑννέα μὲν ἔτη τούτου τὰ τέλη παραπέμποντος ἡσύχασεν ὁ Ἰσραήλ· κατὰ δὲ τοῦτον ὁ Σεδεκίας τὸν ἐνιαυτὸν ὑποστάς, καὶ πάσῃ τὸν θεὸν καὶ τὸν βασιλέα παραλογισάμενος ἀγνώμοσύνῃ, παρορμῆ πάλιν κατὰ τῶν Ἱεροσολύμων τὸν Ναβουχοδονόσορ. ὁ δὲ τὴν πόλιν δευτέρῳ πολιορκῶν ἔτει χειροῦται, καὶ τὸν ναὸν ἐμπιπρῶ, καὶ τοῦ Σεδεκίου κατ' ὄψιν ἀνείλε τοὺς παῖδας, κάκεινον ἐκτυφλώσας καὶ πέδαις περιβαλὼν ἅμα παντὶ τῷ λαῷ κατάγει εἰς Βαβυλώνα, Γολιάν τῶν ἐπιλοίπων ἡγεμόνα καταστήσας, υἱὸν Ἀχικάν. καὶ τοῦτο μὲν οἱ δυνατοὶ τῶν αὐτόθι κατέλιπον, καὶ ἀνελόντες ἀναχωροῦσι, δεδιότες τοὺς Χαλδαίους, ἀπάραντες εἰς Αἴγυπτον, ἔνθα μετ' οὐ πολὺ διαφθείρονται, ζηλωταὶ τῆς Αἴγυπτιακῆς γενόμενοι δεισιδαιμονίας. 15

Σεδεκίας δὲ ἀπάγεται τὰ πάντα βασιλεύσας ἔτη ἰα'. ἦν ἀρχιερεὺς ἐπ' αὐτοῦ Ἀρέας, καὶ προεφήτευσεν ἐν μὲν τῇ Ἰουδαίᾳ Ἱερεμίας ἐν δὲ τῇ Βαβυλῶνι Δανιήλ· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῆς Σεδεκίου βασιλείας ἔτος ἐμήνυσέ τε καὶ διέκρισε τὸ ἐνύπνιον τῷ Ναβουχοδονόσορ. ὁ δὲ Ἰεζεκιήλ κατὰ τὸ πέμπτον αὐτῶν ἔτος προεφήτευσεν. ἔπειτα προφητεύει Ναούμ καὶ Μαλαχίας. τοῦ Σεδεκίου τελευτήσαντος ἐν Βαβυλῶνι εἰς τὸν ἐπίλοιπον τῆς ἑβδομηκονταετίας χρόνον, μετὰ ἑνδεκα ἔτη τῆς τοῦ Σεδεκίου βασιλείας ἤρξαντο οἱ

1. κατωνόμασε C

12. τοῦτον?

17. αὐτοῖς C

20. τε] δὲ C

suam terram incolerent, annua tributa a Sedekia accipiens. novem annos illo tributa reddente pacati fuerunt Israelitae. sed eo anno Sedekias defecit omnique superbia et deum et regem offendit effecitque ut iterum Nabuchodonosor Hierosolyma peteret. qui quum secundo obsessionis anno urbe potitus esset, et templum incendit et coram Sedekiae oculis filios eius necavit. ipsum excaecavit et compedibus vinctum cum omni populo Babylonem duxit, constituto relictorum duce Galia Achikan filio. hunc nobiles deseruerunt et trucidarunt, et Chaldaeos extimescentes emigrarunt, profecti in Aegyptum, ubi non multo post corrupti sunt, sectatores facti Aegyptiacae superstitionis.

Sedekias autem abductus est quum omnino regnasset annos 11. erat tum temporis summus sacerdos Areas et prophetarunt in Iudaea Ieremias in Babylone Daniel. is altero exilii et Sedekiae regni anno interpretatus est somnium regi Nabuchodonosor. Iesekiel 5 eius anno prophetavit. postea Naum et Malachias prophetarunt. Sedekia mortuo Babylone per reliquos 70 annorum post 11 annos Sedekiae re-

ὑποτεταγμένοι. οὗτος ὁ Ναβουχοδονόσορ τρίτον ἐπόρθησε τὰ Ἱεροσόλυμα, πρῶτον μὲν ὅτε ἐν τῇ τρίτῃ ἔτει Ἐλιακίμ ἀνῆλθε καὶ ἔλαβεν αὐτόν τε Ἰεχονίαν καὶ τὴν τοῦτον μητέρα καὶ σὺν τῷ ἄλλῳ πληθεὶ τὸν προφήτην Ἰεζεκιήλ, ἔτος ἄγων τῆς 5 βασιλείας πρῶτον· δεύτερον δὲ ὅτε ἐν τῇ τρίτῃ μηνὶ Ἰεχονίου, τοῦ καὶ Ἰωακείμ, ἀνῆλθε καὶ ἔλαβε σὺν ἑτέροις τὸν Δανιήλ καὶ Ἀνανίαν καὶ Μισαήλ καὶ Ἀζαρίαν, ἔτος ἄγων αὐτὸς ὄγδοον τῆς βασιλείας· τὸ δὲ τρίτον ὅτε ἐν τῇ ἑνδεκάτῃ ἔτει τοῦ Σεδεκίου ἀνῆλθε, καὶ τὸν μὲν ναὸν ἐνέπρησε, 10 τὸν δὲ Σεδεκίαν ἐξετύφλωσε, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ σὺν ἑτέροις κατέσφαξε, καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος ἀπήγαγεν εἰς αἰχμαλωσίαν, ἔτος ἄγων αὐτὸς τῆς βασιλείας ἑνεακαίδεκατον.

Ναβουχοδονόσορ πρὸς τοῖς δεκαεννέα ἔτεσιν οἷς πρότερον ἐκράτησε, βασιλεύει ἔτη εἴκοσι καὶ πέντε. προεφήτεον 15 δὲ ἐπ' αὐτοῦ οἱ εἰρημένοι Δανιήλ καὶ Ἰεζεκιήλ. Μαρωδάχ τοῦτον διαδεξάμενος βασιλεύει ἔτη δώδεκα. Βαλτάσαρ ὁ τούτου ἀδελφός, υἱὸς Ναβουχοδονόσορ, ἐβασιλευσεν ἔτη τέσσαρα· ἔτι ἐπὶ τούτον Δανιήλ προφητεύει, καὶ ἐπιλύεται αὐτῷ τὸ ὄραμα ὃ δειπνῶν ἐθεάσατο καὶ πίνων εἰς τὰ ἱερατικὰ 20 ἐκπώματα. τοῦτον ἀκολοίθως τῇ τοῦ ὄραματος ἐρμηνεῖα κατὰ τὴν ἐχομένην νύκτα Δαρεῖος ἀνελών, ὁ τοῦ Ἀσουήρου υἱός, ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς. Δαρεῖος ὁ εἰρημένος τοῦ Ἀσουήρου υἱός, ὃς ἐπεκλήθη Ἀστυάγης, ἐβασιλευσεν ἔτη δεκαεπτὰ.

15. αὐτοῖς C 23. δς om C

gni, regnarunt subpraefecti. hic Nabuchodonosor tertium Hierosoly-
ma delevit. primum quidem quum tertio anno Eliakim profectus
esset, et cepisset ipsum Iechoniam et eius matrem et cum reliqua
multitudine Iesekiel prophetam, anno regni sui primo; secundum quum
tertio mense Iechoniae, qui etiam Ioakim dicitur, profectus cum ce-
teris Daniele et Ananiam et Misaelem et Asariam cepisset, anno re-
gni sui 8; tertium denique quum 11 anno Sedekiae proficisceretur, et
templum incenderet, Sedekiam excaecaret et eius filios cum aliis ne-
caret, reliquam multitudinem in exilium duceret, anno 19 re-
gni sui.

Nabuchodonosor postquam 19 annos antea regnavit, 25 annos
imperium obtinuit. prophetabant autem qui iam nominati sunt, Da-
niel et Iesekiel. Marodach hunc secutus 12 annos regnavit. Baltasar
eius frater, Nabuchodonosor filius 4 annos regnavit. etiam sub hoc
Daniel prophetauit et explicatum est ei visum, quod coenans viderat
et bibens ex sacerdotilibus poculis. hunc, ut visum monstraverat,
insequenti nocte, Darius Asueri filius interfecit, et regno potitus est.

ἐπὶ τούτου Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον ἐμβάλλεται τῶν λεόντων, καὶ μηδὲν ὑπ' αὐτῶν παθὼν ἑβδομαῖος ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀνιμᾶται, καὶ τῶν ἑβδομάδων αὐτῷ τὸ μυστήριον ἀποκαλύπτεται. καὶ εἴ τις ἀκριβῶς τῶν ἑβδομάδων ἐξετάσαι βουληθεῖη τὸν λόγον καὶ διαριθμῆσασθαι τοὺς χρόνους, ἀρξάμενος ἀπὸ ἐξόδου λόγον κατὰ τὸν προφήτην τοῦ οἰκοδομηθῆναι Ἱερουσαλήμ, τουτέστιν ἀπὸ Νεεμίου υἱοῦ Ἀχελῆ, τοῦ ἀρχινοχοῦ Ἀρταξέρξου, ὃς ἀξιῶσας καὶ ἐπιτραπεῖς ἄνεισιν οἰκοδομήσων τὰ Ἱεροσόλυμα, εὐρήσει τὰς ὀσυμπεραιουμένας ἑβδομάδας, τουτέστι τετρακόσια ἐνεήκοντα ἐπὶ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὅτε παλαιοῦται τὸ παράπτωμα καὶ συντελεῖται ἡ ἁμαρτία καὶ σφραγίζεται ὄραμα καὶ προφητεῦει καὶ χριεῖται ἄγια ἄγιων, τουτέστιν ἐπὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν καὶ τὴν λοιπὴν πραγματείαν.

Κῦρος ὁ Πέρσης καταλύσας τὴν Μήδων καὶ Ἀσσυρίων δυναστείαν, κρατήσας τε τῆς Ἀσίας ἀπύσης, ἐβασίλευσεν ἔτη λα'. τούτου τῷ πρώτῳ ἐνιαυτῷ ἑβδομηκονταετῆς χρόνος τῆς μετοικεσίας συμπληροῦται. ἐν δὲ τῷ ἐρχομένῳ ἔτει συγχωρεῖ τοὺς δυναμένους τῶν Ἑβραίων οἰκίζειν ἀελθόντας τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸν ναὸν ἀνοικοδομηθῆναι προσέταξε. τῆς δὲ ἐπανόδου ἤγειτο Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲκ μέγας ἱερεὺς καὶ Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιήλ, καὶ προεφῆτενον Ἀγγαῖος καὶ

17. τούτῳ C

hic Darius Asueri filius qui nominabatur Astyages, regnavit 17 annos. sub eo Daniel in foveam leonum coniectus est, a quibus nihil perpeusus septimo die a rege sursum tractus est. atque hebdomadam mysterium ei revelatum est; et si quis diligenter rationem hebdomadam computare velit et tempora numerare, incipiens ab exitu, quo secundum prophetam aedificata sunt Hierosolyma i. e. a Neemia, Achele filio, Artaxerxis primo pocillatore, qui sua sponte et cum permissu regis profectus est, ad aedificanda Hierosolyma; is inveniet 70 hebdomadas omnes peractas, i. e. 490 annos usque ad illud tempus, quo deletur peccatum, et vitium finitur, visumque probatur, quo prophetat et ungitur sanctus sanctorum, i. e. usque ad Christi praesentiam et reliqua facta.

Cyrus Persa everso Medorum et Assyriorum imperio tota Asia potitus annos 31 regnavit. huius primo anno tempus 70 annorum captivitatis completum est. procedente anno iis Hebraeorum qui possent, permisit abire, et Hierosolyma incolere et templum restituere eos iussit. duxit Israelitas redeuntes Iesus, Iosedek filius, magnus sacerdos et Zorobabel, Salathiel filius et prophetarunt Angaeus et Zacharias, Addo filius. quum vero ii, qui cum Iesu profecti erant templi fun-

Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδῶ. καταθέμενοι δὲ οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν τοῦ ναοῦ τὴν ἔδραν, ἐφ' ὅλα μβ' ἔτη τὸ ἔργον ἐκωλύοντο συμπεραιῶσαι, μέχρις αὖ Δαρεῖος ὁ υἱὸς Ὑστάσπεω δευτέρῳ ἔτει τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας τοὺς ἐμποδιζοντας ἀναστειλάς τε-
 5 λείαν ἐπιτρέπει τοῦ ναοῦ τὴν κατασκευὴν, καὶ συμπληροῦται ἐν ἄλλοις τέτρασιν ἔτεσιν, ὥστε συντελεσθῆναι αὐτὸν ἐν ὅλοις ἔτεσι τεσσαρακοταῆξ. φανερὰ δέ ἐστι τῶν ὑποκειμένων ἢ ἀπόδειξις. Καμβύσης ὁ καὶ Ἀρταξέρξης (ὁ αὐτὸς δέ ἐστιν ὁ καὶ ἐν τῷ Ἑσδρα λεγόμενος Ἀρθασασθᾶ) τὸν Κύρον ὁ
 10 υἱὸς διαδεξάμενος ἐβασίλευσεν ἔτη οὐτώ. Σφενδάτις καὶ Κιμάρδιος ἀδελφοὶ Μάγοι, Μῆδοι τῷ γένει, ἐπιθέμενοι βασιλεύουσι μῆνας ἐπτά. Δαρεῖος ὁ Κύρον μὲν ἀπόγονος, Ὑστάσπον δὲ υἱός, τοῖς Μάγοις ἐπιθέμενος καὶ κρατήσας ἐβασίλευσε μέχρι συμπληρώσεως Ἱερουσαλήμ ἔτη ἕξ καὶ πρὸς τού-
 15 τοις ἄλλα τριάκοντα, ὥστε βεβασιλευκῆναι ἔτη λς'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Πυθαγόρας ὁ φιλόσοφος ἐτελεύτησε καὶ Ἰπποκράτης ὁ ἰατρός ἐγνωρίζετο. Ξέρξης ὁ Δαρείου υἱὸς ἐβασίλευσεν ἔτη κ'. Ἀρτάβανος ἐβασίλευσε μῆνας ζ'. Ἀρταξέρξης ὁ Ξέρξου ὁ μακρόχειρ (καὶ οὗτος ἐν τῷ Ἑσδρα Ἀρ-
 20 πασασθᾶ κέκληται) ἐβασίλευσεν ἔτη μα'. ἐπὶ τοῦτου τὰ κατὰ Ἑσθῆρ καὶ Μαρδοχαῖον καὶ Ἀμμᾶν ἐπράχθη· καθ' ὃν καιρὸν καὶ Ἑσδρας προεφήτευε. συγχωρήσαντος Ἀρταξέρξου Ἑσδρας ὁ ἱερεὺς τοὺς ὑπολοίπους ἀναγαγὼν εἰς Ἰσραὴλ

7. ἢ om C

damentum iecissent, per totos 42 annos opus finire impediti sunt, donec Darius Hystaspis filius altero regni anno eos qui opus impediabant repulit et aedificationem templi ad finem perducendam curavit, quod finitum est 4 annis, ita ut aedificatum sit totis 46 annis. perspicua autem est harum rerum comprobatio. Cambyses, qui etiam Artaxerxes nominabatur (est autem ille idem, qui ab Esdra Arthasastha nominatur) Cyrum patrem secutus annos 8 regnavit. Sphendatis et Cimar dius fratres Magi, genere Medi, regnum adepti, 7 menses administrarunt. Darius ex Cyri gente, Hystaspis filius Magos aggressus est iisque superatis regnavit 6 annos usque ad finitam Hierosolymorum aedificationem et praeterea 30 annos, ita ut omnino regnarit 36 annos. hisce temporibus Pythagoras philosophus mortuus est et Hippocrates medicus clarus fuit. Xerxes Darii filius annos 20 regnavit. Artabanus regnavit menses 7; Artaxerxes Xerxis filius longimanus (qui et ipse ab Esdra Arpasastha nominatur) 41 annos regnavit. sub hoc facta sunt illa quae de Esther et Mardocheao et Amman narrantur; etiam Esdra illo tempore prophetavit. cum permissu Artaxerxis Esdra sacerdos reliquos in Israel reductos legem edocuit. Neemias

τὸν νόμον ἐξεπαίδευσεν. Νεεμίας τε ὁ ἀρχιερονομὸς Ἀρταξέρξου, ἀνὴρ ἐκ γένους ὧν ἱερατικῶν, παρακαλέσας τὸν βασιλέα καὶ ἐπιτραπείας ἄνεισιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Ἰσραήλ. τειχίζει δὲ αὐτήν, τῶν ἐπιθεμένων ἕνεκα ὄπλοις τοὺς ἐνεργοῦντας περιειχίσας, καὶ τὸν λαὸν σὺν τῷ Ἐσδρα τῷ Μωϋ-5 σέως ἐξεπαίδευσεν νόμῳ, πᾶσαν ἕξ αὐτῶν Ἑλληνικὴν ἀποκινήσας ἀγωγὴν· καὶ ἀποδομήθη πλατεῖα καὶ περίτειχος ἡ πόλις. ὅθεν ἀρχονται ἀριθμεῖσθαι αἱ ὁ ἑβδομάδες αἱ ἐν τῷ Δαυὶλ εἰκοσθῶ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀρταξέρξου. ἐντεῦθεν φασὶ τὰς ἑβδομάδας ἀριθμεῖσθαι τὰς ἑβδομήκοντα τὰς ἐν τῇ 10 τοῦ Δαυὶλ ὄπτασι ἀμέχρι τῆς τοῦ κυρίου παρουσίας καὶ τῶν ἐξῆς ἐπιβεβηκότων. φανερὸν δὲ ἐστὶν ὅτι αἱ ἑβδομάδες ποιοῦσιν ἔτη 57. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Σωκράτης ἐγένετο.

Ξέρξης ὁ Ἀρταξέρξου υἱὸς τὴν ἀρχὴν διαδεξάμενος βα- 15 σιλευεῖ μῆνας δύο. Σουγδιανὸς βασιλευεῖ μῆνας ἑπτὰ. Δαρρεῖος ὁ Ξέρξου ὁ ἐπικληθεὶς Νόθος ἀνελὼν τὸν Σουγδιανὸν ἐβασίλευσε Περσῶν ἔτη 19. Ἀρταξέρξης ὁ Δαρρείου καὶ Παρυσάτιδος τὸν πατέρα διαδεξάμενος ἐβασίλευσεν ἔτη 15 μβ. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Πλάτων ὁ φιλόσοφος καὶ Ἀρι- 20 στοτέλης ἐγνωρίζετο. Ἀρταξέρξης ὁ ἐπικληθεὶς Ὠχος ἐβασίλευσεν ἔτη κβ'. Ναρσῆς τοῦτον διαδεξάμενος ἐβασίλευσεν ἔτη δ'. Δαρρεῖος ὁ Ἀρσάμου ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Ναρσῆν ἔτη ε'. Ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ Μακεδόνοιο Πέρσας ἐπικειμέ-

11. τῆς om C

quoque primus pocillator Artaxerxis, vir ex genere sacerdotali, exorato rege huic rei praefectus, in Iudaeam et Israel profectus est. atque communivit eam operas propter lacescentes hostes armis defendens. idem cum Esdra populum Mosis legibus erudit, omnem graecum cultum expellens. extracta autem est urbs ampla et moenibus cincta. hinc numerantur 70 hebdomades, de quibus est apud Danielelem, anno 20 regni Artaxerxis. inde dicunt numerari hebdomades 70, quas vidit Daniel usque ad domini praesentiam et reliquas, quae deinceps secutae sunt. est autem perspicuum efficere hebdomades annos 407. illis temporibus Socrates vixit.

Xerxes, Artaxerxis filius, imperio accepto duos menses regnavit. Sugdianus 7 menses regnavit. Darius Xerxis filius cognomine Nothus interfecto Sugdiano 19 annos in Persis regnavit. Artaxerxes, Darii et Parysatidis filius, patrem secutus 42 annos regnavit. hisce temporibus Plato philosophus et Aristoteles innotuerunt. Artaxerxes cognomine Ochus 22 annos regnavit. hunc secutus est Narses qui 4 annos regnavit. Darius Arsami filius regnavit

νου, Δαρειῶν οἱ περὶ τὸν Βῆσον ἀναίρουσιν ἐν Βάκτροις, καὶ καταλύεται ἡ Περσῶν βασιλεία, ἐφ' ὅλοις πυρατεῖνασα ἔτεισιν τριακοσίοις, τὰ μὲν τῆς μετοικεσίας ὅ τὰ δὲ ἐξῆς σλ', καὶ μεταπίπτει εἰς Μακεδόνας ἡ βασιλεία. Ἀλέξανδρος δηλοῖ Ἰαδ-
 5 δού τῷ ἀρχιερεῖ δοῦναι αὐτῷ συμμαχίαν κατὰ Δαρειῶν· τοῦ δὲ ἀπειπόντος Τύρον καὶ Γάζαν πόλεις πορθεῖ μετὰ κόπον· ἐνθα καὶ Σάτυρον βλέπει καθ' ὕπνου ἐν τῇ πορθήσει Τύρον, φήσαντος αὐτὸν τοῦ ὄνειροκρίτου "σὺ Τύρος Ἀλέξανδρε." εἰθ' οὕτως ἀνῆλθεν εἰς Ἰσραὴλ, καὶ ὑποτάξας αὐτὴν καὶ παρὰ
 10 τοῦ ἀρχιερέως λαβὼν συμμαχίαν, καὶ ὡς θεὸν τιμήσας καὶ προσκυνήσας, ὑπεχώρησε πρὸς Πέρσας.

Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν τὴν Περσῶν καταλύσας ἀρχὴν περιῆγεν εἰς Μακεδονίαν. οὗτος ἐβδόμῳ ἔτει τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας χειρωσάμενος Πέρσας ἔτι πρὸς τούτοις ἑπτὰ ἔτεισιν
 15 βασιλεύει καὶ Περσῶν μετὰ τὸν Δαρειῶν ἔτη ἕξ καὶ μῆνας ἕξ. τούτου τελευτήσαντος ἐν Βαβυλῶνι διαδέχονται τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῆς Μακεδονίας Φίλιππος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἀντίγονος δὲ τὴν ἐπὶ τῆς Ἀσίας, Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου καὶ Ἀρσινόης τῆς Μελεάγρου θυγατρὸς τὴν ἐπ' Αἰγύπτου, καὶ
 20 τὴν ἐπὶ Συρίας Σέλευκος ὁ Νικάτωρ.

Πτολεμαῖος τοίνυν ὁ Λάγου ἐβασίλευσεν Αἰγύπτου ἔτη μί'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ἐπίκουρος ὁ φιλόσοφος ἐγνωρίζετο. Πτολεμαῖος ὁ φιλάδελφος ἐβασίλευσεν ἔτη λη'. οὗτος

4. Ἰαδδοῦ Cramerus: codex αἰδοῦς. 8. σοι C

post Narsen annos 6. Alexandro autem Macedone Persas fugante Bessi comites Darium Bactris trucidarunt. ac dissolutum est Persarum imperium postquam floruit annos 300, (exilii 70 et deinceps 230) cessitque regnum in Macedones. Alexander renunciavit laddu summo sacerdoti, ut societatem secum iniret contra Darium. hoc negante Tyrum et Gazan urbes deleuit; ibi Satyrum somnians vidit; dixitque ei somni interpres: "tibi Tyrus Alexander." deinde in Israel profectus eam sibi subiecit, et accepto a summo sacerdote auxilio, illum ut deum honoravit et veneratus est, tum contra Persas profectus est.

Alexander Macedo ademptum Persis imperium Macedonibus tradidit. hic victis 7 regni anno Persis regnavit praeterea 7 annos Persisque post Darium 6 annos et 6 menses imperavit. qui cum Babylone mortuus esset Macedoniae imperium accepit Philippus, frater eius; Asiae regnum Antigonus; Aegypti Ptolemaeus, Lagi et Arsinoes, Meleagri filiae filius, Syriam denique Seleucus Nicator accepit.

Ptolemaeus Lagi regnavit in Aegypto annos 40. illis temporibus Epicurus philosophus innotuit. Ptolemaeus philadelphus annos 38

Ἑβραίους καταδουλωσάμενος εἰς τὴν Ἑλληνίδα μεταβάλλει φωνὴν ἐκ τῆς Ἑβραϊδος τὰς θείας γραφάς, καὶ ποιοῦνται τὴν ἑρμηνείαν ἄνδρες ἑβδομήκοντα ἐν σοφίᾳ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἐπαινούμενοι. τῆς θείας οὖν γραφῆς ἑρμηνευθείσης καὶ ἀγνωσθείσης ἐκπλαγῆναι τε τὸν βασιλέα ἐπὶ τῷ κάλλει τῶν 5 θείων λογίων καὶ πάντα τοὺς ἐν τέλει. παρόντος οὖν Μενεδήμου φιλοσόφου καὶ Δημητρίου Φαληρέως, καὶ Θανμαζόντων τὴν δύναμιν τῶν λόγων, ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς ὅτι τοιούτων τῶν θείων λόγων, πῶς οὐδεὶς ἱστορικῶν ἢ ποιητῶν ἐμνήσθη αὐτῶν; καὶ ἀπεκρίθη Δημήτριος ὅτι οὐδεὶς ποτε 10 ἐτόλμησε τούτων ἄψασθαι διὰ τὸ καὶ Θεόπομπον θελήσαντα περὶ αὐτῶν παραφροσύνην κρατηθῆναι, καὶ ὄναρ ἰδεῖν ὅτι τοῦτο αὐτῷ συμβέβηκε περιεργασαμένῳ τὰ θεῖα, καὶ Θεόδεκτον τὸν τραγωδιῶν ποιητὴν ἐν ἐνὶ δράματι μνησθέντα τῶν ἱερῶν τούτων βιβλίων τυφλωθῆναι· ἑκατέρους δὲ ἀποιχομέ- 15 νους τοῦ τολμήματος καὶ τὸ θεῖον ἐξενμενισαμένους ὑγιεῖς γενέσθαι.

Πτολεμαῖος δὲ ὁ εὐεργέτης, ὁ τοῦ φιλαδέλφου καὶ Εὐρυδίδης καὶ Ἀρσινόης, ἐβασίλευσεν ἔτη κς'. κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σιράχ, ὁ τὴν Σοφίαν συγγράψας, 20 παρ' Ἑβραίοις ἐγνωρίζετο. Πτολεμαῖος ὁ φιλοπάτωρ ὁ τοῦ εὐεργέτου υἱός, ἐβασίλευσεν ἔτη ις'. ἐπὶ τούτου ὁ λαὸς τῶν

9. τῶν] ὄντων τῶν?
15. ἀποσχομένους?

11. θεόπεμπον cod
19. καὶ] τῆς?

14. τῶν C

regnavit. hic subactis Hebraeis in graecam linguam ex Hebraico divina scripta transtulit; interpretationem fecerunt viri 70 sapientia apud Hebraeos insignes. translata igitur divina scripta cum praelegerentur percussum esse aiunt divinarum sententiarum pulchritudine regem omnesque magistratus. praesentibus autem Menedemo philosopho et Demetrio Phalereo, et admirantibus verborum vim, interrogavit rex, quare divinatorum horum verborum nullus historicorum vel poetarum mentionem fecerit. respondit Demetrius neminem unquam ausum esse ea attingere, quod hoc conatus Theopompus insania esset punitus, et somnium vidisset, accidisse sibi illa, quia divina curasset; tum quod Theodectus tragoedus, facta in dramate quodam sacerorum horum librorum mentione excaecatus esset; sed utrumque relicto tentamine quum re divina abstinuissent, sanatos esse.

Ptolemaeus euergetes, filius philadelphi et Eurydices Arsinoes filiae, 26 annos regnavit. his temporibus Iesus, Sirach filius, qui Sapientiam conscripsit apud Hebraeos innotuit. Ptolemaeus philopator, euergetis filius 17 annos regnavit. sub hoc Hebraeorum populus captivus in Aegyptum abductus, hanc fortunam expertus est. iussit

Ἐβραίων αἰχμάλωτος ἐν Αἰγύπτῳ ἀπαχθεὶς τοιοῦτόν τι ἔπα-
 θεν. οὗτος γὰρ προσέταξε τοῖς ἑαυτοῦ ὑπασπισταῖς ἐλέφαν-
 τας πεντακοσίους, οὓς εἶχε, ποτίσαι οἶνον λιβανωτόν, ὅπως
 ἅπαντας τοὺς Ἰουδαίους δι' αὐτῶν ἀπολέσῃ· εὐξαμένων δὲ
 5 ἐκείνων οἱ ἐλέφαντες εἰς τοὺς ἰδίους στρατιώτας τε καὶ δή-
 μους ἐμπεδήσαντες πολὺν αὐτῶν ὄχλον ἐν τῇ περιεχοῦσῃ μα-
 νίᾳ κατέσφαξαν· καὶ οὕτως σωθέντες μετὰ εὐχαριστίας ἀπε-
 λύθησαν εἰς τὰ ἴδια. Πτολεμαῖος ὁ ἐπιφανής, ὁ τοῦ φιλο-
 πάτορος υἱός, ἐβασίλευσεν ἔτη δ'. Πτολεμαῖος ὁ φιλομήτωρ,
 10 ὁ τοῦ ἐπιφανοῦς υἱός, ἐβασίλευσεν ἔτη λέ'. ἐπὶ τούτου Ἀν-
 τίοχος ὁ ἐπιφανῆς τοὺς Μακκαβαίους μὴ βουλομένους μιαιρο-
 φαγεῖν ἐκόλαζεν.

Ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ φιλομήτορος ἱεράτευον Ἰουδαίοις
 Ὑρκανός καὶ Ἀριστόβουλος, καὶ Ὑρκανῶ μὲν συνεμάχει τὸ
 15 δημοτικόν, Ἀριστοβούλῳ δὲ οἱ ἱερεῖς. ἦν δὲ τις Ὀνίας ὀνό-
 ματι εὐσεβῆς καὶ δίκαιος ἐκ τῶν ἱερέων, ὃς καὶ ἀνομβρίαν
 ἔλυσεν εὐξάμενος. τοῦτον ἠνάγκασεν εὐξασθαι περὶ νίκης·
 ὁ δὲ ἠῦξαστο λέγων “Θεὸ δέσποτα, μήτε τῇ δήμῳ κατὰ τῶν
 ἱερέων σου μήτε τοῖς ἱερεῦσι κατὰ τοῦ δήμου σου βοηθήσης.”
 20 τοῦτον δὲ εὐθέως ἐλίθασαν. καὶ παρενθὺ ἡ θεία δίκη τού-
 τους μετελθοῦσα ἐπήγαγε κατ' αὐτῶν Πομπηῖον Ῥωμαίων
 στρατηγὸν ὃς καὶ τὴν πόλιν ἐπόρθησε, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ
 ἅγια τῶν ἁγίων δι' εὐσέβειαν οὐδενὸς τῶν ἱερώων σκευῶν

17. τούτῳ C

ille cetratos suos 500 quos habebat elephantis vinum ture mistum
 dare, ut omnes Iudaeos per illos interimeret. precantibus autem
 illis, elephantibus in ipsius milites se converterunt magnamque eorum
 copiam vesanos interfecerunt. sic illi servati cum gratia in suam ter-
 ram restituti sunt. Ptolemaeus epiphanes, philopatoris filius 4 an-
 nos regnavit. Ptolemaeus philometor, epiphanis filius 35 annos re-
 gnavit. eodem tempore Antiochus epiphanes Maccabaeos, impuris
 cibis vesci nolentes, supplicio affecit.

Sub Ptolemaeo philometore sacerdotium Iudaeorum administra-
 runt Hlyrcanus et Aristobulus; et a Hlyrcani quidem parte plebs sta-
 bat, ab Aristobuli sacerdotes. erat autem sacerdos quidam, nomine
 Onias, vir pius et iustus, qui orando siccitatem averterat; hunc coë-
 gerunt victoriam orare. ille autem haec precatus est: deus domine;
 neque plebi contra sacerdotes tuos, neque sacerdotibus contra plebem
 tuam fer auxilium. hunc statim lapidavere. et illico eos divina poena
 persecuta est, adduxitque contra eos Pompeium Romanorum ducem,
 qui urbem delevit et ingressus in sancta sanctorum pietate adductus

ἤψατο, καίπερ πολλῶν χρημάτων ὄντων, ἀλλὰ καθᾶραι τὸ ἱερὸν καὶ τὰς θυσίας ἐπιτελεῖν προσέταξεν. ἔπεμψε δὲ Ἀριστοβούλος δῶρον Πομπηίῳ ἄμπελον χρυσῆν διακοσίων ταλάντων ἐγχειρισθεὶς τὴν ἱερατείαν καὶ ἐπικράτειαν τῶν Ἰουδαίων.

Πτολεμαῖος ὁ τοῦ φιλομήτορος ἀδελφός, ὁ δεύτερος εὐεργέτης, βασιλεύει ἔτη κθ'. Πτολεμαῖος ὁ Φούσκων ἔβασίλευσεν ἔτη ιζ', μῆνας ε'. Πτολεμαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Ἀλεξᾶς ἔβασίλευσεν ἔτη ι'. Πτολεμαῖος ὁ δεύτερος σωτήρ, ὁ υἱὸς τοῦ δευτέρου εὐεργέτου καὶ Κλεοπάτρας τῆς εὐεργέτιδος, 10 ἔβασίλευσεν ἔτη κ'. Πτολεμαῖος ὁ ἐπικληθεὶς νέος Διόνυσος ἔβασίλευσεν ἔτη λ'. Κλεοπάτρα ἡ τοῦ νέου Διονύσου θυγάτηρ τελευτήσαντα διαδέχεται τὸν πατέρα, καὶ συμβασιλεύει αὐτῇ Πτολεμαῖος ὁ ἀδελφός. τοῦτον διενεχθέντα πρὸς αὐτὴν ἀνελοῦσα μόνη κατέσχε τὴν ἀρχήν, καὶ βασιλεύει ἔτη 15 κβ'. ὅτι ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν χρόνων τετάρτῳ μόνῃ ἔτει τῆς βασιλείας Κλεοπάτρας δεῖ ἀριθμεῖν.

Ἰούλιος Καῖσαρ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς βασιλείας Κλεοπάτρας ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀναρρηθεὶς ὑπάτος, εἰς τὴν ἀνατολήν σὺν πολλῇ κατελθὼν δυνάμει, καὶ πολλοὺς τῶν αὐ- 20 τόθι τροπωσάμενος καὶ ὑποφύρους καταστήσας, ἰδίους τῶν τόπων καθίστησιν ἐπιμελητάς. Ἀντίπατρον μὲν οὖν τὸν Ἀσκλωνίτην τῆς Παλαιστίνης κατέστησε διοικητὴν· υἱὸς δὲ ἦν

11. Διονύσιος C

12. Διονυσίου C

ne unum quidem sacrorum vasorum tetigit, quamquam multae ibi erant divitiae; immo purgari templum et sacrificia fieri iussit. Aristobulus autem donum Pompeio misit, vitem auream ducentorum talentorum cum potilus esset sacerdotio et regno Iudaeorum.

Ptolemaeus philometoris frater, alter euergetes 29 annos regnavit. Ptolemaeus Phusco 17 annos et 6 menses; Ptolemaeus cognomine Alexas regnavit annos 10; Ptolemaeus alter soter, alterius euergētis filius et Cleopatrae, euergētidis filiae, 20 annos regnavit; Ptolemaeus cognomine iuvenis Dionysus 30 annos regnavit; Cleopatra, iuvenis Dionysi filia, post mortem patris regnum accepit, regnavitque una cum ea Ptolemaeus frater. hunc exorto inter ipsos odio Cleopatra interfecit et sola imperio potita est, quod 22 annos obtinuit; quapropter in enumerandis annis incipiendum est a quarto anno regni Cleopatrae.

Iulius Caesar quarto anno regni Cleopatrae a Romanis consul creatus in orientem profectus est magnis copiis, multisque ibi populis victis, terris illis curatores praefecit. atque Antipatrum Ascaloni-

Ἀντίπατρος Ἡρώδου τινὸς τῶν ἐν νεωκόροις ἀριθμουμένων
καὶ τῶν αὐτόθι τοῦ Ἀπόλλωνος ἱεροδοῦλων. παῖδα δὲ ὄντα
ποτὲ τὸν Ἀντίπατρον λήσται ἀναρπάσαντες Ἰδουμαῖοι κατεῖ-
5 χον, λύτρα ὑπὲρ αὐτοῦ κομειῖσθαι ὑπειληφότες· τοῦ δὲ πα-
τροῦ εἰς ἕσχατον πενίας ἐληλακότος ἔμεινε παρὰ τοῖς
ἀρπάσασσι δουλεύων καὶ τοῖς ἐκείνων ἔθεισι τρεφόμενος. ἀναι-
ρεθέντος δὲ τοῦ Ἀντιπάτρου φαρμάκῃ βασκανίᾳ τῆς πολλῆς
εὐδαιμονίας ὑπὸ Βαλλίχου τινὸς Ἰουδαίου, διαδέχονται οἱ
παῖδες αὐτοῦ τὴν ἀρχήν, Ἡρώδης καὶ Φασαῖλος. καὶ ὁ μὲν
10 τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τὴν Ἱεροσόλυμον ἐκληρώσατο γῆν, ὁ δὲ
τὴν Ἰουδαίαν καὶ Γαλιλαίαν. γνοὺς δὲ ὡς Ἵρκανὸς ὁ πρὸ
αὐτοῦ βασιλεύσας τὸν τοῦ Δαβὶδ τάφον ἀνοίξας τρισχίλια
ἔλαβε τάλαντα, ἤνοιξε καὶ αὐτός, καὶ χρήματα μὲν οὐχ εὔρε,
κόσμον δὲ χρύσειον καὶ κειμήλια πολλὰ ἀνείλετο. πειραθέν-
15 τος δὲ αὐτοῦ ἐνδοτέρῳ χωρεῖν, οὗ τὰ σώματα Δαβὶδ καὶ
Σολομῶντος ἐτέθησαν, πῦρ ἐξελθὼν δύο τῶν δορυφόρων διέ-
φθειρε. γενόμενος δὲ καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον Ἰούλιος τῆς
Κλεοπάτρας κρατύνει τὴν ἀρχήν, τῶν ἐπιτιθεμένων ἀναστεί-
λας τὰς ἐπιβουλὰς, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς ἅπαντα διοικη-
20 σάμενος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην.

Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ.

Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ ἐβασίλευσεν ἔτη δ' καὶ μῆνας ζ'.

ten Palaestinae procuratorem fecit. filius autem erat Antipatrus Herodi cuiusdam, qui erat ex aedituis, et ex Apollinis in ea regione ministris. hunc Antipatrum cum puer adhuc esset praedones Idumaei rapuerant et retinuerant, pretium pro eo postulantibus. redacto autem ad summam paupertatem patre, servus remansit apud raptores, et educatus est eorum moribus. iam cum Ballichas, Iudaeus quidam, ductus invidia magnae felicitatis, Antipatrum veneno occidisset, regnum accipere filii illius Herodes et Phasaïlos, quorum alter Iudaeam et circa Hierosolyma terram, alter Iudaeam et Galilaeam sortitus est. ubi cognovit Hyrcanum, qui ante eum regnaverat, in aperto Davidis sepulchro tria milia talentorum reperisse, ipse aperuit; atque pecuniam quidem nullam invenit, sed ornatum aureum multasque res pretiosas inde sumsit. quum vero ulterius penetrare tentaret, ubi Davidis et Solomontis corpora iacebant ignis prodijt militumque duos combussit. Iulius Caesar in Aegyptum quum venisset, Cleopatrae regnum firmavit, adversariorum insidias defendit, atque orientis rebus ita compositis Romam rediit.

CAIUS IULIUS CAESAR.

Caius Iulius Caesar 4 annos et 7 menses regnavit. cognominatus

Καῖσαρ δὲ ἐπεκλήθη, ὃ λέγεται ἀνατομῆ, διὰ θανατοῦσθης τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ ἐννάτῳ μηνὶ ταύτην ἀνατεμόντες ἐξήγαγον αὐτόν. οὗτος καὶ δικιύτωρ ἐκλήθη, ὃ ἐστὶ μονάρχης· δικατωρία δὲ ἐστὶν ἀρχὴ ἀνυπεύθυνος. μειωόμεσται δὲ ὃ ἐπονομαζόμενος Κυντίλιος μὲν Ἰούλιος διὰ Καῖσαρα, ὡς ἐν τούτῳ αὐτοῦ μοναρχήσαντος. ὃ αὐτὸς Ἰούλιος μεγίστοις ἀγῶσι Γερμανοὺς καὶ Γάλλους καὶ Βρετανοὺς χειρωσάμενος, ὑποφόρους τοῖς Ῥωμαίοις πεντακοσίας πόλεις οἰκουμένας κατεστήσατο. τούτῳ ἐτέθη ἵππος ἀντὶ ὀπλῆς χηλῆς ἔχων, καὶ μηδένα ἕτερον ἀναβάτην δεχόμενος ἢ αὐτόν, ὡς ὁ Βονναερά-10 λυς τὸν Ἀλεξάνδρον. τούτῳ μέλλοτι ποτε τὴν αἴλειον ἐξιέναι θύραν ἀπερχομένη ἐπὶ τὸ βουλευτήριον εἰκὼν αὐτοῦ πρὸ τῶν θυρῶν ἐστῶσα αἰτοματῶς κατέπεσε, καὶ πρὸς τοῦτῳ χάριτην αὐτῷ τις ἐπέδωκεν ἔχοντα πῦσαν τὴν κατ' αὐτοῦ μελειωμένην ἐπιβουλήν· καὶ νομίσεις ἄλλο τι εἶναι, καὶ μὴ 15 ἐντυχῶν ἀλλὰ δεδωκῶς ἐτέρῳ φυλάττειν, ἐσφάγη ὑπὸ Βρούτου καὶ Κασσίου ἐν τῷ βουλευτηρίῳ.

Ὀπάβιος Αὔγουστος.

Ὀπάβιος Αὔγουστος Καῖσαρ ἐβασίλευσεν ἔτη νε'. ἀπ' 20 οὗ Αὔγουστοι οἱ Ῥωμαίων βασιλεῖς καὶ ὃ μὲν Αὔγουστος ἐκλήθη, ὃ ἐστὶ Σεβαστός, Σεξτίλιος πρὶν ὀνομαζόμενος. τῆ

6. μέγιστος C

est Caesar i. e. dissectio, quia mortua matre eius nono mense, eam dissecantes eum protulerunt. dictus est idem dictator, h. e. monarchus; dictatura autem est summum imperium. nominatus est qui antea dicebatur Quintilis mensis, Iulius, Caesaris gratia, quoniam eo rerum adeptus est. idem Iulius maximis certaminibus Germanos Gallos et Britannos devicit, et 500 urbes Romanis tributarias fecit. huic natus est equus, qui pro solidis ungulis binas habebat, neque quousquam praeter ipsum equitem patiebatur sicuti Alexandri Bucéphalus. exituro quondam Caesare ex vestibuli porta, et in senatum ituro, simulacrum eius, quod ante ostium stabat, concidit: quo facto homo quidam chartam ei dedit, qua omnes contra eum inita consilia continebantur: Caesar ratus aliud quid esse, non impexit chartam, sed dedit cuidam asservendam, et a Bruto et Cassio in senatu necatus est.

OCTAVIUS AVGVSTVS.

Octavius Augustus Caesar 56 annos regnavit, a quo Augusti dicti sunt Romanorum reges, et mensis Augustus i. e. venerandus, qui au-

δὲ νυκτὶ ἧ ἔγεννήθη, εἶδεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καθ' ἕπρους ἐκ τῶν κόλπων τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα. Ἀντώνιος δὲ στρατηγὸς καὶ ἕπαιος Ῥωμαίων, ἀνελὼν Κάσσιον καὶ Βρούτον τοὺς φορευσαυτοὺς Ἰούλιον Καίσαρα, ἦλθεν ἐν Συρίᾳ ἔρωτι κρατηθεὶς Κλεοπάτρας· ὄθεν ἐπανελθεῖν εἰς Ῥώμην οὐκ ἐγνώκει ὡς λόγον ἀποδώσων. ὁ γοῦν Αὔγουστος τὴν ἐξ Ἰταλίας συναθροίσας δυνάμιν κάτεισιν ἐπὶ Ἀντώνιον, καὶ γενομένης συμβολῆς ἠπιᾶται Ἀντώνιος καὶ φεύγει μετὰ τῆς Κλεοπάτρας εἰς Αἴγυπτον. καὶ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἑαυτὸν διαχειρίζει, ἡ δὲ Κλεοπάτρα εὐλαβουμένη τὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ θριάμβον καὶ συσχεθεῖσα, ἀσπίδα τὸ θηρίον ἑαυτῇ προσεγγκαμένη τελευτᾷ. Ἡλιος καὶ Σελήνη τὰ ταύτης τέκνα συσχεθέντα προήχθη ἐν τῷ θριάμβῳ Ῥώμης. ἐπὶ Αἰγούστου ἀρχὴν ἡ τετάρτη λαμβάνει βασιλεία, ἣν ὁ Διανήλ ἐν τῇ τῶν 15 τεσσάρων θηρίων ὀπτασίᾳ τέταρτον θηρίον φοβερὸν ὀνομάζει. τότε πρῶτον ἐπὶ τῆς τετάρτης βασιλείας ἐμονάρχησεν Αὔγουστος, ὅτε καὶ ὁ τῶν πρῶτων τεσσάρων στοιχείων δημιουργός, τὸν τετραπέρατον κόσμον ἐν ταῦτοις συνδήσας, Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ τοῦ θεοῦ υἱὸς τὴν ἐκ γυναικὸς ἀειπαρθένου 20 νου γέννησιν δι' ἡμᾶς κατεδέξατο, ᾧ ἡ ἐποχρᾶνις ἀνάκειται βασιλεία.

Ἦγαπᾶτο δὲ ἐπὶ Αἰγούστον Μαικίνας ἀνὴρ τις σοφός, ὃς ποτε δικάζοντος τοῦ Καίσαρος καὶ πολλῶν θύματον κατα-

23. Θαγέτου C

tea Sextilis vocabatur. nocte autem, qua natus est, pater eius in somnio ex uxoris sinu solem vidit orientem. Antonius dux atque consul Romanorum occisis Cassio et Bruto, Iulii Caesaris interfectoribus, in Syriam profectus amore Cleopatrae devinctus tenebatur. unde recusavit Romam reverti ad rationem reddendam. sed Augustus copiis in Italia collectis contra Antonium profectus est et armis congressus eum devicit, qui cum Cleopatra in Aegyptum confugit. Antonius mortem sibi conscivit; Cleopatra autem metuens, ne Romam in triumpho duceretur et terrore percussa aspide sibi admota mortem obiit. Heliuss et Selene, eius liberi crudeliter Romam in triumpho ducti sunt. sub Augusto quartum imperium initium cepit, quod Daniel in visione quattuor animalium, quartum et terribile animal dixit. tum primum quartum regnum olivavit Augustus quum etiam is qui prima quattuor elementa creavit universam mundam in illis involvens Iesus Christus, dei filius, ex muliere semper virgine nostra gratia natus est cui est coeleste imperium.

Amabatur ab Augusto Maecenas, vir sapiens qui iudicante quon-

ψηφισαμένου, μὴ δυνάμενος διὰ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἐντυ-
 χεῖν αὐτῷ, ἔγραψεν “ἀνάστηθι δήμιε,” καὶ σφραγίσας ἔρριψεν
 ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ· ὅπερ ἀναγνοὺς ὁ Καῖσαρ ἀνέστη, κελεύσας
 ἀγορῆσαι τὰ χρυθέντα ὑπ’ αὐτοῦ. πάλιν δέ τις τῶν στρατιωτῶν
 φιλούμενος παρ’ αὐτῷ ἐδεήθη τῆς εἰς τὸ βουλευτήριον αὐτοῦ⁵
 παρουσίας, εἰπόντος δὲ αὐτὸν μὲν ἀσχολεῖσθαι, ἐπιτρέψαι δέ
 τιμι τῶν φίλων παραγενέσθαι καὶ τὴν χρεῖαν πληρῶσαι, ὀρ-
 γισθεὶς ἔφη “ἐγὼ μέντοι, ὅσάκις ἂν τῆς ἐμῆς ἐπικουρίας
 ἐδεήθης, οὐκ ἄλλον ἂν’ ἐμοῦ ἔπεμψα.” ἐρρωθρίας οὖν ὁ
 Καῖσαρ συναπῆλθε καὶ συνέπραξεν. εἶχε δὲ καὶ Ἀθηνόδω-¹⁰
 ρον τὸν Ἀλεξανδρέα σοφώτατον πάνυ, ὃς ἐν τοῖς αἰσχίστοις
 ἔργοις τοῦ Καίσαρος ἐλέγχων αὐτὸν ἐπηνώρθον. ὁ δὲ Καῖ-
 σαρ πολλάκις ἐν τῇ συγκλήτῳ τὸν Ἀθηνόδωρον ἐπαινῶν προ-
 σετίθει ὡς καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος ὑπὸ Ἀθηνόδωρον διώρθωται,
 κακὸν βίον πρότερον ἐσχηκώς. ὁ γοῦν Ἀθηνόδωρος καταγῆ-¹⁵
 ράσας ἤτησεν εἰς τὴν ἰδίαν πεμφθῆναι πατρίδα· ἔλεγε γὰρ
 ὡς τέλειος εἶη ὁ Καῖσαρ κατὰ πᾶσαν φιλοσοφίαν καὶ πρά-
 ξιν. ὡς δὲ μέλλων ἀπαίρειν ἠσπάζετο αὐτόν, καὶ ἐπικύψας
 πρὸς τὸ οὖς παρεκάλει ἵνα, ὅσάκις ὀργισθῆ, μὴ πρότερον κε-
 λεύσῃ τί πρακτέον, πρὶν ἂν καθ’ ἐαυτὸν ἀριθμῆσῃ τὰ εἰκο-²⁰
 σιτέσσαρα στοιχεῖα· ἥδει γὰρ αὐτὸν ὀξύθυμον καὶ εὐμετά-
 βλητον ὄντα. ὁ δὲ Καῖσαρ αἰσθόμενος ἔφη “εὖ γε ὑπέμνη-
 σάς με ὡς ἀτελής εἰμι· διὰ τοῦτο οὐ συγχωρήσω σοι τῆς

dam Caesare, multosque capitis condemnante, quum per multitudinem
 populi non posset eum adire, scripsit: “surge carnifex” atque hoc ob-
 signatum ei in sinum iniicit. quod cum Caesar legisset surrexit et
 iudicia sua differri iussit. quondam miles quidam ei carus quum pe-
 tiisset, ut in senatu praesens adesset, negante Caesare otium sibi esse,
 et amicorum cuidam imperante ut adesset et negotium conficeret,
 miles iratus, “ego, inquit, quoties meo auxilio egebas non alterum
 pro me misi.” erubuit tum Caesar et una cum illo ivit et rem con-
 fecit. habuit etiam Athenodorum Alexandrinum, hominem sapientis-
 simum qui in impiis facinoribus eum vituperans correxerat. et saepe
 Caesar in consilio suo laudans Athenodorum dixit, sese ab Athe-
 nodoro meliorem redditum esse, quum antea improbe vixisset.
 hic Athenodorus quum consenuisset, petiit ab Augusto, ut in patriam
 suam remitteretur, dixit enim Caesarem omni philosophia et omni re
 perfectum esse. quum vero profecturus esset eum amplexus est et
 in aurem dixit, ne quid iratus prius fieri iuberet, quam secum²⁴
 litteras pronunciasset; sciebat enim eum iracundum et placabilem
 esse. his auditis Caesar, “bene, inquit, admones, nondum perfectum

ἐνεγκαμένης ἐπιβῆναι.” οὗτος ὁ Ἀγούστος ἀπελθὼν ἐν Δελφοῖς ἠρώτησε τίς μετ’ αὐτὸν βασιλεύσει· τοῦ Πυθίου δὲ μηδὲν ἀποκριναμένου, καὶ τοῦ Ἀγούστου πάλιν ἐρωτήσαντος διὰ τί σιγᾷ τὸ μαντεῖον, ἔφη ἡ Πυθία ταῦτα “παῖς Ἑβραῖος κέλεται με, θεὸς μακάρεσσιν ἀνάσσειν, τόνδε δόμον προλιπεῖν καὶ ὁδὸν αὐθις ἰκέσθαι. ἄπιθι τοίνυν λοιπὸν ἐκ δόμων ἡμετέρων.”

Τῷ δὲ εφ’ ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου καὶ τεσσαρακοστῷ δευτέρῳ ἔτει Ἀγούστου ἐξῆλθε δόγμα παρ’ αὐτοῦ ἀπογρά-
 10 φεῖσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἐν ᾧ ἔτει καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἐγεννήθη, Ἡρώδου βασιλεύοντος τῆς Ἰουδαίας, ὃν ὁ Καῖσαρ Ἀγούστος προεχειρίσατο. ἐν δὲ τῷ μέλλειν αὐτὸν ἀποβιῶ-
 15 ναί κερυνὸς εἰς τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐμπεσὼν τὸ πρῶτον γράμμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἠφάνισε. συγκαλεσάμενος οὖν τοὺς
 20 ὑπάτους καὶ βουλευτὰς εἶπεν ὅτι τὴν Ῥώμην πηλὴν παραλαβὼν λιθίνην ὑμῖν καταλείπω, ἐμφαίνων τὸ στερεὸν τῆς δυνάμεως. παρηγγύησε δὲ τοῖς ἐν τέλει πᾶσιν ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ χειρὰς κροτῆσαι καὶ γελάσαι ὡς ἐπὶ μίμου τελευτῆς. τοῦτο δὲ ποιῆσαι διωρίσατο ἀποσκώπτων εἰς τὸν ἀνθρώπινον
 βίον ὡς γέλωτος ἄξιον.

Ἡρώδης οὐ μόνον διὰ τοὺς ἐν Βηθλεὲμ ἀναιρεθέντας ἐπὶ τῇ κατὰ τοῦ Χριστοῦ μανίᾳ παιδοκτόνος ὀνομάζεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἰδίους υἱούς. τρεῖς μὲν ἀποκτείνας τῶν

22. κατὰ om C. cf. Cedren. 1 p. 321 11.

me esse, quapropter non concedam tibi, in patriam reverti.” hic Augustus Delphos profectus, interrogavit, quis post eum sit regnaturus. Pythia vero nihil respondente iterum rogavit, cur taceret oraculum. tum haec Pythia: “puer hebraeus, deus beatis imperans, iubet me hanc domum derelinquere et revertere; dehinc igitur abi ex sedibus nostris.”

Anno 5500 post mundi creationem et 42 Augusti, iussit, omne regnum censeri; atque eo anno natus est dominus noster, regnante in Iudaea Herode, quem Caesar Augustus creaverat. quumque mors eius appropinquaret, fulgur in simulacrum eius incidit primamque nominis literam delevit; tum convocatis consulibus et senatoribus latericium, inquit, accepi Romam marmoream vobis relinquo, ostendens potentiae suae robur. mandavit omnibus magistratibus se mortuo plaudere et ridere ut post actum mimum, respiciens nimirum in vitam humanam, risu dignam.

Herodes non solum propter infantes quos Bethleem furore in Christum incitatus trucidarat, paedocionos est appellatus, sed etiam propter suos liberos. nam quum tres e liberis suis et matrem insuper

ἑαυτοῦ παίδων, καὶ τὴν μητέρα τούτοις ἐπικατασφάζας καὶ τὸν τῆς γυναικὸς ἀδελφόν, ἑτέρουσ τε πολλοὺς τῶν οἰκείων ἀποκτείνει, καὶ πλῆθος οὐκ ὀλίγον Ἰουδαίων διαίφθειρει ἐν τῇ αὐτοῦ τελευτῇ. Ἰστέον ὅτι τρεῖς ἔσχεν Ἡρώδης ὁ μέγας υἱούς, Ἡρώδην τὸν καὶ Ἀντίπαν, τὸν καὶ ἀποτεμόντα τὸν πρόδρομον, ἐφ' οὗ καὶ ὁ κύριος ἐσταυρώθη ἐπὶ Τιβερίου Καίσαρος· καὶ Ἡρώδην τὸν καὶ Φίλιππον, ᾧ πρῶτον Ἡρωδιάς ἐγαμήθη, καὶ ἔσχε θυγατέρα Σαλώμην τὴν ὄρχησαμένην· καὶ Ἡρώδην τὸν καὶ Ἀγρίππαν, τὸν ἀνελόντα τὸν Ζεβεδαίου Ἰάκωβον, ὃς καὶ ἀδελφὸς μὲν ἦν Ἡρωδιάδος πατὴρ δὲ Ἀγρίππα καὶ 10 Βερενίκης, ἐφ' ὧν ὁ Παῦλος ἀπελογήσατο κρίνόμενος.

Τιβέριος.

εφημέβ
της ρπη
Τιβέριος ἐβασίλευσεν ἔτη κβ' μῆνας ζ'. οὗτος ἔσχε Γάϊον ἀδελφιδούν, ἀστρολόγου δὲ τοῦ Θρασύλου γέγονε φοιτητής, 15 ὃς τοσοῦτος ἦν τὴν τέχνην ὡς ἀγανακτῆσαντά ποιε τὸν Τιβερίον κατ' αὐτοῦ, καὶ βουλευθέντα διὰ τοῦ τείχους αἴφνης αὐτὸν ᾤθῆσαι ἐσυνθρόωπασεν, ἐρωτήσαντος δὲ Τιβερίου τὴν αἰτίαν ἀπεκρίνατο αἰσθάνεσθαι κλιμακτῆρα ἐγγὺς αὐτοῦ, καὶ τὸν Τιβερίον θαναμάσαντα εἶσαι αὐτόν. οὗτος ἀκούσας τὰ 20 περὶ τοῦ Χριστοῦ διὰ βασιλικῷ τύπου ἠβουλήθη ἀναγορεῦσαι θεόν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἀντεπράχθη παρὰ τῆς συγκλήτου· Πιλάτῳ δὲ παραστάσιμος εἰς Ῥώμην ἤχθη, καὶ εἰς τσαύτην

necasset et uxoris suae fratrem, alios multos cognatorum interfecit et numerum Iudaeorum non parvum morte sua perdidit. sciendum autem est, tres filios Herodi magno fuisse, Herodem qui etiam Antipas nominatur, percussorem antecursoris, sub quo dominus cruci affixus est imperatore Tiberio; alterum Herodem qui etiam Philippus nominatur et primus Herodiam duxerat filiamque habebat Salomen saltatricem, tertium Herodem Agrippam, qui Iacobum Zebedaei filium interfecit et frater fuit Herodiadis, paterque Agrippae et Berenices, sub quibus Paulus in iudicio se defendit.

TIBERIUS.

Tiberius imperavit 22 annos et 7 menses; hic Caium nepotem habuit et Thrasyli astrologi auditor fuit; qui quidem ita arte valebat, ut iratum quondam sibi Tiberium et parieti se volentem affigere severe aspiceret et Tiberio, causam roganti responderet videre se appropinquare periculum; tum admiratus Tiberius ab eo sese abstulit. hic quum facta Christi audiisset, pro regia quadam voluntate deum praedicari voluit. sed hoc a senatu irritum factum est. Pilatus

πέπτωκε περίστασιν ὑπὸ Τιβερίου διὰ τὸ σταυρῶσαι τὸν Χριστὸν ὥστε αὐτὸν φρονεῦσαι. τὸν δὲ Τιβέριον ὁ Γάϊος ἐν τῇ νόσῳ αὐτοῦ ἱμάτια πολλὰ ἐπιθείς ἀπέπνιξε. περὶ δὲ Τιβερίου φασὶν ὅτι βραδέως τοὺς ἄρχοντας διεδέχετο φειδοῖ τῶν 5 ὑπηκόων, καὶ ὅτι ἐρωτηθεὶς διὰ τί οὕτως ποιεῖ, εἶπε τὴν παρομιμίαν τῶν ἐπιζατημένων μυιῶν τῷ τραύματι καὶ τοῦ θελήσαντος ἀποσοβῆσαι ταύτας καὶ κωλυθέντος ὑπὸ τοῦ τραυματίου εἰπόντος, ἵνα μὴ ἄλλαι πεινώσαι αἵματος ἐπέλθοιεν.

Ἐπὶ Τιβερίου ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῷ 10 πεντεκαιδεκάτῳ ἔτει αὐτοῦ βαπτίζεται, ἐν δὲ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τὸ σωτήριον ὑπέστη πάθος, ἐν ἔτει εφλγ'. γράφει δὲ καὶ Ἰώσηπος περὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν "ἔτι κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἦν Ἰησοῦς σοφὸς ἀνὴρ, εἴ γε αὐτὸν ἄνδρα λέγειν 15 χρή· ἦν γὰρ παραδόξων ἔργων ποιητὴς καὶ διδάσκαλος ἀνθρώπων τῶν ἐν ἡδονῇ τὰ ἀληθῆ δεχομένων." πολλοὺς γὰρ καὶ ἀπὸ Ἑλλήνων ἠγάγετο. ὁ Χριστὸς οὗτος ἦν ὃν Πιλάτος σταυρώσας οὐκ ἐξεπαύσαντο οἱ τὸ πρῶτον αὐτὸν ἀγαπήσαντες· ἐφάνη γὰρ αὐτοῖς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ πάλιν ζῶν, τῶν 20 θείων προφητῶν ταῦτά τε καὶ ἄλλα μυρία περὶ αὐτοῦ θαυμάσια εἰρηκότων. ἐπὶ Τιβερίου, μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου καὶ σωτήρος ἡμῶν, ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν ἀποστόλων Ματθίας ἀντὶ τοῦ προδότου καὶ Ἰάκωβος ἀδελφὸς τοῦ κυρίου

2. Τιβέριος τῷ τρόπῳ καὶ τῇ γνώμῃ ἦν ἀπηνῆς καὶ οἴνου ἐλάττων· διὸ καὶ Ῥωμαῖοι Τιβέριον (Βιβέριον?) αὐτὸν ἐκάλουν, ὃ σημαίνει παρ' αὐτοῖς τὸν οἴνοπότην. margo cod. 16. ὡς φησιν Εὐσεβίος. margo.

ad tantam calamitatem redactus est per Tiberium propterea quod cruci Christum affixerat, ut sese interficeret. Caius Tiberium aegrotantem multis iniectis vestimentis suffocavit. narrant Tiberium graviter tractasse nobiles, pepercisse humilibus, et interrogatum, cur hoc faceret, proverbium de insidentibus vulnere muscis commemorasse quum qui eas pellere vellet, a vulnere arceretur, ne aliae esurientes advenirent.

Sub Tiberio dominus noster Iesus Christus anno eius decimo quinto baptizatus est, et 18 anno salutiferam passionem tulit, anno 5533. scripsit etiam Iosephus de domino nostro: "erat etiam illo tempore Iesus, homo sapiens, si quidem homo nominandus est, facinora enim edidit admirabilia, docuitque homines, qui libenter veritatem accipiebant." multos enim etiam ex Graecis sibi conciliavit. hic erat Christus quem a Pilato crucifixum non reliquerunt, qui primo eum adamarant. apparuit enim iis rursus vivus tertio die, quod praeter alia innumera miracula sancti prophetae de eo praedixerant. sub Tiberio post discessum domini, servatoris nostri, electi sunt ab

πρῶτος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων, καὶ διάκονοι τὸν ἀριθμὸν ἐπτά, Στέφανος ὁ πρωτόμαρτυς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. Φίλιππος δὲ ὁ ἐξ αὐτῶν εἷς ποιῶν ἐν Σαμαρεία τεράστια, ἀρθεὶς ὑπὸ πνεύματος ἐπέστη Κανδάκη. οὗτος πρῶτος ἐβαπτίσθη ὑπὸ Φιλίππου ἐξ ἐθνῶν, τῆς προφητείας πληρωθείσης ἔργῳ. “*Αἰθιοπία* 5 *προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ θεῷ.*” ἀλλὰ καὶ *Μάγοι* Χριστὸν προσκυνήσαντες πρότερον τὴν τῶν ἐθνῶν κλησιν ἤνιξαντο, καὶ *Κορνήλιος* πρῶτος ἐξ ἐθνῶν Πέτρῳ διὰ πίστεως προσῆλθεν. ἐπὶ τούτοις *Παῦλος* τὸ τῆς ἐκλογῆς σκευὸς δι’ ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος δεικνύται. 10

Γαῖος.

εφημή
καὶ τὴν
σδ Γαῖος ἐβασίλευσεν ἔτη τρία καὶ μῆνας θ'. ἦν δὲ μοιχι-
κώτατος πάνυ. οὗτός ποτε προῖὼν κατὰ τὴν ἀγοράν, καὶ πη-
λὸν ἐν τῇ ὁδῷ ἰδὼν, ἤγαγε Φλάβιον Οὐεσπασιανὸν τότε ἀγο- 15
ρανόμον ὄντα, καὶ ὡς ἀμελήσαντος τὸν πηλὸν ἐς τὴν ἐσοθῆτα
αὐτοῦ βληθῆναι ἐκέλευσεν· ὅπερ ἐσήμαινε τὰ κοινὰ τεταρα-
γμένα αὐτὸν ὑπολήψεσθαι. οὗτος ἐσφάγη ὑπὸ Κλαυδίου, ἐπὶ
Γαίου Ἀγρίππας βασιλεύει τῆς Ἰουδαίας, καὶ Σίμων ὁ Μά-
γος παρὰ Φιλίππου βαπτίζεται, ἐνὸς τῶν ζ' διακόνων. 20

apostolis Matthias in locum proditoris et Iacobus, domini frater, primus episcopus Hierosolymorum, praeterea diaconi numero 7, Stephanus, primus martyr eiusque collegae. e quibus unus, Philippus, miracula faciens in Samaria a spiritu incitatus obviam factus est Candacae. hic primus paganorum a Philippo baptizatus est, atque ita expleta est facta propheta: Aethiopia prima manus suas deo protendet. sed etiam magi qui Christum venerati erant, antea significant, invitatos esse paganos; atque Cornelius primus ex paganis Petro cum fide obviam ivit. post haec Paulus electionis apparatus apocalypsi Iesu Christi apostolus est declaratus.

CAIUS.

Caius annos 3 et 9 menses regnavit, homo adulterrimus. hic quum aliquando per forum incederet, et lutum in via videret, reum fecit Flavium Vespasianum, qui tum aedilis erat, et propter incuriam, luto vestem eius adspergi iussit, quae res significavit, illum rem publicam turbatam accepturum. interfectus hic est a Claudio. sub Caio Agrippa in Iudaea regnavit et Simo Magus a Philippo, uno e septem diaconis, baptizatus est.

Κλαύδιος.

Κλαύδιος ἐβασίλευσεν ἔτη ἰγ' μῆνας ε'. οὗτος δειλὸς ^{φεξή'} ὦν πάντας τοὺς προσιόντας αὐτῷ ἐποίησεν ἐρευνᾶσθαι, μή τι ^{καία τῆν} ξιφίδιον ἔχουσι, καὶ ἐν τοῖς συμποσίοις ὠπλισμένοι εἰς φυ- ^{σέ'}
 5 λακὴν παρειστήκεισαν αὐτῷ· ἐξ οὗ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς εἶ-
 θιστο γίνεσθαι. καὶ τοὺς κατηγορήσαντας τῶν ἰδίων δεσπο-
 τῶν δούλους καὶ ἀπελευθέρους μονομαχεῖν ἠνάγκαζε καὶ δια-
 φέρεσθαι, τινὰς δὲ καὶ τοῖς οἰκείοις παραδέδωκε δεσπόταις.
 10 μύκητα δὲ πεφαρμαγμένον φαγὼν ἐτελεύτησεν. ἐπὶ Κλαυ-
 δίου Ἀγρίππας, ὁ καὶ Ἡρώδης, ἀνεῖλεν Ἰάκωβον τὸν ἀδελ-
 φὸν Ἰωάννου μαχαίρα, καὶ Πέτρον ἔθετο ἐν φυλακῇ ὡς
 ἀναιρήσων αὐτόν. Σίμων δὲ ὁ Μάγος τὸν χριστιανισμόν
 ἀποβαλόμενος καὶ Μάγοις προσομιλήσας, ἐν Ῥώμῃ κατελθὼν
 ὡς θεὸς ἐτιμᾶτό τε καὶ ἐσέβετο διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ γοητείας.
 15 Πέτρον δὲ διὰ ταῦτα ἐπιδημήσαντος τῇ Ῥώμῃ ἢ μὲν τοῦ
 Σίμωνος ἀπέβη καὶ παραχρῆμα σὺν τῷ ἀνδρὶ καταλέλυτο δύ-
 ναμις· παρακλήσει δὲ πάντων Μάρκον προειρέψατο Πέτρος
 ἐκ τῆς διὰ λόγον αὐτοῦ διδαχῆς Ῥωμαίοις τὸ εὐαγγέλιον
 γράψαι. ὁ δὲ Μάρκος καὶ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ στείλας πρῶτος
 20 ἐπίσκοπος καὶ κῆρυξ Ἀλεξανδρείας καθίσταται. Ἀγρίππας δὲ
 λαμπρὰν καὶ χρυσοῦφῃ ἐσθῆτα περιβαλόμενος ἐδημηγόρησεν
 Ἰουδαίοις· τῶν δὲ φησάντων “θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώ-

8. πεφαρμαγμένον Cramerus, πεφραγμένον cod. 15. ἀπέβη?

CLAUDIUS.

Claudius annos 13 et 5 menses regnavit. hic ita timidus erat, ut omnes qui ad se accederent, inquiri iuberet, num cultrum secum haberent et in conviviis armatos custodes collocaret; unde etiam reliqui morem acceperunt. idem servos libertosque, suorum dominorum accusatores concertare et ita rem probare coegit. nonnullos etiam suis dominis tradidit. mortuus est comeso fungo venenato. sub Claudio Agrippa, qui etiam Herodes nominatur, Iacobum, Iohannis fratrem gladio interfecit et Petrum in vincula coniecit ut eum interficeret. Simo autem magus, repudiata fide Christiana sectatus magos Romam quum esset profectus, ut deus colebatur et honorabatur malis suis artibus. Petro autem eodem tempore Romae commorante Simonis vis statim cum ipso periit. omnium hortatu Petrus Marco, suis sermonibus edocto mandavit, Romanis evangelium scribere. Marcus etiam in Aegyptum profectus primus episcopus et praedicator Alexandriae factus est. Agrippa, veste candida et aurata indutus concionem ha-

πων," ἤσθεις ἐπὶ τούτῳ, αὐτίκα παρ' ἀγγέλου ἡομφαίῃ πληγ-
γαίς τελειοῦται.

Νέρων δ υἱὸς Κλαυδίου.

εφ' ἧς γ'
της σή

Νέρων ἐβασίλευσεν ἔτη ἑξήκοντα ἢ περὶ οὗ λόγιον ἦν
ἔσχατος Αἰνεαδῶν μητροκτόνος ἡγεμονεύσει.

5

κατήγετο γὰρ ἐκ τῆς γενεᾶς Αἰνείου καὶ Ῥωμύλου καὶ Ἀυ-
γούστου· ὅς τὴν μητέρα καὶ τὴν μηστὴν ἀνελὼν εὐνοῦχον
ἔγημεν. οὗτος ἀνεῖλε τοὺς ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον
καὶ πολλοὺς ἑτέροισι μάρτυρας. ὃ τινὶ διὰ τὸν αἰσχρὸν καὶ
ἀσελεῖν βίον αὐτοῦ ἐπέθεντο τινες ἀναιρησόντες. ὁ δὲ παρε- 10
κάλει τοὺς συνόντας αὐτῷ ἀνελεῖν αὐτόν. ὡς δὲ οὐδεὶς τοῦτο
ἠέσχετο προῦσαι, "ἐγὼ μόνος" ἔφη "οὔτε φίλον ἔχω τὸν σώ-
ζοντα οὔτε ἐχθρὸν τὸν ἀναιροῦντά με. ἀποθανεῖν θέλει ἡ
ψυχὴ, καὶ ἡ χεὶρ οὐχ ὑπηρετεῖ." τελευταῖον δὲ εἰπὼν "ὦ
Ζεῦ, οἷος τεχνίτης κιθαρωδὸς ἀπόλλυται" ἑαυτὸν ἀνεῖλεν. 15
ἀποθανόντος δὲ αὐτοῦ πιλία ὡς ἐλενθερούμενοι Ῥωμαῖοι ἐφό-
ρεσαν. παρ' οὗ καὶ Ἀβλάβιος περὶ τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπιθέ-
σεως, ὡς οἰκέτος αὐτοῦ ὢν, ἐρωτηθεὶς ἔφη "ἐφίλησά σε παν-
τὸς μᾶλλον καὶ ἐμίσησα· ἐφίλησα ἐλπίσας ἀγαθὸν αὐτοκράτορα
ἔσεσθαι, μισῶ δὲ ὅτι ταῦτα ποιεῖς· οὔτε γὰρ ἀρματηλάτῃ οὔτε 20
κυνηγῷ οὔτε κιθαρωδῷ δουλεύειν δύναμαι." εἶτα Γάλβας μὴ

16. πιλία] πολλάκις C. v. Cedrenus I p. 378 6: 19. ἐλπίδας C

buit Iudaeorum quumque dicentibus illis dei esse vocem, non homi-
nis, ea re laetaretur, statim ab angelo gladio percussus extinctus est.

NERO CLAUDII FILIUS.

Nero annos 13, menses 8 regnavit, de quo sententia ferebatur:
ultimus Aeneadam matris percussor erit rex.

erat enim ex genere Aeneae, Romuli et Augusti. is occisa matre et
uxore eunuchum pro uxore habuit. idem Petrum et Paulum aposto-
los necavit multosque alios martyres. cui quum propter turpem et
luxoriosam vitam insidiarentur quidam, petiit a satellitibus suis ut se
interficerent. quod quum nemo auderet, "ego", inquit "solus neque
amicum habeo servatorem, neque inimicum interfectorem; moriturus
est animus, sed ministerium manus recusat." postremo dixit: "Iupi-
ter qualis artifex citharocudus perit" et haec locutus se interfecit. post
eius mortem pileis Romani tanquam liberati incesserunt. a Nerone
cum interrogatus esset de insidiis ei paratis Ablabius familiaris, re-
spondit longe maxime te amavi et odi; "amavi, sperans bonum te
imperatorem fore, odi, quia talia facis, non enim neque aurigae ue-

ὡν ἐξ αἵματος βασιλικοῦ διεδέξατο αὐτόν. Ἀγρίππα τελευ-
 τήσαντος Φῆσιος καθίσταται διάδοχος ὑπὸ Νέρωνος, Παῦλος
 δὲ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον δικαιολογησάμενος ἐπὶ Φῆστου
 πέμπεται πρὸς Νέρωνα, καὶ τὸ μὲν ἀπολογεῖται, δεύτερον δὲ
 5 ἐν Ῥώμῃ ἐλθὼν τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται παρὰ Νέρωνος.
 ὡσαύτως καὶ Πέτρον τὸν κορυφαῖον ἀνασκολοπισθῆναι προ-
 στάττει. ἐπὶ τούτου Ἰουδαῖοι Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ
 κυρίου ἀπὸ τοῦ πτερυγίου τοῦ ἱεροῦ ὠδήσαντες ἐφόνευσαν
 καὶ παρευθὺ διὰ τὴν τούτου ἀναίρεσιν Οὐεσπασιανός, στρα-
 10 τηγὸς ὡν Ῥωμαίων, πορθεῖ τὰ Ἱεροσόλυμα, ὡς Ἰώσεπος
 ἱστορεῖ.

Γάλβας.

Γάλβας ἐβασίλευσε μῆνας θ' ἡμέρας ιγ', ἣν δὲ τῶν εὐ-εφοῦ δ'
 15 πατριδῶν, εἶχε δὲ παραδυναστεύοντα τὸν Ὄθωνα, ὃς ἰδὼν τῆς σιαι
 τὸν Γάλβαν Λούκιον εἰς νίοθεσίαν παραλαβόντα, φθονήσας
 καὶ τὸ στρατεύμα κατ' αὐτοῦ κινήσας, ἀπέκτεινεν αὐτόν.
 ἀπαιτούμενος δὲ ὁ Ὄθων χρήματα παρὰ τῶν στρατιωτῶν, ἃ
 ὑπέσχετο αὐτοῖς, ἔφη "οὐ δεῖ αὐτοκράτορα ἀναγκάζεσθαι."
 20 Ὄθων ἐβασίλευσε μῆνας τρεῖς ἡμέρας ἧ', ἣν δὲ γένους ἀσή-
 μων. θύων δὲ ποτε ἐν τῷ ἱερῷ τὰ τῆς Ἀφροδίτης ἄσματα
 τοῖς ἱεροῖς παρέμιξε. καὶ διὰ τοῦτο Βιταλίου αὐτῷ ἐπανα-

4. τὸ] τότε?

que venatori neque citharoedo servire possum." eum Galba excepit, vir non regii sanguinis. mortuo Agrippa in eius locum a Nerone constitutus est Festus. sub quo quum Paulus evangelium renuntians reus factus esset, ad Neronem missus est. ac tum quidem absolutus est, iterum autem quum Romam venisset caput ei a Nerone abscisum est. item etiam Petrum coryphaeum crucifigi iussit. sub eo Iudaei Iacobum, domini fratrem, a cacumine templi deiicientes interfecerunt; et statim propter eius necem Vespasianus, dux Romanorum, Hierosolyma delevit, sic ut memoriae prodidit Iosephus.

GALBA.

Regnavit Galba 9 menses diesque 13, vir nobili loco natus. eodem tempore Otho regnum affectavit, qui cum Lucium a Galba adoptari videret, exercitu incitato eum occidit. quum iam Othonem milites pecuniam poscerent sibi promissam, „non decet, inquit, cogi imperatorem." Otho tres menses regnavit diesque 8; genere erat ignobili. qui cum aliquando in templo sacrificaret Veneris cantus sacris miscuit, quumque propterea Vitellius contra eum surgeret, gla-

στάντος Ξιφιδίῳ ἑαυτὸν διεχειρίσατο, εἰπὼν “τί γάρ με ἔδει μακροῖς αὐλοῖς ἀυλεῖν;” Γάλβας καὶ Ὄθων καὶ Βιτάλιος ἐν πολέμοις ὄντες ὑπὸ στρατιωτῶν ἀνηρέθησαν. Οὐεσπασιανὸν δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐκπορθοῦντα ὡς ἐχέφρονα καὶ ἀνδρεῖον ἢ τῶν Ῥωμαίων σύγκλητος ἀνηγόρευσε βασιλέα. 5

Βιτάλιος.

Βιτάλιος ἐβασίλευσεν ἔτος ἕν, γένους ἐπιφανοῦς ὢν. οὗτος ἀστρολόγους καὶ ἀστρονόμους καὶ γόητας ἐντὸς ἡμέρας πάντας ἐκ χωρῆσαι τῆς Ἰταλίας προσέταξεν. ᾧ καὶ πρόγραμμα ἔρριψαν προαγγέλλοντες ἐντὸς ἡμέρας ἡμέρας 10 ἀπαλλαγῆσεσθαι αὐτὸν τοῦ βίου, ὃ δὴ καὶ γέγονεν. ἐσφάγη δὲ ὑπὸ στρατιωτῶν.

Οὐεσπασιανός.

^{εἰπε'}
^{τῆς σιβ'} Οὐεσπασιανὸς ἐβασίλευσεν ἔτη δέκα ἡμέρας ὀκτώ, ἣν δὲ γονέων ἀσῆμων. αὐτοκράτωρ δὲ γέγονεν ἐν Παλαιστίνῃ, ἔτι 15 τὰς πόλεις τῶν Ἰουδαίων πολιορκῶν. ὅστις καὶ Ἰώσηπον τὸν συγγραφέα ὑποχείριον ἐποίησατο. ἀνήχθη δὲ ἐν Ῥώμῃ ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ στρατοῦ βασιλεύς, καταλιπὼν Τίτον τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὴν Παλαιστίνην πολιορκεῖν. οὗτος τελευτᾷ νόσῳ. περὶ τῆς Οὐεσπασιανοῦ ἀλώσεως τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ 20 Τίτου υἱοῦ αὐτοῦ Ἰώσηπος θαναμαστῶς ἱστορεῖ.

dio se interfecit dicens: “cur enim me oportuit magnis tibiis canere?” Galba, Otho et Vitellius bello a militibus trucidati sunt; Vespasianum autem Hierosolyma oppugnantem, utpote sapientem virum et fortem senatus regem creavit.

VITELLIUS.

Vitellius unum annum regnavit, genere ortus illustri. hic astrologos, astronomos magosque ante certam diem omnes Italia cedere iussit; ei submonitionem dederunt praedicentes ante certam diem eum ex vita excessurum. id ita factum est; trucidatus enim est a militibus.

VESPASIANUS.

Vespasianus annos 10 diesque 8 regnavit. parentibus natus obscuris imperator factus est in Palaestina, Iudaeorum urbes oppugnans, ubi etiam Iosephum historicum cepit. ab exercitu rex declaratus. Romam profectus est, relicto in Palaestina Tito filio. Periit morbo. de expugnatione Hierosolymorum Iosephus admirabiliter scripsit.

Τίτος υἱὸς Οὐεσπασιανοῦ.

Τίτος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο μῆνας γ'. οὗτος πολιορκεῖ εφθ' ἔτη τὰ Ἱεροσόλυμα. ἀνῆρέθη δὲ ὑπὸ Δομετιανοῦ ἀδελφοῦ, ὃς ἡγ' σιδ νοσήσαντα ἔβαλεν αὐτὸν εἰς λάβρακα ξυλίνην χιόνος γέμουσαν 5 ὡς δῆθεν θεραπεύσων, καὶ ἀπέκτεινε. Τίτος ἀπειλαῖς οὐ τιμωρίαις ἐφόβει μόνον. βασιλεύοντος οὖν αὐτοῦ οὐ παρῆλθεν ἡμέρα ἐν ἧ' τι δῶρὸν τιμῆ ἢ εὐεργεσίαν οὐ παρέσχε· βασιλέως γάρ ἐστι τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν. ἔλεγε δὲ ὅτι τὸν βλέποντα βασιλέα οὐ δεῖ ἐξέρχεται λυπούμενον.

10 Δομετιανός.

Δομετιανὸς ἐβασίλευσεν ἔτη ιε' μῆνας ια'. οὗτος τὰς ἐχ' τῆς γενέσεως τῶν πρώτων τῆς Ῥώμης ἐρευνητῶν, καὶ οὐκ ὀλίγους ἐυρίσκων ἐν δυνάμει ἔσεσθαι, ἀνῆρει διὰ προφάσεως, ἀνοσιουργὸς ὢν καὶ ἀνδρομανίας ἀνάμεστος· ἐφ' οὗ Τιμόθεος 15 ὁ ἀπόστολος ἐμαρτύρησε, καὶ Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστῆς ὡς ὑπεύθυνος ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ ἐξώριστο. ὁ δὲ γε Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς τῷ τότε καιρῷ ἀκμαῖζων, ἐν Βυζαντίῳ ἐλθὼν καὶ παρακληθεὶς ὑπὸ τινῶν ἐστοιχείωσεν ἕφεις μὲν καὶ σκορπίους μὴ πλήσσειν, κώνωπας μὴ παρεῖναι, ἵππους μὴ κατο- 20 φρουοῦσθαι μήτε μὴν ἀγριαίνεσθαι ἢ κατὰ τινος ἢ κατ' ἄλλῃ-

TITUS VESPASIANI FILIUS.

Titus duos annos mensesque tres regnavit. Hierosolyma expugnavit. interfectus est a Domitiano fratre, qui aegrotantem eum in cistam ligneam nive refertam trusit, scilicet ut eum curaret, itaque interfecit. Titus minando tantum, non puniendo homines terrebatur, neque donec imperabat ullum diem intermisit, quin donum vel beneficium cuidam exhibuerit; regis enim est, beneficia et veritatem exercere. dicebat autem non decere, qui regem vidisset moestum exire.

DOMITIANUS.

Domitianus 15 annos regnavit mensesque 11. hic in familias primorum Romanorum inquirens quum invenisset non paucos opibus valere, causas simulans eos interfecit, homo impurus et moechus. sub eo Timotheus apostolus martyr fuit et Ioannes evangelista ut nocens in Patmum insulam est relegatus. Apollonius Tyaneus illo tempore florens Byzantium venit et a quibusdam provocatus angues et scorpiones docuit non vulnerare, culices non pungere, equos non irasci neque contra hominem neque contra alios equos furere. Domitianus

λων. οὗτος ὁ Δομετιανὸς Νερούαν ἐκέλευσεν ζῶντα βληθῆ-
 ναι εἰς πῦρ, τῶν ἀστρονόμων εἰπόντων ὑπὸ κυρῶν τοῦτον
 ἀναλωθῆσεσθαι. ὕετός δὲ κατενεχθεὶς πολὺς τὴν πυρὰν κα-
 τέσβεσε, καὶ δεδεμένον ἔτι τῷ χεῖρε κύνες ἀφεθέντες κατέφα-
 γον. Λάρπος δὲ ἀστρονόμος εἶπεν εἰς ὄψιν τοῦ Δομετιανῶ⁵
 τεθνήξεσθαι ἡμέρα τῆδε. ὁ δὲ ἐκέλευσεν αὐτὸν τηρηθῆναι ἐν
 δεσμῶ, ὡς ἂν τῆς ἡμέρας διελθούσης τῆ ἐπαύριον ἀναιρή-
 σων. ἀλλὰ θανόντος Δομετιανῶ ἀπελύθη ἀβλαβῆς. Δομετια-
 νὸς τοὺς ἀπὸ γένους Δαυὶδ καὶ Χριστοῦ ἀναιρεῖσθαι προσέ-
 ταξεν· ἐδεδίει γὰρ τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου, ὡς καὶ Ἡρώ-¹⁰
 δης, τοῦ κηρύγματος ἤδη δύναμιν λαμβάνοντος. ἤγαγον οὖν
 συγγενεῖς τοῦ κυρίου πρὸς Δομετιανόν, καὶ ἐπρωῶτησεν εἰ
 ἐκ Δαυὶδ καὶ Χριστοῦ εἰσί, καὶ ὡμολόγησαν. “καὶ πό-
 σων” ἔφη “χορημάτων κυριεύετε;” “ἐννέα” φησί “θηραρίων οἱ
 πάντες καὶ πλεθρῶν γῆς ὀλίγων, ἐξ ὧν καὶ τοὺς φόρους¹⁵
 ἀναφέρομεν.” καὶ τὰς χεῖρας σκληρὰς ἐκ τῆς ἐργασίας
 ἐδείκνυον. ὁ δὲ καὶ ὁποία τίς ἐστὶν ἡ τοῦ Χριστοῦ βασι-
 λεία, καὶ πότε φανησομένη, αὐθις ἠρώτησεν. οἱ δὲ ἔφασαν
 ὡς οὐ κοσμικὴ μὲν οὐδὲ ἐπίγειος, ἐπουράνιος δὲ καὶ ἐπὶ
 συντελείᾳ τῶν αἰώνων, ὅταν ἔλθῃ ἐν δόξῃ κοῖναι ζῶντας²⁰
 καὶ νεκρούς· ἐφ’ οἷς αὐτῶν καταφρονήσαντα ἐλευθέρους μὲν
 αὐτοὺς ἀφεῖναι κελεύσαι, τὸν δὲ τῆς ἐκκλησίας διωγμὸν κα-
 ταπαῦσαι.

7. ἀναιρήσειν C

15. φόρους C

21. κελεύσας C

Nernam vivum in ignem conici iussit, quum dixissent astronomi,
 canibus illum laceratum iri. sed imber flammam exstinxit, illumque
 manibus vinctum canes devorarunt. Larpus astronomus Domitiano
 dixit, eodem die eum esse moriturum. ille eum in vincula conici
 iussit, ut postridie eum interficeret; mortuo autem Domitiano li-
 beratus est. Domitianus eos, qui Davidis et Christi generis essent
 interfici iussit; timebat enim domini praesentiam, ut Herodes prae-
 dicatione iam vim adeptus. ducti igitur sunt ad Domitianum Christi
 cognati, quos interrogavit ille, essentne ex Davide et Christo. affir-
 mantibus illis “quantas,” inquit, “opes habetis?” “novem,” inqui-
 unt, “denarios et pauca iugera, unde vectigalia peudimus,” simul
 manus labore maceras monstrarunt. tum ille interrogavit, quale
 Christi regnum et quando appariturum esset. responderunt illi, non
 esse in hoc mundo nec in hac terra sed in coelo et finitis aeonibus,
 quando venturus esset cum gloria iudicatum vivos mortuosque. quae
 cum Domitianus audisset, dimitti eos et persecutionem ecclesiae in-
 termitti iussit.

Νέρβας ὁ καὶ Μάρκος.

Νέρβας ἐβασίλευσεν ἔτος ἕν μῆνας δ', σώφρων ὢν καὶ ἐχε' κατὰ ἐπιεικῆς. οὗτος ἀνεκαλέσατο τῆς ἐξουσίας, ἀποστείλας αὐτὸν ἐν Ἐφέσῳ, ἔνθα καὶ τελευτῶ. ἐκ Παιονίας δὲ ἀγγελία ἐπιβυκίων ἐλθοῦσα παρὰ Τραϊανοῦ ἀνελθὼν ἐν τῷ Καπετωλίῳ καὶ λιβανωτὸν ἐπιθύσας στάς τε ἐπὶ βήμιτος καὶ μεγάλα βοῶν, τῆς τε βουλῆς καὶ τοῦ δήμου τῶν Ῥωμαίων παρόντων, ἔφη "ἀγαθῇ τύχῃ Μάρκος Νέρβας Τραϊανὸν υἱοποιοῦμαι." οὗτος ἀπηγόρευσε τοῦ ἐκτέμνειν τινῶν τὰ αἰ-
10 δοῖα ἐν Ῥώμῃ· καὶ νόσῳ τελευτῶ.

Τραϊανός.

Τραϊανὸς ἐβασίλευσεν ἔτη ιθ' μῆνας ε'. ὃς ἦν μισοπό-
νηρος καὶ φιλοδίκαιος· γυμνώσας γάρ ποτε ξίφος ἐνώπιον τῆς
τῶν ἐν τέλει πάντων ἐπέδωκε τῷ ἐπάρχῳ λέγων "δέξαι τοῦτο,
15 καὶ εἰ μὲν καλῶς ἄρχω, ὑπὲρ ἐμοῦ, εἰ δὲ μή, κατ' ἐμοῦ αὐ-
τῷ χοῦσαι." προεχειρίσθη δὲ ὑπὸ Νέρβα διὰ τὴν ἀρετὴν
αὐτοῦ ὡς πολεμικώτατος καὶ πολλὰ κατορθώματα ἐν Ῥώμῃ
καὶ πανταχοῦ πεποιηκώς. φίλου δὲ τινος αὐτῷ ποτὲ διαβλη-
θέντος ὡς ἐπιβούλου, καὶ τοὺς τε ὀφθαλμοὺς ἐκκεντηθέντος
20 καὶ τὸ γένειον ἀποκειραμένον, ἐπεὶ τυφλὸς πρὸς Τραϊανὸν

3. οὗτος] οὗτος Ἰωάννην τὸν εὐαγγελιστὴν?

NERVA SIVE MARCUS.

Nerva unum annum mensesque 4 regnavit vir sapiens et honestus. hic Ioannem ex exilio revocavit, et Ephesum misit ubi mortuus est. ex Paeonia cum victoria Traiani nunciaretur, in Capitolium ascendit libavitque et clara voce praesente senatu populoque Romano "quod felix faustumque sit, inquit, Marcus Nerva Traianum filium adopto." idem vetuit cuiquam Romae pudenda amputari. obiit morbo.

TRAIANUS.

Traianus 19 annos et 6 menses regnavit, homo optimus et iustissimus; qui quondam coram omnibus magistratibus gladium nudavit et primo eorum tradidit his verbis "accipe hoc, et si bene imperabo pro me, sin minus, contra me eo utere." electus autem est a Nerva propter virtutem quod esset fortissimus et Romae et ubique splendidissima facinora edidisset. cum quondam amicum eius calumniati essent, tanquam insidias pararet, et ille effossis oculis barbaque tousa

εἰσῆχθη, πολλὰ λυπηθεὶς ἐπὶ τούτῳ πόλιν τε κτίσας ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ τὴν νῦν Τραιανούπολιν ὀνομαζομένην, καὶ τοῦτον κατοικεῖρας, ὡς δεσπότην τῆς πόλεως ἐκεῖσε ἀπέστειλεν ἕως τῆς αὐτοῦ τελευτῆς. θνήσκει δὲ Ἀδριανὸν προχειρισάμενος εἰς βασιλέα. ἐπὶ τοῦτου ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος 5 Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος καὶ Συμεὼν ὁ τοῦ Κλεόπα. Τραιῖνός προσέταξε τὸ Χριστιανῶν φῦλον μὴ ἐκζητεῖσθαι μὲν, ἐμπεσοῦν δὲ κολάζεσθαι. ἐπὶ αὐτοῦ Σίμωνα τὸν Μάγον Μένανδρος διεδέξατο, γόης καὶ ἀπατεῶν, Σαμαρεὺς τὸ γένος, ἐαντὸν Χριστὸν ὀνομάζων. ἦν δὲ καὶ Κήρωθος αἰρεσιάρχης τότε, 10 καὶ Νικόλαος εἷς τῶν ἑπτὰ διακόνων.

Ἀδριανὸς Αἴλιος.

ἐχμέ
κατὰ τὴν
σκοῦ Ἀδριανὸς Αἴλιος ἐβασίλευσεν ἔτη κ' μῆνας ια'. ἦν δὲ φιλόλογος ἐπιτήδειος ἔν τε τῷ πεζῷ λόγῳ καὶ τῷ ἑμμέτρῳ, συγγενῆς καὶ υἱοπεποιημένος τῷ Τραιῖανῳ. οὗτος ἐν Μυσίᾳ 15 ἔνθα ἐθήρασεν, ἠχοδόμησε πόλιν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Ἀδριανοῦ θήρας ἐν τοῖς μιτάτοις, καὶ ἑτέραν πόλιν ἐν τῇ Θράκῃ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ. οὗτος καὶ τὴν Ἰουδαίων πόλιν κατέστρεψε διὰ τὸ βουληθῆναι τοὺς Ἰουδαίους ἀνοικοδομησαί τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναόν, καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ πενήκοντα ὀκτὼ 20 μυριάδας ἀνείλε. σημεῖον δὲ γέγονε τῆς ἀναλώσεως αὐτῶν ὡς τὸ τοῦ Σολομῶντος ἠμνημεῖον αὐτομάτως διαλυθῆναι. τὰ

caecatus ad Traianum duceretur, magno ea re moerore afflicto urbem condidit, quam de suo nomine Traianopolin nominavit, et amicum deplorans praefectum eum eius urbis fecit. mortuus est Adriano imperatore designato. martyr sub eo fuit sanctus Ignatius et Symeon Cleopae filius. iussit Traianus Christianos non inquiri, palam autem factos puniri. sub eo Simonem Magum Menander excepit magus et praestigiator, genere Samareus, qui Christum se nominavit. erat etiam tum temporis Cerinthus haereticorum princeps et Nicolaus, unus e septem diaconis.

ADRIANUS AELIUS.

Adrianus Aelius 20 annos regnavit mensesque 11. fuit autem philologus satis doctus quum pedestri oratione tum poetica, Traiano cognatus et ab eo adoptatus. hic in Mysia, ubi venatus erat, urbem aedificavit, quam Adriani venationem nominavit; aliam urbem in Thracia de se nominavit. idem Iudaeorum urbem delevit, quoniam conati erant Iudaei templum Hierosolymis aedificare, unoque die 580000

δὲ παλαιὰ λείψανα τῆς πόλεως ἐρειπίσας καὶ ἐρημώσας, κτί-
 ζει ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι τὴν πόλιν, Αἰλίαν αὐτὴν ἐπονομά-
 σας. ἐν δὲ τῷ ναῷ τὸν αὐτοῦ ἀνδριάντα ἀνεστήλωσε διὰ
 τὸ εἶναι αὐτὸν λωβόν, ὅπως εὖρη ἴασιν. Σίμιλον δὲ τινα ἐν
 5 τε φρονήσει καὶ ἐπιεικείᾳ καὶ ἀρεταῖς πολλαῖς κεκοσμημένον
 πᾶν ἐτίμα, καὶ ἐν μεγάλῃ ἀρχῇ ἐτίμησεν αὐτόν· ἀλλ' ἐπ'
 ὀλίγον τῆς ἀρχῆς κρατήσας δεηθεὶς ἐξέστη αὐτῆς, καὶ ἐν
 ἀγορῇ ἐπὶ ἔτη διατρίψας ἐτελεύτησεν, ἐπιγραφῆναι προστά-
 10 ται, βιώσας μὲν ἔτη τόσα, ζήσας δὲ ἐπτά." Θνήσκει δὲ Ἀδριά-
 νος Ἀντωνῖνον προχειρισάμενος. ἀπέθανε δὲ βία τῆς νόσου,
 κράζων "ὦ Ζεῦ, πόσον κακόν ἐστιν ἐπιθνημοῦντά τινα ἀπο-
 θανεῖν καὶ μὴ τυγχάνειν." ἐπὶ Ἀδριανοῦ ὑπῆρχον αἰρεσιῶ-
 15 σιλείδης καὶ Καρποκράτης.

Ἀντωνῖνος ὁ εὐσεβής.

Ἀντωνῖνος ὁ εὐσεβής ἐβασίλευσεν ἔτη κδ', υἱοποιηθεὶς
 τῷ Ἀδριανῷ, καὶ πρῶτος τῶν αὐτοκρατόρων εὐσεβής ἐπεκλή-
 20 θη· πᾶσαν γὰρ ἀρετὴν ἐπεκλήσατο. Θνήσκει δὲ προβυλόμε-

1. λείψανα C 17. Ἀντωνῖνος ὁ εὐσεβής καὶ Οὐῖρος ἐχξή
 τῆς σκ' ἐπὶ αὐτοῦ ἐγνωρίζοντο Οὐαλεντιανὸς καὶ Κέρδων καὶ
 Μαρκίων αἰρεσιάρχαι ἐν Ῥώμῃ margo.

eorum interfecit. signum huius calamitatis fuit quod Solomontis se-
 pulchrum sua sponte apertum est. antiquis urbis ruinis deletis et
 disiectis, urbem condidit et de suo nomine Aeliam dixit. in templo
 autem simulacrum sui collocavit, eo consilio ut lepra liberaretur. Si-
 milium quendam, ratione, aequitate multisque virtutibus ornatum ad-
 modum honoravit et magnam praefecturam ei tribuit. sed is quum
 per aliquod tempus praefecturam administrasset, inde recessit et otio-
 sus 7 annos quum degisset mortuus est, hac sepulchrali inscriptione
 relicta: "Similus hic iacet, tot annos vixit, vita fruitus est 7 annos."
 mortuus est Adrianus Antonino designato imperatore. morbo extin-
 ctus, est clamans: o Iupiter, quanta miseria est, mori volentem non
 posse." sub Adriano fuerunt haeretici, Christianae fidei inimici, Sa-
 turninus, Basilides et Carpocrates.

ANTONINUS PIUS.

Antoninus Pius annos 24 regnavit, adoptatus ab Adriano primus-
 que imperatorum pius est cognominatus, omnem enim virtutem pos-
 sidebat. mortuus est imperatore designato Marco Antonino genere

νος εἰς βασιλέα Μάρκον Ἀντωνῖνον τὸν ἴδιον γαμβρόν. ἐπὶ Ἀντωνίου Οὐήρου Βαρδισάνης τις Σύρος διαλεκτικώτατος καὶ σοφὸς ἦν, ὥστε θαυμάζεσθαι αὐτοῦ τὸν πρὸς Ἀντωνῖνον κατὰ εἰμαρμένης λόγον.

Μάρκος Ἀντωνῖνος ὁ φιλόσοφος καὶ Βῆρος ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ. 5

Ἐπι-
κατὰ τὴν
σλέ
Μάρκος Ἀντωνῖνος ἐβασίλευσεν ἔτη ιθ' μετὰ Βῆρον τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ. οὗτος ὁ Μάρκος σοφὸς ἦν πάνυ καὶ ἐνάρετος, καὶ τὴν πόλιν ἐκ πολλῶν πολέμων διασωσάμενος καὶ ἀγαπηθεὶς ὑπὸ τῶν πολιτῶν σφόδρα ἀπέθανε φαρμακευθεὶς ὑπὸ Κομόδου τοῦ ἰδίου υἱοῦ. τὴν δὲ μνήμην τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ ἡ βουλή ἔχουσα μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευταίαν χρυσῶν ἀνδριάντι αὐτὸν ἐτίμησε. πολεμοῦντος Μάρκου Γερμανοῦ καὶ Σαυρομάτας, δίφει τῆς στρατιᾶς πιεζομένης καὶ διὰ τοῦτο κινδυνευούσης, τοὺς ἐπὶ τῆς Μελιτινῆς οὕτω καλουμένης λεγεῶνος Χριστιανούς ὄντας, δι' εὐχῆς ἐτενοῦς πρὸς θεὸν γενομένης, ἱστορεῖται τοὺς μὲν πολεμίους κεραυνῶ βαλεῖν, ὄμβρῳ δὲ τοὺς Ῥωμαίους παραμυθῆσασθαι. ὅπερ, ὡς φασί, σφοδρῶς καταπλήξαν τὸν Μάρκον, γράφει τιμῆσαι Χριστιανούς, τὴν δὲ λεγεῶνα κεραυνοβόλον προσαγορεῦσαι. 20

15. γινομένης C

genere suo. sub Antonino Vero Bardisanes quidam Syrus sapientissimus erat, ita ut admirabilis sit eius ad Antoninum contra factum oratio.

MARCUS ANTONINUS PHILOSOPHUS ET VERUS GENER EIUS.

Marcus Antoninus 19 annos cum Vero genere suo regnavit; hic Marcus omnino sapiens fuit et probus atque ex multis bellis servata urbe a civibus maxime dilectus mortuus est veneno, quod Commodus filius ei dederat. virtutis eius memoriam servans senatus post mortem eum aureo simulacro honoravit. Marcus quum contra Germanos et Sauromatas bellum gereret, urgebatur quondam siti exercitus et in magnum periculum venit. tum qui in Melitina legione Christiani erant nullis precibus effecisse narrantur, ut hostes fulmine percuterentur, Romani autem pluvia recrearentur; quae res Marcum admodum narratur commovisse, ita ut honoraret Christianos et legionem illam fulminatricem nominaret.

Κόμοδος ὁ υἱὸς Μάρκου.

Κόμοδος υἱὸς Μάρκου ἐβασίλευσεν ἔτη ιβ' μῆνας ε'. ^{εψδ' τῆς} οὗτος εἶχε τρίχας ξανθὰς εἰκασμένας χρυσοῦ, ἦν δὲ μοιχικώ- ^{αλθ'} τatos πάνυ καὶ φιλοκύνητος· ὃν φασιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δώ-
 5 δεκα λέοντας φονεῦσαι. γέγονε δὲ ποδαλγὸς καὶ καταβαρῆς. συνέβη δὲ πολλὰ τοὺς κατὰ τὴν Ῥώμην παθεῖν ἐν ταῖς ἡμέ-
 ραις αὐτοῦ. Νάρκισσος δὲ τις τῶν οἰκείων αὐτοῦ ἀπέπνιξεν
 αὐτὸν ἐν τῷ λουτρῷ. ἐπὶ Κομόδου Κλήμης ὁ στρωματεὺς
 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐγνωρίζετο. Κλήμεντος δὲ φοιτητῆς Ὀριγέ-
 10 νης λέγεται. ἀλλὰ καὶ Μοντανὸς αἰρεσιάρχης τότε ἦν, ὃς
 ἑαυτὸν παράκλητον ἔλεγεν εἶναι.

Περτίναξ.

Περτίναξ ἐβασίλευσεν ἡμέρας πζ', μῆτε τὴν γυναικα μή- ^{ερα κατὰ}
 τε τὰ τέκνα εἰς τὸ παλάτιον ἀγαγὼν, ἀλλ' εἰσὺς παρὰ τῷ ^{τὴν σιμέ}
 15 πάπῳ διαιτᾶσθαι. οὗτος ἐσφάγη παρὰ τῶν στρατιωτῶν.
 ἐπὶ Περτίνακος εἷς τῶν ἐρμηνευτῶν Ἐβιωναῖος τὴν αἴρεσιν
 ἦν· ἀλλὰ καὶ Πορφύριος φιλόσοφος ὁ κατὰ Χριστιανῶν
 γράψας καὶ Ἀφρικανὸς ὁ σοφώτατος.

7. ὡς φησιν Ἀφρικανὸς ὁ σοφώτατος margo.

16. ἐβίω νέος

codex: corr Cramerus.

18. ὁ χρονολογῆτος m.

COMMODUS, MARCI FILIUS.

Commodus Marci filius 12 annos et 5 menses regnavit. habuit
 hic flavam comam auro similem, moechusque fuit et venandi cupidus,
 quem dicunt uno die 12 leones interfecisse. laborabat autem pedi-
 bus et corpore erat gravi. sub eius imperio multa mala Romanis ac-
 ciderunt. Narcissus, quidam ex eius familiaribus, balneo eum suffo-
 cavit. sub Commodo Clemens Stromateus in Alexandria clarus fuit.
 Clementis discipulus Origenes fuit. praeterea Montanus tum vixit,
 haereticus, qui se esse consolatorem dicebat.

PERTINAX.

Pertinax regnavit 87 dies et neque uxorem neque liberos in pa-
 latium duxit, sed apud patrem vivere iussit. trucidatus est a militi-
 bus. sub Pertinace Ebionaeus, unus ex interpretibus, haereticus vi-
 xit; praeterea Porphyrius philosophus, qui contra Christianos scripsit
 et Africanus sapientissimus.

Ἰουλιανὸς Δίδιος.

Ἰουλιανὸς Δίδιος ἐβασίλευσεν ἡμέρας ξς', φανλότιτος τοῖς τρόποις, καὶ τοῖς ἔργοις ἀνοσιουργὸς καὶ χρημάτων ἐραστής. οὗτος διὰ ταῦτα ἐσφάγη ψήφῳ τῆς βουλῆς, μεγάλη ἐπιβωμῶμενος "τί γὰρ δεινὸν ἐποίησα;"

5

Σευῆρος.

εἰψ...β
τῆς σμγ'

Σευῆρος ἐβασίλευσεν ἔτη ιζ' μῆνας ἧ. οὗτος τὸ Βυζάντιον παραλαβὼν τὰ τεῖχη αὐτοῦ καθεῖλεν. εἶχε δὲ πύργους ἑπτὰ, ἐκ τῶν Θυρακικῶν πυλῶν ἀρχομένους καὶ ἐπὶ τὴν ἀρκτιῶν θάλασσαν καθήκοντας· καὶ τούτων εἰ τις ἐν ἐτέρῳ 10 πύργῳ προσῆλθεν, οὐδεμία αἰσθησις τοῖς ἄλλοις ἐγίνετο· εἰ δὲ ἐν τῷ πρώτῳ πύργῳ ἀνεβόησεν ἢ καὶ λίθον ἐσάλευσεν, αὐτὸς τε ἤχει καὶ τῷ δευτέρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν ἐφεξῆς μετεδίδου τῆς ἡχῆς. οὗτος καὶ τὸ Ζεῦξιππον λοιστρὸν ἔκτισε Βυζαντιοῖς, καὶ τὸ πρῶτον κτίσμα τῷ ἵπποδρομίῳ παρέδωκε, 15 καὶ κνηγίον καὶ θέατρον αὐτοῖς κατεσκεύασεν. ἐπὶ τούτου ἤκμαζε καὶ Ὀριγένης, ὃς ἐνέσπειρεν ἐπὶ τῆς γῆς πονηρὰ ζιζάνια καὶ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν ἐπεδείξατο. ἐμαρτύρησε δὲ καὶ Λεωνίδης ὁ πατὴρ Ὀριγένους. νοσηλευθεῖς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐτελεῦτησεν ἐν πολέμῳ. οὗτος τὸν ἐν Βρεττανίᾳ νικῆσας πό- 20

9. ἐν] μὲν C 16. ὁ Ὀριγένης ἀρεσιάρχης ὢν μετεμψύχωσιν ἐδόξαζεν ἀπ' ἄλλου εἰς ἄλλον μεταβαίνου m.

IULIANUS DIDIUS.

Iulianus Didius 66 dies regnavit, homo pessimis moribus, improbus et avarus; quapropter quum ex senatusconsulto interficeretur, exclamavit: "quid tandem mali feci?"

SEVERUS.

Severus 17 annos mensesque 8 regnavit. hic expugnato Byzantio moenia evertit, erant autem 7 turres inde a Thracio porto usque ad mare septentrionale. ad harum unam quum quis accedit, ex reliquis nihil audiri potest; sed quum in prima turri clamatur, vel lapis percutitur et ipsa resonat et alteri reliquisque deinceps omnibus sonum communicat. hic etiam Zeuxippum balneum construxit, hippodromi fundamentum iecit et venationem et theatrum Byzantiis exhibuit. sub hoc Origenes floruit, qui mala zizania in terra dispersit omnemque impuritatem docuit. martyr fuit Leonides, Origenis pater. Aegrotavit rex et in bello mortuus est. hic feliciter in Britan-

λεμον ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν περιετείχισε τὴν νῆσον σταδίοις χιλίοις.

Ἀντωνῖνος υἱὸς Σευήρου ὁ Καράκαλος.

Ἀντωνῖνος υἱὸς Σευήρου ἐβασίλευσεν ἔτη 5 ἑξήκοντα β'. εἰς τὴν 5
 οὗτος τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς μητρὸς ἀπέσφραξε. τῆς σμλ
 Σαραπίων δὲ τις μαθηματικὸς ἔλεγεν ὡς τεθνήξεται Ἀντωνῖνος καὶ Μακρίνος αὐτὸν διαδέξεται καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῷ δακτύλῳ παρεσιῶτα μετὰ τῆς συγκλήτου. ὁ δὲ ὑπὸ θυμοῦ, μᾶλλον δὲ ὑπὸ τῆς τύχης οὐ συνῆκε τῷ προσώπῳ Μακρίνου, ἀλλ' ἕτερον τὸν πλησίον ἐκέλευσεν ἀποκτανθῆναι. ὁ δὲ Μακρίνος ἐσπούδαζε τὸν Ἀντωνῖνον προκαταλαβεῖν, καὶ τοῦ Ἀντωνῖνου ἀπὸ τοῦ ἵππου κατελθόντος ἐν κνηγίῳ εἰς ἀόπατον ἑκατόνταρχον ἀποστειλάς τοῦτον τῷ ξίφει ἀνεῖλεν, εἰπὼν πρὸς αὐτὸν "ὡς σὺ τὸν ἀδελφὸν ἀπέσφραξας, οὕτω καὶ γὼ 10 σέ." ἐπὶ Ἀντωνῖνου Ὀριγένης διάφορα συγγράμματα καταλέλοιπε μετὰ καὶ τῆς τῶν Ἑβραίων σημειώσεως, τὰ λεγόμενα ἕξαπλά.

Μακρίνος.

Μακρίνος ἐβασίλευσεν ἔτος ἐν μῆνας δύο. Εὐτυχιανὸς εἰς τὴν 20
 δὲ τις παραλαβὼν τὸν Ἀβίτον ὡς Ἀντωνῖνου υἱὸν μοίχειον τῆς
 περιτέθεικε διάδημα καὶ αὐτοκράτορα ἀνηγόρευσε, καὶ δοῦς

nia gesto bello murum aedificavit a mari usque ad mare per 1000 stadia.

ANTONINUS CARACALLA SEVERI FILIUS.

Antoninus Severi filius 6 annos duosque menses regnavit. hic germanum fratrem ad matris sinum necavit. Sarapio quidam, mathematicus, quum praedixisset moriturum antoninum et Macrinum eum secuturum esse huncque in senatu praesentem digito monstrasset, Antoninus prae ira vel potius fato impeditus Macrinum non agnovit, sed alium quendam prope stantem interfici iussit. Macrinus autem Antonino antevertere properavit eumque in venatione equo descendentem misso in foricam centurione gladio obtruncavit haec dicens: "quomodo tu fratrem occidisti, ita ego te occido." sub Antonino Origenes varia scripta reliquit cum Hebraeorum explicatione, quae dicuntur sextupla.

MACRINUS.

Macrinus unum annum mensesque duos regnavit. Eutychianus quidam declarato Avito Antonini filio spurio diademate eum ornavit

χρυσίον τοῖς στρατιώταις συνέβαλε πόλεμον μετὰ Μακρίνου, καὶ ἠττηθεὶς Μακρόνος ἔφυγε καὶ ἀπεσφύγη μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

Ἄβιτος.

Ἄβιτος ἐβασίλευσεν ἔτη τρία μῆνας ἑννέα. οὗτος γυναι-5
κώδης ἦν, ὥστε καὶ Ἱεροκλέα ἔννομον αὐτοῦ ἄνδρα ποιῆσαι.
ἐσφάγη δὲ διὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ, κακῶς τὸ ζῆν ἀπορ-
ρήξας, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ἐξάδελφος αὐτοῦ. Ἄβι-
τος τὸν ἰατρὸν ἠντιβόλει διφυῆ αὐτὸν διὰ τομῆς ἐμπροσθίου
τῆ τέχνης ποιῆσθαι. 10

Ἀλέξανδρος.

εψμε β
της σν
Ἀλέξανδρος ὁ Μαρμαίης ἐβασίλευσεν ἔτη γ' μῆνας ἡ-
ἐπὶ αὐτοῦ γέγονε λιμὸς ἐν Ῥώμῃ, ὥστε καὶ κρεῶν αὐτοὺς
ἀνθρωπίνων ἄψασθαι. οὗτος ἐκστρατεύσας κατὰ Περσῶν,
προεβάλοντο οἱ στρατιῶται Μαξιμίον. Μαρμαία ἡ Ἀλεξάν-15
δρου μήτηρ θεοσεβῆς ἐτύγχανε, καὶ τὸν Ὠριγένην ἐν Ἀντιο-
χείᾳ διετρίβοντα μειτεπέμψατο πρὸς αὐτὴν τοῦ διδαχθῆναι τὸ
κατὰ Χριστὸν μυστήριον.

5. Ἄβιτος Ἀντιόνιος· Βασιάν ὁ καὶ Ἡλιογάβαλος m. 8. ὡς
φησι Δίων.

regemque appellavit, pecunia deinde corruptis militibus Macrinum vi-
cit, qui in fuga cum filiis suis interfectus est.

AVITUS.

Avitus tres annos et 9 menses regnavit. feminae hic similis erat
ita ut Hieroclem legitimum sibi maritum faceret. trucidatus est pro-
pter impuritatem et turpiter vitam finivit. regnavit post eum Ale-
xander, frater eius. Avitus medicum oravit ut arte sibi utrumque
sexum tribueret rima adversa facta.

ALEXANDER.

Alexander, Mammaeae filius annos 13 mensesque 8 regna-
vit. fuit sub eo Romae annonae caritas tanta, ut vel humana
carne vescerentur. qui cum contra Persas bellum gereret, milites
Maximinum elegerunt. Mamaea, Alexandri mater, pia fuit et Ori-
genem Antiochiae degentem ad se arcessivit ut Christi mysterium se
doceret.

Μαξιμίνοσ.

Μαξιμίνοσ ἐβασίλευσεν ἔτη 5. οὗτοσ ποιμὴν ὦν καὶ μετὰ ταῦτα στρατιωτῆσ γεγονώσ, εἰθ' οὕτωσ στρατηγὸσ Ἀλεξανδρείασ, ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ τῆσ βουλῆσ προεβλήθη βασιλεὺσ δι' ἀνδρείαν καὶ φρόνησιν, μετὰ δὲ ταῦτα ἀπεσφάγη δολίωσ παρὰ Μαξίμου καὶ Βαλβίνου, ἄξιον τῆσ ἑαυτοῦ ἀνοσιουργοῦ γνώμησ εὐρῶν τὸ τέλος. Μαξιμίνοσ ἔχθει τῷ πρὸσ Ἀλέξανδρον πολλοὺσ Χριστιανοὺσ ἔχοντα καὶ τιμῶντα διωγμὸν ἤγειρε μέγαν κατὰ Χριστιανῶν.

10 Μάξιμοσ καὶ Βαλβίνοσ.

Μάξιμοσ καὶ Βαλβίνοσ ἐβασίλευσαν ἡμέρασ κβ'. τῷ αὐτῷ δὲ τρόπῳ ἀπεσφάγησαν καὶ οὗτοι ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. ὁμοίωσ καὶ Γορδιανὸσ ὁ προγεγονώσ Καῖσαρ παρὰ Μαξίμου καὶ αὐτὸσ βασιλεύσασ ἀνῆρέθη, ὡσ κωλύσαντοσ Φιλίππου 15 τοῦ ἐπάρχου τὸν σῆτον διακομισθῆναι τῷ στρατῷ. οὗτοσ δὲ ὁ Φίλιπποσ ἦν πατὴρ τῆσ ἀγίας μάρτυροσ Εὐγενίασ. ἐπὶ Μαξίμου καὶ Γορδιανοῦ Ἀφρικανὸσ ὁ συγγραφεὺσ ἐγνωρίζετο.

Γορδιανὸσ.

20 Γορδιανὸσ Καῖσαρ περὶ ἔτη που γεγονώσ ἰγ' αὐτοκράτωρ ^{εἰσὶν ἱ β} τῆσ σὺνγ' 8. Ἀλεξάνδρειαν — ἔχοντι καὶ τιμῶν C. corr Cedrenus.

MAXIMINUS.

Maximinus 6 annos regnavit. qui quum antea pastor fuisset, miles factus Alexandriae praefectus est et a senatu populoque propter virtutem et sapientiam imperator est declaratus. postea vero dolo interfectus est a Maximo et Balbino, dignam impio animo mortem expertus. Maximinus odio ductus Alexandri, qui multos Christianos circa se habebat honorabatque, magnam Christianorum persecutionem excitavit.

MAXIMUS ET BALBINUS.

Maximus et Balbinus 22 dies regnarunt. hi quoque eodem modo a militibus trucidati sunt. item Gordianus Maximum praecedentem imperatorem interfecit ipseque est interfectus prohibente Philippo praefecto, quominus commeatu ad exercitum portaretur. hic Philippus pater fuit sanctae Eugeniae martyris. sub Maximo et Gordiano Africanus historicus floruit.

GORDIANUS.

Gordianus 13 annos Caesar fuit; imperator declaratus 6 annos

τε ἀνεδείχθη ἔτη 5, καὶ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἀνεδέξατο, εἴτα ὑπὸ Φιλίππου ἐπάρχου ἐπιβουλευθεὶς ἐτελεύτησε.

Φίλιππος.

εἰς γ' β
τῆς σνε' **Φίλιππος** ἐβασίλευσεν ἔτη πέντε, ὃς ὑπῆρχε μὲν τῆς
τῶν Χριστιανῶν πίστεως σπουδαστής, συνέσει καὶ ἐπιει- 5
κείᾳ κεκοσμημένος, ὠροῦτο δὲ ἀπὸ Βόστρας, ἔνθα καὶ πόλιν
ἠκοδόμησεν ὀνομάσας αὐτὴν Φιλίππουπόλιν. οὗτος σπον-
δὰς εἰρηνικὰς ἐποίησε μετὰ Σαβῶρου βασιλέως Περσῶν, ὃς
ἐθανμάζετο ἐπὶ μεγέθει σώματος· μέχρι γὰρ ἐκείνου τοῦ
χρόνου τηλικούτος ἄνθρωπος οὐκ ᾤφθη. ἀνηρέθη δὲ ὁ 10
Φίλιππος ἅμα τῷ νιῷ ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ Χριστιανῶν ὑπὸ
Δεκίου.

Δέκιος.

εἰς γ' β
τῆς σξ' **Δέκιος** ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, ὃς πολλοὺς ἀγίους ἐτιμωρή-
σατο καὶ θανάτῳ παρέδωκεν· ἀνηρέθη δὲ ὑπὸ Σκυθῶν ὑπο- 15
θήκαις Γάλλου καὶ Βολουσιανοῦ ἐν τέλματι ἀποπνιγείς μετὰ τοῦ
ἰδίου νιοῦ, ἀξίαν τιμωρίαν τῆς ἰδίας αὐτῶν θηριωδίας ἐπιτυ-
χόντες, ὡς μηδὲ τὰ σώματα αὐτῶν εὐρεθῆναι ἢ τι μέρος ἐξ
αὐτῶν. ἐπὶ τούτῳ ἦν Κλήμης ὁ στρωματεὺς καὶ Ἀφρικανὸς

4. Φίλιππος· τῷ δὲ δ' ἔτει Φιλίππου χιλιοστὸν ἔτος πληρωθὲν
ἀπὸ Ῥωμύλου καὶ κτίσεως Ῥώμης· ἑωρία . . . Ῥωμαῖοι μεγισ-
. . . θε . . . παρασκευὴν m. . . 14. πάλατι C.

Romanorum regnum obtinuit. deinde a Philippo praefecto insidiis
circumventus obiit.

PHILIPPUS.

Philippus 5 annos regnavit, fuitque Christianae fidei studiosus,
et ornatus prudentia et aequitate; orsus est a Bostra, ubi urbem
condidit, quam Philippopolin nominavit. hic pacem fecit cum Sa-
bore, Persarum rege, qui admirabilis erat corporis magnitudine; nun-
quam enim antea tantus vir vixerat. interfectus est Philippus una
cum filio a Decio, certans pro Christianis.

DECIVS.

Decius duos annos regnavit, multos sanctos supplicio tradidit. inter-
fectus est a Scythis, Galli et Volusiani consiliis, suffocatus cum filio
suo in palude. ita nacti sunt dignam ferocitate poenam, neque enim
corpora eorum neque membrum ullum inveniri potuerunt. sub hoc
fuit Clemens Stromateus, Africanus et Gregorius qui miracula fecit.

καὶ Γρηγόριος ὁ Θανατοουργός. ἐπὶ Δεκίου Νανάτος πρεσβύτερος ὢν ἀπέσχισε τῆς ἐκκλησίας, ὃς τοὺς ἐπιθύσαντας καὶ μετανοοῦντας οὐκ ἔδέχετο. ἐπὶ αὐτοῦ Κυπριανὸς ὁ ἅγιος ἐμαρτύρησε, καὶ οἱ ἐπὶ παῖδες οἱ ἐν Ἐφέσῳ, καὶ πλῆθος 5 ἁγίων.

Γάλλος καὶ Βολουσιανός.

Γάλλος καὶ Βολουσιανὸς ἐβασίλευσαν ἔτη β' μῆνας η'. γέγονε δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν λοιμὸς, κινήθεις ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως, καὶ οὐδεμία πόλις εὐρέθη ἄμοιρος 10 ταύτης τῆς ἀπειλῆς. ἐκράτησε δὲ ἔτη ια', ἀρχόμενος ἀπὸ φθινοπώρου καὶ λήγων τῇ τοῦ κυνὸς ἐπιτολῇ. μετεδίδοτο δὲ ἡ νόσος αὐτῇ ἀπὸ τε ἱματίων καὶ ψιλῆς θέας. καὶ οἱ Σκίθαι περᾶσαντες τὸν Ἰστρον πᾶσαν τὴν δύσιν καὶ Ἰταλίαν ἀνατολὴν τε καὶ Ἀσίαν ἐπόρθησαν καὶ παρέλαβον δέχα μό- 15 νης Ἰλίου καὶ Κυζίκου. ἀνηρέθη δὲ ὁ Γάλλος καὶ Βολουσιανὸς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἀνηγoreύθη βασιλεὺς Αἰμιλιανὸς ὑπ' αὐτῶν. ἐπὶ Γάλλου καὶ Βολουσιανοῦ ἡ κατὰ Σαβέλλιον αἵρεσις συνέστη.

Αἰμιλιανός.

20 Αἰμιλιανὸς ἐβασίλευσε μῆνας δ', ἤρχε δὲ τοῦ ἐν Μυσίᾳ στρατεύματος, ἔχων καὶ Λιβυκὸν στρατόν, μεθ' ὧν πολεμή-

sub Decio Navatio presbyter ex ecclesia excludebat, qui sacrificarant neque eos mutata mente recipiebat. martyr fuit sanctus Cyprianus, septem Ephesi liberi, et sanctorum multitudo.

GALLUS ET VOLUSIANUS.

Gallus et Volusianus annos duos mensesque 8 regnarunt. fuit eorum tempore pestis, ab oriente orsa usque ad occidentem, qua nulla urbs intacta mansit. duravit autem 11 annos bruma incipiens et cane oriente desinens. communicabatur hic morbus vestibus visuque. Scythae Istro superato omnem occidentem, Italiam, orientem et Asiam depopulati sunt et occuparunt praeter Ilium et Cyzicum. trucidati sunt Gallus et Volusianus a militibus, qui regem sibi fecerunt Aemilianum. sub Gallo et Volusiano Sabelliana haeresis exstitit.

AEMILIANUS.

Aemilianus 4 menses regnavit. in Mysia exercitui praeerat, si-

σας τοὺς Σκύθας καὶ νικήσας ἐπήρθη τῇ εὐτυχίᾳ καὶ ἤνταρ-
χησεν. ἀναιρεῖται δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ στρατιωτῶν.

Οὐαλεριανὸς καὶ Γαληνός.

εἰσο' β' Οὐαλεριανὸς καὶ Γαληνὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη
τῆς σνή' ε'. οὗτος Οὐαλεριανὸς πόλεμον μετὰ Σαβώρου τοῦ Πέρσου⁵
ποιήσας, καὶ δορυάλωτος γεγονὼς ἐν Καισαρείᾳ τῇ πόλει ἔχων
μυριάδας τεσσαράκοντα, ὑπὸ Σαβώρου ἐκδαρεῖς ἐτελεύτησεν.
ὁ δὲ Γαληνὸς μετὰ τοῦτον πρῶτος ἰππικὰ τάγματα κατέστη-
σε· πεζοὶ γὰρ κατὰ πολὺ οἱ στρατιῶται τῶν Ῥωμαίων ὑπῆρ-
χον. ἐσφάγη δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ στρατιωτῶν. 10

Κλαύδιος.

εἰσο' Κλαύδιος ἐβασίλευσεν ἔτος ἕν. οὗτος πάππος γέγονε
καὶ τὴν Κωνσταντίου τοῦ πατρὸς Κωνσταντίνου τοῦ ἀγίου. ἐπὶ αὐ-
τοῦ οἱ Σκύθαι περᾶσαντες ἀπελθόντες εἰς Ἀθήνας παρέλα-
βον αὐτάς, καὶ συναγαγόντες πάντα τὰ βιβλία ἐβούλοντο¹⁵
καῦσαι· ὡς φρονῶν δὲ τις ἐξ αὐτῶν ἐκώλυσεν αὐτούς, εἶ-
πὼν ὅτι περὶ ταῦτα οἱ Ῥωμαῖοι σχολάζοντες τῶν πολέμων
ἀμελοῦσιν. οὗτος Αὐρηλιανὸν εἰς τὴν βασιλείαν προαγαγὼν
νόσῳ τελευτᾷ.

12. Πορφύριος καὶ Πλωτίνος ἀμφότεροι ἤκμειζον m.
9es C

14. Σκυ-

mulque Lybicas copias ducebat, quibus cum Scythas vicisset, fortuna
inflatus est et defecit. hic quoque a militibus occisus est.

VALERIANUS ET GALENUS.

Valerianus et Galenus filius eius 15 annos regnarunt. hic Va-
lerianus bellum gerens cum Sabore, Persarum rege captus est Cae-
sareae cum 400000, et cute detracta interfectus est a Sabore. post
eum Galenus primus equitum copias constituit, maximam enim
partem pedites erant Romani milites. hic quoque a militibus interfe-
ctus est.

CLAUDIUS.

Claudius unum annum regnavit. pater hic fuit Constantii, sancti
Constantini patris. sub eo Scythae invasionem fecerunt et Athenas ce-
perunt. ibi omnes libros congestos comburere voluerunt; sed unus
eorum eos retinuit dicens propterea Romanos otiosos bellum negle-
xisse. hic ascito in imperium Aureliano morbo mortuus est.

Κυντίλλος.

Κυντίλλος ἀδελφὸς Κλαντίου βασιλεὺς ἀναρρηθεὶς καὶ ἡμέρας ὀλίγας βιώσας, μνήμης τε οὐδὲν ἄξιον πεπραχώς, ἐπειδὴ Ἀύρηλιανὸν ἔγνω ἐπιβῆναι μέλλοντα τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἑαυτὸν ὑπέξάγει τοῦ βίου, τὴν φλέβα τμηθεὶς τῆς χειρὸς ὑπὸ τινος τῶν ἰατρῶν, μέχρις οὗ λειποψυχῆσας ἐτελεύτησε.

Ἀύρηλιανός.

Ἀύρηλιανὸς ἐβασίλευσεν ἔτη 5', ἀηρέθη δὲ ὑπὸ στρα-^{εἰρηγ' β'}
 10 τιωτῶν μεταξὺ Ἡρακλείας καὶ τοῦ Βυζαντίου, ἐν τῷ κα-^{τῆς σξβ'}
 λουμένῳ Καινῷ φρουρίῳ, καὶ ἐκεῖ ἐτάφη. Ἀύρηλιανὸς τι-
 να ὠτακουστὴν ἔσχεν, ἀναφέροντα αὐτῷ πάντα τὰ γινόμε-
 να καὶ λεγόμενα. ἀπειληθεὶς ποτε παρ' αὐτοῦ διὰ τινα
 αἰτίαν καὶ φοβηθεὶς ἐμιμήσατο τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως, ἐν
 15 γραφῇ ποιησάμενος ὀνομασίας θνητῶν ἐπὶ θάνατον ἀπαχθη-
 σομένων· οὗ φοβηθέντες ἀνεῖλον αὐτόν. ἐπὶ τούτῳ καὶ ὁ
 ἅγιος Χαροῖτων ὁμολόγησεν. ἐπὶ Ἀύρηλιανοῦ Μάνης ὁ κα-
 τάρτος ἐγένετο, ἀφ' οὗ τὸ Μανιχαῖον ὄνομα τοῖς πολλοῖς
 ἐπιπολάζει.

20

Τάκιτος.

Τάκιτος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο. οὗτος Μαξιμίτων συγγενῆ^{εἰρηδ' δ'}
 τῆς σξγ'

11. τινα] τις δς C 12. γινόμενα C

CYNTILLUS.

Cyntillus Claudii frater rex declaratus, per aliquot dies regnavit, memoria dignum nihil fecit. qui cum audiret Aurelianum regnum affectare, mortem sibi conscivit; nam aperta in manu a medico vena decedente paulatim vita mortuus est.

AURELIANUS.

Aurelianus 6 annos regnavit. interfectus est a militibus inter Heracleam et Byzantium, ubi sepultus est. Aurelianus exploratorem habuit, qui facta dictaque omnia ei referebat. cui quum quondam poenam minitatus esset, ille manum regis imitatus est, scripsitque nobilium nomina, qui ad mortem ducendi erant. illi timore perculti, eum occiderunt. sub hoc sanctus Chariton vixit et praeterea detestandus Manes, a quo Manichaei nomen habent.

TACITUS.

Tacitus duos annos regnavit. hic Maximinum cognatum Assyriae

αὐτοῦ ἐπέστησε τῇ Ἀσσυρίᾳ· ὃν διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομέ-
 νας ἀδικίας ἀνελόντες οἱ στρατιῶται, φοβηθέντες μὴ ἐδικήσῃ
 αὐτὸν ὁ Τάκιτος, ἀπέκτειναν καὶ αὐτόν, καὶ γέγονασι βασι-
 λεῖς Πρόβος καὶ Φλωριανός.

Πρόβος καὶ Φλωριανός.

5

εἰς κατὰ
 τὴν σξδ'

Πρόβος καὶ Φλωριανός ἐβασίλευσαν ἔτη δύο μῆνας δ'.
 οὗτος οὖν ὁ Πρόβος παράφρονα ἑαυτὸν ποιήσας ἀνείλε τὸν
 Φλωριανόν. ἐπὶ αὐτοῦ βροχῆς γενομένης οἷτος μεμιγμένος
 τῷ ὕδατι κατηνέχθη πολὺς, ὃν συναγαγόντες σωροὺς μεγάλους
 ἐποίησαν· ὡσαύτως καὶ ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ ψεκάδας ἀγροῦς 10
 κατενεχθῆναι φασί. Βικτωρίνος δὲ φίλος τοῦ Προβου ἤτησε
 φίλον αὐτοῦ γενέσθαι εἰς Βρεττανίαν, ὃ δὲ ἀπελθὼν ἀνιῆρεν·
 ὄνειδιζόμενος οὖν ὁ Βικτωρίνος δι' αὐτὸν ἀπεισιάλθη παύσων
 τὴν ἀνταρσίαν· προσποιησάμενος ἀπὸ προσώπου φεύγειν τοῦ
 βασιλέως, ὡς φίλος τοῦ ἀντάρτου ἀπεδέχθη, καὶ ἀνείλεν αὐ- 15
 τόν. ὑποστρέψας δὲ ὡς ἐξῆι τοῦ πλοίου, λύσας τὴν ζώνην
 ἔρριπεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εἰσῆλθε λυσίζωνος εἰς τὸν
 βασιλέα. ὃ δὲ ὠργίσθη δοκῶν ὑφ' ἑτέρου αὐτὸν τοῦτο πε-
 πονθῆναι. Βικτωρίνος δὲ ἔφη ὑφ' ἑαυτοῦ τοῦτο γενέσθαι,
 αἰτησάμενος μηκέτι ἄρξαι πράγματος· ἀρχὴ γὰρ πᾶσα μετὰ 20
 κινδύνων καὶ κλιμακτῆρων. ὃ δὲ καὶ ἤσυχίαν αὐτῷ ἐχαίρι-
 σατο καὶ δωρεὰς πολλὰς παρέσχεν. ἀπέκτεινε δὲ πάντας τοὺς

praefecit. quem Maximinum quum milites propter improbitatem in-
 terfecissent, timentes, ne eum Tacitus ulcisceretur hunc quoque occi-
 derunt. imperatores facti sunt Probus et Florianus.

PROBUS ET FLORIANUS.

Probus et Florianus duos annos regnarunt. Probus autem simulans
 se insanum Florianum interfecit. sub eo imbri deiecti, magna cibi
 copia aquae mixta depluit, quem cibum in magnos acervos college-
 runt, quemadmodum sub Aureliano argenteam arenam depluisse nar-
 rant. Victorinus, Probi familiaris, petit ab eo, ut amicum quen-
 dam suum in Britanniam mitteret qui quum missus esset defecit.
 propterea vituperatus Victorinus missus est ut defectioni finem fa-
 ceret et simulans regem sese fugere ut amicus a defectore excep-
 ptus eum interfecit. revertens quum e navi egrederetur, solutam
 zonam in mare abiecit et sine zona ad regem venit. is iratus est,
 putans ab alio quodam eum illud passum esse. Victorinus autem
 a se factum esse dixit petiitque ne ulli amplius rei praeficeretur,

ἀποκτείναντας Τάκιτον καὶ Ἀύρηλιανὸν ἐν τῇ Πειρίθῳ, καὶ ἐπὶ ἐστίασιν αὐτοὺς καλέσας. ἀνῆρέθη δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν περὶ αὐτόν, καὶ βασιλεύει Κάρος καὶ Καρίνος καὶ Νομμεριανός.

5 Κάρος καὶ Καρίνος καὶ Νομμεριανός.

εἰς β' γ'
τῆς σ' ε'

Κάρος καὶ Καρίνος καὶ Νομμεριανός ἐβασίλευσαν ἔτη β'. οὗτος ὁ Κάρος τὴν Περσίδα καὶ Κιτησιφῶντα παρέλαβε, τοῦτο ἤδη τέταρτον ἄλωθέντων ὑπὸ Τραιιανοῦ, ὑπὸ Βήρου Σεήρου καὶ Κάρου. τελευτήσαντος δὲ Κάρου ὑπὸ λοιμικῆς, καὶ Νομμεριανοῦ τυφλωθέντος, ἀνείλεν αὐτὸν Ἄπρος, καὶ ἐβασίλευσε 10 Νομμεριανός. ἐπὶ αὐτοῦ δὲ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Γερμανός καὶ ὁ ἅγιος Βαβύλας ἐν Ἀντιοχείᾳ. τοῦτον ἀνείλε Διοκλητιανός δούξ τυχάνων Μυσίας.

Διοκλητιανός.

15 Διοκλητιανός ἐβασίλευσεν ἔτη κ', τῷ γένει Δαλμάτης. μὴ περιγινόμενος δὲ τῶν πραγμάτων προβάλλεται βουσιλέα Μαξιμιανὸν Ἐρκούλιον, γαμβρὸν καὶ φίλον αὐτοῦ ὄντα. ὑφ' ὧν μέγας διωγμὸς κατὰ Χριστιανῶν ἐκινήθη. οὗτοι ἐν ταῖς

κατὰ τὴν
σ' ε'

16. περιγινόμενος C

omne enim imperium esse periculosum. imperator et quietem ei concedit et multa praeterea dona dedit. interfecit autem Perinthi omnes Taciti et Aureliani percussores ad coenam convocatos. ipse occisus est a satellitibus suis, regnaruntque post eum Carus, Carinus et Numerianus.

CARUS, CARINUS ET NUMERIANUS.

Carus, Carinus et Numerianus duos annos regnarunt. Carus Persidem et Ctesiphontem occupavit, quae itaque quater a Romanis capta sunt, a Traiano, a Vero, a Severo et a Caro. Carus quum morbo mortuus esset caecum factum Numerianum Aper interfecit, quo facto regnum adeptus est Carinus. sub eo sanctus Germanus martyr fuit et sanctus Babylas. interfecit illum Diocletianus, Mysiae praefectus.

DIOCLETIANUS.

Diocletianus 20 annos regnavit, genere Dalmata. qui cum non par esset rebus administrandis regem fecit Maximinum Herculium, generum suum et amicum. hi persecutionem Christianorum instituerunt, et in suo quisque imperio Caesares fecerunt Constantium et Galerium,

ἐαυτῶν ἐξουσίαις Κωνσταντίον καὶ Γαλλέριον προβάλλονται
 Καίσαρας καὶ ποιοῦσι γαμβρούς, πείσαντες τὰς ἰδίας κατω-
 λιπόντας γαμετάς αὐτῶν τὰς αὐτῶν εἰληφέναι θυγατέρας·
 Θεοδώρα δὲ ἦν ἡ τοῦ Κωνσταντίου καὶ Βαλλερία ἡ τοῦ Γαλ-
 λερίου. ὧν ὁ Γαλλέριος δεηθεὶς Διοκλητιανοῦ πρὸς Πέρσας 5
 ἀπεισιάλῃ πολεμήσων αὐτούς· οὗς μάχῃ νικήσας παρέλαβε
 τὰ τε βασιλεία καὶ τὴν γυναῖκα Σαβώρου, καὶ μετὰ μεγάλης
 νίκης πρὸς Διοκλητιανὸν ἐξελήλυθε, βαλάντια πεπληρωμένα
 ἔχων λίθων τιμίων καὶ μαργαριτῶν, ἀφ' ὧν πρῶτος Διοκλη-
 τιανὸς ἐσθῆτι καὶ ὑποδήμασι λίθοις τιμίοις καὶ χρυσῶ κε- 10
 κοσμημένοις ἐχρήσατο, προσκυνεῖσθαι τε αὐτὸν παρὰ τὸ ἐξ
 ἀρχῆς ἔθος ἐκέλευσε, καὶ Θριάμβον ἐπετέλεσεν. ὠνομάσθη
 δὲ Θρίαμβος διὰ τὴν τῶν ποιητῶν λεγομένην Θρίασιν ἧγουν
 μανίαν, ἣ ἀπὸ τοῦ Θρία τὰ φύλλα τῆς σκῆς ὀνομάζεσθαι.
 τῷ δὲ εἰκοσιῷ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας Διοκλητιανὸς καὶ 15
 Μαξιμιανὸς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὴν βασιλείαν ἀπέθεντο. καὶ ὁ
 μὲν Διοκλητιανὸς ἰδιώτευσεν ἔτη δώδεκα, καὶ τῆς γλώσσης
 αὐτοῦ σαπίσης μετὰ τοῦ φάρυγγος πλῆθος σκωλήκων ἀνα-
 βρυσάσης ἀπέρρηξε τὸ πνεῦμα· ὁ δὲ Ἐρκοῦλιος τὴν βασι-
 λείαν ἀναλαβέσθαι βουληθεὶς καὶ ἀποτυχῶν ἀπήγγαστο· ὁ δὲ 20
 Γαλλέριος σκωληκόβρωτος γεγονὼς ἐξέψυξε, Λικίνιον κοινωνὸν
 τῆς βασιλείας προσλαβόμενος ἐν τῇ ἐσθῆτι ἐπὶ Διοκλητιανοῦ
 Ἄδακτος μάγιστρος ἐμαρτύρησε· τῆς δὲ γυναικὸς καὶ τῶν
 δύο αὐτοῦ θυγατέρων ζητουμένων, αὗται φυγῆ χρησάμεναι

18. φάλαγγος C

quos etiam generos sibi fecerunt; persuaserunt enim ut repudiatis
 uxoribus suas filias ducerent. Constantii uxor fuit Theodora et Gal-
 lerii Valeria. Galerius hortatu Diocletiani Persis bellum intulit, qui-
 bus proelio victis et regiam et Saboris uxorem cepit, atque victor
 ad Diocletianum rediit saccos secum afferens gemmis et margaritis re-
 fertos. dehinc primus Diocletianus vestibus usus est et calcis gem-
 mis auroque ornatis iussitque se adorari (quod erat contra antiquum
 morem) et triumphum celebravit. hic nominatus est *Θρίαμβος* pro-
 pter poetarum *Θρίασιν*, quae est insania vel quia *Θρία* vocantur ficul-
 nea folia. anno regni vicesimo Diocletianus et Maximianus uno die
 imperium deposuerunt. Diocletianus 12 annos privatus vixit et lin-
 gua putrescente quum vermium multitudinem eruclaret, spiritus eius
 interceptus est. Herculius, regnum recuperare conatus, male re gesta
 laqueo se interfecit. Galerius a vermibus comesus mortuus est as-
 sumpto in orientis imperii societatem Licinio. sub Diocletiano mar-
 tyr fuit Adactus magister. cuius uxor et duae filiae quum quaere-

διὰ τὸ μὴ διαφθεῖραι τὴν σωφροσύνην ἑαυτὴν σὺν ταῖς θυγατράσιν ἔρριψε κατὰ τοῦ ποταμοῦ· περὶ ὧν ζητητέον εἰ ἀριθμοῦνται εἰς μαρτύρας. Θεότεκνός τις γόης ὑποθήκη Μαξιμιανοῦ τὰ ἐπὶ Χριστοῦ δῆθεν παρὰ Πιλάτουπραχθέντα 5 πλασάμενος, ὑπομνήματα πάσης βλασφημίας ἀνάπλεα κατὰ πόλιν καὶ κώμην ἔσταλκε, Μαξιμιανοῦ προστάξαντός τοῖς γραμματοδιδασκάλοις ταῦτα τοὺς παῖδας ἐκδιδάσκειν, ὡς ἂν διαγελῶτο τὸ καθ' ἡμᾶς μυστήριον.

Κωνσταντίος ὁ πατὴρ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ὁ Χλωρός.

- 10 Κωνσταντίος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, Καῖσαρ δὲ ἔτη ἑγ'· ὃς ἐξ Ἑλένης ἐγέννησε Κωνσταντῖνον περὶ τὴν τῆς Δακίας πόλιν. Μαξέντιος δὲ καὶ Μαξιμῖνος ἀναιροῦνται ὑπὸ Δικινίου, καὶ οἱ Πέρσαι ἀπὸ Διοκλητιανοῦ καὶ Γαλλερίου εἰρήνευον μετὰ Ῥωμαίων, ἀπολυθειῶν αὐτοῖς καὶ τῶν βασιλικῶν γυναικῶν 15 καὶ παιδῶν. Κωνσταντίος εὐσεβὴς ἦν, καὶ τὸν υἱὸν Κωνσταντῖνον ὁμοίως ἐξεπαίδευσεν, καὶ τῷ καθ' ἡμᾶς διωγμῷ οὐδαμῶς ἐκοινωνήσεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν χριστιανίζειν ἀδεῶς καὶ ἀκωλύτως ἐπέτρεπε, Κωνσταντῖνον σεβαστὸν καὶ βασιλέα ἐν Ῥώμῃ ἀναδείξας. Μαξιμῖνος ἐν τῇ ἀνατολῇ 20 πολλὰ δεινά κατὰ Χριστιανῶν ἐργάσατο· ὡσαύτως καὶ Μαξέντιος ἐν Ῥώμῃ. Κωνσταντῖνος οὖν ὁ θεῖος εἰς τὴν τῶν

10. δὲ] δὲ γέγονεν? cf. p. 299 15. 17. αὐτῶν C

rentur fugerunt et ne inquinaretur earum pudicitia in flumen desiluerunt; de his quaeritur num martyribus sint adnumerandae. Theotecnos quidam quum Maximiniani hortatu ea quae Christus a Pilato passus erat finisset, exempla omni impietate referta per urbes pagosque collocavit, iussis a Maximiniano magistris haec pueros docere ut rideretur mysterium nostrum.

CONSTANTIUS CHLORUS.

Constantius duos annos regnavit, Caesar fuit annos 13. ex Helena procreavit Constantinum circa Daciae urbem. Maxentius et Maximinus a Licinio trucidati sunt. Persae inde a Diocletiano et Galerio pacem cum Romanis agebant, redditis eis regis uxoribus liberisque. Constantius pius fuit et ita Constantinum filium educavit. persecutionis Christianorum nunquam socius fuit, et qui sibi subiecti erant in fide Christiana non impedivit. Constantinum Augustum regemque Romae declaravit. Maximinus in Oriente multa crudeliter contra Christianos fecit, item ut Romae Maxentius. Constantinus

τυράνων διανέστη κατάλυσιν· καὶ Μαξέντιος μὲν ἐν Ῥώμῃ κτείνεται ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε καὶ τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον εἰς συμμαχίαν θεὸς αὐτῷ παρέσχετο, Μαξιμῖνος δὲ ὑπὸ Λικινίου οὐπω μανέντος ἐν τῇ ἀνατολῇ ἠττηθεὶς φεύγει καὶ νόσῳ δεινῇ τελευτᾷ. Μαξεντίον καὶ Λικινίου ἀναιρεθέντων, πάσης 5 κρατήσας τῆς ὑπὸ Ῥωμαίων γῆς Κωνσταντῖνος πολλὰ ὑπὲρ Χριστιανικῆς θρησκείας ἐνομοθέτησε καὶ τὴν παρασκευὴν καὶ τὴν κυριακὴν τιμᾶσθαι προσέταξε, τὴν μὲν διὰ τὸν σταυρὸν τοῦ κυρίου τὴν δὲ διὰ τὴν ἀνάστασιν, καὶ σταυροῦ μηκέτι καταδικάζεσθαι ἄνθρωπον. τὴν δὲ μητέρα πέμψας ἐν τοῖς 10 ἁγίοις τόποις, καὶ τὸν τίμιον σταυρὸν ἀνευρούσης, μέρος τοῦ τιμίον ξύλου καὶ τοὺς ἥλους τῷ υἱῷ ἀπέστειλε· καὶ τὸν μὲν ἕνα περικεφαλαίαν σωτήριον, τὸν δὲ ἕτερον ἐν τῷ τοῦ ἵππου χαλινῷ κατεκόσμησε, προστάξας καὶ ἐν τοῖς αὐτοῦ νομίσμασι τὴν τούτου εἰκόνα καὶ τοῦ σταυροῦ τύπον ἐγχαράττεσθαι. 15

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ὁ ἅγιος.

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας καὶ πρῶτος χριστιανικώτατος ἐν βασιλεῦσιν ἐβασίλευσεν ἔτη λγ', ζήσας ἔτη ξε'. ἐν Ῥώμῃ δὲ ὑπὸ Σιλβέστρον βαπτισθεὶς Χριστιανὸς γέγονε· δεδιὼς δὲ τὴν σύγκλητον Ῥώμης διὰ τὸ εἰς Χριστὸν πιστεῦσαι, ἐξῆλθε 20 δῆθεν ἐπὶ τὸν τῶν Σκυθῶν πόλεμον. Λικίνιον δὲ γαμβρὸν ἐπ' ἀδελφῇ ποιησάμενος βασιλέα κατέστησε. προσφυγόντες

igitur divinus ad perdendos tyrannos surrexit. Maxentius Romae ab eo occisus est, quum crucis signum auxilio ei deus dedisset; Maximinus a Licinio nondam insaniente in Oriente victus est et fugiens gravi morbo consumptus. interfectis Maxentio et Licinio Constantinus toto imperio Romanorum potitus multa in cultu Christiano constituit; diem veneris et solis sanctas haberi iussit, illum propter Christi crucem, hunc propter resurrectionem; vetuit praeterea cruce quemquam interfici. matrem in sanctam terram misit. quae cum ibi sanctam crucem invenisset, partem eius ligni et clavos filio misit, quorum altero calyptram, altero equi frena ornavit. iussit praeterea in nummis suis eius imaginem crucemque fingi.

CONSTANTINUS MAGNUS.

Constantinus magnus, primus ex imperatoribus vere christianus 33 annos regnavit. Romae a Silvestro baptizatus Christianus factus est. metuens autem senatum, quod Christianam fidem amplexus erat ad Scytharum bellum profectus est. Licinio sororem suam in ma-

δέ τινες τοῦ Κωνσταντίνου τῇ Λικινίῳ ὡς ἀντάρται ἐπιζη-
 τούμενοι παρ' αὐτοῦ οὐκ ἐδίδοντο, καὶ ἐκστρατεύσας Κων-
 σταντῖνος κατὰ Λικινίου ἐπολέμησεν αὐτὸν εἰς Παιονίαν·
 ἔνθα καὶ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐθεάσατο ἐπιγραφὴν “ἐν
 5 τούτῳ νίκα.” καὶ τοῦτο τὸ σημεῖον χρυσοῦν ποιήσας καὶ
 ἐπὶ δόρατος ἀναρτήσας τοὺς ἐχθροὺς ἐτροποῦτο. Λικίνιος δὲ
 τραπεῖς ἔφυγεν εἰς Θράκην, κάκειθεν καταπολεμηθεὶς εἰς
 Φιλιππούπολιν, ἔνθα λαμπρῶς καὶ περιφανῶς ἠττηθεὶς εἰρή-
 νευσεν. εἶτα πάλιν ἐχθρὸς ἐλεγχθεὶς κατεπολεμήθη ἐν Ἀδριά-
 10 νουπόλει καὶ ἠττηθή, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ Βυζάντιον ἀπέδρασεν
 ἐν Χρυσοπόλει, κάκεῖ πάλιν ἠττηθεὶς ἔφυγεν ἐν Νικομηδείᾳ.
 ἡ δὲ ἀδελφὴ Κωνσταντίνου εἰσελθοῦσα πρὸς αὐτὸν καὶ δεη-
 θεῖσα, τῇ ἀνδρὶ αὐτῆς τὸ ζῆν χαρίζεται, ἐν ἰδιωτικῷ σχή-
 ματι αἰρετισαμένου Λικινίου ἀπελθεῖν ἐν Θεσσαλονίκῃ· κά-
 15 κείσε τιραχὰς ποιήσας ἀνηρέθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ. ἐφ' οὗ
 Λικινίου καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἐμυρτύρησε, δέκα καὶ ὀκτώ
 ἔτεσι τοῦ πολέμου ἰσταμένου μεταξὺ Λικινίου καὶ Κων-
 σταντίνου.

Ἡ δὲ γενομένη εἰρήνη μεταξὺ Περσῶν καὶ Ῥωμαίων
 20 διελύθη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Μητροδωρὸς τις Περσογενὴς
 προσποιησάμενος φιλοσοφεῖν ἀπῆλθεν ἐν Ἰνδία καὶ εἰς τοὺς
 Βραχμᾶνας χρησάμενος ἐγκρατεία πολλῇ γέγονεν ἐν αὐτοῖς
 σεβαστός, ἐργάζετο δὲ ὑδρομύλους καὶ λοετρὰ μέχρι τότε

4. ἐπιγράφων C

10. ἐπέδρασεν C

trimonium dederat eumque regem constituerat. quidam qui Constantinum deseruerant et ad Licinium transfugerant quum ut defectores ab illo poscerentur neque traderentur, Constantinus bello eum in Paeoniam persecutus est. ibi crucis signum vidit inscriptum: in hoc vinces. hoc signo auro ficto et hastae imposito hostes devicit. victus Licinius in Thraciam aufugit et inde pulsus Philippopolin, ubi magno proelio victus pacem fecit. postea rupta pace ad Adrianopolin superatus est, et Byzantium profectus inde Chrysopolin fugit. ibi quoque victus in Nicomediam abiit. soror autem Constantini quum ad eum venisset supplex effecit, ut marito vita concederetur quum praetulisset Licinius privatus Thessalonicae degere. quum ibi quoque turbas faceret ab exercitu interfectus est. sub Licinio sanctus Theodorus martyr fuit; bellum autem Constantini et Licinii 18 annos duraverat.

Pax, quae fuerat inter Persas et Romanos hoc modo rupta est. Metrodorus quidam Persa se simulans philosophandi causa in Indiam profectus est, atque multam Brahmanibus modestiam ostendens valde ab iis honorabatur, iisque molas aquarias et balnea usque ad

μὴ γνῶριζόμενα. οὗτος ἐν τοῖς ἀδύτοις εἰσιῶν ὡς εὐσεβῆς λίθους καὶ μαργαρίτας πολλοὺς καὶ τιμίους ὑφείλετο· ἔλαβε δὲ καὶ παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ἰνδῶν ὥστε τῷ βασιλεῖ δῶρα κομίσαι, καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὸ Βυζάντιον δέδωκεν ὡς ἴδια τῷ βασιλεῖ. Θανμάζοντι δὲ αὐτῷ ἔφη καὶ ἄλλα διὰ γῆς 5 προπέμψαι, ἀλλ' ἀφαιρεθῆναι ὑπὸ Περσῶν. γράφει οὖν ἀποτόμως Κωνσταντίνος πρὸς Σαβώρην ἀποσταλῆναι αὐτά. καὶ δεξιόμενος Σαβώρης οὐκ ἀντιπέστειλε, καὶ διὰ τοῦτο ἐλύθη ἡ εἰρήνη. ἐκ τούτων οὖν τῶν λίθων ἔργον ποιήσας ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τοῖς πέρα τοῦ Δανουβίου ἔθνεσιν, ἐπιγράφας 10 "τῷ μείζονι τὸ δῶρον." ὅπερ γέγονεν αὐτοῖς ὀλέθρου αἴτιον διὰ τὴν ἐπιγραφὴν. φασὶ δὲ αὐτὸν πρῶτον πάντων τῶν βασιλέων διαδήματι χρῆσασθαι καὶ μαργαρίταις καὶ ἄλλοις λίθοις περιεργότερον κοσμηθῆναι. ἀλλὰ καὶ πτύγας εὐαγγελίων χρυσαῖς διὰ μαργαριτῶν καὶ λίθων κατασκευάσας ἐν τῇ με- 15 γάλῃ ἐκκλησίᾳ προσήγαγε θανάματος ἀξίας. οὗτος ἐξέθετο νόμον ὥστε τοὺς τῶν εἰδώλων ναοὺς καὶ τὰς τοῦτων προσόδους ἀποδίδοσθαι τοῖς Χριστιανῶν ἱερεῦσι, καὶ μόνους Χριστιανοὺς ἄρχειν καὶ στρατεῦσθαι.

Τῷ εἰκοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ γέγονεν ἡ ἐν Νι- 20 καίᾳ πρώτη σύνοδος κατὰ Ἀρείου πρεσβυτέρου Ἀλεξανδρείας, ὑπὸ πατέρων ἁγίων τῆς τὸν δὲ χρόνον ὡς ἐν παρασημείωσεων εὗρομεν, ἔτη ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνοιο τε-

23. ἐτι C

illud tempus ignota iis confecit. hic sacra ut pius ingressus gemmas et margaritas multas abstulit; accepit praeterea ab Indorum rege, quae dona regi perferret. is Byzantium reversus tanquam sua essent regi dedit et miranti illi dixit alia se praemisisse, quae rapta essent a Persis. propterea Constantinus severe a Sabore postulavit ut redderentur; quo nihil mittente pax rupta est. rex opus ex illis gemmis confectum gentibus trans Danubium incolentibus misit, cui operi inscriptum erat: "fortiori hoc donum." haec inscriptio perniciosae iis causa fuit. dicunt primum illum ex omnibus regibus diademate usum esse et margaritis aliisque gemmis impensius sese ornasse. sed etiam evangeliorum libros margaritis et gemmis ornavit et in magna ecclesia deposuit admiratione dignos. idem legem tulit idolorum templa eorumque aditus Christianorum sacerdotibus tradenda esse utque soli Christiani imperarent et militarentur.

Eius anno imperii vicesimo factum est contra Arium Alexandrinum presbyterum Nicaeae primum concilium, patrum sanctorum 318; ut autem tempus in notationibus invenimus anni erant ab Alexandri

λευτῆς γλῆς, καθὰ Σωκράτει τῷ ἱστορικῷ δοκεῖ. ὑπῆρχον δὲ πατέρες Σίλβεστρος πάπυς Ῥώμης, Μητροφάνης τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῆς Βυζαντίδος, Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδρείας, Εὐστάθιος Ἀντιοχείας, Μακάριος Ἱεροσολύμων. συνῆλθον 5 δὲ κατὰ Ἀρείου βλασφημοῦντος τὸν θεὸν λόγον κτίσμα εἶναι καὶ ἑτεροοῦσιον τοῦ πατρὸς, καὶ ὅτι ἦν ὅτε οὐκ ἦν.

Κτιζεῖ δὲ τὴν πόλιν, ἀπὸ μὲν τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ τῆς πρὸς τὸ Βυζάντιον εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος, ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔτη κέ, ἀπὸ δὲ Ἀδάμ ἔτος ἦν εὐωλζ'. 10 ἐντεῦθεν ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀναλαβὼν καὶ τοὺς ἀγίους καὶ ἐμφανεῖς πατέρας πρὸς τὸ εὐλογηθῆναι παρ' αὐτῶν τὴν πόλιν ἣν ἔκτισεν. ἦν δὲ οἰκοδομήσας παλῆτιον καὶ ἵππικὸν καὶ τοὺς δύο τερπνοὺς ἐμβόλους καὶ τὸν φόρον, ἐν τῷ κίονα μονόλιθον καὶ ὀλοπόρφυρον ἔστησεν, ἐκ Ῥώμης ἀγαγὼν, ἐκ- 15 δῆσας αὐτὸν διὰ χαλκῶν ζωνῶν γεγραμμισμένων. ἰδρῦσατο δὲ ἐπάνω αὐτοῦ ἀνδριάντα ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, ἐπιγράψας διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἀκτῖνας "Κωνσταντίνῳ λάμποντι ἡλίου δίκην." ὅς ἦν μὲν ἔργον Φειδίου, ἤχθη δὲ ἐξ Ἀθηνῶν.

Οὗτος ἐν Κωνσταντινουπόλει λείψανα τῶν ἀγίων ἀποστό- 20 λων εἰσηῆξεν, Ἀνδρέου καὶ Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου, καὶ κατέθη- κεν ἐν τῷ ναῷ τῶν ἀγίων ἀποστόλων. εἶτα κατὰ Περσῶν νικῆσας ἀπὸ Νικομηδείας ἐν τοῖς Πυθίοις θερμοῖς παραγίνε-

1. Σωκράτη C

11. ἐμφανεῖς? an ἐπιφανεῖς?

Macedonis morte 636, quod quidem Socrati historico videtur. patres fuerunt Silvester papa Romanus, Metrophanes Constantinopolitanus, Alexander Alexandrinus, Eustathius Antiochensis, Macarius Hierosolomytanus. convenerunt autem contra Arium impie contendentem deum verbum esse creatum et separatum a patre et fuisse, quum non esset.

Urbem condidit anno antequam Byzantium migravit 21, imperii anno 25, ab Adamo 5837. inde Byzantium venit ducens secum sanctos patresque illustres, ut urbem, quam condiderat, initiarent. aedificavit palatium, hippodromum, duas porticus et forum in quo columnam collocavit porphyreticam uno lapide factam Roma allatum; eam aeneis cingulis circumdedit lineis conscriptis. supra eam columnam statuam collocavit suo nomine, cui propter radios eius inscripsit: "Constantino solis instar fulgenti." opus hoc erat Phidiae et Athenis advectum.

Hic Constantinopolin reliquias apostolorum apportavit, Andreae, Lucae et Timothei, easque in ecclesia sanctorum apostolorum consecravit. postea victis Persis Nicomedia in Pythias thernas profectus est, ibique morbo affectus, inde per Helenopolin in castra se contu-

ται, καὶ κικωθεῖς, ἐκεῖθεν τε δι' Ἐλενοπόλεως ἐν τῇ χάρακι ἐλθὼν πυρετοῦ λάβρον κατασχόντος αὐτὸν ἐτελεύτησε μετὰ ἔννατον τοῦ οἰκισμοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀπεκομίσθη τὸ λείψανον αὐτοῦ ἐν τῇ ναῦ ἀγίων ἀποστόλων, καὶ ἀπέτεθη ἐν λάρνακι πορφυρῷ ἦτοι Ῥωμαίῳ, αὐτὸς τε καὶ ἡ μήτηρ 5 αὐτοῦ Ἐλένη, πρὸ δώδεκα ἐτῶν τῆς αὐτοῦ τελευτῆς θανοῦσα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Φαύστα, θυγάτηρ Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἐρκουλίου, καταλείψας τρεῖς υἱούς, Κωνσταντίον Κώνσταντα καὶ Κωνσταντῖνον, διορισάμενος Κωνσταντίον μὲν ἔχειν τὰ Θρακίας καὶ ἑώας μέρη, Κώνσταντα δὲ Κρήτην καὶ Ἀφρικὴν καὶ 10 τὸ Ἰλλυρικόν, Κωνσταντῖνον δὲ τὰ πρὸς Ὠκεανὸν ἐσπέρια.

Κωνσταντίνου τοῦ Θεοῦ ὑπὸ Ἑλλήνων φιλοσόφων ὄνειδισθέντος εἰς τὸ Βυζάντιον, ὡς οὐ πράττει καλῶς παρὰ τὰ ἔθη τῶν παρὰ Ῥωμαίοις βασιλευσάντων διαγιγόμενος, ἀλλὰ νεωτερίζοι τὴν θρησκείαν μεταθέμενος, ἔδοξεν αὐτῷ ἓνα τῶν 15 φιλοσόφων διαλεχθῆναι Ἀλέξανδρον τῷ ἐπισκόπῳ τοῦ Βυζαντίου περὶ τῆς πίστεως. οὗτος Ἀλέξανδρος πατριάρχης ἦν πρὸς τὸ τέλος τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. λόγων δὲ ἄπειρος ὢν ὁ Ἀλέξανδρος, τὰ δὲ ἄλλα Θεός, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς διαλέξεως εἶπε τῷ διαλεκτικῷ φιλοσόφῳ “ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χρι- 20 στοῦ ἐπιτάτω σοι σιωπᾶν καὶ μὴ φθέγγεσθαι.” ἅμα δὲ τῷ λόγῳ ἐφριμώθη καὶ διέμεινεν ἄλαλος. Εὐσεβίῳ δὲ τῷ Πамφίλου βίβλους ἱεράς Κωνσταντίνος κατασκευάσαι προσέταξε λόγῳ τῶν ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως, παρασχόμενος αὐ-

lit, ubi vehementi febris mortuus est nono anno postquam Constantinopolin aedificaverat. delatum est corpus eius in sanctorum apostolorum ecclesiam ibique in capulo sepultus est porphyretico Romano iuxta Helenen matrem 12 annis ante eum mortuam atque Faustam uxorem Maximiani Herculli filiam. tres filios reliquit Constantium, Constantem et Constantinum, stipulatus Constantium habere Thraciae et Orientis partes, Constantem Cretam, Africam et Illyricum, Constantinum occidentem, qui ad Oceanum spectat.

Constantino quum a graecis philosophis malediceretur, quod non bene faceret, qui veterum Romanorum regum mores negligeret et novarum rerum studiosus deorum cultum mutasset; visum est ei philosophorum unum cum Alexandro, Byzantii episcopo, de fide disputare; hic Alexander patriarcha fuit sub fine Constantini magni imperii. oratione non valebat Alexander, in ceteris autem rebus divinus erat. disputationis die philosopho dixit: “nomine Iesu Christi iubeo te tacere neque loqui.” statim ille conticuit et mutus mansit. Eusebio, Pamphili filio, mandavit Constantinus ratione ecclesiarum Constanti-

τῶ δημόσια χρήματα· ὅς, ἄτερ τῶν λοιπῶν ἱερῶν βιβλίων
 ἐξήκοντα βίβλους ἐκ δορκάδων βεμβράων γραφῆς ἐφιλοκά-
 λησε. τὸν ναὸν τῆς ἀγίας Εἰρήνης καὶ τῶν θείων ἀποστόλων
 καὶ τοῦ ἀγίου Μωκίου καὶ τοῦ ἀγίου μάρτυρος Ἀγαθονίκου
 5 καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ἐν τῷ Ἀνάπλῳ καὶ Σωσθενίῳ,
 ἐνθα καὶ θείας ὀμφᾶς θαυμαστῶς ἤκουσέ τε καὶ ἐθεάσατο,
 ὁ θεὸς Κωνσταντῖνος κτίζει. Μητροφάνης ὁ ἐν ἀγίοις πρὸ
 Ἀλεξάνδρου ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἦν. πρῶην τῷ βασιλεῖ κτί-
 ζειν ἀρξαμένῳ πόλιν εἰς ὄνομα ἴδιον ἐν τῷ πανδίῳ τῷ πρὸ
 10 τοῦ Ἰλίου, ὑπὲρ τὸν Αἴαντος τάφον, ὁ θεὸς αὐτῷ κατ' ὄναρ
 ἐκέλευσεν ἐν τῷ Βυζαντίῳ κτίσαι τὴν νῦν Κωνσταντινούπο-
 λιν. ὀλίγους δὲ ὄρων τοὺς οἰκήτορας, ἀπὸ τε Ῥώμης τοὺς
 ἀξιολόγους κατὰ γένος ἐπιδεξάμενος ἀπὸ τε τόπων ἑτέρων, καὶ
 15 τὴν πόλιν ἐποίησεν. ἐπὶ αὐτοῦ πολλὰ τῶν ἐθνῶν τὸν Χρι-
 στιανισμὸν προσεδέξαντο, ἀπὸ τε Κελτῶν καὶ Γαλατῶν τῶν
 ἐσπεριῶν, ἀλλὰ καὶ Ἴνδοι οἱ ἐνδότεροι, ἐπίσκοποι παρὰ Κων-
 σταντινουπόλεως ἀποσταλέντες πρὸς αὐτοὺς ἅμα μὲν καὶ ἐπὶ
 ἱστορίᾳ τῶν τόπων, ἅμα δὲ καὶ τὴν πίστιν κηρῦσαι. ὡσαύτως
 20 καὶ Ἰβηρες καὶ Ἀρμένιοι χριστιανίζουσιν, ἀρχὴν ἐκ Τηριδά-
 του τοῦ ἐκ Πάρθων καταγομένον λαβόντες, καὶ Πέρσαι ὁμοί-

9. πεδίῳ? 11. ἰστέον δι' ἐθνεματίσθη ἡ Κωνσταντινούπολις

την

πρὸς τὰ τοῦ βασιλέως Κώσταν παρὰ Ουάλεντιος ἀστρονόμου, ἐν
 τῇ ἡμέρᾳ τῶν ἐγκαινίων αὐτῆς, μηνὶ Μάρτῳ ια', ἡμέρᾳ β', ὥρα γ',
 εἶους ἀπὸ κτίσεως κόσμου εωλή· περιέχει δὲ τὸ ὅλον συμπέ-
 ρασμα τοῦ αὐτοῦ θεματίου, ὅποσα καὶ μέλλει συστήναι ἡ πόλις
 αὕτη ἔτη χλς'. m.

nopolis sacras biblias conficere, publica data pecunia. is praeter
 alios sacros libros 60 biblias conscribendas curavit. aedificavit Con-
 stantinus sanctae pacis templum, divinorum apostolorum, sancti Mocii,
 Agathonici martyris et Michael archangeli Anapli et Sosthenii, ubi
 divinam vocem mirifice audiverat. sanctus Metrophanes ante Alexan-
 drum episcopus Byzantii fuit. quum iam coepisset Constantinus ur-
 bem condere in agro Troiano super Aiakis sepulchrum, deus eum
 per somnium iussit Byzantii loco Constantinopolin condere. quoniam
 autem paucos esse incolas videtur nobiles Roma et ex reliquis urbi-
 bus excepit magnisque iis domibus datis effecit ut urbs incoletetur.
 sub eo Christianam fidem amplexae sunt multae gentes Celtarum,
 Gallorum; Indi quoque interiores, ad quos missi erant Constantino-
 poli episcopi ad terram cognoscendam et fidem praedicandam; item
 Iberes et Armenii Christiani facti sunt, initio facto a Teridato, Per-

ως ἐπὶ Συμεῶν ἐπίσκοπου Κτησιφῶντος· μεθ' οὗ καὶ Οὐσταζάδης εὐνοῦχος παιδαγωγὸς Σαβῶρου ἐμαρτύρησεν.

Κωνσταντίος, Κώνστας, καὶ Κωνσταντῖνος υἱοὶ τοῦ μεγάλου
Κωνσταντίνου.

εὐξέ β'
τῆς σοξ'

Κωνσταντίος μὲν ἐβασίλευσεν ἔτη κδ', Κώνστας ἔτη ιζ', 5
Κωνσταντῖνος δὲ ταχὺ τετελεύτηκε. τετελεύτηκε δὲ τρόπῳ
τοιῆδε. πρὸς τὸν ἀδελφὸν Κωνσταντίον κοινωσόμενος ἦει
περὶ τινων μετὰ πολλῆς ἰσχύος τε καὶ δυνάμεως, ὃ τὸν Κων-
σταντίον εἰσῆγεν εἰς ἔκκληξιν, μὴ τι νεωτερίσων ἀφικνεῖται
ἐπ' αὐτόν. καὶ πονηρῶν συμβούλων ἐπιτυχῶν, πλέον ἐναγόν- 10
των αὐτὸν εἰς ἀγῶνα καὶ φόβον καὶ διὰ τούτων εἰς πόλεμον
ἢ ἀναιρεπόντων αὐτὸν τῶν τοιούτων λογισμῶν, ἐξῆλθε κατ'
αὐτοῦ· καὶ πολέμου γεγονότος ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῶν φευγόν-
των εὐρεθεῖς ὁ Κωνσταντῖνος ἀναιρεῖται, τρίτος ὢν ἀδελφός.
καὶ Κώνστας ἐγκρατῆς πάντων τῶν ἐσπερίων ἐγένετο, ὃν τῷ 15
ἑπτακαιδεκάτῳ τῆς ἀρχῆς ἔτει Μαγνέντιος τύραννος ἐν Γαλ-
λίαις ἀναφανείς ἀνεῖλε μετὰ Θήραν Κώνσταν ὑπὸν κατεχό-
μενον. ὕπερ μαθῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ ὢν ὁ Κωνσταντίος προ-
βάλλεται μὲν Γάλλον Καίσαρα, γαμβρὸν ἐπ' ἀδελφῇ, τὰ ἐσπέ-
ρια διοικεῖν, αὐτὸς δὲ εἶχετο τοῦ κατὰ Περσῶν πολέμου, 20

5. Κωνσταντίος Κώνστας καὶ Κωνσταντῖνος υἱοὶ τοῦ μεγάλου
Κωνσταντίνου. ἰστέον ὅτι Κωνσταντῖνος εὐμήκης ἦν τὸ σῶμα,
ἐπίξανθος, χαροποιὸς τὴν ὄψιν, εὐμετάβολος τὴν γνώμην, σώ-
φρων τὰ πρὸς Ἀφροδίτην, ἐγκρατῆς τὰ πρὸς τροφήν, ὀπωρῶν
τε παντέπλασιν ἀφεστηκώς. m. 7. κοινωσόμενος C

saeque item sub Symeon Ctesiphontis episcopo, quocum Ustaxades
eunuchus, Saporis praeceptor, fidei causa mortem perpressus est.

CONSTANTIUS, CONSTANS ET CONSTANTINUS.

Constantius 24 annos regnavit, Constans 17 annos, Constantinus
post breve tempus hoc modo mortuus est. communicaturus quae-
dam cum Constantio ad eum multis viribus profectus est, quae res
Constantio timorem movit, ne novarum rerum studiosus accederet.
igitur improbis usus consultoribus, qui eum in periculum potius me-
tumque indeque in bellum induxerunt, quam ut a tali consilio eum
detererent, contra fratrem profectus est. pugna facta Constantinus,
postremus in fuga occiditur. Constantem, qui omnem occidentem
possidebat anno imperii 170 Magnentius, in Gallia tyrannus declara-
tus, interfecit, post venationem somno oppressum. quod quum An-
tiochiae Constantius comperisset, Gallum Caesarem fecit et sororis

τρίτον ἤδη ἐκστρατεύσας καὶ αὐτῶν. καὶ Γάλλος κατεπολέ-
 μει μὲν Μαγνέντιον, ὃν καὶ ἀνεῖλεν, εἶτα καὶ μετὰ Κωνσταν-
 τίου γίνεται· ὃν ὁ Κωνσταντίος θωπεῖα καὶ κολακεία χει-
 ρωσάμενος ἀναιρεῖ, καὶ τὴν τούτου ἀρχὴν μηδενὶ τότε δοῖς,
 5 μετ' οὐ πολὺν χρόνον, ἐπεὶ μεγάλως τὸ Περσῶν κεκίνητο
 στράτευμα, τῷ τοῦ Γάλλου ἀδελφῷ Ἰουλιανῷ ταύτην παρα-
 δίδωσιν, ἐξ Ἀθηνῶν αὐτὸν ἀγαγὼν καὶ προχειρισάμενος Καί-
 σαρα, οὐκ ἔλατιον εἰς τοῦτο σφαλεῖς ἢ τὸ Ἀρείου πρόστα-
 σθαι, ὡς εἰς Ἀθανάσιον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας καὶ Παῦλον
 10 Κωνσταντινουπόλεως πολλὰ κακὰ ἐνδείξασθαι. κατὰ Περσῶν
 δὲ ἐκστρατεύσας, καὶ μαθὼν ὡς ἀντήρην Ἰουλιανὸς αὐτῷ
 ὑπὸ τῆς συνεχείας τῶν φροντίδων νόσου ἐπιγενομένης ἐκ με-
 λαίνης χολῆς, εἰς Μόψου κρήνην ἐτελεύτησεν, ἐν ταῖς ὑπω-
 ρείαις τοῦ Ταύρου κειμένην· τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ Ἰοβιανὸς ὁ
 15 μετὰ ταῦτα βασιλεύσας, προτίκτωρ ὢν, μετὰ Εὐσεβίας τῆς
 αὐτοῦ πρώτης γυναικός, ἀποκομίσας ἀπέθετο πλησίον τοῦ πα-
 τρός αὐτοῦ ἐν τῷ ἡρώῳ.

Κωνσταντῖον κορυφότητι γνώμης Εὐσέβιος ὁ Νικομηδείας
 παρέπεισεν ἀρειανίζειν καὶ τὴν λέξιν τοῦ ὁμοουσίον ὡς ἄγρα-
 20 φον ἐκβαλεῖν. Ἀλεξάνδρου πατριάρχου τελευτήσαντος Παῦ-
 λος ὁ ὁμολογητὴς χειροτονεῖται. τούτου ἐκβληθέντος ἐαντὶν
 Εὐσέβιος δώροισι ὁ Νικομηδίας ἐνθρονίζει εἰς πατριάρχην·
 εἰθ' οὕτως πάλιν Παῦλος τὸν θρόνον ἀπολαμβάνει, καὶ μετ'

14. Ἰουλιανὸς μετὰ C
σμοῦ m.

15. προτίκτων C

18. γρ. λογι-
σμοῦ m.

maritum, deditque ei occidentem administrandum, ipse Persarum bello
 occupatus erat, contra quos tertium iam erat profectus. Gallus Ma-
 guentium bello superatum interfecit. eum Constantius adulatione de-
 ceptus interfecit. et tum quidem eius imperium nemini tradidit,
 paulo post vero, Persarum exercitu admodum incitato, Galli fratri
 Iuliano imperium tradidit eumque Athenis accessitum Caesarem fecit,
 qua re non minus peccavit, quam quum Ario favebat ita quidem, ut
 multa mala Athanasio, Alexandriae episcopo, et Paulo Constantinopo-
 litano infligeret. contra Persas profectus quum Iulianum defecisse
 comperisset continuis curis ex atra bile morbus ortus est, quo morbo
 prope Mopsi fontem sub radicibus Tauri montis mortuus est. corpus
 eius a Ioviano protectore iuxta Eusebiam, primam uxorem in templo
 prope patrem eius sepultum est.

Constantio Eusebius Nicomedensis rationis levitate persuasit, ut
 Arii doctrinam praeferreret, et doctrinam homousiae ut bibliae non
 consentaneam reiiceret. mortuo Alexandro patriarcha Paulus confes-
 sor creatus est. eo pulso Eusebius donis sibi patriarchatum compa-

αὐτὸν Μακεδόσιος ὁ πνευματομάχος, ὃς διωγμὸν κατὰ Χριστιανῶν ἐκίνησε τῶν εἰδωλολατρῶν οὐχ ἤτιονα.

Κωνσταντίος κτίζει τὴν τοῦ Θεοῦ Σοφίαν πλησίον Εἰρήνης, ἐκκλησίαν περικαλλῆ, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸ νῦν ὀρώμενον σχῆμα καὶ κάλλος καὶ μέγεθος, καὶ ταύτης τὰ ἐγκαίνια ποιεῖ 5 ἐπὶ Εὐδοξίου πατριάρχου, μαθητοῦ Εὐνομίου. ὁ ἐν ἀγίοις Ἐφραίμ ὁ Σύρος ἐπὶ Κωνσταντίνου ἦν μέγας ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ· ὃς πολλὰ ἐγγράφων ὠφέλιμα καταλέλοιπε.

Τοῦ στρατοῦ ἀνελόντος τὸν νέον Δαλμάτιον, Γάλλον μὲν νόσος, Ἰουλιανὸν δέ, υἱοὺς ὄντας τοῦ ἀνααιρεθέντος Γάλλου 10 Καίσαρος, ἡ ἡλικία ἐρρύσατο· δοθέντων δὲ παρὰ Κωνσταντίνου ἐν ἰχωρίῳ τινὶ πλησίον Καισαρείας παιδεύεσθαι, Ἰουλιανὸς ἐν χρῆσιν κειράμενος μοναχικὴν ὑπεκρίνατο ἄσκησιν. ἀναγνώσται δὲ ἄμφω γενόμενοι ἐκκλησίαν κτίσαι προεθυμήθησαν τῷ μάρτυρι Μάμαντι· εἰς δὲ τὸ μέρος ἐν ᾧ Ἰουλιανὸς κτί- 15 ζειν ἔλαχεν, ἡ γῆ οὐχ ἐδέχετο τὰ τῶν θεμελίων βάρηρα.

Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης

εωξβ
της σπδ

Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, Καῖσαρ δὲ γέγονεν ἔτη τέσσαρα καὶ μῆνας ἕξ, ἑξάδελφος ὢν Κωνσταντίνου, ὃς ἐγράφη ὑπὸ Εὐσεβίου τοῦ Νικομηδείας ἐπισκόπου. 20

ravit; postea sic Paulus recuperavit et post eum Macedonius, qui contra spiritum certavit et non minorem paganorum persecutionem contra Christianos movit.

Constantius dei Sophiam aedificavit ecclesiam splendidam, non autem ea qua nunc est forma, pulchritudine et magnitudine, eiusque dedicationem celebravit Eudoxio patriarcha, Eunomii discipulo. St. Ephraim Syrus sub Constantino magnus fuit factis et oratione multaque et utilia scripta reliquit.

Exercitus quum Dalmatium interficeret, filiis eius parcitum est, Gallo morbi causa, Iuliano propter aetatem. quos quum Constantinus in locum quendam prope Caesaream misisset ut ibi educarentur, Iulianus tonsa coma monachicam vitam simulavit; quumque lectores ambo facti essent, ecclesiam Mamanti martyri aedificare cupierunt; ibi qua parte Iulianus aedificaturus erat terra fundamentum non accepit.

IULIANUS APOSTATA.

ii

Iulianus apostata duos annos regnavit; Caesar fuit 4 annos mensesque 6; nepos fuit Constantii, ab Eusebio, Nicomediae episcopo educatus. corpore fuit parvo, barba pulchra, coma promissa, somno,

ἦν δὲ βραχὺς τὸ σῶμα, εὐπύγων, τετανόθριξ, καὶ ὕπνου μὲν
 καὶ τροφῆς καὶ ἀφροδισίων ὅτι μάλιστα ἐγκρατής, τῷ δὲ ἄλλῳ
 τρόπῳ σκαιὸς καὶ πρὸς εὐσέβειαν πονηρός. τοῖς Χριστιανῶν
 μνηθεῖς μυστηρίοις, ὕστερον αὐτὰ παριδὼν τὰ τῶν Ἑλλήνων
 5 προεῖλετο, δυσσεβεῖα μὲν τὴν εὐσέβειαν ἀπωσάμενος, πονηρίᾳ
 δὲ καὶ ποικιλίᾳ γνώμης τὴν ἀρετὴν. οὗτος τὴν μὲν τοῦ προ-
 δρόμου Θήκην ἀνοίξας πύρι τὰ λείψανα παραδέδωκε καὶ τὴν
 κόριν διελικμήσατο. τὴν δὲ τοῦ Χριστοῦ εἰκόνα τὴν ἐν τῇ
 Πανεάδι, ἣν ἡ αἰμόρρους ἀνέστησε, καταεγῆναι καὶ συρῆναι
 10 προσέταξεν, εἰδῶλον ἐκείσε τοῦ Διὸς ἀναστήσας ἀντὶ τῆς Χρι-
 στοῦ εἰκόνοσ ὁ δυσσεβῆς τε καὶ ἀλιτῆριος, καὶ πολλὰ λείψα-
 να τῶν ἁγίων κατέκαυσε, οὐκ ἀτιμωρητὶ δέ. στρατεύσας
 γὰρ ἐπὶ Πέρσας ἐδελεύσθη ὑπὸ τῶν αὐτομόλων ἐμποῆσαι
 τὰς ναῦς. εἴτα δι' ἐρημίας καὶ ἀνωμάλων χώριων τὴν πο-
 15 ρείαν ποιοῦμενος ἐφ' ἱκανόν, πάντων ἀπολελοιπότων τῶν τε
 χρειωδῶν καὶ τῶν ἀναγκαίων, καὶ πολλὰ ταλαιπωρησάντων
 τῶν μετ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ καιρὸς τοῦ πολέμου καὶ μάχης ἀφί-
 κετο, τραπεῖς εἰς φυγὴν τιτρώσκεται δόρατι, καὶ τοῦ αἵματος
 διὰ τῶν ῥινῶν φερομένου, λαβὼν αὐτοῦ ταῖς χερσὶ καὶ εἰς
 20 τὸν ἄερα λικμήσας ἔφη "νενίκηκας, Χριστέ. κορέσθητι, Να-
 ζωραῖε," καὶ οὕτως ἀπέρριψε τὴν δολίαν αὐτοῦ ψυχὴν. οὗ
 τὸ σῶμα ἀπεκομίσθη ἐν Ταρσῷ καὶ ἐτάφη πλησίον τοῦ τά-
 φου Μαξιμιανοῦ υἱοῦ Γαλλερίου. ἀπεκομίσθη δὲ αὐθις ἐν

12. ἀτιμωρητοῦ C

victu et amore moderatissimus, sed quod reliqua attinet ineptus et
 impius. Christianorum mysteriis initiatus, postea ea sprexit et Grae-
 corum anteposuit, impietate pietatem mutans et virtutem nequitia et
 sententiae inconstantia. hic praecursoris sepulchrum aperuit et re-
 liquias eius igni tradidit cineresque dissipavit; simulacrum Christi,
 quod Paneade mulier profluvio laborans erexerat, frangi tollique ius-
 sit, ibique impie Iovis simulacrum constituit. idem multas sanctorum
 reliquias combussit, quod tamen non inultum tulit. nam bellum cum
 Persis gerens a transfugis inductus est, ut naves combureret. tum
 quum satis diu per deserta et montana loca iter fecisset, omnibus
 necessariis rebus perditis, milites eius magnam calamitatem perpassi
 sunt, ita ut cum dimicandum esset, in fugam verterentur. in ea fuga
 hasta vulneratus profluentem per nares sanguinem manibus excepit
 et a aera sparsit dicens: "vicisti Christe, satiare Nazarene." sic
 scelestam animam exspiravit. corpus eius Tarsum delatum est et
 prope Maximianum Gallerii filium sepultum. inde Cpolim allatum est
 depositumque prope Iovianum arca porphyretica cylindrica iuxta

Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐτέθη ἔνθα καὶ τὸ Ἰοβιανοῦ, ἐν λάρνακι πορφυρῇ κυλινδροειδεῖ μετὰ Ἑλένης θυγατρὸς Κωνσταντίνου καὶ γυναικὸς αὐτοῦ. τῆς δὲ ἐκκλησίας τότε ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐκράτει Εὐδόξιος Ἀρειανός. Κωνσταντίνου τελευτήσαντος Ἰουλιανὸς μονοκράτωρ γενόμενος ἀναιδῶς 5 ἐλλήνιζε, καὶ τὸ ἅγιον βάπτισμα αἵματι θυνσιῶν ἀπεπλύνατο. Εὐσέβιον πρῶτον τὸν βασιλείου εὐνοῦχον ἀνεῖλεν ὡς ἀδικητήν, τοῦ δικαίου δῆθεν δόξαν θηρώμενος. ἐδίωξε δὲ καὶ πάντας εὐνούχους τοῦ παλατίου διὰ τὸ καὶ τὴν γαμετὴν ἀποβαλεῖν, διὰ τὸ εἶναι ἀδελφὴν Κωνσταντίνου, μίσει τῇ πρὸς αὐτόν. 10 ἀλλὰ καὶ μαγεῖρους καὶ κουρεῖς, ἐκ δὲ τοῦ δημοσίου δρόμου καμήλους βόας ὄνους καὶ ἡμιόνους· μόνους δὲ τοὺς ἵππους τῷ δημοσίῳ δρόμῳ ὑποουγεῖν συνεχώρησεν. ὁ αὐτὸς ἐνομοθέτησεν μὴ μετέχειν Χριστιανούς Ἑλληνικῶν μαθημάτων. Ἀπολλινάριος δὲ τῇ μὲν θείᾳ γραφῇ ὕλη χρησάμενος, πάντων 15 δὲ ποιητῶν τοὺς χαρακτῆρας μιμησάμενος, ἔγραψε τοῦ δι' αὐτῶν παιδεύεσθαι Χριστιανούς. Ἰουλιανὸς δὲ μαντείας καὶ θυνσίαις καὶ δαιμόνων ἀπάταις φραζάμενος κατὰ Περσῶν ἐστράτευσεν, ὅτε καὶ χρησμὸν λέγεται λαβεῖν ἔχοντα οὕτως “νῦν δὲ πάντες ὠρμηθήμεν θεοὶ νίκης τρόπαια κομίσασθαι 20 περὶ θηρὶ ποταμῷ· τῶν δὲ ἐγὼ ἡγεμονεύσω, θουῦρος πολέμου κλονος” Ἀρης.

1. τοῦ C 15. τὴν μὲν θείαν γραφὴν ὕληχρησάμενος C 19.
δι C 21. τὸν C

Helenam uxorem, Constantini filiam. sub Iuliano apostata ecclesia potitus est Eudoxius Arianus. mortuo Constantio Iulianus imperator factus impudenter graecos mores sectatus est et sanctum baptisma sacrificiorum sanguine eluit. Eusebium primum eunuchum regium ut sortem necare iussit, iustorum scilicet gloriam persequens. omnes praeterea palatii eunuchos eiecit ob repudiatam a se uxorem, quam quod Constantini soror erat, odio illius dimisit. item coquos et tonsores, et ex publico cursu camelos, boves, asinos mulasque eiecit; solos equos publico usui inservire sivit. idem legem tulit, ne participes fierent Christiani graecarum litterarum. tum Apollinarius, sacra scriptura usus omnes poetas imitatus est, quibus erudirentur Christiani. Iulianus vaticinationibus, sacrificiis et deorum fraudibus inductus contra Persas profectus est, postquam hoc oraculum accepisse dicitur: “nunc omnes surreximus dii, ut victoriae insignia tibi tradamus; dux ero ego, fortis et bellicosus Mars.

Ἰοβιανός.

Ἰοβιανός ἐβασίλευσε μῆνας ὀκτώ ἔτος ἓν. ὃς ἐν μὲν τῷ
στρατῷ Χριστιανὸν αὐτὸν ὠμολόγει, ἦν δὲ καὶ γνωστὸς τῷ
Ἰουλιανῷ· ὃς καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ περιπατῶν τὴν Ἰουλιανοῦ
5 γλαμύδα διαπεπάτηκε· πρὸς ὄνπερ ἐπιστραφεὶς Ἰουλιανός,
καὶ ἰδὼν οὐκ ἄλλον ἀλλ' αὐτόν, εἶπεν “εἶθε γοῦν ἄνθρωπος.”
οὗτος Ἰοβιανός ὑπὸ τοῦ στρατοῦ παντὸς ἤρέθη βασιλεὺς τῷ
τε εὐσεβῆς εἶναι περιφανῶς καὶ τῷ πραῦς καὶ ἐπιεικῆς. ὃς
εἰρηρικὰς σπονδὰς καὶ μετὰ Περσῶν ποιήσας ἐν τῷ ὑποστρέ-
10 φειν εἰς τὸ Βυζάντιον ἐν Ἀγκύρᾳ τῆς Γαλατίας, ἐν χωρίῳ
Λαδαστιάνῳ, μύκητα πεφυρμαγμένον φαγὼν ἐτελεύτησεν. ἀπε-
κομίσθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀπετέθη ἐν τῷ ναῷ τῶν
ἀγίων ἀποστόλων ἐν λάρνακι πορφυρῷ. Ἰοβιανός δὲ τὸν πε-
ριλειφθέντα στρατὸν σῶσαι θέλων ἠναγκάσθη Νίσιβιν μεγά-
15 λην καὶ πολυάνθρωπον τοῖς Πέρσiais παραχωρῆσαι. ὁ αὐτὸς
προέτινε τῷ στρατῷ ὡς ἄρχειν οὐ δύναμαι στρατοῦ ἐν τοῖς
χρόνοις Ἰουλιανοῦ ἐλληνίζειν ἐθίσαντος· πρὸς ὃν πᾶς ὁ
στρατὸς Χριστιανοὶ ὑπάρχειν ὠμολόγησαν. Ἰοβιανός οὗτος
ἦν τῇ ἡλικίᾳ εὐμήκης, ὥστε μηδὲν τῶν βασιλικῶν ἱματίων
20 ἀρμόσαι αὐτῷ. γυνὴ δὲ ἦν αὐτῷ Χαριτώ, ἣτις οὐδὲ αὐτὸν
βασιλεύσαντα ἐθεύσατο. τὴν δὲ ἐκκλησίαν κατεῖχεν ἐπὶ αὐ-
τοῦ Δημόφιλος Ἀρειανός.

14. μεγάλην] πόλιν μεγάλην?

IOVIANUS.

Iovianus unum annum et 8 menses regnavit. in exercitu Christianum se confessus est, notusque fuit Iuliano. post quem quum quondam incederet, chlamydem eius pedibus laceravit; quum se Iulianus revertisset, neque alium quam illum videret “utinam, inquit, certe homo.” hic Iovianus a toto exercitu rex creatus est, quod pius erat, mitis et moderatus. facta cum Persis pace Byzantium revertebatur, sed Ancyrae, Galatae urbe fungo venenato comeso mortuus est. corpus eius sepultum est in ecclesia sanctorum apostolorum in arca porphyretica. Iovianus, quum reliquum exercitum servare vellet, coactus est, Nisibin, urbem magnam et incolis plenam, Persis tradere idem exercitui declaravit, imperare se non posse, quum exercitus Iuliani temporibus graecos mores secutus esset; ad quod totus exercitus Christianum se est confessus. Iovianus statura fuit magna, ita ut nihil e regis vestibibus commodum ei esset; nupserat ei Charito, quae regnantem eum nunquam vidit. in ecclesia principatum habebat Demophilus Arianus.

Οὐαλεντινιανός.

Οὐαλεντινιανός. οὗτος ἀνηγορεύθη ἐν Νικαίᾳ τῆς τῶν Βιθυνῶν ἐπαρχίας παρὰ τοῦ στρατοπέδου διὰ τὸ εὐδοκιμῆσαι αὐτὸν ὡς Χριστιανὸν ἐν τῇ ὁμολογίᾳ ἐπὶ Ἰουλιανοῦ. ἦν δὲ τὴν μορφὴν τοῦ σώματος ἀνὴρ εὐμεγέθης, τὴν χροιάν⁵ ἐρυθρὸς, τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς ἐπίξανθον ἔχων, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὠραίους. ἰστίον ὅτι γυναῖκες Οὐαλεντινιανοῦ δύο ὑπῆρχον, Σιβῆρα καὶ Ἰουστίνα, ἣντινα διὰ κάλλος ἔτι ζώσης Σιβῆρας ἔγημε, καὶ νόμον ἔθετο τοὺς θέλοντας δύο γυναῖκας ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀγαγέσθαι ἀκωλύτους εἶναι. ἀνηρέχθη δὲ τὸ 10 σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τῶν Γαλλιῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐτέθη ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων. κατεῖχε δὲ τὴν ἐκκλησίαν Εὐδόξιος καὶ Δημόφιλος Ἀρειανός. Οὐαλεντινιανὸς ἐβασίλευσεν ἔτη τρία, οὗ καὶ τὸ αὐστηρὸν διὰ τὸ δίκαιον ἐπηνεῖτό τε καὶ ἐθανμάζετο· οὐ γὰρ ἀνευ λογισμοῦ τὸ αὐ- 15 στηρὸν ὡς ἐκέκτετο ἠδεισαν, ἀλλ' αἰεὶ τῷ δικαίῳ τὰ πρῶτα παρεῖχεν, ὑπ' οὐδενὸς ἐκ τούτου περιτρεπόμενος, οὐδὲ μετατιθέμενος ὑπὸ τινος ἐξ ὧν ἅπαξ ἐβουλεύσατο. ὅς ὑπὸ τοῦ στρατοῦ μετὰ Ἰοβιανὸν ἀνηγορεύετο· καὶ ἐπεὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἤξιον αὐτὸν κοινῶν προσλαβέσθαι τῆς βα- 20 σιλείας, ἔφη “λήψομαι κοινῶν ὃν ἂν ἐθέλω,” καὶ φθάσας εἰς Νικομήδειαν ἐπνυθάνετο τῶν ἐν τέλει περὶ τοῦ σὺν αὐτῷ

5. χωρὰν C
λαβέσθαι C

10. ἀγαγέσθαι C

17. παρεῖλεν C

20. προ-

22. σὺν αὐτοῦ βασιλεύσαντος C

VALENTINIANUS.

Valentinianus imperator ab exercitu declaratus est Nicaeae, Bithyniae urbe, quod bene audiebat, Christianum se sub Iuliano professus; corpore fuit magno rubroque colore, coma flava, oculis pulchris. fuerunt Valentiniano uxores duae Sibera et Iustina, quam pulchritudinis causa vivente Sibera duxit, legemque tulit, ne qui duas uxores simul ducere vellent, impedirentur. corpus eius a Galliis Cpolim delatum in sanctorum apostolorum ecclesia sepultum est. in ecclesia imperarunt Eudoxius et Demophilus Arianus. Valentinianus 3 annos regnavit, eiusque austeritatem propter iustitiam laudavere et admirati sunt, sciebant enim non temere eum austeritate uti, sed primam semper iustitiae rationem habere, a qua nulla re retinebatur, neque, quae decreverat, mutabat. hic ab exercitu post Iovianum rex declaratus est, cumque Cpoli vellent eum collegam imperii sibi eligere, “collegam, inquit, assumam, quem voluero.” tum Nicomediam profectus magistratus de regnatura secum consuluit. respondit Dae-

βασιλεύσοντος. ἰπρὸς ὃν Δαυλάφος συγκλητικὸς ἀπεκρίνατο
 “εἰ τοὺς σοὺς φιλεῖς, κράτιστε αὐτοκράτορ, ἔχεις ἀδελφόν,
 εἰ δὲ τὴν πολιτείαν, σκόπησον ὅτι ἂν τὴν ἀλουργίδα περιβά-
 λης.” ὁ δὲ τῇ φύσει μᾶλλον πιστεύσας τὸν ἀδελφὸν Οὐά-
 5 λεντα προσελάβετο. καὶ ἑαυτῷ μὲν τὴν δύσιν ἀπένειμεν,
 ἔθνων τινῶν ἐπανάστασιν ἐνταῦθα μαθῶν, τῷ δὲ Οὐάλεντι
 τὴν ἀνατολήν. ἦν δὲ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας παρὰ
 Σαλουστιίου τινὸς μεμαθηκῶς ὡς ἐγκρατῆς αὐτῆς γενήσοιτο·
 ὃν καὶ μηδενὸς ἀποτεύξεσθαι ὑπέσχετο, ἐπειδὴν ἐπὶ τῆς τοι-
 10 αὐτῆς ἀρχῆς γένηται. βασιλεύσας δὲ καὶ ἀπαιτούμενος κατὰ
 τὴν ὑπόσχεσιν ὑπὸ Σαλουστιίου τὴν ἐπάρχου ἀρχήν, ἔφη μὴ
 δεῖν ἴσως τὴν τῶν ἐπαγγελιῶν φυλάττεσθαι πίστιν, ὅταν τοῦτο
 βλάβος φέρῃ τῇ πολιτείᾳ. ἐπὶ τούτῳ γυναικὸς τινος διηρηπάγῃ
 ἢ οὐσία ὑπὸ Ῥοδάνου πραιποσίτου· ὁ δὲ βασιλεὺς κρίνας αὐ-
 15 τοὺς προσέταξε τῷ πραιποσίτῳ ἀποδοθῆναι αὐτῇ τὰ ἴδια. ὁ
 δὲ οὐκ ἐπέισθη. ὅπερ μαθῶν ὁ βασιλεὺς προσελθεῖν αὐτῷ
 ἔφη τὴν γυναῖκα· ἣ δὲ ἐν ἵπποδρομίῳ προσῆλθε θεωμένον
 τοῦ βασιλέως· ἐρωτηθεῖσά τε καὶ εἰπούσα τὴν ἀπειθειαν τοῦ
 πραιποσίτου ἐκέλευσε τὸν πραιπόσιτον παριστάμενον αὐτῷ μετὰ
 20 τῶν ἀμφίων τῆς ἀξίας, πυρὰν μεγάλην ἀνάφαντας εἰς τὴν
 σφενδόνην καῦσαι αὐτὸν καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀποδο-

5. ἑαυτοῦ μὲν τὴν δύναμιν C 6. δὲ om C 9. ἀποτεύξα-
 σθαι C. hinc quae minutis litteris descripsi, a Cedreno pleraque
 sumpta, eorum locum C vacuum habet. 17. ἵπποδρομίῳ C
 20. ἀνάφαντες C

laphus senator. “si tuos amas, fortissime imperator, fratrem habes,
 si civitatem, vide, cui purpuram induas. ille naturae magis confisus
 Valentem fratrem assumpsit, ac sibi quidem occidentem delegit, gen-
 tes ibi nonnullas defecisse certior factus, Valenti orientem tribuit.
 quomodo imperio potiretur edoctus erat a Sallustio quodam, cui pro-
 miserat nihil eum non impetrare, quum ipse imperio potitus foret;
 iam rex factus, quum a Sallustio secundum promissum provinciae ad-
 ministrationem rogaretur, respondit non debere promissorum fidem
 servari, quum civitati inde damnum nasceretur. sub hoc mulieris
 cuiusdam res familiaris a Rhodano praeposito direpta est; rex rem
 iudicans praepositum iussit, mulieri sua reddere. ille vero non obe-
 divit. quod cum rex comperisset, mandavit, ut mulier ad se veni-
 ret; illa in circo ad imperatorem accessit et interrogata de praepo-
 siti inobedientia detulit; tum imperator praesentem praepositum cum
 vestibus in magnum rogam imponi et in funda comburi, remque fa-
 miliarem totam mulieri tradi iussit. Valentinianus Calcedone urbe
 deleta illis lapidibus magnum aquaeductum urbis aedificavit et aquam in

Θῆναι τῇ γυναικί. οὗτος καὶ τὴν πόλιν Καλχηδόνα καταλύ-
 σας τῆς λίθοις αὐτῆς τὸν μέγαν ὑδραγωγὸν τῆς πόλεως ἔκτι-
 σε, καὶ τὸ ὕδωρ εἰσήγαγεν ἐν τῇ πόλει. καταπολεμήσας δὲ
 τοὺς Σαυρομάτας, πρέσβεις ἀπ' αὐτῶν ἰδὼν ἐλθόντας, ἠρώ-
 τησεν εἰ τοιοῦτοι εἶεν Σαυρομάται· καὶ μαθὼν ὡς οἱ ἄρι-5
 στοὶ πρὸς αὐτὸν ἦκασι, πλησθεὶς θυμοῦ καὶ προηεῖ τῇ χειρὶ
 τὸν μῆρόν πληξας ἔφη “δεινὰ Ῥωμαίοις, εἰ τοιοῦτοι ὄντες
 πρεσβεύειν ἀξιούσιν.” ἐκ δὲ τοῦ θυμοῦ φασὶ ἀναστομωθῆ-
 ναι φλέβα καὶ ἀρτηρίαν διαρραγῆναι, καὶ αἵματος πολλοῦ
 ἐκχυθέντος τελευτῆσαι τὸν αὐτὸν βασιλέα Οὐαλεντινιανόν. 10
 Οὐαλεντινιανὸς ὀρθοδόξοτατος ὢν Ἀμβρόσιον ἐν Μεδιολάνῳ
 προεχειρίσαστο ἐπίσκοπον· ὃν φασὶ τοὺς ἀδίκους ἄρχοντας
 ἐπὶ τοῦ βασιλείως διελέγχειν. οἱ Γότθοι κακῶς ἐχρῶντο Οὐά-
 λεντι· ὁ δὲ αὐτεῖ τὸν θειότατον Οὐαλεντινιανὸν πέμψαι αὐ-
 τῷ στρατὸν εἰς βοήθειαν· ὁ δὲ οὐ μόνον οὐ δέδωκεν, 15
 ἀλλὰ καὶ ἐπωνείδισεν εἰπὼν ὅτι οὐ χροὴ ἐπιμύνην ἀνδρὶ
 πολεμοῦντι θεῷ. ἐπὶ αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις Βασίλειος καὶ Γρη-
 γόριος ἠκμαζον, παιδευόμενοι παρὰ Ἰμερίῳ καὶ Προαιρεσίῳ
 εὐδοκίμοις σοφισταῖς. ἐμαθήτευσαν δὲ καὶ παρὰ Λιβανίῳ
 τῷ ἐν Ἀντιοχείᾳ σοφιστῇ. 20

Οὐάλης.

εωπβ'
 τῆς σπῆ'

Οὐάλης ἐβασίλευσεν ἔτη τρία. ἐπὶ αὐτοῦ οἱ Γότθοι πε-

4. ἐπ' C 9. φλέμα C 22. Οὐάλης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, οὐ-

urbem introduxit. bellum gerens cum Sauromatis, quum legatos eorum videret ad se venire, interrogavit, num tales Sauromatae essent, cumque comperisset praestantissimos eorum ad se venisse, irato animo femur manu percutiens “vae, inquit, Romanis, quum tales homines legationibus cum iis agere volunt;” tum ira venam apertam esse dicunt et arteriam crevisse, et Valentinianum multo sanguine profuso mortuum esse. Valentinianus, verae fidei sectator, Ambrosium Mediolani episcopum fecit, qui iniustus apud regem fertur accusasse. Gothi male habebant Valentem; is igitur divinum Valentinianum petiit, ut exercitum sibi auxilio mitteret. ille vero non solum non dedit, sed conviciatus est etiam dicens, non adiuvandum esse hominem qui cum deo certaret. sub eo Athenis Basilius et Gregorius floruerunt, educati ab Himerio et Proaeresio, sophistis illustribus; instituti sunt etiam ab Libanio, sophista Antiochensi.

VALENS.

Valens triennium regnavit. sub eo Gothi Maeotin paludem trans-

ράσαντες τὴν Μαιώτιν λίμνην ἐλάφου ἡγησαμένης ἦλθον εἰς
 τὴν Θράκην, καὶ δύο γεγονότες μέρη ἀλλήλοις ἐμάχοντο. καὶ
 συμμαχίαν αἰτήσαντες οἱ τοῦ ἐνὸς μέρους παρὰ Οὐάλεντος
 ἐν ὑποσχέσει τοῦ Χριστιανοῦς γενέσθαι, ὅθεν καὶ βαπτισθέν-
 5 τες Ἀρειανοὶ ἀπεκατέστησαν, καθὼς ἦν καὶ Οὐάλης. μετὰ
 τοῦτο οὖν ἐν Συρίᾳ τοῦ Οὐάλεντος διατρίβοντος οἱ Σκύθαι
 περᾶσαντες κατὰ τῆς πόλεως εἰσέφερον, σπονδὰς μὴ φυλά-
 ζαντες μετὰ τὸ βαπτισθῆναι αὐτούς· ὁ δὲ καταλαβὼν καὶ
 πολεμήσας ἤτιθη εἰς κατέφυγεν ἐν ἀχρῶνι, ἐν χωρίῳ Ἀδρια-
 10 νουπόλεως, καὶ κατεκῆ ἐκεῖσε. γυνὴ δὲ τούτῳ Δομνίκα
 Ἀρειανῆ διάπυρος· Δημόφιλος δὲ Ἀρειανὸς τὴν ἐκκλησίαν
 ἔτι κατεῖχε. πολλὰ δὲ δεινὰ Οὐάλης κατὰ τῶν ὀρθοδόξων
 εἰργάσατο, ἐμπροσθὸν θαλαττίους σὺν αὐταῖς νηυσὶ καὶ
 πνιγμούς ἐν ὕδασι καὶ βασάνους ἄλλας πολλὰς. πᾶσαν οὖν
 15 ἐκκλησίαν πορθήσας ἤκεν εἰς Καισάρειαν, κατὰ Βασιλείου
 πράξας οἷα καὶ ὁ θεολόγος εἰς τὸν ἐπιτάφιον γέγραφε, ὅταν
 καὶ Γαλάτιος υἱὸς Οὐάλεντος καὶ ἡ σύμβιος Δομνίκα νόσῳ
 χαλεπῇ ἐχειμάσθησαν. καὶ Δημοσθένους δὲ ἐνὸς τῶν ὀψο-
 ποιῶν Οὐάλεντος ἐν τῇ ἡμιλίᾳ τῇ πρὸς Οὐάλεντα μεμφομέ-
 20 νου Βασίλειον καὶ βαρβαρίσαντος, εἰπεῖν τὸν διδάσκαλον "ἰδοὺ
 ἐθεασάμεθα καὶ Δημοσθένην ἀγράμματον." πολλοὺς Οὐάλης
 ἐφόνευσεν ὑπονοηθέντας βασιλεύειν ἀπὸ τοῦ θῆτα γράμματος.

τος ἦν τὴν ἡλικίαν διμοιρίαν ἔχων, ἀθάδης τὸν τρόπον καὶ
 ὑπερήφανος, καὶ πρὸς αἱμάτων χύσεις ἐτοιμοτάτους ἔχων τὰς
 φρένας, ἀσυμπαθὴς τε καὶ παντὸς ἐλέους ἀλλότριος. m.

gressi ducente cerva in Thraciam venerunt, et in duas partes divisi
 sibi invicem bellum intulerunt. quorum altera pars a Valente auxi-
 lium petiit et Christianam fidem se amplecti velle promisit; inde
 baptizati Ariani facti sunt, quoniam Valens Arianus. posthac quum
 Valens in Syria esset, Gothi fines transgressi urbem petierunt ruptis
 post baptilisma pacis conditionibus. Valens obviam iis profectus di-
 micavit, victus autem in fuga sub palea se abscondidit, ibique igni
 perit. uxor eius dominica Ariana fuit fervida; ecclesiam tenebat De-
 mophilus Arianus. Valens multis malis orthodoxos exercuciavit, in
 mari eos cum navibus comburens, aqua suffocans, multisque aliis
 suppliciis eos afficiens. omni igitur ecclesia deleta Caesaream venit,
 et in Basilium ea perpetravit quae in epitaphio theologus comme-
 morat. tum Galatius, Valentis filius et dominica uxor gravi morbo
 perierunt. Demosthenes, ex coquis Valentis quidam quum in sermone
 cum Valente Basilio malediceret et barbaramente loqueretur, dicitur ma-
 gister dixisse: "ecce, vidimus etiam illiteratum Demosthenem." Va-
 lens multos necavit, quos suspicabatur a th littera oriri.

Γρατιανὸς Ὀυαλεντινιανοῦ.

Γρατιανὸς υἱὸς Ουαλεντινιανοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη τρία καὶ μετὰ Θεοδοσίου ἔτη τρία· οὗτος γὰρ τὸν μέγαν Θεοδοσίον προεχειρίσατο εἰς βασιλέα ἐν Βυζαντίῳ, ἀγαγὼν ἐξ Ἰσπανίας 5 πρὸς τὸ πολεμεῖν τοὺς Σκύθας τὴν Θράκην ληϊζομένους, αὐτὸς ἐν Ῥώμῃ διέτριβε. Μάξιμος δέ τις Βρεττανὸς δυσασχετῶν ὅτι Θεοδοσίος ὑπὸ Γρατιανοῦ βασιλείας ἤξιώται αὐτοῦ μηδεμιᾶς τυχόντος τιμῆς, διήγειρε τοὺς ἐν Βρετανίᾳ ἀντῆραι Γρατιανῷ· καὶ ἀποστέλλει Ἀνδραγάθιον κατ' αὐ- 10 τοῦ. ὁ δὲ εἰσῆλθεν ἐν φορείῳ καταστέγω, φημίσας τὴν γυναικὰ Γρατιανοῦ εἶναι ἐκ Βρετανίας ἐπανήκουσαν. ἥς τῇ ἀγάπῃ Γρατιανὸς κρατηθεὶς τῷ φορείῳ προσῆλθε, καὶ ἀνακαλύψας βλέπει τὸν Ἀνδραγάθιον, ὃς παραντίκα διὰ στρατιωτῶν παρεσκευασμένων ὄντων ἐπὶ τούτῳ Γρατιανὸν διεχειρί- 15 σατο. μετετέθη δὲ ὑπὸ Θεοδοσίου Γρατιανὸς εἰς τοὺς βασιλικοὺς τάφους, ὅστις τοσοῦτον εὐστόχως καὶ ἐπὶ πολὺν ἐτόξευεν ὡς λέγειν τινὰς τὰ Γρατιανοῦ βέλη φρένας ἔχειν. ἐπὶ Γρατιανοῦ Μελέτιος ἀρχιεπίσκοπος Ἀντιοχείας ἐν Κωνσταντινουπόλει γενόμενος, καὶ Δημόφιλον εὐρῶν τὰς ἐκκλησίας 20 κατέχοντα, Γρηγόριον τὸν θεολόγον ἐκ Ναζιανζοῦ ἤγαγεν πρὸς τὴν τῆς Ἀρειανικῆς πλάνης κατάλυσιν.

8. ἔχοντες C

GRATIANUS.

Gratianus Valentiniani filius triennium regnavit et cum Theodosio iterum triennium. hic enim Byzantii regem fecit Theodosium Hispanum, qui cum Scythis Thraciam populantibus bellum gereret; ipse Romae degit. sed Maximus quidam Britannus aegre ferens Theodosium a Gratiano in regnum assumptum esse, quum ipse nullum honorem esset adeptus, Britannis persuasit ut a Gratiano deficerent, misitque ad illum Andragathium. is lectica operta profectus famam sparsit, Gratiani uxorem ex Britannia advenire. eius amore Gratianus commotus quum ad lecticam accessisset eamque aperuisset, Andragathium conspexit, qui statim per paratos milites Gratianum interfecit. sepultus est a Theodosio Gratianus in regis sepulchris. fuit autem tanta iaculandi peritia, ut dicerent quidam, spicula eius mente praedita esse. sub Gratiano Meletius, Antiochensis episcopus Cpolim profectus, quum Demophilum inveniret in ecclesia dominantem Gregorium theologum Nazianzo abduxit ad Arianum errorem extinguendum.

Θεοδόσιος ὁ μέγας.

Θεοδόσιος ὁ μέγας ἐβασίλευσεν ἔτη ις'. οὗτος ἦν τὴν μὲν ἀναδρομὴν τοῦ σώματος σύμμετρος, ἄμειπτος, ἐπέρουθρος τῷ προσώπῳ, ξανθὴν ἔχων τὴν τρίχα, τὴν ὄψιν λεπτὴν καὶ ἐπί-
 5 γορπον, χαριεῖς τὴν ὁμιλίαν, τὸν τρόπον δὲ χαριέστερος, καὶ εὐγενὴς ἐξ Ἰβήρων τῶν καὶ Ἰσπανῶν, ἔχων γυναῖκα ὀνόματι Πλακίλλαν, ἐξ ἧς ἔσχεν Ἀρκαδίον καὶ Ὀνώριον. τελευταί-
 ας Γάλλαν ἀδελφὴν Γρατιανοῦ ἔγημε, καὶ κατὰ τῶν Σκυ-
 10 θῶν χωρήσας πάντας ἀνέϊλε· τοὺς δὲ τοὺς συγγενεῖς Γρα-
 τιανοῦ ἀιελόντας τυράντους ἐν Ῥώμῃ, καὶ Ἀνδραγάθιον τὸν
 αὐτὸν διαχειρισάμενον, πάντας θανάτῳ παρέδωκεν. [ἐπὶ δευ-
 τέρῳ δὲ] τῷ δευτέρῳ ἔτει αὐτοῦ γέγονεν ἡ δευτέρα σύνοδος
 ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ πατέρων ῥν', κατὰ Μακεδονίου
 15 τοῦ πνευματομάχου· ὑπῆρχον δὲ Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας,
 Μελέτιος Ἀντιοχείας, Κύριλλος Ἱεροσολύμων, Γρηγόριος ὁ
 Θεολόγος. ἀνεθεμάτισαν Μακεδόσιον περὶ τοῦ ἁγίου πνεύ-
 ματος βλασφημοῦντα, καὶ σὺν αὐτῷ Σαβέλλιον καὶ Ἀπολινα-
 ριον. ἀπέχει οὖν ἡ δευτέρα σύνοδος ἀπὸ τῆς πρώτης ἔτη
 20 ἐξήκοντα· ὅτε καὶ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τῆς ἐκκλησίας ἐξε-
 βλήθη. ἤχθη δὲ ἐπὶ αὐτοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ κεφαλὴ
 Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ καὶ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύ-
 ρων Τερεντίου καὶ Ἀφρικάνου, καὶ ἀπετέθησαν εἰς τὴν ἁγίαν

6. τελ.] ἡς τελ.? 19. ἐν] ἐπὶ C

THEODOSIUS MAGNUS.

Theodosius magnus 16 annos regnavit; decenti erat statura, non reprehendendus, facie subrubra, coma flava, parvo et adunco naso, consuetudine gratus, gravior moribus; natus erat nobili apud Hispanos loco uxoremque habuit Placillam, ex qua sustulit Arcadium et Honorium. ea mortua Gallam, Gratiani sororem, duxit. contra Scythas profectus omnes devicit; eos vero tyrannos, qui Gratiani cognatos Romae necaverant, et ipsum Andragathium interfectorem, supplicio tradidit. altero eius anno factum est alterum Cpoli concilium patrum 150 contra Macedonium, sancti spiritus impugnatorem; aderant autem Timotheus Alexandrinus, Meletius Antiochenus, Cyrillus Hierosolymitanus, Gregorius theologus. excommunicaverunt Macedonium, qui sancto spiritui insultaverat, et cum illo Sabellium et Apollinarium. interiecti igitur inter hoc alterum primumque concilium 60 anni; tum etiam Gregorius theologus ex ecclesia pulsus est. sub eo allatum est Cpolim caput Ioannis baptistae et Terentii et Africani martyrum reliquiae, et depositae sunt in sanctae Euphemiae ecclesia.

Εὐφημίαν ἐν τῇ πέτρᾳ. ὁ αὐτὸς ἤγαγε τὸν μέγαν Ἀρσένιον ἐκ Ῥώμης, ἀκούσας τῆς αὐτοῦ φιλοσοφίας καὶ θείου γνώσεως, καὶ τούτῳ Ἀρκαδίον καὶ Ὀνώριον τοὺς αὐτοῦ παῖδας δέδωκε παιδεύεσθαι παρ' αὐτοῦ τὰ ἱερὰ γράμματα· ὃν καὶ βασι-
λεοπάτορα πεποίηκεν. οὗτος ἐν νυκτὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ 5
ἤκουσε φωνῆς λεγούσης “Ἀρσένιε, φεῦγε τοὺς ἀνθρώπους καὶ σῶζῃ.”

Οὗτος ὁ Θεοδοσίος, οὗς Κωνσταντῖνος ὁ μέγας τῶν Ἑλ-
λῆνων ναοὺς οὐ κατέλυσεν ἀλλὰ κλεισθῆναι μόνον προσέταξε, πάντας ἕως ἐδάφους κατέλυσε. τελευτῶν δὲ τὸν μὲν Ἀρκά- 10
διον ἀποκαθίστησι βασιλέα Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς ἐώας ἀπάσης, Ὀνώριον δὲ σὺν Πλακιδίᾳ χειροτονεῖ τῆς δύ-
σεως βασιλεῖς. καὶ ὁ μὲν Ὀνώριος ἔσχε τὰ βασιλεία εἰς Ῥάβειναν, Πλακιδία δὲ ἡ θυγάτηρ Γρατιανοῦ ἐν τῇ Ῥώμῃ.
ἐπὶ τούτων Γιζέριχος εἶλε Ῥώμην καὶ αἰχμαλώτους ἤγαγε 15
τὰς βασιλίδας.

Ἐπὶ Θεοδοσίῳ τοῦ μεγάλου Γρηγόριος ὁ θεολόγος ἐν τῇ
νῦν ἐκκλησίᾳ Ἀναστασίας τῆς μάρτυρος, εὐκτηρίῳ ἔτι οὔσῃ
μικρῷ, τοὺς ὀρθοδόξους ἐδίδασκεν· Ἀναστασίαν δὲ τὸν μέ-
γαν οἶκον ὁ ἱστορῶν φησὶν ὀνομάζεσθαι ἢ διὰ τὴν τῆς ὀρθῆς 20
πίστεως ἀνάστασιν, ἢ διὰ τὸ γυναικᾶ ἐγκύμονα πεσοῦσαν
ἄνωθεν τελευτῆσαι, κοινῆς δὲ ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων γενομένης
εὐχῆς ἀναστῆναι τὴν τελευτήσασαν. τὸ δὲ τὴν τοῦ ναοῦ ἐπω-
νυμίαν παρὰ τισι δισσωῶς ὀνομάζεσθαι τοῖς ἱστοροῦσιν οὕτως

17. ἐν om C

idem magnum Arsenium Roma accessivit, cuius de philosophia et di-
vinarum rerum scientia compererat, eique Arcadium et Honorium tradi-
didit, sacris litteris instituendos; eundem imperatoris patrem fecit.
qui quum nocte ad deum precaretur, vocem audivit: Arsenie, fuge
homines et servaberis.

Theodosius ea Graecorum fana, quae non diruerat Constantinus
magnus sed claudī tantum iusserat, omnia funditus delevit. moriens
Arcadium regem constituit Cpolis omnisque orientis, Honorium et Pla-
cidiam occidentis reges fecit. Honorium Ravennae regiam sedem con-
stituit, Placidia Romae. sub his Giserichus Romam cepit et reginas
captivas secum abduxit.

Sub Theodosio Gregorius theologus in parvo oratorio, quae est
nunc Anastasiae martyris ecclesia orthodoxos docuit; Anastasiam vero
nominatam esse magnam domum historicus narrat vel propter fidei
erectionem vel quod gravida mulier ex alto loco delapsa mortua est,
sed communibus orthodoxorum precibus in vitam restituta est. quod

ἡρμήνευται, τὸ μὲν Ἀναστασίαν αὐτὴν κεκλήσθαι διὰ τὸ τὸν τῆς ὀρθοδοξίας λόγον ἐν αὐτῇ τὴν ἀνάστασιν δέξασθαι, τὸ δὲ Ἀναστασίαν καλεῖσθαι αὐτὴν διὰ τὸ συμβὰν ἐν αὐτῇ θαυματόγημα.

5 Θεοδόσιος ἐδήλωσε Δημοφίλῳ ἢ τῆς Ἀρείου πλάνης ἀποστῆναι ἢ τῶν ἐκκλησιῶν ὑπέκστῆναι. ἔξῃλθεν οὖν κατησχυμένος, τεσσαράκοντα ἔτη τῶν Ἀρειανῶν κατασχόντων τὰς ἐκκλησίας. ἡ σύνοδος οὖν καὶ ὁ βασιλεὺς Γρηγόριον καὶ ἄκοντα βιασάμενοι τῷ θρόνῳ τῆς ἀρχιερωσύνης ἐνίδρυσαν, ὡς πολλὰ

10 κάμοντα καὶ τῆς λώβης τῶν αἰρέσεων τὴν πόλιν ἐλευθερώσαντα. τοὺς ἔξ Αἰγύπτου δὲ μαθῶν ὁ Γρηγόριος τῷ λόγῳ τούτου φθονήσας, τὸν συντακτῆριον λόγον ἐπιδειξάμενος ἐκούσιως τῆς ἐπισκοπῆς ὑπεχώρησε, Νεκταρίου ἀντ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ βασιλέως προχειρισθέντος.

15 Τὸ σῶμα Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ Θεοδόσιος εἰς τὴν πόλιν εἰσήγαγε, καὶ ἐν τῇ ἐπὶ Παῦλον ὀνομαζομένῃ ἐκκλησίᾳ ἀπέθετο, ἣν ᾠκοδόμησε Μακεδόσιος Παύλῳ ἐπιβουλεύων.

Ἡλιόδωρος ὁ γράψας τὰ λεγόμενα Αἰθιοπικὰ ἐπίσκοπος ἦν Τρίκκης ἐπὶ Θεοδοσίου· γράφει δὲ καὶ διὰ στίχων ἰάμβων τὴν τοῦ χρυσοῦ ποιήσιν πρὸς τὸν αὐτὸν Θεοδόσιον.

Διὰ τοὺς γενομένους ἐν Θεσσαλονικῇ σὺν τῷ πλήθει καὶ τῷ ἐπάρχῳ καὶ τῷ παιδί αὐτοῦ, ἐν Μεδιολάνῳ Θεοδόσιος

1. τὸ om C	12. συντακτῆριον λόγον ἐπιδειξάμενος C	18.
ὁ om C	20. cf. Fabric. Bibl. Gr. t. 6 p. 156. Cram.	21.
suppl. Θορύβους. id.		

vero ecclesiae nomen dupliciter a quibusdam nominatur historici ita explicant, Anastasiam eam dici, quod verbum orthodoxiae in ea resurrectionem adeptum sit, et Anastasiam appellari propter factum in ea miraculum.

Declaravit Theodosius Demophilo aut Arianis erroribus ei abstinendum aut ecclesia cedendum esse. cessit igitur cum ignominia, postquam Ariani 40 annos in ecclesia imperarant. concilium et imperator Gregorium quamvis invitum episcopum fecerunt, utpote multa perpassum et qui haeresis maculo urbem liberaverat. quum vero comperisset Gregorius Aegyptios aegre id ferre, oratione habita sponte se episcopatu abdicavit, Nectario in eius locum a rege creato.

Pauli martyris corpus Theodosius in urbem apportari et in Pauli ecclesia quam Macedonius condidit, sepeliri iussit.

Heliodorus, qui Aethiopica scripsit, sub Theodosio Triccaepiscopus fuit; is iambicis versibus conscripsit, quomodo aurum confici posset, et Theodosio opus dedicavit.

Propter ea quae Thessalonicae facta erant cum multitudine, prae-

ἀπιὼν εἰρηγοτο τῆς ἐκκλησίας παρὰ Ἀμβροσίου ἐπὶ πολὺ· μετὰ πολλῆς οὖν ἰκεσίας καὶ μετανοίας μύλις δεχθεὶς, ὡς ἔθος τὰ δῶρα προσενεγκῶν, τοῦ θυσιαστηρίου τοῦτον ἐκσιτῆναι ἐκέλευσεν Ἀμβρόσιος, διδάξας ἱερέων καὶ βασιλέων τόπον· ὃς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐλθὼν ἐτύπωσε τοῦτο, τῶν βασιλέων πρὸ τούτου ἔνδοθεν τοῦ θυσιαστηρίου ἰσταμένων.

Ἐν Ἀντιοχείᾳ ἡ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Πλακίλλης εἰκὼν φόρων ἔνεκα πλείστων ἐπιθέσεως· δι' ἣν ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς ὄλεθρον ἄρδην ἠπειλόησε τῇ πόλει· ἐκεκώλωτο δὲ διὰ τὸν τοῦ θυμοῦ νόμον, ὃν ὁ Ἀμβρόσιος γράψαι τοῦτον πεποίηκε. τότε καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος πρεσβύτερος ἐν Ἀντιοχείᾳ ὧν τοὺς ἀνδριάντας ἔγραψε.

Θεοδοσίον ἐν Μεδιολάνῳ τελετήσαντος, τὸ σῶμα αὐτοῦ Ἀρκάδιος ἐν τῇ πόλει ἀποκομίσας κατατίθεισιν ἐν τῇ ἡρώῃ, ὅπερ ὁ ἐν ἀγίοις Κωνσταντῖνος κατεσκεύασεν εἰς ταυρήν. ἰὴν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης καθέδραν κατεῖχεν Νεκτάριος.

Ἀρκάδιος.

Ἀρκάδιος ἐλθὼν ἀπὸ Ῥώμης ἐβασίλευσεν ἔτη κβ', εὐσας ἐν τῇ Ῥώμῃ Ὀνώριον. οὗτος ἐποίησεν ἴδιον ἀριθμὸν, οὗς Ἀρκαδιακοὺς ἐκάλεσεν· ἔστησε δὲ καὶ τὸν κίονα τοῦ Ξηρολόφου, 20

4. ὑπον C

8. post ἐπιθέσεως adde κατηνέχθη.

fecto filioque suo Mediolanum Theodosius profectus ab Ambrosio ecclesia exclusus est; post multam tandem supplicationem et mutationem animi vix intromissus quum secundum consuetudinem munera offerret, iussit eum Ambrosius extra sacrarium adstare, sacerdotibus et regibus locum assignans. hoc Theodosius Cpolim reversus sancivit, ut scilicet reges extra sacrarium adstarent.

Antiochiae Placillae, uxoris eius, simulacrum quum tributorum causa violatum esset, iratus rex interitum urbi minatus est, impeditus autem est iracundiae lege, quam ut ferret Ambrosius auctor fuerat. tum temporis Ioannes Chrysostomus, presbyter Antiochenus signa scripsit.

Theodosio Mediolani mortuo Arcadius corpus eius in urbem afferi et in heroo sepeliri iussit, quod sepulchrum sanctus Constantinus aedificarat. episcopatum tenuit Nectarius.

ARCADIUS.

Arcadius Roma reversus 22 annos regnavit, regnante Romae Honorio. is peculiarem numerum instituit, quos Arcadianos appellavit; in Xerolopho columnam erexit, in qua simulacrum suum collocavit;

ιδρύσας ἐν αὐτῷ τὸν ἱαντιῷ ἀνδριάντια, καὶ πόλιν ἐν τῇ
 Θράκῃ κτίσας ἐκάλεσεν Ἀρκαδίον πόλιν. ἐπὶ τούτου ἐξωρί-
 σθη Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ὀυσκευῆς γεγονυίας ὑπ' Εὐδο-
 ξίας Ἀγούστης καὶ Θεοφίλου πάπα Ἀλεξανδρείας· ἐπέμφθη
 5 ἐν Κουκουσῷ. ἀσπασαμένον δὲ αὐτοῦ Ὀλυμπιάδα θυγατέρα
 Σελεύκου ἀπὸ ἐπαρχῶν καὶ ἐτέρας σεμνὰς γυναῖκας, ἐξῆλθε
 τῆς ἐκκλησίας, καὶ παρενθὺ πῦρ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ θνσιαστη-
 ρίου κατέκαυσε πάντα. τῷ αὐτῷ δὲ χρόνῳ ἀντήρουν οἱ Ἰσσυ-
 ροὶ πραιδεύοντες μέχρι Καππαδοκίας. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Ἀρ-
 10 καδίου εἰσῆλθε καὶ τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Σαμονῆλ τοῦ προ-
 φῆτου, καὶ ἀπετέθησαν ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πλησίον τοῦ ἑβδό-
 μου. ἀρρωστήσας δὲ ὁ αὐτὸς βασιλεὺς τελευτᾷ, καταλιπὼν
 Θεοδόσιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, πάντας τοὺς ὑπ' αὐτὸν ὄντας ἀρί-
 στους προαποκτείνους διὰ τὸ μείζον εἶναι τὸ ἐκείνου φρόνημα·
 15 ἐν οἷς ἦν καὶ Ρουφῖνος ὁ παρ' αὐτῷ μέγα δυνάμενος. ἐτέθη
 δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ἐν τῇ
 μεσεμβρινῇ στοᾷ, ἔνθα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Εὐδοξία προηπε-
 τέθη ἐν λάρνακι Ῥωμαίῳ. Νεκταρίου τελευτήσαντος Ἀρκα-
 διος Ἰωάννην ἀπὸ Ἀντιοχείας ἀγαγὼν ποιεῖ πατριάρχην·
 20 τῶν εὐγενῶν δὲ ἦν ὁ Ἰωάννης καὶ ἐλλόγιμος, ᾧ καὶ Λιβάν-
 νιος ἐμαρτύρησε· πυθομένων γάρ τῶν αὐτοῦ φοιτητῶν τίνα
 ἀντ' αὐτοῦ προῖστησι τῷ διδασκαλείῳ, “Ἰωάννην” ἔφη “εἴ
 μὴ ἐσυλήθη ὑπὸ τῶν Γαλιλαίων.” μεταξὺ Ἰωάννου καὶ

20. ὦν C

21. γὰρ] δὲ γὰρ C

urbem in Thracia conditam Arcadiupolim nominavit. sub hoc Ioannes Chrysostomus in exilium est missus, initis consiliis ab Eudoxia Augusta et Theophilo, Alexandriae papa; missus est Cucusum, appetens Arcadius Olympiadem, Seleuci praefecti filiam aliasque mulieres nobiles, ex ecclesia cessit, et statim ignis ex ara proveniens eum combussit totum. eodem tempore Isauri defecerunt et praedantes usque ad Cappadociam venerunt. sub Arcadio etiam Samuelis prophetae reliquiae allatae sunt et depositae in templo eius prope septimum. morbo rex mortuus est relicto Theodosio filio, quum principes sibi subiectos omnes antea trucidasset, quod maiora adspirabat; in his fuit etiam Rufinus qui multum apud eum valebat; corpus eius sepultum est in sanctorum apostolorum ecclesia, ubi iam humata erat Eudoxia uxor arca Romana. mortuo Nectario Arcadius Ioannem Antiochia arcessitum patriarcham fecit. fuit Ioannes nobilis et illustris, cuius rei Libanius testis; interrogantibus enim discipulis, quemnam suo loco scholae praeficeret, “Ioannem, inquit, nisi eum Galilaei surripissent.” inter Ioannem et Epiphanium, Cypri episcopum, per Eu-

Ἐπιφανίου τῆς Κύπρου γογγυσμὸς Εὐδοξίαν γέγονεν ἐδήλωσε δὲ Ἰωάννης Ἐπιφάνιῳ τὴν ἐν τῷ πλοίῳ αὐτοῦ τελευτήν, ὡσαύτως καὶ Ἐπιφάνιος τὴν ἐπ' ἐξορίας αὐτοῦ τελευτήν. μέλλων δὲ ἀποπλεῖν Ἐπιφάνιος ἐπὶ Κύπρον τοῖς παρῆμπουσι φίλοις ἔφη “σπεύδω ἐγώ, σπεύδω, ἀφίημι δὲ ὑμῖν τὰ βασιλεία, τὴν πόλιν καὶ τὴν ὑπόκρισιν.” τελευτήσαντος Ἰωάννου ἐν τῇ ἐξορίᾳ χειροτονεῖται Ἀρσάκιος πατριάρχης.

Γαινᾶς Ἀρκαδίῳ ἀντάρας πολλὰ δεινὰ κατὰ τῆς πόλεως εἰργάσατο, πολέμιον δὲ συρραγέντος κατὰ τε γῆν καὶ θάλασσαν αὐτὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀπώλοντο.

Θεοδόσιος ὁ νέος υἱὸς Ἀρκαδίου.

Θεοδόσιος ὁ νέος υἱὸς Ἀρκαδίου ἐβασίλευσεν ἔτη λγ'. οὗτος ἔγημε βουλῇ Πουλχερίας τῆς ἰδίας ἀδελφῆς καὶ Πавлиνου φιλουμένου παρ' αὐτοῦ Εὐδοκίαν Ἀθηναίαν ὥραιοτάτην πάνυ, θυγατέρα οὖσαν Λεοντίου τοῦ φιλοσόφου. ἐν τῇ μεγάλῃ δὲ ἐκκλησίᾳ ἀπιόντος αὐτοῦ, προσήγαγεν αὐτῷ πένης μῆλον μέγα καὶ ὑπερφυές· ὅπερ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ σύγκλητος ἐξεπλάγησαν, καὶ δεδωκὼς τῷ πένητι νομίσματα ἑκατὸν ἀπέστειλε τῇ Ἀυγουστή. αὐτὴ δὲ νοσοῦντι τῷ Πавлиνῷ τῷ συμπράξαντι τοῖς γάμοις αὐτῆς ἀπέστειλε· πάλιν δὲ ὁ Πавлиνος εἰσερχομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐν τῷ παλατίῳ

1. . . .] δι'?

doxiam simultas intercessit; significavit Epiphanio Ioannes, in navem periturum esse, itemque Epiphanius Ioannem exultantem obituum. Epiphanius Cyprum navigaturus comitantibus amicis dixit: “festino equidem, vobis regiam, urbem et simulationem relinquens.” mortuo in exilio Ioanne Arsacius patriarcha creatus est.

Gainas ab Arcadio deficiens multa mala urbi intulit, sed terra marique commissis pugnis cum suis periit.

THEODOSIUS MINOR.

Theodosius minor Arcadii filius 33 annos regnavit. hic consilio Pulcheriae sororis et Paulini, quem amabat, duxit Eudociam Atheniensem pulcherrimam, Leontii philosophi filiam. quum in magnam ecclesiam iret pauper quidam homo malum ei attulit pergrande, quo viso rex et senatus mirati sunt; pauperi 100 nummos dedit et pomum Augustae misit; ea aegrotanti Paulino nuptiarum suarum effectori, misit; iterum Paulinus regi in palatium revertenti dedit. ille re perspecta ce-

ἀγνόων ἀπέστειλεν. ὁ δὲ γνωρίσας ἀπέκρουσε, καὶ εἰσελθὼν ἠρώ-
 τησε τὴν Αὐγουστὴν περὶ τοῦ μήλου. ἡ δὲ εἶπε φαγεῖν αὐτό·
 ὁ δὲ ὠρκώσεν αὐτὴν εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ, μὴ τινὶ τοῦτο
 πέπομφεν· ἡ δὲ εἶπε φαγεῖν αὐτό· καὶ τοῦ μήλου ἐνεχθέν-
 5 τος γέγονεν ἔκτοτε μεταξὺ αὐτῶν λύπη καὶ ἀπομερισμός. τὸν
 δὲ Παυλίον ἀποστείλας ἀνεῖλεν ὁ βασιλεὺς νυκτί, καὶ γνοῦ-
 σα τοῦτο ἡ Αὐγοῖστα ὡς ὑβρισθεῖσα ἐξώρησεν εἰς τοὺς
 ἀγίους τόπους, κακεῖ τελευτᾷ ἐν Ἱεροσολύμοις· ἐν δὲ τῷ
 μέλλειν τελευτᾶν ἀπωμόσατο μὴ συνειδέναι τῇ κατηγορίᾳ τῇ
 10 κατ' αὐτῆς ἕνεκε Παυλίον.

Οὗτος δὲ ὁ Θεοδόσιος ἦν τὸ σῶμα μέσος, ὄμματα ἐς
 κύκλον τῶν βλεφάρων μείζονα ἔχων, μέλανά τε καὶ ὀξὺ βλέ-
 ποντα, ῥίς λεπτή καὶ ὀρθία, μελίθριξ· πάσης παιδείας με-
 τασχῶν καὶ ἀστρονομίας, ἰππεύειν τε καὶ τοξεύειν ἄσκηθεῖς
 15 τοῦ μεγάλου πέρα, μειλίχιος ὢν τὸν τρόπον, καὶ ἐς ἄγραν ἐπι-
 τήδειος· ὥστε διὰ τοῦ καὶ πολλὰ τῶν κοινῶν διαπεσεῖν τῇ
 πρὸς τοὺς εὐνούχους κρατηθέντα αἰδῶ, οἵτινες ἦσαν Εὐτρό-
 πιος Αὐσος καὶ Καλοπόδιος, καὶ πρὸς τούτοις Χρυσάφιος
 αὐτὸν κατεδουλώσατο. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς Θεοδόσιος πέμ-
 20 ψας εἰσήγαγε τὸ λείψανον Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ
 ἀπέθετο ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τῶν ἀγίων ἀποστόλων. ἐπὶ αὐ-
 τοῦ δὲ ἀπετέθη καὶ τὰ λείψανα τῶν ἀγίων Στεφάνου καὶ
 Λαυρεντίου.

Ἐν δὲ τῷ τρισκαιδεκάτῳ αὐτοῦ ἔτει γέγονε καὶ ἡ τρίτη

16. Διαπεσεῖς C

lavit et Augustam de malo interrogavit; illa sese edisse aiebat. tum rex
 eam per salutem iurare coegit nemini se misisse; et regina se edisse
 confirmavit. malo vero allato orta est inter eos moestitia et discor-
 dia. Paulinum rex noctu interfici iussit. quod quum Augusta com-
 perisset, ut offensa in sacra loca profecta est et Hierosolymis obiit;
 moribunda vero quum esset, iureiurando contendit, innocentem sese
 Paulini causa accusatam esse.

Hic Theodosius corpore fuit mediocri, oculi palpebris erant maio-
 res, nigri et acuti, nasus tenuis et rectus, crinis flavus; omni doctri-
 na et astronomia erat institutus, equitandi et iaculandi supra modum
 peritus, moribus mitissimus et venationis peritissimus, ita ut multa
 in re publica eunuchorum verecundia negligenterentur; ii erant Entro-
 pius Lausus et Calopodius, et praeter eos Chrysaphius eum sibi sub-
 begerat. Theodosius rex misit, qui Chrysostomi reliquias referrent,
 quas in sanctorum apostolorum ara consecravit. sub eodem Stephani
 et Laurentii reliquiae consecratae sunt.

Anno eius 13 Ephesi tertia synodus fuit 200 patrum, in quibus

σύνοδος ἡ ἐν Ἐρέσῳ ὑπὸ διακοσίων πατέρων, ἐξ ὧν Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, Κελεστίνος πάπας Ῥώμης, Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων, κατὰ Νεστορίου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξάνδρου Ἱεραπόλεως, λέγοντος μὴ εἶναι θεοτόκον ἀλλὰ Χριστοτόκον. καὶ τοῦτον ἀναθεματίσαντες, ἐκίρουν-⁵ ξαν θεοτόκον κυρίως καὶ ἀληθῶς τὴν ἀγίαν παρθένον Μαρρίαν. ἀπέχει δὲ τῆς δευτέρας ἢ τρίτης ἔτη ὀκτώ· ὅτε καὶ οἱ ἐπτά παῖδες ἀνέστησαν οἱ κοιμηθέντες ἐπὶ Δεκίου.

Ἐξῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς Περσῶν κατὰ Ῥωμαίων, ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλεὺς Προκόπιον στρατηλάτην κατ' αὐτῶν. ὁ δὲ ¹⁰ Περσῶν βασιλεὺς δηλοποιεῖ Προκοπίῳ ὡς ὅτι ποιῶ πάντα εἰρήνης μετὰ Ῥωμαίων ἐπὶ πενήκοντα ἔτη, εἰάν ἤτιθέῃ ὄν προβάλλομαι Πέρσῃν εἰς τὸ μονομαχεῖν· εἰ δὲ ἤτιθέῃ παρ' αὐτοῦ ὁ ἐξ ὑμῶν μέλλων μονομαχεῖν, αὐτὸν λαμβάνειν με κεντηράρια πενήκοντα καὶ τὰ ἐξ ἔθους δῶρα πάντα. τοῦτο ¹⁵ δοξάντων ἐξῆλθε ὁ Πέρσης, ὁ δὲ στρατηλάτης προεβάλετο Ἀρεόβινδον κόμητα φουδεράτων, καὶ ἐξελθόντες ἔνοπλοι καὶ ἔφιπποι, τοῦ Ἀρεόβινδου σώκιστρον κατέχοντος, καὶ πρώτου Πέρσου ὀρμησαντος κατ' αὐτοῦ, ὑποπλαγίαςας ὁ Ἀρεόβινδος ἐσώκισεν αὐτὸν τῷ σωκίστρῳ ᾧ ἐπεφέρετο, καὶ κατενεγκὼν ἐκ τοῦ ²⁰ ἵππου ἔσφαξε· καὶ ἐποίησε πάντα εἰρήνης ὁ βασιλεὺς Περσῶν. εἰσελθὼν δὲ ἐν τῇ πόλει Ἀρεόβινδος, καὶ μεγάλως παρὰ τοῦ βασιλέως ἀποδεχθεὶς, προήχθη ὑπάτος. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς καταλύσας τὸ χερσαῖον τεῖχος τῆς πόλεως, καὶ προσ-

15. τούτων?

Cyrellus Alexandrinus, Celestinus papa Romanus, Iuvenalis Hierosolymitanus contra Nestorium Cpolis episcopum et Alexandrum Hierapolitanum, qui dicebant, non esse genitricem dei, sed Christi. hoc excommunicato docuerunt, esse re vera dei genitricem sanctam virginem Mariam. abest haec tertia a secunda 8 annos. tum temporis 7 liberi surrexerunt, qui sub Decio dormitum procubuerant.

Persarum rege contra Romanos profecto, rex Procopium ducem contra eos misit. ei Persarum rex nunciavit, pacem se cum Romanis 50 annorum pacisci velle, si vinceretur Persa, quem certamini propositurus esset; contra si vinceretur Romanus, postulare se 50 centenaria et cetera dona usitata. quae cum viderentur, Persa processit; dux vero Areobindum, foederatorum comitem elegit. qui cum armati et equis insidentes abissent Areobindus adortum sese Persam laqueo irretivit, et ab equo detractum occidit. tum Persarum rex pacem iniit. Areobindus in urbem reversus benigne a rege exceptus et consul creatus est. rex dirutis a parte continentis terrae moenibus

Θεῖς ἄλλα διαστήματα δύο, ἠκοδόμησεν ἕτερον τεῖχος διὰ Κύρον ἐπάρχου σοφωτάτου καὶ ἰκανοῦ, δι' ἡμερῶν ἐξήκοντα.

Μετὰ δὲ τινα χρόνον ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰππασθῆναι, 5 καὶ συμπεσόντος αὐτῷ τοῦ ἵππου πληγείς εἰσῆλθεν ἐν λεκτικίῳ, καὶ καλέσας τὴν ἀδελφὴν Πουλχερίαν εἶπεν αὐτῇ διὰ Μαρκιανὸν τὸν μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντα. “τοῦτο γάρ μοι” φησὶν “ὁ Θεολόγος Ἰωάννης ἀπεκάλυψεν ἐν Ἐφέσῳ μοι ὄντι.” καὶ μεταστειλάμενος Μαρκιανὸν εἶπεν αὐτῷ “ἐπὶ Ἀσπαρος καὶ 10 τῆς συγκλήτου ἐδειχθή μοι ὅτι σὲ δεῖ γενέσθαι βασιλέα μετ' ἐμέ.” καὶ μεθ' ἡμέρας δύο ἐτελεύτησε.

Πουλχερία ἡ βασίλισ, καίπερ νέα οὔσα, ἄριστα τὴν βασιλείαν ἐδιώκει διὰ τὸ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς καὶ βασιλέα Θεοδοσίον πάνυ μικρὸν εἶναι· ἐπαίδευσε δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν 15 σωφρόνως βιοῦν, καὶ αὐτὴ τὴν ἰδίαν παρθενίαν Θεῷ προσανέθηκε, καὶ τὰς ἀδελφὰς Ἀρκαδίαν καὶ Μαρίναν τὰ ὅμοια πράττειν ἐδίδαξεν. Ἀρσακίου τελευτήσαντος Ἀττικὸς ὁ ἐν ἁγίοις χειροτονεῖται πατριάρχης. ἐπὶ Θεοδοσίῳ Ἀσπυρ καὶ Ἀρδαβούριος προχειρίζονται δομέστικοι ἀνατολῆς τε καὶ δύ- 20 σεως. Ἀττικῷ τελευτήσαντος Σισίνιος προχειρίζεται· τοῦτου τελευτήσαντος Νεστόριος γέγονε πατριάρχης· τούτου καθαιρεθέντος Πρόκλος ἀντ' αὐτοῦ χειροτονεῖται, ὅτε καὶ τὸ λείψανον τοῦ Χρυσσοστόμου ἐν τῇ πόλει μετετέθη ὑπὸ Θεοδοσίου παρακλήσει Πρόκλου πατριάρχου. ἐπὶ αὐτοῦ ἐν τῇ

interiecto spatio 60 diebus nova exstruxit per Cyrum praefectum prudentissimum et idoneum.

Paulo post rex equitatum egressus collapsus equo afflictus in lectica reversus est et accessit Pulcheria sorore, dixit factum esse ob Marcianum post se regnaturum. “illud enim, inquit, Ioannes theologus Ephesi mihi declaravit.” tum accessit Marciano dixit “ab Aspare et senatu dictum mihi est, “post me te esse regnaturum.” duobus diebus post obiit.

Pulcheria regina quamquam iuvenis optime civitatem administravit donec frater eius, Theodosius rex puer erat; fratrem ad modestam vitam educavit suamque virginitatem deo consecravit, quod etiam Arcadiae et Marinae sororibus persuasit. mortuo Arsacio Atticus sanctus patriarcha electus est. sub Theodosio Aspar et Ardaburius protectores creati sunt orientis et occidentis. Attico mortuo Sisinius electus est, et hoc mortuo Nestorius patriarcha factus est; eo occiso in eius locum suffectus est Proclus, quo hortatore Theodosius Chrysostomi reliquias afferri iusserat. sub hoc in supplicatione puer e

λιτῆ τοῦ κάμπου ἤρθη παιδίον μετέωρον ἐπὶ ὄρας πολλάς, ὃ καὶ ἐπήκουσε θείας φωνῆς, μὴ προστιθέναι ἐν τῷ τρισαγίῳ "ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς," ὃ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἄδεται.

Θεοδοσίος ὁ βασιλεὺς εὐμετάγωγος ἦν σφόδρα, πειθόμενος τοῖς ὑποβάλλουσιν αὐτῷ οἰκείοις, ὥστε καὶ χάριτας ἀπα-5
ραγνώστως ὑπέγραψεν· ὅπερ γνοῦσα Πουλχερία ἡ αὐτοῦ ἀδελφὴ σοφῶς ὑπῆλθεν αὐτόν, δωρεὰν ὑποβάλλουσα Θεοδοσίῳ ἐκχωροῦσαν πρὸς δουλείαν Εὐδοκίαν τὴν γαμετὴν αὐτοῦ, ἣν καὶ ὑπέγραψε, καὶ δεινῶς ὑπὸ τῆς Πουλχερίας ὠνειδίσθη. Προκλου τελευτήσαντος Φλαβιανὸς ἀνὴρ ἱερώτατος τῆς ἐκ-10
κλησίας προέστη.

Ἐκ τῶν Γότθων ἔθνη γέγονε τέσσαρα, Γότθοι Ὑπόγοιθοι Γήπεδες καὶ Οὐάνδιλοι, ἐξ ὧν Ἄβαρις ἤρξατο διαπερᾶν ἐν τῇ Ῥωμαίων γῆ. Χρυσάμφιον εὐνοῦχον πολλὰ δυνάμενον παρὰ τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ ὡς καὶ Νεστορίῳ προσκείμενον, 15
μετὰ θάνατον Θεοδοσίου Πουλχερία ἀνεῖλε. Κῦρος ἔπαρχος τῆς πόλεως, ἀνὴρ σοφώτατος καὶ ἰκανὸς ἔκτισε τὰ τεῖχη τῆς πόλεως, ὅπερ ἐξέπληξε τὸν δῆμον διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸ τάχος τῆς τοῦ τεύχους κτίσεως· καὶ ἐποίησεν ἐκβοῆσαι καθεζομένον τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ἵππικῷ "Κωνσταν-20
τῖνος ἔκτισε, Κῦρος ἀνενέωσε." φθονηθεὶς οὖν διαβάλλεται ὡς ἄλλήροφρων· δεσμευθεὶς οὖν καὶ ἀποκαρεῖς χειροτονεῖται ἐν Σμύρνῃ ἐπίσκοπος. ἐπὶ τούτου τὰ τέλη γέγονεν ἐν

7. σοφὸν C

8. ἐκχωροῦσα C

campo in aërem sublatus est et multas horas sublimis mansit; is divinam vocem audivit, ne in tersancto "qui crucifixus est pro nobis" adderetur; idque nunc etiam ita canitur.

Theodosius rex admodum infirma erat voluntate, familiaribus suis consulentibus obsequens, ita ut etiam non perfectas litteras subscriberet. quod quum Pulcheria soror comperisset callide eum lusit; petiit a Theodosio, ut Eudociam uxorem sibi in servitutem traderet; quod quum ille subscripsisset, magnopere a Pulcheria vituperatus est. mortuo Proclo Flavianus, vir sanctissimus, ecclesiae praeerat.

Gothi in 4 gentes se diviserunt, in Gothos, Hypogothos, Gepidas et Vandalos, e quibus Abaris in Romanorum imperium invadere coepit. Chrysamphium eunuchum, qui multum apud Theodosium valuerat, et Nestorium sectabatur post Theodosii mortem Pulcheria trucidavit. Cyrus, urbi praefectus, homo sapientissimus et idoneus, moenia urbis aedificavit et pulchritudine muri et celeritate operis populi admirationem movit; quo effecit ut praesente in circo rege exclamaret: "Constantinus condidit, Cyrus renovavit." ob hoc invisus accusatus est ut Graecorum studiosus et vincus tensusque Smyrnam

Κωνσταντινουπόλει σεισμός μέγας, ὥστε πολὺ μέρος τῆς πό-
λεως καταπεσεῖν.

Μαρκιανὸς ὁ γαμβρὸς Θεοδοσίου.

Μαρκιανὸς ἐβασίλευσεν ἔτη ἕξ καὶ μῆνας πέντε, στεφθεὶς ^{εξῆς}
5 ὑπὸ Ἀνατολίου πατριάρχου. οὗτος ὁ Μαρκιανὸς ἦν πρεσβύ-
της τὴν ἡλικίαν, αἰδέσιμος, ἱεροπρεπῆς τῇ καταστάσει, ἐρύ-
θημα ἐπὶ τοῦ προσώπου φέρων κεκεράσμενον χάριτι, μεγάλω-
ψυχος, φιλαργυρίας ὑπέρτερος, σώφρων καὶ περὶ τὰ θεῖα εὐλα-
βῆς, πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας συμπαθῆς, ἄπειρος δὲ παιδείας
10 τῆς ἕξωθεν. ἔγρημε δὲ ὁ αὐτὸς θεϊότατος Μαρκιανὸς Πουλ-
χερίαν τὴν ἀδελφὴν Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως, οὗσαν πενήτη-
κοντα τεσσάρων ἐτῶν παρθένον καὶ μὴ διαφθαρεῖσαν.

Ἐπὶ τούτου γέγονεν ἡ τετάρτη σύνοδος ἐν Καλχηδόνι ὑπὸ
πατέρων χλ', κατὰ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου καὶ Νεστορίου
15 τῶν ματαίων, λεγόντων μὴ εἶναι τὴν σάρκωσιν τοῦ κυρίου
ὁμοούσιον ἡμῖν, ἀλλ' ἐκ δύο φύσεων τὴν ἔνωσιν λέγεσθαι,
μίαν δὲ ἀποτελεσθῆναι μετὰ τὴν ἔνωσιν, καὶ ὡς ἐν φαντασίᾳ
φορέσαι τὴν σάρκα τὸν κύριον καθομολογούντων, καὶ θεότητι
πάθος ἀπονεμόντων. ἤγουντο δὲ Λεόντιος Ῥώμης, Ἀνατόλιος
20 Κωνσταντινουπόλεως, Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων. εἰσῆλθον δὲ
καὶ τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου προφήτου Ἡσαΐου ἐνεχθέντα ἀπὸ
Νεάδος, καὶ κατετέθησαν εἰς τὸν ἅγιον Λαυρέντιον. τῷ δὲ

episcopus est missus. sub finem imperii Theodosii Cpoli terra per-
cussa est, et magna urbis pars concidit.

MARCIANUS.

Marcianus 6 annos et 5 menses regnavit, coronatus ab Anatolio patriarcha. hic aetate erat provector, venerabilis, optimis moribus, in facie ruborem gratia temperatum habens, magnanimus, avaritiae expers, moderatus et religiosus, misericors in peccatores, ceterum disciplinarum rudis. duxit hic divinissimus Marcianus Pulcheriam, 54 annorum virginem incorruptam.

Sub hoc Chalcedone quarta synodus fuit 630 patrum contra Eutychetem, Dioscurum et Nestorium, homines vanos, qui dicebant, non esse carnem domini nobis similem, sed duas naturas iunctas esse et unam factam, et dominum tantem speciem carnis circumtulisse, divinitatem passam esse aiebant. principes in concilio fuerunt Leontius Romanus, Anatolius Cpolitanus, Iuvenalis Hierosolymitanus. apportatae sunt etiam Neade Iesaiiae prophetae reliquiae, quae in sanctuario

τρίτῳ ἔτει αὐτοῦ ἐκοιμήθη Πουλχερία, ἥτις κίττει τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τὸν ἐν τοῖς Χαλκοπρατείσι καὶ τὸν ἐν Βλαχέρναις, καὶ τοὺς αὐτῶν ὀρόφους χρυσοῦ ἐποίκιλέ τε καὶ ἐκαλλώπισε.

Τυφθεὶς δὲ τοὺς πόδας αὐτοῦ Μαρκιανὸς ἔτι ἐν στρα-5
τεία ὣν καὶ νοσήσας ὑπελείφθη ἐν πόλει Σύδιμα· ἀναρω-
σθεὶς οὖν ᾤκειώθη δυοῖν εὐπύθοις ἀδελφοῖς, ἅμα δὲ αὐτοῖς
ἐπὶ θήραν ἐξιῶν, ὡς μεσημβρίας πάντες ἀναπασσόμενοι ὑπνω-
σαν. ἔξυπνοι δὲ γινόμενοι οἱ αὐτάδελφοι ὄρωσιν ὑπνοῦντα
ἐν ἡλίῳ Μαρκιανόν, ὑπὸ αἰετοῦ δὲ περισκεπόμενον· ἐκπλα-10
γέντες οὖν διυπνισθέντι λέγουσιν αὐτῷ “εἰ βασιλεύσεις, τί
ἡμῖν χαρίσῃ;” ὁ δὲ διαπιστῶν ὅμως ἔφη “ἀντὶ πατρὸς ἔχειν
ὑμᾶς.” δόντες οὖν αὐτῷ νομίσματα διακόσια ἀπέστειλαν ἐν
τῇ πόλει, “μέμνησο ἡμῶν ὅποταν εὐτυχῆς” φήσαντες. ὁ δὲ
εἰσελθὼν προσεκολλήθη τῷ Ἀσπαρ καὶ Ἀρδαβουρίῳ. εἶθ’ 15
οὕτω μετὰ Ἀσπαρος εἰς Ἀφρικὴν ἐλθὼν ἐξωγορήθη· ὑπνοῦν-
τος δὲ ἐν τῇ αὐλῇ ἐξ οἴκου αἰετὸς αὐθις κατελθὼν ἐπέσκεπεν
αὐτόν· ὄραθεὶς δὲ παρὰ Γιζερίχου, τοῦτον ἀνελεῖν ᾤήθη
ὡς βασιλεύσειν μέλλοντα Ῥωμαίων. λογισάμενος δὲ ὡς τὴν
τούτων βουλὴν κωλύσαι ἀδύνατον, σπονδὰς εἰρήνης μετ’ αὐ-20
τοῦ ποιήσας ἐξαπέστειλε. Φλαβιανοῦ τελευτήσαντος ἐπὶ Μαρ-
κιανοῦ Ἀνατόλιος προχειρίζεται. ἐτέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ
ἐν τῷ ναῷ τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐν τῷ ἡρώῳ.

20. τούτων] τοῦ Θεοῦ?

Laurentii collocatae sunt. tertio eius anno obiit Pulcheria quae sanctissimae dei genetricis templum condidit Chalcopratiis et Blachernis; eadem tecta auro exornavit.

Marcianus, quum miles adhuc esset, pede vulneratus Sydimae urbe relictus est; reffectis viribus apud duos fratres divites degit; cum iis venatum exiit, et meridie quiescentes quum procubuissent, fratres ex somno dormientem in sole viderunt Marcianum aquila obtectum, quare stupefacti “si quando, inquirunt, rex eris, quomodo nobis gratificaberis?” ille non credens id fore tamen dixit “pro patre vos habebō;” tum fratres 200 nummos ei dederunt eumque in urbem miserunt dicentes “recordare nostri quum tibi bene erit.” ille abiit et Aspari se adiunxit et Ardaburio. postea cum Aspare in Africam profectus captus est; dormiente eo in aula aquila descendit et eum operuit. quod quum Giserichus vidisset, eum ut regem Romanorum futurum trucidare voluit; sed quum reputasset, dei voluntatem irritam fieri non posse, pacis conditionibus cum eo initis eum dimisit. mortuo Flabiano sub Marciano Anatolius creatus est. corpus eius in apostolorum ecclesia sepultum est.

Λέων ὁ μέγας ὁ Μακέλλης.

Λέων ὁ μέγας ὁ Μακέλλης ἐβασίλευσεν ἔτη ιη', διὰ τὴν ἐξοχὴν ἐν-
 ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ διὰ τὸ εἶναι ὀρθόδοξος προβληθεὶς παρὰ ^{δικιω-}
 Ἄσπαρ καὶ Ἀρδαβουρίου· τούτους γὰρ βούληθέντας τῆς βα-
 5 σιλείας κρατῆσαι οὐκ εἴασεν ἢ συγκλητος, Ἀρειανούς ὄντας·
 οὓς ὁ βασιλεὺς Λέων βλέπων μὴ ὀρθὴν πίστιν πρὸς αὐτὸν
 ἔχοντας, ἀλλὰ πάντα τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτῶν
 βουλομένους εἶναι, ἀνεῖλεν αὐτούς, γράψας καὶ πρὸς Ἀνθέ-
 10 μιον βασιλέα Ῥώμης ἐπιστολὴν τινα περιέχουσαν καὶ τοῦτο
 ὅτι ἐγὼ ἐφόνευσα Ἄσπαρα καὶ Ἀρδαβούριον, ἵνα μηδεὶς μοι
 ἐναντιοῦται κελεύοντι. μάκελ δὲ λέγεται Ῥωμαῖστι ὁ φονεὺς.

Οὗτος δὲ ὁ Λέων ἦν κάτισγρος μὲν τὸ σῶμα, ὑπόπα-
 νος δὲ τὴν γενειάδα, καὶ τὰς ὄψεις ἄγαν ἐκτετηκώς, φρονήσει
 δὲ κεκοσμημένος, εἰ καὶ παιδείας καὶ μαθημάτων ἐκτός.
 15 Ἄσπαρ δὲ ἠτήσαστο τὸν βασιλέα Λέοντα ἐγκατασιτῆσαι τῇ πό-
 λει ἔπαρχον τῆς ἑαυτοῦ γνώμης ὁμόφρονά τε καὶ ὁμόδοξον·
 ὃ κατένευσε μὲν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι, μὴ βουλομένου δέ, ἐν-
 νύχιον δεδήλωκεν ἐνὶ τῶν συγκλητικῶν τοῦ παραγενέσθαι ἕω-
 20 φθῆν ἐν τῇ προελεύσει· τοῦ δὲ παραγενομένου, προσκαλεσά-
 μενος αὐτὸν ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως ἔπαρχον προεβάλετο.
 Ἄσπαρ δὲ παρ' ἐλπίδας ἰδὼν καὶ ἐκπλαγείς ἐπὶ τούτῳ, εἰ-
 σελθὼν ἐκράτησε τοῦ ἱματίου τοῦ βασιλέως, καὶ φησὶ πρὸς
 αὐτὸν “βασιλεῦ, τὸν ταύτην τὴν ἀλουργίδα περιβεβλημένον

11. σφαγεὺς m.

18. Ἐννύχιον C. cf. Cedrenus I p. 607 19.

22. τοῦτο C

LEO MAGNUS MACELLES.

Leo magnus Macelles 18 annos regnavit, propter virtutem et quod orthodoxus erat ab Aspare et Artaburio creatus. eos enim, quum ipsi imperio potiri vellent, senatus, quod Ariani erant, impedivit; quos quum Leo imperator videret non veram fidem habere, et cupere, ut omnia ipsi administrarent, eos interfecit, scriptis ad Anthemium Romae regem litteris, quae hoc quoque continebant, „Asparem et Ardaburium occidi, ne quem habeam iussis meis sese opponentem. macel autem latine est interfector.

Hic Leo corpore erat macerrimo, barba rara, oculis admodum siccis, prudentia ornatus, litterarum et disciplinarum rudis. Aspar a Leone postulavit, ut urbi praefectum crearet virum secum consentientem; quod quum rex annuisset se facturum sed invitus, noctu senatorum cuidam mandavit, mane adesse; eum rex praefectum fecit. Aspar vero, quum praeter spem accidere videret, et re stupefactus, regem pallio reprehendit et, “rex, inquit, hac purpura indutum men-

οὐ χορῆ διαφρεύεσθαι.” “ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο” φησὶν ὁ βασιλεὺς “προσῆκει τῷ βασιλεῖ, τὸ μὴ ὑπέικειν τινὶ καὶ ὑποκεῖσθαι, μάλισθ’ ὅταν τοῦ κοινοῦ σύμφορον ᾖ.”

Ἐπὶ τούτου δὲ ἠνέχθη ἐσθῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐξ Ἱεροσολύμων, εὐρεθεῖσα παρὰ τινι γυναικὶ εὐλαβεστάτῃ Ἐβ-5 ραίδι καὶ παρθένῳ, καὶ τὰ λείψανα τῆς ἀγίας Ἀναστασίας, καὶ κατετέθη ἐν τῷ μαρτυρίῳ αὐτῆς. ἐπὶ αὐτοῦ δὲ γέγονε καὶ ὁ μέγας ἐμπρησμός ἀπὸ τοῦ νεωρίου ἀρξάμενος καὶ μέχρι τοῦ ἀγίου Θωμᾶ κατελθὼν, ἀφ’ οὗ καὶ κόπης ἐξ οὐρανοῦ κατηνέχθη, ὥστε κεῖσθαι εἰς τοὺς κεράμους ἕως σπιθαμῆς. 10 ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἦν καὶ ὁ ἅγιος Δανιὴλ ὁ στυλίτης ἐν τῷ Ἀνάπλῳ, εἰς ὃν καὶ πολλὴν πίστιν εἶχεν ὁ αὐτὸς βασιλεὺς. νόσῳ δὲ τελευτᾷ.

Ἐπὶ Λέοντος, Ἀνατολίου τελευτήσαντος, Γεννάδης προ- χειρίζεται πατριάρχης· προεβάλετο δὲ Μαρκιανὸν οἰκονό- 15 μον τῆς τῶν καθαρῶν ὄντα θρησκείας, εἰς δὲ τὴν ἐκκλησίαν μετελθόντα. ὃς ἐν τῷ ἐμπρησμῷ εἰς τοὺς κεράμους ἀνελθὼν τῆς ἀγίας Ἀναστασίας, κατέχων τὸ εὐαγγέλιον, ἀβλαβῆ τὸν οἶκον διέσωσε, τοῦ πυρὸς καμαροειδῶς ὑπερβάντος ἄνωθεν αὐτῆς. 20

Ἐπὶ Γενναδίου ἡ χεὶρ τοῦ ζωγράφου ἐξηράνθη τοῦ ἐν σχήματι Διὸς τὸν σωτήρα ζωγραφήσαντος, ὃν δι’ εὐχῆς ἴασατο ὁ Γεννάδιος. φασὶ δὲ ἄλλο σχῆμα τοῦ σωτήρος τὸ οὐλον καὶ ὀλιγοτήχον· ὑπάρχει δὲ τὸ ἀληθέστερον. ἐπὶ Λέον-

1. τῷ κοινῷ ἀσύμφορον?

tiri dedecet.” “sed illud, rex inquit, regem decet, ne cui cedat vel obediat, praesertim, quum rei publicae prodest.”

Sub hoc vestis sanctissimae dei matris Hierosolymis allata est inventa apud Hebraicam mulierem probissimam et virginem; etiam sanctae Anastasiae reliquiae inventae sunt et in marturio eius consecratae. sub eodem magnum incendium fuit a navalibus usque ad Thomae templum, quo pulvis de coelo deiecta tecta dodrantis altitudine operuit. fuit etiam illo tempore Anapli sanctus Daniel stylites, cui multum rex confidebat. mortuus est morbo.

Sub Leone mortuo Anatolio Gennades patriarcha creatus est; elegit Marcianum Novatianorum cultus oeconomum, qui in ecclesiam rediit. is in incendio in sanctae Anastasiae tecta ascendit tenens evangelium et integram domum servavit igni tanquam arcu supra trans-eunte.

Sub Gennadio pictoris manus exaruit, qui ad Iovis figuram servatorem pinxerat; eum Gennadius precibus sanavit. dicunt autem, quod verius est, aliam fuisse servatoris figuram, crispis et raris cri-

τος Στουδίου δυνάστης ἔκτισε τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, καὶ μοναχοὺς ἐκ τῶν ἀκοιμητῶν αὐτῆς ἐγκατέστησεν. ἐπὶ Λέοντος τὸ τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου σῶμα μετετέθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν τῇ μονῇ Παύλου τοῦ λεπροῦ· λεπρὸν γὰρ ἴασατο, καὶ λεπρὸν ἐποίησε, καὶ εἰς τὰ τοῦ λεπροῦ ἐτέθη. ἐπὶ αὐτοῦ Ἰσοκάσιος κοιαιίστωρ, ὡς Ἕλληνας διαβληθεὶς, εἰσῆχθη πρὸς τὸν ἑπαρχὸν τῆς πόλεως δεδεμένος ὀπισθάγκωνα. ἔφη οὖν αὐτῇ Πασέως ὁ ἑπαρχος “ὄρωξ ἑαυτὸν, Ἰσοκάσιε, ἐν ποίῳ σχήματι καθέστηκας;” ὁ δὲ εἶπεν “ὄρω καὶ οὐ ξερίζομαι·

10 ἄνθρωπος γὰρ ὢν ἀνθρωπίναις περιέπεσα συμφοραῖς· ἀλλὰ δίκασον ἐπ’ ἐμοὶ ὡς ἐδίκαζες σὺν ἐμοί.” ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεύς, καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἐλεύθερον εἶασεν.

Ἐπὶ Λέοντος μετὰ χίλια τριακόσια ἔτη τῆς τοῦ Ῥωμύλου βασιλείας, τοῦ τὴν Ῥώμην κτίσαντος, βασιλεύει Ῥωμύλος, καὶ κατέπαυσεν ἡ βασιλεία ἐπὶ Ῥωμύλου, ἀρξάμενη ἐπὶ Ῥωμύλου, Ὀδοάκρου Γότθου ῥηγὸς τὴν ἀρχὴν χειρῶσαμένου. οὗτος δὲ ὁ Λέων Ζήνωνά στρατηλάτην προχειρισάμενος εἰσποίησατο γαμβρὸν εἰς Ἀριάδνην τὴν ἰδίαν θυγατέρα τὴν ἐκ Βερνίκης· νόσῳ δὲ ληφθεὶς ὁ αὐτὸς Λέων ἐτέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν λάρνάκι χρυσαίνῃ ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ἡρώῳ. ἡ γυνὴ δὲ τούτου Βερνίκη ἀδελφὴ Βασιλίσκου.

7. ὀπισθάγκωνα
χειρῶσαμένος C

8. Ποσαῖος Cedreno

ὁ om C

16.

nibus. sub Leonte Studius sancti Ioannis templum condidit et monachos eo ex acoemetis duxit. Elissaei prophetae corpus Alexandriam delatum in monasterio Pauli leprosi depositum est; leprosum enim sanavit et leprosum fecit et apud leprosum depositus est. sub eo Isocasius quaestor accusatus tanquam Graecus manibus vinctus ad urbis praefectum ductus est; ei Paseos praefectus, “viden’, inquit, in qua conditione verseris?” ad quod ille “video, inquit, neque miror, homo enim humanos casus subii; sed de me iudicium fer, ut una mecum ferebas.” quae quum rex audiisset, misericordia ductus eum liberavit.

Sub Leonte 1300 annis post Romuli, urbis conditoris, regnum Romulus regnavit. atque cessit sub Romulo imperium, quod a Romulo inceperat, Odoacro Gothico rege, rerum potito. hic Leo Zenoni, quem ducem fecerat, Ariadnam filiam in matrimonium dedit. morbo Leo periit rege declarato Leonte nepote. corpus eius in prasia arca in Constantini heroo sepultum est. uxor eius fuerat Bernice, Basilisci soror.

Λέων ὁ μικρός.

Λέων ὁ μικρός ὁ ἕγγονος αὐτοῦ, ὁ ἀπὸ Ζήνωνος καὶ Ἀριάδνης, ἐβασίλευσεν ἔτος ἕν, καὶ στέψας τὸν ἴδιον πατέρα Ζήωνα ἐτελεύτησε.

Ζήνων. 5

Ζήνων ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτὰ Ἰνδικτιῶνος β'. ἐπὶ αὐτοῦ ἐκτίσθη τὸ Ἀμώριον. ἐστέφθη δὲ ὑπὸ Ἀκακίου πατριάρχου ἐν τῷ καθίσματι τοῦ ἵπποδρομίου, τὴν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης τιμὴν κατεῖχε Φραβίτας πρεσβύτερος τῆς ἀγίας Θεκλής, καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἀκάκιος. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ 10 τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐν τῷ ἡρώῳ ἐν λάρνακι τεθέντος προσήνη. ὁ δὲ Ζήνων διωχθεὶς μὲν τῆς βασιλείας ὑπὸ Βασιλίσκου· τοῦ γὰρ Ζήνωνος ἐν τῇ Θράκῃ διατρίβοντος, συνεργούσης Βερίνης τῷ αὐτῆς ἀδελφῷ Βασιλίσκῳ καὶ Ἀρμάτῳ ἀνεπιῶ, ἐστασίασαν κατὰ Ζήνωνος· οὓς φοβηθεὶς ὁ Ζήνων, 15 ἔλθων ἐκ τῆς Θράκης σὺν Ἀριάδνῃ καὶ χορημάτων ἱκανῶν, φεύγει ἐν Ἰσαυρίᾳ εἰς τι φρούριον ὄχυρόν. μετὰ δὲ τινος χρόνου τοῦ Βασιλίσκου κακῶς διοικοῦντος, καὶ διὰ τοῦτο ἄχθος τῆς συγκλήτου πρὸς αὐτὸν ἐχούσης, Ζήνων πάλιν σὺν τῇ Ἀριάδνῃ τὴν βασιλεύουσαν καταλαβὼν ἐδέχθη ὑπὸ τῆς 20 συγκλήτου, ἀνελὼν Βασιλίσκον καὶ Ἀρμάτιον. ἐπὶ αὐτοῦ δὲ γέγονε σεισμὸς ὁ φοβερός ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἔπεσον

LEO MINOR.

Leo minor, illius nepos Zenonis et Ariadnae filius unum annum regnavit et coronato Zenone patre mortuus est.

ZENO.

Zeno 7 annos regnavit. sub eo Amorium conditum est. coronatus est ab Acacio patriarcha in throno imperiali hippodromi. episcopatum tenuit Frabitas sanctae Theclae presbyter et post eum Acacius. mortuus sepultus est in sanctorum apostolorum heroo arcae impositus prasiae. Zeno a Basilisco imperio pulsus est; nam quum in Thracia esset conspirantes Berina cum Basilisco fratre et Armato avunculo a Zenone defecerunt. eos effugiens Zeno cum Ariadna multisque opibus in Isauriam fugit in castellum tutum. paulo post vero, Basilisco male regnante et propterea senatui peroso, Zeno cum Ariadna a senatu revocatus imperium recepit, Basilisco et Armatio occisis. sub eo

ἐκκλησίαι πολλαὶ οἰκίαι τε καὶ ἔμβολοι ἕως ἐδάφους, ἔπιθῆ τε καὶ Νικομήδεια μητρόπολις.

Οὗτος δὲ ὁ Ζήνων ἦν τῆς κακίστης καὶ εἰδεχθοῦς γενεᾶς τῶν Ἰσαύρων· ἀπόγονοι γὰρ τοῦ προπάτορος αὐτῶν 5 Ἡσαΐου ἐτυγχάνον. δασύς καὶ αὐτὸς ὁ Ζήνων καὶ εἰδεχθέστατος, ὥσπερ Ἕλληνες ζωγραφοῦσι τὸν Πᾶνα τραγασκέλην τε καὶ δασύκνημον, τὴν χροιάν μέλας, τὴν ἡλικίαν ἀσύμβλητος, ὀργίλος, μνησίκακος καὶ φθόρου μεστός. Μαριανὸς δὲ τις προεῖπεν αὐτῷ ὅτι καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν γυναικᾶ σου 10 διαδέχεταιί τις ἀπὸ σελεντιαρίων. Πελάγιον δὲ τινα ἀπὸ σελεντιαρίων ὄντα πατρίκιον, ἄνδρα σοφώτατον, ἐκέλευσε φυλάττεσθαι ἐν εἰρκτῇ· ὃν οἱ φυλάττοντες ἐν νυκτὶ ἀπέπνιξαν κατὰ κέλευσιν Ζήνωνος. μετὰ δὲ χρόνον ὀλίγον δυσεντερίᾳ ληφθεὶς ὁ Ζήνων ἐτελεύτησεν, τῶν ἀκεφάλων ὢν.

15 Ζήνων ἠδοναῖς αὐτοῖσι καὶ πράξεσιν αὐτοῖσι ἐσχολάζεν· ἐφ' οὗ τὸ τοῦ ἀποστόλου Βαρνάβα λείψανον εὑρέθη ἐν Κύπρῳ ὑπὸ δένδρον κεραιτέαν, ἔχον ἐπὶ στήθους τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον ἰδιόγραφον τοῦ Βαρνάβα, ἐξ ἧς προφάσεως γέγονε μητρόπολις, καὶ μὴ τελεῖν ὑπὸ Ἀντιόχειαν ἀλλ' ὑπὸ 20 Κωνσταντινούπολιν. τὸ δὲ τοιοῦτον εὐαγγέλιον Ζήνων ἀπέθετο εἰς τὸ παλάτιον ἐν τῷ ἀγίῳ Στεφάνῳ.

Ἐπὶ αὐτοῦ Περόζης ὁ Πέρσης ἠτιηθεὶς ἐν πολέμῳ ὑπὸ Οὐννων τὸν μάργαρον, ὃν ἐφόρει λευκότερον καὶ μέγαν εἰς

16. ☩ C 22. Περτζες C

terribilis terrae motus fuit Cpoli, qua multae ecclesiae, domus et porticus conculcerunt, et Nicomedia metropolis aliquid passa est.

Natus fuit Zeno ex pessima et deformi gente Isaurorum, qui abnepotes erant Esavi, hirsutus et deformis, quemadmodum Graeci Panem pingunt capripedem et villosis cruribus, niger, statura inconcinna, iracundus, iniuriarum memor et invidiosus. et Marianus quidam praedixit, regnum eius et uxorem e silentiariis quendam habiturum. Pelagium silentiarium patricium, virum sapientissimum in carcerem confici iussit. eum custodes per noctem Zenonis iussu interfecerunt. Paulo post Zeno torminibus intestinorum mortuus est; fuerat autem ex Acephalorum haeresi.

Zeno malis libidinibus deditus erat et facinoribus. sub eo Barnabae apostoli reliquiae in Cypro inventae sunt sub arbore ceraso; in pectore iacebat evangelium Matthaei a Barnaba ipso descriptum; hanc ob causam metropolis facta est (Cyprus) neque sub Antiochia censebatur sed sub Cpoli; id evangelium Zeno in palatio reposuit in aede St. Stephani.

Sub eo Peroses, Persarum rex, bello ab Hunnis victus margari-

ὑπερβολήν, ὡς Προκόπιος ὁ Καισαρεύς γράφει, ἕξ ὧτός τοῦ δεξιοῦ ἀφελόμενος ἔρριψεν, ὅπως μὴ τις αὐτὸν τῶν Περσῶν βασιλεὺς ὀπίσω αὐτοῦ φορέσῃ. ἐπὶ δὲ τοῦ γεγονότος σεισμοῦ ἔπεσε καὶ ἡ σφαῖρα τοῦ ἀνδριάντος τοῦ φόρου καὶ ἡ στήλη τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου εἰς τὸν κίονα τοῦ Ταύρου. 5

Ὁ αὐτὸς τὴν ἰδίαν πενθερὰν Βερίναν ἐξώρισεν εἰς τὸ Παπυρίου καστέλλον, βουλῇ Ἴλλου μαγίστρου· ἡ δὲ Ἀριάδνη μηριῶσα διὰ τὴν μητέρα παρεγγύησεν Οὐρβικίῳ ἀνελεῖν τὸν Ἴλλον. καὶ ἀνερχόμενος ὁ Ἴλλος ἐν τῷ ἰππικῷ εἰς τὴν μέγαν κοχλίαν, μετὰ ξίφους λαβῶν ἀπειμήθη τὸ δεξιὸν ὡς. ἐκ 10 τούτου ἀνταρσίαν κατὰ Ζήνωνος ἐμελέτησε, προβληθεὶς καὶ δομέστικος τῆς ἀνατολῆς.

Ἀναστάσιος ὁ δίκωρος.

Ἀναστάσιος ὁ δίκωρος ἀπὸ σελεντιαρίων, ὁμοίως ἀκέφαλος ὢν, ἐβασίλευσεν ἕτη εἰκοσιεπτά. οὗτος καὶ τὸ σῶμα εὐ- 15 μήκης τε, τὸν δὲ ὀφθαλμὸν χαροπὸς τε καὶ γλαυκὸς μετριῶς, φαλακρὸς ἠρέμα καὶ πολίος. ἄγει δὲ αὐτὸν ἐπὶ μοναρχίαν Οὐρβίκιος ὁ τότε μεγίστην περὶ τὰ βασίλεια καὶ τοῖς εὐνούχοις ἔχων δύναμιν. ἐφ' οὗ Ἀναστασίου Βιταλιανὸς ὁ Θραξ ἀντίρας, καὶ παραλαβὼν Θρακίας καὶ Σκύθας, ἦλθεν ἕως τοῦ 20 Ἀνάπλου πραιδεύων· ἀλλὰ ναυμαχῆσαντος αὐτῷ Μαρριανῷ τοῦ ἐπάρχου σοφωτάτου μετὰ τοῦ Μηδικῷ πυρὸς καὶ θείου

16. τε] ἦν? 23. ἀπειρου cod

tam, quam portabat splendidissimam et supra modum albam, ut Procopius narrat, ex dextra auri sumpsit et abiecit, ne quis post eum Persarum rex ea se ornaret. facto sub eodem terrae motu sphaera statuae in foro decidit et magni Theodosii columna in Tauri statuam.

Idem Berinam socrum in exilium misit in Papyrium castellum Illi magistri consilio. Ariadne autem propter matrem irata hortata est Urbicium, ut illum interficeret. atque illo quum in circum per magnam cochleam ascenderet gladio dextra auris amputata est. ex eo tempore seditionem contra Zenonem machinatus est, factus etiam orientis domesticus.

ANASTASIUS.

Anastasius e silentiariis quidam, acephalus, 27 annos regnavit. hic statura fuit procera, oculis trucibus et mediocriter caesiis, paululum calvus et canus. ad regnum eum evexerat Urbicium, qui tum in regia et emuchis potestatem habebat. sub Anastasio Vitalianus Thrax defecit et iunctis sibi Thracibus et Scythis praedans usque ad Anaplum processit. sed Marianus praefectus prudentissimus Medici

ἀπύρον, οὗ κατεσκεύασε Πρόκλος ὁ φιλόσοφος, κατέφλεξε τὰς ναῦς τῶν βαρβάρων· ὁ δὲ Βιταλιανὸς ἔφυγε μετ' ὀλίγων διασώθεις.

Τοῦ δὲ βασιλέως βουλευθέντος προσθεῖναι εἰς τὸν τρισά-
 5 γιον τὸ “ἅγιος ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς ἐλέησον ἡμᾶς,” οἷα
 πειθομένου Σεβήρω τῷ ἀκεράλῳ, τοῦ λογοθέτου δὲ καὶ τοῦ
 ἐπάρχου ἀνεληθόντων ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς ἐκκλησίας τοῦτο ἐκ-
 φωνῆσαι, γέγονε δημοτικὴ στάσις, ἐπιβουμένων ἄλλον βα-
 10 σιλέα τῇ πόλει. ἐμπρήσαντες πολλοὺς οἴκους καὶ ταραχὰς
 ποιήσαντες, καὶ τὸν βασιλέα ὑβρίσαντες, ἦλθον ἕως τῆς
 κινστέρνης τῆς οὔσης πλησίον τοῦ ἁγίου Μωκίου, ἦν ὁ αὐ-
 τὸς βασιλεὺς ἔκτισε· καὶ τὸν ἠγούμενον τῆς μονῆς τοῦ
 ἁγίου Φιλίππου, ὃς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἠγαπᾶτο, φονεύσαντες,
 καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ δόρατος ἀναρτήσαντες, ἔκραζον
 15 “οὗτός ἐστιν ὁ φίλος τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἁγίας τριάδος.” ἀλλὰ
 καὶ γυναῖκα ἐγκλειστήν, εἰς ἣν ὁ βασιλεὺς εἶχε πίστιν, ἀει-
 λον, καὶ σφραγίτες ἀμφοτέρους ἔκασαν ἐν τῇ μονῇ τῶν Στου-
 δίου. ὁ δὲ βασιλεὺς φοβηθεὶς πρὸς μικρὸν ἐπαύσατο τῆς
 αἰρέσεως.

20 Ἐπὶ τοῦτου Μούνδαρος ὁ τῶν Σαρακενῶν φύλαρχος ἐβα-
 πτίσθη ὑπὸ ὀρθοδόξων. Σευῆρος δὲ ἐπισκόπος ἐπεμψε πρὸς
 αὐτὸν δύο, θέλων αὐτῷ μεταδοῦναι τῆς οἰκείας αἰρέσεως·
 ὧν τοῦ δόγματος τὸ ἄτοπον αἰσθόμενος ἔφη μεθ' ὑποκρίσεως

17. Στουδίων C

ignis et sulphuris auxilio, quem Proclus philosophus confecerat na-
 ves barbarorum incendit. Vitalianus cum paucis fugit.

Rex quum ter sancto apponere vellet: “sanctus et crucifixus
 propter nos miserere nostri,” qua in re obsequutus est Severo ace-
 phalo logotheta et praefectus, ut scilicet in ambone ecclesiae ita re-
 citaretur, seditio facta est plebis et alium regem proclamaverunt.
 multis aedificiis incensis et tumultu facto regem laeserunt et usque
 ad cisternam ab ipso rege aedificatam, quae est prope Mocii aedem,
 processerunt; praefectum monasterii St. Philippi, qui a rege dilige-
 batur, interfecerunt, eiusque caput hastae imposuerunt clamantes:
 “hic est amicus inimici sanctae trinitatis,” sed etiam solitariam mu-
 lierem, cui rex fidem habebat, occiderunt et ambos protrahentes in
 Studii monasterio combusserunt. rex terrefactus aliquamdiu haeresi
 abstinuit.

Sub hoc Mundarus, Saracenorum princeps, baptizatus est ab or-
 thodoxis. Severus ad eum duos episcopos misit participem eum fa-
 cturus suae haeresis. quorum doctrinae pravitatem quum perspexis-
 set, simulanter episcopis dixit: “litteras hodie accipi mortuum esse

πρὸς τοὺς ἐπισκόπους “ἐδεξάμην γράμματα σήμερον ὅτι Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος ἀπέθανε” τῶν δὲ εἰπόντων ἀδύνατον εἶναι τοῦτο, “καὶ πῶς” φησὶ “θεὸς γυμνὸς ἐσταυρώθη κατ’ ἡμᾶς, εἰ μὴ ἐκ δύο φύσεων ὁ Χριστός, εἰ μὴδὲ ἄγγελος ἀποθνήσκει, ὡς φατέ.” ὅπερ ἀκούσαντες, καὶ σφόδρα ἐκπλαγέντες εἰς τὸ φροσικὸν φρόνημα τῆς προτάσεως αὐτοῦ, ἀνεχώρησαν μετ’ αἰσχύνῃς.

Ἀναστάσιος εἶδε κατ’ ὕπνου φοβερόν τινα τῇ χειρὶ κατέχοντα κώδικα γεγραμμένον καὶ λέγοντα αὐτῷ “ἰδοὺ διὰ τὴν ἀπιστίαν σου ἀπαλείφω τῆς σῆς ζωῆς ἔτη ἰδ’.” καὶ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν περὶ τὸ πυλᾶτιον εἰλουμένων, τοῦ βασιλέως μονωτάτου καταλειφθέντος καὶ φεύγοντος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐν ἐνὶ τῶν κοιτωνίσκων τῇ λεγομένῃ ὠάτῃ κατέλαβεν αὐτὸν ἡ ὄργη, ὥστε αἰφνίδιον εὐρεθῆναι νεκρὸν. ἐτέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ ναῦ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ἐν λάρνακι λιθίνῃ Ἀκυντάνῃ, μετὰ Ἀριάδνης τῆς αὐτοῦ γυναικὸς προτελευτησάσης. οὗτος λέγεται καῦσαι καὶ τὰ βιβλία τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατεῖχε τις Τιμόθεος. φασὶ δὲ αὐτὸν μετὰ τὸ ταφῆναι μεθ’ ἡμέρας τινὰς βοᾶν “ἐλεήσατέ με καὶ ἀνοίξατε” τῶν μνημοραλίων δὲ εἰπόντων “ἄλλος βασιλεύει,” ἔφη “οὐδὲν μοι μέλει· εἰς μοναστήριον ἀπαγάγετέ με.” οἱ δὲ εἶασαν αὐτόν. λέγεται δὲ μετ’ οὐ πολὺ τὸ μνημα ἀνοιγῆναι, καὶ εὐρεθῆναι αὐτόν

4. εἰ δὲ μὴ C

Michael archangelum;” quod quum fieri posse illi negassent “qui vero, inquit, deus vester nudus crucifixus est, nisi duarum naturarum est Christus, si vel angelum mori negatis?” his auditis mirati sanam quaestionis rationem cum dedecore abierunt.

Anastasius in somnio terribilem hominem vidit codicem conscriptum manibus tenentem et dicentem: “ecce, propter malam fidem tuam de vita tua 14 annos deleo”. tonitru et fulminibus ad regiam adactis rex solus relictus huc illuc fugiens in cubiculo, quod oatus dicitur, ira correptus est et statim mortuus inventus. sepultum est corpus eius in St. apostolorum ecclesia in cista lapidea Acyntana, iuxta Ariadnen uxorem antea mortuam. hic etiam aureos et argenteos libros combussisse dicitur. episcopatum tenuit Timotheus. hunc narrant postquam aliquot dies sepultus esset clamasse: “miseremini mei et aperite;” sepulchrorum custodes dixerunt: “alius regnat,” ille vero, “nihil mea interest, in monasterium me abducite.” illi vero eum reliquerunt. paulo post sepulchrum aperuerunt et invenerunt eum fame brachia et caligas adedisse. quia haereticus erat Anastasius Euthymius patriarcha a seditiosorum partibus

ὑπὸ πείνης φυγόντα τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ τὰ καλῆγια
 ἃ ἐφόρει. διὰ τὸ εἶναι αἰρετικὸν Ἀναστάσιον Εὐθύμιος πα-
 τριάρχης προσέκειτο ταῖς ἀντάρασις. ὕπερ γνοὺς Ἀναστά-
 5 σιος ὁ βασιλεὺς μετὰ τὸ χειρῶσασθαι αὐτοὺς ἐδήλωσεν Εὐ-
 θυμῷ ἁγίῳ “αἱ εὐχαῖ σου αἱ μεγάλαι τοὺς φίλους σου ἠσθό-
 λωσαν.” προεχειρίσατο δὲ ἀντ’ αὐτοῦ Μακεδόνιον. εἰς ὕν,
 διὰ τὸ μὴ ὑπέικειν τῇ αἰρέσει αὐτοῦ, πολλὰ δεινὰ ἐνεδειξα-
 το. φασὶ γὰρ τελευτήσαντος Μακεδονίου ἐν ἔξορίᾳ φοβερόν
 τι συμβῆναι. νεκρὸν γὰρ ὄντα καὶ ἐν κραββάτῳ τεθειμένον,
 10 βλεπόντων πάντων, σφραγίσασθαι ἑαυτὸν τῷ σταυρῷ. μέλλον-
 τος δὲ ἐν Νεοκαισαρείᾳ γίνεσθαι σειμοῦ στρατιώτης ὁδεύων
 δύο τινὰς εἶδεν ἐπὶ τὴν πόλιν βαδίζοντας, καὶ ὄπιθεν ἄλλον
 βοῶντα “φυλάξατε τὸν οἶκον ἐν ᾧ ἡ Θύκη Γρηγορίου ἐστί.”
 γενομένου δὲ τοῦ σειμοῦ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως
 15 ἐπτοήθη, πλην τοῦ ἁγίου Γρηγορίου.

Ἀναστάσιος πολλὰ τῶν χαλκουρρημάτων ζῶδα χωνεύσας
 ἐξ αὐτῶν στήλην ἰδίαν ἔστησεν εἰς τὸν κίονα Ταύρου. ἡ γὰρ
 πρώην ἐστῶσα Θεοδοσίῳ ἦν τοῦ μεγάλου. ἥτις ἀπὸ σειμοῦ
 πεσοῦσα συνέτριβη. ἐφ’ οὗ ἀνῆρ τις ἐκ τῆς χειμῆς τεχνῶν
 20 εὐφυῆς ὢν ἐπεδείκνυεν ἀργυροπράταις τε καὶ ἐτέροις χεῖρας
 καὶ πόδας ἀνδριάντων καὶ ἕτερα εἶδη χρυσᾶ, λέγων θησαυ-
 ροὺς εὗρηξέναι. καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς ἀπατῶν εἰς πένιαν

5. αἱ μεγάλαι] ἡμέρας C. cf. Cedrenus I p. 627 21. 11. στρα-
 τιώτης adde Cedrenus I p. 628 17. 19. ᾧ C 21. ἀργυρο-
 πράτας τε καὶ ἐτέρας C

stabat. quod quum Anastasius comperisset post victos eos Euthymio dixit: “magnae preces tuae amicos fuligine consperserunt.” constituit autem in eius locum Macedonium, quem non cedentem haeresi multimodis cruciavit. mortuo enim Macedonio in exsilio terribile aliquid accidisse fertur; mortuum enim et in lectulo iacentem videntibus omnibus narrant crucis signo se munivisse. imminente Neocaesareae terrae motu, miles quidam iter faciens duos conspexit ad urbem accedentes aliumque a tergo clamantem: “conservate domum, in qua Gregorii arca est;” facto motu maior urbis pars concidit, excepta St. Gregorii aede.

Anastasius confatis multis aeneis signis inde suam statuam confecit et in Tauri columna collocavit; quae enim antea ibi collocata erat, Theodosii statua, terrae motu deiecta et fracta erat. sub eo vir quidam, qui chymicam artem profitebatur callidus argentariis aliisque manus et pedes statuarum aliaque aurea signa obtulit, dicens thesauros se invenisse; multos hac re deceptos ad paupertatem redegit. fama vulgata captus et ad Anastasium ductus attulit regi equi

ἤνεγκε. φήμης οὖν περὶ αὐτοῦ διαθεούσης κρατηθεὶς ἤχθη
 Ἀναστασίῳ. προσήνεγκε δὲ τῆ βασιλεῖ ἱππῶν ὀλόχονσον χα-
 λινὸν διὰ μαργαριτῶν. ὃν λαβὼν ὁ βασιλεὺς ἔφη αὐτῷ
 “ὄντως σὺ ἐμὲ οὐ κομπάζεις.” ἐξώρισε δὲ αὐτὸν εἰς τι φρου-
 ριον, ἐνθα καὶ τελευτᾷ. ἐπὶ αὐτοῦ Δευτέριος ἐπίσκοπος 5
 Βυζαντίου Ἀρειανός, βάρβαρον τινα βαπτίζων, ἐτόλμησε εἰ-
 πεῖν “βαπτίζεται ὁ δεῖνα εἰς ὄνομα πατρὸς δι’ υἱοῦ ἐν ἁγίῳ
 πνεύματι.” καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἢ κολυμβήθη. ὁ δὲ βάρ-
 βαρος ἔμφοβος γενόμενος γυμνὸς ἔφυγεν ἐν τῇ ἀμφοδίῳ, ὡς
 ἔξ αὐτοῦ πᾶσι γινώσθηναὶ τὸ θαῦμα. δύο ἐπισκόπων ἀμφισβη- 10
 τούντων ἐπὶ Ἀναστασίῳ, ὀρθοδόξου καὶ Ἀρειανοῦ, καὶ τοῦ
 μὲν Ἀρειανοῦ διαλεκτικῶ ὄντος τοῦ δὲ ὀρθοδόξου θεοσεβοῦς
 καὶ πιστοῦ, ὁ ὀρθόδοξος προὔτεινεν ὥστε ἀφεμένους τῶν λό-
 γων εἰς πυρὰν εἰσελθεῖν καὶ οὕτως δειχθῆναι τὸν εὐσεβέστε-
 ρον. τοῦ δὲ Ἀρειανοῦ τοῦτο παραιτησάμενον αὐτὸς εἰσελ- 15
 θῶν ἀπὸ τῆς πυρᾶς διελέγετο καὶ ἀπαθῆς ἐφυλάττετο.

Ἰουστίνος ὁ Θραξ ὁ μέγας.

Ἰουστίνος ὁ Θραξ, ὁ μέγας ἐν πολέμοις καὶ ζηλωτῆς ὢν
 τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἦν καὶ τῆ σώματι μεσηλιξ, εὐρὺς
 τοὺς ὤμους καὶ τὰ στέθνα, πολλὸς μετὰ οὐλότητος καὶ θα- 20
 σείας κόμης. ἐπήνθει δὲ τῆ προσώπῳ αὐτοῦ ἔρευθος, βλο-

4. οὐκ ἀπατήσεις Cedrenus I p. 629 16.

13. ἀφεμένων C

15. τοὺς εὐσεβέστερους C

frenum aureum et margaritis consertum, quo accepto rex “profecto,”
 inquit, “me non decipies.” relegavit hominem in castellum ubi mortuus
 est. sub hoc Deuterius Byzantii episcopus Arianus barbarum quendam
 baptizans dicere ausus est: “baptizatus in nomen patris per filium
 in sanctum spiritum;” tum statim labrum baptisterii exsiccatum est;
 barbarus vero territus in plateam aufugit nudus, ita ut omnes ab eo
 miraculum cognoscerent. duobus episcopis sub Anastasio disputanti-
 bus, orthodoxo et Ariano, quum esset Arianus dialecticus, orthodo-
 xus vero pius et fidelis, orthodoxus proposuit ut relicta disputatione
 in ignem inirent et ita pietatem probarent. quod quum Arianus recu-
 sasset, ipse iniit et ex medio igni verba fecit et incolumis serva-
 tus est.

IUSTINUS THRAX.

Iustinus Thrax magnus bello et acer orthodoxae fidei sectator;
 corporis statura erat mediocri, pectore et humeris latis, canis simul-
 que villosis crinibus, faciei truci inerat rubor. Iustinus Vitalianum,
 de quo dictum est, familiarem sibi adiunxit et ducem eum fecit, con-

συστῆ ὄντι καὶ πλατεῖ. ὃς καὶ Βιταλιανὸν τὸν προρηθέντα
 ὤκειώσατο καὶ στρατηγὸν ἐτίμησε καὶ παρρησίαν ἔχειν πρὸς
 αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς λοιποὺς ἐποίησεν. ἐδολοφονήθη δὲ ὁ Βιτα-
 5 λιανὸς παρὰ τῶν Βυζαντιῶν μηνιῶντων αὐτὸν διὰ τὴν προ-
 εἰρημένην ἐπανάστασιν. Ἀμάντιον δὲ τὸν πραιπόσιτον, ὃς
 τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ θαναταστικῶς ὠκοδόμησε,
 λέγεται χρήματα δεδωκέναι Ἰουστίνῳ ὄντι κόμητι τῶν ἐξκου-
 βιτόρων ἐπὶ Ἀναστασίου, ὅπως Θεόκτιτον τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ
 10 τὴν ἀνταρσίαν σὺν αὐτῷ μελετήσαντας, τὴν βασιλείαν αὐτὸς
 κατασχῶν.

Ἐπὶ αὐτοῦ τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Ἀρέθαν καὶ τοὺς ἐν Νε-
 γροῦ τῇ πόλει ἐπράχθη, καὶ τὰ κατὰ τῶν Ὀμηριτῶν δι' Ἐλε-
 σβαῶν τοῦ βασιλέως Αἰθιοπίων. ἐτνπώθη δὲ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ
 15 ἑορταῖζειν ἡμᾶς καὶ τὴν ἑορτὴν τῆς ὑπαπαντιῆς, μέχρι τότε
 μὴ ἑορταζομένης. ἐφ' οὗ ἀστὴρ ἐφάνη ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπάνω
 τῆς χαλκῆς πύλης ἐν τῷ παλατίῳ φαίνων ἐπὶ ἡμέρας καὶ
 νύκτας εἰκοσιεννέα· καὶ γέγονε σεισμὸς φοβερώτατος· καὶ
 ἡ μὲν Κωνσταντινουπόλις ἐν διαφόροις τόποις ἀπέλαβεν, ἡ
 20 δὲ μεγάλης Ἀντιοχείας πάθος ἐπαθεν ἀνεκδιήγητον, ὡς κα-
 ταπτωθῆναι πᾶσαν σχεδὸν τὴν πόλιν καὶ τάφον γενέσθαι τῶν
 οἰκητόρων· τοσαύτη γὰρ ἡ ὄρη τοῦ Θεοῦ ἐπῆλθεν ὡς καὶ
 τοὺς ὑπολειφθέντας πῦρ ἐξελθεῖν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ οἰκτρῶς
 καταφλέξαι. ἀλλὰ καὶ ἡ Πομπηϊούπολις τῆς Μυσίας διωρ-

7. ἐξ ζουσαίρων C
 πᾶς cod

16. ἀφ' C

21. καταπτωθῆναι C

cessitque ei, libere pro reliquis apud se loqui. Vitalianus dolo circumventus est a Byzantiis iratis ei propter seditionem supra commemoratam. Amantius praepositus, qui St. Thomae apostoli templum splendidum aedificavit et varie ornavit, argentum dedisse perhibetur Iustino, quum hic esset sub Anastasio excubitorum comes, ut scilicet Theoctitum cognatum suum regem proclamaret. hunc Iustinus interfecit una cum iis, qui seditionem cum eo machinati erant, sibi imperium retinens.

Sub eo facta sunt quae de sancto Aretha et Negrae incolis narrantur, et de Homeritis per Elesbaan Aethiopum regem facta. constitutum etiam est obviationis festum celebrare, quod antea non factum erat. sub eo sidus in coelo apparuit supra aeneam portam palatii per 29 dies noctesque fulgens. fuit etiam terrae motus terribilis, quo Cpolis passim laesa est, sed Antiochia ineffabilem calamitatem perpessa est; nam tota fere urbs concidit et facta est incolarum sepulchrum; et tanta fuit dei ira, ut vel relictis igni e terra prorump-

ραγεῖσα μέσον κατεπόθη μετὰ τῶν οἰκητόρων· καὶ ἔκραζον ὑπὸ τὴν γῆν ὄντες οἱ ἄνθρωποι τὸ “ἐλεήσατε.” καὶ γυνὴ δὲ τις ἐπὶ αὐτοῦ ἀνεφάνη ἐκ Κιλικίας οὕσα γιγαντογενής, ὑπερέχουσα τῇ ἡλικίᾳ πάντα ἄνθρωπον πῆχυν ἓνα, καὶ πλατεῖα σφόδρα. ὡς ἐπὶ θαύματος δὲ οἱ ἀδόμητοι ὄρωντες αὐτὴν ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ οἴκοις ἐδίδον αὐτῇ ἀνά ὄβολου.

Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς πολλὰ ἐφιλοφρονήσατο τῇ τε πόλει Ἀντιοχείᾳ πρὸς ἀνοικοδομήν, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ζῶντας ἵπολειφθέντας· τοσοῦτον δὲ ἐπ’ αὐτῇ ἤλγησεν ὡς καὶ τὸ διάδημα ἀποθεῖναι καὶ τὴν πορφύραν, καὶ σάκκον καὶ σποδὸν περιβαλέσθαι, καὶ πενθεῖν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. ἐτελεύτησε δὲ καταλιπὼν βασιλεῖα Ἰουστινιανὸν τὸν ἴδιον ἀνεψιόν· εἰσέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἀγούστης, ἐν λάρακι προσίῳ, μετὰ δὲ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Εὐφημίας· ἐν ᾗ καὶ αἱ στολαὶ εὐρέθησαν. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον δι- εἶπεν Ἰωάννης ὁ λεγόμενος Καππαδόκης.

Ἰουστίνος ἀνεκαλέσατο πάντας ἱερεῖς καὶ ἄνδρας εὐσεβεῖς ὀρθοδόξους, οὓς Ἀναστάσιος ἀδίκως ἐξώρισεν. ἐπὶ αὐτοῦ Ἔδεσα πόλις, τοῦ Σκιρτοῦ ποταμοῦ μέσον αὐτῆς διερχομένον καὶ πλοῦτον καὶ τέρψιν αὐτῇ παρεχομένον, πλημ- μωρήσαντος αὐτὴ σὺν τοῖς συνοίκοις ἐποντίσθη. μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὰ ὕδατα πλάξ λιθίνη ἀνέθη ἐν τῇ τοῦ ποταμοῦ ὄχθῃ, ἱερογλυφικοῖς γραμμασιν ἐγκεκολλημένη περιέχουσαν οὕτως “Σκιρτὸς ποταμὸς σκιρτήσει κατὰ σκιρτήματα πολίταις.”

21. αὐτῆς C

22. εὐρέθη Cedrenus I p. 640 1.

pente misere comburerentur. sed etiam in Mysia Pompeiopolis deleta concidit in incolas; et clamaverunt qui terra conditi erant “miseremini.” mulier sub eo exstitit Cilissa, corpore giganteo, alti viri staturam cubito superans et admodum lata, ita ut admirarentur qui videbant in officinis et domibus et obolum ei quisque daret.

Rex benevolentissimum se praestitit Antiochiae, ut restitueretur, et eis, qui vivi relictis erant. atque ita hanc calamitatem luxit, ut diadema et purpuram deponeret, saccum et cinerem iniiceret, multosque dies doleret. moriens regem reliquit Iustinianum affinem; sepultus est in monasterio Augustae in arca prasina iuxta Euphemiam uxorem, ubi etiam stolae inventae sunt. episcopatum tenuit Iohannes, qui Cappadoces dicebatur.

Iustinus omnes sacerdotes piosque orthodoxos revocavit, quos Anastasius iniuste relegaverat. sub eo Edessa, quam perfluit Scirtus fluvius divitias et oblectationes suppetans, inundatione facta cum incolis submersa est. postquam aqua recessit lapidea tabula inventa est in fluvii ripa cui hieroglyphicis literis haec inscripta erant: Scirtus fluvius malas saltationes civibus saltabit.”

Εὐλαλίον τινὸς ἀπὸ πλουσίων πένητος τελευτήσαντος, καὶ γράψαντος Ἰουστινὸν βασιλέα κληρονόμον ἐν διαθήκαις, καὶ παρακαλεσαμένον ὥστε τὰς τρεῖς αὐτοῦ θυγατέρας μικρὰς καταλειφθείσας ἀναθρέψαι καὶ ἐκπροικίσαι, καὶ πάντα αὐτοῦ τὰ χρέα δοῦναι τοῖς δανεισταῖς, καὶ τὰ γραμματεῖα αὐτοῦ ἀναρρῦσασθαι, πάντα βασιλικῶς Ἰουστινὸς ἐπλήρωσε, κατὰ-πληξας ἐν τούτῳ πάντα ἀκούσαντα ἄνθρωπον.

Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας.

- 10 Ἰουστινιανὸς ἐβασίλευσεν ἔτη λθ', ἐτῶν ὧν μέ. οἷτος τὴν μὲν τοῦ σώματος ἀναδρομὴν βραχὺ μείζων τοῦ μέσου, ἐρυθρὸς τὴν χροιάν, χαροπὸν καὶ εὐπερίστροφον βλέπων, καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς κόμης κάλλος μικρὸν ἐψιλωμένην ἔχων, ὑπατεύσας ἐν μέσῃ τῇ πόλει καὶ δούς χρήματα πάμπολλα.
- 15 οὔτος οὖν ἐποίησε καὶ τὰς νεαρὰς διατάξεις, ἐκφωνήσας καὶ τύπον περὶ τε ἐπισκόπων καὶ ξενοδόχων καὶ οἰκονόμων καὶ ὄρφανοτρόφων, ὥστε μὴ κληρονομεῖσθαι πλὴν ὧν πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐκέκτηντο. οὔτος διωγμὸν κατὰ Ἑλλήνων καὶ πάσης αἰρέσεως ἐκίνησεν· εὐρῶν δὲ πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐν
- 20 τέλει τούτῳ νοσοῦντας, δεσμεύσας καὶ τιμωρησάμενος φόβον πολὺν εἰργάσατο, θεσπίσας μόνους ὀρθοδόξους πολιτεύεσθαι.

Ἐπλήρωσε δὲ καὶ τὸ δημόσιον λουτρόν τὸ εἰς τὸν Διηγη-

19. πολλοὺς τῶν ἐν τέλει οὕτω? 22. Δαγισθέως Cedrenus I p. 644, Διηγιστέως p. 688.

Eulalius quidam e divitibus parentibus ortus quum pauper decessisset et scripsisset Iustinum regem esse lege constitutum eumque hortatus esset, ut tres suas filiolas educaret et dote donaret, et quae debebat solveret, et tabulas suas deleret; cuncta Iustinus ut regem decet, perfecit, admirantibus omnibus, qui audiebant.

IUSTINIANUS MAGNUS.

Iustinianus regnavit annos 39 rerum potitus anno aetatis 45. is corpore paulo maiore erat, quam ex modo vulgari, colore rubro, vultu truci et versuto, capite nonnihil glabro. regavit autem in media urbe perinulta dans dona. hic igitur nova instituta fecit, legem quoque promulgans de episcopis, hospitiiis, dispensatoribus et orphanotrophis, ne quid legarent nisi quod ante susceptum munus possedissent. hic persecutionem movit Graecorum et omnis haeresis; inveniens autem multos e magistratibus hoc morbo laborantes, his vincitis et vindicta sumpta magnum terrorem iniecit, quum solos orthodoxos posse rempublicam capessere ediceret.

Perfecit etiam balneum publicum Dagisthei ab Anastasio inchoa-

στία, ὃ ἤρξατο κτιζεῖν Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς. ἡ δὲ Ἀντιόχεια σειομένη οὐκ ἐπαύετο, μέχρι οὗ ἐφάνη θεοσεβεῖ ἀνθρώπῳ ἐπιγράψαι εἰς τὰ ὑπέρθυρα τῶν φλιῶν “Χριστὸς μεθ’ ἡμῶν· στήτε.” καὶ τούτου γενομένου ἔστη ἡ ὄργη τοῦ θεοῦ, καὶ ἔκτοτε ἡ πόλις ὠνομάσθη Θεούπολις. 5

Ἐπὶ αὐτοῦ γέγονε δημοτικὴ ἀνταρσία, καὶ τὴν τε ἁγίαν Σοφίαν καὶ τὸν τοῦ δαίτου Σαμψῶ οἶκον μετὰ τῶν ἀρρώστων καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ παλατίου τὴν χαλκώστεγον, τὴν ἔκτοτε καὶ νῦν χαλκῆν προσαγορευομένην διὰ τὸ ἐκ χαλκῶν κεράμων κεχρυσωμένων ἐστεγᾶσθαι αὐτήν, καὶ τοὺς δύο ἐμβόλους μέ- 10
χρι τοῦ φόρου κατέκασαν, καὶ Ἰουστινιανὸν βασιλέα ἀναθεματίζοντες ἐφύβριζον, Ὑπάτιον δὲ πατριῖον εὐφρήμησαν ἐν τῷ καθίσματι στέψαντες· ἥτις ἀνταρσία ἐπαύθη διὰ Βελισσαρίου καὶ Μούνδου καὶ Ναρση, ἀνελότων τοῖακοντα πέντε χιλιάδας καὶ αὐτὸν Ὑπάτιον ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ. ἀνεκαίνισε 15
δὲ ἐκ θεμελίων ὁ Ἰουστινιανὸς τὴν τοῦ θεοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν.

Ἰστέον δὲ ὅτι τῷ ἑξακισχιλιοστῷ μ’ ἔτει ἀπὸ κτίσεως κοσμοῦ, ἰνδικτιῶνος ιε’, ὥρα πρώτη τῆς ἡμέρας, τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς εἰκοστῆ γ’, τὸν τῆς μεγίστης ἐκκλησίας ἀνοικισμὸν 20
ἤρξατο ποιεῖν ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς κάλλος καὶ μέγεθος ὑπὲρ τὸ πρότερον, παραδοὺς καὶ τροπάρια αὐτῆ ὑπ’ αὐτοῦ μελισθέντα ψάλλεσθαι “ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ.” ἀλλὰ

tum. Antiochiae autem terrae motus non prius cessavit, quam homini pio divinitus nunciatum est, ut scriberet super postes portae: “Christus nobiscum, consistite.” quo facto ira dei consedit et inde ex eo tempore urbs nominata est Theopolis.

Eo regnante seditio populi orta est, et sanctam Sophiam et sancti Sampso domus cum infirmis et palatii aditum aere tectum, qui inde adhuc aheneus dicitur, utpote stratus tegulis aheneis inauratis et bina rostra usque ad forum combusserunt et Iustinianum regem excommunicatum male tractarunt, Hypatium patricium regem salutarunt coronis in solio ornantes. opressa est seditio a Belisario, Mundo et Narsete triginta quinque millibus hominum cum ipso Hypatio in circo interfectis. restituit ex fundamento Iustinianus magnam dei ecclesiam.

Sciendum est, anno 6040 a creato mundo, indictionis 15, prima hora diei d. 23 Februarii Iustinianum incepisse restitutionem maximae ecclesiae, ita ut pulchritudine et magnitudine priorem superaret; carmen quoque a se compositum tradidit cantandum “unigenitus

καὶ ἡ ὑπαπαντὴ ἔλαβε δῶρον ἐορτάζεσθαι, μὴ συναριθμουμένη πρότερον ταῖς δεσποτικαῖς ἐορταῖς.

Τῇ δὲ ιδ' ἔτει αὐτοῦ γέγονε καὶ ἡ πέμπτη σύνοδος ἡ κατὰ Σευήρου. τῇ δὲ δεκάτῳ αὐτοῦ ἔτει γέγονε τὰ πρῶτα 5 ἐγκαίνια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. γενομένης δὲ τῆς πέμπτης συνόδου κατὰ Σευήρου τοῦ ἀκεφάλου καὶ δυσσεβοῦς καὶ κατὰ Ὁριγένους ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἀπολλινάριος Ἀλεξανδρείας, Δόμνος Ἀντιοχείας, ἐπὶ Βιγελίου πάπα Ῥώμης, κατὰ Ὁριγένους καὶ τῶν αὐτοῦ δογματίων, ἐν οἷς ἐληρώδουν τὰς 10 ψυχὰς προὔπαρχούσας τῶν σωμάτων, τὴν τε μετεμψύχωσιν δοξάζοντες τέλος τε τῆς κολάσεως, καὶ τὰ σώματα ἡμῶν μὴ ἀνίστασθαι ἐν τῇ ἀναστάσει τὰ αὐτά, καὶ τὴν τῶν δαιμόνων εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκατάστασιν, καὶ τὸν παράδεισον ἀλληγορεῖσθαι, μὴ γεγενῆσθαι μῆτε εἶναι ὑπὸ Θεοῦ αἰσθητὸν παρα- 15 δείσον, μηδὲ ἐν σαρκὶ πλασθῆναι τὸν Ἀδάμ.

Τελευτησάσης δὲ Θεοδώρου τῆς αὐτοῦ γυναικὸς γέγονε τὰ ἐγκαίνια τῶν ἀγίων ἀποστόλων. ἐφ' οὗ καὶ θανατικὸν γέγονεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὥστε μένειν ἀτάφους τοὺς ἀποθνήσκοντας διὰ τὸ μὴ ἐξαρκεῖν τοὺς κραββάτους τῶν ἐκκλη- 20 σιῶν καὶ τῶν ἐναγῶν οἰκῶν ἐκφέρειν αὐτούς· τοῦ δὲ βασιλέως κραββάτους ποιήσαντος χιλίους, ἐπεὶ μὴ ἐξήρκουν μηδὲ οὗτοι, ἀμάξας προσέταξε πλείστας εὐτρεπισθῆναι καὶ ἄλογα καὶ τοὺς τεθνεώτας ἐν αὐτοῖς ἐκφέρειν. ἐκράτησε δὲ ἡ θνήσκουσα αὕτη

5. τῆς om C

filius et verbum dei." etiam concessum est, ut obviatio celebraretur, quae non numerabatur antea in dominicis festis.

Quarto decimo autem eius anno fuit quintum concilium contra Severum. decimo autem anno prima solemnia restitutae magnae ecclesiae celebrata sunt. factum autem est quintum concilium contra Severum acephalum et improbum et contra Origenem Cpolitianum, cui concilio praefuerunt Apollinarius Alexandrinus, Domnus Antiochenus sub Vigelio, papa Romano, contra Origenem eiusque dogmata, in quibus nugabantur, animos fuisse ante corpora et migrationem animorum statuebant et poenae finem et corpora nostra non eadem surrectura in surrectione et daemones in veterem statum restitutum iri et paradysum allegorice dici, nec esse nec fuisse conditum a deo terrestrem paradysum, nec carne fictum esse Adamum.

Mortua Theodora eius uxore celebrata sunt solemnia restitutorum apostolorum. sub eo Cpoli erat morbus letalis, ita ut insepulta iacerent corpora mortuorum, quia non sufficiebant feretra ecclesiarum et sacrarum aedium ad efferendum, postquam vero rex mille feretra fecit, quum ne haec quidem sufficerent, currus permultos comparari

μῆρας δύο, Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον. γεγόνασι δὲ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ μεγάλαι καὶ φοβεραὶ σφόδρα, ὥστε πολλοὺς ὑπ' αὐτῶν κατακαῆναι. ἀλλὰ καὶ σεισμὸς μέγιστος καὶ παγκόσμιος· καὶ ἔπεσον οἴκοι καὶ ἐκκλησίαι πολλαὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὥστε πολλοὺς τελευτῆσαι· ἀλλὰ καὶ τὸ τεῖχος 5 τῆς χρυσῆς πόρτης καὶ ἡ λόγχη ἦν κρατεῖ ὁ ἀνδριάς τοῦ φόρου. καὶ ἐπεκρότει ἡ γῆ σειομένη ἐπὶ πολὺ. ἐκ δὲ τῆς λύπης ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ γενέθλια τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια ἄνευ στέμματος προῆλθε, καὶ τὰ ἐξ ἔθους ἀριστόδειπνα τοῦ δωδεκαημέρου οὐκ ἐτέλεσεν, ἀλλὰ πάντα τοῖς πτω- 10 χοῖς διένειμε. τὴν δὲ θάλασσαν ἀναρριχάναι φασὶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ μίλια δύο, καὶ ἀπολέσθαι πλοῦα πολλὰ ἐν τῇ τοῦ ὕδατος ἀναχαιτίσει. ἔπεσε δὲ ὁ τροῦλλος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὃν καὶ ἀνέκτισεν ὑψηλότερον καὶ κρείττονα, ποιήσας καὶ τὰ δεύτερα ἐγκαίνια τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας φαιδρότερον 15 καὶ λαμπρότερον.

Οὗτος μαθὼν περὶ ἀρρενοφθόρων, ἐρευνήσας καὶ τοὺς εὐρών, τοὺς μὲν ἐκαυλοτόμωσε, τοῖς δὲ καλάμους ὄξεις ἐμβάλλεσθαι εἰς τοὺς πόρους τῶν αἰδοίων ἐκέλευσε, καὶ γυμνοὺς κατὰ τὴν ἀγορὰν θριαμβευθῆναι· ὑπῆρχον δὲ τῶν μὲν 20 πολιτικῶν καὶ συγκλητικῶν πολλοί, τῶν δὲ ἀρχιερέων οὐκ ὀλίγοι, οἱ δεσμευθέντες οὕτως περιαιγόμενοι κατὰ τὴν ἀγορὰν γυμνοὶ δεινῶς ἐτελεύτησαν. καὶ γενομένου φόβου μεγάλου οἱ

iussit et equos, quibus efferrentur mortui. mansit hic morbus duos menses, Iulium et Augustum. erant autem tonitrua et fulmina magna maximeque terrentia, ita ut multi iis percuterentur. praeterea terrae motus erat maximus per totum mundum, conciderunt domus et ecclesiae multae Cpoli, ita ut multi morerentur, concidit quoque murus ad auream portam et hasta, quam statua forensis manu tenet et vehementer sonuit terra mota. rex autem luctu afflictus usque ad natalia Christi et sancta Theophania sine corona prodiit et, duodecim diebus coena vespertina usitata abstinuit, omniaque mendicis dedit. mare quoque motu terrae ascendisse dicunt duo milliaria, et naves multas in aqua aestuatione periisse. concidit autem trullus magnae ecclesiae, quem altiorem etiam et meliorem refecit, celebratis splendidius et elegantius solemnibus eiusdem ecclesiae re-stitutae.

Hic quum audiisset de paederastis, inquisitione instituta quos invenit eorum alios membro virili privavit, aliis acutos calamos in foramina inguinum intrudere iussit eosque nudos per forum duci. erant autem ex iis, qui muneribus publicis fungebantur et e senatoribus multi, e sacerdotibus primariis non pauci, qui vincti ita per forum

λοιποὶ ἐσωφρονισθησαν· “ὀλολύζεται γὰρ” φησι “πίτυς, ὅτι πέπτωκε κέδρος.”

Ἔστησε δὲ καὶ τὸν κίονα τὸν ἐπιλεγόμενον *Αὐγουστία*, ἐπιθεὶς ἐπάνωθεν ἔφιππον τὴν αὐτοῦ στήλην, κρατοῦσαν τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ μῆλον σφαιροειδὲς ὡς τῆς γῆς ἀπάσης 5 αὐτοῦ κυριεύσαντος, τὴν δὲ δεξιὰν ἀνατεταμένην ἔχουσαν, καὶ οἰονεὶ πρὸς Πέρσας ἐμφαίνουσαν καὶ διακελευομένην “στῆτε, καὶ τῆς Ῥωμαίων γῆς μὴ ἐπιβῆτε.”

Ἀπέστειλε δὲ καὶ Βελισάριον στρατηγὸν μετὰ πλήθους ἀναριθμήτου καὶ πλοίων καὶ χροσοῦ πολλοῦ καταπολεμῆσαι 10 Οὐανδήλους καὶ Ἀφρικὴν ἐκπορθῆσαι· ὃς ἀγγινοῖα καὶ φρονήσει πάντα ληϊσάμενος καὶ Γελήμερον ἐγκρατῆ ποιησάμενος ἀνήγαγεν ἐν τῇ πόλει μετὰ πλούτου πολλοῦ καὶ ἐθριάμβευσεν ἐν τῷ ἱπικῷ, ὑπατεῖαν ποιήσας ἐν τῇ πόλει· τὸν δὲ Ἰουστινιανὸν ἀμειβόμενον αὐτὸν τῆς τοιαύτης μεγίστης καὶ 15 παραδόξου πράξεως, ἐν μὲν τῷ ἐνὶ μέρει τοῦ νομίσματος ἐαντὸν ἐγχαράξας, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ Βελισάριον ἔνοπλον, καὶ ἐπιγράψας “Βελισάριος ἡ δόξα τῶν Ῥωμαίων.” ἀλλ’ οἷα ὁ φθόνος ἐν μεγάλῃ εὐδαιμονίᾳ οἶδε ποιεῖν, ὥδινε καὶ εἰς Βελισάριον· διαβλήθεις γὰρ μετέστη τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς δόξης, καὶ 20 Σολομῶν ἀντ’ αὐτοῦ ὀστρατηγὸς ἐπέμφθη, ὃς τὰ κτηθέντα Βελισαρίῳ φυλάσασθαι μὴ θνηθεῖς τοῖς Οὐανδήλοις πάντα παρεχώρησεν.

7. οἶον εἰς C 14. τὸν δὲ] ὥστε Cedrenus, et mox ἐγχαράξαι — ἐπιγράψαι.

ducti nudi misere obierunt. magno timore percussi ceteri edocti sunt. “luget enim,” ut dicunt, “pinus, quod cecidit cedrus.”

Posuit quoque columnam Augusteam dictam, sua ipsius, equestri statua imposita, ita ut sinistra manu pomum globosum teneret, quia omnem terram subactam haberet, dextram autem porrigeret et quasi adversus Persas ostenderet et iuberet: “consistite neve pedem inferte in terram Romanorum.”

Misit quoque Belisarium ducem cum innumerabili multitudine navium et magnis opibus, qui Vandalis bellum inferret et Africam vastaret. is ingenio et prudentia omnia expugnavit et Gelimerum captum cum multis divitiis in urbem duxit, ipse in circo triumphavit, et pecuniam in nrbe dispersit. Iustinianus gratiam reddens pro ea re maxima et inopinata in altera nummi parte suam imaginem procussit, in altera Belisarium armatum, addita inscriptione “Belisarius, gloria Romanorum.” sed quae invidia in magna felicitate facere solet, ea etiam contra Belisarium molita est. falsis enim criminatio-nibus imperio et honore destitutus est, Solomon eius loco dux missus, qui, quum ea quae Belisarius ceperat non posset defendere, omnia Vandalis cessit.

Ἦν δέ τις χαλκεὺς Ἀνδρέας τοῦνομα, ἔχων μεθ' αὐτοῦ κύνα ξανθὸν καὶ τυφλόν, ὃς ἐποίει τέρατα· παρεστῶτος γὰρ αὐτῷ ὄχλου, λάθρα τοῦ κυνὸς ἐκομιζέτο τὰ τῶν ἐνεστώτων δακτυλίδια χρυσαῖ τε καὶ ἀργυρᾶ καὶ σιδηρᾶ, καὶ ἐτίθει εἰς τὸ ἔδαφος περισκέπων αὐτὰ χώματι, καὶ ἐπέτρπε τῷ κυνί, 5 καὶ ἐλάμβανε καὶ ἐδίδου ἐκάστη τὸ ἴδιον. ὁμοίως καὶ διαφύρων βασιλέων νομίσματα μιννύμενα ἀπεδίδου κατ' ὄνομα. ἄλλὰ καὶ τῶν παρεστῶτων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἐπεδείκνυε τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας καὶ πόρρους καὶ μοιχοὺς καὶ ἀνελεήμονας καὶ κνιποὺς ἀπλανῶς καὶ μετὰ ἀληθείας ἐδεί- 10 κνυε· ὅθεν ἔλεγον τὸν κύνα πνεῦμα Πύθωνος ἔχειν.

Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς κτίζει καὶ τὸν ἐν τῇ πηγῇ ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ πάμπολλα κτίσματα ἐποίησεν ἐκκλησιῶν τε καὶ πόλεως, καὶ τὴν πενταγέφυραν τοῦ Σαργαρίου ἄπερ Προκόπιος ὁ ἱστορικὸς ἐν ὀκτώ λόγοις ἀνεγράφα- 15 το. εἰς δὲ τὰ τέλη αὐτοῦ τὸ περὶ φθαρτοῦ καὶ ἀφθάρτου κινήσας δόγμα ἀλλότριος τῆς εὐσεβείας Θεοῦ ἐτελεύτησε, προβαλόμενος Ἰουστίνον ἀνεψιὸν αὐτοῦ εἰς βασιλέα, κουροπαλάτην τότε ὄντα. κατετέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων πρὸς βορρᾶν ἐν λάρνακι βοθυνῇ· ἣ δὲ 20 γυνὴ αὐτοῦ Θεοδώρα προετελεύτησεν. τὴν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης τιμὴν ἐπὶ αὐτοῦ εἴληφε πρῶτον μὲν Ἰωάννης, ἔπειτα

14. σαγύρου cod. 15. δ om C

Erat faber quidam, cui nomen Andreae, qui secum habebat canem flavum et caecum miracula edentem. adstante enim multitudine hominum, adstantium hominum annulos aureos, argenteos, ferreos inscio cane in solo ponebat, et terra tegebat; tum canis iussus sumebat et suum cuique anulum reddebat. eadem ratione variorum regum nummos, permixtos, prout nomen erat, reddebat. quin etiam ex adstantibus feminis et viris ostendebat, quae gravidae essent, quae meretrices, qui moechi, qui immisericordes, qui avari, eaque omnia sine errore et vere ostendebat. unde dicebant, canem habere Pytho- nis spiritum.

Idem rex templum sanctissimae matris dei prope fontem aedificat et permultas ecclesias et in urbe aedificia condidit et pontem Sargarii 5 arcubus aedificavit, quem octo sermonibus descripsit Procopius historicus. sub finem autem ipsius movens dogma de mortalitate et immortalitate alienus a pietate erga deum obiit, postquam Iustinum patruelem curopalatae munere tunc fungentem regem proposuit. sepultum est corpus eius in ecclesia sanctorum apostolorum. uxor eius Theodora antea mortua erat. summi sacerdotii honorem autem sub

Ἐπιφάνιος, τρίτον Μηνᾶς, τέταρτον Εὐτύχιος, καὶ μετὰ τοῦτον πάλιν Ἰωάννης.

Γελίμερ Βελισάριον ἐκφεύγων εἰς ὄρος ὄχυρόν κατέφυγεν ἔθρους τῶν Μαρουσίων· παρ' αὐτοῖς δὲ οὔτε ἄρτος οὔτε οἶνος οὔτε ἔλαιον γεωργεῖται, ἀλλὰ κριθᾶς καὶ ὀλύρας, ὡς ἄλογα ζῶα, ἐφθὰ σιτίζονται· γράφει οὖν πρὸς Φαράν Γελίμερ, ὃν Βελισάριος κατέλιπε φυλάσσειν αὐτόν, πεμφθῆναι αὐτῷ ἄρτον καὶ σπόγγον καὶ κιθάραν· ὁ δὲ Φαράς διηπόρει περὶ τούτων, ἕως ὃ τὴν ἐπιστολὴν κομίσας ἔφη ὅτι ἄρτον μὲν

αὐτεῖ, διότι τοῦτον ἐπιθυμεῖ γεύσασθαι καὶ ἰδεῖν, σπόγγον δὲ διὰ τὰ δάκρυα καὶ τὴν ἀλουσίαν, ὥστε παραμυθῆσασθαι τοὺς ὀφθαλμούς, κιθάραν δέ, ὅπως τὰς συμφορὰς αὐτοῦ ἐκτραγηδοίη. ταῦτα Φαράς ἀκούσας, περιαληγῆσας τε καὶ τὴν ἀνθρωπεῖαν τύχην ἐκμυκτηρισίας, πάντα ἐξέπεμψεν ὅσων ἔχορῆε.

Χοσρόου δὲ τοῦ Πέρσου τὴν ἅπασαν ἀνατολὴν ληϊζομένου, Ἰουστινιανὸς Βελισάριον ἐκ τῆς δύσεως ἀγαγὼν, στρατηγὸν ἀνατολῆς ποιήσας κατὰ Περσῶν ἔστειλεν· ὁ δὲ καθοπλισθεὶς, καὶ κατὰ Περσῶν στρατεύσας, τοσοῦτον τοὺς πρέσβεις Χοσρόου τῇ καθοπλίσει καὶ στρατείᾳ ἐξέπληξεν, ὡς ἐπὶ

θήραν δῆθεν ἐξῶν ὄφθεις αὐτοῖς, ὥστε ἀφικόμενον πρὸς Χοσρόην ὑπόσπονδον αὐτὸν Ῥωμαίοις ποιῆσαι. τοσοῦτον δὲ Βελισάριος ἐθανμάσθη παρὰ Περσαῖς καὶ Ῥωμαίοις εὐδοκίμησεν, ἢ ὅτι Γελίμερα δορυάλωτον καὶ Οὐτίγην τοὺς δύο

19. Χοσρόου Cramerus, δαρείου cod.

20. θύραν C

eo tenuerunt primum Ioannes, deinde Epiphanius, tum Menas, postea Euty chius et post hunc iterum Ioannes.

Gelimer, postquam Belisarium effugit, in montes in terram Marusiorum recesserat. ibi nec panis nec vinum nec oleum nascitur, sed hordeo et arinca, ut bestiae ratione carentes, cocta vescuntur. scribit igitur Gelimer ad Pharam, quem Belisarius, ut illum custodiret, reliquerat, ut mitteret sibi panem et fungum et citharam. qua de re sententia non stabat Pharae, dum is qui litteras attulerat dixit, panem ab illo peti, quia hunc cuperet edere et videre, fungum propter lacrimas et squalorem, ita ut consolaretur oculos, citharam, qua miserias suas caneret. his auditis, Pharas dolore commotus et humanam sortem praesagiens, omnia, ut rogabat, misit.

Chosroa Persa per omnem orientem praedante Iustiniano Belisarium ex occidente arcessitum ducemque orientis constitutum contra Persas misit. is exercitu contra Persas educto, ita legatos Chosroae armis et exercitu terruit venatum scilicet egressus iis obuius factus ut veniens ad Chosroam ad inducias cum Romanis faciundas eum moveret. tantam autem Belisarius a Persis admirationem, apud Roma-

βασιλεῖς ἐν Βυζαντίῳ ἤγαγε. κατηγορηθεῖς οὖν μετὰ ταῦτα ὡς ἐπιβουλευὼν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ἐκ θλίψεως τελευτᾷ, δεσμευθεῖσης ἀπάσης αὐτοῦ τῆς ὑποστάσεως.

Ἰουστίνος ὁ μικρὸς ἀνέψιος Ἰουστινιανοῦ.

Ἰουστίνος ὁ μικρὸς ἐβασίλευσεν ἔτη δεκατρία, μεγαλόδω-5
ρὸς τε ὢν καὶ φιλοκτίστης. ἔσχε δὲ γυναῖκα Σοφίας ὀνόματι.
εὐσεβῆς δὲ ὢν καὶ ὀρθόδοξος ἐπεκόσμησε τὰς ἐκκλησίας τὰς
κτισθεῖσας ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ, τὴν τε μεγάλην ἐκκλησίαν καὶ
τοὺς ἁγίους ἀποστόλους, ἀπὸ τε κειμηλίων καὶ πάσης προσόδου.
οὗτος ἦν τῇ ιδέα εὐήλιξ, πλατὺς εὐογκος, ὑπόγλαυκος, ἐπίξαν- 10
θος, σπανίζων τὴν γενειάδα, δειλός, ὀξύθυμος, ἀπονενοημένος,
ἀσύμβουλος, καὶ καθάπερ εἶπον, φιλοκτίστης καὶ μεγαλόδωρος.
ὁ αὐτὸς ἀνελθὼν ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ, καὶ τῶν δῆμων στασια-
ζόντων, ἐδήλωσε τοῖς μὲν βενέτοις ὅτι Ἰουστινιανὸς ὁ βασι-
λεὺς ἐτελεύτησε, τοῖς δὲ πρᾶσινοις ὅτι ὑμῖν ὁ βασιλεὺς ζῆ· 15
καὶ ἀκούσαντα τὰ μέρη ἠσύχασαν.

Ὁ αὐτὸς κτίζει καὶ τὰ παλάτια Σοφριανῶν ἑξαίσια καὶ
λαμπρὰ καὶ ὑπερθαύμαστα, ἐπ' ὀνόματι τῆς γυναικὸς αὐτοῦ
Σοφίας, καὶ τὴν νῆσον τὴν Πρίγκιπον, ἧ ἦν προάστειον αὐ-
τοῦ, κατασκευάσας καὶ ἐκεῖ παλάτιον. ἔκτισε δὲ καὶ τὸν λε- 20
γόμενον χρυσοτρικλινον, τὸν ἐν τῷ παλατίῳ. ἐκ θεμελίων ὁ
αὐτὸς ἔκτισε καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ

nos gloriam nactus est, quantam quum Gelimerum captum et Vitigem
duos reges Byzantium duceret. accusatus postea, quasi insidiaretur
Iustiniano regi persecutione mortuus est, victa tota eius factione.

IUSTINUS MINOR.

Iustinus minor regnavit annos 13, vir liberalis et aedificandi studiosus. habuit uxorem Sophiam. pius autem et orthodoxus ornavit ecclesias a Iustiniano exstructas magnam ecclesiam et sanctorum apostolorum ornamentis et vestimentis omnique reditu instruens. hic forma erat conspicuus, latus, magno ambitu, subcaeruleus, flavus, barba rara, ignavus, iracundus, temerarius, nullius consilium curans et, ut dixi, aedificandi studiosus et liberalis. idem progressus in circumfactionibus excitatis edixit venetis, Iustinianum regem obiisse, prasinis autem, regem iis vivere. quibus auditis quievit populus.

Idem exstruit palatia Sophianorum ingentia et splendida maximeque mirabilia, nominata a Sophiae uxoris nomine, et insulam principem, quod illius erat suburbium et ibi quoque palatium exstruxit. aedificavit praeterea aureum quod dicitur triclinium in palatio. e fundamento idem aedem sanctorum apostolorum Petri et

Παύλου ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ. ἀλλὰ καὶ τὰς δύο ἀψίδας τῶν Βλαχερνῶν ὁ αὐτὸς προσέθηκεν, ὡς εἶναι τὴν ἐκκλησίαν στανρωτὴν, καλλωπίσας τῇ τῶν κιόντων καὶ μαρμάρων ποικιλίᾳ. Ναρσῆς δὲ ὁ κουβικουλάριος ἠγαπᾶτο παρὰ τοῦ βασι-
 5 λέως· διὸ καὶ ἐλοιδορεῖτο εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν εἰωθότων ἴσως πάντα ὑπονοεῖν· ὃν καὶ ἀπέστειλεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν κατὰ ἐχθρῶν πολεμίων, καὶ διεπράξατο πράξεις ἀρίστας. οὗτος ὁ Ναρσῆς ἔκτισε τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐν ᾗ καὶ
 10 κείψανα τῶν ἀγίων μαρτύρων Πρόβου Ταράχου καὶ Ἀνδρο-
 νίκου ἀπέθετο· ὅστις ναὸς τὰ Ναρσοῦ λέγεται.

Οὗτος ὁ Ἰουστίνος συνεχῶς ἐνοσηλεύετο· ὅθεν οἱ δυνά-
 σται τὰ τῶν πτωχῶν ἤρπαζον καὶ οὐδενὸς ἐφείδοντο. καὶ
 ποτε τοῦ βασιλέως ἐπὶ πρόκενον ἐξελθόντος ἐπεβόων ὅτι
 15 ἀγανακτήσαντος εἰς τίς τῶν ἐν τέλει παρρησιασάμενός φησι
 τῷ βασιλεῖ “προχειρισάτω με, δέσποτα, ἢ βασιλεία σου ἐνώ-
 πιον ἀπάντων ἐπαρχον, καὶ βιβαιῶ σε μέχρι λ' ἡμερῶν μὴ
 εὐρίσκεισθαι τὸν ἀδικοῦντα ἢ ἀδικούμενον.” καὶ εὐθέως προε-
 χειρίσθη ἑπαρχος ὡς καὶ τοῦ βασιλέως ἀποδεξαμένου τοῦ-
 20 τον. τῇ δὲ ἑωθεν ἐπὶ τὸ τοῦ ἐπάρχου καθίσαντος βῆμα, καὶ
 γυναικὸς χήρας αὐτῆς προσελθούσης, καὶ φησάσης ὡς μάγι-
 στρός τις καθήρπασεν αὐτῆς τὴν ἄπασαν οὐσίαν καὶ διὰ τοῦτο
 εἰς ἀπόριαν κατέστη, ἔφη ὁ ἑπαρχος ἀπελθεῖν αὐτὴν μετὰ

Pauli in orphanotropheo extruxit. addidit idem duas cameras Blachernarum, ut crucis formam praeberet ecclesia, ornans eam columnis et marmore. Narses cubicularius quum amaretur a rege, ei maledixerunt ii, qui consueverant quemque suspicere. hunc misit Alexandriam adversus hostes et res optime gessit. hic Narses aedem sanctissimae matris dei condidit, in qua reliquias sanctorum martyrum Probi Tarachi et Audronici deposuit. haec appellatur aedes Narsētis.

Hic Iustinus continuo aegrotabat; quare proceres res pauperum rapiabant nec cuiquam parcebant. atque progresso aliquando rege ad processum, quam plurimi a potentibus se opprimi clamabant: quod quum aegre ferret rex, unus e magistratibus, libere dixit; “constituat me, maestas tua coram omnibus praetorem, promitto, post triginta dies nullum inventum iri neque vexatum neque vexantem.” statim ille praetor constitutus est, quum rex quoque eum accepisset. matutino autem tempore ubi in praetoris sella consedit, quum vidua adveniret et magistrum aliquem omnem rem familiarem sibi abstulisse eaque de causa se ad inopiam detrusam esse diceret, iussit praetor eam abire cum ipsius sigillo et dicere magistro, ut ad se veniret in

σφραγίδος αὐτοῦ, καὶ εἰπεῖν τῇ μαγίστρῳ παραγενέσθαι πρὸς αὐτὸν δικαιολογηθῶμενον. ἀπελθοῦσα οὖν ἡ γυνὴ οὐκ ἤκούσθη, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐτύφθη. ὁ δὲ ἔπαρχος αὐτῆς ἐν τῶν κουρσόρων ἀποστείλας ἐλθεῖν τὸν μάγιστρον ἠξίου· ἐκεῖνος δὲ παραλογοσάμενος ἤκεν ἐν τῇ προελεύσει. τοῦ δὲ 5 ἐπάρχου ἐν τῇ ἰπικῇ τοῦτον ἐκδεχομένου, κληθέντος αὐτοῦ εἰς ἐστίασιν παρὰ τοῦ βασιλέως, εἰσῆλθεν ὁ ἔπαρχος ἐν τῇ παλατιῇ, καὶ μηνυθεὶς ἐκελεύσθη εἰσελθεῖν τοῦ βασιλέως ἐσιτωμένου. καὶ εἰσελθὼν ἔφη πρὸς τὸν βασιλέα “εἰ μὲν ἂ προσέταξάς μοι, ὦ βασιλεῦ, μὴ φεῖδεσθαι τῶν τοὺς πτωχοὺς 10 ἀδικούντων, οἵτινες ἂν ὦσι, φυλάττεις, γνῶθί με τελειοῦντα τὴν ἐμὴν ὑπόσχεσιν· εἰ δὲ μεταμελόμενος φίλους μᾶλλον σεαυτῷ ποιεῖς καὶ συνεστιῆς, γνῶθι καμὲ παραιτούμενον τὴν τοιαύτην δουλείαν.” ὁ δὲ βασιλεὺς φησι πρὸς αὐτὸν “εἰ ἐγὼ εἶμι ὁ ἀδικῶν, ἐξανάστησόν με ἀπὸ τοῦ θρόνου· εἰ δὲ ἕτερός 15 τις τῶν ἐμοὶ συνεστιωμένων, μὴ φείδου.” ὁ δὲ αὐτίκα τὸν μάγιστρον βιαίως ἀρπάσας καὶ τῇ χαλκῇ καταβάς, καὶ ἀκούσας τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ μαγίστρου, καὶ γνοὺς ὡς οὐ μικρῶς αὐτῇ ὑπ’ αὐτοῦ ἠδικήθη, τύψας αὐτὸν καὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τρίχας κείρας καὶ γυμνῷ ὄνῳ ἐπικαθίσας διὰ μέσης τῆς πό- 20 λειως αὐτὸν ἐθριάμβευσεν, τῇ δὲ γυναικὶ τὴν ἄπυσαν αὐτοῦ περιουσίαν ἀπέδωκεν. ἐκ τούτου οὖν ἅπαντες ἐσωφρονίσθησαν.

Οὗτος δὲ ὁ Ἰουστινὸς Τιβέριον τὸν κόμητα τῶν ἔξκου-

24. ἐξ κουρσάτορων C

judicium. mulier quum abiisset non audita est, sed magis etiam vapulavit. praetor autem iterum unum de cursoribus misit, ut magistrum accesseret. ille autem argutiis fallens publico processu venit. praetor in circo eum exspectavit et, quum a rege ille ad convivium vocaretur, ad palatium se contulit et nomine dato intrare iussus est, coenante rege. ingressus ad regem “si in eo, inquit, persistis, quae mihi mandasti, o rex, ne parcam iis, qui vexent pauperes, quicunque sint, scito me perfecturum, quae promisi: sin tu illos poenitentia ductus amicos potius habes et conviviis adhibes me quoque scito tale negotium deprecari.” contra rex: “si ego,” inquit, “iniuste ago, deince me de sede regia; sin alius quidam ex iis qui mecum coenant, ei ne parcas.” ille extemplo magistrum vi arripuit et in Chalcen duxit ubi quum mulierem et magistrum audisset illamque non leviter ab hoc esse vexatam cognovisset, magistrum verberibus oneratum, capite tonso, asino imposuit et per mediam urbem duxit, mulieri omnes res reddidit. inde omnes sibi temperabant.

Hic Iustinus Tiberium cometam unum de excubitoribus misit ad-

βιτόρων ἀπέστειλε κατὰ τῶν Οὐννων, ἐξελεθόντων καὶ λεηλα-
 τούντων τὰ Θρακῶα μέρη· εἶτα νόσω ληφθεὶς, καὶ Τιβέριον
 ἰδιοποιησάμενος διὰ τὰς ἀνδραγαθίας αὐτοῦ, Καίσαρα ἀνη-
 γόρευσε. κίττει δὲ καὶ τὰ παλάτια τὰ ἐν τῷ Ἰουλιανοῦ λι-
 5 μένι, ἐπ' ὀνόματι τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σοφίας, ἀποκαθάρας
 τὸν λιμένα καὶ μέσον τοῦ λιμένος ἰδρύσας στήλας δύο, αὐτοῦ
 τε καὶ τῆς γυναικὸς, μετονομάσας τὸν λιμένα Σοφίας.

Νόσω δὲ βαρῆθεις προσεκαλέσατο τὸν τε ἀρχιερέα καὶ
 τὴν σύγκλητον πῦσαν, καὶ ἀγαγὼν τὸν Τιβέριον παρουσία
 10 πάντων προσεβάλετο αὐτὸν βασιλέα, εἰπὼν τάδε “ὁ θεὸς ἀγα-
 θὸν σε ποιήσας αὐτός, οὐκ ἐγὼ σοι τὸ σχῆμα τῆς βασιλείας
 δίδωσι. τίμησον αὐτόν, ἵνα τιμηθῆς ὑπ' αὐτοῦ. μὴ ἐπιχειρήσῃς
 αἵμασι· μὴ κοινωνῆς φόνοις· μὴ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδι-
 15 δῶς. μὴ μηνίῃς τινὶ ὡς κἀγὼ· κἀγὼ γὰρ μηνιεῖς ἑπταισα καὶ
 20 σφαλεῖς ἀπέλαβον κατὰ τὰς ἀνομίας μου· ἀλλὰ δικάσομαι
 ἐν τῷ θεῷ μετὰ τῶν ὑποβαλόντων μοι ταῦτα. μὴ ἐπαρθῆς
 ἐπὶ τιμῇ τῆς βασιλείας σου. οὕτως ἔχε τοὺς πάντας ὡς σε-
 αυτόν. γινῶθι τίς ἦς καὶ τίς εἶ νῦν. μὴ ὑπερήφανος ἦς τοῖς
 ὁμοφύλοις, καὶ οὐχ ἁμαρτήης. οἶδα τίς ἦμην καὶ τίς εἰμι νῦν
 25 τὸν θάνατον ἐν ὀφθαλμοῖς ὄρων. πάντες οὗτοι παριστάμενοι
 δοῦλοί εἰσι καὶ τέκνα σου. τῷ στρατιῷ πρόσεχε· ἀνάνδρους
 καὶ ἀσυνέτους μὴ προχειρίζῃ· μὴ σε πεισάτωσαν ὅτι καὶ οἱ
 πρὸ σοῦ οὕτως διεγένοντο. ταῦτα παρεγγυῶ σοι καὶ παραινῶ

10. προσεβάλετο C.

14. μηνιῶν Cedrenus

15. δίκασον C

versus Hunnos, qui invasione facta Thraciam diripiebant. postea morbo oppressus, quum Tiberium propter virtutes adoptasset Caesarem eum pronuntiavit. extruxit etiam palatia in Iuliani portu dicta ex nomine Sophiae uxoris, ubi portum purgavit et in medio portu duas statuas, suam et uxoris, posuit, nomine mutato Sophiae portum appellans.

Morbo autem gravatus episcopum arcessivit omnemque senatum et arcessitum Tiberium coram omnibus regem constituit dicens: “deus qui bonum te fecit ipse, non ego, regalem habitum tibi dat; cole eum ut eo colaris, ne gaudeas sanguine, ne caedis particeps sis; ne malum pro malo redde. ne irascere cuiquam, ut ego: nam ego quoque iratus erravi et peccatorum meorum mercedem accepi, sed causam agam coram deo cum iis, qui id mihi suaserunt. ne spiritus sume propter regium honorem. eodem loco, quo te, omnes habe. cognosce quis fueris, quis nunc sis. ne superbus sis adversus gentiles tuos neve pecces. scio quis fuerim et quis nunc sim mortem oculis cernens. omnes qui hic adstant ministri sunt et liberi tui. exercitus cu-

ἀφ' ὧν ἔπαθον. περιουσίαν οἱ ἔχοντες ἀπολαύειωσαν αὐτῶν
 χρησίμως. τοῖς μὴ ἔχουσιν, εἰ ἀγαθοί, δῶρησαι. οἶδας ὅτι
 τῶν σπλάγγνων μού σε προειμίησα. τὴν μητέρα σου τὴν
 ποτέ σου δέσποιναν γενομένην σέβον καὶ τίμα· δοῦλος γὰρ
 ἦσθα πρότερον, νῦν δὲ γενοῦ υἱὸς αὐτῆς.” ταῦτα εἰπόντος 5
 τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ Καίσαρος ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ πεσόν-
 τος, ἔφη ὁ βασιλεὺς “εἰ θέλεις, εἰμί, εἰ οὐ θέλεις, οὐκ ᾧ. ὁ
 θεὸς ὁ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ποιήσας ἐμβάλοι εἰς τὴν σὴν
 καρδίαν ἄλλα ἢ ἐπελαθόμεν εἰπεῖν σοι.” τελευτήσαντος δὲ
 αὐτοῦ ἐκράτησε Τιβέριος. 10

Οὗτος οὖν ὁ Ἰουστίνος τὸν ναὸν τοῦ ἀρχιστρατήγου, τὸν
 ἐκ τινος Ἀδᾶ ἐκεῖσε κατοικοῦντος προσαγορευόμενον, ἔκτισέ
 τε καὶ ἐκαλλώπισεν. ἐπὶ αὐτοῦ Ἰουστίνου Ναρσῆς κτίζει τὴν
 τῶν καθαρῶν ἐπιλεγομένην μονήν, ἐκκλησίαν περικαλλῆ κατα-
 σκευάσας. Ἰουστίνος ἀνακαινίζει καὶ τὸν μέγαν ἀγωγὸν Οὐά- 15
 λεντος ὑπὸ σεισμοῦ καταπεθέντα. κτίζει δὲ καὶ ἕτερον ἀγω-
 γὸν τὸν λεγόμενον Ἀδράνην, διαφίλειαν ὕδατος τῆ πόλει χο-
 ρηγῆσας. ἐπὶ αὐτοῦ χειροτονεῖται Ἰωάννης πατριάρχης ὁ
 νηστευτής. τελευτήσαντος τοῦ βασιλέως ἐτέθη τὸ σῶμα αὐ-
 τοῦ ἐν τῷ ἡρώῳ, ἐν λάρακι λευκῇ Προικονησίῳ· ὡσαύτως 20
 καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Σοφία. τὴν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀρχὴν
 διεῖπε πάλιν Εὐτύχιος, ἀνακληθεὶς τῆς ἐξορίας.

7. οὐ ζῶ Cedrenus
 θέντια?

16. καταποθέντα Cramerus. an καταπιω-

ram habe, effeminatos et stupidos ne elige; ne tibi persuadeant eos
 quoque qui ante te regnaverint, ita fecisse. haec te admoneo et
 hortor edoctus iis, quae passus sum. divitiis qui abundant, bene
 iis fruuntur, iis qui non habent, si boni sunt, dona da. scis prae
 visceribus te a me dilectum esse. matrem tuam quae tua olim do-
 mina fuit, cole et dilige; servus enim antea eras, nunc eius filius
 esto.” quae quum dixisset rex et Caesar ad eius pedes procubuis-
 set, rex: “si vis,” inquit “sum, sin vis, non sum. dens qui coelum
 et terram fecit, iniciat in animum tuum cetera quae tibi dicere ob-
 litus sum” postquam mortuus est, regnavit Tiberius.

Hic igitur Iustinus aedem summi ducis ab Ada aliquo, quo ibi
 habitaverat, dictam exstruxit et ornavit. sub ipso Iustino Narses
 exstruit purarum dictum monasterium, ecclesiam perpulchram parans.
 Iustinus restituit praeterea magnum aquaeductum Valentis, terrae motu
 deletum; exstruxit etiam alium ductum qui dicitur Adranes, copiam
 aquae urbi praebens. sub eo Ioannes abstinens patriarcha eligitur.
 rege mortuo corpus eius sepultum est in heroo, in urna alba Praeco-
 nesia; quemadmodum uxor quoque Sophia. episcopatu iterum fun-
 ctus est Euty chius, ex exilio accitus.

Τιβέριος.

Τιβέριος ἐβασίλευσεν ἔτη πέντε. οὗτος ἦν τὴν μὲν τοῦ σώματος ἀνδρομὴν τέλειος, εὖστηθος, εὐόμματός τε καὶ ὀλίγον ὑπόγλαυκος, ξανθὴν ἔχων τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ γένειον, λευκὸς τὴν χροιάν, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθηρός, ἀγαθός τε καὶ μεγαλόψυχος εἰς ὑπερβολήν. τούτου ἀνελθόντος ἐν τῇ ἵπποδρομίῳ ἔκραξαν τὰ μέρη “ἴδωμεν, ἴδωμεν τὴν Ἀγούστιαν Ῥωμαίων.” ὁ δὲ ἐδήλωσεν “ἡ ἀντικρὺ τοῦ δημοσίου λοετροῦ, Διηγῆσεως ἐκκλησία οὕσα ὁμώνυμός ἐστι τῇ Ἀγούστῃ.” εὐφῆμησαν οὖν τὰ μέρη “Ἀναστασίας Ἀγούστης πολλὰ τὰ ἔτη.” ἡ δὲ Σοφία τοῦ Ἰουστίνου γυνὴ ἐπλήγη τὴν ψυχὴν· οὐ γὰρ ἤδει ἔχειν αὐτὸν γυναῖκα, καὶ διὰ τοῦτο προσεφιλώθη αὐτῷ ἐπὶ Ἰουστίνου, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν προβαλέσθαι εἰς βασιλέα τὸν Τιβέριον, βουλομένη γῆμαι αὐτὸν καὶ μεῖναι Ἀγούστιαν. ταύτην δὲ κατήγαγε Τιβέριος εἰς παλάτιον τὸ ἐν τῷ Ἰουλιανοῦ λιμένι, κελεύσας κουβικουλαρίους καὶ ἑτέρους τινὰς εἶναι εἰς ὑπουργίαν αὐτῆς καὶ διατηρεῖν αὐτήν· ἐτίμα δὲ αὐτὴν ἴσα μητρί, ποιῶν πᾶσαν θεραπείαν αὐτῆς.

Οὗτος ἔκτισέ τε καὶ κατεκόσμησε καὶ τὸ δημόσιον τῶν Βλαχερνῶν λοετρόν, καὶ πολλὰς ἐκκλησίας καὶ ξενῶνας ἀνέκτισεν. οὗτος καὶ τὸν λεγόμενον χρυσοτρίκλινον ἐν τῷ παλατίῳ ἐπέκόσμησέ τε καὶ κατελάμπρυνε τὸν πρόων ὑπὸ Ἰου-

9. Διηγιστέως Cedrenus

TIBERIUS.

Tiberius regnavit annos 5. is erat corporis figura iusta, pectore firmo, oculis decoris et paullum subcaeruleis; flavo capitis et barbae capillo, colore candido, vultu vicens, bonus et magnanimus quam maxime. is quum procederet in circum partes clamabant: “videamus, videamus Augustam Romanorum.” ille vero edixit: “ecclesia publico balneo Diegesis ex adverso sita cognomen Augustae habet.” partes igitur clamaverunt: “Anastasiae Augustae anni sint multi.” Sophiae autem Iustini uxoris animum ea res perculit. nesciebat enim, ei uxorem esse eaque de causa et favebat sub Iustino et persuasit huic, ut regem proponeret Tiberium, sperans se ei nupturam et Augustam mansuram. sed hanc Tiberius deduxit in palatium in Iuliani portu exstructum et cubicularios cum aliis nonnullis ei iussit ministros esse et custodes, colebat vero eam ut matrem, omnem honorem tribuens.

Hic exstruxit et ornavit publicum in Blachernis balneum, multasque ecclesias et deversoria restituit. is aureum quoque quod dicitur triclinium ornavit et composuit, quod antea a Iustino e funda-

στινοῦ ἐκ θεμελίων κτισθέντα. οὗτος Μαυρίκιον καὶ Ναρ-
σῆν κατὰ Περσῶν ἀπέστειλε. Μαυρίκιον δὲ ὑποστραφέντα
μετὰ νίκης μεγάλης ἐδέξατο ὁ βασιλεὺς μετὰ τιμῆς πολλῆς,
καὶ γαμβρόν αὐτὸν εἰσεποίησατο ἐπὶ θυγατρὶ αὐτοῦ Κων-
σταντῖνα· ὡσαύτως καὶ Γερμανὸν πατρίκιον τὸν ἐν Ἀφρικῇ⁵
στρατηγοῦντα ἐπὶ τῇ ἑτέρᾳ αὐτοῦ θυγατρὶ, ἀμφοτέρους ποιή-
σας Καίσαρας. φαγὼν δὲ καὶ συκόμορον πρῶϊμα ἀξιοθέατα
πεφαρμαγμένα, καὶ μέλλων τελευτᾶν, Μαυρίκιον βασιλέα
ἀνηγόρευσεν.

Μαυρίκιος ὁ γαμβρὸς Τιβερίου. 10

Μαυρίκιος ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι. οὗτος ἔσχε γαμβρόν
ὄνόματι Φιλιππικόν, ὃς ἔκτισε μονὴν ἐν Χρυσόπολει ἐπ' ὄνό-
ματι τῆς Θεοτόκου, στρατηγὸς δὲ παρὰ Μαυρικίου προχειρι-
ρισθεὶς καὶ ἀναλαβὼν τὰ στρατεύματα κατὰ Περσῶν ἐχώ-
ρησε, πολλὰς ἀνδραγαθίας κατ' αὐτῶν ἐνδεικνύμενος, ἅμα¹⁵
Ἡρακλείῳ στρατηγῷ. κτίζει δὲ Μαυρίκιος τὰ Καριανοῦ καὶ
τὸν ἐν αὐτῷ ἔμβολον, ὑπογράφας ἐν αὐτῷ τὰς αὐτοῦ πρά-
ξεις καὶ ἀριστείας· καὶ τὴν λιτὴν τὴν ἐν Βλαχέρναις τὴν
καλουμένην προεβείαν, τὴν κατὰ παρασκευὴν τελουμένην, ὃ
αὐτὸς τελεῖσθαι διετύπωσεν, ὡσαύτως καὶ τὴν προέλευσιν τῆς²⁰
ὑπεραγίας Θεοτόκου ἀπαρτίσας καὶ τὸ ἐν αὐταῖς δημόσιον
λοετρόν. οὗτος κτίζει καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα,
ὄντα πλησίον τοῦ σωτηρίου.

mento exstructum erat. hic Mauricium et Narsetem adversus Persas misit. Mauricium magna cum victoria redeuntem rex multo cum honore accipit et generum fecit data ei filia Constantina; item Germano patricio in Africa milites ducenti alteram filiam in matrimonium dedit, utrumque Caesarem constituens. quum autem praematura et mira sycomora edisset venenata et iam in eo esset ut moreretur, Mauricium regem profuntiaivit.

MAURICIUS TIBERII GENER.

Mauricius regnavit annos 20. is generum habuit Philippicum, qui monasterium exstruxit Chrysopoli dictam a matre dei; dux autem a Mauricio electus exercitu accepto adversus Persas profectus magnam virtutem eo bello una cum Heracleo duce praestitit. exstruxit autem Mauricius Cariani aedem et eius porticum, inscribens res gestas et facinora sua. idem processionem in Blachernis, quae προεσβεία dicebatur, et parascena fiebat, celebrare instituit; praeterea processum sanctissimae deiparae et publicum ibi balneum confecit; condidit etiam 40 sanctorum templum prope soterium.

Οὗτος οὖν ὁ Μανρίκιος ὄρητο ἐκ τῆς τῶν Καππαδο-
 κῶν χώρας, ἦν δὲ τῇ ιδέα μεσηλιξ, εὐσθενής, λευκόχρους,
 στρογγύλην ἔχων τὴν ὄψιν, πυθούκης, ἀναφάλας, εὐρύ, ἀπώ-
 γων, κειρόμενος τὸ γένειον καθὸ Ῥωμαίοις ἐστὶν ἔθος. ἐπὶ
 5 τούτου Χαγάνος ὁ τῶν Ἀβάρων ἀρχηγός, τὰς σπονδὰς δια-
 λύσας, ἐπὶ τὴν Θράκην χωρεῖ καὶ πολλὰ στρατεύματα τῶν
 Ῥωμαίων ἀνεῖλε· τοῦ δὲ βασιλέως καὶ αὐτοῦ ἐξιόντος καὶ
 ἐν τῷ Δαονίῳ γενομένου, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ γυναῖον ἔτικτε καὶ
 οἰκτρὰς φωνὰς ἤφει· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπέστειλε μαθεῖν τὸ
 10 συμβάν, καὶ εἶδεν παῖδιον γενηθὲν ἄνευ ὀφθαλμῶν καὶ βλε-
 φάρων, μήτε χεῖρας μήτε βραχίονας ἔχον· πρὸς δὲ τὸ ἰσχίον
 ἰχθύος οὐρὰ προσπεφυκυῖα ὑπῆρχεν αὐτῷ. ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ
 ἔξωθεν τοῦ Βυζαντίου χωρία ἐτέθησαν ἕν μὲν παῖδιον τε-
 τράπου καὶ ἕτερον δικόρουρον. οἱ δὲ τὰς ἱστορίας γράφοντες
 15 λέγουσιν, ἐν αἷς τοιαῦτα τίκονται, μὴ σημαίνειν ἀγαθὰ ταῖς
 πόλεσιν. τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὁ ἵππος τοῦ βασιλέως διερ-
 ράγη πεσών. ὁ δὲ τούτοις οἰωνισάμενός ὑπέστρεψεν ἐν τῇ
 πόλει, Πρίσκον ἀποστείλας τὸν ἴδιον γαμβρὸν κατὰ Σκυθῶν
 μετὰ παντός τοῦ στρατοῦ· οἱ τοὺς Σκύθας νικήσαντες ἀν-
 20 τᾶραι κατὰ τοῦ βασιλέως ἐβουλεύοντο. ἔμεινε δὲ ἐπ' αὐτοῖς
 ὁ βασιλεὺς· πολέμου συγκροτηθῆναι μέλλοντος μεταξὺ Ῥω-
 μαίων καὶ Ἀβάρων ὑπέθετο Μανρίκιος ὁ βασιλεὺς τῷ στρα-
 τηγῷ τῷ καταπιστευθέντι τὸ στρατεύμα προδοῦναι τούτους

10. γενηθέντα C

15. ἐν] ἢ ἐν C

20. ἐμῆνιε?

Hic igitur Mauricius, oriundus e Cappadocia, statura fuit medio-
 cri, robustus, candidus, facie rotunda, rufus, recalvaster, naribus saga-
 cibus, barba nulla, tondens eam, ut mos est Romanorum. eo regnante
 Chaganus Avarorum dux, foedere rupto, in Thraciam irrupit et mul-
 tos exercitus Romanorum cecidit; contra quem quum rex exiret et
 Daonii esset, illa nocte mulier peperit ac lugubres voces edebat. mi-
 sit rex, ut audiret quid accidisset, et vidit infantem natum esse ocu-
 lis et superciliis carentem, neque manus neque brachia habentem:
 inguini autem caudam piscis habebat innatam. sed etiam extra By-
 zantium nati sunt pueri alter quadrupes alter biceps. historici di-
 cunt, urbibus in quibus talia nascantur, non bona omina esse. eo-
 dem die etiam equus regis concidens ruptus est. his auspiciis motus
 ille in urbem rediit, misso contra Scythas Prisco genero cum omni
 exercitu. hi, Scythis victis, reditionem moliti sunt adversus regem.
 sed superavit eos rex. quum in eo esset, ut bellum oriretur inter
 Romanos et Avaros, Mauricius rex duci, cui mandatus erat exercitus,
 illum tradere hostibus mandavit propter seditionem, quam contra

τοῖς πολεμίοις δι' ἣν ἀνταρσίαν κατ' αὐτοῦ ἐμελέτησαν· ὅπερ καὶ γέγονε. συνελήφθη οὖν πλῆθος πολὺ, καὶ ἤγαγον αὐτοὺς οἱ Σκύθαι ἐξωνηθῆναι παρὰ Ῥωμαίων. ἐδήλωσε δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ Χαγάνῳ δωρεὰν αὐτῷ πάντας ἀπολυθῆναι, εἰ τὴν εἰρήνην φιλεῖ· ὁ δὲ ἀντεδήλωσεν “ἀποδίδωμί πάντας κατὰ 5 ψυχὴν ἐν νόμισμα κομιζόμενος.” τοῦ βασιλέως μὴ ἀνυσχομένου δοῦναι, ἀνὰ ἡμισυ νόμισμα ἤξιωσε λαβεῖν ὁ βάρβαρος· καὶ μηδὲ τοῦτο καταδεξαμένου τοῦ βασιλέως, θυμωθείς ὁ βάρβαρος ἀπέκτεινε χιλιάδας δώδεκα ἐν τῷ κάμπῳ τοῦ τριβουναλίου τὸ ὄν πλησίον τοῦ ἐβδόμου· ὅθεν ἐκ τούτου 10 τοῦ ἡμισήθη Μαυρίκιος ὑπὸ πάντων. ὁ δὲ μεταμεληθεὶς, καὶ τὸ μέλλον κριτήριον ἐννοήσας, εἴλετο μᾶλλον ἐνταῦθα τὴν ἁμαρτίαν ἀπολαβεῖν, καὶ μὴ ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ κριτηρίου· καὶ ποιήσας δεήσεις ἐγγράφους ἀπέστειλεν εἰς τε τοὺς πατρι- αρχικοὺς θρόνους καὶ εἰς ἀσκητήρια καὶ μοναστήρια μετὰ 15 δώρων πολλῶν, ὅπως εὖξωνται περὶ αὐτοῦ, ἵνα τὴν ἁμαρτίαν ἐνταῦθα ἀπολάβῃ. προεσκανδαλιζέτο δὲ καὶ εἰς Φιλίππικὸν γαμβρὸν αὐτοῦ διὰ τὸ φ γράμμα· οὕτως γὰρ εἶπον Μαυρικίῳ, ὅτι μέλλει φ αὐτὸν διαδέχεσθαι· ὁ δὲ δι' ὄρκων πολλῶν ἐπληροφόρει Μαυρίκιον καθαρὸς εἶναι τῆς ὑποψίας 20 ταύτης. ὁ δὲ Μαυρίκιος τὸν θεὸν ἱκετεύσας ὑποσθῆναι τῆς ἁμαρτίας, εἶδεν ἐνύπνιον τοιοῦτον, ὡς ὅτι λαοῦ πλείστου παρεσιτώτος τῇ εἰκόνι Χριστοῦ ἐν τῇ χαλκῇ πύλῃ τοῦ παλατίου φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς εἰκότος λέγουσα “ἀγάγετέ μοι Μαυρί-

ipsum moverat. quod et factum est. capta igitur est magna multitudo, et duxerunt eos Scythae ut emerentur a Romanis. indicavit autem rex Chagano, ut nullo pretio sibi omnes redderet, si pacem cuperet. ille contra: “reddam,” inquit, “si unum pro singulo homine nummum accepero.” quod quum rex dare nollet, dimidium pretium barbarus se accipere velle significavit, et quum ne hoc quidem rex vellet, iratus barbarus interfecit duodecim millia in campo tribunalis prope septimum milliarium. illo ex tempore omnibus invisus erat Mauricius. ipse vero, quum facti eum poeniteret, iudicii futuri memor, hic maluit peccato se liberare, quam in iudicio terribili; et preces litteris scriptas misit ad sedes patriarchales et ad asceteria et monasteria cum multis donis, ut pro se precarentur, quo peccato liberaretur. irascebatur vero etiam Philippico genero propter φ litteram; dixerant enim Mauricio, fore ut φ eum exciperet; sed ille multis iuribus iurandis ei persuasit, ut liber esset ab hac suspitione. Mauricius precatus a deo, ut peccato liberaretur, hoc somnium vidit; magna astante multitudine ad Christi simulacrum in porta aenea

κιοι," ὃν ἀγαγόντες παρέστησαν, καὶ φησὶν ἡ θεία φωνὴ "ποῦ
 θέλεις, ὦ Μαυρίκιε, ἀποδώσω σοί; ἐνταῦθα ἢ ἐν τῷ μέλ-
 λοντί αἰῶνι;" ὁ δὲ γενόμενος ἔντρομος ἀποκριθεὶς εἶπε "φι-
 λάνθρωπέ κύριε, ὧδε καὶ μὴ ἐκεῖ." καὶ εὐθέως ἐκέλευσεν
 5 ἐκδοθῆναι αὐτόν τε καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ πᾶσαν
 τὴν συγγένειαν αὐτοῦ Φωκῆ τῷ στρατιωτῇ. διηρμισθεὶς οὖν
 ἀπέστειλεν εὐθύς τὸν παρακοιμώμενον αὐτοῦ ἀγαγεῖν Φιλιπ-
 πικόν, ὃς ἐν τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ἰδὼν τὸν παρακοιμώμενον καὶ τῆς
 ἑαυτοῦ ζωῆς ἀπογνούς ἠτήσατο κοινωνῆσαι, καὶ οὕτως ἀπῆει
 10 πρὸς τὸν βασιλέα καταλιπὼν τὴν γυναῖκα ἐπὶ σάκκου καὶ
 σποδοῦ θρηνοῦσαν. ἐλθὼν δὲ πρὸς τὸν βασιλέα ἔπεσεν ἐν
 τοῖς ποσὶν αὐτοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκέλευσεν ἐξελθεῖν τὸν πα-
 ρακοιμώμενον, καὶ ἐξελθόντος ἔπεσε καὶ αὐτὸς εἰς τοὺς πόδας
 Φελιππικοῦ λέγων "συγχώρησόν μοι, ἀδελφέ, ὅτι ἡμαρτίαν
 15 σοι πολλά. σὲ γὰρ ὑπενόουν τῇ ζωῇ μου ἐπιβουλεύουσαι, ἀλλὰ
 νῦν ἔγνω ἀθῶόν εἶναι σε. παρακαλῶ οὖν σε εἰπεῖν μοι εἰ
 γινώσκεις ἐν τοῖς τάγμασι Φωκῶν τινὰ στρατιωτὴν." ὁ δὲ
 Φιλιππικὸς εἶπεν "ἕνα γινώσκω, ὃς πρὸ καιροῦ πεμφθεὶς ἐκ
 τοῦ στρατοῦ ἀπέλεγε τῷ κράτει σου." καὶ ὁ βασιλεὺς ἔφη
 20 "ποίας ἐστὶ γνώμης;" ὁ δὲ εἶπε "δειλὸς καὶ θρασύς." ὁ δὲ
 βασιλεὺς ἔφη "εἰ δειλός, καὶ φονεύς," καὶ διηγήσατο ὁ βα-
 σιλεὺς αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον. ὁ δὲ εἶπεν "ἴδε πῶς γράμμα οὐ
 λείπει τῷ θεῷ, δέσποτα, ὅταν θέλῃ δοῦναί τι τὴν βασι-
 λείαν." ἔφθασε δὲ καὶ ὁ ἀποσταλεὶς μαγιστριανὸς φέρων

palatii, vox edita est e simulacro haecce: "ducite ad me Mauricium,"
 quo adducto et apposito, divina vox: "ubi vis," inquit "Maurici, te
 puniam? utrum hic an in futura vita?" ille vero exterritus respon-
 dit; "amantissime domine, hic, non illic." atque extemplo iussit
 eum cum muliere et liberis omnibusque cognatis Phocae militi tradi.
 expectatus igitur iussit extemplo excubitorem adducere Philippicum,
 qui simulacrum vidit excubitorem de vita sua desperans rogavit, ut par-
 ticeps esset, et ita abiit ad regem, relicta muliere in sacco et cinere
 flente. quum ad regem venisset, ad pedes procubuit. rex excubito-
 rem iussit egredi foras eoque egresso ipse quoque procubuit ad pe-
 des Philippici, dicens: "ignosce mihi, frater quod peccavi in te multa;
 te enim suspicabar vitae meae insidiari; nunc cognovi, innocentem
 te esse; moneo igitur nunc te, ut mihi dicas, num noveris in exer-
 citu Phocam quendam militem." Philippicus contra: "unum," inquit,
 "novi, qui missus ex exercitu contra potestatem tuam locutus est."
 atque rex: "qua," inquit natura? ille "ignavus," inquit, "et au-
 dax. rex: "si ignavus," inquit, "etiam interfector." et narravit ei

ἀπόκρισιν ἐκ τῶν ἁγίων ὅτι ὁ θεὸς τὴν μὲν ψυχὴν σου σώ-
 ζει δεξιόμενος τὴν μετάνοιάν σου, τῆς δὲ παρούσης ζωῆς μετὰ
 πολλῆς θλίψεως καὶ κινδύνων ἐκπίπτεις· ἕπερ ἀκούσας Μαν-
 ρίκιος ἐκ ψυχῆς ἠὺχαρίστησε τῷ θεῷ. κατεσκεύασε δὲ στέμμα
 Σοφία ἡ τοῦ Ἰουστίνου γυνὴ καὶ Κωνσταντίνα γυνὴ Μαυρι- 5
 κίου τῷ βασιλεῖ ὑπερφυῆς καὶ ὑπέριτιμον· ὁ δὲ τοῦτο θεα-
 σάμενος καὶ θαυμάσας τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου πάσχα ἀπελ-
 θὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦτο ἀνέθηκε τῷ θεῷ.

Τοῦ μετοπώρου δὲ καταλαβόντος, καὶ τοῦ βασιλέως γρά-
 ψαντος Πέτρῳ τῷ στρατηγῷ παραχειμάσαι μετὰ τῶν ταγμα- 10
 των ἐν τῇ τῶν Σκλάβων χώρα, ἀντιεῖπεν ὁ λαός· ὄθεν οἱ
 ἄρχοντες εἰς ἐν τὰ πλήθη συναγαγόντες προβάλλονται εἰς βα-
 σιλέα Φωκᾶν τὸν στρατιώτην. τοῦ δὲ Πέτρου καὶ τῶν λοι-
 πῶν ἀρχόντων εἰς τὴν πόλιν παραγενομένων καὶ τοῦτο τῷ
 βασιλεῖ εἰπόντων, Μανρίκιος τὸ καὶ αὐτοῦ μῖσος τοῦ λαοῦ 15
 εἰδώς, μεσοῦσης τῆς νυκτός, τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα ἀποδυά-
 μενος εἰσῆλθεν εἰς δρόμωνα σὺν τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις,
 φεύγων τὴν ἐπανάστασιν τοῦ λαοῦ. καὶ μετὰ κινδύον εἰς
 τὸν ἅγιον Ἀυτόνομον διασωθεὶς, βουλόμενος εἰς τι φρούριον
 ὄχυρόν καταφυγεῖν, οὐκ ἴσχυσεν· αἴφνης γὰρ ἐπιτίθενται 20
 αὐτῷ σφοδρότατοι πόνοι ἀρθριτίδος, ὥστε κεῖσθαι αὐτὸν
 ἀμετακίνητον. ὁ δὲ Φωκᾶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ δῆμον
 τῶν προσιῶν δεχθεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰ βα-

rex somnium. ille vero: "en," inquit, "ut littera deo non deest, do-
 mine, si dare vult alicui regnum." celeriter vero magistrianus mis-
 sus e sacris rettulit responsum, deum servaturum esse eius animum,
 accepta poenitentia, ex vita praesenti autem magna miseria et peri-
 culis eum egressurum. quibus auditis Mauricius pio animo celebra-
 vit deum. paraverunt autem Sophia Iustini uxor, et Constantina
 Mauricii uxor, regi permagnam et magnificentissimam coronam, quam
 rex quum vidisset et admiratus esset, eodem sancti paschatis die in
 ecclesiam abiens, deo sacravit.

Bruma autem imminente quum rex scriberet ad Petrum ducem,
 ut hibernaret in terra Slavorum, exercitus non obedivit. quare prin-
 cipes, populo coacto, regem proposuerant Phocam ducem. quum vero
 Petrus et reliqui duces in urbem venissent idque regi indicassent,
 Mauricius, populi contra se odii bene sciens, media nocte vesti regia
 abiecta dromonem conscendit cum muliere et liberis, fugiens seditio-
 nem populi. postquam cum periculo ad sanctum Autonomum venit,
 in firmum aliquod castellum fugere non potuit; subito enim vehe-
 mentissimae arthritides cum invaserunt, ut iaceret immotus. Phocas
 autem a populo et prasinorum factione acceptus in urbem et regiam

σίλεια. τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ Θεοδοσίον ἀπέστειλε Μανρίκιος πρὸς Χοσρόην τὸν βασιλέα Περσῶν, μετὰ γραμμάτων ἀναμνησκόντων τὰς εἰς αὐτὸν εὐεργεσίας, καὶ ὡς δι' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν Περσῶν κατεκράτησεν. ἔκτοτε οὐδεὶς ἔγνω τί γέγονεν ὁ αὐτὸς Θεοδοσίος. τὴν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀρχὴν διεῖπεν Ἰωάννης. Χοσρόης δὲ τὴν τῶν Περσῶν ἀθροίσας δύναμιν κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησεν ἐπὶ Φωκᾶ, καὶ πολλὰς πόλεις καὶ χώρας τῶν Ῥωμαίων ἐπόρθησεν.

Φωκᾶς ὁ τύραννος.

- 10 Φωκᾶς ὁ τύραννος ἐβασίλευσεν ἔτη ὀκτώ, στέψας καὶ Λεοντῶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰς Ἀγούσταν. οὗτος ὁ Φωκᾶς ἦν κεντυρίων τῇ τάξει, τὴν τοῦ σώματος ἀναδρομὴν μέσος, δύσμορφος, ἐκπληκτικὴν ἔχων τὴν ὄψιν καὶ τὴν τρίχα πυρροῖζουσαν, σύνόφρυσ τέ καὶ τὸ γένειον κειρόμενος, ἔχων οὐλλὴν
 15 ἐπὶ τῆς παρειᾶς αὐτοῦ, ἣτις ἐν τῷ θυμοῦσθαι αὐτὸν ἐμελαίνετο, οἰνοβαρῆς, αἰμοχαρῆς καὶ πρὸς γυναῖκας ἐπτοημένος, φοβερὸς καὶ θρασὺς ἐν τῷ φθέγγεσθαι, ἀσυμπαθῆς καὶ θηριώδης τὸν τρόπον. εἰς δὲ τὸ ἵππικὸν ἀνελθόντος, καὶ στάσεως γενομένης περὶ προτιμήσεως τόπου τοῖς μέρεσιν, ἔκραξαν
 20 οἱ δῆμοι “Μανρίκιος ζῆ, οὐκ ἀπέθανεν, ἐρωτηθῆτω.” τότε ὁ ἀλάστωρ κινεῖται πρὸς τὸν φόνον Μανρικίου, καὶ ἤχθη

domum ingressus est. filium autem Theodosium misit Mauricius ad Chosroen Persarum regem cum litteris, in quibus de suis erga illum beneficiis scripserat et quemadmodum se adiuvante imperium Persarum occupasset. inde nemo cognovit quid factum sit de Theodosio illo. episcopatu fungebatur Ioannes. Chosroes autem, Persarum vi coacta, contra Romanos ivit adversus Phocam multasque urbes et agros Romanorum vastavit.

PHOCAS TYRANNUS.

Phocas tyrannus regnavit annos 8, Leontone uxore Augusta coronata. hic Phocas fuerat centurio in exercitu, corporis statura mediocri, deformis, vultum habens turgidum, comam rubram, supercilia iuncta et barbam tonsam: in mala cicatricem habebat, quae, quum irascebatur, nigrescebat; erat vinosus, caede gaudens et feminarum amans, saevus et audax in dicendo, sine misericordia et horridis moribus. quum vero in circum venisset, seditione inter partes orta de honore loci clamaverunt factiones: “Mauricius vivit, non mortuus est, interrogetur.” tunc homo impius commotus est ut Mauricium occideret. vincetus Mauricius in portum Eutropii ductus est. antea au-

Μαυρίκιος δέσμιος εἰς τὸν Εὐτρόπιον λιμένα. προκολάζων δὲ αὐτὸν ὁ μισοφύλος τῇ θεωρίᾳ τοὺς πέντε ἄρρενας υἱοὺς αὐτοῦ ἔμπροσθεν αὐτοῦ σφαγῆναι προστάττει. ὁ δὲ Μαυρίκιος φιλοσοφῶν τῷ δυστυχήματι συνεχῶς ἐπεφθέγγετο “δικαιος εἶ, κύριε, καὶ δικαία ἡ κρίσις σου.” τῆς δὲ τιθρηνης 5 ὑποκλεψιάσης ἐν ἑκ τῶν πέντε βασιλικῶν παιδίων, καὶ τὸ ἴδιον ἀντιδιδούσης πρὸς ἀναιρέσειν, ὁ Μαυρίκιος οὐ κατεδέξατο, ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἐπεζήτησεν ἐλθεῖν καὶ αὐτὸ ἀναιρεθῆναι. καὶ οὕτω καὶ αὐτὸς ἀπειμήθη τὴν κεφαλὴν, τοῦ ἀθλίου Φωκᾶ προστάξαντος τὰς τούτων κεφαλὰς ἐν τῷ κάμπῳ τοῦ τριβου- 10 ναλίου ἀποτεθῆναι· καὶ ἐξήρχοντο οἱ τῆς πόλεως, καὶ ἐθεώρουσαν αὐτάς ἕως οὗ ἐπώρθησαν· καὶ τότε συνεχώρησεν αὐτὰ τοῖς ποθοῦσιν ἀποδοθῆναι. τὴν δὲ Μαυρικίου γυναῖκα σὺν ταῖς τρισὶ θυγατρῶσιν αὐτῆς μετ’ οὐ πολὺ διαβληθεῖσαν ὡς κατ’ αὐτοῦ μελετώσαν ἀνεῖλεν ἐν τῷ μύλῳ τοῦ Εὐτρο- 15 πίου. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ τοῦ Μαυρικίου διώλεσεν ὁ παράνομος. τὸ δὲ σῶμα Μαυρικίου καὶ τὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐτέθησαν ἐν τῷ σεμνεῖῳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μάμαντος, ὅπερ ἔκτισε Φαρασμένης ὁ ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως Ἰουσι- 20 νου, πλησίον τῆς ξηροκέρκου πόρτης. ἐπεγράφη δὲ τῷ τάφῳ αὐτῶν ἔλεγειον τόδε.

“Ἄδ’ ἐγὼ ἡ τριτάλαινα καὶ ἀμφοτέρων βασιλῶν,
Τιβερίου θυγάτηρ Μαυρικίου τε δάμαρ,

tem puniens eum aspectu sceleratus quinque filios eius coram eo interfici iubet. Mauricius autem de calamitate philosophans perpetuo clamavit: “Iustus es, domine, et iustum est iudicium tuum.” quum nutrix unum e quinque regis infantibus detraxisset suumque ipsius infantem ad caedem substituisset, Mauricius id non accepit, sed suum infantem venire et interfici iussit. atque ita ipsius quoque caput abscisum est, et misero Phoca iubente, cum reliquis in campo tribunalis depositum. proveniebant cives et videbant ea dum putrefacta sunt; tum demum concessit, optantibus ut traderentur. Paulo post Mauricii uxorem cum tribus filiabus incusatum, tanquam aliquid contra se moliretur, interfecit in portu Eutropii. quin etiam omnes cognatos Mauricii exstinxit tyrannus. corpus autem Mauricii eiusque uxoris et liberorum sepeliverunt in sacro sancti martyris mamantis, quod extruxerat Pharasmenes, cubicularius Iustini regis, prope portam areae. inscripta est sepulcro eorum haec elegia:

Haec ego ter misera et utriusque regis
Tiberii filio Mauricii uxor

ἡ πολύπαις βασιλεία, καὶ ἡ δεῖξασα λοχεῖη
ὡς ἀγαθὸν τελέθει καὶ πολυκοιρανίη,
κεῖμαι σὺν τεκέεσσι καὶ ἡμετέρῳ παρακοίτῃ,
δῆμον ἀτασθαλίη καὶ μανίη στρατιῆς.

5 ἔτλην τῆς Ἐκάβης πολὺ χεῖρονα, τῆς Ἰοκάστης.
αἶ αἶ τῆς Νιόβης ἔμπνοός εἰμι νέκυς.

καὶ ναὶ τὸν γενέτην. τί μᾶτην τὰ νεογνὰ ἔκτειναν,
ἀνθρώπων κακίης μηδὲν ἐπιστάμενα;
ἡμετέροις πειάλοισι κατὰσκιος οὐκέτι Ῥώμη·

10 ῥίζα γὰρ ἐκλάσθη Θρηζικίοις ἀνέμοις.

Ἐκτοτε δὲ Φιλιππικὸς ἀποκειράμενος καὶ ἱερωσύνην λα-
βῶν, ἐν Χρυσουπόλει διατελῶν ἠσυχῶς ἐτελεύτησε. καὶ ἀπὸ
τότε οὐ διέλιπε τῇ πολιτείᾳ δυστυχήματα ποικίλα τε καὶ ἐπάλ-
ληλα· ὃ τε γὰρ Χοσρόης ὁ Πέρσης τὴν εἰρήνην διέλυσε,
15 καὶ Ἀβάρις τὴν Θράκην ἐδήωσαν καὶ ἄμφω τὰ στρατόπεδα
τῶν Ῥωμαίων διέφθειραν, καὶ χειμῶν βαρύτατος γεγόνεν
ὥστε παγῆναι τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς ἰχθύας τεθνᾶναι.

Ποιήσαντος δὲ αὐτοῦ ἵππικόν, καὶ τῇ ἑσπέρᾳ πολλῶ ὄνῳ
χρησαμένου καὶ βραδύνοντος ἀνελθεῖν, ἔκραζεν ὁ δῆμος “ἀνά-
20 τειλον Φωκά·” μὴ ἔξερχομένου δὲ αὐτοῦ τάχιον πρὸς τὴν
θεῖαν ἔφη ὁ δῆμος “πάλιν τὸν καῦκον ἔπιες, πάλιν τὸν νοῦν
ἀπώλεσας.” ἔφ’ οἷς μανεῖς πολλοὺς ἠκρωτηρίασε καὶ πολλῶν
κεφαλὰς ἀπέτεμε. τοῦ δὲ ὄχλου πῦρ εἰς τὸ πραιτώριον βάλ-

liberis fecunda regina et quae ostendi pariendo
bonum esse etiam multorum imperium
iaceo cum liberis nostroque marito
populi scelere et exercitus furore.
perpressa sum multo peiora Hecuba et Iocasta
heu heu Niobes animatum corpus sum.
proh patrem! quid nequicquam infantes interfecerunt
hominum malignitatis inscius?
nostris foliis nunquam inumbratur Roma:
radix enim Thraciis ventis fracta est.

Inde Philippicus tonsus et sacerdos factus Chrysopoli vivens tran-
quille mortuus est. atque inde ex hoc tempore non reliquerunt ci-
vitatem calamitates variae et continuae. Chosroes enim Persa pacem
rupit, et Avari Thraciam vastaverunt, et utrumque exercitum Roma-
norum attriverunt; hiems etiam gravissima erat, ut mare gelaret et
pisces morerentur.

Quum instituisset cursum equorum, vesperi autem multum vini
bibisset et egredi cunctaretur, clamavit populus “surge Phoca!” quum
vero non celerius ad spectaculum egrederetur, populus “iterum,” in-
quit, “caucum bibisti, iterum mentem perdidisti.” quo iratus mul-

λοντος ἐξῆλθον πάντες οἱ δέσμοι καὶ ἔφυγον. ὁ δὲ αὐτὸς Φωκάς ἀρμάμεντον τὸ ὄν πλησίον τῶν παλατίων τῆς Μαγναύρας, στήσας ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ κίονα κτιστόν, καὶ τὴν στήλην αὐτοῦ ἐπάνωθεν.

Ὁ δὲ γαμβρὸς αὐτοῦ Κρίσπος ὁ πατρίκιος, μὴ ὑποφέρων 5
δρᾶν τοὺς τε ἀδίκους φόνους καὶ τὰ δεινὰ τὰ ὑπὸ Φωκᾶ γινόμενα, ἔγραψε πρὸς Ἡράκλειον στατηγὸν ὄντα ἐν Ἀφρικῇ μετὰ τοῦ στόλου, ὅπως ἀνέλθωσι κατὰ τοῦ τυράννου Φωκᾶ. ὁ δὲ αὐτὸς Ἡράκλειος ἐξ Ἀφρικῆς πλοῦτα πολλὰ ἐξοπλίσας καὶ στρατὸν τὴν Κωνσταντινούπολιν κατέλαβεν, ἐπιφερόμενος καὶ τὴν ἀχει- 10
ροποίητον εἰκόνα τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ ἡμῶν. καὶ πολέμου κροτηθέντος μεταξὺ Φωκᾶ καὶ Ἡρακλείου εἰς τὸν Σοφίας λιμένα, ἤτηθεις ὁ ἀλιτήριος ἔφυγεν εἰς τὰ βασίλεια. Φωτεινὸς δέ τις ὑπὸ Φωκᾶ εἰς τὴν σύζυγον ἀδικηθεὶς, εἰσελθὼν μετὰ στρατιωτῶν εἰς τὰ βασίλεια, ἀτίμως ἐκ τοῦ θρόνου τοῦτον 15
ἀναστήσας, καὶ τῆς βασιλικῆς ἐσθῆτος ἀπογυμνώσας τὸν ἄθλιον Φωκᾶν καὶ μέλανα χιτῶνα ἐνδύσας καὶ κλοιὰ περιθεὶς, ἀτιμον πρὸς Ἡράκλειον ἀπήγαγεν, ὃν θεασάμενος εἶπεν “οὕτως, ἄθλιε, τὴν πολιτείαν διώκησας;” ὁ δὲ ἀπεγνωσμένος ὢν ἔφη “σὺ κάλλιον καὶ κρεῖττον ἔχεις διοικῆσαι.” καὶ ἐκέλευσεν Ἡρά- 20
κλειος πρῶτον μὲν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐκκοπήναι, εἶθ’ οὕτως καὶ τοὺς ὠμούς αὐτοῦ ἀκρωτηριασθῆναι, καὶ τὰ αἰδοῦτα ἐκτμηθῆναι καὶ κοντῶ ἀναρτηθῆναι διὰ τὰς ἀμέ-

tos mutilavit multorumque capita praecidit. plebe autem ignem iniiciente in praetorium, omnes vincti fugerunt. idem Phocas armamentarium prope Magnaurae palatium (aedificavit), in medio eo columnam erigens, cui statuam imposuit.

Crispus autem patricius eius gener, non ferens aspectum combustarum caedium et scelerum a Phoca factorum, litteras dedit ad Heraclium, qui in Africa classi praeerat ut surgerent contra Phocam tyrannum. ipse autem Heraclius, multis navibus ex Africa paratis et exercitu, cepit Cpolin, afferens etiam imaginem domini et dei nostri manu non factam. ac certamine inter Phocam et Heraclium commisso in Sophiae portum, victus scelestus ille fugit in regiam. Photinus quidam, cuius uxorem Phocas stupraverat, in regiam ingressus cum militibus ignominiose de solio infelicem Phocam deiecit, veste regia eum spoliavit, vestem atram ei iniiecit, collaria addidit et tali ignominia affectum ad Heraclium duxit, qui quum eum videret: “itane,” inquit, “miser, civitatem administravisti?” ille vero perditus: “tuum est,” inquit, “melius administrare.” iussit Heraclius primum manus eius et pedes praecidi, deinde eadem ratione humeros mutilari, tum pudenda amputari et de conto suspendi propter immodicas iniurias

τροὺς ὕβρεις ἄς ἐπράξεν, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν καρφαλὴν ἀποτμηθῆναι, τὸ δὲ καταλειφθὲν σῶμα τοῦ δυσωνύμου συρὲν κατὰ τὴν τοῦ βοῦς λεγομένην ἀγορὰν τῷ πυρὶ παραδοθῆναι. μοναχὸς δὲ τις ἄγιος, ὡς φασιν, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Φωκᾶ πρὸς θεὸν δικαζόμενος ἔλεγε πολλάκις “κύριε, διὰ τί τοιοῦτον παράνομον βασιλέα δέδωκας τοῖς Χριστιανοῖς;” ἦλθε δὲ αὐτῷ φωνὴ ἀόρατος “ὅτι χεῖρονα τούτου οὐχ εὔρον πρὸς τὴν κακίαν τῶν νῦν κατοικούντων ἐν τῇ πόλει.”

Ἡράκλειος ὁ μέγας.

10 Ἡράκλειος ὁ μέγας ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα, στεφθεὶς ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ὑπὸ Σεργίου πατριάρχου ἐστέφθη δὲ ἅμα αὐτῷ καὶ ἡ μεμνηστευμένη αὐτῷ Φαβία, ἡ καὶ Εὐδοκία μετονομασθεῖσα, Αὐγούστα. τοῖς στεφάνοις τοῦ γάμου ὁμοῦ αὐτοκράτωρ καὶ νυμφίος ἀναδειχθεὶς, καὶ ἐν τῇ
15 μεγάλη ἐκκλησίᾳ ὑπὸ πάσης τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ λαοῦ βασιλεύς. συνέ * * δὲ τούτοις καὶ συνευδόκει Κρίσπος ὁ γαμβρὸς τοῦ Φωκᾶ.

Οὗτος ὁ Ἡράκλειος ἦν τὴν ἡλικίαν μεσηλιξ, εὐσθενής, εὐστερονος, εὐόφθαλμος καὶ ὀλίγον ὑπόγλαυκος, ξανθὸς τὴν
20 τρίχα καὶ λευκὸς τὴν χροιάν, ἔχων τὸν πῶγωνα πλατὺν καὶ πρὸς μῆκος ἐκκρεμῆ. ὀπηνίκα δὲ πρὸς τὸ τῆς βασιλείας ἦλ-

16. συνέπρατιε?

quas fecerat; tum vero etiam caput abscindi, reliquum autem corpus raptum in boario quod dicitur foro igni tradi. monachus quidam sanctus, ut ferunt, coram deo litigans saepe dicebat: “domine cur tam scelestum regem dedisti Christianis?” venit autem ad eum vox occulta: “quia illo peiorem non inveni ad nequitiam eorum, qui nunc in urbe habitant.”

HERACLIUS MAGNUS.

Heraclius magnus regnavit annos 30, coronatus in oratorio sancti Stephani a Sergio patriarcha, coronata est simul cum eo sponsa eius Fabia, quod nomen mutatum est in Eudociam, Augusta. nuptiarum coronis factus est simul princeps et maritus, rex salutatus in magna ecclesia a toto senatu et populo. adiuvit autem haec et consensit Crispus gener Phocae.

Hic Heraclius statura fuit mediocri robustus, pectore lato, bonis oculis et subcaeruleis, capillo flavo, colore candido, barbam habebat latam et prolixam. evectus autem ad imperii honorem, statim capillum et barbam more regio totondit. aliquo post tempore ipsum

θεν ἀξίωμα, εὐθέως ἐκείρατο τὴν κόμην καὶ τὸ γένειον τῆ βασιλικῆ στήματι. μετὰ δέ τινα χρόνον στρατηγὸν αὐτὸν τὸν Κρίσπον Καπποδοκίας ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς, ἀπέστειλε δὲ φιλοφρονούμενος αὐτὸν πάμπολλα. ἐκεῖ τοίνυν ἀπελθὼν ἐλοιδόρει Ἡράκλειον, καὶ ἀνταρσίαν ἐμελέτα κατ' αὐτοῦ. ἐλθὼν 5 δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, τὰ κατ' αὐτοῦ γεγραμμένα κρατῶν ἐπὶ χάριτον, καὶ κρούσας ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς συγκλήτου ἔφη “ταλαίπωρε, γαμβρὸν οὐκ ἐποίησας, καὶ πῶς ἂν φίλον ἀληθῆ ποιήσεις;” εἶτα κληρικὸν αὐτὸν ποιήσας ἐν τῇ μονῇ τῆς χώρας περιώ- 10 ρισεν, ἐν ἧ καὶ ἐτελεύτησεν.

Οἱ δὲ Πέρσαι παρέλαβον τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν ἀγίαν πόλιν, καὶ πολλὰς μυριάδας διὰ χειρὸς τῶν Ἰουδαίων Χριστιανούς ἀνεῖλον, ἤχμαλώτευσαν δὲ καὶ Ζαχαρίαν τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύ- 15 μων, καὶ τὰ τίμια ξύλα ἔλαβον καὶ ἐν Περσίδι ἀπήγαγον· ὁσαύτως παρέλαβον Αἴγυπτον καὶ Λιβύην καὶ ἕως Αἰθιοπίας, ἦλθον δὲ καὶ ἕως Καλχηδόνας, καὶ ταύτην παρέλαβον. ἀπέστειλε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος πρέσβεις πρὸς Χοσρόην αἰτούμενος εἰρήνην· ὁ δὲ τούτους ἀπεπέμψατο εἰρηκῶς “εἰ 20 ἀρνήσεται ὁ βασιλεὺς ὑμῶν τὸν ἐσταυρωμένον καὶ προσκυνήσει τῷ ἡλίῳ, ποιῶ εἰρήνην.” ἐπεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Ἀβάρεις κατὰ τῆς πόλεως. εἰδὼς δὲ Ἡράκλειος τοὺς περιέχοντας αὐτῷ πανταχόθεν πολέμους, ἀπέστειλε πρὸς αὐτούς εἰ-

Crispum Cappadociae ducem fecit rex; misit autem eum benigne tractatum. illuc decedens maledixit Heraclio et seditionem contra eum moliebatur. veniens autem Constantinopolin contra eum dixit rex, ea quae contra eum scripta erant, in charta tenens et caput ipsius plangens in senatu. “miser,” inquit, “generum non fecisti, quomodo verum amicum feceris?” deinde clericum factum in monasterium terrae eum ablegavit, ubi mortuus est.

Persae ceperunt Cappadociam et Damascum et Palaestinam et urbem sacram multaque millia Christianorum per Judaeos interfecerunt, ceperunt vero etiam Zachariam patriarcham Hierosolymorum et ligna sacra rapta in Persidem abstulerunt; eadem ratione Aegyptum et Libyam usque ad Aethiopiam expugnarunt, veneruntque usque ad Chalcedonem eamque ceperunt. misit Heraclius rex senes ad Chosroem, qui pacem peterent. ille vero eos remisit dicens: “si rex vester crucifixum deseret, et solum venerabitur, pacem faciam.” profecti sunt vero etiam Avari contra urbem. Heraclius, quum undique se bello circumventum videret, misit ad eos, qui pacem peterent,

ρήνην αἰτῶν· οἱ δὲ συνέθεντο ταύτην ποιῆσαι. ἔξελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς τὸ μακρὸν τεῖχος μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς ὡς ὑποδέξασθαι τὸν χαγάνον, καὶ λαβὼν πιστὰ παρ' αὐτοῦ καὶ σπονδὰς εἰρηρικὰς ποιήσας συνηφροαίνετο. ὁ δὲ χαγάνος τὰς
 5 συνθήκας καὶ τοὺς ὄρκους ἀφειθήσας αἴφνης κατὰ τοῦ βασιλέως τυραννικῶς ἐχώρησεν· ὁ δὲ βασιλεὺς φυγῇ μόλις ὑπέστρεψεν ἐν τῇ πόλει, ἔλαβέ τε ὁ βάρβαρος τὴν τε βασιλικὴν ἀποσκευὴν καὶ δορυφορίαν, καὶ ὑπέστρεψε τὴν Θράκην πᾶσαν
 ληϊσάμενος τῇ ἐλπίδι τῆς εἰρήνης. ὁ δὲ βασιλεὺς πάλιν πρό-
 10 σβεις ἀπέστειλε πρὸς χαγάνον, ἐκκαλῶν αὐτὸν καὶ πρὸς εἰρήνην προκαλούμενος· ὁ δὲ αἰδεσθεὶς τὴν τοῦ βασιλέως ἀγάπην εἰρήνευσεν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἡράκλειος τὴν ἑορτὴν τοῦ πάσχα τελέσας κατὰ Περσίδος ἠβούλετο χωρῆσαι, χρήματα τῶν ἐναγῶν
 15 οἴκων καὶ σκεύη τῶν ἐκκλησιῶν λαβὼν καὶ χαράξας νομίματα καὶ μιλιαρῆσια. ὁ δὲ Χοσρόης Σάιτον ἡγεμόνα μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀποστείλας πᾶσαν τὴν ἀνατολὴν ἠφάνισεν. ἔλθων δὲ οὗτος ἐν Καλχηδόνι ἱκανὸν χρόνον ταύτην παρεκάθισεν· ὅς τὸν Ἡράκλειον μεθ' ὑποκρίσεως προσκαλεσάμενος
 20 τὰ πρὸς εἰρήνην αὐτῷ ὠμίλησεν. ὁ δὲ τοῖς δολίοις αὐτοῦ λόγοις πιστεύσας ἐπέμπει σὺν αὐτῷ πρόσβεις μεγιστάνους πρὸς Χοσρόην ἐβδομήκοντα· οὓς παραλαβὼν ἀτίμους καὶ δεσμίους ἀπήγαγεν ἐν Περσίδι. ὁ δὲ Χοσρόης τὸν μὲν Σάιτον, ὡς τὸν Ἡράκλειον ἰδόντα καὶ μὴ συλλαβόντα, ἀποδείραι

illi vero se eam facturos esse promiserunt. egressus rex in longum murum cum multa supellectile et exspectaret Chaganum, fide accepta et pacis foedere facto, gaudebat. Chaganus autem, foedere et iuribus iurandis spretis, subito violenter regem aggressus est, rex aegre fugiens in urbem se recepit; barbarus supellectile regia et satellitibus captis, rediit totam Thraciam spe pacis vastans. rex iterum legatos ad Chaganum misit eumque postulavit et ad pacem admonuit; ille vero magni faciens amorem regis pacem agebat.

Rex Heraclius, festo paschatis celebrato, adversus Persidem ire voluit opes sacrarum domuum sumens et vasa ecclesiarum, e quibus nummos cuderet et miliaresia. Chosroes vero, misso Saito duce cum multis copiis totam orientem vastavit. hic quum Chacedonem venisset per aliquod tempus urbem obsedit; Heraclium dolose arcescens de pace cum eo egit. ille vero dolosis eius verbis fidem habens misit cum eo septuaginta legatos nobiles ad Chosroem; quos ille arreptos, vexatos et vinctos in Persidem duxit. Chosroes autem iussit Saito cutem detrahi, quippe qui Heraclium vidisset nec cepis-

ἐκέλευσεν, τοὺς δὲ πρέσβεις ἐν φρουραῖς καὶ κακουχίαις κατεδίκασεν· ὑπὲρ ὧν ἀθυμία καὶ θλίψις πολλὴ κατεῖχε τὸν βασιλέα.

Ἔτα πάλιν Χοσρόης ἀπέστειλεν ἕτερον ἄρχοντα κατὰ Ῥωμαίων ὀνόματι Σάρβαρον, ὃς μετὰ πλείστης δυνάμεως ἦλθε 5 πρὸς τὴν Ἀσίαν, τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων ληϊζόμενος. ὁ δὲ γε βασιλεὺς Ἡράκλειος, ὡς εἴρηται, πρὸς Περσίδα βουλόμενος ἐκχωρῆσαι τὰδε πρὸς τὸν πατριάρχην ἔφη “εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ σοῦ ἀφήμι τὴν πόλιν ταύτην καὶ τὸν υἱόν μου.” καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν με- 10 γάλην ἐκκλησίαν μελανα ὑποδήματα περιβαλούμενος καὶ πρηγῆς πεσῶν ἠΰξαστο οὕτως “δέσποτα Θεὲ καὶ κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ παραδῶς ἡμᾶς εἰς ὄνειδος τοῖς ἐχθροῖς σου διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἀλλ’ ἐπιβλέψας ἐλέησον, καὶ τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν σου νίκην δὸς ἡμῖν, ὅπως μὴ καυχῆσονται οἱ ἀλά- 15 στορες κατὰ τῆς σῆς κληρονομίας ἐπαιρόμενοι.” ὃν ἰδὼν Γεώργιος ὁ Πισσιδῆς μετὰ τοιαύτης ταπεινώσεως ἔφη

ὦ βασιλεῦ,

μελαμβαφὲς πέδιλον εἰλέξας πόδας,

βάψεις ἐρυθρὸν Περσικῶν ἐξ αἱμάτων.

20

λαβὼν δὲ μετὰ χεῖρας τὴν Θεανδρικήν ἀχειροποίητον μορφὴν τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν κατὰ Περσῶν ἐστράτευσε μετὰ πλοίων διὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου, προσλαβόμενος εἰς συμμαχίαν πλη-

set, legatos autem custodia et verberibus damnavit; quae res dolore et tristitia magna regem affecit.

Deinde iterum Chosroes alium ducem contra Romanos misit, cui nomen Sarbaro; is cum permultis copiis venit in Asiam vastans terram Romanorum. rex autem Heraclius, ut fertur, quum contra Persidem egredi vellet, haec patriarchae dixit: “in manus dei eiusque patris et matris et tuas trado hanc urbem et filium meum.” atque ingressus magnam ecclesiam nigris calceis sumptis et sese prosternens ita ad deum precatus est: “maxime deus et domine Iesu Christe, ne tradas nos cum dedecore hostibus tuis propter peccata nostra, sed aspiciens nos miserere et victoriam de hostibus tuis nobis da, ne glorientur scelesti qui contra hereditatem tuam surrexerunt.” quem videns Georgius Pissides in tali humilitate:

“o rex,” inquit,

„nigris calceis pedes tectus

tinges eos rubros sanguine Persarum.”

sumpta autem manibus imagine Christi domini et dei nostri manibus nou facta, contra Persas profectus est navibus per pontum Euxinum

θος Τούρκων και ἄλλων ἐθνῶν πλήθη, ἔξορμήσας κατὰ Περσῶν δυνάμει βαρεία σφόδρα.

Οἱ δὲ Ἀβάρεις τὰς εἰρηνικὰς σπονδὰς διαλύσαντες τῷ τείχει τοῦ Βυζαντίου προσπελάζουσι, πάντα τὰ τῆς πόλεως ἐκτός πρὸς παραδιδόντες, και ὥσπερ ἀναμεριστάμενοι Πέρσαι μὲν τὰ τῆς ἀνατολῆς κατεδήρουν, Ἀβάρεις δὲ τὰ τῆς Θράκης πάντα διέφθειρον. διαπορηθέντες οὖν οἱ πολῖται και ἀπελπίσαντες πρὸς τοὺς Ἀβάρεις πόλεμον συνῆψαν, συνεργίᾳ Βόνου πατρικίου και Σεργίου πατριάρχου, και πολλὰς χιλιάδας
10 κατασφάζαντες και τὰς ναῦς ἐμπρήσαντες πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν χώραν αὐτοὺς ἐξήλασαν.

Χοσρόης δὲ μαθὼν τὴν Ἡρακλείου ἔφοδον πολλοὺς πολέμους συνῆψεν αὐτῷ, και τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργίᾳ ἐν πᾶσι τούτοις κατὰ κράτος ἠττηθεὶς πλησιάζοντι δὲ τῇ βασιλεῖ τῇ
15 αὐτοῦ πόλει σατραπὴν ἓνα ἐν χιλιάσιν ὀπλιτῶν τριάκοντα κατ' αὐτοῦ ἐξέπεμψε· συμβολῆς δὲ γενομένης ἀνῆρέθησαν πάντες. οἱ ὑπολειφθέντες δὲ και διαδράντες Περσῶν οἶκῳ τοῦτον κατέκλεισαν, και προύθησαν χρυσὸν και ἄγγυρον και μαργαρίτας και λίθους, εἰπόντες αὐτῷ “ἔσθιε τούτων και ἀπό-
20 λανε, διὸ και τοὺς Ῥωμαίους καθ' ἡμῶν ἤγαγες.” και οὕτω λιμῷ και δίψῃ τιμωρήσαντες ἀνείλον αὐτόν. Ἡρακλείος δὲ τὰς τε πόλεις Περσίδος καθήρει και τὰ πρῶτα διέστρεφεν, ἐφ' ὧν εὐρέθη Χοσρόου τὸ μυσαρὸν ἐκτύπωμα, ὥσπερ ἐν οὐρανῷ ἐν τῇ τοῦ οἴκου στέγῃ καθήμενον, ἐν ᾧ ἄστρα και

in societatem assumens multitudinem Turcorum et aliorum populorum, et ita Persas magnis viribus adortus est.

Avares rupta pace ad moenia Byantii accesserunt, omnia extra urbem igni delentes et tanquam dividentes. Persae orientem depopulabantur, Avarae totam Thraciam. laborantes igitur cives et desperantes Avaribus bellum intulerunt, adiuvante Bono patricio et Sergio patriarcha, multaque milia eorum interfecerunt, naves incenderunt et in suam terram eos abigerunt.

Chosroes autem, Heraclii impetu audito, multa bella cum eo gessit, et dei auxilio in his omnibus graviter victus, contra regem ad urbem eius accedentem unum satrapam cum 30000 militibus misit, pugna vero commissa omnes interfecti sunt. qui autem e Persis relicti sunt et fugerunt domi illum incluserunt et auro, argento margaritis et gemmis appositis dixerunt “vescere his et frui, quia Romanos contra nos duxisti” atque ita fame et siti punitum interfecerunt. Heraclius autem urbes Persidis cepit et focos delevit, in quibus inventum est tetrum Chosroae simulacrum tanquam in coelo in tecto

ἥλιον καὶ σελήνην κατεσκεύασεν, καὶ ἀγγέλους περιστώτας αὐτῷ, καὶ βροντὴν διὰ μηχανῆς γίνεσθαι, καὶ βρέχειν ὅταν θελήσειαν· ἅπερ ὁ βασιλεὺς εἰς γῆν καταστρέψας κοινοῦτον ἀπέτελεσε. ταῦτα δὲ Σάρβαρος ἐν τῇ Ῥωμαίων γῆ ἀκούσας γράφει πρὸς Ἡράκλειον ἀπολογία, ὡς ὅτι οὐχ ἑκὼν ἀλλὰ ἵ γνῶμη Χοσρόου διεπραϊτόμην τὰ κατὰ τῶν Ῥωμαίων. ὃν ὁ βασιλεὺς διὰ γραμμάτων εἰρηλικῶν προσεκαλέσατο· ὁ δὲ ἤκε πρὸς αὐτὸν ἐν Περσίδι. ἀναζητήσας οὖν ὁ βασιλεὺς τοὺς πρεσβευτάς, καὶ μαθὼν ὡς ὑπὸ Χοσρόου δεινῶς ἀνηρέθησαν, θυμοῦ πλησθεὶς οὐκ ἐφείσατο κατασφάζων τὴν πᾶσαν Περσίδα ἐν ἔτεσιν ἕξ, τῷ δὲ ἐβδόμῳ ἔτει τὰ τίμια ξύλα ἀπὸ Περσίδος ἀναλαβὼν καὶ εἰς Ἱερουσαλήμ παραγενόμενος καὶ ταῦτα ὑψώσας μετὰ χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐπὶ Κωνσταντινούπολιν ὑπέστρεφεν.

Ἐπὶ αὐτοῦ ἀνεφάνη Μωάμεθ ὁ τῶν Σαρακενῶν ἀρχηγός, ἐκ τῆς Αἰθρίας ἀνελθὼν, καὶ τῷ βασιλεῖ ὑπαντήσας μετὰ πλήθους καὶ προσπεσὼν αὐτῷ καὶ τόπον αἰτησάμενος εἰς κατοίκησιν τετύχηκε τῆς ἐφέσεως.

Ἀναγκαῖον δὲ ἡγοῦμαι περὶ τῆς τοῦ Μωάμεθ γενεᾶς μικρὸν τι διηγῆσασθαι. τῷ τοίνυν δωδεκάτῳ τοῦ Μωάμεθ χρόνῳ, ἐν ἔτει ζοβ' ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἰνδικτιῶνος ι', μηνὶ Σεπτεμβρίῳ τρίτῃ, ἡμέρᾳ πέμπτῃ, ἐγένετο θεμάτιον τῶν Ἀγαρηνῶν παρὰ Στεφάνου Ἀλεξανδρείας κανονίσαντος κρατῆσαι τούτους ἐν ἰσχυῖ ἔτη τριακόσια ἑννέα, ἐν δὲ συστροφῇ καὶ

domus sedentis, in quo sidera et solum et lunam fecerant et angelos circumstantes et tonitru ut arte fieri posset et imber quando vellet. quae rex humi deiecta ad pulverem redegit. haec quum Sarbarus in Romanorum terra audiisset Heraclio, se per litteras purgavit non sua sponte sed iussu Chosroae se contra Romanos rem gessisse. quem rex propter pacificas litteras arcessivit; ille vero ad eum in Persidem venit. postulans deinde rex legatos, postquam audiit crudeliter eos esse a Chosroe interfectos, iratus non se continuit quin totam Persidem sex annos depopularetur; septimo autem sacris lignis e Perside sumptis, postquam Hierosolyma venit et illa erexit, cum gaudio et pace Cplim rediit.

Eo regnante apparuit Moameth Saracenorum dux ex Aethribo ascendens et regi cum magna multitudine obviam veniens et ad eius pedes se prosternens locum petiit ad habitandum, quem nactus est.

Necessarium videtur de Moameth pauca narrare. anno eius aetatis 12, mundi creati anno 6130, indictione 10, mense Septembris 3, die 5 praedictio facta est Agarenorum a Stephano Alexandrino, fore

ἀκαταστασία καὶ συμφοραῖς ἕτερα ἔτη εἴκοσι ἑπτὰ, ὡς εἶναι τὴν διακράτησιν τὴν ἅπασαν εὐτυχοῦσαν καὶ δυστυχοῦσαν ἔτη τριακόσια τριακοντάεξ.

Οὗτος ἐξ Ἰσμαὴλ κατήγετο, υἱοῦ Ἀβραάμ. Νίζαρος γὰρ
 5 ὁ τοῦ Ἰσμαὴλ ἀπόγονος γεννᾷ υἱοὺς δύο, Μούνδαρον καὶ
 Ἀραβίαν. ἐκ τούτων πολλοὶ ἐγένοντο καὶ ὄκουν τὴν Μα-
 διανῆτιν ἔρημον, ἐπραγματεύοντο δὲ καὶ ἐν τοῖς καμήλοις
 αὐτῶν. ἀπόρον δὲ καὶ ὄρφανοῦ ὄντος τοῦ προειρημένου Μωά-
 μεθ, εἰσῆλθε πρὸς τινα γυναῖκα πλουσίαν συγγενῆ αὐτοῦ ὀνό-
 10 ματι Χαδιγᾶν, μίσθιος ἐπὶ τῷ καμηλεύειν καὶ πραγματεύε-
 σθαι. κατ' ὀλίγον δὲ παρορησιασάμενος ὑπεισῆλθε τῇ γυναικί,
 καὶ ἔγημεν αὐτήν, καὶ ἔσχε τὰς καμήλους αὐτῆς καὶ τὴν
 ὑπαρξιν. ἐρχόμενος δὲ ἐν Παλαιστίνῃ συναναστρέφετο καὶ
 Χριστιανοῖς, θηρώμενος παρ' αὐτῶν τινὰ γραφικὰ. ἔσχε δὲ
 15 τὸ πάθος τῆς ἐπιληψίας· καὶ τοῦτο νοήσασα ἡ γυνὴ ἐλυπεῖτο
 σφόδρα ὅτι τοιοῦτῃ συνήφθη, οὐ μόνον ἀπόρῳ ἀλλὰ καὶ ἐπι-
 λητικῷ ὄντι. τροποῦται δὲ αὐτὸς θεραπεῦσαι αὐτήν, οὕτω
 λέγων, ὅτι ὀπτασίαν ἀγγέλου θεωρῶ λεγομένου Γαβριήλ, καὶ
 μὴ ὑποφέρων τὴν θείαν αὐτοῦ σκοτοδινιῶν πίπτω. αὕτη δὲ
 20 μοναχόν τινα, διὰ κακοπιστίαν ἐξόριστον ἐκεῖσε, ὄντα προσ-
 φιλῆ αὐτῆς μετεκαλέσατο καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ πάντα καὶ
 τὸ ὄνομα τοῦ ἀγγέλου· κάκεῖνος συμβουλήν ὁ κατάρατος

5. Μούνδαρον καὶ Ἀραβίαν Cedrenus.

ut vigerent imperio 309 annos, mutata autem fortuna turbati et male rem gerentes 27 annos ita ut totum imperium secundum et adversum esset annorum 336.

Hic ab Ismael descendit, filio Abrahami. Nizarus enim, unus de Ismael posteris, duos filios procreavit, Mundarum et Arabiam. ex his multi nati sunt iique habitabant in deserto Madiano et camelorum ope mercaturam faciebant. Inops autem et orbatus quum esset Moameth, de quo dixi, adiit mulierem quandam divitem cognatam nomine Chadigam, ut camelos posceret eaque re lucrum faceret. Paulatim autem liberiore eius consuetudine utens, se in gratiam eius insinnavit, uxoremque adeo eam duxit eiusque camelos et rem familiarem habuit. profectus porro in Palaestinam inter Iudaeos et Christianos versatus est, accipiens ex iis quaedam de sacris litteris. laborabat autem morbo comitali; quod quum comperisset mulier vehementer doluit, quod tali homini nupsisset non modo egeno sed etiam comitali. quam demulsit, dicens videre se angeli Gabrieli speciem eiusque aspectum non ferentem vertigine correptum cecidere. haec monachum quendam propter falsam fidem illuc relegatum ipsique amicum accessivit et omnia cum nomine angeli ei narravit. atque ille,

παρὰ τοῦ Μωάμεθ ἔχων, πληροφορήσας αὐτὴν εἶπεν ὅτι ἀληθῆ λέγει· οὗτος γὰρ ὁ ἄγγελος εἰς πάντας προφήτας ἀποστέλλεται. αὕτη δὲ τῷ λόγῳ τοῦ ψευδαββᾶ πεισθεῖσα, ὅς ἦν τῆς μονῆς τῶν Καλλιστράτου, δι' αἵρεσιν ἐκβληθεῖς καὶ ἔξορισθεῖς τῆς πόλεως, ἐκήρυξε ταῖς ὁμοφύλοις γυναιξὶ προ-5 φήτην αὐτὸν εἶναι· καὶ ἐκράτησεν ἡ αἵρεσις αὕτη ἔκτοτε τὰ μέρη τῆς Αἰθιοπίου. ἐνομοθέτησε δὲ τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ ὅτι ὁ ἀποκτείνων ἐχθρὸν αὐτοῦ ἢ ὑπὸ ἐχθροῦ φονευόμενος εἰς παράδεισον εἰσέρχεται· τὸν δὲ παράδεισον σαρκικῆς βρώ-σεως καὶ μίξεως γυναικῶν ἔλεγεν εἶναι, καὶ τῆς μίξεως διαρ-10 κῆ καὶ πολυχρόνιον εἶναι τὴν ἡδονήν, καὶ ἄλλα τινὰ ἀσωτίας καὶ μωρίας ῥήματα. Ἀβουβάχαρον δὲ Μωάμεθ κατέλιπε διάδοχον, καὶ πολλάκις πολεμηθέντες οἱ μετ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων παραχωρήσει Θεοῦ διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἐνίκησαν, καὶ ἔκτοτε τῶν Ῥωμαίων κατεδυνάστευσαν. ἐπανιτέον 15 τοίνυν ἐπὶ τὴν προκειμένην διήγησιν.

Ταῦτα τελέσας Ἡράκλειος ἐπὶ Κωνσταντινούπολιν ὑπέστρεψεν. οἱ δὲ τῆς πόλεως τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ γνόντες ἀκατασχέτῳ πόθῳ περὶ αὐτὸν πάντες οἱ ἐν τοῖς παλαιαῖσι τῆς ἡρίας ἐξῆλθον σὺν τῷ πατριάρχῃ καὶ Κωνσταντίνῳ βουσιλεῖ 20 τῷ υἱῷ αὐτοῦ, βυστάζοντες κλάδους ἰέλαιων καὶ λαμπάδας πρὸς ὑπαντήν καὶ εὐφημοῦντες αὐτόν. καὶ ὁ μὲν υἱὸς αὐτοῦ προσελθὼν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατρὸς· ὁ δὲ

8. ἀπὸ C

homo nequam, conspirans cum Moameth ut mulieris sententiam firmaret dixit, vera illum loqui, eum enim angelum mitti ad omnes prophetas. mulier fidem habens verbis impostoris, qui erat e sodalitia Callistrateorum, propter haeresim eiectus et ex urbe relegatus, narravit mulieribus gentilibus, illum esse prophetam: obtinuitque ea haeresis inde partes Aetribi. eos qui se ei dederant docuit, qui aut inimicum interfecisset aut ipse ab inimico interfectus esset, eum in paradysum venturum esse. paradysum autem dixit esse in cibo carnario et coitu muliebri positum et coitus voluptatem magnam esse et diuturnam et alia quaedam perditae et stulte nugabatur. Abubadarum Moameth successorem reliquit; et bello saepe petiti a Romanis ii, qui hos exceperunt, deo concedente, propter peccata nostra vicerunt; atque inde ex eo tempore Romanis imperarunt. redeundum iam est ad narrationem propositam.

His gestis Heraclius Cpolim rediit. cuius adventum quum cives audivissent, summo eius desiderio correpti omnes qui erant in palatiis heriae egressi sunt cum patriarcha et Constantino rege eius filio, oleagine et faces obviam ferentes eumque laudantes. et filius

περιπλακείς αὐτόν, κατεφίλουν ἀλλήλοις ἐν δάκρυσι, καὶ οὕτως λαβόντες τὸν βασιλέα, εὐφημοῦντες καὶ χαίροντες εἰσήλθον ἐν τῇ πόλει.

Οὗτος δὲ ὁ Ἡράκλειος ὑπὸ Ἀθανασίου πατριάρχου τῶν Ἰακωβιτῶν καὶ Σεργίου τοῦ Σύρου Κωνσταντινουπόλεως ἀπατηθεὶς εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν μονοθελητῶν ἐξεκυλίσθη. καὶ δὴ μετὰ ταῦτα νόσῳ περιπεσὼν ὑδρικῇ, δι' ἧς καὶ τέθνηκε, δεινῶς ἐτιμωρεῖτο· ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ τὸ πάθος ἐπεκτάθη, ὥς ἡνίκα ἀπουρεῖν ἔμελλε, σανίδα κατὰ τοῦ ἕτρου ἐπετίθει, διὰ
10 τὸ στρέφουσαι τὸ αἰδοῖον αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ προσώπου τὸ οὖρον ἀναπέμπειν. ἔλεγχος δὲ ἦν τοῦτο τῆς ἐναντοῦ παρανομίας ἔνεκεν τοῦ εἰς τὴν ἰδίαν ἀνεπιὰν Μαρτίαν παρανοματίου γάμου. τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρακλείου κατετέθη ἐν λάρνακι, καὶ ἔμενεν ἀσκεπῆς ἡμέρας τέσσαρας· καὶ μετὰ
15 ταῦτα ἐσκεπάσθη, καὶ συνετάφη αὐτῷ στέμμα χρυσοῦν διὰ λίθων τιμῆς λιτρῶν ἑβδομήκοντα.

Κωνσταντῖνος υἱὸς Ἡρακλείου.

Κωνσταντῖνος υἱὸς Ἡρακλείου ἐβασίλευσεν ἔτος ἓν. οὗτος φαρμακοῦται ὑπὸ τῆς ἰδίας μητροῦς Μαρτίνης, καταλι-
20 πῶν τὸν υἱὸν Κώσταν· ἐτέθη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐν τῷ ἡρώῳ Ἰουστινιανοῦ. γυνὴ δὲ τούτου Ἀναστασία, ἣ καὶ μετὰ τὴν αὐτῆς τελευτὴν συνετάφη

quidem adveniens procubuit ad pedes patris; qui quum eum amplexus esset, lacrimantes invicem se osculati sunt; atque ita, regem secum ducentes acclamantes et laeti urbem ingressi sunt.

Hic Heraclius ab Athanasio patriarcha Iacobitarum et Sergio Syro Cpolitano seductus in haeresim monotheletarum delatus est. postea in aquae intercutis morbum delapsus, qui necavit eum, atrocis poenas dedit. adeo enim malum increvit, ut lotium redditurus inferiori ventri tabulam imponeret, quia veretrum ipsius inversum urinam sursum adversus faciem emittebat. hoc erat testimonium flagitii, quod perpetravit iuncta sibi incestissimis nuptiis consobrina Martina. mortuo autem Heraclio, corpus in arca positum per 4 dies sine tegmine mansit, deinde tectum est et sepulta cum eo corona aurea propter gemmas libris 70 aestimata.

CONSTANTINUS HERACLII FILIUS.

Constantinus, Heraclii filius regnavit unum annum. hic a Martina noverca veneno necatus, filio relicto Constante. corpus in fano sanctorum apostolorum sepultum est. uxorem habuit Anastasiam,

τῷ ἀνδρὶ. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατεῖχε Πύρρος Σεργίου τελευτήσαντος. ἦν δὲ Κωνσταντῖνος ἀσθενὴς μὲν τῷ σώματι, καθ' ἑκάστην ὡς εἰπεῖν ἡμέραν νοσηλευόμενος. τούτῳ τινὲς λέγουσιν ὅτι τὸ στέμμα, ἐν ᾧ ἐστέφθη, σὺν τῷ πατρὶ σου ἐτάφη. καὶ ἐκέλευσε Καλλίνικον κουβικουλάριον⁵ ἀνοιχθῆναι τὸν τάφον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τὸ στέμμα ἐπαρθῆναι. ἀπελθὼν οὖν πρὸς τὸ ἀνοῖξαι εἶρε τὸ σῶμα διαλυθὲν καὶ κείμενον ὡς ὕδωρ, ὅπερ ἦν ἀπορροῦν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τὸ στέμμα συμπαγὲν τῇ κεφαλῇ. καὶ ἀνέσπασεν αὐτὸ σὺν τῇ κόμῃ τῆς κεφαλῆς πενθῶν καὶ ὀδυρόμενος, καὶ ἀπήγαγε¹⁰ Κωνσταντίνῳ. ὁ δὲ τοῦτο θεασάμενος ἐκέλευσε παραλυθῆναι καὶ σμηχθῆναι, ὅπερ διετιμήσαντο χρυσοῦ λίτρας ἑβδομήκοντα.

Ἡρακλωνᾶς νόθος υἱὸς Ἡρακλείου.

Ἡρακλωνᾶς ἐβασίλευσεν ἅμα Μαρτίνῃ τῇ μητρὶ αὐτοῦ μῆνας τέσσαρας. ἡ δὲ σύγκλητος ἀπώσατο Ἡρακλωνᾶν, ἔ-¹⁵νοκοπήσαντες αὐτόν, καὶ Μαρτίαν γλωσσοτομήσαντες ἐξώρισαν αὐτούς. ἀνεβίβασε δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κώνσταν υἱὸν Κωνσταντίνου, ἔγγονον Ἡρακλείου. οὗτος προσήγαγεν εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν τὸ στέμμα ὅπερ ἀφείλετο Κωνσταντῖνος ἐκ τοῦ μνήματος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. οὐκ ἐτάφη δὲ βασιλικῶς ὁ²⁰ Ἡρακλωνᾶς, ἀλλὰ διωχθεὶς ἐκ τῆς βασιλείας καὶ ἰδιωτεύων

quae post mortem una cum viro sepulta est. sedem patriarchalem, Sergio mortuo tenuit Pyrrhus. corpore Constantinus erat infirmo quotidie fere aegrotans. is a quibusdam admonitus coronam, qua coronatus fuisset, cum patre esse sepultam, Callinicum cubicularium iussit, aperto sepulcro patris, coronam tollere. abiens igitur, ut sepulcrum aperiret, invenit corpus solutum et iacens aquae instar ex eo effusae, coronamque capiti adhaerentem. eam cum crinibus capitis revellit moestus et lamentans et ad Constantinum attulit. qui, cum eam vidisset, solvi et purgari iussit et aestimata est corona libris auri 70.

HERACLONAS NOTHUS HERACLII FILIUS.

Heraclonas regnavit una cum matre Martina menses 4. senatus autem deiecit Heraclonam naso mutilatum et Martinam lingua privatam eosque relegavit; imperio praefecit Constantem filium Constantini Heraclii nepotem. is in templum sanctae Sophiae attulit coronam, quam Constantinus ex sepulcro patris abstulerat. ceterum Heraclonas non est regia sepultura affectus, sed regno eiectus privatam-

μέχρι τελευτῆς αὐτοῦ ἐτάφη ἐν μοναστηρίῳ τῇ δεσποτικῇ
σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μαρτίνῃ. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης
θρόνον κατεῖχε Παῦλος διαδεξάμενος Πύρρον.

Κώνστας υἱὸς Κωνσταντίνου ἔκγονος Ἡρακλείου.

- 5 Κώνστας ἐβασίλευσεν ἔτη εἰκοσιεπτὰ. ἔφη δὲ ἐπὶ σε-
λεντίου πρὸς τὴν σύγκλητον “τοῦ ἐμοῦ πατρὸς Κωνσταντίνου
ἐπὶ ζωῆς τοῦ ἰδίου πατρὸς, ἐμοῦ δὲ πάππου Ἡρακλείου, ἰκα-
νὸν σὺν τῇ πατρὶ βασιλεύσαντος, μετὰ δὲ τοῦτον λίαν βραχὺ
(ὃ γὰρ Μαρτίνης φθόνος τῆς αὐτοῦ μητροῦς τοῦ ζῆν αὐτὸν
10 ἀπῆλλαξε διὰ Ἡρακλιωνῶν τὸν ἐξ αὐτῆς ἄγαν ἀθέσμως γεγε-
νημένον), ταύτην μετὰ τοῦ τέκνου ἢ ἡμετέρα σὺν θεῷ ψῆφος
ἐξήγαγε πρὸς τὸ μὴ τὸν ἐξαθέσμως καὶ ἐκνόμως γεννηθέντα
βασιλεύεσθαι τὴν βασιλείαν Ῥωμαίων. ἐγὼ δὲ παρακαλῶ
συμβούλους ἔχειν ὑμᾶς καὶ φίλους καὶ γνώμονας τῆς ἐμῆς
15 βασιλείας.” καὶ φιλοτιμησάμενος αὐτοὺς δώροις ἀπέλυσεν.
ἐφ’ οὗ γέγονε βίαιος ἄνεμος, καὶ πολλὰ δένδρα ἀνέσπασε καὶ
κίονας κατέβαλε καὶ πλοῖα συνέτριψεν. ἀλλὰ καὶ Μανίας ὁ
τῶν Ἀράβων ἀρχηγός, τὴν Ῥόδον καταλαβὼν καὶ παραλαβὼν
τὸν κολοσσὸν Ῥόδου, μετὰ χίλια τριακόσια ἐξήκοντα ἔτη τῆς
20 αὐτῆς ἰδρύσεως καθεῖλεν. ὃν Ἰουδαῖός τις ἔμπορος ὠνησά-
μενος ἑπτακοσίους καμήλους ἐφόρτωσε τὸν χαλκὸν τοῦ κολοσ-
σοῦ. Μανίας δὲ μετὰ πλοίων ἤλθεν ἐν Φοινίκῃ, ἔνθα ἦν ὁ

21. τοῦ om C

que agens vitam usque ad mortem, humatus est in dominico mona-
sterio cum matre Martina. sedem patriarchalem tenuit Paulus, qui
exceperat Pyrrhum.

CONSTANS CONSTANTINI FILIUS HERACLII NEPOS.

Constans regnavit annos 27; is per silentium retulit ad senatum:
“postquam pater, meus Constantinus vivente Heraclio, ipsius patre,
meo avo, satis diu cum patre regnavit, post vero perbreve tempus
(Martinae enim novercae eius, invidia, vita eum privavit propter He-
raclionam contra leges ex illa natum), hanc cum filio nostrum et dei
decretum expulit, ne, qui contra leges et instituta natus esset, impe-
rium Romanorum teneret. ego vero moneo vos, ut consilarii mihi
sitis et amici et imperii mei iudices.” dimisit eos liberaliter dona-
tos. sub eo ingens ventus ortus est multosque arbores prostravit et
columnas deiecit et naves contrivit. Mavias vero, Arabum dux, Rhodo
capto, colosso Rhodio potitus, eum evertit anno post quam positus
fuerat 1306. emit eum Iudaeus aliquis mercator et 700 camelis aes

βασιλεὺς Κώνστας μετὰ Ῥωμαϊκοῦ σιόλου, ναυμαχεῖν μέλλων μετ' αὐτοῦ· τῇ δὲ νυκτὶ εἶδε κατ' ὄναρ ὁ βασιλεὺς ὅτι διέτριβεν ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ πόλει· διννισθεὶς δὲ καὶ τῇ ὄνειροκρίτῃ διηγησάμενος ἐνύπνιον, ὃ δὲ ἔφη “εἶθε, ὦ βασιλεῦ, μὴ ὑπνωσας τῇ νυκτὶ ταύτῃ μήτε ὄνειρον ἐθεάσω· τὸ γὰρ 5 εἶναι σε ἐν Θεσσαλονίκῃ θὲς ἄλλῳ τὴν νίκην κρίνεται· πρὸς τὸν ἐχθρόν σου ἢ νίκη τρέπεται.” καὶ δὴ τοῦτο ἀπέβη· συμβαλόντες γὰρ πόλεμον ἤττωνται Ῥωμαῖοι, ὃ δὲ βασιλεὺς μόλις διασωθεὶς ὑπεστράφη μετ' αἰσχύνῃς ἐν Κωνσταντινουπόλει.

10

Οὗτος ὁ Κώνστας μὴ δυνήθεις τὸν ἅγιον Μάξιμον εἰς τὴν αὐτοῦ κατοικοῦσαν ἐνεργεῖν τὴν τε γλαῦσαν καὶ τὴν χειρὰ αὐτοῦ ἀπέκοψε, καὶ τὸν ἅγιον Μαρτῖνον πάπαν Ῥώμης ἐξώρισε διὰ τὸ ἐλέγχεσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὸ μονοθέλητον δόγμα. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Θεοδόσιον ἔσφαξε, 15 διάκονον χειροτονηθέντα ὑπὸ Παύλου πατριάρχου· ἀρχιερεὺς δὲ Κωνσταντινουπόλεως ἦν Γεώργιος, πρεσβύτερος καὶ σύγκελλος γενόμενος. Μανίας δὲ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς μετὰ ταῦτα ἐπρέσβευσε περὶ εἰρήνης πρὸς Κώνσταν διὰ τὴν εἰς αὐτὸν γενομένην ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἀνταρσίαν, καὶ ἵνα τε- 20 λῶσι τοῖς Ῥωμαίοις ὑπὲρ τῆς τοιαύτης εἰρήνης οἱ Ἀραβες κατ' ἡμέραν νομίσματα χίλια καὶ ἵππων καὶ δοῦλον· ὃ δὲ οὐκ ἐπέισθη. καταλιπὼν δὲ Κωνσταντινούπολιν κατήλθεν εἰς

18. δ] δ δὲ C

abduxit. Mavias autem navibus venit in Phoeniceam, ubi Constans rex cum classe Romana erat, pugnare cum eo cupiens. noctu autem rex per somnum vidit, se degere in urbe Thessalonica. quod somnium quum experrectus coniectori narrasset, ille: “utinam,” inquit, “o rex, hac nocte neque dormivisses, neque insomnium tibi esset oblatum. quod enim tibi visus es Thessalonicae esse, id significat θὲς ἄλλῳ τὴν νίκην. proinde ad hostes victoria inclinat.” atque ita evenit. proelio enim orto Romani vincuntur. rex autem aegre servatus cum decore Cpolim rediit.

Hic Constans sancto Maximo, quum eum ad pravae sententiae societatem perducere nequirit, linguam et manum abscidit, ac sanctum Martinum Romae episcopum relegavit. causa indignationis in utrumque fuit, quod monotheletarum doctrinam, cui ipse favebat, non probaverant. quin etiam fratrem suum Theodosium, diaconum a Paulo patriarcha creatum, interfecit. patriarcha Cpoli erat Georgius, presbyter et syncellus factus. Mavias autem, Arabum dux, suorum seditione compulsus, de pace ineunda ad Constantem misit, eius pacis nomine in singulos dies ab Arabibus mille nummos depensum iri

Συράκουσαν τῆς Σικελίας, τῇ βαλανείῳ σηηχόμενος· μετὰ γὰρ ταῦ κάδδου κατὰ κορυφῆς λαβὼν πυρὰ Ἀνδρέου ἐτεθνήκει, καὶ προεβάλοντο οἱ Συρακούσιοι Νιζίζιον Ἀρμένιον εἰς βασιλεία, ὄντα λίαν εὐπρεπῆ καὶ ὠραιότατον.

5 Κωνσταντῖνος υἱὸς Κώνστα ὁ Πρωγωνάτος.

Κωνσταντῖνος υἱὸς Κώνστα ἐβασίλευσεν ἔτη δεκαεπτὰ. οὗτος μαθὼν τὴν τοῦ πατρὸς ἀναίρεσιν μετὰ πλείστου στρατοῦ καὶ ναυστολίας τὴν Σικελίαν κατέλαβε, καὶ χειρωσάμενος Νιζίζιον καὶ τοὺς τοῦ πατρὸς ἀναιρέτας πάντας ἀπεκεφάλισεν· ὡσαύτως καὶ Ἰουστινιανὸν πατριίκιον τὸν πατέρα τοῦ Γερμανοῦ τοῦ γενομένου πατριάρχου· τὸν δὲ Γερμανὸν ὄντα τραχύτερον εὐνούχισεν. οὗτος ἐκλήθη Πρωγωνάτος ὡς ἀπελθὼν ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς ἐκδικήσει, ἐπανελθὼν δὲ μετὰ πώγωνος. καὶ ὑποστρέψας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐβασίλευσεν 15 ἄμα τοῖς ἀδελφοῖς· ἐπιβουλευθεὶς δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ κατισχύσας ῥινοτομήτους καὶ ἐξορίστους ἐποίησεν Ἡράκλειον καὶ Τιβέριον.

Ἐπὶ αὐτοῦ δὲ ἐξῆλθε στόλος μέγας καὶ κεφαλαὶ πλείοται τῶν Ἀράβων, καὶ παραλαβόντες Κύζικον ἤλθον μέχρι τῆς 20 χρυσοῦς πόρτης καὶ τοῦ κυκλοβίου, πολέμους ποιοῦντες καθ'

1. τῷ] ἔνθα ἐδολοφονήθη ἐν τῷ?

promittens, et equum et servum. verum id Constans non admisit. Cpoli relicta, Syracusas venit, ubi in balneo est interfectus. cado enim graviter capite inflicto, necatus est ab Andrea. Syracusani Nizizium Armenium regem creaverunt, hominem longe forma praestantissimum.

CONSTANTINUS CONSTANTIS FILIUS.

Constantinus, filius Constantis regnavit annos 17. hic, patris caede comperta, cum permagno exercitu et classe Sicilia potitus est et Nizizio ac patris interfectoibus captis caput abscidit; eademque ratione Iustinianum patricium patrem Germani, qui patriarcha factus erat, truncavit, Germanum autem ferocius se gerentem eviravit. hic vocatus est Pogonatos, quia imberbis abierat ad patrem ulciscendum barbatus redierat. reversus Cpolim simul cum fratribus regnavit, cum vero ei insidiarentur et vim facerent, ille Heraclium et Tiberium navibus truncatos expulit.

Et regnante magna classis et permulti duces Arabum egressi sunt et Cyzico capta, usque ad auream portam et cyclobium venerunt, pugnantes quoque die et hibernantes in sinu Cyzico, per 7 an-

ἐκάστην, καὶ παραχειμάζοντες ἐν τῷ κόλπῳ καὶ Κυζίκῳ, ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη πολεμοῦντες Κωνσταντινούπολιν. τῇ δὲ τοῦ Θεοῦ χάριτι καταπολεμηθέντες ὑπὸ τῶν Βυζαντιῶν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῶν Κιβυρραιωτῶν αὐθις πολεμηθέντες ἠττήθησαν, ἐμπρησθέντων καὶ τῶν πλοίων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὕδατώδους πυρός. Καλλίνικος γάρ τις ἀρχιτέκτων ἀπὸ Ἡλιουπόλεως Συρίας προσφυγὼν τοῖς Ῥωμαίοις πῦρ ὑγρὸν ἀρχῆθεν αὐτοῖς κατασκεύασε, καὶ τὰ τῶν Ἀράβων σκάφη καταπορήσας σύμφυχα ἀπώλεσε. καὶ οὕτως οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ νίκης μεγάλης ὑπέστρεψαν, ἔκτοτε ὑγρὸν πῦρ ἐφευρόντες. 10

Εἰσῆλθον δὲ οἱ Μαρδαῖται εἰς τὸν Λίβανον Συρίας, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. καὶ Μανίας φοβηθεὶς σφόδρα ἀποστέλλει πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα, ζητῶν εἰρήνην, ὑποσχόμενος καὶ ἐτήσια πάντα. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς πρέσβεις δεξάμενος ἀποστέλλει σὺν αὐτοῖς Ἰωάννην πατρίκιον τὸν Πιτζογάβδην, ὡς 15 πολυπειρία καὶ φρονήσει κεκωσμημένον, διαλεχθῆναι τοῖς Ἀραβιῶν τῶν δὲ Ἀράβων θαναμασάντων τὴν φρόνησιν καὶ ἀγχινοῖαν αὐτοῦ, συνεφώνησαν παρέχειν Ῥωμαίοις κατ' ἔτος χρυσοῦ χιλιάδας δέκα καὶ αἰχμαλώτους χιλιάδας ὀκτώ καὶ ἵππους εὐγενεῖς πενήκοντα. ταῦτα ἐστοιχῆθη δίδοσθαι ἐπὶ 20 χρόνοις τριάκοντα, ὥστε εἶναι πλατεῖαν εἰρήνην ἀναμεταξὺ Ἀράβων καὶ Ῥωμαίων. ὡσαύτως καὶ οἱ τὰ ἐσπέρια οἰκοῦντες Σκύθαι, ὃ τε χαγάνος καὶ οἱ ἐπέκεινα ῥῆγες καὶ οἱ κάσταλδοι, δῶρα τῷ βασιλεῖ στείλαντες ἠτήσαντο εἰρήνην. εἶξεν

10. καὶ add Cramerus

nos bellum Cpolim gesserunt. dei autem gratia victus a Byzantinis rediit impius exercitus, et in itinere a Cibyraeotarum exercitu iterum armis petiti et victi, sunt, navibus igne maritimo combustis. Callinicus enim architectus quidam ab Heliopoli, Syriae orbe, quum ad Romanos transfugisset, ignem humidum inventum iis paravit et Arabum naves comburens una cum hominibus perdidit. ita Romani magna cum victoria redierunt, igne humido invento.

Ingressi autem Mardaitae Libanum occupaverunt. et Mavias valde exterritus legatos misit ad regem, pacem petentes, concedens tributa annua. rex, legatis auditis, misit cum iis Ioannem patricium Pitzogabdem, qui peritia et prudentia ornatus cum Arabibus loqueretur. quum huius prudentiam et acumen mirarentur Arabes, convenit inter eos, Romanis quotannis dari millia 10 auri, servorum octo millia, equos generosos 50. haec annos 30 ut darentur, constitutum est, ita ut longa pax esset inter Arabes et Romanos. eadem ratione Seythae in occidente habitantes et Chaganus et reges ibi regnantes et Castaldi do-

οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκύρωσεν εἰρήνην, καὶ γέγονε γαλήνη ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ δύσει.

Ἐπὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ βασιλέως τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος διαπεράσαν καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοφύλων ἀποχωρισθὲν ἐσκήνωσεν 5 ἐν Βάρναις ἐν τισὶ λόχοις καὶ ὄρεσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκηκῶς σὺν ναυσὶ καὶ στρατῷ ἐπέληθε κατ' αὐτῶν. οἱ δὲ Βούλγαροι τοῦτο ἀθρόως θεασάμενοι, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀπεγνωστότερες σωτηρίας, εἰς τι ὄχυρῶμα καταφεύγουσι καὶ ἑαυτοὺς ἀσφαλίζονται. τῶν δὲ Ῥωμαίων πόλεμον μὴ δυναμέ- 10 ρων συνάψαι διὰ τὰ τέλματα καὶ τὴν τοῦ τόπου ὄχυρωσιν, ἐθρασύνθη τὸ μικρὸν ἔθνος. συνέβη δὲ καὶ τὸν βασιλέα ποδαγλιὰ ὀξυπαθῆσαι καὶ ἐπὶ Μεσημβρίαν ὑποστρέψαι, παρεγγυήσαντος τοῖς στρατηγοῖς ἐνέδραν καὶ λόχον ποιῆσαι, εἶτα διὰ χλεύης τινὸς ὑποσῦραι αὐτοὺς ἔξω. ἀλλ' οἱ καβαλλαρι- 15 κοὶ τὸν βασιλέα φεύγειν διαφημίσαντες φρυγῇ ἐχρήσαντο μηδενὸς διώκοντος. οἱ δὲ Βούλγαροι τοῦτο θεασάμενοι ἐδίωξαν ὀπισθεν αὐτῶν, καὶ πολλοὺς ξίφει ἀνεῖλον· καὶ ἔκτοτε διαπεράσαντες καὶ θρασυνθέντες κατεκράτησαν, καὶ πλατυνθέντες τὴν Ῥωμαϊκὴν χώραν ἠχμαλώτιζον· ὅθεν καὶ ἀναγκα- 20 σθεῖς ὁ βασιλεὺς εἰρηνεῦσαι μετ' αὐτῶν, ἐτήσια αὐτοῖς συμφωνήσας πάντα, ἐπ' αἰσχύνη Ῥωμαίων, διὰ πληθος ἀμαρτιῶν ἡμῶν, ὅτι ὁ πάντας ὑποτελεῖς ποιήσας ὑπὸ μικροῦ ἔθνους ἠττήθη.

20. εἰρήνευσε?

nis ad regem missis, pacem petiverunt. cessit igitur rex et pacem sanxit. ita et Oriens et Occidens pacati sunt.

Hoc regnante, Bulgari traiecerunt et a popularibus suis separati in Barnis habitaverunt, in saltibus quibusdam et montibus. quod quum audiisset rex naves et exercitum contra eos duxit. sed Bulgari primo Romanorum impetu de salute desperantes in munitionem quandam recesserunt, ibique se in tuto collocarunt; cumque eos adoriri Romani ob paludes et iniquitatem locorum non possent, ferocior factus est turpis populus. accidit vero etiam, ut rex pedibus laboraret et ad Meridiem rediret, postquam duces iussit dolo et insidiis factis, cum ludibrio ipsos subducere. sed equites, sparso rumore, regem fugisse, nemine urgente, fugam fecerunt. quod quum animadvertissent Bulgari a tergo insecuti multos gladiis interfecerunt. atque inde progredientes, aucta fiducia, vicerunt et effusi in terram Romanam magnam praedam abegerunt. itaque rex coactus est pacem cum iis componere iisque annua tributa cum dedecore Romanorum concessit propter peccatorum nostrorum multitudinem, quia quum omnes vectigales fecisset, a turpi populo victus est.

Ἡρεμήσας δὲ ἐκ πάντων ἤνωσε τὰς ἀγίας ἐκκλησίας· καὶ σύνοδον οἰκουμένην ποιήσας, συναθροίσας ἐν Κωνσταντινουπόλει τῶν σπθ' πατέρων, ἐβεβαίωσε τὰ δόγματα τῶν προλαβουσῶν ἀγίων πέντε συνόδων, καὶ τὴν τῶν μονοθελητῶν αἵρεσιν ἀνεθεμάτισε, καθελὼν Σέργιον τε καὶ Πύρρον. τελευτήσας δὲ ἐτέθη ἐν τῷ ναῷ τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐν λάρνακι Θεσσαλῆ· τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατεῖχε Γεώργιος ὁ Σύρος· ἔστεψε δὲ Ἰουστινιανὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τοῦ συμβασιλεύειν αὐτῷ. Μανίου δὲ τοῦ Ἀραβος τελευτήσαντος Ἀβιμέλεχ ἐκράτησεν· ὃς καὶ ἀποστείλας πρέσβεις 10 πρὸς τὸν βασιλέα ἤτήσατο εἰρήνην τοῦ παρέχειν τξέ' χιλιάδας χρυσίου νομίσματα καὶ τξέ' δούλους καὶ εὐγενεῖς ἵππους τξέ' καθ' ἕκαστον χρόνον, ὅπως παυθῆ ἡ τῶν Μαρδαϊτῶν τάγματα ἐκ τοῦ Λιβάνου. ἀπεβίω δὲ ὁ αὐτὸς εὐσεβῆς Κωνσταντῖνος κρατήσας ἔτη ιξ'. 15

Ἰουστινιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ ἑξοστὸς.

ἐπί Ἰν-
δικ. ιε'

Ἰουστινιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη ιξ'. οὗτος ἀπέστειλε πρὸς Ἀβιμέλεχ ἀσφαλίσασθαι τὰ στοιχηθέντα ἐγγράφως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πατρός, καὶ πέμψας παρέστειλε τοὺς Μαρδαίτας χιλιάδας δώδεκα, ὧ τῆς ἀνοίας, Ῥωμαϊκὴν δυναστείαν ἀκρωτηριάσας· πάνδεινα γὰρ κακὰ ἔτιοτε πέπονθεν ἡ Ῥωμανία ὑπὸ τῶν Ἀράβων μέχρι τοῦ νῦν, τούτων παρα-

Tutus autem ab omnibus coniunxit sanctas ecclesias; et concilio oecumenico facto, quum 289 patres Cpolitani convenissent, firmavit dogmata priorum quinque conciliorum et monotheletarum haeresin excommunicavit, Sergio et Pyrrho interfectis. mortuus in fano sanctorum apostolorum sepultus est in cista Thessalica. patriarchalem sedem tenuit Georgius Syrus, qui filium eius Iustinianum, ut simul cum patre regnaret, coronavit. Mavia Arabe mortuo Abimelech imperavit qui, legatis ad regem missis pacem petivit eo pretio, ut 365 millia nummum aureorum, 365 servos et nobiles equites quoque anno daret, Mardaitarum autem agmen e Libano eiiceretur. Mortuus vero est ipse Constantinus, postquam annos 12 regnavit.

IUSTINIANUS.

Iustinianus eius filius regnavit annos 16. hic misit ad Abimelech, qui firmarent ea, quae sub patre ipsius, litteris constituta erant et legato misso 12000 Mardaitarum revocavit, heu stultitiam imperium Romanum concidens. Maxima enim mala illis revocatis terra Romana inde passa est ab Arabibus usque ad hoc tempus. idem pacem

σταλέντων. ἔλυσε δὲ καὶ τὴν τῶν Βουλγάρων εἰρήνην. ἐπιστρατεύσας δὲ ἐπὶ τὰ δυτικά μέρη πολλὰ τῶν Σκλάβων πληθῆ τὰ μὲν πολέμῳ τὰ δὲ λόγῳ παραλαβὼν ὑπέστρεψεν, ἀφ' ὧν ἐπιλεξάμενος καὶ στρατεύσας χιλιάδας τριάκοντα λαὸν περὶ οὐσίον τούτους ἐπωνόμασεν· οὗς δὴ καθοπλίσας καὶ ἰδιοποιησάμενος, καὶ τῇ τούτων συμμαχίᾳ πεποιθώς, λίει τὴν μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Ἀγαρηῶν εἰρήνην ἕξ ἀνοίας, καὶ λαβὼν τὸν περιουσίον ἢ μᾶλλον ἀνόσιον εἰπεῖν λαὸν καὶ τὰ λοιπὰ στρατεύματα πρὸς τὴν Σεβαστούπολιν ἀπῆρεν· ἐν ἧ
 10 καὶ οἱ Ἀγαρηνοὶ παραγενόμενοι, καὶ προμαρτυρούμενοι ἀντὶ τὰ μεθ' ὅρκων συμφωνηθέντα μὴ διαστρέψαι, ἐπεῖτοι γε κριτῆς ὁ θεὸς καὶ ἔκδικος γενήσεται, οὐ κατεδέξατο τὰ τῆς εἰρήνης ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ πρὸς πόλεμον παρετάσσετο. καὶ δὴ παραντίκα ἀπλώσαντες οἱ Ἀγαρηνοὶ τὸν τῆς εἰρήνης ἔγγρα-
 15 φον χάριτην, καὶ ἐπὶ δόρατος ἀναστήσαντες, ὥρμησαν κατα Ῥωμαίων. καὶ συμβολῆς γενομένης ἠττομόλησαν ἐκ τῶν Σκλάβων πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς χιλιάδες εἴκοσι, καὶ οὕτως τῶν Ῥωμαίων δεινῶς τραπέντων καὶ ἀναριθμητῶν σφαγέντων ἢ δικαιοκρισίᾳ καὶ νίκη πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐχώρησε, διδά-
 20 σκουσα μὴ παραβαίνειν θεῖον ὅρκον πώποτε, κἂν πρὸς τοὺς ἐναντίους καὶ ἀπίστους γένηται. πεφευγὼς δὲ ὁ βασιλεὺς, καὶ φθάσας ἐν τῇ παρὰ θάλασσαν τόπῳ τοῦ Λευκάτου μετ' αἰσχύνης πολλῆς καὶ ἥττης, ἀνείλε τὰς περιλειφθείσας δέκα χιλιάδας τῶν Σκλάβων, καὶ ἔκτοτε πλείω θρασυθέντες οἱ

20. προβαίνειν C

cum Bulgaris factam confudit. profectus in terras occidentales magna Slavorum multitudine partim sermone partim bello subacta rediit. ex his novum exercitum 30000 militum conscripsit eosque peculiarem populum appellavit. quibus armatis et sub ditionem redactis, horum societate fisis pacem inter Romanos et Agarenos factam stulte rupit et cum peculiari vel potius nefasto populo reliquisque exercitibus adversus Sebastupolim profectus est; ubi Agareni aderant. hi quum eum obtestarentur, ne quae iuribus iurandis statuta essent everteret, quia iudex deus futurus esset et ultor, rex non accepit pacem, sed ad bellum se paravit. ac statim Agareni, postquam scriptas pacis tabulas pansas e hasta suspenderunt, Romanos aggressi sunt. pugna commissa, transfugerunt e Slavis ad Agarenos 20000 hominum; itaque, magna fuga orta et innumerabili Romanorum multitudine interfecta, iustitia et victoria ad hostes transiit, docens, ne quis etiamsi cum hostibus et non in Christum credentibus agatur, divinum iusiurandum laedat. rex fugiens celeriter in locum mari adiacentem, cui nomen Leucatae, magna cum clade et dedecore, reliqua 10000 Sla-

Ἀγαρηνοὶ σφοδρότερον ἐληΐζοντο τὴν Ῥωμανίαν, ἔχοντες εἰς βοήθειαν καὶ τοὺς πρόσφυγας Σκλάβους· τοῦ δὲ βασιλέως εἰσελθόντος εἰς τὴν πόλιν γέγονεν ἡλιακὴ ἔκλειψις, ὥστε καὶ τοὺς ἀστέρας φανῆναι.

Ἰουστινιανὸς δὲ τὰ τοῦ παλατίου κτίσματα ἐπεμελεῖτο, τὸν Ἰουστινιανοῦ λεγόμενον τρίκλινον κτίσας καὶ ποικίλοις κοσμήσας μαρμάροις, καὶ τὰ πέριξ τοῦ παλατίου, ἔχων Στέφανον σακελλάριον αὐτοῦ καὶ πρωτεννοῦχον, αἰμοβόρον ὄντα καὶ ἀπηνή, αἰκίζοντα ἀνηλεῶς τοὺς ἐργολάβους, καὶ τοσοῦτον ἀπηνή ὡς καὶ τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως τυπῆσαι· ὃς καὶ εἰς 10 τὸ πολιτικὸν πλεῖστα κακὰ ἐνδεικνύμενος, καὶ ἐκ τῶν οἰκητόρων τῆς πόλεως ἀπαιτήσεις καὶ ἐκταγὰς ἀπροφασίστους ποιούμενος, μισητὸν τὸν βασιλέα τῇ πόλει πεποίηκεν.

Ὁ δὲ γε βασιλεὺς βουλόμενος κτίσαι τῷ δήμῳ βάρθρα καὶ στάσις, ἀπῆτει Καλλίνικον τὸν πατριάρχην εὐχὴν ποιῆσαι τοῦ καταλυθῆναι τὴν ἐκκλησίαν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τὴν οὖσαν πλησίον τοῦ παλατίου, βουλόμενος στῆσαι φιάλην καὶ βάρθραν κτίσαι τῷ δήμῳ πρὸς τὸ ἐκεῖσε γίνεσθαι τὸ λεγόμενον σαξιμοδέξιον· ὁ δὲ πατριάρχης ἔλεγεν ὅτι εὐχὴν ἐπὶ συνστάσει ἐκκλησίας ἔχομεν, ἐπὶ δὲ καταλύσει οὐ παρελάβο- 20 μεν· βιασθεῖς δὲ καὶ ἀπαιτούμενος τὴν εὐχὴν ἔφη “δόξα τῷ Θεῷ τῷ ἀνεχομένῳ πάντα νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,” καὶ παρενθὺ κατέλυσαν τὴν ἐκκλησίαν.

vorum interfecit. inde Agareni, aucto animo, magis praedabantur terram Romanam, transfugas Slavorum in auxilium adscitis. rege in urbem ingresso, sol defecit, ita ut stellae cernerentur.

Iustinianus autem aedificiorum palatii curam habuit, triclinium quod dicitur Iustiniani condens vario splendore ornatum et moenibus palatium circumdans. habuit Stephanum sacellarium et eunuchorum principem, hominem sanguinarium et crudelem, qui sine misericordia operarios vexabat adeoque rudem ut ipsam regis matrem verberaret. idem quum publice plurima mala fecisset neque ulla causa addita pecuniam et sportulas ab oppidanis posceret, regem civibus invisum reddidit.

Rex autem, quum populo gradus et sedes exstruere vellet, a Callinico patriarcha postulavit, ut deum oraret destructionem ecclesiae sanctissimae matris dei palatio adiacentis; voluit enim gradus et phialam exstruere populo, ut ibi saximodexium, quod dicitur, ageretur. respondit patriarcha, preces esse de exigenda ecclesia, non vero de evertenda. sed vi coactus et preces rogatus: “gloria,” inquit, “deo qui omnia sustinet nunc et semper et in aeternum,” et statim destructa est ecclesia.

Λεόντιος δὲ ὁ πατριίκιος ἐν ὑπολήψει ὦν τῆς βασιλείας, καὶ διὰ τοῦτο ἐναπόκλειστος γεγωνὸς ἐπὶ ἔτη δύο, τότε δὲ ἐκπεμφθεὶς παρὰ Ἰουστινιανοῦ στρατηγὸς εἰς Ἑλλάδα, καὶ φίλῳ αὐτοῦ Παύλῳ μοναχῷ καὶ ἀστρονόμῳ ἐντυχὼν, ὃς καὶ 5 προεῖπεν αὐτῇ τῆς βασιλείας κρατῆσαι, πρὸς αὐτὸν τε καὶ τοὺς λοιποὺς φίλους αὐτοῦ ἰδιαζόντως ἔφη “ἰδοὺ ὀπισθὲ μου ἀποστέλλει ὁ βασιλεὺς καὶ αἴρει τὴν κεφαλὴν μου, καὶ ψευδῆ μοί εἰσιν ἅ μοι ἐπηγγείλασθε περὶ βασιλείας.” οἱ δὲ εἶπον “αὐτὸς μὴ ὀκνήσῃς, καὶ τοῦτο εὐθέως καὶ ἄρτι πληροῦται.” 10 καὶ λαβὼν αὐτοὺς ἦλθε καὶ ἔκλασε τὰς δημοσίας φυλακὰς, συλλαβόμενος ὄχλον πολὺν μετ’ αὐτοῦ. ἐξελθὼν δὲ εἰς τὸν φόνον ἐκήρυσαν παντὶ τῷ λαῷ βοῶντες “ὅσοι Χριστιανοί, εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν· καὶ ἐπισυναχθὲν πλῆθος ἔκραζον “ἀνασκαφεῖ τὰ ὄσατ’ Ἰουστινιανοῦ.” ἐξελθὼν δὲ Λεόντιος εἰς τὸ 15 ἵπποδρόμιον ἀναγορεύεται βασιλεὺς, καὶ ἡμέρας γενομένης ἔξαγαγὼν Ἰουστινιανὸν εἰς τὸ ἵππικὸν καὶ ῥινότιμητον ποιήσας ἐν τῇ σφενδόνη ἐξώρισεν εἰς Χερσῶνα. ὁ δὲ ὄχλος συλλαβόμενος Στέφανον σακελλάριον τὸν εὐνοῦχον καὶ Θεόδοτον γενικόν, σχοίνοις τε ἐκ ποδῶν δήσαντες ἔσθραν διὰ τῆς μέ- 20 σης, καὶ εἰς τὸν βοῦν ἀγαγόντες ἔκανσαν.

Λεόντιος.

Λεόντιος ἐβασίλευσεν ἔτη τρία· ἐφ’ οὗ οἱ Ἄραβες τὴν ^{ῥαγὶν ἰν-} _{δικτ. ι}

5. καὶ om C

Leontius patricius suspectus de regno affectando eaque de causa duos annos in custodiam datus, tum vero a Iustino dux in Graeciam missus quum incidisset in Paulum monachum et astronomum sibi que amicem, qui ipsum praedixit regno potiturum esse; huic et reliquis amicis laicis “ecce” inquit, “rex post me mittit aliquem et caput abscidit et falsa sunt quae mihi de regno narastis.” illi vero: “ipse noli cunctari, statim tibi hoc et nunc iam impletur.” sumptis igitur his carceres publicos aggressus reclusit, magnam hominum multitudinem secum duxit. progressus in forum toti populo clamans nuntiavit: “quicumque Christiani sunt, ad aedem S. Sophiae praesto sint.” et populus in unum coactus clamavit: “refodiantur ossa Iustiniani.” egressus Leontius in circum rex renuntiatur et prima luce Iustinianum in circum productum nasoque in funda truncatum Chersonam relegavit. populus autem Stephanum sacellarium et eunucho ac Theodotum aerarii praefectum captos, funibus ad pedes alligatis, per viam mediam traxit et ad bovem ductos combussit.

LEONTIUS.

Leontius regnavit annos 3. sub eo Arabes Africam bello illato

Ἀφρικὴν ἐκστρατεύσαντες παρέλαβον. ὁ δὲ Λεόντιος ταῦτα
μαθὼν ἀποστέλλει τὸν πατρίκιον Ἰωάννην ἄνδρα ἰκανὸν μετὰ
Ῥωμαϊκοῦ στόλου· ὃς τοὺς ἐχθροὺς κατατροπώσάμενος ἤλευ-
θέρωσε τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ταῦτα ἀναγαγὼν τῷ βασιλεῖ ἐκείσε
παρечеίμασεν. ὁ δὲ πρωτοσύμβουλος ταῦτα μαθὼν δύναμιν 5
πολλὴν Ἀγαρηῶν ἀπέστειλε κατὰ Ἰωάννου, καὶ τοῦτον ἐξε-
δίωξεν. ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπὶ Ῥωμανίαν ἔκαμψε, δύναμιν πλείω
βουλόμενος ἀναλαβεῖν· ἐλθόντος δὲ ἕως Κρήτης ἐπὶ τὸν βα-
σιλέα πορευομένου, ὁ στρατὸς ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀρχόντων ἀνα-
τραπείς εἰς βουλήν πονηρὰν ἐξετράπη, καὶ φονεύσαντες Ἰω- 10
άννην πατρίκιον καὶ τὸν βασιλέα ἀναθεματίσαντες, Ἀψίμα-
ρον δρουγγάριον τῶν πλώϊμων τῶν Κιβυρραιωτῶν βασιλέα
ἀνηγόρευσαν, Τιβέριον ὀνομάσαντες. τοῦ δὲ Λεοντίου τὸν
τοῦ νεωρίου λιμένα ἔκκαθάροντος, ἢ τοῦ βομβῶνος λήμη ἐνέ-
σκηψε τῇ πόλει καὶ πλῆθος λαοῦ διέφθειρε. κατέλαβε δὲ ὁ 15
Ἀψίμαρος ἅμα τῷ στόλῳ, καὶ προσώρμισεν ἐν Συκαῖς. τῆς
δὲ πόλεως Λεόντιον παραδοῦναι μὴ βουλομένης προδοσίᾳ
γένετο διὰ τῆς τῶν Βλαχερνῶν πόρτης, καὶ τὸν Λεόντιον χει-
ρωσάμενος Ἀψίμαρος καὶ ῥινοκοπήσας ἐν τῇ μονῇ τῆς Δαλ-
μάτου περιώρμισεν, καὶ πάντας τοὺς φίλους αὐτοῦ τύψας καὶ 20
δημεύσας ἐξώρισεν.

5. πρῶτος σύμβουλος C

occupaverunt. quo audito Leontius Ioannem patricium, pruden-
tem virum, cum classe Romana misit qui hostibus expulsis, Afri-
cam liberavit idque regi nuntiavit, ibi hibernavit. id quum primus
consiliarius audisset, magna Agarenorum vi missa, Ioannem expu-
lit. Ioannes autem in terram Romanam profectus est, ut maiorem
multitudinem hominum peteret. profisciscens autem ad regem quum
usque ad Cretam venisset, exercitus ab ipsis ducibus motis in malum
consilium deflexit; et, Ioanne patricio interfecto, rege excommunicato
Apsimarum drungarium navium Cibrhæotarum regem creavit, nomi-
ne imposito Tiberii. quum Leontius navalia purgaret, bubonum leces
in urbe grassata magnam hominum multitudinem abstulit. Apsima-
rus autem cum classe ad Sycas appulit. urbem quum Leontius tra-
dere nollet proditione facta, per portam Blachernarum ingressus est
Apsimarus et Leontium captum nasoque truncatum in Dalmatae mo-
nasterium relegavit, et amicos omnes verberatos et viuctos expulit.

Ἀψίμαρος ὁ καὶ Τιβέριος.

Ἀψίμαρος ὁ καὶ Τιβέριος ἐβασίλευσεν ἔτη ἐπτά, ἐφ' οὗ ^{522η}
 γέγονε θανατικὸν μέγα, καὶ Ῥωμαῖοι τὴν Συρίαν ληιστούμενοι
 κατέσφαξαν μέχρι χιλιάδων διακοσίων. Ἀψίμαρος δὲ Φιλιπ-
 5 πικὸν υἱὸν Νικηφόρου πατρικίου εἰς Κεφαλληνίαν ἐξώρισεν ὡς
 ὄνειροπολοῦντα τὸ βασιλεῦσαι. κατ' ὄναρ ἔλεγεν ἰωρακέναι
 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὑπὸ αἰτοῦ σκεπάζεσθαι, ὅπερ ἀκούσας
 ὁ βασιλεὺς τοῦτον ἐξώρισεν. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἐν Χερσῶνι
 ἐφήμιζεν ὡς πάλιν τὴν βασιλείαν ἀπολήψοιτο· οἱ δὲ οἰκήτορες
 10 φοβηθέντες ἐβουλεύσαντο ἢ φονεῦσαι τοῦτον ἢ τῷ βασιλεῖ πα-
 ρυπέμψαι. τοῦτο δὲ γνοὺς Ἰουστινιανὸς εἰς Χαζαρίαν φεύγει
 καὶ ἐξέδοτο αὐτῇ εἰς γυναικα ὁ Χάζαρος τὴν αὐτοῦ ἀδελφὴν
 Θεοδώραν. ταῦτα μαθὼν Ἀψίμαρος πέμπει πρὸς χαγάνον,
 15 ἢ καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποστεῖλαι αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰουστινια-
 νὸς ταῦτα μαθὼν ἀπελθὼν ἐν Χερσῶνι λάθρα καὶ ναῦν ἀνα-
 λαβόμενος ἀπέπλευσεν, ἐπὶ τὸ στόμιον τοῦ Ἰστρου τὸν πλοῦν
 ποιούμενος. καὶ κλύδωνος γενομένου καὶ πάντων ἀπογνόν-
 των διὰ τὸν κλύδωνα οἰκεῖος αὐτῷ τις ἔφη “εἰ περιωθῆς, ὧ
 20 δέσποτα, καὶ σοι τὴν βασιλείαν ὁ θεὸς ἀποδῶ, δὸς λοιπὸν
 μηδένα τῶν ἐχθρῶς ἀμύνασθαι.” ὁ δὲ ἐν θυμῷ καὶ ὄργῃ
 ἔφη “ἐνταῦθά μοι καταποντίσει κύριος, εἰ φείσομαι τινος ἐξ

APSIMARUS.

Apsimarus, qui etiam Tiberius, regnavit annos 7. sub eo magna pestis orta est, et Romani Syriam praedantes fere 200000 hominum interfecerunt. Apsimarus autem Philippicum filium Nicephori patricii, quippe qui de regnando somniaret, Cephaleniam relegavit. somnio enim dixit ille se vidisse caput suum per aquilam obumbratum. Iustinianus autem Chersonae dicebat se regnum recepturum esse. oppidani exterriti aut interficere eum aut ad regem mittere statuerunt. quo audito Iustinianus Chazariam fugit, deditque ei Chazarus in matrimonium Theodoram sororem. haec quum Apsimarus audivisset ad chaganum legatos mittit eumque multis donis promissis rogat, ut aut vivum Iustinianum aut caput eius sibi mitteret. his cogitis Iustinianus clam Chersonam abiit et, nave sumpta, profectus est, ad Istri ostia iter dirigens. tempestate orta quum omnes desperassent propter tempestatem, familiaris quidam: “si servatus fueris,” inquit, domine, “et imperium tibi reddiderit deus, promitte te non ulturum quemquam superstitem ex inimicis tuis.” respondit Iustinianus irato animo: “hic me deus submergat, si cui ex iis parcam.” servatus Iustinianus e

αὐτῶν." Διασωθεῖς δὲ ἐκ τοῦ κλύδωνος ἀπέστειλε πρὸς Τέρβελον τὸν Βούλγαρον δοῦναι αὐτῷ συμμαχίαν τοῦ κρατῆσαι τὴν προγονικὴν βασιλείαν, καὶ πλείστα δῶρα παρασχεῖν αὐτῷ. ὁ δὲ οὐ μόνον συμμαχίαν ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν ἐπιδέδωκεν· ἅμα γὰρ αὐτῷ μετὰ πλείστης δυνάμεως ἐπὶ τὴν βασιλείαν ἔσαν παρεγέετο. εἰσῆλθε δὲ Ἰουστινιανὸς σὺν ὀλίγοις ὁμοφύλοις διὰ τοῦ ἀγωγοῦ κατὰ προδοσίαν τινῶν τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀγίαν Ἄνναν τὸ λεγόμενον δι' αὐτὸν ἔκτοτε δεύτερον, καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τῷ παλατίῳ Βλαχερνῶν, ἀπολαβὼν τὴν αὐτοῦ βασιλείαν· ὅπερ μαθὼν Ἀψίμαρος εἰς Ἀπολλωνιάδα φεύγει.

Ἰουστινιανὸς τὸ δεύτερον ὁ ἠνδιότητος.

582ς ἰν-
δικτ. εἰ

Ἰουστινιανὸς τὴν βασιλείαν τὸ δεύτερον ἀπολαβὼν ἐβασιλευσεν ἔτη ἕξ, δῶρα πολλὰ τῷ Τέρβελι δούς, καὶ χώραν τῶν Ῥωμαίων ἐκκόψας δίδωσιν αὐτῷ τὰ λεγόμενα νῦν Ζαγόρια. Ἀψίμαρον δὲ ἀποστείλας ἐχειρώσατο καὶ Ἡράκλειον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ σὺν πᾶσι τοῖς συνασπιζομένοις αὐτοῖς ἄρχουσι· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐν τῷ χειμῶνι πάντας ἀνασκολοπίσας, Ἀψίμαρον δὲ καὶ Λεόντιον ἀλύσει δεσμεύσας ἤγαγεν ἐν τῷ καθίσματι τοῦ ἵπποδρομίου, καὶ τοὺς αὐχένας αὐτῶν πατῶν ἦν ἄχρις ἀπολύσεως τοῦ πρώτου βαίτου. ὁ δὲ

9. αἱ Βλαχέρναι ἀπὸ τινος Σκύθου καλουμένου ἀναιρεθέντος ἐκεῖ προσηγορεύθη.

tempestate misit ad Terbelum Bulgarum auxilium petens ad recuperandum avitum imperium multaque dona promittens. ille vero non solum auxilium, sed se ipsum etiam dedit. una cum eo cum magna hominum vi Cpolim venit. ingressus proditione nonnullorum ex iis, qui in urbe erant, per aquaeductum cum paucis gentilibus in S. Annam, quod exinde ab eo secundum est appellatum, provenit et tentorio in palatio Blachernensi posito, regnum suum recepit. quo audito Apsimarum Apolloniadem fugit.

IUSTINIANUS ITERUM NASO TRUNCATUS.

Iustinianus regnum iterum nactus regnavit annos 6. postquam Terbeli multa dona dedit etiam partem Romanorum eam, cui nunc nomen Zagoriae est, concessit. Apsimarum autem, hominibus missis cepit et Heraclium fratrem una cum armatis pro eo principibus. et ceteros quidem omnes hieme in stipitibus fixit, Apsimarum autem et Leontium catenis vinctos in sedibus circi duxit eorumque cervices calcabat dum primum baium missum est. populus autem clamavit:

δῆμος ἐβόα “ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπέβης, καὶ κατεπά-
 τησας λέοντα καὶ δράκοντα.” καὶ οὕτως ἀποστείλας αὐτοὺς
 ἐν τῷ κνηγίῳ ἀπεκεφάλισε. Καλλίνικον δὲ τὸν πατριάρχην
 τυφλώσας ἐξώρισε, καὶ πολλοὺς τῶν ὄντων ἐν τῇ πόλει ἀπώ-
 5 λεσε θανάτῳ, ὥστε φόβον μέγαν γενέσθαι. ἀποστείλας ἄδὲ
 ἤγαγε Θεοδώραν τὴν ἐκ Χαζαρίας καὶ Τιβέριον υἱὸν αὐτῆς,
 καὶ συνεβασίλευσαν αὐτῷ. λύσας δὲ τὴν εἰρήνην τῶν Βουλ-
 γάρων ἐπεστράτευσεν κατ’ αὐτῶν, καὶ καταπολεμηθεὶς εἰς
 φρούριον κατέφυγε, καὶ τοὺς ἵππους νευροκοπήσας, εἰς τὰ
 10 σκάφη ἐπιβάς, μετ’ αἰσχύνῃς ἤλθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει.
 Χερσωνίταις δὲ μνησικακῶν ἀπὸ τῆς ἐξορίας αὐτοῦ, ἀποστεί-
 λας Μαῦρον πατρίκιον κατέσφαξε καὶ τὰ νήπια αὐτῶν κατη-
 δάφισεν. ὁ δὲ Φιλιππίος ὁ καὶ Βαρδάνης ἐκέϊσε ὧν ἐξόρι-
 στος, καὶ τινὰς τῶν στρατιωτῶν ὑπονοθεύσας καὶ πρὸς τὴν
 15 αὐτοῦ ἐλκύσας εὐνοίαν, διὰ τὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀπήγειαν
 καὶ ὠμότητα τοῦτον εὐφήμεσαν εἰς βασιλέα καὶ μετὰ στόλου
 προέπεμψαν ἐν τῇ πόλει· ὅπερ γνοὺς ὁ Ἰουστινιανός, ἐπὶ πλεῖον
 φοβηθεὶς καὶ θυμωθεὶς, ἀνῆλθε μέχρι Σινώπης ἀκριβέστερον
 περὶ τούτου μαθησόμενος. τοῦ δὲ Φιλιππικοῦ σὺν τῷ στόλῳ
 20 τὴν πόλιν καταλαβόντος Ἰουστινιανός πρὸς τὸν Δαματρὸν
 ἀπέδρα, καταλειφθεὶς ὑπὸ πάντων· ὃν ἀντίκα Φιλιππικός
 χειρωσάμενος τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀφείλετο καὶ τοῖς Σκύθαις
 ἐξέπεμψε.

“super aspidem et basiliscum ambulavisti et leonem ac draconem cal-
 cavisti.” inde eos in cynegium missos capite truncari iussit. Calli-
 nicum patriarcham oculis orbatum in exilium misit, multosque ex iis
 qui in urbe erant perdidit ita ut magnus timor oriretur. Theodoram
 Chazaream eiusque filium Tiberium adduxit qui una cum eo regna-
 runt. rupta pace, quam cum Bulgaris inierat, bellum iis intulit et
 victus in castrum fugit; deinde equorum suorum nervis incisis naves
 ingressus, cum dedecore Cpolim venit. memor malorum, quae Cher-
 sonenses contra se, quum in exilio esset, moliti erant, Mauro patricio
 misso eos trucidavit et infantes prostravit. Philippicus autem, qui
 etiam Bardanes, corruptis nonnullis militibus et in suam voluntatem
 tractis propter Iustiniani inimicitiam et crudelitatem faustis acclama-
 tionibus rex creatus est et cum classe in urbem missus. quibus cog-
 nitis, Iustinianus magis exterritus et iratus usque ad Sinopen pro-
 fectus est, ut accuratius de re audiret. quum autem Philippicus ur-
 bem cum classe occupasset, Damatrya confugit Iustinianus, desertus
 ab omnibus. Philippicus extemplo eum cepit et caput abscisum Scy-
 this misit.

Φιλιππικὸς ὁ καὶ Βαρδάνης.

5σκη Φιλιππικὸς ὁ καὶ Βαρδάνης ἐβασίλευσεν ἔτη δύο· ὃς ἐν μὲν ταῖς διαλαλιαῖς αὐτοῦ λόγιος καὶ ἐχέφρων ἐλογίζετο, ἐν δὲ ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ ἀσέμνως καὶ ἀνικάνως καὶ αἰσχρῶς τὸν βίον διατελῶν πάντῃ ἀδόκιμος ἐδείκνυτο. ἦν δὲ καὶ κα- 5 κόδοξος, μὴ αἰσχυνθεὶς ὀρμησαὶ τοῦ κινῆσαι ὄρια τὰ τῆς ἀγίας συνόδου ἐκτεθειμένα· ταῦτα καὶ γὰρ ἀνατρέψαι ἐσπούδαζεν, ὑπὸ ἐγκλείστου τινὸς ἐν τοῖς Καλλιστράτου καταμέροντος τὴν κακοποισίαν ἐκδιδαχθεὶς, παρ' οὗ καὶ τὸ ὅτι βασιλεύει πρότερον ἤκουσεν. ἐφ' οὗ καὶ οἱ Βούλγαροι μέχρι 10 τῆς χρουσῆς πόρτης αἰχμαλωσίαν ποιήσαντες ὑπέστρεψαν. ὁ δὲ, ἰππικοῦ τελομένου καὶ τῶν πρασίνων νικησάντων, ἔδοξεν αὐτῷ μετὰ δοχῆς καὶ ὀργάνων εἰσελθεῖν καὶ λούσασθαι εἰς τὸ λουτρόν τοῦ Ζευξίππου καὶ μετὰ πολιτῶν αἰσχρῶν ἐστιαθῆναι· ἐν δὲ τῷ αὐτὸν ἐστιασθαι αἴφνης Γεώργιος πα- 15 τρῖκιος, ᾧ τὸ ἐπίκλην Βόραφος, καὶ Θεόδωρος πατρῖκιος ὁ Μαϊιάκης, μετὰ ταξεωτῶν ἐκ τῆς Θράκης εἰσδραμόντες, καὶ ἀρπύσαντες τὸν Φιλιππικὸν καὶ ἀνενεγκόντες εἰς τὸ ἄρματοῦριον τῶν πρασίνων ἐτύφλωσαν, καὶ ἐπισυναχθέντος τοῦ λαοῦ τῇ ἐπαύριον εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἔστησαν Ἀρτέμιον 20 πρωτασηκρότης. ἐπὶ τούτου τὸν τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατεῖχεν Ἰωάννης διάκονος καὶ χαρτοφύλαξ ὁ αἰρετικὸς.

PHILIPPICUS SIVE BARDANES.

Philippicus, qui etiam Bardanes, regnavit annos 2, qui in colloquio facundus atque prudens habitus, sed in actionibus suis absque gravitate et industria ulla versans; turpiterque vivens extremam sibi infamiam paravit. erat etiam malae fidei, quippe quem non puduit tentare sancti concilii constituta decreta infringere. ea enim abolere voluit malam fidem doctus a monacho quodam in Callistrateis habitante, a quo audiverat antea, se regnaturum esse. sub eo Bulgari usque ad auream portam captivos abducentes venerunt. illi vero, circo finito, quum Prasini vicissent, placuit, invitato cum instrumentis ingredi et in lavacrum Zeuxippi descendere et se lavare et cum turpibus civibus coenare. quum vero coenaret, subito Georgius patricius, cui cognomen Borapho, et Theodorus patricius Maiaca natus, cum militibus e Thracia accurrentes, Philippicum arreptum et in armamentarium Prasinorum abductum oculis privant, et populo altero die in magna ecclesia collecto, Artemium principem secretariorum coronaverunt. sub hoc patriarchalem sedem tenuit Iohannes diaconus et chartarum custos haereticus.

Ἀρτέμιος ὁ καὶ Ἀναστάσιος.

Ἀρτέμιος ὁ καὶ Ἀναστάσιος ἐβασίλευσεν ἔτη δύο, λογιώ-
 5 ταιτος ὧν· ὃς προεβάλετο στρατηγούς εἰς τε τὰ καβαλλαρικὰ
 θέματα καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ λογιωτάτους καὶ ἱκανωτάτους,
 10 ὥστε τὰ πολιτικὰ ἐν ἀδείᾳ τελεῖν. οὗτος Θεόδωρον καὶ Γεώρ-
 γιον τοὺς πατρικίους ἐκτυφλώσας ἐξώρισεν ἐν Θεσσαλονίκη-
 τῶν δὲ Ἀράβων ὀπλιζομένων κατὰ Ῥωμανίας διὰ τε γῆς καὶ
 θαλάσσης, ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ κατὰ τῆς πόλεως τούτους
 παραγίνεσθαι· ὁ δὲ ἤρξατο κτίζειν δρόμωνάς τε διήρεις καὶ
 15 παράλια τείχη ἀνακαινίζειν, ὡσαύτως καὶ τὰ χερσαῖα, τοξο-
 βολίστραις τε καὶ λοιπαῖς ὀπλίσεισι τὴν πόλιν κατωχύρωσε.
 καὶ γεννημάτων τὰ ὠρεῖα ἐπλήρωσεν. ἐπὶ τούτου καὶ Γερ-
 μανὸς ἐκ μητροπόλεως Κυζίκου μετατίθεται εἰς Κωνσταντι-
 νούπολιν, καὶ κιτατώριον δὲ μεταθεσίμον ἐκπεφώνηται, ψή-
 20 φῶ καὶ δοκιμασίᾳ τοῦ Θεοφιλεστάτου πρεσβυτέρου καὶ δια-
 κόνου καὶ τῆς ἱεραῆς συγκλήτου ἐκφωνηθέν. “ἡ θεία χάρις ἡ
 πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπλη-
 ροῦσα μετατίθησι Γερμανὸν τὸν ὀσιώτατον πρόεδρον τῆς Κυ-
 ζικηνῶν μητροπόλεως εἰς ἐπίσκοπον ταύτης τῆς Θεοφυλάκτου
 20 καὶ βασιλίδος πόλεως ἐπὶ Ἀρτεμίου βασιλείως.”

Μαθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι στόλος ἐξῆλθε τῶν Ἀγαρη-
 νῶν πρὸς τὸ κόψαι ξύλα ἐπὶ τὸν Φοῖνικα, ἀπέστειλε στόλον
 μετὰ κληρικῷ ὀνόματι Ἰωάννην, ὃν καὶ Ἰωαννάκην ἐκάλεσαν,

ARTEMIUS SIVE ANASTASIUS.

Artemius qui etiam Anastasius duos annos regnavit, vir pruden-
 tissimus, qui et equestribus copiis et provinciis homines prudentissi-
 mos et aptissimos praefecit, ita ut res publica quiete administraretur.
 hic Theodorum et Georgium patricos excaecatos Thessalonicam
 relegavit. Arabes quum contra Romanos terra marique bellum pa-
 rarent, nuntiatam est regi, contra urbem illos proficisci. tum rex
 aedificare celoces et biremes coepit et maritima et terrestria moenia
 reparare; ballistis praeterea et aliis armis urbem firmavit et frugi-
 bus granaria replevit. sub eo Germanus ex Cyzico metropoli Cpolin
 transpositus est et citatorium transpositionis proclamatum, secundum
 suffragium et sententiam a deo amatissimi presbyteri, diaconi et sancti
 concilii his verbis “divina gratia, quae semper debilia firmat et
 manca supplet, Germanum, sanctissimum Cyzicenorū metropolis prae-
 fectum episcopum facit urbis a deo defensae et regiae sub imperio
 Artemii.”

Rex certior factus profectum esse Agarenorum exercitum ligna
 in Phoenicia caesum, classem misit sub clerico quodam Ioanne, qui

πρὸς τὸ καῦσαι τὴν Ξυλὴν εἰς τὸν Φοῖνικα καὶ τὴν ἐξάρτησιν τῶν Ἀγαρηνῶν. ὁ δὲ στόλος στασιάσας τὸν βασιλέα ἀνέσκαφαν, τὸν δὲ Ἰωάννην ἱομφαίαις ἀνεῖλον. οἱ δὲ τοῦτο ποιήσαντες ἀντάραντες ἀνήρχοντο κατὰ τῆς βασιλίδος πόλεως. ἐλθόντων δὲ ἐν τῷ Ἀτραμυτίῳ, εὔρον ἐκεῖ Θεοδοσίον 5 ἐκλήπτορα τῶν δημοσίων φέρων εὐσεβῆ καὶ ἀπράγμονα, καὶ ἀνηγόρευσαν αὐτὸν βασιλέα ὡς μὴ τινα ἔχοντες ἄρχοντα. ὁ δὲ φρυγῆ χρησάμενος εἰς τὸ ὄρος ἐκρύβη. εὐρόντες δὲ αὐτὸν εὐφήμισαν βιασάμενοι εἰς βασιλέα. ὅπερ μαθὼν Ἀρτέμιος τὴν πόλιν ὀχυρώσας, ἐν Νικαίᾳ τῇ πόλει κατέφυγεν. ὁ δὲ 10 τῆς πόλεως στόλος καὶ ὁ τοῦ Θεοδοσίου μέχρι μηνῶν ἕξ ἀλλήλους κατεπολέμων. περάσας δὲ Θεοδόσιος ἐπὶ τὰ Θρακῶα μέρη ἐν ὄχλῳ βαρεῖ τὴν πόλιν καταλαμβάνει, καὶ διὰ τῆς τῶν Βλαχερνῶν πύρτης τοῦ μονοτείχους εἰσῆει, ληϊζόμενος τὴν τε πόλιν καὶ τοὺς ἄρχοντας. οἱ δὲ πλώιμοι πραιδευ- 15 σαντες μεγίστην εἰργάσαντο ἄλωσιν, μηδενοὺς φεισάμενοι. τὸν δὲ πατριάρχη Γερμανὸν καὶ τοὺς ἄρχοντας Ἀρτεμίου συλλαβόμενοι ἐν Νικαίᾳ ἐξορίστους ἀπήγαγον. ὁ δὲ Ἀρτέμιος τούτοις θεασάμενος, λόγον τινὰ ἀπαθείας λαβὼν, τὸ μοναδικὸν περιεβάλετο σχῆμα. ὃν Θεοδόσιος ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐξώ- 20 ρισε. Λέων δὲ ὁ Ἰσαυρὸς τῶν ἀνατολικῶν στρατηγὸς ὢν, Ἀρτεμίου ὑπερμαχῶν, οὐχ ὑπετάγη Θεοδοσίῳ, ἔχων συναγωνιζόμενον Ἀρτάβασδον Ἀρμένιον στρατηγὸν Ἀρμενιακῶν, ᾧ δοῦναι συνέθετο καὶ τὴν ἰδίαν θυγατέρα.

etiam Ioannaces vocabatur, ut in Phoenicia lignum et navalia instrumenta Agarenorum combureret. classarii vero seditione facta imperium regi abrogarunt et Ioannem gladiis obruncarunt, quo facto seditiosi Cpolim reversi sunt. Atramygium quum venissent, Theodosium, publicorum vectigalium conductorem invenerunt, virum pium et quietum, quem regem salutaverunt, ut neminem imperantem haberent. ille vero quum fuga evasisset et in montibus se abscondisset, inventum vi regem fecerunt, quod quum Artemius audisset, munita urbe Nicaeam aufugit. per 6 menses inter classem Cpolititanam et Theodosianam certamen fuit; Theodosius tandem in Thraciae partes digressus cum magnis copiis urbem aggreditur et per Blachernarum portam, ubi simplex murus, intrat spolians urbem et magistratus; classarii omnia diripientes neminique parcentes magnam praedam fecerunt. Germanum patriarcham et Artemii magistratus Nicaeam in exilium miserunt. quibus conspectis Artemius securitate promissa monachi habitum induit et a Theodosio Thessalonicam est relegatus. ceterum Leo Isaurus, dux Orientis, pro Artemio pugnaus se Theodosio non subiecit, coniunctus cum Artabasdo Armenio Armeniorum duce, cui etiam filiam sponderat.

βων βασιλικὴν αὐλήν, καὶ καταμηνύοντα τῶν Ἡζιθ, καὶ τοῦ-
 τον χρησιμοφθίαν πολυζωίας μουῦνται, εἶγε τὴν θραυδικὴν
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς θεοτόκου μητρὸς
 ἐκ πάντων τῶν ἐκκλησιῶν τῶν ὑπ' αὐτὸν οὐσῶν ἀπαλείψειεν.
 καὶ δὴ ὁ φιλόζωος ὑπακούσας τῇ συμβουλῇ τῶν ἀπατειῶντων⁵
 πάσας τὰς ἐκκλησίας τὰς οὐσας ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ διεσάλει-
 σεν. ἀλλ' ἀπατηθεὶς ὁ δειλαῖος εὗρεν ἄξια τὰ ἐπίχειρα τῆς
 ἀνοίας· μετῆλθε γὰρ αὐτὸν ἡ θεία δίκη, οὐπω διελθόντος
 ἐνὸς ἐνιαυτοῦ. οὗ ὁ υἱὸς διαδεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν ὡς
 ψευδομάντις αὐτοὺς ἠβουλήθη ἀποκτείνει· μαθόντες δὲ οὗ-
 10 τοι ἀνέκαμψαν ἐν τοῖς Ἰσαυρικοῖς μέρεσιν. εἰς πηγὴν δὲ τινα
 ἀνάψυχόντων αὐτῶν, ἰδοὺ οὗτος ὁ Λέων νεανίσκος ἔτι ὢν,
 καλὸς τῷ εἶδει καὶ εὐμήκης τῷ σώματι, βάνασος τὴν τέχ-
 νην, ἐξ αὐτοῦ τὴν ζωὴν ποριζόμενος, τοῖς ὑποζυγίοις περιτι-
 15 θεὶς φόρτον καὶ ἀπεμπολῶν διέζη πτωχικῶς· καὶ δὴ ἐκ τοῦ
 ὑποζυγίου τότε φόρτον περιελόμενος ἐκάθισε καὶ αὐτὸς ἐπὶ
 τῇ πηγῇ ὡς ἀριστήσων. εἶτα οἱ τῶν ἐγγαστριμύθων μύσται
 μούνται αὐτὸν τοῦ κατάρξαι τῆς Ῥωμαϊκῆς βασιλείας τῶν
 σκήπτρων· καὶ τοῦ Λέοντος ἀναβαλλομένου, ἐπὶ τῇ εὐτελείᾳ
 αὐτοῦ ἀφορῶντος, ὄρκους πληροφορεῖται ὑπὸ τῶν ἀθέων ὅτι²⁰
 ταῦτα οὕτως ἔχει γενέσθαι. καὶ δὴ αἰτούντων αὐτῶν ὁμῶ-
 σαι αὐτοῖς ἵνα εἰ ἄρα εἰς πέρας ἔλθοι τοῦτο, εἰ τι ἂν αἰτη-
 θῇ παρ' αὐτῶν, ἀνπερθέτως δώσει αὐτοῖς· ἦν δὲ πλησίον
 ναὸς τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, καὶ εἰσελθὼν εὐθὺς ὁ βάνασος

4. αὐτοῦ C

8. αὐτοῦ C

17. οἱ om C.

Christi et divinae matris ex omnibus ecclesiis quae sub eius ditione essent extrusisset. atque ille vitae amans, virorum fraudulentorum consilio obsecutus omnes suae ditionis ecclesias delevit; sed falsus miser meritam vesaniae poenam dedit; accessit eum enim ultio divina anno nondum exacto. eius filius quum ei successisset, ut falsos vates eos interfectorum erat; quod quum illi comperissent in Isauros aufugerunt. quondam quum hi prope fontem quietem sumerent, supervenit Leo, etiamtum adolescens formosus ac procero corpore, qui sordida arte sustentabat vitam et mercibus iumentis impositis venditisque misere victum quaerebat; tum iumentum onere levavit prandendi causa et ipse ad fontem consedit. huic illi genio vaticinium suggerente praedicunt, fore ut Romanorum imperio potiantur et non credenti illi et paupertatem respicienti iuramentis persaserunt athei, ita esse futurum. tum iuri iurando eum adigunt, si ad eum finem pervenerit, sese statim facturum quod eum postulaturi essent. prope erat St. Theodori templum; in id ingressus Leo sanctos

*Λέων, τῶν ἱερῶν καγκέλων τοῦ θυσιαστηρίου ἀψάμενος, δέ-
 δωκεν ἐγγυητὴν τὸν μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ, ἐστῶτα
 τῶν Ἰουδαίων ἐκτὸς τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ, καὶ δεχομένων
 τὸν ὄρκον παρ' αὐτοῦ. καὶ αὐθις ᾤχετο ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.
 5 ἦν δὲ τῶν ἀνατολικῶν στρατηγὸς τότε Σισίνιος πατρίκιος· ἐφ'
 οὗ καὶ Λέων στρατολογηθεὶς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ εἰς προκοπὴν
 μεγίστην ἀναβιβάζεται, σπαθάριος προχειρισθεὶς ὑπὸ Ἰουστι-
 νιανοῦ τοῦ ὁσιοτήτου. καὶ τὰ ἐσπέρια ἐκπεμφθεὶς καὶ με-
 τὰ μεγάλης νίκης ἀνελθὼν προχειρίσθη παρὰ Θεοδοσίου
 10 στρατηγὸς εἰς ἀνατολήν. τὴν δὲ βασιλείαν αὐτοῦ κρατήσαν-
 τος τρόπῳ οἷῳ προείρηται, προσῆλθον οἱ μάντις οἱ τοῦτον
 χρησιμοδοτήσαντες, καὶ δεξιολαβηθέντες ἀπαιτοῦσι παρ' αὐ-
 τοῦ τὴν ὑπόσχεσιν· τοῦ δὲ ἐτοιμῶς ἐπαγγελαμένου ἀποδι-
 δόναι αὐτοῖς, εἶπον οἱ θεομάχοι “τοῦτο αἰτούμεθα παρὰ σοῦ,
 15 βασιλεῦ, ἵνα τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ναζωραίου Χριστοῦ καὶ τῆς
 μητρὸς αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐκ πάσης ἐκκλησιαστι-
 κῆς ἱστορίας ἀπαλείψῃς, καὶ τοῦτο ποιῶν μέλλεις βασιλεύειν
 ἄχρι χρόνων ἐκατὸν ἐν τῇ γενεᾷ σου.” ὁ δὲ ἀλιτήριος, ἀστή-
 ρικτος ὢν τῇ πίστει, ἐτοιμότητά τὸ αἰτηθὲν ἐπαγγέλλεται,
 20 καὶ πρὸς τοῦτο ἤδη ἐχώρει. ἐτέχθη δὲ τῷ δυσσεβεῖ βασιλεῖ
 Λέοντι υἱὸς ὀνόματι Κωνσταντῖνος, ὃν ἐν τῇ ἁγίᾳ κολυμβή-
 θρα ἐν τῷ βαπτίζεσθαι [ὡς] φασιν ἀφοδεῦσαι, δεινὸν καὶ
 δυσῶδες προσημαίνων τεκμήριον. μεταστειλάμενος γὰρ μετ'
 οὐ πολὺ Γερμανὸν πατριάρχην ὁ βασιλεὺς ἤρξατο λόγους*

13. αὐτοῦ τὴν] αὐτὴν C

cancellos amplexus per Christum iuravit, stantibus extra templum
 Indaeis et iusiurandum eius accipientibus. tum quisque sua via per-
 rexit. erat tum in Oriente dux Sisinius patricius, sub quo militans
 Leo. brevi tempore ad summas dignitates proventus est, spatharius
 factus a Iustiniano Rhinometo. in occidentem missus quum victor
 redisset, a Theodosio dux est Orientis constitutus. postea quum ea
 ratione, qua diximus, regno potitus esset, adierunt eum vates qui
 praedixerant, et promissis ut staret postulaverunt. qui quum se fa-
 cere velle significasset dixerunt illi: “hoc te poscimus, rex, ut Chri-
 sti et matris eius et omnium sanctorum nomina ex tota ecclesiastica
 historia deleas; quod si feceris, 100 annos domus tua regnabit.” in-
 sanus ille et fluctuans fide libentissime postulata fecit, et ad perfici-
 enda se accinxit. natus est impio Leonī filius nomine Constantinus,
 quem in sancto baptisterio, quum baptizaretur cacasse narrant, quod
 malum et foedum fuit omen. accessit paulo post Germano patriar-
 cha illatoque subdole sermone damnare coepit omnes ante se impe-

τινάς κινεῖν μεθ' ὑπουλείας, καὶ καταγινώσκειν πάντων τῶν
 πρὸ αὐτοῦ βασιλέων καὶ ἱερέων ὡς εἰδωλολατρησάντων ἐν
 τῇ προσκυνήσει τῶν ἁγίων εἰκόνων. ὁ δὲ μέγας ἔφη Γερμα-
 νός “ἀκουσον, ὦ βασιλεῦ· τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
 διὰ σαρκὸς ἐπιφανέντος πᾶσα εἰδωλολατρεία ἐκποδῶν γέγονε,⁵
 καὶ πᾶν ἄγαλμα εἰδωλικὸν ἠφάνισται καὶ ἐξωστράκισται, ὡς
 φησι Ζαχαρίας ὁ προφήτης ὅτι λέγει κύριος Σαβαώθ, ἐξολο-
 θρεύσω τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι
 αὐτῶν ἔσται μνεῖα. πλὴν τὴν καθάρσειν τῶν ἱερῶν εἰκόνων
 μέλλειν ἔσεσθαι ἀκούομεν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς σῆς βασιλείας.”¹⁰
 τοῦ δὲ βιασαμένου εἰπεῖν ἐπὶ ποίας βασιλείας, ἔφη “ἐπὶ Κό-
 νωνος.” ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ἔφη “ὄντως ἐγὼ εἰμι, καὶ οὕτως
 παιδόθην ἐκλήθην.” καὶ ὁ μέγας Γερμανός ὑπολαβὼν ἔφη “μὴ
 γένοιτο, δέσποτα, ἐπὶ τῆς σῆς βασιλείας προχθῆναι τὸ θεοστυ-
 γές τοῦτο κακόν.” ὁ δὲ θεομάχος τύραννος τοῦτο ἀκούσας,¹⁵
 καὶ ὡς ἀνήμερος θῆρ βρούξας καὶ σφόδρα χαλεπήνας, εἰδω-
 λολάτρην τε ἀποκαλέσας καὶ ταῖς ἰδίαις χερσὶ ῥαπίνας τῶν
 βασιλείων ἐξελαύνει, καὶ ἐξουσιαστικῶς τε καὶ δυσσεβῶς τῆς
 αἰρέσεως ἀπάρχεται. καὶ τὴν ἐπὶ τῆς χαλκῆς πύλης εἰκόνα
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κατεάξας, καὶ σελέντιον²⁰
 κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων ποιήσας, προσκαλεῖται πάλιν τὸν
 ἅγιον Γερμανὸν καὶ τίμιον, οἰόμενος πείσαι αὐτὸν ὑπογράψαι
 κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων. ὁ δὲ οὐδ' ὄλωσ ἐῖξε τῇ θωπιᾷ ἢ
 τῇ ἀπειλῇ τοῦ τυράννου, ἀλλὰ θεὶς τὸ ὠμόφρονον ἐν τῇ ἁγίᾳ

ratores et sacerdotes, quod illi in sacrarum imaginum adoratione
 idola sectati essent; ad haec magnus Germanus “audi,” inquit, “rex,
 domino nostro Iesu Christo in carne exhibito, omnis idolorum cultus
 abolitus est, omnisque impia imago sublata est et explosa, quemad-
 modum Zacharias propheta praedixit dicens: sic ait dominus Sabaoth,
 exstinguam e terra nomina idolorum, neque erit eorum ulla memo-
 ria, sed sacras quoque imagines audivimus deiectum iri, non vero
 te imperante.” tum coactus sub cuius imperio id esset futurum di-
 cere, “Cononem nominavit,” ad quod ille “omnino is ego sum, Co-
 non enim a puero sum dictus;” Germanus autem, “ne fiat,” inquit,
 “ut te imperante hoc invisum deo facinus perpetretur.” sed tyrannus
 deo adversus auditis his verbis graviter indignatus ferocis bestiae in-
 star rugiit et Germanum simulacricolam appellans, suis manibus eum
 verberavit et e regia exturbavit. tum tyranni in modum et impie
 haeresin sectari coepit fracto Christi simulacro supra porta aenea
 collocato et facto contra sacras imagines adiecto, iterum sanctum et
 venerabilem Germanum arcessivit, sperans se ei ut subscriberet per-

τραπέζῃ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἀπετάξατο τῇ ἱερωσύνῃ καὶ ὑπεχώρησεν. ὁ δὲ Θεομάχος ἀντ' αὐτοῦ χειροτονεῖ Ἀναστάσιον πρεσβύτερον, συνθέμενον τῇ ἄσεβεϊ αὐτοῦ βουλῇ, πᾶσάν τε εἰκόνα τοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ τῆς Θεοτόκου μητρὸς καὶ 5 τῶν ἁγίων κατέστρεψε καὶ κατέκαυσε, καὶ διωγμὸν μέγαν ἐγείρας πολλοὺς ἱερεῖς καὶ μονάζοντας καὶ λαϊκοὺς διαφόροις τιμωρίαις καὶ θανάτοις παρέδωκε. πλησίον δὲ τῶν χαλκοπρατείων παλάτιον ἦν σεμνόν, ἐν ᾧ ὑπῆρχε κατὰ τύπον ἀρχαῶν οἰκουμενικὸς διδάσκαλος, ἔχων συλλήπτορας ἄνδρας τῶν 10 ἐν τέλει τὸν ἀριθμὸν δώδεκα, πᾶσαν ἐπιστήμην μετερχομένους καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ κρατύνοντας δόγματα, βασιλικὰς τε διαίτας καὶ βίβλους ἔχοντας ὡσαύτως· ὧν οἱ βασιλεῖς ἄνευ βουλῆν ἢ γνώμην οὐκ ἐθέσπιζον. τούτους ὁ δυσώνυμος θῆρ προσκαλεσάμενος ἐπειρᾶτο πείθειν· τῶν δὲ μὴ κατα- 15 δεξαμένων ἀλλ' ἐλεγξάντων αὐτόν, προσέταξεν ἐνεχθῆναι πλῆθος ξύλων, καὶ τούτων ὑπαφθέντων κατακαῆναι τοὺς ἄνδρας σὺν τοῖς οἰκήμυσι καὶ βιβλίοις καὶ τοῖς λοιποῖς αὐτῶν πᾶσι.

Διὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος Ῥώμης ἀφηνίασε, καὶ πρὸς τὸν 20 Φράγγγον σπονδὴν εἰρηνικὴν ποιησάμενος τοὺς τε φόρους ἐκώλυσε καὶ Ἀναστάσιον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἀνεθεμάτισεν. ὁ δὲ τῶν Σαρακηνῶν ἡγούμενος Μάσαλμας ἐξεδέχετο τὰς τοῦ Λέοντος ὑποσχέσεις· μηδὲν δὲ παρὰ Λέοντος δεξάμενος, καὶ

10. ἀρχαῖος C 15. ἐνεχθῆ C

suasurum. sed Germanus nequaquam neque adulationi neque minis tyranni cessit sed humerale in sacra mensa magnae ecclesiae deponens, resignavit munus suum atque recessit. deo invisus pro eo creato. Anastasio presbytero, impii consilii socio omnia domini nostri, sanctae matris sanctorumque simulacra comminuit et combussit et magna persecutione facta multos sacerdotes, monachos et laicos variis poenis et suppliciis mulctavit. prope forum aerarium palatium fuit, in quo antiquo more oecumenicus magister cum 12 contubernalibus viris debebat omni eruditione et ecclesiastica doctrina excellentibus, qui a rege alebantur et libris regiis utebantur, et quorum sine consilio et sententia nihil reges imperabant. iis nefanda bestia accessit persuadere conatus est, sed resistantibus et refutantibus iussit ligna afferri iisque accensis viros cum domiciliis et libris et aliis rebus omnibus comburi.

Hanc ob rem pontifex Romanus defecit et cum Francis coniunctus tributum negavit se daturum, Anastasium praeterea cum sociis excommunicavit. Masalmas, Saracenorum dux fidem Leontis accepit; sed nihil reddente Leonte quum lusum se ab eo videret, contra prin-

γνούς ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπ' αὐτοῦ, ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν πόλιν
 ἐκίνησε, καὶ τὴν Ἄβυδον καταλαβὼν καὶ ἀντιπεράσας λαὸν
 πλείστον γράφει πρὸς Σουλεϊμᾶν τὸν πρωτοσύμβουλον ἐλθεῖν
 ἐν τάχει μετὰ στόλου, καὶ τῇ Ἀυγούστῳ μηνὶ περικαθίσας
 τὴν πόλιν καὶ τὸ χερσαῖον τεῖχος περιχαρᾶκῶσας ἐλυμνίετο 5
 σφόδρα τὰ Θρακῶα μέρη. τῇ δὲ πρώτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου
 ἀνέβαλεν ὁ Σουλεϊμᾶν ἔχων εὐμεγέθεις ναῦς τριήρεις καὶ
 δρόμωνας χιλίους ὀκτακοσίους· ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν στόλον
 κατ' αὐτῶν ἐκπέμψας καὶ τὰς ταχείας ναῦς μετὰ ὕγρου πυ-
 ρὸς πυρραλώτους ἐποίησε τὰς πλείω καὶ φοβεράς ναῦς ἐκείνας 10
 καὶ αἱ μὲν εἰς τὰ παράλια τεῖχῃ πυρπολούμεναι προσερχή-
 φησαν, αἱ δὲ εἰς τὸν βυθὸν αὐτανδροὶ κατεποντίσθησαν,
 ἕτεροι δὲ μέγροι τῆς Ὀξείας καὶ τῶν λοιπῶν νήσων ἀπηνέχ-
 θησαν καταρλεγόμεναι. ἐντεῦθεν οἱ τῆς πόλεως θύρσος ἔλα-
 βον, τῶν πολεμίων μεγάλως καταπτωθέντων. παραχειμᾶσσι 15
 δὲ τῇ πόλει τῇ ἔαρινῳ καιρῷ λοιμικὴ νόσος αὐτοῖς ἐνοσκή-
 ψασα μετὰ λιμοῦ πλήθος ἀναρίθμητον ἐξ αὐτῶν διέφθει-
 ρεν· ἐξ ὧν οἱ περιλειφθέντες πόλεμον ἐν τῇ Θράκῃ μετὰ
 Βουλγάρων συνάψαντες ἀνηρέθησαν πλείονες. τῇ δὲ πεντε-
 καιδεκάτῃ τοῦ Ἀυγούστου μηνὸς ἐκ τῆς πόλεως ἀπάραντες, 20
 ἀνέμον σφοδροτάτου πνεύσαντος, οἱ μὲν ἐν τῇ Προικονήσῳ
 καὶ ταῖς ἄλλαις ἀπᾶταῖς ἀπώλοντο, οἱ δὲ ἑξαβυδίσαντες ἀθρόως
 ἐπελθόντος νέφους χαλάζης ὀλέθρον μετὰ βιαίου ἀνέμου ὑπο-
 βρύχιοι πάντες ἐγένοντο· διεσώθησαν δὲ παραδύζως ἐκ τῶν
 αὐῶ πέντε καὶ μόνυ πλοῖα, ἃ καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὰ ἴδια 25

cipem urbem profectus est. Abydo occupato et maxima exercitus
 parte traiecta ad Solyman, primum consultorem litteras dedit ut ce-
 leriter cum exercitu veniret. Augusto mense urbem oppugnavit et
 chersaea moenibus vallo circumditis Thraciam partem admodum lae-
 sit. primo die Septembris Solyman advenit cum ingentibus triremi-
 bus et celocibus 1800. rex vero missa contra hos classi et celeribus
 cum aquatili igni navibus, illorum naves maiores et terribiles incen-
 dit, quarum aliae igni deletae maritimo muro adactae sunt, aliae
 cum hominibus submersae, reliquae usque ad Oxiam et reliquas in-
 sulas flagrantis sunt laetae. hinc oppidanis animus crevit, hostibus
 magnopere afflictis. qui quum circum urbem hiemassent vere morbus
 pestilens eos invasit cum fame coniunctus et innumeros eorum attri-
 vit; reliqui Bulgaris bello se adiunxerunt, sed maximam partem oc-
 cisi sunt. 15 die Augusti ab urbe navigantes spirante fortissimo vento
 alii ad Praeconesum aliaque litora interierunt, alii grandini super-

τὴν τε Ῥωμαίων νίκην καὶ τὴν ἑαυτῶν πανώλεθρον κατά-
πτωσιν.

Σέργιος δὲ στρατηγὸς Σικελίας ἀκούσας ὅτι οἱ Ἀγαρηνοὶ
ἐκπορθοῦσι τὴν πόλιν, ἔστειψε βασιλέα ἐκ τῶν ἀνθρώπων αὐ-
5 τοῦ ὀνόματι Βασίλειον, ᾧ ἐπώνυμον Ὀνομάγουλος, ποιήσας
καὶ προβολὰς ἀρχόντων. ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας ἀπέ-
στειλεν ἐκεῖσε Παῦλον μετὰ κελεύσεων καὶ στόλον. μαθόν-
τες οὖν οἱ Σικελιώται ὅτι κατετροπώθησαν οἱ Σαρακηνοὶ καὶ
Λέων βασιλεύει, τὸν τε Βασίλειον καὶ τοὺς λοιποὺς ἄρχοντας
10 παρὰδεδώκασι τῷ Παύλῳ, καὶ πάντας ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπε-
κεφάλισεν ὡς ἀντάρτας. Νικήτας δὲ ὁ πατρικίος ὁ Ξυλινί-
της μετὰ καὶ ἑτέρων πατρικίων τὸν Τέρβελιν διὰ γραμμάτων
καὶ πολλῶν δώρων καὶ χρημάτων δεξιωσάμενοι παρώρμησαν
ἐλθεῖν κατὰ Λέοντος· οὓς τινες τῶν Βουλγάρων προδεδώ-
15 κασι καταμηνύσαντες τῷ βασιλεῖ, καὶ πάντας ἐν φόνῳ μα-
χαίρας ἀνεῖλεν.

Ἔστειψε δὲ Κωνσταντῖνον υἱὸν αὐτοῦ ὁ αὐτὸς Λέων ἐν τῷ
τριβουναλίῳ τῶν δεκαεννέα ἀκουβίτων. ἐβάπτισε δὲ ἀναγκα-
στῶς καὶ τοὺς Ἑβραίους, ὥστε λέγεσθαι ἔκτοτε τοὺς Ἑβραίους
καὶ Μοντάνους. Ἰωάννην τε τὸν Δαμασκηρὸν, ὃν Χρυσορροάν
ἐκάλεον διὰ τὴν ἐννυάρχουσαν αὐτῇ σοφίαν, ἐξορίσας Μανσοῦρ
ἐπωνόμασεν, ὃ ἔστι βλάσφημον. ἐνυμφεύσατο δὲ εἰς τὸν υἱὸν
Κωνσταντῖνον τὴν θυγατέρα τοῦ χαγάνου τοῦ Σκυθῶν δυνάστου,

veniente et ingenti vento omnes aqua sunt oblecti. praeter opinio-
nem de 1800 navibus 5 tantum sunt servatae, quae Romanorum vi-
ctoriam suamque cladem renunciarunt.

Sergius autem, dux Siciliae, quum Agarenos audisset urbem de-
levisse, hominem quendam e suis, Basilium, cui Onomaguli cogno-
men, regem coronavit, et magistratus elegit. his compertis rex Pau-
lum cum iussis et exercitu eo misit. Siculi autem, ubi Saracenos fu-
gisse audiverunt et regnare Leontem, Basilium et reliquos magistrat-
us Paulo tradiderunt, qui omnibus ut defectoribus capita abscidit.
Nicetas patricius Xylinites cum aliis patriciis Terbelin literis, donis
et auro hortati sunt contra Leontem surgere et proficisci; eos e Bul-
garis quidam indicarunt et tradiderunt, eosque gladio interemit.

Constantinum filium Leo in tribunali 19 acubitorum coronavit.
idem Hebraeos vi baptizavit, ut inde Hebraei dicerentur Montani.
Ioannem Damascenum, quem Chrysorroam propter sapientiam appella-
bant, relegavit Masur eum dicens, quod est dei conviciator. Constan-
tino filio Chagani, Scytharum principis, filiam in matrimonium dedit,
Christianam eam faciens et Irenen nominans; quae quum sacram do-

Χριστιανὴν ποιήσας καὶ Εὐλόγητον ἐπονομάσας ἥτις μαθοῦσα τὰ ἱερὰ γράμματα διέπρεπεν ἐν εὐσεβείᾳ, τὴν τούτου δυσσεβείαν ἐλέγχουσα. πολλὰ δὲ τῇ Ῥώμῃ κακὰ ἐνεδείξατο διὰ τὸν πάπαν, καὶ πάντα ἐτήσια ταῖς ἐκκλησίαις διετάξατο τελεῖν. ἐστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Ἀγαρηνοὶ κατὰ πάσης Ῥωμανίας, καὶ πολλὴν αἰχμαλωσίαν λαβόντες ὑπέστρεψαν. καὶ σεισμὸς μέγας ἐγένετο, ὥστε πτωθῆναι ἐκκλησίας καὶ οἴκους, καὶ πεσεῖν τὴν στήλην Ἀρκαδίου τὴν ἐν τῷ Ξηρολόφῳ τὰ τε χερσαῖα τῆς πόλεως τεῖχη καὶ Νικομήδειαν καὶ Νίκαιαν, ἀποφνεῖν δὲ καὶ τὴν θάλασσαν τῶν ἰδίων ὄρων ἐν τισὶ τόποις. εἰδὼς δὲ ὁ βασιλεὺς τὰ τεῖχη πτωθέντα διελάλησε λέγων ὅτι ὑμεῖς οἱ τῆς πόλεως ἀδυνατεῖτε τὰ τεῖχη κτίσαι, ἀλλὰ προσετάξαμεν τοῖς διοικηταῖς εἰς τὸν κανόνα ἀπαιτῆσαι κατὰ νόμισμα μιλιαρῖσιον ἓν, καὶ λαμβάνειν αὐτὸ τὴν βασιλείαν, καὶ κτίζειν τὰ τεῖχη. ἐντεῦθεν ἐκράτησεν ἡ συνήθεια παρέχειν τὰ δικάρατα τοῖς διοικηταῖς. ἐν τοῖτοις ὁ παμμίαιος Λέων τελευτᾷ, νόσῳ δυσεντερίᾳ τὴν ψυχὴν ἀπορρηξάσας. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ τὸ δύστηνον ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατεῖχεν Ἀναστάσιος ὁ αἰρετικός, διαδεξάμενος Γερμανὸν τὸν μακάριον.

7. πεπτωθῆναι C

ctinam didicisset pietate excelluit illum impietatis convincens. multis Romam iniuriis papae causa vexavit et annum tributum ecclesiis imposuit. expeditionem in Romanos Agareni fecerunt et multis captis reverterunt. terrae motus fuit tantus, ut ecclesiae et aedificia conciderent, praeterea Arcadii columna, quae in Xerolopho erat, terrestria urbis moenia et Nicomedia et Nicaea, utque recederet a terminis suis mare quibusdam in locis. rex quum moenia concidisse videret haec proclamavit "vos quum pares non sitis moenibus aedificandis, quaestoribus nostris imperavimus, ut praeter constitutum tributum in singula nomismata miliarisium unum accipiant, idque in aerarium nostrum conferant, ut moenia inde exstruantur." inde obtinuit ut dicerata quaestoribus solvantur. tum impurissimus Leo mortuus est intestinorum torminibus. corpus eius infelix conditum in apostolorum ecclesia. episcopatum Anastasius tenuit haereticus, beatum Germanum secutus.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Λέοντος Ἰσαύρου ὁ Κοπρώνυμος.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Κοπρώνυμος ἐβασίλευσεν ⁵⁵ ἐν-
 ἔτη λδ', ἐκ δεινοτάτου λέοντος φανείς ποικιλότροπος πάρδα- ^{δικτ. ε'}
 λης, ἐκ σπέρματος ὄφως ἀσπίς καὶ ὄφις πετώμενος. οὗτος
 5 τὴν πατρῶαν τε βασιλείαν καὶ δυσσέβειαν διαδεξάμενος ἐκ
 Θεοῦ πλεῖον δίσταται καὶ τῆς Θεοτόκου Μαρίας καὶ πάντων
 τῶν ἁγίων αὐτοῦ, κἀντεῦθεν λοιπὸν μαγείαις καὶ ἀσελείαις
 καὶ ὠδαῖς καὶ δαιμόνων ἐπικλήσεσι καὶ σπλάγγων ἀνατομίαις
 καὶ ἄλλοις πονηροῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ κύνηγίσι καὶ ἵπποδρο-
 10 μίσις σχολάζων ὄργανον ἐπιτήδειον τοῦ ἀντικειμένου γέγονεν.
 εἰς τοσαύτην γὰρ ἀπόνοιαν ἐξώκειλεν ὡς καὶ Θεσμὸν καθολι-
 κὸν ἐκθέσθαι μὴ λέγεσθαι. τίνα ἅγιον, ἀλλὰ καὶ τὰ λείψανα
 τούτων εὐρισκόμενα διαπτύεσθαι, καὶ μηδὲ πρεσβείαν αὐτῶν
 ἐξαιτεῖν, οὐδὲν γὰρ ἰσχύουσι," προσθεῖς ὁ ἀνόσιος "μηδὲ τῆς
 15 Μαρίας ἐπικαλεῖσθαι τις τὴν πρεσβείαν· οὐ γὰρ δύναται
 τι" μηδὲ Θεοτόκον αὐτὴν ὀνομάζεσθαι. λαβὼν γὰρ ἐν χειρὶ
 βαλάντιον πλήρες χρυσοῦν, καὶ ὑποδείξας αὐτὸ πᾶσιν, ἤρητο
 "τίνος ἄξιόν ἐστι;" τῶν δὲ "πολλοῦ" εἰπόντων, κενώσας τὸ
 χρυσοῦν πάλιν ἤρητο "τίνος ἐστὶν ἄξιον;" καὶ λέγουσιν "οὐ-
 20 δενός." "οὕτως" ἔφη "καὶ ἡ Μαρία" (οὐ γὰρ Θεοτόκον ὁ
 ἄθεος ἡξίου λέγειν) "ἕως μὲν εἶχε τὸν Χριστὸν ἐν ἐαυτῇ, τε-
 τιμημένη ἦν, ἀφ' οὗ δὲ τοῦτον ἀπέτεκεν, οὐδὲν τῶν λοιπῶν

CONSTANTINUS COPRONYMUS LEONTIS ISAURI FILIUS.

Constantinus filius eius Copronymus annos regnavit 34, ex saevissimo leone factus pardus versutissimus et ex serpentis semine aspis et alatus serpens. hic patris imperium et impietatem excipiens magis a deo sese abalienavit et deipara Maria sanctique omnibus atque exinde magorum artificii, voluptatibus, deorum incantationibus, viscerum dissectionibus aliisque malis studiis, venationibus et circensibus ludis deditus aptum antichristi instrumentum est factus. in tantum enim insaniae abiit, ut universali edicto iuberet, ne quis sanctus diceretur, imo reliquiae eorum inventae ut conspuerentur, neque intercessio eorum peteretur, "nihil enim valet" inquit impius, "neque Mariae intercessionem quisquam imploret, quippe quae nihil valet." neque deiparam eam haberi voluit. sumpta enim in manum crumena auro referta et monstrata praesentibus "quanti," inquit, "est pretii?" qui cum "magni" respondissent, evacuata crumena iterum "quanti," inquit, "est pretii," et illis "nullius" respondentibus, "sic," inquit, "etiam Maria" (non enim deiparam eam dicere voluit) "quamdiu Christum utero gestavit; in honore fuit, postquam illum peperit, nihil

γυναικῶν διενήροχεν.” ὡ τῆς βλασφημίας. φιλῶσαι ἡμῶν, κύριε.

Ἐκ τούτων οὐ μικρά τις ἀθυμία τοὺς Χριστιανοὺς κατέλαβεν, ὥστε πάντας μισῆσαι αὐτὸν καὶ Ἀρταβάσδω κουροπαλάτῃ καὶ γαμβρῷ ἐπ' ἀδελφῇ αὐτοῦ προσιεθῆναι. ἔξελθὼν 5 γὰρ Κωνσταντῖνος ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ Ὀψικίου κατὰ Ἀράβων, Ἀρταβάσδου μετ' αὐτοῦ ὄντος, ὑπεβλέποντο ἀλλήλους, καὶ συμβολῆς γενομένης μετ' ἀλλήλων, καὶ τοῦ Βισῆρ τοῦ καὶ συμμύστιον Κωνσταντίνου σφαγέντος παρὰ Ἀρταβάσδου, Κωνσταντῖνος φοβηθεὶς ἔφυγεν εἰς τὸ Ἀμόριον. ἐπευθεν μάχαι 10 μεταξὺ αὐτῶν γέγονασι δεινόταται. Ἀρτάβασδος δὲ Θεοφάνην μάλισταρον, φίλον αὐτοῦ ὄντα καὶ τότε ἐκπροσωποῦντα ἐν τῇ πόλει, ἔγραψε δέξασθαι αὐτόν. καὶ δεχθεὶς ὑπὸ τῶν θεμάτων ἀνηγορεύθη βασιλεύς. εἰσελθὼν δὲ ἐν τῇ πόλει, πᾶς ὁ λαὸς σὺν τῷ ψευδωνύμῳ πατριάρχῃ Ἀναστασίῳ ἀνεθιμά- 15 τισαν Κωνσταντῖνον, Ἀρτάβασδον δὲ ὡς ὀρθόδοξον βασιλεῦ ἀνεκῆρῶσαν. καταλαβὼν δὲ Κωνσταντῖνος ἐν Χρυσόπολει μετὰ λαοῦ, καὶ μηδὲν ἀνύσας, ὑπέστρεψε πάλιν εἰς τὸ Ἀμόριον. ὁ δὲ Ἀρτάβασδος τὰς ἱερὰς εἰκόνας πανταχοῦ ἀνεστήλωσε, καὶ τὸν πρὶν αὐτῆς κόσμον ἢ ἐκκλησίᾳ ἀπέλαβεν. Ἀνα- 20 στασιος δὲ ὁ πατριάρχης κρατήσας τὰ τίμια ξύλα ὤμοσεν ἐν τῷ ἄμβωνι ἕστῶς ὅτι μὰ τὸν προσηλωθέντα ἐν τούτοις, οὕτως μοι εἶπεν Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεύς, ὅτι μὴ λογίσῃ υἱὸν Θεοῦ εἶναι τὸν Χριστόν, ὃν ἔτεκεν ἡ Μαρία, εἰ μὴ ψιλὸν ἄν-

reliquis mulieribus praestantior fuit.” quam impie dictum! parce nobis domine!

Inde non exiguus pavor Christianos invasit, ita ut omnes eum odissent et Artabaso curopalatae, sororis eius marito sese adiungerent. Constantino enim in regionem Opsicianam profectus contra Arabes et praesente Artabaso alter alterum suspiciebat et consertis manibus interfecto ab Artabaso Biser, Constantini sacrorum socio, Constantinus perterritus Amorium confugit. hinc pugnae inter eos factae sunt gravissimae. Artabasdu Theophani magistro, amico suo et tum in urbe vicario scripsit ut sese exciperet. a legionibus exceptus rex est declaratus. urbem quum esset ingressus, omnis populus cum Anastasio, falso nomine patriarcha, Constantinum excommunicarunt, Artabasdu orthodoxum regem appellarunt. Constantinus cum exercitu Chrysopolin profectus infecta re Amorium rediit. Artabasdu sancta simulacra ubique erexit, et ecclesia pristinum ornatum recuperavit. Anastasius patriarcha, lignis sanctis in manus sumptis stans in ambone iuravit per eum, qui affixus est, dixisse Constantinum, non se credere dei filium esse Christum, Mariae filium, sed vulgarem hominem, sic

- θρωπον, ὡς ἔτεκεν ἐμὲ ἡ μήτηρ μου Μαρία. καὶ τοῦτο
 ἀκούσαντες οἱ λαοὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτὸν· ὁ δὲ Ἀρτάβασδος
 ἐξελθὼν ἐστρατολόγει. Κωνσταντῖνος δὲ τοῦτο μαθὼν ἐκίνησε
 κατ' αὐτοῦ, καὶ συμβαλὼν μετ' αὐτοῦ πόλεμον τρέπει αὐτόν,
 5 καὶ καταλαβὼν τὴν Κύζικον ἐκεῖθεν ἐν τῇ πόλει διασώζεται.
 ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἐν Χαλκηδόνι ἐλθὼν ἀντεπέρασεν ἐν τοῖς
 Θρακῶσις μέρεσι, καὶ τῷ χερσαίῳ τείχει παρακαθίσας διέ-
 δραμεν ἕως τῆς χρυσοῦς πόρτης, ἐπιδεικνύων ἑαυτὸν τοῖς
 ὄχλοις. ὁ δὲ Ἀρτάβασδος ἀνοίξας τὰς πόρτας καὶ συμβαλὼν
 10 πάλιν πόλεμον ἠτήτηθ' ἐκράτος. τοῦ δὲ Κωνσταντίνου
 τὰ πλοῖα κρατήσαντος ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς ἐν τῇ πόλει,
 ὥστε πρᾶθῆναι τὸν μύδιον τῆς κριθῆς νομισμάτων δώδεκα
 καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως. τοῦ δὲ λαοῦ θνήσκοντος καὶ ἀπολλυ-
 μένου ἠναγκάσθη Ἀρτάβασδος ἀπολύειν καὶ ἐξέροχεσθαι αὐ-
 15 τοὺς ἐκ τῆς πόλεως. νικήσας δὲ ὁ υἱὸς Ἀρταβάσδου, ἐπι-
 συνάξας λαὸν ἱκανόν, ἦλθεν ἕως τῆς Χρυσουπόλεως· καὶ πε-
 ράσας ὁ βασιλεὺς ἐδίωξεν αὐτόν καὶ καταλαβὼν ἐχειρώσατο,
 καὶ τοῦτον πεδήσας ἐλθὼν διὰ τοῦ τείχους τῷ πατρὶ ἐπεδεί-
 κνεν. ἄφρων δὲ παρατάξμενος διὰ τοῦ χερσαίου τείχους τὴν
 20 πόλιν παρέλαβε. καὶ χειρωσάμενος Ἀρτάβασδον σὺν τοῖς δυ-
 σὶν υἱοῖς καὶ τὸν πατρίκιον Βακονάγιον, τὸν μὲν Ἀρτάβασδον
 σὺν τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ εἰτύφλωσε, τοῦ δὲ Βακταγίου χεῖ-
 ρας καὶ πόδας κόψας ἐν τῷ κνηγίῳ ἀπεκεφάλισε· πολλοὺς
 δὲ καὶ ἄλλους τῶν προυχόντων ἀνεῖλε, καὶ τὺς οἰσίαις αὐτῶν

ut ipsum Maria mater peperit. quod quum 'populus audivisset eum
 excommunicavit; Artabasus autem contra eum profectus est. hoc
 audito Constantinus ei obviam ivit et commissa pugna eum fugavit,
 Cycicum cepit et inde in urbem salvus pervenit. Constantinus Chal-
 cedonem venit, in Thraciam traiecit et terrestria moenia obsidens
 usque ad auream portam penetravit, seque populo monstravit. Ar-
 tabasus ex urbe egressus iterum manum conseruit, sed graviter est
 victus. quum Constantinus naves cepisset, annonae caritas in urbe
 exstitit tanta, ut hordei modius 12 nummis venderetur, et similiter
 reliqua. iam quum morerentur incolae coactus est Artabasus eos
 allevare et ex urbe dimittere. victor Artabasus filius idoneo exer-
 citu coacto usque ad Chrysopolin progressus est. rex traiecto mari
 eum fugavit cepitque et vinctum patri trans murum monstravit. subi-
 to impetu contra terrestria moenia facto urbem expugnavit; Artabas-
 dum cum duobus filiis cepit et Bactagium patricium; Artabasum
 cum duobus filiis caecavit, Bactagio praecisis manibus et pedibus in
 amphitheatro caput abscidit; multos praeterea nobiles interfecit eo-
 rumque bona publicavit. Artabasum equo impositum cum filiis et

ἔδημευσεν. ἰππικὸν δὲ ποιήσας ἀπήγαγε τὸν Ἀρτάβασδον
 σὺν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἅμα τῷ πατριάρχῃ Ἀναστασίῳ καὶ τοῖς
 φίλοις αὐτοῦ, τοῦ πατριάρχου ἐπὶ ὄνου ἀντιστροφῶς καθει-
 μένου καὶ πομπευομένου. οὗτος γὰρ περιπατῶν ποτὲ ὀπισθε
 Γερμανοῦ τοῦ πατριάρχου σύγκελλος ὧν ἐπάτησε τὸ ὠμοφό-
 ριον αὐτοῦ· ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς ἔφη αὐτῷ “μὴ σπεῦδε· τὸ
 Διίππιον ἐκδέχεται σε.” πάλιν δὲ Κωνσταντῖνος ὡς ὁμό-
 φρονα αὐτοῦ ὄντα, ἐν τούτοις ἐκφοβήσας, ἐν τῷ θρόνῳ τῆς
 ἱερωσύνης καθίστησιν. ἐφ’ οὗ ἤρξατο ἀθρόον καὶ ἀοράτως
 σημεῖα ἐν τε ἱματίοις τῶν ἀνθρώπων γίνεσθαι καὶ εἰς τὰ 10
 τῶν ἐκκλησιῶν ἱερὰ ἐνδύματα, σταυροὶ ἐλαιώδεις πλεῖστοι,
 καὶ οὕτως κατέλαβεν ἡ θεομηγρία τοῦ βουβῶνος λοιμικὴ νόσος,
 οὐ μόνον τοὺς ἐν τῇ πόλει ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τοῖς περιχώροις
 αὐτῆς δεινῶς ὀλοθρεύουσα. καὶ πρὸς τούτοις ἐγίνοντο καὶ
 φαντασίαι τινὲς εἰς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ δειμᾶτά τινα 15
 ἕξαισία, ἃ οἱ ὀρῶντες ἐτελεύτων, ὥστε καὶ ὀλοκλήρους οἴκους
 κλειοθῆναι παντελῶς καὶ μὴ εἶναι τοὺς ὑφείλοντας θάπτειν
 τοὺς νεκρούς. παντὸς δὲ οἴκου διαφθαρέντος διὰ τὴν ἀσε-
 βειαν τοῦ τυράννου, πάντα τὸν πλοῦτον τῆς πόλεως τῶν οἰ-
 κητόρων εἰσκομίσας ἐν τῷ παλατίῳ ἀπέθετο. ἔφθασε δὲ καὶ 20
 ἡ ὄργη εἰς Ἀναστάσιον τὸν ἀνίερον, καὶ οἰκτιστῶ πάθει τῷ
 λεγομένῳ χορδαψῶ καταλύει τὸν βίον.

Ὁ δὲ γε τυράννος τῶν Σαρακηνῶν κατ’ ἀλλήλων μαχο-
 μένων ἀκούσας ἐκστρατεύει πρὸς τὰ μέρη τῆς Συρίας, καὶ

Anastasio patriarcha amicisque eius abduxit, patriarcha in asino per-
 verse sedente et irriso; hic enim, cum esset syncellus, post Germa-
 num patriarcham quondam incedens, pallium eius proculcaverat; ille
 vero sese convertens “noli,” inquit, “festinare; Diippium te exspe-
 ctat.” sed iterum Constantinus eum secum consentientem et his re-
 bus perterrefactum episcopum fecit. sub eo subito signa in vestibus
 hominum existere coeperunt visu non observante atque in ecclesiasticis
 sacris vestimentis oleaceae cruces plurimae, et ita dei ira invasit,
 inguinis morbo non solum urbis incolas, sed etiam circumiacentis
 regionis male perdente; multis hominibus etiam visa oblata sunt et
 terriculamenta fatalia, quibus adspectis moriebantur, ita ut totae do-
 mus plane clauderentur et deessent, qui mortuos sepelirent; familia
 autem omni extincta per tyranni impietatem omnes incolarum divi-
 tias in palatium conguessit. assecuta est etiam Anastasium impium dei
 ira, quippe qui foedissimo morbo, quem chordapsium dicunt, vitam
 finivit.

Saracenorum tyrannus comperto domestico tumultu in Syriam et

τὴν Γερμανίκειαν παρέλαβε καὶ Θεοδοσιούπολιν καὶ Μελιτη-
 νήν, αἰχμαλωτίσας πάντας τοὺς ἐκεῖσε. διὰ δὲ τὴν τοιαύτην
 πρόφασιν τοῦ θανατικοῦ προσλαβόμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ
 Ἀρμενίους τε καὶ Σύρους αἰρετικούς εἰς τε τὸ Βυζάντιον με-
 5 τήκισε καὶ ἐν τῇ Θράκῃ, οἱ μέχρι τοῦ νῦν τὴν αἴρεσιν τοῦ
 τυράννου διακρατοῦσιν. ἐτέχθη δὲ τότε τῷ βασιλεῖ Κων-
 σταντίνῳ υἱὸς ἐκ τῆς χαγάνου τῆς Χαζάρας θυγατρὸς, ὃν
 ἐπωνόμασε Λέοντα. ἐπαρθεῖς δὲ τῷ φρονήματι διὰ τὴν παρ'
 αὐτοῦ γενομένην νίκην σύνοδον ἀθροίζει κατὰ τῶν ἁγίων εἰ-
 10 κόνων ἐν Βλαχέρναις, καὶ ἀνελθὼν ἀθέσμως ἐν τῷ ἄμβωνι,
 χειροκρατῶν ἐπίσκοπον τοῦ Συλαίου, ἐξεφώνησαν οὕτως “Κων-
 σταντίνου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πολλὰ τὰ ἔτι.” ἐν ᾗ συ-
 νόδῳ πολλὰ κατὰ τοῦ κυρίου κενολογήσαντες οἱ ἱερεῖς τῆς αἰ-
 σχύνης, καὶ τὰς μιὰς χεῖρας εἰς ὕψος ἄραντες, ἔρρηξαν τὴν
 15 ἐλεεινὴν ἐκείνην φωνὴν λέγοντες “σήμερον σωτηρίᾳ τῷ κόσμῳ,
 ὅτι σὺ βασιλεῦ ἐλυτρώσω ἡμᾶς ἐκ τῶν εἰδώλων.”

Ταῦτα ἐπράξαντο οἱ ἀνιέροι καὶ χριστέμποροι. οὐ πολὺ
 τὸ ἐν μέσῳ, καὶ ἀνάξια εἰς τὸν χειροτονηθέντα ὑπ' αὐτοῦ
 πατριάρχην διεπράξαντο ἔργα. μαθὼν γὰρ ὁ ἀλάστωρ ὅτι ὁ
 20 πατριάρχης πολλοὺς ἐπληροφόρησεν εἰπεῖν τὸν βασιλέα πρὸς
 αὐτὸν ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς ὁ Χριστός, διὰ τοῦτο οὕτε τὴν μη-
 τέρα αὐτοῦ ἔχω θεοτόκον, ἐξεμάνη κατ' αὐτοῦ ὡς τὸ μυστή-
 ριον αὐτοῦ θριαμβεύσαντα, καὶ ἐπιθεῖς αὐτῷ πολλὰς πληγὰς
 ἐθροιάμβυσεν αὐτὸν ἐπὶ λαοῦ καὶ ἵπποδρομίας ἐμπτυόμενον

Germaniciam invasit, Theodosiopolin et Melitenam occupavit et omnes
 incolas cepit. imperator morbum causam proferens Armenios et Sy-
 ros haereticos, sibi cognatos, Byzantium traduxit et in Thraciam, ubi
 nunc etiam tyranni haeresin exercent. natus est eo tempore regi
 filius ex chagani Chasarae filia, quem Leonem vocavit. efflatus autem
 victoria animo synodum in Blachernis habuit contra sancta simulacra,
 et contra legem in ambonem ascendit Sylaci episcopum manu tenens
 et dicens “multa sint anni Constantini oecumenici episcopi.” in syn-
 odo multa contra dominum vana dixerunt nefandi illi sacerdotes et
 impuras manus ad coelum tollentes futilia verba dixerunt “hodie sa-
 lus mundo, quoniam tu rex idolis nos liberasti.”

Haec impii illi agitaverunt. neque multo post indigna in pa-
 triarchum ab ipso electum edidit facinora. nam quum sceleratus ille
 comperisset, multis persuasisse patriarcham, regem negasse Christum
 deum esse neque propterea matrem eius habendam deiparam; contra
 eum furuit ut secreti proditorem, et multis verberibus ei inflicto con-
 sputum eum et raptum pompa per populum et circum duxit. deinde

καὶ συρόμενον· εἶτα ὑσφαλισάμενος αὐτὸν ἀποστέλλει πρὸς αὐτὸν πατρικίους, καὶ φησὶ “τί λέγεις ἄρτι περὶ τῆς πίστεως ἡμῶν καὶ τῆς συνόδου ἧς ἐποίησαμεν;” ὁ δὲ ματαιωθεὶς ταῖς φρεσὶ, καὶ οἶόμενος αὐτὸν πάλιν ἐξευμενίσασθαι, ἀποκριθεὶς εἶπε “καλῶς πιστεύεις καὶ καλῶς τὴν σύνοδον ἐποίησας.” οἱ 5 δὲ ἐπιγελάσαντες εἶπον πρὸς αὐτὸν “ἡμεῖς τοῦτο μόνον ἠθέλομεν ἀκοῦσαι ἐκ τοῦ μαροῦ σου στόματος,” καὶ παραχορῆμα ἐξευεγκόντες αὐτὸν ἀπεκεφάλισαν, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔρριψαν εἰς τὰ Πελαγίου, ἐνθα πρῶην ὑπῆρχεν ὁ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Πελαγίου ναός, ὃν ὁ Θεομισῆς καταλύσας καὶ τάφον 10 καταδίκων ποιήσας ἐκάλεσε τὰ Πελαγίου. καὶ ἀντιχειροτονεῖ πατριάρχην Νικήταν τὸν εὐνοῦχον καὶ Σκλάβον. ὡσαύτως δὲ καὶ Πέτρον τὸν ἱερὸν καὶ τὸν Θεῖον Στέφανον τὸν τοῦ Αἰξεντίου, τὸν Θεοφόρον, πικρῶς φονεύσας εἰς τὰ Πελαγίου συρέντας ῥιφῆναι προσέταξε. πολλοὺς δὲ καὶ ἑτέρους ἄρχον- 15 τὰς τε καὶ μοναχοὺς διὰ τὰς ἱεράς εἰκόνας δεινῆ θανάτῳ παρέδωκεν.

Ἐστράτευσεν δὲ κατὰ Βουλγάρων πεζῆ τε καὶ πλωί, καὶ τούτους τροποσάμενος εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει, καθωπλισμένος τοῖς πολεμικοῖς ὄπλοις, θριαμβεύων δεδεμένους τοὺς Βουλγά- 20 ρους. ἐφ’ οὗ χρόνου γέγονε χειμὼν καὶ ψῦχος μέγα καὶ πικρότατον, ὥστε καὶ τὴν ἀρκτιῶαν τοῦ πόντου θάλασσαν ἐπὶ μίλια ἑκατὸν ἀπολιθωθῆναι, καὶ ἐπὶ πήχεισι τριάκοντα τὸ

in carcerem coniecit et patricios ad eum misit rogatum: “quaenam est tua de fide nostra et synodo sententia?” ille deceptus mente et ratus se in gratiam redire posse, respondit: “recta est fides tua et bene synodum habuisti. illi vero ridentes “id, inquit, unum ex impuro ore tuo audire volumus” et statim eum eduxerunt et caput ei absciderunt; corpus in Pelagium proiecerunt, ubi antea erat sancti martyris Pelagii templum, quod deo invisus deleverat et condemnatorum sepulchrum fecerat Pelagii nomine indito. patriarcham in eius locum suffecit Nicetam eunuchum et Scelabum. eodem modo etiam Petrum, virum iustum et divinum Stephanum, Auxentii monachum inspiratum mirabiliter interfecit et raptos in Pelagium proiici iussit. multos idem alios praefectos et monachos propter sacras imagines gravi supplicio affecit.

Bellum Bulgaris intulit pedestri exercitu et classi profectus. iisque victis in urbem ingressus est bellicis armis indutus, triumpho victos Bulgaros ducens. illo tempore hiems fuit et frigus ingens et acutissimum, ita ut septentrionalis Ponti pars per 100 miliaria in lapidem redigeretur 30 cubitorum altitudine, in quod quum nix decidisset, additi sunt 20 cubiti, ita ut mare terrae simile esset et supra

βάθος τοῦ πελάγους παγῆναι, ὅπερ χιονισθέντος ἠνέξθη ἐπὶ ἄλλας εἴκοσι πῆχεις, ὥστε συμμορφωθῆναι τὴν θάλασσαν τῇ ξηρᾷ καὶ πεζοπορεῖσθαι ὑπερθε τοῦ κρύου ὑπὸ ὑγρίων τε καὶ ἡμέρων ζώων. τῷ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνὶ προνοία θεοῦ 5 τὰ τοιαῦτα πελάγη εἰς πλεῖστα καὶ ὄροφανῆ τμημάτα διαιρεθέντα, καὶ τῇ τῶν ἀνέμων βία ἐπὶ τὸ Ἱερὸν κατενεχθέντα, οὕτως διὰ τοῦ στενοῦ ἐπὶ τὴν πόλιν ἔφθασαν κακεῖθε μέχρι τῶν νήσων καὶ Ἀβύδου πᾶσαν τὴν παράλιον ἐπλήρωσαν, ἔχοντα καὶ ζῶα διάφορα προσπεπηγμένα· διὸ πᾶς ὁ βουλό- 10 μενος ἀπὸ Σοφριανῶν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ πάλιν εἰς Χρυσόπολιν ὡς διὰ ξηρᾶς διεπέρων βαδίζοντες. ἐκ δὲ τῶν μεγάλων ἐκείνων τμημάτων ἐν τῇ τειχί τῆς πόλεως προσραγὲν ἐκ τῶν θεμελιῶν τοῦτο ἐδόνησε σὺν τοῖς ἔνδοθε πλησίον οἰκήμασιν· ὅπερ διαιρεθὲν εἰς τρία ὑπὸ 15 τῶν Μαγγάνων ἕως τοῦ Βοσπορίου, καὶ τὴν πόλιν περικυκλώσαν, ὑπερεῖχε πολὺ τῷ ὕψει τῶν τειχῶν. καὶ ταῦτα θεωροῦντες οἱ τῆς πόλεως ἐθρήνον ἀπαρηγόρητα.

Τῷ δὲ Ἀπριλλίῳ μηνὶ δρόμος καὶ κίνησις ἀστέρων γέγονεν ἐν τῷ αἴθρι, καὶ κατεσπῶντο πρὸς τὴν γῆν ὡς τοὺς 20 ὄρῳντας νομίζειν εἶναι συντέλειαν. ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ Βουλγάρων ἐπιστρατεῦσας πλοῖ τε καὶ πεζῇ ἐπὶ Ἀχελῶν ἀπέστειλεν· ἀνέμου δὲ βιαίου πνεύσαντος τὰ πλοῖα συνετριβή. τοῦτο μαθόντες οἱ Βούλγαροι πόλεμον πρὸς αὐτὸν συνάπτουσι. δεινῶς οὖν ἤτηθεις ὑπέστρεψε μετ' αἰσχύνης· μέχρι

12. τῶν τειχῶν C

glaciem feræ et mansueta animalia incederent; Februario mense quum dei voluntate hoc mare in plurimas et montium similes partes dissectum esset, et ventorum vi ad Hierum delatum, per fretum usque ad urbem venit ibique omne usque ad insulas et Abydum litus occupavit, inclusa asportans varia animalia. ita ut ii, qui a Sophianis in sanctum Mamantem et urbem et retro Chrysopolin contendebant, tanquam in terra incederent. unum de his frustis ingentibus urbis muro allisum funditus illum cum vicinis domibus concussit; quod in tres partes divisum a Manganis usque ad Bosporum urbem cinxit multum altitudine murum superans. quae videntes oppidani incredibili plangori indulserunt.

Aprili mense motus et cursus stellarum factus est in aere, et in terram deciderunt, ut, qui videbant mundi consumptionem adesse arbitrantur. rex cum classe et pedestri exercitu contra Bulgarios profectus ad Acheloum delatus est; vento vehementi naves deletae sunt. hoc comperto Bulgari pugnam commiserunt. rex graviter victus cum

γὰρ καὶ τήμερον κατὰ τὸν Ἀγελῶν κῶλα τῶν ἀηροημένων σαφῶς ὑποδεικνύουσι τὴν ἤτταν.

Οὗτος ὁ Θεομισῆς πολλῶν ἁγίων λείψανα κατέκαυσεν, ἄλλα καὶ τῇ Θαλάσῃ παρέδωκε. διὸ καὶ τῆς ἁγίας Εὐφημίας τὸ λείψανον μὴ φέρον ὄρᾶν μύρον ἀναβλύζον, σὺν τῇ 5 λάρνακι τῆ βυθῷ παρέπεμψεν· ὅπερ ἐν τῇ νήσῳ τῇ Ἀθήνῳ σῶον διασωθῆν παρὰ τῶν οἰκητόρων ἐδέχθη ἐκ θείας ἀποκαλύψεως· τὸν δὲ ναὸν τῆς ἁγίας καὶ πανευφήμου ἀρμάμεντον καὶ κοπροθέσιον ἐποίησεν. ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τὸ αὐτὸ λείψανον τῆς πανευφήμου πάλιν μετὰ τιμῆς πολλῆς 10 ἀνεκομίσθη ἐν τῇ πόλει.

Οὗτος τῶν υἱῶν αὐτοῦ τοὺς μὲν δύο προσβάλετο Καίσαρας, Νικηφόρον, καὶ Χριστοφόρον, τὸν δὲ Νικήταν νομβελίσμον. εἰσελθούσης δὲ τῆς Εἰρήνης ἐξ Ἀθηνῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ πόλει μετὰ δρομώνων, ἔξενξεν αὐτὴν Λέοντι τῷ 15 υἱῷ αὐτοῦ, στέψας αὐτοὺς ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Στεφάνου τῷ τῆς βασιλείας καὶ τῷ τοῦ γάμου. ἔσχε δὲ δεξιωσάμενος φίλους κρητιοὺς ἐν Βουλγαρίᾳ, οἳ κατεμήνυδον αὐτῷ ἅπαντα τὰ τῷ ἄρχοντι αὐτῷ βουλευόμενα· οἳ δηλοῦσι τῷ βασιλεῖ 20 ὅτι ἀποστέλλει ὁ κῆρις Βουλγαροῦ λαὸν πρὸς τὸ αἰχμαλωτίσαι τὴν Βερζητιάν. ὁ δὲ βασιλεὺς σχηματισάμενος κατὰ Ἀράβων κινεῖν, ἀποστείλας τοὺς ἀποκρισιαρίους τοὺς διὰ εἰρήνην πυράμενόμενους ἐπὶ Βουλγαρίαν, καὶ ἐπισωρεύσας πάντα τὸν στρατὸν ἅμα τοῖς τάγμασιν, ἐπέπεσε τοῖς Βουλγαροῖς

ignominia rediit. etiam hodie circa Acheloum extinctorum membra clades perspicue testantur.

Hic deo invisus multorum sanctorum reliquias combussit vel etiam mari tradidit. propterea St. Euphemiae reliquias, quod myrrham provenientem videre noluit, cum arca in undas demisit; quae reliquiae in Lemno insula integrae pervenerunt et ab incolis ex divina apocalypsi sunt acceptae. aedem sanctae et illustris armamentarium et stercorarium locum fecit. sub Constantino et Irene eae ipsae sanctae reliquiae honorificentissime in urbem relatae sunt.

Hic duos filiorum Nicephorum et Christophorum Caesares fecit et Nicetam nobilissimum. advectam celocibus Irene Athenis in principem urbem Leoni filio in matrimonium dedit easque in St. Stephani ecclesia coronavit. clam in Bulgaria amicos habuit, qui omnia contra se inita consilia sibi renunciarent. ii regem certiosem fecerunt, ducem, Bulgarorum populum emisisse ut Bersetiam caperet. rex vero simulans se contra Arabes proficisci legatos misit de pace cum Bulgaris transacturos et coacto omni exercitu et legionibus Bulgaros

ἀσαλπικτί, καὶ τρέψας αὐτοὺς ἐποίησε νῆκος μέγα· καὶ ὑπο-
σιρέψας ἐν τῇ πόλει καὶ θριαμβεύσας τεθωρακισμένος τὸν
πόλεμον τοῦτον ἐπωνόμασεν εὐγενῆ ὡς μηδενὸς αὐτῷ ἀντι-
στάντος, μηδὲ σφαγῆς Ῥωμαίων γενομένης.

5 Ὁ δὲ ἄρχων Βουλγάρων Τέλθριχος, γνούς ὅτι ἐκ τῶν
οἰκείων αὐτοῦ τὰς βουλὰς ὁ βασιλεὺς μινθάνει αὐτῷ ἐν δο-
λιότητι ὅτι βουλῆς εἶμι ἐκφυγεῖν καὶ ἐλθεῖν πρὸς σέ, ἵνα δι'
ἐμοῦ ὑποτάξης πᾶσαν τὴν Βουλγαρίαν· ἀλλὰ πέμψον μοι
λόγον ἀπαθείας μοι, καὶ τίνας φίλους ἔχεις ἐνταῦθα, ἵνα
10 θαρρήσω αὐτοῖς ἐλθεῖν σὺν ἐμοί. ὁ δὲ κουφότητι γνώμης
καὶ ἀνοία κρατηθεὶς ἔγραψε τοὺς καταμηνύοντας αὐτῷ, κάκεϊ-
νος μαθὼν πάντα δεινῷ θανάτῳ παρέδωκεν· ὑπερ ἀκούσας
Κωνσταντῖνος τὴν γενειάδα αὐτοῦ ἀπέτιλλεν.

Ἐκστρατεύσας δὲ πάλιν κατὰ Βουλγάρων, καὶ δεινῶς
15 κατὰ τῶν σκελῶν ἀνδρακωθεὶς, καὶ πυρετῷ λάβρῳ καὶ δια-
καεῖ συσχεθεὶς κατὰ τὴν Ἀρκαδιούπολιν, ὑπέστρεψεν ἐγκλί-
νιος· καὶ ἐλθὼν ἐν Σηλυμβρία, καὶ πλωίσας μέχρι τοῦ
στρογγύλου καστελλίου, θνησκούσῃ ψυχῇ καὶ σώματι, βοῶν
καὶ λέγων ὅτι ζῶν πυρὶ ἀσβέστῳ παρεδόθην διὰ τὴν Θεοτό-
20 κον Μαρίαν· ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ νῦν τιμάσθω καὶ ἀννυμείσθω
ὡς Θεοτόκος ἀληθῆς οὕσα. ταῦτα αὐτοῦ ἐπιβωμένον, καὶ
τὴν Θεοτόκον Μαρίαν ἐπικαλουμένον, καὶ πᾶσι παρακελενο-
μένον, καὶ δογματίζοντος ὡς χρὴ τιμᾶσθαι καὶ προσκυνεῖσθαι
κυρίως Θεοτόκον τὴν ἀειπύρθρον, δεινῷ καὶ χαλεπῷ τὴν

sine tubarum sono adortus est quibus fugatis magnam victoriam re-
portavit; in urbem reversus armatus triumphum egit, bellum illud
illustre dicens, quod nemo sibi restisisset, neque Romanorum caedes
facta esset.

Telthrichus, Bulgarorum dux, comperto ex familiaribus suis re-
gem consilia comperisse dolo usus ei scripsit "constitui aufugere et
ad te venire, ut per me omnem Bulgariam expugnes; sed fidem mihi
da, nihil me abs te passurum, et quos hic amicos habeas, ut per eos
audeam ad te venire." rex mentis stupiditate et amentia ductus de-
latores illos significavit, quos statim ille re comperta gravissimo sup-
plicio affecit. quod quum Constantinus audisset, barbam evulsit.

Rursus contra Bulgaros profecto rege carbunculi crura eius inva-
serunt; febris praeterea vehementi et ardentissima correptus Arca-
diopoli, in lectica reversus est. Selymbriam quum venisset et usque
ad Strongylum castellum navi vectus corpus eius et anima extincta
sunt. clamavit autem, vivum se sempiterno igni traditum esse pro-
pter deiparam Mariam, iussitque in posterum eam honorari et cele-

ἀθλίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀπέρρηξε μόρφ. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερω-
σύνης θρόνον κατεῖχεν Ἀναστάσιος, καὶ δεύτερος μετὰ τοῦ-
τον Κωνσταντῖνος ὁ ἀποκεφαλισθεὶς ἐν τῷ κννηγίῳ, τρίτος δὲ
μετὰ τοῦτον Νικήτας, πάντες αἰρετικοί.

Λέων ὁ υἱὸς τοῦ Κοπρωνύμου ὁ ἐκ τῆς Χαζάρου.

5

571ε' Λέων ὁ ἐκ τῆς Χαζάρου, ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη
πέντε. οὗτος ἤρξατο ἐφαπλοῦσθαι ἐπὶ τοῖς καταλειφθεῖσιν,
ἐξευμενισάμενος τοῖς ἐν τέλει καὶ τῷ λαῷ, εὐσεβῆς εἶναι προσ-
ποιησάμενος καὶ φίλος τῆς θεοτόκου καὶ τῶν μοναχῶν,
προχειρισάμενος καὶ μητροπολίτας τινὰς καὶ μοναχοὺς ἐν 10
θρόνοις τισίν. εἰσελθόντες οὖν οἱ τῶν θεμάτων ἄρχοντες
σὺν τῷ πολλῷ πλήθει ἐν τῇ πόλει ἤτοιοντο Κωνσταντῖνον τὸν
υἱὸν αὐτοῦ βασιλέα. ὁ δὲ διὰ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοὺς δεδιὼς
ἀντεδήλωσεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱός μου μονογενὴς μοί ἐστι, καὶ
φοβοῦμαι τοῦτο ποιῆσαι, μὴ πως συμβῆῖ μοι θάνατος, καὶ 15
νηπίου αὐτοῦ ὄντος θανατώσητε αὐτὸν καὶ ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ
προβάλλονται. οἱ δὲ μεθ' ὄρκων φρικτῶν ἐπληροφόρουν αὐ-
τὸν μὴ δέξασθαι ἄλλον βασιλέα ἐκτὸς αὐτοῦ. ἀπὸ δὲ τῆς
βαίοφόρου ἕως τῆς μεγάλης πέμπτης τοῦτο ἤτοιοντο. τῇ δὲ
ἀγίᾳ παρυσκευῇ ἐκέλευσεν ὁμῶσαι αὐτοὺς εἰς τὰ τίμια ξύλα· 20
καὶ ὤμοσαν οἱ τε τῶν θεμάτων καὶ τῶν ἔσω ταγματίων καὶ

11. Θεμάτων Cramerus Θεμάτων cod.

brari ut vere deiparam. ita igitur quum deiparam Mariam vocasset
omnibusque mandasset, ut venerarentur et adorarentur deiparam sem-
per virginem, gravi et misera morte animam efflavit. episcopatum
tenuit Anastasius, post hunc Constantinus, cui in circu caput absci-
sum postremo Nicetas, omnes haeretici.

LEO COPRONYMI FILIUS.

Leo Copronymi ex Chasara filius 5 annos regnavit. hic ab ini-
tio iis, qui relictī erant, benevolū se praestitit, magistratus et po-
pulum sibi conciliaturus et piū se simulans et deiparae monachis-
que amicū metropolitās quosdam fecit et monachis episcopatus ob-
tulit. adierunt eum legionum praefecti cum magno civium numero
postularuntque ut Constantinū filium regem designaret; ille vero
fratres timens, dixit, filium sibi esse unicū sequē illud facere non
audere, ne si forte moreretur, relictū puerulū interficerent et
aliū pro eo regem crearent. illi autem gravissimo iureiurando se
obstrinxerunt, nullū aliū regem nisi eum se creaturos. hoc a pal-
marum die usque ad quintam feriam ante pascha petierunt; sacra

τῶν πολιτῶν πάντων τοῦ μὴ δέξασθαι βασιλεία ἐκτὸς Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν. καὶ τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ προεβάλετο Εὐδόκιμον ἀδελφὸν αὐτοῦ νουβελίσσιμον, καὶ προῆλθε σὺν δυοῖ Καίσαρσι καὶ τρισὶ νουβελισίμοις καὶ τῷ νέῳ Κωνσταντίνῳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰ ἐξ ἔθους ποιήσας σὺν τῷ πατριάρχῃ καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἀνῆλθεν εἰς τὸν ἄμβωνα. εἰσελθόντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ἀποθεμένων τὰ ἔγγραφα αὐτῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς “ἴδου ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ τὸν υἱὸν μου παραλαμβάνετε.” οἱ δὲ ἐβόησαν “Χριστὸς ἐγγύησον ἡμῶς ὅτι ἐκ τῆς χειρὸς σου παραλαμβάνομεν τὸν κύριον Κωνσταντῖνον εἰς βασιλεία, τοῦ διαφυλάττειν αὐτὸν καὶ ὑπεραποθνήσκειν αὐτοῦ καὶ τοῦ πατριάρχου, ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ.” καὶ προῆλθον ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ οἱ δύο βασιλεῖς σὺν δυοῖ Καίσαρσι καὶ τρισὶ νουβελισίμοις.

Τῶν δὲ Ἀράβων ἐξεληθόντων ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς τὰ στρατεύματα ἐποίησεν νίκην μεγίστην. ἐν Σοφριαναῖς δὲ ἐλθὼν καὶ ποιήσας μαϊοῦμα ἔθριάμβευσε τὰ ἐπινίκια· ἐκεῖ γὰρ ἦν ἔθος τοὺς βασιλεῖς δέχεσθαι τὰ λάφυρα. τοῦ δὲ Νικητᾶ πατριάρχου, τοῦ ἀπὸ Σκλάβων καὶ εὐνούχων, τεθνηκότος προχειρίζεται πατριάρχης Παῦλος ὁ Κύπριος καὶ τίμιος, ὁ λόγῳ καὶ πράξει τετιμημένος.

Κατεμηνύθη δὲ τῷ βασιλεῖ ὡς ὅτι Θεοφάνης ὁ παπίας

3. προσῆλθε C

autem die Veneris iurare eos in sacra ligna iussit; et iuraverunt legiones et cohortes omnesque cives nullum se praeter Leonem et Constantinum eiusque filios regem electuros. magno sabbato Eudocimum fratrem nubelissimum fecit, et cum duobus Caesaribus tribusque nubelissimis et Constantino filio in ecclesiam venit et, cum ex more omnia cum patriarcha filioque fecisset, in ambonem ascendit. omni populo ingresso et professionibus fidei in altari depositis rex, “ecce,” inquit, “ex ecclesia et Christi manibus filium meum accipite;” illi exclamarunt, “Christus testis nobis esto, ex manibus tuis accipere nos Constantinum regem, eumque nos servaturos et pro eo et patriarcha morituros coram omni populo;” et venerunt in sanctam ecclesiam duo reges cum duobus Caesaribus tribusque nubelissimis.

Arabes quum invasissent, Leo exercitus misit magnamque victoriam reportavit. in Sophianas quum venisset et maiumam celebrasset, victor triumphavit; ibi enim mos erat reges spolia accipere. Niceta patriarcha Sclavo et eunucho mortuo patriarcha factus est Paulus Cyprius, vir praestantissimus ob sermones actionesque venerandus.

Nunciatum est regi Theophanem palatii papiam et tres cubicu-

τοῦ παλατίου, καὶ κονβικουλάριοι τρεῖς σὺν αὐτῷ σέβονται καὶ προσκυνοῦσι τὰς τιμίας εἰκόνας, καὶ τὴν αὐτοῦ γαμετὴν Εἰρήνην παρέπεισαν ταύτας σέβεσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἐγκεκρυμμένην κακίαν ἀπογυμνώσας, τούτους ἀνηλεῶς ἔτυψε καὶ λαθραίως φονεύσας ὁμολογητὰς πεποίηκε, τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ ἔξουδενώσας ἀπώσατο, μὴ ἐγνωκῶς αὐτὴν ἔτι. ὁ δὲ Ἀαρὼν ὁ τῶν Ἀράβων βασιλεὺς ἐξεληθὼν ἐν τοῖς θέμασι, καὶ κάστρα πολλὰ παραλαβὼν καὶ αἰχμαλωσίαν πολλὴν συναγαγὼν ὑπέστρεψεν. ὁ δὲ αὐτὸς Λέων λιθομανῆς ὑπάρχων λίαν ἠρόσθη τοῦ στέμματος Μαν-10 ρικίου, καὶ λαβὼν ἐφόρεσεν αὐτὸ καὶ προῆλθεν. ὑποστραφέντος δὲ ἀπηνθρακώθη δεινῶς ἢ κεφαλὴ αὐτοῦ, καὶ σφοδρῶτά τῳ πυρετῷ συνεχόμενος καὶ φθειρόμενος ἐτελεύτησε, τῆς ἱεροσυλίας τὰ ἐπίχειρα κομισάμενος.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τοῦ ἐκ τῆς Χαζάρης Λέοντος καὶ ἡ μήτηρ 15 αὐτοῦ Εἰρήνη.

Κωνσταντῖνος σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Εἰρήνῃ ἐβασίλευσεν ἔτη δέκα, τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως ἐπ' αὐτῶν ἀναλαμψάσης. μετὰ δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας τοῦ κρατῆσαι αὐτὴν μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, συμβούλιον ποιήσαν-20 τές τινες τῶν ἐν τέλει εὐφῆμισαν εἰς βασιλέα Νικηφόρον Καί-

17. Κωνσταντῖνος καὶ Εἰρήνη γιέ. ὁ Κωνσταντῖνος μόνος ζ καὶ μετὰ τὸ ἀποτυφλωθῆναι τοῦτον ἢ μήτηρ αὐτοῦ ἔτη ε', ἦτοι γιέζ'.

larios venerari et adorare sancta simulacra et Irene uxori idem ut faceret persuasisse. hoc comperto occultam improbitatem rex aperuit, nam illos sine misericordia ferivit et clam interficiens martyres fecit, uxorem autem cum contemtu dimisit, neque iterum agnovit. Aaron autem Arabum dux contra legiones profectus multis castris expugnantis multaque praeda potitus reversus est. Leo geminarum avidus Mauricii coronam supra modum concupiscere coepit ablatamque gestavit in publicum progressus. inde domum reversi caput carbunculis graviter est affectum; vehementissima febris correptus et attritus e vita cessit sacrilegii praemium iustum consecutus.

CONSTANTINUS LEONIS FILIUS ET IRENE.

Constantinus cum Irene matre 10 annos regnavit, pietate et ecclesiastico ordine restituto. 40 dies postquam regnum cum filio adeptus est, quidam e magistratibus consilio inuito Nicephorum Caesarem, mariti eius fratrem, regem proclamarunt, quos Irene fustibus caesos,

σαρα τὸν ἀνδράδελφον αὐτῆς· οὓς δειράσα καὶ δημείασα
 ἐξώρισεν ἐν διαφόροις τόποις, τοὺς δὲ ἀνδραδέλφους αὐτῆς
 Καίσαράς τε καὶ ρουβελισίμους ἀποκείρασα ἱερατεῦσαι καὶ
 μεταδοῦναι τῷ λαῷ πεποίηκεν ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Χριστοῦ γεν-
 5 νήσεως, ἐν ἧ καὶ προελθοῦσα βασιλικῶς δημοσίᾳ σὺν τῷ νιῷ
 προσήνεγκε τῇ ἐκκλησίᾳ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀρθὲν
 στέμμα, ἐπικαλλωπισθὲν διὰ μαργαριτῶν.

Ἐν δὲ τῷ μακρῷ τείχει ἄνθρωπός τις ὀρύττων εἶρε λάρ-
 νακα καὶ τοῦτον ἀποσκεπάσας εἶδεν ἄνδρα κείμενον μέγαν
 10 νεκρὸν, καὶ γραμματα ἐγκεκολαμμένα τῷ λάρνακι γράφοντα
 τάδε “Χριστὸς μέλλει γεννᾶσθαι ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας,
 καὶ πιστεύω εἰς αὐτόν. ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν
 βασιλέων πάλιν ὦ ἦλιε ὄψει με.”

Ἀπέστειλε δὲ Εἰρήνη πρὸς Κάρουλον τὸν ἑῷγα τῶν
 15 Φράγγων, ὅπως τὴν αὐτοῦ θυγατέρα νυμφεύσῃται εἰς τὸν
 υἱὸν αὐτῆς. ἀλλὰ τούτου διασκεδασθέντος φθόνῳ, ἤγαγε κό-
 ρην ἐκ τῶν Ἀρμενιακῶν ὀνόματι Μαρτίαν, καὶ ἔξενυξεν αὐτὴν
 Κωνσταντίνῳ τῷ νιῷ αὐτῆς, ἄκοντα καὶ μὴ βουλόμενον διὰ
 τὴν σχέσιν ἣν εἶχε πρὸς τὴν Καρούλου θυγατέρα. Ἀραῶν
 20 δὲ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς κατὰ τῆς πόλεως ἦλθεν ἐν μεγά-
 λῃ δυνάμει, καὶ περιεκάθισεν ἐν Χρυσοπόλει. ὁ δὲ βασι-
 λεὺς πέμψας λαὸν τὴν λίμνην Βανῆς ἐκράτησε, καὶ εἰρήνην
 διὰ τοῦτο ὁ Ἄραβ ἔξαιτεῖται. συναρπασθέντες οὖν ἐπὶ τοῦ-
 του ἄνευ λόγου, πρὸς αὐτὸν ἐξῆλθον Πέτρος μάγιστρος καὶ

bonis privavit et in varia loca relegavit; Caesares autem mariti fra-
 tres et nobilissimos raso capite sacerdotes fecit eosque natalicio Chri-
 sti festo sacris populum impertire coegit, quo die regio ornata in
 publicum progressa obtulit ecclesia ablatam a marito coronam mar-
 garitis ornatam.

In magnis moenibus homo quidam inter fodendum in arcam in-
 cidit, in qua aperta magnum virum conspexit mortuum et verba ar-
 cae incisa haec: “Christus nascetur e Maria virgine, inque eum credo,
 Constantino autem et Irene regnantibus, rursus me, sol, videbis.”

Misit Irene ad Carolum, Francorum regem, ut filiam eius suo
 filio in matrimonium posceret. sed pacto invidia rupto, ex Armenia
 puellam nomine Mariam adduxit et Constantino filio uxorem dedit
 invito et nolenti, quod Caroli filiam praeferebat. Aaron, Arabum
 dux, magnis copiis contra urbem profectus Chrysopolin obsedit. rex
 exercitum misit et Banes lacu potitus est, quam ob rem Arabes pa-
 cem petiit; hac re decepti nulla sponsione facta Petrus magister, Stau-
 racius logotheta aliique plurimi magistratus ad eum exierunt, quos

Σταυράκιος λογοθέτης καὶ ἕτεροι πλεῖστοι τῶν ἐν τέλει, οἵτινες δέσμιοι παρ' αὐτῶν ἐκρατήθησαν. διόπερ ἀναγκασθέντες οἱ τῆς πόλεως, καὶ δῶρα πλεῖστα δόντες, ἀναλαβόμενοι τούτους εἰρήνην ἐποίησαν, καὶ ἀνεχώρησαν οἱ Ἄραβες. Σταυράκιον δὲ λογοθέτην ἀποστείλασα Εἰρήνη μετὰ δυνάμεως πολλῆς κατὰ τῶν Σκλαβηνῶν ἐθνῶν ὑπέταξε πάντας καὶ ὑποφύρους ἐποίησε τῇ βασιλείᾳ. ἐξῆλθε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Θράκῃ μετ' ὄργάνων μουσικῶν καὶ λαοῦ πλείστου, καὶ ἀπῆλθον ἕως Βεροῖας· καὶ ταύτην κτίσασα ἡ μήτηρ αὐτοῦ Εἰρηνούπολιν ἐπωνόμασεν. ἔκτισε δὲ καὶ τὴν 10 Ἀγχιάλον, καὶ ὑπέστρεψε μετ' εὐφροσύνης.

Ὁ δὲ γε πατριάρχης Παῦλος ἀρρωστήσας καὶ τὴν ἐνθῆνδε μετὰστασιν αὐτοῦ προγνοῦς, τὸν θρόνον καταλιπὼν, ἀπελθὼν ἀπεκείρατο ἐν τῇ μονῇ τῶν Φλώρον. ἀπέρχεται οὖν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ, βουλόμενος μαθεῖν 15 τῆς ὑποχωρήσεως τὴν αἰτίαν. ὁ δὲ μετὰ πολλῶν δακρύων ἔφη “εἶθε μηθ' ὄλωσ ἐκάθισα ἐν τῷ θρόνῳ τῆς ἐκκλησίας, ἀπεσχισμένης ὑπαρχούσης ἐκ τῶν λοιπῶν ἀγίων θρόνων καὶ ἀναθεματιζομένης.” ταῦτα ἀκούσαντες οἱ βασιλεῖς μετὰ σκυθρωπότητος καὶ κατηφείας ἀνεχώρησαν· καὶ ἀποστέλλουσι 20 πρὸς αὐτὸν πατρικίους ἀκοῦσαι τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα. πρὸς οὓς μετὰ παρηρησίας ἐν τῷ τέλει τῆς διδασκαλίας εἶπεν “ἐὰν μὴ σύνοδος οἰκουμενικὴ γένηται καὶ ἰὸ σφάλμα διορθωθῇ τῆς πίστεως ἡμῶν, οὐκ ἔχετε σωτηρίαν.” οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν

ille in vincula coniecit; quare quum oppidani coacti multis muneribus oblatis illos recuperassent et pacem fecissent, Arabes recesserunt. Stauracium logothetam cum magnis copiis contra Sclavenas gentes misit, omnesque subegit et imperio tributarios fecit. profectus est etiam rex cum matre et musicis instrumentis magnaue populi parte in Thraciam et usque ad Beroeam processit. hanc condidit mater eius et Irenopolin vocavit. condidit etiam Anchialum et cum gaudio rediit.

Paulus patriarcha morbo affectus quum mortem appropinquare videret, solium reliquit in Flori monasterium recessit, ubi crines tondit. ad eum rex cum matre se contulit, ut recedendi causam cognosceret. ille multum lacrimans respondit “utinam nunquam omnino ecclesiae solio insedissem a reliquis sacris solis avulsae et excommunicatae.” his auditis reges cum dolore et tristitia redierunt et patrios ad eum miserunt, qui quae diceret cognoscerent. cum his libere locutus in fine admonitionis “nisi,” inquit, “oecumenicum concilium fit, et peccatum fidei nostrae compensatur, nulla est nobis salus.” ad quod illi “cur, inquam, quum crearent, subscripsisti, non te sacras

“καὶ ἵνα τί καθυπέγραψας ἐν τῷ χειροτονεῖσθαι σε τοῦ μὴ προσκυνεῖν τὰς ἀγίας εἰκόνας;” ὁ δὲ ἔφη “διὰ τοῦτο καὶ γὰρ θρηνῶ καὶ πρὸς μετάνοιαν φεύγω, δεόμενος ἵνα μὴ ὡς ἱερεὶα κολάσῃ ὁ θεὸς καὶ ποιμένα, σιγήσαντα μέχρι τοῦ νῦν καὶ μὴ 5 κηρύξαντα τὴν ἀλήθειαν τῷ φόβῳ τῆςμανίας ὑμῶν.” ταῦτα ἀκούσαντες ἀπῆλθον, ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς πολλὴν συζήτησιν. ἐν τούτοις οὖν τὴν μυσσάρην διαπτύων αἴρεσιν, καὶ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας κηρύσσων, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ, πένθος καταλιπὼν τοῖς τε βυσιλευσὶ καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἀνθρώποις. ἦν 10 γὰρ σεβάσμιος πάνν καὶ πάσῃ ἀρετῇ κεκοσμημένος. ἀντ’ αὐτοῦ δὲ χειροτόνηται Ταράσιος ὁ ἀπὸ ἀσσηκρίτης.

Διὰ οὖν βασιλικῆς παρακλήσεως ἀπὸ τε Ρώμης καὶ τῶν λοιπῶν ἀγίων θρόνων καὶ τῶν ὑπὸ τὴν βασιλεύουσαν πόλεων πάντων ἐπισκόπων ἐν τῷ ναῷ τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐπισυ- 15 ναχθέντων τῇ βουλῇ καὶ παραινέσει Ταρυσίου πατριάρχου, ὡς γενέσθαι σύνοδον εἰς τὸ προσκυνεῖσθαι τὰς ἀγίας εἰκόνας, τὰς περὶ συνόδου δὲ θείας γραφὰς εἰς ἐπήκουον τῷ βασιλεῖ καὶ τοῦ λαοῦ παντὸς ἀναφωνούντων, ἐστασίασαν κατ’ αὐτῶν οἱ τοῦ Κοπρωνίου σχολάριοι, καὶ γυμνώσαντες τὰ ζήρη αὐ- 20 τῶν τὸν σύλλογον διέλυσαν· οὓς οἱ βασιλεῖς αὐτίκα τῆς πόλεως ὑπεξαγαγόντες ἀόπλους προφάσει εὐωχίας εἰς τὰ Μαλάγινά πρὸς τὰς ἰδίας χώρας ἀτίμως ἐξήλασαν. τὸν δὲ θεῖον Ταρυσίον σὺν τοῖς προρρηθεῖσιν ἐπισκόποις ἐν Νικαίᾳ ἀπο-

11. δὲ] γὰρ C πρωτασσηκρήτης? 12. Σύνοδος ζ ἐν Βιδυνία ὑπὸ τῶν πατέρων κατὰ τῶν ἀθέων εἰκονομάχων καὶ κεντουκλάδων, ἔπει τῆς Κωνσταντινου καὶ Εἰρήνης μητρὸς βυσιλείας ὀγδόῃ.

imagines adoraturum?” ille “propter id ipsum,” inquit, “lacrimo et ad poenitentiam confugio a deo precans, ne me ut sacerdotem et pastorem puniat, hucusque silentem, neque veritatem profitentem vestri furoris timore.” his auditis redierunt multum inter se disputantes. tum igitur impura haeresi reiecta veritatis verbum professus in pace mortuus est, regibus piisque hominibus luctum relinquens; fuit enim omnino venerandus et omni virtute ornatus. creatus est in eius locum Tarasius e secretariis.

Regio mandato et Tarasii consilio et adhortatione ex Roma reliquisque sanctis solis et ex urbibus Cpoli subiectis omnes episcopi in St. apostolorum templum sunt arcesiti, ut concilium de adorandis imaginibus fieret, quumque de synodo sacra scripta ita ut rex et totus populus audire posset proclamassent, Copronymi scholarii contra eos surrexerunt et nudatis gladiis concionem dissiparunt. eos reges statim ex urbe eductos luxuriae specie inermes in Malagina in suas

στέλλουσι· καὶ γενομένης συνόδου ἀπέλαβεν ἡ ἐκκλησία τὸν ἀρχαῖον αὐτῆς κόσμον, συνελθόντων πατέρων τὸ δεύτερον ἐν Νικαίᾳ τῷ, οἱ τὰς εἰκόνας σὺν τῷ σταυρῷ διωρίσαντο προσκυνεῖσθαι.

Φθόνῳ δὲ τινες φερόμενοι τῶν προσφιλῶν Εἰρήνης τῆς βασιλείσσης, βουλόμενοι οὗτοι τὰ πράγματα διοικεῖν, συνέβαλον τὴν μητέρα κατὰ τοῦ υἱοῦ πείσαντες αὐτὴν ὡς οὐκ ἔστιν ὠρισμένον παρὰ Θεοῦ τοῦ κρατῆσαι τὸν υἱὸν σου· σὴ γὰρ ἔστιν ἡ βασιλεία. αὕτη δὲ ὡς ἄτε γυνὴ ἕξαπατηθεῖσα, στέργουσα δὲ καὶ τὸ φίλαρχον, ἐβεβαιώθη τῷ νοῦ οὕτως εἶναι, καὶ τῷ υἱῷ οὐδεμίαν ἔξουσίαν ἐνεχείρισεν. ὁ οὖν βασιλεὺς εἰκοσαετῆς ὢν καὶ ῥωμαλεώτατος πάνυ καὶ ἰκανὸς ἐν τοῖς πολέμοις ἐλυπέτο μηδὲν ἔξουσιάζων, καὶ ἐμελέτησε κατὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. ἡ δὲ τοῦτο γνοῦσα παρὰ τοῦ Σταυρακίου τοὺς μὲν οἰκείους αὐτοῦ ἀνθρώπους πάντας τίψασα ἐξώρισε, τὸν δὲ υἱὸν αὐτῆς πολλὰ λοιδορήσασα ἀπρόϊτον ἐποίησε· πάντα δὲ τὸν στρατὸν καὶ πάντας τοὺς ἐν τέλει ὁμόσαι πεποίηκεν ὅτι ἕως οὗ ζῆς, οὐ καταδέξομεθα τὸν υἱὸν σου κρατῆσαι. Ἀρμενιοὶ δὲ μόνοι τοῦτο οὐ καταδέξαντο, ἀλλὰ Κωνσταντῖνον καὶ Εἰρήνην ὡς ἐξ ἀρχῆς εὐφύημον. ἡ δὲ ἀπέστειλεν Ἀλέξιον δρουγγάριον τῆς βίγλης, ᾧ ἐπέκλην Μωσή, πρὸς τὸ πείσαι αὐτούς. οἱ δὲ τοῦτον κρατήσαντες αὐτὸν ἄρχειν αὐτῶν προεβάλοντο, τὸν ἴδιον στρατηγὸν φρουρή-

3. στρατῷ C 5. τῶν om C

terras cum ingnomina ablegarunt; Tarasium autem cum nominatis episcopis Nicaeam miserunt. facto concilio ecclesia pristinum splendorem recuperavit, quum iterum Nicaeae 350 patres convenissent, qui imagines et crucem venerandas esse constituerunt.

Invidia quidam ducti ex Irenae amicis, ut sibi rerum administrationem vindicarent, matrem et filium committunt, Irenae persuadentes, non esse a deo destinatum, filium eius regnare, sed ipsius esse imperium. illa utpote mulier decepta, imperandi alioquin cupida, ita fieri animo suo informavit, neque ullam filio potestatem concessit. rex autem annum iam agens vigesimum, viribus valentissimus, nihil se posse aegre ferens contra matrem quaedam machinabatur. quod quum illa a Stauracio comperisset, ministros eius omnes verberibus caesos relegavit filiumque graviter conviciis insectata prodire in publicum vetuit; omnem autem exercitum omnesque magistratus iuri iurando adegit, ipsa viva filio imperium se non delaturos. Armeniaci autem soli id recusarunt et Constantinum et Ireneum ut ab initio imperatores salutaverunt. ad eos sedandos regina Alexium, vigiliae praefectum, cui Mosele cognomen, misit; illi vero hunc ceperunt, ducem

σαντες, Κωνσταντῖνον μόνον εὐφρήμουν. τοῦτο δὲ μαθόντες
καὶ οἱ τῶν λοιπῶν θεμάτων λαοὶ ὁμοίως εὐφρήμουν, τοῦ δια-
βόλου τὴν τοιαύτην ἄρνησιν καὶ ἐπιτοκίαν τοῖς ἀνθρώποις
ὑποβαλόντος. φοβηθεῖσα δὲ ἡ Εἰρήνη τὸ τοῦ λαοῦ ὄρημα
5 ἐξῆλεστέλει τὸν υἱὸν αὐτῆς πρὸς τὸ στράτευμα. αὐτοὶ δὲ
τοῦτον αὐτοκράτορα εὐφρήμησαν, τὴν μητέρα αὐτοῦ ἀποκη-
ρῦξαντες, τὸν δὲ Ἀλέξιον ἐκύρωσαν στρατηγὸν τῶν Ἀρμενια-
κῶν. ὑποστρέψας δὲ ἐν τῇ πόλει, Σταυράκιον καὶ Ἀέτιον
πρωτοσπαθαρίους καὶ οἰκείους αὐτῆς ἀνθρώπους ἀνηλιῶς τυ-
10 πνας ἐξώρισεν, ὡσαύτως καὶ τοὺς λοιποὺς οἰκείους αὐτῆς εὐ-
τούχους· αὐτὴν δὲ μετὰ ἀπαθειῶν ἐκάθισεν ἐν τῇ οἴκῳ τῇ
Ἐλευθερίου, ἣ αὐτὴ ὑποκόμησεν, ἐν ᾗ καὶ τὰ πλεῖστα χρῆ-
ματα κατέκρυψεν.

Ἐγένετο δὲ καὶ ἐμπρησμός, καὶ ἐκάη ὁ τε τρίκλιнос τοῦ
15 πατριαρχείου ὁ λεγόμενος Θωμαΐτης, καὶ αἱ κάμαραι αἱ ὑπο-
κάτω, ἔνθα ἀπέκειντο καὶ τὰ σχέδη πάσης γραφῆς, ἃ ἠρμή-
ρευσε ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος· καὶ διήλθεν ἡ φλόξ
ἕως τοῦ μιλίου καὶ τοῦ κοιαιστορίου, πανταχόθεν ἐπινεμομέ-
νη, ἕως οὗ πάντα κατέκαυσε. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξῆλθε κατὰ
20 Βουλγάρων, καὶ τούτους ληισάμενος καὶ νικήσας ὑπέστρεψεν.
ὡσαύτως καὶ ἐν Ταρσῷ μετὰ στρατοῦ πολλοῦ ἀπῆλθε κατὰ
Ἀράβων, καὶ πολλοὺς αἰχμαλωτίσας ὑπέστρεψεν. παρακλη-
θεῖς δὲ ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρὸς καὶ πολλῶν τῶν ἐν

6. εὐφρημίσαντες C 13. Κωνσταντῖνος μόνος εἶη ἐπιτά.

suum fecerunt, proprio duce in vincula coniecto, et Constantinum so-
lum regem salutarunt. qua re comperta reliquae legiones idem fece-
runt, diabolo haec mendacia et periuria hominibus suggerente. Irene
militum impetum metuens filium ad exercitum misit, quem illi impe-
ratorem fecerunt, abrogato matri imperio; Alexium autem Armenia-
corum ducem crearunt. rex in urbem reversus Stauracium et Aetium,
primos spatharios et reginae domesticos, itemque reliquos eius dome-
sticos eunuchos gravissime verberatos relegavit; ipsam matrem data
securitate in Eleutherii domo collocavit, quam ipsa aedificaverat, quo
et plurimum auri abdidit.

Incendio facto patriarchae triclinium, quod Thomaitis dicebatur
consumptum est et camerae subiectae, ubi schedae totius scripturae
servabantur, quam St. Ioannes Chrysostomus interpretatus erat; gras-
sata est flamma usque ad milliarium et quaestorium, omnia consu-
mens donec nihil supererat. rex contra Bulgaros profectus inde spo-
lia et victoriam reportavit. item Tarsum cum magno exercitu profe-
ctus contra Arabes multos captivos inde reduxit. admonitus rex a
matre multisque magistratibus, ut rursus eam reginam declararet, ut

τέλει αὐθις ἀναγορεύει αὐτὴν εὐφημεῖσθαι, ὡς ἔξ ἀρχῆς, Κωνσταντῖνον καὶ Εἰρήνην, τοῖς πᾶσι διεκκελεύσατο. καὶ πάντες μὲν πειθαρχοῦσιν, Ἀρμενιοὶ δὲ μόνοι στασιάζουσι, καὶ ἐπιζητοῦσιν Ἀλέξιον τὸν Μουσηλέ, ὃν ἐτίμησε πατριόκιον καὶ μεθ' ἑαυτοῦ εἶχεν ὁ βασιλεὺς. τοῦτον οὖν διὰ τὴν τοιαύτην ἐπιζήτησιν καὶ διὰ τινὰς λόγους οὐς ἤκουεν, ὡς μέλλειν βασιλεύειν αὐτόν, δείρας καὶ κουρεύσας ἐν εἰρκτῇ ἀπέκλεισε. τῶν δὲ ταγμάτων καὶ θεμάτων ἐν τῇ πόλει ἐπισυναχθέντων, ἐβούλοντο ποιῆσαι Νικηφόρον τὸν τῶν ἀποκαισάρων εἰς βασιλέα. τοῦτο γνούς καὶ ἀποστείλας ἐξήγαγεν ἀμφοτέρους τοὺς 10 υἱοὺς Κωνσταντίνου τοῦ πάππου αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγίῳ Μάμντι, καὶ τὸν μὲν Νικηφόρον δεινῶς ἐτύφλωσε, Χριστοφόρον δὲ καὶ Νικήταν, Ἀνθιμον καὶ Εὐδόκιμον ἐγλωσσοκώησε· σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ Ἀλέξιον τὸν Μουσηλέ ἐτύφλωσε, πεισθεὶς ταῖς μητρικαῖς εἰσηγήσεσι. τοὺς δὲ Ἀρμενιοὺς χειρωσάμε- 15 νος καὶ πολέμῳ τροπωσάμενος, τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ἐποιήσας, ἐπιγράψας εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν μέλανι κεντητῶν “Ἀρμενιῶν ἐπίβουλος,” ἐξορίσας αὐτοὺς ἐν τε Σικελίᾳ καὶ ταῖς λοιπαῖς νήσοις.

Μισήσας δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Μαρίαν 20 ὑποβολῇ τῆς ἑαυτοῦ μητρός, ἐφιεμένης τῆς ἀρχῆς, πρὸς τὸ μισηθῆναι αὐτόν, ἐξεβιάσατο αὐτὴν τοῦ ἀποκεῖρασθαι, ἐμνηστεύθη δὲ παρνόμῳ Θεοδότῃ κουβικουλαρίᾳ, καὶ ἔστεψεν αὐτὴν. ἀπέσχισε δὲ τοῦ πατριαρχείου Πλάτων ὁ τοῦ Σαδου-

1. αὐτὴν, καὶ εὐφ.?

10. τοῦτον C

ab initio Constantinum et Irenen reges salutarī iussit; atque quum omnes obedirent Armeniaci seditionem fecerunt, et Alexium Musele postularunt, quem patricii dignitate rex ornaverāt et apud se habebat. hunc igitur quia ab illis postulatum videbat et regnaturum a quibusdam audierat verberatum et tonsum in custodiam coniecit. coactae autem in urbem legiones Nicephorum Caesarem regem facere vulerunt. hac re cognita duos Constantini patris filios in sacrum Mamantem abduxit atque Nicephorum misere excaecavit, Christophorum, Nicetam, Anthimum et Eudocimum linguis excisis mutilat; una cum iis Alexium Musele excaecavit matris consilio obsecutus; Armeniacos superavit fugavitque et principes eorum punivit in facie eorum nigris notis his verbis expressis “Armeniacus insidiator;” tum eos in Siciliam reliquasque insulas relegavit.

Rex odio Mariae uxoris ductus matris imperium affectantis hortatu, quo odiosum eum redderet, tondi eam iussit et contra legem Theodotam cubiculariam in matrimonium duxit et coronavit. Plato

κίονος ἡγούμενος καὶ λοιποὶ διὰ τὸ κοινωνῆσαι τὸν βασιλέα ἐτέρον γάμον. εἰς οὓς πολλὰς θλίψεις ἐνεδείξατο ὁ βασιλεὺς. ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ὑπερασπίζετο αὐτῶν ὡς τὸν νιὸν μισούτων. Κάρδαμος δὲ ὁ κύριος Βουλγαρίας ἔγραψε τῷ 5 βασιλεῖ “ἢ τέλεσον μοι πάντα, ἢ ἔρχομαι ἕως τῆς χρυσῆς πόρτης.” ὁ δὲ βασιλεὺς βαλὼν καβαλίνας ἐν μαντιλίῳ ἔπεμψεν αὐτῷ, εἰπὼν “οἷα δὴ σοι πρέπει πάντα, ἀπέστειλα. γέροντων δὲ εἰ, καὶ οὐ θέλω κοπωθῆναί σε ἕως τῶν ᾧδε, ἀλλ’ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σέ.” καὶ λαὸν συναθροίσας καὶ ἐξελεθῶν ὁ 10 βασιλεὺς ἐδίωξεν αὐτὸν ἕως τὰ ἴδια.

Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ θωπεύσασα πάντας καὶ δωρεῶν ὑποσχέσεσιν ἐλκύσασα πρὸς ἐαυτὴν ἐτήρει ἡμέραν ἐπιτηδείαν πρὸς τὸ μοναρχῆσαι. τοῦ οὖν βασιλέως ἐξελεθόντος κατὰ 15 Ἀράβων, τοῦ λαοῦ παρητοιμασμένου ὄντος τοῦτον κρατήσασα ἐπί τε τῇ ὑποθέσει τῆς μητρὸς καὶ τῇ παρωνομίᾳ τῆς γυναικός, δι’ ἃ μισητὸς ἐγένετο, πείθουσιν αὐτὸν οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ ὑποστρέφει ἐν τῇ πόλει, εἰσηγήσεσι τῆς μητρὸς. καὶ δὴ παραγενόμενον ἐν τῷ παλατίῳ, τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ παρούσης, ἀπέκλεισαν αὐτὸν οἱ μεγιστᾶνες καὶ σύμβουλοι τῆς 20 μητρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ προφύρᾳ ἐν ἣ ἐγεννήθη, καὶ ἐκτυφλοῦσιν αὐτὸν, τῆς μητρὸς αὐτοῦ τοῦτο βουλευσαμένης. ἐσκοτίσθη δὲ ὁ ἥλιος ἐπὶ ἡμέρας δεκαεπτά, ὥστε καὶ τὰ πλοῖα πλανᾶσθαι, καὶ λέγειν πάντας ἔτι διὰ τὴν τοῦ βασιλέως τυφλωσιν ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος. ἀλλ’ ὄρα τὰ τοῦ Θεοῦ ἀνεξερεύνητα

7. δὴ] δεῖ C

Saducionis praefectus aliique a patriarchae societate recesserunt, quod aliam rex duxerat; eos varie rex vexavit; mater autem utpote filio infensus defendit. Cardamus, Bulgariae princeps, regi scripsit “aut pacta mihi persolve, aut usque ad auream portam accedam.” ei rex stercora in mantillium coniecta misit addens “quas tibi decet mittere, nisi; sed senex es; nolo igitur te huc proficiscendo fatigari, sed ipse ad te veniam.” coacto exercitu profectus eum usque in suam terram profligavit.

Sed mater regis omnes ambiendo et donis sibi devinxit et idoneum potiundi imperii diem quaesivit. profecto igitur contra Arabes rege, quum paratus esset populus eum deserere, reginae machinationibus et iniusto matrimonio excitatus, suaserunt ei nobiles, ut in urbem rediret matris hortatu. quum in palatium venisset, absente matre proceres et reginae consultores eum in vincula coniecerunt in Porphyram, ubi natus fuerat eumque matris iussu excaecarunt. sol tunc per 17 dies obscuratus est, ita ut naves de cursu aberrarent, dicerentque omnes propter caecatam regem solem obscurari. sed vide

κρίματα. μετὰ γὰρ τὰ πέντε ἔτη τῷ αὐτῷ μηνὶ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ ἀπετύφλωσεν τοὺς ἰδίους θείους καὶ Ἀλέξιον τὸν Μουσηλέ, ἀποτυφλοῦνται καὶ αὐτὸς ὁ Κωνσταντῖνος. ἐκράτησεν δὲ Εἰρήνη μόνη τὴν βασιλείαν. ἐστασίασαν δὲ οἱ αὐτῆς ἀνδράδελφοι, καὶ ἐξώρισεν αὐτοὺς ἐν Ἀθήναις· οἱ καὶ 5 κεῖθεν βουλευσάμενοι περὶ βασιλείας ὑπὸ τῶν ἐντοπίων ἀνῆρρέθησαν, καὶ ἠφανίσθη τὸ τοῦ μικροῦ Κωνσταντίνου γένος.

Τῇ δὲ δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου πάσχα ἀπελθοῦσα ἡ βασίλισσα ἐπὶ τῇ κατὰ τύπον γινομένη προελεύσει εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους, τῇ δειλῇ προῆλθεν ἐν ὀχλήματι χρυσῶ ἐποχου- 10 μὲν τέσσαρασιν ἵπποις λευκοῖς, κρατουμένοις ὑπὸ πατρικίων, ῥίψασα ὑπατεῖαν ἐν τῇ μέσῃ πολλήν. νοσησάσης δὲ τῆς βασιλίσσης ἐδηλώθη αὐτῇ ὅτι Σταυράκιος στάσιν κατὰ σοῦ μελετᾷ. ἡ δὲ ἐν τῷ Ἰουστινιανοῦ τρικλίῳ σελέντιον ποιήσασα ἐξεφώνησε μὴ προέρχεσθαι Σταυρακίῳ τινὰ τῶν ἀρχόντων. 15 Ἀέτιος δὲ ὁ σὺν αὐτῷ παραδυναστεύων, φθονῶν Σταυράκιον, εἰς ἑαυτὸν τὸ κράτος μετεχειρίζετο. τούτων δὲ οὕτως ὄντων Νικηφόρος πατρικίος καὶ γενικὸς ἐνθράννησε κατ' αὐτῆς μετὰ συμβουλῆς Νικῆτα πατρικίου καὶ Σισινίου τῶν αὐταδέλφων, τῶν ἐπιόρκων καὶ δολερῶν Τριφυλίων, καὶ Λέοντος πατρικίου 20 τοῦ τεσσαρακονταπήχεως, καὶ Γρηγορίου πατρικίου τοῦ Μουσαλακίου, καὶ ἑτέρων τινῶν τῶν ἐν τέλει· οἱ καὶ ἐλθόντες ἐν τῇ Χαλκῇ, ὥρα τετάρτη τῆς νυκτός, ἀπατήσαντες τοὺς

4. βασιλεύει Εἰρήνη μόνη ἔτη ε' m. 15. τινὶ C

occulta dei iudicia; nam post 5 annos eodem mense eodemque die, quo avunculos suos et Alexium rex excaecaverat, ipse Constantinus est excaecatus. Irene autem sola regno potita est. cuius mariti fratres seditionem moliti Athenas in exilium missi sunt; ubi quum de imperio potiundo consilia inirent, ab incolis sunt occisi. hoc modo impuri Constantini genus extinctum est.

Altero sancti paschalis die regina facta ex more processione in St. apostolorum ecclesiam se contulit et sub vesperam aureo curru annos 4 equis albis tracto in publicum provecta est, tenentibus equos patriciis multumque pecuniae in populum sparsit. aegrotanti reginae nuntiatum est, Stauracium seditionem moliri, qua re audita in Iustiniani triclinio silentio facto vetuit quemquam ex magistratibus Stauracium convenire. Aëtius autem cum eo imperium exercens invidia Stauracii in se potentiam studebat deferre, quae quum ita essent Nicephorus patricius et aerario praepositus rebellavit contra eam consilio Nicetae patricii et Sisiunii fratrum, periurorum et dolo- 20 sorum Triphyliorum, Leonis patricii tessaracontapechis, Gregorii patricii Musulacii aliorumque magistratum. hi quarta noctis hora

φύλακας ὡς παρὰ τῆς Αὐγούστης ἀπεστάλησαν, εἰσηλθόν ἐν τῷ παλατίῳ, καὶ διὰ τῆς νυκτὸς κατὰ πάσης τῆς πόλεως τὴν ἀναγόρευσιν αὐτοῦ ἐποίησαντο, τοὺς φύλακας περιστήσαντες ἐν τῷ παλατίῳ τῶν Ἐλευθέρων φυλάττειν Εἰρήνην. ὄρθρου δὲ μεταστελλάμενος ἀπέκλεισέν αὐτὴν ἐν τῷ παλατίῳ καὶ οὕτως προῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῷ στεφθῆναι τὸν ἀλιτήριον, Ταρασίου ἔτι τὸν θρόνον κατέχοντος.

Νικηφόρος ὁ ἀνδράδελφος Εἰρήνης ὁ ἀπὸ γενικῶν.

Νικηφόρος ὁ ἀνδράδελφος Εἰρήνης ἐβασίλευσεν ἔτη ἡ
10 μῆνας θ'. οἱ δὲ ὄχλοι ἐπαρῶντο καὶ τὸν στέφοντα καὶ τὸν
στεφόμενον. χρησιότητα δὲ ὑποκρινόμενος παρηγόρει τὴν βα-
σιλισσαν, ὡς πᾶσαν αὐτῆς ἀνάπανσιν ποιήσειεν, εἰ τοὺς θη-
σαντοὺς αὐτῆς καταμηνύσειεν αὐτῷ. ἡ δὲ συνειπὼ τῷ φρο-
νήματι πρὸς τὸν χθὲς μὲν δοῦλον ἐπίορχον σήμερον δὲ τύ-
15 ραννον ἔφη “ἐγὼ μὲν, ὦ ἄνθρωπε, θεὸν εὐεργέτην ἠγοῦμαι,
τὸν ὑψώσαντά με εἰς ταύτην τὴν βασιλείαν, ταῖς δὲ ἐμαῖς
ἀμαρτίαις τὴν κωφαιρίσιν ἐμαντῆ προσάπτω. ἐν πᾶσι δὲ τούτοις
εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον. οὐ μὴ δὲ ἀγνοῆς τὰς κα-
20 λύτως εἶχον τοῦ ἀνελεῖν σε. ἀλλὰ τὸ μὲν τοῖς σοῖς ὄρκοις
πειθομένη, τὸ δὲ φειδομένη σου, πάντα παρελογοισάμην, τῷ
θεῷ ἀποδοῦσά σε, δι’ οὗ βασιλεῖς βασιλεύουσι καὶ δυνάσται
κατέξουσιάζουσι. καὶ τὰ νῦν ὡς εὖσεβῆ σε καὶ ἐκ θεοῦ

ad Chalcem venerunt custodibus deceptis, tanquam ab Augusta missi
essent, in palatium intrarunt et nocte per totam urbem eum impe-
ratorem declaraverunt, positis circa Eleutherorum palatium custodibus
ad Irenen custodiendam. mane abductam eam in palatio inclusit, et
ita in ecclesiam se contulit ut peccatorem coronaret, patriarcha tum
etiam Tarasio.

NICEPHORUS.

Nicephorus Irenes mariti frater 8 annos 9 menses regnavit. po-
pulus imprecationibus coronantem et coronatum prosecutus est simu-
lans prohibitionem reginae omnem tranquillitatem promisit, si thesaurus
sibi indicasset. illa autem ei qui heri periurus servus, hodie tyrannus
erat haec dixit “equidem dei beneficio credo me esse ad regiam di-
gnitatem evectam, meis vero delictis meruisse, ut eo exciderem; sed
in his omnibus domini nomen laudetur. ne autem ignores insidias
tuas ad me fuisse delatas, quibus si fidem fecissem facile te occidere
potuissem; sed iuramentis tuis confisa et tibi parcens omnia neglexi
deo te relinquens, per quem regnant reges, et principes dominantur.

προβληθέντα εἰς βασιλείαν προσκυνῶ, καὶ αἰτοῦμαι φείσασθαι μου τῆς ἀσθενείας καὶ συγχωρῆσαί μοι τὸν ὑπ' ἐμοῦ κτισθέντα τὸν Ἐλευθερίου οἶκον εἰς ψυχαγωγίαν τῆς ἀσυγκρίτου μου συμφορᾶς." ὁ δὲ ἔφη "καὶ εἰ τοῦτο θέλεις σοι γενέσθαι, ὁμοσόν μοι μὴ ἀποκρύψαι τι τῶν θησαυρῶν, καὶ 5 πᾶσάν σου θεραπείαν ποιῶ." ἡ δὲ ὁμοσεν αὐτῷ, ὑποδείξασα καὶ πλοῦτον πολύν. ὁ δὲ τοῦ ποθομένου τυγῶν παρευθὺ ἐξώρισεν αὐτὴν ἐν τῇ Πριγκίπῃ τῇ νήσῳ, ὃ αὐτὴ ἀποκόμῃσεν εἰς μονήν. ἰδὼν δὲ πάντας τοὺς ἐν τέλει λυπουμένους ἐπ' αὐτῇ διὰ τὴν ἀπληστίαν αὐτοῦ, φοβηθεῖς, καίπερ βαρυτά- 10 του χειμῶνος ὄντος, ἐξώρισε τὴν αὐτὴν τὴν Εἰρήνην ἐν Λέσβῳ τῇ νήσῳ φρουρεῖσθαι. προσελάβετο δὲ Κωνσταντῖνον υἱὸν αὐτῆς, ὃ καὶ ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸν ἀνακτισθέντα πλοῦτον ὑπὸ ὀρθομαρμαρώσεως, τὸν νῦν ἐν τῷ σίγματι ὄντα. Νικήταν δὲ τὸν Τριφύλιον ὃ αὐτὸς Νικηφόρος φαρμάκῳ ἀνείλε. 15 Βαρδάνης δὲ ὃ πατριίκιος καὶ στρατηγὸς τῶν ἀνατολικῶν θεμάτων, ὅς γε τοῦτο πολλὰ παρητήσατο, διαδραῖναι δὲ μὴ δυναθεῖς, βία κατελθὼν ἐν Χρυσοπόλει, εἶτα φοβηθεῖς τὸν θεόν, μὴ πως δι' αὐτοῦ γένηται σφαγὴ Χριστιανῶν, λαβὼν παρὰ Νικηφόρου λόγον ἀπαθείας, νυκτὸς λάθρα τοῦ λαοῦ ἤλθε πρὸς 20 τὴν μονὴν Ἡρακλείου ἐν τῷ Καταβόλῳ, καὶ παρευθὺ γέγονε μοναχός. ἐρχόμενος δὲ διὰ τοῦ σταλέντος βασιλικοῦ χελανδίου ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ εἰς τὸ μοναστήριον αὐτοῦ, ὃ ἦν αὐτὸς προκατασκευάσας, τυφλοῦται, Λυκαόνων τινῶν τοῦτο κατὰ

nunc tibi ut pio et per deum ad imperium evecto supplico petens, ut valetudini meae parcas mibique permittas in Eleutherii domum a me aedificatam concedere, ut gravissimae calamitatis solatium habeam." respondit ille "hoc si fieri vis, iura nihil te ex thesauris celaturam, quo facto omni re tibi gratificabor." hoc illa iuravit multasque opes ei monstravit; quas ille adeptus statim eam in principis insulam relegavit, in monasterium, quid aedificaverat. cernens autem magistratus omnes aegre ferre aviditatem suam, timore impulsus vehementissimo hieme Irenen in Lesbum insulam relegavit. admisit ad se filium eius Constantinum, qui ei thesaurum sub marmoreo muro abditum monstravit, qui est nunc in sigmate. Nicetam Triphylium idem Nicephorus veneno sustulit. Bardanes patricius legionum orientalium dux, qui hoc multum est deprecatus, quin aufugere non posset, coactus est Chrysopolin se conferre; tum deum veritus, ne sua causa caedes fieret Christianorum, accepto a Nicephoro impunitatis promisso, nocte clam populo in monasterium Heraclei in Catabolo ivit, statimque monachus est factus. tum in misso regio chelandio profectus

γνώμην τοῦ βασιλέως ποιησάντων. διὸ καὶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ὑποκρίσει, ὡς δῆθεν λύπη συσχεθεὶς, πάντας μεθ' ὄρκων ἐπληροφύρει ἀναίτιον αὐτὸν εἶναι τοῦ τοιούτου δράματος.

Ἐφ' οὗ ὁ τῶν Σαρακενῶν ἀρχηγὸς ἐξεληθὼν παρεγένετο 5 ἐν τῷ Ἀμορίῳ. ἐξῆλθε δὲ Νικηφόρος πρὸς τὸ Δορύλαιον, δηλώσων τῷ πρωτοσυμβούλῳ ταῦτα. “ἵνα τί ἐπιχαίρετε ταῖς ἀδικίαις καὶ ταῖς αἰματοχυσίαις, μὴ ἀρκούμενος εἰς τὰ ἴδια, ἀλλὰ παραβαίνεις ὄρους ἀρχαίους καὶ πατρῶους; ποῖος γὰρ σοι προφήτης θεὸς ταῦτα ποιεῖν ἐδίδαξεν; οὐχὶ Μαχόμετ ὁ 10 προφήτης σου παρήγγειλε Χριστιανὸν ὡς ἀδελφὸν ἔχειν καὶ λέγειν; μὴ γὰρ ὁ πάντων δημιουργὸς θεὸς καὶ προνοητὴς ἀμφοτέρων αἵμασιν ἀνθρώπων ἀδίκως ἐκχνομένοις χαίρει; μὴ γένοιτο. ἢ ἀγγυρίου καὶ χρυσίου καὶ λοιπῶν ὑστερούμενος ἐξῆλθες ἀδικῆσαι τοὺς μήδεν ἀδικήσαντάς σε; καίτοι γε 15 τὰ κάλλιστα καὶ δυσπόριστα καὶ ἡμῖν ἐπέραστα κατὰ κόρον ἔχεις· αὐτίκα παρέξομεν φιλοστοργίας τρῶπῃ. μὴ τοίνυν ὡς ἀθάνατοι καὶ ἄθεοι κατ' ἀλλήλων ἀντιστρατευόμεθα, καὶ τὸν ἐκ δαιμόνων κατὰ τῶν ἀνθρώπων πόλεμον ἐκ φθόνου μιμώμεθα, γινώσκοντες ὅτι μικρὸν ὑστερον τελευτήσομεν καὶ 20 πρὸς κριτὴν ἀδέκαστον ἀπελευσόμεθα, ὃς ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.” ταῦτα τοῦ βασιλέως Νικηφόρου ἀποστείλαντος μετὰ δώρων τινῶν, ὃν Ἀραψ ἀγαθὴνθεὶς καὶ ἀν-

in monasterium suum in Prota insula, id quod ipse effecerat, excaecatus est, Lycaonibus quibusdam ex mandato regis rem perficientibus. id factum sibi dolere simulans iure iurando omnibus persuasit, non esse se eius facti auctorem.

Sub eo Saracenorum dux Amorium cum exercitu venit; Nicephorus Dorylaeum profectus est primo consultori haec nuntiaturus, “quousque iniustitia et caedibus gaudes non tuo contentus et antiquas paternasque pactiones laedens? qui enim divinus propheta haec te facere docuit? nonne Machomet, propheta tuus, Christianum te fratrem habere et dicere iussit? an omnium opifex deus utrorumque curam gerens sanguine hominum iniuste fuso delectatur? ne fiat. an auro, argento aliisque rebus indigens profectus es, ut laederes eos, a quibus non es laesus? atqui rerum pretiosissimarum a nobis maxime optatarum paratuque difficilium abunde possides; sed statim eas benigne tibi praebebitur. ne igitur tanquam immortales neque deo subditi inter nos pugnemus et malorum daemonum in homines bello imitemur, scientes paulo post nos monituros et coram incorrupto iudice comparituros, qui cuivis dignam suorum factorum mercedem reddet.” his litteris a Nicephoro rege cum donis missis placatus Ara-

ταποστείλας δῶρα πλεῖστά τε καὶ θαυμαστά μετ' εἰρήνης ὑπέστρεψε, τὴν Νικηφόρου σύνεσιν ὑπερθανμάσας.

Τῆς δὲ Εἰρήνης τὴν ἔξορίαν ἐκ λύπης καὶ ἀθυμίας τελευτησούσης ἐν Λέσβῳ τῇ νήσῳ, ἔνθα καὶ ἦν φρουρουμένη, μετεκόμισε τὸ σῶμα αὐτῆς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ μονῇ τῆς Πριγ-5 κίπου, ἣν αὐτὴ ἀκοδόμησε· σφόδρα γὰρ εὐσεβῆς καὶ φιλάρετος οὖσα πολλά ξενοδοχεῖα καὶ γηρωκομεῖα καὶ μοναστήρια κατεσκεύασε, καὶ φόρων κουφισμούς καὶ ἄλλα πλεῖστα κατορθώματα.

Ὁ δὲ γε βασιλεὺς ἔστρεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σταυράκιον, 10 δυσειδῆ καὶ ἀφελῆ ὄντα, ἀπεβίω δὲ καὶ ὁ ἀγιώτατος ἐπίσκοπος Ταράσιος, καὶ χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Νικηφόρος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης. ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ Βουλγάρων ἐκστρατεύσας ἤτησεν αὐτοὺς κατὰ κράτος, ὥστε καὶ τὴν λεγομένην αὐλὴν τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Κοῖμον πυρπολῆσαι· 15 ἐκεῖνον δὲ δηλώσαντος παρακλήσεως λόγους, “ἵκανούσθω σοι, ὦ βασιλεῦ, ἕως τούτου,” οὐ προσήκατο παντελῶς τῆς εἰρήνης τὰ ῥήματα διὰ πολλὴν ἀπληστίαν. ἐφ' οἷς χαλεπήσας ὁ βάρβαρος τὰς τῆς χώρας εἰσόδους καὶ ἰεξόδους περιέφραξεν ὄχρωμάσσι ξυλίνοις, καὶ μεθ' ἡμέρας δύο συναθροίσας λαὸν 20 καὶ κατὰ τῆς τοῦ βασιλέως σκηνῆς ἀπελθὼν ἀναιρεῖ τούτον καὶ πάντα τοὺς σὺν αὐτῷ. τὴν δὲ Νικηφόρον κεφαλὴν ἐκκόψας καὶ ἐπὶ ξύλον ἀναρτήσας, εἰθ' οὕτως γυμνώσας τὸ ὄστον καὶ περιαργυρώσας πέριξ, ἐκέλευσε πίνειν εἰς αὐτὴν τοὺς τῶν Βουλγάρων ἄρχοντας, ἐγκανχόμενος κατ' αὐτοῦ ὡς 25

bus plurima et admirabilia dona mutuo et pace facta rediit, Nicephori prudentiam admiratus.

Irene in Lesbo insula, ubi custodiebatur, dolore et tristitia mortua est in exilio; cuius corpus rex in monasterium principis, quod condiderat, detulit; admodum enim pia et virtutis amans multa peregrinis et senibus hospitia atque monasteria aedificaverat, tributum diminuerat multaque alia bene perfecerat.

Rex Stauracium filium deformem et tenuem coronavit. mortuus est sanctissimus Tarasius episcopus, cuius in locum successit est sanctissimus Nicephorus. rex contra Bulgaros profectos graviter eos devicit, ita ut etiam Coimi ducis aulam, quae dicebatur, incenderet. supplicante illo, ut contentus esset, aviditate ductus pacis condiciones sprexit. irritatus barbarus terrae aditus ligneis munitionibus oclussit et biduo post coacto exercitu usque ad regis tabernaculum accessit, eunque cum suis omnibus interfecit; Nicephori caput praecisum hatae imposuit, deinde os cranii nudatum argento cinxit, et Bulgaro-

ἀπλήστου καὶ τὴν εἰρήνην μὴ θελήσαντος. ὡς δέ τινες ἔφασαν πολλοὺς Χριστιανοὺς αὐτὸν πεφρονευκέναι διὰ τὴν ἀπληστίαν καὶ φιλαργυρίαν αὐτοῦ· ἐπέτειέ τε τοὺς τε φόρους τῶν ὑπὸ χεῖρα, καὶ τὰς δημοσίας ἀρχὰς ὄντιους χρυσοῦ τοῖς 5 βουλομένοις προῦθηκε. κακῆϊνος ἄξιός ἦν προβαλέσθαι εἰς ἀρχοντα, ὅς πλείονος τῶν ἄλλων χρυσὸν κατεβάλετο. καὶ ἂν δέ φασι χαρτιατικὰ οὗτος ἔξευθε, καὶ πᾶν πονηρὸν καὶ βαρὺ ὡς ἔπος εἰπεῖν αὐτὸς τοῖς Χριστιανοῖς ἐπενόησεν.

Σταυράκιος ὁ υἱὸν Νικηφόρου.

10 Σταυράκιος ὁ υἱὸς Νικηφόρου ἐβασίλευσεν ἔτος ἐν μῆ-σις
νας δύο. οὗτος ἐν τῷ κατὰ Βουλγάρων πολέμῳ ἐπλήγη κατὰ
τοῦ δεξιοῦ μηροῦ, καὶ φορεῖν τὴν πόλιν κατέλαβεν. ὅς διὰ
τὴν πληγὴν ἐν τῷ παλατίῳ κείμενος ἀπρόϊτος ἦν. ἐβουλευέτο
15 δὲ Μιχαὴλ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ καὶ κουροπαλάτην ἐκτυφλῶ-
σαι καὶ τῇ γαμετῇ τὴν βασιλείαν καταλιπεῖν. ἐντεῦθεν Μι-
χαὴλ τοῦτο γνούς, ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, ἐξαίφνης ἀναγορεύεται
βασιλεὺς ἐν τῷ ἱππικῷ παρὰ τῆς συγκλήτου καὶ τῶν ταγμα-
των, ὡς ἤδη ἀπεγνωσμένον τοῦ Σταυρακίου. ὕπερ μαθῶν
20 Σταυράκιος, καὶ τοῦ παλατίου ἐξελθὼν, καὶ τὸ μοναδικὸν αὐ-
τικά σχῆμα σὺν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Θεοφανῶ περιθέμενος, εἰς
Σταυρακὰ λεγόμενον μοναστήριον ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν

3. ἐπιπέμπεται τοὺς C
drenus

4. ὠγείτω C

20. εἰς τὸ Βρακᾶ Ce-

rum principes ex hoc bibere iussit, insultans eum ut insatiabilem et pacis detrectatorem. ut quidam narraverunt multos Christianos insatiabili auri cupiditate ductus interfecit; vectigalia subditorum auxit et publicos magistratus venales habuit; isque dignus erat praefectura, qui plus quam ceteri argenti solvebat. quae chartiatica dicunt, hic invenit, et malum quodcumque et grave, ut ita dicam, ipse Christianis excogitavit.

STAUracius NICEPHORI FILIUS.

Stauracius Nicephori filius unum annum mensesque duos regnavit. hic Bulgarico bello in dextro femore vulneratus erat et lectica in urbem reversus; vulneris causa in palatio iacebat neque prodibat. voluit rex Michael, generum suum, curopalatam excaecare et uxori regnum relinquere. quod quum Michael comperisset, statim in circo senatu et legionibus rex salutatus est, ut iam desperato Stauracio. his auditis Stauracius e palatio egressus, induto sibi et Theophano

τῆ μονῆ τοῦ Σατύρου. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατεῖχεν ἔτι ὁ ἀγιώτατος Νικηφόρος.

Μιχαὴλ ὁ κουροπαλάτας ὁ γαμβρὸς Σταυρακίου.

51κδ' Μιχαὴλ ὁ εὐσεβέστατος ἐβασίλευσεν ἔτη β', στεφθεὶς ἀπὸ Νικηφόρου πατριάρχου, δούς τῷ πατριάρχει χρυσίον 5 λίτρας ν' καὶ τῷ κλήρῳ λίτρας κέ· ἀφιλάργυρος γὰρ ἦν καὶ μεγαλόψυχος, παραμυθησάμενος καὶ τοὺς ἐκ τῆς Νικηφόρου πλεονεξίας ἡδικημένους. ἔστειπε δὲ καὶ Προκοπίαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, πολλαῖς δωρεαῖς τὴν σύγκλητον φιλοτιμωσάμενος· καὶ Θεοφύλακτον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁμοίως ἔστει- 10 ψεν ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς ἐκκλησίας, πάμπολλα προσενέγκας ἱερὰ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ· οὗτος γὰρ ὁ Μιχαὴλ πατὴρ ἦν Ἰγνατίου πατριάρχου. ἐπωνομάζετο δὲ Ῥαγαβέ. Κροῦμος δὲ ὁ τῶν Βουλγάρων ἀρχηγὸς ἔγραψε περὶ εἰρήνης, ἐπιζητῶν καὶ πολλὰ πάντα. ὁ δὲ κακῶν συμβουλίαις πεισθεὶς οὐ προσ- 15 ἦκατο εἰρήνην. οὗτος εἰς πάντα μὲν χρηστὸς ἦν καὶ ἐπιεικῆς, εἰς δὲ τὴν τῶν πραγμάτων διοίκησιν παντελοῦς ἀκυβέρνητος ἵπῃρχε, καὶ δεδουλωμένος ματαίων ἀνθρώπων βουλαῖς καὶ ἀπειροπολέμων· ὅθεν ἐστρατεύσαντος αὐτοῦ κατὰ Βουλγάρων καὶ μετὰ μεγάλης ἤτιης ὑποστρέψαντος ἀναγορεύεται 20 Λέων ὁ πατρικίος καὶ στρατηγὸς τῶν ἀνατολικῶν ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν τῷ κάμπῳ τοῦ τριβουναλίου. καὶ

uxori monachorum vestimento, in monasterio, quod Staurax dicitur, mortuus est et in Satyri monasterio est sepultus. episcopatum tenuit etiam sanctissimus Nicephorus.

MICHAEL CUROPALATA STAUORACII GENER.

Michael probissimus duos annos regnavit, a Nicephoro patriarcha coronatus; dedit autem patriarchae auri libras 50 et clero 25 libras; erat enim magnanimus et minime avidus, et consolatus est etiam eos, qui Nicephori aviditate laesi erant. Procopiam uxorem coronavit, multis donis senatu honorato; item Theophylactum filium in ambone ecclesiae coronavit, multis sacris in magnam ecclesiam allatis. hic enim Michael pater fuit Ignatii patriarchae; cognominabatur autem Ragabe. Crumus, Bulgarorum princeps, de pace scripsit multa pacta postulans. rex malis consiliis obsecutus pacem non dedit. hic ubique bonus erat et aequus, sed in rebus administrandis prorsus infirmus et futillum hominum, et belli imperitorum consiliis circumventus erat. quare cum esset contra Bulgaros profectus et, et acri pu-

δὴ τοῦτο Μιχαὴλ ἀκούσας, καὶ τὸ μοναδικὸν σχῆμα σὺν γυναικὶ καὶ τέκνοις ἀμυρυσάμενος, εἰς τὸ πλησίον τῆς πόλεως νησίον τὴν Πλάτην περιορίζεται· ἐν ᾧ καὶ ἐτελεύτησε. τὸν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κατεῖχεν ἔτι ὁ ἀγιώτατος Νικηφόρος.

Λέων ὁ Ἀρμένιος ὁ καὶ παραβάτης.

Λέων ὁ Ἀρμένιος ὁ παραβάτης ἐβασίλευσεν ἔτη ἐπί P. 445
 μῆνας 6, στεφθεὶς ὑπὸ Νικηφόρου πατριάρχου, βεβαιώσας
 αὐτὸν ἐγγράφως περὶ τῆς ἐαυτοῦ ὀρθοδοξίας. ὁ δὲ νέος Σεν-
 10 ναχερεῖμ Κροῦμος ἐπαρθεὶς τῇ νίκῃ, καταλιπὼν τὸν ἴδιον
 ἀδελφὸν πολιτοκεῖν τὴν Ἀδριανούπολιν, μετὰ ἕξ ἡμέρας τῆς
 αὐτοκρατορίας Λέοντος ἐπανελθὼν τῇ πόλει περιγίρει πρὸ τῶν
 τειχῶν ἀπὸ Βλαχερνῶν ἕως τῆς Χρυσῆς καλουμένης πόρτης,
 ἐπιδεικνύμενος τὴν ἐαυτοῦ δύναμιν, ἐπιτελέσας μιὰς θυ-
 15 σίας ἐν τῷ λιβαδίῳ τῆς Χρυσῆς πόρτης. ἠτήσατο δὲ τὸν
 βασιλέα σπεῖσαι εἰρήνην ἢ τὸ δόρυ αὐτοῦ πῆξαι ἐν τῇ Χρυσῇ
 πόρτῃ. τοῦ δὲ βασιλέως μὴ καταδεξάμενου τοῦτο, ὑπέ-
 στρεψεν εἰς τὴν ἰδίαν σκηνὴν θανυμάσας τὰ τῆς πόλεως τεῖχη
 καὶ τὴν εὐτακτον τοῦ βασιλέως παράταξιν. ἐπὶ σύμβασιν
 20 εἰρήνης τρέπεται πειραστικούς λόγους ποιοῦμενος. ὁ δὲ βα- P. 446
 σιλεὺς ἠφορμῆς δραξάμενος ἐπειράθη αὐτὸν λοχῆσαι, ἀλλ' εἰς

6. Quae sequuntur exstant apud Leonem grammaticum, continua-
 torem Theophanis. 19. σύμβασιν οὖν εὐρ. Comb.

gna victus reverteretur, Leo patricius et dux Orientis a populo et magistratibus in tribunalis campo rex est creatus. hac re audita Michael, induto sibi et uxori et liberis monachorum vestimento, in Platanam insulam urbi vicinam concessit, in qua etiam mortuus est. episcopatum tenuit etiam sanctissimus Nicephorus.

LEO ARMENIUS, QUI ET APOSTATA.

Leo Armenius religionis transgressor, annos septem menses quinque, a Nicephoro patriarcha, quem de fidei suae sinceritate dato scripto fecerat certiore, coronatus imperavit. novus autem Sennacherim Crumus, victoriis elatus, proprio fratre Adrianopolim obsidione bellica vexante relicto, post dies sex imperii a Leone assumpto ad urbem rediens, a Blachernis ad portam Chrysen dictam extra muros potestatem ostentans circumvolitabat, et nefanda sacrificia ad Chryses portae prata peragebat. mox pacem componi ab imperatore expetiit, aut ad Chrysen portam hastam figere. imperatore renuente, urbis muros in imperatorii exercitus ordinem miratus, in tentorium regressus ad pacis conditionem verbis fallacibus deflectit. imperator

πέρας ἀγαγεῖν τοῦτο ἐκωλύθη τῇ τῶν ὑπουργησάντων ἀφνία, πληξάντων μὲν τοῦτον, καιρίαν δὲ μὴ ἐπαγόντων πληγὴν. ἐπὶ τοῦτο μανεῖς ὁ ἀλάστωρ, ἀποστείλας ἵππους ἐν τῷ ἀγίῳ Μά-
 21 μαντι τὸ ἐκεῖσε παλάτιον ἐνέπηρσε, καὶ τὸν χαλκοῦν λέοντα τοῦ ἱππικοῦ σὺν τῇ ἄρκτῳ καὶ τῷ δράκοντι τοῦ ὕδατος καὶ 5 μαρμάρους καλλίστοις ἐν ἀμάξαις φορτώσας ὑπέστρεψεν, περικαθίσας τὴν Ἀδριανούπολιν· καὶ ταύτην ἐλώων, πολλοὺς δὲ τῶν εὐγενῶν Μακεδόνων μετὰ λαοῦ πλείστου διαπερούσας, Β κατεσκήνωσεν ἐν τῷ Δανουβίῳ ποταμῷ. ὁ δὲ Λέων μετὰ δύο χρόνους τῆς αὐτοῦ βασιλείας μανεῖς, καὶ τὸν στέψαντα 10 αὐτὸν θεῖον Νικηφόρον ἐξορίσας, Θεόδοτον πατριάρχην ἀντιχειροτονεῖ, ἄλογον ἄνδρα καὶ ἰχθύων ἀφρονότερον, καὶ διωγμὸν ἄσπονδον κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἀνεργήπισεν. ἐφ' οὗ ἐφάνη ἀσκήτος κομῆτης ἐν σχήματι δύο λαμπρῶν σεληνῶν ἐνουμένων καὶ πάλιν διαιρουμένων εἰς διάφορα σχή- 15 ματα, ὡς εἰς ἀκεφάλον διαπλασιν ἀνδρὸς τυπωθῆναι. καὶ μέντοι καὶ σεισμοὶ φοβεροὶ καὶ αὐχμοὶ καὶ φλογώσεις γεγύνασιν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Θεοστυγους. ἐκμιμούμενος C τοῖνυν τὸν τῆς μυσσαρᾶς ταύτης αἰρέσεως ἀρχηγὸν ὁμώνυμον αὐτοῦ καὶ ὁμότροπον, ἤρξατο τῆς αἰρέσεως· εἶτα συμμύ- 20 στας ἐπιζητήσας εὔρεν Ἰωάννην τὸν λεγόμενον Γραμματικόν, μᾶλλον δὲ Ἰωάννην ἄλλον ἢ Σίμωνα, ἐπὶ τε λεκανομαντεῖαις καὶ

2. τούτω?

occasione accepta, insidiis e medio tollere molitus, ministrorum ignavia consilium perficere prohibitus est, illis ictum quidem infligentibus, verum mortalem non inferentibus plagam. ob id insaniens illa perniciēs, missis equitibus, palatium ad S. Mamantem erectum combussit, et aëreo Circi leone, una cum urso et hydra dracone marmoribusque perpulchris curribus impositis, Adrianopolim obsessurus regressus est. ea capta, Macedonum nobilium quamplurimos cum immensa populi multitudine trans Danubium deportatos illic habitare iussit. Leo post imperii annos duos in amentiam versus divinum Nicephorum, a quo coronam suscepit, egit in exilium: Theodotum vero patriarcham, hominem ignarum et supra pisces voce carentem, eius vice patriarcham ordinavit, persecutionemque indutiis non interrompendam adversus ecclesiam suscitavit. eius tempore cometes in duplicis lunae et unius cum alia iunctae, rursumque divisae et varias formas induentis specie apparuit, quasi hominem capite carentem repraesentaret. exinde terrae motus horribiles, siccitates et ardores intolerandi diebus imperatoris deo infesti exorti sunt. imitatus praeterea detestandae huius haereseos ducem, eiusdem nominis morumque exemplar, haeresin ipsam profiteri coepit, eiusque sacrilegii conscis

γοηταίαις καὶ ἀσχορουργίαις διαβεβοημένοι, καὶ ἑτέρους τινὰς
 ἀμόφρονας αὐτοῦ. προσκαλεῖται οὖν Νικηφόρον τὸν ἀοίδιμον
 πατριάρχην καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπισκόπους ἐνώπιον τῆς συγκλή-
 5 δειν προσκυνοῦσθαι τὰς εἰκόνας." εὐθὺς δὲ ὁ ἱερός Εὐθύμιος
 Σάρδεων παρρησιασάμενος ἐκ τῆς θείας γραφῆς ἐπετίμησεν D
 τὸν ἀλιτήριον, μεθ' ὃν καὶ Θεόδωρος ὁ θερμὸς τῆς ὀρθοδο-
 ξίας πρόμαχος, τῶν Στουδίου ἡγούμενος, ἔφη "μὴ παρασά-
 ληνε, βασιλεῦ, κατάστασιν ἐκκλησιαστικὴν· σοὶ μὲν γὰρ ἡ
 10 τῆς πολιτείας κατάστασις καὶ ἡ τοῦ στρατοῦ ἐπιστεύθη τού-
 των φροντίζε, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἕασον μένειν ἐν ὀρθοδοξίᾳ."
 ὁ δὲ τύραννος τούτων ἀκούσας, ὑπερζέσας τῷ θυμῷ καὶ λείον-
 τειον ὁ πιθήκειος βρῦζας, καὶ πάντας μεθ' ὕβρεως ἀπελύσας,
 καὶ τὸν μέγαν Νικηφόρον τῆς πόλεως ἐξέώσας καὶ περιορίσας,
 15 ὡσαύτως καὶ Θεόδωρον τὸν Στουδίου ἐξορίσας, Θεόδοτον τὸν
 Κασσιτερὰν τῷ πατριαρχεῖῳ ἀπεκατέστησεν. ἔκτοτε οὖν τὸν
 θυμὸν καὶ τὸν δόλον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκχέας τοῖς συμμύ- P. 447
 σταις αὐτοῦ ἀσελγέσιν ἑαυτὸν κατεπίστευσεν· οἱ τινες ἐπεὶ
 αὐτῷ πρόσφικεῖσθαι, τρία ὑπέθηκαν αὐτῷ τὰ ὑποσχημένα
 20 καὶ αὐτῷ στεργόμενα, τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἡμῶν τὴν ἄρ-
 νησιν, τῶν θείων εἰκόνων τὴν καθαιρέσιν, τῶν εὐσεβοῦντων
 τὴν δίωξιν. ταύταις οὖν ταῖς ἀπάταις προσθεῖς ὁ ματαιό-
 φρων, ἀναπερωθεῖς ὁ δεῖλαιος τῆ ταλαιπώρῃ ὀρμῇ, πρῶτα

conquisitis, Ioannem dictum Grammaticum, magis autem Ioannem
 alium vel Simonem divinationibus ex pelvi, praestigiiis et spurcitiis
 celeberrimum, aliosque sensus eiusdem consortes invenit. ad haec
 Nicephoro laude digno patriarcha, et qui cum ipso erant episcopis
 coram senatu vocatis, ait "nullatenus vos latet emersisse quosdam,
 imagines non adorandas asserentes." derepente vero sacer Euthy-
 mius Sardiū episcopus cum fiducia perorans ex divinis scripturis
 obiurgavit. cum eo Theodorus, feruens orthodoxae fidei defensor et
 Studii praepositus, ait "ne, imperator, ecclesiae statum immutes. tibi
 rerum politicarum status et exercitus incumbit cura. horum satage:
 ecclesiam vero in fide orthodoxa superesse permitte." tyrannus his
 auditis furore accensus, leonum more, cum simius esset, infremens,
 cunctos evomit in iuriis eiecit, magnumque Nicephorum civitate pul-
 sum et Theodorum pariter Studii praepositum in exilium egit, Theo-
 dotum vero Cassiteram patriarcham ordinari praecepit. ab eo tem-
 pore animi furorem dolumque profundens impuris sacrilegii sui con-
 scisci se ipsum commisit. illi familiares redditus tria olim ipsi promissa
 et eidem iucunda suggesserunt, orthodoxae fidei nostrae abnegationem,
 sacrarum imaginum depositionem et piorum persecutionem.

μὲν καθαιρεῖ πᾶσαν ἱερὰν τῆς ἐκκλησίας ἀναστήλωσιν, κἀν-
 τεῦθεν τοὺς εὐρισκομένους ἔχοντας εἰκόνας Χριστοῦ ἢ τινος
 ἁγίου δειναῖς τιμωρίαις καὶ θανάτῳ κατεδίκαζεν, καὶ πολλοὺς
 ἐνδόξους καὶ περιφανεῖς πεφόνευκεν. **Μιχαὴλ** δὲ ὁ τὴν τοῦ
C ἔξκουβίτων τάγματος ἀρχὴν διέπων διεβλήθη τῷ βασιλεῖ ὡς
 κατ' αὐτοῦ βουλευόμενος· ὃν εἰρκτῆ πέδαις εἶχεν τηρούμε-
 νον. τῆς δὲ γενεθλίου τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἐνοστάσης τοῦτον
 ἡβουλήθη τῆ νυκτὶ ἀνελεῖν. κωλυθεῖς δὲ παρὰ τῆς ἰδίας γυ-
 ναικὸς διὰ τὴν ἑορτὴν εἴασεν αὐτόν. ὁ δὲ **Μιχαὴλ** ἐν τῇ εἰρ-
 κτῆ ὧν, τοῦτο μαθὼν, πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ συμβούλοις ἐμή-
 10 νυσεν ὡς εἰ μὴ σπουδάσητε ἔξελεῖν με τῆς φρουρᾶς, πάντας
 ὑμᾶς καταμηνύω τῷ βασιλεῖ. ἦν δὲ μετ' αὐτῶν καὶ ὁ τοῦ
D παλατίου παπίας, συγγενὴς ὧν τοῦ **Μιχαὴλ**. οὗτοι τῆ νυκτὶ
 ὀπλισθέντες, ἐνδοθεν τὰ ζῖφη φοροῦντες, τοῦ παπίου ἀνοίξαν-
 τος ὡς οἱ ἱερεῖς μετὰ φελωνίων εἰσῆλθον, τοῦ δὲ βασιλέως ἐν 15
 τῇ ἐκκλησίᾳ εἰσελθόντος εἰσπηδήσαντες καὶ τοῦτον χειρωσά-
 μενοι μεληδὸν κατέκοψαν, ἀπορρηξάντα τὴν ἀνόσιον αὐτοῦ
 ψυχὴν ἐν τῷ παλατίῳ, ἐν ᾧ οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ βεβασι-
 λευκότων ἀνῆρητο. αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐν τῇ εἰρκτῆ ἀπελθόντες
 ἐξάγουσι τὸν **Μιχαὴλ**, καὶ εἰσάγουσιν ἐν τῇ ἑορτῇ ἀντὶ δε- 20
 σμοφόρου στεφηφόρου, ὡς πληρωθῆναι ἐπ' αὐτοῦ τὸ τοῦ ψαλ-
 μοῦ λόγιον τὸ “ἐσπέρας ἀλλισθήσεται κλαυθμὸς καὶ εἰς τὸ

his fraudibus attentus vaecors, hocque infelici impulsu, ignavus li-
 cet, multum elatus et animatus, primum quidem sacram omnem ex
 ecclesiis deponit figuram, exinde Christi vel sancti alicuius imagines
 habere repertos duris suppliciis et morte damnabat, ita ut nobiles
 plurimos et illustres viros interfecerit. porro Michael, excubitorum
 cohortis gerens principatum, apud imperatorem calumniam passus est,
 quasi adversus eum conspirasset; quem idcirco compedibus vinctum
 in carcere asservatum tenebat. instante igitur servatoris nostri nata-
 licii festo noctu voluit e medio tollere: verum a propria uxore pro-
 hibitus et festi reverentia motus vivere permisit. Michael carcere
 detentus, hoc cognito, omnibus consilii participibus secreto indicavit
 “nisi custodia eximere studeatis, omnes vos apud imperatorem defe-
 ram.” erat cum ipsis et palatii papias Michaelis affinis. ipsi igitur
 noctu armati, sub vestibus gladios ferentes, papia portas aperiente,
 ac si sacerdotes forent casulis vestiti, ingressi sunt. imperatore in
 ecclesiam adveniente exiliunt, eumque comprehensum membratim et
 in frustra secant. proicientem sacrilegam animam in palatio, in quo
 praedecessorum imperatorum nullus occisus fuerat prius. ceterum
 eadem hora ad carcerem irruentes Michaelem educunt et ad celebri-
 tatem inducunt, et pro compedibus devincto taenia imperiali cin-

πρωὶ ἀγαλλίασις.” μετὰ δὲ ταῦτα θανάσις εὐτελέσει περιβα-
λόντες τὸ τοῦ ἀλιτηρίου σῶμα, εἰς ἀκάτιον ἐμβαλόντες τὰ
παμμίαρα αὐτοῦ μέλη κατὰ τὴν καλουμένην Πρώτην νῆσον
ἐκφέρουσιν, ἔνθα καὶ τοὺς παῖδας ἀποκείραντες μονάσαι πε-
5 ποιήκασιν.

Μιχαήλ.

Μιχαήλ ὁ Ἀμορραῖος ἐβασίλευσεν ἔτη ἡ' μῆνας ἑννέα ὅς μι- P. 448
κρόν τι τῆς προκατεχοῦσης κακίας ὑπενδούς, ἦσον τοὺς ἐν εἰρ-
κταῖς καὶ ποιναῖς καὶ ἐξορίαις ἐλευθερίαν τε καὶ ἄνεσιν ὄνειρώδη
10 φαντάζεσθαι, τὸ τοῦ προηγησαμένου δυσσεβοῦς ὑπέθαλπεν
θεοστνγές φρόνημα· ὁμοίως γὰρ τῷ αὐτῷ περιεπάρη δεινῆς
αἰρέσεως ἀγκίστριω ἐξ ἀκροτάτης ἀλογίας καὶ ἀπαιδουσίας.
ὄθεν ἐπὶ σελέντιον ἔφη “οἱ μὲν οὖν πρὸ ἡμῶν ἐρευνησάμενοι
ἐκκλησιαστικὸν θεσμὸν τῶν δογματῶν τὸν περὶ αὐτῶν εἰσπρα- B
15 χθῆσονται λόγον, εἰ καλῶς ἢ κακῶς ἐθέσπισαν. ἡμεῖς ἐν ᾧ
τὴν ἐκκλησίαν εὐρομεν βαδίζουσαν, ἐν τούτῳ καὶ διαφυλάτ-
τειν προκρίνομεν.” ἦν δὲ αὐτῷ παῖς ἐξ Εὐφροσύνης ὀνόματι
Θεόφιλος, ὃν καὶ ἔσπευεν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. ἐφ' οὗ
Θωμᾶς ὁ ἀντάρτης ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν μερῶν ἀπάρας ἦδη
20 καὶ λαὸν ἀκρωτόδη καὶ ἐπίμικτον ἐπισυρόμενος ἐπὶ τὸ Βυ-
ζάντιον ἐκίνησε, τῆς βασιλείας παρ' ἄξιαν ἐφιέμενος. ἐκ γὰρ

ctum declarant, adeo ut in eo illud psalmi dictum impleretur “ad
vesperam commorabitur fletus, et ad matutinum laetitia.” post haec
exitialis illius cadaver vilibus pannis involutum lintri impositum, exe-
crandaque illius membra ad insulam, Proten dictam, efferunt; ubi
filios eius tondentes monasticum habitum suscipere coegerunt.

MICHAEL.

Michael Amoraeus annis octo et mensibus novem imperavit. hic
tantisper remittens vexationem quae sub decessore obtinuerat, quan-
tum scilicet sat erat, ut qui in ergastulis poenis et exilio erant liber-
tatem relaxationemque fictam somniarent, impii praecessoris sui in-
festam deo fovebat mentem; pari namque gravis haereseos detinebatur
unco, ex animi stupiditate et ignorantia. unde silentio, id est conventu,
habito “qui ante nos” inquit “ecclesiasticorum dogmatum leges et sta-
tuta perscrutati sunt, de iis examinabuntur, sive in bonum sive in ma-
lum. nos in quo ecclesiam procedentem invenimus, in hoc et ob-
servandam decernimus.” erat porro illi filius ex Euphrosyna nomine
Theophilus, quem in magna ecclesia imperii corona redimivit. ad-
versus quem Thomas quidam rebellis ex Orientis partibus arma sus-

τῆς Ῥωμαίων γῆς ὀριζόμενος, δυσγενής τε καὶ ἀφανῆς ὢν, πρὸς τὰ μέρη τῆς Συρίας ἀφίκετο, Κωνσταντῖνον ἑαυτὸν ὀνομάσας καὶ υἱὸν Εἰρήνης βασιλείσσης. κἀντεῦθεν πολλοὺς τῶν βαρβάρων κατὰ Χριστιανῶν ἀπατήσας καὶ λαὸν ἄπειρον συναθροίσας ἐπήει τῇ Κωνσταντινουπόλει, μεγαλαυχῶν, ἐπὶ τῇ 5 πλήθει τοῦ λαοῦ, μὴ ἐννοήσας ὡς οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν. ἐπόρθει τοίνυν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐφ' ἓνα χρόνον, τῶν πολιτῶν γενναίως ἀντιτατιομένων, καὶ τειχομαχοῦντων καὶ ναυμαχοῦντων· τὰς γὰρ πλείστας ναῦς ἐπυρπόλησαν, καὶ τοὺς λογάδας τῶν πολεμίων ἐτροπώσαντο. 10 ὁ δὲ ἀμηχανία περιεχόμενος τὴν πόλιν ἀφείς ἐπὶ τὴν Θράκην ἐχώρει ταύτην ληϊζόμενος. ὁ δὲ Μιχαὴλ τῆς πόλεως ὑπεξελθὼν μετὰ πλείστης δυνάμεως πρὸς αὐτὸν ἐξώρμησεν, καὶ δὴ παρακαθίσας τινὰ βραχὺν χρόνον, καὶ τοῦτον ἀμογητὶ 15 χειρωσάμενος, καὶ ἀκρωτηριάσας αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας, καὶ οὕτως ἀνασκοποίσας, κατέπαυσε τὸν ἐν τρισὶν ἔτεσιν δι' αὐτοῦ κατατάξαντα καὶ διαρκέσαντα χαλεπὸν καὶ ἐμφύλιον πόλεμον. ἀσχολουμένου δὲ τοῦ Μιχαὴλ πρὸς τὸν ἀντίρτην Θωμαῖν, καὶ τῇ πρὸ τούτου φροντίδι πάντος ἄλλου καταφρονήσαντος, Κρήτη καὶ Σικελία καὶ αἱ καλούμεναι Κυκλάδες νῆσοι τῆς τῶν 20 Ῥωμαίων ἀρχῆς περιηρέθησαν ἐξ Ἰσθμῶν τε καὶ Ἀράβων, λαβόντων ἀρχὴν ἄρτι πρῶτον διὰ τὰς τοῦ λαοῦ ἁμαρτίας καὶ

19. πρὸς τοῦτο Comb.

cepit, et permixta humilique plebe secum ducta adversus Byzantium movit, imperium indigne nulloque merito affectans. sub Romana enim ditione, ipse obscuro et ignobili loco natus, ad Syriae partes se contulit, Constantinum se ipsum nominans et imperatricis Irenes filium: ex quo barbaris plurimis seductis, infinitaque populi adversus Christianos coacta multitudine, Cpolim appetiit, confisus illo plebis numero, nec reputans non salvari regem per multam virtutem. depopulabatur itaque Cpolis agros unum annum, quo cives optimo instructi ordine parabant fortiter obsistere, sive tutanda forent urbis moenia sive navali praelio decertandum. naves enim plurimas igne summisso incenderunt, electosque hostium cuneos in fugam verterrunt. ipse vero summa rerum pressus angustia, urbe derelicta in Thraciam secessit vastitatem illaturus. Michael autem urbe egressus cum exercitus valida manu hosti statuit occurrendum: quare obsedit medico tempore, et ab eo sine labore capto manuumque et pedum extremitatibus truncato stipitis, cui suffligeretur, poenam expetiit, et una intestinum difficile et crudele bellum annis tribus continuatum consopivit. occupato in hunc modum adversus rebellem Thomam Michaelē, et aliam omnem curam huic unice post-

τὴν τῶν κρατούντων δυσπέθειαν καὶ ταπεινοῦν καὶ ὑπὸ χεῖραν ἀφ' ὧν ἄγειν τὰ τῶν Χριστιανῶν πράγματα. ἐν τούτῳ ὄν- 23
των καὶ οὕτω τῶν πραγμάτων διακειμένων, Μιχαὴλ ἐκ δυσουρίας καὶ τῆς τῶν νεφρῶν ἀλγηδότος κακῶς ἀπηλλάγη τοῦ P. 449
5 ζῆν. ἔσχε δὲ τὴν ἀρχὴν ἀντ' αὐτοῦ Θεόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Εὐφροσύνης.

Θεόφιλος.

Θεόφιλος ἐβασίλευσεν ἔτη ιβ'. ἡ δὲ μητὴρ αὐτοῦ Εὐφροσύνη ἀποστείλασα ἐν πᾶσι τοῖς θέμασιν ἤγαγεν κόρας εὐ-
10 πρεπεῖς πρὸς τὸ νυμφοστολῆσαι Θεόφιλον τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἀγαθοῦσα αὐτὰς ἐν τῇ παλατίῳ εἰς τὸν λεγόμενον Μαργαρί- B
την τρίκλινον, δέδωκε Θεοφίλῳ χρυσοῦν μῆλον, εἰποῦσα ὅτι εἰς ἣν ἀρεσθῆς ἐπίδος τοῦτο αὐτῆ. ἦν δὲ τις ἐξ εὐγενῶν ἐν
αὐταῖς κόρη ὀνόματι Ἰκασία, ὠραισιύτιη πάνυ, ἦν ἰδὼν Θεό-
15 φίλος, ὑπερασθεῖς αὐτὴν τοῦ κάλλους, ἔφη ὡς ἄρα διὰ γυναικὸς ἐρῶν ἡ τὰ φαῦλα. ἡ δὲ μετ' αἰδοῦς πως ἀντέφη “ἀλλὰ διὰ γυναικὸς πηγάζει τὰ χρεῖττονα.” ὁ δὲ τῷ λόγῳ τὴν καρ-
δίαν πληγείς ταύτην μὲν εἴασεν, Θεοδώραν δὲ τὸ μῆλον ἐπέ-
δωκεν, οὕση ἐκ Παφλαγόνων. στέφει δὲ Θεοδώραν ἐν εὐ-
20 κτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου, στεφθεῖς καὶ αὐτὸς ἅμα αὐτῆ ὑπὸ Ἀντωνίου πατριάρχου. τῆ ἁγία πεντηκοστῆ προῆλθεν ἐν C

ponente, Creta Sicilia et insulae vocatae Cyclades a Romano imperio rescissae sunt ab Afris et Arabibus. inde primum propter peccata populi et impietatem principum, ut insuper populus Christianus eorumque res sub adversariorum manu humiliarentur, bellum exortum est. rebus in hoc statu positis, Michael urinae difficultate renumque dolore in cruciatibus vitam finivit. eius successor Theophilus filius cum matre Euphrosyna suscepit imperium.

THEOPHILUS.

Theophilus annos duodecim imperavit. Euphrosyna vero mater eius, mittens in omnes regiones, elegantes forma puellas, ut earum aliquam Theophilo filio suo desponsaret, collegit. coactis itaque cunctis in palatium ad triclinium, cui nomen Margarites, malum aureum Theophilo tradidit, dicens “dona illud ei quae placuerit magis.” erat porro inter illas puella, nomine Icasia, formosissima, qua visa Theophilus, eius delectatus pulchritudine, dixit “per mulierem quam multa manarunt damna.” illa pudore perfusa respondit “verum per mulierem scaturiunt meliora.” ob responsum corde percussus eam quidem dimisit, Theodoram vero Paphlagonum terris ortam malo donavit. coronat autem Theodoram in S. Stephani oratorio, ipse vicissim ab Antonio patriarcha nuptialibus

τῆς ἁγίας ἐκκλησίας τῆς μεγάλης, φιλοτιμησόμενος χρήμασι πολλοῖς τὸν πατριάρχην, ἅμα τῷ κλήρῳ τε καὶ τῆς συγκλήτῳ. καὶ ἡ μὲν εἰρημένη Ἰκασία τῆς βασιλείας ἀποτυχούσα μονῆν κατεσκεύασεν, εἰς ἣν ἀποκειραμένη ἀσκοῦσα καὶ φιλοσοφοῦσα καὶ θεῷ μόνῳ ζῶσα διετέλεσεν μέχρι τέλους ζωῆς αὐτῆς· ἡ δὲ τοῦ βασιλέως μήτηρ Εὐφροσύνη ἐκουσίως κατελθοῦσα τοῦ παλατιοῦ ἐν τῇ μονῇ αὐτῆς, ἥ ἐπώνυμον τὰ Γαστρία, ἠσύχαζεν. ἐποίησε δὲ ἵππικὸν Θεόφιλος, καὶ προσέταξε τῷ Χαμοδράκοντι Λέοντι τῷ πρωτοβεστιαρίῳ αὐτοῦ ἀγαγεῖν τὸ πολυκάνδηλον 10
 D τὸ ἐν τῇ σφαγῇ τοῦ Ἀρμενίου Λέοντος ζίφει διακοπέν. τοῦ 24 ἵππικοῦ δὲ τελεσθέντος προσεκαλέσατο πᾶσαν τὴν σύγκλητον ἐν τῷ λεγομένῳ καθίσματι, καὶ τὸ πολυκάνδηλον ἐξαγαγὼν καὶ ὑποδείξας αὐτοῖς ἔφη “ὁ εἰς ναὸν κυρίου εἰσερχόμενος καὶ χριστὸν κυρίου φονεῖων τίος ἐστὶν ἔνοχος;” ἡ δὲ σύγ- 15
 κλητος ἀποκριθεῖσα ἔφη “ἔνοχος θανάτου ἐστίν, ὃ δέσποτα.” καὶ εὐθὺς ἐκέλευσεν τοὺς σὺν τῷ πατρὶ αὐτοῦ Μιχαὴλ τὸν Λέοντα ἀνελόντας τὸν ὑπαρχον κατασχεῖν καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν τῇ σφενδόνη ἀποτεμεῖν, πολλὰ προβαλλομένους καὶ λέγοντας ἄδικον εἶναι τὴν τοιαύτην κρίσιν· καὶ γὰρ εἰ μὴ 20
 τῷ πατρὶ σννηγωνισάμεθα, βασιλεὺς οὐκ ἂν αὐτὸς νῦν ἦρξας.
 P. 450 καὶ οὕτως ἐπ’ ὕψειν πάντων τὰς κεφαλὰς ἀπετιμήθησαν, προ-

corollis decoratus. sancta dominica ad sanctam magnam ecclesiam muneribus plurimis patriarcha una cum clero et senatu cumulaturus processit. praefata porro Icasia imperii spe frustrata monasterium aedificavit, in quo detonsa vitam contemplativam et philosophicam exercens, deoque soli vivens, ad vitae suae finem, editis relictisque scripto ingenii monumentis pluribus, perseveravit. ceterum Euphrosyna imperatoris mater, palatio sponte deserto, in monasterio, cui cognomen Gastria, vitam egit quietam. circensibus vero ludis celebratis, Leoni Chamodraconi protovestiario suo praecepit Theophilus multifidum proferre candelabrum, quod in caede Leonis Armenii gladio comminutum fuerat. ludis peractis, in locum nomine sedem senatum omnem convocavit, et productum candelabrum eis coram ostendens dixit “qui templum domini ingressus Christum domini interficit, cuius criminis reus est?” respondens senatus ait “reus est mortis, domine.” statimque iussit praefectum eos, qui una cum patre suo Michaelae Leonem occiderant, apprehendere, et multa licet praetendentibus et obicientibus, iniquamque causantibus sententiam, ad Fundam capita amputari: “etenim nisi patri tuo opem tulissemus, modo non imperares.” in hunc modum sub omnium conspectu capita sunt illis praecisa, praetextu quidem quod in templo domini ea perpetrare

σχήματι μὲν ὡς εἰς ναὸν κυρίου τετολμηκότες ποιήσασθαι τὴν ἀναίρεσιν, τῇ ἀληθείᾳ ὡς τὸν συναιρεσιώτην αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα εἰς ἀσέβειαν ἀποκτείναντες· εἴχετο γὰρ ὁ ἀλιτήριος τῆς ἐκείνου θεοστιγγοῦς αἰρέσεως, τῶν [δὲ] ἀγίων εἰκό-

5 νων τὰς μὲν κατασπῶν τὰς δὲ ἀνορύττων.

Τούτῳ Θεοφίλῳ προσέφυγεν Θεόφοβος Πέρσης ἄμα τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ Περσῶν χιλιάδων ἰδ', οὓς διένειμεν οὗτος ἐν τοῖς θέμασι κατασκηνώσας καὶ εἰς τούρμας ἀποκαταστήσας, οἱ μὲχρι τοῦ νῦν λέγονται τούρμαι Περσῶν. αὐτὸν δὲ

10 τὸν Θεόφοβον εἰς ἀδελφὴν Θεοδώρας Ἀγούστης γαμβρὸν Β ἐποίησατο.

Φιλόκοσμος δὲ ὢν αὐτὸς Θεόφιλος κατεσκεύασε διὰ τοῦ ἄρχοντος τοῦ χρυσοχείου, λογιωτάτου πάντῳ ὄντος καὶ συγγενοῦς Ἀντωνίου πατριάρχου, τὴν τε Πενταπύργιον καὶ τὰ δύο

15 μέγιστα ὄργανα ὀλόχρυσα, διαφόροις λίθοις καὶ ὑελλίοις καλ-

λύνας αὐτά, δένδρον τε χρυσοῦν ἐν ᾧ στρουθίον ἐφεξόμενον διὰ μηχανῆς τινὸς μουσικῶς ἐκελάδουν. ἐκαινούργησεν δὲ καὶ τὰς βασιλικὰς στολὰς ἀνανεώσας καὶ χρυσοῦφάντους κατακοσμήσας.

20 Δικαιοσύνην δὲ κοσμικὴν προσποιούμενος ὁ τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν πλέον ὑπὲρ τοὺς πρώην βασιλεύσαντας ἀδικήσας, προσελθούσης αὐτῷ γυναικὸς χήρας ἐν Βλαχέρναις, C

ausi fuerant, at revera quod eiusdem secum opinionis et pari haeresi infectum sustulissent. eiusdem quippe deo infensae haeresis labe piaculum illud tenebatur. sanctarum porro imaginum quasdam dirumpens, quasdam effodiens.

Ad hunc Theophilum profugus venit Theophobus Persa, una cum patre suo et Persarum milibus quattuordecim, quibus per turmas divisus in diversis regionibus assignavit habitationes, qui usque hodie Persarum turmae appellantur. ipsum Theophobum ex Theodora Augustae sororis nuptiis levirum ipsi fecit.

Theophilus autem cum artefactorum ornatu delectaretur, per aurifabrorum principem valde celebrem et peritum et Antonii patriarchae affinem iussit conflari Pentapyrgium et instrumenta maxima duo ex auro solido, lapidibus diversis et crystalis insignita, arboremque auream, cui insidentes passeruli secretis machinis musicos cantus exercebant. reparavit etiam imperatorias vestes et omnino renovavit, aureisque staminibus contextuit.

Publicum etiam ius et rigorem observare simulans, fidem pietatēque prae antecessoribus imperatoribus laesit. accedente ad ipsum muliere vidua ad Blachernas, et iniuriam ab Augustae fratre Patrona, excubiarum drungario, se pati conquerente: "adeo

καὶ βοησάσης ὡς ἀδικοῖτο παρὰ τοῦ τῆς Ἀνγούστης ἀδελ-
φοῦ Πετρωνᾶ, δρουγγαρίου τῆς βίγλας ὄντος. “ὕψοῦ γὰρ τὰ
ἕαντοῦ οἰκήματα, καὶ τοῖς κτίσμασι καινουργεῖ τὰ ἐμὰ, καὶ
σκοτιῶζει καὶ εἰς τὸ μηδὲν εἶναι ποιεῖ, ὡς ἄτε χήρας καταπε-
φρονημένας.” * * * οἱ ἀπελθόντες καὶ θεασάμενοι τὴν τοιαύτην⁵
ἀδικίαν, καὶ βεβαιωθέντες ὡς ἀληθῆ εἰσὶν τὰ παρὰ τῆς γυ-
ναικὸς ῥηθέντα, ὑποστρέψαντες ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ. καὶ
ἐλεγχθεὶς παρ’ αὐτῶν ἐκδυθεὶς ἐν τῇ μέσῃ τῆς ὁδοῦ τύπτε-
ται τὰ νῶτα σφοδρῶς. ὠρίσθησαν δὲ ὁ τε κοιαιστῶρ καὶ οἱ
D ἀντιγραφεῖς ἀπελθεῖν καὶ μέχρι θεμελίων ἐκδαφίσαι τὰ αὐ-¹⁰
τοῦ οἰκήματα καὶ τῇ γυναικὶ παραδοῦναι.

Οὗτος Ἀλέξιον τὸν Ἀρμένιον, ᾧ ἐπώνυμον Μουσελέ,
ἀνδρεῖον ὄντα καὶ ῥωμαλέον, εἰσεποίησατο γαμβρὸν εἰς Μα-
ρίαν ἡγαπημένην αὐτῷ θυγατέρα, ποιήσας αὐτὸν πατρικίον,
25 μετ’ ὀλίγον δὲ καὶ μάλισταρον. εἶτα ὑπόληψίν τινα ἐπ’ αὐτῷ¹⁵
σχῶν ὡς ὀρεγόμενον τῆς βασιλείας, καὶ στρατηλάτην καὶ δοῦ-
κα Σικελίας ἐξέπεμψεν. οἷα δὲ τοῦ φθόνου ᾠδίνοντος, Σικε-
λοὶ τινες ἀνελθόντες διέβαλλον τοῦτον τῷ βασιλεῖ, ὡς τὰ μὲν
Χριστιανῶν τοῖς Ἀγαρηνοῖς προδίδωσιν, κατὰ δὲ τῆς βασι-
λείας μελετᾷ. ἐν δὲ τῷ μεταξύ τεθνηκυίας Μαρίας, πεπο-²⁰
P. 451 θημένης τῷ βασιλεῖ θυγατρὸς, τὴν μὲν λάφρακα ταύτης ἐξ
ἀργύρου ἐκόσμησεν, καὶ τόμον ἐλευθερίας τοῖς προσφεύγουσιν
ἐπ’ ἐγκλήματί τινι τέθεικεν. ὄνπερ ἄργυρον μετὰ ταῦτα

3. καινουργεῖ, τὰ ἐμὰ δὲ σκ. Comb.

enim” aiebat “structurae muros erigit et aedificia innovat, ut mea
penitus obscurat, et quod viduis pro solito contemptis accidit,
reddat penitus inutilia” * * *. illi discedentes, et iniuriam fieri con-
spicati, et vera esse quae a muliere obiicerentur certiores facti rede-
untes imperatori renuntiaverunt; ab eisque convictus Petronas, me-
diaque via exutus, dorso verbera excepit quamplurima. confestim vero
quaestor et exceptores abire iussi Petronae domus ad fundamenta
exequaverunt, et mulieri tradiderunt possidentibus.

Ipse Alexium Armenium, cognomento Muselem, fortem et robu-
stum virum, tradita dilecta sibi filia Maria generum ascivit patricium-
que renuntiavit, et modico post magistrum: in suspicionem vero de-
inde adductum, quasi aucuparetur imperium, magistrum militiae et
ducem Siciliae institutum a se ablegavit. qualia igitur livor partu-
rire solet, Siculi quidam abeuntes eum apud imperatorem calumniab-
bantur, quasi quae Christianorum sunt, proderet Agarenis, et adversus
imperium meditaretur. interim Maria, dilecta imperatoris filia, fato
functa urnam eius argento exornavit, immunitatisque privilegium ex
crimine ad illud confugientibus contulit. argentum illud ex sepul-

Ἀέων ὁ βασιλεὺς ἀνείλετο ἐκ τοῦ τείρου· Θεόδωρον δὲ ἀρ-
 χιεπίσκοπον τὸν λεγόμενον Κρίθινον ἐν τῇ καιρῷ τῆς διαβο-
 λῆς Ἀλεξίου ἐν τῇ πόλει ὄντα προσκαλεσάμενος, καὶ δοὺς τὸ
 ἴδιον φυλακτὸν, ἀπέστειλεν εἰς Σικελίαν δοῦναι λόγον ἀπα-
 5 θείας Ἀλεξίῳ καὶ ἄγουεῖν πρὸς αὐτόν· καὶ τῇ προσούσῃ
 αὐτῷ συνέσει πείσας Ἀλέξιον ἤγαγεν πρὸς τὸν βασιλέα· ὃν
 ὁ βασιλεὺς ὡς ἀνάρτην τύψας ἔθετο ἐν δεσμοτηρίῳ, δημεύ-
 σας αὐτοῦ πᾶσαν τὴν περιουσίαν· καὶ τοῦ βασιλέως κατὰ Β
 τὸ ἔθος εἰς Βλαχέρνας ἀπελθόντος προλαβὼν ἔστη ἔμπροσθεν
 10 τοῦ θυσιαστηρίου ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἱερατικὴν ἵστολὴν ἠμφιε-
 σμένος, καὶ τοῦ βασιλέως τῇ σωλέᾳ πλησιάσαντος ἅμα τῶν
 τῆς συγκλήτου φωνῇ μεγάλη ἐφώνησεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος “ἐν-
 τεινε καὶ κατενοδοῦ καὶ βασιλευε ἔνεκεν τίνος, ὃ βασιλεῦ;”
 αἰδεσθεῖς οὖν ὁ βασιλεὺς τῇ συγκλήτῳ ἔφη “ἐνεκεν ἀληθείας
 15 καὶ πρᾶότητος καὶ δικαιοσύνης.” ὁ δὲ “καὶ ποῖα δικαιοσύνη
 ἐν σοί, ὅτι δοὺς ἐνυπόγραφον λόγον Ἀλεξίῳ δι’ ἐμοῦ οὐκ
 ἐφύλαξας τοῦτον;” ὁ δὲ βασιλεὺς, ὡς ἐλεγχθεὶς, θυμῷ τε
 καὶ ὀργῇ ἀκατασχέτῳ κινηθεὶς τοῦτον τοῦ θυσιαστηρίου βι- C
 αίως ἐξήγαγεν, καὶ πληγὰς αὐτῷ οὐ μετρίας ἐπιθείς ἐξώρι-
 20 σεν, οὐ διὰ τὸ ἐλεγχθῆναι ὑπὸ τούτου μόνον, ἀλλὰ διὰ τὸ
 καταμαθεῖν αὐτὸν τὰς ἀγίας εἰκόνας τιμᾶν καὶ σέβεσθαι καὶ
 τὴν αὐτοῦ δυσσέβειαν κρυφαίως διαβάλλειν· μετ’ οὐ πολὺ

14 τὴν σύγκλητον Comb.

cro imperator Leo postmodum sustulit. tempore deinde quo Alexius
 calumniam passus est, Theodorum archiepiscopum cognomine Crithi-
 num in urbe forte repertum advocavit Theophilus, propriaque cruce
 amuleti ritu e collo pendente ipsi tradita misit in Siciliam, securita-
 tis fidem Alexio daturum et mox ad se adducturum. profectus ille
 pro innata sibi prudentia Alexium verbis persuasum adduxit ad im-
 peratorem: imperator velut rebellem verberibus exceptum misit in
 ergastulum, et omnes eius facultates publico addixit. imperatorem
 deinde ad Blachernas profectum praeveniens archiepiscopus sacerdo-
 tali veste indutus stetit coram altari; et imperatori ad solem iam
 accedenti et vicino una cum senatus elata voce archiepiscopus exclamavit
 “intende, prospere procede et regna. cuius gratia, o imperator?”
 verecundia suffusus imperator senatui dixit “veritatis, mansuetudinis
 et iustitiae gratia.” ille vero “quae iustitia tua est, qui verbum sub-
 scriptione tua firmatum Alexio per me misisti, nec tamen observa-
 sti?” imperator ita correptus, et ira modum nesciente commotus,
 violenter hunc altaribus abripuit, verberibusque non paucis vapulan-
 tem in exilium expulit, non quia correptus esset ab illo, sed quia
 didicisset eum sacras imagines venerari et colere; et propriam impieta-

δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ παραγενομένου, καὶ τοῦ πατριάρχου
 αὐτὸν ὀνειδίσαντος διὰ τὸν ἐπίσκοπον, ἤγαγον αὐτοὺς αὐτὸν
 26 μετὰ παρακλήσεως · τοῦ δὲ ἀνάξιον αὐτὸν τῆς ἱερωσύνης
 κρίναντος δι' ἃ πέπονθεν, ὁ βασιλεὺς οἰκονόμον τῆς μεγάλης
 D ἐκκλησίας πεποίηκεν, καὶ τὸν Ἀλέξιον τοῦ δεσποτηρίου πεποίη- 5
 κεν ἐξελεθεῖν, ἀποδεδωκὼς αὐτῷ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ὑπόστασιν,
 ἔχων αὐτὸν ἐν τιμῇ.

Ἦν δὲ Μανουὴλ ὀνομαστότατος στρατιώτης πάντων τῶν
 ἐν τῇ ἀνατολῇ τιμωμένων παρὰ τοῦ βασιλέως. οὗτος Μύ-
 ρωνι συμβαλὼν λόγους τινάς, λογοθέτη τε ὄντι τοῦ δρόμου 10
 καὶ πενθερῷ τοῦ Πετρῶνα, διεβλήθη τῷ βασιλεῖ ὑποβολῇ τοῦ
 Μύρωνος ὡς τῆς βασιλείας ὀρέγεται, καὶ ἐμελετᾶτο δεινῶς
 κατ' αὐτοῦ. Λέων δὲ ὁ πρωτοβεστιάριος ὑπὲρ Μανουὴλ
 προϊστάμενος καὶ φροντίζων διεβεβαιούτο τῷ βασιλεῖ ὡς ψευ-
 δῆ εἰσὶ τὰ κατ' αὐτοῦ λεγόμενα. ἃ μαθὼν Μανουὴλ, καὶ 15
 τὴν ὄργην τοῦ βασιλέως καὶ τὰς διαβολὰς ἐκκλίνων, λάθρα
 τῆς πόλεως ἐξελθὼν μέχρι πυλῶν καὶ τοῖς δημοσίοις ὀχλήμα-
 P. 452 σιν ἐπιβὰς ἀπῆλθεν φυγὰς μέχρι τῶν κλεισούρων Συρίας,
 τὰς τῶν ἵππων ἰγνύας ἐκκόπτων, ἐδήλωσέ τε τοῖς Ἀγαρηνοῖς
 ταῦτα “τοῦ βασιλέως ὄργην ἐκφεύγω, καὶ εἰ μὴ καταναγκά- 20
 σετε τὴν ἔμαντοῦ πίστιν καταλιπεῖν, προσφενύγω ὑμῖν. εἰ
 οὖν οὕτω προσδέχεσθέ με, λόγον ἀπαθείας μοι ἀποστείλιτε.”
 οἱ δὲ τοῦτο μεγάλην ἰχάριν δεξάμενοι, λόγον ἀποστείλυντες

tem ab eo clam condemnari. non multo post ad magnam ec-
 clesiam accedenti intentatum facinus in episcopum patriarcha ex-
 probrante, ille precum instantiam reveritus exilio revocavit: eo vero
 sacerdotio se indignum indicante propterea quae passus est, im-
 perator oeconomum magnae ecclesiae instituit, et Alexium ergastulo
 liberari iussum rursus excepit, facultatibusque restitutis omnibus in
 honore habuit. erat autem Manuel miles omnium qui in Oriente ab
 imperatore in pretio habebantur nominatissimus. ipse aliquando cum
 Myrone cursus publici logotheta et Petrona socero collocutus, ipsius
 Myronis suggestione apud imperatorem calumniam passus est, velut
 affectaret imperium et adversus eum aliquid meditaretur.

In adversum Manuelis defensor aderat Leo protovestiarius, deque
 eius salute sollicitus imperatori affirmabat falsa, quae ipsi obiiceren-
 tur. quibus perceptis, Manuel imperatoris iram et intentatas decli-
 nans calumnias clam urbis portis excessit, et curribus publicis con-
 scensis ad cluras usque Syriae fugitivus abiit; ubi excisis equorum
 poplitis haec Agarenis manifestavit “iram imperatoris declino; et
 si non coegeritis meam me deserere fidem, in partes vestras transeo. si

προσεδέξαντο ὡς βασιλέα Ῥωμαίων. ὁ δὲ βασιλεὺς Μανουὴλ προσρρέντα τοῖς Ἀγαρηνοῖς μαθὼν ἐν πολλῇ θλίψει καὶ ἀγωνίᾳ γέγονεν, καὶ βουλὴν ἐποιεῖτο μετὰ Ἰωάννου συγκέλλου περὶ τούτου. ὁ δὲ εἶπεν “εἰ προθύμως βούλει τὸν Μανουὴλ
 5 πρὸς σὲ ἐλθεῖν, ὦ βασιλεῦ, αὐτὸς ἐγὼ ἔτοιμος τοῦτο ποιεῖν, B
 χρήματα λαβὼν καὶ πρὸς τὸν ἀμερουμνῆν σταλείς ὡς δῆθεν τοὺς ἐν εἰρκτῇ ἐπισκεψόμενος, ἔχων ἐνυπόγραφον λόγον παρὰ τῆς σῆς βασιλείας ᾧ πείσω τὸν Μανουὴλ εἰς ὕψιν ἐλθῶν. δοκῶ δὲ τοῦτο πράξειν τῷ τε ἐνυπογράφῳ λόγῳ καὶ τῇ ἐμῇ
 15 πειθοῖ.” ὁ δὲ βασιλεὺς πάμπολλα χρήματα καὶ δῶρα πρὸς τὸν ἀμερουμνῆν δὸς αὐτῷ ἀπέστειλεν. ὁ δὲ εἰσελθὼν μετὰ πολλῶν χρημάτων καὶ κόσμου παντοίου, ὡς καὶ τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐκπλαγῆναι, τὰ δεσμοτήρια ῥογεύσας καὶ τὸν πρωτοσύμβουλον θεασάμενος ἐδυνήθη καὶ λά-
 20 θρα συνομιλῆσαι τῷ Μανουὴλ καὶ δοῦναι αὐτῷ τὸν ἐνυπόγραφον λόγον καὶ τὸ φυλακτὸν τοῦ βασιλέως. καὶ ὁ μὲν C
 ταῦτα πράξας ὑπέστρεψεν, ἀναγγείλας τῷ βασιλεῖ ὅσα διεπράξατο· ὁ δὲ Μανουὴλ ἐξαιτησάμενος τὸν ἀμερουμνῆ τοῦ ἐξελθεῖν κατὰ ἔθνος τινὸς πολεμίου αὐτοῖς ἔτυχε τῆς αἰτή-
 25 σεως, καὶ λαβὼν τὸν τοῦ ἀμερουμνῆ υἱὸν καὶ λαὸν πλείστον ἀπῆλθεν καὶ νίκην μεγάλην εἰργάσατο. καὶ τοῦτον ἐν μείζονι τιμῇ ἢ τὸ πρῶτον εἰργάσατο, καὶ πάντα ἦν αὐτὸς παρὰ

7. τοὺς add Comb.
 λαβῶν] καταλαβῶν P

14. πρῶτον σύμβουλον P

20. καὶ

sic excipitis, securitatis indicia mittite.” illi nuntio recreati, immunitatis misso libello, velut Romanorum imperatorem admisere. imperator vero ad Agarenos Manuelem defecisse audiens, multo maerore et animi angustia correptus est; et cum Iohanne syncello de hoc consiliabatur. ille vero dixit “si ex animo Manuelem ad te regredi cupis, acceptis pecuniis ad amerumnem missus, quasi in carcere detentus visitaturus, negotium hoc conficere paratus sum, et ab imperio tuo securitatis fide subscripta Manueli ut ad conspectum redeat suadebo. subscriptis autem litteris, vocisque suadela totum hoc me peracturum confido.” imperator commissa, pecuniarum multitudine et datis ad amerumnem litteris virum destinavit. ille cum pecuniis et vario apparatu ingressus, adeo ut obstupescerent Agareni, sparsis per ergastula pecuniis, et viso Agarenorum supremo consiliario, cum Manuele etiam clam convenire valuit, et tabulas ab eo subscriptas et saluum conductum exhibere. his ab eo gestis, quae fuisset executus imperatori nuntians, regressus est. Manuel autem adversus nationem cum amerumne inimicitiam agentem profiscendi facultate petita, postulatis potitus est: ducto namque amerumnis filio et copioso exer-

τῷ ἀμερουμνῇ δυνάμενος. ὄθεν ἔχων φροντίδα πολλήν τοῦ ἐξελθεῖν ἐν Ῥωμανίᾳ, μετὰ καιρὸν τινα εἶπεν πρὸς τοὺς δυνάστας τοῦ ἀμερουμνῆ ὅτι ἐάν μοι τὸν υἱὸν τοῦ ἀμερουμνῆ καὶ λαὸν παρέξετε, ἐξελθὼν ὑποτάξω τὴν Ῥωμανίαν. οἱ δὲ μεγίστην χαρὰν τοῦτο ἠγησάμενοι, καὶ τῷ προτέρῳ πλεονε-
 D κτήματι, εὐθύς ἐξώπλισεν αὐτὸν καὶ κατὰ Ῥωμανίας ἀπέ-
 στείλειν. ὁ δὲ ἐλθὼν πλησίον τοῦ θέματος τῆς ἀνατολῆς, προσκαλεσάμενος τοὺς ὑποχειρίους αὐτοῦ καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀμερουμνῆ ὡς δῆθεν διακινήσων καὶ κνηγῆσων, πόρρωθεν τῶν πολεμίων γενόμενος, περιπλακείς τῷ υἱῷ τοῦ ἀμερουμνῆ 10 καὶ καταφιλήσας αὐτὸν εἶπεν ὅτι ἐγὼ μὲν ἀπέροχομαι πρὸς τὸν βασιλέα τε καὶ τὰ ἴδια, σὺ δὲ μετὰ τῶν σῶν, ὡς μηδὲν δεινὸν πείσεσθαι ὑποπτεύοντες παρ' ἡμῶν, ἄπιθι πρὸς τοὺς σοῦς. καὶ οὗτος μὲν οὕτω μετὰ δακρύων καὶ αἰσχύνης ὑπέστρεψεν, ὁ δὲ Μανουὴλ ἐχώρει πρὸς τὸν βασιλέα, προαπο- 15 στείλας αὐτῷ τὸν μηνύσοντα. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ τὸν μηνυ-
 P. 453 τὴν χρήμασί τε καὶ ἀξιώμασιν ἐφιλοφρονήσατο, καὶ τὸν Μανουὴλ ὡς ἄξιον ἦν ὑπεδέξατο, μάγιστρον εὐθύς καὶ δομέστικον τῶν σχολῶν ποιησάμενος, καὶ τοὺς αὐτοῦ παῖδας ἐκ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος ἀναδεξάμενος. τούτοις ἐπαρθεῖς ὁ βασι- 20 λεὺς ἐξῆλθεν μετὰ Μανουὴλ καὶ τῆς συγκλήτου μετὰ τῶν
 28 Ἀγαρηῶν, καὶ εὐπειῶς τὴν τε Ζάπετρον καὶ τὸ Σαμοσάτον

8. τοῦ om Par

citu profectionem suscepit et insignem reportavit victoriam. quod ei maiorem quam prius honorem conciliavit, cunctaque quae vellet apud amerumnem poterat. ex quo ad Romaniam regredi valde sollicitus, post temporis spatium aliquod amerumnis satrapis dixit "si amerumnis filium et exercitum praebueritis, profectus Romaniam omnem subiugabo." quo summa cum laetitia accepto, in prioris gratiae augmentum, armis confestim instruxit et adversus Romaniam misit. ad Orientale itaque thema vicine profectus, domesticis et amerumnis filio secum adlectis, quasi recreaturus se et venaturus abiit. hostibus deinde remotior factus, amerumnis filium complexus et deosculatus dixit "ad imperatorem patriamque propriam remeo: tu cum tuis nihil iniuriae pati suspicantibus redi: ad tuos abi." hic quidem eo pacto cum lacrimis et verecundia reversus est. Manuel vero praemisso ad imperatorem nuntio rediit. imperator muneribus et dignitate nuntium donans Manuelem prout aequum erat, suscepit, et magistrum confestim scholarumque domesticum instituens, etiam filios eius ex sancto baptismate suscepit. his elatus imperator abiit cum Manuele et senatu adversus Agarenos, et Zapetro Samosatoque civitatibus divitiarum copia muroque valido ab amerunne munitis praeclara poti-

- πλούτῳ κομῶν καὶ δυνάμει τότε διὰ τοῦ ἀμερουμνῆ ἐκεῖ-29
θεν παραλαβὼν ἐπανήει, τῇ νίκῃ καὶ τοῖς λαφύροις γανρού-
μενος. καὶ ἐλθὼν μέχρι τοῦ Βρυῶ προσέταξεν οἰκοδομηθῆ-
ναι παλάτιον, παραδείσους φυτεῦσαι καὶ ὕδατα ἀγαγεῖν. ἃ
5 καὶ γέγονεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν τὰ κ. φρουρα B
ἐθροιάμβευσεν ἵππικὸν ποιήσας, καὶ τὸ πρῶτον βαιῖον παίξας,
ἄρματι μὲν οὖν λευκῷ ἐποχρησάμενος, χρώματι δὲ τῷ Βενέτῳ
ἀμφιασάμενος καὶ νικήσας ἐστεφανώθη, τῶν δῆμων ἐπιβωών-
των “καλῶς ἦλθες, ἀσύγκριτε φακτονάρη.”
- 10 Τοῦ δὲ πατριάρχου Ἀντωνίου τελευτήσαντος ἀντ’ αὐτοῦ
χειροτονεῖται Ἰωάννης ὁ σύγκελλος, ἃν εἶπω ὁ νέος Ἰαννῆς
καὶ Ἰαμαρῆς, βεβοημένος ἐπὶ τε μαντείαις καὶ λεκανομαντεί-
αις καὶ πάσῃ ἀσεβείᾳ. ὃς ὄργανον ἐπιτήδειον εὔρεθεις τῆς
τοῦ βασιλέως ἀσεβείας τε καὶ ὀπῆς αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς C
15 ἀπώλειαν συνειργάσατο, καὶ ὃν ὥδινε μὲν κατεῖχε δὲ βασιλί-
σκον τῆς ἀσεβείας ὁ βασιλεὺς, ἐξέερρηξεν καὶ ἀπέτεκεν, τὰς 30
ἀγίας εἰκόνας ἀναχρίσθαι προστάξας ἢ ἀπαλείφεισθαι. οὗ-
τος ὁ Ἰωάννης πρὸ τοῦ ἄστεως οἴκημα ἐκ λίθων λαξευτῶν
κατασκευάσας, ὃ Τροῦλλος μέχρι τοῦ νῦν ὀνομάζεται, διὰ τι-
20 νων θυσιῶν ὠμίλει τοῖς δαίμοσι καὶ τῷ βασιλεῖ τὰ μέλλοντα
διεσημαίνει. ὃ καὶ ἀοίκητον ἔμενεν διὰ τὰς ἐν αὐτῷ γενομέ-
νας τότε τῶν δαιμόνων ἐπιφοιτήσεις.

12. μαντεῖοις Par

tus victoria, spoliisque inclytus, regressus est. porro reversus ad Bryae locum palatium extruxit, plantavit hortos, aquas deduci iussit; quod et factum est. inde in urbem reversus, onustus spoliis, Circensibus ludis exhibitis triumphum egit, et curru candido vectus Venetoeque colore insignis primo munere lusit, victorque coronatus est, factionibus acclamantibus “feliciter adveneris, o incomparande factionarie.”

Ceterum patriarcha Antonio vita functo, in eius locum ordinatus est Ioannes syncellus, vere dicam novus Iannes et Iamares, praestigiis et per pelves divinationibus omniue impietate nominatissimus. hic velut instrumentum aptissimum imperatoris impietatis et propensionis repertus, ipsi per omnia in perniciem cooperabatur; et quem conceperat animo, occultabat vero venenatum impietatis basiliscum imperator, emisit et peperit, cum sacras imagines uno colore infici, verius dicam deleri praecepit. Ioannes ipse politis et sculptis lapidibus ante urbem extracta domo (Trullus nunc usque appellatur) sacrificiis quibusdam familiares asciscebat daemones, et futura imperatori renuntiabat. domus autem propter daemonum ad eam frequentiam sine habitatore mansit.

Τούτων οὕτως ἐχόντων Ἀραβες μετὰ δυνάμειος πολλῆς
 κατὰ Ῥωμανίας ἐδίωξαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἅμα τοῖς πρόσφυξι
 Πέρσαις καὶ Μανουὴλ δομεστίκῳ κατ' αὐτῶν ἐχώρει, καὶ
 D Συμβολῆσιν γενομένης ἤτηθεις ὁ βασιλεὺς μέσον εἰσῆλθεν τῶν
 Περσῶν ὑπ' αὐτῶν περιοσθῆναι. Μανουὴλ δὲ ὡς ἔγνω τὸν 5
 βασιλέα μέσον τῶν Περσῶν ὄντα, αὐτοὺς βουλομένους ἤδη τοῖς
 Ἀραβι αὐτὸν προδοῦναι καὶ δι' αὐτοῦ καταλλαγῆναι, αὐτοὺς
 διασχίσας, μέσον αὐτῶν τοῦ χαλινοῦ τοῦ βασιλέως λαβόμενος,
 31 ἐξῆλθεν ἄγοντα τοῦτον ἐξάγων, αἰσχύνῃ ἡγούμενος οὐ κα-
 θεκτὴν Ῥωμαίοις εἰ τὸν βασιλέα Ῥωμαίων Ἀραβες αἰχμάλω- 10
 τον λάβωσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ δέει τοῦ καθεστηκότος ἐκ-
 στάς προσρυῆναι πάλιν τοῖς Πέρσαις ἠβούλετο. ὁ δὲ Μα-
 νουὴλ τὸ ξίφος ἀντέτεινεν ὡς πατάξων αὐτῷ. ὁ δὲ φοβηθεὶς
 καὶ ἄκων συνήπτετο, μόλις διασωθεὶς, κἀκεῖθεν ὑπεστράφη
 ἐν τῷ Δορυλαίῳ μετ' αἰσχύνῃς καὶ ἤτις πολλῆς. ὁ δὲ Μα- 15
 P. 454 νουὴλ ἐν τῷ πολέμῳ τρωθεὶς, νοσήσας ἐτελεύτησεν, πολλὰς
 ἀνδραγαθίας κατὰ τῶν Ἀγαρηῶν ἐνοσησάμενος· τὸ δὲ σῶμα
 αὐτοῦ ἀποκομισθὲν ἐτέθη ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ κτισθεῖσιν μονῇ,
 τῇ τοῦ Μανουὴλ, σύνεγγυς τῇ κιστέρῃ τοῦ Ἀσπαρος. καὶ
 εὐθὺς διαβολαὶ πρὸς τὸν βασιλέα κατὰ Περσῶν. τότε δὴ 20
 γίνεται τῷ βασιλεῖ παῖς ἐκ Θεοδώρας, ὃν ἐπωνόμασεν Μι-
 χαήλ.

Ἀπερχόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν Βλαχέρναις ὑπήντησεν

Cum haec ita agerentur, cum potestate multa adversus Romaniam
 insurrexerunt Arabes, in quos imperator cum Persis profugis et Ma-
 nuele domestico profectus est. consertis manibus victus imperator
 medium Persarum agmen subiit, ab ipsis servandus. Manuel vero
 audiens imperatorem medio Persarum agmine constitutum, eosque iam
 Arabibus ipsum prodere meditates, et eius occasione Arabibus re-
 conciliari, diviso eorum cuneo medium imperatorem reperit, frenoque
 apprehenso eduxit, ingentem verecundiam ratus inuri Romanis, si
 Romanorum imperatorem captivum Arabes abducerent. imperator rei
 gestae pavore consternatus, Persis iterum se tradere consiliabatur.
 Manuel in adversum intentato gladio percutere minabatur. territus ille
 et invitus ei adiunctus est, et vix inde ereptus Dorylaeum cum pudore
 et detrimento se recepit. Manuel vero in acie vulneratus, et aegri-
 tudine correptus, praeclaris facinoribus in Agarenis editis mortuus
 est. corpus eius asportatum in monasterio ab eo constructo, cui
 Manuelis factum nomen, Asparis cisternae vicino, depositum est. et
 statim Persae auxiliarii apud imperatorem accusati. eo tempore filius
 imperatori ex Theodora susceptus, quem vocavit Michaelen.

Imperatori vero ad Blachernas profecto occurrit nonnemo, qui ait

αὐτῷ τις, καὶ λέγει ὅτι ὁ ἵππος ᾧ ἐποχεῖται ἡ βασιλεία σου, 32
 ἐμός ἐστιν. τοῦ δὲ ἵππου σκιρτῶντος καὶ τοῦ βασιλέως τοῦ-
 τον κατασχόντος, τὸν κόμητα σταύλου ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς
 “τίνος ἐστὶν ὁ ἵππος;” ὁ δὲ ἔφη “ὁ κόμης τοῦ Ὀψικίου ἀπέ- B
 5 στείλειν αὐτὸν τῇ βασιλείᾳ σου.” τοῦ δὲ κόμητος τοῦ Ὀψικίου
 ἐν τῇ πόλει ὄντος, τῇ αὐριον ἀγαγὼν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ
 τὸν προσελθόντα αὐτῷ ἔφη “εἰπέ τὴν ἀλήθειαν· τίνος ἐστὶν
 ὁ ἵππος;” ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ὅτι ἐμός ἦν, καὶ ἀποστείλας
 ὁ στρατηγὸς ἀνείλετο αὐτὸν ἐξ ἐμοῦ βιαίως, μῆτε τίμημά μοι
 10 δοὺς μῆτε ἀξίωμα ποιήσας. εἶπε δὲ πρὸς τὸν κόμητα ὁ βα-
 σιλεὺς “εἰπέ, εἰ οὕτως ἔχει, καὶ διὰ τί μὴ ἀποκόψας περὶ τοῦ
 ἵππου ἀπέστείλας μοι αὐτόν; ὁ δὲ ἔφη ὅτι ἐπεζήτηε γενέσθαι
 σχολάριος, ἐγὼ δὲ μὴ εἰδὼς εἰ ἀνδρεῖός ἐστι, παρεῖχον αὐτῷ
 ἑκατὸν νομίσματα· ἔ δὲ οὐκ ἔλαβεν αὐτά. καὶ ἐρευνήσαν-
 15 τος τοῦ βασιλέως, καὶ πληροφορηθέντος ὡς βιαίως αὐτὸν
 ἀφείλετο, τὸν μὲν στρατηλάτην τοῖς προσήκουσι μαγκλαβίοις
 ἐσωφρόνισεν, τῷ δὲ προσελθόντι αὐτῷ ἀπέστρεψεν τὸν ἵππον.
 ὁ δὲ τοῦτον οὐκ ἠβουλήθη, ἔλαβεν δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ λίτρας δύο. C
 ὄρισθέντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ δοκιμάσαι αὐτόν, καὶ εἰ ἀν-
 20 δρεῖός ἐστι ποιῆσαι αὐτὸν σχολάριον, τοῦ δὲ εἰς πόλεμον
 ἀπελθόντος, ἐν τῇ συμβολῇ ὡς δειλὸς ἐν τοῖς φεύγουσιν
 εὔρεθεις κατεσφάγη.

Γεγονότος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς πρόκενσον ἐν τῇ Βρυᾷ,

“equus cui imperium tuum insidet meus est.” equo tunc exsiliante et
 imperatoris manu detento, stabuli comitem interrogavit imperator “cuius
 est equus?” respondit “Opsicii comes tuae eum maiestati misit.”
 cumque Opsicii comes in urbe tum ageret, eo in crastinum adducto,
 una cum eo qui procedentem eum interpellaverat, imperator “verum”
 ait “eloquere: cuius equus est?” ille respondens dixit “meus erat;
 mittensque dux vi eum, neque dato pretio neque aestimatione facta,
 mihi eripuit.” interrogavit comitem imperator “num res ita se ha-
 bet? edissere, et quare non soluto pretio equi eum ad me misisti?”
 respondit ille “quia scholarius fieri expetebat: ego vero num gene-
 rosus foret ignorans, numismata centum exhibui. ille vero non ac-
 cepit.” re examinata et probe percepta, per vim equum esse ablatum,
 imperator dignis verberibus ducem emendavit, homini vero ad
 se accedenti equum restituit. ille recipere detrectans in eius pretium
 libras duas accepit. dux vero indolem eius probare iussus, et si ge-
 nerosus foret, scholarium crearet. hic in bellum profectus, in conflictu
 velut imbellis et timidus inter fugientes repertus, occisus est.

Imperatori vero ad Bryae palatium cum comitatu procedenti nun-

ἦλθεν αὐτῇ μῆνυμα παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τῶν ἀνατολικῶν ὡς
 33 ὁ πρωτοσύμβουλος ἐξελθὼν μετὰ πλήθους ἐκπορθήσων ἀπέρ-
 χεται τὸ Ἀμώριον. ὁ δὲ τὰ νενομισμένα τῇ τε στρατῷ καὶ
 τοῖς ἄρχουσι ποιήσας συντόμως μέχρι Καππαδοκίας ἐξήλατο.
 ὁ δὲ ἀμερουμνῆς ἀποχωρίσας ὀκτὼ χιλιάδας λαοῦ, καὶ τὸν 5
 D Σουδὲμ ὀνομαστότατον ἐν τοῖς Ἀγαρηνοῖς ὄντα ἐπὶ τε ἀνδρεία
 καὶ φρονήσει δούς αὐτοῖς κεφαλὴν, ἀπέστειλεν κατὰ τοῦ βα-
 σιλέως. συμβαλόντων δὲ πόλεμον ἠττηθεὶς ὁ βασιλεὺς ἔφυ-
 γεν καὶ μετ' αἰσχύνης ὑπέστρεψεν, μόλις διασωθεὶς. ὁ δὲ
 ἀμερουμνῆς ἀπελθὼν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, περιχαρακώσας 10
 τὸ Ἀμώριον καὶ πολέμους πολλοὺς ποιήσας, οὐκ ἴσχυσεν αὐ-
 τὸ ἐκπορθῆσαι γενναίως καὶ σταθερῶς ἀγωνιζομένων τῶν ἔν-
 δοθεν. μαθητῆς δὲ τις Λέοντος τοῦ φιλοσόφου ἦν ἐν τῷ
 κάστρῳ, καὶ βουληθέντος ὑποχωρῆσαι τοῦ ἀμερουμνῆ διὰ τινος
 ἐμήνυσεν ὁ αὐτὸς ἀστρονόμος ὅτι εἰ προσκαρτερήσεις τῇ κά- 15
 34 στρῳ δύο ἡμέρας, ἐκ πορθήσεις ἡμᾶς. ὁ καὶ γέγονεν. προε-
 δόθη γὰρ ὑπὸ τε τοῦ λεγομένου Βοϊδίτζη καὶ τοῦ Μανικοφά-
 γου. κατεσχέθησαν δὲ τῶν ὀνομαστῶν ἄνδρες οὐκ ἀγενεῖς
 P. 455 ἀπελθόντες ἐν Συρίᾳ αἰχμάλωτοι, Θεόφιλος ὁ πατρίκιος, καὶ
 35 στρατηγοὶ ὁ τε Μελισσηνὸς καὶ ὁ Ἀέτιος, καὶ Θεόδωρος πρω-
 36 τοσπαθάριος ὁ Κρατερὸς, καὶ Κάλλιστος τουρμάρχης καὶ Κων-
 σταντῖνος δρουγγάριος καὶ Βασσόης, καὶ τινες ἄρχοντες τῶν
 ταγμάτων, οἱ παρὰ τοῦ πρωτοσυμβούλου ἀναγκασθέντες ἀρνή-

fiatum est ab Orientalium duce Saracenorum protosymbulum cum exercitu ad Amorium obsidendum venire. ille consueta exercitui proceribusque largitione facta, brevi tempore versus Cappadociam contendit. amerumnes selectis militum octo milibus Sudem, inter Agarenos virtute prudentiaque nominatissimum, ducem instituens adversus imperatorem summisit. manibus consertis profligatus imperator fugit et cum dedecore rediit, vixque salutem nactus est. amerumnes vero virtute multā stipatus abiit, et Amorium obsedit, variisque certaminibus editis obtinere non potuit, fortiter et genere civibus in adversum praeliantibus. philosophi vero Leonis discipulus quidam in castro habitans amerumni recedere volenti, cuiusdam ope, ceu astrologiae peritus significavit "si dies tantum duos ad castrum stationem habueris, obtinebis nos." quod et contigit. a Boiditze quippe vocato et Manicophago proditum est. capti sunt etiam virorum nominatorum et non ignobilium plurimi, et in Syriam abducti captivi. Theophilus patricius et duces isti, Melissenus, Aetius, Theodorus protospatharius Craterus, Callistus turmarcha, Constantinus drungarius, et Bassoes, et quidam agminum proceres, qui a protosymbulo tormentis

σασθαι τὴν αὐτῶν πίστιν, καὶ τούτου μὴ πεισθέντος ἕξιει τὰς
 ἑαυτῶν κεφαλὰς ἀπειμήθησαν, ἀντὶ προσκαίρου ζωῆς τὴν αἰώ-
 νιον ἀγαπήσαντες. ὁ δὲ τὴν αἰσχρὰν σωτηρίαν τῆς καλλι-
 5 στης ἀνταλλαζάμενος, ὁ τοῦ φιλοσόφου Λέοντος μαθητῆς προσ-
 5 ρυεῖς τῷ ἀμερουμνῇ ἠρωτήθη παρ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἐπιστή- B
 μης αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν μαθητὴν εἶναι τοῦ φιλοσόφου Λέον-
 10 τος. οὗτος τε ὅστις ὁ Λέων καὶ ὁποῖον αὐτὸν ἐπεθύμει
 ἰδεῖν, καὶ δὴ τίνα τῶν αἰχμαλώτων δούς γράμματα πρὸς
 Λέοντα τὸν φιλόσοφον ἀπέστειλεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὑπο-
 10 σχόμενος αὐτῷ ὅτι εἰ ἐξέλθοι πρὸς ἐκεῖνον, αὐτὸν εἶναι ἐν
 τιμῇ. ὁ δὲ Λέων τὰ γράμματα ἀπολαβὼν, καὶ φοβηθεὶς μὴ
 πως διαγνωσθῆ, ἀνήγαγεν αὐτὰ Θεοφίλῳ τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ
 γνούς τὰ τῆς αὐτοῦ ἐπιστήμης, προσλαβόμενος αὐτὸν εἶχεν
 ἐν τῷ παλατίῳ τῆς Μανανύρας, παραδούς αὐτῷ διδάσκειν καὶ
 15 μαθητὰς, παρέχων αὐτῷ τὰ πρὸς ὑπηρεσίαν ἀπαντα: ὃς καὶ C
 μητροπολίτης ἐν Θεσσαλονίκῃ γέγονεν.

Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς τὸν Τρίκογχον ἐν τῷ παλατίῳ καὶ
 τὸ λεγόμενον Σίγμα καὶ τὰς ἀναβάθρας ἐνθα οἱ δῆμοι ἴσταν-
 20 ται στήσας, καὶ φιάλην ἐν ἧ γίνεται τὸ Σαξιμοδέξιμον λεγό- 37
 20 μενον, τῶν ἵππων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν διερχομένων μετὰ
 χρυσῶν σαγισμάτων. ὑπὸ δὲ τὸν Τρίκογχον κάτωθεν διὰ
 μηχανῆς ἐποίησεν τὸ λεγόμενον μυστήριον, ἐν ᾧ ἐν τῇ μιᾷ
 γωνίᾳ ὃ ἐὰν εἴπῃ τις, ἔξακούεται ἐν τῇ ἑτέρᾳ.

1. ὁποῖον] ὅποιος μαθῶν? 1. πρὸς] ἀπ. Par.

adacti, ut fidem negarent, ipsi morem non gerentes gladio capitibus
 praecisi sunt, vitae temporalis vice aeternam consecuti. discipulus
 autem Leonis philosophi, salutem honestissimae turpem praefere-
 cum ad amerunnem transisset, ab eo de scientia sua interrogatus
 Leonis discipulum esse professus est. amerunnem quis, et qualis es-
 set iste Leo probare cupiens, captivorum nonnemini datis litteris ad
 Leonem philosophum Cpolim misit, pollicitus, si veniret, in honore
 futurum. acceptis litteris, veritus Leo ne dignosceretur, Theophilo
 imperatori cuncta detulit. Theophilus, eius agnita scientia, vocatum
 detinuit in Magnaurae palatio, docendi facultate discipulisque et
 cunctis necessariis ad ministerium exhibitis; qui deinceps metropolita
 Thessalonicensis exstitit.

Idem imperator Triconchum in palatio, et quod dicitur Sigma,
 gradusque quibus factiones consistunt, et fontem aedificavit, quo pe-
 ragitur Saximo-deximum dictum, utriusque partis equis aureis stra-
 gulis instructis et pertranseuntibus. sub Triconcho vero et machina
 Secretum (ita vocant) posuit, in cuius angulo quovis quidquid dixerit
 aliquis, in altero exauditur.

Μαθὼν δὲ αὐτὸς Θεόφιλος ὅτι Θεοφάνης ποιητὴς καὶ Θεόδωρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καθ' ἑαυτοὺς ζῶντες τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ κομμοδοῦσιν καὶ διελέγχουσιν, ἀποστείλας μετ' ὀργῆς ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν, εἰπὼν τάδε "πόθεν ἐστέ;" οἱ δὲ εἶπον "πόθεν; ἐκ Παλαιστίνης." ὁ δὲ ἀλιτήριος "καὶ διὰ τί τὴν γῆν ὑμῶν ἀφέντες καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐλθόντες οὐ πειθαρχεῖτε τῇ βασιλείᾳ ἡμῶν;" τῶν δὲ μηδὲν ἀποκριθέντων ἐπέτρεψεν παῖσθαι τὰς ὄψεις αὐτῶν σφοδρῶς. εἶτα μετὰ τοῦτο βουνευρήσας αὐτοὺς μέχρις αὐτοῦ τοῦ θανάτου, μετὰ θυμοῦ καὶ τραχείας τῆς φωνῆς πρὸς τὸν ὑπαρχον ἔφη "ἄρον 10 αὐτοὺς εἰς τὸ πραιτώριον, καὶ γράψον τὰ πρόσωπα αὐτῶν τοῦσδε τοὺς στίχους;" προσθεὶς ὅτι κὰν οὐκ εἰσὶ καλοὶ, σοὶ μὴ μελέτω. τοῦτο δὲ εἶπεν εἰδὼς αὐτοὺς ὡς σοφωτάτους καὶ ἄριστα διησκημένους. οἱ δὲ εἶπον "γράφε, γράφε, βασιλεῦ, τὸ δοκοῦν σοι, ὡς μέλλων τοῦτο ἀναγνώσθαι ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ 15 κριτοῦ." ὁ δὲ ὑπαρχος τούτους ἀγαγὼν εἰς τὸ πραιτώριον μετὰ δύο ἡμέρας ὑπλώσας, καὶ δῆσας αὐτῶν χεῖρας καὶ πό-
P. 456 δας, κατακεντήσας τε καὶ ἐγκολιάσας τοὺς στίχους εἰς τὰς ὄψεις αὐτῶν ἐξώρισεν. καὶ ἐν μὲν τῇ ἐξορίᾳ τελευτᾷ ὁ ἐν ἀγίοις Θεόδωρος, ὁ δὲ αἰοῖδιμος Θεοφάνης ὁ ποιητὴς διήρκε- 20 σεν μέχρι Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας, ἀγωνισάμενος πλεῖστα ἐν τῇ γενομένῃ ὀρθοδοξίᾳ. ὃς καὶ μητροπολίτης εἰς Νίκαιαν γέ-

Theophilus autem cum didicisset Theophanem poetam et Theodorum eius fratrem ipsius impietatem sugillare et arguere, mittens cum furore eos ad se accersivit, dicens "undenam estis?" dixerunt illi "unde? ex Palaestina." scelestus autem "quam ob causam patria vestra deserta in dicionem nostram venientes non obeditis imperio nostro?" illis nihil respondentibus, iussit eorum facies dure percuti. deinceps vero eisdem ad mortem ferre nervis bubulis per corpus caesis, cum furore et aspera voce dixit ad praefectum "tolle istos in praetorium, et facies eorum inscribe, versibus huiusmodi apposis, qui licet inelegantes sint, nulla sit tibi cura." hoc autem dixit, sciens eos litteris peritissimos et exercitiis religiosis versatissimos. responderunt illi "scribe, scribe, imperator, quod placuerit, ceu coram tremendo Iudice illud idem lecturus." praefectus viros in praetorium abductos post dies duos, corpore extento, manibus et pedibus ligatis, acubus sufflxit, et versibus in eorum frontibus insculptis in exilium misit. et in exilio quidem moritur Theodorus, et sanctorum numero ascribitur. illustris vero Theophanes poeta ad Michaelis et Theodoraë tempora supersuit pro fide orthodoxa, id est orthodoxia instituenda plurimum contendens; qui postmodum metropolita Nicaenus

γονεν τῶν πραγμάτων ἀποκαταστάτων ἤδη πρὸς τὸ εὐσεβέ-
στερον.

Ἐπὶ αὐτοῦ ἔπαιε ἡ χρυσὴ τοῦφα Ἰουστινιανοῦ τοῦ λε-
γομένου Ἀγνουστέως. ἀμνημονούντων δὲ πάντων, καὶ πῶς
5 ἀνέλθοιεν διαλογιζομένων, εὐρέθη τις σκαλωτῆς τεχνίτης, καὶ
ἀνελθὼν ἐν τοῖς κεράμοις τῆς μεγάλης ἐκκλησίας βέλος ἀφῆ-
κεν μετὰ σχοινίου εἰς τὸν ἵππότην Ἰουστινιανοῦ, καὶ τοῦ βέ- B
λους παγέντος ἐκέισε αὐτὸς διὰ σχοινίου διαδραμῶν θάμβος
μὲν τοῖς ὁρῶσι παρέσχετο καὶ τὴν τοῦφαν προσήρμοσεν καὶ
10 τὴν τοῦ βασιλέως ἐπεσπάσατο εὐνοίαν, φιλοτιμηθεὶς παρὰ
τοῦ βασιλέως νομίσμασιν ἑκατόν.

Στέφει δὲ Θεόφιλος τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μιχαὴλ ἐν τῇ με-
γάλῃ ἐκκλησίᾳ. κατεσκεύασε δὲ ξενῶνα τὸν νῦν μὲν τὰ Θεο-
φίλου λεγόμενον. πρὸ δὲ τῆς αὐτοῦ τελευτῆς ὁ Θεομισῆς οὐ-
15 τος βασιλεὺς βουλὴν μεγίστην ποιησάμενος μετὰ τῶν ὁμοφρό-
νων αὐτοῦ περὶ Θεοφόβου τοῦ Πέρσου, ὡς ὅτι πολλὴν ἀγά-
πην ἔχουσιν καὶ πίστιν αὐτὸν οἷ τε ὑπ' αὐτὸν Πέρσαι, καὶ 38
μήπως ἐμοῦ τελευτήσαντος μελετήσωσι τυραννίδα κατὰ τοῦ C
ἐμοῦ παιδὸς νηπίου ὄντος καὶ τῆς γυναικὸς, ἀποστείλας ἀνή-
20 γαγεν Θεόφοβον εἰς τὸ παλάτιον καὶ εἶχε μετ' αὐτοῦ. βα-
ρυνθείσης δὲ τῆς νόσου καθείρξεν Θεόφοβον ἐν ταῖς καμά-
ραις τοῦ Βουκολέοντος. τῶν δὲ Περσῶν ἐπιζητούντων αὐ-
τόν, τί ἄρα γέγονεν, ἀποστείλας τῇ νυκτὶ ὁ βασιλεὺς Πιερῶ-

exstitit, rebus iam in meliorem statum et maiorem pietatem com-
positis.

Eius tempore ad Augustaeum statuæ Iustiniani aureus globus in
terram decidit; cunctisque anxiiis, et quomodo ad culmen illud conscenderent disceptantibus, artifex quidam scandularius iuventus est, qui magnæ ecclesiæ conscensis tegulis cum fune telum immisit in Iustiniani equum, infixoque ibidem telo ipse per funem excurrens stuporem cunctis spectantibus exhibuit, et globo reposito imperatoris animum sibi conciliavit, numismatis centum ab eo donatus.

Theophilus autem filium suum Michaellem in magna ecclesia coronavit; extruxitque hospitium recipiendis peregrinis, qui eius de nomine Theophili dicitur. ante mortem porro imperator ille deo exosus, maximo cum hominibus eiusdem sententiæ habito consilio de Persa Theophobo, ut nimirum ab ipsis diligeretur, eamque fidem, aiebat, ipsi praestant Persæ subditi, ut me defuncto adversus filium pueriles annos nondum excedentem et in uxorem meditentur tyrannidem: eam ob rem misit qui Theophobum in palatium adducerent, eumque secum habuit. morbo autem ingravescente Theophobum carcere inclusit in Bucoleonis fornicibus. Persis autem inquirentibus

νῶν τὸν τῆς Ἀγούστης ἀδελφὸν σὺν τῷ λογοθέτῃ ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν τοῦ Θεοφύβου. ἔπεισαν δὲ οὗτοι τοὺς Πέρσας ὡς μετὰ τοῦ βασιλέως ἐστὶν ἐν τῷ παλατίῳ. τοῦ δὲ βασιλέως δυσεντερία νόσῳ τὴν ψυχὴν κακῶς ἀπορρήξαντος, ἀπεκομίσθη τὸ δύστηνον αὐτοῦ σῶμα εἰς τοὺς ἀγίους ἀποστόλους. τὸ δὲ σῶμα τοῦ Θεοφύβου διὰ τοῦ Βουκολέοντος ἐξάγοντες λαθραίως διέσωσαν πλησίον τὰ Ναρσοῦ ἐν τῇ λεγομένῃ νῦν μονῇ τῆς Θεοφοβίας, καὶ τοῦτο ἐκεῖσε κατέθηκαν.

Μιχαήλ.

P. 457 Μιχαήλ ἐβασίλευσεν σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Θεοδώρᾳ ἔτη 10 δεκαπέντε, μόνος δὲ ἔτη 1, σὺν Βασιλείῳ δὲ ἔτος ἐν μῆνας τέσσαρας. ἡ δὲ Θεοδώρα οὕτως ἦν πιστὴ καὶ ὀρθόδοξος ὡς καὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἔτι περιόντος λάθρα ταύτην τὰς ἀγίας εἰκόνας τιμᾶν τε καὶ σέβασθαι· ἣτις γνώμη μὲν αὐτῆς, ὑποθήκη δὲ καὶ παραινέσει Θεοκτίστου κανικλείου καὶ 15 λογοθέτου ἐξελαῦναι τε τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πόλεως τὸν πατριάρχην Ἰωάννην, σύντεκνον αὐτῆς ὄντα, περιορίσασα τοῦτον ἐν τῷ Στενῷ εἰς τὸ Κλείδιον οὕτω καλούμενον. εἰσάγει δὲ τὸν ἐν ἀγίοις Μεθόδιον μοναχὸν ὄντα, καὶ πατριάρχην καθίστησιν. καὶ πάντας τοὺς ὑπὸ Θεοφίλου ἐξορισθέντας μοναχοὺς καὶ ἐπισκόπους ἐνώσασα, τὴν ὀρθόδοξον ἐβεβαίωσεν

quid de illo actum foret, misit imperator noctu Petronam Augustae fratrem cum logotheta, et Theophili caput amputari iussit. isti vero cum imperatore in palatio versari Persis denuntiaverunt. imperatore vero dysenteriae morbo animam misere proiciente, execrandum eius corpus ad sanctos apostolos delatum est. corpus autem Theophobi per Bucoleonem clam subductum in monasterium, Theophobiae nunc dictum, Narsetis aedi vicinum deportaverunt, et illud ibidem deposuerunt.

MICHAEL.

Michael una cum matre sua Theodora annos quindecim regnavit, solus decem, cum Basilio vero annum unum et menses quattuor. Theodora vero adeo fide rectisque in ecclesiam sensibus praestabat, ut eius viro adhuc superstitie sanctas imagines coleret et veneraretur. haec tum proprii animi motu, tum etiam suggestione et sententia Theoctisti caniceo praepositi et logothetae, ex ecclesia et urbe Iohannem patriarcham proprium compatrem in Clidii, monasterium ita dictum, ad Stenum exulem eiecerit. in eius locum Methodium monachum inducit et patriarcham instituit. monachis vero episcopis a

πίστιν καὶ τὴν ἑκκλησίαν εἰρήνευσεν. τῇ δὲ πρώτῃ κυριακῇ 39
 τῶν ἀγίων νηστειῶν ἀπέστειλεν Θεόκτιστον λογοθέτην κατὰ
 τῆς Κρήτης, ὃς ἀπελθὼν μετὰ πολλοῦ πλήθους καὶ στόλου
 μεγάλου σφόδρα μὲν ἐπτόησεν τοὺς Ἀγαρηνοὺς, σφοδρότερον
 5 δὲ αὐτὸς ἐπτοήθη, καὶ τὴν φυγάδα προεχειρίσατο, τὴν Ἀν- 40
 γούσταν μαθὼν ὡς ἄλλον βασιλεία προεχειρίσατο, ὅπερ με- C
 θόδῳ Σαρακηνῶν καὶ δωροληψία τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκπλήξαν
 αὐτὸν πέπεικεν πρὸς τὴν πόλιν ἐπανελθεῖν καὶ καταλιπεῖν τὸν
 στρατὸν μαχαίρας ἔργον τοῖς ἐν Κρήτῃ γενομένοις, οὕτω δὲ
 10 κακῶς ἐν Κρήτῃ φανείς . . . ὡς γὰρ ἐξελθὼν τότε κατὰ Ῥω-
 μανίας ὁ Ἀμὲρ ἐλήϊζετο τὸ πᾶν ἐν ποσὶ καὶ κατέστρεφεν, τὸν 41
 αὐτὸν πάλιν Θεόκτιστον ὡς πιστότατον καὶ οἰκειότατον ὄντα
 μετὰ δυνάμεως πολλῆς κατὰ τοῦ Ἀμὲρ Θεοδώρα καὶ Μιχαὴλ
 ἀπεστάλκασιν. καὶ παραγεγονῶς οὗτος καὶ πόλεμον προσβυ-
 15 λῶν τῷ Ἀμὲρ * * * * διὰ τὴν τοῦ λογοθέτου βαρῦτητα καὶ D
 ἀπερχείαν, ὧν εἷς ἦν Θεοφάνης ὁ ἐκ Φαργάνων, ἀνδρεία τε 42
 καὶ ῥώμη διαφέρων πολλῶν, ὃς ὕστερον λόγον ἀπαθείας λα-
 βῶν προσφεύγει τοῖς Χριστιανοῖς. ἤδη δὲ ὁ βασιλεὺς ἀνδρω-
 θεὶς ἐσχόλαζε τοῖς τε κνηγίοις καὶ ταῖς τῶν ἵππων ἀμίλλαις
 20 ἐν τῷ διαύλῳ τοῦ ἵππικοῦ καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀκαθαρσίαις. βου-
 λὴν οὖν ποιεῖται Θεοδώρα Ἀγγούστα μετὰ Θεοκτίστου λογο-
 θέτου δοῦναι γυναῖκα τῷ νιῷ αὐτῆς· ἔγνω γὰρ ὡς συνεφι-

11. τὸ πᾶν] πᾶν τὸ?

Theophilo in exilium missis postliminio revocatis, fidem orthodoxam firmavit et ecclesiae pacem restituit. ceterum prima sanctorum ieiuniorum dominica Theoctistum logothetam in Cretam misit. hic cum valido exercitu et ingenti classe profectus magnum Agarenis terrorem incussit. vehementius autem ipse territus est, Augustam urbe fugisse audiens, alio in imperatorem substituto; quod dolis et arte Saraceno- rum paratum fuit, muneribus videlicet ab eis qui in comitatu erant acceptis, qui vano hoc terrore incusso in urbem regredi et exercitum Agarenis Cretes incolis ceu gladii pabulum obiicere persuaserunt. ita per Cretam infelix visus. ameras autem profectio suscepta adversus Romaniam obvium quemque locum depopulabatur et vastabat. eundem porro Theoctistum ceu fidelissimum et dilectum cum valida exercitus manu adversus ameram Theodora et Michael miserunt. profectus ille et manibus cum amera consortis * * * * propter infensum in logothetam animum et inimicitias: quorum unus fuit Theophanes Pharganensis, virtute et robore plurimis praestans, qui postmodum securitatis fide accepta in Christianorum partes remeavit. imperator porro virilem ingressus aetatem venationibus et equorum certaminibus in Circi stadio aliisque imperis studiis vacabat. ceterum

λιώθη Εὐδοκίᾳ τῇ τοῦ Ἰγγερος, μισομένη τῷ λογοθέτῃ καὶ τῇ
 δεσποίνῃ σφοδρῶς δι' ἀναίδειαν. διὸ συζευγνύουσιν αὐτῷ Εὐ-
 P. 458 δοκίαν τὴν τοῦ Δεκαπολίτου, μεθ' ἧς στεφανοῦται ἐν τῷ ἁγίῳ
 Στεφάνῳ τῷ εἰς τὴν Δάφνην, γενομένου τοῦ πάσιου εἰς τὴν
 Μαγναύραν, τῆς δὲ συγκλήτου ἀνακλιθείσης ἐν τοῖς δεκαεννέα 5
 κουβίτοις. μετὰ δὲ μικρὸν ὁ τῶν Βουκελλαρίων στρατηγὸς
 ἤγαγεν ἵππον τῷ βασιλεῖ Θυμοειδῇ καὶ γενναῖον. ὁ δὲ τοῦ-
 τον τῷ ἵππικῷ βουλόμενος ὑποζεῦξαι ἠβούλετο καταμαθεῖν
 τοῖς τε ὀδόντας, ἐξ ὧν τῶν ἐτῶν ἡ ποσότης διαγινώσκεται.
 τοῦ δὲ ἵππου θρασυνομένου καὶ σκιρτῶντος ἦν ἀχθόμενος διὰ 10
 τοῦτο ὁ βασιλεὺς ὡς μηδενὸς εὐπορῶν γενναιότητος τὸν ἵπ-
 πον ἐξημερώσαντος. ὡς οὖν ἤχθετο, παρῶν ὁ Θεοφιλίτζης
 Β' ὅτι δὲ ἔχω νεώτερον ἐμπειρότατον καὶ ἀνδρεῖον εἰς τοὺς ἵπ-
 πους, οἷον ἐπιζητεῖ ἡ βασιλεία σου, τοῦνομα Βασίλειον. τοῦ
 δὲ βασιλέως ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν κελεύσαντος, ἀπειτάλη κοι- 15
 τωνίτης ἐν τῇ σιδηρᾷ πύλῃ, καὶ τὸν Βασίλειον εὐρῶν μετὰ
 σπουδῆς ἤγαγεν πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ κελευσθεὶς τὸν ἵππον
 κρατῆσαι τῇ μὲν μιᾷ χειρὶ τὸν χαλινὸν κρατήσας, τῇ δὲ ἐτέ-
 ρᾳ τοῦ ὠτός δραξάμενος εἰς ἡμερότητα προβάτου μετέβαλεν.
 ὃ ἄρσθεὶς καὶ θεραπευθεὶς ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν τῷ Ἄν- 20
 δρέᾳ ἐταιριάρχῃ τοῦ εἶναι εἰς τὴν ἐταιρίαν καὶ δουλεύειν ἐν
 τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.

Theodora Augusta uxoris filio suo providendae cum Theocisto logo-
 theta consilium habuit; noverat quippe cum Eudocia Ingeris filia, lo-
 gothetae et imperatrici propter impudicitiam vehementer exosa, fa-
 miliaritatem contraxisse. eam ob rem Eudociani Decapolitae filiam
 ei matrimonio coniungit, cum qua in aede S. Stephani, quae ad Daph-
 nem, corollas nuptiales subiit, thalamo ad Magnauram posito, senatu
 ad novemdecim accubita recumbente. modico post Buccelariorum dux
 equum animosum et nobilem obtulit imperatori. ille equi ad Circen-
 ses ludos mittendi cupidus, dentes quibus equorum aetas dignoscitur
 et annorum numerum explorare moliebatur. equo vero ferociente et
 calcitrante angebatur imperator, generosi sessoris expertus, qui equum
 redderet mansuetum. anxio itaque imperatori adest proximus Theo-
 philitzes. "est mihi" inquit "peritissimus iuvenis et generosus equis
 subigendis, qualem imperium tuum expetit, idoneus, cui nomen Bas-
 silius." imperatore advocari iubente, ex cubiculariis unus ad ferream
 portam missus est, qui Basilium inventum cum festinatione ad impe-
 ratorem adduxit. ille equum tenere iussus, manu quidem frenum
 apprehendit, altera vero aurem capiens ad ovium mansuetudinem adegit;
 quo delectatus et gavisus imperator Basilium Andreae hetaeriarcae,
 ut comitatu aligeretur et equis subserviret, commendavit.

Ἄναγκαῖον δὲ ἡγησάμην διηγῆσασθαι περὶ τοῦ αὐ- C
 τοῦ Βασιλείου τὴν τε ἀνατροφὴν καὶ ὄθεν ἐστίν. ὁ αὐ-
 τὸς γεννᾶται ἐν Μακεδονίᾳ ἐν τοῖς χωρίοις Ἀδριανουπό-
 λεως ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Ραγκάβε, πατρὸς Ἰγνα-
 5 τίου τοῦ πατριάρχου. ἐπὶ τούτου ἐξῆλθεν ὁ Κροῦμμὸς ἄρ-
 χων Βουλγαρίας κατὰ τῶν Χριστιανῶν· καὶ τραπεῖς Μι-
 χαὴλ, καὶ Λέων Ἀρμένης τυραννήσας αὐτὸν καὶ βασιλεύσας,
 ἐλθὼν Κροῦμμὸς περιεκύκλωσεν τὴν πόλιν· λογχευθεῖς δὲ
 10 ὑπὸ Λέοντος τοῦ Ἀρμένη καὶ ὑποστρέφων ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ
 ἐπεμψεν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα ἀφελόμενος τὰ ἐκεῖσε χαλκᾶ
 ζῶδα. ἀπελθὼν δὲ καὶ ἐν Ἀδριανουπόλει παρέλαβεν αὐτήν, D
 καὶ μετέστησεν ἀνδρῶν χιλιάδας δώδεκα χωρὶς γυναικῶν,
 καὶ τούτους κατέφκισεν μέχρι τοῦ Δανουβίου. ἐν δὲ ταῖς
 15 ἡμέραις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἦν στρατηλάτης ἐν Μακεδο-
 νίᾳ ὁ Κορδύλης προσαγορευόμενος· εἶχεν δὲ καὶ υἱὸν Βάρ-
 δαν ὀνόματι, ἠνδρωμένον πάνυ, ὃν κατέλιπεν ἀντ' αὐτοῦ ἄρ-
 χειν τῶν Μακεδόνων τῶν ὄντων πέραν τοῦ ποταμοῦ τοῦ Δα-
 νουβίου. αὐτὸς δὲ μετὰ μηχανῆς τινὸς εἰσῆλθεν εἰς Θεόφι-
 λον. ὃν δεξάμενος χαίρων, καὶ γνοὺς ὃ θέλει, ἀπέστειλεν
 20 πλοῖα ἀναλαβέσθαι αὐτοὺς καὶ ἐλθεῖν ἐν τῇ πόλει. ἦν δὲ
 ἄρχων Βουλγαρίας Βαλδίμερ, ἕγγονος Κρούμμου, πατὴρ Συ-
 μεῶνος. ἐποίησαν δὲ βουλὴν ὁ λαὸς σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις p. 159

7. λογχευθεῖς?

De Basilio vero quae fuerit eius educatio, et unde fuerit ortus, enarrare necessarium duxi. is Macedoniam habuit patriam in Adrianopoleos pagis, sub Michaelis Rangabe, Ignatii patriarchae parentis imperio. eius tempore Crummus Bulgariae princeps adversus Christianos arma movit, et Michaele in fugam verso, Leoneque Armenio subinde tyrannidem arripiente et imperante, profectus Crummus urbem obsedit. a Leone autem Armenio telo petitus et in Bulgarium reversurus, misit qui ad S. Mamantis loca praedas agerent et animalia aerea ibidem posita raperent. inde Adrianopolim declinans armorum vi cepit, et virorum milia duodecim absque mulieribus transtulit, et eos ad Danubium iussit habitare. tempore deinde Theophili imperatoris erat magister militiae Cordyles nominatus in Macedonia. is habebat filium Bardam nomine et virili aetate provectum, quem vice sua Macedonibus trans Danubii fluminis ripas habitantibus dominari reliquit. ipse quodam invento et arte ad Theophilum accessit; quem gaudens excepit, et eo quod expetebat cognito, ut navigia consequerentur et in urbem redirent, mandavit. erat porro Baldimer Bulgariae princeps, Crummi nepos et pater Simeonis. captivorum vero turmae de reditu in Romaniam cum uxoribus et filiis inierunt consilium, et Michaele

ἔξελθεῖν ἐν Ῥωμανίᾳ. ἔξελθόντος δὲ Μιχαὴλ Βουλγάρου ἐν
 Θεσσαλονίκῃ, ἤρξαντο διαπερᾶν σὺν ταῖς ὑποστάσεσιν αὐτῶν.
 43 μαθὼν δὲ ὁ κόμης τοῦτο ἀντεπέρασεν πολεμῆσων αὐτοὺς.
 ἀπογόντες οὖν οἱ Μακεδόνες ἐποίησαν κεφαλὴν τὸν τε Τζάν-
 τζην καὶ τὸν Κορδύλην, καὶ συμβαλόντες πόλεμον ἀπέκτειναν 5
 πολλοὺς, τινὰς δὲ καὶ ἐκράτησαν. οἱ δὲ μὴ δυναθέντες πε-
 ρᾶσαι Βούλγαροι περιεργύησαν τοῖς Οὐγγροῖς, ἀναγγείλαντες
 αὐτοῖς πάντα τὰ τῶν Μακεδόνων. ἦλθον δὲ καὶ τὰ πλοῖα
 τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ ἀναλαβέσθαι αὐτοὺς καὶ ἀναγαγεῖν ἐν
 Βτῆ πόλει. παρευθὺ οὖν ἀνεφάνησαν Οὐννοὶ τῇ πλήθει ἄπει- 10
 ροὶ. οἱ δὲ ἰδόντες αὐτοὺς μετὰ δακρύων ἐβόων λέγοντες “ὁ
 θεὸς τοῦ ἁγίου Ἀδριανοῦ, βοήθει ἡμῖν,” καὶ παρατίσσαντο
 πρὸς συμβολὴν πολέμου. οἱ δὲ Τυρκοὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς
 “δοτε ἡμῖν τὴν ὑπαρξίν ὑμῶν πᾶσαν καὶ ἀπέλθετε ὅπου βού-
 λεοθε.” οἱ δὲ τοῦτο οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ παρατεταγμένοι 15
 ὑπῆρχον ἐν τρισὶν ἡμέραις, καὶ τῇ τετάρτῃ ἤρξαντο εἰς τὰ
 πλοῖα αὐτῶν εἰσερχεσθαι. θεασάμενοι δὲ τοῦτο οἱ Τυρκοὶ
 συνέβαλλον πόλεμον ἀπὸ ὥραν πέμπτην μέχρις ἑσπέρας· καὶ
 C τραπὲν τὸ ἔθνος κατεδίωκον αὐτοὺς οἱ Μακεδόνες. καὶ τῇ
 ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ βουλομένων αὐτῶν ἀναχωρῆσαι, ἀνεφάνησαν 20
 πάλιν Οὐννοὶ πρὸς τὸ πολεμῆσαι αὐτοὺς. ἀναστὰς δὲ Μακε-
 δόνων ἕτερος, Λέων ὀνόματι, ἐκ γένους τῶν Γημοσιτῶν, ὅς
 μετὰ ταῦτα γέγονεν ἐταιριάρχης, καὶ ἕτεροὶ ὀνομαστοὶ τῶν

Bulgaro versus Thessalonicam profecto cum facultatibus suis traicere ceperunt. quod cum rescisset Comes, in adversam fluminis ripam transiit, bellum illaturus. Macedones re desperata Tzantzem et Cordylem sibi duces praeficiunt, et conserto praelio quosdam occiderunt, quosdam etiam captivos abduxerunt. Bulgari qui traicere non potuerunt, res a Macedonibus gestas annuntiaturo, ad Hungaros deflexerunt. interim navigia ab imperatore missa captivosque susceptura, ut in urbem deveharent, appulerunt, et una pariter Hunni numero infiniti adventare visi sunt. Macedones iis conspectis cum lacrimis vociferabantur, dicentes “deus sancti Adriani, succurre nobis;” et ad belli pugnam se praepararunt. Turci vero dicebant “supellectilem omnem vestram tradite, et quo desideratis abite.” non consenserunt illi, verum diebus continuis tribus ad praelium parati consistebant: quarta vero navigia conscenderunt. eo cognito Turci ab hora diei quinta ad vesperam usque praelium inierunt, eorumque gens fugantibus Macedonibus terga dedit. insequenti die discessum illis aggredientibus, Hunni rursus ad praelium dispositi apparuerunt. Macedonum vero quidam nomine Leo, ex Gemostorum genere, qui deinde heteriarches fuit, sumptis animis se opposuit; adiunctique alii Macedonum prae-

Μακεδόνων ἔτρεψαν αὐτοὺς καὶ ἐξήλασαν, καὶ ὑποστρέψαν-
 τες εἰσῆλθον εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἀπεσώθησαν πρὸς τὸν βασι-
 λέα, καὶ φιλοτιμηθέντες παρ' αὐτοῦ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Μα-
 κεδονίαν, εἰς τὴν ἰδίαν χώραν. ἦν δὲ τότε Βασιλείος νεανίας
 5 ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐλθὼν· ἐποίησε δὲ ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ
 ἐπὶ Λέοντος τοῦ βασιλέως καὶ Μιχαὴλ τοῦ Ἀμορροῖου, καὶ D
 εἰσῆλθεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ βασιλέως, ὡς εἶναι τὰ ἔτη αὐτοῦ
 ἔτη εἴκοσι πέντε. ἀποκατασταθεὶς δὲ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ προσ-
 εκολλήθη δουλεύειν στρατηγῷ Μακεδονίας τῷ ἐπιλεγόμενῳ
 10 Τζάντζῃ, καὶ μηδὲν παρ' αὐτοῦ ὠφεληθεὶς μέχρι τῆς Χρυ-
 σῆς πόρτης. εἰσελθὼν δὲ κεκοπιασμένος ἀπὸ τῆς ὁδοπορίας
 (κυριακὴ γὰρ ἦν, καὶ ὁ ἥλιος πρὸς δυσμὰς) ἀνεκλίθη ἐν τῷ
 πεζουλίῳ τοῦ ἁγίου Διομήδους· καθολικὴ γὰρ ἦν τότε ἡ
 ἐκκλησία, ἔχουσα προσμονάριον ὄνοματι Νικόλαον. τῇ δὲ
 15 νυκτὶ ἐκεῖνη ἐκάλεισεν θεία φωνὴ τὸν προσμόναριον, λέγουσα
 “ἐγερθεὶς εἰσάγαγε εἰς τὸ εὐκτήριον τὸν βασιλέα.” ὁ δὲ
 ἐγερθεὶς, οὐδένα εὔρας πλὴν αὐτὸν τὸν Βασιλείον κείμενον
 ὡς πένητα, καὶ ἐπιστραφεὶς ἔκλεισεν τὸν πυλῶνα καὶ ἀνέπεσεν. P. 460
 καὶ εὐθέως μετὰ ἡορφαίας τις δέδωκεν αὐτῷ εἰς τὴν πλευρὰν
 20 αὐτοῦ, λέγων “ἐξελθὼν εἰσάγαγε ὃν βλέπεις ἔσωθεν τοῦ πυλῶ-
 νος κείμενον· οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεύς.” ἐξελθὼν οὖν μετὰ σπου-
 δῆς σύντρομος, καὶ εὐρὼν Βασιλείον μετὰ τῆς πῆρας καὶ τῆς
 ῥάβδου εἰσῆγαγεν ἔσωθεν τῆς ἐκκλησίας. καὶ τῇ δευτέρᾳ

cipui adversarios in fugam verterunt, et impetum in eos fecerunt, ac
 tandem reversi naves, imperatorem adituri, repetierunt incolumnes, et
 humane ab eo recepti in Macedoniam patriam sibi propriam regressi
 sunt. erat autem Basilius aetate juvenili florens, e captivitate redux,
 in qua Leonis imperatoris et Michaelis Amorii toto tempore perman-
 sit, et Theophilo imperante rediit; adeoque auni eius numerabantur
 viginti quinque. patriae propriae restitutus Macedoniae duci, cogno-
 minato Tzantzi, obsequium redditurus adhaesit; a quo nihil lucratus
 urbis regiae experiri cupiens ubertatem, ad eam profectus est, et
 ad Chrysen usque portam pervenit. ex itinere porro fatigatus (erat
 autem dominica dies, et iam sol ad occidentem vergebat) recubuit in
 exedra ad S. Diomedis. erat templum illud aedes sacra publica, viris
 et mulieribus communis, quae mansionarium nomine Nicolaum habe-
 bat. nocte illa mansionarium appellavit divina vox, dicens “exurgens
 induc imperatorem in oratorium.” ille strato relicto praeter Basillum
 pauperum more iacentem nullum reperit, regressusque valvas occlusit
 et recubuit. protinus ictum gladio impexit quidam ad latus, dicens
 “egressus introduc quem vides extra ianuam iacentem: hic est impe-
 rator.” egressus ille festinus ac tremens Basillum cum pera et ba-

ἡμέρᾳ ἀπελθὼν εἰς τὸ λουτρὸν ἥλλαξεν αὐτόν, καὶ ἐλθὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐποίησεν ἀδελφοποίησιν· καὶ συνηφραίνοντο ἐν ἀλλήλοις. ὁ δὲ αὐτὸς Νικόλαος εἶχεν ἀδελφὸν ἰατρόν, ὃς ἐδούλευεν τὸν Θεοφιλίτζην. ἐλθὼν δὲ κατὰ τύχην ὁ ἰατρός
 B πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἰδὼν τὸν Βασίλειον καὶ θανμάσας 5
 τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, εἶπεν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ “πόθεν ἐστὶν οὗτος;” ὁ δὲ ἀναγγέλλει αὐτῷ πάντα, καὶ παρήγγειλεν φυλάξαι τὸ μυστήριον. καθεζομένου δὲ τοῦ ἰατροῦ ἐπὶ τραπέζης μετὰ τοῦ Θεοφιλίτζη, καὶ τούτου καθ’
 10 ἑαυτὸν ἀναλογισαμένον καὶ εἰπόντος ὅτι οὐ δύναμαι εὐρεῖν 10
 ἐπιτήδειον ἄνθρωπον εἰς τοὺς ἵππους, ἀναστάς ὁ ἰατρός εἶπε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνδρείας τοῦ Βασιλείου, καὶ ὅτι τοιοῦτός ἐστιν οἷον ἐπιποθεῖς καὶ ζητεῖς. ἀποστείλας οὖν
 44 μετὰ σπουδῆς ἤγαγεν αὐτόν. θεασάμενος οὖν αὐτὸν ἐπιάγου-
 C ρον καὶ μεγάλην κεφαλὴν ἔχοντα ἐπέθηκεν Κεφαλᾶν, καὶ ἔδω- 15
 κεν τοῦτον τοῦ δουλεύειν τοὺς ἵππους. ὡς οὖν προεῖρηται, διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν δέδωκεν αὐτὸν Μιχαὴλ τῷ βασιλεῖ. ἕως ὧδε τὰ περὶ ἀνατροφῆς τοῦ Βασιλείου.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν αὐτὸν Βασίλειον εἰσαγαγὼν εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ ὡς χαίρων “δεῦρο, ἴδε, μήτηρ, οἷον ἄγουρον νῦν 20
 20 ἐπελαβόμεν.” ἡ δὲ ἐξελθοῦσα καὶ τοῦτον ἰδοῦσα ἀπεστράφη, εἰποῦσα τῷ νιάῳ αὐτῆς “οὗτός ἐστι, τέκνον μου, ὃ μέλλων τὴν

culo repertum intra ecclesiam admisit. postero vero die ad balneas deducto vestes mutandas obtulit, et palam in ecclesia fraternam societatem cum eo iniit. itaque invicem collaetati sunt. ceterum Nicolaus ille habebat fratrem medicum Theophilitzis obsequio mancipatum. medicus fratrem invisurus forte veniens conspexit Basilium, et corporis proceritatem roburque miratus, fratri dixit “unde est ille?” ipse cunctis de illo expositis secretum observare praecepit. sedente deinceps cum Theophilitze ad mensam medico, profunda cogitatione abductus Theophilitzes dixit “equis curandis hominem reperire nequeo.” medicus occasione data de Basillii robore domino enarravit “eiusmodi est qualem expetis et quaeris.” mittens igitur festinanter abduxit illum, invenemque agrestem et magnum eius caput demiratus Cephalae nomen imposuit, equosque tradidit curandos. ut igitur supra dictum est, hanc ob causam obtulit illum Michaeli imperatori. huc usque de Basillii educatione.

Imperator vero Basilium in regiam inducens, matri suae velut laetabundus dixit “adesdum: vide, mater, qualem masculum in praesenti, nactus sim.” egressa et eum conspicata retro versa est, filio suo dicens “hic est, fili mi, qui genus postrum deleturus est.” ille

γενεάν ἡμῶν ἀφανίσαι.” ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπέισθη τῇ ἰδίᾳ μη-
τρὶ τῇ λεγούσῃ, ἣ ἤκουσεν αὐτῆς.

Ἐτελεύτησεν δὲ ὁ ἐν ἀγίοις πατριάρχης Μεθόδιος, καὶ
χειροτονεῖται ἀντ’ αὐτοῦ Ἰγνάτιος υἱὸς Μιχαὴλ τοῦ κουροπα-
5 λάτου. τῶν δὲ Βουλγάρων ἐπιδρομὰς ποιούντων ἐν Θράκῃ
καὶ Μακεδονίᾳ, καὶ ληΐζομένων τὰ τοιαῦτα θέματα, ἡ Θεο-
δώρα ταξιατῶνα ἐποίησατο, οὐ ἐκ τῶν κάστρων Βουλγαρίας
ἐπιτιθέμενοι σκοράδην καὶ κατ’ ὀλίγους κουρσεύοντες ἐφό-
νευον τούτους καὶ ἡγχαλωτένον, ὥστε ὑποταγῆναι τοὺς Βουλ-
10 γάρους ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. Βάρδας δὲ ὁ Καῖσαρ συνεφιλιώθη
Δαμιανῷ πατρικίῳ καὶ παρακοιμωμένῳ, ὁ δὲ βασιλέα κρατή-
σας ἔπεισεν τοῦ εἰσελθεῖν Βάρδα ἐν τῇ πόλει· ὃς διὰ δώ-
ρων τοὺς τοῦ βασιλέως οἰκειοὺς διαδεξάμενος ἅμα τῷ παρα-
κοιμωμένῳ ᾤρισθη προέρχεσθαι εἰς τὸ παλάτιον. οἰκειωσά-
15 μενος δὲ καὶ Θεοφάνην πρωτοσπαθάριον ὡς ἡνδρειωμένον,
τὸν ἐπιλεγόμενον Φαλγάνον, βουλὴν ποιούσι μετὰ Δαμιανὸν P. 461
τοῦ ἀνελεῖν τὸν Θεόκτιστον τὸν κανίκλην. πεισθεῖς δὲ καὶ ὁ
βασιλεὺς ὑπὸ Δαμιανοῦ ἐπὶ τούτῳ συνήνεσεν καὶ αὐτὸς γε-
νέσθαι τοῦτο· ἔλεγεν γὰρ ὁ Βάρδας τῷ Δαμιανῷ ὅτι ἕως
20 ἐστὶ Θεόκτιστος μετὰ τῆς Ἀγούστης, οὐκ ἄρξει οὐδὲ ἐξου-
σιάσει ποτὲ ὁ βασιλεὺς. ὁ δὲ Θεόκτιστος ἀπελθὼν ἐν τῷ
λούσματι τῶν Ἀρροβίνδου, ὡς ἔθος ἦν αὐτῷ, εἶτα ἐλθὼν εἰς

8. κουρσεύοντίας?

praedictione non suasus propriae matri vaticinanti aurem non prae-
buit nec morem gessit.

Mortuus est autem sanctus patriarcha Methodius, et Ignatius Mi-
chaelis curopalatae filius in eius locum suffectus. Bulgari autem fac-
tis per Thraciam et Macedoniam excursionibus provincias illas de-
vastabant. Theodora in adversum praesidia disposuit. milites porro
ad Bulgariae castra positi, Bulgarios per globos et cohortes aggressi,
per eorum regionem depraedabantur; et his occisis, aliis in captivi-
tatem abductis, Bulgarios et eorum regionem reddidere subiectam.
Bardas autem Caesar Damiano patricio et accubitori amicitia iunctus
est. hic imperatoris compos factus, ut Bardas in urbem induceretur
suasit; qui muneribus imperatoris domesticos sibi concilians, una cum
accubitore in palatium ingredi iussus est. Theophane porro proto-
spathario velut generoso (dicebatur is Phalganus) sibi ascito, Damia-
no quoque vocato, consilium ineunt de Theoctisto caniclei praepo-
sito tollendo. imperator a Damiano suasus consensum dedit, et ut
hoc fieret approbavit. dicebat enim Bardas Damiano “quamdiu cum
Augusta stat Theoctistus, nec imperium nec potestatem obtinebit un-
quam imperator.” Theoctistus autem in Arabindi balneis lotus, pro-

τὰ Ἀσκηρητῖα κρατῶν τὰς ἀναφορὰς εἰσηλθεν εἰς τὸ Λαυσιακόν· καὶ περιβλεψάμενος εἶδεν Βάρδαν καθεζόμενον ἔμπροσθεν Βκτον. καὶ τυραχθεὶς σφοδρῶς ἔφη ὅτι ἐγὼ εἰσελθὼν εἰς τὴν Ἀγούσιαν πάλιν ἐκδιώκω αὐτόν. εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρολόγιον προῦπήντησεν αὐτῷ Μιχαὴλ ἄμα Δαμιανῷ, καὶ οὐκ εἴασεν εἰσελθεῖν πρὸς Θεοδώραν, ἀλλ' ἐκελεύσθη μετ' ὀργῆς ἀνοῦξαι τὰς ἀναφορὰς καὶ ἀναγνῶναι ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ ἄκοντα τοῦτο ποιήσαντα ἀντέστρεψεν αὐτόν εἰς τοῦπίσω ἔξελθεῖν. ὁ δὲ πικρῶς δακρύων καὶ ὀλοφυρόμενος ἔξηλθεν. συνήντησε δὲ αὐτῷ Βάρδας κατὰ τὸ Λαυσιακόν, καὶ ἤρξατο κατὰ κόρης παίειν αὐτόν καὶ τίλλειν τὰς τρίχας αὐτοῦ. ἰδὼν δὲ ὁ δρουγγάριος τῆς βίγλας ὁ Μανιάκης ἀναστὰς ἀντέλεγεν τῷ Βάρδα μὴ τύπτειν τὸν λογοθέτην. ὁ δὲ Βάρδας ἀποκριθεὶς κελεύσει τοῦ βασιλέως τοῦτο ποιεῖν. ἀνεφάνη δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς τῇ βουλῇ τοῦ Δαμιανοῦ, καὶ τοῦτον ἰδὼν Βάρδας ἄμα τῷ Θεοφάνῃ τῷ Φαλαγάνῳ, ἄφαντες τὸν λογοθέτην σφάζουσιν αὐτόν καὶ μεληδὸν κατακόπτουσιν εἰς τὰ Σκύθα. τοῦτο μαθοῦσα παρὰ τοῦ παπίου Θεοδώρα, ἔξελθοῦσα κατὰ τοῦ Μιχαήλ, ὡς εἰκός, ἠγανάκτησεν· καὶ τοῦ βασιλέως παντὶ τρόπῳ μηχανωμένου τὴν μητέρα ἔξιλιώσασθαι, αὕτη ἀπαρηγόρητος ἔμεινεν, μήτε τὴν ὀργὴν ὑφιεμένη μήτε παραμυθουμένη τισίν. ὅθεν μεταβαλὼν ὁ βασιλεὺς, ὥσπερ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν γνῶμην, οὕτω δὴ καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐνέργειαν, τοσοῦτοις

ut solebat, deinde in Secretum se recipiens, relationum libellos manibus tenens Lauziacum ingressus est, et hinc inde circumspiciens Bardam sedentem et sumptuose vestitum vidit; vehementerque turbatus dixit "ingressus ad Augustam rursus hominem eiciam et deturbabo. "ei vero ad horologium progresso Michael cum Damiano venit obviam, nec ad Theodoram ingredi permisit, sed libellos aperire et coram legere cum furore imperavit. id vero exequentem domum regredi et retro abire praecepit. ille amare flens et eiulans discessit ad Lauziacum. porro Bardas occurrit, colaphisque ad genas incessere et capillos eius vellere. eo conspecto drungarius excubiarum Maniaces Bardae assistebat, et ne logothetam percuteret in adversum monebat. Bardas imperatoris iussu id se facere respondit. tunc imperator ex Damiani consilio in medium se protulit, eoque viso una cum Theophane Phalmano logothetam hinc inde impetituram ad Scyla occisum membratim minutimque dividunt. quod cum a papia didicisset Theodora, progressa adversus Michaellem, prout aequum erat, indignata est; et imperatore modis omnibus placare moliente, nullum ipsa solamen admisit, neque iram relaxavit aut leniit dolorem; ex quo imperator in alium mutatus, ut priorem animum et consi-

τρόποις λυπεῖν αὐτὴν κατηπείγεται ὅσοις πρὸ τούτου θεραπεύειν D
 ἐσχηματίζετο. καὶ δὴ τὰς μὲν ἀδελφὰς αὐτοῦ Θεόκλιαν Ἀνα-
 στασίαν καὶ Ἄνναν ἐξώθει τοῦ παλατίου, καταγαγὼν εἰς τὰ
 5 Καριανοῦ, Πουλχερίαν δὲ ὡς ἡγαπημένην τῇ μητρὶ ἀπέστει-
 λεν ἐν τῇ μονῇ τῶν Γαστριῶν· εἶθ' οὕτω μετ' ἐλίγον ἐνώσας
 πάσας ἐν τῇ μονῇ τῶν Γαστριῶν ἀπέκειρεν. ὑπὸ δὲ τῆς συγ-
 κλήτου πάσης εὐφημισθεὶς μόνος αὐτοκρατορεῖ, καὶ προβάλλεται
 Βάρδαν μάγιστρον καὶ δομέστικον τῶν σχολῶν. μὴ
 διαλλαττομένης δὲ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἔχθρα ὑπῆρχεν ἀναμε-
 10 ταξὺ αὐτῶν ἄσπονδος. ὁ δὲ αὐτὴν καταγαγὼν εἰς τὸ μονα-
 στήριον τὸ οὕτω τὰ Γαστρία καλούμενον ἀπέστειλεν, ἧτις
 ἀθυμία μετεωρισθεῖσα τὸν νοῦν ἀνάξιαν ἑαυτὴν συσκευάζει
 βουλήν κατὰ Βάρδαν, βουλομένη σὺν πολλῶν καὶ ἄλλοις κοι- P. 462
 νωνὸν καὶ τοῦ βασιλέως τὸν πρωτοστράτορα ὅπως ὑποστρέ-
 15 φοντα Βάρδαν ἀπὸ τοῦ προαστείου αὐτοῦ ἀναιρήσωσιν αὐ-
 τόν. ὧν ἡ μελέτη πρὸ τοῦ ἔργου φανερωθεῖσα κατ' αὐτῶν
 ἐκείνων τῶν μελετησάντων τὸ κακὸν ἐξενήνοχεν· φωραθέντες
 γὰρ καὶ κατασχεθέντες ἐν τῇ Σφενδόνη τὰς κεφαλὰς ἀπετμή-
 θησαν. καὶ προβάλλεται τὸν Βασίλειον Μιχαὴλ ἀντὶ τοῦ τε-
 20 λευτήσαντος πρωτοστράτορα, ὁμοίως καὶ Βάρδαν θεῖον αὐτοῦ
 κουροπαλάτην. ἔπεσε δὲ τότε κόνις ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατενε-
 χθεῖσα ἐπὶ τοὺς κεράμους αἱματώδης πλήρης. καὶ πολλοὶ

13. βουλευομένη?

19. βασιλέα P

lium, ita corporis habitum factaque nova induit, ut tot modis eam
 contristare contenderet, quot rationibus eam colere prius simularet.
 ac sorores quidem suas, Theclam Anastasiam et Annam, ad Cariani
 aedes deductas palatio eiicit: Pulcheriam velut matri dilectam in
 Gastriorum monasterium delegavit. paulo post vero cunctas in unum
 collectas in eodem Gastriorum monasterio in monachas detondit. a
 senatu deinde faustis acclamationibus exceptus imperium nullo con-
 sorte solus gessit, et Bardam magistrum scholarumque domesticum
 instituit. cum matre vero nondum reconciliata inimicitiae interces-
 serunt perpetuae. ipse aula eiectam in monasterium, cui Gastria no-
 men, demisit. ipsa animi moerore extra se facta et abrepta, propo-
 situm matre indignum induit; et adversus Bardam cum pluribus con-
 silium iniit, cuius participes et alios fecit et imperatoris protostrato-
 rem, ut nimirum Bardam e suburbano redeuntem interimere. con-
 silium, antequam perficeretur opere in lucem detectum, in caput eo-
 rum qui facinus fuerant meditati periculum transtulit, in suspicionem
 siquidem venientes et comprehensi ad Circi metam capitibus truncati
 sunt. imperator vero demortui vice Michaellem protostratorem insti-
 tuit, Bardamque pariter avunculum curopalatem. tunc temporis pul-

Βεῦρισκον λίθων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἢ κήποις ἐρυθροῖς ὡς αἷμα. προβάλλεται δὲ Μιχαὴλ Ἀντίγονον τὸν υἱὸν Βάρδα δομῆστικον τῶν σχολῶν· τὸν δὲ ἕτερον υἱὸν αὐτοῦ δοῦς γυναῖκα, 45 εἰς ἣν καὶ ἐλοιδορεῖτο, προβάλλεται αὐτὸν μονοστράτηγον εἰς τὰ δυτικὰ θέματα, τελευτήσαντος αὐτοῦ ἐκεῖσε. μετ' ὀλίγον 5 δὲ τῇ τετάρτῃ τῆς διακαινησίμου προβάλλεται Μιχαὴλ Βάρδαν θεῖον αὐτοῦ Καίσαρα, ὃς ἐπὶ ἄρματος ἐποχηθεὶς ἔδωκεν ὑπατείαν τῇ μέσῃ.

Ἐξῆλθεν δὲ καὶ ὁ Ἀμέρ καὶ κατῆλθεν μέχρι Σινώπης, ληϊσάμενος πάντα τὰ τῶν Ῥωμαίων. ἐκστρατεύσας δὲ Μι- 10 χαὴλ ἅμα Βάρδα Καίσαρι κίνησιν ποιῆ κατὰ Μιχαὴλ ἄρχοντος Βουλγαρίας διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης, μαθὼν τὸ τῶν C Βουλγάρων ἔθνος λιμῷ τῆκεσθαι. οἱ δὲ Βούλγαροι τοῦτο μαθόντες ὡς ἤχῳ βροντῆς ὑπεκλίθησαν, καὶ πρὸ τῶν ἀγώνων καὶ τῆς μάχης περὶ τῆς νίκης ἀπέγνωσαν, καὶ Χριστιανοὶ 15 γενέσθαι καὶ ὑποτάττεσθαι τῷ βασιλεῖ καὶ Ῥωμαίοις ἤτήσαντο. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν ἄρχοντα αὐτὸν βαπτίσας καὶ δέξάμενος ἐπιτέθεικεν αὐτῷ τὸ ὄνομα, τοὺς δὲ μεγιστάνους αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει εἰσαγαγὼν ἐβάπτισεν πάντας. ἔκτοτε γινομένης εἰρήνης βαθείας τὸν Ἀμέρ πάλιν ἐξελθόντα κατὰ Ῥωμανίας, 20 στρατηλάτης ὢν τῆς ἀνατολῆς Πετρωνῦς καὶ Νάσαρ τῶν Βουκελλαρίων, λοχήσαντες τὴν ὁδὸν τῆς ὑποστροφῆς αὐτοῦ, D συναντῶσιν αὐτῷ εἰς τὸν Λαλακάωνα, καὶ συμβολῆς γενομέ-

vis e caelo decidit, et in tectorum tegulas sanguineo colore infectus dilapsus est. plures in viis et hortis lapides sanguinis instar rubros reppererunt. Michael autem Antigonum Bardae filium creat scholarum domesticum: alteri vero filio locata coniuge, cuius nomine male audiebat, supremi ducis in Occidentalia themata dignitatem confert: qui etiam ibi vitam finiit. modico post, feria paschatis quarta, Michael Bardam avunculum promovet Caesarem; qui curru per mediam urbem vectus munera sparsit in populum.

Egressus autem Saracenorum ameras Sinopem usque descendit, Romanam omnem regionem vastans. Michael vero una cum Barda Caesare adversus Michaelem alterum, Bulgariae principem, instructum exercitum terra marique movet, quod Bulgarorum gentem fame deficere didicisset. Bulgari quasi tonitruī sonitu percussi soluti sunt animis, et ante certamen conflictumque omnem de victoria desperantes, Christianos se futuros et imperatori Romanisque obsequentes promiserunt. imperator principem eorum aqua tinctum sacra suscipiens, proprium ei nomen indidit, et proceres eius omnes in urbem inductos baptismate illustrari curavit. exinde pace profunda composita ameras in Romaniam movit; eique Orientalis militiae magister Petro-

- νης τρέπουσιν Ἀμέρο· καὶ φρυγῆ χρησάμενος καταδιώκει αὐ-
 τῷ τις τοῦ κομήτων, καὶ τούτου τὴν κεφαλὴν ἄρας ἤγαγεν
 Πετρωνῆ στρατηλάτῃ. εἰσελθόντες δὲ οἱ στρατηγοὶ μετὰ ἐπι-
 νικίων ἐθροιάμβευσαν αὐτὰ ἐν τῷ ἵππικῷ. καὶ ἔκτοτε ἐγένετο
 5 γαλήνη μεγάλη ἐν τῇ ἀνατολῇ διὰ τὴν τοῦ Ἀμέρο σφαγὴν.
 καὶ ἄλλων μὲν οἱ πόνοι καὶ τὰ κατὰ τῶν πολεμίων ἀνδραγα-
 θήματα, ἣ δὲ τοῦ βασιλέως ἀγάπη πρὸς τὸν Βασίλειον ἐξε-
 κέχντο, καὶ τοῦτον μόνον ἐνόμιζεν εἶναι τὸν θεραπεύοντα
 αὐτόν.
- 10 Ἐκτισε δὲ Μιχαὴλ σταῦλον τοῖς ἵπποις αὐτοῦ, κοσμήσας P. 463
 μαρμάρους καὶ ὑδάτων ἐπιρροαῖς, κατασκευάσας ὠραιότατον
 πάνν. καὶ τούτου τελεσθέντος ἦν τις ἐν τῇ πόλει ὀνόματι
 Πέτρος, λόγιος καὶ σκωπτικός, ὃν καὶ πτωχομάγιστρον ἐκά-
 λουν. τοῦτον προσκαλεσάμενος Μιχαὴλ ἐν τῷ σταύλῳ ὑπε-
 15 δεικνυεν αὐτῷ τὴν ἄλογον τοῦ κατασκευασθέντος οἴκου εὐ-
 πρέπειαν, ὡς βουλόμενος ἐπαινεθῆναι παρ' αὐτοῦ, εἰπὼν καὶ
 τοῦτο ὡς ἀεὶ μνημονεύεσθαι μέλλων διὰ τὴν τοῦ ἔργου τού-
 του κατασκευήν. ὁ δὲ ἔφη τῷ βασιλεῖ "Ἰουστινιανὸς ἔκτι-
 σεν τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, κοσμήσας χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ
 20 μαρμάρους πολυτίμοις· καὶ μνήμη αὐτοῦ νῦν οὐκ ἔστι. καὶ B
 σὺ βασιλεῦ κοπροθέσιον ποιήσας καὶ ἀλόγων ἀνάπανσιν λέ-
 γεις μνημονεύεσθαι διὰ τούτου;" ὁ δὲ ἀποτυχῶν τῶν ἐξ αὐ-

nas et Nazarus Buccelariorum dux, structis per viam insidiis, ad La-
 lacaonem redeunti occurrunt, consertisque manibus ameram in fugam
 vertunt et salutem pedibus quaerere cogunt. comitum nonnullus fu-
 gientem insequitur, et caput eius amputatum tollens ad Petronam
 militiae magistrum detulit. regressi igitur duces cum victoriae titu-
 lis de ipsis in Circo triumpharunt; et ex tunc magna tranquillitas
 facta est per Orientem, propter amerae interitum. et aliorum qui-
 dem labores et adversus hostes egregia facinora * * *. imperatoris
 porro versus Basilium affectus diffundebatur, et eum solum, a quo
 commoda reciperet obsequia, reputabat.

Michael equorum stabulum marmoribus adornatum et aquarum
 copia irriguum instruxit, effecitque visu iucundissimum. eo perfecto
 Petrus quidam, quem magistrum pauperem vocabant, vir sagax et di-
 cteris assuetus, in urbe morabatur. Michael eidem ad se advocato
 instructae domus ineptum ornatum demonstrabat, ab eo laudem re-
 cipere cupiens, ac perpetuam nominis memoriam ex huiusmodi ope-
 ris structura reportaturum se iactans. ille imperatori ait "Justinia-
 nus magnam ecclesiam auro argento marmoribusque pretiosissimis
 decoratam condidit, eiusque memoria extincta est: tu vero, impera-
 tor, stercori loco destinato equorumque domicilio constructo celebrem

τοῦ ἐπαίνων καὶ δογισθεῖς τυπτόμενον καὶ συρόμενον ἐξήγα-
γεν τὸν πτωχομάγιστρον.

Φήμης δὲ διαθεούσης περὶ Βάρδα Καίσαρος ὅτι τῇ νύμφῃ
αὐτοῦ συμφθεῖρεται, τοῦτο ἀκούσας Ἰγνάτιος ὁ πατριάρχης
πολλὰκις παρήρσεν αὐτὸν ἀποσχέσθαι τοῦ τοιούτου μιάσμα-5
τος καὶ μὴ πρόσκομμα εἶναι πολλῶν τὸν ἀρετῆς ὑπόδειγμα
καὶ σώφρονος βίου εἶναι ὀφείλοντα. ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἐν-
εῖχε τῷ πατριάρχῃ. καὶ δὴ ποτε μέλλοντος κοινωνεῖν τὸν
Βάρδαν ὁ πατριάρχης ἀπόσατο ἄς μὴ πειθόμενον κανόσιν ἢ
B παραιnéσειν. ὅς ὀργῇ πληγῆι, τὴν ψυχὴν τὴν παραινέτην 10
ὡς ἄνομόν τινα καὶ φθορῆα τῆς ἐκκλησίας ἐξέωσεν καὶ βασά-
46 νοις ἀπείροις καὶ ἀνημέροις ὑπέβαλεν, ὥστε ποιῆσαι παραι-
τησιν. τοῦ δὲ μὴ πεισθέντος Φώτιον πατριάρχῃν ἀντ' αὐτοῦ
χειροτονεῖ, πρωτασηκρητῆν ὄντα κατ' ἐκεῖνο καιροῦ καὶ λογιώ-
τατον πάνν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπεστράτευσεν κατὰ τῶν Ἀγαρηῶν, κα-
ταλιπὼν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ φυλάττειν Ὀροῦφαν ὑπαρχον
ὄντα, ὅστις οὐπω τοῦ βασιλέως οὐδὲν ἐξ ὧν ἐμελέτα καὶ κα-
C τὰ νοῦν εἶχεν κατεργασαμένον, τὴν τῶν ἀθέων Ῥῶς ἐμήνυ-
σεν ἄφιξιν, γεγενημένους ἤδη κατὰ τὸν μαῦρον ποταμόν. καὶ 20
47 ὁ μὲν βασιλεὺς καὶ τῆς ἐχομένης ἐπεσχέθη ὁδοῦ, καὶ δι' ἣν
ταύτην ἀφῆκεν, οὐδὲν βασιλικὸν καὶ γεναῖον εἰργάσατο. οἱ

posteritati te futurum asseris." ille laudibus quas ex eius ore venabatur frustratus, accensus ira verberatum et per vim tractum pauperem magistrum conspectu expulit.

Rumore vero per urbem sparso Bardam Caesarem cum nuru propria corruptam tenere consuetudinem, eoque ad patriarcham delato, Ignatius, ut hoc scelere abstineret, frequentius admonuit, ne plurimis offendiculum praeberet, qui virtutis et omnis temperantiae exemplo esse debuerat. ille autem patriarchae morem non gessit. ad communionem igitur Bardam certo tempore accedentem repulit patriarcha, ceu qui canonibus et monitis non obtemperaret. hic irae plaga percussus animum, monitionem velut sceleratum et morum corruptorem ecclesia eiecit, infinitisque vexationibus et tormentis crudelibus subiecit, adeo ut dignitate se abdicaret. Ignatio resistente, loco ipsius Photium secretariorum ducem, virum eius temporis eruditissimum, patriarcham ordinari curat.

Porro imperator Oorypha praefecto, ut eam custodiret, in urbe relicto, adversus Agarenos expeditionem suscepit. Ooryphas imperatori nondum longe posito, neque eorum quae meditabatur et in mente habebat quidquam executo, impiorum Russorum ad Nigrum fluvium profectorum adventum nuntiat. imperator arreptae viae poenitens

δὲ Ῥῶς φθάσαντες ἔνδον τοῦ Ἱεροῦ πολὺν ἐργάσαντο φθό-
 ρον Χριστιανῶν καὶ ἀθῶον αἷμα ἐξέχεον. ὑπῆρχον δὲ πλοῖα
 διακόσια, ἃ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν καὶ πολὺν φόβον τοῖς
 ἔνδοθεν ἐνεποίησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς καταλαβὼν μόλις ἴσχυσεν
 5 διαπερᾶσαι, καὶ δὴ σὺν τῷ πατριάρχῃ Φωτίῳ εἰς τὸν ἐν Βλα-
 χέρναις ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ μητρὸς παρεγένοντο κάκει τὸ θεῖον
 ἐξιλεοῦνται. εἶτα μεθ' ὑμνηθίας τὸ ἅγιον ἔξαγαγόντες τῆς
 Θεοτόκου ὁμοφύριον τῇ θαλάσῃ ἄκρῳ προσέβαλον. καὶ νη- P. 464
 νεμίας οὐσης εὐθὺς ἀνέμων ἐπιφορὰ καὶ τῆς θαλάσσης ἠρε-
 10 μούσης κυμάτων ἐπαναδτάσεις ἀλλεπάλληλοι ἐγεγόνεισαν, καὶ
 τὰ τῶν ἀθέων Ῥῶς πλοῖα κατεάγησαν, ὀλίγων ἐκπεφυγόντων
 κίνδυνον.

Βάρδα δὲ τοῦ Καίσαρος ἐν τῇ προελεύσει διερχομένου
 μετὰ σκαραμαγγίου ὀξέος εἰς τὸ ὠρολόγιον, καθεζόμενος ἐκείσε
 15 Δαμιανὸς πατρικίος καὶ παρακοιμώμενος οὐκ ἐπηγέρθη τιμῆ-
 σαι αὐτόν. τοῦτον ἰδὼν ὁ Καῖσαρ ἐθυμώθη λίαν· καὶ εἰς-
 ελθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ Χρυσοτριλίον καὶ συγκαθεσθέντος
 τῷ βασιλεῖ καὶ δακρύοντος ἀπὸ ὀργῆς καὶ θυμοῦ, ἠράτησεν
 τὴν αἰτίαν ὁ βασιλεὺς. ὁ δὲ ἔφη ὅτι τῇ κελεύσει τῆς βασι-
 20 λείας σου ἠξιώθην τιμῆς μεγάλης, Δαμιανὸς δὲ εἰς σὸν ὄνει- B
 δος καὶ τῆς σῆς βασιλείας οὐκ ἐπηγέρθη μοι ἐπὶ τῆς σύγκλη-
 του. θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανόν τινα κοιτωνίτην

expeditionem remittit, nihil regium vel generosum executus. Russi
 Hierum usque penetrantes plurimam Christianorum caedem ediderunt
 et innoxium effuderunt sanguinem. erant illis navigia ducenta, qui-
 bus urbem circumdederunt et civibus terrorem incusserunt ingentem.
 urbem versus appellens imperator vix potuit pertransire et ingredi,
 et exinde cum patriarcha Photio ad sanctae dei genitricis templum
 Blachernense accessit, ubi divinum numen placare contendunt. de-
 inde cum hymnorum cantibus sacram deiparae vestem efferentes, ex-
 tremo maris littori eam admoverunt; magnaque prius data aëris tran-
 quillitate, confestim ventorum impetus vehemens excitatus, et in mari
 prius pacatissimo fluctuum insultus ad invicem facti sunt ingentes,
 adeo ut impiorum Russorum navigia confringerentur, paucis eorum
 periculo ereptis.

Bardae vero Caesari celebri processu delato, et violacei coloris
 scaramangio induto, Damianus patricius et accubitor, ad horologium
 sedens, honorem exhibiturus, non surrexit. eo viso Caesar ira ex-
 canduit, deauratumque triclinium ingressus, et ad imperatorem con-
 sidens, ex maerore et furore lacrimis perfusus est. causam impera-
 tori roganti dixit ille "mihi imperii tui iussu dignitate magna prove-
 cto Damianus contemptum et imperio tuo probrum illaturus senatu

παρενθὺς προστάσσει ἄρην Δαμιανὸν καὶ ἐν τῇ ἐμπορίῳ τοῦ
 ἀγίου Μάμαντος ἀπαγαγεῖν, καὶ τοῦτον ἀποκεῖραι πρῶτον,
 καὶ εἶναι ἐν φρουρᾷ· καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ προβάλλεται τὸν
 πρωτοστράτωρα Βασίλειον παρακοιμώμενον. ἐζηλοτύησεν δὲ
 Καῖσαρ τοῦτο ἀκούσας, καὶ ἔκτοτε ἐζήτει ἀποκεῖναι Βασίλειον. 5
 ἐχώρισεν Βασίλειον Μιχαὴλ τῆς ἰδίας γυναικὸς Μαρίας, δε-
 δωκῶς αὐτῇ γυναῖκα Εὐδοκίαν τὴν Ἰγγριναίαν, διορισάμενος
 49 αὐτῷ κυρίαν αὐτὴν ἔχειν ἣν γὰρ αὐτῷ τοῦ βασιλέως παλλακὴ
 C καὶ πάνυ ἡγάπα αὐτὴν ὡς εὐπρεπῆ. τὴν δὲ πρώτην αὐτοῦ
 γυναῖκα Μαρίαν δοὺς χρυσίον καὶ ἄλλα τινὰ ἀπέστειλεν ἐν 10
 Μακεδονίᾳ εἰς τὰ ἴδια. Θεκλαν δὲ τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν προσ-
 ἤρμωσεν τοῦ ἔχειν αὐτὴν ἰδίως. ἔκτοτε δὲ ὑπεβλέποντο ἀλ-
 λήλους ὃ τε Καῖσαρ καὶ ὁ Βασίλειος, ζητοῦντες πῶς ἕτερος
 τὸν ἕτερον ἀνέλῃ. ἰδίως δὲ ἐλοιδορεῖ ὁ Βασίλειος τὸν Καί-
 σαρα ὡς καὶ αὐτοῦ μελετῶντα. ὁ δὲ Βασίλειος σπεύδων 15
 πληροφοροῦσθαι τὸν βασιλέα συμφιλιοῦται Συμβατίῳ πατρικίῳ
 καὶ λογοθέτῃ τοῦ δρόμου, γαμβρῶ δὲ Καίσαρος, καὶ δι' ὄρ-
 κων ἐβεβαιώσαντο ἀλλήλους ἐν ὁμοιοῖα καὶ διηνεκεῖ ἀγάπῃ
 εἶναι. ἐπληροφόρησε δὲ καὶ Συμβατίον Βασίλειος δι' ὄρκων
 D φρικτῶν, ὡς τοῦ βασιλέως ἀγάπην πολλὴν ἔχοντος πρὸς σέ, 20
 κύμου σπονδαῖζοντος τὰ ὑπὲρ σοῦ, μελετᾷ μὲν προβαλέσθαι
 σε Καίσαρα, ἀλλὰ διὰ τὸν πενθερὸν σου ἀδυνατεῖ τοῦτο ποιῆ-

3. τὸν om P 21. προβάλλεσθαι?

comitatuque praesente non assurrexit." iratus imperator Maximianum
 quondam cubicularium Damianum tollere et ad S. Mamantis empo-
 rium abductum detondere et in custodiam mittere festim iubet;
 eodemque die Basilium protostratorem in accubitorem evehit. hoc
 audito Caesar invidit, et ab eo momento Basilium occidere meditaba-
 tur. Michael autem Basilium cum uxore Maria divortium inire co-
 git, data ei Eudocia Ingerina, et dominan germanamque coniugem
 habere iussit. erat quippe imperatoris pellex, et ab eo cen venu-
 state praestans dilecta. priori vero eius uxori Mariae certo auri pon-
 dere et aliis quibusdam collatis, in Macedoniam ad parentes remisit.
 Theclam vero propriam sororem sibi ascivit, ut eam privatim habe-
 ret. ab eo tempore inter se dissidentes, et sinistrum aliquid alter
 de altero suspicantes Caesar et Basilius, quomodo alter alteram per-
 deret, quaerebant: privatim vero Basilius Caesarem quasi adversum
 se machinantem conviciabatur. Basilius imperatorem sibi conciliare
 meditatus, cum Symbatio patricio et cursus publici logotheta Caesa-
 risque genero amicitiam iniit; et datis iuramentis consensum perpetuum
 et foedus inviolabile inter se habituros promiserunt. certiore
 autem reddidit Basilius Symbatium, horrendis iuramentis asserens "te

σαι. ὁ δὲ ἀπατηθεὶς τοῖς ἕρκυσι τοῦ Βασιλείου γέγονε κατὰ
τοῦ Καίσαρος Βάρδα τοῦ ἰδίου πενθεροῦ, καὶ εἰσελθὼν εἰς
τὸν βασιλέα ἐξωμόσατο πληροφορήσας αὐτὸν ὡς ὁ Καῖσαρ
βούλεται σε ἀνελεῖν, ἐξείπων καὶ τὰ τῆς βουλῆς. ὁ δὲ βασι-
5 λεὺς τοῖς ἕρκυσι τοῦ Συμβατίου πεισθεὶς καὶ τοῖς λόγοις τοῦ
Βασιλείου βεβαιωθεὶς ἐνδομύχει κατὰ τοῦ Καίσαρος. εἰδὼς
δὲ Βασίλειος ὅτι πάντα καλῶς κατὰ τοῦ Καίσαρος συνσκευά-
στο, ἐν τῇ πόλει μὴ δυνάμενος τοῦτο ποιῆσαι, πείθει τὸν βα- P. 465
σιλέα κινήσῃ στόλον καὶ στρατὸν κατὰ τῆς Κρήτης. τούτου
10 δὲ γενομένου Λέων ὁ φιλόσοφος Βάρδαν Καίσαρα παρήγει
ὑποστέλλεσθαι καὶ συντηρεῖν ἑαυτὸν ἀπὸ Βασιλείου. ὁ δὲ
Καῖσαρ τὸν βασιλέα πάλιν ἐπεφωνεῖτο φεῖδεσθαι τοῦ Βασι-
λείου, γενομένης δὲ τῆς προελεύσεως εἰς τὰ Χαλκοπράτσια τοῦ
εὐαγγελισμοῦ, καὶ τῆς εἰσόδου γενομένης, καὶ τοῦ εὐαγγελίου
15 τελεσθέντος, ἀνῆλθεν ὁ τε πατριάρχης Φώτιος καὶ ὁ βασιλεὺς
σὺν τῷ Καίσαρι καὶ Βασιλείῳ παρακοιμημένῳ ἐν τοῖς κατηγου-
μένοις, τοῦ πατριάρχου ἐπὶ χειρὸς ἔχοντος τὸ τίμιον σῶμα καὶ Β
αἷμα τοῦ κυρίου-ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ βάναντες ὁ τε βα- 50
σιλεὺς καὶ ὁ Βασίλειος τοὺς τιμίους ὑπέγραψαν σταυροῦς, ἕρκυ
20 βεβαιοῦντες τὸν Καίσαρα ἀφόβως ἐξελθεῖν μετ' αὐτῶν ἐν τῷ 51
ταξειδίῳ. φανερωῶς γὰρ Λέων ὁ φιλόσοφος παρηγγυᾶτο τῷ
Βάρδα μὴ ἐξελθεῖν σὺν αὐτοῖς. ἐξερχόμενον γὰρ ἔλεγεν μὴ

plurimum diligit imperator, meque pro te semper sollicito Caesarem te creare cogitat, sed soceri tui ratione nequit hoc exequi." ille Basilii iuramentis deceptus Bardae Caesari socero proprio adversarius factus est; et ad imperatorem accedens iuramentis adhibitis suasit "Caesar interficere te consiliatur," et coniurationis ordinem aperuit. imperator ergo Symbatii iuramentis ductus, Basiliiq̄ testimonio confirmatus, secretas in Caesarem moliebatur insidias. Basilius cuncta contra Caesarem probe instructa cognoscens, seque quod paraverat in urbe non posse exequi, adversus Cretam classem et exercitum movere suadet imperatori. dum haec aguntur, Leo philosophus Bardam Caesarem monet ut se subduceret et a Basilio sibi caveret. Caesar in adversum imperatorem obstestabatur parce Basilio uteretur. annuntiationis autem festo ad ecclesiam, quae est in Chalcopratiis, processu facto, peracto ingressu et evangelio lecto, Photius patriarcha et imperator cum Caesare et Basilio accubitore ad catechumena conscenderunt; et patriarcha pretiosum corpus et sanguinem domini nostri Iesu Christi manibus tenente, calamum intingentes imperator et Basilius, venerandis crucibus appositis, subscripserunt iuramento, Caesari affirmantes eum cum ipsis profectionem sine periculo posse capessere: Leo quippe philosophus Bardam manifeste obstestabatur, ne expeditionis

ὑποστραφῆναι. ἀπὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου πάσχα ἀπάρας ὁ βασιλεὺς μετὰ πολλοῦ στρατοῦ κατέλαβεν ἐν τῇ θέρματι τῶν Θρακησίων. ἀπληκυσάντων δὲ αὐτῶν εἰς κήπους, Βασίλειος παρακοιμώμενος βουλὴν ἐποιεῖτο ἀνελεῖν Καίσαρα. ὑπῆρχον δὲ ἐν τῇ βουλῇ Μαριανὸς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ 5
 C Πέτρος ὁ Βούλγαρος καὶ Ἰωάννης ὁ Χαλδίας καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Τοξαρᾶς. Ἰωάννης δὲ ὁ Νεαιτοκόμητος διέγνω ταῦτα, καὶ κατελθὼν εἰς τὴν τοῦ Καίσαρος τένταν ἡλίου δύναντος καὶ συντυγῶν Προκοπίῳ πρωτοβεστιαρίῳ τοῦ Καίσαρος διεβεβαίουτο αὐτῷ ὅτι αὐριον μεληδὸν κατακόπτεται ὁ δεσπότης ἡμῶν Καῖσαρ. ὁ δὲ εἰσελθὼν ἀνήγγειλε ταῦτα τῷ Καίσαρι. ὁ δὲ Καῖσαρ ταῦτα ἀκούσας εἶπεν Προκοπίῳ “ἀπελθε, εἰπέ τῷ Νεαιτοκόμητι· τὰ ζιζάνια ταῦτα σὺ διεγείρεις.” ὄρθρου δὲ βαθεὸς τοὺς αὐτοῦ πάντας προσκαλεσάμενος διεσάφησεν τὰ λαληθέντα αὐτῷ, βουλὴν ἐπιζητῶν παρ’ αὐτῶν. 15
 D Φιλόθεος δὲ πρωτοσπαθάριος καὶ γενικός, προσφιλὴς αὐτοῦ 52 ὧν, εἶπεν τῷ Καίσαρι “αὐριον, ὃ δέσποτα, περιβαλοῦ τὸν χρυσοπέρικόν σου χιτωνίσκον, καὶ ὄρθρητι τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ ἀπὸ προσώπου σου φεύξονται.” τοῦ ἡλίου δὲ ἀνατείλλαντος ἵππῳ ἐπιβάς παρεγένετο πρὸς τὴν κόρτην τοῦ βασιλέως 20 μετὰ στολῆς λαμπραῆς. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ Τοξαρᾶς τῇ βουλῇ Βασιλείου προϋπήνητησε προσκυνήσας αὐτόν, καὶ ἐμήνυσε Βασιλείῳ τὴν αὐτοῦ ἔλευσιν. Βασίλειος δὲ ἐξελθὼν προσεκύνη-

comes abiret: egressum enim semel non rediturum praedicebat. sacro vero paschatis festo cum exercitu copioso solvens imperator ad Thracensium thema se contulit: classe autem ad locum cui Horti nomen appellente, Basilius accubitor Caesarem occidere meditabatur. aderant consilio Marianus eius frater, Petrus Bulgarus, Ioannes Chaldius et Constantinus Toxaras: Ioanni vero Neatocomiti consilium innotuit. is veniens ad Caesaris tentorium occidente sole, et Procopio Caesaris protovestiarario factus obviam, affirmabat “dominus noster Caesar postero mane membratim concidendus est.” ingressus ille nuntiavit Caesari. Caesar his auditis Procopio dixit “abi, die Neatocomiti: haec zizania tu ipse disseminas.” summo vero diluculo iisdem omnibus congregatis, quae nuntiata fuerant, manifestavit et de illis consilium expetiit. Philotheus protospatharius et generalis, fidelis eius amicus, dixit Caesari “crastina die, o domine, aurei et Persici coloris vestimento induere, et inimicis tuis coram appare: a facie tua illi fugient.” sole itaque exoriente, consensu equo, ad imperatoris comitatum veste splendida fulgens accessit. moxque Constantinus Toxaras Basili consilio morem exhibiturus venerabundus procubuit, et eius adventum Basilio significavit. Basilius pariter progressus Cae-

σεν αὐτόν, καὶ τῇ χειρὶ κρατήσας προσήγαγεν πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Καῖσαρ συγκαθεσθείς τῷ βασιλεῖ ἔφη “τοῦ λαοῦ παντός, δέσποτα, επισυνηγμένον πρόσταξον διαπερᾶσαι ἐν τῇ Κρήτῃ.” ὅπισθεν δὲ ἑστὼς ὁ Βασίλειος δέδωκεν αὐτὸν μετὰ τοῦ ξίφους, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μετ’ αὐτὸν μεληδὸν κατέκοψαν αὐτόν, τοῦ βασιλέως βλέποντος· ὦρα δὲ ἦν τρίτη P. 466 τῆς ἡμέρας. εὐθέως δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Βασίλειος ἐπὶ τὴν πόλιν ὑπέστρεψαν. ἐρχομένων δὲ κατὰ τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἀκρίτα, λαοῦ πολλοῦ συνηγμένον ἰδεῖν τὸν βασιλέα, εἰς τις μοναχικὸν σχῆμα περιβεβλημένος ἐφ’ ὑψηλῆς πέτρας ἐπεφώνει τῷ βασιλεῖ “καλὸν ταξίδιον ἐποίησας, ὦ βασιλεῦ, τὸν ἴδιον συγγενῆ καὶ τὸ πατρῷον αἷμα ξίφει ἀνελών. οὐαί σοι, οὐαί σοι, ὅτι ταῦτα ἐποίησας.” θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Βασίλειος ἀποστέλλουσι μαγγλαβίτην τὸν Μανροθεόδωρον ξίφει 15 ἀνελεῖν τὸν μοναχόν. οἱ δὲ λαοὶ ἐπιδραμοῦντες ἄνονν καὶ Β δαιμονοῦντα αὐτὸν εἶναι· καὶ οὕτως μόλις παρήλθε τὴν τιμωρίαν. ὕψὲ δὲ σαββάτῳ τῆς πεντηκοστῆς ἐμήνυσσε Φωτίῳ πατριάρχῃ ὁ βασιλεὺς διὰ Πενδακίου πρωτοβεστιαρίου αὐτοῦ τὴν ἀναγόρευσιν τῆς βασιλείας ποιῆσαι Βασιλείου· καὶ τῇ 20 ἐπαύριον ἐξῆλθον δύο σελία. οἱ δὲ λαοὶ διαταράχθησαν, πῶς ἐνὸς βασιλέως ὄντος δύο σελία ἐξῆλθον. τοῦ δὲ βασιλέως διερχομένου ἐν τῇ προελεύσει ὅπισθεν Βασίλειος περιεπάτει φορῶν σκαραμάγγιον μετὰ σπαθίον, ὡς ἔθος παρακοιμωμέ-

sarem veneratus est, et manu apprehensum ad imperatorem deduxit. Caesar imperatori assidens dixit “exercitu cuncto iam collecto iube, domine, in Cretam transfretari.” Basilius vero retro stans gladio ictum impedit, et post eum reliqui Caesarem imperatore spectante membratim concenterunt. erat hora diei tertia. statim autem imperator et Basilius in urbem regressi sunt. et ad portum Acritae appellentibus, effusis ex urbe civibus imperatoris videndi cupidis, nonnullus monastico habitu indutus e sublimi petra ad imperatorem vociferabatur “praeclaram certe expeditionem suscepisti, o imperator, qui aslinem tibi coniunctum et paternum sanguinem gladio effudisti. vae tibi, vae tibi, qui hoc patrastī.” iratus imperator et Basilius carnificum principem mittunt Maurotheodorum, qui monachum gladio interimeret. confertus vero populus dementem et agitatam daemone conclamabat; atque ita vix poenam effugit. ceterum sabbato pentecostes circa vesperam Photio patriarchae per Rendacium protovestiarium imperii consortium Basilio factum, ut coram enuntiaret, significavit. postero die sellae duae delatae sunt: populus vero sub uno imperatore, ut duae sellae deferrentur, obstupebat. imperatore solemni processu progrediente, Basilius, ut moris accubitori, breviori

νοις. μέγροι δὲ τῶν βασιλικῶν πυλῶν ἐλθὼν ὁ βασιλεὺς οὐκ
 C ἀπέθετο τὸ στέφος, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς βασιλευσίν, ἀλλὰ
 μετ' αὐτοῦ εἰσῆλθεν μέγροι τῶν ἀγίων θυρῶν, καὶ ἀντιπρο-
 φεῖς ἀνέβη τρεῖς βαθμοὺς τοῦ ἄμβωνος ἐστεμμένους· καὶ
 ὑποκάτω τοῦ ἄμβωνος Βασίλειος ὁ παρακοιμώμενος, κάτωθεν 5
 δὲ Βοσιλείου Λέων ὁ Καστωρ καὶ ἀσηκροῖτις, ἔχων τόμον
 ἐπὶ χειρὸς, καὶ Μιχαὴλ πραιπόσιτος ὁ Ἀγγοῦρης, καὶ οἱ δή-
 μαρχοὶ ἅμα τοῖς δήμοις. ἤρξατο οὖν Λέων ὁ ἀσηκροῖτις ἀνα-
 γινώσκειν λέγων ὅτι Βάρδας ὁ Καῖσαρ ἐβουλεύσατο κατ' ἐμοῦ
 ἀνελεῖν με, καὶ διὰ τοῦτο ὑπέξήγαγέ με τῆς πόλεως· καὶ 10
 εἰ μὴ διὰ Συμβατίου καὶ Βοσιλείου ἐμηνύθη μοι, οὐκ ἂν ἐν
 D τοῖς ζῶσιν ἦμην. ἐτελεύτησε δὲ ὑπὸ τῆς ἰδίας ἁμαρτίας. Θέ-
 λω δὲ Βοσιλείον παρακοιμώμενον, ὡς πιστὸν ὄντα καὶ φν-
 λάττοντα τὴν ἐμὴν βασιλείαν καὶ τοῦ ἐχθροῦ ἐλευθερώσαντά
 με, εἶναι φύλακα τῆς ἐμῆς βασιλείας καὶ ὑπὸ πάντων εὐφη- 15
 μεῖσθαι ὡς βασιλέα. Βασίλειος δὲ ἐπληροῦτο δακρύων, καὶ
 δεδωκὼς ὁ βασιλεὺς Φωτίῳ πατριάρχῃ τὸ στέμμα ἄρας ἐκ
 τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς, ὡς εἰσαγαγεῖν ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ ἐποίη-
 53 σεν εὐχὴν ἐπ' αὐτῷ, καὶ οἱ πραιπόσιτοι ἐνέγκαντες διβιτίσιον
 καὶ τζαγγία ἐνέδυσαν Βοσιλείον, ὅστις βαλὼν τὴν χλαμύδα 20
 ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως. καὶ ἐξῆλθεν ὁ πατριάρ-
 χης, καὶ ἦρεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπέδωκεν

6. Κοιῖστωρ margo P
 στέμμα Comb

22. ἦρεν τὸ ἀπὸ τῆς κ. τοῦ βασιλέως

tunica ornatus, spatham gerens incedebat. ad regias autem usque
 portas progressus imperator diadema, prout imperatores solent, non
 deposuit, sed ad sanctas usque fores cum eo penetravit, et retro ver-
 sus ac rediit in ambonibus gradibus tres ascendit. infra ambonem sta-
 bat Basilius accubitor, infra Basilium vero quaestor et a secretis Leo,
 renuntiationis libellum manibus teneus, et Michael praepositus Au-
 gurae, et cum tribus populi earum duces. Leo itaque a secretis
 incepit legere, dicens "Bardas Caesar mihi necem machinatus est,
 ideoque urbe me subduxit; et nisi mihi per Symbatium et Basilium
 innotuisset, vivos inter non amplius agerem; propter scelera vero
 sua poenas mortemque pertulit. Basilium vero accubitorem, ceu fide-
 lem et imperii servatorem, qui hoste me liberavit, imperii custo-
 dem esse volo et ab omnibus velut imperatorem excipi." inte-
 rim Basilius lacrimis opplebatur; et imperatore Photio patriar-
 chae stemma capite ablatum tradente, ut in sanctam mensam
 inferret, ipse Photius super eo preces fudit. tum vero praepositi in-
 signioribus vestimentis, quae divitisia, et ocreis imperialibus Basilium
 induerunt; qui ubi chlamyde indutus est, ad imperatoris pedes proci-
 dit. demum egressus patriarcha stemma ex imperatoris capite subla-

αὐτὸ τῆ βασιλεῖ· καὶ τῶν σκήπτρων πεσόντων, ὡς ἔθος, ἔστειπεν ὁ Μιχαὴλ τὸν Βασιλείον, καὶ εὐφρήμισαν πάντες P. 467
 “Μιχαὴλ καὶ Βασιλείον πολλὰ τὰ ἔτη.” ὁ δὲ τὸν τόμον ἐπαναγνοὺς Κάστιωρ ὁ ἀσηκροῆτις ἐξελθὼν ἐν Νικομηδείᾳ, καὶ
 5 ἐλθὼν εἰς μονὴν ἀνδρείαν ἔμεινεν μέσον τοῦ λιβαδίου. ἦν δὲ ἐκεῖσε φρέαρ, καὶ πεσὼν ἐν αὐτῷ ἀπεπνίγη, καὶ ἐτάφη ἐκεῖσε.

Συμβάτιος δὲ ὁ γαμβρὸς τοῦ Καίσαρος ἀποτυχὼν τῆς τοῦ Καίσαρος ἀξίας, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τοῦ Βασιλείου,
 10 εἰς μῖσος κατὰ τοῦ Βασιλείου κινεῖται, καὶ συμβουλευσάμενος μετὰ Γεωργίου στρατηλάτου τοῦ Πηγάνη τῆ ἐπαύριον αἰτεῖται στρατηγὸς προβληθῆναι ἀντ’ αὐτοῦ. καὶ προεβλήθη λογοθέτης τοῦ δρόμου ὁ Γοῦμερ, κάκενος κόμης τοῦ Ὀψι- B
 κίου. καὶ ἐξελθόντες ἅμα ὁ τε Συμβάτιος καὶ ὁ Πηγάνης
 15 ἤρξαντο καταστρέφειν καὶ πύρπολεῖν τὰς τε χῶρας καὶ ἀμπελῶνας· ἦν γὰρ καιρὸς τοῦ θέρους, εὐφρημοῦντες Μιχαὴλ μόνον, τὸν δὲ Βασιλείον ἀποβδελύττονται. ταῦτα μαθόντες οἱ βασιλεῖς ἐκέλευσαν τοὺς λοιποὺς στρατηλάτας τούτους καταπολεμῆσαι. βουλευσάμενος δὲ Νικηφόρος ὁ Μαλεῖνος ἔρ-
 20 ρηφεν ἔγγραφα μέσον παντὸς τοῦ λαοῦ, ἵνα δόλω τούτους κρατήσωσιν καὶ μὴ φανερωῶς πολεμῆν εἰς ἔμφυλον ἐμπέσωσι πόλεμον. ἐκρατήθη δὲ ὁ Πηγάνης, καὶ ἄραντες αὐτὸν εἰσήγαγον ἐν τῇ πόλει, καὶ τῇ προστάξει τοῦ βασιλέως ἀποτυφλοῖ C

tum ipsi imperatori tradidit, sceptrisque pro more inclinatis Basilium Michael coronavit: cunctique faustis acclamationibus prosecuti sunt “Michaeli et Basilio multos annos.” porro ille a secretis, qui tomum legerat, Nicomediam pergens in monasterium quoddam virile profectus, medio in pratello mansit. erat autem ibi puteus, et in eum decidens submersus et sepultus est ibidem.

Symbatius vero Caesaris gener, Caesaris dignitate frustratus, a Basilio se delusum persentiens, adversus Basilium exarsit odio, et consilio cum Georgio Pegane militiae magistro communicato in eius locum dux institui postulavit. Gumer deinde Opsicii comes cursus publici logotheta effectus est; erumpentesque simul Symbatius et Peganes regionem omnem subvertere et agros vitesque igne devastare coeperunt: erat enim messis tempus, faustaue precabantur soli Michaeli, Basilium vero diris devovebant. de quo certiores facti imperatores reliquos duces in eos arma movere iusserunt. porro Nicephorus Maleinus commentus est schedulas per exercitum dispergere, ut iis dolo et arte deprehensis in apertum civile bellum haud deflecerent. comprehensus est itaque Peganes, et sublatum in urbem imperatoris iussu induxerunt. Constantinusque Myiades oculis eum pri-

αὐτὸν Κωνσταντῖνος ἑπαρχος ὁ Μυιᾶρης, καὶ καθίσαντες ἐν τῷ Μιλίῳ ἐπέδωκαν αὐτῷ σκεῦος ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ, καὶ ἔρριπον πάντες οἱ διαπορευόμενοι ἐν αὐτῷ, εἴ τι ἐκ προαιρέσεως εἶχον. καὶ μεθ' ἡμέρας λ' ἐκράτηθη Συμβάτιος ὁ Ἀρμένης ὑπὸ Μαλεῖνου ἐν Κελτζινῇ ἐν πανδοχείῳ· καὶ εἰς-5 ἤγαγεν αὐτὸν ὁ Μαλεῖνος εἰς τὸν βασιλεῦς, ὄντιος αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα. καὶ προστάζει τοῦ βασιλέως ἄγουσι τὸν Πηγάνην εἰς ὑπάντησιν Συμβατίου, δόντες εἰς χεῖρας τοῦ Πηγάνη θυμιατήριον ὀστράκινον θυμιάν αὐτόν· καὶ ἀποτυφλοῦσιν αὐτὸν Συμβάτιον τὸν ἕνα ὀφθαλμόν, καὶ ἐκκόπτουσι 10 D καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ ἐκάθισαν αὐτὸν εἰς τὰ Λαύσου, καὶ δεδώκασιν σκεῦος ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, ἵνα ὅς ἔχη προαίρεσιν, ἐπιρρίπτῃ αὐτῷ τι. καὶ μεθ' ἡμέρας τρεῖς ἀπήγαγον αὐτοὺς ἐν τοῖς ἰδίοις οἴκοις ἔχοντες ἐν φρουρῇ.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἀποστείλας μηχανικόν, τὸν λε- 15 γόμενον Λάβαριν, ἐξάγει Κωνσταντῖνον τὸν Καβαλλῆνον ἐκ 54 τοῦ τάφου, ὃν εὗρεν ὑγιῆ· καὶ θέλων εἰσαγαγεῖν ἐν σάκκῳ, καὶ μὴ χωροῦμενόν ἐνετύλιξεν αὐτόν. ὡσαύτως καὶ Ἰαννῆν πατριάρχην ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ τάφου ἅμα τῷ ὁμοφορίῳ αὐτοῦ. καὶ τούτους προστάζει τοῦ βασιλέως ἀπέκλεισεν ὁ ἑπαρχος ἐν 20 τῷ πραιτωρίῳ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἵππικῶν ἀγαγὼν αὐτοὺς καὶ ἀπογυμνώσας ἔτυψε μαγλάβια, καὶ τὰ ὀσῆα αὐτῶν ἀποστείλας κατέκασεν ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ. τὴν δὲ λάρνακα τοῦ Κοπρωνίμου πράσινον οὖσαν καὶ θανυμαστὴν διαπρίσας ἐποίη-

vavit: tum ad Miliū considere iusso vasculum manibus tenendum tradiderunt, in quod viatores quod placitum proiiciebant. et post dies triginta Symbatius Armenius a Maleino in Cheltsines hospitio detentus est, quem ad imperatorem ad S. Mamantem tunc profectum Maleinus induxit; et imperatore iubente in Symbatii occursum Peganem advocant, testaceo thuribulo, ut ei thus adoleret, Peganis manibus posito. postmodum Symbatio oculum unum effodiunt, et dextera eius manu amputata ad Lausi aedem statuunt, in eius sinum vase locato, in quod quisque quod suggereret animus mittebat; tribusque diebus peractis in proprias domos custodiendos abduxerunt.

Porro Michael imperator misso artifice, nomine Labari, Constantinum Caballinum e sepulcro eduxit, cuius cadaver sanum et incolume reperit; volensque sacco circumponere, cum capi non posset, circumvolvit illud. Ianem patriarcham pariter una cum pallio monumento eruit. mox imperatoris sententia praefectus in praetorii carceribus inclusit, et equestri certamine celebrato denudatos verberibus afflixit, et ad Amastriani locum ossa eorum missa combussit. e loculo vero

σεν σιήθεα ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντι ναῷ ἐν τῷ παλατίῳ P. 468
ἐν τῷ Φάρῳ.

Ἐγεννήθη δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς ἐκ Μιχαὴλ καὶ Εὐδοκίας
τῆς Ἰγγρινῆς ἔτι περιόντος αὐτοῦ τοῦ Μιχαὴλ, μηνὸς Δε-
5 κεμβρίου πρώτῃ, ἰνδικτικῶνος ιε'. ἐποίησεν δὲ ἵππικὸν ὁ βα-
σιλεὺς ἐν τῷ ἀγίῳ Μάμαντι ἵππεύσας Βένετος. Κωνσταντι-
νος δὲ ὁ ἐξ Ἀρμενίων, ὁ πατὴρ Θωμᾶ πατρικίου καὶ γενε- 55
σίον, δρουγγάριος ὢν τῆς βίγλας, ἵππευε λευκός, πράσινος δὲ
ἵππευεν Ἀγαλλιανός, ῥούσιος δὲ ὁ Κράσαῦς. νικήσαντος δὲ
10 τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ δείπνον καθεσθέντος ἅμα Βασιλείῳ καὶ
Εὐδοκίᾳ, Βασιλίσκιανὸς ὁ πατρικίος ἐπῆνει τὸν βασιλέα ὡς
εὐφρῶς ἐλάσαντα ἐν τῷ ἄρματι. τοῦτον ἀνασιῆναι κελεύσας B
ὁ βασιλεὺς τὰ τζαγγία αὐτοῦ προσέταξε σῦραι καὶ ὑποδήσα-
σθαι. τοῦ δὲ ἀνανεύοντος καὶ πρὸς Βασίλειον ἀποβλέποντος,
15 ἐν θυμῷ προσέτατιεν ὁ βασιλεὺς τοῦτο ποιῆσαι. τοῦ δὲ Βα-
σιλείου ἐπινεύοντος αὐτῷ ὑπεδήσατο τὰ τζαγγία. ἔφη δὲ ὁ
βασιλεὺς μεθ' ὄρκου τῷ Βασιλείῳ ὡς ὑπὲρ σὲ κάλλιον αὐτῷ
πρέπουσιν. μὴ γὰρ οὐκ ἔχω ἔξουσίαν, ὡς σὲ βασιλέα ἐποίησα,
καὶ ἄλλον ποιῆσαι; καὶ ὠργίζετο κατὰ Βασιλείου θυμούμενος.
20 δακρύουσα δὲ ἡ Εὐδοκία ἔφη τῷ βασιλεῖ “τὸ τῆς βασιλείας
ἀξίωμα, δέσποτά μου, μέγα ἐστίν, καὶ ἀναξίως καὶ ἡμεῖς C
ἐτιμήθημεν, καὶ οὐ δίκαιόν ἐστι καταφρονεῖσθαι αὐτό.” ὁ δὲ

Copronymi, viridi marmore arte mira composito, et serra per colu-
mnas scisso repagula in monasterio ab eo ad Phari palatium condito
confecit.

Ceterum imperator Leo ex Michaelē et Eudocia Ingerina natus
est, superstite adhuc Michaelē, prima mensis quarti die, indictione
decima quinta. equestres porro ludos ipse Venetae factioni annu-
meratus ad S. Mamantem imperator edidit. Constantinus autem ex
Armenis oriundus, Thomae patricii et genesii pater, excubiarum
drungarius, inter illos albus equitavit, Agalianus equitavit Prasinus,
hoc est viridis, Crasas tandem Russius. imperatore declarato victore,
et ad coenam una cum Basilio et Eudocia sedente, Basiliscianus pa-
tricius, ob currum ab eo solerter rectum imperatorem laudabat. eum
imperator surgere et imperiales ocreas detrahere et induere iussit.
illo renuente et in Basilium oculos coniciēte, imperator cum furore
ita fieri mandavit. annuente Basilio ocreas imposuit. ait vero Ba-
silio deum obtestatus imperator “melius illi quam tibi congruunt:
numquid enim, ut te constitui, alium pariter imperatorem creandi
mihi potestas est?” haec dicens ira sensim in Basilium exardesce-
bat. Eudocia vero lacrimans imperatori dicit “imperii dignitas, do-
mine mi, praestans est, et ea nos indigni honorati sumus; neque

βασιλεὺς εἶπεν “μὴ λυποῦ περὶ τούτου· καὶ γὰρ καὶ τὸν
 Βασιλισκιανὸν βασιλέα θέλω ποιῆσαι.” Βασίλειος δὲ ἐν θυ-
 μῷ καὶ λύπῃ μεγάλη γέγονεν. ἐξελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως
 ἐν τῷ κυνηγιῷ μοναχὸς τις ὑπαντίσας δέδωκεν αὐτῷ χάριτην,
 τὴν κατ’ αὐτοῦ μελετωμένην ἐπιβουλήν ὑπὸ Βασιλείου· ὃ 5
 ἀναγνοὺς καὶ θυμωθεὶς μελετᾷ κατὰ Βασιλείου. τῆς δὲ μη-
 τρός αὐτοῦ Θεοδώρας καλεσάσης τὸν βασιλέα εἰς τὰ Ἀνθε-
 μίου, ἀπέστειλεν τὸν Πεντάκιον τὸν πρωτοβεστιᾶριον αὐτοῦ
 μετὰ καὶ ἑτέρων ἀνθρώπων οἰκείων αὐτοῦ πρὸς τὸ θηρεῦσαι
 τι καὶ ἀποστεῖλαι τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ὃ δὲ Βασίλειος συννε- 10
 D σκευάζετο κατὰ Μιχαήλ, καὶ ἦν σκυθρωπὸς πάνυ. ἐπὶ δει-
 πνον δὲ τοῦ βασιλέως καθεσθέντος προσεκαλέσατο Εὐδοκίαν
 καὶ Βασίλειον συνδειπνήσαι αὐτῷ. τοῦ δὲ βασιλέως οἶνω
 πολλῷ χρησαμένου ἀναστὰς Βασίλειος ὡς διὰ τινα χρεῖαν ἐν
 τῷ κοιτῶνι διαστρέφει τὰ κλειῖθρα δυνατὸς ὢν, ὡς μὴ κλείε- 15
 σθαι τὴν θύραν· καὶ ἀπελθὼν συνεδείπνει πάλιν μετὰ τοῦ
 βασιλέως. τοῦ δὲ βασιλέως πάνυ οἶνωθέντος, τῆς Ἰγγερίνης
 ὡς ἔθος αὐτῷ συγχαιρούσης, ἀναστὰς Μιχαήλ χειροκρατού-
 μενος παρὰ Βασιλείου ἀπῆλθεν ἐν τῷ κοιτῶνι· οὗ τὴν χεῖρα
 φιλήσας ἐξῆλθεν Βασίλειος. ἐνδοθεν δὲ τοῦ κοιτῶνος ἦν Βα- 20
 P. 469 ρισλισκιανός, τῇ κελεύσει τοῦ βασιλέως ὑπνώσας ἐν τῇ κλίνῃ
 Ἰγνάτιος δὲ κοιτωνίτης ἀπελθὼν τοῦ κλειῖσαι τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος εὗρε διεστραμ-

illam contemnere iustum est.” respondit imperator “ne super hoc
 tristeris: Basiliscianum ad imperium promovere animus est.” porro
 Basiliius ira et maerore magno tenebatur. egresso autem imperatori ad
 venandum monachus quidam chartam, qua insidiae a Basilio paratae
 descriptae erant, tradidit. ea lecta, et in furorem versus, in Basilium
 machinatur. matre autem Theodora imperatorem ad Anthemii aedes
 advocante, Rentacium protovestiarium cum domesticis aliis, ut vena-
 rentur quod ipse matri offerret, misit. Basilium autem adversus Mi-
 chaelem facinus struebat, et profundo maerore deprimebatur. ad
 coenam vero sedens imperator Eudociam et Basilium invitavit ut con-
 vivaretur: tum imperatore vino sese ingurgitante, Basiliius quasi ne-
 cessitate ductus in cubiculum interius penetrans serram, cum validus
 esset, turbavit, adeo ut porta minime claudi posset; et digressus
 cum imperatore ad coenam recumbebat. imperator iam temulentus,
 et Ingerina pro more ei collaetante, exurgens a Basilio manu duce-
 batur et in penetrabile secedebat; cuius manum cum deosculatus esset
 Basiliius, discessit. intra cubiculum imperatoris iussu recumbebat
 Basiliscianus somno gravatus in lecto Rentacii ad eius custodiam.
 Ignatius autem cubicularius ad ianuam cubiculi observandam progres-

μένην, καὶ ἀπογνοὺς ἐκαθέσθη ἐπὶ τῆς κλίνης τίλλων τὰς τρί-
 χας αὐτοῦ. τοῦ δὲ βασιλέως ὕπνον θανάτῳ παραπλήσιον
 κοιμωμένον ἀθρόως ἐλθὼν Βασίλειος μετὰ καὶ ἑτέρων τὰς
 θύρας ἀνέωξεν· καὶ ἔμφοβος ἐξελθὼν Ἰγνάτιος ἀντέπιπτεν
 5 Βασιλείῳ μὴ εἰσελθεῖν. Πέτρος δὲ ὁ Βούλγαρος διὰ τῆς τοῦ
 Βασιλείου μασχάλης διελθὼν πρὸς τὴν κλίνην τοῦ βασιλέως
 ἐκρατήθη παρὰ Ἰγνατίου, καὶ ἀντιπίπτοντος αὐτῷ ἔξυπνος
 ἐγένετο ὁ βασιλεύς. Ἰωάννης δὲ ὁ Χάλδος πικροεὐθὺ μετὰ
 τοῦ ξίφους δοὺς αὐτῷ ἀπέκοψεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ, Ἰακωβί- 56
 10 τζης δὲ καὶ ὁ Πέρσης τὸν Βασιλισκιανὸν ξίφει τρώσαντες Β
 ἔρριψαν αὐτὸν ἄνωθεν κάτω. Μαριανὸς δὲ καὶ Βάρδας ὁ
 πατὴρ Βασιλείου καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Τοξαρᾶς, οὗτοι ἴσταντο
 πρὸς φυλάκην ἐξώθεν· καὶ οὐδεὶς τῶν μετὰ Μιχαὴλ ἔγνω
 τὰ γινόμενα. συναθροισθέντες δὲ οἱ μετὰ Βασίλειον ὅτι εἰ
 15 καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐκόψαμεν, ζῶντα αὐτὸν εἰάσαμεν· καὶ
 εἰ ζῆ, τί ἀπολογησόμεθα; καὶ χαριζόμενος Βασιλείῳ ὁ Χάλ-
 δος ὑποστρέψας εὖρος Μιχαὴλ χεῖρας μὲν μὴ ἔχοντά, ἐπὶ
 τῆς κλίνης δὲ κείμενον ἐλειινολογούμενον κατὰ Βασιλείου. ὁ
 δὲ τὸ ξίφος γυμνὸν ἀνηλεῶς ἐπῆξεν κατὰ τῆς καρδίας τοῦ
 20 βασιλέως, διασχίσας τὰ ἔγκυα αὐτοῦ, καὶ στραφεὶς ἐνεκαν- C
 χᾶτο πρὸς Βασίλειον ὡς ἀνδραγάθημα πεποικῶς. κλύδωνος
 δὲ ὄντος ἐν τῇ θαλάσῃ συναθροισθέντες κατηλθὼν μέγρο
 τοῦ περάματος, καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὸν οἶκον Εὐ-

sus confusam reperit. quare in desperationem ductus, capillos sibi
 vellens, in lecto sedebat. imperatore vero somnum morti quampro-
 ximum obdormiente, derepente Basilius cum aliis adveniēns ianuas
 aperuit. tremefactus Ignatius in adversum obstitit, ne Basilius intra-
 ret. Petrus autem Bulgarus, sub Basilii axilla irrepens et ad impera-
 toris lectum penetrans, ab Ignatio vires adversas opponente detentus
 est; ex quo somnus imperatoris solutus. Ioannes vero Chaldius plaga
 gladio inflictā manus eius abscidit, Iacobitzes vero Persa et alii Ba-
 siliscianum ense vulneratum e lecto in pavimentum deturbarunt. Ma-
 rianus autem et pater Basilii Bardas et Constantinus Toxaras stabant
 foris in excubiis, ita ut domesticorum nullus, quae cum Michaele ge-
 rebantur, resciret. at coniurati cum Basilio collecti "licet manus eius
 praesciderimus, vivum tamen reliquimus" dixerunt: "si superfuerit,
 quam defensionem habebimus?" mox Chaldius Basilium promeritu-
 rus intro regressus, Michaelem praecisis manibus de Basilio misere
 conquerentem et in lecto iacentem reperit, et districtum gladium in
 imperatoris cor crudeliter adegit, et intestina eius discidit; reversus-
 que ad Basilium gloriabatur, quasi facinus egregium patrasset. tem-
 pestate autem in mari exorta, una convenientes ad fretum, illudque

λογίου τοῦ Πέρσου, καὶ τοῦτον ἄραντες ἦλθον εἰς τὰ Μαρί-
 νης, καὶ ἀνελθόντες διὰ τοῦ τείχους ἦλθον μέχρι τοῦ παλα-
 τίου. πλάξ δὲ ἦν περιφράσσουσα τὸ τεῖχος, καὶ κρατήσας
 Βασίλειος δύο τῶν μετ' αὐτοῦ ὄντων καὶ λακτίσας κατέαξεν
 τὴν πλάκα, καὶ εἰσῆλθε μέχρι τῆς πύλης τοῦ παλατίου. Εὐ-5
 λόγιος δὲ Πέρσης ἐλάλει τῇ αὐτοῦ γλώττῃ Ἀρταβάσδω ἑται-
 ριάρχῃ, ὡς Μιχαὴλ ξίφει ἐτελεύτησεν, καὶ ἀνοίξον τὸν βα-
 D σιλέα. καὶ ὁ Ἀρτάβασδος εἰσδραμὼν πρὸς τὸν παπίαν καὶ
 ἄρας ἀπ' αὐτοῦ τὰς κλεῖς βιαίως ἤνοιξεν τὸν Βασίλειον. καὶ
 γενόμενος ἔνδοθεν Βασίλειος ἤρε τὰς κλεῖς τοῦ παλατίου ἐπὶ 10
 χεῖρας, καὶ τῇ ἑῷθεν Γρηγόριον λεγόμενον τὸν Φιλήμονος
 ἐποίησε παπίαν. παρενθὺ δὲ ἀποστέλλει ἐν τῷ ἁγίῳ Μά-
 μαντι, καὶ εἰσῆγαγεν Εὐδοκίαν τὴν τοῦ Ἰγγερος μετὰ δόξης
 πολλῆς ἐν τῷ παλατίῳ. ἀπέστειλε δὲ καὶ Ἰωάννην πραιπό-
 σιτον τοῦ ἄραι τὴν Δεκαπολίτισσαν καὶ πρὸς τοὺς ἰδίους γο- 15
 νεῖς ἀγαγεῖν. ἀπέστειλε δὲ καὶ Παῦλον κοιτωνίτην τοῦ ἐν-
 ταφιάσαι Μιχαὴλ. καὶ ἀπελθὼν εὔρεν αὐτὸν ἐντετυλιγμέ-
 νον ἐν τῷ σαγίσματι τοῦ δέξιοῦ ἵππου οὗ ἤλαυνεν, καὶ τὰ
 ἔγκατα αὐτοῦ ἐξῶθεν κρεμάμενα. εὔρας δὲ ἐκεῖ θρηνούσας
 καὶ ἐλεινολογουμένας ἐπ' αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὰς 20
 P. 470 ἀδελφὰς αὐτοῦ, καὶ εἰσαγαγὼν εἰς πλοιαρίον, διεπέρασεν ἐν
 τῇ μονῇ τῆς Χρυσουπόλεως, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν ἐνταφιάσας ἔθαψεν.

traicientes, ad Eulogii Persae aedes descenderunt, eoque assumpto
 ad Marinae deflexerunt, muroque consensu ad palatium usque vene-
 runt. erat porro tabula obturans murum, quam Basilius manutenen-
 tibus comitibus duobus impacta calce confregit, et ad portam palatii
 penetravit. tum Eulogius Persa patria lingua Artabaso hetaeriar-
 chae locutus est, Michaelem gladio interiisse: "atque aperi" inquit
 "imperatorii." Artabasdus ad papiam contendens, sublatis vi ab eo
 clavibus, Basilio apernit. intro receptus Basilius palatii claves tulit,
 et Gregorium Philemonis dictum papiam mane instituit. confestim
 vero ad S. Mamantem misit, et Eudociam cum multo apparatu in pa-
 latium intulit; misso etiam Ioanne praeposito Decapolitissam ad pro-
 prios parentes retulit. Paulo quoque cubiculario, ut Michaelem sep-
 peliret, mandavit. illuc ipse profectus dextri equi quo vehebatur
 stragulo involutum comperit, et viscera foris pendentia; feminisque la-
 mentatricibus et luctus pompam super eo celebraturis, matreque et
 sororibus advocatis, in naviculam impositum ad Chrysopolis mona-
 sterium traici praecipit, ibidemque tumulo conditum sepeliri.

Βασίλειος.

Βασίλειος ἐβασίλευσεν μετὰ Μιχαὴλ ἔτος ἐν μῆνας δ',
καὶ μόνος ἔτη ιθ'. προσέταξε δὲ τῷ ἐπάρχῳ καὶ Μαρριανῷ
υἱῷ Πετρωνᾶ συνελθεῖν ἐν τῷ φόρῳ καὶ ἀναγορεῦσαι μετὰ
5 παντὸς τοῦ λαοῦ μόνον βασιλέα.

Ἀναγκαῖον δὲ ἠγησάμην γράψαι καὶ τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ
γενομένην ἐκδίκησιν εἰς τοὺς τὸν Μιχαὴλ διαχειρισαμένους, Β
καὶ ἃ πέπονθεν ἕκαστος αὐτῶν διαφόροις καιροῖς. ὁ μὲν
Ἰακωβίτζης κνηγῶν μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ Φιλοπατίῳ,
10 τοῦ ξίφους αὐτῷ ἐκπεσόντος κατελθὼν τοῦ ἵππου ἄραι αὐτό,
τοῦ ποδὸς αὐτοῦ μὴ φθάσαντος τῇ γῆ ἐπιβῆναι, ἀλλὰ τοῦ
ἑτέρου κρατηθέντος ἐν τῇ σκάλα, θροηθεὶς ὁ ἵππος διέσυρεν
αὐτὸν καὶ εἰς φάραγγαν καὶ βοθύνους διελθὼν τοῦτον μελη-
δὸν κατέκοψεν. Ἰωάννης δὲ ὁ Χάλδος στρατηλάτης γεγωνὶς
15 ἐν Χαλδίᾳ, καὶ φωραθεὶς κατὰ τοῦ βασιλέως μελετῶν, προσ-
τάξει τοῦ βασιλέως ἀνεσκολοπίσθη παρὰ Ἀνδρέου στρατη-
λάτου. ὁ δὲ ἐξάδελφος τοῦ βασιλέως Ἀσυλέων ἐξωσθεὶς πα-
ρὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ προαστείῳ αὐτοῦ ᾧ ἐπώνυμον τοῦ
Χαρτοφύλαν, ὡς ἀπηγῆς καὶ ὠμὸς πρὸς τοὺς αὐτοῦ δούλους C
20 ᾧ, μαχαίραις παρ' αὐτῶν ἐν νυκτὶ ἀνῆρέθη· οὗς ὁ βασι-
λέως κρατήσας καὶ μεληδὸν κατακόψας κατέκαυσεν ἐν τοῖς
Ἀμαστριανοῦ. ὁ δὲ Ἀπελάτης ὁ Πέρσης σκοληκόβρωτος γε-57

BASILIUS.

Basilius una cum Michaelē annum unum et menses quattuor im-
peravit, et undeviginti solus; praefecto vero et Mariano Petronae
filio, ad forum convenire et imperatorem solum coram omni populo
renuntiare iussit.

Exercitum porro in Michaelis parricidas a deo vindictam, et quae
singuli temporibus diversis passi fuerint, referre operae pretium duxi.
Iacobitzes quidem inter venandum una cum imperatore ad Philopa-
tium gladium in terram lapsum levaturus ex equo desiliit; cumque
pes eius terram nondum attigisset, altero in pensili scandula retento,
perterritus equus arrepto cursu per valles et praecipitia traxit et
membratim discersit. Ioannes Chaldius pariter, exercitus dux in
Chaldia constitutus, quasi contra imperatorem machinaretur delatus,
imperatoris iussu ab Andrea militiae magistro palo affixus est. im-
peratoris patruelis Asyleo ab ipso in proprium suburbanum nomine
Chartophilam relegatus, ut crudelis et inhumanus in domesticos, no-
cte ab ipsis gladiis confossus interiit: eos apprehensos et membra-
tim concisos ad Amastriani imperator combussit. Apelates Persa a

νόμενος τοῦ ζῆν ἀπηλλάγη. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ Τοξαρᾶς εἰς Κιβυρηαιώτας σπαθοκοπηθεὶς τελευτᾷ. καὶ Μαρριανὸς ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῶν ποδῶν συντριβείς, ἐκ τοῦ ἵππου πεσὼν, καὶ τοῦ ποδὸς σαπέντος σκώληξι τελευτᾷ.

Ὁ δὲ βασιλεὺς προελθὼν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν Χριστοῦ γενέων ἐν τῇ προελεύσει εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐβάπτισεν Στέφανον υἱὸν αὐτοῦ. ἀγαθὸν δὲ ἵππους λευκοὺς μετὰ ἄρματος ἐκάθισεν ἅμα τῇ Ἀνγούστη, καὶ ὁ πραιπόσιτος σὺν αὐτοῖς Βαάνης βαστάζων ἦν τὸ παιδίον μέχρι τοῦ παλατίου, τοῦ βασιλέως ὄπιοντος ὑπατείαν ἐν τῇ ὁδοῦ. 10

Ἐγένετο δὲ σεισμὸς τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου μέγιστος, ὥστε τὴν γῆν σειεσθαι ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. ἔπεσε δὲ τότε καὶ ἡ σφαῖρα τοῦ ζώδου τοῦ φόρου καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τὸ σίγμα, ὥστε πάντας τοὺς ψάλλοντας ἐκέῖσε τελευτῆσαι. Λέων δὲ ὁ φιλόσοφος τυχὼν 15 ἐκεῖσε ἔλεγεν τοῖς ψάλλουσιν καὶ πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐκεῖσε ἐξελθεῖν τῆς ἐκκλησίας. οἱ δὲ μὴ πεισθέντες αὐτῷ συνετε- P. 471 λέσθησαν ἅπαντες. αὐτὸς δὲ ὁ φιλόσοφος εἰς κίονα ὑπὸ συ- 58 στημάτιον σταθεὶς μετὰ ἑτέροισι δύο διεσώθη, καὶ ἑτεροὶ πέντε μόνοι ὑποκάτω τοῦ ἄμβωνος. 20

Ὡπίσιος δὲ ὁ πατριάρχης ἐλθόντος τοῦ βασιλέως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ μέλλοντος αὐτὸν κοινωνεῖν, τοῦτον ληστὴν καὶ

vermibus corrosus vitam amisit. Constantinus Toxaras apud Cibyrrhaeotas gladiis comminutus periit. Marianus imperatoris frater equo lapsus et pedes contritus, altero pede vermibus putrescente, moritur.

Porro imperator natalitiorum Christi die celebri processus apparatu ad magnam ecclesiam profectus, Stephanum filium suum baptizavit, et equis candidis ad forum iunctis cum Augusta in eo sedit. Baanes autem praepositus una cum eis ad palatium usque puerum gerebat, imperatore per viam nummorum munus spargente.

Ingens autem S. Polyeucti festo terrae motus exortus est, adeo ut diebus quadraginta et noctibus totidem terra concuteretur. decidit tunc equi ad forum positi sphaera et sanctissimae dei genitricis fornix, adeo ut cuncti ad psallendum coacti opprimerentur. Leo vero philosophus ibidem forte repertus cantoribus et reliquis sub eo stantibus ut ecclesia discederent monebat. illi vero minime acquiescentes uno simul sine perierunt. ipse philosophus ad columnam sub aliis structuris stans cum duobus aliis servatus est, nec non alii quinque sub ambone forte sedentes.

Ceterum imperatorem ad ecclesiam accedentem et iam iam sacrorum participem futurum praedonem et homicidam sacraeque communionis indignum Photius patriarcha vocabat. ille furore percitus Romam misit,

φρονέα ἔλεγεν καὶ ἀνάξιον τῆς θείας κοινωνίας. ὁ δὲ Θυμωθεὺς 59
ἀπέστειλεν ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἤγαγεν τόμον μετὰ Ῥωμαίων ἐπι-
ακόπων, καὶ τοῦτον τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἔξέωσεν, καὶ προε-
χειρίσατο Ἰγνάτιον τὸν ἐν ἀγίοις πατριάρχην τὸ δεύτερον 60
5 αὐτοῦ.

Ἐγεννήθη δὲ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἐκ τῆς τοῦ Ἰγγερος
Εὐδοκίας, οὗτος παῖς γενόμενος καὶ γνήσιος Βασιλείου. ἐστρά-
τευσεν δὲ ὁ βασιλεὺς κατὰ Ἀγαρηῶν τῶν εἰς Τιβριοκοῖς. καὶ 61
πόλεμον συνάψας ἠττήθη, καὶ πολλάκις συμβαλὼν Ἀγαρη-
10 νοῖς πολλοὺς τῶν Ῥωμαίων ἀπεβάλλετο. ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ
φύγῃ τοῦ βασιλέως Θεοφύλακτος ὁ Ἀβήστακτος, ὁ πατὴρ
Ῥωμανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα βυσιλεύσαντος, διέσωσεν τὸν βασι-
λέα παρὰ μικρὸν ὑπὸ τῶν Ἀγαρηῶν κρατούμενον. ὃν ἐπι-
ζητήσας ὁ βασιλεὺς μετὰ ταῦτα καὶ γνωρίσας (πολλοὶ γὰρ
15 ἔλεγον τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐγὼ εἶμι) ὁ δὲ τὴν τιμὴν ἀφείς τόπον
βασιλικὸν ἤτησατο, οὗ καὶ τέτυχεν. ὑποστρέψας δὲ ὁ βασι-
λεὺς ἐν τῇ πόλει ἀπέστειλεν Χριστοφόρον γαμβρὸν αὐτοῦ ἐν
τῇ Ἀφρικῇ, καὶ νίκην μεγίστην ποιήσας ἐκπορθεῖ ταύτην κα- 62
ταστρέψας ἕως ἐδάφους.

Ἰγνάτιος δὲ ὁ πατριάρχης οἰκοδομήσας ἐκκλησίαν εἰς τὸ
ἐμπόριον Σάτωρος περικαλλῆ, ἐπ' ὀνόματι Ἀρχιστρατήγου
τοῦ ἀνατέλλοντος, καὶ μονὴν πεποίηκεν ἀνδρεῖον, ἔνθα καὶ τὸ
σῶμα αὐτοῦ ἀπόκειται. C
20

7. forsan Τεφρικῆς vel τῆς Ἀφρικῆς margo P

et Romanis episcopis deferentibus scriptam in eum sententiam obtinuit, eundemque throno deturbavit, et Ignatium sanctissimum patriarcham secundo instituit.

Ex Eudocia vero Ingeris filia Alexander imperator natus est. hic puer Basilii fuit legitimus. imperator vero adversus Agarenos Africam habitantes armavit, et commissa pugna superatus est, renovatisque praeliis Romanos plures Agarenorum armis amisit. in illa autem imperatoris fuga Theophylactus Abestactus, Romani qui deinde imperavit pater, imperatorem ab Agarenis ferme captum liberavit. quem conquisitum imperator postmodum agnovit: plures enim imperatori dicebant "ego sum qui liberavi." ille vero honore contempto fundum imperatorium expetiit, quem et impetravit. reversus in urbem imperator Christophorum generum in Africam misit, et maxima victoria potitus locum vastavit et ad solum usque dejecit.

Ignatius autem patriarcha ecclesiam insignem ad Satoris emporium sub Orientis archistrategi nomine constructam virorum effecit monasterium, ubi corpus eius depositum est.

Θέκλας δὲ τῆς ἀδελφῆς ἀποστειλάσης πρὸς τὸν βασιλεῦ-
δι' ὑπόμνησιν τινα, μέτριον ὄντα αὐτῆς ἄνθρωπον, ἠρώτησεν
αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ὅτι τίς ἔχει τὴν κυρίαν σου. ὁ δὲ εἶπεν
ὅτι ὁ Νεάτοκομίτης. παρευθὺ δὲ ὁ βασιλεὺς ἤγαγεν αὐτὸν
καὶ τύπας ἀπέχειρεν, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνέδυσεν αὐ-
τόν. ὡσαύτως δὲ καὶ Προκόπιον τὸν πρωτοβεστιαρίον αὐ-
D τοῦ ἀποστείλας ἔτυψε τὴν Θέκλαν, καὶ ἄρας πάντα τὰ χρή-
ματα αὐτῆς εἰσεκόμισε τῷ βασιλεῖ. τὸν δὲ Νεοτοκόμητα
μετὰ ταῦτα ἐποίησεν οἰκονόμον ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ.

63 Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς ἐβάπτισεν τοὺς Ἑβραίους πάντας, 10
ἃσιν τῷ τότε χρόνῳ ὑπὸ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπῆρχον, ἀναδεξα-
μένων αὐτοὺς πάντων τῶν ἐν ἀξίαις, φιλοφρονησάμενος καὶ
δῶρα παρασχόντος αὐτούς. τὸν δὲ προειρημένον Νικόλαον
τὸν Ἀνδρσοαλίτης, τὸν καὶ προσμονάριον τοῦ ἁγίου Διομή-
δους, ᾧ τινὶ ὁ μάρτυς ἐπεφάνη ὡς προείρηται, ἐτίμησεν αὐ- 15
τὸν οἰκονόμον καὶ σύγκελλον, τὸν δὲ ἕτερον αὐτοῦ Ἰωάννην
ἀδελφὸν δρογγάριον τῆς βίγλας, τὸν δὲ ἕτερον ἀδελφὸν αὐ-
P. 472 τῶν Παῦλον τοῦ σακελλίου, τὸν δὲ τέταρτον γενικὸν λογο-
θέτην. τελευτήσαντος δὲ Νικολάου τοῦ συγκελλου θάπτου-
σιν αὐτὸν εἰς Ἀρκαδιανούς εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἔνθα ἔστι 20
64 τὸ μετόχιον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ἐμνηύθη δὲ τῷ βασιλεῖ ὡς ἡ Συράκουσα παρὰ τῶν

Thecla vero, Michaelis sorore, ad imperatorem hominem quendam
animo simplicem cum supplici libello mittente, interrogavit eum im-
perator "quis dominam tuam habet?" respondit ille "Neatocomites."
quem cum subito adduci iussisset imperator, verberibus affectum to-
tondit et monastico habitu induit. Procopio pariter protovestiario ad
Theclam misso, plagis impositis divitias omnes, quae deinde fisco ad-
ditae sunt, sustulit: Neatocomitem vero oeconomum in magna eccle-
sia postmodum instituit.

Idem imperator Hebraeos omnes, qui tunc temporis sub eius po-
testate reperiiebantur, baptismum subire coëgit, suscipientibus eos vi-
ris in dignitate constitutis, ipsoque imperatore plurimam in eos li-
beralitem exercente. Nicolaum autem, de quo superius sermo ha-
bitus, cui Androsalites nomen, S. Diomedis mansionarium, cui martyr,
ut dictum est, apparuit, oeconomi et syncelli dignitate decoravit; Io-
annem vero, alterum eius fratrem, biglae drungarium, fratremque ter-
tium Paulum sacelli praepositum, quartum denique generalem logo-
thetam creavit. Nicolao syncello postmodum mortuo, corpus eius ad
Arcadianos sepelierunt in propria domo, qua praedium est S. Con-
stantini.

Porro Syracusas ab Agarenis vastari imperatori nuntiatum est.

Ἀγαρηῶν ἐκπορεύεται, ἀσχολουμένων δὲ τῶν πλοῦμων ἐν τοῖς κτίσμασιν καὶ ἐκχοῖσμασι τῆς νέας ἐκκλησίας παρεδόθη ἡ αὐτὴ Συράκουσα πρὶν φθάσαι τὸν στόλον, τοῦ βασιλέως πολλὰ ἐν τούτῳ θρηνήσαντος.

5 Νικητίας δὲ τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ Ξυλινίτου κατηγορηθέντος ὡς φιλουμένου παρὰ τῆς Ἀγούστης, τοῦτον ὁ βασιλεὺς ἀποκείρας μοναχὸν ἐποίησεν. ὃς ἐπὶ Λέοντος βασιλέως γέγονεν οἰκονόμος ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ τελευτή-
 10 ρεν τὴς αὐτοῦ ἀδελφᾶς.

Πολλὰ δὲ μάρμαρα καὶ ψηφίδας ἐκ πολλῶν ἐκκλησιῶν ἀνέλαβεν ὁ βασιλεὺς λόγου τῆς νέας ἐκκλησίας, ἐν οἷς στήλη ἴσοιτο χαλκῇ ἐν τῷ Σενάτου σχῆμα ἐπισκόπου φέρουσα· ἐκράτει δὲ ἡ αὐτὴ στήλη ἐν τῇ χειρὶ ῥάβδον ἔχουσα ὄφιν
 15 ἐντετυλιγμένον· ταύτην καταγρόντες ἔδηξαν ἐν τῷ βεστιαρίῳ. κατελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ ἀπελθόντος ἐνθα ἴσοιτο στήλη ὄρθῃ, ἐνέβαλε τὸν δάκτυλον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ ὄφεως· ὧν δὲ ἐκεῖ ζῶν ὄφις ἔδρακε τοῦ βασιλέως τὸν δάκτυλον, ὃς μόλις δι' ἀντιφαρμάκων ἰάθη, θαυμασάντων
 20 πάντων ἐπὶ τούτῳ. ἀλλὰ καὶ τὴν στήλην Σολομῶντος ἐν τῇ βασιλικῇ οὔσῃ μεγίστη κατεάξας προσέταξεν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐκτυπωθῆναι καὶ τεθῆναι κίτῳθεν ἐν τοῖς θεμελίοις τῆς

navalibus vero copiis circa novae ecclesiae structuram et aggerum effossionem occupatis, priusquam deinde imperatoria classis adventaret, Syracusana civitas deditionem fecit, de qua imperator plurimum indoluit.

Nicetas autem Xylinitae filius mensae praepositus, cum secreti ad Augustam amoris delatus fuisset, hunc imperator detonsum monachum effecit; qui sub Leone imperatore oeconomus in magna ecclesia creatus est, et vita functus in monasterio ab eo constructo depositus est. eius quoque sorores capillis tonsas moniales reddidit.

Ceterum marmora plurima et ex opere tessellato figuras varias ex ecclesiis plurimis novae alterius exstruendae gratia sustulit imperator. inter haec ornamenta fuit etiam statua aerea ad senatum, episcopi formam referens, quae virgam serpente circumvolutam manu gerebat: eam loco depositam in vestiario locaverunt. profectus illuc imperator, et ad locum quo statua fuerat erecta descendens, in serpentis os digitum immisit. serpens autem ibidem vivus repertus digitum imperatoris momordit, adeo ut, quod mirum omnibus deinde visum est, adhibitis remediis vix sanari potuerit. statua quoque Salomonis ad basilicam stante confracta, ex eius metallo propriam efformari et in

65 αὐτῆς νέας, ὥστε θυσίαν ἑαυτὸν τῇ τοιοῦτῳ κτίσματι καὶ θεῷ
προσάγων.

Ἐπεστράτευσεν δὲ πάλιν ὁ βασιλεὺς κατὰ Μελιτινῆς, καὶ
αἰχμαλωσίαν πολλὴν ποιησάμενος καὶ πολλοὺς πολέμους ὑπέ-
στρεψεν. τελευτᾷ δὲ ὁ ἐν ἀγίοις Ἰγνατίος ὁ πατριάρχης, καὶ 5
ἀντ' αὐτοῦ πάλιν ἀναβιβάζει Φωτίου πατριάρχην. μετὰ δὲ
ταῦτα ἐν ἔξορᾳ τελευτήσαντος Φωτίου πατριάρχου ἀπετέθη
D τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ τῇ λεγομένῃ τῆς Ἐρημίας ἐν τῷ
Μερδοσαγάρῃ, οὔσης πρότερον καθολικῆς ἐκκλησίας· αὐτὸς
δὲ Φώτιος ἐποίησεν αὐτὴν μονὴν γυναικείαν. πάλιν δὲ ἐκ- 10
στρατεύει ὁ βασιλεὺς κατὰ Συρίας εἰς Γερμανίκεϊαν, καὶ ταύ-
την ἐκπορθήσας καὶ αἰχμαλωτίσας ὑπέστρεψεν. τελευτᾷ δὲ
66 Κωνσταντῖνος υἱὸς Μιχαὴλ βασιλέως ἐξ Εὐδοσίας, ὃν πολλὰ
ἐθρήνησε Βασίλειος. Μαίῳ δὲ πρώτῃ ἐνθρονίζεται καὶ ἐγ-
καινίζεται ἡ ἐκκλησία, ἣν ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκαλλώπισε 15
κοσμῷ πολλῷ, παρὰ Φωτίου πατριάρχου, τοῦ βασιλέως ἐν τῷ
P. 473 αὐτῆς καινισμῷ λῶρον φορέσαντος καὶ χρήματα πολλὰ δόν-
67 τος καὶ νέαν αὐτὴν ἐπονομάσαντος. ἀπεστάλη δὲ παρὰ τοῦ
βασιλέως Προκόπιος πρωτοβεστιάριος μετὰ τῶν δυτικῶν θε-
μαίων, ὄντος Εὐπραξίου τοῦ στρατηλάτου εἰς Σικελίαν τοῦ 20
Μωσιλίτζη, εἰς δὲ τὸ Δουράχιον τοῦ Ῥαβδούχου, καὶ ἐν τῇ
Πελοποννήσῳ τοῦ Οἰνιάτου καὶ τοῦ Ἀποστιούλη· ὅστις Προ-

excavatis novae eiusdem ecclesiae fundamentis locari iussit, quasi deo
se in huiusmodi opere victimam offerret.

Rursum autem adversus Melitinem arma movit imperator, ex qua
plurimis in captivitatem ductis et certaminibus plerisque confectis
reversus est. porro sanctus patriarcha Ignatius vita functus est, et
in eius locum Photius iterum suffectus. Photio patriarcha postmo-
dum in exilio mortem obeunte, corpus eius in monasterio ad Merdo-
sagarem, nomine Heremia, quae prius communis et publica exstite-
rat ecclesia, depositum est: Photius autem muliebri reddiderat mo-
nasterium. rursus imperator Syriam versus in Germaniciam expedi-
tionem suscipit, eaque vastata et captivis abductis domum regreditur.
Constantinus Michaelis imperatoris ex Eudoxia filius moritur; ob
cuius mortem Basilius luctum egit plurimum. Maii vero mensis die
primo throno decoratur et a Photio patriarcha dedicatur ecclesia,
quam struxerat et ornatu vario imperator reddiderat insigne. ea in
celebritate lorum gestavit ille, pecuniarum ingentem vim distribuit,
et novam appellavit. ceterum Procopius protovestiarius cum thematibus
Occidentalibus ab imperatore missus est, Eupraxia Mozilicis
filio per Siciliam magistro militiae instituto, Rabducho Dyrrhachii,
Oeniate et Apostupe Peloponesi magistris pariter. Procopius iste post

κόπιος πολλάς πράξεις κατεργασάμενος καὶ ἀνδραγαθίας, ἐσχατίως πολέμου γεγονότος καὶ προδοθέντων πάντων ὑπὸ τοῦ Ἀποστούπη, ἐσφάγη.

Λέων δὲ ὁ Σαλιβαράς συνοψίζει Φωτίῳ πατριάρχῃ Θεό-
 5 δωρον ἀββᾶν ἀρχιεπίσκοπον Εὐχαΐτων εὐλαβῆ καὶ ποιοῦντα
 τεράστια καὶ προσωρατικόν. Φώτιος δὲ τοῦτον Βασιλείῳ βα- Β
 σιλεῖ μεσιτεύει καὶ συνοψίζει· εἰς ὃν ὁ βασιλεὺς ἀρεσθεῖς
 (πρὸς γὰρ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ διέκειτο) εἶχεν ἐν τιμῇ πολ-
 λῆ, ὃς ἀθυμοῦντα τὸν βασιλέα περὶ τοῦ τελευτήσαντος νιοῦ
 10 αὐτοῦ Κωνσταντίνου διὰ τὸ φίλτρον ὅπερ εἰς αὐτὸν εἶχεν
 ἐπλάνα, καὶ ἐπηγγέλλετο δεῖξαι ζῶντα. ὁ καὶ ἐποίησεν· ἐν
 γὰρ λόχη τινὶ διερχομένῳ τῷ βασιλεῖ φάντασμα συνήνηθη-
 σεν ἔριππον, χρυσοῦφαντον ἐνδεδυμένον, ἐν εἶδει τοῦ Κων-
 σταντίνου· ὁ καὶ ὀφθαλμοῖς εἶδεν καὶ περιπλακεῖς κατεφί-
 15 λησεν, καὶ γεγονότος ἀφανοῦς αὐτὸν ἰδεῖν ὑπελάμβανεν, καὶ 68
 ὡς οὐ πεπλάνηται· διὸ καὶ μονῆν ἐκεῖσε κτίσας ἐπωνόμασεν
 αὐτὴν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. τούτοις καὶ ἑτέροις πλεί- C
 στοις ὡς ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου ἀκριβῶς μεμνημένων ὁ λεγόμε- 69
 νος Σανταβαρηνὸς ἐποίησεν τὸν βασιλέα πίστιν πολλὴν κε-
 20 κτῆσθαι πρὸς αὐτόν. ἡγάγετο δὲ γυναῖκα ὁ βασιλεὺς Λέοντι
 τῷ βασιλεῖ θυγατέρα Μαρτιναγίου, ἣν καὶ ἔστεψεν ποιήσας
 τοὺς γάμους ἐν τῇ Μανιούρᾳ καὶ ἐν τοῖς δεκαεννέα ἀκουβί-

egregia facinora plurima et duce praeclaro dignas actiones, bello tandem conserto, cunctis ab Apostupe proditis occisus est.

Leo Salibaras Theodorum abbatem Euchaitarum archiepiscopum, ceu virum pietate insignem miraculisque clarum, et futurorum notitia celebrem, ad Photium patriarcham adducit. hunc Photius ad imperatorem Basilium defert et ad eius conspectum sistit. quo delectatus imperator (eius quippe desideriis sese episcopus componebat) virum in pretio habuit. maerore etenim perpetuo ob filii Constantini mortem, cui summopere affliciebatur, vexabatur imperatoris animus, et continuo amoris philtro tabescebat: eum idcirco deludebat episcopus, et vivum se ostensurum pollicebatur; quod et praestitit. ad saltum quippe obambulanti imperatori spectrum quoddam Constantini specie, equo insidens et auro vestibus intertextis vestitum, occurrit; quod ubi perspexit oculis, in amplexus irruens deosculatus est, eoque disparente tantum vidisse coniciebat, et huc usque delusus est. eam ob rem monasterium ibidem constructum S. Constantini nomine insignivit. his et generis huiusmodi plurimis ex Apollonii disciplina probe perspectis, praefatus Santabarenus multam sibi fiduciam apud imperatorem comparavit. Leoni porro imperii consorti Martinacii filiam locaverat imperator, quam celebratis ad Magnauram et in no-

τοις. κατηγορήθη δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς παρὰ Σανταβαρηνοῦ
 εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὡς ὅτι μαχαίριον ἐπιφέρειται βουλό-
 μενος ἀνελεῖν σε μετ' αὐτοῦ. ὅπερ αὐτὸ μαχαίριον διὰ δο-
 λίας συμβουλῆς ἐποίησε Λέοντα κατασκευάσαι καὶ φέρειν
 70 ἐν τῇ τουβίῳ, εἰπὼν αὐτῷ ὅτι πολλάκις τοῦ πατρός σου ἐπι-5
 D ζητοῦντος μαχαίριον διὰ χρείαν τινά, ἵνα τί μὴ ἐπίδως αὐ-
 τό; καὶ τοῦτο κατασκευάσας Λέων ὁ βασιλεὺς, διαβληθεὶς
 παρὰ τοῦ Σανταβαρηνοῦ καὶ φωραθεὶς ἐν τῇ τουβίῳ τοῦτο
 βασιτάζων, πολλὰ περὶ τούτου ἀπολογούμενος οὐκ ἤκούετο.
 ἐτύφθη οὖν Νικήτας ὁ πρωτοβεσιτάριος αὐτοῦ, ὃς γέγονεν 10
 παπίας ἐπὶ Ῥωμανοῦ βασιλέως, καὶ ἄλλοι μετ' αὐτοῦ πολλὰ
 δεινὰ πεπαιθότες ἐξωρίσθησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς Λέοντα κα-
 θείρξας ἐν τῇ τρικλινίῳ τὸν Μαργαρίτην ἐβούλετο ἐκτυφλω-
 σαι αὐτόν, εἰ μὴ Φώτιος ὁ πατριάρχης διὰ πολλῶν παρα-
 κλήσεων τοῦτο διεσκέδασεν ἅμα Ζαούτζα Στυλιανῷ μικρῷ 15
 ἐταιριάρχῃ. ἐποίησεν δὲ ἀπὸ ὄψεως μῆνας τρεῖς, θρηνῶν
 P. 474 καὶ ὀδυρόμενος καὶ δι' ἐπιστολῶν πολλὰ δυσωπῶν τὸν βασι-
 λέα. μεγάλην δὲ πίστιν τοῦ βασιλέως ἔχοντος εἰς τὸν ἅγιον
 71 Ἠλίαν, ἀποσυννοφίζει Λέων ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ τοῦ ἁγίου
 Ἠλίου μνήμῃ. τῆς δὲ προελεύσεως γενομένης ἰδόντες αὐτὸν 20
 οἱ λαοὶ ἐπεφώνησαν τὸ "δόξα σοι ὁ θεός." ὁ δὲ βασιλεὺς
 ἀντιστραφεὶς ἀπελογίσατο αὐτοῖς "δοξάζετε περὶ τοῦ υἱοῦ

vemdécim accubitis nuptiis coronaverat Augustam. exinde imperator
 Leo ad patrem a Santabareno reus defertur: "gladium gerit, et eo te
 confodere meditatur." gladiolum illum dolosis suasionibus sibi com-
 parare Leonem fecerat, et in tibiali gestare, dicens ei "patre tuo gla-
 dium saepe saepius ex necessitate aliqua requirente, cur tu paratum
 non exhibes?" imperator itaque Leo gestare disposuit, et eam ob
 rem a Santabareno calumniam passus est; illumque tibiali tenere
 deprehensus, defensione quavis instituta, nullatenus audiebatur. ea-
 propter Nicetas, qui Romano imperatore papias factus est, verberibus
 plurimis caesus est, aliique cum eo plures gravissima perpessi exilio
 relegati sunt. imperator autem Leonem in custodiam ad Margaritae
 triclinium coniectum excaecare meditabatur, nisi precibus plurimis
 una cum Zautza Styliano, hetaeriarca minore, Photius consilium dis-
 sipasset. imperatoris itaque conspectu privatus menses tres, sortem
 deflens ac plorans et frequentibus scriptis imperatorem interpellans
 egit. devotione vero summa et in S. Eliam fiducia ferebatur imper-
 ator Basilius: Leo quoque ad S. Eliae memoriam in vigiliis noctem
 egit. imperatore mox solemnī processu incedente, videntes eum po-
 puli turmae exclamaverunt "gloria tibi deus." imperator conversus
 respondit eis "filii mei causa laudatis deum? calamitates ab eo pa-

μου τὸν Θεόν; πολλές θλίψεις ὑπ' αὐτοῦ ἔχετε ὑπομεῖναι καὶ ἐπωδύνους ἡμέρας." κατηγορήθη δὲ Ἀνδρέας δομῆστικός τῶν σχολῶν παρὰ Σανταβαρηνοῦ πρὸς τὸν βασιλέα ὡς τὰ Λέοντος φρονῶν, καὶ διεδέχθη παρὰ τοῦ βασιλέως. ἀντ' αὐτοῦ δὲ προεβλήθη δομῆστικός ὁ Στουπιώτης, καὶ ἀπελθὼν μετὰ Βλαοῦ ἐν Τάρσῳ ἠτήθη. καὶ πάλιν προχειρίζεται παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀνδρέας δομῆστικός.

Ἐγένετο δὲ συσκευὴ κατὰ τοῦ βασιλέως παρὰ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Κουρκοῦα δομῆστικῶν ὄντος τῶν Ἰκανάτων, χρηματισθέντος παρὰ τοῦ ὄντος ἐν Βλαχέρναις ἐγκλείστον· εὐρέθησαν δὲ πολλοὶ μετ' αὐτοῦ τῶν συγκλητικῶν καὶ λοιπῶν ἀρχόντων, μέχρι τῶν ἑξήκοντα ἑξ. ἦν γὰρ Μιχαὴλ ὁ ἑταιριάρχης καὶ ὁ Κατουδάρης καὶ ὁ Μυξάρης καὶ ὁ Βαβούτζικος καὶ οἱ λοιποί. τῆς γὰρ τοιαύτης ἐπιβουλῆς μηνυθείσης τῷ βασιλεῖ παρὰ τοῦ πρωτοβεστιαρίου τοῦ Κουρκοῦα * * * κατελθόντων δὲ πάντων ἐξελεθῶν βασιλεὺς ἐν τῇ ἵπποδρόμῳ, καὶ καθεσθίς ἐκεῖσε καὶ ἀνακρίνας τὰ κατ' αὐτούς, πάντας τύψας καὶ κούρεύσας, τὰς ἔτι περιλειφθείσας τρίχας κατέκασεν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξῆλθεν ἐν τῇ προελεύσει τοῦ εὐαγγελισμοῦ, ὅτι καὶ τὴν ἐπιβουλὴν ἔμελλον ποιῆσαι. περιεπάτον δὲ ὄπισθεν αὐτοῦ γυμνοὶ μέχρι τοῦ φόρου, δεδεμένοι, καθῶς διωρίσατο· εἶδ' οὕτως πάντας δημεύσας ἐξώρισεν.

tiemini plurimas, et lugubres ab eo dies sustinebitis." accusatus est pariter Andreas scholarum domesticus a Santabareno apud imperatorem, quasi Leonis consiliorum particeps, et ea propter ab imperatore dignitate motus est, et in eius locum Stupiotus domesticus suffectus. Tarsum vero cum copiis profectus superatus est. rursum etiam Andreas domesticus restitutus.

Facta est porro adversus imperatorem a Ioanne Curcua Icanatorum domestico coniuratio, ubi vaticinio de imperatoria dignitate assequenda a quopiam in Blachernis incluso delusus est: ex senatoriis vero reliquisque proceribus ad sexaginta sex usque illi adhaeserunt, inter quos Michael hetaeriarches et Catudares et Myxares et Babutzicus et alii numerabantur. hac autem coniuratione a protovestiario Curcua imperatori detecta, cum forte in circo ludi celebrarentur et illuc omnes convenirent, affuit pariter imperator, et ibidem sedens de iis examen habuit; eisdemque verberibus caesis et coma detonsis, reliquis ad cutem pilos adussit. celebri postmodum comitatu festo annuntiationis celebrato, quo coniurationem ad exitum erant perducturi, illi retro sequebantur nudi et vinculis ligati, sicut praeceperat imperator, ad forum usque. eorum bonis demum publicatis cunctos in exilium egit.

Τοῦ δὲ βασιλέως ἐξεληθόντος πρὸς τὸ κυνηγῆσαι ἐλάφου ποθὲν ἀναφανέντος παμμεγέθους, ὡς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κα-
 D τεδίωκεν, ἐπιστραφεῖς ἤρην τὸν βασιλέα ἐκ τῆς ζώνης ἀπὸ τοῦ
 ἵππου μετὰ τοῦ κέρατος αὐτοῦ. φθάσας δὲ τις καὶ τὴν σπά-
 θην γυμνώσας, τὴν ζώνην ἐκκόψας, τὸν βασιλέα ἐρρούσατο. 5
 72 μετὰ δὲ τὸ ἀποστραφῆναι ἐκέλευσεν τὴν ζώνην ἀποτιμόντος
 ἀποτιμηθῆναι τὴν κεφαλὴν ὡς γυμνώσαντος τὸ ξίφος κατ' αὐ-
 τοῦ, πολλὰ ἀπολογουμένου ὡς ὑπὲρ σοῦ τοῦτο πεποίηκα. ἀλλ'
 οὐδὲν ὠφέλησεν. ἐκ δὲ τοῦ σπαραγμοῦ τοῦ ἐλάφου νοσηλευ-
 θεῖς Βασίλειος τελευτᾷ, καπιλιπῶν Λέοντα αὐτοκράτορα καὶ 10
 Ἀλέξανδρον.

Λέων. Λέων Β' ὁ πρῶτος βασιλεὺς

P. 475 Λέων υἱὸς Βασιλείου ἐβασίλευσεν ἑτη εἴκοσι πέντε μῆ-
 νας ὀκτώ. Στέφανος δὲ ὁ αὐτοῦ ἀδελφὸς κληρικὸς ὢν καὶ 15
 σύγκελλος ἦν μετὰ Φωτίου πατριάρχου, ἀνατρεφόμενος παρ'
 αὐτοῦ καὶ παιδευόμενος. ὁ δὲ αὐτὸς Λέων μετὰ τὸ αὐτο-
 κρατορῆσαι ἀπέστειλεν Ἀνδρέαν στρατηλάτην μετὰ κηρῶν
 πολλῶν καὶ κληρικῶν καὶ συγκλητικῶν ἐν Χρυσοπόλει, καὶ
 ἐξήγαγεν Μιχαὴλ ἐκ τοῦ τάφου, καὶ ἔβαλεν ἐν γλωσσοκόμῃ 20
 Βκνυάρισσινῳ, καὶ ἐπὶ κραββάτου θέντες, σκεπάσαντες βασιλι-
 κῶς καὶ τιμῆσαντες μεθ' ὕμνων καὶ τιμῆς πολλῆς, ἐπομένων

Ceterum ad venandum aliquando progressus imperator cervum
 praegrandem obvium habuit; eoque feram cursibus insequente, con-
 versus cervus cornu in imperatoris zonam impacto ipsum ex equo
 sustulit. accurrens autem e comitibus quispiam, nudato ense zonam
 praescindens, imperatorem liberavit. ille ad se reversus zonam prae-
 scindentis, quasi adversum se gladium exserentis, factum licet defen-
 sione plurima excusantis, et "liberandi tui gratia hoc admisi" dicen-
 tis, adeoque nihil proficientis, caput amputari iussit. verum ex cervi
 concussionem et lacerationem morbo correptus Basilius, Leone relicto
 imperatore et Alexandro, mortuus est.

LEO.

Leo Basilii filius annos quinque supra viginti, menses octo im-
 peravit. Stephanus autem eius frater cum esset clericus, syncellus
 erat cum Photio patriarcha, ab eo educatus et eruditus. Leo idem
 post assumptum imperium, Andrea militiae magistro cum cereorum
 clericorum et senatorii ordinis copia Chrysopolim misso, Michaelis
 imperatoris corpus e sepulcro eductum cypressino loculo conditum
 lecticaque impositum regisque vestibibus ornatum hymnisque et pompa

- ἐκείσε καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἤγαγον εἰς τοὺς ἀγίους ἀποστολοὺς καὶ ἀπέθεντο ἐν λάρνακι. μετὰ ταῦτα δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν Ἀνδρέαν δομέστικον τῶν σχολῶν ἅμα Ἰωάννη Ἀγιοπολίτη σοφωτάτῳ καὶ γεγονότι λογοθέτῳ τοῦ δρόμου· καὶ ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς ἐκκλησίας ἀνελθόντες καὶ τὰς τοῦ πατριάρχου Φωτίου αἰτίας ἐπαναγνόντες τοῦτον τοῦ θρόνου κατήγαγον, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀρμενιανῶν τῇ λεγομένῃ τοῦ Βόρδου. προεβάλετο δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν Στυλιανὸν Τζαούτζαν μάγιστρον καὶ λογοθέτην τοῦ δρόμου·
- 10 ἀνήγαγεν δὲ Στέφανον αὐτοῦ ἀδελφὸν ἐν τῷ πατριαρχείῳ, C καὶ πρὸ τῶν Χριστοῦ γέννων χειροτονεῖται πατριάρχης ὑπὸ Θεοφάνους τοῦ πρωτοθρόνου καὶ λοιπῶν ἀρχιερέων, ποιήσας ἐν τῷ πατριαρχείῳ ἔτη ἕξ καὶ μῆνας πέντε, καὶ τελετήσας θάπτεται ἐν τῇ μονῇ τῶν Σικέλλων.
- 15 Ἐπὶ Λέοντος προεδόθη τὸ κάστρον ἢ λεγομένη Ὑψηλῆ, καὶ ἐκρυτήθη ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν, αἰχμαλωτισθέντων πάντων τῶν ἐκεῖσε. γέγονε δὲ καὶ ἐμπρησμὸς μέγας πλησίον τῶν Σοφίων, ἐμπρησθείσης καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Θεομᾶ, ἣν αὐτὸς Λέων λαμπρῶς ἀνεκαίνισεν. ἀπέστειλεν δὲ D
- 20 ὁ βασιλεὺς εἰς Εὐχάϊταν, καὶ ἤγαγεν Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν ἐν τῇ πόλει. Ἀνδρέας δὲ ὁ δομέστικος καὶ Στέφανος ὁ μάγιστρος ὁ τῆς Καλομαρίας, οἱ πολλὰ λοιδορηθέντες

multa honoratum efferri iussit. pone sequebantur eius fratres, funisque ad sanctos apostolos persecuti sunt, corpusque tumulo reposuerunt. imperator postmodum Andream domesticum scholarum, una cum Ioanne Agiopolita, viro litteris praestantissimo, qui etiam cursus publici logotheta extitit, mandavit, qui amboe ecclesiae consensu, et causis in Photium patriarcham lectis, throno eum abdicare se coegerunt, et in Armenianorum monasterium Bordi dictum detruserunt. promoverat autem imperator Stylianum Zautzam magistrum et cursus publici logothetam. fratrem etiam Stephanum in patriarchium induxit, qui imminentibus Christi natalitiis patriarcha consecratur a Theophane, prius post patriarcham sedis episcopo, et a reliquis praesulibus. vixitque in patriarchatu anno sex et menses quinque, et vita functus in Sicellorum monasterio sepelitur.

Leonis tempore castrum cognomento Excelsum proditum, et missis in captivitate civium pluribus ab Agarenis occupatum est. contigit incendium ingens Sophias proxime, quo S. Thomae ecclesia, quam deinde Leo magnifice reparavit, consumpta est. misso vero ad Euchaita nuntio Theodorum Santabarenum in urbem vocavit imperator. Andreas autem domesticus et Stephanus magister Bonae Mariae filius, a Santabareno contumelias quondam passi, infidias deinde in

παρὰ Σανταβαρηνοῦ, ὑπέσθηκαν τῷ βασιλεῖ συσκευὴν ποιησά-
 μνοι ὡς ὅτι Φώτιος ὁ πατριάρχης καὶ Θεόδωρος ὁ Σαντα-
 βαρηνὸς βουλὴν εἶχον ποιῆσαι βασιλέα ἐκ τῶν ἰδίων Φωτίου
 τοῦ πατριάρχου. προσέταξεν δὲ ὁ βασιλεὺς ἀγαγεῖν Φώτιον
 τὸν πατριάρχην καὶ Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν ἐν τοῖς πει- 5
 λατίοις τῶν Πηγῶν, καὶ ἰδίως αὐτὸν φρονηεῖσθαι διωρισάτο.
 ἀπεστάλησαν δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως Στέφανος μάγιστρος καὶ
 Ἄνδρέας δομέστικος ὁ Κρατερὸς καὶ ὁ Γοῦβερ πατριῆκοι καὶ
 P. 476 Ἰωάννης ὁ Ἀγιοπολίτης ἐπὶ τὸ ἐξετάσαι τὰ κατ' αὐτόν. καὶ
 ἀγαγόντες τὸν πατριάρχην, καὶ καθίσαντες ἐπὶ θρόνον ἐν τι- 10
 μῇ, καὶ αὐτοὶ καθεσθέντες, ἔφη πρὸς τὸν πατριάρχην Ἄν-
 δρέας ὁ δομέστικος “γνωρίζεις, ὦ δέσποτα, τὸν ἀββᾶν Θεό-
 δωρον;” ὁ δὲ “ἀββᾶν Θεόδωρον οὐ γνωρίζω.” καὶ ὁ Ἄνδρέας
 “τὸν ἀββᾶν Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν οὐ γνωρίζεις;” καὶ
 ὁ πατριάρχης “γινώσκω τὸν ἀββᾶν Θεόδωρον ἀρχιεπίσκοπον 15
 ὄντα Εὐχαΐτων.” ἤγαγον δὲ καὶ τὸν Σανταβαρηνόν· καὶ
 λέγει πρὸς αὐτὸν Ἄνδρέας ὁ δομέστικος “ὁ βασιλεὺς σοι δη-
 λοῖ· ποῦ εἰσὶ τὰ χρήματα καὶ τὰ πράγματα τῆς ἐμῆς βασι-
 Βλίας;” ὁ δὲ ἔφη “ποῦ δέδωκεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ὁ κατὰ τὴν
 ἡμέραν, εἰσὶν. νῦν δὲ ἐπεὶ κελεύει ἀναζητεῖν ταῦτα, ἔξουσιαν 20
 ἔχει ἀναλαβεῖσθαι αὐτά.” καὶ ὁ Ἄνδρέας ἔφη πρὸς αὐτόν
 “εἰπέ· τίνα ἐβούλον ποιῆσαι βασιλέα, ὑποθέμενος τῷ ἐμῷ
 πατρὶ διὰ συσκευῆς σου τυφλῶσαί με, πατριάρχου ἴδιον ἢ

9. αὐτῶν Comb.

eum machinati, suggesserunt imperatori Photium patriarcham et Theo-
 dorum Santabarenum ex Photii patriarchae consanguineis aliquem con-
 stituere imperatorem consiliatos. imperator Photium patriarcham et
 Theodorum Santabarenum ad Pegarum palatia deduci et utrumque
 seorsim custodiri iussit. Stephano autem magistro et Andreae Cra-
 tero domestico et Guberi patricio et Ioanni Agiopolitae ab imperatore
 mandatum ut eius causam diligenter inquirerent. adducto itaque pa-
 triarcha et cum honore in throno sedere iusso, ipsisque pariter se-
 dentibus, Andreas domesticus patriarchae dixit “agnoscis, domine,
 abbatem Theodorum?” ad haec ille “abbatem Theodorum non novi.”
 tum Andreas “abbatem Theodorum Santabarenum ignoras?” respon-
 dit patriarcha “abbatem Theodorum novi, Euchaitarum archiepisco-
 pum.” tunc Santabarenum in medium adduxerunt, et dicit ad eum
 Andreas domesticus “imperator tibi mandat: ubinam sunt pecuniae
 et imperii mei supellex?” dixit ille “ubi, qui hac die regnat impe-
 rator, ea deposuit. nunc vero cum isthaec inquiri iubet eadem re-
 cipere potestatem habet.” tum ad illum Andreas “responde, quem
 meditaris imperatorem constituere, quando fraudulenta molitione

σόν;” ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν “οὐ γινώσκω τὸ σύνολον περὶ
 τούτου.” λέγει οὖν ὁ μάγιστρος Στέφανος “καὶ πῶς ἐμήνυ-
 σας τῷ βασιλεῖ ἐλέγξειν περὶ τούτου τὸν πατριάρχην;” ὁ δὲ
 Σανταβαρηνὸς παρενθὺ πεσὼν εἰς πόδας τοῦ πατριάρχου εἶ-
 5 πεν “ὄρκιζω σε κατὰ Θεοῦ, δέσποτά μου, ἵνα πρῶτον ποιῆ-
 σης τὴν ἐμὴν καθαιρέσιν· καὶ τότε γυμνὸν ὄντα με τῆς ἰε- 73
 ρωσύνης κολαζέτωσαν ὡς κακοῦργον· οὐ γὰρ τοιαῦτα ἐδή-
 λωσα τῷ βασιλεῖ.” ὁ δὲ πατριάρχης ἐνώπιον πάντων ἔφη
 “μὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἐμῆς ψυχῆς, κῦρι Θεόδωρε· ἀρχιε- C
 10 πίσκοπος εἶ καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.” Θυ-
 μωθεὶς οὖν Ἀνδρέας ἐπὶ τούτοις ἔφη “οὐκ ἐμήνυσας, ἀββᾶ,
 τῷ βασιλεῖ δι’ ἐμοῦ ὅτι ἵνα ἐλέγξω τὸν πατριάρχην ἐν τού-
 τῳ;” ὁ δὲ ἀπηρησάτο μηδὲν εἶδέναι. ὑποστραφέντες οὖν
 15 ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ τὰ λαληθέντα παρ’ αὐτῶν. ὁ δὲ βασι-
 λεὺς θυμῷ τε καὶ ὀργῇ ἀκατασχέτῳ ληφθεὶς, ὡς μὴ εὐρῶν
 αἰτίαν κατὰ τοῦ πατριάρχου, ἀποστείλας ἔτρωπε τὸν Σαντα-
 βαρηνὸν σφοδρῶς, καὶ τοῦτον ἐξώρισεν ἐν Ἀθήναις, ὅπισθεν
 δὲ αὐτοῦ ἀποστείλας ἐτύφλωσεν αὐτὸν καὶ ἐξώρισεν εἰς ἀνα-
 20 τολήν. μετὰ πολλὰ δὲ ἔτη παρακληθεὶς ὁ βασιλεὺς τοῦτον
 εἰσήγαγεν ἐν τῇ πόλει, καὶ προσέταξεν αὐτὸν λαμβάνειν ἀν- D
 νόνας ἐκ τῆς νέας ἐκκλησίας. ἐτελεύτησεν δὲ αὐτὸς ὁ Σαν-
 ταβαρηνὸς ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ζωῆς τῆς αὐτοῦ μητρὸς.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας οὖν Λέοντος Ἀγίου ὁ Λογγόβαρδος

suggestisti patri meo obcaecare me? ex patriarchae amicis aut ex tuis aliquem?” qui respondens ait “de hoc nihil penitus novi.” dicit itaque magister Stephanus “quomodo significasti imperatori te de ea re patriarcham convicturum?” statim autem Santabareus ad pedes patriarchae provolutus, “adiuro te per deum, domine mi, ut me ecclesiastica dignitate exauctores et deponas, atque ita me sacerdotio privatum velut maleficum illi me puniant. non haec ullo modo imperatori suggesti.” patriarcha mox in omnium conspectu dixit “per salutem animae meae, domine Theodore archiepiscopo, neque in prasenti saeculo neque in futuro.” his exacerbatas Andreas dixit “non indicasti, abba, imperatori per me ut de his patriarcham accusarem?” ille se quicquam scire negavit. igitur reversi nuntiaverunt imperatori quae dicta erant. imperator ira et effreni furore percitus, ceu causa adversus patriarcham non inventa, Santabareum copiosis verberibus tuncsum Athenis exulare iussit. pone vero mittens oculis orbavit et in Asiam relegavit. post annos aliquot placatus imperator hominem reduxit in urbem, et ex nova ecclesia annonam percipere ordinavit. idem Santabareus sub Constantino et Zoe eius matre defunctus est.

Ceterum Longobardiae dux Agyon, regis Franciae gener, rebel-

καὶ δούξ, γαμβρὸς δὲ γεγωνὸς τοῦ ῥηγὸς Φραγγίως, ἀντήρην
 τῷ βασιλεῖ, πᾶσαν τὴν χώραν πρὸς ἑαυτὸν δουλωσάμενος.
 τοῦτο γνοὺς ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν τὸν Κωνσταντῖνον τὸν τῆς
 τραπέζης σὺν πᾶσι τοῖς θέμασι τῆς δύσεως πρὸς τὸ καταπο-
 λεμῆσαι τὸν Ἀγίωνα. καὶ συμβολῆς γενομένης ἠττήθησαν οἱ 5
 μετὰ Κωνσταντῖνου καὶ κατεσφάγησαν, μόλις αὐτοῦ διασω-
 θέντος. γέγονε δὲ ἔκλειψις ἡλιακὴ, ὥστε νύκτα γενέσθαι ὥρας
 ἕξ καὶ τοὺς ἀστέρας φαίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ βρονταὶ καὶ συν-
 P. 477 οχὴ ἀνέμων καὶ ἀστραπαὶ γέγονασιν, ὥστε καῖναι ἐν τοῖς
 ἀναβαθμοῖς τοῦ φόρου ἀνθρώπους ἐπτά. καὶ ἐπολιορκήθη 10
 ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνοῶν ἡ Σάμος τὸ κάστρον, αἰχμαλωτισθέντος
 καὶ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Πασπαλαῦ. προεχειρίσαστο δὲ Λέων
 74 ὁ βασιλεὺς Ζαούτζαν βασιλεοπάτορα, συμφιλιωθεὶς ἤδη Ζωῆ
 75 τῇ αὐτοῦ θυγατρὶ, φαρμάκῳ τινὶ τελετήσαντος τοῦ ἀνδρὸς
 αὐτῆς Θεοδώρου τοῦ Γουζουνιάτου. Στεφάνου δὲ πατριάρχ- 15
 χου τῶν τῆδε μεταστάτος χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Ἀντώ-
 νιος ὁ λεγόμενος Καυλέας.

Ἦλθε δὲ ἀγγελία παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Μακεδονίας ὡς
 B ὁ ἄρχων Βουλγαρίας Συμεὼν βούλεται ἐκστρατεῦσαι κατὰ
 Ῥωμανίας. ἡ δὲ αἰτία δι' ἣν ὠργίζετο Συμεὼν ἦν αὕτη. 20
 Ζαούτζας ὁ βασιλεοπάτωρ εἶχεν εὐνοῦχον δοῦλον ὀνόματι
 Μουσικόν. οὗτος ἐφιλιώθη Σταυρακίῳ καὶ Κοσμῷ, Ἑλλαδι-
 κοῖς φιλοχρῦσοις καὶ πραγματεῖς, οἵτινες πρὸς αἰσχροκέρδειαν

lione in imperatorem motā regionem omnem suo subiecit imperio.
 eo cognito imperator Constantinum, mensae suae praefectum, una cum
 Occidentalibus cunctis legionibus ad debellandum Agyonem misit; et
 initio congressu victi sunt qui cum Constantino erant, ipsoque vix
 superstite ceteri perierunt. facta est autem solaris eclipsis, ita ut
 horas sex profunda nox et astra apparerent, sed et tonitrua vento-
 rumque impetus et fulgura facta sunt tam horrida, ut in fori gradi-
 bus septem homines igne consumpti sint. Sami quoque castrum ab
 Agarenis obsessum: duce autem exercitus Paspala facto captivo, Leo
 Zautzam imperatoris patrem creavit, secreto amoris philtro in Zoes
 eius filiae consuetudinem abductus, post Theodori Guzuniatae viri
 eius mortem. Stephano autem patriarcha morte sublato, in eius locum
 Antonius cognomento Cauleas ordinatur.

A duce vero Macedoniae venit nuntius Simeonem Bulgariae prin-
 cipem adversus Romaniam profectionem meditari. causa vero quae
 Simeonem movit, haec erat. Zautzas imperatoris pater servum habuit
 eunuchum nomine Musicum. hic Stauracio et Cosmae, praedivitis
 mercatoribus Graecis, amicitia iunctus est; qui quidem turpi lucro

ἀφορῶντες μεσιτεία καὶ δυνάμει τοῦ Μουσικοῦ διέστησαν
 τὴν ἐν τῇ πόλει πραγματείαν τῶν Βουλγάρων ἐν Θεσσαλονί-
 κῃ, κακῶς τοὺς Βουλγάρους διοικοῦντες ἐν τῷ κουμερκεύειν. 76
 οἱ δὲ Βούλγαροι τῷ Συμεῶν ταῦτα ἀνήγγειλαν· ὁ δὲ δῆλα
 5 πεποίηκεν τῷ βασιλεῖ Λέοντι. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ βα-
 σιλεσπάτορος κωλυόμενος, προσπαθοῦντος Μουσικῷ, πάντα ὡς
 λῆρον ἤκουσεν. μανεῖς οὖν ὁ Βούλγαρος ἐκστρατεύει κατὰ
 τῶν Ῥωμαίων. καὶ μαθὼν ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει τὸν
 Κρινίτην στρατηλάτην κατὰ τῶν Βουλγάρων μετὰ ἕπλων καὶ
 10 ἀρχόντων πολλῶν τῆς πόλεως. καὶ συμβολῆς γενομένης ἐν
 Ῥωμανία τρέπονται οἱ Ῥωμαῖοι σφαγέντος τοῦ Κρινίτου καὶ
 τοῦ Ἀρμήνη τοῦ Κοριτικῆ καὶ τῶν λοιπῶν πάντων. ἐκ δὲ
 τῶν Χαζάρων οἱ ἦσαν εἰς τὴν ἑταιρίαν Λέοντος, κρατηθέν-
 τες καὶ τὰς ῥίνας αὐτῶν κοπέντες εἰς αἰσχύνην Ῥωμαίων ἐν
 15 τῇ πόλει παρὰ Συμεῶν ἀπεστάλησαν· οὓς ἰδὼν ὁ βασιλεὺς
 καὶ θυμωθεὶς ἀπέστειλεν Νικητᾶν τὸν λεγόμενον Σκληρὸν
 μετὰ δρομῶνων ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Δανουβίου δοῦναι δῶρα
 τοῖς Τούρκοις καὶ πρὸς πόλεμον κινῆσαι μετὰ Συμεῶν. ὁ δὲ
 20 δὲ ἀπελθὼν καὶ συντυχὼν καὶ ταῖς κεφαλαῖς Ἀρπάδη καὶ
 Κουσάνῃ, καὶ συνθεμένων πολεμῆσαι, ἡμέρους λαβὼν ἤλθε
 πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ βασιλεὺς πάλιν διὰ τῆς θαλάσσης
 ἀπέστειλεν Εὐστάθιον πατρικίον καὶ δρουγγάριον τῶν πλοῦ-
 μων, Νικηφόρον δὲ πατρικίον τὸν Φωκᾶν καὶ δομέστικον

intenti auctoritate Musici, quod erat in urbe Bulgarorum commercium,
 Thessaloniceam transtulerunt, et vectigalibus impositis pessime Bulgaros
 exercuerunt. his Simeoni a Bulgaris significatis, eadem haec Simeon
 Leoni imperatori fecit manifesta. imperator a patre imperatorio
 Musico nimis affecto praepeditus, cuncta nihilo magis aestimavit,
 furens igitur Bulgarus adversus Romanos exercitum instruit. quibus
 auditis mittit imperator Crinitem, militiae magistrum, cum armis et
 multis urbis proceribus adversus Bulgaros; initoque certamine per
 Romaniam vertuntur in fugam Romani, ipso Crinite et Cortice Armenio
 ceterisque omnibus occisis, ex Chazaris qui auxiliares Leoni adven-
 rant, comprehensi naribusque praecisi in contemptum Romanorum ad
 urbem a Simeone remissi sunt: quos imperator conspiciatus et accen-
 sus ira, Nicetam cognomento Sclerum ad Danubii fluminis ripas cum
 elocibus misit, munera Turcis oblaturum et ad arma contra Simeonem
 excitaturum. profectus ille et collocutus cum Arpade et Cusane
 Turcorum ducibus, foedere inito, acceptis obsidibus ad imperatorem
 rediit. ille rursus Eustathium patricium et classis drungarium
 mari, terra vero Nicephorum patricium et Phocam et legionum dome-

μετὰ τῶν θεμάτων ἀπέστειλεν διὰ γῆς, καὶ ἦλθεν μέχρι Βουλ-
 γαρίας. ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν εἰρήνην ἀσπαζόμενος μετὰ τοῦτο
 ἀπέστειλε καὶ Κωνσταντινάκην κοιαιστῶρα πρὸς Συμεῶνα τὰ
 περὶ εἰρήνης συμβουλευόντα. Συμεῶν δὲ τὴν κατ' αὐτοῦ κί-
 νησιν διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης ἰδὼν ἐν φρουρᾷ κατακλείει 5
 τὸν κοιαιστῶρα ὡς ἐπὶ δόλῳ ἐλθόντα. περάσαντες δὲ οἱ Τοῦρ-
 κοι τοῦ Συμεῶν ἐπὶ τὸ στράτευμα Φωκᾶ ἀσχολουμένου,
 P. 478 ἤχμαλώτευσαν πᾶσαν τὴν Βουλγαρίαν. ταῦτα μαθὼν Συμεῶν
 κινεῖται κατὰ τῶν Τοῦρκων. οἱ δὲ ἀντιπεράσαντες συμβάλ-
 λουσι πόλεμον κατὰ Βουλγάρων, καὶ τρέπεται Συμεῶν, μόλις 10
 διασωθεὶς ἐν τῇ Δίστρα. οἱ δὲ Τοῦρκοι ἤτήσαντο βασιλέα
 ἀποστεῖλαι καὶ ἀγοράσαι τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Βουλγάρων·
 ὃ δὴ καὶ πεποίηκεν ὁ βασιλεὺς, τοὺς πολίτας ἀποστείλας τοῦ
 ἀγοράσαι αὐτοῖς. ὁ δὲ Συμεῶν δι' Εὐσταθίου δρουγγαρίου
 ἐδεήθη τὰ περὶ τῆς εἰρήνης, πρὸς ἣν ὑπεῖξεν ὁ βασιλεὺς καὶ 15
 ἀπέστειλεν τὸν Λέοντα τὸν Χοιρόσφακτον πρὸς τὸ γενέσθαι
 εἰρήνην. ἐδέξατο Νικηφόρος ὑποστρέψαι μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ
 ὁ δρουγγάριος Εὐστάθιος ὁμοίως. Λέοντα δὲ οὐδὲ λόγου
 B ἤξιώσεν Συμεῶν, ἀλλ' ἠσφαλίσατο ἐν εἰρκτῇ. ἐκστρατεύσας
 δὲ κατὰ τῶν Τοῦρκων, ἐκείνων ὀχύρωμα βοηθείας μὴ ἔχόν- 20
 των παρὰ Ῥωμαίων ἀλλ' ἀπρονοήτων ἐαθέτων, πάντας κα-
 τέσφαξεν, αὐξήσας τὴν μεγαλοψυχίαν αὐτοῦ. καὶ ὑποστρέ-
 ψας εὔρεν Λέοντα ἐν τῇ Μουλδάγρα, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν

sticum delegat, qui Bulgariam usque penetraverunt. pacis postmodum cupidus imperator Constantinacem quaestorem de pace cum Simeone consulturum misit. Simeon arma bellumque terra et mari in se mota conspiciens, quaestorem quasi dolose agentem sub custodia inclusit. Simeone vero Phocae copiis occupato, Turci trajecto Danubio totam Bulgariam captivam fecere. his auditis Simeon movet adversus Turcos. illi in contrariam ripam transeuntes cum Bulgaris certamen ineunt, ipseque Simeon in fugam vertitur, vix Distrae receptus incolumis. Turci autem petierunt ab imperatore ut captivos Bulgaros emeret; quod et fecit, missis ex urbe civibus qui pretium rependerent. Simeon Eustathii drungarii ope de pace sermonem proposuit, cui se facilem praebeuit imperator; eidemque componendae Leonem Choerosphactum destinavit. Nicephorus cum exercitu redire iussus est, et Eustathius drungarius pariter. Leonem vero neque ad colloquium admittere dignatus est Simeon: imo sub custodia tenuit. expeditione deinde adversus Turcos parata, illisque a Romanis auxilium et praesidium non habentibus, imo belli apparatu et armorum provisione destitutis, cunctos inflatis animis iugulavit Simeon. et reversus, cum Leonem in Muldagra reperisset, dixit ad eum "nusquam

“οὐ ποιῶ εἰρήνην, ἐὰν μὴ πῦσαν τὴν αἰχμαλωσίαν λάβω.”
 διωρίσατο οὖν ὁ βασιλεὺς ταύτην ἀποδοῦναι, καὶ ἦλθεν μετὰ
 Λέοντος Θεόδωρος Βουλγαρος οἰκέτης τοῦ Συμεῶν, καὶ πα-
 ρέλαβεν αὐτούς. Νικηφόρου δὲ τοῦ Φωκᾶ τελευτήσαντος
 5 ἀφορμὰς ἐζήτει Συμεῶν τοῦ εἰρήνην διαλῦσαι· ἐπιζητιῶν C
 γὰρ καὶ ἄλλους αἰχμαλώτους ἔρχεται κατὰ Ῥωμαίων. Λέων
 δὲ ὁ βασιλεὺς δομέστικον τῶν σχολῶν προβάλλεται Λέοντα
 τὸν Κατακαλὸν, ἐν τῇ Ῥάβδῳ τὴν οἰκῆσιν ἔχοντα, καὶ μετ’
 αὐτοῦ ἀποστέλλει Θεοδοσίον πατρίκιον καὶ πρωτοβεστιάριον.
 10 καὶ περῶσιν ὅλα τὰ θέματα καὶ τὰ τάγματα. καὶ γενομένης
 συμβολῆς μετὰ Συμεῶν εἰς τὸ Βουλγαρόφυγον ἐγένετο τροπή
 δημοσία, καὶ πάντες ἀπώλοντο, καὶ ὁ πρωτοβεστιάριος Θεο-
 δόσιος, δι’ ὃν ὁ βασιλεὺς οὐ μετρίως ἠγιάθη.

Ἐπὶ τούτου ἔσφαξαν καὶ ἐν Χερσῶνι οἱ τοῦ κάστρου τὸν
 15 στρατηγὸν αὐτῶν Συμεῶνα τὸν υἱὸν Ἰωνᾶ. παρελήφθη καὶ
 τὸ κάστρον τὸ Κόρον ἐν Καππαδοκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν.

Ὁ δὲ πρόκενσον ἐποίησεν εἰς τὰ Λαμμανοῦ, συννότος καὶ D
 Ζαούτζα τοῦ παραδυναστεύοντος καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ
 Ζωῆς ἅμα τῷ βασιλεῖ. Θεοφανῶ δὲ ἡ γαμετὴ αὐτοῦ οὐ πα-
 20 ρῆν ἐκεῖσε, ἀλλ’ ἐν Βλαχέρναις ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῶ προσεκαρτέ-
 ρει εὐχομένη. δόξαντος οὖν τοῦ βασιλέως μεῖναι ἐκεῖσε συμ-
 βούλιον ποιήσαντες οἱ τοῦ Ζαούτζα συγγενεῖς, ὃς τὸ υἱὸς αὐ-

pacem componam, nisi captivos omnes recepero.” imperator resti-
 tuere proposuit; venitque cum Leone Theodorus Bulgarus, Simeonis
 domesticus, qui eos recepit. exinde Nicephoro Phoca morte sublato,
 Simeon abruppendae pacis quaerebat occasiones, et aliis captivis ex-
 petitis adversus Romanos movit. Leo vero imperator Leonem Cataca-
 lum, ad Rabdum aedes suas habentem, scholarum domesticum creat,
 et una cum eo Theodosium patricium et protovestiarius mittit, qui
 simul cuncti omnes legiones et copias iubent traicere; pugnaque
 cum Simeone ad Bulgarophygun inita, fuga omnium facta est hor-
 renda, omnesque deleti sunt; inter quos patricius Theodosius, cuius
 causa non modice doluit imperator.

Eius tempore castrum Chersonis incolae ducem proprium Simeonem
 Ionae filium interemerunt: castrum etiam Corum in Cappadocia
 ab Agarenis captum est.

Porro celebrem processum ad Damiani aedes habuit imperator,
 Zautza comitante et supremam post eum potestatem exercente, et
 Zoe pariter eius filia solemnitatis socia. Theophano vero eius legi-
 tima coniux non aderat, sed in Blachernis ad sanctum sepulcrum as-
 siduis orationibus vocabat. imperatore igitur moram ibi agere me-
 ditato, consilium iniere Zautzae consanguinei et filius eius Tzantzes,

τοῦ ὁ Τζάντζης καὶ οἱ λοιποί, ἐβούλοντο τῇ νυκτὶ φρονεῦσαι τὸν βασιλέα. ἡ δὲ Ζωὴ μετὰ τοῦ βασιλέως καθεδύουσα καὶ τὴν ταραχὴν ἀκούουσα, διὰ τῆς θυρίδος προβλεψαμένη αὐτοὺς κατεσίγησεν. ὡς δὲ τὸ δεινὸν ἔγνω τῆς ἐπιβουλῆς ἣν ἐμελέτησαν, ἐξύπνισεν τὸν βασιλέα, ὃς παρενθὺ εἰσελθὼν εἰς 5
 P. 479 πλοῖον διεπέρασεν εἰς Πηγάς, ἐάσας Ζαούτζαν καὶ πάντας ἐκεῖσε. καὶ πρῶτ' τάχιον εἰσῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον, ἐξέωσας Ἰωάννην δρουγγάριον τῆς βίγλας, καὶ προβαλόμενος Πάρδον υἱὸν Νικολάου ἐταιριάρχον ἀπ' αὐτοῦ· ὁ γὰρ Νικόλαος οὗτος συμφιλιωθείς τῷ βασιλεῖ κατάδηλα ἐποίει αὐτῷ πάντα 10
 τὰ τοῦ Ζαούτζα. καὶ ἔκτοτε οὐκ εἰσῆρχετο ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ζαούτζα, ἕως ἂν Λέων μάγιστρος ὁ Θεοδοτάκης διήλλαξεν αὐτούς.

Τελευτῆ δὲ Θεοφανῶ Ἀγνοῦστα βασιλεύουσα ἔτη δώδεκα, ἣν οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἀνέδειξεν ὁ θεὸς Θανατοῦργον 15
 γόν διὰ τὸ ἀζήλοτυπον αὐτῆς καὶ ἀμνησικακον καὶ διὰ τὸ ἐν Βέλεμημοσύναις καὶ προσενχαῖς ἀδιαλείπτως προσκαυτερεῖν τῷ θεῷ καὶ ταῖς ἀγίαις ἐκκλησίαις. στέφει δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς Ζωὴν τὴν θυγατέρα Ζαούτζα, καὶ εὐλογεῖται μετ' αὐτῆς 77
 παρὰ κληρικῶ τοῦ παλατίου, ἧ ἐπίκλην Σινάπης. καὶ ὁ μὲν 20
 εὐλογήσας καθῆρέθη, ἡ δὲ ἐβασίλευσεν ἔτος ἐν μῆνας οὐκτώ. τελευτησάσης δὲ τῆς αὐτῆς Ζωῆς λάρνακα ἐφεῦρεν εἰς τὸ ἀποτεθῆναι τὸ σῶμα αὐτῆς, ἔχουσα ἐνδοθεν γράμματα κεκο-

nec non alii, ut imperatorem nocte occiderent. Zoe vero cum imperatore dormiens, audito murmure per fenestram prospiciens, silentium imponebat. certior autem periculi et insidiarum facta imperatorem excitavit; qui confestim navigium ingressus, Zautza et reliquis omnibus ibi relictis, ad Pegas traiecit. sub diluculum festinus palatium ingressus est, et Ioanne excubiarum drungario eiecto, Pandum Nicolai hetæriarchæ filium suffecit. ipse quippe Nicolaus imperatoris amicitiae consors, quæ contra eum Zautzas machinabatur, patefecit. et ex eo tempore non ingressus est imperator in Zautzæ cubiculum, donec Leo magister et Theodotaces criminis eos inter se reconciliavit.

Moritur autem Theophano Augusta post imperii annos duodecim, quam brevi spatio temporis interiecto operatricem miraculorum, quod zelotypiæ et iniuriarum memoriae vitio fuisset immunis, deus ostendit; et quia elemosynis et orationibus per sacras ecclesias assidue deo vacasset. coronat autem Leo imperator Zoen Zautzæ filiam, et cum ea nuptialem benedictionem subiit, clerici cuiusdam e palatio, cognomento Synapes, ministerio. benedictionis minister officio depositus est. illa vero regnavit annum unum et menses octo. Zoe isti demortuæ inventus est locus ad corpus eius deponendum, scul-

λαμβάνοντες ὡς ἔστιν ἡ "Θυγάτηρ Βαβυλωνῶνος ἢ ταλαιπώρος."

- Διεβλήθησαν δὲ τοῦ βασιλέως Λέων τε ὁ Μουσικὸς καὶ 78
ὁ Σταυράκιος ὡς ὅτι παρὰ τῶν στρατηγῶν καὶ ὀφφικιαλίων C
5 λαμβάνοντες δῶρα καὶ μεσιτεύοντες πρὸς τὸν βασιλεπόπιτορα.
καὶ ποτε εἰσελθόντος τοῦ Σταυρακίου μετὰ γράμματος πρὸς
τὸν Ζαούτζαν, ὡς εἶδεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐστῶς ἐν τῇ ἡλια-
κῇ, εἰσῆλθεν ὀπισθεν αὐτοῦ, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἐκ τοῦ τέ-
νοντος ἐξήγαγεν ἔξω, ὡς δῆθεν ἐρωτήσεων περὶ τῶν στρατη-
10 γῶν. καὶ εἰς τὸ Μονόθυρον ἀγαγὼν καὶ τὰ γράμματα ἄρας
καὶ ἀποσφενδονήσας παρέδωκεν τοῖς παρατύχοσι ἐξαγαγεῖν
τοῦ παλατίου, διορισάμενος ἀποκεῖραι αὐτόν. μαθὼν δὲ τοῦτο
ὁ Μουσικὸς ἐν ἀπογνώσει γέγονεν. εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς
ἐνθα ἴστατο ὁ Μουσικὸς παρεστῶς τῷ Ζαούτζα, τοῦτον ἐπὶ
15 τράχηλον ὠθήσας ἐξάγαγεν, παραδόνς Χριστοφόρῳ κοιτωνίτῃ D
ἐν τοῖς Στουδίου ἀπαγαγεῖν καὶ μοναχὸν ποιῆσαι. μετ' ὀλί-
γον δὲ τελευτᾷ Ζαούτζας ἐν τῷ παλατίῳ· καὶ τοῦτον διὰ
Βουκολέοντος καταγαγόντες ἀπήγαγον ἐν τῇ μονῇ τοῦ Καν-
λέα, ἐκεῖσε αὐτὸν θάψαντες.
- 20 Μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Ζαούτζα Βασίλειος Ἐπεικῆς ὁ
υἱὸς Νικολάου ἐταιριάρχου συνεφιλιώθη Σαμωνᾷ κυβικου-
λαρίῳ τῷ ἐξ Ἀγαρηνῶν, δρεγόμενος τῷ τῆς βασιλείας ἀξιώ-

ptas intus scriptasque gerens litteras istiusmodi "filia Babylonis misera."

Accusati sunt autem apud imperatorem Leo Musicus et Stauracius, quasi munera a duce aliquo et officialibus accepissent, ut intercessionem apud imperatoris patrem eos iuarent. Stauracio itaque cum ducum alicuius libello ad Zautzam ingresso, ut eum imperator ad horologium solare stans conspexit, hominem pone secutus est et cervice apprehensum foras eduxit, velut de praetoribus sciscitaturus. mox ad Monothyrum traxit, et sublatis e manu tabulis et in aërem proiectis et excussis, obviis quibusdam e palatio extrudendum tradidit et praecepit detondendum. eo cognito Musicus desperationis motuangebatur. tum imperator ingressus locum, quo Musicus Zautzae adstans consistebat, eum collo apprehensum trudens expulit, et Christophoro cubiculario inter Studitas abducendum et monastica poenitentia subigendum tradidit. modico post Zautzas moritur in palatio, corpusque per Bucoleontem elatum in Cauleae monasterium ibidem sepeliendum detulerunt.

Post Zautzae mortem Basilus operarum regiarum praefectus. Nicolai hetaeriarchae filius, Samonae cubiculario ex Agarenorum genere orto amicitia iunctus est et imperii cupiditate exarsit. Samo-

ματι. ἐθάρρησε δὲ τῷ Σαμωνᾷ ὅτι τῆς θείας ἡμῶν Ζωῆς
 τελευτησάσης ὁ βασιλεὺς λαβεῖν ἔχει ἑτέραν γυναῖκα, καὶ
 ἡμῶς πάντα θέλει ἀφανίσαι. ἀλλὰ δός μοι λόγον, καὶ ἵνα
 P. 480 σοι θαρρήσω πάντα τὰ βουλευόμενα. καὶ δόντος αὐτοῦ λό-
 γον τῷ Βασιλείῳ, ἐθάρρησεν αὐτῷ πάντα. ὁ δὲ Σαμωνᾶς εἰς- 5
 ἐλθὼν εἰς τὸν βασιλέα εἶπεν αὐτῷ ὅτι δέσποτά μου, θέλω
 σοι εἰπεῖν τι ἰδίως, ὅπερ εἰ μὲν εἶπω, ἀποθνήσκω, εἰ δὲ μὴ
 εἶπω, ἀποθνήσκετε σύ. καὶ διεξείπεν πρὸς τὸν βασιλέα πᾶ-
 σαν τὴν τοῦ Βασιλείου ἐπιβουλήν. ἀπιστήσαντος δὲ τοῦ βα-
 σιλέως τοῖς λαληθεῖσιν παρ' αὐτοῦ, καὶ εἰρηκίτος “μὴ τίς σοι 10
 ὑπέβαλεν ταῦτα εἰπεῖν μοι, καὶ ἐκ δωροδοκίας τοῦτο ἐποίη-
 σας;” ὁ δὲ εἶπεν “ἀπόστειλον πιστούς, οὓς κελεύεις, ἐν τῷ
 κελλήῳ, δέσποτά μου, καὶ ἵνα εἰσὶν ἐγκεκρῦμμένοι, καὶ εἴ τι
 ἂν ἀκούσωσι παρὰ τοῦ Βασιλείου καὶ παρ' ἐμοῦ, γράψωσι
 Β ταῦτα.” παρενθὺ δὲ ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει Χριστοφόρον 15
 πρωτοβεστιάριον ἄμα Καλοκῦρῳ κοιτωνίτῃ· καὶ εἰσελθόντες
 ἐκρύβησαν ἐν τῷ κελλήῳ αὐτοῦ. Βασίλειος οὖν δελεασθεὶς
 καὶ λαβὼν λόγον ἑνορκον παρὰ Σαμωνᾶ εἰς τὸ προσευχάδιον
 αὐτοῦ ἐξείπεν αὐτῷ παντα τὰ τῆς βουλῆς καὶ τοὺς συμβου-
 λευομένους. ἀριστῶντων δὲ αὐτῶν κατελθόντες Χριστοφόρος 20
 καὶ Καλοκῦρις ἀνέγνωσαν πάντα τῷ βασιλεῖ. καὶ παρενθὺ
 μὲν προσκαλεσάμενος Βασίλειον δέδωκεν μιλιαρῖσια χιλιάδας
 εἴκοσι ὡς δῆθεν ψυχικὰ τῆς αὐτοῦ θείας ζωῆς ὀρισθέντα,

23. κδ Anonymus

nae vero mentem confidenter exposuit. “defuncta nunc Zoe, mater-
 tera nostra, uxorem aliam imperator sibi copulaturus est nosque
 omnes deleturus. sed pollicere secretum, ut quae modo deliberantur
 fidenter aperiam.” eo Basilio secreti fidem promittente animatus ille
 mentem exposuit. Samonas ad imperatorem ingressus dixit ei “cupe-
 rem, domine mi, aliquid secreto enuntiare, quod si edixerō, mors me
 certa manet, si tacuero, tibi moriendum.” confestimque Basilio con-
 iurationem omnem enarravit. imperatori autem narratis fidem haud
 adhibenti, imo dicenti “num quis ea mihi edicere suggessit, et mer-
 cedis spe hoc fecisti?” dixit ille “mitte, domine, quos placuerit tibi
 fideles in cubiculum, ut occultati, quod a Basilio et a me percepe-
 rint, cuncta describant.” confestim imperator Christophorum proto-
 vestiarius cum Calocyro cubiculario misit; et ingressi in eius deli-
 tuerunt cubiculo. Basilius itaque iam inescatus, accepta iuramenti
 fide a Samona ad eius oratorium, consilium ei suum et consilii partici-
 pes aperuit. illis praeferentibus Christophorus et Calocyres digressi
 cuncta imperatori perlegerunt; et confestim Basilio ad se advocato
 miliarisiorum milia viginti, eleemosynarum nomine in materterae

καὶ ἀπέστειλεν ἐν Μακεδονίᾳ· καὶ τὸν μὲν Βασίλειον οὕτω
 τῆς πόλεως ἐξήγαγεν, τοὺς δὲ λοιποὺς τοὺς τῆς αὐτοῦ βουλῆς
 μετεσχηκότας, Πάρδον μὲν δρουγγάριον τῆς βίγλας ἀποστέλ-
 λει πρὸς τὸν Στυπιώτην, δῆθεν ἀγαγεῖν αὐτόν, προμηνυθέν- C
 5 τος ἐκείνου διὰ βασιλικῷ πιπταίου αὐτὸν δεσμῆσαι. προ-
 φασισάμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπελθεῖν καὶ δειπνήσαι εἰς τὸν
 ἅγιον Λάζαρον εἰς τὸ καταβάσιον τοῦ τζυκανιστηρίου ἔσθη- 79
 σεν Ἰωάννην Γαριδᾶν μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς ἐταιρίας ἐν τῷ
 κουβουκλείῳ· καὶ ἐν τῷ κατέρχεσθαι τὸν βασιλέα κρατή- 80
 10 σαυτα μετὰ Ἰωάννου Νικόλαον ἐταιριάρχην ἐξήγαγεν τῆς πό-
 λεως. ἀγαγὼν δὲ ἐκ Μακεδονίας Βασίλειον καὶ ἀνακρίνας
 καὶ τύψας, καὶ τὰς τρίχας αὐτοῦ κατακαύσας, καὶ ἐν τῇ μέ-
 σῃ Θριαμβεύσας, ἐξώρισεν ἐν Ἀθήναις, καὶ κακῶς ἐκέϊσε τε-
 τελεύτηκεν. ὡσαύτως Νικόλαον ἐταιριάρχην καὶ Στυλιανὸν
 15 καὶ Ἰωάννην καὶ τὴν συγγένειαν πᾶσαν Ζαούτζα, τοὺς μὲν D
 ἀπέκειρεν τοὺς δὲ ἐξώρισεν, δημεύσας τὰς οὐσίας αὐτῶν.
 πάντας δὲ μαγίστρους καὶ τοὺς ἐν τέλει προσκαλεσάμενος ὁ
 βασιλεὺς ἀνέγνω κατενώπιον αὐτῶν τὰ μηνυθέντα παρὰ Σα-
 μωνᾶ. οἱ δὲ τοῦτον ὑπερεπήνεσαν ὡς τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως
 20 προνοοῦμενον, καὶ εἰρήκασιν ἄξιον εἶναι τιμῆς μεγίστης. ὁ
 δὲ παρῆεν τῷ πρωτοσπαθαρίου ἀξίᾳ τετίμηκεν.
 Ἐτελεύτησεν δὲ Στέφανος ὁ πατριάρχης καὶ ἀντ' αὐτοῦ
 ἐχειροτονήθη Νικόλαος ὁ πατριάρχης, μυστικὸς ὢν τοῦ βα- 81

Zoes animae levamen, velut legata tradidit, et in Macedoniam dimisit. et Basilium quidem hoc pacto urbe detrusit: reliquos vero coniurationis consortes, Pardum quidem excubiarum drungarium ad Stipiotem quasi eum ad se vocaturum amandavit: is tamen ut eum vinculis coerceret per imperatorias litteras prius monitus fuerat. simulans etiam imperator foras proficisci et ad S. Lazarum coenaturum, ad equilis descensum Ioannem Garidam cum reliquis confoederatis detinuit in cubiculo; cumque imperator Ioannem detinens descenderet, Nicolaum hetaeriarcham urbe eduxit. Basilium porro e Macedonia revocatum et de crimine inquisitum verberibus subiecit, et crinibus eius succensis per mediam urbem traductum Athenas relegavit exulem, ubi misere periit. Nicolaum pariter hetaeriarcham et Stylium et Ioannem et Zautzae genus omne hos quidem detondit, alios publicatis eorum facultatibus in exilium expulit. magistris vero cunctisque in dignitate positis ab imperatore advocatis, quae a Samona significata fuerant, cuncta perelecta sunt. illi virum velut imperatoris vitae providentem maximisque honoribus dignum pronuntiarunt: quare protospatharii dignitate confestim honoratur.

Mortuus est autem Stephanus patriarcha, et in eius locum Nico-

σιλέως. παρελήφθη δὲ τὸ κάστρον ἡ Δημητριὰς ἐν τῇ θέ-
 P. 481 ματι τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Δαμιανοῦ τοῦ Ἀγαρηνοῦ. Λέων δὲ
 ὁ βασιλεὺς στέφει Ἄνναν θυγατέρα Ζωῆς τῆς ἀπὸ τοῦ Ζαούτ-
 ζη; διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ποιεῖν τὰ ἐκ τύπου κλητώρια μὴ
 οὔσης Ἀνγούστης. ἠγάγετο δὲ ὁ βασιλεὺς κόρην ἐκ τοῦ θέ-5
 ματος Ὀψικίου ὠραισιότατην πάνυ, ὀνόματι Εὐδοκίαν, στέφας
 καὶ ἀναγορεύσας καὶ γήμας αὐτήν· ἐξ ἧς παιδοποίησας ἄρ-
 ρενα παῖδα, ἐφ' ᾗ τετελεύτηκεν καὶ αὐτὴ καὶ τὸ γεννηθέν.

Ἐξωνήσατο δὲ ὁ βασιλεὺς οἰκήματα πλησίον τῶν ἁγίων
 ἀποστόλων, καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν περικαλλῆ ἐπ' ὀνόματι τῆς 10
 προτέρας αὐτοῦ γυναικὸς τῆς ἁγίας Θεοφανοῦς. ὡσαύτως
 ἔκτισεν εἰς τοὺς λεγομένους τόπους τὸν ἅγιον Λάζαρον, κα-
 Β τασκευάσας μονὴν ἀνδρείαν εὐνούχων, ἔνθα καὶ τοῦ ἁγίου
 82 Λαζάρου σῶμα καὶ Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς ἀνακομίσας
 ἀπέθετο, ποιήσας καὶ τὰ ἐγκαίμια τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας. ἀσχο-15
 λουμένου δὲ τοῦ στόλου εἰς τὰ κτίσματα τῶν τοιούτων ἐκκλη-
 σιῶν παρελήφθη ἐν Σικελίᾳ τὸ Ταυρομένιν ὑπὸ τῶν Ἄφρων,
 τῇ ἀμελείᾳ, μᾶλλον δὲ προδοσίᾳ Εὐσταθίου δρουγγαρίου τῶν
 πλωτῶν, καὶ Καραμάλου ἐκεῖσε ὄντος καὶ Μιχαὴλ τοῦ Χα-
 ράκτου, γενομένης πολλῆς σφαγῆς τῶν Ῥωμαίων. ἀνελθόν-20
 των δὲ αὐτῶν ἐν τῇ πόλει παρὰ τε τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ
 πατριάρχου, ἐλεγχθέντων παρὰ Μιχαὴλ τοῦ Χαράκτου ὡς
 Προδοτῶν, κατεκρίθησαν θανάτῳ· παρακληθέντος δὲ τοῦ βα-

laus imperatoris mysticus provectus. Demetrias autem oppidum ad Graeciae thema spectans a Damiano Agareno captum est. imperator Leo Annam Zoes, quae Zautzae fuit, filiam imperii corona redimivit, quod deficiente Augusta instituta ex more convivia celebrare non posset. imperator idem ducta e themate Opsicii venustissima puella nomine Eudocia, Augustam coronavit et imperatricem uxoremque renuntiavit: ex ea puero masculo suscepto mater, et qui genitus fuit puer, pariter obierunt.

Emit autem imperator sanctorum apostolorum templo vicinas aedes, in quibus prioris suae coniugis S. Theophanus sumptuosam ecclesiam construxit. ad Topos pariter S. Lazaro dicatam aedificavit, et virile eunuchorum monasterium esse disposuit; ad quod S. Lazari et Mariae Magdalenae translatum corpus deposuit, eiusdem huiusmodi aedificiis occupata, Tauromenium Siciliae civitas ab Afris capta est, socordia, verius dicam proditione, Eustathii classis drungarii et Caramali, nec non Michaelis Characti ibidem repertorum, quamplurimis Romanorum ea in clade caesis. reversi in urbem ab imperatore et patriarcha, postquam a Michaele Characto proditionis con-

σιλέως παρὰ Νικολάου τοῦ πατριάρχου τὸν θάνατον συνεχωρήθησαν, τυφθέντες δὲ μόνον καὶ δημευθέντες καὶ ἀποκαρέντες μοναχοί, ὃ μὲν Καράμαλος εἰς τὰ Πικριδίου, ὃ δὲ Εὐστάθιος εἰς τὴν μονὴν τῶν Στουδίου. παρελήφθη δὲ καὶ 5 ἡ Ἀἴμος ἢ νῆσος ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν αἰχμαλωσίαν πολλὴν πεποιηκότων.

Ἐν τῇ προελεύσει δὲ τῆς μεσοπεντηκοστῆς τοῦ βασιλέως 83 Λέοντος ἀπελθόντος εἰς τὸν ἅγιον Μώκιον καὶ εἰσοδείοντος, ὅτε ἦλθεν πλησίον τῆς σολέας, ἐξελθὼν τις ἐκ τοῦ ἄμβωνος 10 δέδωκεν αὐτὸν κατὰ κεφαλῆς μετὰ θάβδον ἰσχυρᾶς καὶ παχείας. καὶ εἰ μὴ ἡ φορὰ τῆς θάβδου εἰς πολυκάνδηλον ἐμποδισθεῖσα διεχανώθη, παρευθὺ ἄν τοῦτον ἀπήλλαξεν. τοῦ D δὲ αἵματος σφόδρῶς καταρρέοντος ἐκ τῆς τοῦ βασιλέως κεφαλῆς, ταραχὴ τε καὶ φυγὴ τῶν ἀρχόντων γέγονεν καὶ πολλοὶ ἐν ταύτῃ ἀπώλοντο. ὃ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος 15 προεφασίσατο νοσηλεύεσθαι, καὶ οὐ κατήλθεν ἐν τῇ εἰσόδῳ, ὡς ἐκ τούτου ὑποπιον αὐτὸν γενέσθαι τὴν τοιαύτην ἐπιβουλήν αὐτὸν κατασκευάσαι. οὔτε ὁ Σαμωνᾶς παρῆν ἐκεῖ, ἀλλ' ἦν ἀπελθὼν ἀγαγεῖν Ζωὴν ἐν τῷ παλατίῳ. κρατηθέντος δὲ τοῦ δόντος 20 τὸν βασιλέα, καὶ ἐξετασθέντος, καὶ πολλὰς βασάνους καὶ τιμωρίας ὑπομεμενηκότος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἐπεὶ μηδένα καθωμολόγει, τέλος ἐκκοπεῖς αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας ἐκάη ἐν τῇ τοῦ ἵππικοῦ σφενδόνῃ. καὶ ἔκτοτε ἐξέκοπη ἡ τοιαύτη P. 482

victi erant, morte condemnati sunt: patriarcha vero Nicolao apud imperatorem interpellante mors condonata, verberibusque solummodo subiecti, bonis eorum publicatis, inter monachos detrusi sunt, Carimalus in Picridii, Eustathius autem in Studii monasteria. Lemnus etiam insula ab Agarenis, pluribus ex ea captivis asportatis, occupata est.

Pentecostes vero magnae solemnibus imperatore Leone ad S. Mocium, aula comitante, progresso, et ad altare ingressum celebrante, iamque soleae proximo, egressus quidam ex ambone fustem robustum et pinguem in eius caput impegit, ac nisi fustis impetus obvius multifido candelabro retardatus et impeditus fuisset, eum statim de medio tulisset. sanguine autem ex imperatoris capite largiter fluente, tumultus et procerum fuga exorta est, plurimique in ea perierunt. Alexander autem eius frater ingressum celebraturus non advenit, morbum praetexens; ex quo insidiarum huiusmodi auctorem eum extitisse suspicio nata est. Samonas pariter aberat: imo Zoem in palatium conducturus discesserat. apprehensus igitur qui percusserat imperatorem, et examinatus, poenas plurimas et tormenta in dies ali-

προέλευσις. μετὰ δέ τινα καιρὸν ἀνῆλθεν Μάρκος ὁ φιλο-
σοφώτατος, οἰκονόμος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὧν, ὃς ἦν ἀναπλη-
ρώσας τοῦ μεγάλου σαββάτου τετραῦδιον τοῦ κυρίου Κοσμά·
καὶ ἐν τῇ τραπέζῃ τῷ βασιλεῖ συνεσιώμενος ἐξελιπάρει τὸν
84 βασιλέα μὴ ἐκκοπῆναι τὴν ἑορτήν. τοῦ δὲ βασιλέως ἀπαναι- 5
νομένου ἔφη ὁ Μάρκος ὅτι προγεγραμμένον ἦν παρὰ τοῦ
προφήτου Δαβὶδ τοῦ παθεῖν σε τοῦτο, ὧ δέσποτα. προεφη-
τευσεν εἰπὼν ὅσα ἐπονηρεύθη ὁ ἐχθρὸς ἐν τῷ ἀγίῳ σου, καὶ
B ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς· καὶ δεῖ
σε ἀπὸ τοῦ νῦν, ὧ δέσποτα, κρατῆσαι τὴν βασιλείαν ἔτη δέ- 10
κα. ὃ δὴ καὶ γέγονεν· τῇ γὰρ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν ἧ καὶ ἔλα-
βεν, ἐν ταύτῃ τελευτᾷ.

Ἦν δὲ Ζωὴ ἡ τετάρτη γυνὴ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ παλα-
85 τῳ μετὰ τοῦ βασιλέως ἄστεπτος. τοῦ δὲ βασιλέως πρόκεν-
σον ποιησαμένον εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν Βωτίου πρὸς τὸ ἐγκαί- 15
νίσαι τὴν μονὴν Χριστοφόρου πρωτοβεστιαρίου αὐτοῦ ἦλθεν
ἀγγελία ὡς ὅτι ὁ στόλος τῶν Ἀγαρηῶν ἅμα τῷ Τριπολίτῃ
ἀνέρχονται κατὰ Κωνσταντινούπολιν. ἀποστέλλει οὖν ὁ βα-
C σιλεὺς Εὐστάθιον δρουγγάριον τῶν πλωϊμων μετὰ παντὸς
τοῦ στόλου καὶ τῶν στρατηγῶν κατὰ τοῦ Τριπολίτου· οἱ μὲν 20
δυνηθέντες ἀντιπαρατάξασθαι ἀπεστράφησαν κενῶς. ἦλθεν

15. Βωτίου Anonymus, Βωτίου Cedrenus

quot prolata sustinuit; et ut nullum coniurationis participem confes-
sus est, manibus et pedibus demum praecisis, ad circi metam com-
bustus est. et ex tunc processus istiusmodi abrogata est solemnitas.
aliquo deinde tempore interiecto Marcus, eiusdem ecclesiae sapien-
tissimus oeconomus, qui magni sabbathi tetraodion hymnum a domi-
no Cosma inceptum perfecit, mensae cum imperatore accumbens, ne
solemnitatem imminueret rogabat. imperatore renuente ait Marcus
“a propheta Davide hoc te, domine, passurum praedictum erat: prae-
nuntiavit etenim *quanta malignatus est inimicus in sancto tuo, et
gloriatu sunt qui oderunt te in medio solemnitatis.* ex hoc vero
temporis momento annos adhuc decem te, domine, imperium tenere
necesse est.” quod ita contigit: eo namque die quo plagam accepit,
eodem pariter obiit.

Zoe vero, quarta imperatoris coniux, in palatio nondum imperii
corona redimita debebat. imperatore ad Botii portum, ut monasterii
a Christophoro protovestiario constructi dedicationem celebraret, so-
lemnem processum et comitatum ducente, Agarenorum classem una
cum Tripolita adversus Cpolim accedere nuntius significavit: quare
classis drungarium Eustathium cum navalibus copiis ducibusque im-
perator amandat, qui cum vires adversas opponere non valuissent,
infecta re domum redierunt. praecesserat ipse Eustathius redux, et

δὲ ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εἰσῆλθεν μέχρι Παραίου. τοῦτο
μαθῶν ὁ βασιλεὺς ἐν μεγάλῃ ἀθυμίᾳ γέγονεν, καὶ ἀποστέλ-
λει Ἰμέριον πρωτασηκρητὶν κεφαλὴν τοῦ στόλου κατὰ τοῦ
Τριπολίτου, μὴ τολμώντων μηδ' ὄλως πλησιάσαι τῷ στόλῳ
5 τῶν Ἀγαρηῶν. τοῖς δὲ τοῦ θεοῦ κρίμασιν ἀπεστράφη ὁ
αὐτὸς Λέων Τριπολίτης, καὶ ἀπῆλθεν ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ
ταύτην ἐπολιόρησεν καὶ παρέλαβεν ἅμα τῷ στρατηγῷ αὐτοῦ
Λέοντι τῷ Χατζιλικίῳ, καὶ ποιήσας πολλὴν σφαγὴν καὶ αἰ-
χμαλωσίαν. Ῥοδοφύλις δὲ τις κουβικουλάριος ἦν ἀποσταλείς
10 ἐν Σικελίᾳ διὰ χρεῖαν τινα, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ χρυσοῦν λί-
τρας ἑκατόν. ἰοσῆσας δὲ κατὰ τύχην ἐν τῇ ὁδῷ εἰσῆλθεν ἐν
Θεσσαλονίκῃ πρὸς τὸ λούσασθαι καὶ ἀνακτιήσασθαι ἑαυτόν,
καὶ ἐκρατήθη παρὰ Λέοντος. διερχόμενος Συμεῶν πρωτα-
σηκρητὶς, ὁ μετὰ ταῦτα γεγονώς πατριῖος καὶ πρωτυσηκρη-
15 τὶς, ἀνελάβετο τὸ τε χρυσίον καὶ τὰ δῶρα, ἅπερ εἴασεν Ῥο-
δοφύλης ἐν τῇ ὁδῷ καὶ πολλὰ βασανισθεὶς ἐτελεύτησεν. τοῦ
δὲ Τριπολίτου βουλομένου τὴν πόλιν καταστρέψαι μαθῶν Συ-
μεῶν δηλοῖ αὐτὸν λαβεῖν χρυσίον καὶ ταύτην εἶσαι. ὃν καὶ
πεῖσας, καὶ λαβὼν λόγον συνεφώνησεν δοῦναι χρυσίον τῷ Τρι-
20 πολίτῃ τοῦ τὴν πόλιν εἶσαι. ὃ δὴ καὶ γέγονεν.

Σαμωνᾶς δὲ προφασισάμενος ἐπὶ τὴν μονὴν αὐτοῦ τὰ P. 483

1. ὄπισθεν Anonymus cum Cedreno 13. post Λέοντος Com-
befsibus illa ponit quae paulo infra sequuntur, καὶ πολλὰ βασαν-
ισθεὶς ἐτελεύτησεν

ad Paraeum iam penetraverat. quo cognito imperator magno mae-
rore affectus Himerium a secretis praecipuum classis ducem adversus
Tripolitam delegat: sed neque ipse ad Agarenorum classem accedere
ausus est. secreto vero dei iudicio Leo Tripolita faciem vertit, et
Thessalonicam versus abiit, obsessamque una cum civitatis duce Leone
Chatzilicio, plurima strage edita captivisque abductis, in potestatem
accepit. Rodophyles autem quidam cubicularius ob necessitatem quam-
piam delatis secum auri libris centum in Siciliam missus fuerat: per
viam vero fortuita aegritudine correptus balnearum commoditate usu-
rus et vires recepturus Thessalonicam diverterat; qui etiam a Leone
captus est. porro Simeon secretariorum princeps, qui deinde patri-
cius et una a secretis primus extitit, iter agens praedictum aurum
et munera per viam a Rodophyle relicta penes se receperat: hic
postmodum multis tormentis examinatus vitam finivit. Tripolitae
vero Thessalonicensem urbem evertere cogitanti significat Simeon ut
aurum accipiat et urbem liberet. eo persuaso, et fide data, de auro
Tripolitae dando deque urbe servanda convenit; quod ita praesti-
tum est.

Samonas autem monasterii, cui nomen Spira, ad Damatrym ex-

Σπεῖρα ἐξελθεῖν τὴν ἐν τῷ Σαμαίρῳ οὖσαν, φρυγῇ ἐχρήσαιο
 ἅμα χρήμασι καὶ ἵπποις αὐτοῦ, τοὺς ἵππους τοὺς δημοσίους
 ἀγκυλοκοπῶν. τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει ὄπισθεν
 αὐτοῦ Βασίλειον ἐταιριάρχην τὸν Καματερόν καὶ Γεώργιον
 τὸν Κρινίτην, τοῦ καταλαβεῖν αὐτόν. τοῦ δὲ Σαμωνᾶ τὸν 5
 ἄλυν βουλομένου διαπερᾶσαι κατέλαβεν αὐτὸν Νικηφόρος
 δρουγγάριος ὁ λεγόμενος Καμινᾶς, οὐκ ἔων αὐτὸν διαπερᾶ-
 σαι. ἐπεὶ δὲ ὁ Σαμωνᾶς πολλὰ ὑπισχνεῖτο καὶ οὐκ ἔπειθεν,
 προσέφυγεν εἰς τὸ Σιριχὰ εἰς τὸν τίμιον σταυρόν, προφασι-
 Β σάμενος ὡς διὰ πίστιν τοῦ σταυροῦ ἐληλύθει. καταλαβὼν 10
 οὖν Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Δουκὸς, καὶ τοῦτον ἀνάλαβόμενος,
 ὑπέστρεψεν ἐν τῇ πόλει. προσέταξεν δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν
 μὲν φυλάττεσθαι ἐν τῇ οἰκίᾳ Βάρδα τοῦ Καίσαρος, ἠρώτη-
 σεν δὲ Κωνσταντῖνον τοῦ Δουκὸς περὶ αὐτοῦ. καὶ μαθὼν
 πῶς ἀληθῶς ἐν Συρίᾳ ἔφευγεν, παρηγγύησεν τῷ Δουκί μὴ 15
 εἰπεῖν τοῦτο ἐνώπιον τῆς συγκλήτου, ὅτι παρ' αὐτοῦ ἐρωτη-
 θῆ, ἀλλ' ὅτι δι' εὐχὴν ἀπῆλθεν ἐν τῷ Σιρίχῳ· ἤθελεν γὰρ
 ὁ βασιλεὺς ἀποσυννοπισθῆναι αὐτῷ. προσκαλεσάμενος οὖν
 Κωνσταντῖνον τοῦ Δουκὸς ἔμπροσθεν τῶν ἐν τέλει ἔφη “οὐ-
 C τως ἔχεις θεὸν καὶ τὴν κεφαλὴν μου. ἔφευγεν ὁ Σαμωνᾶς, ἢ 20
 οὐχί;” ὁ δὲ ὡς εἶπεν πρότερον τῷ βασιλεῖ μὴ ὀρκισθῆναι καὶ
 τὸ κελεύομενον εἰπεῖν, ἀκούσας τοὺς ὄρκους ἐξείπεν ἐνώπιον
 πάντων ὅτι εἰς Συρίαν ἔφευγεν. μετ' ὀργῆς δὲ τοῦ βασιλέως

structi visitandi praetextu, divitiis et equis propriis secum abductis,
 fuga usus est, et equis publicis omnibus poplitum nervos succidit.
 eo cognito imperator Basilium Camaterum hetaeriarchem et Georgium
 Crinitem fugientem insecuturos et apprehensuros misit. Samonam
 vero Alym fluvium traicere paratum Nicephorus drungarius nomine
 Caminas deprehendit nec transmare permisit. Samonas multa licet
 pollicitus, cum virum movere non posset, ad pretiosam Sirichorum
 crucein confugit, fidei, quam ad ipsam habebat, gratia se venisse si-
 mulans. his ita gestis Constantinus Ducis filius advenit, et eum se-
 cum in urbem reduxit; quem imperator in Bardae Caesaris aede cu-
 stodiri iussit. porro Constantinum Ducis filium de eo interroga-
 vit; agnitoque eius vero in Syriam recessu, ne hoc coram senatu
 enuntiaret, si quandoque interrogaretur, commendavit; ac tantum
 orationis ergo ad Siricha faciendae discessisse affirmaret. cupiebat
 enim imperator hominem sibi reconciliare. Constantinum itaque co-
 ram proceribus advocans ait “ita deum capitisque mei salutem dili-
 gas: fugit Samonas an non?” ille vero, ut prius, imperatorem, ne
 adiuraretur, rogaverat et quae iubebatur promiserat exequi, iuramenti
 vi compulsus coram omnibus enuntiavit “in Syriam vere fugiebat.”

τοῦτον ἀποπεμφαμένου ἐποίησε Σαμωνᾶς μῆνας τέσσαρας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βάρδα, ἀπεσυνόψισεν δὲ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ⁸⁶ τοῦ βασιλέως. ἐφάνη δὲ τότε καὶ ὁ κομήτης ἀστήρ τὰς ἀκτῖνας ἐπὶ ἀνατολὴν πέμπων καὶ φαινόμενος ἐν ἡμέραις καὶ 5 νυξὶ τέσσαράκοντα.

Ἐγέννησεν Λέων υἱὸν Κωνσταντῖνον ἀπὸ Ζωῆς τῆς τετάρτης αὐτοῦ γαμετῆς. ἐβαπτίσθη δὲ τὰ ἅγια φῶτα ὑπὸ Νικολάου πατριάρχου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ δεξαμένων αὐτὸν Ἀλεξάνδρου βασιλέως καὶ Σαμωνᾶς πατριίκος καὶ τῶν ἐν 10 τέλει πάντων. γέγονε δὲ τὸν βασιλέα εὐλογηθῆναι μετὰ Ζωῆς μετὰ τὴν ἑορτὴν παρὰ Θωμᾶ πρεσβυτέρου, ὃς καθρέθη. ἀνηγόρευσε δὲ τὴν αὐτὴν Ζωὴν εἰς Αἰγούσταν. καὶ διὰ τοῦτο τὸν βασιλέα ὁ πατριάρχης εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκώλυσεν εἰσερχεσθαι. ὅθεν διήρχετο ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους μέχρι 15 τοῦ μιτατορικίου, μὴδ' ὄλως εἰς τὰ κατὰ συνήθειαν διερχόμενος. προσβλήθη δὲ Σαμωνᾶς παρακοιμώμενος διὰ τὸ εἶναι τῷ βασιλεῖ συνεργὸς πρὸς πᾶσαν παρανομίαν καὶ κακίαν, καὶ κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἤρξατο μελετᾶν. προσκαλεσάμενοι γὰρ Νικόλαον πατριάρχην Φεβρουαρίου πρώτῃ, καὶ πολλὰ λιπα- P. 484
20 ρήσαντες δεχθῆναι, ἐπεὶ πείσαι οὐκ ἔδυνήθησαν, ἀπὸ τοῦ κλητορίου διὰ τοῦ Βουκολέοντος ἐν πλοίῳ μικρῷ ἐμβιβάσαντες διεπέρασαν ἐν τῇ Ἱερείᾳ, ἀφ' ἧς πεζῇ μέχρι Γαλακρήνων

eoque tunc cum furore ab imperatore retro amandato, Samonas in Bardae domo menses quattuor peregit, et annuo die quo imperator potestatem accepit redeunte reconciliatus est. tunc apparuit cometes radios versus Orientem eiaculans, et dies noctesque quadraginta conspicuus permansit.

È Zoe vero quarta coniuge Constantinum filium Leo suscepit, qui luminum festo a Nicolao patriarcha in magna ecclesia, suscipientibus puerum e fonte Alexandro imperatore, Samona patricio et proceribus cunctis baptizatus est. contigit autem imperatorem cum Zoe, festo istiusmodi celebrato, benedictionem nuptialem a Thoma presbytero suscipere, qui eam ob rem officio depositus est. eandem vero Zoem Augustam declaravit imperator, quem eapropter ecclesiae liminibus patriarcha prohibuit, ut exinde pariter dextera ecclesiae parte, via consueta penitus relicta, ad Mitatoricium usque pertransiret. Samonas deinde accubitor proventus est, quod ad omne facinus et pravitatem imperatori manum praeberet auxiliarem; et adversus ecclesiam coeperunt meditari. vocatum quippe ad se Nicolaum patriarcham Februarii die primo precibus instabant ut in ecclesiam reciperentur: ut vero flectere non potuerunt, a convivio publico, ad quod vocatus fuerat, eiectionem et per Bucoleonem ductum lintrique imposi-

87 μόλις ἀπήει, χιόνος ἐπικειμένης πολλῆς. χειροτονεῖται δὲ
 ἀντ' αὐτοῦ Εὐθύμιος σύγκελλος, ἀνὴρ ἱεροπρεπής, ἐγκρατής
 τε καὶ εὐλαβῆς πάνυ· ὃν φασὶ καταδέξασθαι τοῦτο ἀποκα-
 λύψεως θείας, ὡς τοῦ βασιλέως βουλευομένου αἵρεσιν καὶ
 88 νόμον ἐκθεῖναι τοῦ ἔχειν ἄνδρα τρεῖς γυναῖκας ἢ τέσσαρας, 5
 πολλῶν εἰς τοῦτο λογιωτάτων ἀνδρῶν συνεργούντων αὐτόν.

B Ἰουνίῳ δὲ μηνὶ προσεκλήθη Λέων ὁ βασιλεὺς παρὰ Κων-
 σταντίνου τοῦ Αἰβὸς ἐν τῇ μονῇ αὐτοῦ τῇ οὐσῇ ἐν τῷ Μερ-
 δοσαγάρῃ τοῦ τε ποιῆσαι τὰ ἐγκαίνια καὶ ἀριστῆσαι. καὶ
 γέγονεν ἄνεμος ὁ λεγόμενος Αἴψ, ἕως τρίτου σφοδρῶς φουρή- 10
 σας, συσσεύσας τε καὶ δονήσας οἰκήματα καὶ ἐκκλησίας, ὥστε
 πάντας φεῦγειν ἐν ὑπαίθροις τόποις, λέγοντας συντέλειαν κο-
 σμικὴν εἶναι, εἰ μὴ ἡ τοῦ θεοῦ φιλανθρωπία δι' ὄμβρων
 ἔπαυσεν τὴν τοιαύτην θραῦσιν.

Προεβάλετο δὲ ὁ βασιλεὺς Ἱμέριον λογοθέτην τοῦ δρόμου 15
 κεφαλὴν πάντων τῶν πλωϊμῶν, ἐξελθόντος τοῦ στόλου τῶν
 Ἀγαρηνῶν κατὰ Ῥωμαίων. ἐδέξατο δὲ καὶ Ἀνδρόνικος ὁ
 C δοῦξ διὰ κελεύσεως συνελθεῖν Ἱμερίῳ λογοθέτῃ ἐν τοῖς πλοί-
 οῖς καὶ καταπολεμῆσαι τοὺς Ἀγαρηνοὺς. ὁ δὲ Σαμωνᾶς ἦν
 ἀδιάλλακτος ἐχθρὸς τοῦ Ἀνδρονίκου, καὶ πολλὰ καὶ αὐτοῦ 20
 διηνεκῶς συνεσκεύαζεν, καὶ ἐμηχανᾶτο κακῶσαι τὸν Ἀνδρόνι-
 κον παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ σπουδῇ διαμηχανώμενος ἀπὸ τῆς
 αὐτοῦ φυγῆς. ὑπέβαλε δὲ τινι γράψαι τῷ Ἀνδρονίκῳ κρύφα

tum in Hieriam traiecerunt, e qua pedes ad Galacrenos usque nive
 multa delibutus pervenit. in eius locum Euthymius syncellus, vir
 gravis et temperatissimus, sussectus est; quem dicunt divina reve-
 latione id muneris suscepisse. volebat enim imperator haeresim et
 legem ponere, qua virum tres quattuorve uxores ducere liceret, plu-
 ribus doctissimis viris ad id opem conferentibus.

Iunio autem mense imperator Leo a Constantino Libe in mona-
 sterium ad Merdosagarem positum, ut eius dedicationem celebraret
 et adesset convivio, vocatus est. posthaec ventus nomine Africus
 per dies tres invaluit vehementissime spirans, concutiens et evertens
 domos, adeo ut omnes ad loca subdivalia fugerent et mundi finem
 adventasse cogitarent, nisi deus sua in homines benignitate concus-
 sionem huiusmodi placandam iussisset.

Imperator autem Himerium, cursus publici logothetam, classis
 totius caput instituit. Agarenorum vero navali exercitu adversus Ro-
 manos moto, Andronicus dux ut se in navibus Himerio logothetae
 adiungeret et Agarenos oppugnaret iussus est. quo tempore Samo-
 nas in Andronicum implacatus perseverabat, multaque adversus eum
 comminiscabatur, et omnibus modis omnique studio Andronico mole-

- “μὴ εἰσέλθῃς εἰς τὰ καράβια, καὶ κρατηθῆς παρὰ Ἱμερίου. ὁ γὰρ Σαμωνῆς ὑπέθηκε τῷ βασιλεῖ τοῦ κρατηθῆναι σε καὶ τυφλωθῆναι παρ’ αὐτοῦ.” πολλὰ δὲ προτρεπομένου Ἱμερίου Ἀνδρόνικον εἰσελθεῖν ἐν τοῖς πλοίοις μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν 89
- 5 ἐπικειμένον. Ἱμέριος δὲ μόνος ἐν ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου Θωμᾶ συμβαλὼν πόλεμον μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν μεγάλην νίκην εἰργάσατο. τοῦτο μαθὼν Ἀνδρόνικος ἀπογνοὺς ἅμα συγγενέσιν D αὐτοῦ ἀπελθὼν ἐκράτησεν κάστρον τὴν Κάββαλαν, εἰς τελείαν ἀποστασίαν ἐλθὼν, ὡς εἰπεῖν καὶ Σαμωνᾶν πρὸς τὸν βασιλέα
- 10 “οὐκ ἔλεγον, ᾧ δέσποτα, ἀντάρτην εἶναι σου τὸν Δοῦκα;” παρευθὺ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Γρηγορᾶν δομέστικον τῶν σχολῶν, τὸν λεγόμενον Ἰβηρίτζην, συμπενθερόν ὄντα Ἀνδρονίκου, καταπολεμῆσαι αὐτόν. μαθὼν δὲ τοῦτο Ἀνδρόνικος, καὶ ὡς ὁ πατριάρχης Νικόλαος τῆς ἐκκλησίας ἐξεώσθη, προσ- P. 485
- 15 ἐφυγεν τοῖς Ἀγαρηνοῖς ἅμα τοῖς συγγενέσι καὶ τέκνοις καὶ τοῖς φίλοις, ἐξεληλυθόσι τότε κατὰ Ῥωμαίων. καὶ ὑπεδέχθη παρὰ τῷ ἀμερουμνῇ μεγαλοπρεπῶς. ἐλνπεῖτο δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς διὰ τὸν Ἀνδρόνικον, καὶ πολλάκις ἐβουλεύετο ἀποστεῖλαι αὐτὸν λόγον ἐννυπόγραφον, ὃ καὶ Θεόφιλος διὰ τὸν
- 20 Μανουὴλ ἐποίησεν. συνεβουλεύσαντο δὲ τινες τῷ βασιλεῖ φιλοφρονηθῆναι τινα τῶν τοῦ πραιτωρίου Σαρακηνῶν καὶ ἀποσταλῆναι ἐν Συρίᾳ μετὰ λόγου ἐννυπογράφου. τοῦτο δὲ

stiam inferre, ex qua fugam ipse arripuerat, meditabatur. suggestit autem cuidam qui scriberet Andronico secreto “ne naves ingrediaris, ne forte capiaris ab Himerio. Samonas enim suggestit imperatori ut ab eo comprehensus oculos amitteres.” Himerio exinde Andronicum pluribus adhortante ut classis adesset comes et cum Agarenis iam imminentibus decertaret, non admisit. Himerius igitur solus die S. Thomae, inito cum Agarenis praelio, magnam reportavit victoriam. quo audito in desperationem adductus Andronicus, in extremam defectionem praecipitatus, consanguineis fugam comitantibus castrum Cabbalam occupavit; ex quo Samonas imperatori improperabat “nonne praedixeram, domine, duce[m] adversum te rebellione[m] meditari?” statim ergo misit imperator Gregoram scholarum domesticum, cognomento Hiberitzen, Andronici consocerum, ut eum debellaret. quod cum didicisset Andronicus, et Nicolaum patriarcham ab ecclesia pulsum esse, una cum asiniibus et natis et amicis fortunae comitibus ad Agarenos confugit, qui tum adversus Romanos moverant, et magnifice ab amerumne susceptus est. Andronici vero causa tristabatur imperator, et libello subscriptione propria munito ut hominem revocaret, frequenter meditatus fuerat. Theophilus autem per Emanuelem effecit * * * consulebant autem quidam imperatori ut Saracenorum prae-

καὶ πεποιήκεν ὁ βασιλεὺς γράψας διὰ κίναβάρεως καὶ ἀπο-
 90 στείλας μετὰ χρυσοβουλλίου ἔνδοθεν φατλίων βραχέος τράκτου.
 Β ἐξελθόντος δὲ τοῦ Σαρακηνοῦ ἀπὸ τοῦ βασιλέως προσκαλεσά-
 μενος Σαμωνᾶς εἶπεν αὐτῷ “οἶδας τί κρατεῖς;” τοῦτο εἰπὼν
 διὰ τὸν κηρὸν. “τὴν ἀπώλειαν τῆς Συρίας,” καὶ δούς αὐτῷ 5
 χρήματα καὶ δῶρα παρήγγειλεν τοῦτο βάλλειν εἰς τὰς χεῖρας
 τοῦ Οὐζήρη. ὁ δὲ ἀπελθὼν τοῦτο πεποιήκεν. ἐκρατήθη δὲ
 Ἀνδρόνικος καὶ ἐδεσμεύθη μετὰ πάντων τῶν συγγενῶν αὐ-
 τοῦ. καὶ μαθὼν ὡς διὰ δόλου τοῦ Σαμωνᾶ ταῦτα αὐτῷ γέ-
 γονεν, ἀναγκασθεὶς ἐμαγάρισεν αὐτός τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. 10
 ἔκτοτε δὲ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ οἱ λοιποὶ, εἰδότες
 ὡς ἀδύνατόν ἐστιν Ἀνδρόνικον ἐξελθεῖν, βουλῇ αὐτοῦ μετ’
 15 οὗ πολὺ μόνου φυγῇ χρήσάμενοι, θαυμαστόν ὄντα, ἐκ μὲν
 Συρίας πρὸς Ῥωμανίαν ἐξῆλθον, καὶ καταπολεμούμενοι κατὰ
 χώρας μόλις ὀλίγοι διεσώθησαν μετὰ Κωνσταντίνου υἱοῦ 15
 αὐτοῦ.

Ἐκ δὲ Τάρσου εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει περὶ ἀλλαγίον ὁ τε
 Ἀβαλβάκης ὁ γέρον καὶ ὁ τοῦ Σαμωνᾶ πατήρ· καὶ τούτους
 ἐθεύσατο ὁ βασιλεὺς, μετὰ κοσμήσεως καὶ τιμῆς καὶ δόξης ἐν τῇ
 Μανανύρᾳ ὑπεδέξατο. ἐκαλλώπισεν δὲ καὶ τὴν μεγάλην ἐκκλη- 20
 σίαν ἐν κόσμῳ πολυτελεῖ, καὶ ὑπέδειξεν ἅπαντα τὰ τίμια
 σκεύη τοῖς Ἀγαρηνοῖς· ὅπερ ἀνάξιον ἦν βασιλείας καὶ Χρι-

19. ἐδέξατο Comb

torio detentorum aliquem sibi conciliaret, quem postmodum mitteret
 in Syriam cum subscripto veniae concessae libello. hunc ergo para-
 vit imperator, rubrisque inscriptis litteris et aurea munitum bulla in-
 tra brevem fusum cereum inclusit. Saracenum vero ab imperatore
 discedentem vocavit Samonas; et dixit ei “nosti quid geras?” illud
 propter cereum insinuavit. “Syriae perniciem tecum defers.” et pe-
 cuniis muneribusque eidem collatis Vizeris manibus reponere suasit.
 digressus ille, quod commendatum fuerat, praestitit. detentus est
 itaque Andronicus, et cum consanguineis omnibus in vincula coniec-
 tus. cumque haec Samonae dolo in se gesta comperisset, necessi-
 tate adactus ipse sociique fidem eiuravere. ex illo tempore Constan-
 tinus eius filius et amicorum reliqui Andronicum regredi posse nul-
 latenus licitum scientes, soli fuga usi (quod mirum fuit) ex Syria in
 Romaniam reversi sunt; et per varia loca diversis calamitatibus agi-
 tati, vix pauci cum Constantino eius filio incolumes evaserunt.

E Tarso denique venit in urbem Abalbases senior et Samonae
 pater, de mutandis captivis tractatum habituri. hos imperator in con-
 spectum admisit, et cum humanitate summa, honore et gloria in Ma-
 gnaura excepit. magnam autem ecclesiam sumptuoso decoravit or-

στιανικῆς καταστάσεως, τοῦ θεαθῆναι παρὰ τῶν ἐθνῶν τὰ
 ἅγια σκεῦῃ τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ τοῦ Σαμωνᾶ πατὴρ ἤθελεν συν- D
 εἶναι τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ μέναι εἰς Ῥωμα-
 νίαν. ὁ δὲ Σαμωνᾶς παρήνεσεν αὐτῷ, λέγων “κράτει τὴν
 5 πίστιν ἣν ἔχεις· κἀγὼ εἰ δυνηθῶ, ἐλεύσομαι πρὸς σε μᾶλ-
 λον.” τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῆς πεντηκοστῆς στέφει Λέων ὁ βασιλεὺς
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον δι’ Εὐθθυμίου πατριάρχου.

Δέδωκε δὲ Σαμωνᾶς Κωνσταντῖνον ἄνθρωπον αὐτοῦ,
 καὶ δουλεύσαντα πρότερον Βασιλεῖω μαγίστρω καὶ κανικεῖω,
 10 δουλεύειν Ζωῆ Ἀγούστη· ὃς ἠγαπήθη παρὰ τοῦ βασιλέως
 Λέοντος καὶ τῆς Ἀγούστης. διὰ τοῦτο πολλὰ ἐφθόνηι Σαμωνᾶς
 αὐτῷ, καὶ ἐλοιδορεῖ ὡς συνόντα τῇ Ἀγούστη. ὕπερ ὁ βασιλεὺς
 ὑπονοήσας ἀπέκειρεν αὐτὸν μοναχὸν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου P. 486
 Ταρασίου διὰ τοῦ Σαμωνᾶ. μετ’ ὀλίγον δὲ ὤρισεν Σαμωνᾶ
 15 ἀνάλαβέσθαι αὐτὸν ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ τὰ Σπεῖρα, βουλόμενος
 πάλιν ἀναλαβέσθαι αὐτόν. ἀπελθὼν οὖν πρόκενσον ἐν τῷ
 Δαματρῷ, καὶ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σαμωνᾶ ἀριστήσας, εἶδεν Κων-
 σταντῖνον, καὶ παρευθὺ ὤρισεν Σαμωνᾶ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν
 κοσμικᾶ, καὶ ἐκέρασεν τὸν βασιλέα εἰς τὸ κλητόριον, καὶ ὑπέ-
 20 ὄστρεψεν μετ’ αὐτοῦ ἐν τῷ παλατίῳ. βλέπων οὖν ὁ Σαμωνᾶς
 ἀξανομένην τοῦ βασιλέως ἀγάπην ἐπ’ αὐτόν, βουλεύεται
 μετὰ μεγίστου κοιτωνίτου καὶ Μιχαὴλ Σιτηρόδου, καὶ ποι-

natu, omniaque pretiosa vasa Agarenis ostendit, quod indignum im-
 peratoria et Christiana institutione exlittit, sacra dei vasa a gentili-
 bus conspici. Samonae vero pater cum imperatore et filio moram
 tenere et in Romania manere expetebat. Samonas autem exhortaba-
 tur, dicens “tene quam habes fidem: si enim potuero in partes tuas
 deficiam.” die porro pentecostes Leo filium suum Constantinum, Eu-
 thymii patriarchae ope, imperii corona ornavit.

Ceterum Samonas dedit in ministerium Zoae Augustae Constanti-
 num hominem suum, qui prius Basilio magistro et caniclei praefecto
 ministraverat; qui deinde Leoni imperatori et Augustae carissimus ex-
 titit. qua de causa in hominem Samonas ferebatur invidia, et pro-
 bris insectabatur, quasi cum Augusta consuetudinem haberet. quod
 quidem imperator suspicatus, eiusdem Samonae ope in S. Tarasii mo-
 nasterio monachum tonderi iussit. paulo post autem Samonae man-
 davit in monasterium proprium, Spira dictum, eundem recipi, quo
 rursum facilius ad se vocaret. processu igitur ad Damatrim habito,
 et in Samonae monasterio pransurus, vidit Constantinum, confestim-
 que Samonam iussit ut consuetis saeculo vestibus eum indueret: tum
 inter epulas imperatori bibendum propinavit, et cum eo ad palatium
 regressus est. videns autem Samonas auctum imperatoris in eum af-

Βούσι χάριτην πολυλοίδορον κατὰ τοῦ βασιλέως, γράψαντος καὶ
 ἀντιᾶξαντος αὐτὸν τοῦ Ῥοδίου νοταρίου ὄντος τοῦ Σαμωνᾶ.
 ἐλθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, εὔρας αὐτὸν ἐν
 ᾧ ἤϋχετο τόπῳ, εἰς τὸ μιτατώριον, καὶ ἤρεν αὐτὸν καὶ ἀνα-
 γνοὺς ἐν μεγάλῃ θλίψει ἦν, ζητῶν τὸν τοῦτον ποιήσαντα. γέ- 5
 γονε δὲ καὶ ἔκλειψις σελήνης, καὶ διωρίσατο ὁ βασιλεὺς τοῖς
 οὔσι τότε ἀστρονόμοις εἰπεῖν τὸ ἀποτέλεσμα. εἰσερχομένον
 δὲ πρὸς τὸν βασιλέα φίλου ὄντος τοῦ Σαμωνᾶ Παντολέοντος
 μητροπολίτου, ἠρώτησεν αὐτὸν Σαμωνᾶς “εἰς τίνα ἐστὶν ἡ
 κάκωσις;” ἔφη αὐτὸς “εἰς σέ. καὶ ἐὰν διέλθῃς Ἰοννίου τὰς 10
 Στρισκαΐδεκα, ἔκτοτε οὐδὲν πείσῃ κακόν.” τὸν δὲ βασιλέα εἶ-
 πον εἰς τὸν δεῦτερον ἔχειν κάκωσιν τὴν σελήνην. ὁ δὲ βα-
 σιλεὺς ὑπέλαβεν τοῦτο εἰς Ἀλέξανδρον τὸν αὐτοῦ ἀδελφόν.
 μετὰ τοῦτο δὲ ἰδίως Τζιργήδων τῷ βασιλεῖ ἐξεῖπεν “ὁ Σαμο-
 νᾶς τὸ πιτιάκιον ἐποίησεν.” καὶ παρενθὺ καταβιβάζει Σα- 15
 μονᾶν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀποκείρει μοναχόν, καὶ ἀπάγει
 εἰς τὴν μονὴν Εὐθυμίου πατριάρχου, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν
 λοιδορηθέντα ἀπήγαγον εἰς τὴν τοῦ Μαρτινάκη μονήν. ἐποίη-
 σεν δὲ Κωνσταντῖνον παρακοιμώμενον, καὶ ἔκτισεν αὐτῷ μο-
 νῆν ἐν Ὀσίαις. καὶ ἀπῆλθον ἅμα Εὐθυμίῳ πατριάρχῃ καὶ 20
 ἀνεκαίνισαν ταύτην.

20. Νοσίαις Comb

fectum, cum cubiculario praecipuo et Michaelē Steredone consilium
 iniit; et una libellum conviciis refertum adversus imperatorem, seri-
 bente illum et componente Rhodio Samonae notario, comminiscun-
 tur. imperator in magnam ecclesiam profectus, et eo qua deum pre-
 cari consueverat sede ad Mitatorium reperto, eundem acceptum ma-
 gna cum animi angustia perlegit, libri requirens auctorem. contigit
 autem lunae eclipsis; iussitque astronomos qui tunc aderant effectus
 eius edicere. Pantaleonem vero Metropolitam, Samonae amicum, ad
 imperatorem enarrare progressum interrogabat Samonas, in quem re-
 cederet eius influxus malignitas. ait ille “in te. praeteritis tamen
 Iunii diebus tredecim, si evaseris, nihil deinde mali patieris.” im-
 peratori vero renuntiaverunt illi in secundam ab eo personam lunam
 pravitae sua minari, quod imperator de fratre suo Alexandro suspi-
 cabatur. post haec vero Steredon imperatori privatim enuntiavit
 “Samonas libellum commentus est.” et confestim Samonam in suam
 se recipere domum cōegit, ibique monachum tondet et in Euthymii
 patriarchae monasterium abduci iussit; ibique postmodum aliis con-
 victis criminibus in Martinacis monasterio deportatus est. Constan-
 tinum autem accubitorem creavit, et in Osiis monasterium de eius
 nomine condidit; abiitque una cum Euthymio patriarcha, et solemnī
 officio dedicavit.

Ὀκτωβρίῳ δὲ μηνὶ γέγονε πόλεμος ναυτικός Ἱμερίῳ λο-
γοθέτῃ μετὰ Δαμιανοῦ καὶ Λέοντος τῶν Ἀγαρηῶν, στρατη-
γοῦ ὄντος Σάμῳ Ῥωμανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος.
ἠττήθη δὲ Ἱμέριος καὶ μόλις διεσώθη σχεδὸν πάντων ἐκεῖ
5 κινδυνευσάντων. ἤρξατο δὲ νοσηλεύεσθαι Λέων ὁ βασιλεὺς
κοιλιακῷ νοσήματι, ὥστε μὴ δυνηθῆναι ἐξελθεῖν ἐν τῇ Μα-91
ναύρῃ τὴν δημηγορίαν διαλαλῆσαι ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν νηστειῶν.
γέγονε δὲ καὶ ἐμπρησμός εἰς τὰ κηρουλάρια τῆς μεγάλης ἐκ-
κλησίας, καέντων τῶν χαρτοθεσιῶν πάντων καὶ τῆς σικέλλης. 92
10 Μαίῳ δὲ ἐνδεκάτῃ τελευτᾷ Λέων ὁ βασιλεὺς προχειρισάμε- P. 487
νος Ἀλέξανδρον τὸν αὐτοῦ ἀδελφόν· ὃν ἰδὼν, ὡς φασι, εἰσ-
ερχόμενον πρὸς αὐτὸν ἔφη “Ἴδε ὁ κακὸς καιρὸς μετὰ τοὺς
τρισκαίδεκα μῆνας,” πολλὰ ἐκλιπαρήσας καὶ δεηθεὶς αὐτοῦ
φυλάττειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντίνον.

15 *αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ* Ἀλέξανδρος.

Ἀλέξανδρος ἐβασίλευσεν ἔτος ἐν ἡμέρας κθ' σὺν Κων-
σταντίνῳ υἱῷ Λέοντος. ἀποστείλας δὲ ἤγαγεν Νικόλαον ἐκ
Γαλακρινῶν, καταγαγὼν Εὐθύμιον πατριάρχην, καὶ ἐνεθρόνι-93
σεν τὸ δεύτερον αὐτοῦ Νικόλαον. ἐποίησε δὲ σελέντιον καὶ Β
20 σύνοδον Ἀλέξανδρος ἐν τῇ Μαναύρῃ, ἀγαγὼν Εὐθύμιον ἀπὸ

18. τοῦ πατριαρχείου Anonymus

19. αὐτοῦ] τὸν αὐτὸν idem

Mense porro Octobri Himerio Iogothetae una cum Damiano et Leone Agarenis, Sami duce Romano, qui postea regnavit, existente, praelium commissum est, quo victus Himerius, cunctisque in summum periculum adductis, vix incolumis evasit. imperator autem Leo gravi morbo iactari coepit, adeo ut in Magnauram orationem ieiuniorum principio habere nequirit. contigit autem incendium in magnae ecclesiae cerulariis, quo chartarum thesauri armaria et sacella combusta sunt. Maii tandem die undecimo Leo imperator, cum antea successorem fratrem suum Alexandrum designasset, diem extremum obiit; quem ille, ut aiunt, ad se venientem conspicatus, dicit “cave: post menses tredecim pessimum tempus instat.” et impensissime rogavit et obtestatus est ut Constantinum filium suum protegeret.

ALEXANDER.

Imperavit Alexander una cum Constantino Leonis filio annum unum, dies viginti novem. missoque ad Nicolaum ad Galacrenas nuntio Euthymium patriarcham deposuit et Nicolaum secundo restituit. habuit autem Alexander ad Magnauram silentium, et concilium celebravit, atque Euthymium ab Agatho advocavit. sedensque cum Ni-

τῶν Ἀγαθοῦ, καὶ συγκαθίστας ἅμα Νικολάῳ πατριάρχῃ, ἐποιήσαντο τὴν κατ' αὐτοῦ καθάρσεις, ἀτίμως ἀποτίλλοντες τοῦ ἱεροπρεποῦς καὶ ἀξιαγάστου ἀνδρὸς τὴν τιμίαν γενειάδα, καὶ ἄλλας τινὰς ὕβρεις καὶ ποινὰς αὐτῷ ἐπιφέροντες. ὡς ἡσύχως καὶ πράως ὑπέμεινεν ὁ τίμιος καὶ ἱερὸς ἀνὴρ· ἔνθα καὶ εἰς 5 τὰ Ἀγαθοῦ τελευτήσας κατατίθεται ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ, ἐν τῇ πόλει τῶν Ψαμαθίου. ὁ οὖν Ἀλέξανδρος διὰ τὰς ὑπονοίας, ὡς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Λέων ἔτι ζῶν εἶχε κατ' αὐτοῦ, αἰεὶ τοῖς κνηγεσίοις καὶ τοῖς ἔξω παλατίοις ἐσχόλαζεν, μηδὲν βασιλέως ἔργον διαπραπτόμενος, ἀλλὰ διάγων ἐν τρυφαῖς ἀσωτίαις καὶ 10 μέθαις, καὶ περὶ ταῦτα αἰεὶ διακείμενος. ὅθεν παρενθὺ Ἰαννῆν παπᾶν, τὸν ἐπίκλην Λαζάρην, ῥαίκτηρα πεποίηκεν, ὃς καὶ κακὰ τὸ ζῆν ἀπέρορξεν μετὰ θάνατον Ἀλεξάνδρου. ὡσαύτως οὖν φασὶν καὶ Γαβριλόπουλον καὶ Βασιλίτζην ἀπὸ τοῦ Σκλαβίνων ἔθνος σφοδρῶς κατεπλούτισεν ἐκ τῶν τοῦ παλα- 15 τίου χρημάτων. ὡς φασιν δέ, αὐτὸν Βασίλειον καὶ βασιλέα ἠβούλετο ποιῆσαι ὡς ἄπαις αὐτὸς ὢν, καὶ Κωνσταντῖνον υἱὸν Δεόντος εὐνοῦχον ποιῆσαι· ὃ καὶ πολλάκις βουλευθεὶς διεσκεδάσθη παρὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Λέοντος εὐεργετηθέντων, ποτὲ μὲν ὡς νῆπιον ὑποβαλόντων, ποτὲ δὲ ὡς ἀσθενούντι. 20

6. τελευτήσας, ἐν τῇ πόλει εἰσαχθεὶς κατατίθεται ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ τῶν Ψ. Comb. ex Anonymo et Cedreno 11. post διακείμενος Anonymus: μονώτατος ἄρχας οὐδὲν γενναῖον καὶ λόγου ἄξιον κατεπράξατο 16. Βασιλίτζην Comb

colao patriarcha eius depositioni vacabat attentius, cum dedecore venerandi et per omnia mirandi viri colendam barbam vellicantes, aliaque opprobria et iniurias inferentes, quas quiete et mansuete honorabilis et sacer vir tolerabat. ex quibus ad Agathi aedes vita functus, in proprio monasterio, iuxta Psamathii depositus est. Alexander suspicionibus liber, quas frater Leo adversus ipsum, dum in vivis esset, fovebat, venatibus continuis et per varia palatia discursibus vacabat usquequaque, nihil imperatore dignum meditatus aut executus, sed semper deliciis luxuriae et ebrietatibus indulgens totum se huiusmodi tradiderat. unde profinus lanem clericum, cognomine Lazarem, rectorem instituit, qui post Alexandri mortem misere vitam abruptit. Gabrielopulum pariter et Basilitzen, Sclavinorum genere ortos, palatii divitiis vehementer auxit, adeo ut nulla prole suscepta Basilius iste imperatorem, ut aiunt, haeredem instituire meditatus fuerit. Constantinum etiam Leonis filium eunuchum reddere consuluit, et frequenter id aggressus ab iis quos Leo beneficiis affecerat, modo infantilem aetatem modo infirmitatem praetendentibus, prae-
ditus fuit.

Ἐπὶ τούτου ἐφάνη ἀστήρ κομήτης ἐκ δύσεως ἐπὶ ἡμέρας δεκαπέντε, ὃν ἔλεγον ξιφίαν καλεῖσθαι καὶ αἵματεκχυσίαν ἐν τῇ πόλει ἐργάσασθαι.

Οὗτος πλάνοις καὶ γόησιν ἐαντὸν ἐξέδοτο, οἳ καὶ πεπεύ-
 5 κασιν αὐτὸν ὡς τὸ τοῦ σνάγρον στοιχείον τὸ ἐν τῷ ἵππικῷ ὅ3
 σοὶ καὶ τῇ σῆ ζωῇ προσανάκειται, χοιρόβιον τὸν ἀνόητον
 ὑπεμφαίνοντες. ὁ δὲ τούτοις ἀπαιτηθεὶς αἰδοῖα καὶ ὀδόντας
 τῷ χοίρῳ προσανενέωσεν ὡς λειπομένους αὐτῷ. καὶ τῇ αὐ-
 τοῦ πλάνῃ πεποιθὼς ὢν, ἵππικὸν ποιήσας τὰς τῶν ἐκκλησιῶν
 10 ἐνδυτὰς καὶ πολυκάνδηλα ἄρας τὸ ἵππικὸν ἐστόλισεν καὶ τοῖς P. 488
 ζώδοις φωταψίαν ἐποίησεν. διὰ τοῦτο ἤρθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ
 τοῦ θεοῦ χεὶρ, ὡς τὴν τοῦ θεοῦ τιμὴν τοῖς εἰδώλοις
 προσάψαντος. Ἰμερίου δὲ λογοθέτου ἐκ τῆς τῶν Ἀγαρη-
 νῶν ἥτις ὑποστρέψαντος, ἀποστείλας Ἀλέξανδρος περι-
 15 ὥρισεν ἐν τῇ μονῇ τοῦ πάλαιου τῇ λεγομένη Καμπᾷ,
 ἀπειλήσας ὡς ἐχθρὸν αὐτοῦ ὄντα ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
 Λέοντος. ὁ δὲ ἐκ θλίψεως πολλῆς ἀρρωστίσας, περιο-
 ρισάμενος ὢν ἐπὶ μῆνας ἕξ, ἐτελεύτησεν. ἀπέστειλεν δὲ
 20 Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας μηνύων Ἀλέξανδρῳ τὰ περὶ εἰ-94
 νῶν ὄπλα. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀριστήσας καὶ οἰνω- B
 θεὶς ἐν τοῖς ὑπὸ κῦνα κτύμασι κατήλθεν σφαιρίσαι. καὶ
 ῥομφαίᾳ θεηλάτῳ πληγείς καὶ ἀνελθὼν, αἵματος ἐκ τῶν ῥι-

Eius tempore apparuit cometes per dies quindecim ad Occidentem, quem xiphiam vocari dicebant, et sanguinis effusionem in urbe portendere.

Hic erroneis et praestigiatoribus se totum dedit, qui etiam suaserunt "apri fatum sive signum quod in circo erectum est, tibi vitaeque tuae repositum est," porci vitam amentem illum agere subindicantes. his ille seductus pudenda dentesque porco quasi sibi deficientia renovari iussit. eodem etiam persuasus errore, equestri celebrato certamine, prolatis ecclesiae vestibis, productisque candelabris multifidis ludos exornavit et luminum splendore animalia decoravit. eam ob rem dei manus auxiliaris ab eo remota est, qui dei honorem idolis adolere non est veritus. Himerium vero logothetam a clade quam ab Agarenis pertulerat redeuntem, misso nuntio, Alexander in palatii monasterium, Campa dictum, velut hostem a fratris sui Leonis tempore sibi infensum adiectis minis exulem egit. ille societate hominum interdictus per menses sex ex nimio maerore morbo correptus interiit. Simeon autem Bulgariae princeps missis ad Alexandrum nuntiis de pace tractatum habuit. Simeon adversus Christianos arma movere parabat, Alexander imperator bene pastus

τῶν καὶ τῶν αἰδοίων ἐκφερομένον, μετὰ δύο ἡμέρας ἐτελεύτησεν, καταλιπὼν ἐπίτροπον Νικόλαον πατριάρχην καὶ Στέφανον μάγιστρον καὶ Ἰωάννην μάγιστρον τὸν Ἑλαδᾶν καὶ Ἰωάννην ζαΐκτωρα καὶ Εὐθύμιον καὶ τὸν Βασιλίτζην καὶ τὸν Γαβριλόπουλον, εἰσάσας τὴν βασιλείαν Κωνσταντίνῳ υἱῷ Λέοντος. ἀπέθετο δὲ Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς τάφοις τῶν βασιλέων μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Κωνσταντίνος.

- C Κωνσταντῖνος δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτήσαντος Λέοντος παῖς ἔτι τυγχάνων (ἑβδομον γὰρ εἶχε τῆς ἡλικίας ἔτος), 10 ὑπὸ Ἀλεξάνδρου θείου αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ καταλέλειπτο ὑπὸ ἐπιτρόπους τελῶν. ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῶν αὐτοῦ ἐπιτρόπων καὶ οὖν τῇ μητρὶ ἔτη ζ', ἅμα δὲ Ῥωμανῷ πενθερῷ αὐτοῦ, ἐν ὑποταγῇ ὧν, ἕτερα ἔτη εἴκοσι ἕξ, μονοκράτωρ δὲ ἔτη δεκαπέντε, ὡς εἶναι τὸν ἅπαντα χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔτη 15 πενήκοντα πέντε. λαβόμενος οὖν τῆς τοῦ παλατίου ἐξουσίας
- D ὁ πατριάρχης Νικόλαος τὴν τοῦ κοινῷ πρόνοιαν ἐποιεῖτο καὶ τὴν φροντίδα εἶχεν τῶν τῇ βασιλείᾳ ἀνηκόντων πραγμάτων ὁσημέραι. ἐν τούτοις οὖν τῆς βασιλείας οὐσης δηλοῦται Κωνσταντίνῳ τῷ δουκὶ τῶν σχολῶν παρὰ τινων τῶν ἐν τῇ πόλει 20 μεγιστάνων, φιλοῦντων αὐτὸν ὡς ἀνδρεῖον καὶ νουνεχῆ καὶ

et vino temulentus sub caniculae ardores pila lusurus processit, gladioque divinitus immisso vulneratus rediit, sanguinem e naribus et pudendis effundens, et post dies duos Nicolao patriarcha et Stephano magistro Elada et Ioanne rectore et Euthymio et Basilitze et Gabrielopulo procuratoribus institutis, Constantino Leonis filio reliquit imperium. Alexander ille cum patre Basilio eodem sepulcro repositus est.

CONSTANTINUS.

Constantinus patre Leone mortuo adhuc puer (septimum enim tantum aetatis suae agebat annum) ab Alexandro patruo imperator relictus est sub tutoribus agens. sub his itaque tutoribus ac matre imperavit annis 7, una vero cum Romano socero suo, cui subiectus fuit, annos alios viginti sex: solus imperium rexit annos quindecim, adeo ut imperii eius tempus omne annis quinquaginta quinque concludatur. palatii igitur potestatem adeptus Nicolaus patriarcha rebus communibus providebat, curamque gerebat quotidianorum regni negotiorum. cum igitur sic se haberent imperii res, Constantino scholarum duci a quibusdam

καλῶς δυνάμενον τὴν ἐκκλησίαν διακυβερωῦν, εἰσελθεῖν καὶ ταύτης ἐγκρατῆς γενέσθαι ἀπονητί. ὁ δὲ, ἅτε καὶ πρότερον αὐτὴν ὀνειροπολῶν καὶ τοὺς στεφάνους αἰεὶ ἐφιέμενος, ὡς εἶχεν τάχος τὴν βασιλεύουσαν καταλαβὼν ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ τῶν στρατευμάτων ἐκκρίτοις ἱκανοῖς οὖσιν, καὶ νυκτὸς διὰ παραπυλίδος εἰσελθὼν τοῦ πρωτοβεστιαρίου Μιχαήλ, οὔσης πλησίον ἀκροπόλεως ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ p. 489 Γρηγοῦ, ἄϋπνος μετὰ τῶν συνόντων αὐτῷ διετέλεσεν. Νικήτας δὲ ἀσκηρῆτις ὁ μετὰ ταῦτα πρωτονοτάριος γεγονὼς τὴν Κωνσταντίνου ἄφιξιν τῷ πατρικίῳ Κωνσταντίνῳ τῷ Ἑλαδικῷ κατεμήνυσεν, καὶ ἄμφω τῇ αὐτῇ νυκτὶ πρὸς τὸν δοῦκα Κωνσταντῖνον παρεγένοντο, καὶ βουλὴν ποιησάμενοι, οὕτω τῆς ἡμέρας καταλαβούσης ἀλλ' ἔτι σκοτίας οὔσης μετὰ λαμπάδων καὶ λαοῦ πολλοῦ καὶ ὄπλων τὴν τοῦ ἵπποδρομίου πύλην κα- 15 ταλαμβάνουσιν, Κωνσταντῖνον εὐφημοῦντες ὡς βασιλέα. ἔνθα δὴ ὁ τούτου ἵπποκόμος παρὰ τῶν ἐντὸς τοῦ ἵπποδρόμου πυλῶν ἀνηρέθη. μὴ δεχθεὶς οὖν ἐκεῖσε ὁ Κωνσταντῖνος ἀλλ' ἀποσοβηθεὶς, ὥσπερ ἔκ τινος ἐκβακχευόμενος δαίμονος, καὶ B μὴ ἐφρονηκότα ἔχων τὸν λογισμὸν τῷ τῆς βασιλείας ἔρωτι, 20 ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ ὑπεχώρησεν στυγρὸς τε καὶ κατηφῆς, κακὸν οἰωνὸν τὴν τοῦ ἵπποκόμου κρίνας σφαγῆν. ἐκεῖθεν οὖν εὐφημούμενος ἤλθε μέχρι τῆς λεγομένης Χαλικῆς, καὶ διὰ τῆς σιδηρᾶς πύργας εἰσεληλυθὼς μέχρι τῶν Ἐξκουβίτων παρεγένε-

1. βασιλείαν margo P

urbis proceribus, qui amabant eum ceu virum fortem et prudentem, quique posset rempublicam administrare, suggeritur ut seipse promoveret nulloque labore capessendum imperium aggredetur. ille igitur, ut pote qui prius illud in votorum somniis habuerat et coronarum libidine semper aestuabat, quanta potuit velocitate, in reginam urbem una cum selectis copiis et ad quodvis audendum idoneis profectus est; noctuque per portulam protovestiarii Michaelis, urbis arcis vicini, ingressus in domo Gregorae soceri insomnis una cum sociis mansit. Nicetas autem a secretis, qui postea factus est protonotarius, Constantini adventum Constantino Fladico patricio significavit, amboque pariter ipsa nocte ad ducem Constantinum accedunt; habitoque consilio illucescente die, sed profundis adhuc tenebris, cum lampadibus magnaque populi et armorum multitudine circi portam, Constantinum ut imperatorem acclamantes. occurrunt. ibi primum ab iis qui circi tenebant penetralia eius equiso preemptus est. ille igitur non admissus, quinimo expulsus, velut arrepticus debacchans, nec prae imperii cupiditate mentis compos, circo se subducit subtristis et vultu demisso, sinistra omen secum reputans equisonis caedem.

νετο. ὁ οὖν μάγιστρος Ἰωάννης ὁ Ἐλαδᾶς ἐκλογὴν τῶν τε
 τῆς ἑταιρείας καὶ τῶν ἐλατῶν ποιησάμενος, μεθ' ὄπλων τού-
 τους ἀπέστειλεν κατὰ τοῦ δουκός. ἐλθόντων οὖν μέχρι τῆς
 C Χαλκῆς, καὶ πολέμου συστάντος, πολλοὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἔπε-
 σσον τῶν μερῶν, ἔργον ἐκεῖσε μαχαίρας γενόμενοι, καὶ τοσοῦ-
 5 τοι ὥστε τὸν τόπον ἐκλιμνασθῆναι τῷ αἵματι ποταμηδὸν κα-
 ταρρέοντι. ἀνηρέθη καὶ Γρηγοῤῥᾶς υἱὸς τοῦ δουκός, καὶ Μι-
 χαήλ ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ, καὶ ὁ Κορτίκης ἐκεῖνος ὁ ἐξ Ἀρμε-
 νίων. ταῦτα ὁ δούξ Κωνσταντῖνος μαθὼν, ταραχῆς ὅτι πλεί-
 10 στης γενομένης, τὸν ἵππον ἐξήλαυεν. ὁ δὲ ταῖς ἐκεῖσε ὑπε-
 στρωμέναις ἐνολισθήσας πλαξίν εἰς γῆν τὸν ἐπιβάτην κατέβα-
 λεν· οἱ γὰρ ἄλλοι διεσκεδάσθησαν ἅπαντες. ἐπεὶ δὲ τις
 αὐτὸν κατὰ γῆς ἐρριμμένον καὶ μεμονωμένον κατέλαβεν, ξί-
 φει τὴν τούτου ἀπέτεμε κεφαλὴν. τούτων οὕτω τελεσθέντων
 Γρηγοῤῥᾶς μάγιστρος, ὁ τούτου πενθερός, μετὰ Λέοντος ὄν
 15 D Χοιροσφάκτην ὠνόμαζον, τῇ ἀγίᾳ Θεοῦ Σοφίᾳ προσπέφυγεν·
 οὓς καὶ βία ἐκεῖθεν ἀποσπύσαντες ἀπέκειραν μοναχοῦς ἐν τῇ
 τοῦ Στουδίου μονῇ. Κωνσταντῖνον δὲ τὸν Ἑλλαδικὸν βου-
 νεύροις τύψαντες ῥάκη τε περιβαλόντες καὶ ὄνω ἐπικαθί-
 σαντες διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐθριάμβευσαν, καὶ ἐν τῇ
 20 τοῦ Δαλμάτου ἀπαγαγόντες μονῇ ἐγκατακλείστους, τῇ λε-
 γομένῃ Καταδίκῃ, πεποίηκαν. Λέοντα δὲ τὸν Κατακαλίτζην
 καὶ Ἀβεσσαλώμ τὸν τοῦ Ἀροτῤῥᾶ ἐκτυφλώσαντες ἐν ἐξορίᾳ

illinc itaque faustis acclamationibus semper comitatus ad portam,
 Chalces nomine, appulit; et per ferream portam ingressus ad excu-
 bitorum usque locum penetravit. ex adverso magister Ioannes Eladas,
 confoederatorum et remigum selectu babito, armis instructos contra
 ducem summisit. illis itaque ad Chalcem appellentibus, inito certa-
 mine, multi ex utraque parte gladiis confossi ceciderunt, imo ad
 eum numerum, ut fluente sanguine locus fluminis in morem stagna-
 ret. corruiet ibidem Gregoras Ducis filius, et Michael eius consobri-
 nus, et Cortices ille ex Armenia oriundus. his cognititis, tumultu plu-
 rimo per civitatem excitato, Constantinus equum calcari vehementius
 impulit; equus super lapideis tabulatis infra stratis lapsus equitem
 in terram deiecit, sociis omnibus hinc inde fuga palantibus et dissi-
 patis. eum in terram proiectum solumque derelictum cum quidam
 conspexisset ac tenuisset, eius caput gladio amputavit. his ita perac-
 ctis, Gregoras magistēr eius socer, una cum Leone cognomento Choe-
 rosphacte, ad sanctae dei sapientiae templum profugit; quos vi inde
 extractos caesarie multarunt in Studii monasterio. Constantinum au-
 tem Elladicum taureis caesum et laceris vilibusque vestibus indutum
 asinoque superpositum per mediam urbem in triumphī morem tradu-

- παρέπεμψαν· Κωνσταντῖνον δὲ τὸν τοῦ Εὐλαμπίου υἱὸν καὶ ἑτέρους σὺν αὐτῷ Φιλόθεος ὑπαρχος ἐν τῇ τοῦ ἵππικοῦ σφενδόνῃ ξίφει ἀπέτεμεν. οὐ μικρῶς δὲ διερευνησάμενοι περὶ Νικήτα ἀσηκρητίς καὶ Κωνσταντῖνου τοῦ Λιβὸς οὐχ εὗρεν 5 αὐτούς, ὡς χρησαμένους φυγῆ· τὸν δὲ Αἰγίδην ἐκεῖνον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ πολλοὺς καὶ ἀνδρείους ὄντες ἀπὸ τε τῆς ἐν Χρυσοπόλει δαμάλεως καὶ μέχρι τοῦ Λευκάτου διδύμοις ζῦ-P. 490
λοισ πάντα ἀνεσκολόπισεν. καὶ πολλοὺς ἀνηλεῶς καὶ ἀναι-97
τίως οἱ λεγόμενοι οὗτοι ἐπίτροποι ἀπέκτειναν, εἰ μὴ τινες τῶν
10 δικαστῶν τῆς ἀδίκου ὁρμῆς ἀνεχαίτισαν; εἰπόντες πρὸς αὐ-
τούς ὡς παιδὸς ὄντος τοῦ βασιλέως, πῶς ἄνευ τῆς αὐτοῦ
κελεύσεως τοιαῦτα τολμᾶτε διαπραττεσθαι; τὴν τοῦ δουκὸς
οὐν γυναικὰ ἀποκείραντες εἰς τὸν ἐν Παφλαγονίᾳ οἶκον αὐτῆς
ἔξαπέστειλαν, εὐνουχίσαντες καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ.
- 15 Αὐγούστῳ δὲ μηνὶ Συμεὼν ὁ Βουλγαρίας ἄρχων ἐκστρα- B
τεύσας κατὰ Ῥωμαίων σὺν ὄχλῳ βαρεῖ κατέλαβεν τὴν Κων-
σταντινούπολιν, καὶ δὴ περικαθίσας αὐτὴν χάρακα περιέβαλ-
λεν ἀπὸ τε Βλαχερνῶν καὶ μέχρι τῆς λεγομένης πόρτης Χρυ-
σῆς, καὶ ἐλπίζει μετέωρος ὡν ἀπονητὶ πάντως ἐλεῖν. ἐπεὶ δὲ
20 τὴν τε τῶν τειχῶν κατέμαθεν ὀχυρότητα τὴν τε ἐκ τοῦ πλή-
θους καὶ τῶν πετροβόλων ἀσφάλειαν, τῶν ἐλπίδων σφαλεῖς ἐν τῷ

5. Αἰγίδην add Anonymus et Cedrenus

perunt, et ad Dalmatae monasterium abductos supplicii ac condemnatio-
nis nomine loco celebri fecerunt inclusum: Leonem vero Catacalitzem
et Abessalom Arotiae filium excaecatos in exilium miserunt. Constan-
tinum autem Eulampii filium et eius comites Philotheus praefectus
ad circi metam gladio obruncavit. non modica vero de Niceta a se-
cretis et Constantino Libe perquisitione facta, ipsi, ceu fuga usi,
nullatenus reperti sunt. ipsam autem multosque, qui cum ipso erant,
fortes viros a Damali, quae est Chrysopoleos locus, ad Lacatem usque
geminis lignis sive furcis cunctos suspenderunt; plurimosque crude-
liter et sine causa isti procuratores appellati neci tradidissent, nisi
iudicium quidam iniquum eorum impetum cohibuissent, dicentes illis
"cum adhuc imperator inter pueros agat, quomodo sine eius iussu
talia patrare aggredimini?" deinde Ducis uxorem, caesarie deposita,
in eius domum, quam in Paphlagonia possidebat, filio eius virilibus
prius exsecto, miserunt.

Mense porro Augusto Simeon Bulgariae princeps adversus Roma-
nos, comparato exercitu cum multitudine gravi, Cpolim appulit, et
vallo a Blachernis ad portam Chrysem vocatam circumducto urbem
obsedit; alisque spei suae in sublime elatus subacturum se omnino
nullo labore promittebat. probatis autem in adversum moenium mu-
nimentis, urbisque ex populi copia et machinis securitate ac praesi-

λεγομένη Ἑβδομῶ ὑπέστρεψεν, εἰρηνικὰς σπονδὰς αἰτησάμενος. τῶν δὲ ἐπιτρόπων τὴν εἰρήνην ἀσμενεστάτα ἀποδέξαμένων, ἀποστέλλει Συμεὼν Θεόδωρον μάγιστρον αὐτοῦ συλλαλῆσαι τὰ τῆς εἰρήνης. ἀναλαβόμενος δὲ ὁ τε πατριάρχης Νικόλαος καὶ Στέφανος καὶ Ἰωάννης μάγιστρος τὸν βασιλέα ἦλθον μέχρι 5
 C τῶν Βλαχερνῶν, καὶ εἰσήγαγον τοὺς δύο υἱοὺς Συμεῶν, καὶ συνεισιτιάθησαν τῷ βασιλεῖ ἐν τοῖς παλατίοις. Νικόλαος δὲ ὁ πατριάρχης ἦλθε πρὸς Συμεὼν· ὃ τινὶ τὴν κεφαλὴν ὑπέ-
 99 κλινεν Συμεῶν. εὐχῆν οὖν ὁ πατριάρχης ποιήσας, ἀντὶ στέμματος τὸ ἑαυτοῦ ἐπιρριπτάριον τῇ ἑαυτοῦ ἐπέθηκεν κεφαλῇ. 10
 δώροις οὖν ἀμέτροις καὶ μεγίστοις φιλοφρονηθέντες ὁ τε Συμεὼν καὶ οἱ τούτου υἱοὶ εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ὑπέστρεψαν, ἀσύμφωνοι ἐπὶ τῇ εἰρημένῃ εἰρήνῃ διαλυθέντες.

Τοῦ βασιλέως οὖν Κωνσταντίνου, ἅτε παιδὸς ὄντος, καὶ τὴν ἰδίαν μητέρα ἐπιζητοῦντος (ἤδη γὰρ ταύτην τοῦ παλα- 15
 τίου κατήγαγεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς) ἀναβιβάζουσιν πάλιν
 D αὐτήν. αὐτὴ οὖν περικρατῆς γενομένη τῆς βασιλείας ἀναβιβάζει εἰς τὸ παλάτιον Κωνσταντῖνον παρακοιμώμενον καὶ Κων-
 σταντῖνον καὶ Ἀναστάσιον ἀνταδέλφους, τοὺς λεγομένους Γογγυλίους. καὶ τῇ βουλῇ Ἰωάννου τοῦ Ἑλαδᾶ καταβιβάζουσιν 20
 τοὺς οἰκίους Ἀλεξάνδρου βασιλέως, Ἰωάννην τὸν ζαΐκτωρα καὶ τὸν λεγόμενον Γαβριλόπουλον καὶ Βασιλίτζην καὶ τοὺς λοιπούς. προχειρίζεται δὲ Ζωὴ Ἀυγούστα Θεοφύλακτον Δο-

dio conspecto, spe deceptus in locum Hebdomum dictum, pacis oblaturus foedera, reversus est. procuratoribus pacem oblatam libenter excipientibus, Simeon Theodorum magistrum de illa tractaturum misit. Nicolaus autem patriarcha, Stephanus et Ioannes magister, imperatore secum ducto, Blachernas usque profecti filios Simeonis geminos induxerunt in urbem, qui in palatiis una cum imperatore convivati sunt. Nicolao vero patriarchae ad Simeonem accedenti ipse Simeon caput inflexit. patriarcha igitur super eum orationem fusurus, stemmatis vice proprium capitis tegumentum eius imposuit capiti. donis itaque immensis et quam maximis excepti Simeon et eius filii in patriam reversi sunt, discordes ob praefatae pacis condiciones.

Constantino igitur imperatore ceu puero propriam matrem requirente (eam enim longe prius Alexander imperator amoverat) rursus in palatium induxerunt. in hunc modum illa imperii compos Constantinum accubitorem, alium Constantinum et Anastasium fratres cognomento Gongylios, in palatium accersit, eiectis, Ioannis Eladae consilio, Alexandri imperatoris domesticis et familiaribus, Ioanne rectoro et Gabrielopulo et Basilitze et ceteris. Zoe autem Augusta

μίνικον ἑταιριάρχην. Ἰωάννης δὲ ὁ Ἑλαδᾶς νόσῳ περιπεσὼν, κατελθὼν ἐκ τοῦ παλατίου καὶ ἐν Βλαχέρναις παραγενόμενος, ὑπὸ τῆς νόσου βαρυνθείσης τελευτᾷ. συμβουλῇ δὲ Δομινίκου ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ, μετ' ὀργῆς τὰ τῆς ἰδίας ἐκκλησιᾶς περιποιούμενον καὶ φροντίζειν εἰποῖσα. τοῦ δὲ Βουλ-
 5 γάρου Συμεὼν τὴν Θράκην πάλιν ληΐζομένον, ἐν φροντίδι οὔσης Ἀνγούστης καὶ τῶν ἐν τέλει ὅπως αὐτὸν τῆς ἀλαζονείας παύσωσιν, ἤτήσατο Ἰωάννης ὁ Βαγᾶς γενέσθαι πατρι-
 10 κιος, ὑποσχόμενος ἀγαγεῖν Πατζινάκους. τῆς αἰτήσεως τυχὼν
 15 δῶρά τε πολλὰ λαβὼν εἰς τὴν τῶν Πατζινάκων χώραν ἀπῆει, καὶ δὴ ὁμήρους ἐκεῖθεν λαβὼν ἤγαγεν ἐν τῇ πόλει, συνθεμέτων τῶν Πατζινάκων διαπερᾶσαι καὶ τὸν Συμεὼν καταπολεμῆσαι. παρεγένετο δὲ ἐν τῇ πόλει καὶ Ἀσώτιος ἀνὴρ ἐμπειρία ὀνομαστότατος, υἱὸς ὢν τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, ὃν
 20 φασι σιδηρᾶν ῥάβδον ἐκ τῶν ἄκρων ἐκατέραις χερσὶ κρατοῦντα τῇ ὑπερβαλλούσῃ ἀλκῇ διακάμπειν καὶ πρὸς τὸ κυκλικὸν σχῆμα μεταγείν, τῆς ἀντιτύπου τοῦ σιδήρου φύσεως τῇ βίᾳ τῶν χειρῶν ὑπικούσης· ὃν παραγινόμενον μετὰ πολλῆς τιμῆς ὑπεδέξαντο καὶ πάλιν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ἐξέπεμψαν.

20 Σεπτεμβρίῳ μηνὶ ἰνδικτιῶνος τρίτης Παγκροτουκάς ὁ Ἀρμένης τὴν Ἀδριανούπολιν τῷ Συμεὼν προδέδωκεν. μετ'

3. post Δομινίζου adde ex aliis: ἑταιριάρχου καταβιβάζει Ζωὴ Νικόλαον πατριάρχην Comb

Theophylactum Dominicum hetaeriarcham instituit Ioannes autem Eladas morbo correptus et palatio digressus, cum ad Blachernas appulisset, morbo ingravescente moritur. Dominici porro et eiusdem mentis hominum consilio cum animi elatione ecclesiae (reipublicae) administrationem sibi arrogabat Zoe et curare se iactabat. Simeone vero Bulgarorum principe Thraciam iterum devastante, Augusta et imperii proceres de eius iactantia reprimenda et placanda erant solliciti. his cognitis Ioannes Bagas expetiit patriarchae dignitatem, et si postulata consequeretur, Patzinaces adducturum se pollicebatur; delatisque secum muneribus in Patzinacam regionem profectus est. obsidibus inde abductis, cum illis in urbem appulit, Patzinacibus traicere iam pollicitis et Simeonem debellare. accessit etiam ad urbem Asotius, vir peritia nominatissimus, principis Principum filius, quem virgam ferream duabus extremitatibus apprehensam ob robur invictum inflexisse et ad circularem figuram traduxisse narrant, ferri duritia renitentiaque naturali robori manu obsecuta. eum advenientem multo cum honore exceperunt, et pari congratulatione in propriam regionem remiserunt.

Septembri mense, indictionis tertiae, Pancrutucas Armenius Adrianopolim Simeoni prodidit. haud diu post, Basilius patricius et ca-

οὐ πολὺ δὲ ἀπεστάλησαν Βασίλειος πατρικίος καὶ κανίκλης καὶ Νικήτας πρωτοσπαθᾶριος ὁ Ἑλλαδικὸς παρὰ Ζωῆς μετὰ δώρων πολλῶν, καὶ ἀντιπαρέλαβεν πάλιν αὐτήν. ἦλθεν δὲ C καὶ Ἀμυρᾶς εἰς Στρόβηλον νῆσον μετὰ πλοίων πολεμικῶν καὶ πολλῆς δυνάμεως· καὶ ταύτην παρέλαβεν ἄν, εἰ μὴ νοσήσας 5 ἐτελεύτησεν. οἱ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἀθηνῶν οἰκήτορες συνεχῶς ἐπηρεαζόμενοι παρὰ Χασεῖ υἱοῦ τοῦ Ἰούβη, τὴν αὐτοῦ ἀσωτίαν καὶ ἀπληστίαν μὴ ἐνεγκόντες, λίθοις τοῦτον βάλλοντες ἀνέβλον κακῶς ἔνδοθεν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ. βλέπουσα δὲ Ζωὴ ἡ βασίλισσα τὴν ἔπαρσιν Συ- 10 μεῶν καὶ τὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν αὐτοῦ ἐπίθεσιν, βουλὴν μετὰ τῶν ἐν τέλει βουλευέται ἀλλάγιον καὶ εἰρήνην μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν διαπράξασθαι, διαπερᾶσαι δὲ πάντα τὸν τῆς ἀνα- D τολῆς στρατὸν πρὸς τὸ καταπολεμῆσαι καὶ ἀφανίσει τὸν Συμεῶν. ἀπεστάλη οὖν ἐν Συρίᾳ ἐπὶ τὸ ποιῆσαι ἀλλάγιον Ἰω- 15 ἀννης πατρικίος ὁ Ῥαδηνὸς καὶ Μιχαὴλ ὁ Τοξαράς πρὸς τὴν Θράκην διεπέρασεν, μαγίστρου Λέοντος τοῦ Φωκᾶ δομestίκου τῶν σχολῶν τυγχάνοντος. ἐξαγαγόντων δὲ δὴ σεβάσμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα Κωνσταντίνου τοῦ πρωτοπαπᾶ τοῦ παλατιῶν, τοῦ Κεφαλᾶ λεγομένου, καὶ Κωνσταντίνου τῆς Μαλε- 20 λίας ἐν τῇ Θράκῃ, ἅπαντες προσκυνήσαντες καὶ ἐπομοσάμε-

16. Τοξαράς — διεπέρασεν] immo Τοξαράς· οὗ γεγονότος τὴν συνήθη τῆς ῥόγας διανομὴν ποιησόμενοι ἐν τοῖς τάγμασι, ταῦτα δὲ ἀναλαμβανόμενοι σὺν τοῖς θέμασι εἰς τὴν Θράκην διεπέρασαν Comb

nicles et Nicetas protospatharius Helladicus cum donis multis ad Simeonem missi sunt, qui urbem iterum in suam potestatem receperunt. in Strobylum etiam insulam ameras, bellicis navibus plurimis virtuteque non modica instructus, appulit; eamque coepisset, nisi lapsus in morbum obiisset. Graeciae autem et Athenarum incolae, continuis a Chase filio Iobae damnis affecti, eius luxum et inexplibilem cupiditatem ferre non valentes, lapidibus obrutum ad ipsum Athenarum templi penetrabile male peremerunt. imperatrix vero Zoe, cognita Simeonis superbia, et eiusdem odiis adversum Christianos non ignotis, habito cum optimatibus concilio foedus et pacem cum Agarenis componendam statuit, totumque Orientis exercitum ad debellandum et delendum Simeonem traducendum. missus est autem in Syriam ad foedus ineundum Ioannes patricius Radenus: Michael vero Toxaras in Thraciam traiecit, magistro Leone Phoca domestici munus obeunte. eductis autem venerabilibus et vivificis lignis a Constantino palatii sacerdote primore, Cephalata dicto, et a Constantino e Malelia Thracica, cuncti in terram prostrati, data iuramentū

5 τοι συναποθνήσκειν ἀλλήλοις πανστρατί κατὰ Βουλγάρων
 ἔξωρμησαν. ἤρχον δὲ τοῦ μὲν τάγματος τοῦ Ἐξκουβίτου
 Ἰωάννης ὁ Γράψων, τοῦ δὲ Ἰκανάτου ὁ τοῦ Μαρούλη υἱός·
 Ῥωμανός δὲ ὁ Ἀργυρός ἐστρατήγει καὶ Λέων ὁ ἀδελφός αὐ-
 10 τοῦ καὶ Βάρδας ὁ Φωκᾶς, οἷς συνῆν καὶ ὁ Μελίας μετὰ τῶν
 Ἀρμενίων καὶ οἱ ἄλλοι πάντων στρατηγοὶ τῶν θεμάτων. συν- P. 492
 ῆν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Κωνσταντῖνος πατριίκιος ὁ Αἰψ
 Λέοντι δομειστικῶ σύμβουλος αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἀνήκουσιν
 ὦν. μηνὶ δὲ Αὐγούστῳ εἰκάδι, ἰνδικτιῶνος πέμπτης, ὁ πόλε-
 15 μος μεταξὺ Βουλγάρων τε καὶ Ῥωμαίων πρὸς τῷ Ἀχελῷῳ 101
 συγκεκρότητο ποταμῷ, καὶ οἷα τοῦ θεοῦ κρίματα, ὡς ἀνέξε-
 ρεύνητα καὶ ἀνέξιχνίαστα, τρέπονται Ῥωμαῖοι πανστρατί, καὶ
 γέγονε φυγὴ καὶ φρικώδης ὄλολυγὴ, τῶν μὲν ὑπ' ἀλλήλων
 συμπατουμένων, τῶν δὲ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναιρουμένων, αἰ-
 20 ματός τε χύσις οἷα ἐξ αἰῶνος οὐ γέγονεν. Λέων δὲ ὁ δομει-
 στικός ἐν Μεσημβρίᾳ διεσώθη φυγῶν· ἐσφάγη δὲ Κωνσταν- B
 τῖνος ὁ Αἰψ καὶ Ἰωάννης ὁ Γράψων καὶ ἄλλοι τῶν ἀρχόν-
 των ἱκανοί. ἀπεστάλη δὲ τότε καὶ Ῥωμανός πατριίκιος καὶ
 δρουγγάριος τοῦ πλωῖμου μετὰ παντός τοῦ στόλου ἐν τῷ
 20 Δανουβίῳ ποταμῷ βοηθήσων Λέοντι τῷ Φωκᾶ. Ῥωμανοῦ
 δὲ καὶ Ἰωάννου τοῦ Βαγᾶ εἰς ἔριδας καὶ λογομαχίας ἐλθόν-

20. post Φωκᾶ supple: ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ὁ Βαγᾶς καταγαγεῖν
 Παϊζινάκουσ, κελουσθέντος τοῦ δρουγγαρίου Ῥωμανοῦ ταύτους
 διαπερᾶσαι Comb

side se pro invicem commorituros, cum universis copiis in Bulgaros
 irruerunt. praeerant autem excubiti turmae Ioannes Grapson, Ica-
 nato Marculis filius: Romanus autem Argyrus et Leo eius frater et
 Bardas Phocas, quibus aderat Melias cum Armeniis et aliorum the-
 matum praefecti, totum exercitum ducebant. una cum aliis Constanti-
 nus etiam patricius Libs Leoni domestico iunctus erat, datus nego-
 tiorum omnium consiliarius. mensis itaque Augusti die vicesimo,
 indictione quinta, ad Acheloum fluvium Bulgaros inter et Romanos
 bellum commissum est, et ut se habent dei iudicia, quae omnino in-
 scrutabilia et impervestigata, Romanorum copiae omnes in fugam
 vertuntur. facta est, inquam, fuga et ululatus horrore plenus, aliis
 alios couculcantibus, plurimis etiam ab hostibus interfectis, eaque
 strages hominum edita qualis a saeculo nusquam audita est. Leo do-
 mesticus Mesembriam fugiens salutem nactus est, Constantinus autem
 Libs et Ioannes Grapson et procerum alii quam plurimi interfecti
 sunt. eodem tempore Romanus patricius et navalis drungarius cum
 omni classe ad Danubium fluvium, Leoni Phocae suppetias laturus,
 missus est. Romano vero et Ioanne Badae filio in contentiones et

των, ὁρῶντες αὐτοὺς οἱ Πατζινάκοι πρὸς ἀλλήλους διαμαχο-
 μένους καὶ στασιάζοντας, ἐπεχώρησαν εἰς τὰ ἴδια. τοῦ δὲ
 πολέμου τέλος λαβόντος καὶ ὑποστρεφάντων ἐν τῇ πόλει τοῦ
 τε Ῥωμανοῦ καὶ τοῦ Βαγᾶ τὰ κατ' αὐτῶν ἐκινήθη, καὶ εἰς
 C ὅσπερ καταδικάζουσαν ψῆφον ἀνήνεγκαν τῶν ὀφθαλμῶν στερη-
 θῆναι, ὡς ἀμελεία, μᾶλλον δὲ κακουργία μὴ διαπεράσαντα
 τοὺς Πατζινάκους, ἀλλ' ὑποχωρήσαντα τάχιον, καὶ μηδὲ τοὺς
 φεύγοντας Ῥωμαίων ἐν τοῖς πλοίοις ὑποδεξάμενον. καὶ τοῦ-
 το ἂν ἐπεπόνθει, εἰ μὴ παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ Γογγύλη καὶ 10
 Στεφάνου μαγίστρον, ὡς δυναμένων παρὰ τῇ Αὐγούστη, τὰ
 τῆς καταδίκης ἀντιράπη. τῶν δὲ Βουλγάρων τῇ νίκῃ κατ-
 επαρθέντων καὶ ἐκστρατευομένων μέχρι τῆς πόλεως ἐξῆλθε
 Λέων δομῆστικός τῶν σχολῶν καὶ Ἰωάννης ἐταιριάρχης καὶ
 Νικόλαος υἱὸς τοῦ δουκὸς εἰς χῶρον Θρακῆον, οὕτω λεγόμε- 15
 νον Κατασύρτας, ἅμα πλείστῳ λαῷ κατὰ Βουλγάρων. τῇ δὲ
 D νυκτὶ ἀδοκῆτως ἐπιπεσόντων αὐτοῖς τῶν Βουλγάρων καὶ τοῦ
 δομῆστικῆς φυγόντος ἐσφάγη ὁ Νικόλαος ὁ υἱὸς τοῦ δουκὸς
 καὶ πολλοὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ. Θεόδωρος οὖν ὁ τοῦ βασιλέως
 Κωνσταντίνου παιδαγωγὸς ὁρῶν Κωνσταντίνον παρακοιμώμε- 20
 νον εἰς Λέοντα τὸν ἴδιον γαμβρὸν τὴν βασιλείαν σφεισιζό-
 μενον, ὑπέβηκεν Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ Ῥωμανὸν δρουγγάριον
 προσλαβέσθαι ὡς πατρικὸν αὐτοῦ δοῦλον καὶ εὖνον τὰ πρὸς

verborum pugnas lapsis, Patzinaces illos inter se divisos et disceptantes conspicati ad propria redierunt; bellumque eiusmodi finem consecutum est. Romano vero et Baga in urbem reversis, de eorum dissidio quaestio mota est; et in illud periculi drungarium Romanum adduxerunt, ut adversam privationis oculorum sententiam in eum tulerint, quasi eius incuria, magis autem animi pravitate non traiecissent Patzinaces, ac licet fuga non fuissent usi, sensim tamen subduxissent se, quod navigiis eos non recepisset. multam vero fuisset passus, nisi a Constantino Congyle et Stephano magistro plurima apud Augustam auctoritate pollentibus in contrarium versa esset sententia. Bulgaris tunc victoria elatis et ad urbem usque copias educentibus, obviam processit scholarum domesticus Leo et Ioannes hetaeriarcha et Ducis filius Nicolaus ad eam Thraciae regionem cui nomen Catasyrtae, una cum copioso exercitu adversus Bulgaros instructo. nocte autem ex inopinato irruentibus in eos Bulgaris, domestico fugam capiente, Nicolaus Ducis filius et cum eo alii plurimi interfecti sunt. Theodorus itaque, imperatoris Constantini paedagogus, Constantinum accubitorem in Leonem proprium generum imperium transferre meditantem animadvertens, suggessit imperatori Constantino ut Roma-

αὐτόν, ὡς ἂν ἦ σὺν αὐτῷ καὶ διαφυλάτῃ αὐτῷ, ἐν οἷς ἂν
 δέη σύμμαχον ἔχειν καὶ βοηθόν. πολλάκις οὖν περὶ τούτου
 λαληθεῖς Ῥωμανὸς ἀπέπειτο. γραμματίον οὖν ὁ βασιλεὺς P. 493
 Κωνσταντῖνος διαχαράξας γραφῇ καὶ ὑπογραφῇ διασφαλισά-
 5 μενος ἀπέστειλεν αὐτῷ, ὅπερ αὐτὸς ἐπὶ χειρὰς λαβὼν ὑπέ-
 σχετο τὴν κατὰ τοῦ παρακοιμωμένου Κωνσταντίνου καὶ τῶν
 συγγενῶν αὐτοῦ ἐπίθειν, ὡς δέοι ποιήσασθαι. τῆς φήμης
 οὖν τούτης διαθεούσης, καὶ τοῦ παρακοιμωμένου Κωνσταντί-
 10 νου καταναγκάζοντος Ῥωμανὸν ἀποκινήσαι μετὰ στόλου, αὐ-
 τὸς προεφασίζετο ὡς ἀδυνάτως ἔχει τοῦ ἀποπλεῖν, μὴ τοῦ
 στόλου τὴν νεομισμένην ῥόγαν λαβόντος. ἐν τῇ ἔξαρκύσει
 δὲ ὄντος τοῦ Ῥωμανοῦ καὶ τὰ πλοῖα εὐτρεπίζοντος ἐξῆλθε
 Κωνσταντῖνος παρακοιμώμενος ὡς ἐπισπουδάσων αὐτόν τοῦ
 ἐκπλῆσαι. ὁ δὲ δουλικῶ τῷ σχήματι προϋπήνητησεν, καὶ
 15 προθυμοποιήσειν τὸ κελευόμενον ἐπηγγέλλετο. ὑποστρέψαι B
 δὲ βουλομένου τοῦ παρακοιμωμένου, καὶ εἰ ἔχει ἄνδρας εὐει-
 δεῖς καὶ γενναίους ἐπιτηδείους τὴν βασιλικὴν ἐρέττειν τριήρη
 εἰπόντος πρὸς Ῥωμανόν, οὗτος εὐθύς ἔνευσε τούτοις τῇ χειρὶ
 ἐτοίμοις οὔσι πλησίον ἔλθεῖν. οἱ δὲ τὰ τῆς βουλῆς ἰδόντες,
 20 ἔγγιστα ἤδη τοῦ δρόμωνος Ῥωμανοῦ γεγονότες ἤρπασαν αὐ- 102
 τὸν ταῖς χερσίν, καὶ “ἄρατε αὐτόν” ἐφώνησαν. παραχρῆμα
 οὔτοι τοῦτον ἄρπάσαντες εἰς τὴν τοῦ δρογγαρίου Ῥωμανοῦ

num patrum famulum sibi que benevolentia coniunctum crearet drungarium, ut semper adesset auxilio, servaret incolumem, et in omnibus quibus opus foret adiutorem et socium haberet. de his frequenter sermonem habente renitentem se praebebat Romanus. quare Constantinus libellum propria manu exaratam, subscriptione firmatum, ad eum transmisit; quem cum manibus accepisset, Constantinum accubitorem et eius consanguineos aggressurum se, cum opus foret, pollicitus est. fama igitur istiusmodi ubique sparsa, et Constantino accubitore Romano ut cum classe moveret impellente, ipse in contrarium difficilem classis expeditionem, statuto militibus stipendio nondum exhibito, praetexere. Romano vero expeditionem instruente et classem praeparante, processit Constantinus accubitor, ut classem solveret, animum suggesturus. ipse autem servili habitu occurrit, et mandata promptius se exsecuturum pollicitus est. accubitore deinde regredi parato, et num vultu speciosos animisque fortes viros haberet, qui regiam triremem remis impellerent, Romanum interrogante, confestim ille quosdam manus movere iam dispositos ad se propius accedere iussit. illi rei gerendae consilii iamque Romani dromoni vicini manus eum rapuerunt, et “tollite illum” vociferati sunt. de repente igitur sublatum in drungarii Romani triremem imposuerunt,

τριήρη εισηγάγον καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ κατέχον. οὐδείς οὖν ὁ
 ὑπερασπίζων ἦν, πάντων τῶν συνόντων αὐτὸν χρησαμένων
 φνυγῇ. ταῦτα Ζωὴ Ἀυγούστα μαθοῦσα προσκαλεῖται τὸν πα-
 τριάρχην Νικόλαον καὶ τοὺς αὐτῆς μεγιστάνους, καὶ ἀποστέλ-
 λει πρὸς Ῥωμανὸν τὸ γεγονὸς βουλομένη μαθεῖν. τούτων δὲ 5
 διαπερασάντων λίθοις ὁ λαὸς αὐτοὺς ἐξήλασεν. ἔωθεν οὖν
 ἐξελθοῦσα Ζωὴ ἐν τῷ τοῦ Βουκολέοντος ἡλιακῷ ἐπεφώνει τῷ
 νύμφῃ καὶ πᾶσι πῶς ἄρα γέγονεν ἡ ἀνταρσία αὐτῆ. ἔφησεν δὲ
 πρὸς αὐτὴν ὁ παιδαγωγὸς τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου Θεό-
 δωρος ὅτι διὰ τὸ ἀπολέσαι Λέοντα τὸν Φωκᾶν τοὺς Ῥωμαί- 10
 οὺς καὶ Κωνσταντῖνον παρακοιμώμενον τὸ παλάτιον ταῦτα
 γέγονασιν. προσελάβετο δὲ ὁ βασιλεὺς Νικόλαον τὸν πατριάρ-
 χην καὶ Στέφανον μάγιστρον συνεῖναι αὐτῷ ἐν τῷ παλατίῳ,
 τὴν ἐξουσίαν εἰς ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς μητρὸς ἐπισπώμενος. 15
 Δὲ ἐπαύριον ἀπέστειλεν Ἰωάννην τὸν Τουβακὴν Ζωῆς Ἀυ-
 γούσταν τοῦ παλατίου καταβιβᾶσαι. ἡ δὲ μετ' ὀλοθυγῆς καὶ
 δακρύων τῷ ἑαυτῆς προσπλακεῖσα νύμφῃ πρὸς συμπάθειαν μη-
 τρικὴν καὶ οἴκτον ἐκίνησεν, ὡς τὸν βασιλέα εἰπεῖν “ἐάσατε
 μετ' ἐμοῦ εἶναι τὴν μητέρα μου.” οἱ δὲ ταύτην ἄμα τῷ
 λόγῳ ἀφῆκαν. προσκαλεσάμενοι δὲ ὁ τε βασιλεὺς καὶ ὁ πα- 20
 τριάρχης Ἰωάννην τὸν Γαριδᾶν προεβάλοντο δομέστικον τῶν
 σχολῶν, δεδιότες μὴ εἰς ἀνταρσίαν χωρήσῃ ὁ Φωκᾶς Λέων.
 ὁ δὲ οὐ κατένευεν τοῦτο γενέσθαι, εἰ μὴ Θεόδωρον γυναικά-

16. καὶ om P

et tenuerunt sub custodia, nullo comitum eius propugnare vel defen-
 dere auso, quinimo cunctis fuga turpiter lapsis. istis ad Zoem Augu-
 stam delatis, illa Nicolaum patriarcham et optimates sibi bene af-
 fectos advocat, et ad Romanum mittit de rerum omnium gestarum
 ordine certior fieri sollicita. illos vero ad eam proficiscentes lapidi-
 bus missis populus insectabatur. postridie itaque egressa Zoe ad so-
 lare Bucoleonis horologium filio et universis inclamabat “quomodo
 rebellio haec contigit?” ait ad illam Theodorus Constantini impera-
 toris paedagogus “quod Leo Phocas Romanos perdiderit, et Constan-
 tinus accubitor subverterit palatium, contigerunt haec.” imperator
 autem revocatam a matre et ad se translata imperii potestatem
 omnem declaravit, et Nicolaum patriarcham Stephanumque magistrum
 in palatio sibi adesse mandavit. sequenti luce Ioannem Tubacem,
 qui Zoem Augustam e palatio detruderet, misit. illa cum eiulatu et
 lacrimis filium complexa ad maternam compassionem et dolorem movit,
 adeo ut imperator diceret “matrem meam mecum esse sinite.”
 illi solo verbo petitam dimiserunt. imperator autem et patriarcha
 Ioannem Garidam ad se vocatum scholarum domesticum esse iusse-

δελφον αὐτοῦ τὸν Ζουφινέζερ καὶ Συμεῶνα τὸν υἱὸν αὐτοῦ P. 494
 προεβάλετο ἐταιριάρχην. ὄρκους οὖν βεβαιωθείς ὑπ' αὐτῶν
 κατήλθεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. οἱ δὲ παραντίκα τοὺς συγγενεῖς
 αὐτοῦ τοῦ παλατίου καταβιβάζουσιν. τούτων οὖν πρὸς αὐ-
 5 τὸν παραγεγονότων, ὡς ἐθεάσατο αὐτούς, τρόμος αὐτὸν ἔλαβεν
 καὶ φρενῶν ἔκστασις. εὐθύς οὖν ἐξῆλθε πρὸς Ῥωμανόν, καὶ
 διηγήσατο αὐτῷ οἷα πέπονθεν. συμφιλιωθείς οὖν αὐτῷ, καὶ
 ὄρκους δούς καὶ λαβὼν ὥστε μίαν ἔχειν ἀμφοτέρους ψυχὴν,
 σύμφρων αὐτοῦ καὶ σύμπνου ἐγένετο, ὥστε καὶ γαμικὸν συν-
 10 ἀλλαγμᾶ ποιήσασθαι συνεφώνησαν, πλεον ἐκ τούτου τὸν τῆς
 ἀγάπης δεσμὸν ἐπισφίγγοντες. τῇ εἰκάδι οὖν τετάρτῃ τοῦ B
 Μαρτίου μηνὸς ἀποστέλλει Ῥωμανὸς Ἰωάννην πρεσβύτερον
 αὐτοῦ οἰκεῖον καὶ πιστότατον ὄντα, καὶ Θεόδωρον τὸν Μα-
 τζούκην λεγόμενον, εἰς τὸ παλάτιον, ὑπεραπολογησαμένους ὡς
 15 οὐκ ἀνταρσία γέγονεν τὸ παρ' ἐμοῦ διαπραχθέν, ἀλλὰ τὴν
 τοῦ Φωκά ἐπίθεσιν ὑφορώμενος, καὶ δεδιὼς μήτι νεωτερισθεῖη
 παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα, τούτου ἕνεκεν ἀνελθεῖν ἐν τῷ
 παλατίῳ βεβούλευμαι καὶ τὴν φυλακὴν ποιῆσθαι τοῦ βασι-
 λέως. μὴ συνευδοκοῦντος δὲ Νικολάου πατριάρχου τούτῳ,
 20 ἐμηνύθη Ῥωμανῷ παρὰ Θεοδώρου τοῦ ῥηθέντος παιδαγωγοῦ
 ἔλθεῖν μετὰ τοῦ στόλου παντὸς μέχρι Βουκολέοντος· ὃς μετὰ C
 τῶν σὺν αὐτῷ βουλευσάμενος (τὸ γὰρ ἄγον εἶχεν αὐτὸν) τῇ 103

runt, veriti ne Phocas Leo in rebellionem deficeret. renuit ille mu-
 nus subire, nisi Theodorum levirum Zuphinezzeris filium et Simeonem
 eius filium hetaeriarchem crearet. iuramentis igitur certior factus in
 domum suam profectus est. illi confestim consanguineos eius e pa-
 latio deturbant, quos ad se confluentes ut Garidas conspexit, inusi-
 tato timore mentisque stupore insolito correptus est. confestim ita-
 que Romanum adit, et quae passus fuerit exponit. inita mox cum
 eo amicitia, et iuramentis hinc inde datis et acceptis, et ut mentem
 unam haberent polliciti, Romani propositum sequebatur et consilium
 obibat; et ut eum strictiori amoris nexu devinciret, mutuo nuptiarum
 foedere contracto virum sibi promeruit. mensis igitur Martii quarto
 supra vicesimum, domesticum quendam sibi fidissimum et Theodorum
 cognomento Matzucem Romanus in palatium legatos mittit, qui pro
 defensione loquerentur: "non haec rebellio, quod a me gestum est,
 sed Phocae molimina veritus, et ne circa imperatorem aliquid inno-
 vetur timens, idcirco palatium ingredi consilior et custodiam impera-
 toris gerere." his Nicolao patriarcha non acquiescente, a Theodoro
 paedagogo significatum est Romano ut cum omni classe ad Bucoleon-
 tem appelleret. qui cum sociis suis consilio habito (in magnam

ἡμέρα τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου (πέμπτη δὲ ἦν) ἦλθεν ἅμα τῷ στόλῳ ἔνοπλος ἐν τῷ Βουκολέοντι. καὶ παρευθὺ μὲν Στέφανος μάγιστρος ἐξῆλθεν τοῦ παλατίου, Νικῆτας δὲ πατριίκιος ὁ συμπενθερὸς Ῥωμανοῦ ἀνελθὼν ἐν τῷ παλατίῳ ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν τὸν πατριάρχην Νικόλαον. ὄρκοις 5 οὖν βεβαιωθέντες οἱ τοῦ παλατίου παρὰ Ῥωμανοῦ ἀπέστειλαν αὐτῷ τὸν τίμιον σταυρόν, καὶ προσκυνήσας αὐτὸν καὶ ὄρκῳ βεβαιώσας αὐτοὺς ἀνῆλθεν μετ' αὐτῶν ἐν τῷ παλατίῳ καὶ ὀλίγων τινῶν, προσκυνήσων τὸν βασιλέα. καὶ εἰσελθὼν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ναῦ τῷ ἐν τῷ Φάρῳ, καὶ πίστει αὐτῷ δοῦς, πα- 10 ρευθὺ προχειρίζεται παρ' αὐτοῦ μάγιστρος καὶ μέγας ἐταιριάρχης. αὐτίκα γοῦν γέγονε θεία κέλευσις πρὸς Λέοντα τὸν Φωκῆν παρεγγνωμένη μηδαμῶς στάσιν τινὰ ἐνοῆσαι, ἀλλὰ πρὸς ὀλίγον ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ ἀναπαύεσθαι. ὡσαύτως καὶ γράμματα ἐκελεύσθη Κωνσταντῖνος παρακοιμώμενος γράψαι, 15 τὰ ὅμοια αὐτῷ παραγγέλλοντα, καὶ μηδὲν ἐναντίον βουλευσασθαι ἀλλ' ἐν ὑποταγῇ εἶναι τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου. ἀναλαβόμενος ταῦτα Ἀνδρέας πριμικήριος τοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίου ἀπεκόμισεν αὐτῷ ταῦτα ἐν Καππαδοκίᾳ ὄντι· καὶ ἀναδεξά- P 495 μενος ταῦτα, ἀπελθὼν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ, ἡσυχάζει. τῇ δὲ 20 πέμπτῃ ἑβδομάδι τῶν ἁγίων νηστειῶν, Ἀπριλλίῳ μηνί, δίδονται ἄραβῶν γαμικῶν συναλλαγμάτων παρὰ Κωνσταντίνου

10. δοῦς] καὶ λαβὼν addunt Cedrenus et Anonymus

quippe animi anxietatem venerat) annunciationis sanctissimae deiparae die, hebdomadis porro quintus erat, una cum classe armis instructus ad Bucoleontem appulit. et confestim Stephanus magister e palatio egressus est. Nicetas autem patricius, Romani consocer, in palatium profectus Nicolaum patriarcham inde deiecit. aulicorum animis Romani iureiurando firmatis, et veneranda cruce ad eum missa, ipse eam adorans, et interposito sacramento, mentis propositum obvelans, cum eisdem paucisque suis imperatori reverentiam exhibiturus in palatium conscendit, et cum eo templum quod in Pharco est ingressus, data securitatis fide, magister et magnus hetaeriarcha ab imperatore confestim creatur. eodemque momento sacrum mandatum ad Leonem Phocam missum, quo relicto seditionis commovendae proposito ad modicum tempus domi se contineret iniungebatur. eum in sensum aliae litterae ad Constantinum accubitorem scribi iussae sunt. rem eandem, et ne quid in adversum molliatur, sed imperatori Constantino obsequens perseveret, commendantes. sacras acceptas Andreas imperatoris vestiarii primicerius ad eum in Cappadocia tunc forte repletum detulit, quibus lectis domum propriam se recipiens quietem egit. sacrorum autem ieiuniorum quinta hebdomade, mense Aprili,

βασιλέως Ἑλένη τῇ θυγατρὶ Ῥωμανοῦ, καὶ τῇ τρίτῃ τοῦ πά-
 σχα τῇ λεγομένῃ τῆς Γαλιλαίας εὐλογεῖται καὶ στεφανοῦται
 ἅμα αὐτῇ παρὰ Νικολάου πατριάρχου, Ῥωμανὸν βασιλεοπά-
 5 τορα προβαλλόμενος· ἀντ' αὐτοῦ δὲ Χριστόφορον υἱὸν αὐ-
 τοῦ ἑταιριάρχην κατέστησεν. μετ' οὐ πολὺ Λέων ὁ Φωκᾶς
 μετὰ λαοῦ πλείστον ἀπατηθεὶς παρὰ τε τινῶν ἀρχόντων καὶ
 τῶν αὐτοῦ ταγματίων πρὸς ἀνταρσίαν κινεῖται, καὶ ἀποστεί-
 λας ἀνελάβετο εἶναι σὺν αὐτῇ τὸν τε παρακοιμώμενον Κων-
 10 σταντῖνον, καὶ Κωνσταντῖνον καὶ Ἀναστάσιον τοὺς Γογγυλί-
 ους καὶ ἀνταδελφούς, καὶ Κωνσταντῖνον ἀσηκροῖτις τὸν Μα-
 λελίας, πληροφορῶν ἅπαντας καὶ βεβαιῶν ὡς ὑπὲρ τοῦ βα-
 σιλέως Κωνσταντίνου τὴν τοιαύτην ποιεῖται συγκίνησιν. Ῥω-
 μανὸς δὲ ὁ βασιλεοπάτωρ χρυσοβούλλια ποιήσας ἐννπόγραφα,
 ὡς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, τὴν τοιαύτης
 15 ἐπιβουλῆς ἀνατροπὴν περιέχοντα, καὶ ὡς οἱ τὸν Φωκᾶν κατα-
 λιμπάνοντες τῷ βασιλεῖ δὲ προσφεύγοντες ὑπὲρ τοῦ βασιλέως
 εἰσί, δοὺς αὐτὰ Ἄννη τινὶ γυναικὶ ἀναιδεῖ καὶ Θρασεῖα, καὶ
 20 κληρικῷ τινὶ Μιχαῆλ, ἐν τῷ αὐτῷ στρατοπέδῳ ἐξέπεμψεν.
 οἱ δὲ ταῦτα ἀναλαβόμενοι ἔστειλαν παντὶ τῷ στρατῷ. καὶ ὁ
 μὲν Μιχαῆλ φωραθεὶς, παρὰ τοῦ Φωκᾶ ἀνηλεῶς τυφθεὶς,
 τὴν τε ὄψιν καὶ τὰ ὄτια ἀπετμήθη· ὃς μετὰ ταῦτα πα-
 ρὰ Ῥωμανοῦ τῆς προσηκούσης ἔτυχεν ἀμοιβῆς· ὡσαύτως καὶ

Helenae Romani filiae contractus nuptialis arrha a Constantino impe-
 ratore traditur, et tertia paschatis feria, Galilaeae dicta, benedicitur;
 et cum ea nuptialibus corollis redimitur a Nicolao patriarcha, tunc-
 que Romanus imperatoris pater declaratur, et Romani vice Christo-
 phorus eius filius hetaeriarches instituitur. haud multo post Leo
 Phocas a populo seductus, et a nonnullis procerum et legionum ei
 commendatarum militibus motus, tumultum excitavit, missoque nun-
 tio Constantinum accubitorem, Constantinumque alterum et Anastasium
 fratres, et Constantinum a secretis, Maleliae filium, sibi ascivit, hoc
 cunctis insinuans et persuadens, motum omnem pro imperatoris Con-
 stantini obsequio excitari. Romanus autem imperatoris pater bullis
 aureis tabulas insignitas et subscriptione firmatas, velut imperatoris
 nomine, facinus huiusmodi attentatum repressuras edidit; quibus iu-
 bebatur ut Phoca deserto, qui ad imperatoris partes transirent, pro
 imperatore stare censerentur: easdem vero Annae cuidam, impu-
 dentis oris et profligatae castitatis mulieri, clericoque cuidam Michaeli,
 ut per adversarium exercitum spargerent, commendavit. illi receptas
 litteras per omnem exercitum distribui curarunt: et Michael quidem
 in rei gestae suspicionem veniens, crudeliter exceptus a Phoca, nari-
 bus et auribus praecisis multatus est, qui postmodum congruam a

ἡ σὺν αὐτῷ σταλεῖσα γυνή. πρῶτος δὲ υἱὸς τοῦ Βαρνυμιαῆλ καταλιπὼν τὸν Φωκᾶν τῷ Ῥωμανῷ προσέδραμεν, ἀρχὴ γεγινὸς καταλύσεως τῆς τοιαύτης ἀνταρσίας καὶ τυραννίδος· σὺν αὐτῷ δὲ ὁ Βαλάντιος, τουρμαρχαὶ ὄντες ἀμφότεροι. Λέων D δὲ ὁ Φωκᾶς μετὰ λαοῦ πλείστου ἰσχυρῶς καθωπλισμένον ἐν 5 Χρυσοπόλει καταλαβὼν διέστησε παρατάξεις ἀπὸ τῆς λιθίνης δαμάλεως μέχρι Χαλκηδόνας, τοὺς ἐν τῇ πόλει φοβῶν. ἀποστέλλεται οὖν μετὰ δρόμωνος παρὰ Ῥωμανοῦ Συμεὼν ὁ ἐπὶ κανικλείου, λόγον ἐννπόγραφον τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐπιφερόμενος, τάδε διαγορεύοντα ὡς ἐγὼ φύλακα τῆς ἐμῆς 10 βασιλείας ἐρηγορώτατον καὶ πιστότατον οὐδένα τῶν ὑπὸ χεῖρα ἢ Ῥωμανὸν εὐρηκῶς τούτου τὴν ἐμὴν φυλακὴν, μετὰ γε θεόν, κατεπίστευσα, καὶ ἀντὶ πατρὸς αὐτὸν ἔχειν ἔκρινα, σπλάγχνα μητρικὰ καὶ διάθεσιν γονικὴν πρὸς ἐμὲ ἐνδείξάμενον· Λέοντα δὲ τοῦτον τὸν Φωκᾶν αἰεὶ τῇ ἐμῇ βασιλείᾳ 15 P. 496 ὑποπεύων ἐπιβουλεύειν νῦν ἔργοις αὐτοῖς ἐπίβουλον εὐρηκα καὶ τῆς ἐμῆς ἀρχῆς τυραννικῶς κατεξανιστάμενον· διὸ οὔτε δομέστικον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νῦν εἶναι βούλομαι, οὐδὲ ταύτην τὴν ἀνταρσίαν μετὰ βουλῆς ἐμῆς πεπραχέναι φημί, ἀλλ' ἀφαιρέτῳ γνώμῃ ταύτην ποιήσασθαι τὴν ἐπίθεσιν, ἑαυτῷ τὴν 20 βασιλείαν σφετεριζόμενον. τούτων οὖν τῷ λαῷ ἐπαναγνωσθέντων ἤρξαντο πάντες ὑποχωρεῖν καὶ τῷ βασιλεοπάτορι προσ-

14. πατρικὰ Anonymus

Romano consecutus est vicissitudinem, et pariter ea quae cum eo missa fuerat mulier. qui primus Phocam deseruit et in Romani partes transiit, Barymichaelis filius extitit cladis adversae et in contrarias partes seditionis et tyrannidis auctor: comitem se praebuit Balantius, ambo turmarum praefecti. Leo Phocas vero cum exercitu omnium armorum genere fortiter instructo Chrysopolim profectus, et Cpolis cives exterriturus, milites per varios globos a iuvenca lapidea ad Chalcedonem usque distinxit. dum haec geruntur a Romano, Simeon caniclei praefectus celoce vectus libellum imperatoris Constantini manu subscriptum delaturus mittitur. haec porro libellus enunciabat "ut imperii mei custodem vigilantissimum et fidelissimum e subditis praeter Romanum nullum inveni: huic post deum custodiam meam commisi, et vice patris, quod viscera materna et propositum vere paternum in me exercuerit, habere constitui. Leonem Phocam in adversum imperio meo semper insidiantem suspicatus in illud machinari opere probavi, et in maiestatem tyrannice rebellem comperi: quare domesticum amplius non esse decerno, neque tumultum hunc me volente commovisse, sed spontaneo consilio imperium sibi vindicantem haec aggressum esse declaro." his ita coram populo lectis,

ἐρχεσθαι Ῥωμανῶ. τοῦ δὲ Φωκᾶ εἰς ἀμήχανον περιστάν-
 τας καὶ ἀπογνόντος ὡς πάσης ἐλπίδος ἡστοχηκότος, καὶ χρη-
 σαμένον φυγῆ, καὶ πρὸς τὸ κάστρον Ἀτεοῦς παραγενομένου, B
 καὶ μὴ δεχθέντος, ἐν χωρίῳ δὲ ὀνομαζομένῳ Γοηλέοντι φεύ-
 5 γοντι συλληφθέντος, ἀπέστειλεν Ῥωμανὸς Ἰωάννην τὸν Του-
 βάκη καὶ Λέοντα τὸν αὐτοῦ συγγενῆ ὥστε εἰσαγαγεῖν αὐτὸν
 ἐν τῇ πόλει. οἱ δὲ τοῦτον κρατήσαντες ἀπειύφλωσαν, καίτοι
 μηδεμίαν παρὰ τούτου δεξάμενοι ἐντολήν, ἀλλ' αὐθαιρέτῳ
 γνώμῃ τοῦτο πεποιηκότες, ὡς ἀγανακῆσαι ἐπὶ τούτῳ καὶ βα-
 10 σιλοπάτορα Ῥωμανόν. Ἀγούστῳ δὲ μηνὶ κατεμηνύθη τὰ
 τῆς ἐπιβουλῆς Κωνσταντίνου Κτηματηροῦ καὶ Δαβὶδ Καμου-
 λιανοῦ καὶ Μιχαὴλ κουράτωρος τῶν μαγγάνων· καὶ τυφθεί-
 τες οἷτοι καὶ δημευθέντες διὰ μέσης διήλθον τῆς πόλεως καὶ C
 ἐν ἔξορίᾳ παρεπέμφθησαν. ἤγαγον δὲ Λέοντα μάγιστρον καὶ
 15 δομέστικον τῶν σχολῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ διήλθεν ἐν μέσῃ τῇ
 ἀγορᾷ ἡμίονῳ ἐφεζόμενος. ἐφωράθη δὲ καὶ Ζωὴ Ἀγούστα
 ἐπιβουλεύουσα Ῥωμανῶ διὰ πεφαρμαγμένων βρωμάτων ὑπὸ
 Θεοκλήτου νοταρίου τῆς ὑπουργίας σκευασθέντων· καὶ ταύ-
 την τοῦ παλατίου καταβιβάζουσιν καὶ εἰς τὸ Πετρίον ἀπά-
 20 γουσιν, τῆς ἀγίας Εὐφημίας μονῆ ἀποκείραντες. προσεκλήθη
 δὲ παρὰ Θεοφυλάκτου πατρικίου καὶ κόμητος τοῦ σταύλου
 εἰς ἄριστον ὁ παιδαγωγὸς Κωνσταντίνου βασιλέως Θεόδωρος
 καὶ Συμεὼν ὁ αὐτοῦ ἀδελφός. ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν εἰσῆλθεν

subducere se cuncti et Romano imperatoris patri adhaerere coepe-
 runt. Phocas in angustias deductus omni spe lapsus est; quare fuga
 usus, et urbe Ateus petita, cum non reciperetur, in locum cui Goe-
 leon nomen fugiens comprehensus est. exinde Romanus Ioannem Tu-
 bacem et Leonem eius cognatum hominem in urbem adducturos mi-
 sit. comprehensum itaque oculis privaverunt, nullo licet super hoc
 accepto iussu, sed spontanea voluntate ad hoc ducti, adeo ut impe-
 ratoris pater Romanus de facinore tristatus fuerit. mense autem Au-
 gusto Constantini Ctemateni, Davidis Camuliani et Michaelis manga-
 norum curatoris detectae sunt insidiae: quare etiam hi bonis publi-
 catis, verberibus affecti et per mediam urbem traducti, in exilium
 missi sunt. Leonem insuper magistrum et scholarum domesticum in
 urbem induxerunt, qui mulo insidens per medium forum pertransiit.
 delata est etiam Zoe Augusta, ut quae Romano per praeparatos ci-
 bos a Theocleto ministerii notario insidiaretur: quare hanc e palatio
 recedere coactam in S. Euphemiae monasterio ad Petrium sito tonsis
 capillis monialem fecerunt. Theodorus autem, Constantini imperato-
 ris paedagogus, et Simeon eius frater a Theophylacto patricio et

- D' *Ἰωάννης δρογγάριος ὁ Κουρκούας μετὰ πλείστον λαοῦ, καὶ τούτους ἀναρπάσας εἰς τὸ Ὀψίκιον ἐξώρισεν ἐν τοῖς αὐτῶν προαστείοις ὡς κατὰ Ῥωμανοῦ μελετῶντας. εἰκάδι δὲ τετάρτη Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆ τοῦ Καίσαρος ἄξια, καὶ Δεκεμβρίῳ μηνί, δεκάτῃ ἐβδόμῃ, τῆ τῶν προπατόρων κυρίου, τῷ 5 τῆς βασιλείας στέφεται διαδήματι παρὰ Κωνσταντίνου βασιλέως καὶ Νικολάου πατριάρχου, καὶ τῆ τῶν ἁγίων φώτων ἡμέρᾳ στέφει Θεοδώραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Μαΐῳ δὲ μηνί, δεκάτῃ ἐβδόμῃ, Ἰνδικτιῶνος εἰ Χριστοφόρος ὁ υἱὸς Ῥωμανοῦ ἀναγορεύεται βασιλεὺς· στέφεται δὲ τῆ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ 10 μηνὸς παρὰ Κωνσταντίνου βασιλέως, τῆ τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς ἡμέρᾳ, καὶ μόνοι οὗτοι οἱ δύο ἐν τῇ αὐτῇ προελεύσει*
- P. 497 *προῆλθον. Ἰουλίῳ δὲ μηνί, ὀγδόῃ, Ἰνδικτιῶνος, ἡμέρᾳ κυρίου, ἢ τῆς ἐκκλησίας παρὰ Ῥωμανοῦ γέγονεν ἔνωσις ἀπάντων ἐνωθέντων μητροπολιτῶν τε καὶ κληρικῶν τῶν ἀπὸ Νικολάου πατριάρχου καὶ Εὐθυμίου διεσχισμένων. ὀγδόῃ δὲ Φεβρουαρίου μηνὸς, Ἰνδικτιῶνος δεκάτῃ ἐνάτῃ, ἀποστείλας Ῥωμανὸς ὑπερορῖζει τὸν μάγιστρον Στέφανον τὸν τῆς Καλομαρίας εἰς τὴν Ἀντιγόνου νῆσον ὡς τῆς βασιλείας ἐφίεσθαι κατηγορηθέντα, πρῶτον αὐτὸν ἀποκείρας ἅμα Θεοφάνει Τει-20 χειώτῃ καὶ Παύλῳ ὀρφανοτρόφῳ ἀνθρώποις αὐτοῦ. ἐποίησεν Ῥωμανὸς βασιλεὺς ἐν τῷ Τριβουναλίῳ πρόκενσον, συνηγμένων*

stabuli comite ad convivium vocatus est. recumbentibus illis, Ioannes drungarius Curcuas cum populi turba ingressus raptos eosdem, ad Opsicium eliminatos, propriis in suburbanis velut adversus Romanum machinatos exulare coegit. quarto vero supra vicesimum Septembris mensis, Caesaris dignitate, Decembris autem mensis decimo septimo, Christi domini proparentum festo, imperii diademate a Constantino imperatore et Nicolao patriarcha Romanus ornatur. sanctorum deinde luminum die Theodoram uxorem coronat. mox Maii mensis decimo septimo, indictione quinta, Christophorus Romani filius imperator renuntiatur, et eiusdem mensis vicesimo, Sanctae Pentecostes die festo, a Constantino redimitur; istique duo soli eius diei processu solemnium per urbem progressi sunt. porro Iulio mense, indictione octava, die dominico, totius ecclesiae a Romano inita est concordia, cunctis metropolitibus et clericis, qui a Nicolai et Euthymii partibus divisim steterant animis, in consensionem redeuntibus. mensis autem Februarii die octavo, indictione decima nona, mittens Romanus magistrum Stephanum Calomariae filium in Antigoniam insulam exulem eiecit, imperandi cupiditatis accusatum, cum prius una cum Theophane Tichote et Paulo orphanotropho, propriis domesticis, in monachum delonsus fuisset. ceterum Romanus imperator ad Tribunalium solemnem habens processum, cunctis armorum

ἀπάντων μεθ' ὀπλῶν ἐκεῖσε. τοῦ ἀδνονομίου δὲ γενομένου 104
αἰφνίδιον Ῥωμανὸς καὶ Κωνσταντῖνος τάχει πολλῇ εἰς τὸ Β
παλάτιον ὑποστρέφουσιν· ἐμηνύθη γὰρ παρὰ Λέοντος ἀνθρώ-
που τοῦ Ἀρσενίου ἢ αὐτοῦ τοῦ Ἀρσενίου ἐπιβουλή καὶ Παν-
5 λου μαγγλαβιτῶν· οἱ τυφθέντες καὶ δημευθήντες ἔξωρισθη-
σαν. ἦν τότε παραδυναστεύων Ἰωάννης ὁ πρεσβύτερος καὶ
ῥαίκτηρ, ὃς Λέοντα τὸν τοῦ Ἀρμενίου ἐποίησεν ἑβδομάριον, 105
τῷ βασιλεῖ τοῦτον προσοικειώσας.

Τῶν δὲ Βουλγάρων πάλιν ἐξελασάντων μέχρι Κατασύρ-
10 των μετὰ τὴν τοῦ δομestίκου Ἀδραλέτου τελευταίην προε- 106
βλήθη Πόθος ὁ τοῦ Ἀργυροῦ δομestικός τῶν σχολῶν· καὶ C
μέχρι Θερμοπόλεως μετὰ τῶν ταγματῶν ἐξελθὼν ἀπέστειλεν
Μιχαὴλ τὸν τοῦ Μωρολέοντος υἱὸν τοποτηρητὴν ὄντα τοὺς 107
Βουλγάρους κατασκοπήσοντα. ὁ δὲ ἀπροόπτως τῷ λόχῳ αὐ-
15 τῶν ἐμπεσὼν πολλοὺς μὲν τῶν Βουλγάρων ἀνείλεν, πληγεῖς
δὲ αὐτὸς ἐν τῇ πόλει ἐτελεύτησεν. ἐμηνύθη δὲ τότε παρὰ
Θεοκλήτου νοταρίου τῆς ὑπουργίας ἢ κατὰ Ῥωμανοῦ βασι-
λέως ἐπιβουλή Ἀναστασίου σακελλαρίου καὶ ἄρχοντος τοῦ
χρυσοκόου, καὶ Θεοδωρήτου κοιτωνίτου, καὶ Δημητρίου νοτα-
20 ρίου βασιλικῷ τοῦ εἰδικῷ, καὶ Νικολάου τοῦ Κουβάτζη, καὶ
Θεοδότου πρωτοκαράβου· καὶ δὴ ἐλεγχθέντες ἐτύφθησαν 108
καὶ ἐν τῇ μέσῃ διήλθον. ὁ δὲ Θεοδώρητος ἰδίως ἐν τῇ λε-

4. μαγγλαβίτου Anonymus et Cedrenus

omni genere instructis, stipendiisque militibus erogatis, derepente Romanus praefatus, et Constantinus inusitata celeritate usi in palatium revertuntur: a Leone quippe, Arsenii domestico, Arsenii ipsius et Pauli manglabitae conspiratio delata fuerat: ex quo verberati et bonis fisco addictis in exilium transtati sunt. erat porro tunc ab imperatore proximus potestate Ioannes presbyter et rector, qui Leonem Armenii filium hebdomadarium curavit fieri imperatori prius commendatum.

Bulgaris vero ad Catasyrtas usque post Adraletae domestici mortem excurrentibus, Pothus Argiri filius scholarum domesticus creatus est. hic ad Thermopolim copiis eductis Michaelem Moroleontis filium, vices suas obeuntem, Bulgarorum motum exploraturum misit. ille de improviso agmini eorum factus obviam plurimos quidem occidit, vulneribus autem acceptis in urbe postmodum vitam finivit. eo tempore insidiae adversus Romanum imperatorem structae ab Anastasio sacellario et aurificinae principe, et Theodoreto cubiculario, et Demetrio regii fisci notario, et Nicolao Cubatze a Theorbeto officii notario delatae sunt; iidemque convicti verberibus poenas dederunt, et per mediam urbem delati sunt. Theodoretus autem seorsim ad Trichon-

Δρομένῳ Τρικόγγῳ τοῦ παλατίου τυφθεῖς καὶ αὐτὸς ἔξωρίσθη.
τὸν δὲ συκελλάριον Ἀναστάσιον ἀπέκρινεν ἐν τῇ μονῇ τῶν
Ἐλειμῶν, ἐνθα καὶ τελευτᾷ. τοιαύτης προφάσεως λαβόμενος
109 Ῥωμανὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον ὑποβιβάζει καὶ δευτερον
καθίστησιν, ἑαυτὸν δὲ προάγει εἰς τοῦμπροσθεν. 5

Ἐκστρατεῖει δὲ πάλιν Συμεῶν κατὰ Ῥωμαίων, καὶ πλη-
θος Βουλγάρων ἀποστείλας ἐκέλευσεν κατὰ τῆς πόλεως ὡς
τάχιστα ἐξελαύνειν. διελθόντων οὖν διὰ τῶν ὄρων, ἦλθον
μέχρι τῶν Μαγλαβά. τὴν αὐτὴν δὲ ἔφοδον μαθὼν ὁ βασι-
λεὺς Ῥωμανός, μὴ τὰ τῶν Πηγῶν παλάτια καὶ τὸ Στενὸν 10
κατελθόντες ἐμπρήσωσιν, Ἰωάννην ραΐκτορα ἀποστέλλει ἅμα
P. 498 Λέοντι καὶ Πόθῳ, τοῖς Ἀργυροῖς λεγομένοις, ἔχοντας μεθ'
110 ἑαυτῶν πληθος ἱκανὸν ἔκ τε τῶν βασιλικῶν καὶ τῶν τῆς ἑταιρίας
καὶ τῶν τάγματικῶν, οἷς συνῆν καὶ Ἀλέξιος πατριίκιος καὶ δρογγ-
γάριος τῶν πλωϊμῶν ὁ Μουσελὲ μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ἦν 15
δὲ τῶν νηστειῶν ἑβδομάς πέμπτη. διατάξαντες οὗτοι τὸν
λαόν, τῶν Βουλγάρων ἄνωθεν ἀναφανέντων ἐνόπλων καὶ βοῆ
χρησαμένων ἀσήμεν καὶ φοβερά παρευθὺ μὲν φεύγει Ἰωάν-
νης ὁ ραΐκτορ, σφάττεται δὲ ὑπὲρ τούτου ἀγωνιζόμενος Φω-
τεινός ὁ τοῦ Πλατυπόδη υἱὸς καὶ πολλοὶ ἕτεροι. μόλις οὖν 20
διασωθεῖς εἰσῆλθεν εἰς δρόμωνα. ἦλθεν δὲ φεύγων ἔνοπλος

3. Cedrenus et Anonymus Ἐλέγμων 17. post λαὸν adde ex
Anonymo et Cedreno: ἐν τοῖς πεδινοῖς καὶ χθισμαλωτέροις τόποις
τῶν Πηγῶν Comb

cum palatii plagis acceptis, in exilium eiectus est: Anastasium au-
tem sacellarium in Elimorum monasterio caesarie multavit; in quo et
defunctus est. Romanus eo praetextu accepto imperatorem Constan-
tinum primatu deturbat et secundum constituit, se ipsum vero prio-
rem praeponit.

Simeon porro adversus Romanos exercitum rursus educit, milites-
que emissos contra urbem quantocius tendere imperavit. illi per
montes progressi Maglaba pervenerunt. eorum adventu ab imperatore
Romano cognito, ne Pegarum palatia per Stenum diffusi incenderent,
Ioannem rectorem una cum Leone et Potho, dictis Argyris, ex regis
confoederatis et gregariis militibus copias secum habentibus misit,
quibus insuper adiunctus est Alexias patricius et Muzelaus classis
drungarius cum navali acie. erat porro tunc ieiuniorum hebdomas
quinta. istis exercitum per turmas componentibus, Bulgarisque e
superiore editiorique parte armata manu apparentibus et incomposita
tremendaque vociferatione usis, repente Ioannes rector fugam arri-
pit, Faustinusque Platypodis filius pro eo decertans cum aliis pluri-
mis interfectus est. vix itaque periculo ereptus celocem ingressus

καὶ Ἀλέξιος ὁ Μουσελὲ δρουγγάριος, καὶ μὴ ἰσχύσας τέλειον Β
ἀνελθεῖν ἐν τῇ τοῦ δρόμωνος ἀποβάθρᾳ, πεσὼν ἐν τῇ θα-
λάσῃ σὺν τῷ αὐτοῦ πρωτομανδάτωρι ἀπεπνίγη. οἱ Ἄργυροὶ
δὲ ἐν τῷ κασιελλίῳ διεσώθησαν φεύγοντες. οἱ δὲ Βούλγα-
5 ροὶ μηδένα ἔχοντες κωλύοντα τὰ τε παλάτια τῶν Πηγῶν
ἐπυροπόλησαν καὶ τὸ Στενὸν ἅπαν κατέκασαν.

Εἰκάδι δὲ Φεβρουαρίου μηνός, δεκάτης ἰνδικτιῶνος, Θεο-
δώρα σύμβιος Ῥωμανοῦ τελευτᾷ, καὶ κατετέθη τὸ σῶμα αὐ-
τῆς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. τῷ δὲ αὐτῷ μηνί στέφεται Σοφία ἡ
10 τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου γυνή. τηρικαῦτα δὲ κουροπαλά- 112
της Ἰβήρ ἐν τῇ πόλει παρεγένετο, καὶ διὰ μέσης διελθὼν κε- C
κοσμημένης λαμπρῶς. ὃν καὶ ἐν τῇ ἀγίᾳ τοῦ Θεοῦ Σοφία
εἰσήγαγον· καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ τὸ μέγεθος θεασάμενος,
καὶ τὸν πολυτελεῆ κόσμον ὑπερθανμάσας, αὐθις ὑπέστρεψεν
15 εἰς τὰ ἴδια.

Ἰουνίῳ δὲ μηνί τῶν Βουλγάρων πάλιν ἐκστρατευσάντων
καὶ μέχρι τῆς ἀγίας Θεοδώρας παλατιῶν ἐλθόντων καὶ ταῦτα
πυρὶ παραδόντων, ἔξαισιτάμενος ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς τοὺς
τῶν ταγματίων ἄρχοντας συνεκάλεσεν, συνόντος αὐτῷ καὶ τοῦ
20 λεγομένου Σακτικῆ, καὶ παρήνει τούτοις καὶ προυτρέπετο κα-
τὰ τῶν ἐναντίων ἐξελθεῖν καὶ τῆς πατρίδος ὑπεραγωνίσα- D
σθαι. οἱ δὲ συνέθεντο ἐτοίμως ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν ἀπο-

12. post λαμπρῶς adde ex Anonymo: μετὰ δόξης πολλῆς καὶ τι-
μῆς ὑπεδέχθη Comb

est. fuga quoque subduxit se Alexius armis omnibus munitus, et
Alexius Muzelaeus drungarius. qui cum ad celocis scalam commode
conscendere nequiret, in mare cum protomandatore praecipitatus pro-
fundo submersus est. Argvri vero ad castellum fuga sibi consulue-
runt. Bulgari nullum reperientes obvium, Pegarum palatia Stenique
spatium omne igne immisso succenderunt.

Februarii porro mensis die vicesimo, indictione decima, Theo-
dora Romani consors moritur; corpusque illius domo depositum est;
eodemque mense Sophia imperatoris Christophori coniux coronatur.
eo tempore curopalates Iber in urbem advenit, et per medias eius
vias vestibus praeclaris ornatus deductus est, et ad sanctam dei So-
phiam progressus templi magnitudinem et cultum contemplatus, va-
riamque eius suppellectilem demiratus, in patriam reversus est.

Iunio postmodum mense Bulgaris iterato bellum inferentibus, et
ad S. Theodora palatia penetrantibus, et eadem igne depopulatis,
Romanus imperator, copiarum ducibus convocatis, Sactice dicto ei ad-
haerente, sumptis animis milites hortabatur in hostes irrumpere, et
pro patria praeliari commonebat. illi pro Christianis se mori para-

θνήσκειν. τῆ ὄν ἐπαύριον καθοπλισθεῖς ὁ εἰρημένος Σακ-
 τίκης ἀληθῆ οὔσαν τὴν ἑαυτοῦ πίστιν τε καὶ ἀνδρίαν ἀπέ-
 δεῖξεν· ὕπισθεν γὰρ τῶν Βουλγάρων γενόμενος καὶ εἰς τὸ
 στρατοπέδον αὐτῶν ἐμπροσθεν πάντας τοὺς ἐκεῖ εὐρεθέντας κα-
 τέσφαξεν. μαθόντες οὖν οἱ Βούλγαροι τὸ γεγονός ὑποστρέ-
 φουσιν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, καὶ πολέμου συγκροτηθέντος τρέ-
 πουσιν τὸν Σακτίκην σὺν ὀλίγοις ὑπάρχοντα. ὁ δὲ ἐπειδὴ
 γενναίως ἀγωνισάμενος καὶ πολλοὺς ἀνελὼν οὐκέτι ἀντέχειν
 ἠδύνατο, πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων μεδίησιν τοῦ ἵππου
 τὸν χαλιτὸν καὶ εἰς φυγὴν ἤλαυνεν· ποταμὸν δέ τινα ἐκεῖσε 10
 παραρρέοντα διαπερῶν, τοῦ ἵππου αὐτοῦ ἐν τῇ ἰλύϊ ἐμπυγέ-
 ντος, τιτρώσκειται κατὰ τῆς ἔδρας καὶ τοῦ μηροῦ. μόλις οὖν
 P. 499 τοῦ ἵππου ἐκτὸς ἰλῦος ἀνασπασθέντος διασώζεται μέχρι τῶν
 Βλαχερνῶν, καὶ τεθεῖς ἐν τῇ ἀγίᾳ σοροῦ καιρίας τῆς πληγῆς
 οὔσης τῆ νυκτὶ ἐτελεύτησεν. 15

Ἀδριανὸς δὲ τις Χάλδος, πρὸς δὲ καὶ Τατζάτης Ἀρμε-
 νιος πλούσιος πάνν, τῆ συνθήκῃ καὶ συμβουλῇ Βάρδα τοῦ
 Βοηλᾶ στρατηγοῦντος ἐν Χαλδίᾳ, τυραννίδα καὶ ἀνταρσίαν
 κατὰ Ῥωμανοῦ βασιλέως συσκευάζουσι, τὸ Παῖπερτε λεγόμε-
 νον ὄχυρον κατασχόντες· οὗς ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν 20
 Ἰωάννης ὁ Κουρκούας καταπολεμήσας τοὺς μὲν κατέσχεν, ὧν
 τοὺς περιφανεστέρους ἀποτυφλοῖ, τὴν οὐσίαν δημεύσας· Τα-

22. post δημεύσας Cedrenus: τοὺς δὲ πενιχοὺς καὶ ἀσήμους ἀθώ-
 ους κελεύσας ὅπῃ βούλοιντο ἀπιέναι Comb

tos polliciti sunt. postera igitur luce praefatus Sactices armatus fidem
 a se datam veram et constantem demonstravit: Bulgaros quippe retro
 aggressus, et in eorum castra insiliens, cunctos ibi repertos trucidavit.
 Bulgari quod gestum erat percipientes in castra revertuntur, et
 consortis manibus Sacticem paucis comitatum terga dare cogunt. ille
 fortiter praefatus, multis hostium occisis, totque aliis oppugnatus ut
 resistere non valeret amplius, equum laxatis habenis ad fugam impu-
 lit, fluviumque ibidem praeterfluentem traiciens equo profundi limo
 infixio ad podicem et coxendicem vulneratur. equo itaque limo vix
 extracto ad Blachernas defertur, et sacro loco impositus, plaga
 mortifera accepta, nocte mortuus est.

Adrianus autem quidam Chaldus, nec non Tatzates Armenus, vir
 opulentus, consiliis et hortatibus Bardae Boelae, qui Chaldiensi mi-
 litiae praeerat, tyrannidem et rebellionem adversus Romanum impe-
 ratorem excitant, et Paiper locum munitissimum occupant; quos Io-
 annes Curcuas scholarum domesticus cum debellasset, quosdam qui-
 dem tenuit, quorum illustriores facultatibus eorum publicatis excae-
 cavit, alios vero occidit. Tatzates autem alio validissimo loco fuga

τῆς δὲ ἐν ἐτέρῳ ὀχυρωτάτῃ καστελλίῃ διαφυγὼν καὶ λό- B
γον τοῦ μὴ τι κακὸν παθεῖν δεξάμενος ἐν τῇ πόλει εἰσεληλύ-
θει, καὶ τῇ τοῦ μαγγλαβίτου ἀξία τιμηθεὶς ἐν τῷ οἴκῳ τῶν
Μαγγάνων διητάτο τηρούμενος. δρασμὸν δὲ βουλευσάμενος
5 ἀλίσκεται καὶ τῶν ὀμμάτων στεριόσκειται. Βάρδαμ δὲ τὸν
Βοηλῶν ἀπέκτειραν μοναχόν.

Τοῦ δὲ πατρικίου τοῦ ὄντος ἐπονομαζομένου Μωρολέον- 113
τος Ἀδριανουπόλεως στρατηγούντος, κρατίστου τὰ πολεμικὰ
καὶ περιδεξίου τυγχάνοντος, ὃς πλείστας κατὰ Βουλγαρίας
10 ἀνδραγαθίας ἐπέδειξτο, ὃ Βούλγαρος Συμεὼν σὺν παντὶ τῷ
στρατεύματι τὴν εἰρημένην πόλιν περιεκύκλωσεν, καὶ χάρακα
περιβαλὼν ἰσχυρῶς ταύτην ἐπολιόρκει. ἐπεὶ δὲ ὁ τε σῖτος
τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιλελοίπει καὶ λιμὸς ἐπέβη χαλεπὸς (οὐ- C
δαμόθεν γὰρ εἶχον ἐπισιτίσασθαι), τῇ ἐνδείᾳ πιεζόμενοι προ-
15 δεδώκασιν ἑαυτούς τε καὶ τὸν στρατηγὸν τοῖς Βουλγάροις, ὃν
χειρωσάμενος Συμεὼν, καὶ δεσμὰ καθ' ὅλον τοῦ σώματος
περιβαλὼν, ἀπέκτεινεν θανάτῳ πικρῷ. Βουλγάροις οὖν τὴν
τῆς πόλεως παραδόντες φυλακὴν ὑπεχώρησεν. Λέοντος δὲ τοῦ
Τριπολίτου μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ πλοίων πολεμικῶν
20 κατὰ Ῥωμαίων ἐξελθόντος καὶ ἐν τῇ νήσῳ Λήμνῳ καταλα-
βόντος, Ἰωάννης πατρικίος καὶ δρουγγάριος τῶν πλωτῶν ὃ
Ῥαδινὸς αἰφνίδιος ἐπέθετο αὐτῷ, καὶ πόλεμον γενοῦτος Θεοῦ
συνεργείᾳ οἱ ὑπ' αὐτὸν τρέπονται Ἀγαρηνοὶ· μόνος δὲ αὐ-

occupato, et securitatis fide accepta, in urbem reversus est, et man-
glabatae dignitate honoratus in Manganorum palatio sub custodia ser-
vatus morabatur. fugam autem machinatus oculorum lumine priva-
tur. Bardam autem Boelam in monasterio detonderunt.

Patricio vero quopiam, cognomine Moroleone, Adrianopoleos ur-
bis duce, in rebus bellicis fortissimo et solertia praestanti, ut qui
adversus Bulgariam facinora forti viro digna ostendisset plurima, Si-
meon Bulgarus cum omni exercitu dictam urbem obsedit, valloque
circumducto validis armis pressit. frumento autem per urbem defi-
ciente dura fames invasit, ex nulla quippe parte egestatis calamitate
vexati annonam procurare valebant. quare se ipsos et exercitus du-
cem Bulgari tradiderunt, quem apprehensum Simeon vinculisque per
totum corpus circumdatum amara morte interfecit; commendataque
Bulgaris urbis custodia in patriam se recepit. Leone Tripolita cum
copioso exercitu bellicisque navibus in Romanos erumpente et Le-
mnum insulam occupante, Ioannes Radinus patricius et classis drun-
garius eum ex improvise aggressus est. iustoque certamine divinis
auxiliis, qui comitabantur, Agareni fusi sunt, solo Tripolita fuga ser-

Δ τὸς Τριπολίτης φυγῆ διασωθεῖς. Σεπτεμβρίῳ δὲ μηνί ἰνδικ-
 τιῶνος δευτέρας, Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας πανστρατὶ
 κατὰ Κωνσταντινουπόλεως ἐκστρατεύει, καὶ ληΐζεται μὲν Θρά-
 κην τε καὶ Μακεδονίαν, ἐμπυρῖζει δὲ πάντα, καταστρέφει καὶ
 δενδροτομεῖ. μέχρι δὲ Βλαχερνῶν γενόμενος ἐπεζήτησεν ἐπι-5
 σταλῆναι αὐτῷ τὸν πατριάρχην Νικόλαον καὶ τινὰς τῶν μεγα-
 στάνων ὥστε περὶ εἰρήνης αὐτοῖς συντυχεῖν. ἔλαβον οὖν
 ὁμήρους ἀμφοτέρω, καὶ ἐξῆλθον πρότερον μὲν ὁ πατριάρχης
 Νικόλαος, ἔπειτα Μιχαὴλ πατρικίος ὁ Στουπιώτης καὶ Ἰω-
 ἄννης ὁ μυστικὸς παραδυναστεύων· ἤδη γὰρ Ἰωάννης ὁ 10
 ραϊκτωρ διαβληθεῖς πρὸς τὸν βασιλέα, ἀσθένειαν προφασισά-
 P. 500 μενος, τοῦ παλατίου κατεληλύθει καὶ ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ πλη-
 σίον τῶν Γαλακρινῶν ἀπεκάρη. οἱ μὲν οὖν μετὰ Συμεὼν
 περὶ εἰρήνης διελέγοντο, ὁ δὲ αὐτοὺς μὲν ἀπεπέμψατο, αὐτὸν
 δὲ τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν ἐπεζήτηε θεάσασθαι· παρὰ πολλῶν 15
 γὰρ πεπληροφόρητο περὶ τῆς αὐτοῦ φρονήσεως καὶ ἀνδρίας
 καὶ συνέσεως. ὁ δὲ βασιλεὺς σφόδρα ἐπὶ τούτῳ ἠγαλλιάσατο·
 ἐπόθει γὰρ τὴν εἰρήνην, καὶ τὰς γενομένας τῶν αἱμάτων ἐκ-
 χύσεις ὁσημέραι. ἀποστείλας οὖν ἐν τῇ τοῦ Κοσμιδίου αἰ-
 γιαλιῷ κατεσκευάσεν ἐν τῇ θαλάσῃ ὀχυρωτάτην ἀπόβασιν 20
 ὥστε τὴν βασιλικὴν τριήρη διεκπλεύουσαν αὐτῇ προσορμίζε-
 Βσθαι. περιφράξας οὖν αὐτὴν πάντοθεν διατείχισμα μέσον γε-

18. καὶ τὰς] καὶ τὸ σιῆναι τὰς Anonymus

vato. Septembri vero mense, indictione secunda, Simeon Bulgariae
 princeps, copiis omnibus eductis adversus Cpolim expeditionem pa-
 rat. inde Thraciam et Macedoniam depopulatur, incendia ubique
 spargit, evertit cuncta, et ad arbores usque excscindit. ad Blachernas
 praeterea proeclius Nicolaum patriarcham et procerum quosdam, ut
 de pace conferrent, ad se mitti postulavit. datis igitur ex parte
 utraque obsidibus convenerunt, prius quidem Nicolaus patriarcha,
 deinde Michael patricius Stypiotes et Ioannes mysticus, qui ab impe-
 ratore secundas tenebat: iam quippe Ioannes rector apud imperato-
 rem calumniam passus, causatus aegritudinem palatium deseruerat;
 postmodum autem in monasterio Galacrenis proximo detonsus est.
 et hi quidem cum Simeone de pace tractatum habebant: Simeon
 autem retro eos amandavit, ipsum vero imperatorem videre expetiit,
 a multis de eius prudentia fortitudine et solertia certior factus.
 valde laetatus imperator postulatum admisit, pacis quippe cupiditate
 ducebatur et effusum quotidie sanguinem deplorabat. ad littus itaque
 Cosmidii machinam in mari validissimam excitari iussit; ad quam
 triremem regiam remis rectam facile esset deducere, septoque muni-
 tissimo eam circumvallans spatium eius medium ita disponi praece-

νέσθαι προσέτιζεν, ἐν ᾗ ἀλλήλοις ἔμελλον ὁμιλεῖν. ἀποστεί-
 λας οὖν Συμεῶν τὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ναὸν ἐνέπηρσεν
 τὸν ἐν τῇ Πηγῇ καὶ τὰ πέριξ αὐτοῦ σύμπαντα, δῆλος ὢν
 ἐντεῦθεν μὴ τὴν εἰρήνην ἐλὼν ἀλλ' ἐλπίσι μετεώροις τοῦτον
 5 ἔξαπατῶν. παραγενόμενος δὲ ἐν Βλαχέρναις ὁ βασιλεὺς ἄμα
 Νικολάῳ τῷ πατριάρχῃ ἐν τῇ ἀγίᾳ εἰσηλθὼν σοροῦ, καὶ τὰς
 χεῖρας ἐξέτεινεν εἰς εὐχὴν, εἶτα πρηνὴς πεσὼν δάκρυσι τὸ
 ἅγιον κατέβροχεν ἔδαφος, τὴν πανάχραντον Θεοτόκον ἀντιβο-
 λῶν τὴν ἀκαμπῆ καὶ ἀμείλικτον τοῦ ὑπερηφάνου Συμεῶν μα-
 10 λάξαι καρδίαν καὶ πείσαι τὰ πρὸς εἰρήνην. καὶ τὸ ἅγιον C
 κιβώτιον διανοίξαντες, ἔνθα τὸ σεπτὸν τῆς ἀγίας Θεοτόκου
 τεθησαύριστο ὠμοφόριον, τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἀνιελόμενος, καὶ
 τὴν πίστιν τὴν εἰς τὴν ὑπεράνωμον Θεοτόκον οἶα περικεφα-
 λαίαν τινὰ περιθέμενος, ἐξῆει τοῦ ναοῦ, ὄπλοις ἀσφαλῆσι φρα-
 15 ξάμενός. τὸν σὺν αὐτῷ οὖν στόλον ἀσπίσι τε καὶ ὄπλοις κο-
 σμήσας, τὸν ὠρισμένον τόπον κατέλαβεν συνομιλῆσαι τῷ Συ-
 μεῶν. πέμπτη οὖν ἡμέρα ὅτε ταῦτα ἐγένετο, ἐνάτη τοῦ Νο-
 εμβρίου μηνός, τετάρτη τῆς ἡμέρας ὥρα, παρεγένετο Συμεῶν
 πληθὸς ἀπειρον ἐπαγόμενος, τῶν μὲν χρυσασπίδων καὶ χρυ-
 20 σοδοράτων, τῶν δὲ ἀργυροασπίδων καὶ ἀργυροδοράτων, τῶν D
 δὲ πάσης ὄπλων χρεῖα κεκοσμημένων, πάντων καταπεφραγμέ-
 νων σιδήρω· οἱ μέσον αὐτῶν διελιηφότες τὸν Συμεῶν ὡς
 βασιλέα εὐφῆμον τῇ Ῥωμαίων φωνῇ. πάντες δὲ οἱ τῆς συγ-

pit ut in ea de pace colloquerentur. Simeon autem missis militibus
 sanctissimae deiparae ad Pegem templum combussit et loca circumposi-
 ta devastavit, a pace alienum se, sed vana tantum spe imperatorem
 deludere, inde significans. imperator una cum patriarcha Nicolao ad
 Blachernas et sanctum loculum progressus ad preces manus extendit,
 deinde pronus in terram cadens sacrum lacrimis pavementum irriga-
 vit. deiparam a labe immunem obtestatus, ut inflexum et rigidum
 superbi Simeonis emolliret cor, et quae sunt pacis inspiraret: sacro-
 que scriniolo, quo veneranda sanctae deiparae vestis reposita est,
 aperto, illam inde sublata, ex fide qua in immaclatam dei geni-
 tricem pollebat, velut galeam capiti circumponens imperator firmis-
 simis armis munitus, classi viae comite, clipeis et armis adornata, ad
 praefixum locum cum Simeone tractaturus accessit. quinto igitur die
 quo haec facta sunt, Novembris mensis die nono, hora diei quarta
 Simeon immensa exercitus plebe circumstipatus processit. militum
 alii aureis clipeis et deauratis hastis, alii argenteis clipeis pariter et
 hastis argento rutilantibus, alii omni armorum genere ornati, cuncti
 autem ferro circumcincti, medium admiserunt Simeonem, quem Grae-

κλήτου βουλῆς τοῖς τείχεσιν ἐφρεσιῶτες κατεθεῶντο τὰ δρώ-
 μενα. ἦν οὖν τότε ἰδεῖν ψυχὴν βασιλικὴν τῆ ὄντι καὶ μεγα-
 λόφρονα, καὶ θανύσαι τὸ τοῦ φρονήματος ἀκατάπληκτον,
 ὅπως τοσαύτην πολεμίων βλέπων ἐπιφορὰν οὐ κατεπλάγη καὶ
 συνεστάλη καὶ ὑπεχώρησεν, ἀλλ' ὥσπερ εἰς φίλων πλήθος⁵
 χωρῶν οὕτως ἀτρέμας ἀπήει, μονονουχί τὴν ψυχὴν τοῖς πο-
 λεμίοις τῶν ὑπηκόων διδούς ἀντίλυτρον. πρῶτος οὖν ἐν τῇ
 ῥηθείᾳ ἀποβάθρα καταλαβὼν τὸν Συμεὼν ἐξεδέχετο· ἐπεὶ
 P. 501 δὲ ὄμηροι ἐξ ἀμφοτέρων ἐλήφθησαν, καὶ τὴν ἀποβάθραν οἱ
 Βούλγαροι διηρηνήσαντο ἀκριβῶς μὴ πῶς τις δόλος ἢ ἔνε-¹⁰
 δρου τυγχάνη, κατῆλθεν Συμεὼν τοῦ ἵππου, καὶ πρὸς τὸν βα-
 σιλέα εἰσῆλθεν. ἀσπασάμενοι οὖν ἀλλήλους εἰρήνης λόγους
 ἐκίνησαν. εἰπεῖν δὲ λέγεται τὸν βασιλέα πρὸς Συμεὼν “ἀκή-
 κοῦ σε θεοσεβῆ ἄνθρωπον καὶ Χριστιανὸν ὑπάρχοντα ἀληθι-
 νόν, βλέπω δὲ τὰ ἔργα μηδαμῶς τοῖς λόγοις συμβαίνοντα.¹⁵
 ἴδιον μὲν γὰρ θεοσεβοῦς ἀνθρώπου καὶ Χριστιανοῦ τὸ τὴν
 εἰρήνην καὶ τὴν ἀγάπην ἀσπασάζεσθαι, εἴπερ ὁ θεὸς ἀγάπη
 ἔστι καὶ λέγεται, ἀσεβοῦς δὲ καὶ ἀπίστου τὸ χαίρειν σφαγαῖς
 καὶ αἵμασιν ἀδίκως ἐκχεομένων. εἰ μὲν οὖν ἀληθῆς Χρι-
 Bοτιανὸς ὑπάρχεις, καθὼς πεπληροφορημέθα, στήσόν ποτε τὰς²⁰
 ἀδίκους σφαγὰς καὶ τὰς τῶν ἀνοσίων αἱμάτων ἐκχύσεις, καὶ
 σπεῖσαι μεθ' ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν τὴν εἰρήνην, Χριστιαν-

cis pronuntiatis ceu imperatorem faustis prosequerantur acclamatio-
 nibus. senatorii porro ordinis viri muris innixi quae fiebant contem-
 plabantur. spectatu vero dignissima res fuit animus ille imperatoris
 dignus et excelsus, mira res illa mentis nullo pacto motae constan-
 tia, quae tantum percipiens hostium appulsum nullo modo constern-
 nata aut repressa est, sed nec retrocessit, quinimo velut in amicorum
 coetum se conferret, sic intrepidus processit, tantum animam subdi-
 torum salutis pretium hostibus non offerens. prior itaque ad dictam
 machinam perveniens Simeonem praestolabatur. ut obsides ex utra-
 que parte dati sunt, Bulgari vero, ne quis dolus aut insidiae laterent,
 machinam diligenter perscrutati sunt, Simeon equo desiliens ad im-
 peratorem accessit, dataque invicem salute pacis tractatum moverunt.
 imperator dixisse fertur ad Simeonem “virum dei cultorem et vere
 Christianum audivi te: verum opera verbis nullatenus consonantia in
 te perspicio. proprium enim viri dei cultoris et Christiani est pacem
 et caritatem amplecti, siquidem deus caritas est et dicitur: impi-
 i vero et infidelis est caedibus et cruore iniuste fuso gaudere. igitur
 si vere te Christianum profiteris, sicut certo tenemus, compesce tan-
 dem caedes iniustas, et scelestas sanguinis effusione abstine, et nobi-
 scum Christianis, cum ipse Christianus sis et nomineris, pacis foedus

νός ὢν καὶ αὐτός καὶ ὀνομαζόμενος, καὶ μὴ θέλε μολύνεσθαι
 Χριστιανῶν δεξιὰς αἵμασιν ὁμοπίστων Χριστιανῶν. ἄνθρω-
 πος εἶ καὶ αὐτός θάνατον προσδοκῶν καὶ ἀνάστασιν καὶ ἀν-
 ἀπόδοσιν. σήμερον ὑπάρχεις, καὶ αὔριον εἰς κόνην διαλυ-
 5 θήσῃ. εἷς πυρετός ἅπαν κατασβέσει τὸ φρύαγμα. τίνα οὖν
 λόγον δώσεις τῷ θεῷ ἐκεῖ ἀπελθὼν ὑπὲρ τῶν ἀδίκων σφα-
 γῶν; ποίῳ προσώπῳ τῷ φοβερῷ καὶ δικαίῳ ἐνατενίσεις κριτῆ;
 εἰ πλούτου ἐρῶν ταῦτα ποιεῖς, ἐγὼ σε κατακόρωσ τοῦ ἐπιδυ- C
 μουμένου ἐμπλήσω. μόνον ἐπίσχες τὴν δεξιάν, ἄσπασαι τὴν
 10 εἰρήνην, ἀγάπησον τὴν ὁμόνοιαν, ἵνα καὶ αὐτός βίον ζήσης
 εἰρηκὸν καὶ ἀπράγμονα, καὶ οἱ Χριστιανοὶ παύσωνται ποτε
 τῶν συμφορῶν. οὐ θέμις γὰρ αὐτοὺς αἶρειν ὄπλα καθ'
 ὁμοπίστων." τοσαῦτα οὖν εἰπὼν ὁ βασιλεὺς ἐσίγησεν. αἰδε-
 σθεῖς οὖν Συμεῶν τὴν τούτου ταπεινώσιν καὶ τοὺς λόγους
 15 αὐτοῦ ἐπένευσεν τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι. ἀσπασάμενοι οὖν
 ἀλλήλους διεχωρίσθησαν, δώροις μεγαλοπρεπέσι τοῦ βασιλέως
 δεξιωσαμένου τὸν Συμεῶνα. ὁ δὲ τότε συμβέβηκεν διηγῆσο-
 μαι τεράστιόν τι καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα συγκρίνειν εἶδοσι παρά-
 δοξον. δύο φασὶν ἀετοὺς τῶν βασιλέων ὀμιλούντων ἄνωθεν
 20 αὐτῶν ὑπερπτῆναι, ἦξαι τε καὶ πρὸς ἀλλήλους συμμῖξαι καὶ D
 παραντίκα διαζευχθῆναι ἀλλήλων, καὶ τὸν μὲν ἐπὶ τὴν πόλιν
 ἐλθεῖν, τὸν δὲ ἐπὶ τὴν Θράκην διαπτῆναι. τοῦτο οἱ ἀκριβῶς

20. κλάγξαι Anonymus

percute; et Christianorum dexteram unius fidei Christianorum sangui-
 nibus ne permittas pollui. homo quippe es, et mortem ipse et re-
 surrectionem et operum retributionem praestolaris; hodieque cum
 existas, crastinus dies in pulverem te resolvat: febris vel unica omnem
 extinguet iactantiam. quam igitur ad dei tribunal constitutus pro
 caedibus iniustis deo reddes rationem? quo vultu in tremendum et
 iustum iudicem oculos intendes? si divitiarum cupiditate ductus hoc
 agis, ego ad satietatem usque, eo quod desideras, implebo. solum
 contine dexteram, amplectere pacem, dilige concordiam, ut et tu vi-
 tam agas tranquillam et sollicitudinis expertem, et calamitatibus non-
 nihil Christiani subleventur. nefas enim est adversus eisdem fidei
 homines te arma movere." his dictis imperator tacuit. Simeon eius
 moderationem et eius sermones cum verecundia miratus pacem com-
 poni annuit. cum igitur sibi vale dixissent, discesserunt, imperatore
 magnificis muneribus Simeonem cumulante. quod vero tunc accidit
 narrabo prodigium eorum etiam qui haec diiudicant fidem exsuperans.
 principibus quippe colloquentibus aquilas duas desuper ipsos volasse
 praestoque advenisse et ad invicem commixtas dicunt, et confestim
 ab invicem disiunctas, hanc quidem ad urbem advolasse, aliam vero

τὰ τοιαῦτα σκοποῦντες οὐ καλὸν ἔκριναν οἰωνόν· ἀστυβή-
τους γὰρ ἐπὶ τὴν εἰρήνην διαλυθήσεσθαι ἔφησαν. Συμειῶν
δὲ τὸ ἑαυτοῦ στρατόπεδον καταλαβὼν τοῖς ἑαυτοῦ μεγασιᾶσιν
τὴν τοῦ βασιλέως ἀπήγγειλεν σύνεσιν καὶ ταπεινώσιν.

Δεκεμβρίῳ δὲ μηνί, εἰκάδι πέμπτη, ἔστειψεν Ῥωμανὸς 5
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, Στέφα-
P. 502 ρόν τε καὶ Κωνσταντῖνον. ἀλλὰ καὶ Θεοφύλακτον τὸν υἱὸν
αὐτοῦ ὁ πατριάρχης ἀπέκειρεν κληρικόν, χειροτονήσας ὑπο-
διάκονον, σύγκελλόν τε προχειρισάμενος διελθόντα πρότερον ἐν
τῷ τῶν ὑποδιακόνων τάγματι εἰς τὰ ἅγια. Ἀπριλίῳ δὲ μηνί, 10
114 εἰκοστῇ ἑνάτῃ, ἐτίμησεν Ῥωμανὸς Ἰωάννην μυστικὸν πατρι-
κιον ἀνθύπατον. Μαΐῳ δὲ μηνί, δεκάτῃ πέμπτη, Ἰνδικτιῶνος
115 τρίτης, τελευτᾷ τὸν βίον ὁ πατριάρχης Νικόλαος κρατήσας ἐν
τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ ἀναβάσει ἔτη δεκατρία· καὶ ἀπειέθη τὸ
σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ κτισθείσῃ μονῇ τῶν Γαλακρί-15
B τῶν. Ἀυγούστῳ δὲ μηνί πατριάρχης καθίσταται Στέφανος
Ἀμασίας μητροπολίτης, εὐνοῦχος ὑπάρχων. Ὀκτωβρίῳ δὲ
μηνί κατηγορήθη ὁ μυστικὸς Ἰωάννης καὶ παραδυναστεύων
ὡς τῆς βασιλείας ἐφιέμενος ὑποθήκη τοῦ πατρικίου καὶ λο-
γοθέτου τοῦ δρόμου Κοσμά, διδόντος εἰς γυναῖκα τὴν Θυγα-20
τέρα αὐτῷ. τούτου ἕνεκεν καταβιβάζεται μὲν τοῦ παλατίου,
ἐγχωρεῖται δὲ προσέρχεσθαι καὶ τῷ βασιλεῖ ὑπηρετεῖν καὶ

in Thraciam alarum opere delatam. qui haec curiosius indagant,
omen iudicavere non faustum: discordes quippe et pace infecta reces-
suros divinabant. Simeon, collecto exercitu, coram optimalibus im-
peratoris solertiam et moderationem exposuit.

Debentris autem mensis die vicesimo quinto filios suos Step-
hanum et Constantinum Romanus imperii corona cinxit: sed et Theo-
phylactum filium clericum totondit patriarcha, et subdiaconum ordi-
navit, tandemque syncellum promovit, cum prius ad sanctum ingres-
sum cum subdiaconis adlectus processisset. Aprilis vero mensis die
vicesimo nono Ioannem mysticum patricium Romanus proconsulem
designavit. mensis vero Maii die decimo quinto, indictione tertia,
mortem obiit Nicolaus patriarcha, post secundam renuntiationem throno
potitus annos tredecim, eiusque corpus in Galacrenarum monasterio
ab eo condito depositum est. Augusto deinde mense Stephanus Ama-
saeae metropoli eunuchus initiatus est patriarcha. post haec mense
Octobri Ioannes mysticus et post imperatorem administrator, velut im-
perii affectati, suggestu patricii et logothetae publici cursus Cosmae,
qui filiam uxorem ei locaverat, accusatus est. huius gratia palatio
quidem extruditur, ad eum tamen liber illi servatur accessus, et ob-
sequendi imperatoris iussis et cum eo quae opus foret administrandi

σὺν αὐτῷ τὰ ἀνήκοντα διοικεῖν· στοργὴν γὰρ ὅτι πλείστην
 ἐκέκτητο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτόν. τῶν κατηγόρων οὖν κατε-
 πειγόντων τὸν βασιλέα, ἐρευνήσας ὁ βασιλεὺς καὶ ἀληθῆ
 ταῦτα εἶναι μαθὼν ἐμελλε τοῦτον κἀτασχὼν ἀντάζειν. ὁ δὲ C
 5 τοῦτο προγνούς χρηταὶ φυγῆ, καὶ τὴν λεγομένην Μονοκάστα-
 νον καταλαβὼν ἀποκείρεται μοναχός. πέφευγε δὲ καὶ Κων-
 σταντῖνος ὁ τοῦ Βοηλαῦ, ὁ τῆς τραπέζης, οἰκεῖος καὶ φίλος ὢν
 αὐτῷ, καὶ τὸν Ὀλυμπον καταλαβὼν τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐν-
 δύεται· ἐδεδοίκει γὰρ καὶ αὐτὸς ἅτε συμμύστης τυγχάνων
 10 τοῦ μυστικοῦ καὶ τῶν ἀπορρητοτέρων αὐτοῦ κοινωνός. τὸν
 δὲ πατριῖον Κοσμάν ἐν τῷ ὥρολογίῳ τύψας ὁ βασιλεὺς διε-
 δέξατο. προβάλλεται δὲ ἀντὶ τοῦ μυστικοῦ Ἰωάννου Θεοφά-
 νην πρωτοβεστιάριον καὶ παραδυναστεύοντα. ἐγένετο δὲ τὸ
 τηρικαῦτα καὶ σεισμὸς φοβερός ἐν τῷ τῶν Θρακῶν θέματι, D
 15 καὶ χάσμα γῆς μέγα καὶ κατάπληκτον, ὥστε πολλὰ χωρία καὶ
 ἐκκλησίας ἀντάνδρους καταποθῆναι.

Μαῖω δὲ μηνί, εἰκάδι ἐβδόμη, δεκάτης πέμπτης ἰνδικ-
 τιῶνος, Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας ἐτελεύτα, Πέτρον υἱὸν
 αὐτοῦ προβαλόμενος ἄρχοντα, ὃν ἐκ τῆς δευτέρας αὐτοῦ
 20 ἔσχεν γυναικός, τῆς ἀδελφῆς Γεωργίου τοῦ Σουρσουβούλη,
 ὃν καὶ ἐπίτροπον τοῖς ἑαυτοῦ παισὶν ὁ Συμεὼν καταλέλοιπεν.
 τὰ κύκλω οὖν ἔθνη τὴν τοῦ Συμεὼν μαθόντα τελευτὴν ἐστρα-

potestas permittitur. ingens quippe imperatoris erat in eum affectus.
 accusationem porro coram imperatore urgentibus adversariis, examine
 habito, vera esse quae obicerentur cum imperator agnovit, detentum
 interrogare proposuerat. qua re praevisa fugam prior arripit, et in
 monasterium nomine Monocastanum secedens monasticam suscipit ton-
 suram. fugit pariter Constantinus Boelae filius, mensae praefectus,
 familiaris et ei bene affectus; et in Olypium montem digressus mo-
 nastico induitur habitu. timebat enim ipse ceu consiliorum mystici
 conscius et secretorum eius omnium particeps. patricium autem Cos-
 mam magistratu exauctoratum ad Horologium verberibus imperator
 emendavit: Ioannis vero mystici vices obiturus Theophanes protove-
 stiarius et imperii administrator promovetur. tunc in provincia Thra-
 ciae terrae motus horrendus factus est hiatusque stuporem asserens,
 ita ut plura praedia et ecclesiae cum hominibus absorpta sint.

Maii porro mensis die vicesimo septimo, indictione quinta, Si-
 meon Bulgariae princeps diem obiit, Petro filio, quem ex secunda
 coniuge suscepit, sorore videlicet Georgii Surzubulis, quem filiis pro-
 curatorem dedit, principe relicto. exinde circumpositae regiones, au-
 dita Simeonis morte, adversus Bulgaros arma suscipere meditabantur.
 fame autem una cum locustarum pernicie Bulgarorum terras depa-

τεύειν κατὰ Βουλγάρων ἐβουλεύοντο. λιμοῦ δὲ σὺν ἀκρίσιν τὸ Βουλγαρικὸν ἔθνος ἐκπιέζοντος ἐδεδίεισαν τὴν τῶν Ῥω-
P. 503 μαιῶν ἐπέλευσιν. βουλὴν οὖν ποιησάμενοι κατὰ Ῥωμαίων ἐκστρατεύουσιν καὶ ἐν Μακεδονίᾳ καταλαμβάνουσιν. ἔπειτα μαθόντες ὅτι μέλλει κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐκστρα- 5 τεύειν, ἀποστέλλουσι Πέτρον τε καὶ Γεώργιον κρυφίως τινὰ μοναχόν, Καλοκέρην ὀνομαζόμενον, τῆ γένει Ἀρμενιακόν, χρυσόβουλλον ἐπιφερόμενον. διηγόρευε δὲ τὰ ἐν αὐτῷ ὡς τὴν μετὰ Ῥωμαίων εἰρήνην ἀσπάζονται οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ γαμικὸν ποιῆσαι συνάλλαγμα. τὸν τοιοῦτον οὖν μοναχόν ὁ βα- 10 σιλεὺς ὑποδεξάμενος ἀσμενέστατα, παρενθὺ ἀπέστειλεν μετὰ δρόμωνος ἐν Μεσημβρίᾳ τὸν μοναχόν Θεόδωρον τὸν Ἀβούκην B καὶ βασιλικὸν κληρικὸν τὸν Ῥόδιον τὴν εἰρήνην συλλαλῆσαι τοῖς Βουλγάροις, οἱ δὲ παραγενόμενοι καὶ τὰ εἰκότα συλλαλῆσαντες ἐξῆλθον ἅμα Στεφάνῳ Βουλγάρῳ διὰ τῆς ξηραῖς. ὅπι- 15 σθεν δὲ αὐτῶν κατέλαβεν καὶ Γεώργιος ὁ Σουρσουβούλης, καὶ παραγενόμενοι ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν εἰρήνην ἐσπέισαντο. Θεασάμενοι δὲ τὴν θυγατέρα Χριστοφόρου βασιλέως Μαρίαν, καὶ μεγάλως ἐπ' αὐτῇ ἄρεσθέντες, ἔγραψαν τῷ Πέτρῳ διὰ τάχους παραγενέσθαι. τοῦ Βουλγάρου οὖν Πέτρον καταλα- 20 βόιτος, τριήρει ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐπιβάς ἐν Βλαχέρναις C παρεγένετο καὶ τὸν Πέτρον ἐθεάσατό τε καὶ κατησπύσατο. ἐπεὶ δὲ ἀλλήλοις τὰ εἰκότα συνωμίλησαν, γράφοντες τὰ σύμ-

scente, Romanorum timuerunt incursus. habito itaque consilio adversus Romanos ipsi armantur, et per Macedoniam effundunt exercitum. cum audissent vero Romanum imperatorem copias in eos parantem, Petrum et Georgium quemdam monachum, cognomine Calocyrum, genere Armenum, auream bullam ferentem latenter delegat. bullae series erat Bulgaros non pacem modo cum Romanis amplecti, sed et connubiorum foedera prosequi. monachum huiusmodi cum imperator lubentissime suscepisset, celocem expedit confestim, et monachum Theodorum Abucem et regium clericum Rhodonatum, ut de pace cum Bulgaris tractarent, Mesembriam destinavit. illi profecti et negotiis accommoda collocuti una cum Stephano Bulgaro per continentem iter egerunt. retro eos Georgius Sursubules appulit, et Cpolim cuncti convenientes pacis foedera sanxerunt. Mariam vero Christophori imperatoris filiam contemplati, et eius summo opere delectati aspectu, Petro scripserunt ut quantocius accederet. Petro Bulgaro adveniente, consensis triremibus ad Blachernas imperator Romanus se contulit, viditque Petrum et salutavit. ut vero de negotiorum difficultatibus convenerunt, conscriptis pacis condicionibus nuptiales contractus peregerunt. Octobris deinde mensis die octavo

φωνα τῆς εἰρήνης καὶ τὰ γαμικὰ ἀλλάγματα, ὀργὴ δὲ τοῦ
 Οὐκτωβρίου ἐξῆλθεν ὁ πατριάρχης Στέφανος ἅμα Θεοφάνει
 πρωτοβεστιαρίῳ καὶ Μαρίᾳ τῇ τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου
 θυγατρὶ καὶ πάσῃ τῇ συγκλήτῳ εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας
 5 Θεοτόκου τῆς Πηγῆς, καὶ εὐλόγησεν Πέτρον τε καὶ Μαρίαν.
 λαμπρᾶς δὲ καὶ πολυτελοῦς γενομένης τραπέζης, καὶ πάντων
 τῶν εἰθισμένων τοῖς γάμοις φαιδρῶς ἐπιτελεσθέντων, εἰσῆλ-
 θεν Θεοφάνης πρωτοβεστιαρίος ἅμα Μαρίᾳ τῇ θυγατρὶ τοῦ
 βασιλέως ἐν τῇ πόλει. τῇ δὲ τρίτῃ τοῦ γάμου ἡμέρᾳ ἐποίη-
 10 σεν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς εὐωχίαν λαμπρὰν ἐν τῇ τῶν Πη-
 γῶν ἀποβάθρᾳ. τῶν δὲ Βουλγάρων ἔνστασιν οὐ μικρὰν ποιη-
 σαμένων πρότερον εὐφημεῖσθαι Χριστοφόρον, εἰδ' οὕτω Κων-
 σταντῖνον, ὑπέειξεν τῇ ἐνστάσει ὁ βασιλεὺς, καὶ γέγονεν ὅπερ
 ἤτήσαντο. ἐπειδὴ δὲ πάντα ἐν τοῖς γάμοις συνετελέσθησαν,
 15 καὶ ἔμελλε Μαρία τὴν πρὸς Βουλγαρίαν ὁδὸν ὁδεύειν, οἱ
 ταύτης γονεῖς μέχρι τοῦ Ἑβδόμου συνεξῆλθον αὐτῇ, περιχυ-
 θέντων τῇ θυγατρὶ, καὶ πολλὰ κατέχευεν τὰ δάκρυα, καὶ ὡς
 εἰκὸς ἐπὶ στερήσει σπλάγγχνου πεποθμένου. τὸν τε γαμβρὸν
 ἀσπασάμενοι καὶ ταύτην ταῖς τούτου χερσὶ περιθήμενοι ἐν
 20 τοῖς βασιλείοις ὑπέστρεψαν. Μαρία δὲ Βουλγαρικαῖς παρα-
 δοθεῖσα χερσὶν τὴν ἐπὶ Βουλγαρίαν ἀπῆει.

Τότε δὲ πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν ἐκ Μελι- P. 504
 τινῆς παρεγένοντο εἰρηνικὰς σπονδὰς ποιῆσαι. μετ' οὐ πολὺ

progressus patriarcha Stephanus una cum Theophane protovestiariorum
 et Maria Christophori imperatoris filia et universo senatu ad sanctis-
 simae deiparae templum ad Pegas, Petrum et Mariam coniugali be-
 nedictione sociavit; mensaque sumptuosa et magnificentissima instru-
 cta, cunctisque ad nuptiarum solemnium spectantibus rite splendideque
 peractis, Theophanes protovestiariorum una cum Maria imperatoris filia
 in urbem reversus est. die autem nuptias sequente tertio Romanus
 imperator in machina sive tabulato ad Pegas magnificum paravit con-
 vivium. non minima porro contentione a Bulgaris excitata, ut prius
 Christophorus, deinde Constantinus acclamationum precibus excipe-
 retur, votis eorum imperatore obsecuto, quod petebant praestitum
 est. nuptiarum autem celebritate peracta, Mariaque in Bulgariam iter
 capescere iam iam parata, Hebdomum usque parentes eam persecuti
 sunt; ibi eam circumfusi, et largo lacrimarum impluvio madidi, ut
 dilectorum praecordiorum usu orbis contingere solet, tristabantur;
 tandemque generum, filia eius potestati tradita, deosculati in regiam
 reversi sunt. sic Maria Bulgarorum manibus tradita in Bulgariam pro-
 fecta est.

Eo tempore legati pacis foedera composituri e Melitine ad im-

Ἀπόκαψ ὁ τοῦ Ἀμῆρ ἔκγονος, ἀμῆρως τῆς Μελιτινῆς, καὶ ὁ Ἀπολασαῦθ στρατηγὸς εὐγενέστατος καὶ πλούσιος ὢν ἐκ Μελιτινῆς παρεγένετο. ἀποδεχθέντες οὖν μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς παρὰ Ῥωμανοῦ, καὶ σύμφωνα εἰρήνης ποιήσαντες, ὑπέστρεψαν πρὸς τὰ ἴδια. τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀπόκαψ, ἀνδρὸς φρονίμου καὶ συνετοῦ, διέλυσαν τὴν εἰρήνην. ἐκστρατεύουσι δὲ κατ' αὐτῶν ὃ τε δομέστικος τῶν σχολῶν Ἰωάννης ὁ Κουρκοῦας μετὰ καὶ τῶν θεμάτων καὶ ὁ Μελίας μετὰ τῶν Ἀρμενίων· καὶ εἰς τοσαύτην στένωσιν τὴν Μελιτινὴν παρέβίστησαν ὥστε αὐτὴν συντομώτατα ἐκπορθῆσαι καὶ ἐπ' ἐδάφους καταστρέψαι. ταύτην οὖν Μελιτινὴν εἰς κουρτωριὰν ἀποκαταστήσας ὁ βασιλεὺς πολλὰς χιλιάδας χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ ἐκεῖθεν δασμοφορεῖσθαι ἐτησίως πεποίηκεν.

Κατηγορήθη δὲ Νικήτας ὁ μάγιστρος καὶ πενθερὸς Χριστοφόρου βασιλέως ὡς ὑποτιθέμενος αὐτῷ κατὰ τοῦ ἰδίου γενέσθαι πατρὸς καὶ τῆς βασιλείας αὐτὸν ἐξεῶσαι. τοῦτον οὖν ἐξαγαγόντες τῆς πόλεως ἀπέκειραν μοναχόν.

Μηνὶ δὲ Ἰουλίῳ, ὀγδόῃ καὶ δεκάτῃ, ἰνδικτιῶνος ἔκτης, τελευτᾷ Στέφανος πατριάρχης· Δεκεμβρίῳ δὲ μηνὶ ἄγουσι Τρύφωνα μοναχόν ἐπ' εὐλαβείᾳ καὶ ἀγιότητι μαρτυρούμενον, καὶ χειροτονοῦσι πατριάρχην, μέχρις ἂν εἰς μέτρον ἡλικίας φθάσῃ Θεοφύλακτος ὁ Ῥωμανοῦ τοῦ βασιλέως υἱός, ὃν ἐμῆλλον πατριάρχην χειροτονεῖν Κωνσταντινουπόλεως. εἰκάδι δὲ

peratorem Romanum accesserunt. non diu post Apocaps Amer nepos, Melitines ameras, et Apolasath dux nobilissimus et ditissimus Melitinae advenit. isti congruis honoribus a Romano excepti, pacis conditionibus firmatis, in patriam reversi sunt. Apocaps autem, viro prudente et sagaci, vivis erepto pacem continuo dissolverunt. in eos autem irrumpunt scholarum domesticus Ioannes Curcuas, una cum legionibus, et Melias cum adiunctis sibi Armenis; et ad eas angustias Melitinem adigunt, ut eam e vestigio vastent et funditus ad solum evertant. Melitinem igitur in curatoriam instituit imperator, plurimis auri et argenti milibus annuatim colligendis eidem impositis.

Nicetas autem magister et Christophori imperatoris socer quasi in patrem insurgendi consilium dedisset et eum imperio deicere suasisset, accusatus est. eum propterea urbe pulsum detonderunt monachum.

Mensis autem Iulii die decimo octavo, indictione sexta, Stephanus patriarcha moritur: tum Decembri mense Tryphonem monachum, pietatis et sanctitatis testimonio insignem, ordinant patriarcham, donec actatis metam imperatoris Romani filius Theophylactus, quem Cpolis patriarcham creare statuerant, attigisset. vicesimo porro et

πέμπτη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς χειμῶν μέγας γέγονεν, ὥστε χρον-
 σιαλλωθῆναι τὴν γῆν ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν εἴκοσι, ὅθεν καὶ γέ-
 γονεν μέγας λιμὸς καὶ θάνατος πολὺς, ὥστε μὴ δύνασθαι
 τοὺς ζῶντας ἔκκομιζεῖν τοὺς τεθνεῶτας. ὁ δὲ βασιλεὺς Ῥω-
 5 μανὸς τὴν ἀφόρητον ἐκείνην βίαν κατανοήσας ἀξίαν τῆς αὐ-
 τοῦ συμπαθοῦς ἐλεημοσύνης πρόνοιαν ἐποιήσατο, πολλαῖς
 ἐλεημοσύναις τὴν ἐκ τοῦ λιμοῦ παραμυθησάμενος ἔνδειαν
 ἀνέφραξέ τε θυρίσι καὶ σανιδώμασι τὰς τῶν ἐμβόλων στοάς,
 ὥστε μὴ τὴν χιόνα καὶ τὸ ψῦχος ἐκεῖθεν ἐπεισιέναι τοῖς πέ- D
 10 νησι. τότε δὲ καὶ τὰς λεγομένας ἄρκλας ἐν πᾶσι κατεσκεύασε 117
 τοῖς ἐμβόλοις, ἀργύριόν τε κατὰ μῆνα τοῖς ἐνταῦθα κατακει-
 μένοις πένησι διδόνθαι διετάξατο, καὶ τὰ μηνιαῖα τριμήτια 118
 ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῖς πένησι διανέμεσθαι, ὡς εἶναι τὰ δι-
 δόμενα τοῖς τε ἐν ταῖς ἄρκλαις πτωχοῖς καὶ τοῖς ἐν ταῖς ἐκ-
 15 κλησίαις ἀργύρον ἐγκεχαραγμένου χιλιάδας δώδεκα. καὶ
 ταῦτα ἢ συμπαθῆς ἐκείνον ψυχῇ διετύπωσεν τῶν πενήτων
 προνοουμένη. ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τρεῖς αὐτῷ συνεσθίειν πέ-
 νητας διετάξατο, οἱ ἀνὰ ἐν ἐλάμβανον νόμισμα. τετράδι δὲ
 20 τετυπωμένον λαμβάνοντες νόμισμα. ὅπερ δὲ ἐν τοῖς μονα-
 στηρίοις εἶωθεν γίνεσθαι, ὥστε ἐν τῷ καιρῷ ἀναγινώσκειν τῆς P. 505
 ἐστίασεως, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐποίει, διπλῆν ἑαυτῷ καὶ τοῖς
 δαιτυμόσι τὴν τράπεζαν παρατιθείς, ὥστε τὸ μὲν σῶμα τρέ-

6. καὶ ἐλεήμονος φύσεως Anonymus

quinto die mensis eiusdem adeo aspera invaluit hiems, ut terra per
 dies centum et viginti gelu concreceret; ex quo fames ingens et
 mortalitas immensa pervagata est, adeo ut vivi mortuis effereendis non
 sufficerent. Romanus autem imperator intolerandam illam calamita-
 tem contemplatus, affectus ad misericordiam proclivis digna exhibuit
 argumenta, eleemosynarum liberalitate plurima famis indigentiam con-
 solatus. exinde porticum spatia tabulatis distinxit, et fenestras ap-
 posuit, ita ut nix et frigus in pauperes per ea non ingruerent. eo
 tempore cunctis in porticibus arclas ita dictas disposuit, et egenis
 ibidem iacentibus argenteos nummos per menses singulos praecepit
 distribui, et menstrua trimitia per ecclesias in alios pauperes dividi,
 adeo ut quae per arclas et ecclesias erogarentur argenti cusi numismata,
 ad milia duodecim numerarentur. haec in misericordiam et pietatem
 propensus eius animus, liberalis pauperum provisor, donari sanxit.
 egenos insuper ternos diebus singulis secum comedere voluit, singu-
 lisque nummum unum distribuebat. feria vero quarta et parasceue
 monachi tres egentes illi convivabantur, qui definitum accipiebant
 numisma. quod in monasteriis observari solet, ut cibi tempore ha-

- 119 φεσθαι τῇ συνήθει τροφῇ, τὴν δὲ ψυχὴν κατενόσσετο καὶ
 πολλὰς δακρύων ἠρίει πηγὰς. οὐκ ἐθεάσατό ποτε μοναχὸν
 ἄρετῆς ἀνεχόμενον, ᾧ τινὶ τὰς ἑαυταῦ πράξεις σὺν πολλοῖς
 οὐκ ἐξηγόρευσεν δάκρυσιν. πάσας τὰς τῆς πόλεως ἐκκλησίας
 πέπλοις διαφανέσι καὶ φωταγωγίαις λαμπρῶς κατεκόσμη. 5
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν ὄρει μοναχοῖς τῷ τε Ὀλίμπῳ καὶ τῷ Κυ-
 120 μηᾷ καὶ τῷ τοῦ Βαραχαίου ὄρει οὐ διέλιπεν ἐτησίους ῥογὰς,
 Βᾶς διετύπωσεν.

Τῶν ἀπειρῶν αὐτοῦ κατορθωμάτων καὶ ἐλεημοσυνῶν
 διεξήλθομεν. Πέτρῳ δὲ τῷ Βουλγάρῳ ἐπέθετο Ἰωάννης ὁ 10
 121 ἀδελφὸς αὐτοῦ μετὰ καὶ ἑτέρων Βουλγάρων τοῦ Συμεῶν. καὶ
 φωραθέντων αὐτῶν ὁ μὲν Ἰωάννης τύπτεται καὶ ἐγκλείεται
 φυλακῇ, οἱ δὲ λοιποὶ τιμωρίαις οὐ ταῖς τυχοῦσαις ὑποβάλ-
 λονται. ταῦτα δὲ δῆλα ποιήσαντος Πέτρον τῷ βασιλεῖ Ῥω-
 μανοῦ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν μοναχὸν Ἰωάννην, ὃς ἐγε- 15
 γόνει ραικτῶρ, προσφάσει μὲν ὡς ποιῆσαι ἀλλάγιον τῶν κρα-
 τουμέων αἰχμαλώτων, τῇ δὲ ἀληθείᾳ Ἰωάννην κατασχεῖν καὶ
 C ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγαγεῖν. ὁ δὲ καὶ γέγονεν· εἰσελθὼν
 γὰρ ἅμα τῷ Ἰωάννῃ ἐν τῷ πλοίῳ ἀπὸ Μεσημβρίας ἦλθεν ἐν
 τῇ πόλει. μετ' οὐ πολὺ τούτου τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀπορρι- 20
 ψαντος καὶ γυναῖκα ἐπιζήτησαντος, δέδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς
 οἶκον καὶ κτήματα πάμπολλα καὶ γυναῖκα ἐκ τῆς αὐτοῦ πα-

beatur lectio, hoc ipse exequabatur, sibi convivisque geminam appo-
 nens mensam; dumque usitato corpus enutritetur cibo, copioso la-
 crimarum fonte effuso animam quoque cum contritione pascebat. nul-
 lum unquam monachum virtutis studiosum observavit, cui cum multo
 fletu suos non aperuerit actus: cunctas urbis ecclesias sumtuosis ve-
 stibus praeclaraque cereorum et lampadum copia exornavit. sed et
 monachis in montibus Olympo Cymena et Barachaeo vitam agentibus
 annua stipendia quae decreverat mittere non interposuit.

Atque ita immensorum eius beneficiorum et liberalitatis histo-
 riam pertexuimus. Petro vero Bulgaro parabat insidias Ioannes eius
 frater cum Bulgaris aliis; quorum facinore cognito Ioannes quidem
 verberibus castigatur et carcere includitur, in alios vero inusitatis
 suppliciiis animadvertitur. Petro autem imperatori Romano haec ea-
 dem litteris manifestante, misit imperator Ioannem monachum, qui
 rector extiterat, praetextu quidem ut captivorum detentorum com-
 mutationem faceret, sed revera, ut Ioannem apprehenderet, et ad-
 duceret CP. quod et factum est. una quippe cum Ioanne navim
 ingressus Mesembria Cpolim navigavit. non diu post eodem mo-
 nasticum habitum deponente et uxorem ducere exquirente, imperator

τρίδος τῆς τῶν Ἀρμενιακῶν, γάμον τε λαμπρὸν ἐν τῇ τοῦ Καίσαρος οἰκίᾳ πεποίηκεν.

Μαρτίον δὲ μηνὸς δευτέρᾳ ἡμέρᾳ κοσμίτης ὃς ἐπέμενε 122 τῷ φόρῳ ἐν τοῖς ἐκεῖσε κίουσιν, καὶ ἀπέκτεινε ἄνδρας ἕξ. γέ-
 5 γονε δὲ ἐμπρησμὸς μέγας καὶ φοβερὸς εἰς τὸν τοῦ φόρου ἐμ-
 βολον πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὥστε κατα- D
 καῆναι τὰ τε κηροπολεῖα καὶ τὰ γουνάρια τοῦ φόρου μέχρι
 τῶν ψηκῶν. ἐτελεύτησε δὲ Χριστοφόρος βασιλεὺς μηνὶ Αὐ-
 γούστῳ ἰνδικτιῶνος τετάρτης, καὶ ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν
 10 τῇ ὀρθείῃ μονῇ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. κατήγαγον δὲ Τρύφωνα
 πατριάρχην Αὐγούστῳ μηνί, ἰνδικτιῶνος τρίτης, καὶ ἀπελθόν-
 τος ἐν τῇ ἰδίᾳ μονῇ τελευτᾷ, χηρευσάσης τῆς ἐκκλησίας χρό-
 νον ἕνα μῆνας πέντε διὰ τὸ τῆς ἡλικίας ἀτελὲς Θεοφυλάκτου
 νιοῦ Ῥωμανοῦ βασιλέως. Βασίλειος δὲ τις Μακεδῶν πλάως
 15 Κωνσταντῖνον Δοῦκα ἑαυτὸν ἐπενημήσας πολλοὺς μεθ' ἑαυ-
 τοῦ συνεπήγετο· οὗτος συσχεθεὶς πρὸ Ἐλεφαντίνου τουρμάρ-
 χου ἐκ τοῦ Ὀψικίου ὄντος ἤχθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ
 ὑπὸ Πέτρον ὑπάρχον τῆς μιᾶς ἀλλοτριοῦται χειρὸς. εἴτα p. 506
 καιροῦ λαβόμενος καταλαμβάνει πάλιν τὸ Ὀψίκιον, καὶ χεῖρα
 20 χαλκῆν ἀντὶ τῆς κοπέισης προσαρμοσάμενος καὶ σπάθην ὑπερ-
 μεγέθη κατασκευάσας διήρχετο πλανῶν πολλοὺς ὡς αὐτὸς εἶη
 Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Δουκός· οὗς καὶ συνεφελκόμενος με-

15. ἐπιφημίσεις Anonymus

domum et praedia plurima et coniugem eadem secum Armeniacorum patria ortam dedit, et in Caesaris aedibus celeberrimas peregit nuptias.

Martii porro mensis die secundo cosmites fori columnis superpositus in terram decidit virosque sex oppressit. contigit etiam incendium ingens et horrendum in fori porticu templo sanctissimae deiparae vicina, adeo ut cereorum artificum et pelliciariorum fori ad Psechas usque consumerentur officinae. Christophorus imperator mense Augusto, indictione quarta, diem supremum obiit, et in praefato patris sui monasterio corpus eius reconditum est. Tryphonem porro patriarcham Augusto mense, indictione tertia, deposuerunt, eoque in proprium monasterium se recipiente et defuncto annum unum et menses quinque, nondum matura Theophylacti imperatoris filii Romani aetate, ecclesia pastore viduata permansit. Basilius autem quidam Macedo, pravus impostor Constantinum ducem se ipsum mentitus, plurimos post se abducebat. hic ab Elephantino Opsicii turmarum praefecto Cpolim abducitur, et manuum altera a Petro praefecto truncatur. occasione deinde captata in Opsicium rursum digreditur, et truncatae vice manum aeream sibi adaptans ingentemque spatham sibi accom-

γάλην κατὰ Ῥωμανοῦ ἀνταρσίαν κινεῖ. ἀποστειλάς οὖν ὁ βασιλεὺς στρατὸν κατ' αὐτοῦ αὐτόν τε συνέλαβεν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ· ὃν καὶ ἀγαγόντες ἐν τῇ πόλει ἀνέκρινόν τε καὶ πολλὰς αὐτῷ πληγὰς ἐπέτιθεσαν. ὁ δὲ πολλοὺς τῶν ἐν τέλει ἐσυκοφάντει ψευδῶς ὡς συνόντες αὐτῷ, μηδὲν δὲ ἀληθὲς 5 κατ' αὐτῶν λέγειν ἐξέλεγχθεις ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ πυρὸς κατανάλωμα γίνεται.

Χειροτονεῖται δὲ πατριάρχης ὁ προρρηθεις τοῦ βασιλέως υἱὸς Θεοφύλακτος, Φεβρουαρίῳ β', Ἰνδικτιῶνος ε', τοποτηρητῶν ἐκ Ῥώμης ἀνελθόντων καὶ τόμον συνοδικὸν ἐπιφορομένων περὶ τῆς αὐτοῦ χειροτονίας διαγορεύοντα· οἱ καὶ τῷ πατριάρχου θρόνῳ τοῦτον ἐνίδρυσαν. Ῥωμανὸς δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ υἱῷ Στεφάνῳ γυναικὰ ἠγάγετο θυγατέρα οὖσαν τοῦ Γαβαλαῖ, ἐκγόνην δὲ Κατακυλαῖ, Ἄνναν ὄνομα. ἅμα δὲ τῷ νυμφικῷ στεφάνῳ καὶ ὁ τῆς βασιλείας στέφανος 15 ἐπετέθειτο.

C Ἐγένετο δὲ ἐκστρατεία πρώτη τῶν Τούρκων κατὰ Ῥωμαίων Ἰνδικτιῶνι ἐβδόμῃ Ἀπριλλίῳ μηνί· οἱ καὶ καταδραμόντες μέχρι τῆς πόλεως ἐλήϊσαντο πᾶσαν Θρακίαν ψυχὴν. ἀπεστάλη οὖν ὁ πατρίκιος Θεοφάνης ὁ πρωτοβεστιάριος καὶ 20 παραδυναστεύων μετ' αὐτῶν ποιῆσαι ἀλλάγιον, πολλὰ παρ' αὐτῶν ἐπὶ τῇ φρονήσει καὶ εὐβουλίᾳ ἐπαινέθεις, ὅτε καὶ τὸ

modans vagabatur plurimos seducens, quasi ipse Constantinus ducis filius foret. hic multis sibi adlectis stupendam in Romanum rebellionem movet. imperator exercitu in eum immisso ipsum comitesque insequabatur; quem deinde captum et in urbem abductum, per tribunalia examinatum multis verberibus subiecerunt. ille sibi consulens insignes dignitate viros, quasi secum sentientes, mendaciis confictis et a veritate alienis calumniabatur. convictus tandem ad Amastriani plateam ignis pabulum factus est.

Profatus autem imperatoris filius Theophylactus Februarii die secundo, indictione secunda, patriarcha consecratus est, adstantibus Romani pontificis legatis, et tomum synodalem de eius ordinatione tractantem proferentibus, eundemque collocantibus in throno patriarchali. ceterum Romanus imperator Stephano filio locavit uxorem Gabalae filiam, Catacyle neptim, Annam nomine, unaque cum nuptiali corolla diademate redimitus est.

Turcorum autem adversus Romanos irruptio prima indictionis septimae Aprili mense contigit; qui ad urbem usque excurrentes loca cuncta per Thraciam depopulati sunt. adversus eos igitur patricius Theophanes protovestiarius et imperii administrator missus est, laudem ab eis plurimam prudentiae et consiliorum gratiam reportans.

μεγαλόψυχον καὶ φιλόφθρον αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐπεδείξατο, μηδενὸς φεισάμενος χρήματος πρὸς τὴν ἀλχημαλώτων ἀνάρρησιν.

Ἠγάγετο δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ τελευταίῳ νύμφῃ Κωνσταντίνῳ 5 ἐκ γένους τῶν Ἀρμενιακῶν γυναῖκα τοῦνομα Ἑλένην, τοῦ πατρικίου Ἀδριανοῦ θυγατέρα, ἧς καὶ τελετησάσης ἐτέρα τοῦ- D τον συνέξευξεν γυναικὶ ὀνόματι Θεοφανῆ.

Ἰουνίου δὲ μηνὶ ἑνδεκάτῃ, δεκατετάρτης ἰνδικτιῶνος, κατέπλευσαν οἱ Ῥῶς κατὰ Κωνσταντινουπόλεως, χιλιάδες δέκα. 10 ἀπεστάλη δὲ μετὰ τριήρων καὶ δρομώνων ὁ πρωτοβεστιάριος Θεοφάνης, καὶ τὸν τε στόλον προευνρεπίσας καὶ κατοχυρώσας ὡς μάλιστα τοὺς Ῥῶς ἐξεδέχετο. ἐπεὶ ἐκεῖνοι κατέλαβον καὶ πλησίον τοῦ Φάρου ἐγένοντο, οὗτος πρὸς τῷ τοῦ Εὐξείνου πόντου στόματι παρεδρεύων ἐν τῷ Ἰερῷ λεγομένῳ, καὶ δὴ 15 πρῶτος ἐν τῷ οἰκείῳ δρόμῳ διεκπλεύσας, τὴν τε σύνταξιν τῶν Ῥωσικῶν πλοίων διέλυσεν καὶ τῷ ἔσκενασμένῳ πυρὶ πλεῖστα κατέφλεξεν, τὰ λοιπὰ δὲ ἐτρέψαντο εἰς φυγὴν. ἧ ἀκολούθως οἱ λοιποὶ δρόμωνες ἐπεκδρομόντες τελείαν εἰργά- P. 507 σαντο τὴν τροπὴν, καὶ πολλὰ μὲν πλοῖα κατέδυσαν ἄντανδρα, 20 πολλοὺς δὲ κατέστρωσαν, πλείστους δὲ ζῶντας συνέλαβον. κατῆλθε δὲ τηρικαῦτα Ἰωάννης ὁ δομέστικος ὁ Κουρκοῦας μετὰ παντὸς τοῦ τῆς ἀνατολῆς στρατεύματος, καὶ πολλοὺς τούτων

tunc temporis munificentiam et humanitatem plurimam Romanus imperator declaravit, nullis parcens pecuniarum expensis, cum captivi instarent liberandi.

Locavit etiam imperator Constantino filio postremo uxorem de Armeniacorum genere, Helenam nomine, Adriani patricii filiam. eaque defuncta alteri nomine Theophano eundem copulavit.

Iunii porro mensis die undecimo, indictione decima quarta, Russi ad milia decem adversus Cpolim classem paraverunt. cum trimibus autem et celocibus protovestiarus Theophanes missus classem disposuit et apte munivit, adeo ut Russos praelio paratus esset excipere. ut appulerunt illi et Pharo vicini apparuerunt, primus ille ad Euxini Ponti fauces stationem posuit, loco cui Hierum nomen, omniumque primus celoce suo vectus Russicarum navium dissolvit ordinem, et praeparato igne nautico succendit, reliquas vero in fugam vertit; quem pone sequentes reliquae naves in adversarios irruentes perfectam hostium ediderunt stragem, navibus una cum militibus plurimis submersis, aliis multa parte caesis, vivis etiam quampluribus comprehensis. illuc pariter Ioannes domesticus Curcuas cum toto Orientis exercitu appulit, et huc illucque palantes depre-

διέφθειρεν ἀποσπάδας τῆδε κάκεισε καταλαμβάνων. πολλά γὰρ κακὰ οὔτοι διεπράξαντο. τό τε γὰρ Στενὸν λεγόμενον ἐνέπρησαν, καὶ οὓς συνελάμβανον αἰχμαλώτους τοὺς μὲν ἀνεσταύρου, τοὺς δὲ τῆ γῆ προσεπατάλευσαν, τοὺς δὲ ὡσπερ σκοποὺς ἰστιάνας βέλεσι κατετόξενον. ὅσους δὲ τοῦ ἱερατι-
 5 κοῦ κλήρου συνελάμβανον, ὀπισθεν τὰς χεῖρας δεσμοῦντες ἦλους σιδηροῦς κατὰ μέσης τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατεπήγνυ-
 Βσαν, πολλοὺς τε ἀγίους ναοὺς τῷ πυρὶ παρέδωκαν. χειμῶ-
 νος δὲ ἦδη ἐνισταμένον καὶ τροφῶν ἀποροῦντες ἐβουλείσαντο τὰ οἰκεῖα καταλαβεῖν, καὶ δὴ λαθεῖν τὸν στόλον σπουδάζον-
 10 τες, Σεπτεμβρίῳ μηνὶ ἰνδικτιῶνος δεκαπέμπτης νυκτὸς ἀντιπλεῦσαι ὠρμηκότες ἐπὶ τὰ Θρακῶα μέρη ὑπὸ τοῦ ῥηθέν-
 τος Θεοφάνους ὑπηγήθησαν· οὐδὲ γὰρ ἔλαθον τὴν αὐ-
 τοῦ ἐργηγορωτάτην ψυχὴν. εὐθύς οὖν δευτέρα ναυμαχία ἐγένετο, καὶ πλεῖστα πλοῖα ἐβύθισεν· ὀλίγοι δὲ μετὰ τῶν 15
 πλοίων περισωθέντες καὶ ἐν τῆ τῆς Κοίλης περισωθέντες ἀκτῆ νυκτὸς ἐπελθούσης διέφυγον. Θεοφάνης δὲ μετὰ νί-
 κης ὑποστρέψας λαμπροῦς ἐντίμως ὑπέδεχθη καὶ παρακοιμώ-
 μενος ἐτιμήθη.

123 C Ἐπεὶ ὁ ῥηθεὶς Ἰωάννης ὁ μάλιστα ἄριστος ἐγένετο τὰ 20
 πολεμικά, ἐπλάτνεν ὄρους, πλείστας τε πόλεις ἐπόρθησεν
 τῶν Ἀγαρηῶν, διὰ τὸ περιφανὲς τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀρετῆς

2. post διεπράξαντο adde ex Anonymo: πρὸ τοῦ τὸ Ῥωμαϊκὸν σιράτευμα κατελθεῖν Comb

hendens, cunctos ceu malorum plurimorum auctores internecone delevit. Stenum enim ita dictum igne vastaverunt, et quos cepere captivos, partim crucibus partim palis affixerunt; alios etiam in metam constitutos sagittis confoderunt. quotquot autem sacerdotalis ordinis deprehendere, manibus retro vinctis ferreos clavos per medium caput immiserunt, sanctasque aedes plurimas igne consumendas tradiderunt. ingruente porro hieme et annona deficiente domos repetere consiliabantur: regiae tamen classi discessum occultare studebant. Septembri autem mense, indictionis decimae quintae, in Thraciae partes transfretari aggressi praefatum Theophanem habuerunt obvium: vigilantissimum enim eius animum latere non poterant. confestim igitur conflictus in mari secundus habitus, quo navigia plurima submersa sunt: pauci vero cum navibus ad Coeles littora servati incolumes nocte ingruente fugerunt. Theophanes autem victoria clarus revertens cum honore susceptus et accubitoris dignitate decoratus est.

Ut vero praefatus Ioannes magister bellicis rebus praestans habebatur, imperii dilatabat fines, urbesque Agarenorum plurimas deva-

* * * * δομειστικός δὲ ἀντικαθίσταται ὁ πατριῖος Πανθή-
ριος, συγγενῆς τοῦ βασιλέως ὦν Ῥωμανοῦ.

Ἰνδικτιῶνι πρώτῃ Ἀπριλλίῳ μηνί ἐπῆλθον πάλιν οἱ
Τοῦρκοι μετὰ πλείστης δυνάμεως. ὁ δὲ πατριῖος Θεοφάνης
5 ὁ παρακοιμώμενος ἐξελθὼν σπονδὰς εἰρηνικὰς ἐποίησεν μετ'
αὐτῶν, χρόνους πέντε τὴν εἰρήνην διαφυλαχθῆναι.

Δευτέρῃ Ἰνδικτιῶνι ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς Πασχάλιον
πρωτοσπαθάριον καὶ στρατηγὸν Λαγοβάρδων πρὸς τὸν ὄγγα
Φραγγίας Οὐγωνα ἐξαπέστειλεν, τὴν τοῦ αὐτοῦ θυγατέρα ἐπι-
10 ζητῶν εἰς νύμφην Ῥωμανῷ τῷ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Κωνσταν-
τίνου νιῷ· ἦν καὶ ἀναλαβὼν ὁ εἰρημένος Πασχάλιος μετὰ
πλούτου πολλοῦ ἐν τῇ πόλει ἀνήγαγεν. γέγονε δὲ ὁ γάμος
Σεπτεμβριῷ μηνί· ἦτις καὶ ἐτελεύτησεν ζήσασα ἔτη μετὰ
τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς πέντε.

Ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς αὐτοκρατορίας Κωνσταντίνου τοῦ
αὐτῆς πενθεροῦ, ἀνέμου βιαιῶν σφόδρα καταπνεύσαντος, Σε-
15 κεμβριῷ μηνί, οἱ λεγόμενοι ἐν τῷ ἵππικῷ δῆμοι κατέπεσον, οἱ
ἀπ' ἐναντίας τοῦ βασιλικῆς θρόνου ἐτύγγανον, καὶ συνέτρι-
ψαν τὰ ὑποκάτωθεν μάρμαρα καὶ στηθεὰ λεγόμενα. χρόνου
20 δὲ περικυκλωμένου τῷ αὐτῷ μηνί τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν τοῦ P. 508
παλατίου κατήγαγον.

Τῆς δὲ πόλεως Ἐδέσης, ἐν ἧ τὸ τίμιον τοῦ Χριστοῦ ἐκ-
μαγεῖον ἀπέκειτο, παρὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πολιορκουμένης στρα-
τεύματος καὶ εἰς ἀνάγκην μεγίστην προϋσταμένης, ἀπέστει-

stabat. propter tantī viri gloriam * * *. substitutus est domesticus
patricius Pantherius, Romani imperatoris affinis.

Indictionis primae Aprili mense rursum irruerunt Turci cum
magnis viribus: patricius autem Theophanes accubitor egressus pacis
foedera in annos quinque servanda cum eis composuit.

Indictione secunda Paschalium protospatharium et Longobardiae
ducem ad Franciae regem Hugonem, filiam eius Romano Constantini
eius generi filio uxorem petiturum, Romanus imperator misit, quam
multis una cum opibus secum assumptam praefatus Paschalius in ur-
bem adduxit. Septembri deinde mense nuptiae celebratae sunt. haec
cum viro annis quinque socialis vitae decursis mortua est.

Temporibus imperii Constantini, eius soceri, vento validissimo
perflante demi in circo opposita regii throni regione erecti decide-
runt, subiectaque marmora columnasque pectoralia dictas contrive-
runt. anni autem vertente circulo, hoc ipso mense, Romanum impe-
ratorem e palatio eduxerunt.

Urbe autem Edessa, in qua venerandum Christi sudarium repo-
situm, a Romano exercitu obsessa et in ultimam angustiam deducta,

λαν οἱ ταύτης οἰκήτορες πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν δια-
 πρεσβεύμενοι τὴν πολιορκίαν λυθῆναι, τὸ δὲ τοῦ Χριστοῦ
 ἅγιον ἐκμαγεῖον παρέχειν ἐπαγγελλόμενοι. ὑπὲρ τοιαύτης δὲ
 χάριτος δεσμίους ἤτήσαντο τῶν ἐμφανῶν ἀντιλαβεῖν, χρυσο-
 βούλλιον τε λαβεῖν ὥστε μηκέτι τὴν τοιῶν χώραν παρὰ τοῦ 5
 Ῥωμαίων στρατοῦ ληΐζεσθαι· ὃ δὴ καὶ γέγονεν. τοῦ δὲ
 Β ἁγίου ἐκμαγεῖου ἀποσταλέντος καὶ ἤδη τῇ Κωνσταντινουπόλει
 πλησιάζοντος, Θεοφάνης ὁ πατριίκιος καὶ παρακοιμώμενος ἐν τῷ
 ποταμῷ Σάγαρ ἐξελθὼν ὑπήντησεν αὐτῷ μετὰ λαμπρᾶς τιμῆς
 τε καὶ ὑμνωδίας, καὶ τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ Αὐγούστου μηνὸς 10
 σὺν αὐτῷ ἐν τῇ πόλει εἰσῆλθεν, τοῦ βασιλέως ἐν Βλαχέρναις
 ὄντος κάκεῖ αὐτὸ προσκυνήσαντος. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξῆλθεν
 ἐν τῇ Χρυσῇ πόρτῃ· οἱ δὲ τοῦ βασιλέως δύο υἱοὶ Στέφα-
 νος καὶ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Κωνσταντῖνος
 σὺν τῷ πατριάρχῃ Θεοφυλάκῳ, καὶ μετὰ τῆς δεούσης τοῦτο 15
 ἀναλαβόντες τιμῆς, τῆς συγκλήτου πάσης προπορευομένης καὶ
 φωταγωγίας μεγίστης προαγούσης, μέχρι τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας
 τοῦ Θεοῦ σοφίας πεζὸν διεκόμισαν, καὶ προσκυνηθὲν ἐκεῖσε
 C ἐν τῷ παλατίῳ ἀνήγαγον.

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις Ἀρμένιον τι τέρας τῇ 20
 πόλει ἐπεφοιτήκει, παῖδες συμφρεῖς ἄρρενες ἐκ μιᾶς προελ-
 θόντες γαστροῦς, ἄρτιοι μὲν πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος,
 ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος τῆς γαστροῦς καὶ μέχρι τὸν ὑπογα-

ad Romanum imperatorem obsidionem solvi missis legatis eius incolae precati sunt, sacrum Christi sudarium simul exhibituros polliciti. huic gratiae compensandae nobiles ex suis captivos recipere, foedusque aurea bulla firmatum, ne regionem eorum Romanus exercitus devastaret, petierunt; quod et praestitum est. sacro vero sudario ita misso iamque Cpoli vicino, ad fluvium Sagarim cum magnifico apparatu et cantibus, Theophanes patricius et accubitor obviam processit, et Augusti mensis die decimo quinto, imperatore ad Blachernas veniente et ibidem adorante, in urbem intulit. sequenti luce progressus est ad portam Auream: Stephanus autem et Constantinus, duo imperatoris filii, unaque Constantius eius gener cum Theophylacto patriarcha, universo praecedente senatu, debito honore susceptum sacrum pignus, praevia cereorum multitudinem, ad sanctae dei sapientiae templum pedes detulerunt, exhibitoque cultu adoratum in palatium induxerunt.

Temporibus istis portentum quoddam ex Armenia in urbem in-
 vectum, pueri duo masculi uno ventre progressi et ad invicem com-
 plantati, a ventriculi ore ad pubem usque sibi adhaerentes, versis-

σιέρα συμπεφυκότες καὶ ἀλλήλους ὑπάρχοντες ἀντιπρόσωποι· οἱ ἐπὶ πλεῖστον τῇ πόλει ἐνδιατρίψαντες, καὶ ὑπὸ πάντων ὡς ἐξαισίον τι τέρας ὀρώμενοι, τῆς πόλεως ὡς πονηρὸς τις οἰωνὸς ἐξηλάθησαν. ἐπὶ δὲ τῆς μονοκρατορίας βασιλείας 5 Κωνσταντίνου πάλιν εἰσῆλθουσιν. ἐπεὶ δὲ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐπέθνηκεν, ἰατροὶ τινες ἔμπειροι τὸ συγκεκολλημένον μέρος D διέτεμον εὐφυῶς, ἐλπίδι τοῦ τὸν ἕτερον ζῆσεσθαι· ὃς τρεῖς ἡμέρας ἐπιβιούς ἐτελεύτησεν.

Καὶ ἐν πᾶσι μὲν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, μόνάχοις πίστιν 10 ἐκέκμητο ὁ βασιλεὺς, διαφερόντως δὲ ἐτίμα καὶ ὑπερέσβεβεν Σέργιον τὸν ἐν μονασταῖς διαλάμποντα, ὃς ἀδελφὸς μὲν τοῦ μαγίστρου ἐπεφύκει Κοσμᾶ, ἀνεψιὸς δὲ τοῦ πατριάρχου Φωτίου ἐτύγχανεν· ὃν πλεόν τῆς σαρκικῆς εὐγενείας ἢ κατὰ ψυχὴν ἐτίμα εὐγένεια. τοῦτον δὲ τὸν ἀοίδιμον ἀδιαλείπτως 15 μεθ' ἑαυτοῦ εἶχεν ὁ βασιλεὺς, κανίνα ὄντως καὶ σταθμὴν τὸν αὐτοῦ βίον αἰεὶ ἠυθμιζόντι· ὃς πολλὰ παρήγει τῷ βασιλεῖ τῶν παιδῶν ἐπιμελεῖσθαι καὶ μὴ ἀπαιδεύτους ἔαν εἰς πονηρίαν ἐγκλίνοντας, μὴ ποτε καὶ αὐτὸς πάθοι τὸ τοῦ Ἡλεί. ἐπεὶ δὲ τοῦ παλατίου τοῦτον οἱ παῖδες πατήγαγον καὶ ἐν τῇ 20 Πρώτῃ νῆσῳ ἐξώρισαν, πάλιν τοῦτον εἶχε τῶν συμφορῶν πα- P. 509 ραμύθιον καὶ τῶν θλίψεων ἀκεσώδυνον φάσμακον. ἧ συνῆν τότε καὶ Πολύευκτος μὲναχὸς εὐλαβεστάτος, καὶ αὐτὸς τὰ

que inter se vultibus visebantur; qui cum diu in urbe morati fuissent, velut infaustum portentum et infestum omen habiti, urbe eiectioni sunt. Constantino vero solo imperante rursus ingressi sunt. ut autem eorum alter mortuus est, medici quidam peritissimi cohaerescentem partem, alteram incolumem vivamque servaturos se praestolati, solerter exciderunt; puellus iste diebus tribus superstes mortuus est.

Et in omnibus quidem, ut enarratum supra, monachis fidem habebat imperator: privatim vero prae omnibus Sergium monasticis moribus praestantem colebat et venerabatur. hic magistri Cosmae frater, nepos vero Photii patriarchae fuerat; quem animae nobilitas quam carnis ingenuitas reddebat illustriorem. istum itaque reverendum iugem comitem secum ducebat imperator quasi veram regulam et amussim ipsius vitam dirigentem. hic plurimum hortabatur imperatorem, filiorum curam ageret, neque illos in malum absque disciplina prouere sineret, ne quando, quae Heli, pateretur. ut vero a filiis e palatio deiectionis est et in Protem insulam relegatus, hunc rursus habuit calamitatum solatium et angustiae remedium lenitivum; eidemque tunc temporis Polyuctus monachus piissimus aderat, crebris eum hortamentis, ut decebat, consolaturus.

εἰκότα παραμυθούμενος · ὃς τοῦ πατριάρχου Θεοφυλάκτου τελευτήσαντος πατριάρχης ὑπὸ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου προχειρίζεται.

Ἐπεὶ δὲ πολλοῖς τρόποις ὁ θεὸς βούλεται σώζειν τὸν ἄνθρωπον, συνεχώρησεν καὶ τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν συμφορᾷ 5 ἀδοκίμῳ περιπεσεῖν, ἵνα δι' αὐτῆς σωφρονισθεῖς καὶ τῶν οἰκείων ἐν αἰσθήσει παραπτωμάτων γενόμενος σωτηρίας ἀξιοθῆ. συνεχώρει γὰρ ἐπαναστῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Στέφανον, ὡσπερ ποτὲ Ἀβεσσαλώμ ἐπανεστῆ Δαυὶδ τῷ οἰκείῳ πατρὶ. συμβούλοις οὖν οὗτος πρὸς τοῦτο χρησάμενος τῷ τε ἀπὸ μο- 10 ναχῶν Μαριανῷ καὶ Βασιλείῳ τῷ Πετεινῷ καὶ Μανουῆλ τῷ Κουρτίκῃ, συνειδότεων αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων βασιλέων, τοῦτον τοῦ παλατίου κακῶς κατήγαγεν καὶ ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ ἐξορίσας ἀπέκειρεν μοναχόν.

Ἀυτοκρατορία Κωνσταντίνου.

15

C Ὑπελείφθη οὖν αὐτοκράτωρ Κωνσταντίνος ὁ τούτου γαρ- βρός, ὃς παραντίκα Βάρδαν τὸν τοῦ Φωκῆ τῆ τοῦ μαγίστρου ἀξία τιμήσας, ὃς χρόνῳ πολλῷ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις ἀνδραγαθίαν πολλάκις ἐπιδειξάμενος, δομέστικον τῶν σχολῶν προχειρίζεται. εἶτα τὸν Βασίλειον, ᾧ ἐπὶ κλην Πετεινόν, πατριίκιον 20 καὶ μέγαν ἐταιριάρχην, τὸν δὲ τοῦ γένους τῶν Ἀργύρων Μαριανὸν τὰ μοναχικὰ ἀποδύσας πατριίκιον καὶ κόμητα τοῦ

hic, patriarcha Theophylacto e vivis sublato, a Constantino imperatore patriarcha promotus est.

Ut vero deus miris modis hominem servare consuevit, imperatorem Romanum in calamitatem non expectatam incidere permisit, ut per eam eruditus et de propriis delictis admonitus salutem consequi dignus inveniretur. toleravit enim filium eius Stephanum, velut quondam Abessalon in David proprium patrem rebellis fuit, ita in eum insurgere. Constantinus quippe Mariano exmonacho et Basilio Petino et Manuele Curtice propositi consciis, necnon aliis imperatoribus facinus promoventibus usus, patrem e palatio improbe deturbavit et ad Proten insulam relegatum monachum detonderi iussit.

SUPREMUM CONSTANTINI IMPERIUM.

Imperator itaque Romani gener Constantinus relictus est. hic statim Bardam Phocae filium magistri dignitate ornavit, qui cum multo tempore bellicae virtutis in praeliis specimina frequentius exhibuisset, scholarum domesticus institutus est. Basilius etiam cognomento Petinus patricius et magnus hetaeriarcha proventus est. imperator etiam Marianum, Argyrorum sanguine ortum, monastico habitu exutum

σταύλου πεποίηκεν, ὡσαύτως καὶ Μανουὴλ τὸν ἐπιλεγόμενον
 Κουρτίκην πατρίκιον καὶ δρουγγάριον τῆς βίγλας· οὓς τινὰς
 τρεῖς μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἢ τοῦ Θεοῦ δικαία κρίσις, ὡς εἰς
 5 χριστὸν κυρίου παροινήσαντας καὶ χεῖρας ἐπιβαλόντας, τῆς D
 βασιλείας ὀρεγομένους μετῆλθεν· ἐπὶ καθοσιώσει γὰρ κατα-
 ληφθέντες ἐκάτερος αὐτῶν οὐκίσιτω θανάτῳ τὸ ζῆν ἀπέρη-
 ξεν. τὰ δὲ περὶ αὐτῶν πλατύτερόν τε καὶ ἐπέξεργαστικώτε-
 ρον ἐν τῇ προειρημένῃ ἐπέξηγήσει ἐκθήσομαι. μετὰ δὲ τεσ- 125
 σαράκοντα ἡμέρας, τῇ εἰκάδι ἐβδόμῃ τοῦ Ἰανουαρίου μηνός,
 10 ὑποπιεύσας Κωνσταντῖνος τὸν τε βασιλέα Στέφανον καὶ Κων-
 σταντῖνον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μὴ ποτε κατ' αὐτοῦ τὰ ὅμοια
 διαπράξονται, καὶ λογισάμενος ὅπερ ἦν εἰκός, ὅτι εἰ τοῦ
 ἰδίου πατρὸς οὐκ ἐφείσαντο, πῶς αὐτοῦ φείσονται; ἐστιάσας
 αὐτοὺς ἤδη ἐν τῇ τρυπέζῃ καθεζομένους, ἔτι τῆς βρώσεως
 15 οὔσης ἐν τῇ στόματι αὐτῶν, ἀνήρπασαν τούτους οἱ τε λεγό-
 μενοι Τορνίκοι καὶ ὁ πατρίκιος Μαριανὸς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ P. 510
 πρὸς τοῦτο ἐντρεπισμένοι, καὶ τοῦ παλατίου κατήγαγον, καὶ
 ἐν ταῖς πλησιαζούσαις νήσοις αὐτοὺς περιώρισαν καὶ κληρι-
 κοὺς ἀπέκειραν. μετ' ὀλίγον οὖν αἰτησάμενοι οὗτοι τὸν ἴδιον
 20 πατέρα θεάσασθαι ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ παρεγένοντο, καὶ τοῦ-
 τον ἐν τῷ μοναχικῷ σχήματι θεασάμενοι πένθει κατεσχέθη-
 σαν ἀφορήτῳ· οἷς ἐπιδακρύσας ὁ πατὴρ ἔφη “υἱοὺς ἐγέννη-
 σα καὶ ὑψωσα· αὐτοὶ δὲ με ἠθέτησαν.” εἶθ' οὕτως ἐξωρί-

creavit patricium et stabuli comitem. Manuelem insuper, Curticem
 dictum, patricium et excubiarum drungarium promovit; quos quidem
 tres interiecto brevi spatio iustum dei iudicium, velut eos qui in
 Christum domini peccassent et in eum manus iniecissent violentas,
 imperii cupiditate motos incessit: maiestatis quippe laesae rei depre-
 hensi, singuli misera morte vitam abruperunt. prolixiorē autem et
 elaboratam magis de illis narrationem opere praedicto institutam. post
 dies vero quadraginta, Ianuarii mensis septimo supra vicesimum, Ste-
 phanum et Constantinum eius fratrem, ne quandoque paria in se
 attentarent suspicatus, et simile vero reputans, ut qui proprio non
 pepercissent patri, minus ipsi condonarent, recumbentes secum ad men-
 sam, escis adhuc in eorum ora positis, comprehendi iussit: abripue-
 runt porro quidam Tornacii dicti, et patricius Marianus, et qui ad hoc
 parati fuerant reliqui, palatioque eduxerunt, et clericali tonsura mul-
 tatos in proximas insulas deportaverunt exules. haud diu post videndi
 patris desiderio moti ad Proten insulam profecti sunt; eumque mo-
 nastico habitu vestitum conspicati in luctum proruperunt immensum:
 quibus pater collacrimatus ait “filios genui et exaltavi: ipsi autem
 spreverunt me.” atque ita relegati sunt, Stephanus quidem in Proe-

σθησαν, ὁ μὲν Στέφανος εἰς Προικόνησον, ἀπὸ δὲ Προικονή-
 σου εἰς Ῥόδον, ἀπὸ δὲ Ῥόδου εἰς Μιτυλήνην, ὁ δὲ Κωνσταν-
 τίνος εἰς Τένεδον, ἐκεῖθεν εἰς Σαμοθράκην, ἐν ἧ καὶ ἀνταρ-
 Βοσίαν μελετήσας κατὰ τῶν αὐτὸν φυλασσόντων ἐσφάγη. Μιχαὴλ
 δὲ τὸν τοῦ Χριστοφόρου βασιλέως υἱόν, τὰ βασιλικά πέδιλα 5
 ἀφελόμενος, κληρικὸν πεποίηκεν. ὄντος δὲ τοῦ βασιλέως Ῥω-
 μανοῦ ἐν τῇ νήσῳ ὁ πατριάρχης Θεοφύλακτος καὶ Θεοφάνης ὁ
 πατριίκιος καὶ παρακοιμώμενος βουλήν ἐβουλεύσαντο ὥστε πά-
 λιν τοῦτον ἐν τῷ παλατίῳ ἀγαγεῖν· ἦν καὶ αὐτῷ ἀνακοινω-
 σάμενοι καὶ παραπείσαντες τοῦτον ἐκαιροσκοποῦν πότε τὸ πέ- 10
 ρας τῇ τοιαύτῃ βουλῇ ἐπιθήσουσιν. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς βουλῆς
 ἐφωρούθησαν καὶ κατεμηνύθη Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ, τοὺς συν-
 εργούς ταύτης ἡμύνητο· τὸν μὲν Θεοφάνην πατριίκιον ἐξώ-
 ρισεν, τὸν δὲ πρωτοσπαθάριον Γεώργιον καὶ πινκέρην καὶ
 C Θωμᾶν πριμικήριον δείρας καὶ κουρεύσας καὶ μέσον τῆς πό- 15
 λεως θριαμβεύσας, οὕτως ὑπεροριά παρέπεμψεν. Δεκεμβρίῳ
 δὲ μηνί, εἴ ἰνδικτιῶνος, ἐπιβουλήν τινες κατὰ τοῦ βασιλέως
 Κωνσταντίνου ἐμελέτησαν, βουλόμενοι τὸν βασιλέα Στέφανον
 ἐν τῷ παλατίῳ ἐκ τῆς νήσου ἀγαγεῖν. ταύτης οὖν μηνυθεί-
 σης Κωνσταντίνῳ διὰ Μιχαὴλ τοῦ Διαβολίνου λεγομένου 20
 τοὺς ἐπιβούλους δαρυμῷ ἀφορήτῳ ὑπέβαλεν· τοὺς μὲν τὰς
 ῥίνας καὶ τὰ ὦτα ἀπέτεμεν, καὶ ὄνοις ἐγκαθίσας διὰ μέσης
 τῆς πόλεως ἐθριάμβευσεν. πέμπτῃ δὲ καὶ δεκάτῃ Ἰουλίου

conesum, et a Proeconeso Rhodum, e Rhodo denique in Mitylenem;
 Constantinus autem in Tenedum, et inde in Samothraciam, in qua
 tumultum et seditionem adversus custodes machinatus ab eis truci-
 datus est. Michael autem, Christophori imperatoris filium, detractis
 imperialibus calceis clericum esse iussit. ceterum Romano imperatore
 in praedicta insula morante, Theophylactus patriarcha et Theophanes
 patricius et accubitor inierunt consilium ut eum rursus in palatium
 eveherent. re ipsi communicata et persuasa, tempus explorabant
 commodum, quo consilio finem imponerent. eo tamen detecto et ad
 Constantinum imperatorem delato, consortes eius poenis debitis ultus
 est. Theophanem patricium misit in exilium, protospatharium vero
 Georgium et pincernam et Thomam primicerium verberibus multatos
 et detonsos perque mediam urbem tractos exules deportari. Decembri
 vero mense, indictione sexta, adversus Constantinum imperatorem stru-
 ctis insidiis Stephanum imperatorem ex insula erutum in palatium in-
 ducere moliti sunt. insidiis Constantino manifestatis per Michaellem
 nomine Diabolinum, auctores intolerandis subiecit verberibus; et hos
 quidem praecisis naribus, alios auribus multatos asinisque impositos
 per mediam urbem traduxit. ceterum Iulii mensis die decimo quinato,

μηνός, ἕκτης Ἰνδικτιῶνος, Ῥωμανός ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ νήσῳ D
 προτελευτᾷ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει διακομισθὲν ἐν 126
 τῇ αὐτοῦ ἀπειτέθη μονῆ.

5 ἐτελειώθη ἡ τῶν νέων βασιλέων χρονογραφία, πληρωθεῖσα παρὰ
 Λέοντος γραμματικοῦ, μηνὶ Ἰουλίῳ ὀγδόῃ, ἑορτῇ τοῦ ἁγίου με-
 γάλου μάρτυρος Προκοπίου, ἔτους ςφκβ', Ἰνδικτιῶνι ἑνδεκάτῃ.

indictione sexta, Romanus imperator in memorata insula praemoritur;
 corpusque eius in urbem elatum, eo quod condiderat monasterio de-
 positum est.

Recentiorum imperatorum Chronographia finem accepit a Leone
 grammatico, absoluta mensis Iulii die octavo, praeclari marty-
 ris S. Procopii festo, anno a mundi conditu 6521, indictione
 undecima.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΟΥ

*ΤΑ ΚΑΤΑ ΛΕΟΝΤΑ ΥΙΟΝ ΒΑΡΔΑ
ΤΟΥ ΑΡΜΕΝΙΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΑ.*

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

ΣΤΥΓΓΡΑΦΗ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΟΥ

ΤΑ ΚΑΤΑ ΛΕΟΝΤΑ ΥΙΟΝ ΒΑΡΔΑ

ΤΟΥ ΑΡΜΕΝΙΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΑ.

HISTORIA DE LEONE

BARDAE ARMENII FILIO.

Και λοιπὸν Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας 1
αὐτοῦ ἔστειπε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεοφύλακτον εἰς τὰς ἐορτὰς , 2
προελθούσης καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Προκοπίας μετὰ δόξης
πολλῆς καὶ παρασταθείσης ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ
5 ἰδούσης τὸ στέψιμον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ ποιησάσης χαρὰν
μεγάλην καὶ διανεμιάσης χρήματα πολλά. αὕτη γὰρ ἦν δια-
τιθοῦσα πάντα τὰ τῆς βασιλείας· ὁ γὰρ ἀνὴρ πρῶτος ἦν, ὡς
εἶρηται. ἐποίησαν δὲ καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς, διασκορπίσαντες
τὰ χρήματα ἅπερ ὁ Νικηφόρος δι' ἐμμελείας ἐσώρευσεν, εἰς
10 τὰς ἐκκλησίας εἰς τὰ μοναστήρια καὶ εἰς τοὺς ἀσκητὰς ἐν ταῖς
ἐρήμοις τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν ἀποστέλλοντες καὶ εἰς τὰ πτωχεῖα

Michael imperator anno imperii primo coronavit filium suum Theophylactum in festis , procedente magno cum apparatu et gloria Procopia eius uxore, et stante coram altari, et filii coronationem spectante, ingentique gaudio pecuniarum erogatione cunctos recreante: ipsa quippe publicam imperii rem administrabat: vir enim eius, ut dicunt, erat animi simplicis et mansueti. eleemosynas vero dispartiere plurimas, elargientes ecclesiis et monasteriis pecunias quas Nicephorus cura non modica coacervaverat, monachorum spectatissimis, ptochodochiis, hospitiis pauperum et peregrinorum, captivis, viduis,

καὶ εἰς τοὺς ξενῶνας καὶ εἰς τοὺς αἰχμαλώτους καὶ εἰς τὰς
 χήρας καὶ εἰς τοὺς ὄρφανούς καὶ εἰς τοὺς ἀπὸ οὐσίας πε-
 σόντας, καὶ πάντας χαροποιήσαντες ὑπὸ πάντων ἐδοξάζοντο.
 καὶ οἱ δῆμοι ἐμέλισαν ποιήματα καθ' ἕκαστον ἦχον πρὸς εὐ-
 φημίαν αὐτῶν πᾶσαν ἡδονὴν κολακείας παρέχοντα. καὶ λοι- 5
 πὸν πάντας ἀνεκαλέσατο εἰς οὗσπερ Νικηφόρος ἐχθροδῶς
 διέκειτο, καὶ ἐξέβαλε τοῦ παλατίου τῆς Θεοδότης τοὺς ἀδελ-
 φούς ὄντας πατρικίους καὶ Λέοντι τὸν ἐπιλεγόμενον τοῦ
 Σκληροῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν στρατηγὸν εἰς Πελοπόννησον.
 καὶ Λέοντα υἱὸν Βάρδα τοῦ Ἀρμενίου πταίσαντα τὸν Νικη- 10
 φόρον τὸν δαρέντα καὶ κουρευθέντα ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐξορι-
 σθέντα οὗτοι ἀνεκαλέσαντο, καὶ ἐποίησαν αὐτὸν πατρικίον καὶ
 στρατηγὸν τῶν ἀνατολικῶν· ὃς καὶ ἐτυράννησεν αὐτοὺς πο-
 νηρὸς ὢν, ὡς ὕστερον λέξομεν· λοιπὸν οὖν τούτων γενομέ-
 νων ἐπαρθέντες οἱ Βούλγαροι ἐπὶ τῇ νίκῃ τῇ κατὰ τοῦ Νι- 15
 κηφόρου ἐβούλοντο ἀπελθεῖν πρὸς πόλεμον. ταῦτα γινούς Μι-
 χαὴλ βουλὴν ποιησάμενος συνήγαγε πάντα τὰ θέματα, στρα-
 P. 429 τεύσας καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀντὶ τῶν ἀπολειφθέντων ἐν τῷ
 πολέμῳ, καὶ τοὺς φυλάσσοντας τὰς κλεισοῦρας τῆς Συρίας
 συναθροίσας, Ἀνκάονας καὶ Κίλικας καὶ Ἰσαύρους καὶ Κυπ- 20
 παδόκας καὶ Γαλάτας, καὶ πάντας παραλαβὼν ἐξῆλθεν δευ-
 τέρῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ἰνδικτιῶνος ε'. καὶ τῆς πό-

orphanis et facultate sua privatis suppeditantes quae cuique erant necessaria; omnesque laetitia aequae ac beneficiis cumulantes ipsi ab omnibus gloria et honore reddebantur illustres. tribus etiam factionesque populi cuiuslibet toni poemata adulationis et voluptatis non expertia in honorem eorum certatim decantarunt. omnes etiam in quos Nicephorus infenso fuerat animo quosque e palatio eiecerat, et Theodotae fratres qui erant patricii, et Leonem Scleri cognominatum, quem Peloponnesiaci tractus ducem instituit, et Leonem filium Bardae Armeni, qui laesae maiestatis reus plagis impositis a Nicephoro tensus in monachum et in exilium eiectus fuerat, quem ipsi denum revocarunt et patriciatus honore decoratum orientalis exercitus crearent ducem; qui tamen, ut exponemus inferius, homo nequam et improbus tyrannidem in eos exercuit. his ita gestis, victoria de Nicephoro parta Bulgari in superbiam elati bellum renovare consilia-bantur. quod subodoratus Michael inuito consilio legiones omnes coegit, novisque militaribus copiis deletarum prius in bello vice conscriptis clusurarum etiam per Syriam custodibus convocatis, Lycaones Cilices Isauros Cappadoces Galatas et alios omnes secum educens, anno imperii sui secundo, indictione sexta, urbe profectus est. effusa simul universa civitate, et Procopia Augusta coniuge sequente, vene-

λεως συνακολουθούσης αὐτῷ, καὶ Προκοπίας τῆς Ἀυγουστῆς τῆς αὐτοῦ γυναικός, ἐξῆλθεν ἕως τὰκιδούκτου, ποιούντες μα- 3
 5 ονμάδας καὶ δίδόντες χαρίσματα τοὺς ἄρχοντας τοῦ στρατοῦ, παρακαλοῦσης αὐτοὺς τῆς Προκοπίας καὶ περὶ Μιχαὴλ τοῦ
 ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν. κάκειθεν πάλιν αὐτὴ B
 ὑπέστρεψεν ἐν τῇ πόλει. καὶ λοιπὸν ἀπάραντες ἐκεῖθεν ὁ τε
 βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐγγυτόμησαν ἕως τῶν κλεισουρῶν.
 καὶ δὴ οἱ Βούλγαροι παρετάξαντο ἀπενάντι αὐτῶν, καὶ θιω-
 10 ροῦντες τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ οὐκ ἐτόλμησαν ἐπιχειρῆσαι, ἀλλ'
 ἴσταντο παρατεταγμένοι. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ λαὸς τοῦ βασι-
 λέως ἴσταντο καὶ αὐτοὶ παρατεταγμένοι ἕως ἡμερῶν ἰέ, μὴ
 15 οἷ τε ἀνθρώποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἦλθον εἰς ἀδυναμίαν πολ-
 λήν, προσδοκῶντες ὅτι οἱ Βούλγαροι εἶχον βαλεῖν χεῖρα, καὶ
 πάλιν οἱ Βούλγαροι ὁμοίως· καὶ ἦν ἰδεῖν αὐτοὺς ἐν ἀμη-
 χανίᾳ πολλῇ. καὶ δὴ ὁ Ἀπλάκης ἦν ἐπὶ τὸ ἐν μέρος τῆς C
 ἄκρας, ἔχων τοὺς Μακεδόνας καὶ τοὺς Θρακησιανούς, καὶ
 20 δηλοῖ τὸν βασιλέα “ἕως πότε στήκομεν καὶ ἀπολλύμεθα; ἐγὼ
 πρῶτος βάλλω χεῖρα ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτοὶ
 μετὰ προθυμίας ἐπεισέλθατε. καὶ ἔχομεν νικῆσαι· πλείους
 γὰρ αὐτῶν ἐσμέν δεκαπλασίων.” ὡς καὶ ἦν. καὶ ἀρξάμενος

23. δεκαπλασίω?

runt usque ad aquae ductum, velut festum solemne celebrantes, ex-
 ercitusque principes gratis et muneribus cumulantes, eos adhortante
 Procopia imperatorem Michaelē studiose custodire eumque in bello
 protegere et pro Christianis decertare; et inde reversa est in urbem.
 ceterum inde solventes imperator et omnis populus appropinquarunt
 usque ad limitem et angustiarum arces. Bulgari etiam stabant ordi-
 natim ex adverso eorum, visaque exercitus multitudine non sunt ausi
 eos aggredi, sed stabant instructa acie: similiter et copiae imperatoris
 stabant ordinatae per quindecim dies, non ausae invicem manus con-
 serere. demum aerumnis confecti, aestatis tempore caloribus immodicis
 diu noctuque expositi homines pariter et iumenta, extremam pene in
 perniciem redacti, Romani in Bulgaros impressionem facturos et Bulgari
 vicissim Romanos in se irrupturos sperabant: quare attonitos et animi
 anxios ex utraque parte cernere licebat. Aplaces igitur ad extremam
 exercitus alam Macedones et Thracianos sub se habens significat
 imperatori “quousque tandem stamus inertes et perniciem quaerimus?
 ego primus in nomine domini manus consero. vos audacter adeste,
 et nostra erit victoria: decuplo quippe plures numeramur.” et vere

τοῦ πολέμου συνεχύθησαν ἐπ' αὐτὸν οἱ Βούλγαροι, καὶ οἱ
 Θράκης ἤρξαντο κόπτειν αὐτούς. καὶ λοιπὸν τῆς μάχης ἀρ-
 ξαμένης οὐκ ἦλθον εἰς βοήθειαν οἱ λοιποὶ λαοί, ἀλλὰ δειλιά-
 σαντες ἔδωκαν εἰς τροπὴν, πρῶτον τὸ θέμα τῶν ἀνατολικῶν.
 καὶ καταλειφθέντες μόνοι οἱ τοῦ Ἀπλακίου, καὶ μὴ ἰσχύον. 5
 4τες ἀντιστῆναι, ἤρξαντο κόπτεσθαι καὶ αὐτοί. καὶ λοιπὸν
 ἰδόντες πάντα τὰ θέματα ἔφυγον, παρ' ὀλίγον καταλιμπάνου-
 τες καὶ τὸν βασιλέα, οἱ τὸ πρὶν καυχώμενοι ὑπὲρ τοῦ βασι-
 λέως καὶ τῶν Χριστιανῶν ἀγωνίζεσθαι. ἔλεγοι γὰρ ὅτι ἐν
 τῇ Βουλγαρίᾳ εἰσελθόντες ἐν τόποις δυσβάτοις ἐκυριεύσαν 10
 ἡμᾶς, ἔξωθεν δὲ ἐπὶ κάμπου νικῆσαι αὐτούς ἔχομεν. καὶ
 πάντα ἐψεύσαντο. μήπω γὰρ ἀρξάμενοι πολεμεῖν ἔφυγον.
 καὶ λοιπὸν ἐπλήγη ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ ὃ τε Ἀπλάκης καὶ
 πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. οἱ δὲ λοιποὶ ἰδόντες ὅτι οὐκ
 ἔχουσιν ποθεῖν βοήθειαν, ἔφυγον καὶ αὐτοί. ἦν δὲ ὁ τόπος 15
 P. 430 κοιλὸς ἐν ᾧ συνέβαλον τὴν μάχην, καὶ τὰ θέματα ἴσταντο
 πρὸς τὸ ὑψηλότερον μέρος. καὶ τραπέντων αὐτῶν ἐλογίζοντο
 5 ὅτι οὐκ ἔφυγον ἀλλ' ὀπισθοπόδησαν καὶ τροποῦνται αὐτούς.
 καὶ εὐθέως οὐ κατεδίωξαν αὐτούς. καὶ μετὰ μικρὸν ἀνακύ-
 ψαντες ὀλίγον θεωροῦσιν ὅτι δρόμῳ πολλῷ φεύγοντες ἀπέ-20
 κρυψαν, καὶ λίσαντες τοὺς χαλινοὺς τῶν ἵππων κατεδίωκον
 ὀπίσω αὐτῶν. αὐτοὶ δὲ φεύγοντες ἀλλήλους συνεπάουσι, καὶ

15. πόδι P i. e. editio Parsisiensis

16. ἐν ᾧ] ἐνθα cod

sic erat. eo igitur pugnam delibante Bulgarorum effusi sunt in eum
 ordines, coeperuntque Thraces eos caedere. pugna postmodum exar-
 descende reliquae subsidio non accessere turmae, sed prae timore in
 fugam versaе sunt, et omnium prima Orientalium legio; solique de-
 relicti qui erant cum Aplace, nec hostilem impetum ferre validi,
 parte plurima deleti sunt. porro videntes reliquas legiones suum de-
 seruisse ordinem, imperatore neglecto, unus post alium sensim in
 fugam delapsi sunt, qui modice prius pro eo et Christianis decertare
 vitamque exponere gloriabantur. "nobis" inquitabant "Bulgarum in-
 gressis per aspera et invia loca hostes evaserunt superiores. in plani-
 tiem vero educendis certa stat victoria." eos tamen vana spes fefellit:
 vix enim inito praelio terga verterunt. idcirco caesus Aplaces in certamine,
 et ex eius acie plures desiderati. ceteri nullum auxilium ad-
 esse contemplati, pari fuga salutem quaesierunt. erat quidem depres-
 sus et concavus locus, quo praelium commissum est a Bulgaris, le-
 gionesque Romanae stabant ad eminentiorem collem, iisque in fugam
 actis cogitabant alii non fugisse, sed retrorsum accessuros et hostes
 fugaturos; quare non confestim hostes insecuti sunt. modico post
 vero suspicientes, vident eos praepeti cursu fugientes occultare se;

ὁ ἔμπροσθεν φεύγων τὸν ὀπίσω οὐ κατενόει· ἀκούων γὰρ τὸν κρότον τῶν ποδῶν τῶν ἵππων ἔλεγεν ὅτι ὑπὸ τῶν πολεμίων καταδιώκεται, καὶ ἕως οὗ ὁ ἵππος πεσὼν ἀπέθανεν, οὐκ εὐμενίδη ἕκαστος τοῦ φεύγειν. λοιπὸν δὲ καὶ οἱ πλεῖοι
 5 πεζῆ ἔφυγον, τῶν ἵππων ἕκ τῆς παραταγῆς ἀδυνάτων ὄντων. Β
 λιμαγγοηθέντες δέ, καὶ τοῦ δίψους καέντων, ὀλίγον ἀπερχόμενοι ἐπιπτον καὶ ἀπέθνησκον· πάντες γὰρ τὰ ἄρματα καὶ τὰ λωρῖκια ἔρριψαν εἰς τὴν ὁδόν. ἄλλοι δὲ καταφθανόμενοι εἰσῆλθον εἰς κάστρα τινα, ὕστερον δὲ παρακαθίσαντος τοῦ
 10 Βουλγάρου καὶ παραλαβόντος πάντας. λοιπὸν οὖν οἱ πολέμοι ὀπισθεν ἐσύναγον τὰ ἄρματα τῶν φευγόντων. καὶ δὴ ἕως τῆς πόλεως οὐκ ἔστησαν φεύγοντες. καὶ φθάσας ὁ βασιλεὺς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἠσφάλισεν, ἵνα μὴ ὁ λαὸς χαλασθεὶς ποιῆσῃ κακόν. οἱ δὲ Βούλγαροι ἕως ὀλίγου τόπου
 15 καταδιώξαντες τὸ λοιπὸν μετὰ ἀνέσεως ἤρχοντο· ἦσαν γὰρ καὶ αὐτοὶ κεκοπιακότες ἀπὸ τῆς παρατάξεως καὶ οἱ ἵπποι αὐ- C
 τῶν, συνάγοντές τε τὰ ὄπλα, ὡς εἴρηται, καὶ τὰ κάστρα παρακαθήμενοι ἐνθα προσέφυγον οἱ διωκόμενοι. καὶ ὁ βασιλεὺς εἰσελθὼν μετὰ λύπης καὶ κλανθμοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὸν
 20 πατριάρχη, καὶ συνεισῆλθον ὃ τε μάλιστα καὶ ὁ μέγας δομέστικος καὶ οἱ λοιποὶ πατριῖκοι, καὶ κλαίων ὁ βασιλεὺς ἔλεγεν ὅτι πάντως διὰ τὰς ἁμαρτίας μου τοῦτο ἔπαθον οἱ Χρι-

A. οὐκ ἔν μονῆν ἴδη Combefis

quare solutis equorum habenis retro sectabantur. Romani fugientes invicem se proterebant, ita ut qui praecedebat fugiens, retro positum non attenderet: audito quippe pedum equorum pulsu dicebat "en ut ab hostibus fugatur;" et donec decidens in terram equus moreretur, a fugae cursu vix ullus sibi temperabat. exinde plures pedibus salutem quaerebant, equis nimirum ex longa statione in acie viribus defectis. fame autem et siti consumpti plures, cum modicum processissent, in terram lapsi animam efflabant. nullus fuit qui arma loricisque per viam non proiceret. alii oppida quaedam occupantes, a Bulgariis postmodum obsessi captique in servitutem abducti sunt. hostes porro retro fugientium arma non impigri collegere: nostri vero donec ad urbem appellerent, fuga semper usi sunt. ad urbem quoque perveniens imperator ingressus est, et portas civitatis oclusit, ne susus exercitus aliquod malum moliretur. Bulgari per spatium aliquod fugientes insectati, captata deinceps opportunitate progrediebantur. erant enim pariter longa statione fatigati, et equi debiles, armisque, ut dictum est, collectis onerati; et oppida, in quae profugerant nostri, obsidebant. imperator demum cum maerore fletuque civitatem ingressus patriarcham adiit. comitabantur magister et

6στιανοί, καὶ ὅτι οὐκ εὐδοκίμει ὁ θεὸς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ πενθεροῦ μου, οὐδὲ εἰς τὴν γενεάν αὐτοῦ, ἐπεὶ πλείους ἤμεθα ἡμεῖς τῶν πολεμίων, καὶ προθυμίαν οὐδεὶς ἔσχευ, ἀλλὰ πάντες ἔφυγον. καὶ τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν λοιπῶν παραμυθουμένων αὐτῷ, καὶ βουλευομένων τί ἂν ποιήσωσιν, καὶ 5
 D ἐκδεχομένων ἵνα σωρευθῶσιν πάντα τὰ θέματα καὶ δώσῃ ὁ βασιλεὺς διαταγὴν, τὸ θέμα τῶν ἀνατολικῶν πρῶτοι φυγόντες τοῦ πολέμου ἐποίησαν βουλὴν πονηράν, ἔχοντες στρατηγὸν υἱὸν Βάρδα τοῦ Ἀρμενίου, καὶ μουλτεύσαντες ἔξευφήμησαν τὸν αὐτὸν Λέοντα εἰς βασιλέα, καὶ μηδενὸς ἀνδιστα- 10
 μένου ἀνοίξαντες τὰς πόρτας εἰσῆγαγον αὐτὸν παμπληθεὶ εἰς τὴν πόλιν. ἀκούσας δὲ ταῦτα Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς προσέφυγεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ λαβὼν λόγον ἀπεκείρατο γενόμενος μοναχός.

P. 431 *Περὶ τῆς βασιλείας Λέοντος υἱοῦ Βάρδα τοῦ Ἀρμενίου.*

Λέων οὖν εἰσῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ παραλαβὼν 15
 πάντα, ποιήσας προέλευσιν εἰσῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀνελθὼν εἰς τὸν ἄμβωνα ἐστέφθη ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ την-
 καῦτα πατριάρχου ὄντος, μηνὶ Ἰουνίῳ, δεκάτῃ, ἰνδικτιῶνι 7
 ἑβδόμῃ, πρότερον ποιήσας ἰδιόχειρον μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ

magnus domesticus et patricii reliqui. imperator lugens aiebat "omni-
 no peccatis meis exigentibus hoc passi sunt Christiani. imperium
 soceri mei invisum habet deus, eiusque sobolem aversatur: cum plu-
 res enim hostibus numero essemus, nulli nostrum adfuit animus, ve-
 rum singuli turpi fuga dilapsi sunt." patriarcha reliquisque eum con-
 solantibus, et quid agendum consulentibus, donec legiones omnes con-
 venirent, ut mandatum daret imperator, praestolabantur. interim
 Orientalium, qui primi fugerunt e bello, legio, cui Bardae Armeni
 filius praefectus erat, tumultuabatur; et Leonem ipsum imperatorem
 faustis vocibus prosequabatur. tum nullo se opponente, reseratis por-
 tis in urbem conferta multitudo induxerunt. audiens autem haec
 Michael imperator profugus in ecclesiam, fide accepta, monachus factus
 comam deposuit.

DE LEONIS FILII BARDAE ARMENI IMPERIO.

Leo itaque palatium ingressus est; et assumptis imperii insigni-
 bus celebri processu facto ecclesiam adiit, et consensu ambone a
 Nicephoro tunc temporis patriarcha coronatus est mensis Junii die
 decimo, indictione septima, chirographo prius a se et comitibus ex-

μηδέποτε κατὰ τῆς ἐκκλησίας γενέσθαι ἢ παρασαλεῦσαι τῶν
καλῶς εἰς αὐτὴν ὀρισθέντων ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων ἱερῶν B
δογματίων, ὅπερ οὐκ ἐφύλαξεν ψεύστης ὢν, καὶ καθάπερ ὁ
λόγος ὑπογράφει τὸν χαμαιλέοντα ἐναλλάττειν τὰς μορφάς,
5 οὕτως καὶ αὐτὸς ποτὲ μὲν ὡς χρηστολόγος καὶ ἄριστος φαι-
ρόμενος, ποτὲ καὶ τοῦναντίον, ὅπερ καὶ δικαίως ἐπωνομάσθη
Χαμαιλέων ὑπὸ ἁγίου ἀνδρός. ἐκβαλὼν οὖν Λέων, καθὼς
προεῖρηται, τὸν Μιχαὴλ ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τυραννικῶς
παρέλαβεν αὐτὸς τὴν βασιλείαν, καὶ κουρεῖους Προχοπίαν
10 τὴν Ἀγρούσταν, γυναῖκα τοῦ Μιχαὴλ, τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐξεν-
νούχισεν κουρεῖους αὐτά, καὶ ἐκούρευσεν αὐτοὺς εἰς τὰ νη-
σία, ἐπύρας δὲ πάντα ὅσα εἶχον, μὴ εἰσας αὐτοῖς μήτε τὰ C
ἴδια μήτε τὰ τῶν γονέων αὐτῶν, ὥστε ὑστερεῖσθαι αὐτοὺς
καὶ τῶν ἀναγκαίων. αὐτοὶ δὲ ἠὲ χαρίστου ἐν πᾶσι τὸν
15 θεόν. ἦν δὲ ὁ Μιχαὴλ τέλειος μὲν τὴν ἡλικίαν, αὐτὸ τὸ ἄν-
θος ἄγων τῆς νεότητος, στρογγυλοπρόσωπος, σιτόχροος, μαῦ-
ραν ἔχων τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπιάγουρον, καὶ τὸ γένειον εὐπρε- B
πῶς διακεκείμενον, ἐν τῇ ὄψει αὐτοῦ, μαῦρον καὶ αὐτό, πρῶος
δὲ πᾶνυ καὶ ἀγαθός, εἰ καὶ τις ἄλλος. οὗτος θλίψεις πολλὰς
20 ὑπέστη διὰ τὴν ὠμότητα τοῦ ἀσεβοῦς Λέοντος· καθ' ἡμέραν
τὸν θάνατον ἐκδεχόμενος, καὶ μετ' ὀδύνης καθ' ἡμέραν τὸν
ἄρτον αὐτοῦ ἐσθίων, ὁ κύριος ἀβλαβῆ ἐφύλαξεν παραδόξως

1. τῶν] τι τῶν?

11. ἐξώρισεν?

hibito, nihil adversus ecclesiam innovari aut a sanctis patribus circa
sacra dogmata quondam bene definita nihil immutari toleraturum;
quod nullatenus praestitit, mendax videlicet, et ut vulgo fertur cha-
maeleontem varios induere colores, ita et ipse sermone semper varius,
nonnunquam probis praeditus moribus et bonus apparens, quandoque
contrariis infectus; ex quo merito chamaeleon a sancto viro cogno-
minatus est. eiectione igitur, ut praemissum est, Michaelis, Leo tyran-
nice sumpsit imperium, et tonsa Procopia Augusta, Michaelis con-
iuge, filios eius pariter per insulas detonsos virilibus orbavit. vix
quoquam etiam relicto propriorum, aut eorum quae a parentibus ac-
ceperant, adeo ut necessaria quoque eis deficerent, cuncta abstulit:
ipsi vero deo in omnibus gratias referebant. erat porro Michael aetatis
perfectae vi, ipso inventutis flore conspicuus, vultu rotundo,
colore frumentum referente, nigro capite et virili barba decenter com-
posita, eaque ad vultus speciem nigra. mansuetus porro et urbanus,
si quis alius, exstitit. hic calamitates multas impii Leonis crude-
litate sibi inflictas, etiam morte propediem expectata, sustulit; quo-
tidianumque panem cum animi maerore comedens mortem praestola-
batur a domino. nihilo secius praeter opinionem custoditus est, ne

Δὲκ τῆς κακουργίας αὐτοῦ. καὶ λοιπὸν ἦλθον οἱ Βούλγαροι
 μηδενὸς αὐτοῖς ὑπαντῶντος ἢ κωλύοντος ἕως τῆς πόρτης, καὶ
 ποιήσας ὁ Κροῦμμος θυσίαν κατὰ τὸ ἔθος αὐτοῦ ἔξωθεν τῆς
 Χρυσῆς πόρτης ἔθυσεν ἀνθρώπους καὶ κτήνη πολλά. καὶ εἰς
 τὸν αἰγιαλὸν τῆς θαλάσσης βρέξας τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ πε- 5
 ρικλυσάμενος, καὶ θανάσιος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ εὐφημισθεὶς
 ὑπ' αὐτῶν, διῆλθεν μέσον τῶν παλλακίδων αὐτοῦ, προσκνη-
 θεὶς ὑπ' αὐτῶν καὶ δοξασθεὶς, καὶ ταῦτα θεωρούντων ἐκ τῶν
 τειχῶν πάντων, καὶ μηδενὸς τολμῶντος κωλύσει αὐτὸν ἢ
 ἀπολλῶσαι βέλος καὶ αὐτοῦ. καὶ ποιήσας πάντα τὰ ἐπιθυ- 10
 μήματα αὐτοῦ καὶ ὑπερ ἔβουλειο, περιεκύκλωσεν τὴν πόλιν,
 καὶ ἔβαλεν χάρακα ἐν αὐτῇ, καὶ ποιήσας ἡμέρας τινὰς καὶ
 P. 432 πραιδεύσας τὰ ἔξωθεν τῆς πόλεως, ἤρξατο ζητεῖν πάντα χρυ-
 σίου καὶ ἱματισμῶν πολὺν ἀριθμὸν, καὶ κοράσια ἐπιλεκτα
 ποσότητα τινά. καὶ δὴ ποιήσας ὁ Λέων βουλήν μετὰ τῶν 15
 ἀρχόντων, ἐδήλωσεν τὸν Κροῦμμον ὅτι ἐλθὲ ἕως τοῦ αἰγιαλοῦ
 μετὰ ὀλίγων τινῶν μὴ ἐπιφερομένων ὄπλα, καὶ ἡμεῖς ἔξερχό-
 μεθα διὰ τῆς θαλάσσης ἄοπλοι μετὰ γελανδίου, καὶ συλλα-
 λοῦμεν· καὶ ὑπερ ἠτήσω πάντα ποιοῦμεν. καὶ ταῦτα δη-
 λώσαντες, διὰ τῆς νυκτὸς ἔξαγαγόντες τινὰς ἐνωπλισμένους 20
 ἕως ὀνομάτων τριῶν, καὶ κατέκρυσαν αὐτοὺς ἐν δωματίοις
 τισὶν τῶν Γάλλης ἔξωθεν τῆς πόρτης τῶν Βλαχερονῶν, δώ-
 σαντες αὐτοῖς σύσσημον ὅτι διαλεγόμενων ἡμῶν μετὰ τοῦ

Leonis nequitia laederetur. venerunt itaque Bulgari, nullo ipsis oc-
 currente vel aditum prohibente, usque ad civitatis portam; et Crum-
 mus sacra pro more faciens ad Chrysen portam homines et animalia
 plurima mactavit, et ad maris littus tinctis aqua pedibus lotus est
 totus, populoque aqua resperso faustis acclamationibus ab eo cumu-
 latus; medioque pellicum agmine pertransito ab eis laudem et hono-
 rem excepit, spectantibus ex muris civibus cunctis, nulloque prohi-
 bere vel telum in eum mittere auso. his pro libito peractis, et quae
 decreverat gestis, urbem obsidione ciuxit et undequaque circumvalla-
 vit, diesque plurimos moratus et urbis loca vicina depraedatus, auri
 pensum annum vestimentorumque numerum non contemnendum et
 electarum virginum gregem non modicum expetiit. quare consilio
 cum proceribus habito Crumo significavit Leo "cum paucis quibus-
 dam arma non ferentibus ad maris usque littus procede; nosque pa-
 riter navicula sine armis mari prodibimus, habitoque colloquio, quae
 expetiisti, cuncta praestabimus." his ita significatis, nonnullis ad
 trium numerum armatis noctuque eductis, ad Blachernas in domun-
 culis Gallae occultaverunt se signumque dedere: "nobis cum Crumo

Κρούμον σημειόν τι ἔχομεν ποιῆσαι, ὅπερ θρασάμενοι ἐξέλ-
 θαιτε καὶ ἀποκτείναιτε αὐτόν. καὶ τῇ ἐπαύριον ὄντων τῶν
 Βουλγάρων ἐπὶ τὸ μέρος τῶν ἀγίων Ἀναργύρων ἔξωθεν τῆς
 πόλεως, κατῆλθεν ὁ Κροῦμος ἐπὶ τὴν θάλασσαν κατὰ τὴν
 5 συνταγὴν μετὰ ἄλλων τριῶν, τὸν λογοθέτην αὐτοῦ καὶ Κων-
 σταντίνον τὸν λεγόμενον τοῦ Πατζικοῦ, φυγόντος εἰς Βουλ-
 γαρίαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἔχοντα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὄντα
 ἐξ ἀδελφῆς τοῦ Κρούμου. οὗτοι τέσσαρες ἐξελθόντες τοῦ
 λαοῦ αὐτῶν ἄοπλοι κατῆλθον ἕως τῆς θαλάσσης κατὰ τὴν
 10 συνταγὴν μετὰ ἄλλων τριῶν, μὴ γινώσκοντες δὲ τὸ ἔνδρον
 αὐτῶν. λοιπὸν δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθον μετὰ χελαν-
 δίου, βουλόμενοι συλλαλῆσαι μετὰ τοῦ Κρούμου, καὶ λαβόν-
 C τες λόγον ἐξῆλθον τοῦ καραβίου. καὶ ἀποκαβαλλικεύσας ὁ
 Κροῦμος ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ τὸν ἵππον αὐτοῦ
 15 ἐκράτει ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου στρωμένον χαλινωμένον. καὶ
 διαλεγομένων αὐτῶν ἐποίησεν ὁ εἷς τῶν ἐκ τῆς πόλεως τὸ
 σημεῖον, ὃς ἦν ὁ Ἐξαβούλης, τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν ἀποσκε-
 πάσας. ὃν ἰδὼν ὁ Κροῦμος καὶ σκανδαλισθεὶς ἀνεπήδησεν,
 καὶ ἔχων ἔτοιμον τὸν ἵππον, σηκώσαντες αὐτόν οἱ μετ' αὐ-
 20 τοῦ, ἐκαβαλλίκευσεν. καὶ ἀνέκραζεν ὁ λαὸς ἀπὸ τῶν τειχῶν
 “σταυρὸς ἐνίκησεν.” καὶ αὐτὸς ἤρξατο φεύγειν. καὶ ἐξελ-
 θόντες οἱ ἐνωπλισμένοι ἐκ τῶν δωματίων κατεδίωξαν ὀπίσω
 τοῦ Κρούμου, καὶ ἀπολύσαντες αὐτῶν τὰ βέλη [ὡς] φήθη-
 D σαν ὅτι ἐπλήγωσαν αὐτόν. αὐτὸς δὲ μονώτατος ἔφυγεν εἰς

colloquentibus signum aliquod edemus, quod conspicati foras erum-
 pite et eum interficite.” postero die Bulgaris ad sanctorum mercede
 non conductorum aedem stantibus extra civitatis portam, ex condicto,
 Crumus versus mare profectus est cum tribus aliis, logotheta videlicet
 eius et Constantino Patzici, qui ante plures annos in Bulgariam
 fugerat, filio, alium filium praesentem ex Crumi sorore habente.
 quattuor isti reliquo exercitu discedentes et inermes cum aliis tribus
 iuxta condictum ad mare devenerunt, insidias sibi paratas ignoran-
 tes. egressi sunt pariter ex urbe linte vecti, qui cum Crumo collo-
 quium habituri erant; et accepta fide e navi prodierunt. Crumus
 equo descendens in terram desedit, eius equo sella frenisque instru-
 cto Constantini filii manu detento. ipsis inter se disserentibus non-
 nemo signum ex urbe dedit: fuit is Exabules, qui manu caput aper-
 uit. animadvertit Crumus, et animo percussus exiliit, et in equum
 iam paratum a sociis evehit equitare coepit: mox populus e moeni-
 bus in clamorem erupit “crux vicit.” ipso fugam arripiente, armati
 viri ex domunculis egressi retro insecuti sunt, et emissis telis vulnera

τὸν λαὸν αὐτοῦ. οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς ἐπιύσθησαν ὑπὸ τῶν ὄντων ἐν τῷ χελανδίῳ. καὶ ὁ μὲν λογοθέτης παραυτὰ ἐσφάγη, Κωνσταντῖνος δὲ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ζῶντες ἐπιύσθησαν. λοιπὸν οὖν τούτων γενομένων θυμωθεὶς ὁ Κροῦμος ἐκέλευσεν ἐπαύριον ἐμπυρῖσαι καὶ καταστρέψαι πάντα τόπον, καὶ 5 ἀρξάμενοι ἐμπυρῖζειν κατέκαυσαν πάσας τὰς ἐκκλησίας τὰς ἀντίπεραν τῆς πόλεως μεγάλας οὔσας, ἃς ἀνεκαίνισεν Εἰρήνη καὶ Νικηφόρος καὶ Μιχαήλ. ὁμοίως καὶ τὰ μοναστήρια καὶ τὰ παλάτια καὶ τοὺς οἴκους καὶ τὰ προάστεια. καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα ἐνεπύρισαν τὰ ἐκεῖσε παλάτια καὶ τοὺς 10 δύο κοιτῶνας, καὶ τοὺς κίονας κατέκλασαν, καὶ τοὺς μολύβδους ἐπῆραν καὶ τὰ ζωδία τοῦ ἵπποδρομίου, καὶ πῦσαν τὴν αἰχμαλωσίαν κατέσφραξαν, καὶ ὁμοίως καὶ τὰ κτήνη. καὶ διελθόντες πᾶσαν τὴν παραθαλασσίαν τοῦ Στενοῦ καὶ τὴν ἄνω, πάντα τὰ ἐμπόρια κατέκαυσαν, καὶ ἄραντες σκῦλα πολλὰ 15 ὄχοντο. καὶ πιάσαντες τὸ δεξιὸν μέρος τῆς πόλεως πρὸς ἀνατολάς, κατέκαυσαν τὸ ἔξωθεν τῆς Χρυσῆς πόρτης ἕως τοῦ Ῥηγίου· καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν Ἀθύρα κατέστρεψαν τὸ ἐκεῖσε 9 κίστρον καὶ τὴν γέφυραν, παράξενον οὔσαν καὶ πάνυ ὀχρωτάτην. καὶ ἐλθόντες εἰς Σηλυβρίαν κατέστρεψαν τὸ αὐτόθι κά- 20 στρον ἕως τοῦ ἐδάφους, καὶ τὰς ἐκκλησίας καὶ τοὺς οἴκους Β κατέκαυσαν. καὶ μετὰ τοῦτο τὸ Λαόνιν κίστρον ὑπάρχον κατέστρεψαν. καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν Ἡρακλείας, μὴ δυνάμενοι εἰς αὐτὴν εἰσελθεῖν, ἐνεπύρισαν πάντα τὰ οἰκήματα

inferre meditabantur. is omnino solus in exercitum se recepit, alii tres qui in navicula remanserant detenti sunt. logotheta confestim occisus est, Constantinus autem et eius filius vivi servati. his ita gestis, iratus Crumus incendi subvertique locum omnem postero die iussit. positoque incendio cunctas ecclesias trans civitatis portum praeclaras quasvis, et ab Irene Nicephoro et Michaelē reparatas, nec non monasteria palatia domos suburbana combusserunt. ad S. Mamantem pariter progressi, palatiis ibidem constitutis geminisque cubiculis subiecerunt ignem, columnas confregerunt, et plumbum repositum rapuerunt, animantiumque statuas in circo positas tulerunt secum, captivos omnes dederunt neci, nec iumentis ipsis et animalibus pepercere. hinc portus, cui Steni nomen, littore tractuque superiore peragrato navalia succenderunt, sublatisque secum spoliis pluribus discesserunt. tum occupata dextera civitatis parte, ad Orientem ignem a porta Chryse ad Regium usque miserunt. Athyra deinde profecti castrum ibi erectum demoliti sunt, et praeclarum illum pontem quamvis firmissimum deiecerunt. Selybriam postmodum profecti ad solum usque castrum ibidem constructum deturbarunt, nec non ecclesias

τὰ ὄντα εἰς τὸν λιμένα καὶ τὰ πέριξ τῆς αὐτῆς πόλεως. καὶ μετὰ τοῦτο ἐλθόντες εἰς Ῥαιδεστον κατέστρεψαν καὶ τοῦτο τὸ κάστρον, ἐμπυρίσαντες πάντα τὰ ἐν αὐτῇ οἰκήματα καὶ τὰς ἐκκλησίας, κατασφάζαντες αὐτόθι λαὸν πολὺν. καὶ μηδὲν ἰσχύσαντες εἰς αὐτό, τὰ ἔξω πάντα ἐμπυρίσαντες καὶ καταστρέψαντες, ἀνῆλθον εἰς τὸν Ἄπρον, κάστρον ὃν καὶ αὐτό· καὶ καταστρέψαντες καὶ τοῦτο καὶ ἐμπυρίσαντες, καὶ ἕτερον C πλεῖστα κάστρα, κατῆλθον ἐκεῖθεν δι' ἡμερῶν δέκα, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰ ὄρη τοῦ Γάνου, καὶ εὐρόντες ἐκεῖ λαὸν πολὺν κρυπτόμενον καὶ σχεδὸν πάντα τὰ κτήνη τῆς Θράκης κατέσφαξαν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰ κτήνη ὄντα εἰς πλήθη αἰχμαλωτεύσαντες ἀπέστειλαν εἰς Βουλγαρίαν, καὶ γυναικόπαιδα πολλά. καὶ λοιπὸν ἀπῆλθον καὶ εἰς τὸ Ἐξάμιλιν, καὶ κατῆλθον ἕως Ἄβυδον, καὶ ἀνέκαμψαν ἐπὶ τὸ Εὐρίον καὶ τὴν ἄνω, καὶ πάντα τὰ κάστρα κατέστρεψαν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ἕως τῆς Ἀδριανουπόλεως. καὶ εὐρόντες τὴν Ἀδριανουπόλιν κρατουμένην παρεκάθισαν· καὶ ποιήσαντες ἡμέρας πολλὰς καὶ μηδὲν ἰσχύσαντες ἀπὸ τοῦ παρακαθισμοῦ, στήσαντες μαγγανικά ἐπολέμουν τὸ κάστρον. καὶ δὴ στενωθέντες, μὴ ἔχοντες D βοήθειάν ποθεν καὶ ἀποθνήσκοντες τοῦ λιμοῦ, παρέδωκαν ἑαυτούς. καὶ λαβόντες οἱ Βούλγαροι τὴν αἰχμαλωσίαν πᾶσαν εἰς πλήθος οὖσαν ἀναρίθμητον, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, μειώκισαν αὐτούς εἰς Βουλγαρίαν ἐκεῖθεν τοῦ Ἰστρου

domosque succenderunt. post haec castrum Daonium destruxerunt; et Heracleam profecti, cum non possent occupare, domos cunctas ad littus positas aedificiaque urbi vicina flammis vastaverunt. his perpetratis Raedestum venerunt, et castrum istud demoliti confertam plebem interneccione deleverunt; cumque in civitatem non invalescerent, sparso ubivis incendio intulerunt vastitatem. inde Aprum versus, quod etiam castrum est, direxerunt iter, eoque verso et incenso, ut aliis pluribus castris, dierum decem itinere diverterunt inde ad Gani montes, in quibus delitescentem plebeculam plurimam repredientes et animalia Thraciae ferme cuncta, homines et iumenta innumera ingulaverunt; partem vero reliquam cum mulierum puerorumque multitudine in Bulgariam deportaverunt captivam. inde transierunt ad Examilium et Abydum usque; rursumque ad Eurium regressi et superiorem regionem, cunctas urbes a minima ad maximam Adrianopolim usque destruxerunt. Adrianopolim porro munitam repredientes obsederunt; quam cum expugnare non possent, protractis obsidionis diebus machinas instruxerunt et castrum oppugnaverunt. cives malis coartati, ope destituti et fame pereuntes hostibus fecere deditiōnem. Bulgari captivis ad numerum immensum abductis, ablata

ποταμοῦ. καὶ τοίτων γενομένων ὁ Λέων τῆς πόλεως οὐκ ἐξῆλθεν, ἀλλ' ἐκράτει τῆς βασιλείας τυραννικῶς. καὶ λοιπὸν φθασάντων τῶν ἑορτῶν ἔστειψεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ μικρὸν ὄντα, καὶ ἐπονομαζόμενον Συμβάτην ἐψεύσατο λέγων ὅτι Κωνσταντίνος καλεῖται. καὶ σωρεύσας τὸν περισωθέντα λαὸν ἐκ τῶν 5 διαφόρων πόλεων ἐρύγευσεν αὐτούς, ποιήσας αὐτούς εὐφημῆσαι Λέοντα καὶ Κωνσταντῖνον, μιμούμενος τοὺς πρῶην

P. 434 βασιλεύσαντας Λέοντα καὶ Κωνσταντῖνον τοὺς Ἰσαύρους, ὧν καὶ τὴν αἴρεσιν ἀνενεώσατο, βουλόμενος ζῆσαι ἔτη πολλά, ὡς καὶ αὐτοί, καὶ γενέσθαι περίφημον· οὗ τινὸς τὴν βουλήν 10 θεὸς κατήσχυεν, κόψας τοὺς χρόνους αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ δὴ λοιπὸν γεγονότος εὐδίου τοῦ ἀέρος τῷ χειμῶνι, καὶ τῶν ποταμῶν μὴ ἐχόντων ὕδωρ πολὺ, ἐξῆλθον οἱ Βούλγαροι χιλιάδες τριάκοντα ὀλοσίδηροι, καὶ ἐλθόντες ἕως Ἀρκαδιουπόλεως, καὶ περάσαντες τὴν Ῥηγῖναν (ποταμὸς δὲ 15 οὕτως ἐστὶ λεγόμενος) εὔρον λαὸν πολὺν, καὶ ἡχμαλώτευσαν Βαυτούς. καὶ πρὸ τοῦ περᾶσαι αὐτούς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐγένετο ὑετὸς πολὺς ἡμέρας ὀκτώ, καὶ ὄγκωθεις ὁ ποταμὸς ἐγένετο ὡς θάλασσα. καὶ μὴ δυνάμενοι ἀντιπερᾶσαι οἱ Βούλγαροι ἔμειναν ἡμέρας δεκαπέντε κατέχοντες τὴν αἰχμαλω- 20 σίαν. καὶ μηνύσαντες τὸν Λέοντα τοῦ βοηθῆσαι, οὐ προσέσχεν, οὐδὲ τῆς πόλεως ἐξῆλθεν, οὐδὲ ἄλλους τινὰς ἀπέστειλεν πρὸς βοήθειαν. καὶ λοιπὸν γενομένης εὐδίας καὶ τοῦ

10. περίφημος?

quoque eorum supellectile, in Bulgariam trans Istrum flumen deportaverunt. haec dum geruntur, urbe non egressus est Leo, sed imperium tyrannice tenebat. celebratis autem festis filium adhuc pusillum, Symbatem nomine, Constantinum vocari mentitus, stemmate redimivit; residuique populi multitudine ex variis urbibus congregata collegit exercitum, stipendioque dato Leonem et Constantinum faustis acclamationibus prosequi iussit, imperatores sceptrā pridem consecutos, Leonem et Constantinum Isauros imitatus, quorum haeresim renovavit, sibi que multos annos eorum instar, et ut laude conspicuus foret, comprecatus; cuius deus, imminutis eius filiique annis, consilium confudit. ceterum aëris serenitate hiemem totam occupante, subsidentibusque fluminum aquis, Bulgari armis a capite ad pedes tecti ad hominum triginta milia eruperunt, et Arcadiopolim usque Regina pertransito (hic fluvius est ita dictus) pervenerunt, populumque omnem copiosum sane fecerunt captivum. prius vero quam captivos traicerent, dies octo decidit immensus imber, quo fluvius intumescens maris instar exundavit. Bulgari ne transfretarent impediti, custodita semper captivitate, dies quindecim ad ripas steterunt. Leo nuntio ab eis accepto, ut opem ferret, non advertit, neque urbe egres-

ποταμοῦ ἐλαττωθέντος, αὐτοὺς τοὺς αἰχμαλώτους παρεσκεύασαν κόψαι ξυληγὸν καὶ ποιῆσαι γέφυραν, καὶ οὕτως ἐπέρασσαν μετὰ τῆς αἰχμαλωσίας, ὄντων ὁμοῦ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων χιλιάδες πενήκοντα. λαβόντες καὶ πάντα τὰ 5 ὑπάρχοντα αὐτῶν Ἀρμενιάτικα στραγλομαλωτάρια καὶ νακο- C τύπητα ἀνώτερα καὶ ἱματισμὸν πολὺν καὶ χαλκώματα ἐφόρτωσαν πάντα εἰς τὰς ἀμάξας, καὶ λαβόντες πάσας τὰς ἀγέλας αὐτῶν βόας καὶ πρόβητα εἰσηλθον εἰς Βουλγαρίαν. καὶ ὁ ἀδίκως βασιλεύσας κατὰ παραχώρησιν θεοῦ οὔτε αὐτὸς ἐξήλ- 10 θεν τῆς πόλεως πρὸς βοήθειαν τῆς αἰχμαλωσίας οὔτε ἄλλους ἀπέστειλεν. λοιπὸν οὖν μετὰ ταῦτα ἀγγεγέλη αὐτὸν λεγόντων ὅτι ὁ Κροῦμος ἐστράτευσεν λαὸν πολὺν συναθροίσας, καὶ τοὺς Ἀβάρις καὶ πάσας τὰς Σκλαβινίας. πρὸς δὲ τούτοις παρασκευάζει διαφόρων ἐλεπόλεων ὄργανά τε καὶ μηχανή- 15 ματα, καὶ μαγγανικὰ παμμεγέστατα, τριβόλους τε καὶ τετρα- βόλους, καὶ χελώνας καὶ ὑψηλοὺς κλίμακας, σφαιρας τε καὶ D μοχλοὺς καὶ ὄρνυάς, κριοὺς τε καὶ βελοστάσεις, πυρόβολά τε καὶ λιθόβολα καὶ σκορπίδια εἰς τὸ βαλέσθαι βέλη, καὶ σφενδόνας, πάντα μηχανήματα κατὰ τῶν ἐπάλλξεων τοῦ ἐλεῖν τὴν 20 πόλιν ἐπὶ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς πόλεως κατὰ τοῦ τείχους τῶν Βλαχερονῶν. ταῦτα πάντα βούλεται προσαγαγεῖν τὰ μηχανήματα ἔνθα καὶ ἐτοξεύθη, σταυλιζῶν βόας χιλιάδας πρὸς τὸ

2. ξυλῆν?

sus est, nec alios quosvis in auxilium summisit. interim redeunte aëris tranquillitate et fluvio decrescente, Bulgari silvas caedere pontemque struere captivos compulerunt; atque ita cum captivis omnibus, virorum simul mulierum et puerorum milibus quinquaginta, transierunt. illi captivorum facultates omnes ad stragulas usque Armenias grandesque tapetes acu pictos, generis omnis vestimenta, instrumentaque ad usum aerea curribus imposita, boumque et ovium greges abductos transvexerunt; et hoc pacto Bulgariam ingressi sunt, principe, inique ad imperium dei permissu promoti, pedem non effe- rente, neque ad captivorum opem alios egredi permittente. his peractis rumor ad eum delatus in haec verba "Crumus ingentem exercitum coëgit, Abaresque et ex Slaviniis cunctis copias collegit; prae- parat insuper iumenta machinasque cunctas expugnandis urbibus idoneas, arte facta grandia, tribulos, tetrabulos, testitudines, scalas excelsas, globos, vectes, funes, arietes, balistas, ignea iacula, petrarias, scorpiones, tela iaculatoria, fundas, uno verbo machinas omnes invadendis turribus et civitatibus capiendis, ut ad occiduam vobis partem Blachernarumque murum urbem aggrediatur. tormenta isthaec cuncta ad urbis partem, qua telum in eum missum est, applicare meditatur.

βαστάζει πάντα τὰ προλεχθέντα ὄργανα τεθέντα ἐπὶ ἁμαξῶν,
 ἃς προσέταξεν σιδηρενδέτας χιλιάδας πέντε. ταῦτα ἀκούσας
 Λέων, πέμψας τε κατασκόπους καὶ μαθῶν τὴν ἀλήθειαν, συν-
 P. 435 αθροίσας λαὸν πολὺν καὶ τεχνίτας ἤρξατο κτίζειν ἕτερον τετ-
 10 χος ἔξωθεν τείχους τῶν Βλαχερνῶν, κόψας καὶ τὴν σοῦδαν 5
 πλατεῖαν. καὶ ἀρξάμενος κτίζειν, μήπω τελέσας, ἵνα δείξῃ ὁ
 θεὸς ὁ συσκεδάζων βουλὰς ἐθνῶν, ἀθειῶν καὶ λογισμοὺς
 λαῶν καὶ ἀθειῶν βουλὰς ἀρχόντων, ὅτι οὐκ ἐν τῇ μηχανίᾳ
 καὶ τῇ ἰσχυρίᾳ αὐτῶν δύνανται οἱ ἄνθρωποι τι ποιῆσαι, οὐπω
 ἕαρος καταλαβόντος, ὡς φασὶν τινες διασωθέντες τῆς αἰχμα- 10
 λωσίας ἀπὸ Βουλγαρίας, περὶ τῇ μεγάλῃ πέμπτη τοῦ πά-
 σχα, ὁ Πρωτοβουλγαρίας, ὁ Κροῦμος ὁ περιφρημος, ὁ τὴν
 πόλιν ἐλεῖν βουλευόμενος, τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο ἀορότως
 Βσφαγμισθεὶς, ὃς καὶ ἐξήγαγεν αἱμάτων ὀχετοὺς διὰ τε τοῦ
 στόματος καὶ τῶν ὀνῶν καὶ τῶν ὠτων αὐτοῦ. καὶ οὕτως 15
 ἀνέρορθηεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν κακοῖς. ἐπαρθεὶς τοίνυν τῶν
 φρονημάτων ὁ Λέων, ὡς ὅτι αὐτὸς κατέβαλεν τὸν πόλεμον
 καὶ οὐχ ὁ θεός, ἐπεμίψεν εἰς πάσας τὰς πόλεις καὶ χώρας
 σάκρας, ἀναγγέλλων ὅτι εὖρον τοὺς Βουλγάρους ἐγγὺς ὄντας
 τῆς πόλεως, καὶ διὰ τῆς φρονήσεως καὶ ἀνδρείας καὶ διατα- 20
 γῆς μου τοξεύσας τὸν πρῶτον αὐτῶν πάντας ἀπῆλασα, ὃς τις
 καὶ διὰ τὴν πρόφασιν ταύτην ἀποθνήσκει, ἔφη, ὁ ἐχθρὸς ἡμῶν.

12. πρῶτος Βουλγαρίας? 20. διαταγωγῆς P

instrumentis hisce praefatis deportandis et curribus vehendis boum milia plurima in stabulis iam disposuit, currus autem ferro vinctos ad quinque milia fieri iussit." Leo his auditis, et missis exploratoribus veritateque comperta, populi multitudinem immensam et artifices congregavit, murumque alium praeter eum qui ad Blachernas coepit exstruere, profundamque et amplam fossam excisam opponere. vix operi manu admota, hoc est opere adhuc infecto, ut deus, qui consilia gentium dissipat et populorum mentem reprobat, irritat quoque consilia principum, qui non in machinis vel robore homines quid agredi posse commonstrat, ut haec, inquam, iterum patefaceret deus, nondum imminente vere, ut rettulerunt quidam captivitate Bulgarica liberati, circa feriam magnam quintam, Bulgariae princeps Crumus ille celebris, qui urbem occupare destinabat, vitae finem persensit, invisibili virtute iugulatus, qua sanguinum rivos ore naribus et auribus emisit; atque ita in malis animam deposuit. his elatus Leo, quasi ipse, non deus compescuisset bellum, in urbes omnes regionesque missis sacris nuntiavit "Bulgaros urbi vicinos comperi; solertiaque robore ductuque meo principem eorum cum telo confodissem, cunctos fugavi. vulneris istius causa moritur" inquit "hostis noster."

Καὶ λοιπὸν μετὰ τοῦτο λαβὼν ἐνκαιρίαν ἤρξατο πορθεῖν C
 τὴν ἐκκλησίαν, δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, περιεργα-
 ζόμενος κατὰ τῶν Θεοῦ κριμάτων, καὶ λέγων πρὸς τινὰς δμύ-
 φρονας αὐτοῦ ὅτι τίνος ἕνεκεν, φησί, ταῦτα πάσχουσιν οἱ
 5 Χριστιανοὶ κατακυριευόμενοι ὑπὸ τῶν ἐθνῶν; ἐμοὶ δοκεῖ διὰ
 τὸ προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας, καὶ ἄλλο οὐδέν· καὶ βούλο-
 μαι αὐτὰς καταστρέψαι. βλέπετε γάρ, φησὶν, ὅσοι βασιλεῖς
 ἐδέξαντο καὶ προσεκύνησαν αὐτάς, ἀπέθανον οἱ μὲν ἐκδιω-
 χθέντες οἱ δὲ ἐν πολέμῳ πεσόντες. μόνοι δὲ οἱ μὴ προσκυνή-
 10 σαντες αὐτάς ἰδίῳ θανάτῳ ἕκαστος εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
 ἐτελεύτησεν, καὶ μετὰ δόξης προκομισθεὶς εἰς τὰ τῶν βασι- D
 λέων κοιμητήρια ἐτάφη ἐν τοῖς ἀποστόλοις. λοιπὸν ἐκείνους
 καὶ γὰρ βούλομαι μιμῆσασθαι καὶ καταστρέψαι τὰς εἰκόνας,
 ἵνα πολὺν ζῆσας χρόνον καὶ γὰρ καὶ ὁ υἱὸς μου, καὶ κρατήσῃ
 15 ἡ βασιλεία ἡμῶν ἕως τετάρτης καὶ πέμπτης γενεᾶς. ὅπερ
 διεψεύσθη δειλῶς, ἀνομήσας διακενῆς, καὶ ἐπιλαθόμενος τὸ
 ἰδιόχειρον ὃ ἐποίησεν, καὶ τὸν σταυρὸν ὃν ἔπηξεν μετὰ τῶν
 σὺν αὐτῷ. καὶ ἤρξατο μετὰ ταῦτα ζητεῖν εἴ τινα εἴροι συν-
 αγωνιζόμενον τῷ σκοπῷ αὐτοῦ. καὶ δὴ εὔρεν ὅμοιον τῆς
 20 αὐτοῦ φρονήσεως ἧτοι ἀφροσύνης ἀναγνώστην τινὰ Ἰωάννην
 λεγόμενον, υἱὸν Παγκρατίου τινὸς σκιαστοῦ, ὅστις ἐκ παιδό-
 θεν δαίμονα εἶχεν ἀτάκτως φερόμενος, διάγων ἐν ἀσυνεσίᾳ,

4. πάσχουσιν Compensis: libri πως ἔχουσιν
 17. δ] καὶ P

14. ζήσω Comb

Postmodum occasione capta ecclesiam depopulari coepit. anno imperii secundo, dei iudicia curiose perscrutatus Leo sensus eiusdem consortibus quibusdam dicit "cuius causa gentilibus inferiores evadunt Christiani? quod adorentur imagines, nec alterius ergo, ut mihi quidem videtur; quare illas deturbare est animus. videte quippe" aiebat "quotquot imperatores susceperunt et adoraverunt illas, perierunt, hi quidem solio deiecti, alii bello profligati: qui non adoraverunt, soli morte suavi, retento imperio, vita functi sunt, et cum honore in imperatorum sepulcris ad apostolos elati. eam ob rem imitator eorum imagines tollam, ut ego et filius meus in multos annos vivamus, et nostrum stet imperium ad quartam et quintam generationem." in quo equidem misellus mentitus est, hoc scelere frustra admissio, et syngraphen propriam, cui crucem cum comitibus affixit, despiceret et proculcaret. exinde si quem votis conspirantem reperiret, coepit exquirere. et repperit sane sensus, imo insipientiae eiusdem participem lectorem quendam, Ioannem dictum, Pancratii Sciastae filium, qui a puero daemone inhabitantem habuerat, incompositis motibus agitatus mentisque consortio privatus, quem Hylilam dicebant, quique, ut alii ferunt, Hebraice redditur

ὄν τινα Ὑλιᾶν ἐπωνόμαζον, ὡς τινές φασιν, ἐρμηνευόμενον
 P. 436 Ἐβραϊστὶ λέγεται πρόδρομος καὶ συνεργὸς τοῦ διαβόλου. τοῦ-
 τον ἐπιλαβόμενος Λέων, καὶ ἀνακοινωσάμενος αὐτὸς τὴν
 ἑαυτοῦ βουλήν, προσελάβετο αὐτὸν συνεργὸν αὐτοῦ, λέγων
 ὅτι ἐὰν συνδράμῃς μοι καθελεῖν τὰς εἰκόνας, πατριάρχην σε 5
 ποιῶ. καὶ αἰτήσας παρ' αὐτοῦ ἔξουσίαν τοῦ ψηλαφῆσαι τὰ
 ἀπανταχοῦ παλαιὰ βιβλία, ἅπερ ἀπόκεινται εἰς τὰ μοναστήρια
 καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας, ἐπετρέπη μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν ἀτά-
 κτων καὶ ἀπαιδευτῶν. καὶ δὴ συναγαγόντες πλήθη πολλὰ
 βιβλίων ἐποιούντο ἐν αὐτοῖς τὴν ἔρευναν, πλὴν οὐδὲν εὗρι- 10
 σκον οἱ ἄφρονες ὧν περ αὐτοὶ κακούργως ἐπέζητουν, ἕως οὗ
 B μετὰ χειρᾶς ἔλαβον τῇ συνοδικῇ Κωνσταντίνου τοῦ Ἰσαύρου
 11 τοῦ καὶ Καβαλλίνου, καὶ ἐκ τούτου τὰς ἀρχὰς λαβόντες ἤρ-
 ξαντο καὶ ἐν τοῖς βιβλίοις εὗρίσκειν τὰς χρήσεις, ἅσπερ αὐ-
 τοὶ ἀφρόνως καὶ ἀνοήτως προέφερον, σημάδια βύλλοντες εἰς 15
 τοὺς τόπους ἔνθα ἠύρισκον, βουλόμενοι πείσαι τὸν ἄφρονα
 λαὸν ὅτι ἐν παλαιοῖς βιβλίοις εὗρομεν τοῦ μὴ προσκυνεῖσθαι
 τὰς εἰκόνας. καὶ λοιπὸν ζητούντων καὶ ἕτερον ἔχοντα χειρο-
 τονίαν ἐπίσκοπον, εὗρον Κωνσταντῖνον, υἱὸν πρεσβυτέρου τι-
 12 νὸς τζαγαρίου, καὶ Κασματᾶ μαθόντα τὴν γραμματικὴν, 20
 καὶ γέροντα νομικὸν εἰς τὰ Σφορακίου καὶ διδάξαντα παιδία,
 C καὶ δι' ἐγκλήματά τινα φυγόντα ἐν μοναστηρίῳ καὶ ἀποκει-

1. ὡς] τοῦτο δέ, ὡς? 4. αὐτῷ Comb

praecursor et diaboli adiutor. huic sibi assumpto, et consiliorum suorum participi facto et cooperatori instituto, dicit Leo "si delendis imaginibus auxiliarem manum praebueris, patriarcham te renuntiabo." ille visendorum undequaque veterum librorum per monasteria et ecclesias repositorum facultate petita, cum aliis quibusdam mentis incompositae et illiteratis comitibus, quod petierat, impetravit. collecta itaque librorum immensa multitudine examen de illis habuerunt: verum eorum quae nequiter exquisierant nihil penitus imprudentes reppererunt, donec in manus venit synodus sub Constantino Isauro et Caballino habita, ex qua occasione accepta coeperunt in libris auctoritates invenire, quas synodi auctores imprudenter et insipienter depromebant. deinde signis ad loca reperta apposis simplicem turbam seducere moliti sunt, dicentes "ex veteribus libris non adorandas imagines repperimus." examine postmodum habito, si quem ordinibus insignitum penes se nanciscerentur, episcopum reppererunt quendam Constantinum, presbyteri sutoris filium, et Cazimatam grammaticae professorem, et legisperitum quendam ad Phoracii aedes diversantem ludimagistrum, qui criminum sibi obiectorum poenam fugiens in monasterium diverterat, et detonsus nomen assumpserat Antonii,

γραμενον και επονομασθεντα Αντωνιον, γενόμενον τε αἰθις
 ἡγούμενον εἰς τὸ μοναστήριον τὸ λεγόμενον τὰ Μητροπολίτων.
 μυθολόγος τις γέλοια ἀγαπῶν καὶ παιγνίδια, καὶ τοὺς ὑπ'
 αὐτοῦ μοναχοὺς νέους ὄντας ταῦτα ποιεῖν ὑποτιθέμενος, καὶ
 5 ἀπλῶς εἰπεῖν αἰσχροῦς καὶ ἀσέμνως βιοτεύσας, οὐκ οἶδ' ὅπως
 ὕστερον ἐκ παραχωρήσεως Θεοῦ ἐγένετο καὶ ἐπίσκοπος εἰς τὸ
 Συλαῖον. τὸ μὲν πρῶτον ἐκ παιδότην ὀρθόδοξος ὢν, ὕστερον
 δὲ διὰ τὴν δόξαν τὴν πρόσκαιρον καὶ τὸ ἔχειν παρρησιάν
 εἰσερχοσθαι εἰς τὰ βασιλεία καὶ παρρησιάζεσθαι μετὰ τῶν
 10 κρατούντων, ἐπελάβετο τὴν αἵρεσιν. τοῦτον καταμηνύσαντες D
 πρὸς Λέοντα τὸν βασιλέα ὃ τε Ἰωάννης ὁ ἐπίκλην Ὑλιλας,
 ὃν ἐκάλουν γραμματικόν, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ὄντα τῷ τηρικαῦτα
 ἐν τῷ Συλαίῳ, πέμψας ἤγαγεν αὐτόν· καὶ εἰπὼν αὐτῷ τὸν
 σκοπὸν αὐτοῦ, μὴ ἔχων καρπὸν πνευματικὸν ἐν ἑαυτῷ καὶ
 15 ἀγαπῶν τὴν πρόσκαιρον δόξαν, καταπατήσας τὴν ἑαυτοῦ συν-
 εἶδησιν καὶ ἀθετήσας τὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἣν
 ἐποίησεν, ἐστράφη εἰς τὸ ἐναντίον μέρος. ἐρωτηθεὶς γὰρ ὑπὸ
 τοῦ Λέοντος εἰ γέγραπται προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας, οὐκ
 ἀπεκρίθη αὐτῷ τὰ δέοντα ῥήματα τῆς ἀληθείας, ἀλλ' εἶπεν P. 437
 20 "οὐκ ἔστι γεγραμμένον πώποτε, ἀλλὰ λέγουσιν ὅτι ἀρχαία
 παράδοσις ἐστὶ." καὶ εἶπεν ὁ Λέων ὅτι ἐὰν οὐ γέγραπται
 εἰς τὸ εὐαγγέλιον καὶ εἰς τὸν ἀπόστολον ῥητῶς ὅτι προσκυ-

et deinceps in monasterium metropolitanum nomine praepositus fue-
 rat institutus, homo equidem fabulis addictus, risus et ludorum se-
 ctator, qui monachis suis subditis et iuvenili aetate adhuc detentis
 haec eadem sectari suggerebat, verbo dicam, turpem et inhonestam
 vitam ducens: qua ratione postmodum dei permissu factus fuerit epi-
 scopus Sylaei, penitus ignoro. rectam certe fidem a puero edoctus
 erat, deinceps autem ex vanae gloriae libidine, et libertatis in regnum
 ingrediendi captandae causa, et ut aulicorum consortii particeps fie-
 ret, haeresim amplexus est. hunc cum Leoni imperatori notum fec-
 cissent et Sylaei habitare renuntiassent, Ioannes cognomento Hylilas,
 quem grammaticum dicebant, et sententiae eiusdum comites, Leo
 misso nuntio vocavit hominem; et exinde mentis sententiam ei ape-
 ruit. cum nullum fructum spiritualem in se ipso haberet, sed vanam
 tantum sectaretur gloriam, conculcata proiectaque conscientia sua,
 contemptaque cruce, quam in subscriptionem exaravit, in partem de-
 clinavit contrariam. interrogatus enim a Leone num adorandas ima-
 gines scriptum legerit, nihil quod ad veritatem spectaret respondit,
 sed dixit "nullibi hoc scriptum est: verum antiquam esse traditionem
 asserunt." subinfert Leo "nisi in evangelis aut apud apostolum clare
 et ad verbum scribatur, Veneremini imaginem meam, nusquam ipsam

νήσατε τὴν εἰκόναμον, οὐ καταδέχομαι προσκυνεῖσθαι αὐτήν. καὶ τοῦτο ἀκούσας συνῆλθεν αὐτῷ καὶ τοῖς προειρημένοις ἀτάκτοις καὶ ἀπαιδεύτοις, καὶ ἄγεται ἀρχηγός καὶ πρῶτος αὐτῶν. καὶ λοιπὸν ἠγωνίζοντο κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆ πεντηκοστῆ οἱ περὶ τὸν Ἰωάννην τὸν καὶ Ὑλιᾶν σωρεύειν τὰ βιβλία· τὸν δὲ Ἀντώνιον προσελάβοντο ἀπὸ Ἰουλίου μηνός.

B καὶ λοιπὸν ἕως τὸν Δεκέμβριον μῆνα κρηπτόν τὸν δόλον εἶχον· ἐρωτώμενοι δὲ ἔλεγον ψευδόμενοι ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψεν ἡμᾶς ψηλαφῆσαι τὰ βιβλία, ὅτι λέγουσιν αὐτῷ τινὲς ὅτι ὀλίγον χρόνον ἔχεις βασιλεῦσαι, καὶ ἔνεκεν τούτου ποιούμεθα τὴν ζήτησιν. καὶ περὶ τὸν Δεκέμβριον μῆνα δηλοῖ τὸν πατριάρχην ὁ Λέων ὅτι ὁ λαὸς σκανδαλίζεται διὰ τὰς εἰκόνας, λέγοντες ὅτι κακῶς αὐτὰς προσκυνοῦμεν καὶ ὅτι διὰ τοῦτο τὰ ἔθνη κυριεῖουσιν ἡμῶν· καὶ συγκατάβα, φησί, τὶ μικρόν, καὶ ποιήσον οἰκονομίαν εἰς τὸν λαόν, καὶ τὰ χαμηλά περιέλω-
15
μεν. εἰ δὲ μὴ βούλει, πείσον ἡμᾶς δι' οὗ ἔνεκεν προσκυνεῖτε,

C τῆς γραφῆς μὴ ἐχούσης ῥητῶς πώποτε. καὶ δηλοῖ αὐτῇ ὁ πατριάρχης ὅτι ἡμεῖς τὰ καλῶς ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν ὀρισθέντα ὑπὸ τε τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πατέρων οὔτε παρασαλεύο-
20
μεν οὔτε περισσότερόν τι ἐν αὐτοῖς οἰκονομοῦμεν, τοῦ ἀποστόλου λέγοντος ὅτι καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐαγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω.

21. ἐὰν add Comb

22. παρὰ P: corr Comb

adorare consentiam." his auditis, cum eo et praefatis incompositae mentis et illiteratis hominibus convenit, et princeps caputque eorum instituitur. contendebant igitur in veritatem a pentecoste, qui Ioannem et Hylilam sequebantur, coacervare libros: Iulio vero mense socium adiunxerunt Antonium, et deinceps ad Decembrem occultum gerebant dolum. interrogati vero falso respondebant "libros perscrutari iniunxit imperator, quod quidam annuntiaverint, brevissimo tempore imperabis. huius causa examen instituimus." circa Decembrem vero mensem Leo patriarchae significat "imaginum causa populus offenditur, dicentes: perverse adoramus illas, et propterea gentiles nobis dominantur. condescende" inquit "modicum, et moderamen ad populum habe, et quae sunt abiecta rescindamus. si non assentiaris, exhibe et persuade cuius gratia, scriptura haec diserte nullibi asserente, adoretis imagines." respondet patriarcha "haec quae a principio et superioribus temporibus ab apostolis et patribus definita sunt, nulla ratione innovamus, nec amplius quid moderandum censemus ab apostolo dicente: si vel angelus de caelo annuntiaverit praeter id quod vobis denuntiavimus, anathema sit. quae vero de causa adoramus crucem et evangelium, eadem imagines veneramus, quando-

περὶ δὲ τοῦ προσκυνεῖσθαι, ὡς προσκυνοῦμεν τὸν σταυρὸν
καὶ τὸ εὐαγγέλιον, προσκυνοῦμεν καὶ τὰς εἰκόνας, ἐπεὶ οὐδὲ
ταῦτα γέγραπται προσκυνεῖσθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ παρὰ τῶν
ἀποστόλων ἢ ἐκκλησία ταῦτα παρείληφεν, οὐ δεῖ ζητεῖν D
5 εἰ γέγραπται ἢ οὐ γέγραπται· πολλὰ γὰρ ἀγράφως ἢ ἐκκλη-
σία παρέλαβεν, ἕπερ λέγονται δόγματα, δι' ἐμπνεύσεως τοῦ
ἀγίου πνεύματος καθ' ἐκάστην γενεάν ὑπὸ τῶν ἁγίων αὐτοῦ
δούλων καὶ θεραπόντων διατυπωθέντα. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἤκου-
σεν, ἀντεδήλωσεν. “ἐλθὲ” φησὶ “καὶ διαλέχθητι πρὸς τοὺς κατ'
10 ἐμέ,” τοὺς περὶ Ἀντώνιον καὶ Ἰωάννην λέγων, “οἱ τινες ἀσφα-
λῶς εὔρον ἐν παλαιοῖς βιβλίοις χρήσεις ἀποτρεπούσας προσ-
κυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας.” καὶ λοιπὸν ὁ πατριάρχης ἀπέστει- 13
λεν ἐπισκόπους καὶ ἡγουμένους ἐλλογίμους πρὸς αὐτὸν πρὸς
τὸ ἀπολογήσασθαι πρὸς τὰς πεύσεις αὐτοῦ. διαλεχθέντων δὲ
15 καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀποδειξάντων, ἐπέμενε ἀναγκάζων αὐτοὺς
διαλεχθῆναι πρὸς τοὺς τῆς ἐναντίας μοίρας. οἱ δὲ εἶπον ὅτι
ἕρος ἐστὶ τῆς ἁγίας συνόδου τὰ ὀρθῶς δογματισθέντα καὶ P. 438
διατυπωθέντα μὴ δεῖν πάλιν κακούργως ἀναζητεῖν ἢ περιερ-
γάζεσθαι, μηδὲ τοὺς ἄφρονας θέλοντας φιλονικεῖν ποιεῖσθαι
20 ἀπολογίας, μάλιστα δὲ καὶ μὴ πειθομένους. καὶ φησιν “ὁ
”Αρειος μονώτατος λαλήσας ἐποίησεν σύνοδον συγκροτηθῆναι
δι' αὐτόν· καὶ πάντων σκανδαλιζομένων περὶ τῆς πίστεως,
τίνος ἕνεκεν ὑμεῖς οὐ βούλεσθε διαλεχθῆναι καὶ πληροφορη-

20. φασιν P

22 αὐτῶν P: corr Comb

quidem neque illa adoranda scriptum est. verum quoniam ab apo-
stolis haec excepit ecclesia, utrum scriptum vel non scriptum sit, non
debet inquirere: plura namque scripto non tradita, quae dicuntur
dogmata, per sancti spiritus inspirationem successivis temporibus a
sanctis eius famulis ac servis ordinata ecclesia excepit. his auditis
contra infit. “accede” inquit “et cum eis qui mecum una sentiunt
dissere” (Antonium Ioannemque insinuabat), “qui certas et ineluc-
tabiles in veteribus libris reppererunt auctoritates ab imaginibus col-
lendis nos deterrentes.” post haec episcopos et selectos monasterio-
rum praepositos interrogatis eius responsuros ad eum patriarcha mi-
sit. ipsis disserentibus et veritatem demonstrantibus, instabat Leo,
et ut cum adversa parte disserterent instabat vehementius. respon-
derunt illi “sanctae synodi decretum est recte declarata probeque
sancita non oportere denuo examinare aut curiosius indagare; neque
contentionum auctoribus et iurgia requirentibus, si obstinati perseve-
rant, respondendum.” dicunt illi “Arius cum unus et solus locutus
esset, synodum tamen colligi coëgit: nunc vero cum omnium animi
circa fidem offendantur, cuius causa vos dissertationem habendam de-

σαι πάντας ὅτι καλῶς προσκυνοῦνται αἱ εἰκόνες;” καὶ ἔξου-
 δυνώσας καὶ ἐπαπειλησάμενος αὐτοὺς ἀπέλυσεν, μείνας κα-
 Β τασυρῖζων τῆς ὀρθῆς πίστεως, ποιῆσαι βουλόμενος ὅπερ ἤθε-
 λεν. οἱ δὲ ἀπολυθέντες συνέιχοντο λύπη καὶ ἀθυμία, ἀπαγ-
 γεῖλαντες τῇ πατριάρχῃ πᾶσαν τὴν βουλήν αὐτοῦ τὴν πονη-5
 ράν. καὶ λοιπὸν συναχθέντες πάντες οἱ ὀρθόδοξοι κληρικοί
 τε καὶ μοναχοὶ καὶ λαϊκοὶ ἐποίησαν παννυχίδα ὀλονυκτί, πα-
 ρακαλοῦντες τὸν θεὸν ἵνα διασκεδάσῃ τὴν βουλήν αὐτοῦ.
 τοῦ δὲ πατριάρχου τοῦτο πράξαντος, ὅπερ μαθὼν ὁ ἀλιτήριος
 δηλοῖ τὸν ἀρχιερέα “τί τοῦτο ἐποίησας;” ὁ δὲ εἶπεν “οὐδὲν 10
 κακὸν ἐποιήσαμεν· τὸν θεὸν ἱκετεύσαμεν ἵνα τὴν ἐκκλησίαν
 ἀσάλευτον φυλάξῃ, εἰ εὐάρεστον αὐτῷ ἐστίν.” ταῦτα δὲ
 C ἀκούσας πλέον ἐμαίνετο κατὰ τῆς ἀληθείας. ἰεῖχεν δὲ καὶ
 τινὰς ἀσεβεῖς ἄνδρας συνεργοῦντας αὐτῷ, δι’ ὧν καὶ τοὺς
 δόλους κρυπτῶς ἐτέκταινεν. καὶ παρασκευάζει δι’ αὐτοὺς 15
 τοὺς ἀσεβεῖς στρατιώτας τοῦ λιθάσαι τὴν εἰκόνα τοῦ Χρι-
 στοῦ τὴν οὖσαν ἐν τῇ χαλκεπωνύμῳ πύλῃ τοῦ παλατίου. καὶ
 λοιπὸν ἤρξαντο βιάλλειν κατὰ τῆς εἰκόνης λίθους καὶ πηλά,
 λέγοντες ῥήματα πάσης ἀφροσύνης καὶ ἀσεβείας μεστὰ, ἄδην
 ἀποκαλοῦντες καὶ διάβολον καὶ ἄλλα τινὰ, ἃ μὴ θέμις εἰς 20
 μέσον ἀγαγεῖν. καὶ φησιν ὁ τύραννος πρὸς τὸν λαὸν “ἄς
 καταβιάσωμεν ἐκείθεν τὴν εἰκόνα, ἵνα μὴ ὁ στρατὸς ἀτιμάξῃ

trectatis, et aequo cultu colendas imagines palam coram omnibus de-
 clarare renuitis?” eam ob rem illis contemptis, plura Leo minatus
 discedere imperavit, et adversus rectam fidem exsibilare perseverans,
 quae animo concepisset, exequi moliebatur. illi dimissi maerore et
 tristitia detinebantur, nequam eius omne consilium patriarchae renun-
 tiantes. postmodum orthodoxi cuncti clerici monachi et laici vigilias
 per totam noctem habuerunt, ut deus eorum consilium dissiparet
 deprecantes. haec ita geri a patriarcha discens infoelix imperator
 significat pontifici “ut quid hoc agis?” respondet ille “nihil mali
 fecimus: deum tantum rogavimus ut ecclesiam suam, modo ipsi pla-
 ceat, imperturbatam conservet.” his auditis adversus veritatem magis
 ac magis insaniebat. aderant porro homines impii, quorum opera
 clam dolos texebat, qui coeptis favebant; et eorum ope milites irre-
 ligiosos, qui Christi imaginem ad palatii portam, cui Chalces sive
 Aerae nomen, lapidibus tunderent, parat et impellit. coeperunt
 itaque lapides et lutum in imaginem mittere, verba totius stultitiae
 impietatisque plena proferentes, et Orcum diabolumque et alia plura,
 quae in medium producere nefas est, pronuntiantes. tyrannus po-
 pulum allocutus ait “imaginem inde deponamus, ne forte milites
 eam debonestent,” in hoc Leonem Isaurum imitatus, et aequales im-

αὐτήν," μιμούμενος ἐν τούτῳ Λέοντα τὸν Ἰσαυρον, ὡς βου- D
 λόμενος τοὺς χρόνους αὐτοῦ βασιλευῖσαι. ἐπειδὴ γὰρ ἐγέ-
 γραπτο ἐπάνω τῆς εἰκόνης ὅτι ἦν καθεῖλε πάλαι Λέων ὁ δε-
 σπότης, ἐνταῦθα ἀνεσιήλωσεν Εἰρήνην· οὗτος γὰρ ὁ Λέων
 5 αὐτήν καθεῖλε, ἐπεὶ ἀφ' οὗ ἡ πόλις ἐκτίσθη, αὐτὴ ἡ εἰκὼν
 ἦν. καὶ τοῦτο ποιήσας ἔδωκεν παρηρησίαν τοὺς τοῦ διαβό-
 λου συνεργούς, λέγω δὴ Ἀντώνιον καὶ Ἰωάννην καὶ τοὺς μετ'
 αὐτῶν. καὶ λοιπὸν τούτων γενομένων συνήγοντο πάντες οἱ
 ἐπίσκοποι καὶ οἱ μοναχοὶ εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἀνεγίνω-
 10 σκον πάσας τὰς χρήσεις τῶν πατέρων, ὥσπερ οἱ ἐναντίοι κα-
 κούργως καὶ ἀμαθῶς προέφερον, ἐρμηνεύοντος αὐτὰς τοῦ πα-
 τριάρχου, καὶ λέγοντος πρὸς πάντας "μὴ ἔχετε τις λεγόμενον P. 439
 τι ἐν τούτοις, ἀδελφοί;" καὶ ἀνέκραξαν πάντες "ἴσμεν καὶ
 πεπληροφορημέθα ὅτι ἀληθὴς ἐστὶ ἡ πίστις ἡμῶν καὶ πάντες
 15 εἰς τοῦτο ἀποθνήσκομεν." καὶ ὁ πατριάρχης πρὸς αὐτοὺς
 "λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐν ὁμοσίᾳ ἐσώμεθα καὶ συνημμένοι
 ἐν μιᾷ ψυχῇ ἐν ταύτῃ τῇ ὁμολογίᾳ ἀδιαιρέτως, καὶ μὴ εὐ-
 ρωσίν τινα ἐξ ἡμῶν ἀποχωρῖσαι οἱ τῆς ἐναντίας μοίρας, καὶ
 οὐ μὴ ἰσχύσωσιν· πλείους γὰρ αὐτῶν ἐσμὲν χάριτι Χρι-
 20 στοῦ." οἱ δὲ πάλιν ἀνέκραξαν διαβεβαιούμενοι ἕως θανάτου
 ἀντέχεσθαι καὶ ὑπερμαχεῖν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας, ποιήσαντες
 σταυρούς καὶ ἔγγραφα εἰς ἀλλήλους τοῦ μὴ χωριζέσθαι. B
 ταῦτα ἐπράχθη πρὸ τῶν ἑορτῶν. φθισάντων δὲ τῶν ἑορτῶν 14

perii eius annos studens consequi. ad caput enim imaginis legebatur scriptum "quam deposuit quondam Leo principatum assecutus, huc restituit Irene." illam quippe Leo deposuerat, et ab ipso urbis conditu ibi imago fuerat reposita. hoc peracto diaboli auxiliariis, Antonio inquam et Ioanni et facinorum sociis, quidquid perpetrandi facultatem permisit. his ita gestis episcopi et monachi cuncti in patriarchium conveniebant, et dicta patrum omnia perlegebant, quae adversarii malitiose et inerudite interpretabantur. patriarcha vero sensum eorum reddente et ad omnes sermonem dirigente "num habetis aliquid quod verbis istis exprimatur, fratres?" exclamavere cuncti "novimus, et certi sumus veram esse fidem nostram. in hac morimur omnes." ad illos patriarcha "superest, fratres, ut concordem perseveremus, et animi coniuncti hac in confessione absque dissensu remaneamus, ut adversae partis homines nullum reperiant quem separent a nobis, nec id exequi valeant. gratia enim Christi plures illis sumus." illi rursus cum clamore firmaverunt ad mortem usque obstituros et pro ecclesia dimicatueros, appositisque crucibus ad subscriptiones scriptis sibi mutuo fidem fecere, nunquam ab invicem se

δηλοῖ ὁ πατριάρχης τὸν βασιλέα λόγους νοθεσίας, ἅμα καὶ
 15 παρακαλῶν αὐτὸν μὴ σκυλῆναι τὴν ἐκκλησίαν, ἣν πολλῶ κό-
 πη οἱ πατέρες ἐπρωκοδόμησαν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει, ἀποδιώ-
 ζαντες πᾶσαν αἵρεσιν, λέγων ὅτι εἰ δι' ἐμὲ γίνονται ταῦτα
 τὰ σκάνδαλα κατὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως, ἐμὲ ἐξεώσασθε, καὶ
 εἴ τινα βούλεσθε, ποιήσατε· μόνον τὴν πίστιν μὴ παρασα-
 λεύσητε. καὶ ἀποκριθεὶς ὑπόυλος καὶ δολερωῶς ὁ δικαίως
 ἐπικληθεὶς χαμαιλέων εἶπεν. “καὶ τίς” φησὶν “τολμᾷ καθε-
 C λείν ἢ ἐξεῶσαι τὸν πατριάρχην τὸν πατέρα ἡμῶν, ἢ τὴν ἐκ-
 κλησίαν παρασαλεῦσαι; μικρὸν ἠρενήσαμεν διὰ τοὺς λα- 10
 λούντας, ἐπεὶ ὡς πιστεύει ἡ ἐκκλησία, καὶ γὰρ πιστεύω.” καὶ
 16 ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ σταυρὸν ἔχων εἰκόνα προσε-
 κύνησεν ἐνώπιον πάντων. ἐποίησεν δὲ τοῦτο οὐκ ἀληθεύων
 ἀλλ' ἐν ὑποκρίσει, βουλόμενος διαβάσαι τὴν ἐορτήν. οὐδεὶς
 γὰρ ἠδύνατο καταλαβέσθαι τὴν πανουργίαν αὐτοῦ· ἄλλα 15
 γὰρ τὸ στόμα αὐτοῦ ἐλάλει, καὶ ἕτερα ἢ καρδιά αὐτοῦ ἐβού-
 λετο. ταῦτα τοίνυν ἀκούσαντες ὁ τε πατριάρχης καὶ οἱ ἐπί-
 σκοποι ἐχάρησαν, νομίζοντες ἀληθεύειν αὐτόν. καὶ προελθὼν
 D τῇ Χριστοῦ γεννήσει ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰσῆλθεν ἐν τῷ θυσια-
 στηρίῳ κατὰ τὸ ἔθος τῶν βασιλέων, καὶ προσεκύνησεν τὴν ἐν-20
 δυτήν τὴν ἔχουσαν τὴν ἁγίαν γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ. καὶ λοιπὸν ἰδόντες πάντες ἐπληροφόρηθησαν, μὴ

separandos. haec ante festa peracta sunt. imminentibus porro fe-
 stis, variis monitis ac sermonibus imperatori significat et precibus
 simul sollicitat patriarcha, ne depraedationibus exponatur ecclesia,
 quam labore multo patres antiqui aedificaverant in recta fide, et ab
 omni haeresi expurgatam reliquerant; dicebatque “si propter me ad-
 versus sinceram fidem oriantur scandala, eiicite me, et si quem alium
 desideratis, patriarcham institute: tantum fidem sartam tectam custo-
 dite.” istis versute et dolose, qui Chamelaeonis nomen merito gere-
 rebat, respondit, et dixit “ecquis audet deponere patriarcham patrem
 nostrum, aut eiicere, vel ecclesiae statum immutare? modicum quid
 sane investigavimus, propter eos qui superfluis sermonibus indul-
 gent ceterum, ut credit ecclesia, ita credo ego.” eductamque e sinu
 imaginem habentem crucem coram omnibus adoravit. istud vero ges-
 sit non ut veritatem testaretur, sed ut festi celebritatem perageret
 facilius. nullus enim subdolum hominis mentem capere poterat: ve-
 rum ore unum aliquid publicante aliud cor meditabatur. his igitur
 auditis patriarcha et episcopi gavisus sunt, verum enuntiari putantes.
 solemnium deinde pompa in Christi nataliciis procedens ecclesiam in-
 gressus est, et coram altari ex imperatorum consuetudine stetit, et
 corporale sacra domini nostri Iesu Christi nativitate in eo depicta

ἰδόντες τὸν δόλον καὶ τὴν πανουργίαν αὐτοῦ. φθασύσης δὲ
 καὶ τῆς ἑορτῆς τῶν φώτων προῆλθεν ὁμοίως, καὶ εἰσελθὼν
 οὐ προσεκύνησεν· καὶ ἔγνωσαν πάντες ὅτι ἐν ὑποκρίσει τὸ
 πρῶτον ἐποίησεν καὶ οὐκ ἐν ἀληθείᾳ. καὶ δὴ πληρωθεισῶν
 5 τῶν ἑορτῶν ἤρξατο πάλιν ἐπιτίθεσθαι ὡς ὁ Φαραὼ τὸν
 Ἰσραήλ, καὶ τινὰς ἐπισκόπους ὑπέκλεπτεν κολακείαις καὶ ὑπο-
 σχέσει δώρων, οἳ τινες καὶ ὑπήκουον αὐτόν, ἀγαπῶντες τὸν P. 440
 νῦν αἰῶνα, καὶ οἱ πρὶν διαβεβαιούμενοι ἀποθνήσκειν ὑπὲρ
 τῆς ἀληθείας καὶ πῆξαντες σταυροὺς σχεδὸν πάντες ἐστρά-
 10 φησαν εἰς τὸ ἐναντίον. καὶ δηλοῖ τὸν πατριάρχην διὰ τινῶν
 τῶν ἀποστατησάντων ἐπισκόπων ὅτι μικρὸν συνέλθε ἡμῖν, ἵνα
 περιέλωμεν πάντα τὰ χαμηλά· ἐπεὶ εἰ οὐ βούλει, γινῶθι ὅτι
 οὕτως οὐ παραχωροῦμεν αὐτόθι σε εἶναι. οὗς ὁ πατριάρχης
 ἐξουθενώσας ὡς ἐφιόρκους σταυροπάτας, τὸν βασιλέα ἐμήνυ-
 15 σεν ὅτι ὁ βούλει ποιήσον· ἐγὼ γὰρ ἐκ τῶν ὀρισθέντων εὐσε-
 βῶς ὑπὸ τῶν πατέρων οὔτε ἐπιδιατύσσομαι οὔτε συνέρχομαι 17
 τοῖς ἐναντίως φρονοῦσιν. καὶ ἐν τούτοις ὄντων ἔπεσεν εἰς B
 ἀσθένειαν ὁ πατριάρχης, ὥστε ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἀπογνω-
 σθῆναι αὐτόν ὑπὸ τῶν ἱατρῶν. καὶ μαθὼν ὁ βυσιλεύς μι-
 20 κρὸν ἠσύχασεν, λογιζόμενος ὅτι ἀποθνήσκοντος αὐτοῦ πάντα
 εὐμαρῶς ποιῆσαι ἔχει ἄπερ βούλεται. καὶ λοιπὸν ἀθρόον ἐκ
 τοῦ παραδοξοποιῦ θεοῦ μικρὸν διεφορήθη. ὑπερ μαθὼν ὁ 18

1. εἰδότες?

insigne adoravit et osculatus est. tali spectaculo cunctis, dolum et
 versutiam eius ignorantibus, factum satis. insequente pariter luminum
 festo aequali modo processit, et ingressus non adoravit; primumque
 illud simulanter haud vere exhibitum cognoverunt. peractisque pro-
 inde festorum solemnibus coepit aggredi velut Pharaos Israel, et
 episcoporum quosdam blanditiis promissisque suffurabatur. et qui
 ipsi morem gesserunt, ex eo quem habebant ad praesens saeculum
 affectu, quippe prius iuramento interposito et crucibus apposis pro-
 veritate morituros se affirmabant, singuli ferme conversi sunt in par-
 tem adversam. eam ob rem per desertores episcopos patriarchae sig-
 nificat "condescende modicum nobis, et futilia quaeque ressecabi-
 mus: si nolueris, in throno te residere non permissuros scito." his
 spretis tanquam periuris et cruciculcis patriarcha imperatori denuntiat
 "quod lubet exequere, dogmatibus quippe a patribus pie definitis ni-
 hil unquam insuper addo, neque contrarium sentientibus adstipu-
 lor." haec dum geruntur, in infirmitatem decidit patriarcha, adeo
 ut diebus paucis salus eius a medicis desperaretur; cuius impera-
 tor certior factus, de vi facta non nihil remisit, eo mortuo cuncta
 se pro voluntate facilius executurum cogitans. ceterum dei manu mi-

χαμαιλέων παρασκευάζει λάθρα διά τινων τοὺς στρατιώτας
 19 ἀνελθεῖν εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ συρτὰ καταβάσει αὐτόν.
 ἦν δὲ ἡ παρεΐσβασις τῶν νησιεῶν. καὶ συναχθέντες παμ-
 C πληθεὶ ὡσπερ οἱ Ἰουδαῖοι ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ μετὰ μαχαιρῶν
 καὶ ξύλων, ἐγέμισαν τὰ προαύλια τῆς ἐκκλησίας, κράζοντες 5
 καὶ βοῶντες ἀτάκτως. καὶ λοιπὸν ἤρξαντο ἀνασκάπτειν καὶ
 ἀναθεματίζειν τοὺς ἐν ὁσίᾳ τῇ μηνίμῃ Γερμανὸν καὶ Ταρά-
 σιον καὶ Νικηφόρον. ἄπερ ἀκούσας ὁ πατριάρχης ηὐχαρί-
 στησε τῷ Θεῷ μετὰ δακρύων ὅτι ἤξιώθη ὑπὲρ εὐσεβείας
 ταῦτα ἀκοῦσαι. καὶ δὴ ᾤκησεν ὁ λαὸς δημοθυμαδὸν πρὸς 10
 τὸ ἀνελθεῖν εἰς τὸ πατριαρχεῖον. καὶ τις Θωμᾶς πατριῆκος
 ἀπὸ δισυνάτων γενόμενος, ὅς τότε τὴν ἐκκλησίαν παρελάβεν
 ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἀσφαλίσας τὰς πύλας τοῦ πατριαρχείου
 D ἀπεδίωξεν αὐτοὺς ὡς δῆθεν τοῦ βασιλέως χωρὶς ταῦτα ποι-
 οῦντας. καὶ λοιπὸν ὁ προειρημένος ἀνὴρ ἀπελθὼν πρὸς τὸν 15
 χαμαιλέοντα εἶπεν αὐτῷ τοῦ λαοῦ τὴν ἄτακτον ῥίμην. ὁ δὲ
 αἰεὶ ψεύστης ὢν ἠρνήσατο εἰδέναί, μηδὲ ἀπεστάλθαι παρ'
 αὐτοῦ. ἀλλά, φησὶν, ἀνάγκην ἔχουσιν καὶ πόνον οἱ λαοί, καὶ
 διὰ τοῦτο οὕτως ἐποίησαν. καὶ λέγει ὁ Θωμᾶς ὅτι εἰ κελεύ-
 εις αὐτόν, δέσποτα, ἐξεῶσαι, οὐ πολλῶν ἐστὶ χρεία. δύο 20
 ὀνόματα ἀπόστειλον, καὶ τοὺς ἔχοντας αὐτόν βαστάσαι. οὐ
 γὰρ δύναται περιπατῆσαι ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκ τῆς νόσου, καὶ οὕτως

raculorum effectrice non nihil sublevatus est patriarcha; quod cum
 rescisset Chamelaeon, quorundam ope milites in patriarchium clam
 penetrare disposuit, et silenter eum abducere. erat porro ieiuniorum
 initium. conferta itaque multitudine coacti, velut Iudaei in Christum
 insilientes, cum gladiis et lignis ecclesiae atrium repleverunt, cla-
 mantes et tumultuose vociferantes; coeperantque execrari et diris de-
 vovere sancta in memoria defunctos Germanum Tarasium et Nicepho-
 rum. quae quidem audiens patriarcha deo cum lacrimis gratias egit,
 quod pietatis defendendae causa haec audire mereretur. confestim
 conspiranti impetu populus insiliit, ut in patriarchium ingrederetur.
 mox Thomas quidam patricius, bis exconsul, qui tunc velut impera-
 toris iussu ecclesiam tutandam susceperat, portis patriarchii oclusis
 eos removit, velut inscio imperatore istiusmodi facinora molitos. pro-
 tinus ad Chamelaeontem praefatus vir profectus inordinatum populi
 motum denunciavit. ille pro solito mendax, se quicquam scire vel
 quemquam a se missum negare: "verum" inquit "necessitate compul-
 sus et animi maerore tactus populus in huiusmodi factum prorupit."
 subinfert Thomas "si eum iusseris expelli, domine, non opus multis.
 tantum homines duos mitte, aliosque qui efferant: non enim ingra-
 vescente valetudine a se potest procedere; atque ita discedet." id

ἔξέρχεται. ὃ δὴ καὶ ἐποίησεν. τῇ νυκτὶ ἀποστείλας τινὰς
 ἐξέωσεν αὐτὸν τῆς ἐκκλησίας, καὶ καταγαγόντες μετὰ φόρου
 οἱ ἀποσταλέντες ἔστησαν μέσον τῆς ἀγορᾶς τοῦ Μιλίου, ὅπως P. 441
 τινὲς τῶν στρατιωτῶν ἀποκτείνωσιν αὐτόν. καὶ ἐπειδὴ βρά-
 5 διον ἦν καὶ πάντες ὕπνῳ κατεφέροντο, οὐδεὶς ἐσαλείθη. καὶ
 ποιήσαντες ὡσεὶ μισθῶν, καὶ μηδὲν ἀνύσαντες περὶ οὗ ἐβού-
 λοντο, ἦσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ κατήγαγον εἰς ἀκρόπολιν καὶ
 βαλόντες ἐν ἀκατίῳ ἔρριψαν πέραν εἰς Χρυσόπολιν. καὶ τὸ
 πρῶτ' οὖν ποιήσας σελέντιον ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας εἶπεν πρὸς τὸν
 10 λαὸν “οἴδατε, ἀδελφοί, ὅτι ὁ πατριάρχης παρεάσας τῆς ἐκ-
 κλησίας ἀνεχώρησεν, διότι ἐλέγομεν αὐτῷ περὶ τῶν εἰκόνων,
 ὅτι κακῶς προσκυνῶνται, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο τὰ ἔθνη κυρι-
 εύουν ἡμῶν. αὐτὸς δὲ μὴ ἔχων εὐλογίαν τι ἀπολογήσασθαι, B
 ὀργισθεὶς καὶ ἀτιμάσας ἡμᾶς ἀνεχώρησεν. καὶ λοιπὸν ἀνάγ-
 15 κην ἔχομεν ἕτερον πατριάρχην ποιῆσαι.” καὶ ταῦτα ψευ-
 σάμενος ἔπεισεν τὸν λαὸν ὅτι παρητήσατο. καὶ δὴ βουλομέ-
 νου αὐτοῦ ποιῆσαι Ἰωάννην τοῦ Παγκρατίου, καθ' ὃ καὶ
 προσνέθετο αὐτῷ, διεκκολύθη παρὰ τῶν πατρικίων λεγόντων
 ὅτι νέος ἐστὶ καὶ ἀφανής, καὶ οὐ δεῖ ἡμᾶς γέροντας προσκυν-
 20 νεῖν καὶ προσπίπτειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ· ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ
 τοὺς εὐγενεοῦς καὶ ἐμφανεῖς καὶ χρόνῳ προβεβηκότας γενέ-
 σθω. καὶ δὴ ἐπέλεξάτο Θεόδοτον υἱὸν Μιχαὴλ πατρικίου τοῦ

2. φορεῖον margo P

ita fecit, summis nocte qui patriarcham eiicerent ecclesia. quare
 qui missi fuerant, lectica patriarcham abducentes medio Milii foro
 steterunt, ut eum militum quidam occiderent. erat porro profunda
 nox, somnoque cunctis depressis nullus se movit. post mediam ho-
 ram, in nullo quorum erat molimen proficientes, tulerunt eum inde
 et in arcem abduxerunt, lincricum impositum trans fretum ad Chry-
 sopolim proiecere. mane comitiis habitis filius perditionis ad popu-
 lum sermonem habuit. “videtis, fratres, ut patriarcha ecclesia dere-
 licta discesserit, quod cum eo de imaginibus fuerimus collocuti, et
 exposuerimus propter eas a gentibus nos affligi. is vero responsi
 congrui penitus ignarus, ira praeceps et nobis neglectis abiit. alium
 igitur patriarcham institui necesse est.” ita mentitus persuasit po-
 pulo eum abdicasse se dignitate: Ioannem quippe Pancratii filium, ut
 prius cum eo pactus erat, ad istiusmodi dignitatem promovere stude-
 bat. a patriciis tamen in hunc morem monentibus prohibitus est. “iu-
 venis est” inquebant “et ignobilis: neque decet nos senes eum vene-
 rari et coram eo procidere, quin potius ex ingenuis et illustri familia
 natis aetateque propectis patriarcha promoveatur.” eam ob rem Theo-
 dotum Michaelis patricii Melissini, Constantini imperatoris Caballini

- C Μελισινοῦ, συγγάμβρου ὄντος Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως τοῦ Καβαλλίνου κατὰ τὴν τρίτην αὐτοῦ γυναῖκα. αὐτὸν τὸν Θεόδοτον, σπαθαροκανδιδάτον ὄντα, σπιθέμενον τῷ δόγματι αὐτοῦ ἐκούρευσε στεφανίτην, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν πατριάρχην, χειροτονήσαντες αὐτὸν τὸ πάσχα, ἄνθρωπον μηδὲν πνευματικὸν ἐπιστάμενον μηδὲ παιδευθέντα τῇ γραφῇ ἀλλ' ἢ ὀλίγου τινός, καὶ μηδεμίαν εὐσέβειαν κεκτημένῳ, μόνον ὅτι πρῶτος ἦν καὶ ἐφαίνεται τοῖς ἀνθρώποις ἐνάρετος. οὗτος εἰσελθὼν εἰς τὸ πατριαρχεῖον ἤρξατο ποιεῖν ἀριστόδειπνα πολυτελεῖ διὰ κρέατος, καὶ τοὺς ἐκ νέας ἡλικίας μὴ φαγόντας κρέα κληρικῶν καὶ μοναχῶν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπισκόπους ἐποίησεν διαλύσαι καὶ ἐσθίειν ἀφειδῶς· καὶ ἔνθα ποτὲ ἦν εὐλάβεια πολλή καὶ σεμνότης καὶ ἐγκράτεια καὶ ἄρετή, ἣν ἰδεῖν γέλοια καὶ παιγνίδια καὶ παλαίσματα καὶ αἰσχρολογίας γενομένας, μὴ ἔχοντος διδασκαλίαν τὴν οἴανουσιν. καὶ λοιπὸν μετὰ τοῦ πάσχα ποιεῖ σύνοδον ὁ χαμαιλέων ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῇ λεγομένῃ Σοφίᾳ, καὶ καθίσης τὸν αὐτὸν Θεόδοτον, ὃν ἔλεγεν Κασσιτερῶν, ὡς ἄτε πατριάρχην, καὶ Συμβάτιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὃν ἐπέθηκεν Κωνσταντίνου, καὶ τινας ἀσεβεῖς ἐπισκόπους, παρεσκεύασεν πῆξαι σταυροὺς κατὰ τῆς ἀληθείας, αὐτοὺς εὐ-20
- P. 442 λαβηθεῖς πῆξαι σταυρὸν διὰ τὸ πρότερον καθυπογράψαι ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν τοῦ μὴ παρα-

6. ἦ] ἦ ἐξ Comb

ob tertiam eius coniugem leviri, filium elegit: istum, inquam, Theodotum spatharocandidatum, opinatis eius consentientem, maritali nuptiarum corona notatum, tonderi iussit et patriarcham consecrari. celebrata est ordinatio eius paschatis festo, hominis, inquam, qui nihil spirituale calleret, nulla scripturae parte foret eruditus nisi forte levissima, qui nullam erga deum pietatem ostentaret; tantum quod mansuetudine praestaret, et bonus hominibus appareret, commendabatur. hic cum patriarchalem dignitatem subiisset, opipara meridiana serotinaque carnibus appositis coepit agitare convivia, clericosque et monachos nec non episcopos, a iuvenilietate carnum esu abstinentes, continentiam abrumpere et ad ingluviem comedere compulit; et ubi primum pietas plurima, honestas, continentia et virtus enitebat, ibi risus lusus luctas turpiloquia haberi absque disciplinae cuiuscumque iugo vidisses. post pascha igitur convocat synodum Chamaeleon ad magnam ecclesiam nomine Sapientiam, et Theodoto, quem Cassiteram appellabat, velut patriarcha sedere iusso, filioque eius Symbatio, cui Constantini nomen imposuit, et quibusdam aliis irreligiosis episcopis in consessum inductis, cruces et iuramenta adversus veritatem figere disposuit. ipse crucem exarare veritus, quod prius, cum

σαλεύειν αὐτήν· ὅπερ ὁ ἄθλιος οὐκ ἐφύλαξεν. καὶ λοιπὸν ἀναγνώσαντες τὸν τόμον ὃν ἐποίησαν οἱ τοῦ ψευδοσυλλόγου προασπισταί, ὃν ἐπωνόμασαν ὄρον τῆς ἐβδόμης συνόδου τῆς ἐν Βλαχέρναις, ἀναθεματίσαντες οἱ τοῦ ἀναθέματος κληρονόμοι τοὺς ὀρθοδόξους ἡμῶν πατριάρχας, ἤγαγον δὲ τινὰς μητροπολίτας καὶ ἐπισκόπους τῶν ὀρθοδόξων τυραννικῶς σύροντες, ῥήξαντες ἐν μέσῳ τῆς ληστρικῆς αὐτῶν συνόδου, ἐπάτησαν, ὡς δὴθὲν τι εὐσεβῆς ποιῶντες οἱ ἀσεβεῖς, καὶ παραδόσαντες αὐτοὺς τοῖς στρατιώταις αἱματοφύρτους ἀπήγαγον εἰς Β

10 τὰς φυλακὰς καὶ εἰς τὰ δεσμωτήρια· ποιήσαντες δὲ ἡμέρας τινὰς ἐκέῖσε πάλιν ἐξήγαγον, καὶ ἀνακρίναντες καὶ εὐρόντες μὴ πειθομένους τοῖς ὑπ' αὐτῶν λεγομένοις ὑπέμνησαν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ψεύδους, καὶ ἀπέστειλαν αὐτοὺς εἰς ἔξορίαν· οὓς τινὰς καὶ ἐν τῇ ἔξορίᾳ πέμπων ἐβυσάνιζεν. λοιπὸν οὖν

15 λαβὼν τὸ κράτος τῆς ἀσεβείας πᾶσαν πονηρὰν δραματουργίαν εἰργάζετο, τὰς δὲ ἀπανταχοῦ εἰκόνας τῶν ἐκκλησιῶν κατέστρεψεν καὶ κατέκαυσεν, καὶ ἱερὰ σκευὴ συνέτριψεν ἔχοντα εἰκόνας, καὶ τοὺς τολμῶντας λαλῆσαι τι ἐγλωσσοκόπησεν· τοὺς μὲν ἐφόνευσεν ἀπὸ δαρμοῦ, κατασιήσας καὶ δηλάτορας ἀν-

20 θρώπους ἀσεβεῖς, ἵνα ὅπου ἂν εὐρωσὶ τινὰς μὴ κοινωνοῦντας καταμηνύσωσιν. οὓς τινὰς εὐρισκομένους δαρμῷ ἀφορήτω καθυπέβαλλεν, δημεύων καὶ τὰς ὑποστάσεις αὐτῶν, καὶ

regnum capesseret et orthodoxam fidem non immutaturum se profiteretur, quod infelix haud custodivit, iuramentum interposuit. hoc pacto tomum illum a pseudosynodi (quam septimae synodi ad Blachernas decretum vocaverunt) defensoribus editum coram legerunt, et orthodoxos patriarchas nostros anathematis haereditas anathemate percusserunt, et more tyrannico metropolitans et episcopus orthodoxos per vim tractos et in medium praedatoriae istius synodi projectos conculcaverunt pedibus, quasi pietatis opus impietatis ministri agerent, et proprio sanguine infectos militibusque traditos in custodias et carceres detruserunt. ibique diebus aliquot detentos rursum eductos et examinatos morem dictis suis gessisse non reperientes, imperatore mendacii auctore de iis monito, in exilium miserunt; quos insuper in exilio positos missis tortoribus variis suppliciis affecit. una igitur cum imperio facinus quodvis impium perpetrandi potestate arripita, nullum scelus sibi non admittendum decrevit, a nullo crimine sibi putavit temperandum. imagines vero per ecclesias ubivis erectas deposuit et combussit, sacraque vasa caelatis imaginibus insignia contrivit. de his obmutire ausis linguas abscidit, istos contudit verberibus, alios delatoribus et impiis hominibus institutis, ut ubicunque aliquos sibi non communicantes reperirent, accusari permisit. repertos autem

εἰς ἔξορίαν ἀποστέλλων οὐ μόνον ἄνδρας ἀλλὰ καὶ γυναῖκας.
καὶ τί δεῖ λέγειν τὴν σκοτόμηναν τῶν τότε κακῶν; τοὺς γὰρ
μεταβάντας πιστοὺς ἔν τισι κλίμασι καὶ εἰς χώρας τὰς μὴ
προσηκούσας αὐτῷ πέμπων εἰς τοὺς τοπάρχας τῶν ἐθνῶν
ἐζήτει πιάσαι, ἄλλος Ἀντίχριστος γενόμενος. ὅθεν πολλοὺς 5
20 ἐπισκόπους καὶ μοναχοὺς συλλαβῶν ἀπέκτεινεν καὶ ἐθαλάσ-
σωσεν. τοὺς ἔξορίστους ἐπισκόπους καὶ μοναχοὺς ἀνεκα-
λέσατο

verberibus intolerandis subiiciebat, facultates publico addicebat, et in
exilium pellebat non viros solum sed et mulieres. quid malorum
illorum caliginem memorare necesse est? fideles enim decretorum suo-
rum transgressores in alienas regiones missos a locorum dominis gen-
tilitate detentis comprehendi novus Antichristus factus curabat; ex
quo episcopus et monachos plures ea detentos occidit, et exilio mul-
tatos episcopos maris insulis inclusit. monachos revocavit

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΤΗΣ ΚΑΤ ΑΤΤΗΝ ΛΛΩΣΕΩΣ.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΙΓΓΡΑΦΗ

ΤΗΣ ΚΑΤ ΑΤΤΗΝ ΑΛΩΣΕΩΣ.

EUSTATHII ARCHIEPISCOPI

DE CAPTA THESSALONICA

NARRATIO.

Εὐσταθίου τοῦ Θεσσαλονίκης συγγραφή τῆς εἴθε ὑστέρας 267 ed. κατ' αὐτὴν ἀλώσεως, ἠρρωσθημένης μὲν ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν Tafel. Κομνηνὸν Ἀνδρόνικον δυσδαίμονος βασιλείας καχεξίας λόγῳ, ἦν ἐκεῖνος φαῦλα διαιτῶν κατὰ τῆς οἰκουμένης πολλὴν ἐκ 5 μακροῦ ἤθροιζε, ταχὺ δὲ πᾶν τεθεραπευμένης ὑπὸ τοῦ ἐλευθερωτοῦ, μεγάλου βασιλέως Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου, διαδεξαμένον ἐκεῖνον εὐδαιμόνως καὶ εὐτυχῶς τῷ κόσμῳ, προνοία καὶ εὐμενείᾳ Θεοῦ, μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τοῦ ἀλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῷ χρήσασθαι ὀξυχειρίᾳ ἔργων, ὡς δέον μάλιστα 10 ἦν, ἧς αὐτῷ Θεὸς συνεφήψατο, καθὰ λόγος ἕτερος καιρὸν εὐρηκῶς περιηγήσεται.

Eustathii archiepiscopi de capta Thessalonica (capta utinam postremum) narratio, quum ea urbs graviter afflicta esset infausto Andronici Comneni imperio propter magnam, quam ille prava administratione per orbem terrarum undecunque conflabat miseriam, sed mox restitueretur felicissime a liberatore et imperatore eximio, Isaacio Angelo, qui prospere et orbi terrarum saluberrime providentia et gratia dei non multis post captam urbem diebus illum excepit, magna usus, qua sane quam opus erat, et quam illi deus impertiverat eximiam, agendi alacritate, quemadmodum, tempus et occasio nisi deerunt, libro explicabitur alio.

Προθεωρία τῆς τοιαύτης συγγραφῆς.

Πόλεων ἀλώσεις ἱστοροῦμεναι εἴτε συγγραφόμεναι μεθόδοις διοικουῦνται ὡς τὰ πολλὰ ταῖς αὐταῖς. οὔτε δὲ ἀπίστας ἐπιβαλλούσας ἠναγκασμένως ὁ γράφων διαχειρίζεται, οὐδὲ μὴν τὰς ἀμφοτέρωθεν χρηστὺς ὡσαύτως διοικονομῆσεται. 5 ἀλλὰ καθιστορῶν μὲν καὶ ἀπαθῶς γράφων καὶ θεολογήσει ἔστιν οὗ, καὶ πρὸς φύσεως λόγον ἐμπλατυνεῖται, καὶ τὴν φράσιν δὲ ψιμιθιώσει πρὸς κάλλος ἀφειδέστερον, καὶ τοπογραφῆσει, καὶ ἐκφράσειν ἐναγλαΐσεται, καὶ ὅλως οἷα ἐξωπάθους λαλῶν πολλὰ διαθήσεται πρὸς χάριν ἀκοῆς, οὐκ ἀφέ- 10 ξεται δὲ οὐδὲ τῶν ὡς εἰκός, στοχαζόμενος αὐτὸς ἐνταυθά γε, ὅτι μὴδὲ παρῆν τοῖς ἀφηγουμένοις κακοῖς, ὡς καὶ παθαίνεσθαι καὶ αὐτὰ δὴ φράζειν ἐκεῖνα. καὶ οὕτω μὲν ὁ τὴν πρὸς ἱστορίαν δηλῶν. ὁ δὲ καὶ συγγραφόμενος καὶ χρωτισθεὶς τῆ κακῶ πάντων ἐκείνων προσάψεται μὲν ἀναγκαίως, οὐκ ἐπὶ 15 τοσοῦτον δέ, μόνω πλεονάζειν ὀφείλων τῆ πάθει, καὶ αὐτῇ ἀναλόγως τῇ κατ' αὐτὸν προσωπικῇ ποιότητι. τοῦ λαοῦ μὲν γὰρ ὧν τίνα ἂν ἔχοι ψόγον εἰς κόρον παθαινόμενος; βίῃ δὲ ἀνεμιμένος τῆ κατὰ πνεῦμα, καὶ μεταξὺ τοῦ πενθεῖν καὶ τοῦ εὐχαριστεῖν τῆ κρείττονι οὐκ ἐπιτείχισμα ἐρμυνὸν ἀλλὰ χῆμος 20 μέγα βλέπων, φεῖδοιτ' ἂν ἀκράτως τραγηδεῖν. ὁ δ' αὐτὸς

DE TALI HISTORIA FRAEMITTENDA DISQUISITIO.

Expugnationes urbium sive priscae sive recentis memoriae quum narrantur, rationibus tractantur plerumque iisdem. neque autem quae locum habent rationes, scriptor necessario cunctas sequetur, nec in utroque genere utiles pari usurpabit modo. sed quum res olim gestas narrat et liber ab affectu animi vehementiori scribit, causas rerum nunc divinas scrutabitur, nunc copiose explicabit naturales, narrationemque ad suavitatem ornabit studiose, descriptionibus locorum indulgebit, gloriosiusque se iactabit in degressionibus, atque omnino, utpote a se aliena narrans, multa ad gratiam audientium conformabit, nec vero reticebit, sua usus divinandi facultate, quae probabilia ipsi videntur, quoniam non interfuit malis, quae narrat, nec vehementius illis commovetur. atque ita quidem scripserit, qui temporum priorum historiam consignerit. sed qui suae aetatis historiam scribit et ipsa tinctus est calamitate, profecto ad omnia ista devolvetur necessario, sed non pari, atque ille, modo, sola coactus animi cupiditate, modum excedere, idque varie pro varia vitae statione. nam si e laicis sit, quid reprehendatur, si ad satietatem excanduerit? in vita autem spirituali collocatus, atque luctum et erga deum gratiam non vallo firmo, sed

οὐδ' ἂν παύσοι χορεύων ἐν πέθεσιν, ὁποῖον δὴ τι καὶ τὸ
 πάνυ καλλύνειν τοὺς λόγους κομμωτικῶς ἐν σκυθρωποῖς πά-
 θεσι. καὶ τὰ ἄλλα δὲ συγγραφικὰ εἶδη σωφρόνως μεταχει-
 ρεῖται κατὰ μέθοδον ἰδίαν, οὔτε παράδοξα ἐκτιθεῖς ἀκού-
 5 σματα κατὰ τὸν ἀπαθῆ ἱστορικόν, οὔτ' ἄλλα ὅσα πρὸς οὐκ
 ἄκαιρον φιλοτιμίαν καὶ πολυμαθίας ἐνδείξιν οἱ ἔξω πάθους
 τεχνάζονται.

Εἰ τοίνυν καὶ ἐμὲ τοιόνδε τινὰ ἢ παροῦσα συγγραφή²⁶⁸
 διαδείξει, αὐτίκα φανεῖται. ἄρξεται δὲ ὁ ὑποτεταγμένος λό-
 10 γος ἀναγκαίως ἐξ αὐτοῦ πάθους, ὅτι μηδὲ ἦν τὸν ἐν ἐλπει-
 νοῖς ὄντα μὴ τραγικεῦσασθαι τὸ γε πρῶτον. εἶτα καθιστά-
 μενος τοῦ οἴκτου, καὶ τι πρὸς βάρους ὑπομεμψάμενος τὸν αἴ-
 τιον καὶ συναίτιον τοῦ κακοῦ, γενήσεται τοῦ καὶ εὐκρινῶς καὶ
 σαφῶς, ἐπὶ τι δὲ καὶ μεγαλείως ἀφηγεῖσθαι· καὶ πῆ μὲν
 15 ἀφελῶς, ὡς ἐχρῆν, πῆ δὲ καὶ γλαφυρῶτερον καὶ ἀπὸ κεφα-
 λῆς ἠργμένος, ἧς οὐδὲν καιρίως προεσβύτερον, καταβήσεται
 εἰς τὰ ἐχόμενα καθ' εἰρμόν καὶ τάξιν οὐ πάντη ἀπεριλάλη-
 τον, καὶ ἄψεται πάλιν τῶν τῆς ἀλώσεως πλατύτερον κατὰ
 πᾶσαν ἀνάγκην, ἐπεὶ καὶ αὕτη μάλιστα πρὸ ἔργου ὑποβέβλη-
 20 ται τῆ συγγραφῆ. ὅτι δὲ καὶ σημεῖα ἐν τοῖς τοιούτοις προ-
 φαίνει τὸ θεῖον, ἃ δὴ κἀνταῦθα ἐμφανῶς προέλαμψε, προσ-
 εφάπεται καὶ τοιούτων τινῶν ὁ λόγος εἰς σύμμετρον. οὐκ

ingenti separata intervallo videns, caveat profecto, immodice indulgere tragoediae. nec vero luserit idem in luctu choream ducens, qualis est quaesita illa in lugubri calamitate orationis exornatio. idem reliqua, quae ad historiam pertinent, prudenter ratione propria instituet, neque improbables rumores adhibens, sicut rerum priscarum scriptores solent, neque alia, quae historici, a calamitatibus, quas narrant, remoti, facere solent, ambitione illi quidem et ostentandae doctrinae studio haud inepto.

Iam vero, num me talem haecce historia scriptorem habitura sit, statim apparebit. ordietur autem narratio nostra necessario ab ipsa calamitate, quoniam fieri omnino non poterat, ut qui in malis versaretur, non lamentaretur certe quidem ab initio. deinde autem, missis lamentis et nonnihil pro merito reprehensis calamitatis auctore et eius socio, clare et perspicue et quadam ex parte adeo elate rem enarrabit ipsam; et quidem nunc simpliciter, prout res postulabat, nunc polite atque ornate; et deflexa nonnunquam a rei capite, quo nihil suo tempore antiquius, descendet ad res nexu et ratione non omnino praetermittenda cum illa coniunctas, ac revertetur rursus ad expugnationem copiosius omni ex parte enarrandam, siquidem id operis praecipue propositum est huic scriptioni. quoniam autem portenta rebus huiusmodi numen

ἀποστήσεται δὲ οὐδὲ τοῦ ἐκθέσθαι ἁμαρτητικὰς αἰτίας, ὧν ἔνεκεν τὰ δεινὰ, ὃ καὶ αὐτὸ οἱ συγγραφόμενοι ἐν ἔργῳ ἐλλόγως τίθενται. ἀνασκαλεύσει δὲ ἀμυδρῶς ἢ συγγραφή τὰ τοιαῦτά αἰτία ἐν ὑστέρῳ τοῦ ὅλου λόγου κατὰ μέθοδον διδασκαλικήν. οὐ γὰρ ἐν ἑτεροίῳ καιρῷ καὶ ἀνέγνωσται καὶ ἐκδέδοται, ἀλλ' ὅτε οἱ προεισόδιοι τῶν νησιτίμων ἀγίων ἡμερῶν κατηχοῦνται εἰς ἀκοάς, ὡς ἀποτελευτῶν τὸν λόγον εἰς διδασκαλίαν ἐκκλησιαστικὴν, ἀρξάμενον ἄλλως ἀφ' ὧν κακῶν ἢ πόλις ἔπαθεν.

Ἀρχὴ αὐτοῦ δὴ τοῦ συγγραφικοῦ λόγου τῆς ἀλώσεως.

10

Ἔφηγε καὶ ὁ καθ' ἡμῶν ἄρτι χρόνος, εἴπερ τις ἕτερος τῶν πάλαι, ὑπόθεσιν ἦν ἀπαθῆς μὲν ἄνθρωπος καὶ μακρὰν ἰστοῦς τοῦ κατ' αὐτὴν κινδύνου μεγάλην εἴποι ἂν καὶ βαρυσύμφορον καὶ πάνδεινον καὶ ἀπενυκταίαν καὶ οὐ ῥᾶον φορητὴν καὶ πολυπενθῆ καὶ δακρῶν πηγὰς ἐθέλουσαν καὶ τοιαῦ- 15
τά τινα, ὃ δὲ δικτύων, ὃ φασι, σπειραθεῖς καὶ καθ' ἡμῶς ἐνεκληθεῖς τῷ πράγματι ἴσως μὲν οὐκ ἂν εὐπορήσοι πρὸς ἀξίαν ὀνομάσαι τὸ κακόν, ἐκκρουόμενος οὐπερ ἐθέλει νοεῖν τῷ ποικίλῳ καὶ ἐπαλλήλῳ τῶν συμφορῶν, ὅσαι κατέχασκον ἐκά-
στου τῶν δυστηχούτων, πολλὰς καὶ διαφόρους οἰκειούμεναι 20

divinum praemittere solet, quae sane tum quoque clare micuerunt, illa quoque narratio nostra apte commemorabit. nec praetermissura est, peccata enumerare, unde ortae sint calamitates: quod et ipsum historici recte muneris sui existimant. scrutabitur autem obiter scriptio nostra huius generis causas in posteriore totius operis parte in modum praecipientis. etenim tempore recitata et edita est eo, quo vestibularii solemnisi ieiunii ad audiciones congregati instituuntur, ita ut commentatio nostra in orationem ecclesiasticam exeat, profecta aliunde, a malis, quibus urbs afflicta est.

INITIUM IPSIUS DE EXPUGNATA URBE OPERIS HISTORICI.

Nostra nunc aetas, si qua vetusta, calamitatem genuit, quam quisquis ab ea alienus et longe remotus a periculo magnam, gravem, terribilem et detestandam, non facile ferendam, luctuosam et lacrimarum fecundam et aliis id genus nominibus appellaverit; sed ventis, ut aiunt, datus et miseria nobiscum implicatus nemo facile invenerit, quomodo malum illud digne nominaverit, ex loco quippe, quem tenere voluerit, extrusus semper varietate et fluctuatione calamitatum, quae undique inhiabant civibus miserandis, multis illae et variis appellandae nominibus. si tamen quis calamitatem verbo vo-

κλήσεσιν· εἰ δὲ καὶ δυνήσεται κατενστοχῆσαι τοῦ κακοῦ
 πρὸς ἔπος, ἔρεϊ ἂν αὐτὸ οὐκ ἀπεικόντως φρωστῆρος μεγάλου
 ἀφάνειαν, οὐδὲν μὲν ἐκεῖνος λέγων πρὸς πάθος (ἐχρῆν γὰρ
 5 ἄλλοις ὀνόμασιν ἐνταῦθα παθῆναι), τῇ μεγαλείῳ δὲ ὁμως
 ἢ γὰρ οὐ τοιοῦτόν
 τι τὸ τὴν ἐν ταῖς ὑπ' οὐρανὸν πόλεσι πάνυ λαμπρὸν φαίνου-
 σαν Θεσσαλονικίην οὕτω παθεῖν ὡς νῦν ἔχει; ἔχει δὲ ὡς ἂν
 ἀπεύξαιτο καὶ ἐχθροί, ὡσεὶ καὶ καλὸν εἶδος ἀφανισθῆν λυ-
 πεῖ καὶ τὸν ἦν ὅτε ἀπόστοργον. ὦμοι δαίμονος, ὃς οὕτω βρι-
 10 θῆς τηλικαύτης πόλεως εὐετηρία ἐνήλατο καὶ κατέστρεψεν.
 ἀπήγαγε μὲν οὖν αὐτὴν τέλεον, ὡς μηδὲ λείψανον ἐναπομεῖ-
 ναι παλαιῶς καλλονῆς. καὶ τείχη μὲν αὐτῆς ἠχρειωμένα, καὶ
 ἱερὰ τὰ πάντα κατηκισμένα εἰς ὅσον οὐδὲ τόποι τολμητοὶ
 πᾶσι, καὶ οἶκοι εὐπρεπεῖς κατησχυμένοι, καὶ περιουσίαι πο-
 15 λιτῶν αἱ μὲν ἠντλημένοι αἱ δ' ἐκχεχυμένοι καὶ ἄλλως δὲ
 διεσπαρμένοι, τί ἂν λέγοιντο, ἐνθα οὐκ ἔστιν, ὡς ἐχρῆν, αὐ-
 τὰ διῆξομαι; τὸ δὲ ἐν τῇ πόλει πληθος, οὐ μόνον τὸ στρα-
 τιωτικὸν ἀλλὰ καὶ τὸ λοιπὸν, ὅσον ἐν ἱερῇ πολιτείᾳ τῇ κατὰ
 κόσμον καὶ ὅσον δὲ λαϊκόν, τίς ἂν ἐς ἀξίαν δακρῦσειε; ναὶ
 20 μὴν καὶ ὅσον τοῦ βίου τὸν φλοῖσβον διακρουσάμενον ὡς εἰς
 λιμένα κατήντησε τὸ ἀπρόϊτον τῆς ἐνοικήσεως, πάντες οὗτοι,
 ὡσεὶ καὶ ἀκρίδες πνρὶ κατὰ λήϊον ἐλαννόμεναι, τῇ καυστηρῇ
 μάχῃ πρὸς ὄλεθρον ἐξετινάσσοντο. καὶ οἱ μὲν πολέμοιοι πε-

luerit assequi, haud immerito dixerit sideris eximii occasum: minime ille quidem significans rei miseriam (aliis enim lamentandum foret vocabulis), sed tamen magnitudinem rei recte attingens. annon tale quid est Thessalonicae inter urbes longe splendentis ea, qua afflicta iacet, calamitas? iacet autem ita, ut misereantur etiam inimici, sicuti formosam faciem, quum deleta est, miseretur etiam qui olim oderat. eheu daemonis invidiam, qui tam violenter tantae urbis felicitatem invasit et evertit! delevit eam, ut ne particula quidem pristinae pulchritudinis relicta sit. moenia urbis destructa, atque templa omnia ita dedecorata, ut ne loca quidem turpari solent cunctorum Indibrio obnoxia, aedificia splendida foedata, et bona civium partim exhausta partim dissipata et quocumque modo dispersa: haec, inquam, quo nomine appellentur, quando enarrari, ut par foret, non possunt? multitudinem autem urbis, non modo militarem, sed etiam reliquam, tum vitae mundanae clericos, tum laicos, quis digne lugeat? quid, quod etiam, qui evitarant tempestates vitae et tanquam in portum in claustra monasteriorum penetrarant, omnes, velut locustae flammis per segetes correpatae, aestuoso bello in perniciem dabantur? hostes enim circumeuntes flammam irae in omnem civitatem evomebant; illi

ριστοιχιζόντες Θημοῦ πῶς ἐξέκαιον ἐπὶ τὸν πολιτικὸν ἄπαν·
 ἐκεῖνοι δὲ οἱ μὲν ἐπικαταλαμβάνόμενοι καὶ που καὶ σπαρογα-
 νούμενοι πρὶ τοιούτῳ πάντοθεν οὐκ εἶχον διεκπίπτειν ἀλλὰ
 πολυκλειδῆ τὸν κίνδυνον εἶχον, οἱ δὲ ὅσα καὶ σπινθηροὶ τοῖς
 βέλεσι πόρωθεν ἔπασχον τὸ κακόν. ἡέλιος μὲν νέον προσέ-5
 βαλλεν ἀρούρας, οὐκ ἔσχε δὲ τὴν θανάσιμον διαλύσαι νίκτα,
 ἀλλὰ κατεκαυχάτο τοῦ φωτός ἢ τῶν πιπτόντων ζόφωσις. οὐ-
 πω τις ἔφθη τὸν γλυκὺν ὕπνον ἀποθέσθαι· ὁ πικρὸς καὶ
 ἀνέμετος αὐτὸν διεδέχετο, καὶ ὄναρ κακὸν ἐφίστατο ὑπαρ-
 τῆ κεφαλῆ, καὶ ὁ βλέπων αὐτὸ κατέμυεν εἰς θάνατον. ἀπηλ-10
 λάττετο κλίνης ἐρηγόρσεως λόγῳ· καὶ ὁ πολέμος σίδηρος
 ἄλλως αὐτὸν κατέκλινεν, ὡς ἐκεῖνος χαιρεῖ κοιτάζων. πολλοῖς
 δὲ καὶ ἡμιγύμνοις εἶτι τὸ κακὸν τοῦτο θηροῖον ἐνεφύετο, ἵνα
 μηδὲ κάμοι τοὺς ὀδόντας ἐντροῖβον σωμάτων καλύμμασι. καὶ
 στραιωτῶν μὲν, ἤδη δὲ καὶ τῶν ἄλλως ἰσχυραλέων ἢ καὶ ὄλωσ-15
 ἀκμαίων εἶπερ ὁ πόλεμος ἐδράττετο καὶ διέσπα, ἐμπεί-
 ρας ὀξείας ὄνυχας, ἐκαινοπράγει οὐδέν· φιληδεῖ γὰρ σώμασι
 τοιούτοις ἐκεῖνος, ὑφ' ὧν καὶ συγκροτούμενος θεραπεύε-
 ται ὡς τὰ πολλά. εἰ δὲ καὶ ἄνδρας ἀθλίους ἐφιλοτιμεῖ-
 το ἀπάγειν, ἤδη τυμβογέροντας ὄντας καὶ εἰς γῆν κεκυ-20
 φότας καὶ που, πρὶν ἢ καὶ πληγῆναι, γινομένους τοῦ Χάρω-
 νος οἷς τῆ δέει παρίεντο, καὶ γραῦς δὲ τὰς πλείους καὶ ἐξ
 ὀμμάτων οὖσας καὶ κωφενοῦσας διὰ βαθὺν γῆρας, καὶ οὔτε

17. ὀξείας T (i. e. editio Tafeliana)

autem, partim correpti et undique quasi involuti incendio non
 poterant evadere, sed in multifario versabantur periculo, partim
 tanquam sparsis undecunque scintillis eminus telis obruebantur.
 sol radios in arva mittere coeperat, nec dispellere poterat noc-
 tem funestam; sed illudebant lucem pereuntium tenebrae. nemo
 citius suavem deposuerat somnum, quam somnus iste acerbus et per-
 petuus illum exciperet, et funesta species capiti eius adstaret, quam
 qui videret, oculos ad mortem clauderat. desiliebat de lecto, exper-
 rectorus scilicet: at ferrum hostile eum prosternebat, quo illud mo-
 do prosternere solet. multos adeo seminudos cruenta ista bellua
 feriebat, ut dentes ne fatigaret tegumentis inhaerens corporis. quodsi
 milites atque reliquos robustos et strenuos homines corripisset et
 lacerasset, infixis unguibus acutis, nihil fecisset novum; gaudet enim
 eorum corporibus, a quibus excitatur et exercetur plerumque; sed
 quod etiam fractos rapiebat homines, senes morti propinquos et in
 terram curvatos adeoque, priusquam ferirentur, magno, quo angeban-
 tur, terrore Charoni mandatos, atque mulierculas plurimas visu audi-

βλεπούσας τὸ τῶν ὄπλων ἀστραπαῖον οὔτε βροντῆς αἰσθημέ-
 νας τῆς ἐξ ἀπειλῶν, ἀλλὰ τοῦτο οὐ φρενῆρης Ἄρης ἀλλὰ 269
 δόρου ἐνήργει μαινόμενον καὶ ξίφος οὐκ εὐδιάκριτον.

Οἴκτιστα δὴ ταῦτα βροτοῖς· ἐλεεινότατον δὲ ὅτι καὶ
 5 βρέφη συνέκειντο τοῖς παντοδαπῶς πίπτουσι, τὰ μὲν συνεκ-
 κεντούμενα ταῖς φερούσαις ἀγκάλαις, τὰ δὲ τῷ καταρρίπτε-
 σθαι ὑπὸ δέους ἢ καὶ φόβου τῶν βασταζόντων, τὰ πλείω
 δὲ συγκαταπατούμενα. ἢ γὰρ τοῦ φεύγειν ἀνάγκη καὶ τοι-
 οὔτον ἀπλήγα φόβον ἐτυράννει, τὸν μὲν ἔσω τῶν ἐκκλησιῶν
 15 ὠθιζόμενον τοῦ λαοῦ καὶ τῇ συμπιλήσει δυστυχοῦντος ψυ-
 χῶν ἀπαγωγῆν, τὸν δὲ περὶ τῆς ἀκροπόλεως τὴν εἰσόδον,
 ὅτε πολεμικοῦ δόρατος ἄνω τοῦ κατὰ θάλασσαν ἔφου πύργου
 ἀρθέντος τοῖς ἀνιμάχοις εἰς σύσσημον τοῦ τὴν πόλιν ἦδη
 καταπεπονῆσθαι, ὡς καὶ ἀναρριχῶσθαι τοὺς βουλομένους
 20 ἔξωθεν, τὸ μὲν κάτω περιεῖναι ἀπέγνωστο, ἦραν δὲ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς οἱ πλείους ὡς εἰς ὄρη τὴν ἀκρόπολιν, ἔνθα βοή-
 θειαν ἐκαραδόκουν αὐτοῖς ἔσεσθαι.

Ὁ δὲ μάλιστα τὴν τοῦ κακοῦ πολυφθορίαν ἐνταῦθα κα-
 τηγορεῖ, τοῦτ' ἦν ὅτι ταῖς νεκρिकाῖς θημωνίαις καὶ ἀλόγων
 20 ζῶων σώρευμα παρετέθειτο. ἀχωρήτου γὰρ ὄντος μιᾷ πύλῃ
 τοῦ συνερρευκότες ἄνω λαοῦ, καὶ βιαζομένων μὲν παραβύε-
 σθαι ὥστε σώζεσθαι, μὴ ἐχόντων δὲ παραδύεσθαι ἐκάστων,

tuque propter senectutem orbas, nec cernentes armorum splendorem,
 nec sonorum minacium tonitrua audientes, id quidem sanae mentis
 Martis non erat, sed hastae rabidae et gladii insanientes.

Sane quam acerba haec fuerunt mortalibus; acerbissimum vero,
 quod etiam infantes commixti iacebant cum ceteris ubique pereunti-
 bus, partim perfossi inter amplexentium brachia, partim a portanti-
 bus inter caedem terroremve proiectedi, plerique inter pedes concul-
 cati. fugiendi autem necessitas etiam incruentam necem creabat,
 partim in templa compulsa et propter angustias animam efflante mul-
 titudine, partim in aditu arcis, quum, hasta hostili supra orientalem
 ad mare turrim ab adversariis elata, quod signum exhaustae iam ur-
 bis esset, ita ut etiam extrinsecus muros scanderet, quicumque vellet,
 partem urbis inferiorem servari posse desperaretur, sed oculos peri-
 que in arcem tanquam in montes converterent, unde salutem sibi
 fore sperarent.

Quod vero inprimis miseriae calamitatem arguit, illud est, quod
 cum caesorum hominum acervis bruta miscebantur animalia. etenim
 quum una porta capere non posset confluentem ad arcem multitudi-
 nem, omnesque penetrare niterentur, ut serarentur, nec possent cun-
 cti intrare, tum pedites tum equites, ruentium turba a tergo instante

τῶν τε πεζῶν τῶν τε καθ' ἵππους, ὁ κατόπιν θείων βαρῦς ὄχλος τὸν προάγοντα, καὶ τῇ ἐπιπτώσει πάσχων ἐκεῖνος τὸ ὅμοιον ὑπὸ τῶν ὀπισθαίτερον ἐγκειμένων, οὐδ' αὐτῶν ἀπηλλαγμένων τοῦ καθ' εἰρμὸν οὕτω πάσχειν, εἰς κολωνὸν θανατουμένων ἐκορύφου το σῦμπτωμα, πάντων ὁμοῦ πεφυρμένων, 5 ἀνθρώπων ἵππων ἡμιόνων ὄνων, οἷς ἐπισεσαυγμένα ἦσαν τὰ τοῖς πολλοῖς ἀναγκαῖα. καὶ βουνὸς ἐκεῖνος τοιοῦτος ἀντανίστατο τῷ τῆς πόλεως ἐκεῖσε πυργώματι, μικροῦ παρεοικῶς τοῖς ἐγειρομένοις πρὸ τειχέων χώμασιν, ἃ δὴ καὶ αὐτὰ σκευρεῖ ποτὲ πόλεμος.

Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τῇ πύλῃ τῆς ἀκροπόλεως, τῇ γε προφανομένῃ· οὓς δὲ συνέσχε καὶ ἡ ἐνδοτέρω, ὅτε ὁ ἀχρεῖος αὐτὴν ἀκαίρως κατήραξε στρατηγὸς παρεισφθαρεῖς ἐν τῷ φεύγειν, ἄλλη τραγωδία οὗτοι καινότερος. ὥσπερ γὰρ μὴ ἀρκοῦντων τῶν ἄλλως πεπτωκότων, προσεπῆύξησε τὸ κακὸν 15 ἐκεῖνος ὁ μικρὸς μὲν τὰ καλὰ μέγας δὲ τὴν πονηρίαν, καὶ οἷόν τινα κορωνίδα καὶ αὐτὸς τῷ δυστυχήματι ἐκεφαλαιώσατο, οὐκ ἀνασχόμενος μὴ καὶ αὐτόχειρι φόνῳ προσεπιβλάψαι οὓς δυσβουλίας κάτεστρατήγησε, μάλιστα δ', εἶπεῖν τάληθές, ταῖς εἰς μάχην καὶ φυλακὴν καθυφέρεσιν, ὡς ὁ λό- 20 γος προβαίνων ἐκφανῶς διαγράφεται, ὡς ἄν, οἶμαι, τοὺς πολεμίους πρὸς ἑαυτοῦ ποιησάμενος ἐκμειλιζῆται, εἴγε καὶ πόλιν τοσαύτην ἀφῆκεν οὕτω πεσεῖν καὶ φόνων δὲ γέγονεν αὐτουργός, ἐπικαταθύσας καὶ αὐτὸς οὓς ἐπεμέτρησεν ὁ καιρός.

20. ὡς] ἄς?

prioribus et ipsa rursus idem patiente impetu sequentium, qui nec ipsi non premerentur similiter, turba morientium ad acervum accrescebat, cunctis confusis, hominibus, equis, mulis, asinis, quibus impositae erant res tantae multitudini necessariae. atque acervus is ita cumulabatur iuxta illud urbis propugnaculum, ut paene adaequaret aggeres pro moenibus extractos, quos et ipsos aliquando bellum parat.

Atque haec quidem ad portam arcis foris gesta sunt. qui autem intra erant, quum male porta deiecta esset ab imperatore nequam, qui irrepserat inter fugam, aliam novam agebant tragoediam. etenim tanquam non sufficerent, qui cecidissent, auxit miseriam homo iste iners ad virtutem, sed strenuus ad nequitiam, et quasi coronidem imposuit calamitati, quum abstinere non posset, quominus ipse manu sua pessumderet quos ducebat imperite, et quidem maxime, ut verum dicam, pugnis et stationibus perfidiose instituendis, quemadmodum rerum deinceps enarratio clare ostendet, quo hostes, opinor, sibi conciliaret demulceretque, si tantam urbem ita temere prodidisset

οὐ γὰρ ἄλλοις ἐπέταξε χαλασθῆναι τὴν κρυφαίαν ἐκείνην
 πύλην, μετέωρον ἠρμένην ἐκ μηχανῆς, ἀλλ' αὐτὸς τὸ τέχνα-
 σμα σχάσας κατὰ σπουδὴν κατήνεγκε καὶ κατὰ τῶν παραιο-
 5 εἰς ὄλεθρον, σφιγκτιῶ θανάτῳ μετηλλαχότας τὸ ζῆν καὶ κει-
 μένους οἰκτρὸν θέαμα, τῷ μὲν ἡμίσει τοῦ σώματος προσκύ-
 πτοντας ἐπὶ τὰ ἐντὸς, τῷ δὲ λοιπῷ προφαινομένους τοῖς ἐκ-
 τὸς, ὥστε κλαίεσθαι.

Ὁ δὲ καὶ εἰς τοσοῦτον ἦν ἀνδρείως διολέσαι τὴν ὄλην
 10 πόλιν, ὡς ἅμα τε τοῦ πύργου γενέσθαι ὅς ὑπερανίσταται
 τῶν ἐκεῖσε πυλῶν, καὶ ἅμα διὰ σχοῖνου καθεῖναι εἰς τοὺς
 ἐπιδραμόντας πολεμίους ἑαυτὸν, εἴσαντα τοὺς ἐπὶ τοῦ πύρ-
 γου στρατιώτας κενὰ μελετᾶν ὑπὲρ τοῦ ἐρούματος, καὶ τὴν
 15 τριβὸν αὐτοῦ καὶ τὴν σχοῖνον ταύτην ἐπαρούτους ἐξιχνιάζε-
 σθαι καὶ περιάδεσθαι.

Ἐνταῦθα παθαινόμενος προάγομαι τι λαλῆσαι πρὸς τὸν
 ἄνδρα, καὶ πυθέσθαι αὐτοῦ· τί δήποτε, ὦ βέλτιστε στρα-
 τηγέ, τὴν κάτω πόλιν κατακόπτεσθαι ἀφείς ἐγένου τῆς ἄνω
 μοίρας καὶ σπεύδων ἐκρῦβης ἐντὸς, εἰ οὕτω ταχὺ ἐχρῆν σε
 20 καὶ αὐτὴν ἀφεῖναι τοῖς ἐχθροῖς ὑποχείριον; τί δὲ μὴ τὴν
 ἀγενεῆ φωνὴν, τὴν τοῦ ἐλεηθῆναι σε, προέκρωξας, πρὶν ἢ
 καὶ καταπνίξαι τοὺς ἐν τῇ πύλῃ σχεθέντας καὶ τοὺς λοιπούς;
 πῶς οὐ γελοῖον εἰσδραμεῖν τὴν ἀκρόπολιν ὡς εἰς ἄμυναν καὶ

et ipse caedem fecisset, morti immolatis, quos tempus et occasio illi
 obtulisset. neque enim alios occultam illam portam, ex machina
 quadam suspensam solvere iusserat, sed ipse, machinamento soluto,
 festinanter eam demisit, et, quasi decipula captos, perdidit, qui
 intrarent quum maxime, strangulatione enecatos et, miserabili ac
 flebili spectaculo, corpore dimidio intra, dimidio extra valvam pro-
 iectos.

Erat autem ille ad perdendam totam urbem ita eximius, ut,
 quum in turrim, quae supra illam portam exstructa est, perve-
 nisset, statim per funem ad obsidentes hostes se demitteret, reli-
 ctis, qui in turri erant, militibus, qui nequidquam defendebant id
 propugnaculum, et semitam illam et funem detestabilem insectaban-
 tur execrationibus.

Hic iam inter lamentationem meam facere non possum, quin, ad
 hominem istum conversus, quaeram: "cur tandem, dux bellissime, urbe
 inferiore perniciem tradita, in partem te superiorem recepisti et tam
 festinanter intus abdidisti, si ita cito illam quoque in manus hostium
 traditurus eras? aut cur infamem istam vocem, qua misericordiam
 flagitabas, non emisisti, priusquam ii, qui porta oppressi sunt, et ce-

ἀναπηδῆσαι εἰς πύργον ὡς ἐπ' ἀγαθῆ τῶν ἄνω ἐσιώτων, καὶ αὐτίκα δρᾶξασθαι σχολίου καὶ θῦττον κάτω γενέσθαι ἤπερ καδδίων ἐν ἰμονιᾷ κατὰ φρέατος; ὃ γέλωτος τούτου, ὅτι παρατεταγμένος ὁ λαμπρός ἡγεμῶν πρὸ τῶν ἐφῶν πυλῶν ὡς ἐπὶ μάχῃ λαμπρᾷ, εἶτα ἰδὼν ἕνα τινὰ πολέμιον ἐλαφροισθέντα 5 καὶ ὑπερφανέντα κατὰ τῶν ἐπάλλεων, ἀνῆκε τὸν ἑυτῆρα τῆ ἵππῳ θέειν, προτρέχων τοῦ παντὸς ὁμίλου τῆς στρατιᾶς· καὶ συμπατήσας τοὺς παρευρημένους καὶ εἰσδραμῶν ἄνω, εἶτα καὶ βλάβας πολλοὺς διὰ πύλης ἦν προσεξεθέμεθα, τοὺς μὲν ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης κατενεχθείσης ἐκ μετεώρου, τοὺς δὲ καὶ οἷς 10 ἔξω συνεκλείσθησαν, ταχὺ μὲν ἀνέβη πυργομαχῆσων, τάχιον δὲ κατέβη δουλωσόμενος, τοῦτο καὶ μόνον ἀνδρισάμενος, ὅτι μὴ διὰ σαργάνης ἐχαλάσθη σχολαίτερον, ἀλλὰ μικροῦ κατεπετίσθη ὡσεὶ καὶ βοσκηματῶδες πτηνὸν ἐπὶ νομῆν· οὐ γὰρ δῆπου ὡσεὶ καὶ τι αἰετῶδες ἐπὶ ἄγραν εὐγενῆ. 15

Καὶ οὐκ ἐχορῆν μὲν ἄνδρα, πάλαι μεμελετηκότα χεῖρας 270 ἀπλῶσαι γυναικικῶς τοῖς διώκουσιν, εἰς ἔρονια παρεισθῆναι καὶ κόπους δίδοναι τοῖς ἐπιτρέχουσι, μὴ καὶ εἰς πλεῖον μαινοιντο. ὁ δ' ἀλλὰ τὰς φρένας βλαβεῖς ἔφρευγε μὲν ὡς ἐπὶ φυλακῆ ἄνω, κατεφέρετο δ' εὐθύς ἐκεῖθεν, ὡς ἂν εἴη τὸ 20 ἄγεννές αὐτοῦ ἄτοπον, καὶ μὴ δοξασθεῖν πρὸς τίνων ὡς ἄρα ἐάλω μαχόμενος. ἀνέβης εἰς ὕψος φροῦδος, ὃ οὗτος, τὸ

teri expirarent? annon ridiculum, quum in arcem tanquam munimentum festinaris et turrim quasi ob salutem militum conscenderis, continuo funem comprehendere et delabi citius, quam situla in puteum demittitur? elheu mirum spectaculum, quod eximius iste dux ad portam orientalem constitutus, pugnam scilicet pugnaturus praeclaram, quum unum aliquem hostium moenia scandentem et supra propugnacula ententem conspexit, inmissis equo habenis, ante omnem militum multitudinem fugae se dedit, et conculcatis, qui obvii erant, in arcem contendit, multisque valva portae, de qua supra diximus, deletis, quum alii ictu portae desuper demissae, alii impetu eorum, quibuscum exclusi erant, perirent, festinanter turrim escendit, ut dimicaret, festinantius descendit, ut serviret, hoc unum strenuus, quod non in sporta delapsus est lentius, sed paene devolavit, velut in pascua avis pecuaria, minimo vero aquilae instar in praedam honestam ruentis.

Haud decebat profecto virum, qui pridem statuisset muliebriter manus obtendere insectantibus, in arcem irrepere et plectere obvios, ne dimicaret longius. verum fugit ille mente captus, velut servaturus arcem, atque statim illinc delapsus est, quo scilicet incredibilis esset nequitia eius, neve existimaretur pugnans captus esse. eva-

τῆς ἀκροπόλεως· ἤχμαλώτευσας αἰχμάλωσίαν, ἣν καὶ ἐκεῖ τοῖς πολεμίοις προὔδωκας. ἀπ' ἐναντίας ταῦτα οἷς ψάλλει Δαυίδ, οὗ τὴν κλησιν φέρων ἠχρεΐωσας.

Καὶ μὴ μοι νεμεσάτω μηδεὶς ἐνταῦθα γέροντι μικρο-
 5 ψύχῳ, τοιαῦτα καταλέγοντι ἀνδρὸς οὐπερ ἠδέως ἂν μέσον ἦμιρ
 ἔχοιμι ὁδὰς ἐμφύς, κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν εἰπεῖν γραῖαν, ἀνθ'
 ὦν καὶ τηλικαύτης πόλεως κατέλυσε κάρηνα καὶ πολλῶν ἀν-
 δρῶν γούνατ' ἔλυσε. γένοιτο δὲ μὴ καὶ εἰσέτι λυθῆται, ὃ
 θεὸς βασιλεῦ καὶ ὃ θεράπον αὐτοῦ, πολιούχε ἡμῶν, μὴ καὶ
 10 ἐπεκταθεῖη εἰς μήμιστον τὸ κακόν. καὶ οἶδα μὲν σντισσιῶν
 ἐγὼ τὸν ἄνδρα τοῦτον τὰ πρὸ τῆς μάχης, καὶ εὐλογῶν ἐν
 εἰρήνῃς καιροῦ τὰ ἐκείνου, ὅτε οἱ μὲν κέρδους προηκτῆρες πο-
 λῆται λαλαγοῦντες ἐπέκειντο κατ' αὐτοῦ ἄπερ ἠθέλον, ἡμεῖς
 δὲ ἄλλως, ὡς ἐπρόεπεν, ἤρμοιτόμεθα. καὶ αὐτὸς δὲ ἀντιστρέ-
 15 φων τὸ φίλιον ἔφαινεν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ βλέμμα καὶ νεῦμα
 καὶ τὸ ἐν πρακτέοις βάδισμα. νῦν δ' ἀλλὰ τί καὶ δράσομεν,
 εὐφρηκότες τὸν ἐπαινετόν ἐκεῖνον μεταβαλλόμενον καὶ μηκέτι
 τόπους εἰς εὐφρημίαν ὑποβαλλόμενον; ἢ πάντως ἐνθυμητόν
 ὡς καινὸν οὐδέν, καθὰ στέργων ἐκεῖνος τὰ προφῆν ἡμῶς εἶτα
 20 ἐν ὑστέροισι οὐκ ἡγάπα ἐλέγχοντας οἷα μηδὲ σοφὸς αὐτὸς
 κατὰ τὸν παροιμιωστῆν, οὕτω καὶ ἡμᾶς τότε μὲν πρὸς ἐκεί-
 νοις εἶναι διὰ τὸ ὄσιον, ὅτι μηδὲ λίαν θρασὺς ἦν κατὰ τοὺς

sisti subito, o bone, in summam arcem; praedam praedatus es, quam hostibus inde obtulisti. contraria haec illis sunt, quae David cecinit, cuius tu nomen inquinavisti.

Nolito autem quisquam mihi ut seni animi pusilli succensere, quod ita hominem increpem, cuius medium hepar tenere cupiam dentibus, ut muliercula illa ait Homericam, quoniam tam eximiae urbis arcem destruxit, et tot virorum solvit genua. fas autem, o deus rex, et tu, serve eius, urbis nostrae patrone, ne iterum posthac profligemur, ut ne malum in infinitum crescat. atque fateor equidem, commendasse me ante bellum istum hominem et laudasse in pace facinora eius, quum quaestuosi cives conviciis eum, quantum vellent, insectarentur, nos autem aliter, ut decebat, erga eum affecti essemus. atque ille vicissim amicum nobis os vultumque et in rebus, quas ageret, ingenium ostendebat. enimvero quid iam agamus, postquam illum olim laudabilem mutatum nec iam laudi occasionem praebentem invenimus? profecto res minime mira videri debet, sicuti ille prius nos dilexerit, postea non amaverit reprehendentes, minime ille sapiens secundum proverbiam, ita nos tunc calumniantibus obniscos esse, ut aequum esset, quoniam minime erat, secundum aequorum hominum sententiam, ad laedendam rem publicam temerarius, deinde au-

αὐθεκάστους τὰ κοινὰ σίνεσθαι, εἶτα δὴ ὄλεθρον ἐξ ἐκείνου
 προορωμένους μισεῖν ὡς αἴτιον, ἄρτι δὲ καὶ ὠλοθρευμένους
 ἐθέλειν καί τι μέγα κακὸν ἐκείνῳ προσβάξασθαι, ἀνδρὶ ἄλ-
 λως μὲν ἀγαθῷ δόξαντι (οὐ γὰρ σκορακιστέον τὰ πρὸς ἀλή-
 θειαν), οἷς δὲ στρεβλῶ κανόνι συνδιεγράφη τῆ τοῦ δεσπό-5
 ζοντος Ἀνδρονίκου, ἀλλ' ἐνταῦθα διεκπεσόντι ἐς ἄκραν φαν-
 λότητα· οὔτε γὰρ ἀγαπῶν ἦν ἐκεῖνον, ὡς ὑποκαταβαίνοντες
 παροισησόμεθα, οὔτε αὖ ἀγαπώμενος, καὶ οὔτε εἰς γέρωσ
 ἐννοιάν τινα καθήκων, ἀλλὰ καὶ ποινὴν προορώμενος, ἅπερ
 ἡμῖν φανεῖται λυμηνάμενα. τοῦτό τε οὖν οὕτω ῥητέον, καὶ 10
 ὅτι οὐκ ἂν ποτε προστήσας τὸ φιλητὸν ἐγὼ κατόπιον θείην
 τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ τὰ συμπεσόντα προβαλόμενος εἰς συγγρα-
 φήν, ἧς ἀρετὴ τὸ φιλάλληθες, οὐκ ἂν τὸ ταύτης ἐπισκιάσας
 φῶς ἀχρειώσομαι· κατὰ γὰρ τὸν ὀρθῶς ἀποφηνάμενον φίλος
 μὲν ὁ ἀνὴρ, φίλτερον δὲ τὸ ἀληθές. ἔτι δὲ συνθεωρητέον 15
 καὶ ὡς ἐγκωμιάζουσι μὲν ἐπιλεκτέον ὅσα χρησιὰ, καὶ που
 καὶ τὰ φαῦλα μεταχωρστέον δικηγορικώτερον, συγγραφομέ-
 νοις δὲ μὴ οὕτως ἀλλὰ διαχειριστέον τοὺς λόγους ὡς τὸ ὑπὲρ
 ἐκάστων ἀληθές ἀπαιτεῖ· ἐνθα οὐ καιρὸς ἐπιλέγεσθαι τὰ
 πρὸς εὐλογίαν ἐγκωμίου νόμῳ, ἀλλὰ σπεύδειν πολυωρεῖν εἰς 20
 μνήμην τῶν ἐπιόντων αὐτὸ ἕκαστον, ὧν περ ὁ χρόνος τρέχων
 παρέρριπεν. εἰ δὲ φθάσας ὁ ἡμέτερος οὗτος Δαυὶδ ἀγαθῶ-
 νων ἦν τὸ τοῦ θεοῦ λάχος, ἀκουέσθω μὲν ἰδοῦ καὶ τοῦτο,
 συνακουέσθω δὲ καὶ ὅτι ἐξώλεσε, μικρὰ μὲν ἡδύνας, πικρά-

τωμ, miseriam ex eo praesagentes, ut perniciosum odio habuisse, nunc
 vero pessumdatos maledictis eundem insectari, hominem ceteroquin
 non malum (neque enim conviciari licet praeter id, quod verum est),
 sed ex quo pravae subscripsit Andronici tyranni pactioni, ad extre-
 mam nequitiam delapsum. neque enim amabat illum, sicut deinceps
 demonstrabimus, nec amabatur ipse, nec vero praemium sperare sen-
 tuti, sed etiam exspectare poenam debebat pro iis, quae nobis appare-
 bunt perniciosae. hoc ita dicendum est, siquidem ego nunquam praelata
 amicitia postponam veritatem, sed receptis, quae gesta sunt, in historiam,
 cuius laus veritas, huius lucem nunquam obscurari sinam. namque,
 ut vere ille dixit, amicus ipse, magis amica veritas. deinde etiam hoc
 considerandum est: laudantibus eligenda esse honesta, adeoque turpia
 fucanda tanquam patronis, historicis non item, sed narranda
 his esse, quae postulat cuiusque rei veritas: ubi minime decet lau-
 dabilia componere secundum leges laudationis, sed ad posteritatem
 transmitti debet curiose, quidquid flumen temporis tulit. quodsi Da-
 vid noster prius bene administravit dotem sibi a deo impertitam, au-

νας δὲ μέγιστα, οἷς περιποιησάμενός τι χρηματιδίου τούτοις
 ἢ ἐκείνοις τέλος ἐζημίωκε τοὺς ἅπαντας μὲν εἰς πάντα τὰ
 αὐτοῖς ὄντα, μυρίους δὲ καὶ εἰς ζωήν. καὶ μὴ τις ὑποφε-
 5 ρέτω νῦν ἀναφρονεῖν με καὶ ὑστέρῳ χρόνῳ ἐπιμηδικῶς αἰ-
 δεσθῆναι οἷος ὁ Δαυὶδ ἀπέβη, ἐπειδὴν δηλαδὴ ἐδικαιώθη πεμ-
 φθῆναι τῷ Σικελῷ σὺν γε τῷ Μαυροζώμῃ πρωτόλειόν καὶ
 τῆς ἡμῶν ἀπωλείας ἀκροθίνιον· ὃν ὥφειλον Ἀρπυιαὶ φθά-
 σασαι οὕτω πως διαθῆσθαι πρὶν ἢ καὶ ἐξαπολέσαι ἡμᾶς. οὐ
 γὰρ ἄρτι ἐς νῦν ἐγὼ ἐστράφη, ἀλλὰ τὸν ὄλον τῆς ἐπὶ πο-
 10 λέμῳ στρατηγίας αὐτοῦ χρόνον ἡμᾶς μὲν ἔθλιβον οἱ ἐχθροί,
 ἐγὼ δὲ ἐκείνον, ἐλέγχων, ἐξονειδίζων, ἐκφαίνων τὰ ὡς ἐκά-
 στοτε σφάλματα, λυλῶν, εἰ καὶ εἰς ἀνήνυτον, ἄπερ ἤκουεν ἄν
 καὶ ἐξ ἄλλων, εἴπερ ἐπαροησιάζοντο καὶ μὴ τὸ τῆς πόλεως
 κακοτυχὰς ἐκλείεν αὐτοῖς τὰ στόματα.
 15 Δέδεικται μοι ἀρκούντως, οἶμαι, ὡς οὐδέν τι καινοπρα-
 γῶ κακολογῶν ἄλλοφρονήσαντα τὸν Δαυὶδ, ὃν σωφρονοῦντα
 φθάσας εὐλόγουν. ἐγὼ δὲ οὕτω καὶ τὸν βασιλέα Ἀνδρόνι-
 κον, ὃν ὑποκαταβάς οὐκ ἂν εὖ λέγειν εἰς τὸ πᾶν ἔχοιμι, ἐν
 ἄλλοις ἐθαύμασα, φράσας ἐπιλέγδην ὅ τι τῶν κρειπτόνων
 20 ἐκείνῳ ἐνέλαμπεν. οὐ γὰρ τι κατὰ τοὺς φαύλους τῶν σοφι-
 στῶν ἀναγράφω ἀντίφωνα. πρὸς δὲ συγγραφικὴν ταύτην
 ἱστορίαν οὐκ ἔχω κρύπτειν ὅσα τοῖς ἄρτι πρὸς εἰρμὸν συμ-
 βαίνουσιν, ὡς ἢ γε λοιπὴ ἠητορεία, ἢ πρὸς ψιλὸν ἔπαινον,

diendum hoc est, sed simul audiendum, paucis rebus bene, multis
 male gerendis, privasse eum postremum non solum, quibus prius quid
 nummorum parasset, singulos, sed cunctos bonis, innumerabiles etiam
 vita exuisse. ne tamen quis mihi exprobet, me nunc resipere
 et Epimethei instar sero sentire, qualis David iste fuerit, ex quo sci-
 licet pateat, misisse eum Siculo cum Maurozoma praedae et miseriae
 nostrae primitias, quem utinam Harpyiae abstulissent prius quam nos
 pessumdaret: equidem non nuper animum mutavi, sed quamdiu ille
 bellum administravit, ut nos hostes vexabant, ita ego illum vicissim
 arguendo, exprobrando, ostendendo, quid peccaretur, dictitando de-
 nique, quamvis incassum, quae etiam ex aliis auditurus fuisset, si
 libere illi locuti essent, nec miseria urbis oclusisset ora.

Satis, opinor, demonstravi, nihil me singulare facere, quum re-
 prehendo nequam factum David, quem prius sapientem laudabam.
 similiter imperatorem Andronicum quoque, quem procedente rerum
 narratione non laudarim perpetuo, in aliis rebus miratus sum, stri-
 ctim commemoratis, quibus praecipue splendebat, virtutibus. minime
 enim malorum sophistarum exemplo declamationes in utramque par-
 tem scribo. quod autem ad hanc rerum nuper gestarum enarratio-

δοκεῖ κατὰ τὴν σοφὴν καὶ αὐτὴ μέλισσαν οὐ μόνον ἐξ ἀνθέων
 γλυκέων καὶ λοιπῆς χρησιμότητος ἐαυτῇ συγκροτεῖν τὸ μυρέ-
 ψημα τοῦ γλυκάσματος, ἀλλὰ πον καὶ ἐκ μὴ τοιούτων. καὶ
 γὰρ τοὶ καὶ ἐκ περιττωμάτων οὐκ εὐαποφόρων ἐκείνη τιθαι-
 βώσσει, ἐκλεγομένη τὰ συντείνοντα, καθὰ παρατηρηκότες οἱ 5
 δεξιοὶ συμβλοποιεῖν οἴδασιν· καὶ τι συναγείρει κάκειθεν, εἰς
 ὅσον τὰ κηρία στέφουσαι καὶ συνέχεσθαι. ὁποῦ δὴ τινα
 μελίττις Ἐρμού ὑποκείμενα καὶ ὁ Δαυὶδ εἰχέτην καὶ ὁ Ἄν-
 271 δρόνικος, καὶ μάλιστα ὁ Ἄνδρόνικος, παντοδαπὸς ἐκεῖνος ἄν-
 θρωπος καὶ παμπούκιλος, καὶ τοῦτο οὐ χαιμαλέοντος δίκην 10
 εἶτε πολυπόδος, Πρωτέως δὲ μᾶλλον, καὶ μάλιστα κατὰ Ἐμ-
 πουσαν, ἢ φοικτὰ ἐφάντυζεν. ὁ δ' αὐτὸς καὶ κατὰ εὐρύπους
 πολύτροφος ἦν, καὶ κατὰ τὴν ἀρχέγονον ἀνείδεον ὕλην ἄπα-
 σιν ὑποτέθειτο εἶδεσι πολυειδῶς· ὧν τὰ μὲν ἐπαινοῖτο, τὰ
 δ' οὐκ ἄν. ἔστι δ' ἐπ' αὐτοῦ προσαρμοῦσαι καὶ τὸ εἶναι μὲν 15
 τινα παρ' αὐτῷ οἶκτον, εἶναι δὲ καὶ θυμὸν μέγαν· ἔτι δὲ
 συμβιβῶσαι καὶ τὸ "ἦν ὁμοῦ ἐν αὐτῷ χροῖματα πάντα," καὶ
 ὡς πολυμυγέων ἔνωσις ἦν τις καὶ παρ' αὐτῇ καὶ δίχα φρο-
 νεόντων συμφρόνησις, οὐ μὴν ὄθεν συγκροτεῖται ἁρμονίας
 ἀρετῆ, ἀλλὰ κακία συγχύσεως. πολύτροπον γὰρ τι χροῖμα ὁ 20
 ἀνὴρ, καὶ πολυπόριστον τοῖς ἐφ' ἑκάτερα γράφειν δεινοῖς.
 ἐναχθεῖη δ' ἄν τις καὶ σφαίρω αὐτὸν παρεϊκάσει, οὐ τῇ
 μεταλαμβάνομένη πρὸς γένεσιν κατὰ παλαιὰν τερατείαν, ἀλλὰ

nem attinet, non debeo celare quae cum his rebus arcte coniuncta
 sunt; sicut illa, quae meras laudes habet, eloquentia, ita haec quo-
 que sapientium apium instar non solum e suavibus floribus plantisque
 salubribus, sed etiam ex aliis gratam mellis dulcedinem fabricatur.
 etenim ex quisquilliis quoque nullius usus apes mel sugitant, colligendo,
 quae idonea sunt, sicut eas homines attenti favos fabricari
 norunt; et vero inde colligunt etiam, quo confirmantur et contineantur
 cellulae. talia igitur avibus Mercurii utilia David ille habebat
 et Andronicus maxime, homo multiplex et varius, neque id chamae-
 leonis aut polypi instar, sed ad Protei potius et vero Empusae, quae
 horribilis visu erat, similitudinem. idem fretis similis erat mobili-
 tate, atque figura carentis primae materiae instar omnes induebat
 formas, quarum aliae laudabiles essent, aliae non essent. possis etiam
 illud ad eum transferre, esse in eo, quod doleas, esse, quod mirere,
 vel illud, "erant in eo omnia," atque erat in eo rerum diversarum
 unico et discrepantium consensio, minime tamen illa, unde grata oritur
 harmonia, sed unde prava confusio. namque varium et mutabile iste
 homo erat, et uberrima scriptoribus sive laudis, sive vituperii mate-
 ries. ausit quis etiam globo illum comparare, non propter illam,

πρὸς ποικιλίαν ἡθῶν. εἰ δὲ καὶ ἐν αὐτῇ δύο πίθους ἐστίναι τις φαίη, τὸν μὲν ἀγαθῶν πλήρη, κακῶν δὲ τὸν ἕτερον, ὧν ἀρνούμενος καὶ καταμιγνύων ἐκείνος ἐπεμέτρει τοῖς ὑπ' αὐτόν, τὰ πλείω δὲ γε μόνου τοῦ τῶν κακῶν, αἰνίζαιτο ἂν
 5 προσφύεσται· ἦν γὰρ σύμμικτος καὶ πρὸς ἀκριφή χάριν οὐκ ἄκρατος, οὐδὲ μὴν εὐκρατος.

Ἀλλ' οὕτω μὲν ταῦτα παρεκβεβιάσθω, καιρίως, οἶμαι, καὶ οὐδὲ πάνυ τι ἀμεθύδως· ἐγὼ δὲ βραχὺ τι ἄνειμι πρὸς τὸν ἦν μὲν ὅτε (ὁ μακρὰν) τινὸς φιλίας Δαυὶδ, νῦν δὲ μίσους
 10 παγκοσμίου ἄξιον. ταχὺ μὲν ἔστρεψας νῶτα, ὧ γενναιότατε, φεύγειν· θάττον δὲ ἀντιμέτωπος οὐκ εἰς ἀντιπαράταξιν ἀλλ' εἰς δούλωσιν ἔδραμες, εἰς τοσοῦτον τῇ φυγῇ προσμείνας εἰς ὅσον ἄναδρον τὴν στροφὴν ἐπιδείξασθαι, ἵνα μηδέν τι γενναιότητος ἔχνος ἐν σοὶ εὐρίσκηται, μήτ' ἐν τῇ πολιορκίᾳ, ἣν
 15 καὶ εὐχόμενός που ἦσθα συγκεφαλαιωθῆναι τάχιον, ὡς ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὑποκρουσόμεθα, μήτε μετὰ τὴν ἄλωσιν, ἐν ἧ ἔψεύσω καὶ τὴν ἀνδριζόμενον καὶ τὸν φεύγοντα, οἷς φεύγειν τραπεῖς ἐπιδέδωκας σεαυτὸν τοῖς μηδὲ διώκουσιν. αὐτοῖς γὰρ ἄλλα ἐν φρεσὶ μεμέλητο, τὰ πρὸ ἔργου καὶ ἀναγκαῖα
 20 σφίσι· σοῦ δὲ οὐκ ἂν, οἶμαι, οὐδὲ μνήμην ἔσχον, εἰ μὴ ἐνεφάνισας σεαυτόν. οἶδαςι γὰρ οἱ εὐγενῶς ἀνδρεῖοι ἐξαθερίζειν τὸν μὴ τοιοῦτον στρατηγόν, ὅποῖον δὴ τινα κατέγνωον καὶ σὲ οἷς τῶν τῆς σῆς ἀβελτηρίας πεπεῖραντο.

quae est in vetusta fabula, originem, sed propter morum volubilitatem. aut si quis duo in eo fuisse dolia dicat, alterum bonis, alterum malis refertum, unde hauriens et commiscens porrexerit hominibus sibi subiectis, plura tamen mala, quam bona, aptissime significaverit naturam eius. erat enim mixtus, et probae laudis nec nihil habebat, nec vero multum habebat.

Sed sufficient haec, quae ita interposuimus, opportune, credo, et minime inepte. redeo aliquantisper ad illum olim amicitia quadam, sed nunc odio communi omnium dignum David. celeriter tergum vertisti, bellissime, ut fugeres; celerius adversa fronte non ad pugnam, sed ad servitium festinasti, in fuga moratus, quantum satis esset ad declarandam turpitudinem tuam, quo nullum in te cerneretur virtutis vestigium, nec in obsidione, quam quondam cito confectum iri iactaveras, quemadmodum mox ostendemus, nec post captam urbem, quum sefellisti fortes ignavosque, qui in fugam conversus tergum dares ne persequentibus quidem. etenim alia illis cordi erant, quae tempus et necessitas postulabat; tui autem ne recordati quidem fuissent, nisi in conspectum eorum venisses. norunt enim generosi viri talem contemere ducem, qualem te esse cognoverant ex iis, quae a nequitia tua experti erant.

Ἄλλὰ τί δὴ παρενεχθεῖς ὑπὸ τοῦ πάθους, καὶ τῶν ἄρτι καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς γενόμενος, ἀποπλανῶ τὸν χρόνον ποθ' ὕστερον ἀκουσόμενον τοῦ συγγραφικῶς εἰδέναι τὰ τῶν καθ' ἡμᾶς ἐξ ἀρχῆς ἄχρι καὶ πέρατος, ἵνα παρακολουθῶν εἰδείῃ ἐξ οἴων τῶν πάλαι οἷα τὰ νῦν, καὶ τὰ μὲν παθαίνοιτο, τὰ δὲ ἄλλως θανμάζοι, τὰ δὲ καί, εἴπερ ἐθέλοι, μανθάνοι καθ' ἰστορίαν ἐπιλεγομένην ὅσα τοῖς νῦν συγκυρήμασι χρήσιμα; τί δὲ μὴ κεφαλὴν τινα ἐφιστῶ, καθὰ τινι σώματι, τῇ συγγραφῇ ταύτη, δι' ἧς καταβαίνων τῷ λόγῳ προποδίσω εὐόδως, ἐνθα τὸ ἔσχατον, ἐνθεν ἐλών;

Μέλλον εἶναι φαίνεται, καθὰ θεῶ εὐηρέστητο, πεσόντι τῷ Κομνηνῷ βασιλεῖ Μανουῆλ συγκαταπεσεῖν καὶ εἴ τι ἐν Ῥωμαίοις ὄρθιον, καὶ ὡς οἷα ἡλίου ἐκείνου ἐπιλιπόντος ἀμυραν γενέσθαι πᾶσαν τὴν καθ' ἡμᾶς. οὐκοῦν ἀπῆλθεν ἐκεῖνος ἐνθα ἐχοῖν, διαδοχὴν ἀφείς γένους οὐχ οἷαν ἐχοῖν. παῖδα γὰρ μικρὸν τι παρηλλαχότα τὸν παναφήλικα, μὴ ὅτι γε βασιλείας μεγίστης κρατεῖν οὐκ ἔχοντα δι' ἑαυτοῦ, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ παῖδας διατεθεῖσθαι ὀτρεῶς, ἀμέλει καὶ ἐπέτρεψε φθᾶσας κηδεμόνι τὸν υἱὸν τῇ μητροί, ἐρώτων οὐση ὠραία, εἰ καὶ κρύπτεσθαι αὐτοὺς ἐπηγγεῖλατο ἐκείνη, τὸν τοῦ κάλλους ἡλίον πνευματικῶς νεφώσασα κατὰ περιβολὴν μέλαιναν. οἱ δὲ ἔρωτες ἐκεῖνοι πυρσεύσαντες, ὡς ἂν εἶδεῖεν αὐτοί, ἀνῆψαν κακὸν κοσμικόν. καὶ ἦσαν μὲν καὶ ἄλλοι τοῦ ἐπιτροπεύειν, ἐν οἷς

Sed quid dolore abreptus et delatus ad ea, quae praesentia et in oculis sunt, prohibeo lectorem mox ordine haec cogniturum, quominus ab initio ad finem discat, quae nobis acciderunt, ut deinceps intelligat, ex quo statu rerum prioribus quae orta sint praesentia, utque alia detestetur, miretur alia, nonnulla etiam, si velit, discat ex historia nostra ad praesentem rerum perturbationem non inutilia. quin historiae huic, sicut corpori, caput aliquod praefigo, unde progrediens narrationi nostrae viam sternam, principium ex eo repetens, quod ultimum est.

Futurum esse apparet, secundum ea, quae deo placuerunt, ut cum imperatore Manuele Comneno intereat etiam si quid Romanis integrum, et obscuretur quodammodo, tanquam sole deficiente, omnis terra nostra. quippe haud decessit ille, quando debuerat, nec relicto imperii haerede, quali debuerat. filium enim vix egressum e pueris, qui non modo magno imperio praeesse ipse, sed ne adolescentem quidem regere posset strenue, tutelae etiam matris temere commiserat, mulieris Veneri maturaе, tametsi eam dissimulare affectabat, sole pulcritudinis quasi obscurato veste pulla. verum Venus illa, accensa face, ut consuevit, flammam excitavit per orbem terrarum in-

καὶ ὁ λαχὼν πατριαρχεῖν, ὁ καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὸν λόγον
περιττὸς Θεοδοσίος, ὃν ἡ τῶν Ἀντιοχείων τῆ μεγαλοπόλει ἐχο-
ρήγησεν ἀγαθὸν πολυτίμητον· ἀλλ' ἡ γυνὴ προεῖχεν οἷα καὶ
γυνὴ καὶ μήτηρ, καὶ ἦν τοῦ λοιποῦ σκοπὸς αὐτῆ διὰ τὸ προ-
5 φραίνεσθαι, καὶ τινες ἔρωτος νόμῳ ἐτοξάζοντο κατ' αὐτῆς λαν-
θάνοντες, εἴ πως μεσιτεύσει τὰ τῆς βολῆς, ὡς ἐϋκεί, πρὸς
βασιλείας ἐπιτυχίαν. ὑπερηκόντιζε δὲ τοὺς λοιποὺς Ἀλέξιος
ὁ Κομνηνός, ἀδελφιδουὺς μὲν ὢν τῷ αὐτοκράτορι Μανουήλ,
τὴν τοῦ πρωτοσεβαστοῦ δὲ ζώνην φέρων, καὶ προσείχετο τῆ
10 δεσποίνῃ τῆ τοῦ βασιλέως μητρὶ πλέον τῶν ἄλλων. ὑφέρπει
οὖν ζῆλος ἐντεῦθεν, καὶ ὁ φασιν ὀστρακίνδα κατὰ τοῦ ἀνδρὸς
ὑποβλεψάμενος οὐκ ἀνίει ἐλίττων στροφὰς ποικίλας, εἴ πως
ἐκείνῳ μεθοδεύσει μετὰστασιν. καὶ πως οὕτω δόξαν τοῖς
τηνικαῦτα προφέρουσι τῶν εὖ γεγονότων, συνθεσίας κατ' αὐ-
15 τοῦ πέπλος ῥάπτεται, περιδύσων αὐτὸν καὶ συνῆξων οὐ πρὸς
ἡδονήν. ὕφαναν δὲ τοιοῦτον πέπλωμα οὐκ ὀλίγοι τε ἕτεροι
καὶ οἱ δύο παῖδες Ἀνδρονίκου τοῦ ἐκ Κομνηνῶν, ὃς ἀνανέ-
ψιος μὲν ἦν τῷ βασιλεῖ Μανουήλ, καὶ ὡς ἂν ἡ πεδιναὶ λα-
λοῦσα εἶποι γλωσσα, πρῶτος ἐξ ἀδελφός, εἰς βασιλείων δὲ θρό-
20 νον ἑαυτὸν ἐκάθισεν ὕστερον οὐ πάνν εὐτυχεῶς οὔτ' αὐτῶ
οὔτε τοῖς περὶ αὐτόν. ὀνόματα δὲ τοῖν παιδίον ἦτην, τῷ
πρώτῳ μὲν κατὰ γέννησιν Μανουήλ, Ἰωάννης δὲ τῷ μετ' αὐ-
τόν, ὃν καὶ αὐτὸν ἐγνώρισεν ἡ βασιλεία, καθὰ καὶ τὸν πα-

gentem. fuerunt quidem etiam alii tutores, in quibus is, cui obtige-
rat patriarchatus, virtutibus et facundia eximius Theodosius, quod
bonum pretiosum imperii capiti commodaverat ecclesia Antiochensium.
sed tamen primaria illa erat, quippe et mulier et mater, eratque
quasi scopus quidam propter eam dignitatem, quem nonnulli per
tela amoris occulte petebant, si forte ea tela metam imperii scilicet
ferirent. superavit autem eo certamine reliquos Alexius Comnenus,
qui patruelis imperatoris Manuelis et protosebasti cingulo ornatus
erat, atque ceteris studiosius imperatrici, imperatoris matri, operam
dabat. surrepit igitur invidia et puerorum instar testis ludentium
circumspiciens, haud cessat variis sinuari orbibus, si forte illum sum-
moveat. quumque sic fere visum esset primoribus procerum, conspi-
rationis tela textitur, qua ille involvatur et contineatur minime ad
laetitiam. texuerunt autem eam telam quum alii non pauci, tum duo
filii Andronici, qui e Comnenis et imperatoris Manuelis patruelis ger-
manus, h. e. ut verbis dicam planis, fratris filius erat, ac postmodum
sellam occupavit imperialem, nec sibi nec amicis saluti. nomina
duobus filiis erant natu maiori Manuel, minori Ioannes, quem et

272 τέρα μετ' οὐ πολὺ. καὶ οὗτοι μὲν δύο τότε συνωμοσάσθην, ἐν δὲ τοῖς καὶ Ἀλέξιος ἦν, πρωτοστράτωρ μὲν τὴν ἀξίαν, ἀνεψιδοῦς δὲ γνήσιος καὶ ὑπερλίαν φιλητὸς τῷ βασιλεῖ Μανουήλ· πρὸς δὲ καὶ Ἰωάννης Δούκας ὁ ἑπαρχος, ὃν καὶ ἐξ αὐτῆς θεάς τεκμήραιτ' ἄν τις καλλιστεύειν ἐν ἀγαθοῖς (με-5 γάλῃ δ' ἐν τούτοις μοῖρα ζήλον), καὶ οἱ Καίσαρες, ἡ πορφυρογέννητος Μαρία, ἣν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ Μανουήλ ἢ ἐξ Ἀλαμανῶν Εἰρήνῃ τὸ ἅγιον ἐκείνη γέννημα ἐγένετο, καὶ ὁ συζυγῶν αὐτῇ Ἰωάννης ὁ μαρκέσιος, νεανίας μὲν τὴν ἡλικίαν, τέλειος δὲ τὴν ἀνδρίαν. ὅποια δὲ ἐν τοιούτοις ὡς τὰ πολλὰ 10 ἔξυμπίπτει, ἔνθα ὁ λόγος οὐκ ἔχει κρῦπτεσθαι εἰς τέλος ἀλλ' ἐκφαίνεται, φωρῶνται πάντες οἱ τοιοῦτοι ἐνός τινος τῶν λοχιτῶν καταμηνύσαντος, καὶ συγκροτεῖται δίκη. καὶ προκάθεται μὲν ἡ ἐπίτροπος μήτηρ, κυρία πάντων ἤδη προβεβλημένη ψήφῳ κοινῇ, ὡς μὴ ὄφειλεν, ὑποκάθεται δὲ ὁ υἱὸς καὶ βασι-15 λεὺς Ἀλέξιος. καὶ κατηγοροῦνται οἱ τὸν πρωτοσεβαστὸν οὐ φραύτως μισοῦντες, καὶ μετὰ πολλὰ τὰ διὰ μέσων κατακρίνονται, βραβεύοντος εἰς τὸ πᾶν τῇ τοιαύτῃ εἰςθυδικίᾳ τοῦ βασι-20 τυτάτου Θεοδώρου τοῦ Παντεχνῶ, τοῦ δικαιοδότη καὶ ἐπὶ τῶν οἰκειακῶν· καθ' οὗ θελήσας ἐνοστῆραι ὁ μέγας ἐν πατρι-20 ἀρχαῖς ἔσχασε πᾶσαν ἐν κενοῖς μηχανήν· ἣν γὰρ ὁ Παντεχνῆς ἀληθῶς Παντεχνῆς. καθείργονται οὖν ἐν τῇ μεγάλῃ

12. τινῶν T

ipsum mox imperium nobilitavit, sicut nobilitavit patrem. hi igitur duo iuvenes tum conspirarunt, et una cum iis Alexius, protostator dignitate, patruelis et mire carus imperatori Manuelli; praeterea Ioannes Ducas eparchus, quem vel ex ipso vultu putares virtute primarium (quorum omnium magna erat ambitio); tum Caesares, Maria porphyrogenita, quam imperatori Manuelli Irene Alemanna partu peperit sacrosancto, et coniux eius Ioannes marchio, aetate adolescens, virtute adultus. verum ut fere evenit in tali re, quandoquidem conspiratio usque ad finem celari nequit, sed in lucem profertur, deprehenduntur omnes, ab uno aliquo e coniuratis re indicata, ac quaestio instituitur. ac praesidet iudicio mater imperatoris, rerum iam domina declarata suffragio communi omnium, id quod minime decebat, assidebat autem filius eius imperator Alexius. itaque accusantur, qui haud temere oderunt protosebastum, atque multis transactis quaestionibus condemnantur, adiuvante studiosissime eam sententiam callidissimo viro Theodoro Pantechne, qui iudex et praefectus aerarii erat, cui obnixus patriarcharum princeps, omnes incassum machinas adhibebat. erat enim Pantechnes ille re vera παντεχνῆς i. e. homo versutissimus. dantur igitur custodiae in

παλατίῳ καὶ οἱ ἀδελφοί, ὁ Μανουὴλ καὶ ὁ Ἰωάννης, πρὸς δὲ καὶ ὁ πρωτοστράτηϋ Ἀλέξιος, ἔτι δὲ καὶ ὁ ἑπαρχος· τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν ἀφείθησαν, ἀληθῶς μὲν εἰς ἕωλον δεῖπνον τοῖς βουλομένοις αὐτῶν θοιήσασθαι, φαινομένως δὲ κατὰ 5 φιλίαν καὶ τὸ εἶναι ἀνύποπτοι, οἱ δὲ τινες ἀπώλοντο ποιλί-
κως καὶ ὡς οὐκ ἂν τις ἴδοιτο. πολλοὶ δὲ καὶ ὑπερορία ἐκόν-
τες ἐδικαίωσαν ἑαυτούς· ὧν ἦν καὶ ὁ καλὸς Λαπαρδάς, ὁ πάνσοφος τὰ στρατηγικά, ὃν ἰέρακα διὰ τὸ τῆς φρονήσεως καὶ τὸ κατὰ προᾶξιν ὀξυπετὲς ὁ τῶν Τούρκων σουλτάν ὀνο-
10 μάζειν ἐθέκρινεν, ὁ τότε μὲν εὐτυχῶς περιωθειῖς, μετὰ δὲ γε
ἀθλίως ταῖς τοῦ βασιλέως Ἀνδρονίκου καὶ αὐτὸς πάγαις πε-
ριτετυχηκῶς καὶ ἐξολώλως.

Ἦν δὲ ταῦτα τότε. καὶ τέως μὲν περὶ μίαν ἡμέραν οἱ τέσσαρες ἠτιμωμένοι ἐάλωσαν δῆθεν ξυνωμοσίας, ὁ Μανουὴλ 15 καὶ Ἰωάννης οἱ ἀδελφοί, ὁ πρωτοστράτηϋ Ἀλέξιος καὶ Ἰωάν-
νης ὁ ἑπαρχος· καὶ εἶχεν αὐτούς ἢ κάθειρξις, καὶ πρὸ αὐ-
τῆς τὰ λίαν ἄτιμα. τὸ δὲ ζέον τοῦ θυμοῦ τοῖς κρίνασιν ἐβ-
ράττοτο καὶ κατὰ τῆς πορφυρογεννήτου καὶ τοῦ συμβιούντος
Καίσαρος. οὐκ εἶχε δὲ καὶ ἐκζέσαι αὐτίκα, ὡς καὶ γενέσθαι
20 πρόοπτον τὸ κακόν, ἀλλ' ἐνδομυχοῦν καὶ ὑποτυφόμενον ἐπέ-
σχεν εἰς τοσοῦτον ὡς καὶ τὸν πατριάρχην δοκῆσαι πρὸς αὐ-
τῶν εἶναι τοὺς κρίνοντας. διὸ καὶ αὐτὸς μὲν ἀπλόϊκῶς ἐμη-
νύσατο πρὸς ἐσπέραν τὰ λήονα. οἱ δὲ οὐχ ἀπλοῖ ἐμελέτων

1. τῷ?

magno palatio fratres Comneni, Manuel et Ioannes, Alexius proto-
strator, et eparchus. e reliquis alii dimissi sunt, revera ad epulas,
ut aiunt, hesternas, si qui epulari vellent, sed specie amicitiae et
confidentiae, alii perierunt fatis variis et quae nemo facile viderit.
multi etiam ultro se exilio multarunt; e quibus eximius ille fuit
Lapardas, vir rei militaris peritissimus, quem propter ingenii acumen
et celeritatem agendi eximiam sultan Turcarum nomine vulturis di-
gnum iudicabat; qui tum quidem feliciter conservatus, sed postea
imperatoris Andronici laqueis irretitus, miserabiliter et ipse periit.

Haec igitur ita tum erant. uno die quattuor illi viri contumelii
affecti coniurationis scilicet damnati sunt, Manuel et Ioannes fratres,
Alexius protostrator et Ioannes eparchus; continebatque eos custodia,
afflictos prius summa ignominia. verum fervor iracundiae aestuabat
in animis iudicum etiam adversus porphyrogenitam et vitae socium
Caesarem. non poterat tamen effervesce illico, ut despumaretur et
manifesta fieret pernicies, sed intus aestuabat gliscebaturque, ut
etiam patriarcha iudices illis favere putaret. itaque ipse quidem
simpliciter sub vesperam suadebat meliora; sed illi iam

ἀνυποστόλως διακειμένων αἴφνης τὸ κακὸν καταράξαι, καὶ
 συλλαβέσθαι αὐτούς, ὡς ἂν οὕτω τὸ ἐσπέρας ἀνλιοθή-
 σεται ἀγαλλίασις παρ' αὐτοῖς καὶ τὸ προῦ κλαυθμὸς ἀπ' ἐναν-
 τίας τῷ ψάλλοντι. καὶ οὕτω μὲν ἡ κακία ἐπικρύπτειν ἤθελεν
 ἑαυτήν· ὡς δὲ ἡ σποδιά ὡς θεῖον καὶ ἡ ὁδμὴ κατεμήνυε 5
 πῦρ κρύπτειν σκηπτῶν ὀλεθρίου καὶ οὐκ ἦν λαθεῖν, μανθάνου-
 νουσι τὴν ἐπιβουλήν οἱ Καίσαρες, καὶ ἀπέριττοι, ὡς εἶχον,
 φεύγουσιν εἰς τὸ τῆς μεγίστης τοῦ θεοῦ Σοφίας εὐαγέστατον
 τέμενος, ἄσυλον αὐτὸ εἰδότες καὶ πᾶσι προσώποις ἀβέβηλον.
 διαπειράννυσι τὰς ἀγκάλας αὐτοῖς ὃ ἐν ἀρχιερεῦσι πρωτεύων 10
 περιποιεῖται ὡς ἐξῆν· δίδωσιν ἀνάπανσιν· λειάνει λόγοις
 τε τοῖς πρὸς παρομυθίαν καὶ ἔργοις, ὡς εἶχεν ἰσχύος. εἶχε
 δὲ, ὅσα καὶ πατὴρ ἅγιος. ὑπὲρ ἀληθείας φιλάθλος. οὐ διῆλθε
 τῆς ἡμέρας πολὺ, καὶ οἱ τῆς δεσποίνης ἔτρεχον εἰς τὴν
 ἀγιωτάτην μεγάλην ἐκκλησίαν ὥσει καὶ κωνήγεται κατὰ τινος 15
 ἀξιολόγου ὄγκου, εἰπεῖν μετριώτερον. καὶ ἐδρηκότες τὰ μὲν
 ἡτιῶντο, εἰ κατὰ μηδὲν αἴτιον φόβον ἔφηνον, τὰ δὲ παρεκά-
 λουν τοῦ σφετέρου πάλιν ἀδεῶς οἴκου γεσέσθαι, παραπλέκον-
 τες τοῖς λόγοις καὶ ὡς δύσνον ὑπόνοιαν ἀποπέμψουσιν οἷς
 οὕτω δραπετεύουσι, ταῖς δὲ τοιαύταις ἐννοίαις καὶ ἐμφύσει 20
 ὑποσιάζοντες βουλῆς οὐκ ἀγαθῆς ἐπ' αὐτοῖς· οὐκ ἔχει γὰρ
 τὸ πᾶν θυμούμενον σταθερῶς ἐπικρύπτειν ἑαυτό, ἀλλὰ που

haud simplices aperte moliebantur, quod decreverant, subito facinus
 patrare et illos quoque comprehendere, ut vespere habitaret apud
 eos laetitia, mane lamentatio, contra quae psalmista canit. atque ita
 quidem pravitas celare se posse sperabat; sed quum suboleret cinis
 sulfuris, et odore isto qui occultaretur praecipitis perniciæ ignis in-
 dicaretur, nec posset latere, comperiunt insidias Caesares, ac nullis
 rebus instructi, fugiunt, ut erant, ad templum potentissimæ apud
 deum Sophiæ sacrosanctum, quod asyllum et cunctis inviolabile esse
 scirent. obtendit illis brachia sacerdotum princeps; officia praestat
 pro viribus; requiem parat; delenit tum verbis ad consolandum fac-
 tis, tum beneficiis dolorem, uti potest. erat idem, velut pater san-
 ctus, pro vero ad certandum paratus. haud multum diei effluxerat,
 quum imperatricis ministri in sanctissimam magnam ecclesiam advo-
 larunt, venatorum instar eximiam insequentium bestiam, ut modeste
 dicam; repertosque partim accusabant, quod, quum non esset, cur ti-
 merent sibi, fugissent, partim exhortabantur, ut securi domum redi-
 rent, verbis illos irretientes, quo malam suspicionem fugitivis exime-
 rent, sed tali ratione etiam adumbrantes quasi haud boni consilii in-
 dicia. nimirum animus ira fervens occultare se constanter nequit, sed
 erumpit, quod intus aestuat, velut typhon subterraneus vehemens.

καὶ ἐκρήγνυσι τὸ ἐνδόμυχον ὁποῖά τις τυφῶς ταρτάριος βί-
 αιος. οἱ τοίνυν Καίσαρες βεβαιώσαντες τὸ δέος ἐν ἑαυτοῖς
 οὐκ εἶχον τὸν νοῦν πρὸς τοῖς λαλοῦσιν ὡς εἰς ἀγαθόν, ἀλλὰ
 τῷ παραμεμιγμένῳ πικράζοντι καὶ τὸ γλυκάζειν δοκοῦν ὑπε-
 5 βλέποντο, ἐπιτυγχάνοντες αὐτοὶ τοῦτό γε. ὡς οὖν ἀπέγνωστο
 ἢ τῶν Καρσάρων πειθῶ, καὶ ὡς οὐκ ἔσται αὐτῶν ἄγραν θέ-
 σθαι διὰ δόλου διέγνωστο, κατανοεῖται βία, καὶ τὸ τοῦ στό-
 ματος ἀπαλὸν σκληρὰ χεῖρ διαδέχεται, καὶ τὰς βολίδας γλώσ-
 σασ συστειλάντες οἱ δεσποινικοὶ τὰς ἐκ σιδήρου μελετώσι χει-
 10 ρίσασθαι. καὶ πρῶτα κατὰ τοῦ ἱεράρχου τραχύνονται, ὅτι
 μὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς προϊστάμενος ὡς εἰπεῖν ἀκροπόλεως
 κατακρίεται τοὺς πεπιστευμένους αὐτῇ, συνειλεγμένους εἰς
 πᾶν πυκνὸν σίτφος καὶ οὐδὲ ἀγεννές. καὶ γίνεται τις ἐν-
 ταῦθα συγγραφή, ὁποῖαν δαίμων ἂν τεχνάσαιτο.

15 Ἦν ἑορτὴ μεγάλη τοῦ σωτηρίου πάσχα, καὶ ὄφειλον τῷ
 βυσιλεῖ ἀσπασμὸν ἢ ἐκκλησιαστικὴ λογὰς, ὅσοις τὸ τοιοῦτον²⁷³
 ἀνέκαθεν ἐψήφισται φίλημα. ὡς δὲ καὶ τὸν ἀρχιερέα ἔδει
 κορυφαῖον παρεῖναι καὶ κατάρξαι τῆς ὀφειλῆς (τῷ δὲ ἦν δῆ-
 λον ὡς τὸ τοιοῦτον φίλημα παραδώσει αὐτόν, κατὰ τι ὁμοίω-
 20 μα τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν, τοῦ Χριστοῦ), καὶ
 ἐδέδεικε ἀνθρωπίνως ἐκεῖνος, εὐλαβούμενος ἀποβῆναι κατὰσχε-
 τος, καὶ ὤκνησε τὴν εἰς τὰ βασιλεία ὁδόν, γίνεται ἀναβολὴ

1. ἦν] ὦ T

itaque Caesares, confirmata sibi formidine, ad securitatem hortantibus aures haud faciles praebuerunt, sed propter ea, quae admixta essent acerba, etiam quae dulcisa viderentur, suspecta habebant, et recte id quidem. quare quum desperarent asseclae imperatricis, fore ut persuaderetur Caesaribus, atque intelligerent, dolo se iis potiri non posse, vim adhibendam esse decernitur, orisque blanditias aspera excipit manus, atque cohibita lingua suaviori ferream parare constituunt. ac primum in archipresbyterum asperantur, quod sacrae, ut ita dicam, arcu praefectus prodere nolebat, qui in eam confugerant, coactos in globum densissimum et haud ingenerosum. hinc iam narratio sequitur, qualis daemone alicui pertexenda videatur.

Erat dies inprimis festus, pascha salvatoris, debebatque imperatorem adorare collegium sacerdotum, quibus quidem ea osculatio inde a prisco tempore mandata erat. quum autem etiam archipresbyterum ducem agminis oporteret adesse et debitam praeire adorationem (qua osculatione manifestum erat, fore ut proderetur, exemplo magni dei et salvatoris nostri Iesu Christi), veritusque ille, quae est natura humana, ne captivus fieret, ad palatium ire cunctaretur, moram patitur solita osculatio differturque in tempus aliud, imperatori si-

τοῦ καθήκοντος ἀσπασμοῦ, καὶ ὑπερτίθεται εἰς ἑτέραν ὄραν, μαθητευθεῖσαν τῷ βασιλεῖ. καὶ ἦν ἐκείνη παρασκευή, καὶ ἀλλοία μὲν τις φάσκη, καὶ ἑβδομάδος δὲ τῆς μετὰ τὴν πασχάλιον κυριακῆν· καθ' ἣν συλλεγέντος τοῦ πλήθους, ὅσον εἶωθεν ἐν τοῖς τοιούτοις πληροῦν τὰ βασίλεια, τελεῖται μὲν 5 καὶ τὸ ἀσπάσασθαι, τὸ ἐπιπολάζον τῆς μηχανῆς, συντελεῖται δὲ καὶ τὸ κρύφιον, ἧ εἰς ἐρήμης τοῦ πατριάρχου καθαιρέσεις, ὡς οὐκ ἂν εὐφήμεως εἰπεῖν ἔχοι τις. τῶν μὲν γὰρ ἀρχιερέων, εἰ χρὴ φάναι, κερδαλεότης, τῶν δὲ εὐλάβεια κατὰ πολὺν φόβον, τῶν δὲ καὶ μῖστος οὐκ εὐλόγιστον κατὰ τοῦ ἀρχιερατεύ- 10 οντος οὕτω ῥαδίως ἤνυσαν τὴν ἐκείνου καταβολήν, ἐπιτιθεμένων καὶ τῶν τινῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς, κατακτυπούντων, ὡς οὐκ ἂν οὐδὲ Ἱερικούντεια τείχη κατηχούμενα σάλπιγγιν ἐκείναις ἔπιπτον.

Καὶ τὸ ἐκεῖθεν, βραχυλογικῶς καὶ αὐτὸ ἱστορῆσαι (τί 15 γὰρ ἀναμετρούμενον τὰ πέρα μέτρον;), ταραχος μέγας τῶν τοῦ παλατίου, ὅσον ἦν πρὸς τοῦ θεοῦ καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἀληθείας, τῶν τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως, τῶν αὐτῆς δὴ τῆς ἐκκλησίας. καὶ ἐκείνης γὰρ ὀλίγοι κατεσκήρτησαν ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσιν· οἱ δὲ γε πλείους προωρῶντο τὸν κύριον ἐνώπιον 20 αὐτῶν διὰ παντός, καὶ κατὰ τῶν πεπραγμένων ἐγίνοντο. οὐκοῦν καὶ μερίζονται. καὶ οἱ μὲν τῷ μικρῇ βασιλεῖ ἐκομίζοντο, καὶ καθάπαξ ὑπαγορεύσαντες ἐκείνῳ, καὶ ὡς οὐκ ὄφελον,

gnificatum. ac fuit solemnitas illa tum reliqua parum laeta, tum hebdomade ea, quae dominicam paschalem sequitur: qua hebdomade, congregata multitudine, quae in eiusmodi rebus palatia implere solet, tum osculatio fit, id quod quasi supernatabat consilio, tum consummatur, id quod celabatur, indicta causa patriarchae deiectione, quam nemo faustis possit verbis commemorare. sacerdotum enim, siquidem dici oportet, quod verum est, partim astutia, partim ex nimio metu prudentia, partim etiam invidia haud honesta, faciebat, ut facile illius deiectionem perficerent, suffragantibus etiam quibusdam senatorum, ac tumultuantibus vehementius, quam quo tubarum sonitu percussa Ierichus moenia concenterunt.

Secuta est, ut paucis hoc quoque verbis dicam, (quid enim remedium, quae omnem excedunt modum?) magna seditio palatinorum, qui quidem deo adhaerebant et veritati eius, civium, ipsorumque adeo clericorum: namque ex his quoque pauci exsultabant propter ea, quae acciderant, plerique suspiciebant dominum perpetuo sibi obversantem, damnabantque quae facta erant: unde orta utique inter eos discordia est. ac nonnulli quidem parvum imperatorem adunt, et recta via omnia effati docuerunt, ut minime debebant, archipresbyteri imminutionem,

διδάξαντες τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἀτιμίαν, ἐπέμενον οἷς ἐκακούρ-
 γησαν, καὶ τὴν διδασκαλίαν ἠσφαλίζοντο, καὶ τὸν παῖδα τῷ
 μαθήματι ἐνερείδοντες τηρεῖν αὐτὸ εἰθίζον, καὶ μάλιστα ἢ τὸ
 πᾶν δυναμένη μήτηρ καὶ ὁ μετ' αὐτὴν πρωτοσεβαστός, ὁ κατὰ
 5 τῆς ἐκκλησίας τότε μελετήσας δυνατὸς γενέσθαι καὶ σὺν γυναιξὶ
 συστήσας κατὰ τὴν παροιμίαν μάχην. καὶ οὕτω μὲν τινες οἱ
 τοῦ μὴ καλοῦ· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπὶ τε τῷ πατριαρχικῷ καταστυ-
 γνάζοντες δυσπραγῆματι ἐπὶ τε τῇ τῶν Καισάρων δυστυχίᾳ,
 καταλήγουσιν εἰς κακὸν μέγα καὶ οἰκτιστον. εἰπεῖν γὰρ ἐν
 10 βραχυτάτῃ, πόλεμος κροτεῖται ἱερός, ὡς ἂν καιρίως φαίη τις.
 καὶ στεγανοῦνται μὲν οἱ τῆς ἐκκλησίας ἐντὸς ὡς ἐπὶ πολιορ-
 κίᾳ μεθ' ὄπλων, οἱ δὲ βασιλικοὶ ἔξωθεν ἐπιπίπτουσι καὶ πολ-
 λοὶ καὶ γενναῖοι. καὶ πίπτουσι μὲν οὐκ ὀλίγοι τῶν ἐν τῇ ἐκ-
 κλησίᾳ, τῶν δὲ βασιλικῶν ἀμύθητοι. διέβη δέ τι τοῦ τοιού-
 15 του κακοῦ καὶ εἰς τὴν ἀγοράν· τὸ γὰρ βασιλικὸν συμμαχι-
 κὸν πολλοῖς ἐνεπήδησε, καὶ τοὺς μὲν ἄλλως ἔβλαψε, τινὰς δὲ
 καὶ τοῦ ζῆν ἀπήγαγεν. ὅθεν καὶ πλατυνθὲν τὸ κακὸν ἐπλή-
 θυνε τὸ κατὰ τῆς βασιλίδος μῖσος καὶ ἤπλωσε μικροῦ δεῖν
 εἰς ἕπαντας. καὶ ἔγεμον αὐτῆς τὰ πάντων σιτόμια οὐκ εἰς
 20 ἀγαθόν, καὶ ἐβουλεύοντο τὰ εἰς κάκωσιν αὐτῆς καὶ ἀπόστα-
 σιν. ὅποια δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις φιλεῖ γίνεσθαι, οὐ μόνον ἐκ
 τῶν παρὰ πόδας ἐπορίζοντο τὰ εἰς ἄμνηναν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ
 πόρρωθεν ἀνεβίβαζον τοὺς λογισμούς, καὶ ἀνέβη αὐτοῖς ἐπὶ

perseverabantque in iis, quae commiserant, sententiamque suam stabilie-
 bant, et puerum confirmantes in praeceptis suis, ut observaret ea adsue-
 faciebant, in primis, quae plurimum pollebat, mater eius et secundum
 post eam protosebastus, qui ecclesiam tum dominari cupiebat et cum
 mulieribus secundum proverbium excitaverat pugnam. atque ita quidem
 nonnulli virtutis parum amantes; reliqui autem animis afflicti pro-
 pter patriarchae et Caesarum iniuriam ad malum ingens et miserabile
 deveniunt. ut enim brevi dicam, bellum oritur sacrum, ut iure quis
 dicat. armis teguntur intus ministri ecclesiae ad defendendam obsi-
 dionem, adoriuntur eos extra imperatorii multi et generosi. cadunt
 haud pauci eorum, qui in ecclesia erant, ex imperatoriis autem in-
 numerabiles. transiit autem aliquid eiusdem mali etiam in forum.
 partis imperatoriae asseclae enim adorti sunt plurimos, atque alios
 laeserunt, alios etiam vita privarunt. unde latius grassata pernicies
 auxit odium imperatricis et ad omnes prope pertinuit. fremebant ad-
 versus eam ora omnium et moliri coeperant inimicitias et defectio-
 nem. itaque, ut fere fit in rebus eiusmodi, non solum, quae prae-
 sentia erant, ad defensionem pararunt, sed etiam ad longinqua verte-
 runt animos, et venit in mentem, cuius supra mentionem iniicimus.

νοῦν ὁ Κομνηνὸς Ἀνδρόνικος, ὃν ἄνω τοῦ λόγου παρερρήψα-
 μεν. ἐδόκει γὰρ ἀξιόμαχος ἐπίκουρος ἀναφανήσεσθαι ἄν
 πρὸς τὰ ξυμπεσόντα καὶ ἀλεξίκακος, οὐχ ὥστε μὴν ἐκεῖνον
 δράξασθαι καὶ πρὸς ἑαυτοῦ θέσθαι τὰ ζυγὰ τῆς βασιλείας,
 ἀλλ' ὡς τῆς μητρός, ἣ φαύλως ἐπιτροπεύειν ἐδόκει, ἔτι δὲ 5
 καὶ τῆς τοῦ πρωτοσεβαστοῦ οἰήσεως ἐξελέσθαι τὸν καταπρα-
 γματενόμενον. καὶ ἦν τοῖς πολλοῖς — ὀκνῶ μὲν εἰπεῖν ὡς
 πρὸ καὶ αὐτοῦ Θεοῦ, θαρρῶ δὲ ἀσφαλέστερον φράσαι ὡς
 εὐθύς μετὰ Θεὸν τὰ τῆς καρδοκίας εἰς τὸν Ἀνδρόνικον.
 ὅθεν καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολέμου ἀκμὴν ἔχοντος περὶ που 10
 μεσημβριάζουσαν ὄραν, καὶ διαβλεπομένου ὡς ἑτερορρηπῆς
 ὑπὲρ τῶν βασιλικῶν ἔσται, πλάσμα ἦν λόγων τοῖς πολλοῖς,
 ἥδη δὲ καὶ διανοιῶν ἀνάπλασμι ὑπόκενον, ὡς ἰδοὺ ὁ Κο-
 μνηνὸς ἤκει καὶ ἐγγύς που τῆς ἀντιπόρθμου τῆ Βυζαντίῳ
 ἀνλίξεται δαμάλεως. καὶ τὸ βουλούμενον ἐκάστου τῶν πολι- 15
 τῶν εἶχεν ἐκεῖνον παρόντα τῇ μάχῃ, ὡς εἶπερ ἐκ τῆς Σινο-
 πικῆς χερρονήσου, ἣν τότε κατεῖχεν, εἰς τὴν μεγαλόπολιν
 ἐπτερούξατο. καὶ ἐδόξαζον ἐκεῖνον σωτήρα σφῶν ἐκάστου ἔσε-
 σθαι καὶ ἔρμα τῆς βασιλείας, κούφως ἐνταῦθα κάκει παρα-
 γομένης πρὸς τοῦ θέλοντος, εἶπερ μόνον τῷ πρωτοσεβαστῷ 20
 καὶ τῇ ξυνασπιζούσῃ βασιλίδι χαρίζοιτο. ἔπεμπε γὰρ ὁ Ἀν-
 δρόνικος φαντασίαν τοῖς πλείοσιν ἄνθρωπος εἶναι οἷος διέπειν
 κόσμον καλῶς, καὶ οἷς δὲ ἔπαθε, μαθεῖν ἀγαθὸς εἶναι, πάν-

videbatur enim socius esse, Andronici Comneni idoneus ad comprimenda et arcenda, quae futura essent, neque tamen ita, ut caperet ipse et sibimet vindicaret habenas imperii, sed ut matris, quae male exercere tutelam videretur, ac protosebasti arbitrio, easdem eriperet prudentia sua. atque erat ille — vereor dicere — plerisque deo ipso carior, sed affirmare audeo, proximum post deum locum in animis Andronicum habuisse. quare quum pugna ecclesiastica circa horam meridianaam vehementissime exarsisset, videreturque in eo esse, ut secundum partes imperatorias verteret, sermonibus ficta et consiliis mox reficta plerorumque subibat animos opinio inanis, adventare Comnenum et constitisse ad iuencam, quae Cpoli opposita est in freti ripa altera. itaque vota cuiusvis civis illum in pugna praesentem habebant, tanquam e Sinopensi chersoneso, quam tum tenebat, in urbem advolasset. fore eum sibi quisque servatorem sperabant et propugnaculum imperii, quod facile huc illuc ab unoquoque traheretur, qui protesebaste et sociae eius, imperatrici, gratificaretur. et enim in animum induxerant hanc opinionem plerique, esse Andronicum hominem ad imperium bene administrandum idoneum, ac didicisse per ea, quae passus esset, bonae frugis esse, et imprimis cultu-

τως δ' ἂν καὶ τὸν τοῦ Μανουὴλ παῖδα αἰδέσσεσθαι κατὰ τοὺς
 συγχροὺς ὄρκους, καὶ μάλιστα τοὺς ὕστερον, οὓς μετὰ πάθας
 πολλὰς ἐπέκρινε δοῦναι, καὶ δεδωκὼς τὴν τῶν Παφλαγόνων
 ἀντεκληρώσατο γῆν, ὡς καὶ στρατοπεδαρχεῖν ἐκείσσι καὶ τὰ
 5 ἐκεῖθεν εἰς κέρδος ἀπονοσφίζεσθαι. καὶ εἶχον μὲν οὕτως ἐλ-
 πίδων οἱ τῆς μεγαλοπόλεως· αἱ δὲ ἦσαν ἐλπίδες ἄλλως καὶ
 ὀνειρώων κατὰ τὸν εἰπόντα σκιά, ὡς ὁ ἐπιῶν χρόνος ἀνέδειξε,
 ψεύσας τὴν καλὴν ζωγραφίαν ἣν ὁ καθ' ἓνα ἐπὶ τῷ Ἄνδρῳ-274
 νικῆ ἐνετυπώσατο εἰς ἑαυτὸν, καὶ ἀπαλείψας μὲν αὐτήν,
 10 ἐκφήνας δὲ τὸν ἄνδρα καινότροπον, εἰπεῖν εὐφημότερον.

Ἄλλὰ τοῦτο μὲν μικρὸν τι ὕστερον· τότε δὲ ἀνεκαλεῖτο
 ἕκαστος τὸν Ἀνδρόνικον ὡς ἤδη καὶ παρόντα ἢ γοῦν ἀλλὰ
 παρεσόμενον. ὡς δὲ τὸ φάντασμα ἐψεύσατο, καὶ ὁ πόλεμος
 περὶ δείλην ὀψίαν κατειργάσθη, ῥίψας πολλοὺς καὶ τὸ νότιον
 15 πολυάνδριον τὸ πρὸς τῇ θαλάσῃ πλήσας νεκρῶν βασιλικῶν,
 ὃ δὴ σαφρῖα τεθέληται λέγεσθαι, καὶ ἐχρῆν κατὰ τινα ζυμ-
 βασιν τὴν τότε δόξασαν ἠρέμα καταστῆναι τοὺς τε βασιλι-
 κούς τοὺς τε ἐκκλησιαστικούς, ὅποι μὲν ἤλθον μεθόδων οἱ
 τότε, πάρεργον οἶμαι ζυγγράφειν, ὃ δὲ ἡμῖν ὁδοποιεῖ τὰ ἐφε-
 20 ξῆς, εἰρήσεται.

Ἀποκαθίσταται μὲν μετὰ τινα διαστήματα ἔμμηνα πα-
 τριαρχεῖν αὐθις ἀναγκαίως ὁ ἱερώτατος Θεοδόσιος, συγκαθί-

rum Manuelis puerum propter iuramentâ, quae fecerat, plurima, po-
 steriora praesertim, quae post magnas miserias dare decreverat, et
 quum dedisset, Paphlagoniam in vicem accepit, ut et imperium eius
 provinciae exerceret et sibi inde lucrum faceret. talem igitur spem
 omnis civitas alebat. sed erat ea spes inanis et somnii, quod aiunt,
 vana species, quemadmodum tempus deinde secutum declaravit, quod
 putram illam imaginem, quam de Andronico sibi quisque confinxerant,
 delevit et abstersit, ostenditque hominem, ut benignius dicam, no-
 vum et insolitum.

Sed illud quidem paulo post factum est. tum autem vocabat
 unusquisque Andronicum, tanquam iam praesentem, aut certe quidem
 mox affuturum. quae spes quum fefellisset cives, et bellum multa ves-
 pera cessasset, fractisque multis et coemeterio australi, quod ad mare
 pertinet et putredinis nomen meruit, cadaveribus impleto imperato-
 riis, secundum pactionem tum initam quiescere oporteret et impera-
 torios et ecclesiasticos, supervacaneum puto narrare, quas illi tum
 conditiones constituerint, ac dicturus sum, quod viam nobis munit
 ad res deinde secutas.

Restituitur post unius fere mensis dissidia in patriarchatum ne-
 cessitate cogente sanctissimus Theodosius, sociaturque cum eo com-

σταται δὲ καὶ τὸ ἀρχιερατικὸν ζύμπαν εἰς μίαν ἔνωσιν, καὶ δοκεῖ τὰ τῆς πόλεως οὕτω κύματα γαλήνην εὐρεῖν. ὡς δὲ ἐχρῆν ἕκαστον μέγα πρόσωπον τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκφαίνεσθαι κατὰ εἰρήνης δῆθεν λόγον (ἔγμε γὰρ αὐτῶν εἰσέτι τὸ θεῖον τέμενος, παραμενόντων ἔξ ὅτου προσπεφύγασιν), οἷς μὲν οὐκ ἦν ὑποπτον τὸ βιοῦν, καὶ οἷς δὲ ἀπαιλῶς εἶχεν ἡ ψυχὴ, προφαινόντο, καὶ ἐλάλουν καὶ ἐποίουν ὅσα ὑπέβαλλεν ὁ καιρὸς. ἡ δὲ τοῦ Ἀνδρονίκου θυγάτηρ, ἡ τὸν Συναδηνὸν Θεόδωρον ὕστερον εἰς ἄνδρα λαβοῦσα καὶ ταχὺ ἀποβαλοῦσα, οὐ καθ' εἰρμόν, ὡς λέγεται, φύσεως, ἐφαίνεται 10 οὐδαμοῦ καὶ μὴν ἀνεψηλαφᾶτο κατ' ἐπιμέλειαν. ἦν δὲ ἡ αὐτῆς ἐκκλησίαθεν ἀποκρυβῆ φρυγὴ πρὸς τὸν πατέρα ἕως καὶ εἰς Σινώπην, ἔνθα ἐκείνον ἔγνω εἶναι. καὶ ἔσχεν εὐδῶς, ὡς οὐκ ἂν τις οὐδὲ ἀνὴρ δεξιώτατος. εἶοικε γὰρ ἡ φύσις φιλοτιμησασθαι καὶ αὐτῇ τέχνην τοῦ φεῦγειν, καθάπερ καὶ 15 τῷ πατρὶ, ὃν μικροῦ ἂν δεήσῃ τις εἰπεῖν ὡς διὰ βίου κατώρθου τὸ καὶ φρυγὰς εἶναι καὶ διαδιδράσκειν τοὺς ἐπιτρέχειν ἐθέλοντας. ἡ τοίνυν θυγάτηρ ἐκείνη οὕτως ἀνδρῖσαμένη τὰ εἰς δρασμὸν, καὶ εἰς ἓν γενομένη τῷ πατρὶ καὶ τὰ τῆς πόλεως περιηγησαμένη, τὰ τε ἄλλα ἐνέγραψεν εἰς ἀναπάλει-20 πτον ἐκείνου ψυχῆ, καὶ ὅτι δὲ θεὸς τοῖς Κωνσταντινουπολίταις αὐτὸς περὶ γῆν μετὰ τὸν οὐράνιον. καὶ τὴν καρδια-

7. προφαινέτο T

muni foedere collegium archipresbyterorum universum, ac videntur ita tandem sedati esse fluctus urbani. quum autem eorum, qui in ecclesia erant, illustrior quisque prodire deberet secundum conditionem pacis (refertum enim etiam tum erat sacrum delubrum, remanentibus, ex quo eo fugerant, plerisque), qui vitae non timebant et animo erant placido, prodibant et loquebantur faciebantque, quae tempus suaderet. sed Andronici filia, quae Theodorum Synadenum postea maritum habuit et mox amisit, non secundum legem, ut aiunt, naturae, nusquam comparebat quamvis studiose quaesita. erat autem ex ecclesia fugientis latibulum iter Sinopen ad patrem susceptum, in qua illum urbe commorari sciebat; fecitque id iter ita strenue, ut ne vir quidem expeditissimus. videbatur enim natura quasi ambitiose illi quoque fugiendi dedisse artem, quam patri dederat, quem quis paene dixerit vita comprobasse illud "fugitivum esse et effugere insectari conantes." filia igitur eius, postquam fuga laudem virtutis meruit et cum patre coniuncta est, res in urbe gestas enarravit, inscripsitque animo eius acutissimo stilo cum reliqua, tum quod post deum coelestem ipse a Cpolitianis alter in terris deus haberetur. quae quidem verba multum secum versans, et varia volvens in animo con-

κὴν γραφὴν ταύτην ἀνελίττων συχνὰ ὁ Ἀνδρόνικος, καὶ δια-
 λογισμοὺς ἀναβιβάζων αἰεὶ ἐν καρδίᾳ ποικίλους, ἐκνικᾶται
 λογισμῶ ἐνί, ὃς τὸ σύμπαν εἰς φθορὰν ἐκύκνησεν. ἀρξά-
 μενος γὰρ ἐκεῖθεν ἀκροβολίζεσθαι κατὰ τῆς βασιλίδος καὶ
 5 τοῦ πρωτοσεβαστοῦ καὶ μέμψεις ἐπιπέμπειν διὰ τε γραμ-
 μάτων καὶ στομάτων, ὡς ἄρα τὸ τῆς βασιλείας καθάρειον
 καπηλεύοντες παροινουῖσι κατὰ τοῦ βασιλέως παιδός, καὶ σκώ-
 πτων καὶ ἀπειλούμενος, καὶ τῶν ὁμοίων αὐθις ἀντιπειρώμε-
 νος καὶ οἷα ἔλεγεν ἐπικουών, ὡς τοῖς ὑβριζομένοις ἤρεσκεν,
 10 εἶτα καὶ παραινῶν δῆθεν καὶ μὴ εἰσακουόμενος, ὅτι μὴδὲ ἦν
 ἐπιτάσσω φροητά, ἐκμαίνεται εἰς ὁδὸν ὡς ἐπὶ ἀμύνη τῇ
 ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, οἷα καὶ φημιζόμενος ἐπιτετάχθαι πρὸς
 τοῦ μακαρίου Μανουὴλ συνδιαφέρειν καὶ αὐτὸς τὸ βάρος
 τῆς ἐπιτροπῆς.

15 Καὶ ἦν ἡ τοῦ Ἀνδρονίκου εἰς τὴν μεγαλόπολιν τὸ ἐν-
 τεῦθεν ὀρμή· βασιλεὺς πρόφασις, Ἀλέξιος δηλαδὴ ὁ μικρός,
 ληψόμενος ἄμυναν· ἄλλως μέντοι ἀληθῶς πρόφασις βασι-
 λεὺς ἐκεῖνος, ἄωρος θανούμενος, ὡς οὐκ ἐχρῆν. καὶ γοῦν
 συλλεξάμενός τινα στρατιάν, τὴν μὲν κατὰ γῆν τὴν δὲ λοιπὴν
 20 κατὰ θάλασσαν, ὡς εἶχεν ἰσχύος (εἶχε δὲ ἀμυδρῶς), ἤλαυτε
 πῆ μὲν κατὰ σπουδὴν, τὰ πολλὰ δὲ σχολαίτερον, μεθοδεύων
 τῇ σχολῇ δοκεῖν βαρὺς εἰς ὁδὸν εἶναι διὰ τὸ πολὺ τοῦ στρα-
 τοῦ· ὅπερ οὐχ οὕτως εἶχεν.

20. ἀμυδρῶς T 22. δοκεῖ T

silia Andronicus, in eo maxime consilio constitit, quod universam rem publicam perturbatum erat. etenim eminus e provincia sua lacesere imperatricem et protosebastum, atque contumelias in eos sive libellis sive ore effundere, quod imperii sacrum profanarent et male haberent puerum imperatorem, atque conviciari ac minitari ausus, et simili invicem ratione obiurgatus ipse, et, qualia clamaret, talia audiens ab iis, quos provocarat, praecipere quin etiam conatus, nec auditus, quoniam praecipiebat intolerabilia, ad id postremum processit insaniae, ut adversus urbem proficisceretur ad auxilium scilicet ferendum imperatori. et erat sane fama, a beatae memoriae imperatore Manuele adscriptum eum iis esse, qui ferrent onus tutelae.

Proficiscitur igitur adversus urbem Andronicus: imperator praetextui erat, parvus ille Alexius, opem scilicet habiturus; revera scopo erat, immatura quippe morte periturus, qua minime decebat. itaque comparato exercitu tum terrestri tum maritimo, cum copiis, quas habebat: habebat autem exiguas: partim festinanter, plerumque tardius proficiscitur, quo videretur difficulter propter copiarum procedere multitudinem, id quod secus erat.

Ὡς δὲ τὴν τῶν Θυνῶν καὶ Βιθυνῶν γῆν περιελθὼν ἦν τῆς τῶν Βεβρύκων, καὶ περὶ τὴν ἀντιπέραν τῆς μεγαλοπόλειως Χαλκηδόνα ἐστρατοπεδεύσατο, ἦν μὲν ἡκιστος τὸν λαὸν ὁ ἀνὴρ, διασπείρας δὲ τὴν ἀμφ' αὐτὸν στρατιάν πρὸς τέχνην καὶ σκηρὰς πηξάμενος ἐν τόποις καιρίοις, ὡς φαίνεσθαι πυ-5 κνοῦσθαι τε καὶ πληῖθος ἔχειν, καὶ τὰ πλοῖα δέ, οἷς ἐπέβαλέ τι τοῦ στρατιωτικοῦ, περὶ τὰ κατ' αἰγιαλὸν βράχεια καὶ λοιπὰς θαλαττίους ἀγκάλας δεξιῶς μερίσας καὶ καταστήσας, ὡς μὴ σαφῶς διαφαίνεσθαι οἷά τε καὶ ὅποσα ἐκεῖνα, τοιαύτην σκότῳσιν ἔπεμψε τοῖς μεγαλοπολίταις, τοῖς τε ἄλλοις καὶ αὐ-10 τοῖς δὴ τοῖς πρὸς ἐκεῖνον ἐχθραίνουσιν, ὡς δοκεῖν τὴν τε περαιῶν γῆν καὶ τοὺς αὐτῇ προσκυροῦντας αἰγιαλοὺς πεπληῖσθαι, τὴν μὲν στρατευμάτων πεπυκνωμένων, τὴν δὲ συγχῶν τριήρων καὶ ἐτέρων πλοίων, ὅσα προμήχη σκευωροῦσιν αἰ κατὰ θάλασσαν μηχαναί. καὶ εἰώθαμεν ἀληθῶς ἐν τοιούτοις 15 οὔτω πάσχειν οἱ ἄνθρωποι· πληθύνομεν γὰρ ὡς τὰ πολλὰ καὶ μεγεθύνομεν ἃ θαυμάζομεν, οἷα μὴ ἀκριβοῦν δυνάμενοι διὰ τὸ τὴν ψυχὴν συγκεχρῶσθαι τοῖς ἐκπλήττουσι.

Τοιοῦτος οὖν ὁ Ἀνδρόνικος φανείς, καὶ ὁ οὔτως ὀλίγος μυρῖος διακριθείς, ἐφέλκεται διὰ βραχέος καιροῦ πάντας, καὶ τὴν ὅλην 20 πόλιν μετάρχει, ὡς οὔτως εἰπεῖν, πρὸς ἑαυτὸν. καὶ ἵνα μὴ μακροῦ θαλάσσης διηγημάτων ἐπαφῶμεν τὸ τοῦ λόγου ἀκάτιον ἀλλ' ὡς διὰ πορθμοῦ βραχυπορήσωμεν, ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ πλωῖζονται

Per Thynorum et Bithynorum terram profectus, quum in regionem Bebrycensium pervenisset, et ad urbem Cpoli oppositam Chalcedonem castra posuisset, quoniam exercitum perexiguum habebat, copias callide distribuit et tentoria locis idoneis ita collocavit, ut densa et crebra esse viderentur, navigia autem, impositis aliquot militibus, per vada ad litus et sinus maris reliquos apte disposuit, ut numerus eorum et magnitudo minus posset discerni, tantamque Cpolitianis quum reliquis, tum vero inimicis suis fraudem fecit, ut terram oppositam et litora repleta esse putarent partim militum multitudine, partim copia triremium et aliorum navigiorum, quae bellis maritimis parantur praelonga. ac solemus sane homines in eiusmodi rebus ita affici: amplificamus plerumque et exaggeramus, quae admiramur, quoniam accurate ea iudicare non possumus, propterea quod mens turbata est stupentibus.

Talis igitur cum appareret Andronicus, et exiguae eius copiae ingentes esse viderentur, brevi tempore cunctos sibi conciliat, et totam urbem, ut ita dicam, in partes suas traducit. sed ne ingenti mari rerum narrationis nostrae scapham committamus, sed via tanquam per fretum compendiaria proficiscamur, confestim ad illum navigant

εἰς ἐκεῖνον οἱ μεγάλοι, οἱ μικροί, οἱ μέσοι. καὶ θανατοῦνται
 μὲν, ὅποια προῆν δοκοῦντες βλέπειν οἷα νῦν ἐμφανῶς βλέ- 275
 πουςι, καὶ ὡς αἱ μὲν βακτραὶ νῆες ἀλιάδες ἄρτι γνωρίζονται
 τῆς προῖν κατὰ ἀπάτην σκοτώσεως διαφωτισθείσης, αἱ δὲ σκη-
 5 ναὶ μακροῖς ἀλλήλων διαστήμασιν ἀφορίζονται, σικηλάτοις
 πρέπουσαι, ὁ δὲ στρατὸς ὅσος πανήγυρις οὐκ εὐγενής, οἱ δὲ
 ἵπποι ὁποίους τοὺς πλείους μύλωσιν ἂν καταδέχοιντο. καὶ
 ἀφρυνίζοντο μὲν καὶ ἀνένηφον, ὡς τὰ μικρὰ γνωρίζειν αὐτὸ
 τοῦτο μικρὰ, καὶ μηκέτι μεγαλεῖόν τι αὐτοῖς ἐπισηφίζεσθαι.
 10 τὸ δὲ πάλαι ποθοῦν παραμένον ἔπειθεν ἐθέλειν τὸν ἄνδρα
 μόνον αὐτὸν φαινόμενον τὸ πᾶν, καθὰ πρὸς ἀγαθοῦ σφίσι
 ἦν, καταπράξεσθαι. οὐκοῦν ἠσπάζοντο ἐκεῖνον, ἐφίλονον πρόσ-
 ωπόν τε, οὗ τὴν θέαν εὗχοντο, καὶ χεῖρας, ἐφ' αἷς ἐπεποιθει-
 σαν, ἐπ' αὐταῖς ἐνεθουσίων· ἐξηρεύοντο ἐπαίνους παντοδα-
 15 πούς, ἀνεβίων συχνὰ δόξαν τῷ θεῷ· προεκαλοῦντο, εἰ οἶόν
 τε, διαπηθῆσαι εἰς τὴν ἀντίπορθμον ταχύ· τὸ γὰρ ποδῶκες
 τοῦ ἀνδρός, ἐπίσημον αὐτῷ τυγχάνον πρὸς φύσεως, καὶ τοιαύ-
 την, οἶμαι, καινοτροπίαν ἐνθυμήσεως ὑπέβαλλε τοῖς πολλοῖς.
 ὁ δὲ τὰ μὲν ἀντιχαρεῖς ὡς εἰκὸς καὶ μύλα, τὰ δὲ καὶ φιλεν-
 20 δεικτῆσας ἐν οἰκείοις κενεαυχήμασιν, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ θαρ-
 ρύνας τοὺς εἰς αὐτὸν ἀφεωρακότας, αἴρεται μικροῦ δεῖν ἐπὶ
 χειρῶν, οὐ μόνον πρὸς Ἀγγέλων, γένους τούτου βασιλικῷ

8. ἀνέφρονον T

qui sunt in summa, infima, media statione vitae. ac mirantur, quum
 quae prius videbantur sibi videre, nunc vident revera, et naves illae
 longae iam scaphae apparent, oculorum ante tenebris nunc discussis,
 tentoria autem magnis separantur intervallis, areis, quibus cucume-
 res gignuntur, apta, exercitus concioni haud illustri similis, atque
 equi plerique, quales in pistrinum mitti solent. itaque expergefacti
 et crapula soluti agnoscebant quidem copias id quod essent, exi-
 guas, neque iam opinione sua splendorem illis addebant; sed vet-
 ustum residents desiderium persuadebat, virum ipsum, quum appare-
 ret, solum omnia, quae saluti sibi essent, perfecturum esse. itaque
 salutabant illum, et deosculabantur os illud, cuius adspectum exopta-
 verant, et quibus confisi erant manibus, in iis exsultabant; rugie-
 bant laudes varias, vociferabantur multa ad gloriam dei; exhortaban-
 tur, ut transsiliret, si fieri posset, fretum confestim. hominis quippe
 celeritas, quod habebat insigne a natura, illam, opinor, miram cupi-
 ditatem plerisque iniiciebat. atque ille vicissim gavisus, ut par est,
 vehementer, et ostentans nonnulla ad vanam sui gloriationem, non-
 nihil etiam confirmans eos, qui in se suspicerent, manibus prope ge-
 statur, non solum ab Angelis, gente illa imperatoria splendidissima et

λαμπροῦ τε καὶ πολυδυνάμου, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ λοιπῆς εὐγενείας καὶ συγκλήτου λογάδος καὶ τῶν ἄλλων τέκνων τῆς πόλεως. καὶ εἶχε λοιπὸν αὐτὸν οὕτως ἡ μεγαλόπολις, μυρῖα καινοπραγῆσανται.

Ἐνταῦθα ἔστιν εἰπεῖν ὡς ὁ μὲν εἰπὼν “εὐλόγησέ σε ὁ 5 θεὸς ἐπὶ τῇ ποδί μου” ἀοίδιμός ἐστιν εἰς ἀγαθόν, ἐπεὶ οὐδὲ ἔξω ἐγκωμίων ἢ τοῦ δικαίου μνήμη πίπτειν οἶδε· τὸν δὲ Ἀνδρόνικον ἐξ αὐτῶν βαλβίδων εἰσόδου ἔχοι ἂν ἡ μεγαλόπολις μέμφεσθαι, ὅτι οὐκ ἐδλόγησεν αὐτὴν ὁ πούς αὐτοῦ. οὐδὲ γὰρ ἴσταιτο ἐν εὐθύτητι, ὡς τὰ ἐφεξῆς ἅπαντα ἔδειξαν. ἅμα 10 γὰρ ἡ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κληρονομία εἶχεν αὐτόν, καὶ αὐτίκα οἱ ἀμφ’ αὐτὸν Παφλαγόνες, ἔθνος ἀτάσθαλον καὶ ἐν Ἑλλήσι βάρβαρον, κελευσθὲν ἐνεπῆδησε τῇ τῶν Λατίνων φύλῳ, οἱ ἀφωρισμένοι κατ’ ἔθος ἀρχαῖον περὶ τὸν αἰγιαλὸν τοῦ Βυζαντίου κέρατος, τὸν τοῦ φωσφορίου ἐχόμενον, ὑπὲρ 15 ἐξήκοντα χιλοστίας ἐχέοντο εἰς ἀριθμὸν. ἐπεκάλουν δὲ τοῖς Λατίνοις ἐκεῖνοι ὅτι πρὸς τοῦ πρωτοσεβαστοῦ καὶ τῆς δεσποίνης Ξένης ἦσαν καὶ δι’ ἐκείνους ἐβούλευον κατὰ Ῥωμαίων κακά. καὶ ἦν ἀληθῶς οὕτως ἔχον τὸ πρᾶγμα· διεκπεσόντες γὰρ καὶ ἡ δέσποινα καὶ ὁ πρωτοσεβαστὸς τοῦ ὑπὸ 20 Ῥωμαίων στέργεσθαι ἀπέβλεψαν εἰς τοὺς Λατίνους, καὶ δώροις ἐπάραντες καὶ μάλιστα ὑποσχέσεσι τοῦ τὴν πόλιν τε προνομεῦσαι καὶ ὑπὸ δουλείαν αὐτοῖς τοὺς Ῥωμαίους θέσθαι,

potentissima, sed etiam a nobilitate et delectis senatus ceterisque urbis civibus. tali igitur modo urbs Andronicum illum habebat, qui innumerabilia peccaverat.

Hic iam dicere licet, qui dixit, “beavit te deus per pedem meum,” eum merito gloriosum esse, quoniam laudibus carere nequit iusti memoria; Andronicum autem ex ipsis introitus quasi carceribus urbs reprehendere possit, quod non beaverit ipsam pes eius. neque enim in iustitia consistebat, id quod omnia, quae deinceps secuta sunt, declararunt. simulatque enim magni Constantini illi hereditas obvenit, illico qui eum stipabant Paphlagonae, gens impia et in Graecis barbara, iussu eius Latinorum invaserunt gentem, qui more prisco in litore sinus Cpolitani, quod cum phosphorio cohaeret, separati numerum plus sexaginta milium conficiebant. exprobrabant autem Latinis, favere eos protosebasto et imperatrici Xenae, horumque causa insidiari Romanis. ac revera res ita habebat. etenim quum excidissent amore Romanorum imperatrix et protosebastus, in Latinos oculos converterunt, donisque invitatos et promissa maxime urbis depraedatione et servitute civium commoverant illos, ut ad bellum

ἀνέπεισαν ἤδη καὶ πρὸς μάχην ἔξαυτίεσθαι, εἰ μὴ ταχὺ ὁ Ἀνδρόνικος ἐπειραιώσαιο· οἱ γὰρ καὶ τοῦ ὡς ἐρρέθη ἱεροῦ πολέμου συνεφάψασθαι τότε προσελήφθησαν μὲν, ἤρρησαν δὲ διὰ τὸ ταχὺ ἐκείνον λυθῆναι. ἐπεκλήτο μὲν οὖν τοῖς Λατίνοις αὕτη αἰτίασις οὐ ψευδής, οὐδ' εἶχον εἰπεῖν, οὔτε μὴν ἔχοιεν ἄν, ὡς ἦσαν ἄμεμπτοι· ἐμελλον δὲ οἴμοι κακῆ μεγάλῳ μέγα κακὸν ἐκθεραπεῦσαι οἱ Παφλαγόνες, οἷς ἀλογίστως ἐθρασύναντο. εἰσελθόντες γὰρ τὴν μεγαλόπολιν καὶ πλῆγιάσαντες ἐπὶ τοὺς Λατίνους (εἰκὸς δὲ πάντως καὶ ἄλλους τῶν τοιαῦτα νεωτερίζεσθαι φιλοῦντων συναίρεσθαι αὐτοῖς) ἐπέρχονται τοῖς Λατίνοις οὐκ ἂν ἐλπίζουσι, καὶ διατίθενται τὰ ἐλεεινότατα, καὶ σπέρματα ἐκείνου προκαταβάλλονται ἀφ' ὧν ἡμεῖς καὶ πολλοὶ ἕτεροι σὺν ἡμῖν τεθερίκαμεν λειμῶνος Περσεφόνης, οὕτω φάναι, δράγματα· ἐκείθεν γὰρ ἡμῖν κα-
15 θήκει τὰ παρόντα κακά.

Καὶ ἀφηγεῖσθαι μὲν τὰ τότε δεινά, ὅσα εἶδον οἱ Λατίνοι, τὸ πῦρ ὃ τὰ κατ' αὐτοὺς ἐπενείματο δίχα γὰρ τῶν ἀφαιραγέντων, τοὺς κατὰ θάλατταν ἐμπρησμούς ἐκ τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις ἀμβρημένου πυρὸς τοῖς ἐπὶ πλοίων φεύγειν ὀρμή-
20 σαισι, τὰ κατ' αἰγιαλούς, τὰ περὶ τὰς ἀμφόδους, ἔργον ἂν εἶη πολὺ, καὶ ὡς οὐ μόνον τῶν ἀνθοπλιτῶν Λατίνων κατεφέροντο οἱ τοῦ Ἀνδρονίκου, ἀλλὰ καὶ ὅσοις περιποιεῖτο ἔλεον τὸ ἀπάλαμνον· καὶ γυναῖκες γὰρ αὐτῶν ἐρριπτοῦντο ξίφεσι καὶ βρέφη. καὶ τοῦτο μὲν δεινόν, οὐχ οὕτω δὲ ὡς ὅτε καὶ

iam se accingerent, nisi confestim Andronicus traiecisset. iidem, ut bello sacro, de quo diximus, interessent, invitati fuerant, sed prohibiti, quoniam celerem id bellum sinem habuit. exprobrabatur igitur illud non falsum crimen Latinis, nec poterant hi, nec vero hodie, affirmare, insontes se esse. sed, eheu, curaturi erant malo magno magnum malum Paphlagonēs, siquidem temere animum expleverunt. namque urbem ingressi et ad Latinos conversi (consentaneum autem omnino est, etiam alios rerum novarum cupidos adiunxisse se illis), adoriuntur eam gentem minime ista expectantem, et pessime tractant, et semina illa serunt, unde nos et multi nobiscum alii mergites, ut ita dicam, prati Proserpinae messuimus. inde enim praesentia ad nos mala redundarunt.

Enarrare autem cunctas miseras, quas Latini tum experti sunt, ignem, quo bona eorum delebantur praeter ea, quae praedae erant, incendia maritima, quibus Romani coniecto igne insectabantur fugientes in navigiis, reliqua mala, quae vel in litore vel in plateis fiebant, longum est. nec armatos solum Latinos asseculae Andronici invadabant, sed etiam eos, quorum inopia videatur misericordiam ex-

γαστέρων ἀναρορηγνυμένων μητρικῶν ἐμαιοῦτο σίδηρος τὰ ἔμβρονα, καὶ πρὸ ὄρας βλέποντος ἡλίον τὸ μικρὸν ὃ τοῦ ἕδου σκότος μετεξεδέχετο αὐτό, τεθνηκὸς πρὶν ἢ καὶ ζῆσαι τὸ τέλειον. Θηριῶδες τοῦτο καὶ ἀσύγκριτον μανίαις ἑτέραις. ἔπεσε τότε καὶ ἀνὴρ ἱερός ἐν Λατίνοις, οὐκ οἶδ' εἴτε ἀπὸ τῆς 5 πρεσβυτέρας ἢ κων Ῥώμης κατὰ πρεσβείαν, εἴτε Σικελίαθεν, πάντως δὲ ἢ Ῥωμαῖος ὢν ἢ Σικελός. καὶ οὐχ ἀπλῶς ἔπεσεν, ἀλλὰ μετὰ τῆς παρ' ἐκείνῳ ἱερῆς ὄλης περιβολῆς, ἣν ὄπλων πρόβλημα περιέθετο, εἴ πως αὐτὸν αἰδέσονται οἱ κακοί. καὶ γέγονε καὶ ταῦτα ἡμῖν προκεντήματα ὧν ἐπάθομεν· ἡμῖν 10 γὰρ οὐδὲ οἱ ναοὶ τοῦ Θεοῦ ἄσυλοι. οὐδὲ γὰρ οὐδ' αὐτοὶ ἄχραιτοι ἔμειναν, ὅτε νεκροὶ μὲν ἐστρώννον αὐτοῖς τὰς κρηπίδας παντοδαποί, ἐν οἷς καὶ ἱερὰ πρόσωπα, αἵματι δ' ἐρραδατο τοῖχοι καλαί τε μεσούμαι, παρ' ὅσοις αἱ ἱερὰ στέγαι ταπειναὶ ἤροντο. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον· τότε δὲ τηλικόν 15 ἦν τὸ κακὸν τοῖς Λατίνοις ὡς ἐκβοήσαντας κατὰ τοῦ Ἀνδρονίκου δοκεῖν δικαιωθῆναι καθ' ἡμῶν, καὶ ἀκουστὰς θεῶ γενέσθαι τὰς αἰτήσεις αὐτῶν.

Καὶ οὕτω μὲν, ὡς ἔφθη στενολεσχήσας ὁ λόγος, κατέδν πόλιν ἐκείνην εὐρυάγνιαν ὃ Ἀνδρόνικος, καὶ ἦν σκοπὸς αὐτῷ 20 τοῦ λοιποῦ τῶν ἐφεξῆς πράξεων καὶ ἀληθῶς προύργον στερεῶσαι μὲν πρὸς μικρὸν τὴν βασιλείαν ἐμπορικῶς τῷ μικρῷ

21. προῦργον T

citatura fuisse. mulieres enim et infantes gladiis perimebantur: horrida sane res, nec tamen tam horrida, quam quum uteris matrum proscissis ferro fetus protraherentur, et infans, antequam lucem solis aspexisset, tenebris orci obruebatur, mortuus, priusquam recte vixisset. est hoc bestiarum more immane nec cum ceteris facinoribus comparandum. cecidit tum etiam homo Latinus sacerdos, qui veneritne a metropoli Roma legatus, an ex Sicilia, nescio, sed certe aut Romanus aut Siculus erat. nec simpliciter ille cecidit, sed cum omni suo sacro ornatu, quem pro munimento induerat adversus tela, num forte veneraturi se essent hostes. ac fuit ea quoque imago eorum, quae ipsi passi sumus. nam nec nobis templa dei intacta sunt. etenim ne ea quidem incruenta manserunt, quando cadaveribus pavimenta oblecta sunt variis, in quibus viri etiam clerici erant, et sanguine adpersi muri trabesque pulcras quibus sacra tecta sublimia gestabantur. sed haec quidem post facta sunt. tunc autem tanta erat Latinorum calamitas, ut Andronicum detestati clamarent, poenas nos daturos et deum auditurum esse preces suas.

Andronicus ita igitur, ut supra paucis memoratum est, intravit urbem amplissimam. spectare autem coeperat ea, quae deinde consecuta sunt, gradiebaturque ad ea ita, ut stabiliret nonnihil frau-

Ἀλεξίῳ, κατασεῖσαι δὲ τῆς κραταιότητος τὴν [τε] μητέρα, ἐπεὶ τὸν ἱστορούμενον πρωτοσεβαστὸν ἀποσκευάσοιτο, πρωτόλειον ἐκεῖνον Ἐρινύσιν ἐκδούς· καὶ κατέμενεν οὕτω προκεν-
 5 τῆσαι τὰς τῶν πρακτέων ἀρχάς. καὶ ὡσιώσατο μὲν ἐνταῦθα καὶ ὄρκους, καὶ αὐτοὺς οἶους καὶ ὄσους, ὧν εἷς καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ μεγάλου πανσεβάσιου βήματος τεθεμελιωμένος εἰς κρη-
 πίδα, ἣν οὐκ ἔστι κατασεῖσαι Χριστιανοῖς· εἰς αὐτὸ γὰρ ἦν συμπεπηγῶς τὸ αἷμα καὶ τὸ σῶμα τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ, τὰ πᾶσι φρικτὰ καὶ πάντιμα. ἐδίδου δὲ ὑπονοεῖν ἀσφάλειαν
 10 πίστεως βασιλικῆς καὶ τὸ τῆς ταπεινότητος ψευδεπίγραφον· πεδοῖ γὰρ ἐαυτὸν ῥίψας ὁ Ἀνδρόνικος καὶ ἀπαλὸν βασιλικὸν πόδα χειρὶ ἄρας ἔρεμα τῷ σκληρῷ τραχήλῳ ἐπέθετο, φαν-
 τάζων ὡς οὕτως ὑπὸ πόδα τῷ βασιλεῖ αἰεὶ πατήσεται. καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐλαφρίσας ἐπεκάθισεν ὦμῳ σφετέρῳ, πρὸς
 15 σύμβολον καὶ τοῦτο τοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτὸν ἔχειν καθάπερ ὄσιον.

Ἦσαν ταῦτα. καὶ οἱ μὲν ἀγχινούστεροι καὶ οἰοὶ ἔχειν τὸ ἀληθῶς εὐεπήβολον ὄκνον πρὸς τῷ ἀνδρὶ εἶναι, οὐ πάνυ πολλοὶ ἐκεῖνοι, εὖ ὀτιμάλιστα εἰδότες οἷος πέπλαστο· οἱ δὲ
 20 πλείους παρήγοντο τοῦ ἀληθοῦς, καὶ ἠνθισμένας τὰς ἐκείνου τρίβους ὀρῶντες τοὺς βοθύνους οὐχ ὑπεβλέποντο, ἀγαθοὶ καὶ οὗτοί γε ὄντες Χριστιανοί, καὶ λογισμῷ διοικούμενοι ὡς οὐκ ἄρα τοιούτους ὄρκους συγγέαι κατατολήσει ἄνθρωπος γένους

dulenter imperium Alexii pueri, deiiceret de rerum fastigio matrem, exuto, quem commemoravimus, et primitiarum loco furis dicato protosebastro. ac perseveravit in delineandis ita agendi principiis. iuravit quin etiam iuraturanda, et qualia illa quantaque! e quibus unum in magno gradu venerabili tanquam fundamentum iactum est, quod concutere non licet Christianis. in eo enim abdita erant corpus et sanguis Christi salvatoris, cunctis horrenda et venerabilia. ac faciebat, ut sperares firmam imperatori fidem, ementiebaturque humilitatis signa. etenim humi prostratus tenerum pedem imperatoris leni manu sublato asperae cervici suae imposuit, simulans ita se semper sub pedibus imperatoris fore. quid, quod sublevatum in humero sibi collocavit imperatorem, quod et ipsum documento esset, induxisse se in animum, quod fas esset.

Quae quum ita fierent, prudentiores et ii, qui haberent veram divinandi facultatem, dubitabant, non admodum multi illi, homini isti se adiungere, optime gnari, ex quo ille luto factus esset. plerique autem a vero aberrabant, et vias floridas dum vident, non suspicabantur fossas latentes, boni illi et ipsi Christiani, qui ita secum ra-

εὖ ἔχων, καὶ ὄρων τὰ τοῦ Θεοῦ ἄλλως ἐπιρρηπῶς ἔχοντα πρὸς αὐτόν, καὶ πεπιστωμένος χρῆναι βασιλευσὶν εἶκειν, οἷς ἡ φύσις ἀλυσιδώσασα τὴν βασιλείαν ἡρόμοσατο καὶ τὸ τῆς ἀρχῆς μῆρυγμα εὖ συνεκλώσατο.

Καὶ οὕτω μὲν οἱ ξύμπαντες· ὁ δὲ τὰ πρῶτα κολακείαν⁵ σκευωρήσας ὡς ὑπάγαγέσθαι τὸ πολιτικόν, καὶ ἀνύσας ὃ προύθετο, εἶτα καὶ ἀκκίζεσθαι προεβάλετο, οἷα ἐν τῷ προορρεῖν ἐπὶ ἀγαθῷ τῆς πόλεως ἐπιτυγχάνων καταρράκταις, οἵπερ αὐτῷ ἀναχαιτίζουσι τὸ ρεῦμα ὡς εἰς ἀνάρονον τινά. διὸ καὶ ἀναχωρεῖν ἐθέλειν εἰς τὴν τῶν Παφλαγόνων αὐθις ἐσκή-¹⁰πτετο. τὰ δ' ἦν κότος κατὰ τῶν καὶ εὐγενῶν καὶ ἰσχυρῶν εἰς τὸ πᾶν, οὓς μελετῶν κενὰ ὑπώπτευεν ἐναντιωσομένους αὐτῷ. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς κορυφαῖον μέρος οἱ ὡς ἐρρέθη ἐπὶ γῆς ἄγγελοι, φύλον ἐκεῖνο καὶ γένους ἔχον τὸ ὑπερέχον καὶ ἀνδρίας εὖ ἤχον καὶ πίστεως βασιλικῆς καὶ συνέσεως, καὶ ὁ¹⁵ μέγας δούξ ὁ Κοντοστέφανος, ἀνὴρ δραστικὸς καὶ φρενῶν γέμων, καὶ ἕτεροι μυρίοι ὅσοι. ἐλάνθανε δὲ ταῦτα τὸν ὄχλον, καὶ οὐκ ᾔδεσαν ὅτι κατὰ τοιούτων ἀνδρῶν μέμηγε. διὸ καὶ ἀξιοῦντα μεταπλέειν καὶ ὑποχωρεῖν ὄθεν ἤλθε, διὰ τὸ μηδὲν²⁰ ἔχειν σπουδαῖον πρᾶττειν τῇ ἐκ τῶν πολλῶν κολύμῃ, ἐπει-
χον ἐγκείμενοι, προσκλαίοντες, ποτνωόμενοι, γουναζόμενοι πρὸς Θεοῦ καὶ ψυχῆς καὶ τῶν φιλτάτων, καὶ ἐνδιδόντες ἐξεῖναι αὐτῷ κατὰ πάντων κρατεῖν, εἰς ὅπερ ἂν αἰροῖτο· μὴ γὰρ

tiocinarentur, talia sacramenta non ausurum violare honesti generis hominem, qui consilia divina omnino sibi favere videret et iureiurando sanxisset, imperatoribus obediendum esse, ad quos ex naturae et generis ordine imperium et filum regni pertineret.

Ita igitur civitas affecta erat. ille autem, adulatione prius usus, ut conciliaret sibi civitatem, et consecutus, quod sibi proposuerat, detrectare iam operam, coeperat, tanquam incideret scilicet, dum praenatat saluti rei publicae, in cataractas, quae in vorticem subverterent flumen. quare redire se in Paphlagoniam velle simulabat. nec deerat vehemens adversus nobiles et potentes odium, quos, dum vana molitur, adversaturos sibi suspicabatur. in quibus pars primaria erant angeli, ut dictum est, terrestres, gens et genere prae ceteris nobilis et virtute, fide erga imperatorem et prudentia insignis, et magnus dux Contostephanus, vir strenuus et intelligens, atque alii innumerabiles. latebat autem hoc multitudinem, nec noverant, talibus illum viris succensere. quare quum discessurum se et unde venisset rediturum esse iactaret, quod nihil posset strenue agere propter ea, quae plerique sibi crearent, impedimenta, plebs instare, precari, obsecrare, ob-

ἀν φασι διὰ τούτους ἢ ἐκείνους τὸ πᾶν ἐξολέσθαι. ἀφίησιν οὖν ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀνδρόνικος τὴν θρόνῳ ἐκείνην, καὶ βαθμίδα ταύτην πρώτην ὑπαναβάς τοῦ μέγιστα δύνασθαι διὰ τὴν δημοτικὴν ἰσχύν, οὕτω προσκολλημένην αὐτῷ καὶ τὸ κατ' 5 αὐτὸν ὀλίγον εἰς μυρίον ἐπαύξουσαν, βαθύνει σκέμμα λαβυρινθῶδες. καὶ τέως τρέπεται κατὰ τοῦ ἀρχιερέως, οὐ δεσμοῦ μόνον ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ εἶναι ὅλως ἀξίων ἐκείνον ὡς ἑαυτῷ δύσχωρητον, καὶ μάλιστα ὅτι καὶ ἤσθετο προσορώμενον ἂ πράξει οὗτος εἰς τὸν βασιλέα κακά. ἤσθετο δὲ τρόποις 10 πολλοῖς, ὧν εἷς καὶ οὗτος διακεκήρυκται.

᾿Ωνειδισέ ποτε ὁ Ἀνδρόνικος τὸν ἐν ἁγίοις γέροντα, ὅτι βασιλεωπάτορα τόπον ἐπέχων οἷς ἐπιτροπεύει τοῦ βασιλεύοντος, οὐ σιγῆ ἀποβάλλει ἐπισκέπτεσθαι τὸν εἰς νῖον τεθειμένον, τοιοῦτον ὄντα. ὁ δ' ὑπειπὼν ἀρκεῖν εἰ διαλείπων βρα- 15 χέα ἤκει πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ παιδὸς ἄνθρωπος τοσοῖτοις μεριζόμενος πράγμασι, καὶ οὕτως ἡπίως τῷ τοῦ Ἀνδρονίκου προσενεχθεῖς ὀνειδισμῶ, εἶτα καὶ κατηῆρα δριμὺν ἐπήγαγε, προσεπειπὼν ὡς ἄλλως τε καὶ ἐξεφρόντισα ἤδη τὸν βασιλέα ἐνδεδημηκότα σε ἐξενρών. εἶπεν ὁ γέρον, καὶ Ἀνδρόνικος 20 (ἦν γὰρ ὀξύς, ὥσπερ στρεβλὰ εἰπεῖν, οὕτω καὶ ὑπονοῆσαι τὰ μὴ βαθέως ἐλικτὰ) πνυθάνεται τοῦ σοφοῦ γέροντος πῶς ποτὲ ἂν εἴποι δι' αὐτὸν ἐκπεφροντικένας τὸν βασιλέα. καὶ ὁ μέ-

testari per deos et animam et amicissimum quidque, atque permittere, ut de omnibus illi potestas esset, quam vellet: nunquam enim, inquiunt, fiat, ut per hos vel illos cuncta pereant. abiicit ad haec Andronicus mollitiem illam, et gradum hunc primum ad summum imperium opera plebis ingressus, ita sibi adhaerentis et opes suas exiguas ingentem in modum argentis, latius struit consilii fallacias. itaque iam operam dat archiepiscopo, quod speraret illum haud plane sibi inutilem fore, et maxime, quod eum sentiret suspicari, quae adversus imperatorem moliretur mala. sentiebat id autem modis variis, e quibus unus hic vulgo notus est.

Exprobravit quondam seni venerabili Andronicus, quod quum patris locum teneret utpote tutor imperatoris, haud crebro viseret pro filio sibi commendatum tam parvum puerum. cui quum respondisset ille, satis esse, si intervallis non nimis videret puerum vir tantis negotiis distractus, et ita comiter reiecisset exprobrationem Andronici, mox tamen aculeum addidit acutum, subiiciens, praesertim quum de imperatore nihil mihi dubium sit, ex quo te reducem urbs habet. his auditis, Andronicus (acer enim erat ut ad loquendum oblique, ita ad intelligenda non nimis occulte dicta) interrogat sapientem senem,

γας πατέρω σκέλει τοῦ σημαιομένου τῆς ἐκφροντίσεως ἐν-
 ρεισάμενος, φάναι εἶπε τὸν λόγον, καθότι σοῦ εἰς ἀστραβῆ
 κίονα ὑποστήσαντος ἑαυτὸν, βαστάζειν τὰ ὑπὲρ τοῦ παιδός,
 αὐτὸς ἀπεφορτισάμην τὸ πολὺ τοῦ φροντίζειν, ἀναθέμενος ὡς
 ἰσχυρῶ σοι αὐτῷ τὰ βαρῆματα. ἡσυχάζει ἐνταῦθα ὁ Ἄν- 5
 δρόνικος, καὶ τὸν θυμὸν ὑπενδακῶν καὶ τοῦτο μόνον ἀκροβο-
 λισάμενος δίχα ῥοῖζον λιγέος κατὰ τοῦ γέροντος, ὡς ἄρα
 βαθύς Ἀρμένιος. καὶ παρὰμύξας τῇ βαρῆματι καὶ σαρκασ-
 μὸν τὸν ἄχρι καὶ μειδιάματος, ἀρχὴν ἐκεῖθεν ἔθετο τρανέ-
 στερον μελετᾶν. καὶ εἰς τοσοῦτον ἐξίκετο δραστηριότητος 10
 277 ὡς μετὰ μικρὸν ἐπαναστῆσαι καὶ ἐπιστῆσαι τοὺς χύδην πι-
 κροὺς ἕως καὶ εἰς ἐσχάτην θρασύτητα, ὡς καὶ διαχρησθῆναι
 κίνδυνον γενέσθαι τὸν ἀρχιερέα μετὰ πολλὰς ὕβρεις, ὁποίας
 καὶ Ἰουδαῖοι ἐτοξάσαντο ἂν κατὰ θεοῦ. καὶ εἰ μὴ τεχνη-
 σάμενος ὁ γέρον ἐναντῷ τὰ σωτήρια ἐκ μέσων κρυβεῖς ἀπε- 15
 σύρη, ἀποδυσάμενος, ὡς ἐχρῆν, τὸ ἄρχειν, ἔπαθεν ἂν ὅπερ
 οὐκ ἦν αὐτῷ ἐθέλοντι.

Καὶ αὐτὸς μὲν οὕτω ξυνέστειλεν αὐτόν, ἀφείς καθ' ἐτί-
 ρων μεμνημένοι τὸν Ἀνδρόνικον. ὁ δ' ἐπεὶ οὐκέτι προβλήτι
 σκοπέλω τινὶ ἀνεκρούετο, ἐξεκύμαιεν ὀλέθρια κατὰ πάντων, 20
 οὐχ ὥστε καὶ εἰπεῖν "ὅς τε αἴτιος ὅς τε καὶ οὐχί," ἀλλὰ
 κατὰ τῶν μηδὲν ὅλως αἰτίων, τὸ ἀδικιώτατον· καὶ τὴν τε
 τοῦ βασιλέως περιγράψας μητέρα ἐν τῷ σεμνεῖω τοῦ ἐν ἀγίοις

quo tandem sensu dicat, nihil sibi propter ipsum dubium esse de
 imperatore. atque ille, alteram significationem locutionis "dubium esse"
 praetendens, dixisse se illud ait, quod, postquam iste se tanquam fir-
 mam columnam obtulisset ad curam sustinendam pueri, ipse magnam
 eius curae partem deposuisset, idque illius humero onus imposuisset.
 quiescit ad haec Andronicus, et premit pectore stomachum, perstrin-
 gere conatus non magno strepitu senem, utpote subdolo ingenio Ar-
 menius. atque admixto superbiae ludibrio prope cum risu, apertius
 iam incepta moliri coeperat. itaque eo processit audaciae, ut brevi
 excitaret et provocaret cavillatorum vulgus ad extremam petulantiam,
 et archiepiscopo ne vis fieret periculum esset, post multas contume-
 lias, quales Iudaei in deum fuderunt. ac nisi senex prudenter sa-
 lutem quaesisset, clam se illis subtrahendo, et deposito, ut debebat,
 imperio, forsitan haud grata sibi passurus erat.

Itaque ille ita se continuit, Andronicum passus adversus alios
 furere. qui quum non iam retunderetur scopulo eminente, perniciem
 adversus omnes spirabat, non ita ut quaereret, quis sons esset, quis
 non esset, sed adversus prorsus insontes, summa iniuria; atque ma-
 trem imperatoris in templum sapientis, qui in sanctis est, medici Dio-

σοφοῦ ἱατῆρος Διομήδους, ἐπισχῶν οὐ πολὺν χρόνον ἀπῆγέ τε καὶ ἐβύθισεν, ὑπόουργοις χρησάμενος ὧν ἐνίους ὁ καταβραβεύων αὐτοῦ θυμὸς οὐ πολλῶ ὕστερον εὖ ποίων ἐτίσατο, παιδεύοντος ἡμᾶς καὶ οὕτω τοῦ Θεοῦ ὡς καὶ ὁ ἐπιτάσσωσιν τὰ φραυλότατα καὶ ὁ ὑποτασσόμενος τοῦ προσώπου πειρῶνται τοῦ Θεοῦ ὁποίου οἶδε Δαυίδ.

Τοῦτό τε οὖν οὕτως ἐξήμαρτε, καὶ οὐγκλητον δὲ θέμενος ἀνδρῶν λογάδων ἀπάντων τῶν τοῦ μεγίστου γένους, κατὰ τινα ἡμέραν ἦν καὶ ἐγγράψηται τις ἄν εἰς ἀποφράδα δεινὴν, συλ-
 10 λαμβάνει ἐκείνους ὡσεὶ καὶ ἰχθύας τινὰς ἐν ἀφύκτῳ πανά-
 γρη, δίχα γε τῶν καλῶν Ἀγγέλων, οἳ καὶ οἷα πτερυξάμενοι ἐς φυγὴν ἐσκορπίσθησαν. καὶ διατίθεται πάντας ὡς οὐκ ἂν εὐλογῆσαι τις, λαβὰς ἐπικαλῶν ἐκάστοις τὸ κατὰ βασιλέως ἐνδομυχεῖν, ἐκεῖνον (εὐστόχως εἰπεῖν) ἀλιτήριος. καὶ ὀλίγους
 15 μὲν τινὰς ἐδικαίωσεν εἰς εἰρκτήν, ἦσαν δὲ οἳ καὶ ἐξ ὀμμάτων ἐγένοντο, πλείους γε οὗτοι. τινὰς δὲ καὶ ἐς ἀειφυγίαν ὑπερο-
 ρίους ἔστειλε. μετὰ βραχὺ δὲ καὶ τοὺς καθειρχθέντας ὑπο-
 διελὼν ἐμέρισεν εἰς τε τυφλοὺς ἐκ σιδήρου καὶ μὴ τοιούτους, ὡς ἂν, οἴμαι, βλέποντες αὐτοὶ τοὺς πεπηρῶμένους αἰεὶ ζῶσιν
 20 ἔμφοβοι καὶ συνεπαύξωσιν οὕτω τὸ κακὸν τῆς καθείρξεως.

Οὐ πολὺν δὲ χρόνον μείνας ἐπιβαλεῖν ἐφίεται καὶ τῷ ὑπερανεστηκῶτι βαθμῶ, καταγνοὺς τῆς πρώτης ἐκείνης βαθμίδος ὡς ταπεινῆς. γογγυσμὸς τοίνυν αὐθις αὐτῷ τεχνᾶται,

14. ὁ ἐκείνου?

medis inclusam brevi post abduxit et submersit, satellitibus usus, quorum nonnullos exitiosum eius ingenium non multo post bene fecit quod puniret: quippe ducebat ita nos deus, ut et qui iuberet scelera et qui obediret numen experirentur divinum, quale David novit.

Quo patrato facinore, quum in senatum legisset summi generis viros omnes primarios, quodam die, quem in maxime nefastis quis numeret, comprehendit illos tanquam pisces uno reti omnes, praeter eximios Angelos, qui quasi alati fuga huc illuc discesserant. habet omnes eo modo, quem nemo laudaverit, crimini dans singulis, quod imperatori insidiarentur, quem violabat, ut leniter dicam, ipse. paucos aliquot ad vincula damnavit; sed fuerunt etiam, qui oculis priva-
 rentur, et hi quidem plures; nonnullos exilio perpetuo e patria exterminavit. mox etiam vinctos divisit ita, ut alios caecaret, alios non caecaret, quo, opinor, hi perpetuo, dum mutilatos illos vident, in metu viverent auferentque sibi vinculorum miseriam.

Haud diu erat, quum ad gradum escendere superiorem aggreditur, priorem illum humilem esse ratus. itaque fremitum rursus simulat et molestias praetendit et opus consiliorum non iam ferendum,

καὶ βαρύντης προβάλλεται καὶ φόρτος φροντίδων οὐ φορητός, καὶ ὡς οὐκ ἂν εἴη αὐτῷ στερκτέα εἰ οὕτω πάσχειν κινδυνεῖει τρόποις πολλοῖς. ἔπασχε δὲ ἄρα οὐδέν, ἀλλ' ἐνδομυχος ἦν πολλοὺς αὐτὸς ὑποβαλεῖν καὶ εἰσαῦθις ἀτλήτοις παθήμασιν. ὡς δὲ ἐπέμενε μακρὰ γογγύζων καὶ κατὰ σχῆμα δυσανασχετῶν, 5 καὶ τῇ μὲν ψυχῇ νεμόμενος βασιλικῶς τὴν μεγαλόπολιν, τῇ δὲ γλώσσει τὴν Παφλαγονίαν προφέρων καὶ ἄπερ αὐτὸς ἐρρηγόρευεν ἐκέῖσε καλά, ὧν δῆθεν Κωνσταντινούπολις ἐστέρετο, καὶ θησαυροὺς ἐκόμπαζεν ἐκεῖ πεφυλαγμένους αὐτῷ, Φανίου δὴ τινα θύραν, καὶ αὐτὸς ταύτην ἀναπλατιτόμενος τοῖς 10 ἄγνοοῦσιν οἷα τύχη αὐτὸν τὰ πρὸ τούτων ἤλαυνε, καὶ ἦσαν τὰ τοιαῦτα προβλήματα φωνασοκίμενα τῷ ἀνδρὶ ἐν συγχροῖς ὄχλοις καὶ συνεχῶς, καὶ ποτε καὶ παρὰ τισι τῶν θερμότερων ἐν τῷ κοινῷ, καὶ οὓς οὐδέν τι ἐκφοβεῖ διὰ τὸ μὴ ἔχειν πρῶγμα καθ' ὃ δεδίξονται, καὶ ἤρесе τοῖς τοιοῦτοις ἀναβοῆ- 15 σαι ὡς, εἰ μὴ καλά σοι τὰ ἐνταῦθα, οὐδ' ἔστι προσμένειν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς μεγαλοπόλεως, τίς ἂν εἴη ὁ προϊστάσθαι φρονῶν σωτηρία τοιοῦτου ἀνδρός; καὶ ὅτι ἡ ὀδηγήτρια ἡ πολιοῦχος ἡμῶν ἀρκέσει αὐτῇ ἀντὶ πάντων καταπράξεσθαι τὰ ἡμῶν σύμφορα, — ὡς τοίνυν, ἐφ' οἷς παίζων ἐλάλει, οὐ- 20 τως ἐμπεφορβίωτο, σιγαῖ εὐθύς, τὴν ὑποκριτικὴν σκηρὴν καθελὼν καὶ μηδέν τι πλέον εἰπεῖν προσθέμενος. καὶ γοῦν τὴν μηχανὴν ταύτην εἰς κενὸν ἰδὼν σχάσασαν, καὶ πον καὶ αὐ-

1. φόρτος φοριτῶν T

nec sibi gratum esse, si ita sibi patiendum sit multis modis. verum nihil ille patiebatur, sed meditabatur denuo multos intolerabili afficere miseria. itaque quum ita perpetuo fremeret et parum se rebus contentum esse simularet, et animo sibi placeret in regia urbis administratione, verbis autem Paphlagoniam praeferret et quae illic sibi bona esse praedicabat, quibus scilicet careret Cpolis, iactaretque thesauros ibi sibi asservatos, Phaniae videlicet quandam ianuam, a se ipso confictam, si qui nescirent, quae illum fortuna ante egisset: talia igitur quum in ore semper haberet in coetu quocumque, accidit id quondam coram quibusdam fervidioris in civitate ingenii, qui nulla re terrerent, propterea quod non habebant, cur sibi timerent, ac placuit his vociferari, si displicerent, quae fierent, non esse, cur maneret bono civitatis: quis enim, aiunt, obstare velit talis hominis saluti! erit dux nostra praeses urbis, instar omnium ad perficienda, quae nobis salubria sunt. quum igitur ab iis, quibus illudere conatus erat, ita refutatus esset, conticuit statim, scena praestigiarum prostrata, nec verbum insuper addidit. eam igitur fraudem quum irritam videret, et ipse proverbio dixisset, ille funiculus nihil piscium attraxit, et

τὸς παροϊμιωδῶς εἰπὼν ὡς αὕτη μὲν ἡ μῆρινθος ἡμῖν οὐδὲν ἔσπασε, καὶ τὸν ἀκκισμὸν τοῦ ἐθέλειν ἀπελθεῖν γνωματεύσας οὐκ ἀγαθὸν εἶναι, οἷα τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τοῦ χρώματος ἀναποιοῦντος ἄπερ κατὰ τῆς βασιλείας ἐβουλεύσατο, καὶ ἀπο-
 5 τελοῦντος αὐτὸν ἀντὶ ἄρχοντος ὕπαρχον, ἑτέρας γίνεται σοφωτέρας περιεργίας. ἡ δὲ ἦν μηκέτι ἀμέσως τοὺς ὀχλικούς καὶ ξυγκλυδας εἰς ὀμιλίαν ἀξιοῦν ἤκειν αὐτῷ, ἀλλὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς προύχοντας καὶ οἴους ἔχειν περιάγειν τοὺς πλείονας καὶ κεφαλαρχεῖν ὡς ἐν οὐραῖς. ἀλιτήριοι ἄνθρωποι ἐκεῖνοι,
 10 φιλοστασιασταί, ὀχλοκόποι, βασιλεῖς οἷον ἕκαστος περὶ τοὺς ὀμοθήθεις. φιλοῦμεν γὰρ οἱ ἐλαφρότεροι εὐκόλως ἐπεσθαι κελεύουσι τοῖς πρὸς ἃ πεφύκαμεν ὀδηγοῦσι· πεφύκαμεν δὲ οἱ πολλοὶ πρὸς τὸ φιλόκαινον, ἐπιθυμηταὶ ὄντες καινῶν ξυμβαμάτων, καὶ τὸν χρόνον ἀπαιτοῦντες ἐγκαινίζειν ἡμῖν ἄλλο
 5 τε ἄλλα ξενίζοντα.

Οἱ τοίνυν τῶν τοῦ δήμου τὰ πρῶτα φέροντες καὶ ἀνεγείρειν τοὺς λοιποὺς ἔχοντες, προβληματισθέντες οἷον ὑπο τοῦ Ἀνδρονίκου τὸ βουλευτέον ἐκείνω, εἶτα τόπους αὐτοὶ ἐξεύρισκον κατὰ τοὺς δεινοὺς τοιαῦτα σοφίζεσθαι, δι' ὧν ἐπιχει-
 0 ρήσαντες συμπερανοῦσι τὸ ἔκτοπον καὶ (ὀκνητέον δὲ εἰπεῖν) καὶ ἄτοπον· καὶ μυστηριασθέντες τὸ μὴ ὄσιον ἐτελοῦντο πρὸς ἐκείνο, καὶ ἐδαδούχουν εἰς ἐμφανῆς τὰ σκότους ἄξια, καὶ ἀναπέσαντες τοὺς ὀχλους μὴ ἂν ἐκφυγεῖν τὴν πόλιν τὸ

affectatam redeundi cupiditatem haud utilem esse intellexisset, quoniam artes illae fucusque ipsi afferebant, quod adversus imperium moliebatur, faciebantque eum pro imperatore ministrum, aliud prudentius artificium meditatur. erat id, ut iam non ipsos continuo de plebe et sentina homines in consuetudinem suam admitteret, sed primores eorum et qui reliquos tanquam agminis extremi milites regere et ducere possent. nequam illi homines erant, seditiosi, aurae popularis captatores, quasi reges quisque inter eiusdem farinae reliquos. solemus enim leviores facile sequi hortantes eos, qui praeunt ad ea, ad quae inclinamus natura; inclinamus autem plerique ad rerum novarum studium, cupientes, ut quid novi fiat, expetentesque, ut alia alio tempore dies ferat.

Plebis primores igitur et ii, qui reliquos excitare possent, agere aggressi, quod Andronico placeret, vias deinde facile ipsi inveniebant, quibus plebem ad ea pellicerent, quibus perficerent rem inauditam eheu! et incredibilem. edocti igitur quod nefas esset, initiati-que istis mysteriis, facibus illustrabant, quod tenebris obruendum erat, ac dictitantes coram plebeiis, non posse urbem evitare interi-

ἀπολειῶθαι, εἰ μὴ τῷ μικρῷ καὶ ἀγυμνάστῳ Ἀλεξίῳ τὰ εἰς
 278 βασιλείαν τὸν Ἀνδρόνικον συνδύασουσιν, εὖ μάλα δεδασμέ-
 νον καὶ τὰ εἰς τοιαύτας τέχνας, οἷόν τε ὅτια συνδιαφέρειν
 ἐκείνῳ τὸν βασιλείον ζυγόν, οὐχ ὥστε μὴν καὶ καταρριπτεῖν,
 ἀλλὰ καὶ μάλιστα ὑπανέχειν καὶ τὴν ἐκείνου μεγαλύνειν σμι-
 κρότητα κοινωνία μὲν ἀξίας μιᾶς, ὑπεροχῇ δὲ κόπων καὶ πό-
 νων, οἷς ὁ Ἀνδρόνικος εἶθιστο ἄδδην, πολυπλάνοις πλάναις
 κατὰ τὸν εἰπόντα γεγυμνασμένος, ἤγειραν οὐκ ὀλίγους ἀνα-
 πεισθῆναι ὀρθῶς ἀκούειν καὶ διαθερμανθῆναι εἰς ἐξάνουσι
 τοῦ συνάρχειν βασιλικῶς τὸν τε Ἀλέξιον τὸν τε Ἀνδρόνικον. 10
 καὶ τὴν ἀρχὴν μὲν ὑπεψιθυρίζετο ἡρέμα τὸ σόφισμα, μετὰ
 δὲ ἐλαλεῖτο, μικρὸν δὲ ὅσον καὶ ἐξεβοᾶτο τρανέστερον. καὶ
 ἔδει λοιπὸν ἐμφανῶς προκληθῆναι εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν Ἀνδρό-
 νικον, καὶ εἰ μὴ πείθοιτο, ἀλλὰ τότε δυσοπηθῆναι. εἰ δὲ
 μὴδὲ οὕτω κατακλίνοιτο ἀτενῶς ἔχων, πειραθῆναι καὶ βίας, 15
 καὶ κάλλιόν φασιν ὃν παθεῖν ἐκείνον ὃ μὴ βούλεται, τὸ βα-
 σιλευσαὶ δηλαδὴ, ἢ περ ἐξολέσθαι τὰ κοσμικά. καὶ ἐταιρί-
 ζονται μὲν εἰς τοῦτο πολλοὶ τῶν τοῦ λαοῦ, συνεπιπρῆει δὲ
 τῷ κλύδωνι τοῦτῳ καὶ ἀπόρροιά τις τῶν τῆς συγκλήτου, οὐ
 πολλή μὲν, ἐπίρροτος δὲ καὶ τοῦτό γε ἡμῖν ἀπόρροτος. οὐ 20
 γὰρ ἀπλῶς ἀφωσιούτο αὐτὴ τὴν κατὰ τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου
 νεωτέρισιν κατὰ χάριν Ἀνδρονίκου, ἀλλ' ὥσει καὶ μεμνηυῖα
 βυσσόθεν ἐκκῆατο καὶ τὸν Ἀνδρόνικον συνεξέμαινε.

tum, nisi parvo et imperito Alexio imperii socium adderent Androni-
 cum, virum earum artium scientissimum, et idoneum ferendo cum illo
 iugo imperii, non ita, ut deiceret id onus, sed sustineret praeclare,
 et auctoritatem adderet illius exiguitati tum eiusdem communiōne di-
 gnitatis, tum defensione aerumnarum et laborum, quibus ad satietatem
 assuetus esset, vagis iactatus, ut ille ait, erroribus: talia igitur dictitando
 excitarunt haud paucos, ut non gravate illud audirent arderentque cu-
 piditate partiendi inter Andronicum et Alexium imperii. atque ini-
 tio quidem susurrabant leniter fraudem, deinde sermonibus agita-
 bant, mox aperte clamitabant. debebat iam palam ad imperium vo-
 cari Andronicus, et, si non obsequeretur, tum vero precibus ur-
 geri; si ne sic quidem moveretur, sed resisteret pertinacius, vi
 compelli: quippe praestare aiunt, pati illum, quod nolle, impe-
 rium scilicet, quam perire mundum. sociantur ad haec multi de
 plebe, sed abripitur eo flumine etiam senatorum pars, non magna
 quidem illa, sed, taedet dicere, infamis. neque enim detestati sunt
 suscepta adversus imperatorem Alexium in Andronici gratiam con-
 silia, sed etiam quasi furore intus acti aestuabant et in furorem adi-
 gebant Andronicum.

Καὶ ἔσονται αἰοίδιμοι ἐν τούτοις οἱ τῆς ἡμέρας ἐκεῖνοι πιστοί, Κωνσταντῖνος ὁ Πατρηνός, τὸ τῆς κολακείας ἠκριβω-
 μένον ἀφίδρυμα, καὶ ὁ ἀπλούχειρ Μιχαήλ, ἀνὴρ γλοιὸς μὲν
 πολιτεύσασθαι στρυφνὸς δὲ πονηρεύσασθαι. ἦν δὲ καὶ τις
 5 ἀνὴρ λάμπων ἐν τοῖς τοιούτοις ὡσεὶ που καὶ φρονκτὸς ὀλέ-
 θριος, μέσος ἦν ὅτε τὴν τύχην, πατρὸς ἐκφύς δεξιού λογίσε-
 σθαι τὰ δημόσια καὶ ἐμβαθύνειν κλέμμασιν. Στέφανος μὲν
 τὸ κύριον, τὸ δὲ ἐπ' αὐτῷ Ἀγιοχριστοφορίτης· ὃς μεταθέ-
 μενος ἐξ ὧν ὁ κατὰ θεὸν διάκειται, Ἀντιχριστοφορίτης πα-
 10 ρωνυμεῖτο τοῖς ὑρῥὰ νοοῦσι. τοῦτον ὁ μὲν φθάσας χρόνος
 παρεσημήνατο εἰς ἀνδριάντα φανλότητος. κηδεύσας γὰρ οὐ
 καθ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ πανουργευσάμενος ὑπὲρ ἀξίαν γάμον εὐ-
 γενῆ, δέδωκε τιμωρίαν οὐκ ἀγεννῆ· τὰς ῥῖνάς τε γὰρ ἀπε-
 σχίσθη ἅτε μὴ καλῶς φοιμαζάμενος καθ' ἧς οὐκ ἔρηπε, καὶ
 15 τῶν αὐτοῦ νώτων σωφρονιστῆρες ἱμάντες κατεχόρευσαν. καὶ
 ὁμως ἰταμὸς ὧν καὶ τὴν αἰσχύνην ἀπὸ προσώπου θέμενος
 οὐκ ἀπήγαγεν ἑαυτὸν τοῦ προφαινεσθαι, μὴ καὶ γελῶτο, ἀλλ'
 οἷα μηδέν τι κακὸν δεδρακῶς περιήρηχο ἐνθα καὶ προήην,
 φιλενδεικτῶν τὸ θράσος καὶ ἐπιδεικνύμενος τὸ μὴ αἰδέεσθαι,
 20 καὶ οὕτω βιαζόμενος τὸ μηδέν τι φαῦλον ἢ ποιῆσαι ἢ πα-
 θεῖν. ὡς δὲ περιεωρᾶτο πρὸς πάντων, καὶ τοῦ γάμον τε τοῦ
 ὑψηλοῦ ἦν ἔκπτωτος καὶ οὐδέ τινα εἶχεν ἄλλην ἀνάβασιν,
 ἀλλ' ἐν κενοῖς τὰς βασιλείους θύρας ἐξέτριβε, λαγχάνει ποτὲ

Atque laudibus in his ferentur fideles isti, Constantinus Patrensis, adulationis effigies absolutissima, et simplicis manus ille Michael, vir blandus in negotiis, asper in nequitiiis. erat etiam vir inter illos illustrius tanquam taeda lucida, mediocri quondam fortuna, patre natus dextro ad pecuniam publicam inferendam rationibus, auferendam ex aerariis, Stephanus nomine, cognomine Hagiochristophorita, qui, quoniam abiecerat, secundum quae vivunt, qui pie vivunt, Antichristophorita cognominabatur ab iis, qui recte sentiant. hunc priora tempora ut statuam nequitiae notaverant. etenim uxore quaesita non pro conditione sua, sed supra ipsius dignitatem nobili, poenas haud ignobiles dedit. namque naribus privatus est, quod adhinnisset haud honeste, cui non debuerat, et in tergum eius flagella insiluerunt castigantia. verum qua erat procacia, omni pudore deposita, haud abstinebat, ne risui esset, quominus in publicum prodiret, sed tanquam nihil commississet, circumibat ubi ante solitus fuerat, ostentans audaciam et impudentiam, atque ita speciem affectans, ac si nihil turpe aut fecisset aut passus esset. itaque quum ab omnibus contemneretur et matrimonio illo sublimi excidisset nec alium videret ascensum, sed imperatorias frustra fati-

προηκίμενος ἔπος ἄλλως μὲν σφαλερόν, ἑαυτῷ δὲ ἀναστύσι-
 μον. ὡς γὰρ ὁ Μανροζώμης Θεόδωρος ὁ ἐκ Πελοποννήσου,
 ἄνθρωπος πολυμεμφῆς ἐφ' οἷς ὑπὲρ τὸ δέον ἔδρα, μετὰ θά-
 νατον τοῦ Ἁγιοθεοδορίτου Μιχαῆλ τοῦ ἐν ὑπογραφεῦσι βα-
 σιλικοῦς μεγάλου, ἔγγιστα τῷ βασιλεῖ γεγονώς ὑπερφεύιτο, 5
 οἱ μὲν ἄλλοι ἐχεφρονοῦντες ἔπειτον εἶ τί που χόλον καὶ εἰ-
 χον ἐφ' οἷς μὴ ἀνέβαινον, ὁ δὲ πρὸ τῆς βασιλείου σκηνῆς
 καθήμενος ἐξεβόησεν εἰς πολλῶν ἀκοὰς λόγῳ σχετλιασμοῦ
 ἄδικα πάσχειν, εἶπερ ὁ δεῖνα μὲν καὶ ὁ δεῖνα, οὐκ εἰς το-
 σοῦτον κακοὶ πεφηνότες, εἶτα ὑψοῦνται, αὐτὸς δὲ φανλεπί- 10
 φανλος ὢν, καὶ ὡς ἂν τις κωμικενόμενος εἶποι, μιαρὸς καὶ
 παμμίαρὸς καὶ μιαρώτατος, καὶ ἄνθος κακίας καὶ πονηρίας
 ἄβυσσος, καὶ οἷος διορᾶσθαι ὅσα καὶ δαίμων, ἀφίεται ζῆν
 εἰκῆ, καὶ οὐκ εἰς μέσον παράγεται, τὰ οἰκεῖα ἐπιδειξόμενος
 καὶ ἀρέσων εἰς πλουτοποιίαν. ἐπῆγε δὲ ἑαυτῷ καὶ ὄρκον μέ- 15
 γιστον, μὴ ἂν εὐρήσεσθαι τὸν ἐπὶ κακίᾳ ἴσον. ἔφη ταῦτα
 στηλογραφῶν ἑαυτὸν καὶ περιαντολογῶν ὡς αὐτῷ ἔπρεπε, καὶ
 ἐπὶ πᾶσιν ἐστέναξεν ὡς βαρυπενθῶν, καὶ ἐξεπυρώθη χόλῳ
 τὸ πρόσωπον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐταράχθησαν πρὸς τὸν λόγον
 καὶ ἐκαραδόκουν κακά, λογιζόμενοι ὡς οὐ μόνον αὐτὸς δεινὰ 20
 πείσεται αὐτίκα, τῆς βοῆς ἐντὸς ἀκουσθείσης καὶ εἰς ὕβριν τῷ
 βασιλεῖ λογισθείσης, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ πρὸς μέμψεως ἔσονται,
 ὅτι μὴ θυμὸν κατὰ τοιούτου ἀνδρὸς ἀνέλαβον. καὶ αὐτοὶ

garet fores, accidit quondam ut vocem per se levem, sed sibi utilem
 emitteret. nam quum Theodorus Maurozomas, ex Peloponneso oriundus,
 homo multum obiurgatus propter ea, quae praeter ius fasque fecerat,
 post Michaelis Hagiotheodoritae, qui erat primus ab epistolis imperatori,
 mortem eximie ab imperatore proventus esset, ceteri prudentes viri,
 nonnihil etiam invidia forsitan moti, stomachabantur, quod non et ipsi
 proveherentur, ille autem, pro foribus tentorii imperatorii assidens, clare,
 ut a multis audiretur, quasi indignabundus exclamavit, iniuste secum
 agi, quod, quum hic atque ille, se minus scelerati, iuvarentur, ipse,
 omnium sceleratissimus et, ut comicus dicturus esset, foedus et stercore
 foedior et foedissimus, ac flos nequitiae et vorago pravitatis, et qui
 perspiceret, quae vix perspiceret daemon, neglectus esset nec in me-
 dium produceretur ad ostendendas virtutes suas et explendam habendi
 cupiditatem. sacramento deinde diro se obstrinxit, si quisquam sibi
 par ad pravitatem reperiretur. quae quum dixit, suam sibi quasi
 statuam inscripsit et se notavit, ut decebat, singulis verbis inge-
 miscens, quasi miserrimus homo esset, et ira rubente facie. ad eam
 orationem ceteri animis turbabantur exspectabantque mala, veriti,

μὲν οὕτως· τοῦ δὲ καθ' ἡμᾶς βίου τὸ χρεῶν οἷς ἡμάρτο-
 μεν τότε μὲν ἀθῶον ἀφῆκε μείναι τὸν ἄνδρα, μέγα καὶ τοῦτο
 δοκοῦν εἶναι· οὐ μακρὸς δὲ διέσχε χρόνος, καὶ ἤρξατο πα-
 ρουσοῦσθαι ὁ ἄνθρωπος, καὶ κηρύξας ἑαυτὸν πονηρότατον εὐ-
 5 ρηκεν ἐπὶ πείρᾳ γέρας ὅμοιον, ὡς εἰ καὶ δεινὸς τις κλέπτειν
 εἶναι ἀνακηρύξας προσληφθεῖη ποθέν. καὶ ἐκεῖθεν ἀρξάμε-
 νος τοῦ κατὰ βίου ὕψους γίνεται ἐπὶ τοῦ στρατοῦ, καὶ εὐρε-
 θεὶς ἐπὶ τοῦ Ἀνδρονίκου τοιοῦτος προσλαμβάνεται. καὶ ἡ
 καθ' ἡμῶν πτερωθεῖσα συμφορὰ αἶρει αὐτὸν ἐπὶ πλεόν ὕψοῦ,
 10 καὶ εἰς ψυχὴν ἐντήκει φιλίως τῷ Ἀνδρονίκῳ, ἵνα πάγχυ κα-
 κὸς κακὸν ἡγήλαζῃ, καὶ μὴ τὰ καλὰ τοῖς κακοῖς συμφύρη-
 ται, καὶ ὁ ὅμοιος εἰς τὸν ὅμοιον ἄγεται. καὶ οὕτω φρονη-
 ματισθεὶς εἰς πλεόν, καὶ οὐκ ἀνασχόμενος εἰ καιρὸν ἄρτι
 ἐξευρῶν οὐ πτεροῦζεται, καθά τι δαιμόνιον πρόσωπον, πειροῦ-
 15 ται ὑπερπαίειν αὐτὸς εἰς τὸ κακὸν πάντας τε τοὺς ὡς ἐρρέ-
 θη τοῦ δήμου προάγοντας καὶ δὴ καὶ ἑαυτὸν. καὶ συλλα-
 278 βόμενος ὅσοι τῆς καλῆς συγκλήτου βουλῆς παραπτοθέντες
 ἐξεβρόασθησαν κατ' αὐτόν, κύμασιν ἐλαυνόμενοι ἃ πνεῖμα
 πονηρὸν ἤγειρεν (ἦν γὰρ καὶ τις δαιμονοφόρητος λέσχη σύγ-
 20 κλητος, ὡς προέκκεται, εὐφυῶς ἔχουσα κατ' ἐκεῖνον ἄλλο-
 φρονεῖν), οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς φαύλας κεφαλὰς τοῦ δή-
 μου, πρὸς δὲ καὶ τὸν τηλικαῦτα πατριαρχοῦντα, τὸν καμα-

7. βίον?

ne non solum ipse illico poenas daret, voce eius intus audita et pro
 contumelia imperatoris habita, sed etiam reprehenderentur et ipsi,
 quod iram in istum hominem non evomissent. atque haec quidem
 illi. enimvero debita pro iis, quae commissimus, huic vitae poena haud
 attigit tum istum hominem: quod per se iam satis magnum fuit:
 sed non multum temporis interfuit, quum ille provehi coepisset, et,
 pessimum se esse fassus, experimenti causa simile munus nanciscere-
 tur, ac si quis eximium ad furandum se professus recipiatur ali-
 cunde in auxilium. hinc igitur exorsus vitae curriculum magnificentius,
 exercitui praefectus est: atque talis inventus ab Andronico assumitur;
 evebitque illum immissa nobis miseria ad maiorem semper altitudi-
 nem, eumque insinuat in animum et amicitiam Andronici, ut malum
 prorsus malus duceret, neve cum malis boni confunderentur, sed
 par parem comitaretur. atque ita ad maiora ille adspirans nec iam
 sustinens, nisi occasionem modo nactus evolaret tanquam numen
 divinum, nequitia omnes, de quibus monitum est, duces plebis
 et se ipsum superare conatur. assumsit igitur, quotquot e summo
 ordine senatorio resputi et ad eum eiecti erant, undis iactati, quas
 malus excitaverat spiritus (erat quippe etiam a daemone quodam agitata

τηρὸν Βασίλειον, ἄνδρα θερμὸν καὶ οἷον καθομιλεῖν τοὺς καιροὺς ὡς τὸ παρ' αὐτῷ βουλούμενον ἔκρινεν, ὅς τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου τῆς φίλης καθαρείότητος γενομένου ἀντεισῆχται, ὃν ὁ Ἀνδρόνικος ἤθελε καὶ (ἀνακάμψαι τὴν φράσιν) ὅς τὸν Ἀνδρόνικον ἤθελεν, ἐν μένος οὗτοι πνέοντες καὶ οἷον δι' ἀλλήλων ἤκοντες κατὰ τινα σύντηξιν ἤθους, καὶ ταυτιζόμενοι ταῖς ὦν ἔπραττον αἰρέσεσιν, — οὕτω δὴ οὖν προσειληφῶς καὶ τοῦτον ὁ τῶν φαύλων ῥινηλάτης λογοθέτης (τοῦτό τε γὰρ ἐτιμήθη καὶ τὸ σεβαστὸς κληθῆναι, οὐ δῆπου καὶ ὦν τοιοῦτος πρὸς πρᾶγμα), ἤκουσι παρὰ τὸν Ἀνδρόνικον τὴν τυραν- 10 νίδα χοροβατήσαντες, δεινὰ ποιεῖν ἐκείνον λογοποιοῦντες κοινῇ ὡς ἐν ἐπικλήματος λόγῳ, εἰ τοὺς αὐτῷ πιστευθέντας παρὰ θεοῦ περιόψεται ὀλομένους, καὶ οὐ μόνον πόλιν ταύτην μεγίστην, ἀλλὰ καὶ ὅσων μερῶν αὐτῇ ἔχεται πρὸς τε ἥλιόν ἀνίσχοντα καὶ πρὸς δυσμὰς καὶ ὅσα λοιπὰ. καὶ ἐσέμνυνον μὲν 15 τὸν μικρὸν βασιλέα κατὰ γε τὸ φύσει καλόν, πρὸς δέ γε τὸ παρὸν οὐδὲν ἱερὸν αὐτὸν ἔφρασκον εἶναι, καὶ ἀπεδοκίμαζον μονούμενον, καὶ προέπιπτον αὐτῷ τῶν ποδῶν οἱ τὴν κολακείαν περιττώτεροι πεισοῦναι εἰς βασιλείαν καὶ τῶν αὐτῆς ἡνίων συνεπιδράξασθαι, μὴ καὶ κατὰ μῦθον ὁ νεανίας οὗτος 20 Φαέθων, ἀτέχνως τὸ ἄρμα τῆς ἀρχῆς χειριζόμενος, κακῶς τὸ πᾶν διαθήσεται. ὅτε δὲ καὶ τῶν ποδῶν ἀπαλλαγεῖεν τοῦ Ἀν-

factio senatus, ut diximus, eximie parata ad illius furorem), et vero perdita plebis capita, praeterea qui tum patriarcha erat, nequam Basilium, fervidi ingenii virum et factum ad regenda tempora, sicut ipsi placeret, qui in locum magni Theodosii in beatam coeli puritatem recepti promotus erat, expetitus ab Andronico, et ipse invicem Andronicum expetens, unam illi animam spirantes et quasi conflati ingenii quadam similitudine, et consiliorum communione concordantes, — assumpsit igitur hunc quoque perditorum hominum indagator logotheta (eo enim honore ornatus erat et sebasti nomine, minime eo dignus nomine), adeuntque cuncti Andronicum, imperium quasi choro ducentes, iniurias scilicet minaturi et exprobraturi, si commissos sibi a deo homines perire pateretur, non solum maximam hanc civitatem, sed etiam quae cum ea coniunctae essent regiones ad orientem et occasum, ac reliqua omnia. ac venerabantur quidem imperatorem puerum pro dignitate generis, sed ad praesens tempus nihil eum sacrosanctum esse dicebant, reiciebantque eum, si ita solus relinqueretur, et procumbebant ad Andronici pedes adulationis periti rogantesque, ut una cum illo regnum susciperet et habenas capesseret imperii, ne adolescens iste Phaethon, ut in fabula est, currum imperii regere conatus, misere omnia everteret. deinde autem quum a pedibus

δρονίκου ὀρθούμενοι, αἱ χεῖρες αὐτοῖς ὡς εἰς θεὸν ἀντει-
 ροντο καὶ ἐθεοκλύτουν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς. ὁ δὲ κατορθούμενον
 ἤδη βλέπων τὸ ἐφείτον, ἔνδον μὲν ὄλα ἔπασχεν ἄν, καὶ ὡς
 ἔχαιρεν ἀμύθητα, τίς οὐκ ἂν τεκμήροιτο; τὰ μέντοι ἐκτός
 5 ἄλλως ἔχρωζεν ἑαυτὸν, καὶ ἐδόκει μὴ ἂν φέρειν μηδὲ ζῆν,
 εἰ τοιαῦτα ἀκούοι καὶ ὡς εἰς ἀπιστίαν γυμνάζοιτο. καὶ τίς
 ἐγώ, ἔλεγε, καὶ πῶς ἂν δυναίμην; καὶ ὡς φευξοῦμαι, καὶ ὡς
 μεταστήσω τοῦ βιοῦν ἑμαυτὸν, εἰ μὴ ἀφίεμαι. καὶ ἐρράπι-
 ζεν ἑαυτὸν καὶ ταῖς θριξίν ἐνύβριζε καὶ πολλαχοῦ εἰλεῖτο,
 10 δοκῶν μὲν ἐθέλειν διέκδυσιν ὡς εἰς φυγὴν, διδοὺς δὲ ἄλλως
 τόπον χαρᾶ καὶ γέλωτι λεληθότως ἐν τῷ στρέφειν ὧδε καὶ
 ἐκεῖ τὸ πρόσωπον, ὁποῖος ἐκεῖνος, τὸ περιπόνηρον.

Ὡς δὲ τὴν σκηνὴν ταύτην συμπήξασθαι τεχνασάμενος
 ἀσφαλέστερον προσεποιήσατο πλασάμενος καὶ τοῦ ὑπερῶου
 15 γενέσθαι, εἴ πως οὕτω φαντάσει τοὺς πολλούς, ὡς ὑπερθέ-
 μενος τὴν ἐνεσθηκυῖαν ὥραν φευξεῖται μετ' αὐτὴν καὶ ἀπαλ-
 λαγήσεται τοῦ ὄχλοκοπεῖσθαι, οἱ κόλακες ἐντεινόμενοι τὴν
 ἀρμονίαν τοῦ ἡλήρου εἰς ὅσον πλέον οὐκ ἦν, φωνάς τε ἦσαν
 καὶ φυλακὰς ἐπέταττον καὶ συντηρήσεις τῶν ἐκεῖ διεξόδων,
 20 καὶ διηποροῦντο τί ἂν καὶ γένοιτο. καὶ ὁ πατριάρχης ἐπι-
 λυόμενος αὐτοῖς τὸ ἄπορον, ὡς ἡμεῖς καὶ τότε μαιθάνοντες
 ἐγελῶμεν καὶ νῦν δὲ ἔτι γελῶμεν, παρῳδοῦντες ἕκαστος ἑυ-

Andronici assurrexissent, manus tanquam ad deum protendebant, opem-
 que implorabant pari consilio. ille vero quum iam adesse sibi, quod
 petebat, videret, intus quae senserit et quantopere gavisus sit, quis
 non suspicetur? speciem tamen diversam induebat, videbaturque ipsam
 adeo vitam aegre ferre, si talia audiret et incredibili scilicet modo
 excerceretur: quis ego, inquiebat, et quomodo istud possim! fugere
 malim et vitam deponere, nisi dimittar. ac plangebatur et crines
 scindebat et varie se iactabat, fugam se quaerere simulans, sed gau-
 dio intus et laetitia exsultans, dum huc illuc, qua erat versutia, ocu-
 los vertit execrandos.

Quum autem, tabernaculum illud quo firmiter constitueret, in
 superiorem aedium partem se evadere simulasset, si forte ita falle-
 ret plebem, acsi praestolatus, dum effluisset, quae instabat, hora,
 deinde effugere vellet vexationes plebis, adulatores vehementiore vo-
 ciferationis concentu, ut nihil posset supra, vires intendebant, vi-
 giliis custodesque disponebant in aedium portis, atque solliciti sci-
 licet exspectabant, quid futurum esset. qua illos difficultate patriar-
 cha exsolvit, ut res et tunc nobis audita risui fuerit et risui sit ho-
 die, dum omnes sibi accinunt ridiculi "lude, lude in miseria." quippe
 se ipsum dixit compedes manicasque et collare et alia id genus pa-

τῷ κωμικώτερον τὸ “παῖζε παῖζ’ ἐπὶ συμφοραῖς,” αὐτὸς ἔφη καὶ ποδοκάκην καὶ χειροπέδας καὶ κλοιὸν περιτραχήλιον καὶ ὅσα τοιαύδε μηχανήσασθαι τῷ Κομνηνῷ, δι’ ὧν κατέχοιτο ἄν. εἶπεν ἐκεῖνος ταῦτα, καὶ οἱ πολλοὶ ἀφεώρων πρὸς ἐπίνοιάν τινος χαλκεύματος καὶ “πῶς ἔσται ταῦτα;” ἔλεγον. ὁ δ’ εὐ- 5
 θύς πλαγιάσας τὸ τῆς κεφαλῆς κάλυμμα, καὶ τὴν δεξιὰν εὐ-
 θετίσας εἰς ἀέριον στιβαρὸν χάραγμα, κατακροτεῖ δεσμοὺς τοὺς ἀρέσαντας, καὶ ἀμφιβαλὼν ἱεραρχικῶς ἐπέχει τὸν Ἀνδρονίκον, καὶ ἀφορίζει ὅποι εὖρε μένοντα, καὶ κατασκήπτει μὴ ἄν ἀφεῖναι τὴν πόλιν καὶ ἄλλην τραπήναι. ὁ δὲ ὡς 10
 ἀβούλητα δῆθεν παθῶν καταβοᾶται τοῦ πατριάρχου οἷα οὕτω καταδήσαντος τὸν τρέχειν ἔτοιμον· καὶ “ὦμοι” φησί, “τί ποιεῖς, δέσποτα;” καὶ συχνὰ τοῦτο λογοκοπήσας ἄνεισιν ὑψοῦ σιενάζων ὡς ἐπὶ μεγάλῳ κακῷ. καὶ ὁ πατριάρχης ὑπειπὼν τὰ δοκοῦντα ἠσύχαζε. 15

Καὶ τοῦ λοιποῦ, ἵνα μὴ τὴν κοσμικὴν ἀγδίαν ἀδολεσχωῦ, γίνεται τῶν κακῶν δρόμος εἰς τὸν περιδόξον ναὸν τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ χαλκίτου, καὶ εὐφημία τοῦ Ἀνδρονίκου ἄκοντος εἰς βασιλέα, ὡς ἂν καὶ αὐτοὶ καὶ ἐκεῖνος εἴποιεν· εἶτα καὶ βία εἰς ἐκεῖνον, ὡς καὶ μὴ ἐθέλων ἀρχηγὸς ἡμῶν 20
 γενοῦ, καὶ περιθέσις παρασῆμων τῇ βασιλείᾳ πεδίλων, ἐκείνου μὴ καθιστῶντος τοὺς πόδας, καὶ περιδύσις διαδήματος καὶ ῥῆψις μὲν καπνικοῦ καλύμματος τοῦ περὶ κεφαλὴν, ὑπερ Λαζόθεν εἶχε τὴν ἀφορμὴν εἰς σύμβολον ὧν ἔμελλε καπνῷ

rata habere ad retinendum Comnenum. quibus auditis, expectabant illi vincendi consilium, rogabantque, quid tandem istud foret. ille autem, mitra illico capiti transverse imposita, et dextra ad crucis aeriae signum mota, quassat vincula exoptata et Andronico iniicit, cohibetque eum potestate patriarchali, et includit finibus iis, intra quos eum reperit, obstringitque, ne urbe excedat aliove vertatur. Andronicus autem, quasi ingrata scilicet patiens, increpat patriarcham, quod ita constrinxerit ad fugam paratum, atque “eheu, inquit, quid agis, domine?” multumque repetitis his verbis, ascendit in aedes superiores, ingemiscens tanquam in magna calamitate. patriarcha hortatus, quae ipsi viderentur, acquievit.

Mox autem, ne calamitatem terrestrem longe persequar, perditorum hominum concursus ad templum praeclarum Christi salvatoris aenei fit, salutaturque Andronicus imperator invitus, ut ipse et isti homines dicturi sint; deinde etiam vis adhibetur, ac si nollet ipsum dux esse, et induuntur imperii insigne calceamenta, ipso detrectante pedes, et diadema imponitur iniiciturque pileus fumidus, qui

φῦραι, κατευπρόησας τὸ πᾶν, ἀντιφόρησις δὲ ἐρυθροῦ, αἰνιτομένη ὅσων κεφαλῶν καταψηφιεῖσθαι μέλλει αἵματα. καὶ συγκάθηται τὸ ἐντεῦθεν τῷ βασιλεῖ Ἀλεξίῳ, καὶ προκάθηται (ὑπερέκειτο γὰρ αὐθωρὸν ἐκείνου τὸ ἀπὸ τοῦδε), καὶ συντι-
 5 μᾶ οὕς αὐτὸς ἐπέκρινε, καὶ προβάλλεται ἀρχάς, ἕξ αὐτῶν βαλβίδων τὸ τῆς κατ' αὐτὸν βασιλείας ἄρμα πρόσθεν βαλῶν. καὶ τὸ μέγα κακὸν τῷ μικρῷ καλῷ συγκίρναται.

Βραχὺς ὁ ἐν μέσῳ χρόνος, καὶ περιγίνεται· καὶ ὡς ἂν μὴ θρήνον μεγάλου ἔξαρχος καθισταίμην τοῖς φιλαλεξίσις εἴτ' 280
 10 οὖν φιλοβασιλεῦσι, λεπτοτομῶν παχεῖαν σκυθρωπότητα, ἐκ ποδῶν ἀπάγει τὸν συμβασιλέα. καὶ τοῦ ζυγοῦ τὸν Ἀλέξιον ἐκτινάξας, εἴτε πνιγμῷ τῷ δι' ἀγχόνης, ὡς διαρρέει λόγος ὁ πλείων, εἴτε καὶ ἄλλως, ὡς ἐκεῖνος οἶδε καὶ οἱ συγκακοῦργοι, ἀντεμβάλλει τὸν υἱὸν Ἰωάννην, τὸν τοῦ Μανουὴλ ὕστερον,
 15 οὐχ ὅτι καλλίων ἦν, ἀλλ' ὅτι ὁ μὲν Μανουὴλ ἀπεστύγει τὰ τοῦ πατρὸς καὶ πως ἔβλεπεν εἰς τὸ μέλλον καὶ τὸν θεὸν ἐπίστροφον εἶναι τῶν γινομένων κακῶν ὑπελάλει, ὁ δὲ Ἰωάννης ἔστειρε καὶ τοῖς πλημμελουμένοις ἔχαιρε συνεφαπτόμενος.

Ἄ δὲ τὸ ἐντεῦθεν ὁ Ἀνδρόνικος — οὐ λέγω ἤμαρτεν ἢ
 20 ἐπλημμέλησεν (ἄλλως γὰρ οἱ θερμότεροι ὀνομάσαιεν ἂν), γλώττης δεῖται νεανικῆς φράζειν, καὶ πρὸ αὐτῆς λογισμοῦ βαθέος καὶ οἴου εὔστοχα βάλλειν καθ' ὧν ἂν ἐπιβαλεῖ· ἄπερ

e Lazis repetitus et quasi imago quaedam erat eorum, quae ille, rebus omnibus igne deletis, fumo turpaturus esset, et praefertur purpureus, quo significabatur, quot capitum postulaturus esset sanguinem. assidet deinde imperatori, ac praesidet (supereminet enim dehinc illico eum), promovetque, quos ipsi placet, ac proterit magistratus, inde ab initio imperii sui currum vehementius agens; ac miscentur magna mala bonis exiguis.

Brevi interiecto tempore, superior evasit. ne autem magnae lamentationis dux exsistam Alexii sive imperatoris amicis, in parvas particulas dissecanda truculentia: e medio tollit imperii socium. excusso igitur Alexio, sive fune et strangulatione, quae vulgaris fama est, sive alio modo, id quod ipse et facinoris socii noverunt, in locum eius substituit Ioannem filium, qui Manuele minor erat, non quod praestaret, sed quia Manuel aversabatur facinora patris et animo prospiciebat futura, deumque malorum, quae fierent, vindicem fore susurrabat, Ioannes autem venerabatur patrem et ultro iuvabat prava eius consilia.

Quae vero deinde Andronicus — non dico peccaverit aut commiserit (alio enim nomine appellaverint vehementiores), lingua juvenili opus est, ut narretur, et vero ingenio subtili et quod feriat

ἡμεῖς ἀπολωλεκότες τῷ γήρῳ τοσοῦτον φαμεν ἐπιτέμνοντες, ὅτι, ὅποιά τις Δαυὶδ μεμελετηκῶς ἀπεκβῆναι ἐν γε τῷ κατὰ τὸν Οὐρίαν καὶ τὴν γαμετὴν, τὸν μὲν ἄνδρα βασιλέα τὸν Ἀλέξιον προοιάπτει κάτω, παραστείλας τοῦ ζῆν, εἶτα καὶ βυθῷ θαλάσσης πιστεύσας καθά τινές φασιν, ὡς οὐκ ἂν ἐγὼ 5 ἀνακρίναιμι, καθάπαξ ἀπεστουγηκῶς τὴν φαῦλην ταύτην περιόρασιν. καὶ ἐκεῖνος μὲν οὕτω τὸν παῖδα βασιλέα συνέστειλεν, εἰ καὶ λόγοι τινές ὕστερον ζωὴν ἐκείνου κατεψεύσαντο· εἰς ὃ παῖζων ὁ Ἀνδρόνικος ἐξελάλησέ τι δριμύ, ὃς ἀκούσας περὶ πού τὰ κατὰ Σικελίαν τημελεῖσθαι τὸν Ἀλέξιον βασιλι- 10 κῶς, ἠδὺ γελάσας “ἦ δὴ” ἔφη “ἄριστος κολυμβητής, εἶπερ ἐν Κωνσταντινουπόλει κατακυβιστήσας εἰς βαθεῖαν θάλασσαν ἀπνευστὶ διεξέδου περὶ τὸν ἐκεῖσε πορθμόν.” ἀποικίσας δὲ οὕτω τὸν ἄνδρα Ἀλέξιον, εἰσοικίζεταί τὴν αὐτῷ μνηστῆν, ᾧ καὶ ἐκείνου κακοῦ, νεάνιδα θυγατέρα τοῦ τῆς Φραγγίας ἡγε- 15 γός, ὀκνοῦσαν μὲν, ὡς περιάδεται, τὴν συναφῆν. ἤδη γὰρ καὶ φρενῶν ὑπεπίμπλατο, καὶ πεπειραμένη δὲ ἄλλως λειότητος ἐραστοῦ τὸν τραχὴν ἀπέστειργε. καὶ ποτε, φασί, καθ’ ὕπνου φαντασασμένη τὸν νεανίαν καὶ ᾧ Ἀλέξιε ἀνακράξασα, οἷα ἔπαθεν, οἶδεν αὐτῆ. 20

Καὶ ἦν μὲν ἴσως μέτριος τὴν κακίαν, εἶπερ ἐνταῦθα ἐλθὼν ἀδικήματος ἔληξε καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν ἀληθῶς ἄν-

5. ὡς] οὖς?

scopum, quem petit: quae quum nos amiserimus senectute, hoc tantum strictim dico, eum quasi alterum fieri Davidem voluisse in eo, quod ille adversus Uriam et uxorem eius fecit, siquidem virum imperatorem Alexium pessumdat, prius vita privatum et deinde in mare demersum, ut quidam dicunt, ego autem diiudicare nolim, prorsus abominans rem eam detestabilem. ergo ille puerum imperatorem oppressit, etiamsi rumores quidam postea eiusdem vitam ementiebantur: ad quam famam acerbe dicto quondam lusit Andronicus, qui, quum audisset, regio honore alicubi in Sicilia haberi Alexium, subridens “egregius profecto, inquit, urinator ille est, si quidem Cpoli in mare demersum, non spiravit, dum emergeret in illo portu.” itaque e medio sublato viro Alexio, in matrimonium ducit, eheu novam nequitiam, sponsam eius, filiam adolescentem regis Francorum, pertimescentem, ut fertur, id coniugium. etenim sapere illa iam coeperat, atque gustato suavi amico aversabatur asperum. et quondam, ut ferunt, quum per somnum adolescentem vidisset, et, o Alexi, exclamasset, quae passa sit, ipsa novit.

Ac fuisset fortasse modicus in nequitia, si eo progressus iniuriarum destitisset, et redisset ad humanitatem, pravis facinoribus ad im-

θρωπον, ἀδικήσας εἰς βασιλείαν καὶ μεγάλου τυχῶν πράγμα-
 τος. ὁ δ' ἀλλὰ πρὸς δεινὸν μέγα μεταπλασθεὶς τῇ θηριωδίᾳ
 τὸ κατὰ πάντων φοβερὸν πραγματεύεται, καὶ ἀφίησι μὲν πα-
 τῆρ ὡς ἤπιος εἶναι, ἀνθαιρεῖται δὲ μαίνεσθαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς.
 5 καὶ ὡς εἶπερ μικρὰ ἐποίει κακά, ὅτε πρόφρασιν εἶχε τὴν τοῦ
 βασιλέως Ἀλεξίου περιποίησιν, πολλαπλασιάζει τὰ ὑπὲρ ἐαν-
 τοῦ καὶ τοῦ παιδὸς Ἰωάννου, καὶ εἰς οὕτως ἄποπτον ἐκκορυ-
 φοῖ τὸν τῆς μανίας κολωνὸν ὡς καὶ τὸν Ἰωάννην ἀναβλέψαν-
 τὰ ποτε πιθεῖν ἴλιγγον. καὶ τοίνυν καὶ ἀνεκάλυψέ ποτε τῷ
 10 πατρὶ καὶ ἐκεῖνος τὸ κατὰ ψυχὴν πάθος, καὶ ἔδειξε φόβον
 ἔχειν εἰς τὸ μέλλον ἐφ' οἷς ὁ πατὴρ ἄρτι θρασύνεται. καὶ
 ὑποκλαίει μὲν μαλθακώτερον, οὐκ ἀποκναίει δὲ τὸν πατέρα
 τοῦ ἐν κακοῖς ἀνδριζέσθαι καὶ δεινὰ βούλεσθαι. διὸ καὶ
 προαναφωνῶν τὸ καλὸν ἐκεῖνος βούλευμα γυναικᾶς τε τοὺς
 15 νιὸς προσέφη, ἐπιπλέξας ἐνταῦθα καὶ τὸν Μανουήλ, καὶ
 ἐπαρᾶται, μὴ ἂν εἰς ἄξιον ἐλθεῖν τοῦ ἡσυχῆ ζῆσειν, μεγα-
 λείους μόνους ἐκείνους ἐσομένους, ἐπὶ ἂν ὁ πατὴρ θάνοι. καὶ
 κομπάζει μακελλαρίους (εἰπεῖν κατ' ἐκεῖνον) καὶ μάγγιπας καὶ
 μύρων ἐψητὰς μέλλειν ἀφήσειν περιεῖναι, καὶ τοιοῦσδε τινάς,
 20 ὧν αὐτοὶ ἄρξοντες ὕστερον εἰκῆ ἄρτι δειλαινοῦνται, μεγάλα
 σεμνύων ἐκεῖνος τὴν βασιλείαν τοῖς παισίν. εἰ οὕτω μικρο-
 βασιλεῖς ἀποβήσονται, ὅμοιον ὡς εἰ καὶ Γιγάντων ἀποστε-
 ρῶν ἐθέλοι παραμυθεῖσθαι οἷς Πυγμαίων ἄρξειν αὐτοὺς
 ὑπόσχοιτο.

perium grassatus et magni voti compos factus. enimvero in monstrum
 terribile mutatus ferocia, adversus omnes horrenda parat, nec cogitat
 de Homericā illa lenitate paterna, sed induit pro ea saevitiam non iam
 tolerabilem. itaque, quasi parum mali fecisset, quum praetendebat
 imperatoris Alexii salutem, multiplicat iam, quae sua et Ioannis filii
 causa molitur, facinora, et ad eam altitudinem exstruit furoris molem,
 ut ipse etiam Ioannes quondam vertigine correptus sit. aperuit igitur
 ille patri animi aegritudinem, seque de futuro sollicitum esse sig-
 nificavit propter ea, quae pater auderet. lacrimas fundit mollius,
 nec cohibet patrem a pravis inceptis et exitiosa audacia. quin imo,
 pulcrum ille aperiens consilium, et feminas filios appellat, Manuelem
 quoque hic tangens, et cum imprecatione adseverat, non esse, quod
 tranquille viveret, sed magnificos solos illos fore, postquam ipse
 mortuus foret: gloriaturque, laniatores se et pistores et unguentorum
 coquos aliosque id genus relinquere velle, quibus illi postea impe-
 raturi temere inertiae se darent, iactans imperium filiis, quo tam exi-
 guae dignitatis forent, plane ita, acsi gigantibus privatos consolari
 vellet pollicendo, Pygmaeis eos imperaturos.

Γίνεται οὖν ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ πλεόν ἀπάνθρωπος, τὸν θῆρα μετενδυσάμενος. καὶ οἷα μὴ ἄρκοῦν αὐτῷ στερεῶσαι βασιλείαν, εἰ τοσοῦτους καὶ τοιοῦτους λογάδας τοὺς μὲν ἀπήγαγεν εἰς τοὺς πλείονάς τοὺς δ' ἄλλως ἐκ μέσου ἔστησε, προσεπικαταβάλλει καὶ ἄλλους μύριους ὄσους, μάρπτων ἐξείης, 5 οὐ κατὰ αἰτίαν οὐσαν, ἀλλ' ὅποιας πλάσαιτ' ἂν κατὰ ζώντων ἄνθρωπος αὐτὸς μόνος ἐφιέμενος ζῆν διὰ τὸ φύσει καχυπόπιον, ὃ παγίως αὐτῷ ἐνεροῖζωτό οἷς αὐτῇ αἰεὶ ἐδολίου κατὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ. ὅθεν ὤρετο πάντας βασιλεῖς κατ' αὐτόν. καὶ οὐ λέγω τὸ πλῆθος τῶν πεπονθότων· οὐ προσάπτομαι 10 τῆς ποιότητος· οὐκ ἐκτίθεμαι τὰ κατ' ἐκείνων συμπλάσματα· οὐ περιηγοῦμαι τρόπους ἢ τόπους καθ' οὓς καὶ ὅπως περρανθείη τὸ κακόν, οὐκ ἄλλο τοιοῦτον οὐδέν, μὴ καὶ ἀηδίας ἀναταράξω βόρβορον. ἐκεῖνο μόνον λέγω, ὡς ἡρίστευεν ἀληθεύων ἐπὶ τῇ πρὸς τοὺς υἱοὺς ὑποσχέσει· οὐ πολλοῦ γὰρ 15 ἐνέλιπε φιλοῦσαι ἀνθρώπων ἐπιδόξων τὴν μεγαλόπολιν. καὶ οὕτω μὲν κατὰ πάντων αὐτός· ἦσαν δὲ οὐδ' οἱ πάντες ἀπεικότες ἐκείνου πρὸς γε τὸ μῖσος. μισοῦμενοι γὰρ ἐφιλοτιμοῦντο ἀντιμισεῖν, οὐκ εὐαγγελικῶς μὲν, κατὰ βασιλικὸν δὲ ἐκεῖνο παραδείγμα. καὶ συλλεγέντες τῇ ἀμύνη πρὸς τι ἐν 20 δρωῖν ἤθελον καὶ ἀντιλυπεῖν τὸν κατάρξαντα. ἦσαν δὲ ἐν τοῖς δρωῶσι πρὸς ἄμυναν, ὅτι καὶ ἐν τοῖς παθοῦσι, καὶ οἱ τῆς

8. αὐτῇ] αὐτός?

Fit deinde homo ille in dies immanior, bestiae induens naturam. quasi autem satis non firmasset imperium tot talesque viros eximios partim ad inferos amandando, partim amovendo alio, adiecit etiam alios innumerabiles, temere comprehensos, non propter verum aliquod crimen, sed affingens, quae ficturus esset adversus vivos, qui solus vivere vellet propter insitam quandam a natura suspicionem, quae illi infixae haerebat propter ea, quae ipse semper molitus erat adversus priores: unde omnes post ipsum imperatores suspicabatur. non dicam multitudinem eorum, qui supplicium subierunt; non attingam virtutes; non exponam ficta in eos crimina; non explicabo modos locosve, quibus facinus patratum est, nec alia id genus, ne eruendo coeno taedium moveam: hoc tantum dico, praeclare eum stetisse iis, quae filiis promiserat. etenim non multum abfuit, quin a viris illustribus vacuum urbem faceret. ergo talis ille adversus omnes erat: nec vero hi dissimiles odio. namque odio habiti ambitiose ipsi invicem odio habebant, non ex evangelio quidem, sed ad exemplum imperatorum. itaque coniunctis ad defensionem viribus, quo unum aliquid agerent, etiam vexare vicissim eum, qui coeperat vexare, volebant. erant autem in iis, qui agebant,

Ἄγαρ. τὰ γὰρ κατὰ Νικαέων πάθη, καὶ ὅσα οἱ Προυσαεῖς ἔτλησαν, ἤψαντο καὶ ἐκείνης καὶ εἰς πολὺ ἐχθίστην ἡμῖν ἐνέγραψαν· πολλοὺς γὰρ καὶ τῶν αὐτῆς ἐπιλέγδην ἢ Νίκαια, 281 καὶ δὲ καὶ ἡ Προῦσα μετὰ πολύπονον ἄλωσιν μετεωρισθέν-
5 τας εἶδον, ὅθεν ἔστι καταβῆναι εἰς Αἶδην καὶ ταχὺ καὶ οἴκιστα.

Καὶ οἷα μὲν ἐντεῦθεν οἱ ἀνατολικοὶ ἔπαθον, εἰς μνήμην, εἰ καὶ μὴ μετ' ἐγκωμίων τοῦ Ἀνδρονίκου, συγγραφέσθω ἕτερος, ἐπεχειρίαν τε ἄγων ἱκανήν, ἀλλὰ καὶ θαυροῖς πλουτῶν· ἡμᾶς
10 γὰρ ἐπέλιπον καὶ αὐτά. ἡμῖν δὲ οἷα ἐκεῖθεν συνέπεσον, καὶ ὡς ἡ τοῦ Ἀνδρονίκου, ὁμαλῶς λέξαι, οὐ προσήνεια καθίκετο καὶ ἡμῶν ὀλεθρία, φράσεων ἔρχομαι, οὐ πρὸς εὐρυλογίαν οὐδ' αὐτά, μὴ καὶ πλατὺ μάλα βιβλιογραφῆσειν ἀνάγκην εὐ-
ρῆσω, ἀλλ' ὡς πρὸς ἐσκιαγραφημένην τῶν πεπραγμένων
15 ὑπόδειξιν.

Οἱ βλαβέντες ἐκεῖνοι, οἱ πολλοί, οἱ ποικίλοι, οἱ πολὺ-
γλωσσοι, διασπαρέντες ἄλλοι ἄλλοθεν, εἴ τις φρήτηρ ἐκ Πί-
σης, εἴ τις ἀπὸ Γενοῦης, τὸ τῶν Τούσκων φῦλον καὶ τι Λαμ-
παρδικόν· οὐκ ἀπελίπετο δὲ οὐδὲ τὸ ἐκ Λογγιβάρδων βλα-
20 βέν, οὐδ' ὅσα ἄλλα· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τῶν εὐγενείας ἐπι-
τεταγμένων, Μαλεῖνος δὲ τις καὶ Δαλασηνός καὶ Κλιάδων
καὶ τινες τοιοῦτοι τῶν τῆς ὑφειμένης, πρὸς δὲ καὶ θεραπευ-

21. δὲ] τί?

quo se defenderent, ut in iis, qui passi erant, etiam Agaris posteri. etenim Nicaeensium et Prusensium calamitates ad illos quoque pertinuerunt, eosque inimicissimos nobis fecerunt. namque multos ex ea quoque gente selectos Nicaea, quin imo Prusa quoque, post luctuosam expugnationem suspensos vidit, unde citus et miserabilis ad Orcum descensus est.

Quae tum orientales passi sint, ad memoriam posterorum licet, si minus ad laudem Andronici, componat alius, qui et otio et lacrimis abundaverit. etenim nos quidem illae quoque defecerunt. quae autem nobis deinde contigerint, et quomodo Andronici, ut modeste dicam, haud magna benevolentia nobis quoque exstiterit exitiosa, equidem narraturus sum, sed ne haec quidem copiosius, ne fuses scribendi mihi oriatur necessitas, sed quantum satis sit ad adumbrandam rerum gestarum historiam.

Afflicti illi homines, frequentes, varii, multarum linguarum, alii aliunde congregati, pars Pisa, pars Genua advecti, Tusca gens et Lampardica, nec non e Longobardis qui afflicti erant, et quotquot alii, quin etiam minoris dignitatis nobiles, Malenus quidam et Dalasenus atque Cladon, aliique id genus inferiores, ad hos princi-

ταὶ ἀρχόντων οὓς ὁ Ἀνδρόνικος φαύλως διέθετο —, οὗτοι δὴ, καὶ ὅσοι δὲ ἄλλοι ἐν ὁμοίοις κακοῖς ἦσαν, ἐπρέσβευσαν παρὰ πολλοὺς τῶν μέγιστα δυναμέων περὶ τε τὰ τῆς ἐφίας λήξεως καὶ τὰ ἐσπέρια. καὶ οἱ μὲν τὸν σουλτὰν ἠρέθισαν τὰ πλείω, προϊσχύμενοι εἰς δυσωπίαν τὸν τοῦ βραχυβίου βασιλέως Ἀλεξίου θάνατον, ᾧπερ ὄφειλε πιστὰ διὰ τὸν πατέρα Μανουὴλ ὁ τῶν Ἀγαρηνῶν ἔθναρχος· ἕτεροι δὲ τὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ προκαθήμενον, τὸν τε κατὰ κόσμον καὶ τὸν ἐκκλησιαστικῶς, ἄλλοι δὲ τὸν ἐν Ἱερόσολύμοις ζηλοῦντα βασιλικῶς ὑπὲρ τοῦ καλοῦ. ὄφειλέτην δὲ ἄρα καὶ τοῦτω τῷ ἄρχοντι ὀρθὴν ἀγάπην καὶ ἐπικουρίαν μετὰ τὸν Μανουὴλ ἀδικουμένῳ τῷ υἱῷ Ἀλεξίῳ. αἱ δὲ ἐντρεχέστεραι τῶν πρεσβειῶν περὶ τὰ καθ' ἐσπέραν ἐξετελοῦντο, καὶ ἐλιτάζετο πρὸς μὲν τῶν ὁ τῶν ἐν μεγάλῃ Ῥώμῃ ἀρχιερατικῶς ὑπερεσιῶς καὶ εἴ τις ἄλλος παρ' αὐτῷ καὶ κατ' αὐτὸν ἰσχύων, πρὸς δὲ τῶν ὁ Γερμανικὸς φύλαρχος. ὠχλεῖτο δὲ πρεσβευτικῶς καὶ ὁ πολὺς τὴν ἐξουσίαν Ἀλαμανός. καὶ οὐδὲ ὁ μαρκέσιος ἡσυχῇ μένειν ἀφίετο, καθάπερ οὐδὲ ὁ τῆς Οὐγγρίας κράλης καὶ ὁ δὲ ἄλλος ἰσχυρὸς περιόικος. καὶ ὅπως, ἔνθα περιήγησις ἀρχικῶν ὀνομάτων, ἐκεῖ ἀπέβλεπεν αὐτοῖς τὸ δεόμενον τῆς ψυχῆς καὶ οἱ πόδες ἀντίκα ἔτρεχον, καὶ ἡ γλῶσσα ἐλάλει καὶ ἐνήργει πρὸς πειθῶ.

Μάλιστα δὲ τοιοῦτου ἐπειράθη ὄχλου ὁ τῶν Σικελῶν

pum, quos Andronicus suppliciis affecerat, domestici: hi igitur et si qui alii in pari miseria erant, converterunt se ad multos eorum, qui prae ceteris pollebant, ad orientem non minus, quam ad occidentem. alii Sultanem inprimis sollicitarunt, praetendentes movendi pudoris causa mortem immaturam imperatoris Alexii, cui propter patrem Manuelem fidem debebat rex Agarenorum; alii Antiochenorum principem tum civilem tum ecclesiasticum, alii rursus eum, qui Hierosolymis modo regio tutabatur, quod ius fasque erat. debebant enim hi quoque principes bonam fidem opemque post Manuelem afflicto filio eius Alexio. in primis autem impigre auxilia per occidentem petebantur. ab aliis pontifex Romanus maximus et si quis cum illo vel per illum alius pollebat, ab aliis dux et princeps Germanorum rogabatur. sollicitabatur etiam legationibus magnae potentiae princeps Alemannus; nec vero marchioni quietem concedebant, aut crali Hungarorum et si quis alius in iis finibus potens erat. omnino ubicunque nomina principalia audiebantur, eo illis supplex vertere animus, atque pedes properare, ac lingua loqui et suadere.

Maxime autem ab hac turba tentabatur Sicularum sive rex sive

εἴτε ῥῆξ εἴτε τύραννος, ὡς οἱ Διονύσιοι καθ' ἱστορίαν βεβαι-
 οῦνται καὶ οἱ Φαλαρίδες, καὶ ὅσοις δὲ ἄλλοις τὸ ἐκεῖ ἄρχειν
 τυρρανεῖν καὶ ἦν καὶ ἐλέγετο. ἔνθα ὁ πρῶτος πρὸς βίαν
 κατάρξας καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐκεῖνο κομητάτον εἰς ἡγήατον με-
 5 ταγράφας Ῥογέριος ἦν, ῥέκτης ἀνὴρ καὶ τῷ ὄντι δραστήριος
 καὶ ἐν τοῖς ἐκεῖσε πολλὴν ἱστορίαν ὑπὲρ ἑαυτοῦ περικείμενος·
 δεύτερος δὲ μετ' ἐκεῖνον καὶ χρόνῳ καὶ χειρὶ καὶ τύχῃ παῖς
 ἐξ ἐκεῖνου, οὐκ οἶδ' ὅπως ἦκων τοῦ ὀνομάζεσθαι· ὁ δὲ ἄρι-
 ζῶν (Γελιέλμον ἐκεῖνός φασιν) μεγαλεπήβολος μὲν τὴν ἔφε-
 10 σιν, μικροτελετῆς δὲ ἐν ταῖς ἐπιβολαῖς· ὀλίγα μὲν γὰρ τινα
 ἠνδραγαθήσατο, τὰ πλείω δὲ ἔπταισε. καὶ ὡς μὲν κατὰ τὴν
 σκέψιν Ἀριστοτέλους εἰς τριγωνίαν τὰ πολλὰ τὸ τυρρανικὸν
 φῦλον ἀνθοῦν εἶτα μαραίνεται, συχνὴ πείρα παρέδειξεν·
 οὗτος δέ, οἷς ἄρι εὐτυχῶς ἐναντιῷ ἐπέτιτυσεν, οἶοιτο ἂν τάχα
 15 οὐ μόνον οὐκ ἀπανθήσειν, τρίτος ὢν αὐτὸς τῷ γένει, ἀλλὰ
 καὶ κάρπιμος ἔσσεσθαι· πάνυ γὰρ ἡμῶν κατεντύχησεν.

Ὁ δὲ οὖν Γελιέλμος οὗτος κότον τε οἶμαι τρέφων οἷς
 ποτὲ ὁ Μανουὴλ κατεστράτευσεν τῆς αὐτοῦ καὶ πολλὰ καὶ
 ἐλύπησε καὶ ἔβλαψε, καὶ ἅμα καὶ ζηλῶν πατρικὴν διὰ θα-
 20 λάσσης ὄρμην ποτε παλαιὰν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
 ἦν ὁ πατὴρ ἀνήνυτον ἐξετέλεσεν, ὁμοῦ δὲ καὶ συνάψας εἰς
 νοῦν τὴν καὶ διὰ γῆς καὶ διὰ θαλάττης μελέτην τοῦ Μα-

10. μικροτελεστής?

tyrannus, ut ex historia noti sunt Dionysii et Phalarides, et si qui alii ibi fuerunt, quorum regnum tyrannis et erat et dicebatur. primus qui illic violentius dominaretur, mutato in regnum comitatu Romano, Rogerius fuit, vir strenuus et sane quam impiger, et in ea regione rerum gestarum gloria ornatissimus; secundus autem post illum tum tempore tum fortitudine et fortuna nescio cuius nominis eiusdem filius fuit; sed qui nunc vivit (Wilhelmum eum nominant), suscipiendis rebus magnus, perficiendis exiguus est: nam pauca admodum bene, plurima male gessit. quippe quod Aristotelis sententiam, per tria genera familias regias plerumque florere, deinde extingui, saepe comprobavit experientia, ille certe quidem propter bonam, qua quum maxime lusit, fortunam crediderit fortasse, fore ut non solum non deflorescat, tertius quippe genere, sed ad faciendam messem maturescat. etenim adversus nos quidem rem felicissime gessit.

Hic igitur Wilhelmus tum ira, opinor, incensus, quod olim Manuel invasisset terram suam, eamque afflississet et vastasset, tum expeditionem a patre olim adversus Cpolim, quamquam frustra, susceptam aemulatus, simulque animo volvens Manuelis et terrestre et

νοηλ κατὰ τῆς τῶν Σικελῶν (κατ' ἄμφω γὰρ ἐκείνος ἐπε-
 χείρησε, καλῶ μὲν ἐπιβαλὼν πράγματι, κατακυβευθεὶς δὲ τύ-
 χαις πολέμου), προσίεται τὴν πρεσβείαν τῶν τοῦ Ἀνδρονίκου
 ἐχθρῶν, ὧν κατάρχειν ὁ Κομνηνὸς Ἀλέξιος ἠγλαΐζετο, πολυ-
 πλάνητος καὶ αὐτὸς καὶ μακρὰ περιοδεύσας, εἶγε πρὸς τοῖς 5
 ἄλλοις καὶ διὰ Ταυρικῆς καὶ Σκυθίδος γῆς ἐλθὼν διὰ τὸν
 Ἀνδρόνικον μυρία ἔκαμε. καὶ τυγχάνει βαλὼν ἔπος ὁ Σικε-
 λός, τὴν τε ξηρὰν τὴν τε ὑγρὰν ἐμπληῆσαι τῆς κατ' αὐτὸν
 δυνάμεως, καὶ οἷόν τινα νέφη στρατοῦ ὑπεροτῆσαι καὶ αὐ-
 τῆς τῆς μεγαλοπόλεως, δι' ὧν ἐπιβρέξας ὄλεθρον κατακλύσει 10
 τοὺς ἀμφὶ τὸν Ἀνδρόνικον, φουσῶντος ἐνταῦθα μεγάλα καὶ
 τὰ τοιαῦτα νέφη συνελαύνοντος καὶ τοῦ Κομνηνοῦ Ἀλεξίου.
 ἔλεγε γάρ, ἀλλὰ καὶ ἐδόξαζε, πρὸς αὐτοῦ εἶναι τὴν πᾶσαν
 Ῥωμαίδα καὶ φιλεῖν αὐτὸν εἰς τὸ γνήσιον, καὶ μὴ ἂν ἀφέ-
 ξεσθαί τινας αὐτοῦ, ἀλλ' ἅμα ἢ κατιδεῖν ἢ μηνύματι ἐρεθι- 15
 σθῆναι, καὶ αὐτίκα ἐπιδιδόναι κατακύπτοντας ἑαυτοὺς εἰς
 ὑποταγήν. ἐνεκρῦπτετο δὲ τοῖς λόγοις τούτοις καὶ νοῦς, ὡς
 οὕτως ἔχων καὶ οὕτω φιλούμενος καὶ εἰς τὰ ἐκάστων παρα-
 δόμενος σπλάγχνα βασιλεύσει αὐτός, ρίψας τὸν Ἀνδρόνικον,
 παραγόμενος κἀνταῦθα τῆς ὀρθῆς. ὁ γὰρ Σικελὸς ρῆξ ἄλλα 20
 282 ἤθελε, καὶ Σικελίαν μὲν καὶ τὸ κατ' αὐτὴν ὀργάτον ἐτέροις,
 ὡς φασιν, ἀποκαταστῆσαι, αὐτὸς δὲ μετεμβῆναι εἰς τὴν με-
 γαλόπολιν μεμελέτηκε.

maritimum adversus Siciliam inceptum (etenim terra ille marique Si-
 culos adortus est, bono quidem intentus consilio, sed casibus belli
 obrutus), benigne recipit ab inimicis Andronici missam legationem,
 cuius ducem se ferebat Alexius Comnenus, vagus ille longisque iac-
 tatus peregrinationibus, siquidem praeter multas regiones alias etiam
 Taurorum et Scytharum terram propter Andronicum adiit, et mala
 exantlavit innumerabilia. ac minas quondam Siculus iecit, terram et
 mare se oppleturum copiis et quasi nubes militum ipsi immisurum
 imperii capiti, unde effusa perniciēs inundatura esset Andronicum
 eiusque socios, vehementer tum spirante ac tales nubilas cogente
 etiam Alexio Commeno. dicebat is enim et sane opinabatur, universum
 populum Romanum sibi favere et sincere amicum esse, nec quem-
 quam a se discessurum, sed simulatque aut vidissent se aut nuntio
 excitati forent, illico omnes in deditionem se tradituros. quibus ser-
 monibus profecto spes occultabatur, fore ut, quum talis esset et ita
 diligeretur et insinuasset se in animos omnium, Andronico depulso,
 imperaret ipse, a recta via hic utique aberrans. rex Siculus enim
 diversa meditabatur, cogitabatque, ut ferunt, suarum terrarum regnum
 concedere aliis, ipse in urbem transire.

Συνέπεσε δὲ τι ἐν τούτοις καὶ τοιοῦτον. εἶδομεν ἡμεῖς
 μετὰ τὴν ἐν ἡμῖν μεγίστην δυσπραγίαν ἄνδρα τινὰ εὐσταλῆ,
 μελαγχροῆ πρὸς βάθος, ἐσταλμένον εὖ μάλα τὰ πάντα κατὰ
 Λατίνους, πλὴν ὅσον βαθυγένειον, ἐσχηματισμένον μὲν ὡσεὶ
 5 καὶ ἀποστολικῶς, λεγόμενον δὲ ὑπερπόνηρον εἶναι. ἡ δὲ φή-
 μη καὶ ἰππότην δεξιὸν αὐτὸν εἶχεν, ὡς καὶ ὁ εὐγενῆς ἵππος.
 ὑπομαρτυρεῖν ἐώκει, ὅς αὐτὸν ἔφερε, καὶ οἱ ἐκείνου ἐξελι-
 γμοί, ὅτε ἤρετο ἔφιππος. ὑπισχνεῖτο δὲ τὸ κατὰ ζώνην αὐ-
 τῷ ξίφος καὶ ὀπίτην αὐτὸν εἶναι. οὕτω τὸν μοναχὸν ἐπεύ-
 10 δετο, εἰς ὃν ἐπιπολῆς ἐχρωμάτιστο. Ἀλεξίου δὲ κλῆσιν φέ-
 ρων Σικουντηνὸν ἑαυτὸν ἐπεκάλει Φιλαδελφηνόν, ἄλλα τινὰ
 πρὸς ἐτέρων καὶ γνωριζόμενος καὶ λεγόμενος. οὗτος ὁ ἄν-
 θρωπος, ὅστις ποτὲ καὶ ἔστι, πλεόν τῶν ἄλλων κατὰ γε πο-
 νηρῶν μέθοδον τὸ πῦρ τοῦ καταϊθαλώσαντος ἡμᾶς πολέμου
 15 ἐξηνέμωσεν εἰς αἰθέριον. ἦν μὲν γὰρ ὁ δακρύων ἄξιος βασι-
 λεὺς Ἀλέξιος κείμενος ὡς ὁ Ἀνδρόνικος ἔθετο, αὐτὸς δὲ ὁ
 μοναχὸς οὐκ οἶδα σαφῶς ὅθεν πλεύσας εἰς τὰ ὑπὲρ τὸν
 Ἀδρίαν ἔθνη ἐπεδείκνυε τινα παῖδα, ἐς ὅμοιόν τι καὶ χρόας
 καὶ ἡλικίας ἦκειν φαινόμενον τῷ βασιλεῖ Ἀλεξίῳ. καὶ ἦν
 20 μὲν, φασίν, ἐκεῖνο παιδίον ἀγροικικὸν ἔκ ποθεν Βαγεντίας.
 αὐτὸς δὲ ταῖς ἡμῶν ἀμαρτίαις τὸ τοιοῦτον σόφισμα διδα-
 χθεὶς καὶ παρίστατο δουλικώτερον τῷ ἀγενεῖ ἐκείνῳ παιδίῳ,
 καὶ τοὺς πόδας ἐνιπτε, καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς ὑπηρεσίαν ἐτέλει

Accidit inter illa hoc quoque. vidimus post rerum nostrarum
 cladem gravissimam hominem formosum, pallio pullo indutum,
 habitu prorsus Latino, nisi quod barbam promissam haberet, vultu
 quasi apostolico, sed ingenio, ut dicebatur, pravissimo. fama eundem
 egregium equitem ferebat, id quod et generosus equus, qui illum gestabat,
 et decursus, quibus se iactabat equitando, probare videbantur.
 ac promittebat e zona eius suspensus ensis pugnatorem. ita ille
 monachum, cuius speciem induerat, ementiebatur. Alexii nomen ferebat,
 Sicuntenum se Philadelphenum cognominans, atque alio aliis nomine
 notus et appellatus. is igitur homo, quisquis est, prae ceteris
 pravo studio ignem belli, quo correpti sumus, ad flammam excitavit.
 iacebat enim lacrimandus imperator Alexius quemadmodum Andronicus
 decreverat; sed monachus ille, profectus, haud satis scio unde,
 ad gentes supra mare Adriaticum habitantes, puerum aliquem ostendebat,
 qui specie et aetate similis esse videretur imperatori Alexio.
 fuisse autem fertur pusio agrestis quidam e Bagentia oriundus.
 ipse autem, vitiis nostris istam edoctus fraudem, servili plane modo
 ignobili illi puero adstabat, pedes eius lavabat et reliqua omnia
 officia tanquam imperatori praestabat, facile defungens nequi-

ὡς ἐπὶ βασιλεῖ, ῥαδιουργῶν κατὰ πονηρίαν, καὶ ἀναδιδάξας ἐκεῖνον βασιλέα ἑαυτὸν ἐπιλέγειν, καὶ θαρρύνας καὶ ἐγκλεύεσθαι τοῦτω ὅσα καὶ δούλω καὶ ἀπειλεῖσθαι δριμύτερον. καὶ βασιλικὴν αὐτῷ σκηρὴν οὕτω πηξάμενος περιέφερεν ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ μάλιστα εἰς ὅσα κακῶς διέθετο ὁ Ἀνδρόνικος. 5 καὶ συνέκλαιε τραγικώτερον, καὶ σκηνοβατῶν ἀδικίαν μεγάλην ὡς ἐπὶ βασιλικῷ τοῦτω παιδί ὀφειλομένῳ πιστὴν φιλίαν ὑπὸ Χριστιανῶν ἀγαθῶν προεκαλεῖτο εἰς ἄμνην, ὑποδεικνύς κατὰ τὸ εἶκός καὶ σημεῖα τριχῶν ξανθότητα, ὀδόντος λεῖψιν, ὁποῖαν τινὰ καὶ ὁ ἀληθῆς Ἀλέξιος ἐκεῖνος δυσπραγεῖν εἶλη- 10 χε, βλέμματος ἐμβροίθειαν ὡσεὶ καὶ βασιλικῶ, πλάσιν σώματος εὐπαγῆ, καθ' ἣν μάλιστα τὸ ἀγροτικὸν εὐδοκίμως ἔχει, καὶ ἄλλα τινά. καὶ οἱ δυσωπούμενοι διετίθεντο πρὸς πένθος καὶ ἠλέου, οἷα μὴ ἐξακριβοῦν ἔχοντες οἷς ἐπεπρόσθει τῇ διακρίσει τῶν σημείων τοῖς ἔθνεσιν ἢ κατὰ τοῦ Ἀνδρονίκου 15 μῆνης. ὅθεν καὶ ἀπανούργως πειθόμενοι τὸν παῖδα βλέπειν Ἀλέξιον, ὃ καὶ ὁ ἐξ ἀγροιωτῶν οὗτος παῖς ἐτέθη καλεῖσθαι, κατέκλυτον εἰς προσκύνησιν, ἡσπάζοντο, μετέωρον ἦγον, δώροις ἐδέξιοῦντο πολλοῖς. ἃ δὴ κατέσπα ὁ μοναχός, ἀπεκβαίνων βαρὺπλουτος οἷς ἐμπορικῶς τὸν παῖδα καπηλείων ἐχρη- 20 ματίζετο. καὶ ἡ μὲν ἀλήθεια οὕτω λαθοῦσα ἐνδόμυχος ἦν, τὸ δὲ ψεῦδος ἐκνικῆσαν ἐξεθύμωσε τὰ ἔθνη πρὸς ἄμνην. οἱ

tiis suis, quum et praecepisset ei, ut imperatorem se appellaret, et suasisset, ut imperaret ipsi et minaretur tanquam servo vehementius. itaque constructo tabernaculo imperatorio, ad omnes eum gentes circumducebat, eas maxime, quibuscum dissidebat Andronicus. lamentabatur tragico modo, et tanquam de pulpito iniuriam imperatorii istius pueri ingentem declamans, fidem opemque bonorum Christianorum ad defensionem eius implorabat, ostendens, quo rem probabilem et manifestam faceret, flavum colorem capillorum, unius dentis defectum, quo forte etiam verus ille Alexius laboraverat, vultus acumen quasi regium, conformationem corporis firmam, qua nimirum praecipue excellit genus hominum rusticum, et alia quaedam. plerique flebili oratione ad luctum et misericordiam movebantur, quippe qui rem discernere non possent, propterea quod a cognoscendis indicibus odio Andronici prohibebantur. quare sine fraude videre se puerum Alexium rati, quo sane nomine puer ille rusticus appellari solebat, adorabant eum, salutabant, humeris sublimem gestabant, muneribus ornabant studiosae. quae quidem munera monachus ille hauriebat, praedives evadens isto, quo puerum mercatorum modo quasi venditabat, artificio. ac veritas quidem ita occultata latebat, evincensque mendacium ad opem ferendam excitabat, quotquot olim sacra-

φθάσαντες ἐνέδησαν αὐτοὺς ὄρκοις εἰς πίστιν τῷ τε Μανουήλ
καὶ τῷ διαδεξαμένῳ αὐτὸν υἱῷ Ἀλεξίῳ. ἤχη δὲ καὶ πρὸς τὸν
ῥῆγα Σικελίας ὁ τοιοῦτος πλαστός βασιλεύς. καὶ ὁ μὲν Κο-
μνηνὸς Ἀλέξιος, ὁ τὸν Σικελὸν ἐρεθίσας, ἤλεγχε τὸν ἀγροιώ-
5 τὴν τοῦτον παῖδα, καὶ δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· οἱ δὲ ἐκ τῶν
ἐθνῶν ἐβεβαιοῦντο εὖ ὅτι μάλα καὶ ἀπηκριβωμένως ἐπίστα-
σθαι αὐτὸν ἐκείνον εἶναι τὸν παῖδα τοῦ Μανουήλ, ὑπὲρ οὗ
καὶ ἀποθανεῖσθαι αὐτοῦς. τέλος δὲ ὁ μὲν Σικελός, εἰ καὶ
ἐπέγνω, φασί, τὸ ἀληθές, ὅμως πεισμονὴν ἰδίαν ἔχων καὶ
10 τοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως ἐφιέμενος, οἱ δὲ ἐθνικὸί
Ἀλεξίου βασιλέως εἰδῶλον πρὸ τῆς φαντασίας φέροντες (τὸν
γὰρ δηλωθέντα παῖδα ἢ Σικελίᾳ ἔχει ἀπελεγχθέντα θρόνον
εἶναι ἀγροῦ) καὶ ἐγκαταστῆσαι τὴν φαντασίαν εἰς βασιλέα
τοῖς μεγαλοπολίταις φροναττόμενοι, κινουῦνται καθ' ἡμῶν θάρ-
15 σει πολλῶ, καὶ ταῦτα κωλύμεν οὔτι μάλα μὴ σταθερᾶς, ὡς
ἐξῆν, ἀναφαινομένης ἐκ τῶν κρειττόνων συμβούλων, τοῦ τε
ἱεράρχου φασί τοῦ κατὰ Σικελίαν Πανόρμου καὶ τοῦ τῆς
ἐκεῖσε Μεσσηνίας, καὶ ἐτέρων, ὅσοι τὸ δέον συνείρωσαν, ἀγχι-
νοίας τε στάθμη ἀπορθοῦντες ἑαυτοῖς εἰς προόρασιν τοῦ μὴ
20 ἂν ἐξεῖναι τὸν Σικελὸν κόμητα εἰς κοσμικὸν ἐγγραφῆσεσθαι
βασιλέα, ὅς ποτε τῇ Κωνσταντινουπόλει δούξ ὑπέκειτο, καὶ
τὸ μηδὲ εὖ ἔχειν λόγου τὴν τῆς μάχης πρόφασιν. τί γὰρ,
εἶπερ ὁ τὴν Κωνσταντινούπολιν διέπων ἐξαμαρτάνοι φρονεῦον

15. μή] δῆ?

mentis se ad fidem obstrinxerant Manueli et heredi eius Alexio. ductus igitur est etiam ad regem Siculorum subditicius ille imperator. ac redarguebant quidem Alexius Comnenus, qui Siculum irritaverat, et ii, qui eum sequebantur, puerum istum agrestem; sed qui e gentibus erant, perbene et certo nosse se affirmabant, filium illum Manuelis esse, pro quo etiam mortem appetituri essent. postremo Siculus, etiamsi perspexerat, ut ferunt, verum, tamen suam sibi propriam fidem habens, et solii Cpolitani cupiditate incensus, provinciales autem imperatoris Alexii quasi spectrum animo secuti (puerum enim, de quo diximus, Sicilia tenet originis rusticae convictum) spectrumque id civitati Cpolitanae pro imperatore obtrudere gestientes, bellum adversus nos magna alacritate movent, et quidem minime ita acriter, ut licebat, rem impediendis primariis auctoribus, pontifice Romano et praesule Panormitarum, Messaniorum, aliis, qui verum viderent, atque mente ad normam rationis directa intelligerent, comitem Siculum, qui quondam dux fuisset Cpoli subiectus, non debere ad imperium promovi universum, ac ne instam quidem esse, quae praetenderetur, causam belli. quid enim? si is, qui Cpolim admini-

ἢ τυραννῶν, δίκας ἂν διδοίη τῷ παρεγγράπτῳ ἕγγι τῷ ἐν Σικελοῖς; εἰ μὴ ἄρα πᾶσα βασιλεία, πταιούσά τι κατὰ βίον, εὐθύνεσθαι κινδυνευτέα πρὸς τοῦ ὠρεγμένου, ὡς εἰ καὶ ἐπαιδαγωγεῖτο ἢ ἐδεσπόζετο.

Καὶ ὅμως τοῦ Κομνηνοῦ Ἀλεξίου ἀπισχυρισσαμένου τὴν 5
Κωνσταντινούπολιν παραδοῦναι ῥᾶον τῷ ἕγγι Σικελίας, ὡς
εἰ καὶ ἐν χεροῖν αὐτὴν ἔσφιγγεν ὁ ἀπάλαμνος, γίνεται κίνη-
σις πολυεθνῆς ἐπιλεγομένη τῷ Σικελῷ καὶ αὐτὸν προογράφου-
σα κεφαλαιωτήν, καὶ ἐκκενοῦνται θησαυροὶ τῷ μηδὲ μεγάλας
οὔτω τι τὰς προσόδους ἔχοντι. καὶ τῇ μὲν θαλάσῃ ἐπίστευσε 10
νῆας μακρὰς ἑτεροίας τε καὶ ἵππαγωγούς ὑπὲρ τὰς διακο-
σίας, τῆς δὲ γῆς κατεκρούειν ἵππικὸν ἐπίλεκτον, οὐ μόνον
283 ἔξ ὧν συνεκροτεῖτο αὐτός, ἀλλὰ καὶ ἄλλο παντοδαπὸν συμ-
μαχικόν. καὶ λέγεται ὡς ἑκατὸν ποθεν λόγου χάριν ἐπιρε-
όντων εἰς συμμαχίαν, καὶ αὐτὸν ἑτέρωθεν πλείονων ἢ καὶ το- 15
σοῦτων ἢ καὶ εἰς ἔλαττον ὑποβιβασμένων, βραχεῖς τινὰς
ἐκίθην ἀποκρίνων τοὺς λοιποὺς ἐξηθέριζε. καὶ ἦσαν οὕτως
αὐτῷ οἱ ἵπποται οἷοι ἀλαζονεύεσθαι κατὰ τὴν ἐν αὐτοῖς φύ-
σιν τριηκοσίων ἀνδρῶν ἕκαστος ἄντα κατὰ πόλεμον στήσε-
σθαι, οὐδὲν ἀπεικότες οὐδ' αὐτοὶ τοῦ Κομνηνοῦ, ὃς μόνος 20
ἐδόξαζε τὴν τσαυτὴν βασιλείαν ταχὺ καταλήψεσθαι, βραχὺ
κατ' αὐτῆς παρακαλπάσας τὸν ἵππον, καὶ κατακτῆσεσθαι αὐ-
τὴν χειρισάμενος ὡσεὶ καὶ στρουθοῦ φωλεόν, λόγῳ μὲν τῷ

19. ἂν τὰ T

strat, caede vel violentia peccaverit, poenasne dabit fraude provento regi Siculo? scilicet, nisi forte omne imperium, si iacturam fecerit morte regis, suscipiendum est: cuicumque placuerit, quasi paedagogo et domino egeat.

Sed tamen Alexio Comneno adseverante, facile se Cpolim traditurum regi Sicularum, quasi manibus eam torqueret nequam iste, ingentes ex variis gentibus copiae Siculo parantur, quem sibi summum ducem adoptant, exhauriturque aerarium eius, quod redditus non ita magnos habebat. ac mari quidem naves longas tum alias tum equis repletas commisit plus ducentas, terram autem terebat equitatu praestabili, non solum ab ipso conscripto, sed etiam alieno auxiliari vario. ferunt autem, quum centum, ut hoc utar, alicunde advenissent auxilium laturi, aut aliunde plures vel totidem vel denique pauciores, admodum paucos ex iis delectos, ceteros reiectos esse. erantque tam generosi equites, ut gloriarentur, pro virtute sua se singulos adversus trecentos bello dimicaturus esse, nihil illi dissimiles Comneni, qui sibi videbatur tantum solus imperium, aliquantisper equo ad urbem advectus, expugnaturus esse et tanquam passeris latibulum in pote-

Σικελῶν, ὃν καὶ γνησίως αὐθέντην ἐπεγράφετο, ψυχῇ δὲ ἐαν-
 τῷ. ἰνδάλλετο γάρ (οὐκ οἶδαμεν ὅπως), καθὰ καὶ προέξεθε-
 μεθα, ἅμα τε ἐκφαίνεσθαι πον, καὶ πάντα εὐθύς τοὺς Ῥω-
 μαίων ὀφθαλμοὺς εἰς αὐτὸν ὡς ἥλιον ἐπιστρέφειν καὶ αὐ-
 5 τοῦ μόνου γίνεσθαι.

Ἐξεῖρψεν οὖν ἡ Λατίνη γῆ πλήθος οὕτω πολὺ στρατιᾶς,
 ἀφ' ἱκανοῦ ἡμᾶς ἐκφοβοῦν. καὶ γίνονται πάντες τῆς Ἰλλυ-
 ριωῶν ἡπειρώτιδος, ἣ τερματίζει τὰ Ῥωμαίων εἰς τὸν Ἀδριαν
 κόλπον· καὶ περισχόντες τὴν τῶν ἐκεῖσε μητρόπολιν, τὸ
 10 Δυρράχιον, ἀπονητὶ ἀποχειροῦνται καὶ ὡς εἰπεῖν αὐτοβοεῖ,
 κατὰ μὲν τὸν Ἀνδρόνικον φάσαι πρόδεδομένην ὑπ' ἄλλων εἰς
 τὸ πᾶν (οὕτω γὰρ ἐκεῖνος ἐθεομίπευε τὰ κατ' αὐτὸν, οὐχ
 ἐάντιψ ἄλλ' ἐιέρους ἐπιγράφων ἃ ἐδυσιτύχει δι' αὐτὸν ἡ Ῥω-
 μαῖς γῆ), πρὸς δὲ ἀλήθειαν ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου πρόδοτον. καὶ
 15 γὰρ τοι πρὸ βραχείων χρόνου Ῥωμανὸν τινα στείλας, ὃν ὁ
 καλὸς Ἰσθρὸς φαύλην ἀπόρροϊαν ἐναπερευξάμενος εἰς Κων-
 στατινουπόλιν γαμβρὸν ἐκείνῳ ἐφυλάξατο ἐν τοῖς τότε και-
 ροῖς, τοὺς ἐν τῷ Δυρραχίῳ ἀνθοῦντας ἐμάρισε πλούτου
 ἔρωτι, ὁποῖος ἐκεῖνος, πλουτιῶν ἄντικρυς τὰ τοιαῦτα, μὴ κο-
 20 ρεννύμενος. κἀντεῦθεν ἡ πόλις κακυνθεῖσα καὶ μὴ πάνυ γεν-
 ναίως ἀντισχοῦσα ἐάλω, καὶ μαλακῶς ἔπαθεν ἐμπρησιμοῖς τε
 καὶ λοιποῖς κακοῖς, ὅποσα φιλεῖ ἀνδρίζεσθαι πόλεμος οὐ στη-

statem, ut simulabat quidem, Siculi, quem sane principem sibi ferebat, sed revera suam ipsius, redactus esse. etenim nescio, quomodo factum sit, ut opinaretur, quemadmodum supra exposuimus, simulatque apparuisset, omnium statim oculos Romanorum in semet ut solem conversum iri et sibi soli inhaesuros esse.

Emisit igitur terra Latina tantam militum multitudinem, quae satis nos terrefaceret. congregati omnes in Illyriorum agros, quibus imperium Romanum ad sinum Adriaticum terminatur, obsident eius regiones urbem Dyrrhachium, ac facili opera et sub manum, ut ita dicam, expugnant, proditam, ut Andronicus quidem dicebat, ab aliis omnino (solebat enim ita ille res suas constituere, ut non sibi, sed aliis attribueret, si quid detrimenti per eum cepisset terra Romana), sed revera ab ipso proditam. etenim paulo ante misso Dyrrhachium Romano quodam, quod tetrum eiectamentum Cpolim delatum pulcher iste Ister geuerum Andronico ad illud tempus asservarat, exhauserat subinde opulentiores incolas habendi cupiditate, qua erat, quantumvis isto modo ditescens, insatiabili. unde depravata nec admodum genere renisa civitas ea capta, et muliebriter incendiis ceterisque malis passa est, quae bello infligi solent, quod non cessaturum, sed progressurum et reliquos deinceps terrore percussurum erat. ita igitur

σόμενος ἀλλὰ προβησόμενος καὶ ἐκστήσων φόβῳ τοὺς ἐφεξῆς. οὕτω δὲ ἑαλωκυῖα ἢ τοιανύτη πόλις ἐθρόνησε μὲν εἰς πολὺ καὶ ἡμᾶς καὶ ὅσοι δὲ ἄλλοι το εὐεπιχείρητον τοῦ ἐκεῖ δυσπραγῆματος ἔμαθον· οὗς ἐλύπει καὶ ἡ τοῦ ἀγαθοῦ στρατηγοῦ Ἰωάννου τοῦ Βρανᾶ κατάσχεσις, ὅς οὐ πολὺν περικεῖ-5
μενος στρατόν, καὶ ὅμως εἰς φυλακὴν τοῦ φρουρίου παραβυσθεῖς φόβῳ τοῦ βασιλέως Ἀνδρονίκου, μὴ καὶ προδότης ἐπικληθεῖς καὶ εἰς χεῖρας ἐκείνων ἀπαχθεῖη τοῦ ζῆν, παρήχθη τῇ τῆς πόλεως ἀλώσει εἰς Σικελίαν αἰχμάλωτος.

Καὶ ἐξεφόβει μὲν οὕτω τοὺς πέριξ μέχρι καὶ ἐς Θεσ-10
σαλονίκην τὸ οὕτω ταχὺ τῆς ἀλώσεως ἐκείνης, καὶ ὅτι, καθά τις ἂν εἴποι τὸ τάχος τοῦ κακοῦ ἐνδεικνύμενος, θατέρῳ μὲν τοῖν ποδοῖν ἕκαστος τῶν πολεμίων ἐπέβη τῆς Ἰλλυριῶν γῆς, θατέρῳ δὲ κατενεπήδησε τῆς ἐχρωωτάτης ἐκείνης πόλεως. ὅτι δὲ καὶ τὰ ἐκεῖθεν ἕως καὶ ἐς τὴν καθ' ἡμᾶς Μακεδони-15
κὴν οὐδὲν αὐτοῖς ὁδοῦ προσέστη σκῶλον εἰς ἐμπόδιον, ἀλλὰ τοῦτο τὰς ἀπάντων ψυχὰς ἐτοίμους ἔστησε τῶν κατ' αὐτὰς ἀπαλλάττεσθαι σωματίων, οἷς ἐταράχθησαν. οὐκ ἔστι γὰρ ὅπου συνήντητό τι δεῖμα ἐκείνοις, οὐ μέγα, οὐ μικρόν, οὐ μέσον· ἀλλ' ὡς διὰ λείων πεδίων ποταμὸς πλήθων, ἐκείνος ὁ πεζὸς 20
κατέρρεε στρατός, ἕως ἡμῖν συνέμιξεν ἄστυλτος. ὁ δὲ γε ναυτικὸς τὴν οἰκείαν τραπόμενος ἔπλεε συνελυσόμενος ἐν καιροῦ μερίταις καὶ κορυφώσων ἡμῖν εἰς μέγα τὸ κακόν. καὶ

captum tale oppidum vehementer et nos afflixit et quicumque alii cognoverant, quam levi opera ea clades nobis illata esset: quos sollicitabat etiam egregii ducis, Ioannis Branae, captivitas, qui haud magna stipatus manu, et tamen in arcem coactus, ut defenderet eam, metu imperatoris Andronici, ne proditionis crimine in manus eius incideret et vita privaretur, urbe expugnata, captivus in Siciliam abductus est.

Terrebat igitur gentes finitimas Thessalonicam usque tam prae-propera urbis illius expugnatio, et quod unusquisque hostium, ut quis dixerit ad significandam mali velocitatem, altero pede in terra Illyrica constiterat, altero transsiluerat in urbem illam firmissimam; quodque ex illa inde regione usque in hanc nostram Macedoniam ne palus quidem illis impedimento erat itineris, sed ista res cunctorum animos paratos fecerat ad relinquenda corpora: adeo omnes perturbati erant. etenim nusquam illis terriculum se obtulit, nec ingens nec exiguum nec mediocre: sed, velut per planitiem fluvius tumidus, exercitus ille terrestrisolvebatur, donec ad nos delatus est incolumis. copiae navales autem sua via proficiscebantur, ut iungerentur ad tempus sociis, et cumlarent miseriam nostram; appuleruntque diebus

υπέστησε τοῦ πεζοῦ ἡμέρας τινάς, εἰς ἔνδειξιν οἰμαί τινα τῆς τε καθ' ἡμᾶς οὐθενείας τῆς τε καθ' αὐτοὺς ἰσχύος, ταύτης μὲν ὡς, εἴπερ ὁμοῦ ἐπῆλθον ἡμῖν, οὐκ ἂν οὐδὲ γοῦν μίαν ἡμέραν ἀντέσχομεν, ἐκείνης δέ, ὅτι καὶ μόνον τὸ πεζὸν τοῦ στρα-
5 τοῦ περικαθήμενον ἔχοντες. οὕτως ἀρειτῶντες ἤμεν τῷ φανύῳ στρατηγῷ ὡς μηδεμίαν ἐκδρομὴν τινα καθ' αὐτὸν γενέσθαι στρατιωτικὴν, ἀλλὰ φυλάττεσθαι τῷ ἕργῳ τοὺς ἐκείνου εἰς ἀδνούμιον ἀπροσόμευτον καὶ οἷον μὴ παθεῖν κολόβωσιν.

Καὶ ὁ μὲν πεζὸς λαὸς περιεκάθισε καθ' ὄραν ἀρίστου
10 τὴν καθ' ἡμᾶς πόλιν, Ἀγούστου μηνὸς ἕκτου ἕκτην ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ ἔνδοξος κοίμησις τῆς πανάγνου θεομήτορος μνημονεύεται. καὶ τότε δὴ οὐκέτι φευκτὰ ἦν ἡμῖν, ἀλλ' οἱ ἀγγι-
15 νούστεροι προειρωῶντο οἷα πείσονται, ὅπου γε οὐκοῦν ὀλίγοι καὶ πρὸ τούτων συνεώρων τὸ μέλλον, πολλαχόθεν αὐτὸ τεκ-
15 μαιρόμενοι. ἡμεῖς γοῦν φθάσαντες τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον, τοὺς ὅσοι μεθ' ἡμῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦσαν τέκνα ἐξεστείλαμεν εἰς τοὺς ἑαυτῶν, οὐ μόνον ὁδοπόριον ἐνδαιψιλευ-
σάμενοι ἀλλὰ τι καὶ τῶν ἐς χάριν βαθυτέρας γνώμης, ὡς αὐτοὶ θανάτῳ ἀπολούμενοι. καὶ τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ δέ τι-
20 νας, οἷς οὐδὲν ἦν ἔργον ἀλλ' ἡ μόνον φόβος, βουλὴν αἰτή-
σαντας οὐκ ἐκρυψάμεθα ὃ δειλιῶν ἡμῖν ἐπῆλθε, καὶ παρωρ-
μίσασαμεν φυλάξασθαι, καὶ ἐφυλάχθησαν. καὶ ἦν μὲν τὸ πρᾶγμα καὶ ἡμῖν ἐφετὸν οἷα ἐθελουψυχούσιν, ἐπεσχέθημεν δὲ

aliquot post terrestrem exercitum, quod documento esset nostrae infirmitatis, illorum potentiae, huius quidem, quod, si simul nos invasissent, ne unum quidem diem restitsemus, illius autem, quod a solo exercitu terrestri obsessi ita generosi eramus cum malo isto duce, ut, nulla adversus illos eruptione facta, regi asservarentur milites, centuriis integris nec ulla clade afflictis.

Exercitus terrestris igitur sub prandium urbem nostram obsedit, mensis Augusti die sexto, quo die memoria venerabilis assumptionis sanctissimae deiparae celebratur. ac tum quidem non iam effugere poteramus, praevidebantque intelligentiores, quae passuri essent, quam haud pauci profecto iam ante futura praesensissent, multis ducti indicibus. nos certe ante adventum hostium adolescentes, qui Cpoli oriundi nobiscum erant, ad suos ablegavimus, non solum viatico eos benigne prosecuti, sed etiam largiti nonnihil pro animi sententia reconditiore, tanquam ipsi mox vita defuncturi. ac Thessalonicensium quoque nonnullos, quibus nihil negotii praeter metum erat, consilium rogati non celavimus, quae nos formido incessisset, sed cohortati sumus, ut salutis suae consulere: ac consuluerunt sane. eratque idem nobis quoque optabile ut vivendi cupidis, sed prohibeba-

δυοῖν ἔνεκεν, ὡς δοκεῖν· οὔτε γὰρ ὁ στρατηγὸς προεθυμήθη
 σωθῆναι ἡμᾶς δι' αἰτίαν ἣν ὡς θυμοσώφρ' ἐκείνῳ εἰδέναι μό-
 τη κεχώρισται· ὁ λαὸς δὲ τοῦ θεοῦ ὁ ἐνταῦθα μὴ ἂν ὑπο-
 λιπέσθαι εἰπών, εἰ καὶ ἡμεῖς ἐκδράμωμεν φυγαδίαι, ἔκλεισεν
 ἡμῖν οὕτω τὰς πύλας τοῦ σωθῆναι βούλεσθαι. καὶ τοῦτο 5
 284 μὲν τὸ φαινόμενον· ἂ δὲ ὁ θεὸς ἐνταῦθα ἤθελεν, ἕτερα ἦν,
 ἐν μὲν τὸ παιδεύσειν ἡμᾶς ἀνθ' ὧν αὐτῷ προσεκρούομεν,
 δεύτερον δὲ τὸ φιλανθρωπεύσασθαι εἰς τὰς τοῦ Ἀνδρονίκου
 χεῖρας βυλεῖν ἡμᾶς. ἐφάνη γὰρ ὡς, εἴγε τῆς πόλεως ταύτης
 εἰς ὅσον βραχὺ τι προεποδίσασμεν, οὐκ ἂν ἐζήσοιμεν, ἀλλ' ὁ 10
 τῆς ὀργῆς αὐτοῦ τρυγίας ἐναπηρεύχθη ἂν εἰς ἡμᾶς. εἰ δέ τι
 καὶ τρίτον ἦν θεοῦ ἐνταῦθα σκέμμα, τὸ ἡμᾶς παραμείναντας
 πρὸς ἀγαθοῦ τινὸς ἀποβῆναι τοῖς περισσεωσμένοις ἀδελφοῖς,
 ἐδιδάχθησαν οἱ πεπειραμένοι σὺν θεῷ. καὶ ἦν ἡμῖν τουτὶ
 τὸ παράμικρον οὐ κατ' ἐκεῖνο τὸ παλαιότερον, ὅτε νῆες μὲν 15
 ἀποσιατικαὶ Λατινικαὶ τινες ἐφ' ἡμᾶς ἐκ Βεζαντίου ἀρχέ-
 κακοὶ ἐπλώϊσαντο, κατὰ τοῦ Ἀνδρονίκου καὶ αὐταὶ συμπε-
 πνευκῦται, ἡμεῖς δὲ παρεμένομεν. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν καὶ πρό-
 βαν ἐνέφαινε τῶν ἄρτι, δοκιμάζουσιν οἷα οἱ Λατῖνοι ἐπαγω-
 νίσονται ἡμῶν καθιππάσασθαι, καὶ φόβον εἶχεν οὐ πολὺν· 20
 τὰ δὲ νῦν οἴμοι ὡς ἡμῖν ἀπέβαιεν ὑπερλίαν καὶ ἐναγώνια
 καὶ φοβερά.

14. περιπειράμενοι T

mur dnabus de causis, ut videtur. etenim nec dux servari nos
 voluit propter causam, quam ipsi ut viro sapienti cognovisse conti-
 git, et plebs ecclesiae urbana, remansuram se negando, si nos abisse-
 mus profugī, fores nobis praeclusit, ne fuga salutem quaeremus.
 atque hoc quidem in conspectu erat. sed quae deus tunc agebat, alia
 erant: qui partim castigare nos vellet pro iis, quibus a nobis offen-
 sus esset, partim commiserari, ne in manus Andronici committeremur.
 manifestum est enim, si ex hac urbe parumper processissemus, non
 iam nos victuros fuisse, sed vetus illius in nos erupisset odium.
 enimvero, si tertium quoddam deo tum consilium erat, salutem no-
 stram haud insalubrem fuisse conservatis fratribus, cognoverunt,
 qui cum gratia divina tentati sunt. nec nobis accidit haec man-
 sio ut olim, quum naves Latinae aliquot seditiosae iniuria nos laces-
 serent, adversus Andronicum quoque conspiratione facta, nosque rem-
 manendum nobis esse putaremus. sed fuit illud nobis specimen eo-
 rum, quae modo evenerunt, quo appareret, quantas Latini nobis pu-
 gnas turbasque paraturi essent, nec vero magnum incussit terrorem;
 praesentia autem quam nobis nimio plus calamitosa et terribilia ex-
 stiterunt!

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ἐν παρεκδρομῇ τινὶ λόγου γεγράφαται, τὴν δὲ πόλιν συνεῖχεν ὡς οἶον ἐν ἀγκάλαις ὃ τε καθ' ἵππους ὃ τε κατὰ τὰς νῆας στρατός, καὶ ἡ τοῦ στρατηγοῦ ἀβελτηρία ἐνταῦθα μάλιστα διεφαίμετο, μηδὲ τὰ προῆν ἀδηλος οὖσα, ὡς ἡ συγγραφὴ ἐν ὀλιγίστῳ διαδειξέται. τὰ πρῶτα μὲν γάρ, τῶν πολεμίων οὐ μικρὰν ὄντων, βιασάμενοί τινες τῶν στρατιωτῶν ἀνδρῖσασθαι (ὃ γὰρ τοι στρατηγὸς δεινὸς ἦν κοιμᾶσθαι) ἀφώρμησαν, καὶ συνέσχον ἓνα τινά· ὃν καὶ λαμπρῶς περιδύσαντες τὰ στρατιωτικά, οὐκ ἐκ τῶν ἐκείνων
 10 (ψιλὸς γὰρ ἦν) ἄλλ' ἐκ τῶν πρῶ' αὐτοῖς, ἐπόμπευόν τε διὰ μέσης τῆς πόλεως καὶ ὡς μέγαν τινά ἐλόντες ἐκύδαινον. καὶ γραφὴ εὐθύς τοῦ καὶ στρατηγοῦ καὶ δουκὸς εἰς τὸν βασιλέα, ὡς εὐτυχῶς ἡμῶν τὰ εἰς μάχην φέρεται. ἡμέρα μετὰ ταύτην δευτέρα, καὶ μετεξέτεροι στέλλονται, καὶ αἰροῦσιν οὐκέτι
 15 οὐδ' ἄνθρωπον, ἀλλὰ δύο ἱππῦρια δυστυχή καὶ σκίασμα στρατιώτοσ κεφαλῆς· ὃ γὰρ τοῦτο ἔχων διεκπέφευγε, προσηκάμενος οἶον εἰς λύτρον αὐτὸ τοῖς ἐπιδιώκουσιν. καὶ αὐτίκα θρίαμβοι πάλιν ἐν τῇ πόλει, καὶ τὰ αἰχμάλωτα ἱππαρίδια περιεβλέποντο, οἷα μέγα ὃν ὅτι περ αὐτὰ εἶλον, καὶ τὸ σκιά-
 20 διον ἐπὶ σημαίας ἤρετο καθά τι κορυφαῖον σκύλευμα. καὶ γράμμα πάλιν τοῦ δυσαριστέως παρὰ τὸν βασιλέα, ὡς εὐτυχοῦμεν τὰ κατὰ πόλεμον. ὡς δὲ ἐκεῖθεν ἐρεθισθέντες οἱ

13. ἡμέρα — δευτέρα T 19. μέγαν T 21. περι T

Sed haec quidem quasi degrediente oratione scripta sunt. urbem interim tanquam amplexu tenebant terrestres et navales copiae, ducisque ignavia insanabilis tum praecipue elucebat, quamquam nec prius latuerat, ut narratio nostra iam declarabit. primum enim, quum haud longe hostes abessent, milites nonnulli impetrarunt, ut pugnarent (dux enim ipse eximius erat ad dormiendum), et urbe egressi comprehenderunt aliquem ex hostibus: quem splendide armis, non ipsius (quippe nudus erat), sed suis ornatum per mediam urbem ducebant et tanquam captivum illustrem ostentabant gloriosius. hinc statim ducis ad imperatorem literae, bene nobis bellum procedere. illuxerat dies post illum secundus, quum nonnulli mitterentur caperentque non iam hominem, sed duos miseros equulos et galeam militis: quam qui gesserat, ipse effugerat, galea tanquam pretio libertatis persequentibus proiecta. illico rursus triumphus per urbem aguntur, spectanturque capti equuli, tanquam magnum quid esset, quod eos cepissemus, atque supra signum militare galea extollitur velut spolia opima. ac literae rursus principis miserabilis ad imperatorem dantur, prospere res adversus hostes geri. sed quum inde irritatae terrestres hostium copiae vesparum instar in nos involarent (prius

κατὰ γῆν πολέμοι, καθὰ καί τινες σφῆκες, ταχὺ καθ' ἡμῶν ἐπιερεύσαντο (τὰ γὰρ πρὸ τούτων ἀνεβάλλοιτο, καταδοκοῦντες τὸ ναυτικὸν κατὰ τι σύνθημα) καὶ τὴν πόλιν ἐκ τῶν δυσμόθεν μεγάλων πυλῶν ἕως καὶ ἐς ὄλην τὴν ἀκρόπολιν ἀκρουκτεῖ ἐπιδραμόντες ἐκκυλώσαντο, γίνεται τις ἐκεῖ ἐκδρομὴ δύο 5 μὲν Λατίνων ἰππέων ἐκ τοῦ τῶν Πρεβεντζούνων ἔθνους, ὃ δὴ πολὺ καὶ τεθαρορημένον τῷ Σικελικῷ στρατῷ παρείπετο, πλειόνων δὲ ἐν τῶν ἡμεδαπῶν· ὑπὲρ τοὺς δέκα γὰρ· καὶ πίπτει μὲν οὐδεὶς, ἐναγώνιοι δὲ οἱ Λατίνοι διεκφεύγουσι τὸ πεσεῖν· καὶ πάλιν ἀναφορὰ εἰς τὸν βασιλέα τρίτη, ὡς τῆ 10 βασιλικῆ εὐχῆ τε καὶ εὐτυχίᾳ νενικήκαμεν καὶ τὸν τρίτον πόλεμον, οὐκ οἶδα τίνων περιγεγόμενοι· καὶ ἤθελε μὲν ὁ στρατηγὸς τὰς τρεῖς ταύτας αὐτοῦ νίκας ἐνὶ ἐπιστολίῳ περιλαβεῖν, φειδοῦ δαπάνης καὶ δρομικῶν ἵππων· ἐγκρατῆς γὰρ ἦν χειρῶν ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος· ἀλλὰ προεκαλεῖτο τὸν καλ- 15 λίνικον εἰς τὸ δαπανῆσαι τὸ ἐθέλειν κατὰ τοῦ βασιλέως γελᾶν, καὶ ἤγεν αὐτῷ πρὸς ἀνάγκης τὸ πρᾶγμα· ἐκεῖνός τε γὰρ ἐμίσει τοῦτον, καθὰ καὶ τοὺς λοιποὺς ὅσοις τὸ γένος ἔλαμπε· καὶ αὐτὸς δὲ ἀντέστρεφε τὸ μῖσος πρὸς αὐτὸν οὐ μακρὰν τοῦ ἀνάλογον· ὅς γε καὶ ἀνεφθέγγετο δεδιέναι καθ' 20 ἐκάστην μῆνός τε τις αὐτῷ ἐκ μεγαλοπόλεως ἐπιπεισθεῖη ἔξορῶν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ποτε καὶ τοιαῦσδε ἔφη φῦναι μητρός, κακολογήσας θυμῷ τὴν τιμίαν ἐκείνην, ἐὰν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀναστραφεῖη· ὅθεν καὶ διεδήλου ὡς ἄλλην

11. πρῶτον Τ

enim cessaverant, opperientes classis ex composito adventum), et urbem a magna porta septentrionali ultra arcem usque nullo misso praecone adortae oppugnarent, fit ibi concursus duorum equitum Latinorum e Brabantinorum gente, qui frequentes et audaces in exercitu Siculo erant, cum manu longe maiore nostrorum militum: erant hi enim plus decem. verum nemo cecidit, sed pugnando Latini mortem effugiunt. rursus nuntius ad imperatorem tertius mittitur, imperatoris auspicio et fortuna primo etiam proelio nos vicisse, nescio quibus hostibus superiores factos. ac comprehensurus erat dux noster tres suas victorias epistola singulari, quo pecuniae et veredis parceret: temperabat enim revera manibus iste homo: sed incitabat ad impensas pulcrum istum victorem, et quasi necessitate cogebat, irridendi imperatoris cupido. namque oderat eum imperator, sicut reliquos quotquot genere illustri erant; nec admodum modus discrepabat, quo ille odium rependebat, dicere solitus, timere se quoditiae, ne quis Cpoli advolaret, qui oculos sibi effoderet; quin etiam iuratus quondam, illa se matre natum, venerandae convicians deiparae,

τινὰ τραπέσθαι αἰρήσεται, καὶ μείζονος κακοῦ ἀνθελέσθαι τι βραχύτερον, καὶ τοῦ ζῆν ἐξ ὀφθαλμῶν προθέσθαι ὃ ἂν τις εἴποι κακόν.

Οὐκοῦν καὶ μεθώδετε τὸ τοιοῦτον, καὶ οὐ βαθεῖα ψυχῆ
 5 μεριμνῶν τὰ κατὰ πόλιν ἀνέπειθε τὸν Ἀνδρόνικον εὐ μάλα
 τεχνικῶς ὡς εὐ ἔχουσι τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ ὡς περιπεποίηται
 ἡ πόλις ἄριστα καὶ οὐδέν ἀντιῆ τῶν δεόντων ἐνδεῖ, οὐ πύρ-
 γων ἀσφάλεια, οὐ πετροβόλοι μηχαναί, οὐ τειχῶν ἐπιποιήσις,
 οὐ περιτειχίσματος ἐρυμνότης, οὐ πληθος καὶ κάλλος ἀρμά-
 10 των, οὐκ ἄλλο οὐδέν, ψευδῆ μὲν γράφων πρὸς τὸ ἑαυτῷ μό-
 νῳ συνοῖσον καὶ ἀνεξέλεγκτα, ὅτι μηδὲ ἦν τις ὃ εἶτε εἰδῶς
 ἄπερ ἔγραφεν εἶτε λαλῶν εἶτε λαλεῖν τολμῶν, πείθων δὲ ἐκεῖ-
 νον οὐκ εὐτυχῶς ἡμῖν. πεπραγμάτευτο γὰρ θάρρος ἐμβαλεῖν τῷ
 βασιλεῖ περὶ ἡμῶν, ὡς οὐκ ἂν τι κακόν ποθεν πάθοιμεν, ἵνα
 15 κεφαλὴ μόνος αὐτὸς ἐφίσταιτο τοῖς ὧδε, καὶ μὴ τινι ἑτέρῳ
 ἐπιτραπεῖη τὰ τῆδε, οἷῳ περισώσασθαι ταῦτα, καὶ οὕτω τῆς
 ἀρχῆς αὐτόν ποιε παραλυθῆναι καὶ εἰς χειρὸς τῷ Ἀνδρονίκῳ
 περιτυχεῖν, ὅφ' ὧν καὶ πάλαι ἂν συνετριβῆ, εἰ μὴ ὃ σεβα-
 στοκράτωρ Μανουὴλ ἀγαθὰ λαλῶν καὶ μέσος πίπτων γυναι-
 20 κείου λόγῳ αὐτόν περισώζετο, οὐ πρὸς γαλήνην ἡμῖν ἀλλ'
 ὡς εἰς τυφῶνα τὸ πᾶν κυκῆσοντα. καὶ ἐς τοσοῦτον περιῆλθε 285
 πανούργως τὸν βασιλέα ταῖς τοιαύταις μεθόδοις ὃ δοῦξ οὐ-

7. αὐτῆ T

si Spolim reveteretur: quo etiam significabat, alio potius se abiturum, et prae calamitate maiori praeoptaturum minorem, et malle se, quam oculis privatum vivere, malo quocunq̄ affligi.

Itaque talia ille secum agitans, nec admodum curae sibi habens salutem urbis, persuadebat callide Andronico, bene res nostras habere et urbem optime instructam esse, nec deesse quidquam necessarium, non turrium firmitatem aut ballistas, non murorum moeniumque munimenta, non currus frequentes praestantesque, nec ullam rem aliam: quae mendacia quidem erant, ad ipsius solum commodum conficta, nec tamen confutari poterant, quia nemo erat, qui aut nosset ea, quae ille scribebat, aut loqueretur aut auderet loqui, sed credibilia omnia ista erant imperatori, haud profecto nobis feliciter. hoc enim dux noster agebat, ut imperatori bonum de nobis animum faceret, tanquam nihil undecunq̄ afflictis, quo solus rerum caput esset, neve civitas nostra committeretur alii, qui servare eam posset, ipse loco motus in manus Andronici incideret, quibus iam pridem contritus fuisset, nisi Manuel sebastocrator placando et interveniendo mulierculae causa illum servasset, haud consulens tranquillitati nostrae, sed tempestatem excitans cuncta turbaturam. atque ita calli-

τος, ὡς καὶ εὐχαριστίαν αὐτῷ γραφῆναι πρὸς τοῦ ἀμειλίκτου καὶ μὴ εἰδότου, οἶμαι, ὅπερ ἔστι χάρις. διὸ καὶ τῇ εὐχαριστίᾳ ὑπεσμύχετό τις καντήρ. ἤνχειτο γὰρ ἡ βασιλικὴ γραφὴ ἐχόμενα τῆς χάριτος οὕτως “γένοιτο δὲ καὶ ἐπὶ τὰ ἐξῆς τὴν τοιαύτην εὐχαριστίαν φυλάττεσθαι σοι,” αἰνιτομένη ὡς μι-5
κρὸν ὅσον, καὶ οὐ πυραμενεῖ. ὃ καὶ γέγονεν· ἐάλωσαν γὰρ δι’ αὐτὸν ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἐκεῖ καὶ ἡ τοῦτου μήτηρ καὶ ὁ ἀδελφός, οὐδὲν αὐτοὶ ἀμυρτόντες.

Καὶ τοῦτο μὲν μετ’ οὐ πολὺ εἰς ἐκείνους· αὐτὸς δὲ τέως ἰσχύων κατὰ τῆς ἡμῶν ἀπωλείας, καὶ διὰ τοῦτο ἐνσκιρ-10
ρώσας τῇ τοῦ βασιλέως ψυχῇ ὡς ἀνταρκεῖ οὕτως τὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἰσχυσε πείσαι τὰ εἰς ἡμῶν ὕλεθρον. ἔστειλε μὲν γὰρ ὁ βασιλεὺς προμηθικώτερον στρατιάν ἐπὶ ἀμύνη τῶν καθ’ ἡμᾶς, πεποιθώς δὲ οἷς ἐκ τοῦ Δαυὶδ ἀπεπλανᾶτο, παρηγγύη-
σατο μήτε εἰς τὴν πόλιν αὐτοὺς καταδύσεσθαι μήτε μὴν τοῖς 15
πολεμίοις ὁμόσε χωρῆσαι γενομένους ἐν χερσὶ μάχης, ὡς ἐν-
τεῦθεν ἡμᾶς μὲν, μὴ εἰδότας ἐπικουρίαν ἐκ τῶν ἐσταλμένων,
καραδοκεῖν καὶ ἐκκρέμασθαι τῆς εἰς ἐκείνους ἐλπίδος, αὐτοὺς δὲ ἀναιμωτὶ ζῆν, ἀφοσιουμένους τηνάλως τὸ εἰς ἡμᾶς ἐπι-
κουρικόν. ἦσαν δὲ συγχοὶ ἐκεῖνοι, ὁ τῶν ἀνατολικῶν μέγας 20
δομέστικος Γίδος, ὁ Παλαιολόγος Ἀνδρόνικος, ὁ Καμύτζης
Μανουήλ, ὁ Χοῦμος καὶ ἕτεροι. ἐπέρρευσε δὲ αὐτοῖς ἐς

19. ἀφοσιωμένους T

de imperatore artibus illis decepit dux noster, ut etiam gratiae illi literis agerentur ab implacabili illo et ignaro, opinor, quid esset gratia. unde sub gratia illa gliscebatur scintilla quaedam. precabatur enim imperatoria epistola, quae ad gratiam illam pertinebant, his verbis “ac fiat, ut in posterum quoque ea tibi gratia servetur” significans, non diu fore, quum peritura esset. id quod sane evenit. capti enim et morti destinati sunt illius causa mater et frater eius, qui nihil ipsi commiserant.

Atque hoc quidem non multo post illis accidit: ipse autem ad perniciem nostram tunc validus et propterea in imperatoris animo confirmare conatus hanc opinionem, satis se tueri posse urbem, obtinebat, quae nobis exitio futura essent. misit enim imperator prudenter exercitum ad defendendam urbem nostram, sed confisus nuntiis, quibus a Davide dicipiebatur, vetuit eos aut urbem intrare aut pugnam cum hoste committere, ita ut nos tum, haud sentientes ex illis auxilium, frustra praestolaremur ope eorum confisi, ipsi caede abstinere et placide viverent, inanem nobis et dicis causa opem ferentes. erat autem eorum magnus numerus, Gidos, magnus domesticus orientis, Andronicus Palaeologus, Manuel Camytzes, Chumnus,

παντελῶς ὕστερον καὶ ὁ τῶ βασιλεῖ πάνυ ἐγγύς, ὁ παρακοι-
 μώμενος Νικηφόρος, ὃς γράμμα στείλας πρὸς τὸν δοῦκα Λα-
 5 νιδ ἔθετο τρόπον ἄλλον τὰ χεῖλη αὐτοῦ κατ' οὐρανὸν καὶ
 τὴν γλῶσσαν ἀφῆκε διέρχεσθαι περὶ γῆν. ἔφατο γὰρ μήτε
 τὸν οὐρανὸν ἄστροις ἐνευθηνεῖσθαι τοσοῦτοις μήτε τὴν γῆν
 ἄμμω τοσῆδε πλήθειν ὀπόσος αὐτῷ στρατὸς ἐφέπεται, προσ-
 επιλαλῶν καὶ ὑποδδοικέναι μὴ ποτε οἱ Λατῖνοι ἐκπευθόμε-
 νοι ὄσσην ἰσχὺν περιβέβληται φευξοῦνται, καὶ μενεῖ αὐτὸς κε-
 νὸς τοιαύτης ἄγρας. ἔγραψεν αὐτὸς τοιαῦτα, καὶ ἡμεῖς ἐπι-
 10 στεύσαμεν· τὸ γὰρ ἐπὶ σωτηρίᾳ βουλόμενον τῆς ψυχῆς ἔτοι-
 μον ἦν πρὸς πειθᾶ.

Καὶ οὕτω μὲν τὰ ἐκ τῶν βασιλικῶν ἀποστολῶν ἐρρεύ-
 δοντο ἡμᾶς· τὸ δὲ πολέμιον ἐπελθὼν τὸ τε ξηρᾶθεν καὶ τὸ
 ἐκ θαλάσσης ἐξηρτύετο κατ' ἐπιστήμην εἰς μάχην. καὶ οἱ μὲν
 15 ἐκ τῶν δυσμικῶν ἄλλα ἐποιοῦν καινά τινα κατὰ νόμους ἐλε-
 πόλεων, αἷς διὰ τὸ ἐκ μεγέθους δυσμεταχείριστον οὐδὲ ἐνέ-
 λαμπέ τις ἐνέργεια· οἱ δὲ περὶ τὰ ἑῷα (ἦσαν δὲ μάλιστα
 ἐκεῖνοι τὸ ναυτικὸν πλήθος) πρὸς τὸ συνηθέστερον ἔβλεπον,
 καὶ συσκευασάμενοι μηχανὰς πετροβόλους, μικρομεγέθεις μὲν
 20 πλείονας, ὡς ἐπιβουλεύειν δι' αὐτῶν τοῖς ἐκ τῶν τειχέων πο-
 λεμοῦσιν ἡμεδαποῖς, δύο δὲ μείζονας, ὧν θάτερον σεισμοῦ
 θυγάτηρ, τολμήσαντα φάσαι, ἐντεινόμενοι δὲ καὶ τοὺς τὴν
 εὐεπιβούλετον τάφρον συρφετοῦ πλήσοντας καὶ τὸ περιτίει-

12. ψευδόντων T

alii. accessit ad hos admodum sero imperatori familiarissimus Nice-
 phorus cubicularius, qui missis ad Davidem ducem litteris inepte la-
 bia ad coelum extulit, linguam in terram demissam habuit. dixit
 enim, nec coelum tot stellis distinctum esse, nec terram ita arena ab-
 undare, ut frequens se exercitus sequeretur, adiiciens etiam, timere
 se, ne Latini, comperto, quantas copias adduceret, fugae se darent,
 ipse expers fieret tantae praedae. talia scribebat ille, et nos iis fidem
 habebamus. namque animi salutis cupidi proclives ad spem erant.

Ita igitur promissa nos eludebant legati imperatorii. hostilis
 exercitus autem et terra et mari ingruens perite instruebatur ad ob-
 sidionem. atque ii quidem, qui ad occidentem constituti erant, no-
 va quaedam tentabant helepolium genere, quae tamen, propter ma-
 gnitudinem inhabiliores, nullius usus erant; sed qui ad orientem con-
 siterant (copiae navales maxime), usitata: magis agebant machinas,
 quibus saxa conicerent, plures minores, quibus exciperent nostros
 in muris pugnantes, maiores duas, quarum alteram audacius quis
 quassationis filiam dixerit, adhibebant, atque utebantur enixe eorum
 opera, qui fossas occultas sulphure replere, et moenia concutere, op-

χος δὲ κατασεῖσαι δεινούς καὶ τῷ τείχει προσβαλεῖν καὶ διο-
 ρύξαι αὐτὸ εἰς κατάπτωσιν, ἐγίνοντο τῶν ἔργων εἰς ὅσον
 κραταιόν, καὶ ἀκάθεκτοι κατειργάζοντο. καὶ προέτρεχον αὐ-
 τοῖς πάντων συχνοὶ ἀκροβολισμοί. πρὸς δείλην γὰρ κατα-
 σχόριτες τὰς ναῦς εἰς αὐρίον ἔωθεν μάχης κρατερεῶς ἐνήρ- 5
 ξαντο. καὶ τὸ μὲν δυσμικὸν ἅπαν ἔως καὶ εἰς ὄλον τὸ κύκλω
 τῆς ἀκροπόλεως (κατὰ σχῆμα γὰρ τι δρεπάνου ἐκ θαλάσσης
 ἔως καὶ τῶν ἐκεῖσε πυλῶν περιήγετο πυργηροῦν) οὐχ οὕτω
 πράγματα ἡμῖν παρεῖχεν οὔτε τραύματα ἐνέτριβε, τὸ δὲ ἐξ
 ἀνατολῆς ἐθηριοῦτο. ἦν δὲ μάχης ἐλεύθερον τὸ παραλίον 10
 ὄλον, τὸ μὲν ὅτι ψιλὰ θαλασσίου ὕδατος ἦν τὰ πρὸς τῷ τεί-
 χει διὰ τὸν καιρὸν θερινὸν ὄντα καὶ μὴ πληθύνοντα τὴν θά-
 λασσαν μέχρι καὶ ἐς αὐτὸν τειχισμόν, ὡς ἐντεῦθεν ἐξ ἀσυμ-
 μέτρου τοῖς ἐκ τῶν παραλίων τειχέων καὶ τοῖς ἐκ θαλάττης
 εἶναι τὴν μάχην, τὸ δ' ὅτι δαήμονες ὄντες ἐκεῖνοι μάχης περὶ 15
 τὸ πονοῦν μᾶλλον τῆς πόλεως ἐμελέτησαν ἐντήκειν πληγὰς.
 ἐκεῖθεν γὰρ διέγνων δύνασθαι ἂν βλάψαι ἡμᾶς, ὡς καὶ προσ-
 εδρεύειν εὖ μάλα δυνάμενοι διὰ τὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀγχιβαθῆς
 καὶ οὕτως εὐλίμενον, καὶ ὅτι καὶ τὸ τεῖχος οὐκ ἀπονήρως
 εἶχεν ἐκεῖσε, ἀτέχνως τε τὴν ἀρχὴν συσταθῆν καὶ οὐκ εὖ συμ- 20
 παγῆν καὶ μηδὲ μεμελημένον ἄρτι τῷ καλῷ στρατηγῷ. ἐφίκει
 γὰρ λατρῶ παρακολουθοῦντι σώματι πονοῦντι μὲν, οἷω δὲ μὴ
 φιλῆσθαι ὡς ἀναποηθῆναι πρὸς ὑγίειαν, κἀντεῦθεν ἀμελοῦντι

14. τῆς T

pugnare et subruere callerent, urgebantque ea opera, quantum pos-
 sent, procedebantque ita, ut retardari nequirent. adiuvabantur au-
 tem crebra universorum iaculatione. sub vesperam enim navibus ap-
 pulsus, postridie prima luce proelium commiserunt. et occidentales
 quidem copiae universae per totum arcis circuitum (etenim in falcis
 speciem a mari ad portas pertinebant obsidentes) minus nobis ne-
 gotii excitabant, nec vulnera infligebant graviora; sed orientales
 prorsus feroces erant. vacabat autem bello totum litus, partim, quia
 vada erant ad moenia, propter tempus aestivum non ad murum per-
 tinente aqua marina, ita ut ibi impar inter eos, qui e moenibus pu-
 gnabant, et navales hostium copias pugna esset, partim, quia, ut erant
 belli periti, debilliori potius parti urbis vulnera infligere tentabant.
 intellexerant enim, illinc se nobis nocere posse, siquidem et prope
 admodum accedere licebat propter litoris altitudinem maguam et
 portuosam, et moenia ibi parum firma erant, quia non solum impe-
 rite primum condita nec bene compacta, sed etiam a bono tum duce
 nostro neglecta erant. similis enim is erat medico, qui, quum cor-
 pus infirmum, sed insanabile, curat, curam eam ut fastidiosam ne-

τὸ νοσοῦν ἀνακομίσασθαι. καὶ οὐκ ἔστι διαπιστῆσαι τοὺς εὐ-
κατεγνωκότας τὸ πρῶγμα ὡς πάνυ τι βραχὺ προδότου τοῦ
κυρίως διενεγκεῖν ὁ Δαυὶδ φαίνεται καθ' ἡμῶν, εἰ μὴ τις
ἄρα θερμοτέρου ἐπιβάλλον ὡς ἐν τινι πλάστιγγι παρισύζοι
5 ἐκεῖνον εἰς προδότην αὐτόχρημα. δίχα γὰρ συνθεσιῶν ἐπὶ
ῥήτοισι καὶ μηνύσεων γνωρίμων, ἃ δὴ καὶ αὐτὰ πολλοὶ κα-
τηγοροῦσιν ἐκείνου, τἄλλα πάντα προδοτικῶς εἶχεν ὁ ἀνὴρ.
καὶ κοινὸν αὐτῷ τε καὶ τῇ κατὰ σπουδὴν φανεράν ἄλλως
προδότη τὸ τοῦ κοινοῦ μὲν ὑπερορῶν περιφρονητικῶς, ἑαυτῷ
10 δὲ μόνῳ χαρίζεσθαι, καὶ προτίθεσθαι πάντας μὲν ἀπιέναι,
πέριεῖναι δὲ μόνῃ τῷ κατ' αὐτόν. ἐμέμφοτο οἱ στρατιωτικοὶ
ὅτι τὰ πειροβόλα ἐν ἡμῶν ὄργανα οὐκ ἐνχρόστως εἶχον ὡς
ἀντιφερόμενον πρὸς τὰ τῶν ἀντιμάχων. ὁ δὲ ἀφείς κατορθοῦν
τὸ ψεγόμενον “καὶ τί ποιήσω” ἔλεγε, καὶ ἤρκεῖτο εἰπεῖν το-
15 σοῦτον ὁ κομψὸς Πυθαγοριστής, δοκῶν μὲν ἱερὸν εἶναι σιγῆς 286
διὰ τὸ ἐχεμυθεῖν τὰ πλείω, ἄλλως δὲ κατὰ τοὺς λοχῶντας
πνίγων τὴν λαλίαν, ἄνθρωπος ἐπέχων καὶ τὰ ἐς πονηρίαν
ἀδιόρατος καὶ τό γε κρυψίνουον πολυβενθῆς. ἤκουεν ὡς τὸ
περίτειχος καταλαμβάνεται διὰ τὸ ἀνεχύρως ἔχειν, καὶ πα-
20 ρέπεμπεν αὐτὸ ταῖς μητράσι τῶν πολεμίων παραβύειν, ἔνθα
αἰσχρορρήμων εἶποι ἄν ἀνὴρ. ἐπιλειπόντων οἰσιῶν τοῖς ἐπὶ
τῶν τειχέων ἦν βελῶν ζήτησις. ὁ δὲ καὶ ποῦ ἄν αὐτοὺς

gligit. nec dubitare possunt, qui rem bene norunt, parum a proprii
nominis proditore Davidem illum discrepasse in iis, quae adversus
nos egit, nisi quis calidius quasi in trutina positum proditori prorsus
parem esse duxerit. nam praeter pactiones iustas et manifesta indicia,
quae tamen nonnulli illi exprobrant, in rebus reliquis omnibus pro-
ditoris personam agebat. erat illi commune cum proditore, qui aperta
fraude agit, quod rem publicam contemptim negligebat, sibi soli gra-
tificabatur, cunctos perire volebat, modo ipse suaque servarentur,
querebantur milites; quod machinamenta nobis non essent idonea,
quibus resisti posset machinis hostium: ille, nihil sollicitus, ut corri-
geret, quod vituperabatur, “quid faciam,” dixit, et dixisse satis habuit,
vafer quasi Pythagorissio, qui videretur quidem sacrum taciturni-
tatis esse eo, quod reticeret pleraque, sed revera subdole coram in-
sidiaribus premeret verba, homo continens, cuius nequitia perspicui
non posset et malignitas alte lateret. audiebat, moenia expugnari
propter infirmitatem: committebat ea, ut quis dixerit dicacior,
matribus hostium farcienda. deficiebant sagittae, et qui in muro
erant, nova tela quaerebant: ubi ea inveniret, murmurabat, nec
dabat quidquam, et urbs affligebatur. frangebatur machina, et oportebat eam refici, et lignum anquirebatur: ubinam lignum esset, re-

εὐροὶ ὑπετονθόρυζε, καὶ ἐδίδον μηδέν, καὶ ἡ πόλις ἔκαμινεν. ἐκλάτο μηχανὴ καὶ ἦν ἀναγκαία ἐπιποιηθῆναι, καὶ ἐζητεῖτο ξύλον· καὶ ποῦ ἂν εἴη αὐτὸ παρελάλει. ἐμάνθανέ τις ἄλλο τι ἐνδεῖν τῶν δεόντων, καὶ ἐλάλει· καὶ ἦν τηρικαῦτα ὁ κατὰ παροιμίαν σιγηλὸς ἦρως Εὐρυβίας, καὶ ἠπειλεῖτο κατὰ πληγῶν, κατὰ κεφαλῆς, κατὰ ὀμμάτων, κατὰ σκολοπισμοῦ, εἰ μὴ παύσοιντο λαλεῖν οἱ τοιοῦτοι, διομνύμενος εἰς πίστιν σταθερῶς ἀπειλῆς βασιλικὴν κεφαλὴν. τῶν τις δὲ οὐ πάνυ τοῦ δήμου καὶ κατεάγη τῆς κεφαλῆς, τὰ περὶ τὸ πρόσωπον ῥάβδω πληγείς, ὅτι τὰ στρατηγικὰ φανύως ἐνεργούμενα κατεμύμψατο. καὶ τῶν βλεπόντων οὐδεὶς οὐδὲ γογγύσαι τετόλμηκε. στρατιῶται δὲ παρορησιαζόμενοι καὶ ὄρθα λαλοῦντες ἐν μόνον πρὸς τοῦ ἀτόπου ἤκουον, ὡς ὅτι κατατόπια εἰληχότες ἐκέϊσε καὶ μόνον πονεῖσθαι ἀνάγκην ἔχουσι, πλέον δὲ τι μὴ περιεργάζεσθαι, εἰ μὴ κακὰ αἰροῦντο πείσεσθαι. οἴτον ἐπαρκέσειν τῇ πόλει ὀφείλων, ὁ δ' ἐς τοσοῦτον ἀημέλησεν ὡς ἐαυτῇ μὲν λαβῆ τοῦ τοιοῦτου καλοῦ πλοῦτον παχὺν περιθέσθαι, οὐ τί ὁ ἄθλιος ἀπώνατο; τῇ δὲ πόλει ἐγκαταστῆσαι λιμὸν, ὡς, εἰ μὴ ταχὺ κατέσπασεν ὁ τῶν πολεμίων σίδηρος, ἀλλήλους ἂν κινδυνεύσαι καταφραγεῖν. 20

Γέγονε καὶ λειπανδρίας τῇ πόλει ταύτῃ αἴτιος· πληρώσας γὰρ ἐν πολλοῖς τὰς χεῖρας ὧν οὐκ ἔχοῦν, ἀφίει τοὺς ἐθέλοντας λειποτακτεῖν καὶ φεύγειν τὴν πατρίδα, ὅποι βούλοιντο. καὶ οἱ βαρῦπλοιοὶ περιποιούμενοι οὕτω τὸ σῶζεσθαι ἀπετέ-

spondebat. cognoverat quispiam, aliud quid necessarium deesse, et indicabat: tum ille, ut in proverbio est, taciturnus heros Clamates erat, minabatur flagellum, securim, scalprum, stipitem, nisi desissent conqueri, per caput imperiale iuratus, minis se fidem facturum. quidam adeo non plane plebeius caput confractum tulit, facie sibi baculo percussa, quod rem militarem male administrari arguerat: nec quisquam spectantium vel mussitare ausus est. milites liberius loqui et vera dicere ausi ex homine nequam nihil nisi hoc audiebant, stationes suas nacti diligenter tenerent, neve quidquam praeterea agerent, nisi duriora pati mallent. quum annonae providere deberet, ita eam neglect, ut sibimet ipsi, opportunitate ea pulcre usus, magnam pecuniam faceret (cuius tamen quem ille fructum habuit?) civitatem fame premeret, ut nisi cito correpti essent ferro hostili, coacti paene fuissent, se invicem comedere.

Exstitit idem huic urbi auctor desertionis. replens enim manus divitiis, quibus non debuerat, dimittebat, qui signa deserere vellent, et e patria eos discedere, quocunque vellent, patiebatur.

λουν καί τι χεῖρον· μισθαρνοῦντες γάρ τῶν δημοτικῶν ὅσοι
 δεξιοὶ τὰς χεῖρας καὶ βριαροὶ ῥάβδον τε κατενεγκεῖν καὶ λί-
 θον μακρὰν ἀφεῖναι καὶ μηχανὴν διαχειρίσασθαι καὶ τόξου
 νευρὰν ἐντεῖναι καὶ βαλεῖν, ἐξεχώρουν τῆς πατρίδος, καὶ αὐ-
 5 τὴν μὲν ἀπεστέρονον οὕτως ἀμυντήρων, ἐαυτοῖς δὲ ὅσα καὶ
 στρατηγῶς ἐπειθον τοιοῦτον ἀκολουθεῖν στρατόν, δώροισι πεί-
 θοντες. κἄν τις αὐτῇ ὑπηγόρευσε, καὶ μάλιστα γὰρ ἡμεῖς οἱ
 μὴ πάνυ τι δεδιότες, ὡς οὐκ ἀγαθὸν τῇ πόλει τὸ οἴτω γενέ-
 σθαι, ἀλλ' ἐνταῦθα οὐκ ἦν φορητὸς ὁ ἀνὴρ, σχετιλιάζων καὶ
 10 δυσανασχαιτῶν εἰ μεμφθεῖη ὡς περιιδῶν γενομένην οὕτω τὴν
 πόλιν κέρανδρον.

Τὸ δὲ δὴ κορυφαῖον ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς τούτοις κακοῖς
 καὶ ἡ τοῦ ἀναγκαιοτάτου ὕδατος ἔκλειψις ἦν. ὡς γὰρ ἡ
 τῆς ἀκροπόλεως δεξαμενὴ ἀργῶς ἐκ μακροῦ εἶχε, καὶ ἐχρῆν
 15 ἀναποιεθῆναι αὐτὴν ἐκθεραπευθεῖσαν ἐνθα χρόνῳ καταπε-
 πόνητο, ἐγίνετο τοῦτο μόλις μὲν, ἀλλ' οὖν. καὶ τις τῶν τῆς
 στρατιᾶς οὐκ ἀφανῆς (Λέων ἦν ἐκεῖνος ὁ Μαζιδᾶς), ἀποδε-
 ξάμενος τὸ πρᾶγμα καὶ ἐπαιέσας, παρεκάλεσε τὸν Δαυὶδ
 ἡμέρας τριβῆναί τινας μετὰ τὸ ἔργον, ἵνα στεγανωθὲν τὸ ἀγ-
 20 γεῖον ἔξη φυλάττειν τὸ πιστευθὲν ὕδωρ ἀσφαλῶς, διὰ τὸ
 μηδὲ ἀνάγκην τέως ἐπιτεθεῖσθαι τίνα οἷα τῶν πολεμίων οὖ-
 πω ἐπιχειμένων ἀλλὰ πορρωτέρω πον διεστώτων. καὶ ἤρε-
 σεν ὁ λόγος τῷ Δαυίδ, ὅσα γὰρ δόξαι. ἄνεμος δὲ ἀφαρπά-

praedivites igitur ita sibi salutem quaerebant, ut penderent aliquan-
 tulum pecuniae. conductis enim e plebe, qui dextera et valida ma-
 nu vibrare hastam, saxum longe iacere, machinam agere, nervum ar-
 cus tendere et mittere sagittam possent, ex urbe discedebant eamque
 privabant defensoribus, relinquebant obedientem sibi ut ducibus
 istam turbam, praemiis comparatam. atque si quis illum admoneret,
 velut nos maxime, prorsus quippe intrepidi, haud salutare urbi esse,
 quod ista ita fierent, tum vero plane non ferendus homo erat, con-
 querens et indignans, exprobrari sibi, quod urbem viris ita vacuefieri
 pateretur.

Summum autem in his malis aquae, rei maxime omnium neces-
 sariae, inopia erat. nam quum cisterna arcis diu quiesset, ac refici
 et resarciri deberet, ubi vetustate vexata erat, factum illud est aegre
 quidem, sed tamen factum est. sed ex exercitu quidam haud igno-
 bilis (Leo Mazidas ille fuit), re cognita et probata, Davidem cohortatus
 est, ut finito opere dies aliquot praetermitteret, priusquam aquam in-
 gereret, quo instaurata cisterna incorruptam servare posset aquam re-
 ceptam, quoniam nulla dum necessitas premeret, hoste nondum in-
 stante, sed procul absente. placuit ea oratio Davidi, ut videbatur qui-

σας τὸν τοῦ Μαζιδᾶ λόγον ἀπήγαγε, καὶ λήθη καταχώσας τὸ τοῦ Δαυὶδ φρονοῦν ἀνέφρυνε βλάστην ἄδρυνθείσαν πρέμνον μεγάλου κακοῦ. οὐπω γὰρ ἦν ὀψία δειλή, καὶ τὸ χορταῆθεν ὕδωρ ἀπολυθὲν θέειν κατὰ τοῦ σκεῖους ἐλεύθερον κατηγορεῖ τὸν δρόμον τῆς κελαρυσμῶ. καὶ ὁ Μαζιδᾶς παροδεῖειν τυ-5 χῶν, καὶ ἀκούσας ὃ ἐγένετο, τρέχει σπεύδων ἐπὶ τὸν Δαυὶδ καὶ ἀναμιμνήσκει προενεγκῶν ἃ εἶπε. καὶ ὁ Δαυὶδ ἀγανακτῆσαι σκηψάμενος προυβάλετο λαθέσθαι. ἀκούσας δὲ δεῖν ἐπισχεθῆναι τὸ ὕδωρ ὡς ἐγχωροῦν γενέσθαι καὶ εἰσαῦθις τὸ καλόν, ἀπηνήνατο, ἐπιτάξας ἀφίεσθαι θέειν τὸ ὕδωρ. καὶ 10 τοῖνον αὐτὸ μὲν εἰσέρροεν, ἡ δεξαμενὴ δὲ ἐξέπεμπεν ὃ ἐδέχετο, ἀναλυθείσης τῆς προσφάτου ἐπιποιήσεως οἷς τὸ ὕδωρ ἀπαλείψαν τὴν ὑγρὰν παρέσσυρε τίτανον. καὶ οὐ πολλαὶ ἡμέραι ᾤχοντο, καὶ ἦν τὸ ἀγγεῖον κενόν· ὃθεν συνέξεκενώθησαν ἡμῖν ἅπασαι αἱ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλει ἐλπίδες, καὶ οὐκέτι οὐδεὶς 15 ἀνέβλεπεν εἰς αὐτήν. καὶ ἡμεῖς οὖν συσκευασάμενοι ἐκεῖσε καταντήσκειν, εἶπερ βία, καὶ τὰ ἀναγκαῖα συγκομισάμενοι, ἐπεὶ μάθοιμεν ἀπολωλέναι τὸ ὕδωρ, συγκατερρῶμεν τὸ εὐελπι, καὶ διανειμάντες ἐκεῖ τὴν συγκομιδὴν μόνου τοῦ δειλιᾶν καὶ εὐχέσθαι κατέστημεν.

Τίς ἂν δὴ ἀπαγάγοι τὰ τοιαῦτα τοῦ κατὰ προδοσίαν συγγενικοῦ; εἰ γὰρ καὶ μηδαμοῦ ἐνταῦθα συνθήκη πρὸς πολεμίους (θετέον γὰρ οὕτως) οὐδὲ ἀρέσκεια ἐπὶ δώροις, φει-

18. συγκατερρῶη μὲν T

dem. verum venti abstulerunt orationem Mazidae, et oblivione obruentes mentem Davidis, summiserunt surculum, qui adultus stirps magnae miseriae exstitit. nondum enim multa vespera erat, quum aqua ingesta libere per canalem effluens strepitu decursum argueret. Mazidas forte praeteriens quum audisset, quid rei esset, ad Davidem cursu festinat, et admonet, quod suaserit. Davides dolere se simulat et rei oblitum esse dicit. monitus autem, aquam effluentem retinendam esse, quoniam damnnum corrigi posset, recusavit, sed illam emitti iussit. itaque aqua influebat quidem, sed emittebat rursus cisterna, quod receperat, dissoluto, quod recens reparatum fuerat, quia calcem humidam aqua abstersam auferebat. nec multi dies effluerant, quum cisterna inanis esset: unde simul inanis exstitit omnis spes nostra in arce collocata, nec iam quisquam in eam suspiciebat. nos igitur, rebus convasatis, ut illuc concederemus, si necessitas cogeret, et collectis rebus necessariis, quum aquam defecisse audissemus, distributa ibi copia, ad formidinem et preces redacti sumus.

Quis vero vindicaverit haec ab affinitate proditoris? etiamsi enim nulla illi cum hoste pactio (ponendum enim hoc est) nec praemiis

δοῦ τοῦ ἐμπελάσαι τόν τε ἀδελφόν τήν τε μητέρα τοῖς τοῦ
 Ἀνδρονίκου ἀφίκοις λίνοις, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τὸ ἄκρως ἀμελεῖν
 καὶ παρὰ φραῦλον τὴν τσαυτὴν πόλιν τίθεσθαι καὶ τὸν ἐν
 αὐτῇ πάντα λαόν, καί που καὶ εὐχεσθαι τὸν στρατηγὸν ἐπι-
 5 τμηθῆναι τὸν τῆς ἀλώσεως χρόνον, εἴ πως ἐκφυγὼν τὸ τοῦ
 βασιλέως πρόσωπον ἐς κόρακας πτερούξεται, συγγενὲς ἂν εἴη
 μάλα τῷ προδιδόναι, καί που καὶ χεῖρον, ὡς ἂν τις τοῦ λα-
 λεῖν τεχνίτης ἐπαγωνίσαιτο. καὶ ὁ λογιζέσθαι συνετὸς ταν- 287
 τίζοι γοῦν ταῦτ' ἂν κατὰ τὸ σύστοιχον. οὕτω καὶ οἰακοστρό-
 10 φος νεὸς οὐ κατὰ κυρείαν ἀλλὰ μισθοῦ εἰ τῷ κεφαλαιωσα-
 μένῳ τὴν ναῦν ἐγκοτοίῃ ἐς ὅσον οὐκ ἔστι πλέον ἐπιτεῖναι,
 παραμένει μὲν ποτε κινδυνευοῖση, λαλεῖ δὲ ἀσυντελεῖ καὶ
 πράττει οὐκ ἀρραθύμως, καὶ τὴν τέχνην εἰς τὸ πᾶν συστεί-
 λας ἀφήσι τὸ σκάφος προσαραχθῆναι σκοπέλῳ καὶ κατὰ βυ-
 15 θοῦ δύναι αὐτῷ φόρτῳ καὶ ἀνδράσιν. οὕτω καὶ φύλαξ τε-
 λεσφόρον ἀμπέλον, καθάπαξ ἀποστρυγὼν τὸν δεσπότην κατὰ
 μῖσος τέλειον, βοιζύων μὲν ἴσως ἄπτεται εἰς οὐδέν, συχνὰ
 δὲ πῆ μὲν κάτω περιοδεῖει πῆ δὲ τοῦ σκοπευτηρίου γίνεται,
 καὶ ὧδε καὶ ἐκεῖ περιβλεπόμενος φαντάζει ἐπιμέλειαν, ὄρῳν
 20 δὲ τὴν τοῦ φραγμοῦ σύμπηξιν καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ τάφρον ἐπι-
 βουλευσάμενά ποθεν οὐκ ἀποκωλύει, ἀλλ' οἷα καὶ ἀπονυστά-
 ζων διάκειται, ἀνίων μὲν οὕτω τὸ κατὰ τοῦ κησαμένου τὴν
 ἄμπελον βλάβος, μελετῶν δὲ ὁμείσθαι τοῖς αἰτιωμένοις ὡς

emta gratia intercesserit, metu, ne frater et mater in insidias Andro-
 nici inevitabiles committerentur, profecto insignis ista negligentia,
 qua tantam urbem et civitatem universam pro nihilo dux habebat,
 quin imo expugnationis moram etiam contrahi cupiebat, si forte evi-
 tare adspectum imperatoris et recta hinc abire posset, admodum
 assinis proditioni et fortasse etiam peius quid erat, ut quis fortasse de-
 monstraverit dicendi artifex. homo ratiocinandi peritus in eandem
 certe classem haecce retulerit. gubernator navis, qui non nauclerus
 idem, sed mercede conductus fuerit, si magistro navis succenseat, ut
 non possit magis, remanebit quidem in navi, si forte ea periclitetur,
 sed loquetur vana nec non sequiter aget, omni denique studio prorsus
 intermisso, navigium scopulo impingi et pessum ire una cum onere
 virisque patietur. similiter rursus custos vineae, odio dominum Vatinia-
 no abominans, uvas fortasse non attigerit, sed crebro vel infra collem
 inambulaverit vel continuerit se in specula, et hic illic circumspi-
 ciendo diligentiam simulaverit, nec arcuerit, securus, dum sepimentum
 et fossam videt, insidiantes alicunde fures, sed quasi somniculosus
 decubuerit, expleus ita suum in dominum vineae odium, sed tamen
 iurare paratus, si quis accusaverit, nec discessisse se a vinea, nec

οὔτε φεῖγοι τοῦ ἀμπελῶνος οὔτε κεκλόφοι οὔτ' ἀποδοίη, ἀφίεις δὲ τὸ οὐδὲ μὴν ἀμελήσοι, ὃ τὴν ἄμπελον ἀπηχρείωσε. ταῦτα δὲ τὰ καὶ τῷ Δαυὶδ ἐμφαινόμενα, δι' ὧν οὐ μόνον ὁ Ἀνδρόνικος ψέγοιτ' ἄν, δύσνονν ἑαυτῷ ἄνδρα καὶ βαθὺν πονη-
 ρεύσασθαι τηλικούτους ἐπιστήσας πράγμασιν, ἀλλὰ καὶ ὁ Δα-
 υὶδ ἀπελέγχριτο μὴ ἄν ἔχειν διεκφυγεῖν γραφὴν τοῦ προ-
 δοῦναι. ἀνακεφαλαιώσασθαι γὰρ τὸ ἐπιχειρηθέν, οὔτε κυ-
 βερνήτης καρυδοκῶν, εἶπερ ὄρμισθείη, ἀποβαλέσθαι τὴν κε-
 φαλήν κατὰ τὸν δυστυχῆ σωτήρα τοῦ Ξέρξου, ὀκνήσοι ἄν
 ῥαχίαις φθάσας προσαράξαι τὸ σκάφος, κύμασιν ἐκδούς, εἴ 10
 πως ἐκκολυμβήσας μόνος περιγενήσεται· καὶ ἀμπελῶνος δὲ
 φύλακα δαπανᾶν μὲν τὸ πιστευθὲν οὐκ εἰδότα, χόλω δὲ τῷ
 κατὰ τοῦ δεσπότου ἀφιέντα κλέπτεσθαι καὶ θηρίοις βλάπτε-
 σθαι, οὐκ ἄν νοσφιζοίμην λέγειν προδοῦναι τὴν ἄμπελον.

Ὡ οἶον κακόν, ὃ Ἀνδρόνικε, μεγίστοις ἔργοις, καὶ κίνδυ-
 νον δεινότατον ἐπισυρομένοις εἶπερ ἀμεληθεῖεν, ἓνα τινὰ μό-
 νον εἰς αὐτοκράτορα κεφαλὴν ἐφιστᾶν, καὶ αὐτὸν δὲ οὔτε
 λίαν ἐπιστήμονα τοῦ θῶν καὶ ὑποπτον δέ. ὃ Ἐπιμηθεῦ βα-
 σιλικέ, οἶον ἡμᾶς διέδου κακόν. ὃ ἀλυσιτελής ὑστεροβου-
 λία. ὃ δυσανακλήτου καλοῦ ἀκίχητα ἐπιδίωξις. ὃ εἰκαῖος 20
 ἐκεῖνος μετὰ μέλος. οὐκ ἔσχε γὰρ εἰς τέλος τὰ τοῦ Δαυὶδ
 οὐδὲ τὸν βασιλέα λαθεῖν. διὸ καὶ ἐξέστειλε μὲν ἐκεῖνος τὸν
 εἰς μνήμην ἤδη γραφικὴν ἀποτεθειμένον παραικοιμώμενον, οὐ

uvae furatum esse vel donasse aliis, prudenter autem non eivrans eam, qua vineam perdidit, negligentiam. similia in Davide manifesta sunt, ita ut non solum Andronicus reprehendendus sit, quod hominem sibi inimicum et ad nequitiam versulissimum tantis rebus praefecerit, sed etiam Davides ita coargui possit, ut crimen prodicionis effugere nequeat. rem enim in conspectum proponam: gubernator, qui timuerit, ne, si ad terram appulerit, capitis damnetur, infelicis illius, qui Xerxem servavit, exemplo, non dubitaverit, navi prius scopulis illisa, undis se committere, si forte nando ipse solus conservetur; neque equidem vineae custodem, qui, nescius, quomodo consumat rem sibi commissam, odio domini commotus uvae furandas et bestiis laedendas permiserit, proditorem vineae nominare dubitaverim.

Quanta ista, Andronice, stultitia est, rebus maximis et, si negligantur, periculum gravissimum trahentibus, unum aliquem hominem praeficere, eumque nec admodum peritum et suspectum! o, imperator Epimetheu, quam male nobis consuluisti! o seram consilii prudentiam! o tardam curam salutis! o vanam istam poenitentiam! nam ne imperatorem quidem diu celari potuit Davidis nequitia. quare misit ille cubicularium illum, cuius iam mentionem fecimus, qui non

μόνον ἐπὶ ἀμύνη τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄν, φασίν, ὑπελ-
 θῶν δεξιῶς ἀμύνηται τὸν ἀπυτεῶνα Δαυὶδ εἰς ὄλεθρον· ἤδη
 γὰρ κατέγνω τὸν ἄνδρα καὶ ὁ βασιλεὺς ὀψιμαθέστερον, οἷα
 βυσσοδομεῦον ἦν. ἐκρήτιζε δὲ ἄρα πρὸς Κρητὰ ἐκεῖνος, καὶ
 5 τὸν ὑπουλον Ἄργον τὸν Δαυὶδ, ἀνυστάτοις τὰ γε εἰς πονη-
 ρίαν ὄμμασι βλέποντα, οὐκ ἔσχεν ἀποφητὴ δι' Ἐρμοῦ ἐκείνου
 εὐπτέρου βαλεῖν καὶ καταβαλεῖν, ἀλλὰ προαισθόμενος ὁ Δα-
 υὶδ φθάνει ἐπιτεμῶν τὸν καιρὸν τοῦ ἡμετέρου κακοῦ ὡς εἰς
 καλὸν ἑαυτῷ· καὶ οἷον ὑποδὺς βυθὸν κατὰ λάρον, ὃς ὑπο-
 10 πτήξας ἀλιαίειτον βυθισθείη, ἐξέφυγε τὸν ἀγκυλοχείλην Ἄν-
 δρόνικον, Ἀνδρόνικος ἀποβὰς αὐτὸς κατ' ἐκείνου τοῦ γαμφώ-
 νυχος. ἐσπέρας γὰρ ἦλθεν ὁ παρακοιμώμενος, καὶ αὐριον
 ἔωθεν ἀπολώλαμεν, διοικονομησαμένου τοῦ Δαυὶδ μήτ' ἔνδον
 ἰδεῖν ὃν ἐδεδίει, μήτε μὴν ἔξωθεν ἐπικουρίαν γενέσθαι ἡμῶν
 15 ἐπὶ σωτηρίᾳ μὲν τῶν ἄλλων βλάβη δὲ αὐτοῦ, ἣν ἔπαθεν ἄν
 σεσωσμένης τῆς πόλεως. οὕτως ὁ Δαυὶδ κνηγετούμενος ὑπὸ
 τοῦ Ἀνδρόνικου ἐμηχανᾶτο μὴ πεσεῖν ὑπὸ ἄγραν ἐκείνῳ,
 παρ' οὐδὲν μὴ ὅτι γε τὴν καλὴν Θεσσαλονίκην, εἰ μόνον πε-
 ρισωθείη αὐτός, ἀλλ' οὐδὲ τὸν πάντα κόσμον τιθέμενος.
 20 Οὐκοῦν ἡμέροι συχναί, αἱ μὲν πρὸ τοῦ σφοδροῦ πολέ-
 μου αἱ δὲ κατὰ τὴν τούτου ἀκμὴν, καὶ οὐδεὶς ἐκείνον εἶδεν
 οὔτε ἐν ὄπλοις δεινοῖς δύναντα οὔτε ἵππου εὐγενοῖς ἐπιβάν-

solum urbem defenderet, sed etiam callide circumveniret et in per-
 niciem committeret fraudulentum istum Davidem. etenim intellexe-
 rat iam imperator quoque, quam is occulti ingenii homo esset. Cretensis
 igitur Cretensi insidiabatur, nec poterat imperator subdolum Argum
 Davidem, qui siccis oculis malitiam spectaret, Mercurii illius alati
 opera sine strepitu prosternere, sed re praesensa Davides antevertit
 illum, exitii nostri tempore ad suam maturato salutem; et quasi in
 profundum submersus lari instar, qui aquilam evitaturus urinatur,
 adunci nasi Andronicum effugit, dum Andronicus ipse abit velut be-
 stia illa ungulata. vespere enim cubicularius advenit, et postero
 mane perieramus, rebus a Davide ita institutis, ut neque intus se
 videret, quem timebat, neque foris auxilium ferri posset ad salutem
 quidem reliquorum, sed ipsius perniciem, qua periturus erat, si urbs
 servata fuisset. ita Davides, quasi indagine sectante se Andronico,
 effecit, ne illius praeda fieret, pulcherrimam urbem Thessalonicam
 dummodo ipse servaretur, quin imo totum orbem terrarum, nihili
 aestimans.

Itaque dies multi praeterierunt, partim ante summum belli ar-
 dorem, partim inter eos tumultus vehementissimos, quum nemo illum
 aut armis indutum aut equo insidentem videret. multus cum velo-

τα. ἡμίονος δὲ ὄγει αὐτὸν ἀπὸ βράκας καὶ πεδίλων νεωτε-
 ρικῶν. ἔσκεπε δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν Ἰβηρικώτερον ἔκφυλος
 πῖλος ἐρυθρός· βάρβαροι ἐκείνον καὶ τεχνῶνται καὶ καλοῦ-
 σιν ἢ φιλοῦσι, πολύπτυχον μὲν καὶ οὕτω συνεσταλμένον κά-
 τω τὴν λοιπὴν περιθήσειν, τὰ δὲ περὶ πρόσωπον εὐρονόμενον 5
 καὶ προηνεύοντα ἐς ἰκανὸν κατὰ ἡλίον, ἵνα καὶ οὕτω τὸν
 στρατιωτὴν ἀπολέγοιτο τρυφερευόμενος ἀνηλίαστα. ἑορτὴ
 φιληδεῖ τοιοῦτοις ἀνδράσι· πανήγυρις οἷδε τοιούσδε στολ-
 μούς· νυμφίος ἂν οὕτω θρύπτοιο ἀβρονόμενος. τόξον δ'
 ἐκείνος εἶ που καὶ χειρισθείη, πειρᾶσθαι εἶπερ ἂν αὐτὸν 10
 ἐκείνου κατὰ τοὺς ὄνουμένους, ὅπως ἂν ἔχοι τοῦ τείνεσθαι.
 κατὰ δέ γε τὴν ἀκρόπολιν λέγεται οἷστων ἓνα κατὰ τῶν ἐκεῖ
 περικαθημένων ἀφεῖναι, καὶ λίθον ἓνα ἐκ σφενδόνης· εἶτα
 καὶ ὑποθέσθαι τοῖς ἐπὶ τῶν τειχέων πεδίλων ῥαφέας ἐξονει-
 διῆζειν τοὺς πέριξ Λατίνους, οὓς καὶ τοσοῦτον ἡμύνατο, κακὰ 15
 ἡμῖν ῥάπτοντας καὶ ἐγγελῶντας οἷς ἤκουον. ἔλεγον δὲ οἱ
 ἀμφ' αὐτὸν σκώπτοντες ἐκείνον καὶ ὅτι καθήμενος ἔσω τει-
 χέων κάτω περὶ σκιάν, καὶ βέλη βλέπων ἐξῶθεν ἐπιπεταννύ-
 μενα, εἰώθει λέγειν ὡς ναί, καλέ, κακὰ τὰ ὧδε, καὶ εὐθὺς
 ἀναπηδῶν μετεκάθιζεν εἰς ἄσυλόν τινα σκιατραφίαν καὶ 20
 ἄσχυλον, πρὸς τὸν εὖ ἔχοντα τοῖχον μεταρρέπων, ὃ φασί,
 καὶ ζῆν κυρώσας ἔξω βελῶν.

288

Καὶ τοιοῦτον ὄντα ἐκόλαπτον ἐς καρδίαν αὐτὴν οἱ τρω-

bat braccis et calceis puerilibus vestitum; caput quoque more Ibera peregrinus tegebat pileus ruber: quem barbari et fabricantur et quo ipsis placet nomine appellant, plicatum et compositum ceteroquin, circa faciem protentum et pronum ad solem defendendum: ita ut sic quoque militiam Davides, tanquam umbratilis homo, quasi abiuraret. pompæ talibus viris laetantur; conciones eius generis vestitum norunt; sponsus ita ad mollitiem licet effeminetur. arcum sicubi ille tractabat, crederes tanquam ab emturo tentari, si videres, quam perite intenderetur. ex arce unam misisse sagittam in obsidentes, et unum funda excussisse lapidem fertur; deinde etiam suasisse militibus arcis praesidiariis, ut calceorum sutores increparent circumsidentes Latinos, quos tam belle repelleret, perniciem nobis suentes et irridentes propter ea, quae audirent. dicebant etiam cavillatores quidam, eundem intra moenia humi in umbra sedentem, quem extrinsecus tela intenta videret, dicere solitum esse, "haud tuta, amice, haec sunt," et illico prosiluisse et discessisse in umbram tutam et otiosam, reclinantem, ut aiunt, ad murum bene firmum, et extra telorum iactum saluti consulentem.

Ac talem hominem venerabantur pectora plangentes blandi ne-

καὶ ἄρσεσσι, καθαρώτερον δ' ἐκφῆσαι, οὐκ ἀνίσταν θωπεύ-
 οντες οἱ τὴν κολακίαν περιεργοί. καὶ ἔρρηπε πρὸς αὐτοὺς
 τῆ κούφῳ ἢ πλάστιγξ, κῆρας ἔχουσα κατὰ τὰς ποιητικὰς,
 νενοῦσας εἰς Τάρταρον. οἱ δὲ καρδιοκολάπτει κολακῆς καὶ
 5 παρηγάζον ἐν σφίσιν αὐτοῖς κατὰ τῆς πόλεως μῖσος, οἷς τῆ
 τὴν πόλιν μισοῦντι κακοήθως συνδιετίθεντο. καὶ ἦν ἐπ' αὐτοῖς
 τὸ τοῦ Παιανιέως ῥήτορος, ὕπερ ἐκεῖνος περὶ κλοπῆς γνωμα-
 τεύων κυκλικῶς περιήγαγεν, ὧδέ πως παρατεκτῆσθαι· σοὶ
 μὲν, ὦ Δαυῖδ, προδοτικὸν τὸ φιλικόν, εἶπερ ἦν ὁμοίον σοι.
 10 Ἄρα δὲ οὕτως εἰρηναῖος ὢν ἐπέτρπεπεν ἄλλοις ποιεῖν τὸ
 δέον εἰς μάχην; οὐκουν, ἀλλ' εἰς παντελὲς καὶ αὐτὸς τὸν
 Ἄρην ἐπέδησεν ἐν γε ἡμῖν, οὐκ οἶδα τίς ποτε τῶν ἐξ Ἀλωέ-
 ως ὢν, τάχα δ' ἂν Ἐφιάλτης εἴτ' οὖν Ἐπίαλτος, ὁ παρὰ τοῖς
 Ἀσκληπιάδαῖς ἐπαχθῶς τοὺς ἀνακειμένους βαρύνων, οἷα καὶ
 15 πνιγαλέυς ὁ αὐτός. ὥτος γὰρ οὐκ ἂν λεχθεῖη ὅς οὐδενὶ τῶν
 εὖ λεγόντων ἐδίδου ὧτα, εἰ μὴ ἄρα κατὰ τι σκῶμμα πα-
 ροιμιῶδες τὸ ἐπὶ εὐθεΐᾳ· τοιούτους γὰρ τοὺς ὧτους καὶ
 ὄρνιθας ἢ παροιμίᾳ ἔχει δοκιμάσασα. οὔτε τοίνυν αὐτὸς
 ἤθελε δραστήριος εἶναι, καὶ τοὺς λοιποὺς δὲ ἀπεκόλυε, κα-
 20 τάγχων εἰς βίαν. ἐκδρομὴν γοῦν θέσθαι τὴν τυχοῦσαν κατὰ
 τῶν ἐχθρῶν εἰς τοσοῦτον ἐδέησεν ὥστε, οἶμαι, ὁ Σικελός, εἶ-
 περ εἶχε μυκτιῆρά τινα νεύοντα πρὸς ἀστεῖσμόν, εἰς εὐεργέ-
 τῃ αὐτὸν προσεποίησατο ἄν, ἐπείπερ οἷα καὶ ὄφθαλμοῦ κό-

18. ἔχοι T

bulones, vel, ut planius dicam, haud cessabant illi adulari assentationis
 artifices. inclinabatur autem sensim in illos trutina, cui parcae se-
 cundum poetas impositae erant, ad orcum spectantes. qui quidem
 adulescentes et refulgebant ipsi odium urbis, secundum ea, quae cum
 hoste illo civitatis turpiter pacti erant, et poterat in eos dictum il-
 lud oratoris Paeaniensis, quod ille de furto sententia quasi in orbem
 flexa pronuntiavit, ita transferri: prodendi tibi, Davides, amici erant,
 si tui similes erant.

Num igitur ille, ita ipse amans otii, aliis mandavit ad bellum
 necessaria? minime vero; quin imo Martem ipse inter nos con-
 strinxit, nescio quis e filiis Alois, Ephialtes forsitan sive Epialtus,
 qui apud Asclepiadas vehementer angit dormientes, utpote incubo
 idem. Otium enim non appellaverim eum, quippe qui nemini bene
 suadentium aurem praeberet, nisi forte secundum facetum quoddam
 in stultitiam proverbium. tales enim otos et aves proverbium illud
 significat. ergo ille strenue agere nec ipse volebat, nec ceteros patieba-
 tur, vi cunctos coercens. eruptionem certe in hostes qualemcumque
 facere adeo debebat, ut Siculus, si nasum ad facetias pronioreum ha-

ρην ἐκεῖνη διεφυλάξατο τὴν στρατιάν, ὡς μηδένα γοῦν ἐξ αὐτῶν ἀπολέσθαι τό γε εἰς αὐτὸν ἦγον, εἰ καὶ στρατιωταὶ τινες, οὐχ ἤκιστα δὲ τὰ τῆς Θεσσαλονίκης τέκνα, οἱ μετὰ τοὺς φυγάδας περιλοίποι, ἀπολεοντωθέντες οἷον τῷ ὑπὲρ τῆς πατρίδος θυμῷ, δεινὰ ἐποιοῦν ὁσημέραι κατὰ τῶν πολεμίων, ὡς οὐκ ἂν τις ἐλπίζειε, δραστηριούμενοι.

Καὶ εἶδεν ἂν τις ἐνταῦθα πονηρίαν ἀνδρὸς φαύλου καὶ σοφιστεῖαν βύθιον. παρακλητευόμενος γὰρ ἀνοίγεσθαι τὰς πολιτικὰς πύλας ἐπὶ πολέμῳ καὶ μὴ ὑπακούων, εἴτα καὶ τινα σφοδρότερα μανθάνων καὶ ὁ αὐτὸς αὐθις μένων, καὶ ἀνακρι- 10 νόμενος ἐφ' ᾧ τῶν πολεμίων οὕτω φεῖδεται, πρῶτα μὲν προβάλλεται βασιλείων τηρεῖν κέλευσμα, καστροφυλακεῖν ἐπιύσσει αὐτῷ. μανθάνων δὲ ὡς οὐ τοῦτό ἐστι καστροφυλακα εἶναι τινα, τὸ ἔσω τείχους ἐγκεκλειῖσθαι, ἀλλὰ τὸ πάντα ποι- 15 εῖν δι' ὧν ἂν τοὺς ἐχθροὺς βλάβηε καὶ τὸ κάστρον οὕτω φυλάξειεν, εἰ μή τις καλοίη καὶ οἴκου ἢ ἀμπέλου ἢ νεὼς φύλακα τὸν ἔσω ἐγκορδυληθέντα καὶ οἰκουρικῶς καθήμενον, εἰ τί που δὲ ἔξωθεν ἐπίβουλον, ἀλλ' ἐκεῖνο ἀφιέντα εὖ ἔχειν 20 ἔως καὶ ἐντὸς παρεισδύσεται ὀλέθριον, — ὁ δὲ δικαιολογεῖσθαι τοῦ λοιποῦ ἀφείς διέβαλλε, λέγων δεδιέναι μὴ τὸν πηλὸν ἀφεθέντες τινὲς προελθεῖν ἐκπετασθήσονται εἰς τὸ φυγεῖν, καὶ οὕτως ἐπὶ πλέον λειπανδρήσῃ τὰ τῆς πόλεως. καὶ ἐδυσχέραινον μὲν οἱ ἀγαθοὶ στρατηγοὶ ἀκούοντες τοῦτο καὶ οἱ στρατιῶται, ἔφερον δ' ὁμως εἰ σώματι πόλεως καλῇ φυλῇ

buisset, inter amicos eum numeraturus fuisset, siquidem ille exercitum eius tanquam pupulam servabat, ut nemo hostium periret, quantum quidem in ipso esset. namque milites quidam, iuvenes Thessalonicenses maxime, qui post profugos illos reliqui erant, animis pro salute patriae leonem instar animosis, graviter quotidie hostes affligebant, audere parati; quod nemo crediderit.

Atque erat tum videre ignaviam et occultam astutiam hominis nequam. invitatus enim, ut portas urbanas bello aperiret, nec tamen obediens, deinde etiam graviora quaedam expertus, sed rursus loco suo manens, rogatusque postremo, quare ita parceret hostibus, primum quidem mandatum imperatoris observare se fingit, quo castra custodire iubeatur; mox autem, quum edocetur, non esse illum castrorum custodem, qui intra muros se contineat, sed qui omnia faciat, quibus hostis affligi possit, et ita castra tueatur, nisi forte quis aedium aut vitis aut navis custodem nominaverit, qui intus involutus et segnis desideat, atque si quid foris insidiarum immineat, illud negligat, donec irruerit pernicies — tum vero ille disputare iam distulit, atque timere se ait, ne, si faciem civitatis adversus hostem

ἐφίσταται κεφαλῇ, καὶ οὐκ ἐτόλμων ἐγχειρεῖν λύειν τὴν ἐπι-
 τεταγμένην ἁρμονίαν αὐτοῖς, πειθαρχοῦντες οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ.
 ἀλλ' ὅτε ποτὲ καὶ αὐτὸς ἐκύρωσε πειθοῖ εἶξαι, ῥαδιοργεῖ
 οὕτω. τοῦ Χοῦμνου τεθαρρηκός ἅμα τῷ περὶ αὐτὸν στρα-
 5 τιωτικῷ λάχει ἐπεισεσεῖν τοῖς ἐκ τῶν ἐψῶν πυλῶν πολεμοῦ-
 σι, καὶ ἐγκεχειρηκός οὕτως, εἰ καὶ δυστυχῶς ἀπέβη τὸ τέ-
 λος διὰ φαυλότητα τῶν συναραμένων αὐτῷ τῆς μάχης, καὶ
 ὀχλούντων τῶν τε ἐπηλύδων στρατιωτῶν καὶ τῶν τῆς πόλεως
 δὲ τέκνων, ἃ ταύτῃ περιλείφθησαν μετὰ τοὺς φρυαδίας,
 10 κατὰ σπουδὴν ἐκδραμεῖν ἐπὶ τοὺς πολιορκοῦντας διὰ τὸ τοὺς
 Λατίνους ὅλους γενέσθαι τοῦ ἀντιχωρῆσαι κατὰ τοῦ Χοῦ-
 μνου, αὐτὸς μόγις ἀνοίξας τὰς πύλας καὶ ἀφείδεν ἐκδρο-
 μὴν προβῆναι τὴν ζητουμένην, εἶτα συνέκλεισεν ὅπισθεν αὐ-
 τῶν, ὡς μόλις δυνήθηται τοὺς ἐξελθόντας ἔσω γενέσθαι [τὰ]
 15 τῆς πόλεως, κἀντεῦθεν ἐκείνους δεινὴν οὕτω ποινὴν τοῦ θαρ-
 σεῖν τινυμένους διομόσασθαι ἤσυχάζειν τοῦ λοιποῦ καὶ μὴ
 βιάζεσθαι τὰ μὴ δυνατά, ἔνθα θεὸς ἄλλα βούλεται.

Οὐκ ἂν δὲ εἴη πάρεργον ἐνταῦθα προσιστορῆσαι πρὸς
 20 θαῦμα τοῦ στρατηγοῦ καὶ ὅτι, τοῦ κατὰ τὸν Χοῦμνον πολέ-
 μου ἔξω τότε ῥαγέντος καὶ τοῦ πράγματος διηκουσμένου καὶ
 εἰς αὐτόν, αὐτὸς ἀφείδεν διπλῶσαι τοῖς βαρβάροις τὸν κίνδυ-
 νον, εἴπερ ὁ Χοῦμνος μὲν ἐκεῖθεν πονοῖτο αὐτὸς δ' ἐνταῦθα
 καταστρατηγοίη, ὡς ἂν κακοῖς ἐκατέρωθεν ἐναποληφθὲν τὸ

emiserit, in fugam illi vertantur, atque ita etiam magis civitas de-
 seratur. aegre quidem ferebant talia boni duces ac milites, sed
 ferebant tamen, quod corpori civitatis pulcro malum impositum ca-
 put esset, nec tentabant ordinem constitutum tollere, obediebantque,
 haud sane salubriter. quum autem aliquando statuisset obedientem
 se praestare, sic temere egit. quum Chumnu cum cohorte sua ho-
 stes ad portam orientalem constitutos adoriri auderet, conareturque
 quamquam res infeliciter evenit propter ignaviam comitantium illum
 militum et turbas tum a peregrinis tum a civitatis liberis, qui post
 ceterorum fugam reliqui erant, excitatas) ferociter procurrere adversus
 obsidentes Latinos, qui totos se illi obiecerunt, Davides portam vix
 apertam, ut emitterentur, qui eruptionem facturi erant, statim post eos
 rursus clausit, ita ut vix possent, qui exierant, intra moenia reverti,
 iurarentque, post talem virtutis suae poenam, posthac se quieturos
 nec iam conaturos, quae nefas esset, quando deus decrevisset alia.

Haud alienum videtur, quo cognoscatur mirum ducis ingenium,
 adiicere, quod, dum Chumnu extra moenia deproeliatur atque rei
 nuntii in urbem afferuntur, ipse barbaros duplici cingere discrimine, si,
 dum Chumnu illinc hostem urget, hinc ipse institisset, ut utrimque

βάρβαρον καὶ κατὰ τε στέρων καὶ κατὰ τε νότων πληττό-
 μενον καὶ βαλλόμενον ὀχλοῖτο, οὕτω γοῦν στρατηγεῖν ἀφεί-
 ῶς ἔπρεπε, πομπικῶς ἄλλως διέκειτο. ἔπιστος γὰρ ἐν τῷ
 ἐπιφῶ γηλόφῳ τοῦ καθ' ἡμῶς Ζαβουρείου ἐπανηγύριζε, θεωρι-
 κῶς τὴν τῆς μάχης ἐκείνης γνωματείων διάθεσιν, ἣν ἐγειρο-
 μένη κόμισ ὑπὸ τῶν τρεχότων καὶ ἀντιτρεχόντων ἐσήμαινε.
 καὶ οἷα μὲν αὐτὸς τότε εὐχετο ἂν ἢ κατεύχετο, οὐδεὶς ἂν
 εἰδείη μαθῶν· ἐκεῖνο δὲ δῆλον, ὡς ὠκνεὶ κἀνταῦθα τοὺς
 Λατίνους ὀχλῆσαι καὶ τι σκίλας ἀπασχολῆσαι τοῦ καθ' ἡμῶν
 πολέμου, ὡς οἷα τάχα πον δεδιώς μὴ καὶ ἐπικαλέσωσιν ὡς 10
 δι' αὐτὸν δίπαλτοι τὸ Ῥωμαϊκὸν αὐτοῖς ἐπετέθησαν στρατεύ-
 μα. καὶ ἔπασχε μὲν τηρικαῦτα μυκτῆρα ἐκ τῶν γυναικῶν,
 289 ὅτι κωδελὼν ἐκείνας τοῦ ἄνω ἐκεῖ ἐστάναι αὐτὸς οὐ κατὰ τι
 αἴσιον ἀναβαίη, γυναικεῖον τόπον ἀναπληρῶν· ἦν δὲ αὐτῷ
 καὶ ὁ ἐκ τῶν γυναικῶν μῶμος ὡσεὶ οὐθέν. πόθεν γὰρ εἶχε 15
 γνοὺς ἐννοήσασθαι ὡς πολλοὶ γυναικῶν ὄνειδισμοὶ σφαλλομέ-
 νους ἄνδρας ἀνώρθωσαν, βαρβαρικούς τε καὶ Ἑλληνας; καὶ
 ἔχομεν καὶ ταύτην βλάβην ἐξ αὐτοῦ μεγάλην καὶ προφανῆ·
 ἐπάθομεν γὰρ αὐτῶν Λατίνων ἐξαγγελόντων ὡς, εἶπερ τὴν
 ὄραν ἐκείνην καθ' ἣν ὁ Χοῦμνος αὐτοῖς ἐπέθετο ἐνεπήδησαν 20
 οἱ τῆς πόλεως περὶ τὸν ναύσταθμον, τὰς τε μηχανὰς ἀπίσας
 εἶλον ἂν καὶ τὸ στρατόπεδον ἀπήγαγον, ἐμπρήσαυτες καὶ νῆας
 ὄσας ἐξεγένετο ἂν αὐτοῖς.

periculis barbari circumdati, adversi et aversi feriendo iaculandoque
 premerentur: quod igitur hoc ita administrare, ut decebat, neglexe-
 rit, ac vana se delectaverit pompa. ascendit enim in collem orien-
 talem Zabarrii nostri, concionatusque ibi artificiose disputabat de pu-
 gnae illius administratione, quam sub adorientium et resistentium pe-
 dibus excitatus pulvis indicabat. quae ille tum precatus aut impre-
 catus sit, nemo novit: hoc manifestum est, cessasse eum tum Latinos
 lacessere et vexando nos levare parumper ab eo bellis, quippe qui
 vereretur haud dubie, ne se accusarent, quod ipso auctore Romani
 ancipitem sibi exercitum immisissent. atque risui tum erat mulieri-
 bus, quod, semet inde deductis, ipse ascendisset, id quod minime
 decebat, in locum muliebrem. enimvero ludibrium mulierum quoque
 ille nihili aestimabat. unde enim cognitum habuerit, crebro laban-
 tes viros, et barbaros et Graecos, opprobriis mulierum erectos esse?
 habemus autem hanc quoque eiusdem ignominiam et magnam et ma-
 nifestam. nobis etenim ipsi Latini narrarunt, si tum, quum Chu-
 mnum illos invaderet, nostri milites naves in portu congregatas
 adorti essent, capturos eos fuisse cunctas machinas et exercitum fu-
 gaturus, combustis etiam, quot ipsi possent, navibus.

Ἄλλὰ τοῦτο μὲν ὕστερον ἡμῖν ἐπῆλθε μαθιῖν· ὁ δὲ στρατηγὸς τέως μεθώδευεν ἀσκήτως τὰ ἑαυτοῦ καὶ ἐνετρίψα τῇ ἀρχῇ, καὶ παρακαλούμενος εἰς ἔργα φιλοπονικῶς αὐτὸς ἐώρταζε τὸ ἀπορραθυμεῖν καὶ ἀναπίπτειν καὶ ἀνίστασθαι καὶ καταπροΐεσθαι τὰ ἡμέτερα μίσει τῇ κατὰ τοῦ βασιλέως, κάκιστα μὲν, ἀνθρωπίνως δ' οὖν, ἰδίου κακοῦ τοῦ κατ' αὐτὸν τὸ καθ' ἡμᾶς κοινὸν ἀλλαττόμενος, καὶ τὴν τοῦ Σικελοῦ τῆς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου προτιθεῖς, καὶ ὡς ἂν εἶποι τις, τοῦ κατὰ Χάρυβδιν σκοπέλου τὸν ἕτερον ἀνθαιρούμενος.

10 καὶ ὄχλει μὲν αὐτὸν εἰς τὰ καλὰ καὶ ὁ σεβαστὸς Ἰωάννης ὁ Μαυροζώμης, ἐν τῇ ἐκ Πελοποννήσου ἀναβαίνειν μετὰ στρατοῦ παραμείνας ἐνταῦθα, οὔτι κατ' εὐνοίαν μάλα τῶν καθ' ἡμᾶς, ὡς ὑπενόουν πολλοί, ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἰς πρόφασιν, πρὸς ἀλήθειαν δὲ πόθῳ καὶ αὐτὸς τοῦ βλέπειν, οὔπερ

15 ἐκπεσεῖν — μὴ τι δὲ ἄρα καὶ τοῦ ζῆν — φόβον εἶχε καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ Ἀνδρονίκου, ὡς λόγος ἔρχεε. καὶ ὅμως ἐλάλει καλὰ καὶ ἤλεγχε τὸν στρατηγόν, ὅπως ἂν καὶ διέκειτο. ὁ δὲ οὐδ' αὐτοῦ ἐπίστροφος ἦν, ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδενός, ἐν ἐκείνῳ σκέμμα στήσας ἐν ἑαυτῇ, τῇ Θεσσαλονικῇ συγκατοι-

20 χήσεσθαι δέει τοῦ Ἀνδρονίκου. καὶ μὴν εἶχεν ἂν ἐγγύην ἐπινοήσασθαι ὡς, εἴγε σώσει τὴν πόλιν, ἐκμειλίξεται τὸν ἄγχιον οἷα πεπιστωμένους εἶναι ζῆν ἄξιον. ἀλλ' οὔτε τὸν τοῦ βασιλικῷ ἡθους εὐριπὸν ἐθάρρει στήσεσθαι ἂν ἐπὶ τινος

Sed illud quidem ut comperiremus, postea nobis contigit. tum autem dux iste nulla re turbatus sua commoda quaerebat, imperium negligebat, adhortansque ad strenue laborandum alios, ipse otio, inertia et ignavia feriebat prodebatque res nostras, odio imperatoris commotus, pessime quidem, sed humane tamen, privatum suum incommodum nostro depellens communi, atque civitatem Siculi praeponebat civitati magni Constantini, et quasi, ut quis dixerit, prae Charybdi alterum praeoptans scopulum Scyllam. atque turbat eum in pulcris illis inceptis Ioannes Maurozomes quoque, sebastus, qui e Peloponneso rediens cum exercitu hic constiterat, minime quidem nostri admodum gratia, ut multi opinabantur, sed illud quidem simulans, revera amore oculorum commotus, quas ne per Andronicum amitteret — ne dicam vitam — etiam illum metuere fama manabat. nihilo tamen minus bona verba dabat, redarguebatque ducem nostrum, quo iste ingenio esset. at ille ne hunc quidem respiciebat, ut neminem alium, hac una re sibi tanquam scopo proposita, ut cum Thessalonica periret, metu Andronici. et tamen urbe servata quasi pignori quodam confidere poterat, placaturum se esse illius ferociam, si ita se vita haud indignum praestitisset. enimvero nec sperabat, aestuan-

καλοῦ, καὶ αἱ ἁμαρτίαι δὲ ἡμῶν ἀπήγαγον αὐτοῦ τὴν τοιαύτην ἔννοιαν.

Καὶ ὧδε μὲν ἡ κεφαλὴ τῆς πόλεως· τὸ δὲ γε λοιπὸν ἅπαν σῶμα πάντῃ διάφορον ἦν, ἕτεροιοῦμενον εἰς ἀγαθόν. καὶ οἱ μὲν ἕξωθεν στρατευσάμενοι οὐκ ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν ὡς 5 τὸ ἀρείκον ἐψεύδοντο, οἷς ἐνέπρεπον καὶ οἱ ἐξ Ἀλανῶν καὶ εἰτινες Ἰβηρες. οἱ δὲ τῆς πόλεως ἰθαγενεῖς, τὸ γνήσιον τηροῦντες φιλόπατρι, οὐ πολλοὶ μὲν ἦσαν· τὸ γὰρ πλεῖον ἀνέμοις ἑαυτὸ ἐπιτρέψαν ἦρχετο, καὶ μάλιστα τὸ προέχον κατὰ τε χεῖρα, ὡς ἐρρέθη, καὶ τὸ δύνασθαι τὸ ἐλέγχειν τὸν στρατη- 10 γόν καὶ συμμετάγειν εἰς τὸ καλόν. καὶ εἶπεν ἂν τις ἀνθρώπους τούτους, τοὺς ὑποστάντας παραμεῖναι τῇ πόλει, οὐκέτι πολιτικούς καὶ ἡμετέρου βίου καὶ οἰκοδεσποτίας, ἀλλὰ ληστικείας καὶ θηριωδίας καὶ ἐμβριθοῦς ἀγριότητος. ἦσαν γὰρ ἀληθῶς θυμοῦ τοῦ ὑπὲρ πατρίδος ἀκρατεῖς, ἄνδρες κατορ- 15 θωμάτων, ἀνδρίας γέμοντες, ἀλκὴν πνέοντες, πεπλασμένοι πρὸς ῥωμαλεότητα, διψῶντες μάχην, κατὰ βαρβαρικῶν σαρκῶν πεινῶντες, φάσαι τὸ πᾶν, ἀρειμάνιοι· οἱ οὕτως ἐξελάθοντο τῶν ἄλλων ὡς μόνου γενέσθαι τοῦ πολεμεῖν, καὶ τῆς κατ' οἶκον τύρβης ἀνθελέσθαι τὸν ἐπὶ τοῦ τείχους κίνδυνον. 20

Οὐ τοίνυν ἄνδρες μόνοι ἀλλὰ καὶ γυναῖκες πρὸς Ἀθῆναι ἐμαίοντο. καὶ ὅσαι μὲν λίθους παρεφόρουσαν ταῖς τε ἄλλαις μηχαναῖς καὶ τοῖς σφενδοῦσι, καὶ ὅσαι ἕδροφόρουσαν ἀκμά-

tem imperatoris animum sedari posse virtute aliqua, et errores nostri a tali illum consilio prohibebant.

Tale igitur civitatis caput erat. reliquum corpus universum quacunque diversum erat, in bonam partem varians. nam illi quidem, qui extra urbem militiam agebant, nemo dixerit, quantopere Martem fefellerint, in quibus et Alani eluxerunt et Iberes nonnulli. verum nobiles viri civitatis, qui innatum hominibus amorem patriae servarent, haud multi erant; plerique enim ventis se commiserant profugi, ii maxime, qui et manu pollebant, ut supra dictum est, et reprehendere atque reducere ad bonam frugem praefectum potuissent. atque credidisset quispiam eos, qui in urbe manere sustinuerunt, non iam cives et nostrae vitae homines et patres familias, sed praedones esse bestiarum instar feroces. erant enim revera amore patriae indomito, strenui, virtutis pleni, fortitudinem spirantes, manu prompti, pugnae sitiennes. barbararum carnium esurientes, ut uno verbo dicam, furore Mavortio acti: qui reliqua omnia ita obliviscebantur, ut nihil nisi pugnas meditarentur, et turbis domesticis anteponebant pericula moenium.

Nec vero viri tantum, sed etiam mulieres furore agitabantur Mavortio: atque illae quidem, quae saxa quum reliquis machinamentis

ζουσαί τε καὶ νεάνιδες, καὶ μὴν καὶ ὅσας τὸ γῆρας ἤδη κα-
 ταργεῖν ἐποίει τὰ ἔργα συγκεκυρσίας ἔνθα τὸ τέλος πεσού-
 μεθα, αἱ τοιαῦται δόξαιεν ἂν οὐδέν τι μέγα ποιεῖν, εἰ καὶ
 ἐποιοῦν, τὸ δύνασθαι βιαζόμεναι καὶ δι' ἡμέρας πονούμεναι.
 5 ὅσαι δὲ καὶ πρὸς ὄπλισμόν ἐρρῦθμιζον ἑαυτίας, ῥάκη καὶ
 ψιᾶθους ἐναπτόμεναι ὡσεὶ καὶ τινὰς θώρακας, καὶ τὰς κε-
 φάλὰς μίτραις εἰς ἔλιγμα διαλαμβάνουσαι, εἴ πως στρατιῶ-
 ται εἶναι σοφίσονται, καὶ λίθους ἐπισαπτόμεναι ἀγαθούς ἐκ
 χειρῶν ἀφίεσθαι τοῦ τείχους ἐγίνοντο, καὶ ὡς εἶχον ἔβαλλον
 10 τοὺς ἐχθρούς, — ἀλλ' αὐταὶ τὴν Ἀμαζόνειον ἱστορίαν συγ-
 κροτοῦσι καὶ οὐκ ἀφιᾶσιν ἐκείνην ἐλέγχεσθαι. καὶ τὰς πα-
 λαιὰς δὲ διακρούονται παρενδοκιμοῦσαι, ὡς οἶδαμεν κορυαῖς
 κεφαλῶν ἐπικουρεῖν τοῖς πατριώταις, σχοινοπλοκοῦσι κατὰ
 πολέμου ἀναγκαίως ἐκ τοιούτων τριχῶν· οὐ γὰρ τρίχας αὐ-
 15 ται ἀλλὰ ψυχὰς προΐεντο. ἰδὼν ἂν Σολομὼν αὐτὰς συγκατέ-
 γραψε τῇ παρ' αὐτῷ ἀνδρικῇ γυναικί, προσαπορήσας, εἰς ἣν
 προεβάλετο ζήτησιν. καὶ ἦν εἰπεῖν τότε τοὺς ὀρῶντας τὸν τε
 Δαυὶδ καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν Δαυιτικὸς (ἦσαν γὰρ, ὅσοι εἰς
 ταῦτὸν ἐκείνῳ ἐνόουν, κακὰ φρονοῦντες, ὅποια τὰ τῶν κορυ-
 20 κων κολύκων· οἵπερ ἐπαίνους κρώζοντες, ἐφ' οἷς ἐκεῖνος
 ἀφραίνων ἦν, ἐφύσων εἰς μεγαλειότητα) ὡς αἱ μὲν γυναῖκες
 ἡμῖν ἄνδρες ἐγένοντο, γυναῖκες δὲ οἱ ἄνδρες οἱ Δαυιδίζοντες.

tum fundis suggerebant, aut aquam apportabant, adolescentes illae et
 puellae, quin etiam quae aetate proveciore ad opera infirmiores fac-
 tae et curvatae erant, ad sepulcrum quasi proclives, eae videbantur
 nihil magnum facere, etiamsi faciebant, quantum poterant, fatigantes
 se et toto die laborantes. quotquot autem ad proelia se accinge-
 bant, pannis et tegumentis iuncosis tanquam lorica corpus indu-
 tae, et caput fasciis tortis vinctae, quo militiam parare possent, un-
 dique adrectos lapides de muro coniciebant, et eo, quo erant, ha-
 bitu hostes lacescebant — illae vero Amazonum historiam comproba-
 bant, nec eam refutari patiebantur; ac reprimebant obscurabantque
 veteres illas, quas crinibus suis subvenisse civibus traditum est, qui
 funes ad bellum necessarios ex illarum capillis texuerunt. ipae enim
 non crines, sed animas profundeabant. quas si Solomo vidisset, com-
 posuisset eas forti illi mulieri suae, dubius praeterea de quaestione,
 quam sibi proposuit. ac dicere tum poterat, qui Davidem et qui
 eum sectabantur Davidicos videret (erant enim, qui cum illo sentie-
 bant, malevoli, ut consueverunt cornices adulantes: qui laudes cro-
 citantes, quibus ille insaniebat, ad superbiam eum inflabant), mu-
 lieres nobis viros factas esse, viros autem, qui Davidi adhaerebant,
 mulieres.

Τί δέ; τὸ μὲν λαϊκὸν σύστημα τῆς πόλεως οὕτω πονού-
 μενον ἦν καὶ ὑπὲρ ὃ πεφύκει· τὸ δὲ τῆς λοιπῆς μερίδος
 ἐμιμῆτο τὸν στρατηγόν, καὶ τοῦ ἀκούειν μόνου ἐγίνετο
 καὶ ὄραϊν; οὐκ οὐδ' αὐτὸ ἀεργούς εἶχε τὰς χεῖρας,
 ἀλλ' ὅλον ἐκλαθόμενον ὡς οὐδέ ποτε αὐτοῖς ἔξεστιν ἀνδράσιν 5
 290 αἱμάτων εἶναι, μετεχρώζοντο, επικρύπτοντες μὲν τὸ βαθὺ
 ἀποστολικόν, ἐπιπολάζοντες δὲ τὸ κοσμικώτερον. καὶ ἦσαν
 καὶ ἐξ αὐτῶν ὀχλήσεις τοῖς πολεμίοις οὐκ ἀγενεῖς· ὁ πο-
 θεν γίνοντες ἐκεῖνοι κακῶς ἐν τῇ ἀλώσει καὶ τοῖς τοιοῦτοις
 προσήγοντο.

Τοιαύτην συντονίαν μάχης οἱ τῆς πόλεως ἤρμοτιον, οὐδ'
 ἡμέρας διακοπτόμενοι οὔτε νυκτὸς ἀναπίπτοντες. ἐμάχοντο
 μὲν γὰρ πανημέριοι, παννύχιοι δὲ ἦσαν ἐν ἐργηρόρει, φυ-
 λακὰς ἔχοντες. ὁ καὶ ἔβλαψε τὴν πόλιν οὐχ ἥκιστα· οἱ γὰρ
 αὐτοὶ ἀνεξάλλακτοι τὸν ὅλον καιρὸν τῆς πολιορκίας πονούμε- 15
 νοι τέλος ἀπέκαμον, παρειμένοι καὶ τὰ νεῦρα καὶ τὰς ψυχάς.
 καὶ τὴν τελευταίαν ὄλην νύκτα, μεθ' ἣν ἡμῖν ὁ ἥλιος δυστυ-
 χῶς ἔλαμψεν, οὐκ εἶχε τὸ ἐφόν τεῦχος τοὺς φυλάσσειν ἐθέ-
 λοντας. καὶ οὐ μόνον διὰ τὴν ἐκ καμάτου πάρεσιν, ἀλλὰ καὶ
 διότι πρόληψις ἤδη ἅπασιν ἐνεγένετο ἐς αὐριον τὴν πόλιν 20
 ἀλώσεσθαι. καὶ ὡς οἶα καὶ εἰς κοινὴν ἦλθε τοῦτο ἔννοιαν,
 ὁπῆ ποτε ἀπάντων ἐπεγνωκότων τὸν εἰρμόν τῆς κατὰ τὸν
 στρατηγὸν ἀτρόπου Κλωθοῦς, καὶ αὐτῶν δὲ τῶν πολεμίων
 τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἀναβοῶντων Στεντόρειον ἐν τῷ μα-

Quid igitur? numne pars civitatis laica ita laborabat et magis,
 quam pro virium modo, reliqui ducem imitabantur nec nisi spectabant
 audiebantque? illi vero nec ipsi compressis manibus sedebant, sed
 quasi obliti, haud licere sibi cruentis esse, speciem mutabant, abs-
 condito habitu apostolico prolixo, et veste laica super induta. ac
 patiebantur ex iis turbas haud leves hostes: qui, re alicunde cognita,
 post urbem expugnatam male illos quoque tractarunt.

Ita proelia continua civitas serebat, nec interdiu cessantes nec
 noctu requiescentes. pugnabant enim toto die, tota nocte in stationibus
 vigilabant. quae res urbi perniciosissima fuit. etenim per
 omne tempus obsidionis iidem semper sine vicariis laborantes, postremo
 defatigati sunt, et arcu et anima remissis. itaque tota illa
 nocte extrema, post quam sol nobis infaustus luxit, non habuit
 murus orientalis defensores, quoniam non solum ex aerumnis vires
 defecerant, sed etiam cuncti iam praesenserant, postera luce urbem
 captum iri. ac subibat ea cogitatio quasi omnium simul animos,
 quum sero tandem cognovissent textam ab immutabili Clotho telam
 ducis, et ipsi adeo hostes die priori Stentorea voce conclamassent,

Θεῖν (οὐκ οἶδ' ὅθεν) τὴν ἐς νέωτα καθ' ἡμᾶς βλάβην· λέγεται δ' ὅτι ἐκ προδοσίας τινός· οὐκ οἶδα μὲν ἀκριβῶς εἰ καὶ ἄλλης, ἐθνικῆς δὲ καὶ μάλιστα. καὶ ὁ μὲν εἰπὼν Λατῖνος ὡς ἐκ τοῦ κατὰ τοὺς βουργεσίους πύργου θάλημα ἐπέμφθη 5 τοῖς ἔξω κατὰ τῶν τῆς πόλεως καὶ καταμήνυμα τῶν ἐντός, οὐκ ἂν ἀπιστοῖτο ἡμῖν τεκμαιρομένοις ἐξ ὧν ἠκριβώμεθα· τοιοῦτοι γὰρ τινες πυργοφύλακες ἐπίτριπτοι, νεανίαί ἀδελφοὶ ἐκ Χονναβιτῶν, ἔχιδναι γεννηταὶ τῇ πόλει ταύτῃ κατ' αὐτὴν τὴν τῆς ἀλώσεως ὥραν κατήσθιον αὐτὴν, καὶ αὐτοὶ ξίφη γυ- 10 μνώσαντες καὶ κατατρέχοντες τὰς ἀμφόδους γνωστοὶ τοῖς βλέπουσι, πίστιν οὕτω δίδοντες καὶ πρῶην ἐπίβουλοι εἶναι. καὶ οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ μετελεύσεται ἡ δίκη αὐτούς.

Καὶ ὁ μὲν τοιοῦτος Λατῖνος ὧδε συγκροτεῖται πρὸς ἀλήθειαν, καὶ ἄλλως οὐχ οἶός τε ὧν ψεύσασθαι· ὁ δὲ Ἀβου- 15 διμος Μανουήλ, ἀνὴρ ἰχθύων τιμῆς μελόμενος, νῦν μὲν ὠμογέρων, πάλαι δὲ ποτε περιαδόμενος μέγας εἶναι τὴν χεῖρα καὶ βριαρὸς αὐτὴν κατενεγκεῖν τῶν ἀνθισταμένων, οὗ καὶ τὸ κατὰ σῶμα εὐσταλὲς ἔτι κατηγορεῖ τὴν ῥώμην ἣν λέγεται ποτε πλουτεῖν ὁ ἀνθρῶπος, αὐτὸς δὲ ἐφανέρωσε πρόδοτον 20 εἶναι τὴν πανταχοῦ γῆς περιφόρητον τῷ κλέει Θεσσαλονίκην. οὐπω γὰρ ἀκραιφνῆς ἡμέρα ἡ κατὰ τὴν ἄλωσιν, ἀλλ' ἔτι νῦν ἀμφιλύκη, καθ' ἣν ἔτι καὶ τὸ ἔϋρον τεῖχος ἀπρόσβατον ἐχθροῖς ἦν, καὶ αὐτὸς τοῦ ὑπνου ἀνεθεῖς καὶ

cognita pernicie nobis propinqua: quam equidem nescio, unde cognoverint, sed dicunt proditorem factam esse, non ausim affirmare, an ab alio quoque, sed certe quidem ab homine peregrino. nam Latino cuidam, qui ex turri burgesiis opposita consilia adversus incolas et indicia rerum urbanarum obsidentibus missa esse affirmavit, fidem equidem haud derogaverim, rationibus adductus, quibus res manifesta sit. etenim versuti quidam turris custodes, fratres adolescentes e Chonnabitibus, viperae pestiferae urbis huius, inter ipsam expugnationem diripiebant eam, strictis gladiis per vicus discurrentes, ac noti omnibus, qui eos viderent, fidem ita faciebant fraudis iam prius structae. nec fore spero, quin poena illos consequatur.

Ille igitur Latinus et testimonium hoc veritatis habet, nec videtur omnino mendax fuisse. Manuel Abudimus autem, vir piscariae praefectus, nunc quidem viridis senex, olim celebratus, quod manu fortis esset et graviter profligaret adversarios, cuius etiam nunc corpus vetum quasi testimonium roboris est, quo quondam abundans fertur, diserte declaravit, proditam esse urbem per totum orbem terrarum nobilem Thessalonicam. nondum enim plane illuxerat dies, quo urbs capta est, sed erat adhuc diluculum, nec dum in murum orientalem

τὴν οἰκίαν ἀφείς ὑπίσω, ἵνα ἔργων ἤπτοίτο, εἶρε πέντε ἄνδρας Ἀλαμανοὺς ἐνόπλους ἐφίππους, ὁμοῦ συνεσιῶτας καὶ ὁμιλοῦντας τὰ σφίσι δοκοῦντα. καὶ ὁ μὲν παρῴχετο ἐκείνους ὁδοῦ λόγῳ, οἱ δὲ προσεκαλέσαντο, καὶ ὡς ἐπέλασεν αὐτοῖς, μετὰ πολλὰ τὰ ἐν μέσῳ ἀπήγαγον αὐτοῦ τὴν δεξιὰν χεῖρα⁵ δυσισχυρῶς τῷ ἀνδρὶ· γυμνώσας γὰρ εἷς ἐκείνων ξίφος καὶ καταγαγὼν ἀπήραξεν αὐτήν. οὐκ ἔσχε δὲ καὶ εἰς πλεόν βλάψαι, πτερωθέντα οἶον εἰς φυγὴν.

Τοιοῦτον καὶ τὸ τοῦ Ἀλαμανικοῦ τάγματος προδοτικόν, οὗ πρόδρομοι τὴν χθρὸς δειλὴν τρεῖς τῶν δυναμικῶν¹⁰ πυλῶν τῆς πόλεως κατεπήδησαν καὶ πάντων τῶν ἐκεῖ βλεπόντων τοῖς βαρβάροις φιλίως σαντέμιζαν. ἡ δὲ πρὸ δυοῖν ἡμέραιν τῆς ἀλώσεως περὶ πέμπτην τῆς ἐβδομάδος βαθείας ἐσπέρας ἐπιφάνεια Θεοφάνους τοῦ Προβατᾶ ἔσω πόλεως, ὃς ἐκ Δυρραχίου συνωμάρτει τοῖς Λατίνοις φίλιος, τίνας οὐκ ἂν¹⁵ εἰς νοῦν προδοτικὸν ἐναγάγη μαθόντας αὐτήν; ἦν Λέων τις ἵππων ἀγαθὸς μελητής, ὁ Ἁγιοενφημίτης, ἰδὼν καὶ περιεργασάμενος, καὶ θυμῷ μὲν βληθεῖς, οὐκ ἔχων δ' ὅ τι καὶ δράσειεν, ὡσιώσατο ἄμυναν τῇ πατρίδι, ἔξειπὼν τὸ κακὸν τοῖς μὴ τολμῶσι λαλεῖν τι πρὸς τὸν ἐπὶ δυσπραγίᾳ κοινῇ φο-²⁰βερόν Δαυίδ.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτως ἡμῖν ἀναγκαιῶς ἐπεμβεβλήσθω ἢ μάλιστα προειλήφθω. οἱ δὲ πολέμοι στερεῶς κατὰ τῶν

accesserant hostes, quum ille e somno expergefactus et domo profectus, ut opem ferret, quantam posset, quinque equites Alemannos armatos invenit, qui constiterant et sermones inter se serebant. ille praeteribat eos viae intentus, sed revocatus, quum accessisset ad eos et multa cum iis egisset, dextram manum miserabiliter abscissam habuit. etenim unus ex iis stricto gladio eam amputavit. nec ille iam obniti poterat, sed celeri fuga salutem quaesivit.

Talis fuit etiam Alemannicae cohortis proditio, cuius praecursores tres vespera superiori de porta urbis occidentali desiluerant et in omnium, qui aderant, conspectu barbaris amice se immiscuerant. die autem ante captam urbem secundo, quinto hebdomadis, multa vespera in urbem advectus Theophanes Probates, qui Dyrrhachii Latinis amicum se adiunxerat, cui, quaeso, qui rem audiverit, suspicionem fraudis non iniciat? cuius adventum quum sensisset et animadvertisset equorum praefectus diligentissimus, Leo Hapioeuphemia, sollicitus quidem animo, sed consilii inops, frustra patriae consuluit, re enarranda iis, qui non auderent quidquam enuntiare coram Davide, homine in communi calamitate timendo.

Sed haec quidem ita nobis necessario interposita vel potius prae-

ἐφῶν μερῶν τῆς πόλεως τῶν κατ' αἰγιαλὸν ἕως καὶ τῶν κατὰ
 τοὺς ἀσωμάτους πυλῶν ἐπέκειντο· καὶ κατὰ τὴν πέμπτην
 καὶ δεκάτην, ὡς προέκκειται, τοῦ Ἀυγούστου τὰς νῆας λιμε-
 νίσαντες, τῇ αὐρίῳ πρωΐθεν ὧν ἐβουλεύσαντο εἶχοντο, καὶ
 5 ὄξυχειρίας ἐπιβαλόντες ἐποιοῦν τὰ τοῦ πολέμου. καὶ ἦν ἰδεῖν
 κατὰ τὴν Ἡροδοτείῳ μαῦσαν νέφη βελῶν τῶν τε κατὰ πέτρας
 τῶν τε κατὰ οἰοτούς, δι' ὧν ὁ ἀῆρ ἐσκιαζέτο. καὶ ἐβάλλοντο μὲν
 καὶ οἱ ἐκ τῶν τειχέων (καὶ πῶς γὰρ οὐ; εἶγε ξυνὸς ὁ Ἐρνάλιος),
 ἐβλάπτοντο δὲ τῶν μὲν ἡμετέρων ἡκιστοὶ τῶν δὲ ἐναντίων
 10 πλεῖστοι. πάνν γὰρ ἐδέξιωσεν ὁ θεὸς οὐ τοὺς στρατιώτας
 μόνους ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ τέκνα τῆς πόλεως, οἱ καὶ βάλλειν
 τοὺς πολεμίους εὐτύχουν καὶ εἰς μῆκος δὲ πολὺ ὅσον ἀφιέ-
 ναι τὰ βέλη, ὡς ἐντεῦθεν τοὺς ἐχθροὺς τόξοιτας ἀναποδίξον-
 τας ἄπρακτα βάλλειν καθ' ἡμῶν ἐκ μακρᾶς ἀποστάσεως. ἀπὸ
 15 γοῦν τῆς χρῆσῆς πύλης τῆς περὶ θυσίας ἀφιέμενα βέλη ἐκ
 τόξων ἐφύλασσον μετέωρον τὸ πτερὸν ἕως καὶ εἰς τὸ καλὸν
 ποτε σεμνεῖον ὃ περιεῖπεν ὁ μυροβλύτης μέγας Νικόλαος, καὶ
 ἐνέπιπτον ταῖς τῶν βαρβάρων σκηναῖς, καὶ ἐνθὺς ἐκεῖναι με-
 θίσταντο. ὅμοια δὲ τινα ἐγίνοντο καὶ περὶ θάτερον μέρος,
 20 ἔνθα τὸ ναύλοχον· καὶ οἱ πλώϊμοι τὰς ἐπηρεαζομένας νῆας
 ἀνακωχεύοντες κατὰ σπουδὴν ἐξέστελλον.

Ὅτι δὲ ἐξέτρεχον οἱ ἡμέτεροι καταπηδῶντες ἐκ τῶν τει- 291
 χέων, ὡς οὐκ ἂν εἰδείη ὁ εἰρηνικὸς στρατηγός, ψιλοὶ ὄπλων

cepta sunt. hostes interim acriter urbem inde a parte litoris ori-
 entali usque ad portas incorporalium premebant; atque die Augusti
 decimo quinto, ut supra dictum est, cum navibus in portum subvecti,
 et postero die prima luce facere aggressi, quae constituerant, strenue
 bellum parabant. atque videre poterat secundum Musam Herodo-
 team nubes missilium sive saxorum sive sagittarum, quibus aer ob-
 scuraretur. itaque feriebantur quidem etiam, qui in muro collocati
 erant, (quidni enim, siquidem Mars communis est?), sed vulnerati
 sunt paucissimi e nostris, ex hostibus plurimi. namque deus eximia
 dexteritate non solum milites instruxerat, sed etiam reliquos urbis
 incolas, qui et felicissime hostes attingebant et longissime iaculaban-
 tur, ut sagittarii hostium retrogressi incassum ex nimia distantia tela
 adversus nos conicerent. a porta enim aurea, quae occidentem spec-
 tat, emissa arcibus tela sublimia feriebantur usque ad pulcrum quon-
 dam templum, quod unguentis manans Nicolaus nobilitavit, decide-
 bantque in tentoria barbarorum, quae illico submovebantur. similia
 fiebant ex parte altera, ubi statio navalis erat; ac nauatae naves lae-
 sas in altum subvectas confestim in tuto collocarunt.

Quomodo nostri de muro delapsi, ut non sentiret pacis amans

οἱ πολλοί, καὶ ἠνδραγαθίζοντο, ἐν οἷς καὶ παῖδες τοῦ μυρο-
 βλύτου ἄλλοι τε καὶ ἐκ τῆς τῶν Σέρβων τεθέντες αὐτῷ· καὶ
 ὅτι περιεφρόνουν τοὺς ἐχθρούς, καὶ ὡς ἐξ αὐτῶν βαρβαρικῶν
 σκηνῶν ἀρπάζοντες ἀπήλαινον ζῶα, καὶ ὡς τοὺς ἀντεπεξιόν- 5
 τας ἡμύνοντο διώκοντες βάλλοντες ῥίπτοντες· καὶ ὅπως ἐν-
 τεῦθεν θυμὸς καὶ προθυμία τοὺς στρατιώτας ὑπεδύετο ἀπλε-
 τος, ὡς καὶ τὸν στρατηγὸν βαρύνειν οἷς ὄχλου ἀφιέναι αὐ-
 τοὺς ἐξορμᾶν· καὶ ὡς ἐκεῖνος καθάπαξ ἐντυπωσάμενος ἐς
 ψυχὴν τὴν κατάδυσιν τῆς πόλεως οὐκέτι τὸ ἔμμαχθὲν ἐξα-
 λείφειν ἤθελε· καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ πολέμιος ὄχλος ἐπὶ μᾶλ- 10
 λον θάρσυνος ἦν, καὶ ἐπὶ πλέον μάλιστα, ὅτε τοῦ Χούμνου
 συρρήξαντος πόλεμον, ἐξόν αὐτοὺς βλαβῆναι πρὸς τῶν τῆς
 πόλεως, καθὰ προεκτέθειται, ὃ δὲ ἐφυλάξατο ὡς οἷα περιέπων
 αὐτούς, — τί δεῖ μακρότερον διαπεταννύειν εἰς συγγραφὴν;
 βαρυνθεῖν δ' ἂν τις· καὶ ὅτι τοῦ τείχους ὑπονομευομένου 15
 κατημέλησεν ὁ Δαυὶδ, εἰς ὅσον καὶ ἀνάθεμα πρὸς τῶν θερ-
 μοτέρων καταψάλλεσθαι.

Οἱ μὲν γὰρ τρωκται τοῦ τειχίσματος, εἰ χρὴ οὕτω φά-
 ναι, αὐτοὶ μὲν τῷ τείχει πελάσαντες καὶ σσοκευασάμενοι γλύ-
 φειν, φραγνύμενοι δὲ κατόπιν τοῖς κάτωθεν ἀκροβολιζομένοις 20
 ἄνω, ἔργου ἤπτοντο ἐγκρατῶς οἷα ἐπισπέρχοντες τὸ γλαφύ-
 ρωμα, ὡς ἂν καθυποδύντες αὐτὸ ἐμβαθύνωσι καὶ καθ' ἡσυ-
 χίαν διαμπερὲς τοῦ τειχισμοῦ ταχὺ τὴν συνέχειαν λύσσωσι.
 καὶ ἤγνον τὰ τοῦ σκοποῦ. καὶ αἱ κεφαλαὶ μὲν αὐτοῖς καὶ τι

praefectus, plerique inermes, procurrerint et dimicaverint strenue,
 in quibus etiam pueri Nicolai erant tum alii tum ex Serviis illi com-
 missi; quomodo iidem hostes contempserint, ex ipsis barbarorum ten-
 toriis pecora abegerint et obvios propulerint persequendo, iaculando,
 feriendo; quomodo alacritas et audacia inde milites ingens cepert,
 ut etiam aegre ferret impetum, quo dimitti se cupiebant, praefectus;
 quomodo ille, semel decreto urbis interitu, non iam conceptam animo
 sententiam mutare voluerit; quomodo inde tumultus bellicus longe
 vehementior exstiterit, tum maxime, quum, proelio a Chumno commis-
 so, vexari hostes possent ab urbanis, sicut supra expositum est, ille
 autem sibi caverit tanquam consulens civibus — quid haec, inquam, co-
 piosiori narratione, qua quis gravetur fortasse, exponam? aut quid me-
 morem, quod murum ab hoste subsossum Davides neglexerit, ita ut
 etiam execraretur a fervidioris ingenii hominibus?

Etenim moenium rosores, ut ita dicam, murum succedere et ex-
 cavare aggressi, tecti a tergo ab aliis, qui e loco inferiore sursum
 iaculabantur, excavandi opus acriter urgebant, quo cavum subeuntes
 altius penetrarent et, muro per otium perfosso, compagem facile dis-

τῶν μεταφρένων ἐκρύπτοντο, ὃ δὲ λοιπὸς ἄνθρωπος ἐκίστη
 ἐκείνων ἔξω βραχὺ προουφαίνεται. ἐλάνθανε δὲ ἄρα τοῦτο
 τοὺς πλείονας, ἕως ὃ ἐν Θεσσαλονικῇ Βασιλείος ὁ Τζύσκος
 κατακύναι ἄνωθεν τολμήσας καὶ ἰσχύσας εἶδε τὸ πρᾶγμα.
 5 ὃς καὶ καρδιώξας ἔδραμε τὴν ταχίστην εἰς τὸν τοῦ στρατη-
 γοῦ πρωτοθεράποντα, καὶ ἐκλαλήσας τὸ πρᾶγμα μετὰ οἴκτου
 προεκάλεσατο εἰς κωλύμην τοῦ κακοῦ. ὃ δὲ — ὦ μαθητοῦ
 ἀγαθοῦ, ἐκμαξαμένον εὐφρωῶς τὰ τοῦ καλοῦ στρατηγοῦ διδα-
 σκάλια — χοῆται μεθίσσθαι ἄπεφῆναιτο μέχρις ἐς αὐριον,
 10 ἕως οἱ ἐχθροὶ ἐντὸς εἰληθέντες τοῦ τρυπήματος εἶτα τῇ ἐκ
 φρυγάνων καπνῇ ἥσιν καταπιγεῖεν ἐπὶ, ὅμοιον ὡς εἰ καὶ
 κυνηγέτης πρόχειρον ἄγραν ἔχων θέσθαι θηρίου ἐν τοῖς πε-
 δινοῖς, ὃ δ' ἀλλὰ μεθεῖς καταδοκεῖ τὴν ἐν σπήλυγγι ἐκείνου
 κατάδυσιν, ὡς οὕτω μᾶλλον ἀγρεύσων ἐκεῖνο καθὰ καὶ με-
 15 λίσσας ἔσω σμήνους οἱ περὶ ταύτας πονοῦμενοι.

Καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ ἀρχιθεράπων μηχανικός· ὃ δ' ἀρ-
 χιτέκτων αὐτοῦ Δανιδῶ ἄλλως ἔπαιζε τὸ μηχανᾶσθαι, καὶ
 ἀκούων ὡς τρυπᾶται τὸ τεῖχος ἔξωθεν, “τρυπητέον” ἔλεγε
 “καὶ ὑμᾶς ἔσωθεν.” καὶ εἰς τοσοῦτον χασμησάμενος ἐκάθητο
 20 τοῦ λοιποῦ χαῦνος, εἰκῶν ζῶντος, ἐμποδίζων οἶον ἰσχάδας
 καὶ αὐτὸς κατὰ τὸν κωμικόν. καὶ τὴν γλωτταν ὧδε σαλεύσας
 ἀτελεσφόρητα ἐφίκει, εἰ καὶ τὸ τεῖχος ἔξωθεν ἀκούσοι λίθοις
 βάλλεσθαι, εἰπεῖν ἂν ὡς βάλλετε αὐτὸ καὶ ὑμεῖς ἔσωθεν. ὦ

solverent. ac perfecerunt sane propositum. capita eorum ac terga
 abscondita erant, reliquum corpus uniuscuiusque eorum paulum emi-
 nebat. latebat hoc plerosque, donec Basilius Tzyscus, civis Thessa-
 lonicensis, deorsum inclinari feliciter ausus rem detexit. qui, quam-
 vis torminibus cruciatus, confestim ad primum ministrum praefecti cu-
 currit, eumque, re cum lacrimis enarrata, ad impediendam calamita-
 tem cohortatus est. ille autem — o discipulum praeclarum, qui tam
 callide didicisset eximii magistri praecepta — rem in posterum diem
 differendam esse respondit, donec hostes in cavum inclusi fumo sar-
 mentis excitando facilius suffocarentur, plane ita ac si venator, cui in
 promptu sit, bestiam in planitie capere, dimittere eam et, dum illa
 in cavernam abierit, praestolari voluerit, melius scilicet ita eam ca-
 pturus, sicut apes in alveis capiunt apiarii.

Talis igitur primus officinae famulus erat; magister autem Davi-
 des temere ridebat opus: qui ubi murum extrinsecus perforari audi-
 vit, “perforari illum,” inquit, “etiam a vobis intrinsecus oportet.”
 haec ille effatus, segnis sedebat, viventis imago, et quasi ficos prohibens,
 ut apud comicum est; ac dicere videbatur, qui ita temere lin-
 guam ciesset, quoties murum extra percussum audiebat: “quin vos eun-

παίγνια, δι' ὧν ἐσφατιτόμεθα μὲν ἡμεῖς, αὐτὸς δὲ τὸν δῖον βασιλέα ἐξέφευγεν, ἄνθρωπος, ἐφ' οἷς ἔδει ἐργηγομέναι, κατακείμενος καὶ κατὰ παλαιὰν ἀφέλειαν ὀνομάτων εἰπεῖν ἀναπεσᾶς. καὶ μὴν σκέψασθαι ἄλλως καὶ πᾶν ἐστὼς αὐτὸς ἦν καὶ νηφάλιος· ὃ γὰρ προύθετο, ἔνηψε ποιεῖν καὶ οὐκ ἄνῆκεν, ἕως αὐτὸ τεχνικῶς ἀπετέλεσε.

Καὶ οὕτω μὲν προουδόθη τοῖς πολεμίοις καὶ ἡ τῶν λίθων τοῦ τείχους ἐπὶ κακῷ ἡμετέρῳ ὑπολάξευσις καίτω· αἱ δὲ ἐκ τῆς μεγάλης μηχανῆς πέτραι τὰς τε ἐπάλξεις κατήρειπον καὶ ἐγύμνουσαν τὸ τείχος φυλάκων· πολλαὶ δὲ καὶ ὑπερπεταννί- 10 μенаὶ κατέπιπτον ἔσω, ποιοῦσαι τινα δεινὰ καὶ αὐταί. διὸ καὶ τείχος ἕτερον ἀνταναστῆσαι μελετήσαντες καὶ ἤδη καὶ ἐγχειρήσαντες οἱ καθ' ἡμᾶς ἀπετρέποντο· ἐδεδίεσαν γὰρ οἱ τειχοποιοὶ τοὺς ὑπερτέλλοντας πέτρους, οὐ Ταντάλειον ταύτην φαντασίαν ὀνειροπολοῦντες, ἀλλὰ πρόοπτον ἔχοντες τὸ κα- 15 κόν. εἶδα καὶ τι γελοῖον συνέπεσεν, εἴ τι χροὴ τοῖς πικροῖς γλευκάζοντα συγκιρῶν εἰρημῶν τε ἱστορίας, καὶ ἵνα μὴ ὁ μανθάνων τὰ καθ' ἡμᾶς ἀκράτως παθαίνοιτο. ἦν μὲν γὰρ πολιτικὸν μυστήριον ἡ τοῦ τείχους ἀντανάστασις, ἐλαφρίαν δὲ τις ἄνω παθῶν ἐξεβόησε τοῖς ἐχθροῖς ἄπρακτα μωροῦς ἐκεί- 20 νους πονεῖσθαι κατὰ τοῦ τείχους, ἔσωθεν ἀντεγειρομένον ἕτερον. ὃς δὴ λόγος καὶ μᾶλλον ἡμᾶς προσέβλαψεν. ἀραιοὶ γὰρ τὰ πρὸ τούτου ἀφιέντες τοὺς τειχοσειστάς λίθους οἱ ἔξω ἐπύκνουσαν αὐτοὺς ἔκτοτε, μεθ' ἡμέραν τε οὕτω βλάπτοντες

9. κατήρειπον Ἰ

dem intus percutite." o ludum istum, quo nosmet mactabamur, ille infestum sibi imperatorem effugiebat, homo rebus, quibus invigilare debebat, indormiens et, ut cum antiqua verborum lenitate dicam, feriatus, et tamen ceteroquin ille prorsus vigil et erectus et sobrius erat. revera enim, quod proposuerat sibi, strenue agebat, nec quiescebat, dum sollerter perfecisset.

Ita igitur concessa est hostibus moenium ad perniciem nostram subversio; deiciebantque ex ingenti machina coniecta saxa propugnacula, et murum defensoribus nudabant; multa etiam trans murum vibrata intra urbem decidebant, cladem ipsa quoque afferentia: unde alium murum nostri excitare conati et opus iam aggressi, deterriti sunt. metuebant enim operae saxa trans murum evolantia, hand somniantes illi inanem Tantali speciem, sed perniciem ante oculos cernentes. atque accidit tum ridiculum quiddam, si licet dulcia amaris miscere et interponere historiae, ne calamitatem nostram qui cognoscat, nimis doleat. erat secretum urbanum novi muri exstructio; sed temeritate quidam abreptus clamavit hostibus, stolidos

ἡμᾶς, καὶ οὐδὲ νυκτὸς βέλη ἀνιέντες διὰ τῆς μεγίστης μηχαν-
 νῆς· καθ' ἧς ἡμεῖς λαλήσαντες ὡς δεινῆς, εἴ πως ἀποκρου-
 σθεῖν μηχανικῶς τοῦ καθ' ἡμᾶς τείνεσθαι, ἐσοφίσθημεν εἰς
 5 τῆς πέτρας οὐ βλάπτεται. τί δέ; ἀλλ' ὠφελεῖται, ὃ σοφέ,
 μηχανὰς ἐξουθενοῦν. ἀλλὰ συνίσταται. οὐκὸν πάντως; οὐκ-
 οῦν τὸ ἀνάπαλιν, εἶγε καὶ καταρρίπτεται οὕτω τὰ ἐρμυνό-
 τατα. εἶπομεν ἡμεῖς οὕτω, καὶ ὁ λόγος εἰκῆ ἀπέφρυσσε καὶ
 αὐτόν.

10 Καὶ ἐλύπουν μὲν τὴν πόλιν καὶ τὰ μικρὰ πετροβόλα, 292
 οὕτω δεξιῶς βάλλοντα ὡς καὶ τοὺς μοδίους, οἱ πλοίων ὀιστοῖς
 ἐνδεδεμένοι μετέωροι ἔκρυπτον ἔνδον ἄνδρας εἰωθότας ἐκεί-
 θεν καταπέμπειν τὰ βλάπτοντα, συνεχῶς εὐσκοπα βάλλειν καὶ
 καυκλᾶν, καὶ ἀγῶνα παρέχειν τοῖς μαχηταῖς ἐκείθεν διεκχεῖ-
 15 σθαι κάτω καὶ περισώζεσθαι. ἦσαν δὲ τὰ τοιαῦτα ὡσεὶ καὶ
 βέλη νηπίων πρὸς τὴν μητέρα μεγάλην μηχανὴν παραβαλ-
 λόμενα, εἴ τι χρῆ ἐκ' τοῦ σοφοῦ στρατηγοῦ πορίσασθαι τι
 νόημα, ὃς τοὺς ἐκείθεν ἐπαφιεμένους λίθους τεθρηπῶς τοῦ
 20 κτύπου “ἄκουε τὴν γραῖαν” ἔλεγεν, ἀπαθῆς οὕτω τι καὶ μέ-
 τριος ὢν, καὶ τὴν θρηψαμένην μυῖαν οἶμαι φαντάζεσθαι δο-
 κῶν παιδαινομένην ἐπ' αὐτῆ καὶ κλαίουσαν. λακωνίζων δὲ
 καὶ ἄλλως ἐκείνος τὴν φράσιν, ὡς ἐν μεταποιήσει κἀμνει ἡ

illos nequidquam murum subruere, quum intus alius exurgeret. quae
 verba rursus calamitatem nostram auxerunt. nam quum rara adhuc
 saxa in murum contorsissent obsidentes, hinc iam crebra torquebant,
 nec interdiu tantum nos vexabant, sed ne noctu quidem iaculari
 cessabant e machina illa ingenti: contra quam quum nos ut exitio-
 sam disputarem, si forte impediri posset, quominus adversus nos
 tenderetur, edocti ab ingenioso homine didicimus, urbem tali saxo ni-
 hil laedi. quid igitur? conducit certe, o bone, machinas evertere;
 conducit hercle. annon conducit, quando deliciuntur etiam firmis-
 sima? disputavimus nos ita, atque incassum abiit oratio nostra.

Laedebant urbem etiam minora machinamenta, quae ita accu-
 rate iaculabantur, ut etiam dolia, quae navium malis sublimia alli-
 gata viros inclusos habebant, inde tela conicere solitos, continuo
 ferirent et confrangerent, et molestiam exhiberent militibus, ut inde
 illi delabi et vitam servare festinarent. erant autem quasi tela in-
 fantium, si compararentur cum matre illa, magna machina, si licet
 aliquid mutuari a duce sapiente, qui demissa inde saxa et fragorem
 admiratus “audi” inquit “anum,” ita quietem agens et torpens quo-
 dammodo, et matrem, puto, a qua nutritus erat, sibi apparere ratus,
 querentem de se et lacrimantem. Laconico sermonis genere etiam
 alioquin uti solitus, idem quondam anum in mutatione laborare voce

γραῦτα, πάλιν ἐμογγιλάλει. ἀπεφοίβαζε δὲ ἄρα ὁ λόγος οὗτος κατὰ τι Πυθωνικὸν ὡς ἡ πρεσβυτάτη Θεσσαλονίκη πρὸς εἰδωλα καμώντων οἴχεται, καθὰ καὶ πάλαι ποτέ, ὡς ἐξ ἱστορίας καθήκει καὶ εἰς ἡμᾶς. καὶ ἦσαν οἱ λίθοι ἀκριβῶς ἀνδραχθεῖς, ὁποίους κατὰ τῶν ἀμφὶ τὸν Ὀδυσσεά οἱ Λαιστρῶν γόνες διεχειρίζοντο.

Τοῦ τοίνυν κακοῦ κάτω μὲν ἀναστομοῦντος εἰς ἀξιόλογον χάσμα τὴν τοῦ τείχους στεγανότητα, ἄνω δὲ τοιοῦτοις λίθοις εἰς τρόμον βιαζομένον, ὀκλάζει τὸ καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰ ὑπερθεῖν παθὸν καὶ πῶς ἐπὶ γόνυ συνιζάνει, τὰ γε πρῶτα εὐμηχάνως συνεστηκός, ἕως οἱ μὲν ὑπορῦπτόντες τὸν κατ' αὐτοὺς ἀέθλον διηρυκότες ἀποκατέστησαν ταῖς τῶν συμβαροβάρων σκηναῖς, τὰ δὲ ὑποβεβλημένα εἰς ἔρεισμα τῆ διορυγῆ καιεκάη ὡς δοῦναι τόπον ἐντεῦθεν τῆ κατακύψει τοῦ τείχους. οὐπερ οὕτως ὑποκλιθέντος εἰς πλαγιασμόν συμβαίνει τὸ ἐκείνου ἄκρον διαιρεθῆναι ἄνωθεν ἕως καὶ κάτω, ἐνθα πῶς ἐγλωχينوῦτο γωνιούμενον, καὶ διαχανεῖν εἰς ἡμέτερον ὄλεθρον. τοῦ γὰρ συνδετικοῦ παραλυθέντος εἰρμοῦ ἔσχιστο ἐξ ἀνάγκης, ὅτι μηδὲ εἶχεν ἡ ἐχομένη πλευρὰ ἐγκαθεστῶτι ἡρμόσθαι, τῆς ἐκ πλαγίων ὑπενδούσης κατὰ βᾶρος, ἀλλ' ἐκπέμψασά τι ἐαντῆς ἀφῆκεν ἐπακολουθεῖν κατακλιθείσῃ τῆ γείτονι. καὶ οὕτω χάσμημα καθ' ἡμῶν Αἰδοῦ εὐρυνθὲν κατέσπακεν εἰς χάος ἀτρύγετον.

Ἦν δὲ ὁ τόπος οὗτος πύργος Χαμαιδράκοντος ἐπικλη-

rauca clamavit. quae verba quasi vaticinabantur modo Pythio, Thessalonicam, urbem vetustissimam, ad manes discessuram esse, sicut olim aliquando factum esse memoriae proditum est. erant autem saxa illa eo onere, cui vires unius hominis vix sufficerent, similia illis, quae in Ulyssem et socios eius Laestrygones torsere.

Quum igitur infra hiatu haud exiguo murus divelleretur, superne autem in tremorem tantis adigeretur saxis, vacillare ille coeperat, et inferne et superne afflictus, et quasi in genua prostratus est, prius apte compactus, donec ii, qui illum subruebant, opera sua defuncti, discesserunt in commilitonum tentoria, et supposita ad fulciendam ruinam ligna conflagrarunt, ut murus libere iam posset concidere. qui cum ita proceret casu obliquo, factum est, ut a summo ad imum, ubi in angulum flexus erat, divelleretur et ad perniciem nostram haret. namque vinculo eo soluto, necessario totus ruptus est, quia latus contiguum non iam habebat, quo inniteretur, parte obliqua pondere suo collapsa, sed parumper loco motum ruinam finitimae partis secutum est. ita nos quasi Orco adversus hiantem, in vastam voraginem absumpti sumus.

Erat autem locus ille turris Chamaedraconis, appellatus nomine

Θεὸς τῷ λαχόντι ἐπιστατεῖν σὺν γε τοῖς ἀμφ' αὐτὸν οὐκ ἀεργοῖς στρατιωτικοῖς, ἀνδρὶ τότε μὲν τακτικῷ, ὕστερον καὶ συμπόνῳ ἡμῶν· ὃς μόνος τῶν ἄλλων ἐνσχεθεὶς τῇ πόλει, το μὲν φαινόμενον κατὰ νόσον, ἄλλως δὲ προμηθεῖα θεῖα καὶ 5 συναεθλεύων ἡμῖν παρήγορα, θρίξ, ὃ φασιν, ἀνὰ μέσον καὶ ἔβλεπε θάνατον, εἰ μὴ τὸ τῆς τριχὸς ταύτης γραμμικὸν οἶα καὶ εἰς τι πλατὺ ἐπίπεδον ἡμεῖς διαστήσαντες, ὡς ἐμεθόδενσεν ὁ τῆς σοφίας θεός, καὶ παρατείναντες καιρὸν δι' οὗ ὁ βαρβαρικὸς ἐμαλάχθη θυμός, συνετελέσαμεν τι καὶ αὐτοὶ τῷ ἀν- 10 θρώπῳ εἰς τὸ καλὸν ἧς ἄρτι ἔχει ζωῆς.

Τοῦ τοίνυν τείχους ἐκείνου παθόντος ὡς ἔπαθεν, ἐπέπερ ἡμέρα διέφανσε καὶ εἶδον τὸ ἐκεῖσε Χαρώνειον χάσμα οἷ τε ἐχθροὶ οἷ τε ἡμεδαποί, ἐκεῖνοι μὲν συνέχασκον θηριωδῶς τοῦ λοιποῦ καθ' ἡμῶν, ἡμῶν δὲ συμμίσσασι ξύμπασα ἐκ- 15 λείσθη ἐλπίς. καὶ ἦν μὲν τὰ πρὸ τούτου θρασὺς ὁ στρατηγός, κομπάζων πρὸς τοὺς εὐ εἰδότας τὸ τεῖχος οὐκ εὐ πείσεσθαι, ὡς εἰ καὶ καταπεσεῖται, ὅμως αὐτὸς ἐπιλέγδην κρίνας τοὺς ἀρίστους τῆς στρατιᾶς τεῖχος σιδήρεον ἀντιστήσει, τὸ ἐκ τῶν ὀπλων, καὶ ἕως καὶ εἰς τεσσαράκοντα ἡμέρας φύλαξ 20 ἔσται τῆς πόλεως. τότε δὲ ὁ μέχρι λόγου θρασὺς ῥήξηνωρ τῇ τοῦ τείχους ῥήξει διεκόπη τῶν ἀνχημάτων καὶ μὴ μένων ὁ αὐτὸς ἔμπαλιν ἐξένυσεν. ἅμα γὰρ δόρυ ἐσκέψατο πολεμικὸν ἐπὶ τοῦ ῥήγματος ἀνυρριχησαμένου τῶν τινὸς πλωί-

13. ἀνέχασκον?

eius, cui obtigerat, ut defenderet eum cum militibus impigris, homini tum militari, postea laborum nobis socio: qui solus omnium relictus in urbe, specie quidem morbo impeditus, sed revera divina providentia retentus, et aerumnarum societate solatium nobis afferens, non pilum latum, ut aiunt, aberat, quin periret, nisi nos pili huius lineam quasi in amplam planitiem extendissemus auxilio dei sapientissimi, et, tempus nacti, dum furor placaretur barbarorum, adiutores illi fuissetus ad servandam, qua nunc fruitur, dulcem vitam.

Quum igitur ita murus ille damnatum fecisset, ubi dies illuxit et hiatum illum Charonium tum hostes tum nostri viderunt, illi iam ferociter nobis inhiabant, nobis obmutescantibus omnis spes praeclusa est. dux adhuc animosus fuerat, iactaveratque coram iis, qui bene intelligerent, murum eversum iri, etiamsi ille concidisset, se tamen optimis ex exercitu delectis, murum excitaturum ferreum armorum et in diem usque quadragesimum urbem servaturum. tum autem iste verbis atrox bellator, ruina muri perterritus, iactantiam distulit declinavitque iam eundem se praestare. simulatque enim hastam hostilem supra ruinam conspexit, in murum egresso quodam e nautis,

μων, οὓς ἀνδρικοὺς τὰ τοιαῦτα καὶ δεξιούς ἢ τοῦ Σιφάντου ναῦ ἐπλώϊζε (πειρατῆς δὲ ὁ Σιφάντος, ἐκὼν προσχωρήσας τοῖς Σικελοῖς κατὰ τινα ῥήττην τὴν συνδόξασαν· ὃς καὶ ἡμᾶς ἐλὼν ἐξένισε — ῥητέον γὰρ οὕτως — ἐπὶ νεὸς τῆς κατ' αὐτόν, ὡς καὶ ὑποκαταβάντες λόγῳ βραχὺ παροισθησόμεθα),⁵ ἅμα γοῦν οὕτως εἶδεν ὁ τρέσας Δαυΐδ, καὶ ἅμα κατόπιν βαλὼν τὰς ἀνδρικός ὑποσχέσεις καὶ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας εἰς οὐδὲ λεπτόν συστειλάς ὥρας ἔδειξε μετὰφρανα τοῖς ἐχθροῖς. καὶ τῶν στρατιωτικῶν φωνούντων λεωφορομένη βοῇ τὸ “Κομνηνέ, στάμα καὶ πέζενμα,” ὁ δ' ἐπιτελεύτιον οἶον¹⁰ ἀντιμίζας τὸ “καβαλλίκενμα,” καὶ τὸ “καθὰ με βλέπετε,” ἐπόθει μὲν ἴσως παρατυχεῖν πον τὸ τηρικαῦτα Πήγασόν τινα, δι' οὗ πτεροῦζεται εἰς ὄρος εἶθε ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης, ἠρκέσθη δὲ ὁμῶς τῇ φιλῆ ἡμίονῳ, ἢ καὶ τότε φέρειν αὐτὸν ἔλαχε. καὶ παραδειγματικῶς προφεύγων, τρυφε-¹⁵ ρὸς ἰδεῖν, εὐνφος τὴν ἀναβολήν, ἄτριπτος ὄπλοις τὰς χεῖρας, γυμνασίῳ πρόπων, ἀμίαντος αἵματι, εἶχεν ὡσεὶ καὶ κίτλος ἐφεπομένους τοὺς ἅπαντας παρὰ τι ὀλίγον. ἦσαν γὰρ ἐν τοσοῦτῳ πλήθει καὶ μεγάθυμοι ἄνδρες, οἳ καὶ ἀντισταθέντες ἐν τῇ τὸν στρατηγὸν ἄνετα διώκειν ἑαυτὸν εἰς φυγὴν, οἳ μὲν²⁰ ἔπεσον μακαρίως καὶ εὐγενῶς, οἳ δὲ γενναῖα δρώσαντες ἐνδεδώκασιν, ὅπου γε καὶ τὸ πολεμικὸν ἐκείνο δόρυ καὶ οἳ συνα-

12. τὸ] τοῦ T

quos fortes ad talia et strenuos navis Siphanti vehebat (erat autem pirata Siphantus, qui ultro Siculis se adiunxerat, condiciones quasdam pactus, quae utrisque placuerant: qui idem postea captos nos benigne — dicendum est enim, quod verum est — in navem suam recepit, quemadmodum mox paucis commemorabimus) Davides igitur trepidus iste simulatque id vidit, longe relictis promissis suis splendidis, et contractis in minutissimam partem horae diebus quadraginta, hostibus tergum dedit, atque militibus clamore in circo usitato vociferantibus “Commene, consiste, descende,” ille quasi metam consecuturus “quod bene vertat, caballe” obstrepit, et “me intuemini.” optabat, credo, adesse sibi tum Pegasus quendam, quo evolaret in montem sive undas aestuantis maris, contentus tamen erat dilecta sibi mula, quae forte tum quoque illum vehebat, et mirae speciei fugitivus, delicatus vultu, vestitu elegans, armis nihil attritus, decorus habitu, cruore non pollutus, vervecis instar. cunctos exiguo intervallo se sequentes habebat. fuerunt enim in tanto numero etiam generosi viri, qui, dum dux impigre fugae se mandat, hostibus obnixi partim pulcre et honeste ceciderunt, partim animose proeliati pedem retulerunt, quum et hostis ille hastatus et qui alii barbari una cum

ναβάντες τὴν ἀρχὴν βάρβαροι κατεσιδήθησαν ὑπὸ τινων ἡμετέρων πολιτῶν, οὐκ οὖν γε στρατιωτῶν. οἱ δὲ πολῖται καὶ 293 κατὰ κράτος ἀντέσχον, ἕως κυκλωθέντες εἶδον κίνδυνον, οὐ πτυρέντες δείματι πανικῇ τῷ τοῦ Δαυὶδ, ἀλλὰ μεμνημένοι 5 βλάπτειν ἕσω μάλιστα πόλεως οὓς καὶ ἐκτὸς ὄρμαινον σίνεσθαι, εἴπερ ἀφέντιο. ὃ δὲ ἐτροχαλώθησαν οὗτοι κύκλωμα, οὐκ ἐκ τῶν ἄνωθεν ἦν ἀλλὰ τῶν εἰσδραμόντων βαρβάρων ἐκ τῶν ἐξῶν πυλῶν. ἃς ὁ στρατηγὸς ἀνεωγμένους ἔωθεν τοῖς ἐχθροῖς ἐχαρίσατο εἰς πυρεῖσδυσιν ἄπονον, ἐπειδὴν ἐγχειρήσας 10 φυγεῖν ἐπέτρεψε τῷ κατεπαναεύνοντι συναναφεύγειν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἐάσαντα τὰς πύλας, αὐτὸν δὲ τὸν ἐκείνου φάναι λόγον, πυρέσειν, ὡς οἱ ἀκηκοότες διδάσκουσιν.

Οὕτω δὲ οὖν τοῦ πολεμικοῦ δόρατος ἀναφανέντος ἐπὶ τοῦ τείχους, ἤδη ἐπιλωμένον τῶν ἡμετέρων (λέγω δὲ τοῦ 15 ἐξῶν· τὸ γὰρ δυσμικὸν οὐ τοιούτους εἶχε προμάχους, ἀλλὰ τῶν τιτῆς ἐκείνων ἀντεῖχον ὡς οὐκ ἂν εἶη ἀνδρικοώτερον· ὧν ἐν τοῖς μάλιστα Λέων ὁ Κουταλαῆς, καὶ φρενῶν καὶ ῥώμης καὶ ἀνδρίας πλήρης ἀνὴρ, ὃς ἕως καὶ περὶ πλήθους ἀγοράν, τῆς πόλεως ἤδη μεμεστομένης ὧν οὐκ ἠθέλομεν, ἀντιστάς, 20 εἶτα πρὸς οὐδενὸς ἔχων ἐπικουρίαν καθυφῆκε, καὶ εὐτυχῶς γυμνωθεὶς ἐκέρδανεν ἑαυτὸν εὐκλεῶς, τότε μὲν πολλὰ κεκλαυμένος ὑφ' ἡμῶν, ἄρτι δὲ ἐν τοῖς τῶν ἐπαινουμένων πρώτοις τατιτόμενος παρὰ γε ἡμῖν οἵπερ οἶδαμεν) — τοῦ τοίνυν ὑψοῦ,

9. κατεπανεύοντι ?

illo primum escendissent, deiecti essent a quibusdam nostris civibus, non militibus: qui quidem cives strenue restiterunt, donec cincti periculum animadverterunt, haud terrore panico Davidis perturbati, sed intra urbem maxime laedere gestientes, quos etiam extra moenia vexaturi erant, si dimitterentur. verum globus ille, quem hi compellebant, barbarorum erat non a superiori parte ingruentium, sed irrumpentium per portam orientalem: quam dux prima luce hosti apertam reliquerat ad facilem introitum, siquidem fugam meditatus centurioni mandaverat, ut in arcem evaderet et portam, ut ipsius verbo utar, calere sineret, quemadmodum testantur, qui audierunt.

Ita igitur hasta hostili supra murum elata, nostris iam vacuum militibus (murum orientalem dico: occidentalis enim non habebat tales propugnatores: sed illorum nonnulli pugnabant, ut nemo generosius: in quibus maxime Leo Coutalas fuit, vir prudentia, robore et virtute eximius, qui, quum toto fere mane, urbe iam referta quibus non placebat barbaris, restitisset, tandem a nemine adiutus pedem retulit et prospere armis exutus lucrum sui fecit honestissime, tum quidem multum deploratus, sed nunc in beatorum primis numeratus

ὡς ἐρρέθη, φανέντος δόρατος ἐκείνου τῇ συνήθει μετακλίσει καὶ κατακύψει ὡσεὶ καὶ τινι κατανεύσει κεφαλῆς ἢ καὶ χειρὸς νεύματι μετακαλουμένου τοὺς ἔξω, βρυχῆ τι ὥρας μέσον ἦν, καὶ ἡ πόλις πλήρης ἦν τῶν πολεμίων, περιάγοντος Ἀυγούστου τετάρτην καὶ εἰκοστὴν ἡμέραν ἐξ ὅτου ἐνέστη, πρῶτα 5 μὲν τῶν τοῦ ναυτικοῦ, εἶτα κατὰ συνάφειαν καὶ τοῦ ἰππικοῦ.

Καὶ ἦν ἰδεῖν τὴν ἡμέραν τότε οὐκέθ' ἡμέραν ἀλλὰ νυκτὶ εἰοικῦσαν, καὶ οἶον παθαινομένην καὶ σκυθρωπάζουσαν ἐφ' οἷς ἑώρα. ὁμίχλη γὰρ αὐτὴν βαθεῖα ἐπάχυνεν ὡσεὶ καὶ ἐκ 10 κονιορτοῦ, ὃν ἡ τυφὸς αἶρει ἢ πόδες ζῶων, ἅπερ ἀριθμὸς μετρεῖ ἀπειροπληθῆς· ὡς εἶναι εἰπεῖν, ὄκνεῖν λάμπειν τὸν ἥλιον οἷς αἱ τῶν ὄπλων ὑπερηγάζον αὐτὸν λαμπρότητες, παρηδῆσαι δὲ καὶ ἐκ παλαιᾶς Μούσης “ὄκτωκαίδεκα μὲν πλέεν ἡματα ποντοπορευῶν” τὸ τῆς πόλεως σκίαρος, “ἐννεακαίδεκάτῃ 15 δ' ἐφάνη οὐρεα σκιόνετα,” δι' ὧν ὁ τῆς ζωῆς ἡμῶν ἥλιος ἀποτεχιζόμενος ἐμέλαινε σκιὰν ἐπικαλύψουσαν ἡμᾶς ψαλμικῶς. οἱ δὲ χθῆς καὶ πρῶην ἀλαλαγμοὶ καὶ αἱ κατὰ πόλεμον βοαὶ καὶ ὁ ἐντεῦθεν θροῦς οὐκέτ' ἦσαν, ἀλλ' ἀντιστρέψαντα τὸ ψαλμικόν, οὐκ ἦν ἀλαλαγμὸς ἐν τοῖς ἡμῶν πλήθεσιν. εἰ- 20 δες δ' ἂν καὶ ὄρνέων πετομένων κενὸν τὸν αἶρα, οὐκ οἶδ' εἶτε διὰ τὸ τοῦ αἵρος στυγνὸν εἶτε καὶ ὅτι φοικτὸν ἦν καὶ ἐκείνοις τὸ πρᾶγμα. ἡμέραι γοῦν ἱκαναί, καὶ οὐδαμοῦ οὔτε

19. ἀντιστρέφει;

a nobis quidem, qui eum noveramus) — hasta illa igitur, ut dictum est, supra murum elata et solita flexione et inclinatione tanquam nutu capitis manusve advocante eos, qui foris erant, exiguo temporis intervallo urbs hostibus impleta erat, die mensis Augusti quarto et vicesimo, primum classariis, subinde etiam equitibus irruentibus.

Erat autem dies ille non iam diei, sed nocti similis, et quasi obscurus tristisque propter ea, quae cernebat. nebula enim densa obscurabatur tanquam pulvere, qui turbine vel pedibus animalium innumerabilium excitatur: ut quis dicere possit, solem lucere desisse, quod lucem suam superaret fulgor armorum, vel adhibere vetustae Musae illud “octodecim equidem dies mare transnavigabam” scapha scilicet urbis, “undevicesimo autem comparuerunt montes umbrosi:” quibus absconditus sol umbram diffundebat, nos ut in psalmis est, obscuraturam, hesternae autem et pristinae quiritationes et clamor bellicus et inde ortus tumultus non iam audiebantur, sed, contra psalmistam, non erat eiulatus in concionibus nostris. cerneret etiam aërem avibus vacuum, nescio, proptertene tenebras coeli, an quod terribilis illis quoque calamitas videretur. dies certe complures praeterierunt,

στρουθοὶ οὔτε πέλειαι οὔτε κόρυκες, οἱ τῇ καθ' ἡμᾶς προῆν
 ἐπεχωρίαζον, οὔτε ἄλλοι τις ὄρνις τὸν ἀέρα διενήχοντο, ἀλλ'
 ἐκτετοπισμένα ἐνέμοντο καὶ ἡμῖν ἄφαντα. ἀλλὰ τοῦτο μὲν
 καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐφ' ἱκανόν, οἷα τοῦ δέους καὶ τοῖς ἀλό-
 5 γοις παραμένοντος· ἡμέραι γὰρ ὕστερον συχναί, καὶ αἱ μὲν
 ἄμφοδοι τῆς πόλεως ἐπληθον σπορίμων παυτοδαυῶν, οἷς
 χαίρουσιν οἱ τῶν ὀρνίθων σπερμοφάγοι (τὸ βάρβαρον γὰρ
 οὐκ ἀνίει ἄρπάζον καὶ κατακενοῦν), ὄρνις δὲ ποθεν οὐ κα-
 τέβαινε. τοῦτου δὲ οἶμαι καινότερον ἐκείνο ἦν, ὅτι περ ὑε-
 10 τοῦ καταρραγέντος, καὶ ἐξ ὧν οἱ ἐχθροὶ ἐσκόρπιζον, ἀροῦν-
 τες μὲν, οὐκουν ἴσπειροντες δὲ τὸ καλὸν ὄλον ἄστῃ, λήτων
 ὡσπερ ἀναφνέντων συχνῶν καὶ εἰς μῆκος ἐπιδεδωκότων, οὐ-
 δὲν ζῶων ποηφάγον ἐκείθεν ἐκέρδανε τι, ἀλλ' εἶχεν αἴρεσιν
 κόνεως ἐρέπτεσθαι ἤπερ ἐκ τῶν βεβλαστηκότων φαγεῖν ὡς ἢ
 15 πεφαρμαγμένων οἷς τὸ περιέχον μεμίαντο, ἢ καὶ ὅτι κατὰ
 τοὺς ἠφκειωμένους, ὡς λόγος, τῷ πάλαι Διομήδει συννεμίσουν
 τὸ βάρβαρον καὶ αὐτοί, οἷα μὴ ἐθάδες ἐκείνων.

Καὶ τοιοῦτον μὲν καὶ τοῦτο, παραρριφὲν οὐ περιτιτῶς
 εἰς συγγραφὴν· ἡ δὲ πόλις εἰσπηδησάντων τῶν ἀντιμάχων
 20 ἔπισχεν ὅσα φιλεῖ δρᾶν ἄγχιος πόλεμος. καὶ οἱ μὲν ἡμέτε-
 ροι, οὐχ ὁ μὲν ὁ δ' οὐ, ἀλλὰ πάντες ἔφρευγον ἀμεταστρεπτί
 καθ' ὑπέξαιρέσειν εὐαριθιμῶν τινῶν, ὅπερ ἔφαμεν· ἐν οἷς

quum nec passerēs nec columbae nec corvi, qui ante nos visere so-
 lebant, nec alia avis usquam per aerem vagaretur, sed avolaverant et
 e conspectu evanuerant. atque hoc quidem etiam post captam ur-
 bem manebat aliquamdiu, timore quippe etiam pecoribus constrictis.
 dies enim multi abierunt, dum viae urbis repletæ sunt granis variis,
 quæ aves granis vescentes amant (barbari enim non cessabant cun-
 cta rapere et vastare), nec ulla avis usquam comparuit. res autem
 etiam mirabilior hæc erat, quod, quum imber largus defluxisset et
 ex iis, quæ hostes, arantes illi quidem, non serentes, venustissimam
 urbem universam, disperserant, quasi segetes luxuriosæ enatæ essent
 et in altum crevissent, nullum animal gramine pascens quidquam
 inde carpebat, sed pabulum e pulvere acquirere, quam illa vesci
 herba malebant, sive quod aversarentur eam quasi venenatam, rebus
 quippe omnibus circum infectis, sive quod, secundum fabulam illam
 de prisci Diomedis animalibus, ipsa quoque barbaros, utpote haud
 illis assueta, odissent.

Atque hæc quidem hactenus, non præter rem narrationi no-
 stræ interposita. urbs interim, irruente hoste, passa est, quæ atrox
 bellum parare solet. nostri autem, non passim singuli, sed cuncti sine
 respectu fugiebant, paucis aliquot exceptis, ut diximus: in quibus

καί τις Βολέας τῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ξυνοικίας, ὃς ἐγγύς ἐς τριάκοντα τοὺς μὲν ἀξίην διχάσας τοὺς δὲ καὶ ἄλλως εἰς τὸ ζῆν ἀχρειώσας πολλῇ σπουδῇ τῶν πολεμίων τὴν μητέρα γῆν ἠσπάσατο. αἰσχύνη καὶ αὐτὸ τοῦ Δαυὶδ, ὃς μὴ ἂν ποτε φυγεῖν ἀπομνύς, ἀλλ' ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ζίφει πεσεῖν, εἶτα προ- 5 τράπετο σωθῆναι λύθρῳ ἄχραντος. καὶ ἦν ἡ καθιστοραυμένη φρυγὴ οὐκ ἀσύντακτος, ἀλλ' ἐνδόντος ἀρχάς, ὡς προεκτέθειται, τοῦ κορυφαίου στρατηγού. ὃς εἶπερ ἔδειξε πρόσωπον τοῖς ἐχθροῖς, ὡς ἐνεκελεύοντο οἱ τῶν συμφευγόντων γενναιότεροι, συνούλωσεν ἂν ταχὺ τὸ τραῦμα τῆς πόλεως. οἱ 10 δὲ τῷ πολεμίου στίφους ἔκαμον καὶ ῥίπτοντες τοὺς φεύγοντας καὶ σαττόμενοι λάφυρα. καὶ ἐχρῆν μὲν ἐν τούτοις ἀβλητόν τινα καὶ ἀνούτατον ἐκ μετεώρου ποθὲν τὴν μάχην σκέπτεσθαι καὶ παρασημαίνεσθαι, τοῦ θεοῦ βελέων ἀπερύκοντος ἐρωήν. ἄνθρωπος γὰρ ἐνδεθεὶς τοιοῦτω κακῷ, καὶ 15 πρὸς ἑαυτῷ τὰ μάλιστα τὸν νοῦν ἔχων, οὐκ ἂν σχοίη ἀκρι- 294 βῶς τὸ πᾶν συγγράψασθαι, πλὴν εἰς ὅσον τὰ καίρια, ὧν τε ἔμαθε καὶ οἷς αὐτὸς πολυτρόπως ἐπέστησεν.

Ἡμεῖς οὖν τῆς μὲν ἀκροπόλεως ἀπογνόντες διὰ τὴν τοῦ ἐκεῖσε ὕδατος ἐκδημίαν, ἧς ὁδηγὸς ὁ στρατηγὸς γέγονε, καὶ 20 τὴν ἀναγκαίαν ἀποσκευὴν, ἣν προεμηθευσάμεθα ἡμῶν τε αὐτῶν χάριν καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς, διανεμιάμενοι, ὡς καὶ προπέ-

14. ἀπερυκτός T

Boleas quidam e collegio clerico fuit, qui, prope triginta hostibus partim securi percussis partim alioquin mutilatis, aegre tandem ab illis superatus, terram matrem amplexus est. fuit autem etiam illud dedecori Davidi, quod, nunquam se fuga salutem quaesiturum, sed in gladium se suum daturum esse iuratus, mox tamen servari maluit cruore haud pollutus. neque erat fuga, quam exponere coeperam, incomposita, sed praeunte, ut dixi, summo duce suscepta est: qui si obstitisset hosti, ut suadebant fugientium generosiores, facile cicatricem obduxisset vulneri urbis. hostium turba interim guaviter et feriebat fugientes et praeda se onerabat. ac debuere aliquis in tanto tumultu salvus et integer e loco aliquo superiori pugnam spectare et consignare litteris, deo defendente vim telorum; nam qui, tanta ipse implicatus clade, ad suam maxime salutem attenderit, non possit accurate omnia describere, nec nisi quae opportune cognoverit audiendo aut quibus ipse passim interfuerit.

Nos igitur, quum de arce desperaremus propter aquae penuriam, cuius auctor dux exstiterat, supellectile necessaria, quam in nostrum et nostrorum usum comparaveramus, distributa, ut supra monitum est, curae non habuimus in sacrum sepulcrum sancti unguentum exsu-

φρασται, μερίμνης δὲ θέμενοι ἔξω καὶ τὴν εἰς τὸν ἅγιον τά-
 φον τοῦ μυροβλύτου καταφυγὴν, ἔτι δὲ καὶ τὴν εἰς ἑτέρους
 θεῖους ναοὺς (οὐ γὰρ δῆπουθεν ἐλάθανεν ἡμᾶς ὡς πάντων
 τῶν φευγόντων ἐν τοῖς τοιοῦτοις ὀνίσκομένων πολλοὶ παρα-
 5 συρῆσονται τοῦ ζῆν ὠδισμοῖς καὶ τοῖς ἐντεῦθεν πνιγμοῖς),
 καὶ τῷ οἴκῳ παραμείναντες ὃς περιάδεται ζῶντα ἐκθεραπεύ-
 ειν τὸν ἅγιον, καὶ πολλὰ καὶ μυρία κακὰ καὶ τεθεαμένοι καὶ
 πεπονθότες, ἐφ' οἷς θαῦμα περιέεισιν ἡμᾶς ὅπως ἀντέσχομεν,
 τέλος τοῦ πάγωνος, ὃ φασιν, ἔλκυσθέντες ἀπηγόμεθα διὰ ξι-
 10 φῶν μυρίων ἀνατεινομένων καὶ φορυσσόντων ὥστε καὶ ληθίον
 πεπνυγμένων ἀσταχύεσι. καὶ ὠδοῦμενοι μὲν καὶ κονδυλι-
 ζόμενοι καὶ ὑβρεῖς οὐ τὰς ἐν ἔθει μανθάνοντες μακάριον τὸ
 πάθος ἐκρίνομεν, εὐχόμενοι ἐν τοιοῦτοις εἶναι· ὅτε δὲ καὶ
 σπάθη καθ' ἡμῶν ἐγανροῦτο, καὶ παραξίφίς ἐπλαγίαζεν ὡς
 15 εἰς σπλάγχνα βάψουσα, καὶ δορύτια τὰ μὲν ἐνθεν τὰ δ' ἐκεῖ-
 θεν τῶν πλευρῶν εὐθύνοντο ἀπειλητικῶς, ἀλλ' ἐνταῦθα εὐ-
 χαὶ καὶ μόναι ἀντέπραπτον βύθια· προενεγκεῖν γὰρ αὐτὰς
 πῶς ποτὲ ἦν;

Καὶ ἕως μὲν καὶ τοῦ πολιτικοῦ καθ' ἡμᾶς ἵπποδρόμου
 20 τοιαύτη διάθεσις ἡμᾶς εὐθύνεν· ἐκεῖ δὲ τὸν ἤδη ἀποτεθέν-
 τα εἰς μνήμην Σιφάντων εὐρόντες, εὐίππον ἐστηκότα μετὰ γε
 καὶ τοῦ Μαυροζώμη, καὶ σκεπτόμενον τί ἂν ἔλοι, μεθειλκύ-
 σθημεν ὑπ' αὐτοῦ, λόγῳ μὲν τῷ μὴ ἐπὶ πλέον κόπον σχεῖν

dantis aut templum aliud confugere (neque enim nobis ignotum erat, si cuncti profugī in ecclesias confluxissent, multos pressu suffocatos perituros esse), sed in domo nos continuimus, quae vivum facere sanctum fertur, atque miseras infinitas et intuiti et perpassi, quas superasse nos miramur, postremo barba, ut aiunt, abstracti per enses innumerabiles strictos horrentesque tanquam segetem spicis spissam deducebamur. itaque dum contundimur et vellicamur et contumelias haud vulgares experimur, beatam tamen eam miseriam ducebamus, gaudebamusque, quod ita affligeremur; quum autem enses in nos destringebantur, et pugio ex transverso nobis intendebatur tanquam in viscera abscondendus, et hasta hinc illinc lateribus imminebant, tum vero non nisi preces in imo pectoreolvebamur: proferre enim illas quomodo potuissemus?

Ducebamus autem isto modo ad hippodromum usque urbis nostrae; ibi autem quum invenissemus beatae iam memoriae virum, Siphantum, generoso equo insidentem cum Maurozoma et circumspicientem, quid ageret, excepti ab eo sumus, ne scilicet diutius affligeretur episcopus, revera autem, ut alia peiora experiremur. nam

τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ἀληθῶς δὲ ἵνα δευτέρων χειρόνων πειρασώμεθα. βραχὺ γὰρ ἐκεῖσε τὰ γόνατα κάμψαντες ἐν τινι μικροκαλύβῃ καὶ ξηροῦ ἄρτου ἀποδιδόντες, ἵνα ὕδατος ἐπιώμεθα (ἦν γὰρ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἐν ἡμῖν, ὡς καὶ πάντα τὰ ἐντός), εἶτα κατὰ τιμὴν μυαρίου κελευσθέντες ἐπιβῆναι (μὴ γὰρ οὐ τοιοῦτον ἐκεῖνο τὸ ἵππαρίδιον;), πεισθέντες τῷ ἐπιτάξαντι καὶ ἀνατεθέντες εἰς ἐκεῖνο ἡγόμεθα ἔνθα τὸ ναύσταθμον, μετὰ καὶ γωρυτοῦ καὶ φαρέτρας, ἅπερ ἡ σελλις ἔτυχε φέρουσα.

Ὡ μοι τῶν ἐντεῦθεν κακῶν. ὡς γὰρ μὴ ἀρκεσάντων 10 τῶν νεκρῶν δι' ὧν πεζεύων ὠδενσα θερμοῖς ἀτμιζόντων αἵμασι, διὰ σωρείας ἐτέρων ἵπποτης περιηγόμην, ὧν οἱ πλείους κατεστρωμένοι πρὸ τοῦ τείχους ἔκειντο οὕτω πεπυκνωμένοι ὡς τὸ ἵππίδιον ἢ μὴ ἔχειν ὅποι γῆς θῆσει πόδα, ἢ ἀλλὰ μεταξὺ τῶν [τε] προσθίων ποδῶν δύο ἢ τρεῖς ἔχειν ὑποκειμέ- 15 νους νεκρούς. τῆς δὲ δυσκολίας τῆς τῶν πνυλῶν ἐξόδου ἐν οὕτω μυρρίοις Ἀγριολατίνοις, καὶ ὅσα δὲ ἔξω ἕως καὶ εἰς τοὺς λιμένας, ἐγὼ μὲν ἐδάκρυσσα καὶ οἱ βλέποντες Χριστιανοί, οὐκ ἂν δὲ αὐτὰ ἐκθῆσομαι, ἵνα μὴ ἐν οἷς ἐπιτέμνειν ἐθέλω περιττολογῶ. ταῦτα καὶ μόνον κεφαλαιώσομαι, ὅτι 20 τέσσαρας χρυσίων χιλιάδας ἐγκρατῶς ἐζητήθημεν οἱ μηδὲ ψαμμίων ἢ χοδὸς δράκα ἢ τὸ καθομιλούμενον σίελον ἐπὶ στόματος ἔχοντες, ἀκούσαντες καὶ ὀλίγα ταῦτα εἶναι ἕξ ἀν-

quum paulisper ibi in tuguriolo reclinati mandissemus panem aridum et aquam imbibissemus (ardebat enim cor et omnia intestina), deinde honoris causa musculum conscendere iussi (annon talis iste erat equulus?), obtemperavimus imperio, et in animal sublatis ad stationem navium deducti sumus, cum receptaculo arcus et pharetra, quae in sella forte suspensa erant.

Proh mala, quae deinde secuta sunt! quasi enim satis non essent cadavera, per quae pedes transissem calido sanguine fumantia, per cervos cadaverum eques circumducebar, quorum plurima ante moenia ita densa proiecta iacebant, ut equus non haberet, ubi pedem poneret, sed inter pedes anteriores tria quatuorve cadavera calcaret. horridum e portis exitum inter tantam innumerabilium Latinorum atrociam, et reliqua deinceps usque ad portum, deslevi equidem cum Christianis, qui ista viderunt, ceteris, exponere non conabor, ne multus esse videar in iis, quae non nisi attingere decet. hoc tantum commemorabo, modeste nos quattuor millia numum aureorum rogatos esse, qui ne manipulum quidem sabuli vel pulveris vixque salivam in labiis haberemus, atque audisse, etiam parvam illam summam in

θρόνου ὡς ἀρχιεπισκοπὴν περιέπει κεντηνάρια ἐς ἑκατὸν (ὡς
 πλούτου) ἔτους ἑκάστον δωροφοροῦσαν αὐτῷ· καὶ ὅτι ἐν τῇ
 τοῦ Σιφάντου νηϊ, ὡς ἦν ἐγγωροῦν, ἀναπαυσάμενοι τῇ κα-
 ραδοκίᾳ τῶν χιλιάδων ἃς ἡμῖν ἐπέγραψαν οἱ μεγαλοπρεπεῖς
 5 πειριταῖ (αὐτὴ γὰρ ἡμῖν κατάλυμα πρῶτον εὐτυχίῃ, αἰ-
 χμαλώτων γέμουσα κατὰ τὰς λοιπὰς ἀπάσας, οἳ καὶ γοᾶσθαι
 ἡμᾶς ὀργῶντες αὐτὸ μὲν ποιεῖν οὐκ εἶχον τόλμαν, ὡσίουν δὲ
 τὸ πένθος προσώπου συναγωγῇ πρὸς σκυθρωπότητα καὶ δυσ-
 ωπία ἐκθλιβούσῃ δάκρυα, ὁποίοις καὶ ἡμεῖς, ὁ κατ' ἐκείνους
 10 δυστυχῆς φόρος, αὐτοὺς ἡμειβόμεθα· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ προσ-
 φωνῆσαι ἐξῆν). — ἐν τοίνυν τῇ τοιαύτῃ νηϊ τότε καταπαύ-
 σαντες τῇ ἐπαύριον μετὰ τιμῆς ὁμοίας ἀνήχθημεν εἰς τὸν
 Κορινθὸν Ἀλέξιον· ἐνθα θῆρα εἰκονομάχον, Γελιέλμόν τινα,
 ὃς ἐκ τῆς Νικαέων διέδρα τὸν Ἀνδρόνικον, ὁ τόπος ἡμῖν ἐξέ-
 15 φηεν, ἄγριον ἐκείνον καὶ οἶον θανατοῦν καὶ προτοῦ ἐμφα-
 γεῖν· ὃς οἶα τις Ἑρρινὸς τραγῳδική, ἔχων κατ' ἐκείνην καὶ
 δᾶδας, ἐρεβοδιφήσας ἡμᾶς (ἦν γὰρ ἤδη νύξ), καὶ εὐρῶν ἐνθα
 γῆς ἐκοιταζόμεθα, οὐ πρὸς ὕπνον (ἐπτερῦξάτο γὰρ καὶ αὐτὸς
 ἐξ ἡμῶν ἐπὶ νύκτας ἤδη πολλὰς) ἀλλ' ὅτι μὴ εἴχομεν ἢ καθῆ-
 20 σθαι ἢ ἴστασθαι οἶα πολυημέροις καταπεποννημένοι κακοῖς, ἀνά-
 θεμα πρὸς βοήν συχνὰ ἐβαρβάριζε κατὰ τι κακὸν φροῖμιον τῷ
 μὴ φρονέσαντι ἡμᾶς, παρόντος καὶ ἀγαθοῦ τινὸς ἀδελφοῦ
 αὐτῷ ἐξ οὐ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων τὸν θῆρα ἐμάθομεν

eo esse, qui archiepiscopatum administraret, ad centum centenaria
 (ah divitias!) quotannis illi praeberentem; deinde in navi Siphanti re-
 quiescentes, ut licebat, et argentum, quod nobis imperaverant superbi
 piratae, expectantes (illud enim nobis primum deversorium contigit,
 captivis refertum, ut ceterae naves, qui nos miserari, quamvis cuperent,
 non audebant, sed dolorem tamen vultu ad tristitiam composito et
 lacrimis moestitia expressis significabant: id quod etiam nos vicissim
 faciebamus, aequae atque illi homo calamitosus: nam ne alloqui quidem
 quemquam licebat) — in illa igitur navi tum nocte transacta, postero
 die aequae honorifice ad Alexium Comnenum deducti sumus: ubi feram
 imaginibus infestam, Gelielmum quendam, qui e Nicaeensium civitate
 Andronicum effugerat, invenimus, hominem ferocem et quasi prius necare
 solitum, quos devoraret: qui furiae tragicae instar, faciem etiam, ut
 illa, manibus tenens, per tenebras (iam enim nox erat) nos quaere-
 bat, et quum invenisset, ubi cubarem non ad somnum capiendum
 (qui iam multis nos noctibus fugerat), sed quia nec stare nec sedere
 poteramus, multorum dierum aerumnis exhausti, frequenter barbaro
 quodam carmine exsecratur, quicumque nos non occidisset. comitaba-
 tur illum autem bonus quidam frater, ex quo feram istam in imagines

μαίνεσθαι. ὡς δὲ ἡμεῖς ἠρόμεθα τί τὸ αἴτιον τοῦ φρονευτέ-
 οὺς ἡμᾶς εἶναι, πρῶτα μὲν θυμωθεὶς αὐτὸς εἰς πλεον ἐπέ-
 χειρεν ὡς, εἴπερ αὐτὸς τὴν ἀρχὴν ἡμῖν περιέτευχεν, οὐκ ἂν
 ἄρτι κεφαλὴν εἴχομεν, εἶτα καὶ αἰτιολογήσας τὸν καθ' ἡμῶν
 θυμόν, ἐπέβαινε τὴν αὐτοῦ σοφίαν εἰς τὸ ἀπίστους ἡμᾶς 5
 εἶναι θεῷ οἷα τῷ Ἀνδρονίκῳ πιστούς· πρὸς ἅπερ ἡμεῖς ὑπου-
 λευσάμενοι, καὶ ποικίλα λαλήσαντες ἢ λαλαγήσαντες πρὸς ἄν-
 295 δρα μαινόμενον (ἠγαπῶμεν γὰρ ἔχειν κεφαλὴν), μόλις ἐξη-
 μερώσαμεν τὸν ἀτίθασσον, ὡς καὶ ἀσπάσασθαι ἡμᾶς καὶ εἰς
 χεῖρα φιλήσαντα οἴχεσθαι. 10

Καὶ οὕτως ἡμεῖς τε νύκτα καταθετικὴν εὕρομεν, τῶν
 ἐκείνου δάδων καὶ λάλων ἀπαλλαγέντες χειλέων, καὶ οἱ συγ-
 κατεστρωμένοι αἰχμάλωτοι ἐς Κομνηνοῦ. καὶ διαγαγόντες ἐκεῖ
 μετὰ τῶν συναιχμαλώτων ἡμέρας ὀλίγας, καὶ τι καὶ ἐλεηθέν-
 τες εἰς τροφήν, καὶ δὲ ὑπὸ τινος τῶν ἐκείνου καὶ εἰς χά- 15
 κσα κέρματα, ὧν ἡ δόσις ἡμῖν τηρικαῦτα εἰς θησαυροὺς ἐνε-
 γράφη Κροίσου (καὶ ἐλεῆσαι ὁ θεὸς ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον),
 εἶτα καὶ εἰς τοὺς κόντους, εἰπεῖν δὲ συνηθέστερον, κόμητας
 (μισῶ γὰρ τὸ ἀκράτως βάρβαρον) ἐκομίσθημεν.

Ἔτι κεφαλαιώσομαι καὶ ὅτι ἀεθλεύσαντες μακρὰ καὶ 20
 ἐκεῖ, μόλις μετὰ καὶ ἡμέρας μετρίας τῷ τοῦ ἀγίου οἴκῳ
 ἀποκατέστημεν· καὶ ὅτι εὐρόντες ἐκεῖ φῦλα Λατινικά,
 καὶ ἑτεροίων δὲ ἀνθρώπων γέμοντα ἰδόντες τά τε ἄνω τά
 τε κάτω, ἐξ ἀνάγκης ἐγενόμεθα τοῦ κατὰ τὸν οἶκον κηπι-

saevire cognovimus. itaque quum quaesivissemus, quid causae esset,
 cur occidendi videremur, primum etiam vehementius exacerbatus, re-
 spondit, si ipse statim ab initio nos invenisset, non iam nobis caput
 salvum futurum fuisse, deinde causas, cur odio nos haberet, expli-
 cans, doctrinam suam eo deduxit, ut nos adversus deum perfidos,
 quippe fidos Andronico diceret: contra quae nos tecte disputando et
 varia cum illo loquendo fabulandoque (carum enim nobis caput erat)
 aegre tandem ita mitigavimus hominem ferocem, ut amplecteretur nos
 et manum deosculatus discederet.

Ita noctem quietam tum ipsi nacti sumus, illius facibus nugisque
 liberati, tum captivi ceteri nobiscum cubantes in aedibus Comneni.
 ibi cum sociis captivitatis dies aliquot versati et nonnihil sustentati
 cibo, a quodam domesticorum adeo numis aeneis donati, quo dono
 tum divitias Croesi nacti nobis videbamus (misereatur utinam vicis-
 sim illius hominis deus), postremo ad contos, sive, ut usitatus di-
 cam (odi enim sermonis nimiam barbariem), comites deducti sumus.

Memorabo hoc quoque tribus, verbis, multa illic quoque perpressos
 nos vix tandem post aliquot dies in aedes sancti nostri restitutos

δίου, καὶ ἐπιδόντες ἑαυτοὺς πεσσουλίῳ τοῦ ἐκεῖσε βραχυτά-
 του λοετροῦ ἐκείμεθα, χόρτον ἄμικτον ὑποβεβλημένοι· καὶ
 ὅτι ὀκτὼ μετρήσαντες ἡμέρας, ἐν αἷς ἄρτον ἀκραιφνή οὐδὲ
 εἶδομεν, ἀλλὰ τοῖς ἐκ πιτύρων ἐγκρυφίαις ἐχρεωκοποῦμεν τὸ
 5 τῆς γαστροῦ λίχρον, καὶ οἶνον δὲ μηδὲ μύρισμα ἐντυχίσαν-
 τες, μετ' αὐτάς καὶ οἶνον ψευδωνύμου ἡρέμα καὶ ὡς ἀλη-
 θῶς κατὰ στράγγα μετέσχομεν, καὶ ἄρτον δὲ ζυμίτον, καὶ
 ἄλλων δὲ τινων· καὶ ὅτι οὐδὲ τὸ κηπίον εἶχε λιμὴν ἡμῶν
 γενέσθαι τοῦ Λατινικοῦ κλύδωνος. καὶ εἰ μὲν δένδροις ἡχ-
 10 ρειοῦτο, καὶ μάλιστα συκαῖς, ὧν καὶ ἄωρος ὁ καρπὸς παρη-
 νομεῖτο τοῖς ὠμησταῖς εἰς ἔμβρωμα, ἔτι δὲ καὶ πρασιαῖς, ἃ
 δὴ φίλτατα ἡμῶν ἔφυσαν, ἄλλη τοῦτο λύπη τοῖς γε φιλοτοι-
 ούτοις· ὅτε δὲ καὶ τὴν ὑποποδιαίαν ἡμῶν ἡχρείουν τράπε-
 ζαν, ἀλλ' ἐκεῖνο οὐκ ἔχω φράσαι ὅπως ἂν φέροι τις ἀπαθῶς.
 15 ἐκαθήμεθα μὲν γὰρ ὀμιλαδὸν οἱ πτωχοὶ σύσσιτοι, τοὺς πιτυ-
 ρίας προβεβλημένοι πρὸς τροφήν· οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἀφέντες
 κείρειν τὰ ἐκ τῆς γῆς, οἷς ἔχαιρον ἐμφιλοχωροῦντες αἰεὶ τῷ
 κήπῳ, ἐσκευάζοντο καθ' ἡμῶν· καὶ ἐγγίσαντες, εἶτα στραφέν-
 τες καὶ τὰ περὶ τὴν ἔδραν γυμνώσαντες καὶ εἰς ἔκκρισιν ὑφι-
 20 ζήσαντες κατεστοχάζοντο ἐξ ἐναντίας ἡμῶν ἀποκοντοῦν τὰ
 περιττὰ τῆς γαστροῦ, ὀυῖσκόμενα καθ' ὕδωρ διὰ τὰς ὀχετη-
 γοὺς σταφυλάς. καὶ ἐποίουν οὕτω. καὶ οἱ μὲν μεθ' ἡμῶν

esse: cuius tamen et inferiorem et superiorem partem a Latinis occu-
 patam et aliis refertam hominibus invenimus, concessimusque neces-
 sitate coacti in hortulum domui contiguam, sedemque nacti in atrio
 balnei perexigui, quod ibi est, procubuimus, mero foeno substrato;
 atque diebus octo transactis, quibus furum panem ne videremus qui-
 dem, sed frustulis e furfuribus sub cinere coctis ligurientem compe-
 sceremus ventrem, vini vero ne odorem quidem haberemus, tandem
 aliquid nomen vini ementiens quiete et revera guttatim combibimus,
 panem quoque fermentatum et alia quaedam nacti. ceterum ne hor-
 tulus ille quidem portus nobis a fluctibus Latinis tutus erat. quodsi
 arbores laedebantur, fici maxime, quarum etiam immaturi fructus a
 feris istis hominibus absumebantur, aut areae olitoriae, quae carissimae
 nobis erant, ea quidem res illos sane affligebat, qui talia amant; sed
 quum etiam pedibus substratam mensam deleverunt, id vero nescio
 equidem quomodo quis aequo animo ferre potuerit. considēbamus
 enim tenuis coenae socii, surfureo pane, quo pasceremur adposito,
 quum homines isti agrestes fructus, quibus delectati semper hor-
 tum obibant, carpere desierunt, et adversus nos se instruxerunt.
 prope ad nos accesserunt, deinde conversi, nudatis natibus, consede-
 runt ad exonerandam alvum, locum nobis oppositum captantes, quo
 egerent supervacanea ventris, aquae instar propter leves uvas profu-

βδελυτιόμενοι, ὡς ἔδει, τὸ μυσαρὸν διερρήγγυντο θυμῷ, καὶ
κατηκονῶντο ἀτίμως ἀπαγαγεῖν τοὺς — εἰ χρὴ Ἑλληνικῶς
προσηρθῆναι — Ὀζόλας· ἡμεῖς δὲ ἐπέιχομεν τοῦ ἔργου,
κρίνοντας ὡς οἱ ἁμαρτιῶν βορβόροις ἐγκαλινδούμενοι καὶ τοι-
ούτων ἀποβαίνουσιν ὀσμῶν ἄξιοι. 5

Προσθήσω ταῖς κεφαλαιώσεσι ταύταις καὶ ὡς ἡ ξηρὰ
κοίτη, ἐπὶ πλεον παραμείνασα, ὄψέ ποτε ὑπὸ Θεοφιλῶν ἐξε-
θεραπεύθη ἀνδρῶν, ὥσπερ καὶ ἡ γυμνικαία, ὧν οὐχ ἡμεῖς
δαψιλῶς εἴχομεν μόνοι ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ μεθ' ἡμῶν· καὶ
ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν παρηγάγομέν τι κέρδους, αἰμύλα 10
κωτίλαντες καὶ βαθέα· ὧν οὐκ ἂν ὥκνησέ τις μεμνησθαι
διὰ τὸ ὑπογάρυθρον, εἴπερ ἦν καιρὸς ἐνταῦθα περιηγηθῆναι
καὶ αὐτά· καὶ ἀφαιρέμα μὲν τι τῶν ἐξ ἡμῶν (ἡμίονον θε-
τέον εἰπεῖν ἢ βίβλον μίαν γοῦν ἢ στρῶμα ἢ ἄλλο τι τῶν
ἡμετέρων) ἐκπᾶσαι τοῦ κατ' αὐτοὺς χάους οὐκ ἔσχομεν, 15
χροαίους δὲ πενήκοντα ἐπορισάμεθα, οὐ πάντη φορμίσαν-
τες ἀδώρητα· ὅθεν ἡμῖν ἡσυχαιὰ τις ἀνάστασις τοῦ κατὰ
παντελῆ πτωχείαν γέγονε πτώματος, τοῦ μυροβλύτου καὶ ἀλ-
λοϊαν ἐπίρροϊαν πυντοϊαν πλημμύροντος καθὰ καὶ ἐξ ὠκεα-
νοῦ τινός, ἀφ' οὗ καὶ ἡμεῖς ἐζήσαμεν καὶ τὸ τῆς πόλεως δὲ 20
ἅπαν περιλειπόμενον· οὐκ ἂν γὰρ τις ματαιωθείη καὶ εἰς
Ἰουδαϊκὴν ἐκκυλισθείη ἀχαριστίαν, ὡς τολμῆσαι προενεγκεῖν

entia. hoc illi faciebant; socii autem nostri, indignati, ut par est, turpitudinem istam, ira rumpebantur conabanturque contumeliose abigere istos — ut Graece dicam — Ozolas: a nobis tamen prohibiti sunt, quippe qui ita existimaremus, qui in stercore turpitudinis volutantur, eos etiam tali odore dignos fieri.

Addam his strictim commemoratis illud quoque: quum satis diu in dura terra cubuissimus, sero tandem a piis hominibus cubili isti consultum esse, pariter atque nuditati nostrae, ita ut non solum ipsi, sed etiam omnes socii nostri abunde omnia haberemus; deinde etiam ab hostibus nonnihil beneficii nos obtinuisse, suavia et blanda fabulando: quae quis commemorare haud differret propter subtilitatem, si opportune hic commemorarentur. nihil quidem, quod nobis surreptum esset (velut mulum vel unum certe librum vel tegetem vel aliud quid rerum nostrarum) extrahere ex illorum faucibus potuimus, sed numos aureos quinquaginta adepti sumus, non prorsus frustra a nobis cantata cantilena: unde placida nobis contigit e nimia inopia infirmitate restitutio, quum etiam sanctus, qui unguenta exsudat, aliam variam tanquam ex oceano quodam copiam subveheret, unde et ipsi vitam sustentabamus et quidquid civium reliquum erat. neque enim quisquam adeo temerarius fuerit et ad Iudaicam prolabatur turpitu-

τῶν χειλέων ἀκερδῆς ἐκ τοῦ μυροβλύτου ἀπεκβαίνειν τὰ τε εἰς τροφήν καὶ λοιπὰ δέ τινα: οὐδὲν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἡμῖν παρεκβεβάσθω συμμέτρως καὶ οὐδέ πάνυ ἔξω τοῦ δέοντος· οἱ δὲ βάρβαροι πληρώσαντες τὴν πόλιν ὅλην, ἔξ αὐτῶν τῶν ἐφῶν πυλῶν ἀρξάμενοι, ἐθέριζον τοὺς καθ' ἡμᾶς, καὶ συχνὰ ταῦτα δράγματα ῥίπτοντες σωροὺς ἐστοίβαζον, ἔξ ὧν Αἰδῆς φιλεῖ σιτούμενος. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῶν ἀμφόδων φεύγοντες ἔπιπτον περὶ αὐτάς, καὶ ἅμα ἐγυμνοῦντο σκυλευόμενοι· καὶ οὕτως αἱ ἀγνυαὶ εἰς οἰκτρὰ ἐσχεδιάζοντο πολυάνδρια, ἡλίου ἐφορῶντος ἃ μὴ ἔπρεπεν. οἱ δὲ ἐν ταῖς οἰκίαις παρέμενον αὐταῖς εἰς ἀδιεξόδευτον· καὶ οὐκ ἦν εὐρέσθαι οἰκίαν ἣν οἰκῶν ἄνθρωπος ἠλεήθη, πλὴν εἰ μὴ ἄρα πληθὸς εἶχεν ὁ οἶκος. ἐκείνου γὰρ οἱ μὲν τινες ἔπιπτον ἔσω, οἷς καὶ ἦσαν αἱ οἰκίαι αὐτῶν τάφοι αὐτῶν, παρθεῖναι τὸ ψαλλόμενον· οἱ δὲ διεκχυθέντες εἰς φυγὴν τῇ τοῦ πολέμου τύχῃ ἐπεδίδοντο. καὶ τέως μὲν ἄπλοῦ ἔκειντο οἱ ῥιπτόμενοι· μικρὸν δὲ ὅσον τῶν πολεμίων ῥαισιάντων τῆς ἄγαν ἐντροχειίας, καὶ ὑποπαιζόντων πικρότερον κατὰ γαίης, ὃ δὴ λέγεται, κωφῆς, καὶ ἕτεροῖα νεκριμαῖα ἐπέκειντο, καὶ ὁ μὲν τις νεκρὸς ἄνθρωπος ὄνῳ κειμένῳ συνεδνάζετο, ἕτερος δὲ κύνα εἶχε συμπαρακείμενον. καὶ τούτων τὰ πλείω καταπεπαιγμένα ἦσαν ὡς εἰς διάθεσιν συμπλοκῆς καὶ φιλημάτος. ἄλλος ὁμοῦ ἦν αἰλουρῷ κατοικιδίῳ. οὐδὲ τοιούτων γὰρ τὸ

dinem Ingrati animi, ut dicere audeat, inanem se ab eo sancto discedere sive victum sive res alias rogaverit.

Haec ita a nobis modeste profecto nec praeter rem interposita sunt. barbari autem totam urbem implebant, a porta orientali exorsi, metebantque cives, et acervos cumulabant crebris iaciendis manipulis, quibus Orcus repleri cupit. qui per vicus fugiebant, occidebantur in iis, simulque spoliati nudi iacebant, ut viae subito in tristitia hominum comitia mutarentur, adspiciente sole, quae non debuerat; qui autem in aedibus erant, remanebant in iis fuga praeclusi, nec erat domus, cuius incolae parceretur, nisi magnum numerus eam teneret. alii enim intra parietes peribant, quibus quidem domus pro sepulcro erat, ut verbis psalmistae utar; alii, qui foris fuga salutem quaerebant, fortunae belli dabantur. et aliquamdiu quidem homines occisi passim iacebant; sed mox, quum hostes ab incursum impetu remisissent, et insolentius terrae, ut aiunt, mutae insultarent, tum reliqua mortuis cadavera iniiciebantur, tum alius homo occisus cum cadavere asini copulabatur, alius canem socium habebat: et ea quidem pleraque per ludibrium quasi ad amplexum vel oscula composita erant: alius rursus cum fele domestica: nam ne his qui-

βάρβαρον ἐφείδοντο, καὶ μάλιστα κυναρίων ὡς καθυλακτούν-
 296 των καὶ ἐπιτρεχόντων· διὸ καὶ αὐτῶν ἢ καθ' ἡμᾶς πόλις
 ἐσπάνισεν. εἴ τι δέ που καὶ περιλέλειπτο, ἀνδρὸς μὲν Ῥω-
 μαίου βυβαβύσεν ἂν καὶ κατέδραμε, Λατίνῳ δὲ ὑπέξεχώρει
 κινζῶμενον· κατέγνω γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα οἷ κακοῦ ἦσαν.⁵
 καὶ εἶχε παροιμιώσασθαι τις τότε κατὰ τοὺς ἐν Σερίφῳ σι-
 γῶντας βατράχους καὶ τινὰς τοιοῦτους Ἰταλοὺς τέτιγας, οὐ-
 τῶ καὶ κύνας ἀφώνους τοὺς παρ' ἡμῶν.

Καὶ ἀμφόδους μὲν κατατρέχεσθαι καὶ οἰκίας οὐκ εὖ
 πύσχειν οὐκ ἂν εἰς μάχης καινοπράγημα θεῆ τις· θεῖους 10
 δὲ ναοὺς τυραννεῖσθαι, ἀλλὰ τοῦτο θεομαχίᾳ κρίνεται ἂν ἀγ-
 χίδυρον. εἰστρέχοντες γὰρ καὶ εἰς αὐτοὺς ἐκάστοις οἱ βάρ-
 βαροὶ ἐποίουν πάνδεινα καὶ οἷα θεὸν ἐρεθίζειν εἰς ἄμνην.
 καὶ ὅσους μὲν ἱεροὺς ἄνδρας, τεθωρακισμένους οἶον ταῖς
 ἀγιωτέραις τῶν στολῶν, κατέκοπτον, τοὺς πλείους εἰς θάνα- 15
 τον, τοὺς μὲν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἐνθέου βήματος, τοὺς δὲ καὶ
 ἐκτός, ὅποι τύχῃ εὗροιεν οἱ φρονεῖται ἐνστάτας παρὰ θεῶν·
 καὶ ὅσον δὲ λαϊκόν, οἷ τοῦ στόματος πλήρους ὄντος τοῦ “κύ-
 ριε ἐλέησον” ἀπηγάσσοντο τὰς κεφαλὰς, ἐπανακρινόμενοι τί
 τὸ “κύριε ἐλέησον,” καὶ γελῶμενοι. αἱ δὲ κατὰ λαγγεῖαν χραν- 20
 θεῖσαι σεμναὶ γυναικῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ εἰς ἀγνεῖαν ἐπη-
 ρεασθεῖσαι, ἰδοὺ εἶσι, καὶ προσβενέτωσαν κατὰ τῶν αἰτίων,
 αἱ ὑπὸ γάμον ζυγόν, αἱ διὰ παρθενίαν ἄνετοι, αἱ νύμφαι

dem animalibus barbari parcebant, caniculis maxime, utpote latran-
 tibus accurrentibusque: unde etiam canum illa penuria consecuta est
 in urbe nostra; nam si forte unus vel alter relictus est, allatraverat
 is et invaserat Romanos, Latinis de via decesserat cum gannitu: in-
 tellexerant quippe etiam illa animalia, in quanta miseria essent. ac
 possit quis cum ranis Seriphi insulae mutis cicadisque item Italis
 canes nostros tum similiter elingues conferre.

Enimvero quod in viis concursatum est et vexatae sunt domus, rem
 in bello minime miram quispiam dixerit; quod autem sacra templa
 laedebantur, id vero pugnae adversus deum susceptae simile erat.
 etenim omnia templa ingressi barbari nefasta patrabant, quae deum
 ad propellendam iniuriam provocare viderentur. quot illi sacerdotes,
 quasi armatos sacris stolis, plerosque ad necem, percutiebant, alios
 in ipso sacro suggesto, alios foris, ubicunque homicidae ministros
 dei invenissent! quot laicos, qui pleno ore precantes “domine, mise-
 rere,” capite truncabantur, quid illud esset “domine miserere”, rogati
 atque derisi. feminae autem honestae, in templis salacitate barbarorum
 pollutae et castitatis decore privatae, adversus noxios prodeunto,

τοῦ θεοῦ. καὶ μὴ μὲν ἓνα τιὰ συγχρωσθῆναι εἴη ἂν μεῖον
 τι κακόν· αἱ δ' ἐν τοιούτοις κοιναί, καθά τις ἂν εἴποι, ἀμί-
 δες οὐκ ἂν εὖροιεν κλαυθμὸν ἐπάξιον.

Ἐγὼ καλόν τι ἐνταῦθα τῶν βαρβάρων εἰπεῖν, ὅτι φο-
 5 νεύειν τοὺς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιβαλλόμενοι τινες ἀπέσυρον αὐ-
 τοὺς ἔξω γούν, καὶ οὕτω καθήρουν, τῷ ζῆν μειριάζοντες τὸ
 κακόν.

Οἱ δὲ τοῖς θεοῖς ἐνυβρίζοντες, καὶ τὰ μὲν τῶν σεβασ-
 10 μιῶν τυπωμάτων κατασχίζοντες, ὅσα μηδέν τι γλαφυρὸν ἐκ
 τῆς ὕλης εἶχον τὰ δὲ ψιλοῦντες τοῦ κατ' αὐτὰ κόσμου με-
 τὰ πληγῶν, οὔτε ταῦτα δοῦν διεγνωσμένοι ἐχώρουν εἰς εὐ-
 φημον ἡμετέραν μνήμην, καὶ νῦν δὲ εἰς τοῦν ἐλθόντες ἡμῶν
 ἀποπιτύονται. καὶ πῶς γὰρ ἂν τις γυμνοῦσθαι ἀνθρώπους
 15 ἐπ' ἐκκλησίας μαθὼν καὶ ἀχθόμενος ἀνάσχοιτ' ἂν μὴ οὐ χό-
 λῳ διαρραγῆναι, γύμνωσιν κειμηλίων θεῶν ἐγνωκώς; ὃ θεοῦ
 ἀνεξικακίας, εἰ βάρβαρον ἄνδρα κατὰ τῆς ἱερᾶς καὶ φρικτῆς
 τραπέζης ἀναπηδήσαντα καὶ ἐκκαλύψαντα τὴν αἰδῶ καὶ ἐνου-
 ροῦντα εἰς ἀκοντισμὸν ἀφῆκε ζῆν ἀνεχόμενος. ὃ σταυροὶ
 20 τίμιοι, τὸ ἡμέτερον κράτος, ὅσοις καὶ ἕμων οἱ μισροὶ ἐνέ-
 ἔξεγερθήσεται.

Τί ἂν τις ἐνταῦθα ἐκθείη καὶ ταύτην μιαιρίαν, ὡς τοῖς
 μὲν ἔξ ἕλου ἐκκλησιαστικοῖς λαμπτήροισιν ἐνεθόρουσιν οἱ ἀσύν-

virgines iugo matrimonii maturaе, propter virginitatem sacrosanctae, sponsae dei. et quidem si singulae a singulis pollutae essent, minor turpitude foret: sed quasi promiscua ista, ut quis dixerit, flagitii receptacula nunquam digne poterunt desferri.

Laudandi hic mihi sunt barbari, quod quidam in templis absconditos, quos trucidare cuperent, extrahebant certe et deinde occidebant, in vita flagitium continentes.

Qui autem rebus divinis insultabant, et sacra simulacra alia discindebant, in quibus quidem nihil e pretiosa materia elaboratum erat, alia tundendo spoliabant ornamentis, nec tunc istud facere conati gratiam apud nos inibant, et nunc in memoriam revocati abhorrentur. nam quomodo quis, qui homines in ecclesia nudatos cum indignatione audierit, teneat se, quo minus ira rumpatur, quum res divinas nudatas cognoverit? o patientiam divinam, quae barbarum in sacram et venerabilem mensam insipientem et pudendis nudatis vesicam exonerantem sustinuerit et vivere siverit! o cruces venerandae, fortitudo nostra, quotquot scelesti isti laeserunt! nec est, ut placida divina potentia non expergesiat.

Quid illam turpitudinem commemorem, quod candelabra eccle-

τακτοι, ὅσα καὶ οὐράναις, εἶποι ἂν ἡ τραγωδία, τοῖς δὲ τῶν οὐρῶν δοχείοις οἷα καὶ ποτηρίοις ἐκέχρητο; οἱ γε καὶ κατὰ φρεαίων ἀφιέντες προορθεῖν τὸν τοῦ κατ' αὐτοὺς ἀσκοῦ προύχοντα πόδα, εἶτα ὑδρευόμενοι ἔπινον τοῦ μiasμοῦ καὶ τοῦτο πάλιν καὶ πάλιν, καὶ εἰσαεὶ κύκλον τοῦτον ἐλίτοντες ἀσελγῆ. 5

Ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἶη ἂν καὶ γελοῖον παραρρηφὲν εἰρημῶ τινὶ καὶ αὐτό· ἃ δὲ ἀνόπιν συγγεγράφεται, ἀλλ' ἐκεῖνα μυρία προκαλοῦνται δάκρυα. ὁποῖον καὶ τὸ τοῦ μύροβλύτου, οὗ τῆ τάφῳ ἐμπεπαικότες μετὰ πελέκεων οἱ τοιούτων εἰς ποιρῆν ἄξιοι τὸν τε περίξ ἐπιπολάζοντα κόσμον ἐξ ἀργύρου κα- 10 τέκοψαν, καὶ τὸν ὑπὲρ κεφαλῆς δὲ περιείλοντο χρύσειον στέφανον, καὶ μὴν καὶ τὸν ἕτερον ἀπήγαγον τοῖν ποδοῖν, ἵνα τάχα τὸ ποδῶκες τῆς ἐξ ἐκείνου δίκης ἐκκλίναιεν. κἂν ἐξέπραξαν ἐς τὸ πᾶν, εἰ μὴ τὸ θεῖον ἀντέβη καὶ ταχὺ ὀδηγήσαν τοὺς κρείττονας ἔν γε τοῖς βαρβάροις εἰς κωλύμην κατεπέτασε 15 τοῦ κακοῦ. εὐνοῦχος γὰρ τοῦ ῥηγός, ἀμιρᾶς τὴν ἀξίαν, πράττειν ὀξὺς καὶ θερμός, οἷος φόβον βαθὺν καταπέμπειν οἷς ἂν ἄγριος προσενεχθεῖη, ἔφιππος εἰσελάσας, ὡς οὐκ ἂν τις ἐλπίσοι, ἕως εἰς βαθὺ τοῦ θείου ναοῦ, ὡς μὲν οἱ πολλοὶ ἐνόμισαν, διὰ περιφρόνησιν καὶ αὐτὸς κατ' ἐκεῖνον ὅς 20 ἐν τῇ τῆς μητροπόλεως καθολικῆ καθιππεύσας τὸν τε ἵππον ἀπέβαλε συγκατενεχθεὶς θραυσθέντα καὶ αὐτὸς οὐκ εὖ ἀπῆλ-

1. ἐνεούρουν?

siarum vitrea effrenati isti tanquam matulas habebant, ut tragoedia dixerit, urinae receptaculis autem pro scyphis utebantur! quid quod iidem utris sui prominens ostium in puteos solvebant, deinde hauriebant bibebantque de mixtura, idque identidem, et perpetuo in obscenum istum gyrum acti.

Sed hoc quidem quamvis ridiculum ita interpositum esto, ne ipsum quidem praeter rerum ordinem. quae autem supra narrata sunt, ea vero lacrimas infinitas excitant. quale erat etiam, quod in sanctum, qui unguenta exsudat, patrarunt, cuius sepulcrum insolenter violarunt, securibus, quas ipsi meruissent, argentream crepidinem dissecantes et coronam auream capiti impositam detrahentes: quin etiam pedem abstulerunt, quo scilicet poenae ex eo consecuturæ celeritatem declinarent. atque ita forsā universa delevisset, nisi numen divinum obstitisset, et repente primores barbarorum commovisset et excitasset ad sistendam perniciem. namque eunuchus regis, amiras dignitate, acer et promptus ad agendum, et qui terrorem incuteret, ad quemcunque iratus accessisset, equo, quod vix credas, in intimum templum ingressus est, ipse quoque contemptu, ut plerique arbitrabantur, sacrarum rerum abreptus, illius ex-

λαξεν, ἀληθῶς δὲ κατὰ προμήθειαν, ἵνα καὶ ἄλλοι οὕτω διὰ
 τῆς πυκνότητος τοῦ λαοῦ παρεισδύοιτο φευγόντων ἐκάστων
 συμπατηθῆναι τῷ ἵππῳ, καὶ ἄποπτος δὲ ὢν βλέποιστο τε καὶ
 ἀντιβλέποι τοὺς κακουργοῦντας, καὶ οὕτως αὐτοὺς ἀμύνοιτο,
 5 — εἰσδραμῶν γοῦν ὁ εὐνοῦχος οὕτω μετ' εὐγενοῦς ἵππου καὶ
 τὴν μετὰ χεῖρα σιδηρεάν κορύνην κατάγων, συνεπιλαμβανο-
 μένων ἅμια καὶ τῶν ἐφεπομένων θεραπεύοντων, οἳ καὶ αὐτοὶ
 σφοδροὶ δρῶν ἦσαν, φόνους τε πολλοὺς ἐκόλωσε καὶ γυμνώ-
 σεις ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ἃ δὴ ἐτρωθι κωλυθῆναι οὐκ
 10 ἔσχε, καὶ τοὺς ἐπιβούλους δὲ τοῦ ἀγίου τάφου ἀπήγαγεν, ὡς
 οὐκ ἂν ἐκεῖνοι ἤθελον, κερδήσαντάς μόνα (μυρία δὲ ἦσαν
 ἐκεῖνα) ὅσα πρὸ αὐτοῦ κατέσπασαν φθάσαντες. καὶ φόνους
 μὲν τοὺς ἐκεῖ κατέσχευεν ὁ ἄρχων, τοῦ δὲ πνιγμοῦ τῶν φυ-
 γόντων ἐν τῷ ναῷ οὐκ ἦν ἐπίσχεσις, ἀλλ' ὥσπερ ἐν ταῖς ἄλ-
 15 λαις καθολικαῖς, οὕτω καὶ ταύτῃ οὐκ ὀλίγη μοῖρα τοὺς ζῶν-
 τας ὁ πνιγμὸς ἐδικαίωσεν, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἐρῶζοι ἂν πρὸς τοὺς
 ἐπ' ἀκροπόλεως πεπνιγότας, ὡς ἡ ἀρχὴ τοῦ λόγου συν-
 ἔγραψε.

Τί ἂν λέγοιμι τοὺς τῶν τεγέων οἰκῶν ἄνωθεν καθαλλο- 297
 20 μένους ἐπὶ μελέτῃ θανάτου, ὅτε τὸ μέγα κακὸν καὶ αὐτοὺς
 περιεστοίχιζεν; οἳ πτεροῦξασθαι εἰς αἰθέρα μὴ ἔχοντες, οὔπερ
 ἐφίεντο ἂν, τὸ τῶν βαρέων ἔπασχον καὶ ἐλάκουν εἰς θάνα-

15. κἀν? 17. οὐς?

emplo, qui, quum in catholicam metropolis ecclesiam invectus es-
 set, deturbatus tum equum vulnere laesum amisit, tum ipse male
 discessit, sed revera divina ductus providentia, quo facilius ita per
 multitudinem hominum penetraret, ne ab equo conculcarentur caven-
 tium, et sublimis tum cerneretur ipse tum cerneret scelestos, atque
 ita illos flagitio prohiberet — ingressus igitur est ita eunuchus cum
 equo generoso, et, clavam ferream manu torquens, adiutus etiam a
 domesticis comitantibus, qui et ipsi manu prompti erant, caedes
 multas et virorum mulierumque spoliationes impedivit, quae aliter
 impediri non poterat, et sacro sepulcro insidiantes abegit, quemad-
 modum ipsis minime placeret, lucratos tantum (infinita sane illa
 erant), quae ante adventum eius detraxerant. itaque caedes quidem
 ibi dux ille sistebat, sed elisio fugientium sisti in templo non pote-
 rat, verum sicut in reliquis ecclesiis publicis, ita in illa quoque haud
 exigua hominum pars suffocata est, quorum quidem numerus par est
 fortasse iis, qui in arce elisi sunt, de quibus in principio huius libri
 dictum est.

Quid illos commemorem, qui desuper de tectis aedium in per-
 niciem se dederunt, calamitate quippe immani circumventi? qui
 quum per aerem volare, ut cupiebant, non possent, pro corporum

τον, ἐκ μετεώρου κατασκήπτοντες. τί δὲ τοὺς κατὰ φρεύτων ὡσεὶ καὶ τινος Κωκυντοῦ καὶ Ἀχεροντίου ὕδατος βυθιζομένους ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας; τοὺς μὲν φόβῳ τοῦ μὴ ἄνω πεσεῖν θανάτῳ, τὰς δὲ καὶ κατὰ σεμνότητα. καινὸν δὲ οὐδὲν οὐδὲ ἡ τοιαύτη ἔμπτωσις τε καὶ κατάπτωσις παρ' ἀνθρώπων, οἳ μὴ μόνον πέτρας εὐχοντο ἂν ῥαγῆναι εἰς ὑποδοχὴν αὐτοῖς καὶ βουνούς εἰς κρύψιν κατακλισθῆναι καὶ οὐρανὸν δὲ αὐτὸν ἐπικαταπεσεῖν, ἀλλὰ πού καὶ χάος καὶ τάρταρον ἐφαντάζοντο εἰς κατάδυσιν καὶ βίου κατάλυσιν. τὸ γὰρ καθ' ἰστορίαν βάραθρον καὶ οἱ κρημνοὶ μικρὰ καὶ αὐτὰ ἦσαν τοῖς ἀφαντωθῆναι θέλουσιν.

Ὡ μοι καὶ τῶν λίθων, οἵπερ ἐπαφιέμενοι τοῖς τοιούτοις πρὸς τῶν βαρβάρων ἀνανεύειν οὐκ ἀφίεσαν, ἀλλ' ἐπιπωμάζοντες κατεχώννουν τοὺς ἐλεεινούς. οὐαὶ τότε καὶ ὅσαι κατὰ γαστέρων εἶχον, ἃς ἐν τῷ φεύγειν βαρύνων ὁ κατὰ φύσιν φίλιος φόρτος ἕξ ὀλιγηπελῆς κατέρριπτε συμποδίζων εἰς Αἶδην, φθαρούσας τὸν διὰ ξιφῶν ὄλεθρον. οἰκτρὸν δὲ τούτων οὐκ ἔλαττον καὶ μητέρες, αἷς φευγούσαις καὶ ἀπαλοὶ παῖδες συνέτρεχον, καὶ τέως μὲν ὁμοῦ ἦσαν· ἐπισπέρχοντος δὲ τοῦ κακοῦ ἐνίκων τὸν δρόμον αἱ μητέρες, δυστυχῶς γε τοῦτο καὶ μάλα. ἐπιστραφεῖσαι γὰρ ἢ οὐκέτ' ἔβλεπον τοὺς ποθουμένους ἀνθαμίλλους, Ἡρώδου δὲ τινὶ ψήφῳ περιπεπυκότας, ἢ ἐπιπτον καὶ αὐταὶ πρὸς τῶν ἐπικαταλαβόντων, μι-

pondere in terram illisi ad necem contundebantur. quid illos, qui in puteos tanquam Coeytum quendam et aquam Acherusiam demersi sunt, et viros et mulieres? viros quidem metu compulsos, ne alto casu perirent, mulieres quodam honesto moriendi studio ductas. nam ne hae quidem praecipitatione vel submersione quaesitae mortes mirae sunt in hominibus, qui non solum saxa rumpi ad hauriendos se, vel montes devolvi ad obruendos vel coelum sibi illabi optarent, sed etiam ipsum orcum et tartarum sibi hiare cuperent ad interitum et perniciem. etenim ex historia nota barathra et praecipitia levia illis videbantur, qui e conspectu auferri cuperent.

Vae saxa, quae a barbaris in eosdem coniecta caput attollere eos non sinebant, sed miseros obruebant! vae tum feminas gravidas, quas in fuga aggravans onus per se dilectum in Orcum demittebat! deliquio animae oppressas, nec minus miserandae erant matres, quae in fuga teneros liberos comites habebant, et aliquantisper quidem aequabantur cursu, sed mox, propius ingruente exitio, iter praecipiebant: quae et ipsa magna sane miseria erat. conversae enim aut non iam videbant consectantes se dilectos liberos, Herodiano aliquo

σούμεναι, ὅτι μὴ ἐκεῖνων πρὸς ἔρωτα ἐπεστρέφοντο, ἀλλ' ἔκλειον τὸν ὕστατον δολιχόν, ὃν οἱ παῖδες ἐστεύλαντο. ἔφευγον καὶ πατέρες, νεογνὰ μητέρων ὄρφανὰ ὀπίσω ἀφιέντες. καὶ αὐτὰ μὲν ὡς ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐγοῶντο· οἱ δὲ μὴ ἐπιστρέφόμενοι ἔθειον, καὶ ἡ φύσις ἐβόα κενά. εἰ δὲ καὶ ἐξέδραμον ἐκεῖνα συμφεύγειν, αὐτὰ μὲν ἐποίουν τὸ δυνατόν, ὃ δὲ γενέτωρ ἦν ὁ αὐτὸς τοὺς πόδας, τοῦ κατὰ θάνατον φόβου τὴν φυσικὴν ἐκνικῶντος στοργήν. καὶ εἴπερ ὁ τεκνωσάμενος περιποιήσεται ζωὴν, ἀλλ' αὐτὰ συμπατούμενα καὶ πρὸς βίαν
 5 σκαριζόντα ἐξώλλυντο εἰς ἐπιθήκην τῶν κατ' ἄνδρας νεκρῶν. οὕτω καὶ θρέμμα τραχὺ λύκων ἐπιτρεχόντων ἀφίησε τὰ οἰκεῖα νεογνὰ καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος οὐκ οἶδεν οὐδενὸς φρίδασθαι.

Κλαίω δ' ἐνταῦθα ἐγώ, ἀναπολήσας εἰς νοῦν ὡς καὶ
 15 ἡμεῖς ἅπαντες οὕτως ἐφεύγομεν οἷα σφαγῆς πρόβατα, οὔτε ποιμένος προμαχούντος οὔτε μὴν μισθωτοῦ. καὶ μακάριον, εἴπερ ἐφεύγομεν διὰ τέλους. νῦν δὲ ἀλλὰ μικροῦ δέον οἱ πλείους τοῖς τῶν λύκων περιεπίπτομεν στόμασι. μυρία δὴ ταῦτα πτώματα, καὶ οἷα πόλιν ἀποκενοῦν εὐφοροῦσαν ἦν ὅτε
 20 οἰκητόρων ἀγαθῶν. καὶ μετροῦντο ἄν οἱ οὕτω πολυτρόπως πεσόντες ὑπὲρ χιλιάδας ἐπτά, ὡς οἱ περιελθόντες ἐστοχάσαντο πρὸς δυνατὴν ἀκριβείαν, σὺν γε τοῖς ἐκ Βουλγάρων πεζοῖς, καὶ ὅσοι τοῦ στρατιωτικοῦ συνέπεσον. οἱ δὲ βάρβαροι πε-

18. πώματα T

imperio interceptos, aut ipsae quoque ab hostibus occidebantur, iratis, quod libidini suae non obsequerentur, sed extremum curriculum deflerent, quod liberi inissent. etiam patres fugiebant, liberis recens natis orbis relictis. flebili vagitu hi opem flagitabant; sed illi sine respectu fugiebant, natura nequidquam clamante. quantumvis liberi procurrerent secuturi, quantumvis pro viribus adniterentur, pater tamen aequae festinanter fugiebat, metu mortis a natura nobis insitam pietatem exsuperante: atque si forte pater vitam servaret, liberi conculcati et adversus vim palpitantes peribant ad cumulanda viro- rum cadavera. ita etiam bruta pecora, quum lupi superveniunt, relictis catulis recens natis, fugiunt; lupus autem nemini parcere solet.

A lacrimis hic ego mihi temperare nequeo, quum recordor, nos quoque omnes ovium instar, quae Ianiensae destinatae sunt, fugisse, quum nec pastor, nec vero mercenarius quisquam nos defenderet: beati tamen, qui prorsus effugimus. sed non multum aberat, quominus plerique in fauces luporum incideremus. infinita illa caedes erat, qua necesse erat, ut urbs quondam bonis civibus abundantissima desolaretur. sunt autem, qui ita varie perierunt, plus septem milia,

ριεργασάμενοι ἄλλως εἰς πέντε χιλιάδας ἠρίθμησαν τὸ κακόν, μήτε τοὺς πεπνιγμένους συγκεφαλαιωσάμενοι τούτοις μήτε δηλαδὴ τοὺς ἐπ' οἰκῶν πεσόντας, ἀλλὰ μόνους ἀριθμῶν δεδωκότες ὅσους αὐτοῖς ἐκθέτους κειμένους ἤλιος ἔφηρεν.

Ἐνταῦθα δάκοι ἂν καρδίαν ἀνδρὸς φιλοίκτου καὶ ὅτι 5 τοὺς κειμένους ἐν τε ταῖς ἀμφόδοις καὶ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀλόγοις ζώοις ἀναμιγνύντες κατέκαιον οἱ ἐχθροί, τὸ μισάνθρωπον, ὅψε καὶ τοῦτο δράσαντες. τὰ πρῶτα γὰρ ὑφ' ἡμῶν παρακαλούμενοι καταχῶσαι τοὺς νεκρούς, μὴ καὶ θεὰ δυσπρόσωπος ἔκκεινται καὶ ἀποφορὰς δὲ νοσερὰς ἀτμίωσιν, 10 ἐθάδες τοιούτων αὐτοὶ ἔρασαν εἶναι, καὶ χαίρειν τοιαύταις θεύς τε καὶ ὀδμαῖς.

Οἱ μὲν δὲ πολλοὶ φόνοι καὶ αἱ σφοδραὶ ἀρπαγαὶ καὶ τὰ πλείω κακὰ δοκοῦν ἂν λῆξαι μετὰ μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ ἄλωσις, ἐξ ἐπιτάγματος τῶν κομήτων. ἦν δὲ 15 σάββατον, οὐ φυγὴν ἔχον, ἦν εὐαγγελικῶς ἀπεύξαιτ' ἂν τις, ἀλλὰ τηλικαύτης πόλεως ὄλεθρον. τὰ δ' ἐντεῦθεν οὐκ ἂν μὲν τις φράσαι ὡς μηδὲν τι ἐλλεῖψαι· ὅσα δὲ ἔστιν ἐπιλέξασθαι, ἀυχῆσωμεν ἂν καὶ αὐτοὶ ἱκανοὶ ἔσσεσθαι ἀπογράψασθαι. πάντες οἱ ἔξω ἰππόται, καὶ οἱ ναύαρχοι δέ, ἀκολού- 20 θως δὲ καὶ οἱ ἀμφ' αὐτούς, ἀνακαθίραντες ἤδη τὰ σφίσι φοβερά καὶ μισήσαντες εἰς πλεόν αἰθριοκοιτεῖν, ἔπλησαν ἀδεῶς

prout ii, qui urbem obierunt, quam poterant diligentissime aestimant, cum peditibus Bulgaris et ceteris, qui ceciderunt, militibus. barbari autem, inutili opera, ad quinque millia occisorum computarunt, numeratis neque iis, qui suffocati erant, nec qui in aedibus perierant, sed iis tantum eo numero comprehensis, quos in publico proiectos sol. collustrabat.

Hic mordeat animum hominis misericordis, quod et in triviis et in arce proiecta cumque brutis animalibus mixta cadavera barbari, gens generi humano infesta, combusserunt, sero demum eo consilio functi. prius enim moniti a nobis, ut sepelirent cadavera, ne tetro adspectu iacerent et vapores noxios exhalarent, assuetos se rebus illis esse et tali adspectu et halitu delectari responderunt.

Caedes frequens et rapina ferocior et miseria maior sub meridiem eius diei, quo capta urbs est, ex imperio comitum cessasse videbatur. erat autem sabbatum, non fuga insigne, quam quis secundum evangelium deprecetur, sed tam eximiae urbis ruina. quae deinde secuta sunt, ea nemo ita explicuerit, ut nihil desit; sed quae narrari possunt, ea quidem, si quisquam, nos nobis videmur exponere posse. omnes igitur, qui extra urbem erant, equites, et vero nauarchi, cum suis quisque ministris, liberati iam rebus omnibus,

τὰς οἰκῆσεις τῆς πόλεως, τὰς μὲν μείζους κατὰ κεφαλὰς καὶ
 ὅσοι περὶ αὐτάς, τὰς δὲ ἐλάττους κατὰ τίνας ἴλας ἐτέρας,
 ὅσαις ἦν σύμμετρον τὸ κατάλυμα, καὶ τὸ ἐντεῦθεν αὐτοὶ
 μὲν ἦσαν οἰκῶν εἴσω, τὸ δὲ πολιτικὸν ἅπαν σύστημα ἐπλά-
 5 ζετο, ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς. καὶ τὸ μὲν βάρβαρον ἐνέμετο τὰς
 ἐπ' οἰκῶν ἐνθέσεις, οἱ δὲ οἰκοδεσπότες ἀπελήλυθον καὶ περιε-
 νόστουν ὡς κακῆ πεινῶντες διψῶντες ῥιγοῦντες, ὅτι καὶ γυ-
 μνοί. καὶ εἶθε μὲν γυμνοί, ὡς ἂν που καὶ ἐλεοῦντο ἐκ τῶν
 γυμνωσάντων· νῦν δὲ σοφίζομενοι τὴν ἔνδυσιν διὰ τὸ ἄλ-
 10 λως κατ' ὄψιν αἰσχρὸν οὐκ εἶχον ἔλεον, οἷς τῆς ἀνάγκης ἐκά-
 στω, εἰ καὶ ἀναλλοι, ἀλλ' οὖν τινὰ στολὴν ἀφοσιούσης, ὅποιαν
 ἰδῶν ὁ μὲν ἔξω πένθους γελάσει ἂν διὰ τὸ σκημικώτερον, ὁ
 δὲ συγγεγενυμένος τοῦ πάθους οὐκ ἂν ὀκνήσει μὴ ἐκθανεῖν
 λυπούμενος. ἐτρύπησέ τις ψίαθον, καὶ περιβαλόμενος ἔκρη- 298
 15 πτε μόγις τὴν προσθίαν αἰσχύνην, καὶ ἠγάπα οὕτω καλυψά-
 μενος, εὐδαίμων αὐτὸς τῇ πρὸς ἐτέρους παραβολῇ, ὅσοι τὸ
 κατὰ χεῖρα θέναν καὶ τὰ δάκτυλα καθά τι παραπέτασμα
 προθέμενοι, καὶ κρύπτοντες ἄπερ ἐχρῆν, ἤροκῶντο, μὴ ἔχον-
 τες ὅ τι πλεον δρᾶσουσι. καὶ ἦν μὲν καὶ αὐτὸ οὐ θέας
 20 ἄξιον· εἰ δὲ καὶ γυναῖκες τοῦ πάθους ἐκοινῶνον τοῦδε, τί
 δὴ ἔλαμπεν ἥλιος ὡς καὶ τοιαῦτα καθορᾶν; ἀλλ' αὐτὸς μὲν
 εἶχεν ἄλλως ἐνδείκνυσθαι τι καλόν, ἐκτρέπων τοὺς αὐταῖς ἐνυ-
 βρίζοντας· ὁ δὲ ἐπιὼν ἔσπερος πάνδεινα ἐποίει, σκότον προ-

quae terrorem facerent, et aspernati, porro sub divo cubare, impleve-
 runt intrepide domos urbis, et magnas quidem singuli primores cum
 comitibus, exiguas promiscuae ceterorum catervae, quantas tecta
 caperent. inde illi in domibus habitabant, omnis turba civium in
 quibus nos quoque eramus, circumvagabatur. barbari absumebant
 omnem cibi copiam, domini expulsi hac illac circumibant, esurien-
 tes, sitientes, rigentes, quippe qui etiam nude essent: quin imo,
 utinam nudi fuissent, quo misericordiam eorum, qui eos nudarant,
 excitassent; sed vestitum excogitaverant, ne puderet se adspici, nec
 movebant misericordiam, quippe necessitate unicuique vestem, etiam-
 si alienam, at vestem tamen suppeditante, quam si quis videret ex-
 tra cladem constitutus, risurus erat scenicam speciem, sed miseriam
 et ipse expertus vix se contenturus, quominus prae dolore periret.
 perforavit aliquis saccum iunceum, quo circumiecto vix tegeter pu-
 denda, laetabaturque eo tegumento, beatus, si suam cum aliis sortem
 compararet, qui palma manus digitisque tanquam operculo praetentis
 membra, quae tegi decet, obtegebant, quum non haberent, quod praete-
 retea adhiberent. indignus sane ille adspectus erat; quum vero etiam
 sane mulieres eius miseriae participes essent, quid tandem sol lucebat
 et ista cernebat! sed tamen erat, quod ille bene faceret, dispellens,

βαλλόμενος εἰς ἀποκρυφήν καὶ ἀναΐδειαν. ἡ μὲν γὰρ ἡμέρα εἶχε τι σῶφρον δέει τῶν ὑπερεχόντων, ἡ δὲ νύξ ἐπαρρησίαζε τὰ μὴ ὄσια. ἦν τίς ποτε καὶ ὄς ῥάκος εὐρηκῶς παρερριμμένον πον ἀποκαθιμένης τυχὸν ἢ καὶ ἀλλοῖον, ὁποίοις πολλοῖς οἱ λεωφόροι κατέστρωται, καὶ συχνὰ τοιαῦτα συγκε- 5 κρουκῶς εἰς ῥαφήν, ὡς εἶχε, καὶ λεντίου τρόπον συσκευασάμενος, ἄκων ἤθελε τὴν ἀσυνήθη περιστολήν. ἄλλοι συνθέματα ἐρεᾶ μαδῶντα ἐξενρίσκοντες καὶ ἐναπτόμενοι κοιλίαν μὲν καὶ ῥάχιν καὶ τὰ κατωτέρω ἔσκεπον, σχοίνῳ σαθρᾷ καὶ ὕπαρᾷ τῇ ἐκ φιλύρας ἢ τοιοῦδέ τις περιζωσάμενοι, τὰ δὲ 10 λοιπὰ ἐν χρῶ κατ' αὐτὴν σάρκα τῷ ἄερι γινόμενοι. ἰματισμένον δὲ τινα ἰδεῖν τὸ ὄλον ὅμοιον ἦν ὡς εἰ καὶ ῥῆγα εἶδεν ἢ ἄλλον ἄνδρα λαμπρότητος. πόρναις μόναις ἐνέλαμπε κάλλος ἰματισμοῦ, αἱ τοῖς ἱεροῖς πεπλώμασιν ἠγλαΐζοντο, εὐπάρυφοι τοῖς μιαιοῖς ἐραστιαῖς παρομαρτοῦσαι, καὶ 15 βλεπόντων ἡμῶν παρρησιαζόμενοι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ συγκαταχορεύουσαι ὡς κἀνταῦθα θείας ἀνοχῆς. αἱ δὲ κεφαλαὶ τοῖς μὲν, πλείοσιν ἦσαν ἀκατακάλυπτοι, τῶν Λατίνων οὕτω σκευωρησάντων, ὡς ἂν ἔχοιμεν τὸ ὁμόστολον. καὶ τοῦτο μὲν οἱ δυνάμενοι ἔπασχον· ὅσοις δὲ τὰ τῆς κεφαλῆς οὐκ εἶχεν ἀπα- 20 θῶς, ἀλλ' ἔδει κατακεκαλύφθαι αὐτὰς διὰ τὸ ἄρρωστον, ἀλλ' αὐτοὺς βλέπων τις παντοῖος ἂν τὴν λύπην γένοιτο, τῇ ποικιλίᾳ τῶν βλεπομένων συμπεριαιγόμενος. πῖλον μὲν γὰρ

2. ἡ] οὐ Τ

quippe, qui illis insultarent. ingruens vero vespera immania patrabat, tenebris ad celanda flagitia excitandamque impudicitiam offusis. dies enim modestiam quandam metu superiorum iniungebat, nox nefanda admitterebat. erant, qui laciniis vestis attritae aliisque pannis, quibus viae publicae fere obsitae sunt conquisitis et, ut licebat, consutis inque modum lintei comparatis, inviti usurparent amictum insolitum. alii particulas lanae vagas collectas et coniunctas ventri, spinae et parti corporis inferiori circumdabant, fune marcido et sordido tiliaceo aliove simili adstrictas, reliquum corpus nudum et apertum habebant. iuste autem aliquem vestitum cernere plane erat, ac si regem vel alium hominem illustrem videres. in solis scortis splendebat cultus vestium, quippe quae vestimentis sacris niterent, limbisque decorae cum turpibus adulteris consuescebant et in conspectu nostro flagitium admittebant, tum quoque divinae insultantia patientiae. capita plerisque civibus intecta erant, Latinis hanc curam gerentibus, ut simili secum habitu uteremur. atque hoc quidem robusti patiebantur; quibus autem caput parum validum et propter infirmitatem tegendum erat, eos qui videret vario luctu deslebat, pro varietate speciei agitatus. namque

ἀσκητὸν περιεθεῖσθαι οἱ εὐτυχέστατοι κατεπλούτουν· τῶν δ' ἄλλων οἱ πλείους ψιᾶθων πλέγματα ἢ σχοίνων ἢ καλάμης ἐσχεδιάζον εἰς τοιαύτην σκέπην, τὰ πολλὰ καὶ διατηρημένα τὴν κορυφὴν κατὰ καπνοδόκην, τὰ μὲν εὐρωῶτος καταβουσι-
5 σαμένου, τὰ δὲ καὶ κατὰ βαρβαρικὸν ἄθρυμα, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ πρὸς τέχνην, ἵνα διὰ τοῦ τμήματος ὁ πῖλος, οἷα καὶ τις χώνη τοῖς διψῶσιν, ἐνερευγῆται συμβολῆν.

Καὶ ἦσαι οἱ πάντες ἐκ τῶν τοιούτων στολισμάτων, ὧν πολλοὺς ἐνέλαμπον ὡς οἷα τινὲς πορφύρεοι λίθοι πληγαὶ πορ-
10 φύρουσαι τῷ ἐξ αἵματος λίθῳ, θάμα καὶ δυσπρόσοπτον καὶ δυνείκαστον, τὸ μὲν οἷς ἐκ νεοτέρων ἦκειν ἐδόκουν σκιαί τινες ἀΐσσουσαι, τὸ δ' ὅτι τοὺς κατὰ φύσιν χαρακτηῖρας οὐκέτ' εἶχον διὰ τὸ ἔνδον που ἀναχωρῆσαι ἢ καὶ τέλεόν ἐκλιπεῖν τὸν φῆλιον χυμόν, δι' οὗπερ ἐξανθεῖ τὸ ἐρύθημα. ἦν
15 οὖν ἔργον γνωρίσαι καὶ τὸν πᾶν ἐν τούτοις φίλτατον· καὶ ἕκαστος ἀνηρώτα ἕκαστον, ὅς τις ποι' ἂν καὶ εἶη, διὰ τὸ κατὰ χροᾶν πάντων ὁμοειδὲς καὶ διάφορον κατ' οὐδέν.

Ἰτέον ἐπὶ τὰς ἐκκλησίας, καὶ θεωρητέον τοὺς τοιούτους καὶ ἐκεῖ, καὶ ἐρωτητέον τίς ἄρα ἐν τούτοις ὁ πλούσιος ἢ πέ-
20 νης, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἀλλὰ τίς μὲν ἱεράται; τίς δὲ ἐπὶ τοῦ ἀναγινώσκειν ἐστί; τίς δὲ τοῦ λαοῦ εἶναι εἴληχε; πάντες γὰρ εἶδος ἐν καὶ μορφῇ ἢ αὐτῇ· κἂν εἰ μὴ τις ἀποκριθεὶς τῶν ἄλλων τὸ ἱερὸν εἰσέλθοι βῆμα, στησόμενος εἰς εὐχάς, καί τις

3. ἐρωῶτο T

pilei tegumento felicissimi gaudebant; e ceteris plurimi e crate iuncea scribeave vel e calamo plexa talia tegmina praeparabant, pleraque in fastigio fumarii instar perforata, partim situ et squalore, partim barbarorum ludibrio violata, haud pauca etiam consulto aperta, ut per foramen pileus, quasi quoddam infundibulum sitientium, reciperet symbolam.

Cuncti igitur huius generis vestitu utebantur, in quorum plurimis tanquam lapides purpurei splendebant vibices cruore suffusae, species et mira et acerba, quia et ex inferis videbantur quasi umbrae quaedam ascendisse, nec iam habebant colorem naturalem, propterea quod intus recesserat aut prorsus defecerat succus ille praestabilis, unde rubor efflorescit. itaque difficile erat agnoscere etiam hominem dilectissimum, et omnes se invicem rogabant, qui essent, quod cuncti vultu similes nec quidquam diversi erant.

Eamus in ecclesias et spectemus ibi quoque miseros, quaeramusque, quis eorum dives, quis pauper, et cetera id genus. quis porro sacra peragit? quis lectionem habet? quis e populo est? quippe omnes speciem unam, formam eandem prae se ferunt: nec nisi quis

ἄλλος εἰς τὸν ἱερόν ἀιέλθοι ὀκρίβαντα ψαλμοῦ χάριν, οὐκ ἦν διάκρισις τούτων τε καὶ τῶν τοῦ λαοῦ. εἶχον δέ τι πάντες οὗτοι σεμνόν, εἰ καὶ ἄλλως λυπηρόν· λελυμένοι γὰρ ἐκ τῶν ποδῶν πάντες τὰ ὑποδήματα τῶν τοῦ ἁγίου οἴκου κρηπίδων ἐγίνοντο. 5

Σκοπητέον καὶ τὰς ἐκάστιων τροφάς, καὶ γνωστέον ὡς ἐκ τῶν συμφυλειῶν μὲν οὐκ ἦν ὅ τι καὶ λάβοιεν, πάντων ἐξ ἴσων πεινώντων, τῶν δὲ Λατίνων ὀλίγοι μὲν τινες ἐχορήγουν ὀβολοὺς τοὺς παρὰ σφίσι, ὅθεν ἦν γλίσχρος ἀποζῆν, οἱ δὲ πλείους διάβολον ἐπικαλοῦντες τὸν ἐπαιτοῦντα (τοῦτο δὴ τὸ 10 παρ' αὐτοῖς εὐχορήγητον) ὕβρεις ἐδίδον ὡσεὶ καὶ ψωμόν, καὶ κόνδυλον ὅσον ἐπ' αὐταῖς. καὶ ὁ ἔλεος μὲν οὕτως ἦν δυσεύροτος δίχα γε τῶν ἐκ τοῦ μυροβλύτου, ὅς, καθὰ καὶ προγέγραπται, πάντας τοὺς πολίτας ἔθρεψεν εἰς ὅσον ἐχορῆν· εἰ δέ τις καὶ εὐπορηκῶς ποθεν ἐθέλοι τιμήματος πορίσασθαι 15 τὸ τρέφον, βαβαὶ τῆς βαρβαρικῆς ἀπανθρωπίας. Ἰουδαίῳ μὲν γὰρ καὶ Ἀρμενίῳ, οὓς ἡ ἀγχιτέρωμον Κρανία καὶ ὁ Ζεμενίκος φέρβουσιν, ἐπεμέτρει, ἐς ὅσον τε καθῆκον ἦν καὶ τι καὶ εἰς ὑπέρομετρον· ἐλαωκότι δὲ πολίτῃ ἐλάχιστον, εἴ που καὶ ἐπιστραφεῖη αὐτοῦ. ἀριτίδιον γοῦν περιηγμένον ὡς εἰς 20 κρῖνον, ὅσον ἂν ἀντίχειρ καὶ λιχανὸς διαγράψαιεν τριῶν χαλκῶν στατήρων ἀπεδίδον τῷ ἐλεεινῷ πολίτῃ μόλις ὀβολοῦ ἀξιούμενον.

a ceteris separatus in sacrum gradum ascenderet ad peragendas preces, alius sacrum suggestum legendi psalmi causa conscenderet, ullum discrimen inter illos et populum foret. habebant autem illi omnes venerabile quiddam, quamvis ceteroquin sordidi: omnes enim solutis a pedibus calceis sacrae aedis limen transgrediebantur.

Spectanda sunt etiam singulorum alimenta, sciendumque, a popularibus neminem quidquam nancisci potuisse, cunctis pariter fame laborantibus. e Latinis autem perpauci largiebantur numos, unde tenuiter quis viveret, plerique nomine diaboli increpabant eum, qui quid rogaret (illud quippe illorum donum erat), contumelias pro offa et alapam loco obsonii offerentes. eratque difficile, misericordiam obtinere, nisi a sancto unguenta exsudante, qui omnes, ut supra dictum est, cives alebat, quantum necesse erat. si tamen quis opulentior e censu suo nonnihil alimenti largiri vellet, vae barbaram illius inhumanitatem! Iudaeo enim et Armenio, quos finitima Crania et Zemenicus alunt, impertiebat, quantum satis esset et plus etiam; capto civi particulam tenuissimam dabat, si tamen eius meminisset. panem enim parvulum in orbem inflexum, quantum pollice et digito sigillari comprehenderes, tribus stateribus aeneis misero civi vendebat, vix oboli pretio.

Ἄλλ' ἅμα ὑπεκρουσάμεν Ἀρμενίους καὶ ζέσιν ἔπαθον
 περικάρδιον, ἐννοησάμενος ὅποια κακὰ καὶ αὐτοὺς ὁ βᾶσκανος
 δαίμων ἡμῖν προσέθετο, ἔξω μὲν πρὸ τῆς ἀλώσεως ἐν ὄντας
 τοῖς πολεμίοις καὶ θερμότερους ἐκείνων εἰς τὰ καθ' ἡμῶν
 5 ἀποδεικνυμένους κακὰ, ἐν ἐφόδοις, ἐν λόχοις, ἐν προόδοις ταῖς
 εἰς λείαν, ἐν μηχαναῖς, ἐν ἐκφράσεσι τῶν λανθανόντων, ἔσω
 δὲ δεσπόζοντας ἡμῶν καὶ αὐτοὺς, ἀπειλουμένους, ἐπιτάσσο- 299
 ντας ἀποστεροῦντας, τύπτοντας, ἄγχοντας τοῖς ὠνίοις. ἀρτίσκον
 γὰρ παλάμη περιληπτόν, ὃν ὀβολοῦ ἂν τις τιμήσαιτο, πολλοῦ
 10 αὐτοὶ ἑσταθμῶντο, καὶ Λατινικῶς καὶ αὐτοὶ ἡμᾶς ἀπέπνιγον.
 καὶ ἀπολώλαμεν ἂν τηρικαῦτα, εἰ μὴ τὴν ὀπώραν κατ' ἄμμον
 πληθύνας ὁ θεός, ἐν αἷς καὶ τὰς σταφυλάς, ἃς ἄλλων κεκο-
 πιακότων ἕτεροι ἔδρεπον εἰς τοὺς κόπους ἐκείνων εἰσερχόμε-
 νοι, ἔθρεψε καὶ ἡμᾶς. μὴ γὰρ ἐπὶ νοῦν ἀγέτω τις ἄλλο τι
 15 ἔς τροφήν καὶ τρυφήν ἐνδεδαψιλευσθαι ἡμῖν. ὧν ἐκθλιβο-
 μένων μὲν οἶνον εἶχομεν, εἰ καὶ πνευματίαν ἐκείνων καὶ βρώ-
 μιον καὶ οὐ προσηγῆ πρὸς ὑγίειαν, ἀλλ' οὖν παραιμυθητικώ-
 τερον ὕδατος, καὶ ἀλλοίαν δὲ τροφήν, ναὶ δὲ καὶ ἰματισμὸν
 τῇ ἀπεμπολήσει, καὶ εἴ τι δὲ ἄλλο ῥᾶδιον καὶ πρόχειρον πο-
 20 ρίσασθαι. οἱ δὲ ἔξώλεις Ἀρμένιοι λέγονται καὶ καταμιμνέειν
 ἡμῖν τοὺς ἄρτους. ἦν δὲ αὐτὸ οὐχ ἱκανὸν τοὺς πτωχοὺς
 ἐκτρέπειν τοῦ προσιέσθαι τὰ πωλούμενα. δεινὴ γὰρ ἡ ἀνά-
 γκη τὸ καθῆκον ἐκκρούεσθαι καὶ μόνου τοῦ πρὸς βίαν ἐγκει-

Enimvero quum Armenios attigi, dolorem mihi animo fervere sen-
 tio, recordatus, quanto malo illos quoque daemon invidus nobis im-
 miserit, foris ante expugationem hostibus coniunctos et acrius, quam
 illos, clades nobis insidiis, praedationibus, machinamentis, prodicione
 latentium infligentes, intra urbem autem dominantes, minitantes, im-
 perantes, spoliantes, ferientes, caritate annonae prementes. panem
 enim, quem palma comprehenderes et unius oboli aestimares, magno
 illi vendebant, et more Latino ipsi quoque nos suffocabant. atque
 actum tum erat de nobis, nisi deus nos nutritisset, messem largitus
 arenae instar affluentem quum reliquam, tum uvarum, quas tamen ab
 aliis cultas, alii in illorum ingressi hortos vindemiarunt. nolito enim
 quisquam existimare, alia ad victum luxuriamve nobis suppettisse: sed,
 uvis pressatis, vinum habebamus, graveolens illud quidem et foetidum
 nec valetudini salutare, sed aqua tamen suavius, victumque
 alium, quin etiam vestimenti aliquid, pretio emta, et si quid prae-
 terea facile et commode parari poterat. at perditii isti Armenii etiam
 panem nobis inquinavisse dicuntur. nec tamen ea res valebat ad ar-
 cendos mendicos a rerum venalium cupiditate. quippe magna mise-

μένον γίνεσθαι. τοιοῦτον δὲ τινα μiasμόν διαρρέει φήμη
καὶ ἐκ τῶν Λατίνων πάσχειν ἡμᾶς· ἔλαιον γὰρ πιμελαῖς
καὶ στέασιν ἐγκατακεραννύντες ἐγίνοντο τοῖς ἀγαθοῖς Χρι-
στιανοῖς αἴτιοι τοῦ παρανομεῖν τὴν νηστείαν τὴν κατὰ τὰς
τετραδάς καὶ παρασκευάς, ἵνα μὴ μόνον τὴν τύχην ἡμῶν ἀλ-5
λοιωσῶσιν οἷς ἡμᾶς κατεδουλώσαντο, ἀλλὰ καὶ τῇ ἀγίᾳ Θρη-
σκείᾳ ἐμπαροινήσωσιν. ὦ τίς ἂν ἀνάσχοιτο ἐκείνων;

Καὶ ὅτε ἡμεῖς μὲν ἐν τῷ τοῦ μεγάλου μυροβλύτου ναῦ
ῥμῶνους ἱεροὺς ἐτελοῦμεν, περισιτάμενοι τὸν περιώνυμον ἐλεή-
μονα, οἱ δ' ἐν ταῖς πλαγίαις τοῦ ἱεροῦ βήματος τὰ ἐαυτῶν 10
ἐτέλουν, ἀντιφωνοῦντες ἡμῶν καὶ τὰς πολίτιδας φωνὰς ὑπερ-
φωνεῖν ἐθέλοντες βοαῖς κορυζώσαις καὶ ἀπηγέσι, πολλάκις δὲ
καὶ ταῖς τῶν καθ' ἡμᾶς θεῶν εὐαγγελίων ἐκφωνήσεσι πρὸς
ἔριν οἱ ἀχαριτωτάτοι ἀντεπεξαγόμενοι, καὶ συγχεόντες οὕτω
τὸ εὐτακτον, καὶ τὴν ἱερὰν ἁρμονίαν λύνοντες. καὶ ἐλάλησα 15
μὲν εὐλαβῶς καὶ περὶ τοῦδε τῷ κόμητι Ἀλδοῦνῳ, εἴ πως γέ-
νηται τάξις καὶ μὴ γελῶντο τὰ θεῖα τῇ αὐτονομίᾳ τῶν παρ'
αὐτοῖς ἱερέων, ἀνύσαι δὲ ἔσχον οὐδὲν, εἰ καὶ ἄλλως ἐκείνος
ἐφίκει ἐν οὐκ ὀλίγοις ἐθέλειν τὰ Ῥωμαϊκὰ τάσσειν ὡς μὴ
καταλύεσθαι. ὅς γε καὶ δικαιοπραγεῖν εἴτε προσποιοῦμενος 20
εἴτε καὶ πρὸς ἀλήθειαν βουλόμενος ἐν τε τῷ κρίνειν καὶ κο-
λάζειν τοὺς ὑπαιτίους καὶ ἰσότητα διανέμειν, καὶ μῶλωφι
καὶ λοιπαῖς αἰκίαις, ἀλλὰ καὶ σκόλοφι τῶν τινὰς κακούργων

ria est, rebus, quibus opus est, excludi, nec nisi prorsus necessaria adipisci. similem autem contaminationem fama est etiam a Latinis nos passos esse. namque oleo adipem et pinguedinem immiscentes auctores exstiterunt piis Christianis violandi ieiunii, ut non solum salutem nostram victoria sua everterent, sed etiam insultarent religioni divinae. quis, quaeso, est, qui talia sustineat?

Quum in templo sancti unguenta exsudantis Nicolai sacros hymnos cantaremus, circumstantes imaginem misericordia gloriosam, illi, in lateribus altaris obliquis sua peragentes, obstrepebant nobis, vocesque urbanas superare conabantur clamore barbaro et dissono, saepe etiam sancti evangelii recitationem nostram ambitiose et maligne interpellabant, ordinem ita confundere et sacrum concertum turbare conati. atque modeste equidem de ea re collocutus sum cum Alduino comite, num forte ordo servari et sacra nostra a sacerdotum Latinorum insolentia et ludibrio defendi possent; sed obtinere nihil potui, quamquam ille ceteroquin in rebus haud paucis rem Romanam bene constituere velle videbatur, ut ne periret. qui certe iustitiae sive se fingeat amantem, sive amans erat revera, siquidem non solum levioris delicti reos iudicabat puniebatque, verberibus et contumeliis aliis iustitiam exercens,

τιμᾶσθαι, καὶ τῷ τοῦ ἁγίου τάφῳ ἄργυρον καὶ χρυσον ἔχο-
 ρήγησε τὸν ἀρκοῦντα εἰς ἀναποίησιν τοῦ ἐλλείψαντος· καὶ
 βίβλους δέ, εἰ καὶ μὴ τὰς ἀφηρημένας καὶ οὐδὲ πάνν τι εὖ-
 χρήστους, ἀλλ' οὖν ὅσας εὐηρεστήθη, ἐφιλοτιμήσατο δοῦναι·
 5 καὶ πῆγματα δὲ κηρῶν ἀργύρεα μεταφορητὰ ἐν ἱεραῖς εἰσό-
 δοις, λόγου ἄξια, ἐχαρίσατο· καὶ ἡμῖν δέ τινα ζωαρῆ ἐπέ-
 νειμε σὺν γε καὶ βίβλοις, ἃς οὔτι λίαν ἐποθοῦμεν, καὶ εἰκο-
 νίσματα θεῖα, ὧν τὰ πεφροντισμένα τοῖς ἐκείνου ἡμεῖς αὐθις
 ἐπεμερίσαμεν, αἰτηθέντες καὶ μὴ ἔχοντες ἀπαρηγήσασθαι, ἔτι
 10 δὲ καὶ ἱερά ἐπιπλα (μὴ γὰρ κρηπτέον τὸ ἀληθές), ἐξ ὧν
 ἐπικοσμήματός τι πολλαῖς τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν διανομοῦ-
 σάμεθα.

Τοῦ δὲ κόμητος τούτου ἐκεῖνο μάλιστα τὸ καλόν, εἰ καὶ
 ἄλλως εἶχέ τι καὶ κακὸν συμμιγές, παρὰ καὶ καλῷ κακὸν θε-
 15 μένης τῆς φύσεως, κρατῆρος τοιοῦτον κερασαμένης αὐτῷ. εἶχε
 μὲν γὰρ τὸ Λατινικὸν ὑπούλωσ περι τοὺς καθ' ἡμᾶς, καὶ
 συχνὸν αὐτοῖς ὑπ' ὀδόντας ὡς ἀνάθεμα τοῖς μὴ κατὰ τὴν
 ἡμέραν τῆς ἀλώσεως ἅπαν τὸ πολιτικὸν κατασφάξασι, καὶ τὸ
 20 διὰ τί κεφαλαὶ τοιούτοις ἐπικάθηται σώμασι; καὶ ὅτι τὸ
 τούτων αἷμα οὐ ποιεῖ σύγκρασιν πρὸς τὸ ἡμέτερον, καὶ ὅτι
 παρακλητεύσομεν τὸν ὄῃγα, καὶ πεσοῦνται μὲν πάντες οὔτοι,
 ἀντεισοικισθήσονται δὲ κατὰ μόνας Λατῖνοι, καὶ οὕτως ἅπαν-

1. τιμωρεῖσθαι?

15. κρατῆρα?

18. κατασφάξωσι T

sed etiam sceleratos quosdam ad palos damnabat. idem sancti no-
 stri sepulcro aurum et argentum suppeditavit, quod satis esset ad
 damna sarcienda; libros etiam, non ablatos quidem nobis aut omni-
 no utiles, sed quibus ipse delectaretur, ambitiosius largitus est, ly-
 chnuchosque argenteos, qui in sacris pompis circumferuntur, haud
 vulgares donavit. nobis idem tum alimenta quaedam librosque ob-
 tulit, quos non admodum desiderabamus, tum sacra simulacra quae-
 dam, e quibus tamen diligentius elaborata ipsi rursus illius conces-
 simus popularibus, quibus rogantibus recusare haud liceret; praeterea
 suppellectilem sacram (neque enim celandum est, quod verum est),
 unde ornamentis aliquid multis ecclesiis distribuimus.

Hois igitur comitis illud in primis laude dignum erat, etiamsi
 habuit etiam nonnihil mali admixtum a natura, quae bonis iungere
 solita mala, talem illi craterem miscuerat. namque Latini subdole
 nobis insidiabantur, et perniciem fremebant, si qui die illo, quo urbs
 expugnaretur, non civitatem universam trucidassent, murmurabant-
 que "quid istis hominibus caput in trunco est? haud miscetur isto-
 rum sanguis cum nostro sanguine; regem rogabimus, peribunt omnes
 isti, Latini in locum eorum soli succedent: ita demum omnia bene

τα καλὰ ἔσονται. οὐκοῦν ἀκόλουθοι τούτοις ἀπειλαὶ καθ' ἡμῶν καὶ ῥίπισμα ὅσαι ὄροι τοῦ κατὰ τὸν κόμητα θυμοῦ ἐκ διαβολῶν, καὶ ἀναφώνησις τῶν ἐνδιαβαλλόντων τὸ αὔριον, αὔριον, καὶ ὁ τοῦ θεοῦ λαὸς ἅπας εὐθὺς περὶ ἡμᾶς. καὶ ἦν ἀνάγκη κοπιᾶν καὶ λαλεῖν, καὶ ἐποιούμεεν οὕτω συχνά, πο- 5 λυτρόπως ποιοίμενοι. καὶ θεοῦ χαριτοῦντος ἐπέιθομεν, καὶ τοῦτο πλειστάκις διὰ τὸ τὸν ἄρχοντα ῥέπειν ἐκεῖσε· καὶ οὐ πρόην ἀνήκαμεν, ἕως τὸ τελευταῖον παντοῦσι (οὐ λέγω τὰ εἰς ὀμιλίαν ἀλλὰ δημηγορίαν) γενόμενοι καὶ δικαιολογησάμε- 10 νοι καὶ οὐδὲ κολακείας ἀπεσχημένοι καὶ χαριεντισάμενοι, καὶ ἐμβριθῶς δέ τι λαλήσαντες, καὶ μεμψάμενοι μὲν τὴν τῶν συγκλῦδων Λατίνων δεινότητα, ἔπαινον δὲ τῶν Θεσσαλονικέων προενεγκόντες κείριον, καὶ ὅλως τοὺς λόγους πολυειδῶς ἀρ- 15 μοσάμενοι καὶ οἰκονομήσαντες πρὸς ἀνθρώπους ἀγρίους κατὰ τι ἀμυδρὸν ἀπήχημα γραφικῆς ἐλέγξεως καὶ ἐπιτιμῆσεως καὶ παρακλήσεως, οἱ καὶ κατὰ καιρὸν εἰρήνης ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἄτολμοι ὄντες ποιεῖν τὰ εὐαγγελικὰ εἰς ἄκρατον, ἵνα μὴ πά- 20 ἄχοιμεν ἀβούλητα, ἐβεβαιώσαμεν τὸν ἄνδρα, καὶ εἰς ἔμπεδον καταστήσαντες περιηγάγομεν διομόσασθαι ἢ μὴν μηκέτι φό- βον ἐπαρτηθῆσεσθαι φόνου ἢ τινος ἐτέρου κακοῦ τοῖς ἑαλω- 20 κόσι. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἀνεπανόμεθα, εἰς ὅσον ἦν ἐγχωροῦν. ἐνεχώρει δὲ μὴ εἰς τὸ πᾶν παρὰ γε τοῖς οὕτω μισορωμαίοις Λατίνοις.

habebunt." his igitur similes minae adversus nos iactantur, sufflaturque perpetuo calumniis animus comitis, declamaturque a calumni-antibus: "cras, cras, et populus dei universus illico nobiscum erit." ergo necesse erat concedere et verba dare, fecimusque ita, varie laborantes; atque gratia dei persuasimus illis, idque plerumque eo, quod princeps huc inclinaret; nec mox destitimus, sed usque ad finem perseveravimus, varie nos (non dico in sermonibus, sed in concionibus) vertentes, litigantes, ne ab adulatione quidem abstinentes, morem gerentes, nec vero nihil graviter dicentes, vituperantesque multitudinis Latinae insolentiam, Thessalonicensium autem opportune laudes serentes, denique orationem varie componentes et conformantes coram genere hominum feroci, ad exemplum quasi quoddam actionis, accusationis et admonitionis iudicialis, etiam in pace inter nostros parum audaces ad urgenda vehementius praecepta evangelii, ne pateremur, quae nolle- mus: ita igitur confirmavimus hominem, confirmatumque eo perduximus, ut iuraret, nunquam captivis periculum mortis vel alius calamitatis subeundum fore. post haec requiescebamus, quantum licebat. licebat autem nihil omnino inter vehementissimos illos Romanorum inimicos Latinos.

Ἄλλ' ἐπανιτέον πάλιν ἐκ τῶν τοῦ κόμητος ἐπὶ τὰ πρό- 300
 τερον, διχῆ διηρημένων τῶν κατὰ βίον εἷς τε τὰ καθ' ἡμέραν
 καὶ τὰ νύκτερα. αἱ μὲν ἡμέραι ἡμῖν ἐψεύδοντο τὸ ἡμέρον
 διὰ τὴν ἐν τοῖς Λατίνοις ἀγριότητα τὴν ἀμυδρῶς ὑπολαλη-
 5 θείσαν, οἳ μὴ χωρητὸν αὐτοῖς καὶ ἡμῖν τὸν κόσμον εἶναι
 κρίνουσι· συναντῶντες γοῦν κατέπτνον, ὄθουν, ἐσκέλιζον,
 κατέβροχον ὕβρεις. συχνὸν ἦν αὐτοῖς ὡς εἰς ἐπῶδὸν τὸ
 "ἐλθέ, Καλοῖωάνας." μνηκτῆρ οὗτος ὡς ἡμῶν ἐν τῇ πολιορ-
 κία γανυρομένων μικρὸν ὅσον τὸν βασιλέα Ἰωάννην ἐλθεῖν
 10 ἡμῖν ἐπίκουρον. εἰ δέ τις τῶν συναιχμαλώτων πεζῆ τὴν
 λεωφόρον τρίβοι (τίς δὲ οὐ τοιοῦτος τότε; ὅτε καὶ ἡμεῖς
 ἐπάσχομεν οὕτω, κατὰκοποι καὶ τὰ σκέλη παράφοροι καὶ τε-
 ταραγμένοι καὶ σεσαλευμένοι κατὰ μεθύοντας), εἴ τοίνυν οὐ-
 τω τις περὶ στενωπὸν ὀδεῖοι καὶ τύχοι Λατῖνον παρέρχεσθαι
 15 ἔφιππον, οὐκ ἂν ἐκεῖνος φείσασαιτο καταπατῆσαι καὶ συντριῖψαι
 τὸν ἄνθρωπον, κεντριῖζων τὸν ἵππον εἰς κατασκήρυγμα. οὐ-
 τως ἐφίλουν ἡμᾶς οἱ ἄνθρωποι, συχνὰ πρὸς πάντα λόγον
 καὶ πρὸς πᾶν ἔργον προϊσχύμενοι εἰς δικαίωσιν τοῦ κακουρ-
 γεῖν τὸ ἀπὸ σπάθης ἡμᾶς ἐλεῖν, οὐκ ἀνθρώπινα λαλοῦντες,
 20 ἀλλ' ὡς εἰ καὶ λέων ἄγραν ἐλὼν ἐθέλει διασπᾶν αὐτὴν οὐχ
 ὅτι πεινῶη καὶ ποθοίῃ σάρκας, ἀλλὰ δικαίῳ τοῦ συσχεῖν αὐ-
 τὴν ὄνυξιν. οὐκ ἦν ἐπὶ τούτοις οὐδὲ ὑποστένειν ἡμᾶς, οὐ-

Sed revertendum est a rebus comitis ad priora. sunt autem, quae ad vitam pertinent, bipartito distributa, in diurna et nocturna. ac diurnum quidem tempus sefellit tranquillitatis diutinae propter Latinorum occulte frementem ferociam, qui terram simul nos et ipsos capere negabant: unde obvios conspuebant, tundebant, supplantabant. frequens illis ista quasi cantilena erat "veni, belle Ioannes." ludibrium illud erat, quod inter obsidionem insolentius iactassemus, pusillum nobis auxilio venturum imperatorem Ioannem. si quis autem e captivis pedes in via deambulet (quis autem tunc non ibat pedibus? quod et ipsi experti sumus, fracti, vacillantes, turbati, vertiginosi tanquam ebrii); si quis igitur ita deambulet in in via angustiore, et Latinus aliquis forte equo praeterveheretur, haud ille abstenturus erat, quominus conculcaret et elideret hominem, equo ad saltus ferocios stimulando. ita isti nos amice habebant, in omni semper sermone et facinore ad purgandam violentiam praetendentes, quod vi capti essemus, haud humana loquentes, sed plane ita ac si leo captam bestiam lacerare velit, non quod esuriat et carnes appetat, sed iure suo, quippe qui unguibus illam teneat. verum ad haec ne suspirare quidem, aut vultu tristi esse nobis licebat, quae tamen fluctibus calamitatum oppressi ad levandam animi

κουν οὐδὲ κατ' ὄψιν σκυθρωπάζειν, ἃ δὴ τοῖς ἐν κλύδωνι συμφορῶν ἀνεῖται πρὸς ἐκβολὴν τοῦ κατὰ ψυχὴν ἄχθους. πολὺ γὰρ αὐτοῖς ἐνταῦθα τὸ “διάβολε, τί στενάξεις;” ἐβούλοντο γὰρ ἀναισθητεῖν ἡμᾶς καὶ φρενοβλαβεῖν, ὡς καὶ χαιρεῖν ἐφ' οἷς κακῶς ἐπάσχομεν. εἰ δὲ πη ἔξυμπεσὸν ὧδε γελαν εἴτε 5 μειδιᾶν ἐπέλθοι τινί, χολὴ καὶ τοῦτο δριμεῖα τῇ κατιδόντι Λατίνῳ. ἐνόμιζε γάρ, ὡς εἴοικεν, ἢ καταγελᾶν ἡμᾶς τῶν Λατινικῶν πράξεων, ἢ ἀγαθὰ καταδοκοῦντας ὁ χαιρέκακος εἴτε καὶ πεποιθότας ἀγαλλιᾶσθαι, ὃ τοῖς ἐχθροῖς ἀπενέφανε. καὶ τοίνυν δακτύλους εἰς γρόνθον ἔπτυσσον, καὶ τὴν χεῖρα γογ- 10 γυλιζόντες ἐρρυθμιζον πύξ πλήττειν, “τί γελας ὦ διάβολε” βατταρίζοντες. καὶ οὕτω τὴν αἰθρίαν τοῦ μειδιήματος εἰς νέφος δακρυόεν μετέστρεφον, ἢ καὶ ἑτέρως εἰπεῖν, τὸν γελῶντα Δημόκριτον εἰς Ἡράκλειτον μετεποίουν δακρυόεντα.

Ἀνεψηλαφῶντο παρ' αὐτῶν καὶ τὰ τῶν παροδεούντων 15 προκόλπια, καὶ ἔξεκενοῦντο, εἰ τί που καὶ ἔφερον χρηματισμοῦ, εἰ καὶ βραχὺ τι ἐκεῖνο ἦν. περιειργάζοντο καὶ μηρούς, μὴ που μαχίρας παρήρτηται· καὶ εἰ που εὐρεθείη ἐγχειρίδιον ὁποιοῦν, αἱ μὲν κόρσαι τοῦ φέροντος εἶχον πληγὰς, ὃ δὲ Λατῖνος τὴν μάχαιραν. ἔδει καὶ διερρηγμένα πάντα 20 ἡμᾶς περιδεδύσθαι· εἰ γὰρ τις εἰματίζετο εἰς ἀκέραιον, ἀνεθεματίζετο παρ' αὐτοῖς ὃ μὴ λωποδότησας τὸν ἄνθρωπον.

Ὅτις δὲ τὰλλα παρήσουσιν, ἐπεβούλευον ταῖς ἐκύστιον

aegritudinem sibi concessa habent. namque solenne tum illis erat “quid suspiras, diabole?” scilicet sensu carere et delirare nos volebant, ut etiam delectaremur quibus affligeremur malis. sicubi autem cui risus quamvis lenis obortus esset, tum vero si quis id vidisset. Latinus ira commovebatur vehementissima. etenim aut irridere, puto, nos res Latinas rebatur, aut miseria aliena delectatus credebat, bonum aliquod nos sive sperare sive nactus esse, quo exultaremus: id quod quoniam inimicis istis displicebat, digitis in pugnum complicatis et compressa manu alapam infligere gestiebant, “quid rides, scelus” balbutientes. ita risus serenitatem in nubilas lacrimarum vertebant, vel, ut aliter dicam, ridentem Democritum in Heraclitum lacrimantem mutabant.

Excutebantur ab iisdem praetereuntium sinus, vacuefiebantque, si quid inesset, quantulumcunque illud erat. pertentabant etiam coxas, ne forte pugio ibi lateret; atque sicubi reperiretur culter qualiscunque, illius, qui cultrum gestabat, genae alapam lucrifaciebant, Latinus gladium. oportebat etiam pannis nos indutos esse: nam qui integris vestibus uteretur, devovebatur ab illis, licet neminem spoliasset.

Quando autem cetera praetermissuri erant, insidiabantur unius-

κεφαλαῖς, ἐπ' ἴσης μισοῦντες τοὺς τε ἀκείρεκόμενους τοὺς τε βαθυπόγωνας. καὶ οὐκ ἦν ἰδεῖν ἄνδρα εἴτε καὶ παῖδα τύχης τῆς οἰασοῦν μὴ κορυβίαν κατὰ κύκλον, ὅποια τις οἶμαι καὶ ἡ παροϊμαζομένη Ἐκτόμειος κορυβία, εἴτ' οὖν ἡ κατὰ Θεοσία τὰ 5 πρόσθια· ὡς τότε ἀντίθετον βαθεῖαι ἦσαν αἱ πάλαι κόμαι κατὰ τοὺς Ἀβαντας, καὶ οὐ κατὰ τοὺς Λατίνους τούτους, κύκλωδι τροχαλαὶ καὶ ὡς εἰπεῖν ἀκρόκομοι. καὶ ὑπούργει πρὸς ταῦτα τοῖς τῶν τριχῶν ἐπιστροφῶν Λατίνους πῆ μὲν ξυρὸς πῆ δὲ μάχαιρα, τοῖς δὲ θερμοτέροις καὶ ξίφος. καὶ 10 αὐτίκα καὶ ὁ πώγων ἠλαφρύνετο τῇ οὕτω κειραμένῳ ἀνδρὶ, καὶ ἦν πάντῃ σπάνιον ἰδεῖν ἄνδρα Ῥωμαῖον ἄρτιον τὴν κεφαλήν. εἶχον γὰρ ἀνάπαλιν τῷ "θρῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν οὐ μὴ ἀπόλλυται." ἡ γὰρ πολλὴ ἀμαρτία, δὲ ἦν καὶ πρῶτ' πεποινηλατήμεθα, κατὰ τὸν ἀνυγήσαντα τὰ εἰς τὰς πρῶτας 15 ἀποκτενεῖν τοὺς ἀμαρτωλοὺς τῆς γῆς καὶ ἐξολοθρεῖν ἐκ πόλεως κυρίου τοὺς ἐργαζομένους τὸ ἄνομον μέχρι καὶ εἰς αὐτὰς τριχάς, τὸ κακὸν ἡμῖν ἐκορύφωσεν, ἵνα εἰς τὸ πᾶν ῥιγῶμεν ἐπιλωμένοι καὶ τὰς κεφαλὰς. καὶ εἴ ποῦ διεκπέφευγέ τιμὴ πώγων καὶ ἦν καθιέμενος κοσμίως, ὡς εἶχε φύσεως, 20 ἀπίοτέμοι τούτου οἱ φαῦλοι κορυβῆς τῇ ἑτέρῃ χειρὶ, θάτερον δὲ τῶν κατὰ κεφαλὴν τριχῶν, ταῦτα μὲν εἶναι καλὰ ἔλεγον, ἐκεῖνα δὲ κακά, τὰ τοῦ πώγωνος, ἀστεϊζόμενοι ἐν οὐ παικτοῖς.

cuiuscunque capiti, pari odio habentes promissam tum caesariem tum barbam. nec videre poteras fortunae cuiuscunque hominem quamvis puerum non circumcirca tonsum, qualis est, opinor, quae in proverbium abiit Hectorea tonsura, sive a Theseo cognominata sincipitis: ut tum oppositae essent prisca Abantum coma promissa, et horum Latinorum circumcirca tonsa nec nisi in summo capite, ut ita dicam, relicta. serviebat ad eam tonsuram Latinis capillorum curatoribus modo novacula, modo acinaces, violentioribus etiam gladius. atque illico etiam barba levabatur viro ita tonso, erantque omnino rari Romani, quorum caput integrum esset. habebantur enim secus, atque illud est "haud perit e capitibus nostris capillus." namque crebra peccata, quorum mature poenas dedimus, ut minatus ille est, mature se occisurum filios terrae improbos, et deleturum ex urbe domini, qui iniuste agant, ad capillos usque, miseriam nostram cumulaverunt, ut prorsus rigeremus, ipsis etiam capitibus nudatis. ac si cui barba incolumis evasisset, et eleganter demissa penderet, qualem natura promiserat, eum scelesti illi tonsores altera manu barba, altera capillis prehensum, vellebant, et "haec quidem pulcra sunt, inquiebant, illa (barba scilicet) non sunt," iocantes in re minime iocosa.

Σιέροντες δὲ οὕτω τὴν ἐπὶ τοιοῦτοις πρὸς αὐτοὺς ἡμε-
 τέραν ἐξομοίωσιν, τὸ συζῆν αὐτοῖς ὁμῶς ἀπίστευτον· διόπερ
 οὐδὲ συμβιοτεύειν ἡμῖν ἤροῦντο. ἀλλ' ὅτε τις τῶν οἰκοδε-
 σποιοῦντων ὧδε καὶ ἐκεῖ πλαζόμενος ἀναπολήσει τὴν οἰκίαν
 εἰς νοῦν, καὶ φαντάσεται τὰ ἑαυτοῦ, καὶ ἐπιθυμήσει παρελ- 5
 θεῖν ἐκεῖ, καὶ ἐγγίσει, καὶ παρακίψει ἐντός, καὶ ἐρωτηθεῖη
 τίς ὢν οὕτω ποιεῖ, καὶ ἐξείπη αὐτὸς τοῦ οἴκου κύριός ποτε
 εἶναι, παρελαμβάνετο μὲν ἡδέως, καὶ ὑπανεχόμενος ὡς ἐπὶ
 τιμῇ ἔβαινεν ἀβρὸς ἔσω, καὶ εἶχεν ἀσπασμὸν καὶ προεδρίαν
 καὶ βυῶσιν καὶ τὸ πιεῖν, τὰ δ' ἐπὶ τούτοις τῷ ἀνδρὶ ἐκ τῶν 10
 βαρβάρων δεξιώματα θανατηρά· κρεμάθραι γὰρ καὶ αἰκί-
 σμοὶ καὶ ἐξ ἀχύρων καπνοὶ καὶ ἕτερα καινότηροπα κακὰ ἐπὶ
 χρημάτων ἐκφάνσει καὶ δόσει. ὧν διδομένων πάλιν κύκλος
 ἐν τοῖς αὐτοῖς· ἀναρτήσεις γὰρ τοῦ ἀθλίου καὶ καταφοραὶ
 βαρεῖαι πληγῶν, ἕως ἂν ἢ ἐμπλησθῶσι τῶν ποθουμένων οἱ 15
 301 δῆμιοι ἢ ἐλεήσωσιν. ἐγένετο γὰρ ποτε καὶ τοιόνδε τι, ὡς εἰ
 καὶ λέων πεινῶν καὶ ἐνδακῶν, εἶτα ἐλεήσει ἢ ἀφήσει τὸν αἰ-
 κιζόμενον ἢ ζωή. τῶν τινὰς δὲ οὕτω πασχόντων καὶ ἄλλως
 τοῦ ζῆν μετέστησαν οἱ αἰκιζόμενοι, δεισάντες μὴ πολὺν θη-
 σαυρὸν ἐκ τοῦ κολαζομένου ἐξευρηκότες ἀφαιρεθῶσι πρὸς τῶν 20
 κομήτων τὸ εὐρημένον, καθὰ συνέκειτο. Κωνσταντῖνος γοῦν
 τις ὁ ἐπίκλην Κεκαλεσμένος, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήθων τὰς

Ita illi nos in istis rebus sibi socios optabant, vitae societatem
 abhorrebant, ut qui ne versari quidem nobiscum vellent. sed si quis
 aedium dominus, huc illuc aliquamdiu iactatus, in mentem revocas-
 set domum, recordatusque res suas, et illuc redire cupiens, accessis-
 set, et intrasset, interrogatus deinde, quisnam esset, quod ita face-
 ret, respondisset, ipsum se esse aedium dominum, benigne ille reci-
 piebatur, et, tanquam honoribus ornandus, hilaris ingrediebatur, sa-
 lutabatur, principem locum obtinebat, cibo potuque recreabatur: at
 deinde hominem a barbaris hospitia mortifera manebant: succussio
 quippe, contumeliae, fumus ardentium fursurum, alia vexationes va-
 riae, nisi divitiae ostenderentur et traderentur. quibus traditis, idem
 rursus vexationum orbis: suspendia enim hominis miserrimi et graves
 verberationes fiebant, donec aut explessent habendi cupiditatem car-
 nifices aut miserarentur. namque accidebat hoc nonnunquam, quem-
 admodum leones esurientes saevientesque subito miserantur, quam
 corripuerunt bestiam; aut deficiebat vexatos vita. ex iis autem, qui
 ita afflicti sunt, nonnullos etiam ultro immanes isti vita. spoliabant,
 veriti, ne magnas divitias a miseris adepti. praeda, prout convenerat,
 a comitibus privarentur. Constantinus certe quidam, Cecaesmenus

χειρας, φαντασόμενος τὰ οἰκεία οἷς τὴν καρδίαν κεκόλλητο, καὶ οὕτω πόθῳ τοῦ οἴκου ἀγρευθεὶς καὶ ἀπαιωρηθεὶς καὶ μνρίας πληγὰς ἐντριβείας καὶ κατὰ ἐκύστην ἀπαιώρησιν ἐξεράσας χρήματα καὶ εἰς πολλὰ κορυφώσας αὐτά, εἶτα καὶ ἐλαφρίαν παθῶν λογισμοῦ, καὶ ἐν τῷ ζητῆσαι λαβεῖν τι ἐκεῖθεν παρακρουθεὶς, καὶ ἀπειλησάμενος καταμηνῦσαι τὸ πρᾶγμα τοῖς κόμησιν, οὐκ ἔσχεν ἔτι κεφαλὴν, ἀλλ' αὐτὴ μὲν κατεχώσθη πον ἐκκοπίσα, ὃ δὲ λοιπὸς Κωνσταντῖνος ἐξερρίφη νεκρὸς ἀβοήθητος.

10 Ἔσχε δὲ καὶ τοῦτο τὸ κακὸν ἑτεροίαν ἐπίτασιν. γλυκανθέντες γὰρ οὕτω τῷ κέρδει τῶν οἰκοδεσποτουόντων οἱ βάρβαροι ἐνελόχων ἔσω πυλῶν, καὶ εἴ τινα παροδεύοντα ἴδοιεν δόκησιν ἀνδρὸς πέμποντα πλουτοῦντός ποτε, ἤροαζον αὐτὸν ἔσω οἷά τινες δεινοὶ θῆρες ἐκ φωλεοῦ, καὶ βιαζόμενοι ἐτραγγνον, 15 ἕως τι τῶν κατὰ σκοπὸν ἀνύσαιεν. εἰ δὲ τινες καὶ συμβιοτεύειν αἰχμαλώτοις ἤθελον, εἶχε μὲν τι καὶ τοῦτο βάρος, ὡς οἱ εὖ πάσχειν δοκοῦντες περιηγούντο, ἦν δὲ πῶς φιλάλληλον αὐτὸ καὶ ἀνθρωπικώτερον.

Οὐκ ἦν οὐδὲ τοὺς θεῖους ναοὺς ὕμνοις ἀσχύλτως περιεί- 20 δεσθαι τότε, ἀλλ' εἶχε καὶ τὸ καλὸν ἔργον τοῦτο ἐπήρειαν. καὶ τὰς μὲν ἀρχὰς ἱκαναὶ ἡμέραι καὶ οὕτε ἐκλείοντο οὕτε σὺναξις ἦν ἢ ἐδάς ὡς ὑμνεῖσθαι θεόν, ἀλλ' εἴ που ὡς ἐπὶ

cognomine, vir strenuus et divitiis abundans, rem familiarem recordatus, quacum corde conglutinatus erat, atque ita rerum suarum desiderio irretitus, suspensus et plagis infinitis verberatus, et, quum quovis suspendio evomisset divitias easque admodum cumulasset, postremum, consilii deceptus imprudentia, et lucrandi aliquid spe falsus, comitibus se rem indicaturum esse minatur, nec iam caput super humeros gestat, sed abscissum id obruitur alicubi, reliquus Constantinus proiicitur, cadaver ope destitutum.

Habuit autem illa quoque miseria aliam quandam accessionem. delectati enim ita aedibus divitiisque alienis, barbari intra fores latebant, et si quem praetereuntem viderent, qui speciem hominis opulenti prae se ferret, abripiebant illum intra parietes, prorumpentes tanquam e latibulo ferae bestiae, vexabantque contumeliis, donec adipiscerentur, quod desiderabant. si qui vero una vivere cum captivis vellent, habebat id quoque magnam molestiam, ut narrabant qui ceteris beatiore videbantur, sed erat tamen ea conditio quasi quaedam officiorum coniunctio et humanior.

Ne licebat quidem sacra templa hymnis personare sine iniuriis, sed etiam laudabile id opus execrationem experiebatur. atque ab initio quidem dies effluerunt complures, quibus nec claudabantur

σκέπη καὶ ἀναπαύσει αἰχμαλωσίας, ὅσα καὶ κατ' οἴκους. ὅτε δὲ ποτε καὶ τις ἄδεια ἐξεφάνη καὶ θεῖοι πωλιῶνες ἐκλείσθησαν καὶ φῶς μυστικὸν ἀνήφθη καὶ ἠρμούθησαν ψαλμοὶ καὶ ἱερεὺς ἐτέλει καὶ λαὸς ἡμέτερος εἶχε σχολήν, κατὰ ἰσχὺν τότε ὁ δαίμων ἀντέπραυτε, τῶν φαύλων Λατίνων εἰστροχόντων καὶ ταῖς ἱεραῖς φωναῖς ἐπιβουλεόντων καὶ λαλαγούντων καὶ συνήθη βαυζόντων, εἴ πως ἐγκόπτουσι τὴν οὐνέχειαν τοῦ καλοῦ.

Οἱ δ' αὐτοὶ καὶ τὸ ξύλον, ὅπερ εὐθεῖον ἐστὶ κήρυκος δίκην σημαίνειν τῷ λαῷ τὴν ἐκ' ἐκκλησίας ἄθροισιν, κωλύειν ἤθελον. ὅτε γοῦν τὴν ἀρχὴν ἐκρούσθη τοῦτο περὶ τὴν καθολικὴν πρὸς δείλην ἐσπερινήν, ξιφίρεις αὐτίκα ἐπὶ τὸν κρούσαντα κατὰ ῥιπήν ὀφθαλμοῦ ἢ τάχος ἀστραπῆς οἱ βάρβαροι, καὶ τὸν διάβολον συνήθως μασώμενοι καθ' ὕβριν ἡμετέραν "τί τοῦτο" ἔλεγον, καὶ ἐκώλυσαν τότε τὸ ἔργον. καὶ διέβη τὸ 15 τοῦτων θέλημα κατὰ φόβον τὸν ἐξ ἡμῶν καὶ εἰς τοὺς λοιπούς, ὅσοι οὕτως ἔψαλλον. μετὰ δὲ οὐ πολλὰς ἡμέρας, τῆς ἑορτῆς ἡμῖν ἐσαύριον ἀχθησομένης τῆς ὑψώσεως τοῦ παντίμου σταυροῦ, ἀνῆλθον μὲν οἱ ἱεροκήρυκες εἰς τὴν τοῦ καθ' ἡμᾶς καθολικοῦ ἱεροῦ κορυφήν, τὰ συνήθη τελέσοντες ἐν ἐπιτομῇ. 20 οὐδὲ γὰρ ἴεξῃν πλουτῆναι διὰ τὸ τῆς εὐφημίας οὐκ ἀπρόσκοπον. καὶ ὡς ἐσήμαναν τῷ ξύλῳ τὴν ἑορτὴν τρανέ-

templā, nec consuetae conciones ad deum hymnis celebrandum fiebant, nisi forte, ut in domibus quoque ob defendendam mitigandamque captivitatem. quum autem tandem timor parumper cessasset, et sacrae valvae clauderentur, ignis mysticus incenderetur, psalmi recitarentur, sacerdos operaretur, populus otio frueretur, tum vero violenter obnitebatur diabolus, siquidem Latini scelesti irrumpébant, et divinis cantilenis obstrepentes usitata sibi vociferabantur, num forte interpellare possent sacri officii ordinem.

Idem lignum, quod paratum est ad indicendam tanquam per praeconem populo concionem ecclesiasticam, impedire conabantur. ab initio certe quum id percuteretur verperi in ecclesia catholica, illico ea, qua oculus cernit vel fulmen ruit, celeritate barbari gladios adversus percutientem stringunt, et diabolum pro more suo frementes in contumeliam nostram "quid istud" inquam, et rem impediunt. ac pertinuit horum voluntas propter metum similis iniuriae ad ceteros quoque, qui ita psallerent. non multis autem interiectis diebus, quum postridie celebranda nobis esset erectae crucis venerabilis memoria, ascenderunt sacri praecones in cacumen templi nostri catholici, solennia peracturi summatim; neque enim plene rem peragere licebat per prudentiam. quum igitur sacrum officium ligno indixissent clarius, rursus

στερον, πάλιν οἱ βάρβαροι, ξίφη γυμνά, καὶ ἄνοδοι αὐτῶν ἐν-
 5 τρεχεῖς, καὶ ἀνακρίσεις καὶ ἔρευναι τῶν κύκλῳ κατὰ τινα
 ἰχνηλάτησιν, μὴ καὶ τις δόλος ὑποκρύπτοιτο. ὡς δὲ καὶ πο-
 λυπραγμονήσαντες καὶ κακολογήσαντες καὶ ἀπειλησάμενοι στα-
 10 5 θεροῦς ἐρμηνευτῆς τοῦ πράγματος εὖρον τοὺς περὶ ἡμᾶς,
 ἐπρασῦνθησαν καὶ κατῆλθον ἡμεροὶ καὶ οὐκέτι ἠνόχλησαν οὐ-
 δαμοῦ, οἷα λελυμένον τοῦ ἀπόρου σφίσι πρὸς ἀλήθειαν. τότε
 δὴ καὶ ἐπῆλθεν ἡμῖν ἀπορῆσαι τί δήποτε τοὺς μὲν ἄνω περὶ
 τὸν τοῦ μυροβλύτου ναὸν σημαντικούς τοῦ ψάλλειν μεγάλους
 10 κώδωνας οὐχ ὑποπτεύουσι, τὸ δὲ περὶ τὴν μητροπόλιν συν-
 θημιτιζόν ζύλον τὴν ἱερὰν σύναξιν βαρέως φέρουσι· καὶ
 διενοησάμεθα, ὡς εἰκός, μὴ τοὺς τυχόντας Λατίνους δυσσε-
 ρεσιθῆναι, ἀλλὰ τῶν τινὰς ἐκ τῆς μεγαλοπόλεως, οἱ τῷ ἱερῷ
 παρατυχόντες πολέμῳ τῇ προεκτεθειμένῳ εἰς ἱστορίαν, καὶ
 15 μαθόντες ἐν τῷ μεγάλῳ ναῷ τότε ζύλα τοιαῦτα κροταλιζόμενα
 καὶ τὸν Ἀιθρόνικον προκαλούμενα ὡς εἰς ἐπικουρίαν τῶν
 τῆς ἐκκλησίας, φήθησαν κἀνταῦθα ἡμᾶς τοιοῦτόν τι μὴχα-
 ρῦσθαι.

Καὶ τοιαῦτα μὲν ἡμῖν τὰ ἡμερινὰ κακὰ, ἐξ ἀπείρων
 20 μέτρια καθιστοῦσθαι· τὰ δὲ τῶν νυκτῶν οὐδ' αὐτὰ ἔχουσι
 μὴ οὐ πρὸς ἔριν τούτοις ἀντεπεξάγασθαι. καὶ τέως ἡλίου
 κατακλυσιθέντος εἰς δύσιν ἐχορῆν τὸν φρονουῦντα ἔσω κατέβης
 εἶναι, μοχλοῦς τὰς θύρας ἀσφαλισάμενον, ὡς εἶγε μὴ οὕτως

adsunt barbari strictis gladiis, escendunt festinanter, inquirunt inda-
 gantque circumcirca omnes tanquam canes sagaces, ne forte dolus la-
 teat; quum vero post multas turbas, contumelias minasque constantes
 rei praecones nostros inveniunt, mitigati tandem et quieti redeunt,
 nec iam usquam quemquam impediunt, quippe nodo sibi rite solu-
 to. subibat autem tum nos cogitatio, quid tandem esset, quod eos, qui
 desuper de templo sancti uinguenta exsulantis magnis pulsandis cam-
 panis solennia indicebant, haud suspectos haberent, lignum autem,
 quo ex composito civitati indicitur sacra concio, ita aegre ferrent;
 atque intelligere nobis videbatur, haud offensos esse, qui forte ades-
 sent, Latinos, sed civium nonnullos, qui, quum interfuisset bello
 sacro, de quo supra exposuimus, et in templo magno tum talia ligna
 pulsata audivissent ad accensendum in auxilium ecclesiae Andronicum,
 tum quoque simile quid nos agere suspicarentur.

Talia igitur mala nostra diurna fuere, e quorum numero infinito
 nonnulla certe commemorare volumus; nec vero nocturna indigna
 sunt, quae cum illis componantur. namque sole ad occasum directo,
 prudentem hominem sub tecto esse oportebat, porta vectibus obstru-

ἐποιεῖ, οὐδεὶς ἂν ἐγγύην ἐδίδου περισωθήσεσθαι τὸν ἄνθρωπον. ἀλλ' ὅτε καὶ κατ' οἶκον κρυβεῖς οὐκ ἔχοι σκότον, ἀλλὰ πυρὶ καταλάμποιτο ὑπουργῶ ἢ καὶ φωτὶ, ἕτερος τοῦτο κίνδυνος, περιούτων τῶν Συρακησίων καὶ εἴ τινας δὲ ἄλλοι κατ' αὐτοὺς κακοῦργοι (πολλοὶ δὲ οἱ τοιοῦτοι), καὶ ἀνακρινόντων 5 τί ποιῶν ὁ οἰκοδεσπότης εἰς ὕπνον οὐ κατακέκλιται, καὶ κατακλώντων τὰς θύρας, καὶ εἰσπηδώντων ἔσω, καὶ δρώντων ὅσα ἂν καὶ εἶεν βουλομένοις αὐτοῖς. ἔχομεν δ' εἰπεῖν καὶ ὡς οὐχ οὗτοι μόνου ἐκακοῦντο διὰ πρόφασιν τὸ πῦρ καὶ τὸ φῶς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀνεμπύρεντοι καὶ ἀφώτιστοι. ἀνεξέλεγκτα 10 γὰρ ἐπεισφροῦντες οἱ κακοί, καὶ τὴν νύκτα ὡσεὶ καὶ Αἴδου 302 κυνήην εἰς ἐπίκρουσιν ἀμφιβεβλημένοι, γυναικῶν τε ἀπῆγον τῶν συνεύων, ἀφιέντες τὸν τοῦ γάμου ζυγὸν ἑτεροκλινῆ τῆ ἀρπαγῆ τῆς δυνάμεως, ἣν ὑπὸ ἡλίῳ διευκρινουῦντι κατασκευτόμενοι νυκτὸς ἀφήρπαζον, καὶ νεάνιδας τῶν γειναμένων, ἀτε- 15 λειῖς, καθά τις ἔφη, τὰς τῶν τεκόντων ἐπ' αὐταῖς εὐχὰς τιθέμενοι. εἰ δὲ καὶ χρήματα συναπῆγον ὅσα καὶ προῖκῶν τινας, ἐκ περιουσίας τουτὶ τὸ κακόν. ἦσαν δὲ οἱ καὶ ἐσφάττοντο ἐπὶ τῶν οἰκιῶν τηνικαῦτα, ἡλίῳ ἀμάρτυρον κακόν πάσχοιτες. καὶ τὸ αἴτιον ἢ νυκτιλόχος μανία ἢ ὅτι ἐξεβύων οἱ 20 κακουργοῦμενοι. ὅσοι δὲ τῶν βαρβάρων ἐπιεικότεροι καὶ παιγνήμονες, οὗτοι δὲ ἄλλ' ἡγάπων θύραις ἐναλλόμενοι καὶ κόπτοντες ῥάβδοις αὐτάς, καὶ ἢ ῥιπτοῦντες καὶ εἰς φόρον

cta, quoniam, nisi ita fecisset, nemo illum salvum fore spondere poterat. verum, intra parietes licet absconditus, nisi in tenebris esset, sed igne ob opus aliquod accendisset vel lumine illustraret domum, novum rursus periculum erat, siquidem Saraceni et si qui alii illorum similes homines scelesti erant (erant autem multi id genus), circumibant et quaerebant, quid aedium dominus negotii haberet, quominus somno se daret, fores effringebant, irrumpebant, et faciebant, quae ipsis placeret. atque affirmare licet, non solum illos propter ignem scilicet et candelam, sed etiam eos, qui nec igne nec lumine uterentur, vexatos esse. clam enim ingressi, et nocte tanquam galea Plutonis operiti et occulti, tum uxores a maritis divellebant, iugo conubiali in alteram partem inclinato vi rapinae, qua auferebant, quam quisque in luce solis sibi elegisset, tum virgines a parentibus abstrahabant, et horum irrita faciebant, ut quis dixerit, pro illarum salute suscepta vota. sicubi bona simul auferebant quasi pro dote, erat id quasi quoddam auctarium calamitatis. fuerunt etiam, qui in aedibus suis tunc occiderentur, cladem passi a sole haud lustratam: cuius atrocitatis causa erat nocturna libido, aut quod exclamassent miseri. qui vero e barbaris modestiores erant et iocosi, ii pe-

ἄγοντες, ἢ ἀλλὰ γοῦν τοὺς κυρίους τοῦ τόπου ἀποστεροῦντες τοῦ ὑπνοῦν.

Ταῦτα δὴ καὶ τούτων ἕτερα πλείω, καὶ μάλιστα τὸ γυμνιτεύειν καὶ ὁ λιμός, τοὺς πολλοὺς τῶν αἰχμαλώτων, 5 θροοῦντα καὶ διαταράττοντα ἕως καὶ εἰς θάνατον τὰς ψυχάς, ἠρέθισαν κατ' ἀνάγκην (καὶ τί γὰρ ἄλλο ἐμηχανήσαστο ἄν;) ὑπαικάλλειν τοὺς Λατίνους, ὑποτρέχειν, κολακεύειν, θώπτειν, σαίνειν, δουλεύειν, πάντα ποιεῖν ἕξ ὧν ἂν καὶ ζήσασαιεν καὶ μηδὲ φόβον ἔχοιεν. κἀντεῦθεν εἰσὶν οἱ 10 προσέκοψαν εἰς τὸν ὄρθον δρόμον ἄκοντες. οἱ γὰρ μὴ ἔμφρονες καὶ κατελάλησαν καὶ θησαυρῶν κατεμήνυσαν κρύψεις καὶ ἤρπασαν καὶ ἐσύλησαν. ἰχνηλάτησαν δὲ καὶ φυγάδας, τοῦ αὐτοῦ αἵματος τοὺς πολλοὺς, καὶ ἄγρευσαι τοῖς κακοῖς θηραιαῖς δεδώκασι, καὶ πολλὰ ἕτερα ἐξήμαρτον, οὗ 15 τι ἐκόντες ἕς γε τὸ πᾶν, ἀλλ' εἶπεῖν καθωμιλημένως, ἐκουσιακούσιοι. τῶν δέ γε καὶ μεγάλα καὶ πρὸς ἀναίδειαν κατενεχθέντων τοῦ φυλετικοῦ γένους (κατηγοροῦνται γὰρ καὶ τοιοῦτοι ἐκβῆναί τινες) μήποτε μνησθεῖη διὰ χειλέων αὐτοῦ ὁ κύριος. ἐντεῦθεν οἱ αὐτόνομοι γάμοι· ἐντεῦθεν γυναικῶν 20 ἀπαρνήσεις ἀπανηραμένων οὓς νόμος οἶδεν ἄνδρας. ἐντεῦθεν παρθένων φθοραί, τῶν μὲν οὔτι καθ' ἐκούσιον τῶν ἀρχηγῶν αὐταῖς τοῦ εἶναι, τῶν δὲ καὶ ἐκείνων προεμένων αὐτάς.

tulantia acti forēs insiliebant et baculis percutiebant, atque incolas aut vexabant insultabantque aut somno certe privabant.

Haec et alia insuper longe plura, nuditas maxime et fames, captivos plerosque, perterritos turbatosque animis ad mortem usque, necessitate cogebant (quid enim facerent aliud?), ut Latinis blandirentur, assentarentur, adularentur, praesto essent, operam darent, denique omnia facerent, quibus tum vitam tueri tum metu se liberare possent. atque hinc repetendum est, qui in cursum praecipitem propulsi sunt inviti. namque homines non satis sanae mentis linguae parum favebant, divitiarum latibula prodebant, rapiebant, spoliabant. investigabant etiam profugos, eiusdem plerosque sanguinis, capiendosque tradiderunt scelestis venatoribus, et multa alia peccabant, haud ultro quidem omnino, sed, ut dictione utar vulgari, nec ultro nec inviti. qui autem et ad magna facinora et ad impudentiam delapsi sunt e civibus nostris (namque tales quoque quidam evasisse arguuntur), eorum nunquam dominus recordetur labiis suis. hinc repetendae sunt nuptiae liberiores; hinc mulierum pervicacia, aspernantium quos lex illis iunxerat maritos; hinc virginum corruptiones, partim invitis vitae auctoribus patratae partim studiose ab illis adiutae; hinc matronarum stupra: quas ego multum dehortatus et cohortatus fru-

ἐντεῦθεν σεμνεία πεπορνευμένα· ἐφ' οἷς ἐγὼ πολλὰ καὶ πα-
ρακλητεύσας καὶ παρηρησιασάμενος ἄπρακτος ἔμεινα, μηδὲ τὰς
πυσχούσας τὸ ἐφάμαρτον ἐπιστρέψαι δυνάμενος, οἷα γεγεν-
μένας ἤδη τοῦ γλυκυπίκρου καὶ πως ὑποφωνούσας μοι ὡς
χαλεπὸν χορίου κύνα γεῦσαι. ἐντεῦθεν διαπέδων σάλιοι καὶ 5
ἀνασχίσεις, δι' ὧν οἱκοὶ πάντες ἐξωρωρύχατο, ὑπονομευόντων
τῶν βαρβάρων κατὰ λαγιδεῖς ἢ ἀσπάλακας ἢ καὶ χοίρους ἢ
ἄλλο τι ζῶων ῥιζοφάγον γεωχαρές, εἰπεῖν δὲ καὶ ἄλλως, κατὰ
ἄροτρεάς. φαίνεται γὰρ ὡς καὶ ἄροτροὶς ἀνέσχιζον ἂν τὰ
τῶν οἰκιῶν, εἴπερ ἐχώρει τὸ κατ' αὐτὰς ἐμβαδόν. ἔναγχος 10
γὰρ τοι ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα δρεψάμενοι κατὰ τι πεπουρι-
μισμένον θέρος χρύσειον, εἶτα καὶ ἄροτον οἶον τοῦτον διε-
χειρίζοντο, ἐξ οὗ αὐτοφυῆ τὰ καλὰ ἐκέρδαινον ἔρμαϊα· καὶ
τῆς ἀμφὶ τὸν ἥλιον μὴ ἀγαπῶντες πλουτισμοῖς ἐπεβούλευον
καὶ τοῖς κατὰ γῆς. δοτέον μοι τοὺς αὐτοὺς καλέσαι καὶ χρυ- 15
σωρύχους τὴν ἐπιβολήν, κατὰ γε τοὺς ἐνδόθεν μύρμηκας (τοι-
αύτης γὰρ ὕλης ἔρωτι παρηνόχλων τῆ γῆ), τοὺς δ' αὐτοὺς
καὶ τυμβωρύχους μυριαχοῦ. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοὺς νεκροὺς
ἀνεπιβουλεύτους παρέτρεχον, ὡς δὲ θησαυροφυλακοῦντας ἐλύ-
πουν διασκαλεύοντες πλοῦτον χάριν, καὶ οὕτω τὸν Αἶθην 20
Πλοῦτωνα καὶ αὐτοὶ νοεῖν ὑπεμφαίνοντες.

Τί μοι πλείω γράφειν, ἔνθα οὐδὲ βίβλοι ὄλαι μακραι

16. Ἰνδόδεν?

stra fui, nec potui flagitium expertas revocare, quippe dulcedine gustati semel veneni captas, adeo ut quaedam responderint etiam, haud canem a corio absterreri uncto; hinc terrae concussionibus ruptionesque, quibus omnes domus barbari subruerant, more cuniculorum, talparum, suum vel alius bestiae radicibus vescentis et cuniculis agentis, vel, ut aliter dicam, aratorum. videntur enim etiam aratrix subruturi fuisse fundamenta aedium, si licuisset per naturam areae. namque nuper ex agris, quos nec arassent nec sevissent, messe facta, auctumnus nacti qui in proverbio est aureum, mox etiam illam quasi arationem occupant, unde praeclaras illas lucrabantur ultro subnatas divitias. insidiabantur enim haud placide bonis tum soli expositis tum sub terra absconditis. concedendum est mihi, ut etiam novo cognomento auri fossores illos appellem, similes illis in India formicis: huius enim metalli cupiditate ducti terram vexabant: eosdemque fossores sepulcrorum impigerrimos; nam ne mortuis quidem insidiarum suarum veniam concedebant, sed tanquam divitiarum custodes vexabant, cuncta perscrutantes divitiarum causa, atque ita Ditem a se quoque Plutonem haberi obscure significantes.

Quid plura scribam, quando ne integris quidem et magnis vo-

ικανώσαιεν ἂν με εἰς αὐταρχεas διαγράφοντα τοῖς φιληκόοις
 ὁποῖα ἡμῖν συνέπεσε; δι' ὧν ὀψέ ποτε σὺν κακῷ ἔμαθον οἱ
 ἐν ἡμῖν κομιפוὶ τὴν νόησιν χρῆναι τὰ θεόθεν σημεῖα λεπτο-
 λογεῖν, καὶ πρὸς αὐτοῖς διευκρινουμένοις ἔχειν τὸν νοῦν, καὶ
 5 ποιεῖν τὰ δηλούμενα. εἰ δέ τις ἐνταῦθα ποθῶν φαίνεται
 προσιστορηθῆναι καὶ οἷα σήματα τῶν μελλόντων προουφάνη,
 ἀκονέτω βραχυλογικῶs καὶ ταῦθ' ἡμῶν εἰς ἱστορίαν ἐκτι-
 θεμένων.

Ἐν πρώτοις μὲν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὀνειράται, ὁποῖα καὶ ἡ
 10 ἱερὰ σῖδε γραφῆ μνηυτικά μελλόντων εἶναι, προσεάλουν οἷα
 πεισόμεθα. καὶ ἡμεῖς ἐγελῶμεν, ἔξουθενουῖτες τὰs καθ'
 ὕπνουs δηλώσεις, καὶ διαστολὴν οὐκ ἐθέλοντες ἐξουρίσκειν
 ὀράματόs τε καὶ τῶν λοιπῶν ἄπερ ὕπνοs φαίνει. καὶ ἀπει-
 ναι δὲ τὸν μυροβλύτην τῆs καθ' ἡμῶs πόλεωs καὶ κατ' αὐτὴν
 15 τὴν ἄλωσιν εἰσπελεύσεσθαι οἱ αὐτοὶ ἐωράκασι· καὶ ἡμεῖs οὐ
 πεπιστεύκαμεν. ὡs γὰρ ὀχλοῦντες οἱ πιστοὶ πρὸs ἐπικουρίαν
 ἐνέκειντο, ἀνεκάλυψεν αὐτόs προορατικῶs εἰs μάρτην τύραννα
 δυσωπεῖσθαι· οὐ γὰρ ἄρτι ἀλλ' ἢ μετὰ τρεῖs ἡμέραs ἐλεύ-
 σεσθαι. ἦν δὲ τετάρτη μετὰ τὰs τρεῖs ἢ τῆs πορθήσεωs.
 20 καὶ συχνὰ μὲν ἐποτυνῶμεθα “ἐλθὲ εἰs τὸ σῶσαι ἡμῶs, μὴ
 ποτε εἰπωσι τὰ ἔθνη, ποῦ ἔστιν ὁ πολιοῦχος αὐτῶν;” ὁ δ'
 οὐχ ὑπακούων ἐξετόπιζεν ἡμῶν ἑαυτίον.

luminibus scriptor satisfacere poterit cognoscere cupientibus, quae nos
 mala affligerint? quibus sero tandem cum damno intellexerunt ho-
 mines inter nos nasuti, qui signa divina contemnenda dicerent, oportere
 utique diligenter illa cognosci ac respici, et facienda esse, quae
 significarentur. si quis autem etiam narrari hic velit, quae tum ex-
 stiterint rerum futurarum indicia, aurem ille parumper nobis prae-
 beat illa quoque exposituris.

Primum igitur piorum hominum somnia, quibus etiam scriptura
 sacra significari res futuras novit, praenuntiabant, quae passuri esse-
 mus. verum nos ridebamus, et nihili ducebamus somniis facta indi-
 cia, nec visi et ceterorum, quae somnus ostendit, explorare sensum
 volebamus. viderunt illi autem, abesse ex urbe nostra sanctum un-
 guenta exsudantem, et sub ipsam rediturum esse expugnationem: nec
 nos fidem habuimus. nam quum ii, qui fidem his habebant, instan-
 rent vehementius, ut auxilium ferretur, ille frustra dominationem ab-
 horreri declaravit; quippe non statim, sed post tres dies se esse redi-
 turum; fuit autem, tribus diebus praeteritis, dies quartus is, quo urbs
 expugnata est. atque multum tum precabamur “veni nos salvatum,
 ne gentes dicant, ubi est urbis eorum praeses?” verum ille non au-
 diebat nos, sed procul aberat ab urbe.

Ἐδάκρον ἄγιοι ἐν εἰκονίσμασι· καὶ ἔχαιρον οἱ κενέλ-
 πιδες, λέγοντες δυσωπεῖν ἐκείνους ὑπὲρ ἡμῶν. ἐλέγομεν
 ἡμεῖς “καί, ἀλλ’ οὐκ εἰσακούονται, διὸ καὶ ἐπιμένουσι κλαί-
 οντες” καὶ ἠπίστουν ἡμῖν. καὶ αὐτοὶ μὲν ἦσαν ἐν ἐλπίσιν·
 ἡμεῖς δὲ εὖ εἰδότες τὸν ὄλεθρον ἐξ ὧν καὶ ἐωρῶμεν καὶ ἐλ- 5
 λόγως συνήγομεν, οὐκ εἶχομεν ὅ τι καὶ δρᾶσομεν, λέγοντες
 καὶ αὐτοὶ μὴ τι πρὸς ἀγαθῶ εἶναι τι τὸ μέλλον εἰδέναι,
 303 ἔνθα τῷ φρονοῦντι μηδὲν ἢ γνῶσις λυσιτελεῖ· καὶ κατὰ τὴν
 τῆς ἱστορίας Κασάνδραν (ὀκνῶ γὰρ εἰπεῖν τὰ μείζω παραιο-
 κυχλήσας καὶ προφητικά) ἀληθιζόμενοι μὲν, ἀφιέμενοι δὲ λα- 10
 λεῖν εἰς ἀνήκοον.

Ἐδειξέ τι τέρας τότε οὐκ αἴσιον καὶ ἡ πάναγνος θεομή-
 τωρ, ἡ παρ’ ἡμῖν τοῦ ὀδηγεῖν ἐπιώνυμος, δεικνύσα ὡς ἀπο-
 στέργει τὰ καθ’ ἡμῶν καὶ οὐκ ἐθέλει μεθ’ ἡμῶν εἶναι. προο-
 δεύουσα γὰρ ποτε τότε καθ’ ἡμέραν ἢ τὸ κῦρος ἔχει τοῦ 15
 τοιούτου καλοῦ, καὶ περιελθοῦσα ἔνθα τῆς πόλεως ἡ ἀδελ-
 φότης ἤθελε, καὶ ἀποκαθισταμένη αὐθις εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς,
 καὶ ταῖς εἰσόδοις ἐγγίσασα, οὕτως ὥκνει τὴν εἴσοδον ὡς ἀνὰ
 πόδα χωρεῖν κραταιῶς βιάζεσθαι τὸν αὐτὴν φέροντα, καὶ
 ἐπιστάμενον βαρύνεσθαι ὅτι μάλα καὶ πρὸς τῷ καταπίπτειν 20
 γίνεσθαι, καὶ οὐ μόνον ἐκεῖνον ἀλλὰ καὶ ἄλλους, ὅσοι συνεπι-
 λάβονται. καὶ ἦν μὲν τὴν ἀρχὴν ὁ ἐκείνην ἀνέχων ὑποπιος
 ὡς οἴκοθεν τοιαῦτα τεχνώμενος, ὅποια πολλοὶ τερθρεύονται·

Lacrimabant sancti in imaginibus; atque dicebant, qui vana spe
 delectabantur, tristes illos esse nostra causa. “profecto ita est, in-
 quiebamus; sed non exaudientur: ideo lacrimare non desinunt.” haud
 illi fidem nobis habebant, sed in spe erant; nos autem, praesagientes
 utique perniciem ex iis, quae et videremus et prudenter ratiocinare-
 mur, non habebamus, quid faceremus, sed dicebamus etiam, nullius
 boni esse futura nosse, quod sapienti haud prodesset cognitio, atque
 exemplo priscae illius Cassandrae (vereor enim maius quid dicere,
 et immiscere etiam prophetica) verum quidem sentiebamus, sed effari
 incassum nolebamus.

Ostendit tum portentum infaustum etiam deipara sanctissi-
 ma, quae a monstranda via apud nos cognomen habet, declarans,
 se abhorrere res nostras nec nobiscum versari velle. namque quum
 obisset urbem, et reversa rursus ad templum accessisset ad fo-
 res, ita recusabat introitum, ut pedem referre violenter cogeretur,
 qui illam gestabat, et renisus aegre caveret, quominus procerideret, id-
 que non solum ipse, sed etiam ceteri omnes, qui una cum illo ma-
 nus inferrent. atque ab initio quidem suspicio erat, eum, qui illam

ὡς δὲ καὶ ἱεροὶ ἄνδρες, ἀγαθοὶ τὸ ἦθος καὶ οἶοι μὴ παλαμᾶ-
σθαι τὰ μὴ δέοντα, συνήραντο ἐγκρατῶς, καὶ πάντες ἐλάτ-
τους ἦσαν τῆς τοῦ ἱεροῦ σίγνου ἰσχύος, καὶ οὐκ ἐπεΐθετο
εἰσελθεῖν ἀλλ' ἦν ὡς εἰπεῖν ἀφόρητον, ὑπέρχεται φόβος ἀπαν-
5 τας, ὅσον ἐχρῆν παθεῖν, ἐχέφρονας, καὶ ἀναπρήσαντες δά-
κρυα ὑψωσάν κλαυθμόν, καὶ φωνὰς ἐπῆραν πρὸς τὸν ὑψι-
στον υἱὸν τῆς πανάγου μητρός. καὶ οὐκ ἐνέδωκαν, ἕως τοῦ
σημείου ἡδὴ διαδειχθέντος, εἶτα μόνος ὁ βασιτάων ἀβάρυν-
τος καὶ ἀπαραπόδιτος ἤγαγε τὸ ἅγιον μόρφωμα ἔνθα ἴδου-
10 ται. καὶ ἐδόκει μὲν καὶ τοῦτο τοῖς γενναίοις φρονεῖν ἐλα-
φρόν· ἡμεῖς δὲ οἱ ἀσθενεῖς ἐβαρυνόμεθα, ὑπονοοῦντες ὅπου
νεύει τὰ τοῦ πράγματος.

Ἀπεκρίναντο καὶ τὰ ἱερὰ λόγια ἐξ ἐρωτήσεως τὰ ἀπο-
βάσεις τῶν ἐν τῷ μέλλοντι, τὴν ἄλωσιν, τὴν ἡμέραν αὐτῆς,
15 τὸ κατακοπήσεσθαι ἡμᾶς. ὡς προφητικῆς εὐκρινείας ἐκείνης·
ὡς ἀνεπικρύπτου ἀποφάσεως καὶ μὴ ἐπισυρομένης λόξωσιν.
καὶ ἡμεῖς ἐκωφεύομεν.

Ἦν τηρικᾶντα καιρὸς, παρὰ τὰ τελευταῖα τῆς ἀλώσεως,
καὶ περικόπας εὐαγγελικὰς ἐπ' ἐκκλησίας ἐκφωνεῖσθαι, δι'
20 ὧν τὰ τῆς Σιών στηλογραφοῦνται κακὰ. καὶ οἱ ἕσω φρενῶν
ἱερολογίαν κατὰ τῆς πόλεως ὑπενόουν αὐτά. ἔδοξε τῷ ἀρχηγῷ
τηρικᾶντα, οἷα τῶν στρατηγικῶν ἀπεγνωκότι, διατάττεσθαι

gestabat, ultro ipsum ista comminisci, quemadmodum multi praesti-
giis delectantur; verum quum etiam sacri homines, morum probitate
noti et qui patrare quod nefas esset non possent, opem ferrent pro
viribus, et omnes infirmiores essent sacri signi potentia, nec illud
moveri posset, ut intraret, sed, ut ita dicam, obstinate resisteret, pruden-
tem quemque timor incessit, quid civitati patiendum foret, et lacrimas
fundentes, vocem clamoremque tollunt ad summum matris sanctissimae
filium; nec destiterunt, donec, signo cognito, is, qui eam
gestabat, solus sine molestia et impedimento sacram imaginem loco
suo collocavit. hoc quoque hominibus sciolis leve visum est; nos
autem, homines scilicet infirmi, affligebamur, suspicati, quorsum res
illa spectaret.

Docuerunt etiam sacra oracula, quae consulerentur, futura rerum
eventa, expugnationem, eiusdem diem, aerumnas nostras. o propheticam
illam perspicuitatem! o illam nec obscuram nec obliquam rerum
praedictionem! at nosmet surdi eramus.

Erat tum, sub finem expugnationis, tempus, quo recitantur in
ecclesiis capita evangelica, quibus mala Sion recensentur. sanae
mentis homines sacram eam recitationem ad urbem spectare suscipi-
bantur. visum tum est duci nostro, utpote de re militari desperanti,

τὰ καθ' ἡμῶν καὶ διεγείρειν ὡς οἶον ἀπονυστάζοντας, ἵνα φαίνοιτο τοῖς μὴ συνιεῖσι διὰ πάντων ἡμῶν καὶ προμηθέστατος. μηνύεται γοῦν ἡμῖν παννυχίδας ἀγρουπνητίας ἐπιτάξαι περὶ τοὺς μεγάλους ναοὺς, παιζῶν ἐκεῖνος κἀνταῦθα· τί γὰρ καὶ ἔδει προτρέπειν εὐχεσθαι ὅπερ ἐκεῖνος ἀπηύχετο, τὴν 5 σωτηρίαν τῆς πόλεως; ἣν δὲ οἱ ἐπίνοια ὀσιοῦσθαι τὸ εὐσεβεῖν καὶ ἐπικρύπτειν τὴν ὄρεξιν, ἵνα δοκῇ πάνυ περιποιεῖσθαι τὴν πόλιν ἐφ' ἅπασιν εἴ γε θέλει καὶ εὐχὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῆς· οἶμαι δέ, καὶ ἐνδεικνύμενος οὕτω καταστῆσαι τὴν τῆς πόλεως ὡς εὐχῶν καὶ μόνων αὐτὴν δέεσθαι, ὅμοιον ὡς 10 εἰ καὶ ἰατρὸς κατεργασάμενος ἔκ τινος φανλότητος ἐπὶ θανάτῳ ἄνθρωπον, εἶτα ἐπιτάσσει προσκαλεῖσθαι ἱερέα ἐροδιᾶσοντα ἤδη θνήσκοντα σωστικῶν ἀγιάσματι. οὐδὲ γὰρ ἦν ἐπιπόλαιος ἀλλὰ καὶ λίαν βαθὺς εὐτραπελεύεσθαι, ὅσα γε πειράσασθαι τοῦ ἀνδρὸς τοὺς δεινοὺς γνωματεύειν ἤδη τῶν οἷς 15 ἂν περιτύχῃσι. διὸ καὶ ταύτην προσεποιεῖτο τὴν θεοκλίτησιν, ὡς οὐκ ἂν τὸ θεῖον θεραπεύοιτο. ὅπως δ' ἂν εἶχε τὸ πρᾶγμα, ὃ μὲν εἶπεν, οἱ δ' ἐκκλησιαστικοὶ ἐπήκουον. καὶ δὴ χρεῶν προλάμπειν τοῦ ψάλλειν τὸν γλυκὴν μελωδὸν Δαυΐδ, ἐπῆλθεν οὗτι κατὰ αἴσιον τοῖς δεησομένοις (ἦν δὲ βαθὺς ὄρ- 20 θρος τότε, οὗ λαμφθέντος ἡλίῳ ἐάλωμεν) ἐπιλέξασθαι ψαλμὸν ἐκεῖνον οὗ κατάρχει μὲν τὸ "ὁ θεός, ἦλθσαν ἔθνη εἰς

12. προσκαλεῖσθαι T

de nostris rebus statuere, nosque tanquam dormitantes excitare, ut videretur hominibus imperitis prudentia prae nobis omnibus praestare. significavit certe nobis, ut lumina perpetua in magnis templis disponeremus, ne id quidem non ludibundus. quid enim excitare nos debebat, ut precaremur, quod ipse deprecabatur, salutem urbis? at cupiebat ille simulare pietatem, dissimulare animi consilia, quo urbem omni modo tueri videretur, quippe qui etiam vota pro ea suscipi vellet. atque illud quoque, opinor, significabat, eo urbem iam deductam esse, ut solis precibus egeret, pariter ac si medicus, qui errore aliquo hominem in extremum discrimen vitae adduxerit, sacerdotem arcessi iubeat, ut is moribundum sacro prosequatur viatico. namque homo minime simplex, sed admodum versutus erat, quantum quidem illum cognoverunt viri eximii ad perspicienda ingenia eorum, quibuscum versantur. unde etiam dicis causa istam instituebat supplicationem, qua perfecto nemo coluerit numen divinum. ut autem res erat, imperabat ille, ecclesiastici obediebant. quum autem cantioni praeludere oporteret suavem vatem Davidem, incidunt precaturi haud fausto omine (erat autem tum multum mane, quo luce solis illustrato urbs capta est) in psalmum illum, qui ita

τὴν κληρονομίαν σου,” ἐφέπεται δὲ τὸ “ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου, ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου” καὶ τὸ ἐξῆς, μόνον οὐ χρησμοφδοῦντος τοῦ προφήτου καὶ θεοπάτορος δι’ ὑποφητείας τῶν ἡθροισμένων εἰς δέησιν, καὶ λέγοντος “τί 5 ἂν ἔτι δεοίμεθα πρὸς βειῶν εἰς θεόν, ἔνθα ἐκείνη τὰ καθ’ ἡμῶν ἀποπέφανται;”

Εἶχεν οὕτω ταῦτα, πλείοσιν εἰέροις παρασπιζόμενα συγκροτήμασι τῆς τοῦ κακοῦ δηλιάσεως. καὶ τοίνυν τῷ συχνῷ τούτων ἅπαντες ἀνεφρονοῦμεν, ὅψιμον συνάγοιτες νοῦν καὶ 10 τὸ πρῶν θράσος ἀποποιούμενοι (οὐ γὰρ ἂν ἐκεῖνο θάρσος εἶποιμι ἑλλόγως εἶχομεν), καὶ ἐνοοῦμεν οὐκέθ’ ἡμῖν εἶναι φνκτά. οὐκουν ἔφθησαν κατανηῆσαι εἰς πέρας αἱ τῶν ἐκκλησιῶν δεητήριοι ἀρμονίαι, καὶ ὁ πόλεμος, ἔτι τῶν ψαλμῶν ἐλλουμένων ἐν τοῖς τῶν δεομένων στόμασι, θρήνους παρέβν- 15 σε, καὶ εἰς γόους οἰκτροὺς καὶ ἀλαλαγμοὺς Αἰδου ἀντιπεριέστησε, καὶ εἰς φυγὴν αὐτοὺς ἀθροισθέντας ἔπτυρε, καὶ τοιαῦτα διέθετο ὧν περὶ δῖο μεμνήσεσθαι τοὺς ζῶντας ἐν περὶ οὐνεῖροις, εἶπερ οὐ τὰ ἡδέα μόνον προπίπτουσι τῆς καθ’ ὑπνον φαντασίας, ἀλλ’ οὐδὲν ἦττον καὶ τὰ φόβον ἐνδειζάμενα.

20 Καὶ οὕτως ἐξ ἰδίας ἔχθρας, τῆς τε κατὰ τὸν βασιλέα Ἀνδρόνικον καὶ τῆς κατὰ τὸν δοῦκα Δαυίδ, κοινὸν κακὸν κατέσκηψεν ἀνάπαλιν τῷ γνωματευσάμενῳ πολλῶ τῶν κοινῶν

orditur “deus, venerunt gentes in hereditatem tuam,” deinde pergīt “inquinaverunt sacrum templum tuum, stragem fecerunt servorum tuorum” et quae sequuntur, propheta et patre dei ore eorum, qui ad preces faciendas congregati erant, tantum non vaticinante, et ita dicente “quid etiam nunc preces faciamus deo, quum ille de rebus nostris decreverit?”

Haec igitur ita se habuerunt, multis aliis stipata indicis instantis perniciē. quibus omnibus cuncti tandem resipuimus, sero ad sanam mentem redeuntēs, pristinamque abiicientes confidentiam (neque enim fiduciam illam dixerim), modesti esse coepimus, et intelleximus, non iam nos effugere posse calamitatem. itaque ad finem nondum perductae erant in ecclesiis cantilenae supplices, quum bellum psalmis, qui adhuc in oribus precantium voluntur, naenias immiscet, eosque in lamentationes miserabiles et eiulationes Stygias vertit, concione in fugam compulsā, et ita affecta, ut illarum rerum qui vivunt recordaturi sint etiam in somniis, siquidem non suavia tantum menti per somnum liberius evaganti, sed etiam ea, quae terrorem incutunt, obversari solent.

Ita igitur ex inimicitia privata imperatoris Andronici et Davidis, ducis nostri, communis calamitas civitatem invasit, contra illius sententiam, qui rem publicam saepe inimicitias privatis restitui dixit,

κατὰ τινὰς ἰδίᾳς ἔχθρας λαγχάνειν ἐπανόρθωσιν, καὶ οὐκ εὐ-
 φραδῆς ἡμέρα, ἢ τῆς πανωλεθρίας, κατεροράγη ἡμῖν· ἦν
 ἡθέλον μὲν ἐκ τῶν τοῦ καλοῦ ἐνιαυτοῦ ἀναπληρωμάτων αὐ-
 304 τικά ἐκκοπῆναι, ὁποῖόν τι λελυπημένος καὶ ὁ καρτερικὸς Ἰώβ
 εὔξατο. ἀλλ' ὁ ἐπιτάξας τῷ ἡλίῳ ὀρίζειν τὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ 5
 καθ' εἰρμόν τὸν ἀπ' αἰῶνων ἐξουδενώσει πάντως τὸ τῆς εὐ-
 χῆς ταύτης, πεπαιδευκῶς ἄλλως εὔχεσθαι, ἀνθρωπικώτερον.
 τὸ γὰρ οὕτω γονυπετεῖν ἐν δεήσεσιν οὐκ ἂν εἴη ψυχῆς μὴ
 παραφερομένης οἷς παθαίνεται· ὅθεν καὶ συγγνωστά εἰ καὶ
 οὕτω λαλοῦμεν. λίθοι γὰρ ἐνταῦθα οὐκ ἂν παθῆναιτο, καὶ 10
 ὄσους κατ' αὐτούς. πῶς γὰρ ἄνθρωπος, ἔνθα καὶ τῶν πολε-
 μίων οἱ φαινόμενοι θεὸν εἰδέναι καὶ τι ἔχειν οἴκτου καὶ ἀθη-
 ρίωτοι ἐδάκρυον καὶ κατεστέναζον, βλέποντες πόλιν τοιαύτην
 οὕτω κατηκισμένην καὶ ἐζημιωμένην καλοῖς, ἅπερ, εἰ διενε-
 μήθη, πλείστην ἂν τῆς οἰκουμένης εἰς εὐδαιμονισμόν ἐξήρτυ- 15
 σαν; οὐ γὰρ πόλις ἦν ἢ ἀπλῶς, ἀλλὰ μακάρων γῆ, ὁποῖαν ὁ
 μαθὼν οὐκ ἂν ἔχοι λαθέσθαι αὐτῆς· ἢ θάλλουσα ἕσαιε τοῖς
 κατὰ κόσμον καλοῖς ἐξῆρθησε τότε ἀτημελήτοις νεκροῖς, ὧν καὶ
 εἰσέτι σώματα ἀκηδέα κεῖται ἐν παραβύστοις, ἀνδρῶν, γυναι-
 κῶν, νηπίων ἀκμαίων, μεσαιπολίων, γερόντων, εἰπεῖν τὸ ἀνη- 20
 λέεστερον, παρειμένον ἢ καὶ ἄλλο τι σῖνος παθόντων ἀποτυχία
 φύσεως, καὶ αὐτῶν δὴ τῶν ὀληδήποτε νοσοκομουμένων, οὓς

diesque nobis illuxit nefastus, dies extremae perniciæ: qualem diem
 ex temporum suavi vicissitudine illico excisum velim, ut graviter af-
 flictus patientissimus ille Iob precatus est. verum is, qui solem anni
 deinceps vicissitudines absolvere inde a rerum principio iussit, aliter
 nos precari docuit, et ad nihilum utique redactus est talis voti
 humanam imbecillitatem. namque ita flexis genibus precari mentis
 foret dolore abreptæ: unde etiam ignoscendum est, si ita loquimur.
 namque lapides fortasse et qui sunt lapidum similes hic non lamen-
 tentur vehementius; homines autem quomodo abstinerint, quando
 etiam ex hostibus ii, qui deum sentire et habere aliquid misericordiae
 et non plane ferarum instar esse videbantur, lacrimabantur et ingemis-
 cebant, quum urbem tam eximiam ita turpatam spoliatamque cernerent
 opibus, quae apte distributae magnam terrarum partem beare posse vi-
 derentur? neque enim illa simpliciter urbs fuit, sed beatorum terra,
 quam qui semel vidisset, oblivisci nunquam posset. verum, quae omnibus
 semper bonis terrestribus floruerat, obsita tum erat cadaveribus insepul-
 tis, e quibus etiam nunc multa in locis desertis dispersa iacent, virorum,
 mulierum, infantium, iuvenum, natu grandium, et, quod inprimis mise-
 rabile est, senum exhaustorum vel aliam miseriam expertorum propter
 infirmitatem naturae, ipsorumque adeo hominum utcunque aegrotantium,

οὔτε τεῖχος εἶδεν οὔθ' ὄπλον ἔτριψε. τὸν γοῦν ἐκκλησιαστι-
 κὸν ξεινῶνα εἰσδραμόντες οἱ δεινοὶ καὶ κατὰ σκιῶν ἀνδριζέ-
 σθαι πρῶτον εἰς αὐτοὺς ἀπησχόλησαν τὰ ξίφη, μετὰ δὲ κε-
 νὸν τὸ πᾶν ἀφῆκαν ὧν ἐντὸς ἔστυγε, τῶν τε πρὸς λατρείαν
 5 καὶ οἷς οἱ τληματοεῖς ἐσκέποντο. καὶ νῦν τὸ τοιοῦτον καλὸν
 οὐκ ἔχει τινὰ ξεναγωγεῖν, ἀλλ' οἱ πρὸς νοσοκομίαν ἀπονεύον-
 τες ἐρχόμενοι καὶ τὸ κένωμα βλέποντες καὶ τὸ πρὸς ὑγίειαν
 βοήθημα ὡσεὶ καὶ θανάτου καταγώγιον ἀποτροπιαζόμενοι,
 τύπτοντες τὰς αὐτῶν κεφαλὰς καὶ οἰμώζοντες ὡς ἐπιτελεύτια
 10 ἐπαναστρέφουσιν οἴκαδε, καὶ κεῖνται θανάτῳ ἐπιτρέψαντες
 ἑαυτούς. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἔστι θανάσιμα ἢ ψῆμά τι νοσήλειον
 οὐδ' ἄλλοθι που τῆς καθ' ἡμᾶς ἐρημοπόλεως εὐρέσθαι, πάν-
 των ὑπὸ τῶν καὶ ἀγροίκων καὶ ἀπρηεσταίων ἐξηφανισμένων,
 οἳ οὐδεμίαν χάριν μὴ ὅτι γε καταπλουτοῦντες ἀλλ' οὐδὲ οἰ-
 15 μαι εἰδότες, ἀνθρώποι ἀχαρίστεροι πάντων ὧν ἂν εἴποι τις,
 καὶ λόγον ἄλλον ἀπειροκαλοὶ, καθότι τῷ χυδαίῳ τῆς πολιτεῦ-
 σεως καλοῦ παντὸς ἦσαν ἀπείρατοι, καὶ τῶν τοιούτων ἀπάν-
 των ἀγαθῶν τὴν καθ' ἡμᾶς πόλιν ἀπορφάνισαν, ὡς μηκέτι
 θαυμάζεσθαι τί δήποτε αὐτοὶ κατ' ἀνθρώπων θάνατοι αὐτό-
 20 χρημα ἐξέβησαν, εἰ δίχα τῶν τοιούτων καὶ ἀλόγων ἀφειδεῖς
 ἦσαν κατὰ μαρίαν τὴν καθ' ἡμῶν, καὶ ἀγγελοῖς ἐνύβριζον εἰς
 κατάκλασμα, μέχρι καὶ αὐτῶν λαγύνας καὶ ληκύθων καὶ εἰ
 τι φανλότερον.

quos nec moenia viderunt nec arma attriverunt. namque ecclesia-
 sticum hospitium ingressi feroces, adversus umbras dimicaturi, primum
 enses illorum caede impediverunt, mox autem universum vacuum re-
 liquerunt, quibus instructum erat ad miseros illos tum sanandos tum
 levandos. neque iam in pulcherrimum illud hospitium quisquam re-
 cipi potest, sed aegroti, qui cura indigent, quum accedunt et des-
 solationem vident, illud olim praesidium valetudinis tanquam spelun-
 cam mortis aversantur plangentesque pectora et eiulantes tanquam
 moribundi domum redeunt, iacentque morti se commendantes. nam
 ne gutta quidem vel pulvis medicus in vastata urbe nostra usquam
 reperitur, rebus omnibus ab agrestibus illis et inhumanis hominibus
 deletis, qui gratia non solum affluentes, sed ne tincti quidem ulla,
 et opinione omnium duriores, quum ceteroquin immodici, tum pro-
 pter administrationem temerariam commodorum omnium expertes erant,
 cunctisque illis bonis urbem nostram ita spoliaverunt, ut nihil iam mi-
 rum sit, visos illos esse ipsius mortis quasi viva effigies, quandoqui-
 dem non solum hominibus, sed ne brutis quidem animalibus propter
 odium nostri pepercunt, vasisque insultarunt, frangendi quodam
 furore acti, ad lagenas usque ampullasque olearias, et siquid vi-
 lius est.

Οἱ δὲ καὶ ἄλλως εἰς τόσον ἀγροικικῶς εἶχον ὡς μηδὲ ὀφθαλμοῖς ποτὲ διαλαβέσθαι δοκεῖν τὰ σπουδαιότερα. λινέ-
 οῖς γοῦν σπειράμασι καὶ σακκίοις καὶ ῥάκεισιν ἀγαθὰ καὶ
 πολλὰ καὶ τίμια ἐγκείμενα πρὸς ἔριν ἀναλεγόμενοι τὰ μὲν
 ἔνδον ἐξερορίπτουν, ἀνοίγοντες τὰ τῶν ἀγγείων σιόματα, καὶ 5
 συνεπάτουσαν, τὰ δὲ ἀχρεῖα δοχεῖα εἰς κόλπους παρέβουσαν, ὀβο-
 λιαῖα ὡς τὰ πολλὰ ὄντα. καὶ τοιοῦτοι μὲν οἱ πλείους τὰ
 προῦτα ἐν ἀκμῇ τῆς ἀρπαγῆς· ἐπελθόντες δὲ οἱ μετ' αὐτοὺς
 καὶ οἱ μετ' ἐκείνους εἰ ἐφορτίζοντο τὰ ἐκκεχυμένα καλὰ
 καὶ πλοῦτον συνέλεγον. ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ ἀγεννεῖς ἄγροι- 10
 κοὶ, καὶ οὐδὲν ἀστεῖον πεπαιδευμένοι. τοῖς γοῦν κατ' ἐμπο-
 ρίαν παρατετυχηκόσι, καὶ εἴτε ἰσχυρότερον ἢ πρὸς πάχος δυ-
 ναμένοις κτᾶσθαι τὰ ἐμπολώμενα, βραχὺ τι λαμβάνοντες κα-
 τήλλαττον τὰ τῷ βίῳ τίμια. καὶ ἔστι μαθεῖν ὡς διπλοῦς μὲν
 ὁ χρυσός, ὁ δὲ ἄργυρος καὶ εἰς πολλαπλοῦν πονηροῖς εἰς ἄλ- 15
 λαγμα χαλκείοις προίετο. βίβλοι δὲ, ἅς ἀπολωλεκῶς τις δά-
 κνυοῖτο ἂν τὴν ψυχὴν διὰ βίον, καὶ φάρσα, οἷς πρὸ τῶν ἄλ-
 λων φιληδοῦσιν οἱ Σῆρες, καὶ λοιπὰ ἔργα ἰστοῦ, οἷς ἀρα-
 γῶν μίτος ἐρίσειεν ἂν, καὶ ὅσα δὲ ῥίζαν γενέσεως φέρουσι
 σκώληκα ἐργάτην τρυφεροῦ μηρύματος, οὐδ' αὐτὰ ἐφορκὰ 20
 ἦσαν τοῖς μηδὲν εἰδόσι καλόν, ἀλλὰ παρεροπιτοῦντο εἰκαίου
 τιμήματος.

9. ἐκκεχυμένα T

Adeo illi rudes erant, ut ne oculis quidem discernere videren-
 tur praestabiliora. linteis certe fasciis, saccis pannisque conditas res
 eximias et pretiosas, studiose quum collegissent, ipsas, apertis sacco-
 rum ostiis, eiciebant et conculcabant, misera receptacula in sinus
 condebant, vix teruncii pleraque. atque ita quidem plerique ab ini-
 tio in ardore rapinae faciebant; proximi autem post illos, et hos rur-
 sus qui secuti sunt, collectis, quae effusae erant, opibus divitias sibi
 comparabant. erant tamen hi quoque imperiti et agrestes, nec quid-
 quam urbanum noverant. certe quidem iis, qui mercandi causa forte
 adessent et sive vili sive magno pretio emere possent venalia, res pretio-
 sissimas concedebant, exiguum quiddam numerum nacti. sciendum est
 enim, duplici auri, multiplici argenti pondere redempta esse vilia vasa
 aenea. libri autem, quos quis amissos per omnem vitam doleat ve-
 hementissime, et vestimenta, quibus prae ceteris gentibus Seres de-
 lectantur, et reliqua opera textoria, quorum vix aranea subtilitatem
 aemuletur, quaeque originem ducunt a vermibus delicatissimi filii ar-
 tificibus, ne haec quidem, inquam, homines illos omnium artium ex-
 pertes delectabant, sed proiciebantur pretio vilissimo.

Παρ' οἷς καὶ τὸ τριγέρον οἶνος διὰ τὸ ἀγλευκὲς ἐξουθε-
 νεῖτο οἷα καὶ τι φάρμακον οὐκ ἄγασθόν· οἶνον δὲ οἶνον χρεῖα
 καὶ μάλιστα ἦν τὰ τε ἄλλα καὶ διὰ τοὺς ἐν πληγαῖς. ἐξε-
 χεῖτο γὰρ τὸ καλὸν ἐκείνο ὑγρὸν ὡς εἰς ποταμούς· ὅθεν
 5 οὔτε αὐτὸς ἦν οὔτε τι ἀκόλουθον μάλαγμα οὔτε ὁ καθ' εἰρ-
 μὸν κατάδεσμος. διόπερ οὐ μόνον κύκλω τοῦ τείχους τῶν
 νεκρῶν κειμένων, καὶ περὶ σύμπαν δὲ τὸ τοῦ τοιοῦτου κύκ-
 λου ἐμβασθόν, οὐκ ἦν ὁ θάπτων, ἀλλὰ καὶ οἱ πεπληγμένοι
 προσθήκην ἐποίουν τῷ Αἰδῆ καὶ πράγματα προὔξενον τοῖς
 10 θάπτουσι. ὧ γοῦν ὅσας ἐξεκένωσαν οἰκίας καὶ οἱ τραυμα-
 τῖαι, κατὰ πολυμερῆ ποσότητα ἐκλείποντες. καὶ οὕτω μὲν ὁ
 γέρον οἶνος ἐκφορὰν ἔπαθε, συντεθνηκῶς οἶνον καὶ αὐτὸς τοῖς
 κινδυνεύσασι κατ' ἔνδειαν αὐτοῦ· ὁ δὲ νεογνὸς ὑπεσκήρτα
 ζέων καὶ βραττόμενος, καὶ τὸ βράσμα ἦν τοῖς προσιεμένοις
 15 καθὰ καὶ τι ἐμβόημα καὶ ἀπειλὴ βίου ὑπεξάγωγῆς. οἱ γὰρ
 τούτου ὑποπιμπλάμενοι εἶτα τοῦ τῆς λήθης ἔπινον πόματος,
 ὃ θάνατος οἰνοχόει, οὐ τοῖς ἡμετέροις μόνοις ἀλλ' — ὁ καὶ
 προφέρων τῇ στόματι χαίρω — καὶ μάλιστα τοῖς Λατίνοις,
 οἷς μέγα τι καλὸν αὐτὸς ἐκρίνετο, ἅμα ἐκπιέζουσι χερσὶ στα-
 20 φυλὰς καὶ ῥοφοῦσι χανθὸν τὸ νεόθλιπτον, ἵνα μηδὲ ταῖς λα-
 γύνοις πρωτεῖον ὑποδοχῆς ἐκχωρήσωσι. καὶ ὀφείλομεν ἡμεῖς 305
 τῷ τοιοῦτῳ βρασματῖα οἶνω χάριτας οἷα προσεταιρισαμένῳ
 κατὰ Λατίνων τὸν θάνατον· ὃν ἐπώτρυνεν αὐτοῖς καὶ τὰ

Ab iisdem vinum vetustius propter insuavitatem contemnebatur
 tanquam insalubre quoddam medicamentum: quo vino in primis opus
 erat quum ad alios morbos tum ad sanandos vulneratos. at liquor ille
 eximius tanquam rivis profusum fluebat: unde nec illa medicina, nec
 idonea lenimenta, nec apta vincula nobis reliqua erant. quare, quum
 circa murum cadavera proiecta essent et per omnem aream muro con-
 tiguam, non solum nemo erat, qui illa sepeliret, sed etiam vulnerati
 cumulum tartaro addebant et negotium faciebant sepelientibus. quot
 enim domos vacuas fecerunt vulnerati, multiplici varietate pereun-
 tes! atque vinum vetustum quidem efferebatur, ipsum quoque quasi
 extinctum cum iis, qui propter illius periclitarentur penuriam; vinum
 recens autem effervescebat, aestuans atque fermentans, eratque fer-
 mentatio illa appetentibus quasi vox quaedam et minatio mortis. nam
 qui illo replebantur vino, quasi potum oblivionis imbibebant, a morte
 non solum nostris ministratum, sed — quod gaudio exultans dico
 — Latinis maxime, quibus illud bonum eximium videbatur, qui-
 que simul manibus uvas pressabant, et liquorem recens expressum
 avidè hauriebant, ne in lagenas e receptaculo priore effundendum
 esset. ac gratias debemus fermentanti illi vino, quippe quo Latinis

ὑεῖα κρέα, οἷς τὰς γαστέρας πλησμίως ἔσαιτον. οὕτω δὲ καὶ τὰ ἐκ βοῶν καὶ τὰ καλὰ σκόροδα, δι' ὧν ὁ καθ' ἡμᾶς κλη-
 ρος ἐσώζετο, καταψάλλον καὶ καρπιζόμενος τὰ ἐς ζωὴν, καὶ
 οὕτω τιννύμενος τοὺς φόνους οἷς ἐκεῖνοι τοὺς ἡμετέρους ἐνέ-
 ριψαν, καὶ μακαρίζοντες οὐκ αὐτοὺς ἀλλὰ τὴν νόσον, ἣδη 5
 δέ που καὶ τὸν θάνατον κατὰ τοὺς ἀπὸ Γαδείρων, παρ' οἷς
 ὁ Αἴδης ἐκτετίμητο, εἰ καὶ μηδεμίαν χάριν οἶδε θάνατος κα-
 τὰ τὸν τραγηδόν.

Τὸν δὲ συχνὸν τοῦτον Λατινικὸν θάνατον αὐτὸς ὁ Ἄλ-
 δουῖνος ἐτρῶνωσε, περίλυπος φάμενος ὑπὲρ χιλιάδας τρεῖς 10
 μεγάλων αὐτοῖς ἀνθρώπων ἐκ νόσου πεσεῖν. σωρὸς οὗτος
 ἡδὺς ἡμῖν, εἰ καὶ μὴ ἀντεσήκον πρὸς τὴν ἐξ ἡμῶν στοιβήν.
 συναριθμουμένων δέ γε καὶ τῶν ἐν πολέμῳ πεπτωκότων εἵ-
 χομεν παραμυθίαν πλείονα· ὁ αὐτὸς γὰρ αἰτιώμενος ἄλο-
 γον ἀντιστάσιαν ἡμῶν καὶ ζημίαν ἐντεῦθεν τοῦ ὄηγός, ἐξε- 15
 τραγῶδησεν ὑπὲρ τρισχιλίους πεσεῖν ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ τείχους
 ἔξω καταπεμπομένων βελῶν, δίχα γε τῶν ἐν προνομαῖς πι-
 πτόντων ἢ καὶ ἄλλως, ὡς ὁ τοῦ πολέμου κύβος ἔρριπτε καὶ ὁ
 τῆς δίκης τροχὸς κατεκύλιεν, εὐστροφα περιφερόμενος. πολ-
 λούς δὲ καὶ λιμὸς ἀπῆγεν· ἐστενοχωρεῖτο γὰρ καὶ σφίσι τὰ 20
 ἀναγκαῖα.

Καὶ οὕτως ἡμῖν ἐπειταλάττειτο νέκταρ παραμυθίας τῆ

mors parata sit: quam iisdem etiam accelerabant carnes porcinae, quibus ventrem differciebant. similiter etiam laudanda sunt caro bu-
 bula et praeclarum allium, quibus ordo noster servabatur, celebrans
 et usurpans res ad vitam necessarias, atque ita ulciscens caedem, qua
 illi nostros perdididerant, et laudibus non illos ferens, sed morbum et
 ipsam adeo quasi mortem, Gaditanorum more, a quibus olim Tartar-
 us colebatur, etiamsi nullam mors gratiam novit, ut apud tragi-
 cum est.

Frequentem autem illam Latinorum mortem ipse Alduinus decla-
 ravit, quum tristis narravit, plus ter mille Latinos validos morbo per-
 isse. acervus iste nobis iucundus erat, etiamsi non compensabat den-
 sam e nostris pereuntium multitudinem. adnumeratis tamen iis, qui in
 bello ceciderunt, consolationem maiorem habebamus. namque idem
 ille renitendi imprudentiam nostram accusans, et inde repetens regis
 adversus nos severitatem, querebatur, ter mille amplius telis de mu-
 ro deiectis occisos esse, praeter illos, qui in eruptionibus aliasve per-
 rierant, prout tessera belli cadebat et rota volebatur iustitiae, facili
 ruentis impetu. multos etiam fames exstinxit: namque illi quoque
 angustiis annonae premebantur.

Ita igitur instillatum nobis est nectar solatii imminutione exer-

ὑποκαταβάσει τῆς πολεμίου στρατιᾶς, ἣν οἱ δεξιῶς φιλιωθέν-
 5 τες ἡμῖν Λαῖνοι (πολλοὺς γὰρ ὑπηγόμεθα, πραγματευόμενοι
 τὰ ἐκ Θεοῦ) ἐξεκάλυπτον, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα χιλιάδας πεζῆ
 ἐπέλθειν· ὧν χίλιοι μὲν πεντάκις φερέγγυοι ἑμαρτυροῦντο
 10 ἵπποται εἶναι πενήκοντα χιλιάσι Ῥωμαϊκαῖς ἐναντία κατὰ
 τὴν ἐκείνων δόξαν ἀντιδραμεῖν, τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν ἵππο-
 τοξοῖται ἦσαν, οἱ δὲ ψιλῆται, καὶ ἄλλως δὲ μεθ' ὅπλων χρή-
 σιμοι. συνεπλήρουν δὲ τὸν πολὺν ἐν αὐτοῖς ἀριθμὸν καὶ ἄν-
 15 δρες, φασί, τοῦ ῥιζίκου, μῆτε διάτρια λαχόντες ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ
 ῥήγος μῆθ' ὑπόσχεσιν, ἐπακολουθήσαντες δὲ τῷ λοιπῷ στρα-
 τῷ, εἴ πως τῶν ἔργων συναιρόμενοι τὰ ἐκ τύχης εὐροῖεν ἀγα-
 θά. καὶ τοσοῦτοι μὲν τὸ πεζόν, τὸ δὲ ναυτικὸν — ἀλλ' αὐ-
 τοὶ δῆλοι κατ' ἀριθμὸν τὸν ὑπὲρ διακοσίας νεῶν, σὺν γε τοῖς
 20 πειραταῖς, οἳ καὶ αὐτοὶ μηδὲν ῥηγικὸν ἔχοντες τύχης δώροισ
 ἐπέτρεψαν ἑαυτούς· ὑφ' ὧν κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν πιε-
 σάντων. ἡμᾶς ἐξεθλίβημεν τῆς ζωῆς καὶ οἱ μὲν θανάτῳ κα-
 τεσπᾶσθημεν, οἱ δὲ, τοῦ Αἴδου τὸ στόμα συγκλείσαντος οἷς
 οἶμαι κεκόρεστο, ἡμιθνήτες ἐμείναμεν.

Ἄλλ' ἐνταῦθα παρεκβεβηκότες καθ' ἱστορίας ἀνάγκην
 20 ἀναδραμούμεθα πρὸς μικρὸν αὐθις, ἐκφῆναι τὸ καὶ πτωχι-
 κὸν καὶ ὑπόπαχυν τῶν κατακλυσμοῦ δίκην παρασυράντων τὰ
 πολιτικά· οἳ τὰ μὲν τίμια εὐήθως καὶ ὡς οἷα βροφικῶς

citus hostilis, cuius numerum Latini quidam, quorum callide nobis amicitiam conciliaveramus (multos enim in partes nostras pelliciebamus de rebus divinis disputando), nobis prodiderunt, octoginta plus millia militum terra advenisse: e quibus, quinquies mille iusti nominis equites esse affirmabant, quinquagies mille Romanis ex ipsorum quidem sententia pares; reliqui partim equites sagittarii, partim sive levis sive gravis armaturae pedites erant. aderant autem, qui ingentem illorum numerum complebant, etiam viri, ut dicunt, rizici, qui neque stipendia a rege nec promissa accipiebant, sed reliquum exercitum comitabantur, si forte sibi rerum sociis fortuna aliquid oblatura esset. atque haec quidem copiae terrestres erant. classis autem manifesto excedebat numerum navium ducentarum, cum piratis quidem qui et ipsi stipendium regium non merebant, sed donis confidebant fortunae. ab his igitur terra marique circumsessi, suffocabamur paene, et partim morte abrepti sumus, partim semianimi, Tartari quippe faucibus satietate, opinor, oclusis, relictis sumus.

At enim a degreditione hac pro necessitate historiae facta revertendum est parumper ad significandos tum mendicos tum praedivites quosdam, qui quasi diluvium quoddam bona rei publicae pessumdabant: qui res pretiosas stulte et quasi infantium instar prode-

ἀπεδίδοτο οὗ ἂν τις αὐτοῖς χειρίσειε, τῶν δὲ λοιπῶν οὐδὲν ἢ βραχὺ τι παντελῶς ἀνθίστων τίμημα, καὶ μάλιστα τῶν ὅσα ἐξοπλιζει χειρομάχαν πληθύν. ἀλλ' εἶχον αὐτὰ εἰς χίμα προκειμένα αἱ λεωφόροι, τὰ ἐλαιώδη εὐώδη, τὰ στακτὰ εὐοδμα, τὰ ξηρά, τὰ κατὰ νόσων, τὰ πρὸς τρυφήν, τὰ πρὸς βα-5 φήν, τὰλλα οἷς διοικονομεῖται βίος καθάρειος. ξύλον γοῦν εὐοδμον εὐρεῖν ἐκπελέκημά τι αὐτοῖς ἦν ἰδεῖν· ἡ εὐγενῆς ἀσταφίς ἄνθρακος ἐσβεσμένον τμημα ἐφάνταζεν ἐκείνοις· τὸ ῥόδεον στάγμα εἰς ὕδωρ ἀχρεῖον ἐτάσσετο, καὶ τὰ ἄλλα ὡδὲ πη παρενοῦντο, ἵνα μὴ διασκευάζων εἰς πλεόν θηριώδη ἀγροί-10 κίαν δοκοίην ἀπανθρωπιζέσθαι. καὶ ἦν θαυμάζειν ὡς κρῖ-κων μὲν σιδηρέων καὶ ἡλαρίων καὶ μαχαιριδίων καὶ πυρείων καὶ βελονίων ἐπιμελῶς εἶχον ὡσεὶ καὶ μεγάλων τινῶν, τὰ δὲ ἄλλως ἀδρά ποσὶν ἐδίδουν πατεῖσθαι. ἔλκε δὲ τὸ θαῦμα ἡ κατ' αὐτοὺς ἀπειρία καὶ τὸ πρὸς βίον ἡμερον καὶ πολιτικόν¹⁵ ἀνέθιστον.

Ἐντεῦθεν οὖν κατὰ τὴν Κερκυραίαν παροιμίαν ἦν ἐπιλέγειν αἰσχροῦς καὶ τῆ καθ' ἡμᾶς πόλει τὸ ἀπενυκταῖον ἐλεύ-θερον, ὡς ἐξὸν ὄν καὶ ἐν ταύτῃ ἀποπατεῖν, ὅποι ἐθέλει, τὸν βουλούμενον. οὐκ ἂν δέ τις ἐπ' αὐτῆς ἀφυῶς εἴποι καὶ ἐρη-20 μίαν μεγάλην εἶναι τὴν μεγαλόπολιν, καὶ ἐρημίαν οὐ Σκυθῶν, οὐ μὴν οὐδὲ Λατίνων τῶν ἐλόντων, ἀλλ' ἡμῶν αὐτῶν, οἱ ψυγέντες ἀμαρτιῶν βαρυντάτω χειμῶνι ἔρημον τηλικαύτην

bant pretio quocunque oblato, rebus ceteris autem, illis maxime, quibus multitudo pugnae cupida instrui posset, aut nullum aut admodum exiguum pretium constituebant. itaque in plateis varia copia dispersa erat, olea fragrantia, odores suaves, suffimenta, medicamenta, instrumenta luxuriae, pigmenta, cetera, quibus vita delicata eget. ligna fragrantia certe si quis reperisset, assulas esse putabant; eximia uva passa particula carbonis iisdem videbatur; odores rosei pro vili aqua habebantur, atque ita reliqua omnia perperam iudicabantur: nolo enim amplius feram illam imperitiam depingere, ne ipse videar humanitatem exuisse. mirum autem erat, quam cupide annulos ferreos, clavulos, cultros, igniaria, acus, tanquam magnum quiddam, conquirerent, res eximias et pretiosas pedibus calcari paterentur. sed mirationem tollebat magna eorum iguorantia ac vitae clementis et urbanae imperitia.

Possim hic turpe illud proverbium Corcyraeense de libertate detestabili in urbem nostram transferre, in qua similiter licebat ventrem reddere, ubicunque placuisset. etiam hand inepte quis magnam hanc urbem magnum desertum appellaverit, desertum illud non Scytharum, nec vero eorum, qui illam expugnarunt, Latinorum, sed no-

πόλιν ἀφέντες ἐθέμεθα, καὶ τὴν Σικελικὴν Σκύλλαν ἐπηγαγό-
μεθα. εἶθε μὲν οὖν Σκύλλαν, ὀλίγαις ἡμᾶς κεφυλαῖς ζημιώ-
σουσαν. ἄρτι δὲ Χάρυβδις ἢ ἐκείθεν κατέσπασεν ἡμᾶς, ὀλέ-
θριον ἀναρροιβδήσουσα.

5 Καὶ ἦν μὲν ἐνταῦθά μοι τόπος θρήνων κατάραξαι καὶ
ἀποιμώξασθαι τὰ ἐφ' ἡμᾶς κακά· οὔτε δὲ γέροντι τὰ τοι-
αῦτα προσεμπορεῖται, καὶ οὐδὲ θεοῦ ἐπίσκοπος τοιοῦτοις λό-
γοις πρέπων ἐστίν, ἀλλ' ἢ μόναις εὐχαριστίαις καὶ δόξῃ τῇ
10 εἰς τὸν ὑψιστον, ἐξ οὗ καὶ δι' οὗ τὰ ἡμέτερα. τί δὲ δὴ κω-
λύει ἐν γοῦν τοῦτο μόνον εἰπόντα με πεπαιύσεσθαι, ὡς εἴ τις
ἐρεῖ μὴ ἂν ἰδέσθαι πω τὸν ἥλιον ἄλλοθι μεῖζω πάθη, οὐκ ἂν
ἐξω λόγου ἀπισχυρίσαιοτο; καὶ εἴπερ εὐρήσω τὸν ἀντιπεσού-
μενον, ἀλλ' ἐνταῦθα οὐκ αἰδέσομαι εἰς λαλιὰν οὔτε τὸ βαθὺ
15 γῆρας οὔτε τὴν ἐπισκοπὴν, ἀλλ' ἐνστήσομαι, καὶ ἐπαγωνισά-
μενος οὐκ ἂν πόρρω σκοποῦ τὸ τῆς ῥητορείας βέλος ῥί-
ψαιμι.

Τοιοῦνδ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα, εἴ τι χρὴ τραγηδικῶς συν- 306
τελέσαι τὸν λόγον, ἔνθα τὸ πάθος τραγηδίας ἄξιον καὶ οὔτε
λόγῳ καθ' ὄλον οἶόν τε παραστήναι οὔτε κατὰ ἔργον φέρε-
20 σθαι. εἴη δὲ μέχρι τοῦδε λωφῆσαι τὸ πᾶν, μὴ καὶ ἀκούσω-
μεν καὶ αὐτοὶ ὡς οὐκέτι ὁ τοῦ θεοῦ καθ' ἡμῶν θυμὸς ἀπε-
στράφη, ἀλλ' εἶτι ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑψηλὴ καὶ οἴα τε κατενεχθεῖ-

2. εἶτε T

strum ipsorum, qui frigore peccatorum gravissimo oppressi urbem tam
eximiam deseruimus desolatamque reliquimus, Sicula Scylla introdu-
cta: imo vero fuisset illa utinam Scylla, paucis nos capitibus mulcta-
tura; sed ipsa nos Charybdis corripuit, in perniciem cunctos pessum-
datura.

Atque est quidem hic locus lamentandi et miserias nostras de-
plorandi: sed nec seni talis molestia imponenda est, nec episcopum
tales decent declamationes, sed solae gratiarum actiones laudesque dei
omnipotentis, ex quo et per quem sunt omnia nostra. quid tamen
impedit, quominus hoc unum certe commemorem, haud perperam il-
lum iudicaturum esse, qui solem nullam unquam adspexisse miseriam
graviorem dixerit. cui quidem opinioni si quis obloqui voluerit, tum
vero a declamando neque senectute neque episcopatu prohiberi me
patiar, sed acriter repugnabo, nec a scopo me aberraturum esse telo
orationis confido.

Talem res illa exitum habuit, si quidem sententia tragica oratio-
nem concludi oportet, quoniam calamitas tragoedia digna est, neque
aut verbis prorsus attingi, aut re ipsa ferri potest. utinam autem
omnis hic miseria cessaverit, ne andiamus posthac, nondum vertisse

σα πατάξαι εἰς θάνατον. οὐκ ἀκουσόμεθα δέ, μένειν θεοῦ καθ' ἡμῶν, εἴπερ διορθωσόμεθα. διορθώσεις δὲ ἡμῖν ἔσται, εἰ μεταβαλώμεθα τοῦ περιπονήρου βίον, δι' ὃν ἡμῖν ταῦτα μηδένα γὰρ νοῦς πλανάτω φίλαντος, ὡς οὐκ ἐνδίκως πεποινηλατήμεθα.

5

Πρῶτος οὖν ἐγὼ πρὸ ὀφθαλμῶν ἱσταμένους τοὺς τῶν ἔμῶν κακιῶν ἐλέγχους ἀναθεωρῶ, καὶ ποτνιῶμαι θεοκλιτῶν περὶ ἐλέους θεοῦ, καὶ πως ἐκ τοῦ δικαίου ἔφρουν πρὸς τὸ φιλάνθρωπον τίθεμαι, μὴ ἔχων ὑφίστασθαι, εἴπερ ἀνομίως παρατηρεῖ κύριος. μεταβλητέον οὖν ὅσον τάχος. οὐκέτι γὰρ 10 οἱ πλείους, ὡς βλέπω, μεταβολὴν τὴν χρηστοτέραν ἠλλάγμεθα. μενοῦνγε φιλοτιμούμεθα καὶ αὐτοὶ λέγειν "ἰδὸν καὶ πάλιν ἡμεῖς· τίς ἡμῶν κύριός ἐστιν," ὡς μηδενὸς ἡμῖν φαῦλον ἐπιψηφισαμένον μηδέν; ὡς τῆς ἐν ἡμῖν δυσαισθησίας (μὴ μοι δὲ γένοιτο καὶ ἀναισθησίας εἰπεῖν) ἐν τῷ μὴ τὰ αἷτια καὶ 15 κατασκέψασθαι καὶ ἐκ ποδῶν ποιήσασθαι, ἀφ' ὧν ἡμῖν κατεβρέχθη κεραῦνια κακά, δι' ὧν ἐκτεφρωθέντες πληγὰς ἐνετριβήμεν ἄσπερ οὐκ ἂν οὐδ' εἰς μακροὺς ἐνιαυτοὺς ἀπαληθσόμεθα.

Εἰσὶ δὲ ταῦτα (οὐ γὰρ ὀκνήσω καὶ πάλιν τὸ τοῦ λόγου 20 χειρισάμενος ἄροτρον ἀναπολῆσαι τὴν καθ' ἐμὲ πνευματικὴν ταύτην γῆν καὶ τὸν θεῖον σπόρον, ὡς εἴθισται, καταβαλεῖν) οἱ φθόνοι, τὸ πρεσβύτατον κακόν, τὸ τοῦ καλλίστου ζώου

dei adversus nos iram, sed elatam etiam nunc paratamque esse manum eius ad prosternendos nos. non audiemus autem, irasci nobis deum, si restituti erimus. restitutio autem erit, si relinquamus vitam scelestam, propter quam ista nobis acciderunt. namque neminem fallat mens sui amantior, ac si immerito afflicti fuerimus.

Primus ergo ipse oculis obversantia peccatorum meorum documenta reputo, atque supplex rogo deum misericordem, et quodammodo a iustitia ad gratiam provoco, quippe qui subsistere nequeam, si delicta respiciat deus. mutanda igitur est mens quam citissime. namque plerique, ut video, nondum experti sumus mutationem salutarem. an dicere audebimus "en nos rursus: quis est dominus noster," ac si nemo possit ullius nos peccati arguere? vae surdastris (absit ut dicere debeam surdas) aures nostras, quod non sentimus removemusque causas, unde fulmina in nos delapsa sunt terribilia, quibus contriti et plagis afflicti sumus, quas ne multorum quidem annorum spatio prorsus sanare poterimus.

Sunt autem (neque enim cunctabor, orationis rursus aratrum capessens, hunc meum agrum spiritualem arare, et semen, ut solebam, coeleste serere) causae illae invidia, malum vetustissimum, et animalis

μέγα αἰσχος, τὸ δεινὸν τοῦ καταπέσόντος ἑωσφόρου θείου, ὃ συνεφήψατο τῆς ἐν ἡμῖν κακοποιουῦ κεραυνώσεως· οἱ συγγέροντες τῷ φθόνῳ τῆνοι, εἰς οὓς ὁ ὡς εἰπεῖν τυφογέρον δαίμων ἀναβιβάσας ἡμᾶς, καὶ προσκνηθεὶς ὡς ἐπὶ βασιλείαις τισίν, εἶτα κατέρριψε κάτω βαλὼν τοὺς πολλοὺς καὶ εἰς τάρταρον· αἱ διαβολαί, αἱ τὰς θανασίμους καθ' ἡμῶν ἀπεύθυναν βολάς· τὸ βαθὺ ψεῦδος, οὗ ἕνεκεν ὁ τῆς ἀληθείας θεὸς ἀπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξ ἡμῶν· τὸ φιλοχρήματον, οὗ κατ' αἰτίαν εὖ δεδικαιωμένοι πάντων χρημάτων ἀπεγυμνώθη-

10 μιν, δίχα γε τῶν καὶ εἰσέτι τῷ φωλεῶ τούτῳ ἐπωαζόντων, κακέϊθεν καταθρασυνομένων τῶν μὴ φωλεοὺς ἐχόντων ἔνθα κλινοῦσι τὰς κεφαλὰς (οἱ βλέπέτωσαν μήποθεν ὄφεις, ὁποίους χρὴ δεδίεναι, ὑφερπύσας ἀχρειώση αὐτοῖς τὰ τῆς φωλείας ὡς μὴ τελεσφορηθῆναι εἰς νεόττευσιν)· αἱ ἐπὶ δίκῃ συκο-

15 φαντίαι, ἃς ὑπέρμισήσας ὁ δίκαιος ἐδικαίωσεν ἡμᾶς, οἷς οὐκ ἂν συκοφαντίαν προηγησαμένην ἐπικαλέσαιμεν· οἱ ἐπὶ δανείσμασι μετρίοις ἀσύμμετροι καὶ βαρεῖς τόκοι, οἷς οἱ ἀπάλαμνοι κατεπονούντο καὶ ἀπέριττοι καὶ ἀπεριουσίαστοι, οὓς ἐλέησας ὁ τὰ ἐλαφρὰ φορτίζων θεὸς καὶ τοὺς κοπιῶντας καὶ

20 πεφορτισμένους προκαλούμενος εἰς ἀνάπανσιν μάχαιραν κατηκόνησεν ἔσωθέν τε καὶ ἔσωθεν, ἀτεκνοῦσαν τοὺς τοῦ τοιούτου τόκου πατέρας, οἱ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν σπαρῆναι πρὸς πωτέρων ὄφειλον· εἰ δὲ καὶ ἐκ τῶν ταμιείων φόβος τοὺς τοιούτους ἔσχε, καὶ οἶδαμεν καὶ οἶδασι.

praestantissimi magna turpitude, quasi horrendum fulminis delapsi sulphur, quo flagrabat fulmen nobis exitiosum; tumor invidiae coevus, nos, ut ita dicam, inflavit daemon tumendi vetustus, adoratusque tanto quam pro dignitate regia, mox plerosque in tartarum detruxit; calumniae, quae mortifera nobis tela intenderunt; mendacium reconditum, cuius causa deus veritatis avertit a nobis oculos; divitiarum cupido, propter quam merito damnati bonisque omnibus exuti sumus, praeter illos, qui etiam nunc nido huic insident, indeque despiciunt eos, qui non habent, ubi deponant caput: qui videant, ne serpens, quales timendi sunt, surrepat et nidi ova illis perdat, ut pulli provenire non possint; falsae in iudiciis criminationes, quas nimium detestatus deus iniustitiae ultor ultus est etiam eos, quibus falsas illas criminationes non tribuerim; pro credito modico fenus immodicum et grave, quo homines inopes, egeni et pauperes oppressi sunt, quos miseratus deus, qui onus leve imponit, et fatigatos onustosque invitat ad quietem, ense domi forisque destrinxit, quo liberis privantur talium foenorum auctores, qui ipsi omnino ne debuerant quidem patribus generari: qui tamen timuerintne sibi a praetoribus, tum nos scimus tum ipsi sciunt.

Προσλογιστέον τοῖς φαύλοις ἐν ἡμῖν αἰτίοις καὶ τὸ τῆς
 φιλίας εὐπεριφρόνητον καὶ οὐ μακρόβιον ἀλλ' ἐφήμερον·
 ὄθεν κεινημένοι τὸ ἄγριον βάρβαρον διέθετο εἰς ἡμᾶς τὰ
 διὰ βίου θρηνηθησόμενα. συντακτέον τούτοις καὶ τὸ ἀχάρι-
 στον καὶ ἀπάσης χάριτος εὐεπίληστον καὶ οἶον θνήσκειν τα-
 5 χύ, ὡς ἅμα ἠλεῆσθαι τινα καὶ τεθνᾶναι τὴν χάριν κατὰ τὴν
 παροιμίαν· διὸ ἤρπασεν ὁ θεὸς ἀφ' ἡμῶν τὰς χάριτας, αἷς
 ἐκ μακροῦ τὸ καθ' ἡμᾶς λάχος ὠραῖστο. προσγραπτέον καὶ
 τὸ ἀνηλεῆς ἐπὶ τοὺς βραχὺ τί προσκρούοντας, ἐξ οὗ τὸ κα-
 ταρῶϊσαν ἡμᾶς ἄρτι ἀνηλεῆς τὸ δικαιοῦτατον, εἶπερ οὐ μικρά 10
 τινα ἡμεῖς ἀλλὰ μυρία προσκεκρονκότες οὐ τοσαῦτα τίνομεν.
 προσενθυμητέον οὐχ ἥκιστα καὶ τὴν τῶν θεῶν περιφρόνη-
 σιν, τὸ χειρίστον, καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῖς γέλων, ἐξ ὧν περιπε-
 φρονήμεθα οὐ πρὸς καταγέλων ἀλλὰ πρὸς ὄλεθρον. ἢ γὰρ
 οὐκ οἶδαμεν τοὺς ἐν ἡμῖν ὄρογλυφοῦντας τὰ τῶν ἁγίων, καὶ 15
 ὑποσπωμένους αὐτὰ εἰς κληρονομίαν, καὶ καυχωμένους ὡς
 ἐφ' οἷς θεὸς ὑπνοῦν προσποιεῖται αὐτοὺς νηφαλίους ὄντας
 καὶ πρακτικούς; οὐ γὰρ ἀφ' ἡμῶν οὐκ ὀφείλουσιν ἔσθαι

Ἀναβάλλομαι περιηγήσασθαι νῦν κατ' ἐξαιρέτιον καὶ τὰ
 κατὰ τοῦ πολιοῦχον ἡμῶν μυροβλύτου, καὶ τὰς θρασεῖας 20
 ἀναιδεῖας ἐκείνας, καὶ ταῦτα ἐπὶ πράγμασιν ἃ προνοκαλεῖτο
 καὶ ἐγκαλύπτεσθαι, ὧν μάρτυρες ἀπαράγραπτοι καὶ πύλαι
 περίοπτοι, κολάφθεῖσαι ἄξιναίς εἰς βαθὺ ποτε καὶ προτιλοῦ-

Annumeranda est vitiiis miseriae nostrae causis etiam nimis cir-
 cumspecta et non totius vitae, sed unius diei amicitia: unde excitati
 barbari feroces facinora in nos ediderunt, quae per omnem vitam
 deplorabuntur. iungendum iisdem etiam vitium ingrati animi, omnis
 gratiae expers et mortis instar velox, ut simulac cui contigerit mise-
 ricordia, emoriatur illa secundum proverbium: quare deus eripuit no-
 bis gratias, quibus diu sors nostra ornata fuerat, addenda severitas
 adversus quamvis leviter peccantes: unde severitas, quae nos prostra-
 vit, iustissima est, siquidem non levia quaedam, sed infinita peccavi-
 mus, quorum poenas non pares luimus. nec minime huc referenda est
 rerum divinarum contemptio, vitium gravissimum, earumdemque dirisio:
 unde contemptum experti sumus non ad risum quidem, sed ad perni-
 ciam. an nescimus fuisse inter nos, qui bona sanctorum violarent
 traherentque in patrimonium, gloriantes illos, ut quibus deus indorm-
 mire se simulat, sobriosque eosdem et circumspectos.

Gestio equidem enarrare nunc etiam accuratius de praeside urbis
 nostrae, qui unguenta exsudat, et insolentia ista impudentissima, idque
 in rebus quidem, quae opperiendae erant, quarum testes recusari
 nequeunt et fores undique sunt conspicuae, securibus quondam alte

σαι θράσος ὑψιστον· ἔτι δὲ καὶ τὰς περιέργους συνδρομαὶς καὶ καταδρομαῖς, ἅς τὸ ἔναγχος οἶδε θέρος, εἰς οὐδὲν δέον.

Ἄλλ' ὥστε οὐ τοῦτο δὴ τὸ ἐλαφρόν δη[λω]σαι δίκαιον ἄνδρα, οἷα δύσχρηστον τοῖς δυσαρέστοις, ἀλλὰ καὶ κρύψαι 5 εἰς γῆν· τὸ βαρύτατον προσεπιλεκτέον τοῖς αἰτιατέοις· καὶ τοὺς κατ' ἀλλήλων ψιθυρισμοὺς ἐφ' οἷς οὐκ ἔχρην, οἱ βοᾶς μάχης ἀφύκτον ἡμῖν ἐπέρρηξαν· τὰς ἐπὶ παραθήκαις ἀποστερήσεις, ὧν ἔνεκεν ἐπεπλουτίσθημεν, εἰ καὶ γελῶσι κἀνταῦθα πάντες οἱ ἔτι ἄνδρες τοῦ πλοῦτου· τὰς τῶν γραμματίων 10 ἀποπροσποιήσεις, ὧν σταυροῦ τιμίου τύπος προλάμπων εἶτα 307 καὶ μνήμην τῆς ἁγίας τριάδος τοῦ ἐνὸς καὶ μεγάλου Θεοῦ ἐπεισάγει προγεγραμμένην πρὸς ἐκάστου τῶν οὕτω συναλλαττόντων, ὥσει καὶ ἄμνον· ὅπερ κατ' ἐπιουρκίας ἔγκλημα ἐξεπολέμωσεν ἡμῖν φανερῶς τὸν Θεόν.

15 Τί μοι ἀναμετρεῖν τὰ πλείω αἴτια, ἔνθα μὴ πάνυ καιρός; ἀρκέσει μόνον εἰπεῖν ὡς δίκαιος ὁ Θεὸς καὶ δικαιοσύνας ἀγαπᾷ. διὸ οὐτε μερὶς αὐτῆ πρὸς τοὺς μὴ τοιοῦτους, καὶ οὐδ' ἂν ἀνήσει ποτὲ συχναῖς μεθόδοις μετερχόμενος τοὺς ὅσοι τοῖς ἀδικοῦσι συνέξετάζονται.

20 Δοκῶ μοι, ὡ πολλῖται καὶ δι' ὅλων συναεθλευταί, καὶ ὑμεῖς δέ, ὡ νεήλυδες, ἠκριβωσάμην διαγράψας τὰ καθ' ἡμᾶς

percussae et audaciam summam expertae; praeterea de ineptis illis concursibus cursitationibusque, quas aestas proxima vidit, nihil illas utiles.

Verum ut haud oporteat ista quidem leviora commemorari ab homine iusto, quippe quorum mentio inutilis sit hominibus implacabilibus, sed etiam terra obtegi: gravissimum certe recensendum est in causis pernicipiei nostrae, mutuae de rebus, de quibus minime decebat, susurrations, quae clamorem certaminis exitiosissimi nobis excitarunt; pignorum interversiones, quibus ditati sumus, quamquam hic illi rident, qui etiam nunc divitiarum amantes sunt; infitiationes pactionum, quibus praelucet venerabilis crucis imago, deinde subsequitur etiam mentio sanctae trinitatis unius et omnipotentis dei ab utroque perscripta paciscentium, pactionemque iureiurando confirmantium: quae res propter crimen periurii deum necessario nobis infestum fecit.

Quid causas miseriae alias multas persequar, ubi deest tempus? sufficiat monuisse, deum iustum et iustitiae amantem esse: quare nullam ille communionem habet cum hominibus, qui ingenio dissimili sunt, neque cessabit unquam variis viis insectari omnes, qui in numero iniustorum deprehendentur.

Videor mihi, cives tum rite nobiscum militantes, tum vos, recens conscripti, accurate et solerter exposuisse res nostras, et quasi imagine

τεχνικῶς, καὶ εἰκόνα ταύτην ἐν ἡμῶν ἀνεστήλωσα διδασκαλικὴν ὧν ἐπάθομεν· καὶ ἔστιν ἀπὸ τῆς ἄριτι ὄφελος διαβαίνειν εἰς τὸν τῆ ζωγραφία ταύτη ἐπετραπίζοντα, καὶ μὴν καὶ ἀγαπῶντα· ὡς ὁ γε τὴν ἀκριβῆ διαζωγράφῃσιν μεμισηκῶς οὐδὲν ἤτιον, φασί, καὶ τὴν ἀλήθειαν συνεμίσησεν. οἶμαι δὲ καὶ ὡς εὐλαβητέον, μὴ τῆ περιφρονήσῃ τῶν ἐνταυθοῦ διεζωγραφημένων καὶ τῆ ἐντεῦθεν ἀπαλειφῇ τοῦ τυπώματος ὧν πεπόνθαμεν, ἀνάγκη ἐστὶ καὶ ἐτέρῳ μεταχρονίῳ ἀρχιζωγράφῳ τῶν τοιούτων πινακογράφημα ἕτερον ἐφ' ὁμοίοις παθήμασιν ἐν ὑμῶν στήσασθαι. εὐ γὰρ ἴστε πάντως ὡς οὐ μίαν 10 πληγὴν θεὸς ἐντήκειν οἶδε τοῖς ἀνεπιστρόφως κακοτρόποις, οὐδὲ εἰσάπαξ, ἀλλὰ πολλὰ βέλη παρ' αὐτῷ ἢ μυνικὴ φαρῆτρα κρύπτει, ἐξ ὧν αἰεὶ κατασκοπεύονται αὐτῷ καὶ βάλλονται, συνεκπολεμούσης αὐτῷ καὶ τῆς ἀρᾶς [τοῦ μυροβλύτου]. ἀλλὰ μὴ ἡμῶν, κύριε, μὴ ἡμῶν, ἀλλ' ἢ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν. 15 ἐξελοῦ [δὲ] θλιβομένους ἡμᾶς, καὶ οὕτω δοξαζόμενος κατὰ τὸ "καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου ἐπικαλέσεις με, [καὶ ἐξελοῦμαί σε,] καὶ δοξάσεις με," τὸν ὄντως ὑπερδεδοξασμένον, εἰς πάντα τοὺς αἰῶνας.

quadam ostendisse, quae passi sumus; atque necesse est, procedere nos ab ea, quam modo proposuimus, tabula ad eum, qui tabulam curiose intuetur adeoque diligit: quippe qui oderit accuratam imaginem, pariter, aiunt, etiam rem ipsam oderit. cavendum est igitur, ne, quum contemnuuntur, quae hic depicta sunt, et propterea deletur extinguendis coloribus imago eorum, quae passi sumus, mox ab alio talium rerum pictore primario tabulam alteram in simili miseria vobis proponi oporteat. bene enim nostis omnes, deum non semel nec nisi unam plagam infligere solere hominibus obstinate flagitiosis, sed multas conditas esse in pharetra eius sagittas, quas perpetuo intendit et emittit, provocatus etiam precibus sancti, qui unguenta exsudat; noli vero in nos, domine, noli in nos illas intendere, sed auge gloriam nominis tui, et libera nos a vexationibus, gloriosus secundum illud "die vexationis tuae profecto invocabis me, et liberabo te, et tu me gloriaberis," qui omnem gloriam exsuperas per omnia saecula.

...liberum auctorem, domesticos plures seu laudat, pro-
 ...ipsa studeat, tunc quodammodo non grammaticus
 ...anonymo illi continetur, cuius ad usum Basilii Ma-
 ...viam, quae non grammaticus, sed prae-
 ...Constantini Basilii notitia, in rebus pluribus
 ...grammaticus, sed in rebus pluribus, ad ex-
 ...liberum auctorem, domesticos plures seu laudat, pro-

AD

LEONIS GRAMMATICI

VITAS RECENTIORUM IMPERATORUM

FR. FRANCISCI COMBESII Ordinis Praedicatorum

Congregationis S. Ludovici,

NOTAE.

Leonis Grammatici an extet monumentum aliud aut me-
 moria, me latet. fuisse eum supparem illis quorum res ge-
 stas prosecutus est, ipsa subscriptio clare indicat, num is
 ipse sit cuius meminit Cedrenus initio historiae, *Λέων ὁ Κα-
 ρίας*, coniectura non levis fuerit, cum ipsum Leonis nomen,
 tum quod alia ac tantisper recentiori manu subiectum extat
 illi subscriptioni in Reg. cod. *Λέων πρόεδρος καὶ δούξ τῶν
 κυβερνητικῶν ὁ Τζικάνδαλος, καὶ οἰκεῖος ἄνθρωπος τοῦ κρα-
 ταιῶν καὶ πρώτον ἡμῶν βασιλέως.* adiectum enim hoc ad
 auctorem designandum sibi quis facile persuadeat. Cibyra Pli-
 nio Cariae est, etsi aliis Phrygiae, quae sunt regiones vicinae,
 at num magis istud Vaticano ac Barberino continuatori ano-
 nymo conveniat, quem et Cedrenus praecipue post Theopha-
 nem sublegit, haereo. is namque vere imperatoris, atque
 id primi, familiaris fuit, uti liquet ex prooemio, quo suam
 illi historiam ac recentiorum imperatorum vitas inscribit,
 nempe Constantino, qui et primus imperator, etsi eum Ro-
 manus ab eo imperator adlectus gradu deiecerat, primumque
 ipse locum ac gerendae reipublicae auctoritatem summam
 usurpaverat, ac praeter titulum vix aliud quod sit maiestatis
 Constantino reliquerat. at nihil vetat fuisse Constantino, ut

erat literarum amicus, domesticos plures seu familiares, quorum ipse studia foveret. vix quicquam Leoni grammatico ac anonymo illi continuatori commune ad usque Basiliæ Macedonis vitam, quae ipsa non continuatoris anonymi sed ipsius Constantini Basiliæ nepotis lucubratio est: in reliquis pleraque affinia, plerumque etiam iisdem verbis concepta, aut ex aliis alia facta tantisper mutatis vocibus, ut alterum alterius usum laboribus necesse sit. a fusioribus mihi Notis temperandum, iis duntaxat breviter, quoad licebit, expositis quae lectori moram iniicere possent, sua iam mole importuno fere volumine, ac cum futurum sit ut in sequenti eadem perplura recurrant, aut quibus haec essent illustranda. Leonis Armeni vita, subiecta Theophanis operi, incerto auctore ex Regio producta, prius ipsa recensenda, quae nec ipsa spernenda est.

1 καὶ λοιπὸν Μιχαήλ] ita ms cod. qui modus loquendi indicat esse haec ex pleniori historia, ad supplementum aliquod Chronologiae Theophanis, extracta.

2 lacuna facile sarcienda ex Theophane, qui et ipse primo Michaëlis anno coronatum ait eius filium Theophylactum die 25 Decembris: adeoque scriptum sit εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστοῦ γεννῶν, nisi auctor affectata brevitate sic locutus est, ut et infra p. 433 Leonem coronasse filium ait φθασάντων τῶν ἑορτῶν; iterumque eodem modo loquitur, cum de illius ficta crucis ac imaginis adoratione.

3 ποιῶντες μαιῶνμάδας, *Maii kalendas tripudio celebrantes*: de qua profana celebritate Meursius, Lacerda etc.

4 καὶ λοιπὸν ἰδόντες πάντα] de hac Orientalium, eorumque Ducis Leonis Armeni defectione non omnes consentiunt. cum auctore facit Ignatius diaconus, ex quo forte acceperit ipse, ut et Cedrenus: πρὸς τοὺς ἐπὶ Θράκην Οὐννοὺς πόλεμος τῷ βασιλεῖ συγκεκρότητο, ἐν ᾧ τῆς ἡττης Λέων πρωτεργέτης γενόμενος παντὶ τῷ στρατοπέδῳ τὴν μετ' αἰσχύνῃς φυγὴν ἐμαιεύσατο.

5 τροποῦνται] *insidias hostibus struere*. familiaris vox Theophani eo sensu τὸ τροποῦσθαι. ipse elegantius Theophanes λογισμοῦ τινος τρόπον, ait rem Crumum existimasse, *insidiarum quandam struem*.

6 socer cuius deo invisum imperium ait Michaël, Nicophorus est, cuius erat Procopia filia Michaëlis uxor.

7 ποιήσας ἰδιόχειρον] ita patriarcha enitebatur, sed non obtinuit Leonis astu deceptus, rem differendam praetextentis in tempus aliud commodius, ac ubi capessivisset imperium, uti multis Ignatius diaconus, nec non continuator Vaticanus.

8 ἐπιάγουρον] vocem ἄγουρον pro ephebo atque iuvene in aula merente exponit Possinius in Anna Comnena, cuius Alexiad. l. 7 ea vox extat. at vocem ἐπιάγουρον iterum invenio in Leone grammatico p. 460 de Basilio Macedone dictam, cum robustus proceroque corpore iuvenis Theophiltzidis comitatu adlectus est, quem Constantinus in Basiliū vita eiusmodi iuvenum, ac qui pulchri essent, εὐειδέϊς, ait fuisse studiosissimum non male hic P. Goar virili: at malim, grandi robustoque. ibi non placet agrestem iuvenem: potius robustum, fortem, grandem; de quo statim οἶον ἄγουρον νῦν ἀπελαβόμεν qualem nunc masculinum comitatu adlegi?

9 τὸ πάνν] nihil est cur redundare existimetur: nec enim novum ut et superlativis adverbia eiusmodi adiungantur.

10 κόψας καὶ τὴν σοῦδαν] vallum latum excisum operonens. sic p. 416 Nicephorus ambustus dicitur in Bulgaria, τῇ τῆς σούλας πυρὶ: igne valli, inquit Anastasius nempe lignis illis quibus Crumus castrā circumsepiverat.

11 τοῦ καὶ Καβαλίνου] fecit Leonis haec diligentia ut et patres Constantini istam pseudosynodum accurate refutaverint; quae eorum refutatio, seu potius S. Nicephori eorum nomine, luculenta extat in uno cod. Regio, perquam digna luce.

12 καὶ Κασυμαθᾶ μαθόντα τὴν γραμμ.] ego sic redam, qui Casymatha ludimagistro grammaticam didicisset, senexque legisperitus ad Sphoracii aedes diversatus esset ac pueros docuisset. liquet enim unum hic designari Sylaei sive Pergensem episcopum Antonium, qui omnibus his gradibus eam sit adeptus sedem, haeresimque iconomachorum promoverit, non tres diversos, quod sonant verba interpretis.

13 plura Ignatius diaconus de tota hac disputatione in S. Nicephori vita, eiusque exitu ac persecutione ecclesiae illata.

14 τῶν ἐσοτῶν] amica auctori vox: qua ubique Christi natalem significet.

15 σκυλῆσαι] vexari. habetur ea vox Luc. 7 et 8.

16 σταυρὸν ἔχων εἰκόνα] crucem in quo imago depicta esset, forte ipsius Christi ex ea pendentis, quam ipsam iconoclastae improbabant. nudam crucem hactenus ii tolerabant, eo mitiores nostri aevi sectariis, non ita quae adiunctas vel appictas imagines haberet. crucem nuper ligneam ferente Graeco hieromonacho vidi, in qua tota fere euangelica historia subtili satis statuatio opere efficta extabat.

17 οὔτε ἐπιδιατύσσομαι] ipsa est aliis verbis prima interrogatione S. Nicephori responsio p. 437: *nihil eorum quae etc. nova ordinatione everto. sic semper vetus fides unaque.*

18 διεφορήθη] *diffлото humore aut sudoribus resolutο tantisper convάλuit.*

19 τὸ σὺργά] non *silenter* putem, uti redditum: non enim ita peragitur quod tumultuaria militum manu exequendum mandatur: sed *trahendo* apertaue vi patriarchio exportarent, necdum scilicet per aegritudinem ipsum incedere valentem.

20 ἀπέκτεινεν καὶ ἐθαλάσσωσεν] *interemit ac pelago mersit, ex utroque scilicet ordine. quid velit de revocatis exulibus deficiente codice divinare non possumus.*

21 τὸν χαλῆ.] uno verbo auctor anonymus τὰ ζῶδια τοῦ ἵπποδρομίον. draconem intelligo ad circi mare seu aquarum sinum ac fontem.

22 ὁ Ἀμορραῖος] non placet ea vox, nec quod emendatum, ὁ Ἀμορραῖος. melius continuator Vat. ὁ ἐξ Ἀμορσίον. quod statim sequitur de remissa tantisper Michaële imperatore excitata a Leone persecutione, egregie Ignatius in vita S. Nicephori exponit, qui et navatam viro sancto operam ut Michaëlem ecclesiae addiceret pulchre describit, deterrendo nimirum ab haeresi decessoris exemplo, qui ita misere in templo vitam abruptisset. quaesitam item Michaëli ἀδιαφορίαν, et ut quod vellet quisque sectaretur, nec alii aliis obloquerentur; eaque silentii conditione Nicephorus sedem reciperet. verum haec tantisper expectanda, ut et laudatus continuator, qui ipse fuse prosequitur quae Leo velut solum acu notat.

23 ἀφ' ὧν] aliter emendem quam interpreti visum [omittit Goarus]; leviorique seu potius nulla mutatione, sed unius duntaxat elementi, quod festinanti scribae excidit, restitutione, ut ἀντι τοῦ ἀφ' ὧν, sit Ἀφρων: *cum haud ita pridem Afri ob peccata populi, eorumque qui rerum potirentur impietatem, coepissent res Christianorum in humile cogere, suaeque dititionis facere.* dictum hoc distinctione ab aliis Arabibus, qui pridem in Syria Aegypto ac locis aliis rem labefactassent Romanam. Cedrenus Arabes Hispanos vocat qui Cretam ceperunt aliasque insulas, ipsi nimirum qui et conserderunt in Africa ac utraque loca tenebant.

24 προσεκαλέσατο] isthaec eadem pluribus continuator Vat. et ex eo Cedrenus; qui hanc Theophili severitatem non tam iustitiae zelo ascribunt, quam ut ille sibi ab insidiis

caveret subditosque a violenta in principem manu deterret. Leonis grammatici ratio, ut voluerit ulcisci principem iconoclastam eidem ipse addictissimus haeresi, ieiunior est, cum nec pater illius ab ea abhorreret. summi Theophili rigoris iure dicendo exempla affert plurimumque laudat auctor orationis Dominica τῆς Ὁρθοδοξίας, nobis edita Auct. tom. 2; e quibus hic aliqua refert Leo et sugillat.

25 μετ' ὀλίγον δὲ καὶ μάγ.] paulo haec latius Leo quam continuator aut Cedrenus qui tamen alia addunt scitu digna.

26 illud μετὰ παρακλήσεως exponam ego obsecrando, velut scilicet pro iniuria excusando, cuius ille memoria noluerit sedem recipere ac dignitatem, Theophilo interim maioris ecclesiae oeconomii officium imponente; quae officia non minoris erant Graecis quam summa ipsa sacerdotia ac episcopatus, uti fere nostris cardinalitia dignitas atque purpura. glorientur enim etiamnum clerici maioris ecclesiae velut et ipsi de latere sui antistitis; quem ideo proxime asseclari debeant, ac provincialibus ipsis episcopis praeire.

27 τὸ φυλακτόν] est quod Cedrenus σταυρόν appellat. sic ipse P. Goar p. superiori, δὸς τὸ ἴδιον φυλακτόν. propria cruce amuleti loco e collo pendente ipsi tradita: non ita bene hic, *salvum conductum*, quod rem minus explicet. continuator Vat. καὶ μάρτυρας τῶν εἰρημένων τὸ τε τοῦ βασιλέως ἐγκόλπιον καὶ τὸ χρυσοβούλιον ἐδίδον auream bullam contradit, seu tabellas eius sigillo obsignatas ac manu subscriptas, quibus nec expressa figura crucis deerat. aliud tamen ac peculiarius τὸ φυλακτόν, ἐγκόλπιον, σταυρός, semel et iterum ad maiorem sacramenti religionem Theophilo usurpatum. C τοῦτο ἐν μείζονι τιμῇ, ἢ τὸ πρῶτον κἀθιστο. quae res, sicque parva victoria fecit, ut in maiori quam prius honore haberetur. τῷ προτέρῳ πλεονεκτήματι. hic deest vox aliqua; putem, πεποιθώς: priore confisus compendio: bene animatus ex superiori victoria Manuëlis auspicio.

28 Ζάπετρον] continuator ac Cedrenus Σωζόπειτραν scribunt, amerumnis patriam, cuius excidii ulciscendi causa is Amorium postmodum excidit Theophili patriam.

29 διὰ τὸν τοῦ ἀμερουμνῆ ἐκεῖθεν] obscurum hoc. num διὰ τὸ τὸν ἀμερουμνῆ ἐκεῖθεν: urbem tunc opulentam ac potentia claram, eo quod inde Amerunnis oriundus esset; ut subaudiatur, aut desideretur vox ὁρμαῖσθαι. vel διὰ τὴν τοῦ Ἀμερουμνῆ ἐκεῖθεν πατρίδα. quod esset illic Amerumnis patria; an magis hiatus est? integre vero laudatus continuator: τὴν Σωζόπειτραν ἐκπολιορκήσας πατρίδα τυγχάνουσαν τοῦ

Ἀμεραμοννουῆ. ὑπὲρ ἧς ἐγένετο ἐκεῖθεν διὰ γραμμάτων προ-
τρέψασθαι ἀναχωρεῖν τὸν Θεόφιλον ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ.

30 tria continuator adversus sacras imagines impiorum imperatorum edicta profert, 1. a Leone Isauro, ut sancti nomen nunquam illis appingeretur, aut id illae vocarentur; quod dei proprium diceret, ut sit ac dicatur sanctus. 2. a Michaële Theophili patre, ut non adorarentur. 3. a Theophilo τὸ μηδὲ χρώμασι ταύτας τυποῦθαι τε καὶ μορφάζεσθαι.

31 ἄγοντα] ad hoc interpretes: *redundat*; itemque seq. linea ad illud οὐ καθεκτὴν Ῥωμαίοις. mihi utrumque aptum ac sensui necessarium. primum ita expressit continuator: ὡς δ' ἡμάρτανεν αὐθις, καὶ τρίτον δὲ ἐκ στεροστέρας ψυχῆς τὴν συνέχουσαν φάλαγγα τὸν βασιλέα διέκοπεν, καὶ πλησίον ἐγγόνει τούτου, ὡς καὶ ἱμῶσι τὸν ἐπιφέροντα τούτου ἐπιδήσαι ἵππον καὶ αὐθις ὑπέξερύσασθαι ἐτύγχανεν. adeoque exiit ἄγοντα τούτον ἐξάγων: *vehentem illum equum educens*. alteri simile illud laudati auctoris: ἐτρώθη τὴν ψυχὴν ἀνήρ, βασιλέα Ῥωμαίων αἰχμάλωτον γενέσθαι φοβούμενος καὶ τῶν ἐχθρῶν ὑποπόδιον. Leo ita scribit, ut eo in praelio vulneratum Manuelem exque vulnere brevi mortuum significet, cum continuator calumniam subiungat huius ipsius officii occasione ortam, qua coactus est ad Agarenos fugere, ac reliqua superius Leoni de illo enarrata. uter certiora monumenta secutus sit, haud facile sit divinare. non deesse ait continuator qui hanc illius fugam ad Agarenos sub Michaële Theophili patre ponant.

32 Ἴππος ᾧ ἐποχεῖται] hanc equi ablati historiam longe aliter continuator ac Cedrenus narrant; eorumque vero similier narratio. Manuelem in Persarum expeditione adversus Amorium adhuc superstitem, postque ipsum Theophilum, iidem faciunt; nisi iste alius atque iunior Manuël existit.

33 ὁ πρωτοσύμβουλος] hic quoque ipse amerumnes supremusque Arabum dux ac velut imperator sic appellatur.

34 hanc proditionem Boiditza auctore, et ut nihil astrologiae in ea intervenerit, sed sola indicatio partis illius murorum qua facilis esset ad urbem accessus, sagitta cum epistola e muro in hostium castra emissa, solidius Vaticanus continuator, quam vel Leo vel Cedrenus qui rem paucis perstringit.

35 Θεόφιλος] sunt hi turmae 42 martyrum praecipui heroës, quorum certamen continuator Vat. describit. πρωτοπαθῆριος εὐνοῦχος ὁ Κρατερός. unus haec Theodorus.

36 huius Constantini constantiam atque operam confirmando Theophilo pulchre enarrat laudatus auctor.

37 τὸ Σαξιμοδέξιμον] exponit continuator quid istud in eo fonte esset.

38 αὐτόν] melius αὐτοί, deestque vox aliqua, qua praeter subditos Persas alii significantur Theophobo addicti. Amastri consedissee μετὰ τινῶν ἐκκρίτων ἀνδρῶν habet anonymus, cum Theophilo suspectus ab eo discessit; qui ipsi videantur, per quos rerum summane in Theophobum transferatur timet Theophilus.

39 τῇ δὲ ᾠ κρηιακῇ] videtur hic hiatus, ut incipiat auctor referre historiam restitutionis imaginum prima illa dominica quadragesimae, quam multis continuator Vat. prosequitur; nisi compendio sic Leo scripsit. τὴν ἐκκλησίαν εἰρηνευσεν τῇ ᾠ κρηιακῇ τῶν ἀγίων νηστειῶν ecclesiae pacem composuit dominica prima quadragesimae. tum sequatur de Theoctisti expeditione: ἀπέστειλεν δὲ Θεόκτιστον.

40 καὶ τὴν φυγάδα sit καὶ τὴν φυγὴν δὲ προεχ.] *figamque expeditit, audiens Augustam alium imperatorem creasse*: cui forte nupsisset, uti in superioribus et sequentibus non desunt quae sic assumptis in maritos imperii faces detulere; idque Theoctisto formidabile, qui puerulo imperatore, ac matre Augusta, summa in aula auctoritate polleret. nihil ergo necesse contra textus fidem reddere, *Augustam urbe fugisse.*

41 τὸν αὐτὸν πάλιν] nihil hic hiulcum, sed post vocem φανείς, ut fuerit descripta eius in urbem receptio, tametsi rem sic male in Creta gesserat; sequaturque iniuncta alia expeditio, in qua nihil felicius cecissee Theoctisto ipsa haec Leonis mutila indicant, ob illius severitatem odioque in eum quibusdam proceribus ad Saracenos deficientibus.

42 ἀπέχθειαν] anonymus ista suppressit, ut et Cedrenus viri forte reverentia, quem pene auctorem restitutarum imaginum agnoscunt.

43 ὁ Κόμης] emendat P. Goar, non bene: is enim iam obierat, primis fere Leonis Armeni annis, ac dum ingentem illam expeditionem urbem eversurus parat, uti Reg. anonymus supra; eratque iam Baldimer illius nepos Bulgarorum princeps, ut Leo ipse iam dixerat. quem hic Michaëlem Bulgarum vocat, num ipse sit quem paulo ante Baldimerem appellaverat? ego sic puto occupato eum vocasse, etsi et illud postea nomen in baptismo accepit a Michaële impositum, uti habetur p. 462. quo etiam loco et ante baptismum eadem occupatione Michaël nuncupatus invenitur. Cedrenus Crumi

successorem, utique Baldimeris patrem, Crumi nepotis, Crytagonem vocat. quid si Leo quem et Baldimerem et Michaëlem dixerat, ex patris etiam nomine sic nuncupavit, scripsitque ὁ Κρυτιάγονος, ex quo imperitus librarius suum Κόμης expresserit, ut est facilis error in nominibus propriis? Bulgarorum principem ac dominum comitem appellatum me legisse non memini; nec aliter emendem quam exposui.

44 ἐπιάγουρον] *robustum, procero corpore ac stipato, non agrestem.* vide p. 431, ubi et de voce ἄγουρος. vulgari lingua est ἄωρος *immaturus*, ut non omnino dissideat ista significatio ab altera, qua pro adulto robustique corporis iuvene accipitur hic et apud Nicetam.

45 εἰς ἣν καὶ ἐλοιδορεῖτο] forte mulierculam uxorem tradens qua scorto abusus esset, uti etiam inferius liquet fecisse Basilio. sic Plutarchus λοιδορεῖσθαι εἰς δυσγένειαν.

46 τῇ νύμφῃ αὐτοῦ συμφθείρεται] nempе repudiata, ut habet continuator Vaticanus ἀλλόγως καὶ ἀναίτιως uxore propria.

47 ποιῆσαι παραίτησιν] *quo se ille munere abdicaret.* quod tamen minime consecutus est, obnitente Ignatio, donec per iniuriam depositus vique expulsus est. multis traegediam prosequitur Vat. continuator, ut et Nicetas, auctorque vitae Nicolai Studitae.

48 τῶν ἀθέων Πῶς] narrat laudatus continuator, exque eo Cedrenus, brevi post missis legatis factos esse Christianos.

49 κυρίαν αὐτὴν ἔχειν] *illi honorem ceu dominae haberet,* eam observaret, nec tam sibi uxorem haberet quam Michaëli spurcissimo concubinam servaret; ex quo etiam pag. 468 dicitur Leonem suscepisse.

50 βάψαντες] *vivifico nempе calice usi atramenti loco ad horrorem ac religionem sacramento conciliandam, quam tamen foede erant violaturi: quin neque alio animo iurabant quam ut deceptum iureiurando hominem urbe educent, ac necarent.* solus Leo hanc videtur historiam tetigisse: Vat. continuator Basilii forte reverentia pressit, in gratiam nepotis illius Constantini.

51 ἐν ταξειδίῳ] dicitur esse princeps, cum extra urbem vel animi causa vel exercitii sive etiam bellici apparatus moratur. producemus Pselli epistolas tomo altero ad imperatores aut eis comites, ἐν ταξειδίῳ; quibus nempе eorum temporum illustretur historia.

52 τὸν χρυσοπέρικτον χιτωνίσκον] P. Goar ad Codini cap. 19 caesiam tunicam exponit, quae velut Caesaris insigne erat. videndi illic docti illius Commentarii.

53 διβετίσιον καὶ τζαγγία] *putem saccum imperatoris insigne cum calceis, quibus Basilius indutus dicitur a cubiculariis, superiniecta chlamyde; quo habitu Graeci imperatores passim induti cernuntur apud Chalcond. etc.*

54 εἰσαγαγεῖν ἐν σάκκῳ] *sacco indutum producere, tunica scilicet imperiali, uti etiam Iannes cum archiepiscopali pallio tumulo eductus est, ἅμα τῷ ὄμοφορίῳ: ut his in Circo solenni ritu exuta cadavera vapularent ac tum cremarentur, uti factum est.*

55 γενεσίον] *generalis logothetae.*

56 ὁ Πέρσης] hunc Persam ipsa hac pagina *Eulogium* appellat, cuius suasu Artabasdu palatii fores Basilio aperuit vimque patriae fecit.

57 Ἀπελάτης ὁ Πέρσης] ipse qui superiori pagina *Εὐλόγιος* dictus est, ac paulo superius absolute ὁ Πέρσης. nec video ut vox Ἀπελάτης sana sit, aut quid ad rem [Goari] Ἀπελάκης. melius Ἀπλάκης, cuius est alibi mentio, non ut sit ipse hic Persa qui Michaëlem occidit. quid si ἀπελαθεῖς δὲ ὁ Πέρσης?

58 κίονα ὑποσστημάτων] *columnam compagem sustentantem.*

59 ὁ δὲ θυμωθεῖς] causam abrogati Photio episcopatatus mitius refert Constantinus; *nampe ut et verum sponsum ecclesiae et filiis patrem ex canonum ratione redderet, cessare iusso incubatore Photio, donec alterum dominus ad se transferret.*

60 τὸ δευτέρον αὐτοῦ] sic emenda. τὸ δεύτερον: *Ignatium patriarcham iterum constituit. tum sequatur: ἐγεννήθη δὲ αὐτῷ Ἀλέξ. οὗτος παῖς [αὐτοῦ.] fuit hic eius filius, ac legitimus; reliqui scilicet Constantinus et Leo Michaële nati erant, Ingerina Eudocia ei pellice.*

61 εἰς Τιβριοκοῖς] scribe ex Constantino εἰς Τεφρικήν, qui hanc clare expeditionem narrat. spectare Tephricem ad Armeniam ex eo colliges.

62 ἐν τῇ Ἀφρική] emenda ἐν τῇ Τεφρική.

63 ἐβάπτισεν τοὺς Ἑβραίους] minus rem cecisise advertit Constantinus, plerisque eo defuncto ad vomitum reversis. durius in eos egit Heraclius, qui poenis ad baptismum adegit; Basilius beneficentia magis invitavit.

64 τὸ μετόχιον] *septum, ambitus, porticus: nam et μετοχή etiam ὁ περίβολος redditur.*

65 τῷ τοιοῦτῳ κτίσματι καὶ θεῶ] quod scilicet aedificium ad dei honorem susceptum tanti faceret, ut in sua statua eius substerni fundamentis ambierit.

66 Κωνσταντῖνος υἱὸς Μιχαήλ] sic ingenue Leo, cum alii Basilii filium dicant. Cedrenus: Κωνσταντῖνος ὁ πρεσβύτερος τῶν τοῦ Βασιλέως υἱῶν ἐξέλιπε νόσῳ πυρετικῇ. Basilii filius hominum existimatione utpote Eudocia eius coniuge susceptus; idem tamen re ipsa Michaëlis, qui ea concubina uteretur.

67 λῶρον φορέσαντος] indumenti genus videatur, idque cultioris, quo imperator tanti templi a se extracti encaenia honorare voluerit. quid si τὸ ἐπιλωρίκιον explicatum ad Codinum de Officiis? *le saye royal*. sceptrum ea voce significari non facile persuadeor: taenias, quarum etiam usus in habitu Augustali, num significet, cogitet lector.

68 γεγονότος ἀφανοῦς] nihil hic emendandum. *ac ubi disparuit, vidisse se eum arbitrabatur, non fuisse delusum.* sic passim quibus praestigiatores eiusmodi imponunt.

69 lego ἀκριβῶς μεμνημένος: *tanquam in Apollonii secta diligenter versatus, ac artis magicae valde peritus.* nota Apollonii Tyanaei conficta miracula atque magia.

70 ἐν τῷ τουβίῳ] Constantinus, τοῦ ὑποδήματος ἐντός.

71 ἀποσπνοψίζει Λέων ὁ βασιλεύς] *paterna praesentia atque conspectu privatus erat, nondum scilicet plene ei restituta paterna gratia, ad quam ei restituendam ea videtur lusa fabula, ut sicut proceres in convivio solvi carcere obtinuerant captata occasione ex psittaci Leonem memorantis ac velut deplorantis garrulo strepitu, sic populus in S. Eliae solenni processu, cui Basilius devotissimus esset, ac velut festi gratia indulgentiam absolutam paternumque successori solium ambiat. illuc enim illa exclamatio collineat, gloria tibi domine, subintroducto Leone ac praesente sub ipso patris processu, eiusdemque ad eam responsio. eiusdem vocis vis aperitur et pag. 483, ubi de Damiano refuga, cum quo Leo vellet mitius agi, dicitur ἤθελεν ὁ βασιλεύς ἀποσπνοψισθῆναι αὐτῷ: exprimentque Cedrenus et Anonymus συγγνώμης τυχεῖν αὐτόν. hanc ei mitissimam poenam imponi ut in conspectum venire non liceret. se retirer pour un tenis de la cour. sic sequentia eiusdem Anonymi declarant: ἐποίησε Σαμωνᾶς ἀπὸ ὕψεως μῆνας τέσσαρας ἐν τῷ Καίσαρος καθηήμενος, καὶ μετὰ ταῦτα τῆς βασιλικῆς ὕψεως καὶ ὀμίλιας κατηξιώθη. sic de ipso Leone ἐποίησεν ἀπὸ ὕψεως μῆνας τρεῖς: quos istud secutum est.*

72 ἐκέλευσεν] iniqua sententia: unde et Constantinus solum metum ex cervo refert, reliqua ut odiosa Basilio, silentio premit; illius magis laudum orator, quam rerum ab eo gestarum certus enarrator.

73 depositio, quam Santabarenus poscit ut nudus sacerdotio posset poenis addici, argumento est antiquae traditionis, ut ante depositionem, quae erat sacerdotum, nihil sibi laica potestas in clericos, praesertim episcopos permetteret. cui rei vindicandae studet Illustrissimi archiepiscopi Tolosani Petri de Marcas labor et opera.

74 adulterii consuetudinem cum Zoë habuisse Leonem docet Cedrenus etiam vivente Theophanone, ut ea causa fuerit propinati viro illius veneni.

75 τὸ βασιλεοπάτωρ] titulus a Leone inventus, idem fere qui συμπένθερος seu etiam ὁ παραδυναστῆων: cui tanquam patri imperator deferret, cuius maxime consiliis rem publicam regeret.

76 Κακῶς διοικούντες] *indebitis vectigalibus gravantes.* de Symeone plura auctor vitae Lucae iunioris tom. 2 Auct. decerptae, ac propediem plenius Boëlando mense Febuario producendae.

77 depositus est, vetito forte Leone cum ea contrahere ob praecedens adulterium; forte etiam viri Zoës homicidium, quae monstra etiam ecclesia Latina arcet a nuptiis.

78 τῷ βασιλεῖ Λέοντι ὁ Μουσικός] sic bene Anonymus: *accusati sunt apud Leonem imperatorem Musicus*

79 τοῦ τζυκανιστηρίου] *ad descensum sphaeristerii*, siquidem τὸ τζυκανίζειν Acmeti est pila ludere. sic vero ex equis ludebant; adeoque fuerit haec quoque Circi pars, seu quid illi coniunctum.

80 emenda κρατηθέντα: *captum Nicolaum Hetaeriarum in transitu, cum Ioanne urbe amandavit.*

81 μυστικός ὄν] de hac voce docte P. Goar ad Codicum pag. 599, ubi etiam militare vocabulum ostendit.

82 ἀνακομίσεις] addit Cedrenus ἐξ Ἐφέσου: ubi nempe creditus S. Mariae Magdalenae tumulus, uti Lazari in Cypro.

83 τῆς μεσοπεντηκοστῆς] est hic dies Christi disputationis memoria assertaeque illi divinitatis, Graecis celebris medio tempore pascha inter et pentecostem, in quem laudatorios sermones Auct. tom. 1 produxi. sic aperte continuator Leonisque codex, quicquid ex eo male exscriptum sit. quo forte modo erratum ignorance vocis et in Cedreno, ubi editum πεντηκοστῆς plura enim nescivisse legere ex suo co-

dice eum qui primo edidit liquet: unde et stomachum facit, quod nulla maiori collatione cum mss codd. exque iis emendatione a nostris recusatus est.

84 τὴν ἐορτὴν] clarius Anonymus τὴν τοιαύτην προέλευσιν.

85 ἄστεπτος] Cedrenus: ἐβίω χρόνον συγγόν μετ' αὐτοῦ ἀστεπτός: *diu cum eo vixit nondum donata nuptiali corolla, aut celebratis cum eo nuptiis*: de hac enim, non de imperiali corona sermo est, quicquid sibi interpres indulserit: de qua etiam postmodum subditur, deposito ministro qui coronare praesumpsisset, ipsoque Leone sacris prohibito, abhorrente scilicet a quartis nuptiis Graeca pietate, quae vix tertias indulget.

86 ἀπεσυνόψισεν δὲ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τοῦ βασιλέως] hōrum interpretem alium nolim quam Vat. continuatorem, ex quo sic Leonem scripsisse omnino conicio, ἀπὸ συνόψεως ἐν τῇ κοιρανῶν τοῦ βασιλέως. *egit menses quattuor aula exclusus in Bardae domo, quae imperatoris peculii ac fisci privati erat.* sic nempe confecto Barda eas sibi aedes Basilii addixerat; hocque est κοιρανῶν, uti videre est p. 412 et 504. mirum quam excedant quae sibi interpret commentus est. vide et notata pag. 474, ubi et relata Anonymi verba quibus hic nitor. vox μητατορίκιον P. Goar explicata in Euchologio et apud Cedrenum.

87 χιόνος] Cedrenus χρόνον legit, cum sic effert: οὐ πολὺ παρήλθε καιρός. etiam Anonymus, χρόνον δὲ ἐπικειμένον πολλοῦ. ubi restituenda negatio. ex allato Cedrenus.

88 τοῦ ἔχειν ἄνδρας] Anonymus τοῦ ἔχειν γυναῖκα ἄνδρας. quid si utrumque sancire voluit, pariaque voluit feminae virique iura, tum nimirum virum tres quattuorve uxores posse ducere, tum uxorem totidem viros. non κατὰ ταντὸν, simul et semel, quod male adiecit Cedrenus (ineptum hoc opinari de viro alioqui sapiente ac probe Christiano, cui et doctissimi viri astipularentur, ut ipse fatetur Leo, nempe Occidentales qui non respuunt quartas nuptias, aliique iis addicti ac sanioris mentis, quos non lateret Romani maxime pontificis auctoritas dispensandi in iis quae sunt iuris duntaxat ecclesiastici, nec id universalis, sed peculiaris in Oriente, uti istud de tertiis et quartis nuptiis vetitis) sed ita ut defunctis aliae alii succederent, sive etiam alii aliis, lege illa universali praesidium quaerens quartis illis suis nuptiis, quarum nomine Nicolaus patriarcha anathemate ferierat; adeoque scripserit Cedrenus quod et Curopalata, κατ' αὐτὸν perinde ac ipse, qui sic quattuor uxores duxerat. haeresim vocat Leo, uti fere Graeci calentiores, quicquid etiam eorum

disciplinae adversatur, nedum quod catholicae fidei contrarium est.

89 μετὰ τῶν Ἀγαρηῶν] delenda vox μετὰ, ac supple-
dum ex Anonymo ἀπεσκήρτησε, μὴ τοῦτο πρῆσαι καταδε-
ξάμενος.

90 φατλίον τρακτοῦ] *intra bacillum cerae candidae; intra cereum.* ὁ τρακτός κηρός Aëtio *cera alba*, et τὸ τρακταῖζειν V. Lexico ex Phavorino *dealbare* est, quod in cera pinsendo fit. de cinibari docte Stephanus in Appendice

91 ὥστε μὴ δυνηθῆναι] μόλις δυνηθῆναι, ut quamvis aegre admodum, tamen affuerit atque oraverit *κατὰ τὸν βασιλικὸν τύπον, pro eo ac orare Romanos imp. erat usu receptum.* suppetunt ex Naudaeano, nunc Card. Mazarini codice tres eius orationes hoc argumento, Bibliothecae nostrae concionatoriae cum aliis eius inserendae.

92 χαρτοθεσίων τῆς πατριαρχικῆς σκελλῆς. sic bene Anonymus. *oarmariis mnibus patriarchalis sacelli sive thesauri combustis.*

93 συναγοῦ στοιχεῖον] *apri simulacrum, velut ad coelestis signi rationem illi compositum.* στοιχειωματικοὶ dicuntur qui figuras eiusmodi astronomicas superstitione efformant.

94 Συμεῶν παρασεσκενάζετο] foede haec mutila, ac nullo sensu, ex Anonymo et Cedreno supple: *εἰρήνης, ὡς ταύτην ἀσπάζοιτο, καὶ τοῦ φιλοφρονεῖσθαι αὐτὸν καὶ τιμᾶσθαι, ὥσπερ δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Λέοντος. ὁ δὲ ἀνοίξαι καὶ ἀφροσύνη κρατηθεὶς τοὺς πρέσβεις ἀτίμως ἐξέπεμψεν, ἀπειλαῖς χρώμενος κατὰ Συμεῶν, καὶ καταπλήττειν οἰόμενος. τῆς οὖν εἰρήνης διαλυθείσης Συμεῶν.*

95 δουκὶ τῶν σχολῶν] insolens titulus, nec nisi errore librarii ac textus mutilatione natus. emendandum ex aliis τῷ Δουκός, ἄλ. Δουκί, τῶν σχολῶν *Δομεστικῷ Constantino ducis filio (sive etiam Duci) scholarum domestico.*

96 ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ ὑπεχώρησιν] Cedr. ἄρας ἐκεῖθεν εἰς τὸ ἵπποδρόμον παρῶνιέται. *se in Circum subduxit.* difficile mihi, uti et Xylandro, quomodo a Circi porta submotus, profectus inde in Circum venerit aut se in eum subduxerit. non enim congruit quod redditum est, *Circo se subducit*: nisi forte per aliam portam, maiorative impetu in Circum perripit, tumque eo occupato ad Chalcem ipsam palatii portam penetravit, in qua gravis illa pugna conserta fuit. sic equidem existimo.

97 πολλοὺς τῶν ἐν τέλει] cum Anonymo, vel πολλοὺς τῶν συγκλητικῶν cum Cedreno.

- 98 καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς Στέφανον] sic etiam alii.
- 99 ἀντὶ στέμματος] addunt alii ὧς φασί, ut rem sola vulgi fama notam minusque exploratam ostendant.
- 100 de Patzinacibus, quamque eorum societas e re Romana foret, ipse multis Constantinus de Administrando imperio.
- 101 habet Cedrenus πρὸς τῷ Ἀγελῶφ φρουρίῳ: ex quo etiam Ortelius sibi oppidum facit in Bulgaria. Leoni consentit Anonymus: ex quibus totaque serie corrigendus Cedrenus, qui hanc cladem non Romanorum habet sed Bulgarorum: τρέπονται κατὰ κράτος οἱ Βούλγαροι. certe Ῥωμαῖδι, quorum et ipse stragem prosequitur.
- 102 ex Anonymo et Cedreno supplendum ac emendandum. Ῥωμανοῦ γεγονότος, ἐπειδὴ οὗτος ὀπίσω τοῦ παρακοιμημένου Κωνσταντίνου περιπατῶν ἀνήρπασεν αὐτὸν — ἐφώνησεν, παραχρῆμα.
- 103 τὸ γὰρ ἄγον εἶχεν αὐτόν] Anonymus ἤγεν: malim ἄγος, ut vocem εἶχεν retineamus; nec enim ita τὸ ἄγον aut τὸ ἀγών, quod emendat interpres, satis congruit: ut sit, eum enim tenebat rei religio, deterrebat piaculi conscientia, quod sic nempe in aulam irrumperet. explicat Cedrenus vix a suis potuisse adigi ut rem praestaret ac ad Bucoleonem cum classe accederet. sin τὸ ἤγεν placeat, sic exponam: *qui res agit ac moderatur, eum incitabat; urgebat fatum*, ut ita ad imperatorium apicem proveheretur; quod nec ipsum dissonat ab illa eius cunctatione ac trepidatione, quam dei decreto perurgente ita consilio superaverit.
- 104 Ἀδνουμίον γενομένου] *facta militum recensione*. est enim, inquit Suidas, ἀπογραφὴ ὀνομάτων παρὰ Ῥωμαίοις.
- 105 ἐβδομάριον] minorem dicas cubicularium. erant enim hebdomarii iuvenes septimanatim cubiculo servientes, quibus praeerant οἱ κοιτωνῖται seu κουβικουλάριοι, his ὁ προκαθημένος: superior omnibus erat ὁ παρακοιμώμενος. qua de re bene Meursius ex Codino ipsoque Constantino.
- 106 μετὰ τὴν τοῦ Ἀδρελαστοῦ τελευτήν] prosequuntur Anonymus et Cedrenus quae spectant ad Rentacium, ex quibus sarcienda erant quae librarii festinatione desunt in Leonis cod. Regio.
- 107 τὸ τοποτηρήτην] mihi suspectum, malimque cum Cedreno ταγματάρχην *qui tribunus esset*, non qui Pothi vicarius. huius Pothi cum laude meminit auctor vitae Luc. junioris.

108 πρωτοκαράβου] forte remigum principe, sive etiam αρχιθαλάσσου, quem admiralium vocamus.

109 ὑποβιβάζει] superiore gradu deicit; secundarum partium imperatorem facit. sic enim multis Augustis penes unum prima erat ac suprema auctoritas, reliquis eidem subiectis.

110 τῶν βασιλικῶν] Cedrenus τῆς βασιλικῆς ἐταιρίας, non ita bene, quod et secutus interpres: aperte enim distinguunt Leo et Anonymus. sint nobis οἱ βασιλικοὶ quos peculiariter vocamus *domum regiam*, viros scilicet aulae ministerii regisque ipsius obsequiis addictos; quorum etiam partes non extremae, quoties rege praesente nostri Marte discernunt.

111 ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ] supple ex Anonymo τῷ ὑπ' αὐτοῦ μοναστήριον ἀμειψθέντι, quam ille in monasterium mutaverat: non enim in profana domo sepulta. Cedrenus ἐν τῷ Μυριελαίῳ, quod eius monasterii nomen est, ut et ipse Leo paulo post vocat.

112 eurypalata hic honoris titulus, non officium in aula.

113 ex Anonymo et Cedreno supplenda: τοῦ οὕτως ἐπανομαζομένου Μωρολέοντος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν οἰκειότερον Θυμολέοντος.

114 μυστικὸν καὶ παραδυναστεύοντα πατρίκιον καὶ Ἀνθύπατον] sic bene continuator et Cedrenus, ut tantus hic dignitatum cumulus invidiam provocaverit.

115 ἰνδικτιῶνος γ'] sic et Cedrenus. at melius continuator ἰνδικτιῶνος γ'.

116 Ἀπολασάθ] Anonymus Ἀποσυλάθ, Cedrenus Ἀποσβλάθ, quod affinius continuatori, exque eo tantisper depravatum.

117 ἄρχλας] velut *domunculas*, *tuguriola*. describit Choniates in Alexio Comneno.

118 τὰ μηνιαῖα τριμήτια] *menstrua trimitia*. trientes verterat P. Goar ad Cedrenum. liquet esse genus monetae apud Theophanem in Copronymo.

119 τῇ δὲ ψυχῇ καταλλήλῳ τῶν λόγων ἐπεντροφᾶν ἡδονῇ. οἷς ἐκεῖνος ἐπιμελῶς προσέχων τὸν νοῦν, τὴν ψυχὴν] Anonymus. en quales lacunae: sed expectandus ipse auctor. sequitur in eodem de Romani erga monachos sanctitate celebres devotione, apud quos occasionem nactus cum lacrimis sua deponeret peccata. notavi in Copronymo eum pium morem ecclesiae Graecae, ut in ea vix alii πνευματικοὶ sint ac confessarii quos vocamus, quam monachi probatoris vitae.

120 ἐτησίως ῥογὺς ἐξαποσιέλλων. ταῦτα ὡς ἐκ πολλῶν ὀλίγα τῶν ἀπειρώων] haec hactenus, ne sic hians sit litera: expectanda pleniora.

121 Βουλγάρων τοῦ Συμεῶν] Anonymus μεγιστάνων τοῦ Συμεῶν, ut nec illi vox ea redundet, uti P. Goar existimavit. Ioannes cum aliis Bulgaris Symeonis proceribus, qui scilicet bello et caedibus assueti Symeoni navassent operam, aegreque ferrent in tranquillum mutatum rerum statum Petro illius filio gentis principe, quem ideo amotum vellent, translato principatu in alterum fratrum Ioannem vel Michaëlem, cuius etiam omissam hic rebellionem continuator et Cedrenus prosequantur.

122 κοσμίτης ἔπεσεν ἐν τῷ φόρῳ ἐκ τῶν ἐν τοῖς στοιχηθὸν ἰσταμένοις ἐκεῖσε κίοσι ἐπιχειμένων] Anonymus. Cedrenus ἐκ τῆς ἀψίδος ex fornice, qui et 60 occisos numerat, ubi alii sex duntaxat.

123 lacunam post vocem Ἀγαρηῶν ita expleas, quantum huic loco sufficit: καὶ διὰ τὸ περιφανὲς τῆς τοῦ ἀνδρός ἀρετῆς ἠβουλήθη ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς εἰς τὸν ἑαυτοῦ ἔγγονον Ῥωμανὸν τὸν ἐκ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ θυγατέρα ἀναλαβεῖν. φθόνου δὲ αὐτῷ τῆς τοιαύτης ἔνεκεν ὑποθέσεως παρὰ τῶν λοιπῶν βασιλέων κινήθεντος, πάνει τῆς ἀρχῆς, εἰκοσι καὶ δύο χρόνους καὶ μῆνας ἐπτά δομεστικός ἀδιάδοχος τελέσας. Δομεστικός δέ. plura de eo aliisque expectata continuatione.

124 δῆμοι κατέπεσον] subgrundae ceciderunt in Circo. et comminuerunt subsellia et cancellos. τὰ βάθρα Anonymo et Cedreno, quae Leoni μάρμυρα λεγόμενα στήθεα.

125 προειρημένη] Anonymus προηγουμένη: quod et congruit, velut dicat, cum de iisdem ex instituto in sequentibus disseram.

126 προτελεντῆ] praemortuus, nempe Constantino genero, qui imperatorem adlegerat. eius reliquas res prosequitur Vaticanus continuator, qui et ipse in Romano Constantini filio filium abruptit, sive eius totam historiam non absolvit, sive codex mutilus existit.

INDEX GRAMMATICUS

AD LEONEM.

ἀγαθύνθεις 203, 22.
 ἀγκυλοκοπεῖν 278, 3.
 ἄγουρος 234, 20.
 ἀδελφοποίησις 234, 2.
 ἀδικητής 94, 7.
 ἀδνούμιον 305, 1.
 αἵματεκχυσία 287, 2.
 αἰρετιζέσθαι 85, 14.
 αἰχμαλωσία 258, 4. 268, 12. 269,
 1. 275, 5. 344, 13.
 ἀκυβέρνητος 206, 17.
 ἀλλάγιον 282, 17. 294, 12. 15.
 320, 16.
 ἀλλάξαι τινά vestibus aliis induere
 254, 1.
 εἰς ἀμήχανον περισιῆναι 303, 1.
 ἀμφοτεροδέξιος 27, 21. 22.
 ἀναδρομή σώματος 101, 3. 125,
 11. 137, 3. 143, 12.
 ἀναιρέτης 159, 9.
 ἀναμεταξύ 160, 21. 237, 9.
 ἀναρριχάναι 128, 11.
 ἀνασκάψαι 172, 2. 358, 6. cf.
 165, 13.
 ἀναφοραί 236, 1. 7.
 ἀναχρίεσθαι 221, 17.
 ἀνδρομανία 65, 14.
 ἀννόται 265, 20.
 ἀνταρσία 126, 6. 13. 140, 1. 148,
 5. 158, 20.
 ἀντίαρχος 179, 11. 211, 19. 217, 7.
 ἀντιοχῆσαι 78, 1.
 ἀντιδηλοῦν 190, 14.
 ἀντιπερᾶν 178, 2. 183, 6. 232,
 3. 268, 9. 346, 19.
 ἐπαθείας λόγος 172, 19. 173, 13.
 189, 9. 217, 4. 218, 22.
 ἀπαρραγνώσις 110, 5.
 ἀπληγεῖν 244, 3.

ἀπὸ ὄραν πέμπτην 232, 18. ἀπὸ
 τῆ πεντηκοστῆ 352, 4.
 ἀποκαβαλλικεῦσαι 343, 13.
 ἀποκατασιῆναι 99, 5. 215, 8. ἀπο-
 καθίστησαι 102, 11.
 ἀποκῆσαι περὶ τοῦ ἵππου 223, 11.
 ἀποκρούσαι 338, 20.
 ἀπολύσαι βέλος 342, 10. 343, 23.
 ἀπομερισμός 107, 5.
 ἀποσυνοψίζεῖν 260, 19. 278, 18.
 279, 2.
 ἀποσχίζεῖν 77, 2. 198, 24.
 ἀποιάζασθαι 177, 1.
 ἀπρόϊτος 196, 16. 205, 13.
 ἀπώγων 139, 3.
 ἀργυροπράτης 121, 20.
 ἀρειανίζεῖν 91, 19.
 ἀριστιόδειπνον 128, 9. 360, 9.
 ἄρχλαι 319, 10. 14.
 ἄρματα 339, 7. 11.
 ἄρματούριον 170, 18.
 ἀρρενοφθόρος 128, 17.
 ἄς 354, 22.
 ἀσαπυγχιί 189, 1.
 ἀσκητήριον 140, 15.
 ἀσύμβουλος 132, 12.
 αὐτοκρατορεῖν 237, 7. 262, 17.
 ἀφιλάργυρος 206, 6.
 βαρηθεῖς 135, 8.
 βεβαιωθέντες i. q. πληροφορηθέν-
 τες 216, 6.
 βέμβρανα 89, 2.
 βιώσας — ζήσας 69, 10.
 βουβῶν 166, 14.
 βουνευρησαί τινα 226, 9.
 γενέσιος 249, 7.
 γιγαντογενής 15, 5. 124, 3.
 γλωσσοκοπεῖν 198, 13. 361, 18.
 γλωσσοτομεῖν 156, 16.

- γεγραμμισμένος 87, 15.
 γουνάρια 321, 7.
 γυναικόπαιδα πολλά 345, 12.
 θαρμὸς 330, 21. 361, 19. 21.
 δεκαπέμπτη 324, 11.
 δεκατείαρτη 323, 8.
 δεξιολαβηθέντες 175, 12.
 δηλοποιεῖν 108, 11.
 διαδεχθῆναι 261, 4.
 διακινήσων 220, 9.
 διαλαλήσαι Δημηγορίαν 285, 7.
 διαλαλιά 170, 3.
 διαλικμήσασθαι 93, 8.
 διαπεπείηκεν 95, 5.
 διαπεφωνηθέναι 37, 6.
 διαχαινοῦν 275, 12.
 διβιτίσιον 246, 19.
 διδόναι i. q. πλήτειν 238, 19.
 245, 4. 251, 9. 275, 10. 19.
 ἔδωκεν εἰς φυγὴν i. q. ἔφυγον
 338, 4.
 δικαιοκρισία 163, 19.
 διμοιρία 99, 23.
 διοικεῖν 267, 3.
 δύο δύο, ἑπτὰ ἑπτὰ 11, 17.
 εἰς παρέξειτε 220, 3.
 ἑβδομάριος 305, 7.
 ἔγγραφα 247, 20.
 ἐγγυσιεῖν 337, 8.
 ἐγχιλίτιος 189, 16.
 εἶδη χρυσά 121, 21.
 εἰς Μόρφου κρήνην ἐτελεύτησεν 91,
 13. 102, 13. εἰσελθὼν εἰς τὸν
 βασιλέα 243, 2. 272, 6. πλ-
 νειν εἰς — 204, 24. εἰς βασιλέα
 προχειρίσασθαι 100, 5. 104, 15.
 123, 9. 130, 18. 137, 14. 142,
 12. 143, 11. 198, 9. γαμβρὸς
 εἰς Ἀριάδην 115, 18. 215, 10.
 216, 23.
 ἐκείθεν τοῦ Ἰστροῦ 345, 23.
 ἐκλήπτωρ φόρων 172, 6. 173, 15.
 ἐκπροικίσαι 125, 4.
 ἐκπροσωπεῖν 182, 12.
 ἐκταγή 164, 12.
 ἐκτὸς παιδείας 113, 14.
 ἐκχοῖσματα 257, 2.
 ἐκχυνόμενοι 203, 2.
 ἑλάται 290, 2.
 Ἑλλαδικοὶ 266, 22.
 ἔμπρακτος 236, 2.
 ἐμπυρίζειν 344, 5. 7. 10. 345, 3.
 5. 7.
 ἔμφοβος 122, 9.
 ἐν Βυζαντίῳ ἑλλῶν 65, 16. 17.
 85, 11. 14. 86, 1. 88, 1. 96, 11.
 98, 3. 99, 9. 110, 13.
 ἐνδομυχεῖν 243, 6.
 ἐνεῖχε τῷ πατριάρχῳ 240, 7.
 ἐνσησάμενος ἀνδραγαθίας 222,
 17.
 ἐνυπόγραφος λόγος 217, 16. 219,
 7. 281, 19. 302, 9.
 ἐξαβυδίσαντες 178, 22.
 ἐξαθέσμως 157, 12.
 ἐπιύγουρος 234, 14. 341, 17.
 ἐπιμελεῖται τὰ κτίσματα 164, 5.
 ἐπιξανθος 96, 6.
 ἐπιρριπιάριον 292, 10.
 ἐπισκοπή 103, 13.
 ἐπιυχόντες τιμωρίαν 76, 17.
 ἐρειπίσας 69, 1.
 εὐμετάγωγος 110, 4.
 εὐπεριστιροφος 125, 12.
 ἐφαπλοῦσθαι 190, 7.
 ἔχομεν νικήσαι 337, 22. 338. 11.
 343, 1.
 ζῶδον 254, 13. 287, 11.
 ἦχαι 98, 6.
 ἡλικιὸς 271, 7. 298, 7.
 ἡμιώριον 359, 6.
 θανατικόν 127, 17. 167, 3. 185, 3.
 θαρρεῖν 272, 1. 4.
 θαυματιούρημα 103, 3.
 θαυθῆναι 283, 1.
 θέματα 182, 13. 190, 11. 192, 8.
 καβαλλαρικά 171, 3.
 θεματίζειν 89, 22.
 θεμάτιον 89, 26. 152, 22.
 θνήσκει 127, 23.
 ἱκανούσθω σοι 204, 16.
 ἱματιοφύλαξ 37, 8.
 καβαλίνα 199, 6.
 καβαλλαρικοί 161, 14.
 καβαλλικεῦσαι 343, 20.
 καθολικὴ ἐκκλησία 258, 9.
 καθοσίωσις 329, 5.
 κακά adv. 286, 13.
 κακοπιστία 153, 20. 170, 9.
 καλήγιον 121, 1.
 καμαροειδῶς 114, 19.
 καράβιον 281, 1.
 καταβάσιον 273, 7.
 καταλαβὼν ἐν Χρυσοπόλει 182,
 17. 244, 2. 302, 5. 309, 20.
 τὴν βασιλεύουσαν 289, 4. 291, 16.
 κατασυρίζειν 354, 2.
 κατεπαρθῆναι 296, 12.

κατοφροῦσθαι 65, 19.
 κενλοιομοῦν 128, 18.
 κενῶς 276, 21.
 κεφαλῆ 267, 19. 277, 3. 280, 16.
 κηροπώλειον 321, 7.
 κηρουλάρια 285, 8.
 κίτατῶριον 171, 14.
 κλητῶριον 274, 4. 279, 21.
 κλημακτῆρ i. q. κίνδυνος 58, 19.
 80, 21.
 κοινωνῆσαι 141, 9. 240, 8. 254, 22.
 κόρη 244, 20.
 κόσμησις 282, 19.
 κοσμικὴ συντέλεια 280, 12. ἐνέ-
 δυσαν αὐτὸν κοσμικά 283, 19.
 κομμερκεῦειν 267, 3.
 κουρατωρία 318, 11.
 κουροσεύειν 235, 8.
 κῶδιξ 120, 9.
 λαβῶν i. q. πληγεῖς 118, 10. 159,
 2. 276, 11.
 λαληθεῖς 297, 3.
 λανθάνει ἐμπροῆσαι 19, 17.
 λεκτικίον 109, 5.
 ληροφθεῖν 127, 9.
 λιβάδιον 247, 5.
 λιχυήσας 93, 20.
 λόγῳ τῶν ἐκκλησιῶν 88, 24. 257,
 12.
 λοῦσμα 235, 22.
 λωρίκια 339, 8.
 μαγαρίσαι 282, 10.
 μαγγανικά 345, 18. 347, 15.
 μάκελ 113, 11.
 μαντίλιον 199, 6.
 μαιτωθεῖς 186, 3.
 μεγίστανος 149, 21. 238, 18.
 298, 4.
 μέλιθριξ 107, 13.
 μεσοπεντηκοστή 275, 7.
 μειά 245, 5. 260, 3. 262, 4. 275,
 10.
 μεταθέσιμον 171, 14.
 μετόχιον 256, 21.
 μέχρι τὸν ὑπογαστέρα 326, 23.
 μίταιορθεκίον 279, 15.
 μιτατωριον 284, 4.
 μνημοράλιος 120, 20.
 μόλος 144, 15.
 μονοστοράτηγος 238, 4.
 μουλιεύσαι 340, 9.
 ναχοτάπλητα 347, 5.
 νεκρότες 3, 6.
 νηστευτής 136, 19.

νίκος 189, 1.
 νοσοῦντων τὴν πλάγην 19, 12.
 νόμῳη uirgus 240, 3.
 νυμφοστολῆσαι 213, 10.
 ξιφίας κομήτης 287, 2.
 ξυλή 172, 1. 347, 2.
 ὄλονυκί 354, 7.
 ὄξυπαθῆσαι 161, 12.
 ὀπισθάγκωνα 115, 7.
 ὀπισθοποδῆσαι 338, 18.
 ὀρεγόμενος τῷ ἀξιώματι 271, 22.
 ὀρθομαρμαίρωσις 202, 14.
 ὄροφάνη τμήματα 187, 5.
 ὀρύαι 347, 17.
 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ 144, 16.
 ὄφρακιάλιος 271, 4.
 παγκόσμιος 128, 3.
 παιγνίδιον 351, 3. 360, 14.
 παραδυναστεύων 200, 16. 322, 21.
 παραλύσαι τιμωρίαν 7, 10. 19, 23.
 παραμυθῆσασθαι ὄμβρω 70, 17.
 παρᾶξενος 344, 19.
 παρυστάσιμος 58, 23.
 παρεῖσαι 359, 10.
 πεζοπορεῖσθαι 187, 3.
 πεζούλιον 233, 10.
 πενταγέφυρα 130, 14.
 περιούσιος λαός 163, 4.
 περίτειχος 48, 7.
 πιάζειν 344, 1.
 πιπιάκιον 273, 5. 284, 14.
 οἱ πλείοι 339, 4.
 πλειόνως χρυσὸν καταβάλετο 205, 6.
 πλωτ̄ τε καὶ πεζῆ 186, 18. 187, 21.
 ποδαλγός 71, 5.
 ποιεῖν 233, 6. 260, 16. 263, 12.
 279, 4.
 ποιναλλῆζειν 198, 16.
 πολυκάνδηλον 214, 10. 275, 10.
 287, 11.
 πολυλοίδωρος 284, 1.
 πραιδεῦειν 105, 9. 118, 21. 172, 15.
 προθυμοποιεῖν 297, 15.
 προνοητής 203, 11.
 προσαναγεοῦν 287, 8.
 προσενχάδιον 272, 18.
 προσκολληθῆναι 112, 15. 233, 8.
 πρωτοκράβος 305, 21.
 πρωτοκάνδατωρ 307, 3.
 πρωτοσύμβουλος 166, 5. 178, 3.
 203, 6.
 προθηθῆναι i. q. κατενεχθῆναι
 121, 5.
 πτωχομάγιστρος 239, 13. 240, 1.

- πυροράκης 139, 3.
 ῥινοκοπήσαι 156, 15. 166, 19.
 ῥογεῦσαι 219, 23. 346, 6.
 σάγισμα 252, 18.
 σάκρα 348, 19.
 σελλίον 245, 20.
 σιδηρενδέτος 348, 2.
 σκάλα 253, 12.
 σκαλωτής 227, 5.
 σκαραμάγγιον ἔξυ 241, 14.
 σκιαστής 349, 21.
 σουδα 348, 5.
 σπαθοκοπηθεῖς 254, 2.
 σπλάγγρον πεποθημένον 317, 18.
 σταυρὸν πῆξαι 360, 20. 21.
 σταυροπάτης 357, 14.
 σταυρωτός 133, 3.
 στείλαι 61, 19.
 στεφανίτης 360, 4.
 στέψιμον 355, 5.
 στήκειν 337, 14. 20.
 στοιχείον 287, 5.
 στοιχηθῆναι 160, 20. 162, 18.
 στραγλομαλωτία 347, 5.
 στρατεύσας ἄλλους 336, 18.
 στρογγυλοπρόσωπος 341, 16.
 συγχωρηθῆναι τὸν θάνατον 275, 1.
 συλλαλεῖσαι τὰ τῆς εἰρήνης 292, 3.
 συμφιλιούσθαι 229, 22. 235, 10.
 242, 6. 266, 13. 270, 10. 271,
 21. 299, 7.
 σύμφωνα εἰρήνης 318, 4. 316, 23.
 σύμφυχα τὰ σκάφη ἀπώλεσε 160, 8.
 συναίρεσιώτης 215, 2.
 συνοψίζειν 259, 4. 7.
 σύντεκνος 228, 17.
 συριὰ καταβάσαι 358, 2.
 συστημάτιον 254, 18.
 σηυροκόπος 8, 15.
 σχολάριος 223, 13.
 σωκίζειν 108, 19.
 σώκιστρον 108, 18.
 σωρεῦσαι τὸν λκόν 340, 6. 346, 5.
 ταξιαίων 235, 7.
 ταξείδιον 243, 21. 245, 11.
 τακταίνειν 354, 15.
 τέγνα 244, 8.
 τετραπέρατος ὁ κόσμος 55, 8.
 τετραψίδιον 276, 3.
 τζαγγάριος 350, 20.
 τζαγγία 246, 20, 249, 13.
 τζουκανιστήριον 273, 7.
 τιμῆσαι στρατηγόν 123, 2. 324, 19.
 τόμος ἔλευθερίας 216, 22.
 τοξοβολίστρα 171, 10.
 τοποηρητής 305, 13. 322, 9.
 τούβιον 260, 5. 8.
 τούρμα 215, 8.
 τουρμάοχος 224, 21. 302, 4.
 τούφα 227, 3.
 τράκιος 282, 2.
 τριμήτια 319, 12.
 τύπος βασιλικός 58, 21. 125, 16.
 τυπούν 104, 5. 123, 14.
 τυραννήσας αὐτόν 231, 7.
 ὑδρομυλος 85, 23.
 ὑέλιον 215, 15.
 ὑετίζει 21, 3.
 ὑπερθαύμαστος 132, 18.
 ὑπερσέβειν 327, 10.
 ὑπογαστήρ 326, 23.
 ὑποπλαγιάσαι 108, 19.
 ὑπόσπανος 113, 12.
 ὑπουλεία 176, 1.
 ὑστέρωδι 13, 21. 21, 22.
 φακιογράφης 221, 9.
 φάτιλιον 282, 2.
 φείδεσθαι 243, 12.
 φιλοκισίτης 132, 6. 12.
 φυλακίον 217, 4. 219, 16.
 φωταγωγία 326, 17.
 φωταιφία 287, 11.
 χαλκεπώννυμος 354, 18.
 χαμηλός 357, 15. 357, 12.
 χαριωτικά 205, 7.
 χαρτοθέσιον 285, 9.
 χείμη 121, 9.
 χείρα βαλεῖν 337, 13. 16. 21.
 χειροκρατεῖν 185, 11.
 χελάνδιον 202, 22. 342, 18.
 χοιρόβιος 287, 6.
 χριστέμπορος 185, 17.
 χρυσοβούλλιον 282, 2. 301, 13.
 χρυσοπερσικός χιτωνίσκος 244, 18.
 ψευδαββάς 154, 3.
 ψευδοσύλλογος 361, 2.
 ψυχικά 272, 23.
 ὠρεῖτον 171, 12.
 ὡς 118, 10.
- flexio nominum: ῥίαν 301, 21 γά-
 ραγαν 253, 13.
 Σκύθες 78, 14.
 not.
 verborum: κυριεύουν 359, 12.
 πεποίησαν 290, 22. εἰσ-
 ἦλθουσαν 327, 5. σί-

verborum : *δατε* 359, 10. *ἐπε-*
φυγῶτων 241, 11.
προσπέφυγεν 290, 16.
τείυχεν 255, 16: *ἐδιώ-*
κει 109, 13. *ἐσύναγον*
 339, 11. *ἐπροεφήτεον*
 33, 6. 16. 35, 4. 36.
 1. 41, 23. *προεφή-*
τεον 44, 17. 21. 37, 6.
 45, 14. 276, 7. *ἐπα-*
ρῶντο 201, 10. *κα-*
τάξας 257, 21. *ἐξεώ-*
σασθε imperat. 356,
 5. *ἐξεῶσαι* 318, 16.
ἐξεῶσας 209, 14. 270,
 7. *ἀναιρήσωσιν* 237,
 15. *ἐσώμεθα* 355, 15.
καταβάσωμεν 354, 21.

verborum : *ἀγαγνώσαντες* 361, 2.
δῶσαντες 342, 22. *πα-*
ραδόσαντες 361, 8.
διατιθοῦσαι 335, 6. *εἴ-*
ρας 233. 17. 252, 19.
 284, 3. *ἐξέλθατε* 343,
 1. *ἐπεισέλθατε* 337,
 22. *κατησχυμένος* 103,
 6. *στρωμένον χαλι-*
νωμένον 343, 15. *πιω-*
θῆναι 180, 7. 11. *κα-*
ταπιωθῆναι 123, 20.
 178, 15. *ἀπέθειτο* i. q.
ἀπετέθη 288, 6. *τοῦ*
ὄντος ἐπονομαζομέ-
νον 309, 7. *προιורי-*
σάμενος ὢν 287, 17.

Epilogus librarii.

Editore Berolini absente operae Bonnenses, correctorem nacti so-
 cordiorem, hoc Corporis Byzantini volumen mendis inquinarunt. quod
 malum ne longius serpat cavebitur: nunc lege p. 6. v. 3. *καρπῶν*
 7, 11. *εἶλοι* 12, 7. *γενόμενος* 13, 23. *εἰσέτι* 31, 16. *πολὺν*
 33, 23. *ζηλωτῆς* 46, 8. *ἐξεῶσας* 49, 2. *καταλύεται ἡ* 50, 10.
Δημήτριος 50, 23. *ὄντων* 51, 22. *στρατηγόν, ὅς* 63, 10. *Ἰω-*
σηπος 64, 9. *ἐκχωρήσαι* 68, 6. *Τραϊανός* 69, 10. *Ἀδριανός*
 70, 21. 15|16. 73, 7. *διαδέχεται, καὶ* 74, 16. *Ῥοιγένην* 74,
 17. *διατριβήναι* 81, 8. *ἀλωθέντων, ὑπὸ* 86, 8. *ἀντεπέστειλε*
 86, 10. *ἐπιγράψας* 88, 4. *ναφ τῶν ἁγίων* 91, 11. *αὐτῶ,* 92,
 16. *οὐκ* 103, 1. *Ἀνάστασιν* 105, 22. , *εἰ* 110, 19. *κίσεως,*
καὶ 117, 5. *ἐτύγχανον* 118, 1. *γράφει* 121, 3. *τοῖς* 121,
 22. *πενίαν* 121, 24. *add (i. e. addidit)* 122, 23. 15|14. 123,
 19. *Κωνσταντινούπολις* 124, 24. *κακά* 129, 23. 14|13. 130,
 15. , *ἄπερ* 130, 20. *Βιθυνῆ* 132, 10. *πλατύς,* 132, 11. *ὀξύ-*
θυμος 133, 17. *βεβαιῶ* 133, 23. *ἀπορίαν* 142, 18. *κινδύνον*
 145, 16. *γέγονεν* 146, 12. *μεταξὺ* 147, 1. *κεφαλῆν* 147, 19.
ὄλλῳ 150, 22. *θεοῦ* 159, 2. *τοῦ* 159, 12. *ὡς ἀγένειος ἀπελ-*
θῶν 160, 16. *κεκοσμημένον* 161, 19. *ἤχμαλιώτιζον* 163, 22.
τῶ 167, 21. *ἐχθρῶν* 168, 8. *Ἄνναν* 170, 14. *αἰσχροῶν* 171,
 1. *εἰς* 172, 19. *τούτους* 173, 19. *ὠδέ* 174, 18. *μουῦνται*
 175, 8. *καὶ εἰς τὰ* 175, 21. *δν* 176, 10. *βασιλείας* 176, 13.
παιδόθεν 179, 22. *υἱὸν* 181, 7. *ἁγίων* 181, 14. "οὐδὲν
 183, 1. *ὡς* 184, 3. *ἐπὶ* 185, 15. *ἐλεινήν* 187, 8. *τῶν*
 187, 15. *περικυκλώσαν* 188, 4. *ἀλλὰ* 189, 6. *μανθάνει, γράφει*
αὐτῶ 190, 22. *θεαμάτων Cramerus, Θεαμάτων cod.* 192, 1.
παλαιῶν καὶ 194, 15. *βασιλεὺς* 194, 17. *μηδ'* 195, 25. *ἀθῶν*
 195, 26. *Κωνσταντίνου* 201, 14. *ἐπίτορον* 201, 17. *καθαίρεισιν*
 201, 22. *οὐδ'* 202, 3. *οἶκον* 202, 13. *ὅς* 203, 9. *προμήτης*

204, 16. ἐξείνου	205, 9. υἱός	206, 1. ἀρχιερωσύνης	206, 3.
κουροπαλάτης	207, 23. εἰρ.	207, 21. ἀφοριῆς	209, 1. γοη-
τείαις	209, 19. ὑπεσχημένα	211, 12. ἀπαιδευστας	211, 20.
ἀγυρωτόδη	213, 8. μήτηρ	218, 11. Πειρωναῖ	220, 21. κατὰ
222, 9. ἄκοντα	223, 12. αὐτόν;"	224, 16. ἐκπορθήσεις	225,
24. 1.—1. 7.—10.	228, 4. δυσεντερία	229, 16. ἀπέχθειαν	
240. 3. Βάρδα	240, 10. πληγείς τὴν ψυχὴν τὸν	241, 11. τὸν	
κίνδονον	242, 23. ?] P.	243, 7. συνεσκεύαστο	246, 6. Βα-
σιλείου	248, 22. μαγγλάβια	258, 16. κόσμῳ	260, 5. εἰπὼν
265, 5. ποιήσης	268, 18. Λέοντα	271, 11. παρατυχοῦσιν	271,
15. ἐξήγαγεν	272, 23. Ζωῆς	280, 14. τοιαύτην	286, 10. δια-
πρατιτόμενος	294, 18. δὴ] τὰ	300, 12. τὸν	317, 13. ὑπέβλεπεν.

INDEX GRAMMATICUS

AD EUSTATHIUM.

- ἀγριολατίνοι 464, 17.
 ἀγροπνητῆς παννοχίδας 498, 3.
 ἀδελφότης 496, 16.
 ἀδνούμιον 425, 8.
 ἀθρηώτοι 500, 12.
 δ' ἄλλὰ 374, 19. 413, 2. 453, 13.
 475, 17. 492, 22. ἢ ἄλλὰ 464,
 14. 493, 1. ἢ γοῦν ἄλλὰ 389, 12.
 τε — ἄλλὰ καὶ 415, 9.
 ἀμρᾶς 472, 16.
 ἀναλλος 477, 11.
 ἀναπεσᾶς 454, 4.
 ἀνεμπύρετος 492, 10.
 ἀνήλιαστα τρυφεροῦμενος 440, 7.
 ἀνθοπλίτης 395, 21.
 ἀντιμύξας 458, 11.
 ἀπεριουσιαιστος 509, 18.
 ἀπλούχειο 405, 3.
 ἀπὸ βράκας 440, 1. ἀπὸ σπάθης
 485, 19. ἀφ' ἱκανοῦ 423, 7.
 (ἐς ἱκανὸν 440, 6.)
 ἀποκοντοῦν 467, 20.
 ἀπολεοντοῦν 442, 4.
 ἀποπροσποίησις 511, 10.
 ἀρχιζωγράφος 512, 8.
 ἀρχιθεράπων 453, 16.
 ἀχαρτίστεροι 501, 15.
 βαρυπενθεῖν 406, 18.
 βουργέσιοι 449, 4.
 βραχυπόρειν 392, 23.
 βρωμῖος οἶνος 481, 16.
 genitivus] ἀνδρες αἱμάτων 448, 5.
 κατορθωμάτων 446, 15. λαμ-
 πρόητος 478, 13. τοῦ πλοῦτου
 511, 9. σφαγῆς πρόβατα 475,
 15. οἱ τῆς πόλεως 448, 11.
 449, 5. οἱ τοῦ ναυικοῦ 460,
 6. εἶναι τῆς τῶν Βεβρύκων
 392, 2. τοῦ ἐπιτροπεύειν 390,
 23. γενέσθαι τῆς ἄνω μοίρας
 373, 18. τῆς Ἰλλυριῶν ἠπει-
 ρώτιδος 423, 7. τοῦ κρηπιδίου
 466, 24. τῶν κρηπιδίων 480, 4.
 τοῦ οἴκου 384, 18. τοῦ πύργου
 373, 12. τοῦ σκοπευτηρίου 437,
 18. τοῦ τεύχους 447, 9. τοῦ
 ὑπερῶου 409, 14. αὐτοῦ 423,
 4. τοῦ Χάρωνος 370, 21. τοῦ
 ἐγκειμένου 481, 23. ἑτέρας πε-
 ριεργίας 403, 6. τῆς καθαρευί-
 τητος 408, 3. τῶν ἄρτι 380, 1.
 τοῦ ἀκούειν 448, 3. τοῦ ἀντι-
 χωρηῆσαι 443, 11. τοῦ ἀφηγεῖ-
 σθαι 367, 14. τοῦ πολεμεῖν
 446, 19. κατασιῆναι τοῦ εὐχε-
 σθαι 436, 19. τοῦ οἴκου 367, 12.
 γλαφύρωμα 452, 21.
 γλωχινουῖσθαι 456, 17.
 δανύδειν 447, 22.
 δετήριοι ἀρμονίαι 499, 13.
 οἱ δεσποινικοί 385, 9.
 διαζωγράφσις 414, 4.
 διάρια 505, 9.
 δραστηριοῦσθαι 441, 19.
 δυσαρσιεὺς 427, 21.
 δυσμύθεν 428, 3. ἐκκλησάθεν
 390, 12. Λαζόθεν 410, 24. Ξη-
 ράθεν 431, 13. Σικελιάθεν 396,
 6. χορτιαῖθεν 436, 3.
 ἐγγραφήσεσθαι κόμητα εἰς βασι-
 λέα 421, 20. εἰς ἐχθρίστην ἐνέ-
 γραψαν τὴν Ἄγαρ 415, 2.
 ἐθέλειν διέκδυσιν 409, 10. περι-
 στολὴν 478, 7. πηγὰς δακρύ-
 ων 368, 15. ἐθέλειν (μέλλειν)
 καταπράξεσθαι 393, 12.

- ἐθελουφχεῖν 425, 23.
 εἶθε γυμνοί 477, 8. εἰς ὄρος εἶθε 458, 13. τῆς εἶθε ὑστέρως ἀλώσεως tit.
 εἰματίζειν 486, 21. ἰματισμένον 478, 14.
 εἰς ἀνήνυτον 377, 12. εἰς ἀναπάλειπτον 390, 20. εἰς ὅσον 432, 2. 437, 11. 462, 17. 480, 18. εἰς πρόφασιν 445, 13. παρισάξοι ἐκείνον εἰς προδότην 433, 4. ἐγκαταστήσαι τὴν φαντασίαν εἰς βασιλέα 421, 13. περιεσώξειτο αὐτὸν εἰς τυφῶνα 429, 20. εἰς εὐεργετην προσεποιήσατο αὐτὸν 441, 22.
 ἔκουσιακούσιος 493, 15.
 καθ' ἑκούσιον πατέρων 493, 21.
 ἔκπτωτος 405, 22.
 ἐμβόημα 503, 15.
 ἐν κενοῖς 405, 23.
 ἐντήκειν πληγὰς 432, 16.
 ἐξ ὀμμάτων i. e. τυφλός 370, 22. 401, 15. ἐξ ὀφθαλμῶν 429, 2.
 ἐξάδελφος πρώτος 381, 19.
 ἐπειτρανίζειν 512, 3.
 ἐπικόσμημα 483, 11.
 ἐπιτελεύτιος 501, 9. 458, 10.
 ἐρημόπολις 501, 12.
 εὐαπόφορος 378, 4.
 εὐρυλογία 415, 12.
 ἐχεφρονεῖν 406, 6.
 ἐχόμενα 430, 4.
 ἕως καὶ 432, 8. 451, 1. 456, 16. 459, 18. ἕως καὶ εἰς 400, 11. 424, 15. 428, 4. 432, 6. 451, 16. 457, 19. 464, 17. 493, 5. μέχρι καὶ εἰς 432, 13. 487, 16.
 ἦ γὰρ 369, 5.
 ἦριστος τὸν λαόν 392, 3. ἦριστοι — πλείστοι 451, 9.
 ἦλάριον 506, 12.
 ἦν οἶτε 369, 9. 379, 9. 405, 6. 475, 19.
 τεθέληται 389, 16.
 θέρως τι χρούσειον πεπαρομικασμένον 494, 11.
 θημωνία 371, 19.
 θορὴ ἀνὰ μέσον 457, 5.
 inhaivitus] ἀνακάμψαι τὴν φράσιν 408, 4. ἀνακεγαλαιώσασθαι τὸ ἐπιχειρηθὲν 478, 7. ὡς οὕτως εἰπεῖν 392, 21. εἰπεῖν τὰληθές 372, 20. ἄλλως 494, 8. τὸ ἀνηλεέστερον 500, 20. ἐν βραχυτάτῳ 387, 10. ἐτέρως 486, 13. εὐστόχως 401, 14. εὐφημότερον 389, 10. καθωμικημένως 493, 15. κατ' ἐκείνον 413, 18. κατὰ τὴν γραίαν 375, 6. μετριώτερον 384, 16. συνηθέστερον 466, 18. καθαρώτερον ἐκφῆναι 441, 1. βραχυλογικῶς ἱστοροῦσαι 386, 15. μέτρια καθιστοροῦσαι 491, 20. ὁμαλῶς λέξαι 415, 11. παραθεῖναι τὸ ψαλλόμενον 469, 14. σκέψασθαι ἄλλως 254, 4. οὕτω φάσαι 395, 14. φάσαι τὸν πᾶν 446, 18. τὸν ἐκείνου λόγον 459, 11. κατὰ τὸν Ἀνδρόνικον 423, 11. τολμήσαντα 431, 22.
 ἰχνηλάτησις 491, 3.
 καβαλλικεῦμα 458, 11.
 ἡ καθολικὴ 473, 15. 490, 11. τὸ καθολικὸν ἱερόν 490, 20.
 καινοπράγμημα 470, 10.
 καρδιοκολάπτης 441, 4.
 καστροφυλακεῖν 442, 12.
 καστροφύλαξ 442, 13.
 κατὰ πληγῶν ἠπειλεῖτο 434, 5.
 κατακρουῖναι 422, 12.
 καταμένειν προκεντήσαι 397, 3.
 κατασκήρτημα 485, 16.
 κατατόπια 434, 13.
 κενεαύχημα 393, 20.
 κένελπις 496, 1.
 κεφαλαιώσασθαι τὴν ναῦν 437, 10.
 κεφαλαιωτής 422, 9.
 κεφαλαοχεῖν 403, 9.
 κομητάον 417, 4.
 κόντος 466, 18.
 κοσμικὸς βασιλεὺς 421, 20.
 κραταιότης 397, 1.
 κώδωνες 491, 10.
 λαλαγεῖν 375, 13. 466, 7. 490, 6.
 λειμῶνος Περσεφόνης δράγματα 395, 13.
 λέντιον 478, 6. λεπτόν ὄρας 458, 8.
 λιμενίσωντες τὰς νῆας 451, 3.
 λογὰς ἡ ἐκκλησιαστικὴ 385, 16. συγκλήτου λογάδος 394, 2.
 λόγῳ γυναικείον 429, 19. ἐργηγόρσεως 370, 11. καχεξίας tit. ὄδου 450, 4. σχελιασμοῦ 406, 8. ἐν ἐπικλήματος λόγῳ 408, 12.

μάγγιπες 413, 18.
 μακελλάριοι 413, 18.
 μενούγγε 508, 12.
 μήτι δὲ ἄρα 445, 15.
 μικροβασίλεις 413, 22.
 μικροκαλύβη 464, 3.
 μικρομεγεθῆς 431, 19.
 μικροτελέτης 417, 10.
 μογγιλαεῖν 456, 1.
 μόδιος 455, 11.
 μνάριον 464, 5.
 μυνική φαρέτρα 512, 12.
 μύρισμα οἴνου 467, 5.
 μυστηριασθέντες 403, 21.
 ναὶ δὲ 466, 15. ναὶ δὲ καὶ 415,
 4. 421, 5. 481, 18.
 οἰκοδεσποτία 446, 13.
 οἷς 370, 22. 374, 10. 375, 2. 376,
 5. 379, 17. 23. 384, 19. 396, 13.
 413, 11. 23. 417, 14. 16. 420,
 14. 20. 436, 12. 460, 10. 479,
 11.
 ὄσαιοι πλοίων 455, 11.
 ὀλισθαίτερον 372, 3.
 ὀρογλυφεῖν 510, 15.
 ὄσα καὶ 370, 4. 384, 13. 406, 13.
 420, 3. 471, 19. 492, 17.
 ὄτε παρήσουσιν 486, 23.
 ὄτι μάλα 421, 6. 496, 20.
 οὐ προσήγεια 415, 11.
 παιγνήμων 492, 22.
 παρακλητευόμενος 442, 8.
 παρομιμασθῆς 375, 21.
 ἡ πεδινὰ λαλοῦσα γλῶσσα 381, 18.
 πεσοσούλιον 467, 1.
 πινακογράφημα 512, 9.
 πλοιοποία 406, 15.
 πλώϊμοι 451, 20. 457, 23.
 πνιγαλεύς 441, 15.
 πολίτευσις 501, 16.
 προηγεύειν 440, 6.
 πρόβα 426, 18.
 προβληματισθέντες 403, 17.

προεισόδιος 368, 6.
 προσβάξασθαι 376, 3.
 προσεφάπτεσθαι 367, 22.
 προτιλοῦν 510, 23.
 πρόην i. q. πρίν vel πρότερον
 484, 8.
 πρωτοθερόπων 453, 6.
 ῥηγάτον 417, 4. 418, 21.
 ῥηγικόν 505, 14.
 ῥίζικον 505, 9.
 ῥωμαλεότης 446, 17.
 σπερῖα 389, 16.
 σίγνον 497, 3.
 σικυήλατον 393, 5.
 συμβλοποιεῖν 378, 6.
 σπερμοφάγος 461, 7.
 στάμα καὶ πέζευμα 458, 10.
 Στεντόρειον ἀναβοῶν 448, 24.
 συγγέροντες 509, 3.
 συμβόρηβοροι 456, 12.
 συναεθλευταί 511, 20.
 τειχοσεισῆτης 454, 23.
 τροχαλοῦσθαι 459, 6.
 τρώεται τοῦ τειχίσματος 452, 18.
 τυραννεῖν 489, 14. φόνον 371, 9.
 ὑπογλάφυρον 468, 12.
 ὑπολάξευσις 454, 8.
 ὑποποδιαία τράπεζα 467, 13.
 ὑπουλεύεσθαι 466, 6.
 ὑποφητεία 499, 4.
 Φανίου θύρα 402, 9.
 φιλενδεικτεῖν 393, 19. 405, 19.
 φιλοστιασιασθῆς 403, 10.
 φρενοβλαβεῖν 486, 4.
 χοροβατεῖν 408, 11.
 ἐν χροῦ μάχης 430, 16. τῷ ἀέρι
 478, 11. ψιλῆται 505, 7.
 ὠμβρομένον πῦρ 395, 19. (κατε-
 βρέχθη κακὰ 508, 17).
 ὡς οἶα 380, 13. 448, 21. 452, 13.
 479, 9. ὡς οἶον 427, 2.
 — ων) διέγγων 432, 17. κατέ-
 γνων 379, 22.

INDEX HISTORICUS

AD LEONEM.

- Abalbacus Agarenorum ad Leonem legatus 282, 16.
Abel occisus 5, 7.
Abessalon Arotrae filius excaecatus 291, 3.
Abia Samariae rex 33, 12.
Abraam quando natus sit 18, 16.
Saram ducit 19, 9. in Chananiam migrat 20, 12.
Abstinentia sacrorum hominum in Graecia 360, 10.
Adami peccatum, poena 5, 4 sqq.
Adriani imper. 68, 13.
Adrianopolis a Bulgaris capta 309, 5, 345, 14.
Adrianus Chaldus rebellis edomitus 308, 12.
Adrianus patricius Helenae pater 323, 5.
Aetius dux martyr. 224, 16
Agallianus Prasinus equitat 249, 9.
Agion Longobardiae dux Graecorum victor 265, 20.
Agrippa qui et Herodes Iacobum interficit 61, 9. eius mors, 61, 20.
Albae factionis ludus equestris 249, 6.
Alexander imperator, Basilii et Eudociae filius 255, 4. suspectus aggressionis in Leonem ad S. Mocium 275, 7. Constantinum Leonis filium, e sacro fonte suscipit 279, 8. Euthymium revocato Nicolao eicit 285, 18. sordidissimis hominibus magistratus credit 286, 10. Constantinum evirare quaerit ib. 15. Himerium Logothetam exulem agit 287, 12. Temulentus perit 288, 1. procuratores Constantino constituit ib. 5.
Alexander Persarum imperium evertit 48, 24 sq.
Alexandri episcopi cum philosopho disputatio 88, 12.
Alexandro imperatore annonae caritas 74, 11.
Alexius Armenius Musules gener Theophili 216, 9. in Siciliam dux ablegatur ib. 13. verberibus carcerique addicitur 217, 7. pristinis honoribus restituitur 218, 3.
Alexius Muzelaeus Drungarius mari mergitur 306, 12.
Ambrosius Theodosium ecclesia excludit 103, 21.
Ameras ad Strobylum mortuus 294, 3.
Amerumnes Agarenorum dux victor, Alexio Romano illius copii praefecto 219, 3. 13. Zappetrum et Samosatam amittit 220, 18. Theophilum fundit 222, 3. iterum profigat Sude duce 224, 4. Amorium capit ib. 8. nobilissimos captivorum martyres facit ib. 14. Leonem philosophum ad se evocat 225, 7.
Anastasia, aedes unde dicta 102, 16.
Anastasia Michaelis soror in monacham detonsa 237, 3
Anastasius imper. 118, 14. seditio plebis facta 119, 4. vivus sepultus 120, 19.
Anastasius Gingylus in aulam accersitus 292, 16. Leoni Phocae in Romanum socius 301, 5.

- Anastasius Sacellarius in monachum detonsus 305, 15.
 Andreas Hetaeriarcha Basilium comitatui adlegit 230, 19
 Andreas magister militiae Ioannem Chaldium palo affigit 253, 14. Michaelis corpus pompa reducit 262, 16.
 Andreas protovestiarius 300, 16.
 Andreas scholarum domesticus Santabareni accusatione officio motus 261, 2. in eundem, et Photium index a Leone datus 263, 6.
 Andronicus dux ad Saracenos fugere coactus 280, 16. 18.
 Anna Gabalae filia, uxor Constantini Augusta 322, 14.
 Anna Michaelis soror in monacham detonsa 237, 3.
 Anna Zoes filia Augustae loco coronata 274, 3.
 Antigonus Bardae filius schol. domesticus 238, 3.
 Antiochia Iustino Thraece imperatore terrae motu fere deleta 123, 19.
 Antipater ab Idumaeis raptus 53, 2.
 Antonini Pii imper. 69, 17.
 Antonini philosophi imper. 70, 6.
 Antonius Cleopatrae amore devinctus 55, 2.
 Antonius Caulcas CP. episcopus 266, 13.
 Antonius patriarcha Theophilum et Theodoram nuptiis copulat 213, 19.
 Antonius Sylaei episcopus iconoclastarum haeresis instaurator 351, 6. 352, 5. 355, 5.
 Apelaces Persa a vermibus exesus 253, 17.
 Apocaps Melitines ameras CP. honore receptus 318, 1.
 Apolasath Melitines dux honore CP. receptus 318, 2.
 Apollonius Tyaneus magus Byzantium venit 65, 17.
 Apostupes Peloponnesi dux proditor 258, 20.
 Apsimarum imper. 167, 1.
 Arabes Cpolim obsident 178, 4.
 Arcadius imper. 104, 18.
 Aristobulus sacerdotio et regno Iudaeorum potitur 51, 13.
 Arpades Turcorum dux Leoni socius 267, 15.
 Arsenius Honorii et Arcadii magister 102, 1.
 Arsenius in Romanum coniuratus exul 305, 3
 Artabasduis europalata Copronymi sedit. movit et vincitur 182, 3.
 Artaxerxes 47, 18.
 Artemius s. Anastasius imperator 171, 1. cum Arabibus bellum gerit ib. 7.
 Aso Samariae rex 33, 13.
 Asyleas Basilii consobrinus a domesticis occisus 253, 14.
 Athenodorus, Augusti praeceptor, in patriam reversurus retinetur 56, 10.
 Athyra castrum dirutum 344, 15.
 Augusti imperium 54, 20. censum instituit 57, 8.
 Aureliani imper. 79, 9.
 Aviti imper. 74, 5.
 Baanes praepositus 253, 5.
 Babutzicus coniuratus in Basilium 261, 11.
 Faethel altare 33, 2.
 Baldimer Bulgariae princeps Crumi nepos, pater Symeonis 231, 17.
 Barachal montis monachi 320, 7.
 Bardas Boëlas in monachum detonsus 309, 4.
 Bardas Cordylis filius Romanorum trans Danubium dux 231, 13. a Damiano accubitore in urbem inductus 235, 10. tollit cum eo Theoctistum ib. 19. magister, ac scholarum domesticus institutus 237, 8. Theodoraë coniurationem evadit ibid. 12. europalates instituitur, ac Caesar creatur 228, 6. 10. Bulgarorum principem ad pacem, ac dandum Christo nomen cogit ib. 15. Basilium occidere quaerit 242, 5. Damianum aula eiicit ibid. Basilius Michaelis favore eundem tollit 243, 2. 244, 17.
 Bardas Phocas in bello Bulgarico dux 295, 4.
 Barnabae apostoli corpus inventum 117, 16.

- Basiliscianus imperiales ocreas indui iussus 249, 13. cum Michaële occisus 251, 8.
- Basilius Camaterus hetaeriarcha 278, 3.
- Basilius Macedo ut primum Michaëli notus 230, 14. eius initia, captivitas, reditus 231, 1. 9. Tzantzi adhaeret Macedoniae duci 232, 3. futurus imperator Nicolao Mansionario noscitur 233, 12. Theophilitze Michaëli offertur 234, 4. Cephalas dictus ib. 13. Theodora extincturum genus ipsius praedicat ib. 18. protostrator constituitur 237, 18. accubitor factus Michaëlis pellicem Endociam Ingerinam uxorem accipit 242, 7. Bardam Caesarem occidit 243, 10. 244, 4. imperator a Michaële creatur 246, 13. Symbatio illudit 242, 16. 243, 6. tumultuantem punit 247, 11. Michaëlem necat 249, 3. 250, 8. filium Stephanum solenni pompa baptizat 254, 6. Photium Sede pellit ac Ignatium restituit 455, 1. ab Agarenis Afris vincitur ib. 5. ab Abestacto Romani patre periculo liberatur ib. 8. Theclam Michaëlis sororem durius habet 256, 1. 6. Hebraeos ad baptismum cogit ib. 7. Syracusas amittit 257, 3. in Melitinem, et Syriam excurrit 258, 3. 10. Santabareno praestigiatori velut sancto afficitur 259, 18. Constantinam defunctam spectro videns eius nomine ecclesiam extruit ib. 12. Leonem in carcerem conicit 260, 11. coniuratos in se punit 261, 7. ceruo cornu petente moritur 262, 1. liberantem se occidit ib. 8.
- Basilius impostor Macedo manu altera truncatur 321, 14. ferrea manu adhibita rebellionem auget 322, 1. igni traditur ib. 8.
- Basilius patricius Thessalonicam redimit 293, 20.
- Basilius operarum praefectus a Samona proditus 271, 18. Athenas exul relegatur 273, 11.
- Basilius Petinus Romanum eiecit 328, 8.
- Baziltzes Sclavinus palatii opifex auctus 286, 12. Constantini procurator 288, 5. aula ab Zoe eiicitur 292, 19.
- Belisarius Vandalos vincit 129, 8. contra Chosroam Persam missus 131, 15.
- Boiditzes Amorii proditor 224, 13.
- Byzantii a Severo expugnati moenia eversa 72, 7.
- Cadmus quando regnarit 28, 8.
- Caesar Orientis populos vincit 52, 18. Antipatrum Palaestinae praeficit ib. 22. nominis explicatio 54, 1. a Bruto et Cassio necatus ib. 15.
- Caii imper. 60, 13.
- Cain fratris interfector 5, 7. aratri inventor 6, 17. a deo punitus 7, 4. eius genus et mors 8, 2.
- Calocyros cubicularius 272, 13.
- Calocyris monach. pacis ad Rom. legatus 316, 4.
- Canis Andreae fabri miracula edit 130, 1.
- Caracallae imper. 73, 4.
- Caramali culpa captum Tauromenium 274, 17.
- Castor a secretis aquis submersus 247, 6.
- Catadutes coniuratus in Basilium 261, 11.
- Cham quas terras acceperit 16, 4.
- Chazari Leonis auxiliarii a Symeone naribus mutilati 267, 10.
- Christophorus Basilii gener Agarenorum victor 255, 13.
- Christophorus Rom. filius hetaeriarches 301, 4. imperator Constantini manu coronatus 302, 10. Mariam filiam Petro Bulgarorum principi coniugem locat 317, 2. ante Constantinum imperatorem acclamatus ib. 10. diem obiit 321, 8.
- Claudii imp. 61, 1. eius timiditas ib.
- Claudius Constantii pater Aurelianum in imperium adscissit 78, 12.
- Cleopatra 52, 12.
- Colossus Rhodius deletus 157, 19.
- Comersus Bulgarorum princeps 342, 1.

- Cometa Xiphias dictus 287, 2.
 Commodi imper. 71, 1.
 Concilium Cpolitanum sub Theodosio 101, 12.
 Concilium Ephesium 107, 24.
 Concilium Chalcedonium 111, 13.
 Concilium quintum contra Severum 127, 3.
 Concilium Nicaeense contra Arium 86, 20.
 Constans, Heraclii nepos imper. 157, 5.
 Constantinaces Quaestor legatus ad Symeonem 268, 2.
 Constantinopolis a Constantino aedificatum et ornatum 87, 7.
 Constantinus Magnus 84, 17. Licinium bello persequitur 84, 21. pax cum Persis rupta 85, 19.
 Constantinus Chlorus 83, 10.
 Constantius, Constans et Constantinus impp. 90, 5.
 Constantinus Constantis fl. imper. 159, 6. cum Arabibus pacem init. 160, 12. Bulgaris annua tributa pendit 161, 19.
 Constantinus Copronymus imper. 181, 1. impius in ceteros sanctos et Mariam 181, 4. 188, 3. vincit Artabas dum 182, 3. eius exploratores a Bulgaris intercepti 189, 5.
 Constantinus, Heraclii filius imper. 155, 18.
 Constantinus Leonis fl. 192, 17.
 Constantinus Leonis et Zoes filius 279, 6. imperator sub patri, etc. tutela 285, 12. 288, 11. patruus evirare cogitat 286, 15. matrem Zoen in aulam reducit 298, 17. Romanum Leoni Phocae opponit 297. 1. 11. matrem aula eiicit, iterumque recipit 298, 14. Nicolaum patriarcham, et Stephanum magistrum adiutores asciscit ib. 12. Romanum magnum heteriararcham facit 300, 10. Helenam eius filiam uxorem ducit 301, 1. patrem imperatoris renunciat ib. 11. Leonis Phocae in eum turbas dissipat ib. 14. 19. matrem in monasterium relegat 303, 15. Caesaris dignitate, tumque imperiale Romanum auget 304, 7. filium eius Christophorum imperatorem coronat ib. 10. priore loco a Romano deturbatur 306, 3. a Christophoro secundus imperator acclamatur 317, 10. Romanum in Protelem insulam relegat 325, 15. 327, 17. Stephanum et Constantinum eius filios eiicit 329, 19. tumultuantes eorum causa severe punit 330, 16.
 Constantinus a Romano patre imperii corona donatus 314, 6. Helenae Armeniacae, tum Theophanoni coniugio iunctus 323, 5. patrem in monachum detonsum, relegat 328, 11. a Constantino ipse relegatur 329, 9. ib. 15. tumultuans adversus custodes occiditur 330, 3.
 Constantinus Boëlae filius monachus 315, 6.
 Constantinus maximo Basili dolore mortuus 258, 12. vivum se ei ostensurum promittit Santabarenum 259, 18. spectro ille delusus monasterium aedificat nomine S Constantini ib. 16.
 Constantinus Gongylus in aulam accersitus 292, 16. Romanus ne excaecetur agit 296, 5. Leoni Phocae in Romanum socius 301, 6.
 Constantinus Andronici filius fuga se ad Romanos recipit 282, 15.
 Constantinus Eladicus patricius 289, 10.
 Constantinus Armenius Albus equitat 249, 7.
 Constantinus Libs coniurati poenam evadit 291, 6. praelio in Bulgaros occumbit ib. 16.
 Constantinus mensae praefectus ab Agione profligatus 266, 2.
 Constantinus scholarum dux 288, 17. imperator in circo acclamatus, praelio corrui 289, 14.
 Constantinus Eulampii filius obtruncatus 291, 4.
 Constantinus ducis filius 278, 9.
 Constantinus Zoe charior, in monachum detonsus 283, 13. a Leone restitutus, et Accubitor factus ib. 14. 284, 18. a Zoe in

- aulam revocatus 292, 16. Leoni Phocae favens, a Romano dolo capitur 296, 19. 297, 17. domi se contineat Leoni scribere iubetur 300, 13.
- Constantinus asecretis Leoni Phocae in Romano socius 301, 5.
- Constantinus palatii primarius sacerdos crucis lignum producit 294, 15.
- Cordyles militiae magister Rom. captivos recipit 231, 12.
- Cortices Armenius bccisus 290, 9.
- Corum castrum ab Agarenis captum 269, 13.
- Cosmas Logotheta Ioannis mystici delator 314, 17.
- Crasas Russius equitat 249, 10.
- Creta capta ab Arabibus 213, 1.
- Crispus Phocae gener seditionem movet 146, 5. clericus factus 148, 10.
- Curcuas protovestiarium coniurationem prodit in Basilium 261, 7.
- Cusanes Turcorum dux Leoni socius 267, 15.
- Cyclades captae ab Arabibus 213, 1.
- Cymenae montis monachi 320, 7.
- Cyrillus tribunus martyr 224, 18.
- Cyrus Persarum rex 46, 15.
- Cyrus praefectus moenia Cpolis aedificat 110, 16.
- Damianus patricius, et accubitor Bardam in urbem inducit 235, 10. eius suasu Theoctistum occidit ib. 16. ob Bardae Caesari negatum honorem in carcerem missus 241, 15.
- Darius Hystaspis templi aedificatores defendit a Samaritanis 47, 3.
- David rex creatus 20, 19.
- Deborra prophetat 28, 7.
- Decii imper. 76, 14.
- Demetrias oppidum 274, 1.
- Demetrius regii fisci notarius 305, 16.
- Diocletianus Maximianum regni socium assumit 81, 15.
- Domitiani imper. 65, 11. Domitianus Christianos persequitur 66, 8.
- Edessa inundatione submersa 124, 18.
- Imago Christi Edessena CP. recepta 326, 14.
- Egregori gigantes procreant 10, 6.
- Eli 29, 16.
- Elisaei prophetae corpus Alexandriam delatum 115, 2.
- Epidamnus quando condita sit 38, 5.
- Equestris ludus factionis Venetae, Albae, Prasiniae, Russiae, 249, 6.
- Eudocia Ingeris filia, Michaëlis scortum 230, 2. Basilio uxor traditur 242, 7. Michaëlem deterrit ab iniuria in Basilium 249, 19. Michaële occiso in palatium inducta 252, 10. Alexandrum filium suscipit ex Basilio legitimum 255, 4.
- Eudocia Decapolitae filia Michaëlis uxor 230, 4. viro occiso ad parentes remittitur 252, 10.
- Eudocia Augusta Leonis tertia uxor ex partu mortua 274, 6.
- Euphrosyna mater Theophili 211, 16. filio sponsae optionem facit 213, 11. aula excedens vitam monasticam agit 214, 5.
- Eupraxias Mozilicis filius Siciliae dux 258, 18.
- Eustathius classis Drungarius in monachum detonsus 274, 16. Tripolitae urbem invadentis occursum refugit 276, 19.
- Eustathius patricius classis Drungarius 267, 17. pacis cum Leone intercessor existit 268, 11.
- Euthymius eiecto Nicolao CP. episcopus 280, 2. Alexandro imperatore ipse eiectus 285, 16.
- Euthymius Constantini procurator relictus 288, 4.
- Euthymius Sardijs episcopus imaginum defensor praecipuus 209, 6.
- Faustinus Platypodis filius praelio in Bulgaros occisus 306, 17.
- Gabalas Annae Augustae pater 322, 14.
- Gabrielopulus Selavinus palatii opibus auctus 286, 12. Constantini procurator ab Alexandro relictus 288, 4. aula ab Zoe eiicitur 292, 19.
- Galbae imper. 63, 14.
- Galerius Persis bellum infert 82, 5.

- Galli et Volusiani imper. 77, 7.
 Gedeon Israelitarum liberator 28, 14.
 Gelimer a Belisario fugatus 131, 3.
 Georgius Crinitus 278, 3.
 Georgius Sursubules Symeonis filiorum procurator 315, 17. pacem inter Romanos et Bulgaros componit 316, 6. Mariam Petro Bulgarorum principi uxorem iungit ib. 13.
 Glacies ex Ponto Euxino Cpolim delata 186, 21.
 Gordiani imper. 75, 20.
 Gotholia Ochosiæ prolem extinguit 34, 4.
 Gothoniæ iudex 27, 10.
 Gothorum 4 gentes 110, 12.
 Gratianus imper. 100, 1. Maximidolis interfectus ib. 7.
 Gregoras magister in Dalmatæ monasterio inclusus 290, 17.
 Gregoras ducis filius occisus 290, 8.
 Gregoras Hibertzes scholarum domesticus 281, 12.
 Gregorius Philemonis Papias factus 252, 9.
 Guber patricius iudex Photio datus 264, 6.
 Gumer Opsicæ Comes publici cursus Logotheta 247, 10.
 Hebraica lingua antiquissima 13, 16.
 Helena Armeniaca Constantino Romani filio nupta 323, 5.
 Helena Romani filia Constantini uxor 301, 1.
 Heraclius Magnus imper. 147, 10. cum Persis bellum gerit 148, 12.
 Heraclonas imper. 156, 14.
 Hesith Arabum dux ab Hebraeis fraude circumventus 173, 19.
 Hugonis Galliae regis filia Romano Constantini filio nuptui tradita 325, 8.
 Hypsile castrum ab Agarenis captum 263, 14.
 Iacobus 21, 15 sq.
 Iaphet quas terras acceperit 16, 1.
 Iacobitzes Persa Basiliscianum occidit 251, 8. equo raptatus misere interit 252, 13.
 Ianis patriarchæ corpus igni traditum 248, 17.
 Icaasia Theophili nuptias ambit 213, 14. spe frustrata, monasticum statum assumit, ac multa docte scribit 214, 3.
 Ieroboam rex creatus 39, 12.
 Iesus Naue filius 26, 17.
 Ignatius Michaëlis cubicularius 250, 19.
 Ignatius Michaëlis curopalatae filius CP. episcopus 235, 3. Barda ob incestum excommunicato, in exilium trusus 240, 12. eiecto Photio a Basilio restituitur 255, 2. monasterium extruit, in quo et sepelitur ib.
 Iliacum bellum quando sit gestum 29, 7.
 Inachus quando Argis regnarit 26, 10.
 Ioannes in Patmum insulam relegatus 65, 15.
 Ioannes Agiopolita iudex Photio datus 263, 4. 264, 6.
 Ioannes Bagas Patzinaces in belli societatem adducit 293, 8. discordia cum Romano inutile eorum auxilium facit 295, 18.
 Ioannes Petri Bulgarorum principis frater in monachum detonsus CP. adductus 320, 14. honesto illic coniugio sociatus 321, 1.
 Ioannes Biglae Drungarius 256, 15.
 Ioannes Chaldius in Bardam coniuratus 243, 10. Michaëlem occidit 251, 15. palo affixus moritur 253, 13.
 Iobas Chasæ filius Athenis occisus 294, 8.
 Ioannes Curcuas in Basilium coniuratus 261, 7.
 Ioannes Curcuas Drungarius 304, 1.
 Ioannes Curcuas scholarum domesticus perduelles in Romanum profligat 308, 15. Melitinem Agarenis deletis illi vindicat 317, 19. invidia in ipsum munere abdicatur 325, 1.
 Ioannes Eloda Constantini procurator 288, 4. Constantini ducis tyrannidem extinguit 298, 14. Alexandri domesticos aula eiicit 292, 17. marmo moritur 293, 2.
 Ioannes Garidas coniuratus in Leo-

- nem 273, 7. scholarum domesticus esse iubetur 298, 18. actissime Romano sociatur 299, 7.
- Ioannes Grapson excubiti praefectus in bello Bulgarico occisus 295, 2. 296, 12.
- Ioannes in Patmum insulam relegatus 65, 15.
- Ioannes Lazares rector 286, 10. ab Alexandro Constantini procurator relictus 288, 4. aula ab Zoe eiicitur 292, 17.
- Ioannes lector haeresis Symmystes Leoni Armeno 209, 1. monumenta quaerit quibus impugnet imagines 350, 3. committit Leo cum orthodoxis 252, 9. 353, 11. 355, 3. Hylilas dictus quod est praecursor 349, 19.
- Ioannes mysticus pacis cum Symeone conciliator 310, 8. tyrannidis accusatus monachum induit 314, 16.
- Ioannes Neatocomites coniurationem in Bardam detegit 244, 6. Basilium verberibus caesum monachum facit 256, 4. magnae ecclesiae oeconomum constituit ib. 7.
- Ioannes presbyter Romani in aulam prodromus 299, 12.
- Ioannes presbyter et rector ab imperatore secundus 305, 5. a Bulgaris in fugam actus 306, 16. suspectus, aula relicta monachum induit 310, 11. Ioannem Petri Bulgarorum principis fratrem CP. adducit 320, 16.
- Ioannes patricius Rodenus res cum Agarenis componit 292, 4. vincit Tripolitam 309, 16.
- Ioannes Romae episcopus 309, 16.
- Ioannes Syncellus homo praestigiator CP. episcopus 221, 9. a Theodora eiectus 228, 16.
- Ioannes Tubaces Leonem Phocam excaecat 303, 4.
- Iosephus quid de Iesu narraverit 59, 11.
- Iovianus imperator 95, 1.
- Irene cum Constantino fl. regnat 192, 17. similtas eius cum filio 196, 5. eius contra filium machinationes 192, 15 sqq. regno potitur 200, 3. exsul moritur 204, 3.
- Iuliani Didii imper. 72, 1.
- Iulianus Apostata 92, 18. bello Persico male rem gerit et occiditur 93, 12.
- Iustiniani statuae collapsus globus aureus restitutus 227, 3.
- Iustinianus Magnus 125, 10. populiseditio 126, 6. Cpoli morbus letalis 127, 17. terrae motus per totum mundum 128, 3. eius de paederastis edicta ib. 17.
- Iustinianus imper. 162, 17. Stavorum victorum auxilio fretus Agarenis bellum infert 163, 7.
- Iustinus Minor 132, 5. per magistratum quendam iudiciorum integritatem restituit 133, 11. eius morientis ad Tiberium oratio 135, 8.
- Iustinus Thrax 122, 18.
- Larpus astronomus propter praesagium a Domitiano in vincula coniectus 66, 5.
- Lazari corpus ad Topos translatum 274, 11.
- Leo Copronymi fl. imper. 190, 6.
- Leo Isaurus imper. 173, 18. ei iuveni praedictum imperium 174, 11. haeresin sectatur 176, 19.
- Leo Argyri filius vitae periculum fuga redimit 307, 4.
- Leo Arsenii domesticus eius delator coniurationis 305, 3. Hebdomadarius constituitur ib. 7.
- Leo Magnus Marcellus imper. 113, 1.
- Leo chameleaeon a S. Nicephoro vocatus, homo versipellis 336, 6. 340, 17. 341, 4. in Michaelem, qui dignitate auxerat, ingrattissimus 341, 7. detonsa Procopia Augusta, Michaelis filios caecatos relegat ib. 8. populantibus Rom. ditionis loca Bulgaris, sequior qui scit 346, 4. Symbatium filium imperii collegam renuntiat ib. 19. captivos Romanos recipere negligit 348, 15. Crumo mortuo ecclesiae, ac imaginibus bellum indicit 350, 7sq. ex antiquis libris haeresi praesidium quaerit 352, 14. patriarcham ad di-

- sputandum cum haereticis compellit 354, 14. Christi ad Chalcedem portam imaginem deiicit 356, 12. adorare fingens imaginem adversus eas cogit 359, 1. Nicephorum urbe eiecit ib. 7. 209, 13. Theodotum patriarcham praefici curat 359, 18. 360, 1. 209, 14. orthodoxos suppliciis urget 361, 5. 209 18. Michaelē excubitorum praefecto Christi natalitiorum die occiditur 210, 5.
- Leo Catacalus scholarum domesticus a Symeone profligatur 269, 2. 5.
- Leo Cataculitzes caecatus 281, 10.
- Leo Catzilicius cum urbe Thessal. captus 277, 5.
- Leo Choerosphactus pacis ad Symeonem legatus 268, 12. in Dalmatae monasterio inclusus 290, 15.
- Leo Gemostius Macedo captivos Romanos Bulgaris eripit 232, 18.
- Leo ex Michaelē, et Eudocia Ingerina natus 249, 4. Martinacii filium ducit 259, 19. Santabareni dolo ut Basilii insidiator in carcerem trusus 260, 2. cum Alexandro fratre imperator relictus 262, 10. Michaelis corpus pompa transfert ad SS. Apostolos ib. 17. Photio abdicato Stephanum fratrem patriarcham praeficit 263, 9. Photium, et Santabarenum reos maiestatis agit 264, 1. 3. S. Thomae ecclesiam incensam restituit 263, 15. vincitur a Longobardis 266, 4. castra Hypsilem, et Samum amittit 263, 13. 266, 8. Zautzae affectior, in Bulgarici belli se angustias coniecit 266, 10. Turcorum auxilia corrogat 267, 15. pacem, captivis restitutis, componit 268, 10. profligatur a Symeone 269, 9. Zoem scortum pompae sociam adducit ib. 17. insidiis a Zautzae cognatis appetitur ib. 19. Zoem Zautzae filiam uxorem ducit 270, 16. benedictionis nuptialis minister depositus ib. 17. insidias Samona detegente evadit 271, 18. oppidum Demetrias, Tauromenium, aliaque amittit 274, 1. 15. ecclesiam in honorem S. Theophanonis uxoris construit ib. 11. S. Lazari monasterio extracto, eius in eo corpus, ac S. Magdalenae recondit ibid. 13. vulneratur ad S. Mocium 275, 7. vitae annos residuos Marcus oeconomus praedicat 276, 4. Zoem quartam uxorem ducit ib. 12. Constantinum filium ex ea suscipit 279, 6. Thomas nuptiarum minister depositus, Leo excommunicatus ib. 9. Nicolaum patriarcham subrogato Euthymio eiecit ib. 16. Andronicum, Samonae insidiis appetitum deficere ad Saracenos cogit 280, 15. 281, 13. filium Constantinum coronat 283, 6. vincitur a Saracenis 285, 3. Alexandro fratre successore obit ib. 9.
- Leo musicus Zautzae domesticus in monachum detonsus 271, 10.
- Leo philosophus insignis coniecto, et astronomus 224, 10. eum in urbe ludo praeficit Theophilus 225, 10. Thessalonicensis metropolita creatus ib. 12. Bardae Caesari necem praedicat 243, 20. fornicis S. Mariae ruinam praesagit 254, 11.
- Leo Phocas domesticus 295, 3. victore Symeone fuga semel, et iterum labitur 298, 1. cogitanti imperium Romanus obsistit ib. 11. ne res novas molliatur admonetur 300, 15. Romanum opprimendum praetextens, Constantini sacris publicus hostis declaratur 225, 2. captus oculis caecatur 303, 6.
- Leo Romani Argyri frater in bello Bulgarico dux 296, 18.
- Leo Romani cognatus Leonem Phocam excaecat 303, 6.
- Leo ascretis 246, 5.
- Leo Tripolita Leonem in angustias coniecit 276, 18. 277, 4. Thessalonicam capit ib. 5. ne evertat, Symeon ascretis pri-

- mus pecunia redimit ib. 15. Ioannes Radinus in fugam agit 309, 16.
- Leontius imper. 165, 22.
- Lycurgus quando leges scripserit 35, 6.
- Macrinus mortem fortuna fugit 73, 7. eius imperium ib. 19.
- Maecenas ab Augusto amatus 55, 22.
- S. Magdalenae corpus ad Topos translatum 274, 11.
- Maniaces excubiarum Drungarius 236, 11.
- Manicophadus amorii proditor 224, 14.
- Manuel Curtices Romanum eiicit 328, 9.
- Manuel militum in Oriente spectatissimus ad Saracenos fugere coactus 218, 17. accepta fide, Iuliusque Saracenis reversus 219, 16. Agarenorum victorem Theophilum facit 220, 17. Theophilum iterum strenue tutans, cadit 222, 4.
- Marcianus imper. 111, 4. quomodo imperium adeptus sit 112, 5.
- Mariae vestis inventa 114, 4.
- S. Mariae vestis sub Michaelaurbi praesidio 241, 8. sub Romano 311, 2.
- Maria Basilii uxor repudiata 242, 6.
- Maria Christophori imperatoris filia Petro Bulgarorum principi nupta 316, 13.
- Maria Theophili filia Alexio Musulae nuptui tradita 216, 10. extinctae tumultus urna argentea decoratus, ac locus asyli factus ib. 17.
- Marianus exmonachus Romanum, filiosque eiicit 328, 8.
- Maruli filius Icanati praefectus 295, 3.
- Mauricius imper. 138, 11. infans deformis natus 139, 7. Mauricius exercitum hostibus tradit 139, 21. eius poenitentia 140, 11. cum liberis et uxore interceptus 143, 20.
- Maximi imper. 75, 11.
- Maximini imper. 75, 1.
- Melchisedek 25, 17.
- Melias cum Armeniis socius in bello Bulgarico 294, 17. Ioanni Curcuae adiutor Agarenos Melitines profligat 318, 6.
- Melissenus dux martyr 224, 16.
- Methodius monachus, eiecto Ioanne CP. episcopus 228, 17. Ignatio successore moritur 235, 3.
- Michael imperator 206, 4.
- Michael excubitorum princeps Amoriensis, Leone occiso imperator 210, 5. 211, 7. mitior in catholicos haud ipse catholicus ibid. Theophilum filium donat corona imperii ibid. 17. Thomae tyrannidem comprimit ib. Cretam, Siciliam, etc. amittit 216, 1.
- Michael Bulgariae princeps Christianus 238, 11.
- Michaelis characti culpa captum Tauromenium 274, 17.
- Michael Christophori imperatoris filius clericus 330, 4.
- Michael Diabolinus coniurationis delator 330, 17.
- Michael Gregorae consobrinus occisus 290, 8.
- Michael hetaeriarca coniuratus in Basilium 261, 11.
- Michael Moroleontis filius praelio occisus 305, 11.
- Michael Stypotes patricius pacis auspex cum Symeone 310, 8.
- Michael Theophili et Theodoraе filius 222, 18. a patre imperator coronatus 227, 8. cum matre imperium suscipit 228, 10. Theoctistum adversus ameram emittit 229, 12. venationi, circi ludis, aliisque inhonestis deditior ib. 18. uxorem Eudociam filiam Decapolitae ducit 230, 4. Basilio afficitur ib. 14. Theoctistum Bardae suasu occidit, matremque aula eiicit 235, 16. sorores in monachas detondet 237, 6. coniuratos in Bardam punit ib. 14. Basilium prostratorem instituit ib. 18. Bardam avunculum creat Caesarem 238, 7. Michaellem Bulgarorum regem Christianum facit ib. 10. in Basilium effusior 239, 9. Rus-

- sos suburbia infestantes, cum veste sanctae deiparae supplicans ab urbe depellit 241, 1. Basilium accubitorem facit 242, 4. Eudociam Ingerinam pellicem suam illi uxorem iungit ib. 7. Basilii machinatione Bardam Caesarem occidit 243, 10. imperii collegam Basilium coronat 246, 11. Symbatium, et Peganem comprimit 247, 7. Constantini Cabalini corpus, et Iannis patriarchae comburit 248, 17. a Basilio temulentus occiditur 249, 15. 250, 4. coniurati in Michaëlem, eiusque auctores necis deo ultore puniti 253, 18.
- Michaël Toxaras copias in Thraciam traiecit 294, 14.
- Midas Phrygiae rex 36, 17.
- Moameth 152, 15.
- Moroleo Adrianopolis dux a Symeone occisus 309, 5.
- Moses 24, 4 sq.
- Mundarus Saracenorum princeps baptizatus 119, 20.
- Myro Manuelis delator 222, 2.
- Myxares coniuratus in Basilium 261, 11.
- Nabuchodonosor, Babyloniae rex 37, 18. 45, 1. ib. 13.
- Nazarus Bucellariorum dux amaram vincit 239, 1.
- Nead, Aegypti rex, Hierosolyma aggreditur 37, 13.
- Nebrod turris aedificandae auctor 12, 16.
- Neronis imper. 62, 4.
- Nervae imper. 67, 1.
- Nicephorus imper. 201, 9. Irenen in exilium mittit 202, 7. Arabes missis literis placat 203, 4.
- Nicephorus Caminas drungarius 278, 5.
- Nicephorus Maleinus Symbatii tumultum dissipat 248, 3.
- Nicetas protospatharius Elladicus Thessalonicae excidium pecunia redimit 294, 1.
- Nicetas patricius Romani consocer Nicolaum patriarcham verberibus affectus aula eiicit 300, 5. in monachum ipse detonsus 318, 11.
- Nicetas asecretis, tum protonotarius profugus 289, 9.
- Nicetas Xyliuites mensae praepositus in monachum attonsus 257, 5. sub Leone magna ecclesiae oeconomus ib. 7.
- Nicolaus Cubatzas coniuratus 305, 17.
- Nicolaus ducis filius a Bulgaris praelio occisus 296, 16.
- Nicolaus hetaeriarcha coniuratus in monachum detonsus 273, 12.
- Nicolaus Mansionarius Basilio Macedoni imperii vates 233, 13. vaticinii praemio oeconomi et Syncelli dignitate auctus 256, 13.
- Nicolaus imperatoris mysticus CP. episc. 274, 1. Constantinum Leonis filium baptizat 279, 9. deponit ib. Leonis nuptiarum ministrum, illo excommunicato deponit ib. 11. in exilium pellitur ib. 19. ab Alexand. revocatur 285, 16. Constantini ab eo procurator relictus 288, 3. Symeon Bulgarus venerabundus alloquitur 292, 7. a Zoe aula efficitur ib. 19. a Constantino administrationis adiutor assumitur 298, 13. expellitur a Niceta Romani Consocero 300, 4. Constantino et Helenaë nuptiales imponit corollas 301, 3. sublata discordia eius, et Euthymii occasione orta 304, 11. Symeon Bulgarus ad colloquium deprecatur 310, 6. cum Romano ad Blachernas proccedit 311, 4. diem obit 314, 12.
- Noe arcam aedificat et servatur 11, 5.
- Obviationis festum celebrari coeptum 123, 14.
- Oenates Peloponnesi dux 258, 19.
- Olympus mons monachis celebris 320, 7.
- Onias sacerdos propter precationem lapidatus 51, 15.
- Ooriphas praefectus urbi praesidio relictus 240, 15.
- Pancratucas Armenius Thessalonicae proditor 293, 18.
- Pantherius patricius Romani affinis domesticus 325, 2.

- Pardus excubiarum drungarius 273, 3.
- Paschalius protospatharius Longobardiae dux Romani ad Hugonem legatus 325, 6.
- Patzinaces in belli societatem a Zoe asciti 293, 9. Romanorum ducum discordi ab auxilio deterriti 295, 19.
- Paulus interfectus a Nerone 63, 2.
- Paulus cubicularius Michaelis corpus sepelit 252, 14.
- Paulus Manglabita coniuratus exul 305, 4.
- Paulus Orphanotroph, exul 304, 19.
- Paulus Sacelli praepositus 256, 16.
- Pentapyrgium Theoph. opus 217, 3.
- Pertinacis imper. 71, 13.
- Petronas Theodoraë frater a Theophilo viduam ulciscente severius punitus 216, 5. Theophobo Persae caput abscindit 228, 1. Orientis Magister militiae Ameram vincit 238, 19.
- Petrus interfectus a Nerone 63, 6.
- Petrus Bulgarus in Bardam coniuratus 244, 5.
- Petrus Bulgarorum princeps Symeonis filius 315, 16. Mariam Christophori imperatoris filiam uxorem ducit 317, 4. fratrem Ionem in monachum detonsum CP. transmittit 320, 14.
- Petrus Pauper magister verberibus affectus 238, 13.
- Phalek nominis significatio 14, 5, divisiones eius aetate factae ib.
- Philippi imper. 76, 4. Christianorum amans ib.
- Philippicus Bardanus imper. 170, 1. sub eo Bulgari usque ad Cpolim penetrant 170, 10.
- Phocas imper. 143, 10.
- Phoroneus Argivorum rex 26, 12.
- Photius secretariorum primus eiecto Ignatio CP. episcopus 241, 6. S. Mariae vestem Russis opponit ib. 8. Michaele et Basilio fidem Bardae obstringentibus, Christi corporis et sanguinis sacramenta obtendit 243, 16. Basilium imperatorem coronat 246, 14. in eum ut homicidam conclamans, eiicitur 254, 20. mortuo Ignatio iterum revocatus, iterumque eiectus in exilio moritur 258, 6. Theodorum Santabarenum Basilio commendat 259, 18. exorat ne Leo excaecetur 260, 12 abdicare se throno cogitur 263, 6. maiestatis accusatur 264, 7.
- Pilatus se interficit 58, 23.
- Polyeuctus monachus CP. episcopus 327, 19.
- Pothus Argyri filius scholarum domesticus 385, 10. fugam salutem a Bulgaris expedit 387, 4.
- Prasinae factionis ludus 249, 9.
- Probi imper. 80, 6. Victorinum in Britanniam misit 80, 11.
- Procopius Bardae protovestiarius 244, 7.
- Procopius protovestiarius sociorum proditione occisus 258, 20.
- Ptolemaei reliqui 50, 14 sq.
- Ptolemaeus Lagi 49, 18.
- Ptolemaeus Philadelphus divina scripta vetusta curat 49, 23 sq.
- Pulcheria regina Theodosii soror 109, 4. in matrimonium ducta a Marciano 111, 10.
- Pulcheria a Michaele in monasterium detrusa 237, 5.
- Rabduchus Dyrachii dux 258, 19.
- Raedestus castrum eversum 345, 4.
- Rendacius Michaelis protovestiarius 245, 15.
- Rhoboam 32, 15.
- Rhodonatus regius clericus 316, 9.
- Rhodophyles Thessalonica expugnata captus 277, 7.
- Roma quando condita sit 35, 10.
- Romanus episcopus deficit et Francis se adiungit 177, 19.
- Romanus Argyrus in bello Bulgarico dux 295, 3.
- Romanus iunior Hugonis filiam uxorem ducit 325, 7.
- Romanus patricius et drungarius ex discordia cum Baga inutile Patzinacium auxilium reddit 295, 16. Constantinum accubitorem dolo capit 297, 12. in palatium velut praesidio futurus Constantino irrumptit 299, 4. Nicolaum patriarcham aula eiicit 300, 5. magister creatus, et magnus he-

- raeriarcha ib. 10. filiam Constantino locat, paterque imperatoris declaratur 301, 1. Leonis Phocae conspirationem dissipat ib. 5. 302, 14. Zoëm Augustam aula eiicit ib. Caesaris dignitate augetur; tumque imperiali corona donatur 304, 5. ecclesiae CP. dissidium sedat ib. 14. Constantium priore loco deturbat 306, 4. a Bulgaris clades accipit ib. 14. rebelles comprimit 308, 14. Agarenos vincit 309, 18. Symeonis animum ad pacem inflectit 310, 12. 311, 8. filios Stephanum, et Constantium imperatores creat; Theophylactum iuniorem filium clericum facit 314, 5. 7. cum Petro Bulgarorum principe nuptiarum foedera consociat 316, 7. cum Melitinis Amara pacem init, tum Melitinem subigit 318, 2. pauperum famem relevat ib. 6. 319, 17. Ioanni Petri fratri Bulgarorum domini CP. abducto uxorem locat 320, 16. Basilium Macedonem impostorem igni addicit 321, 14. 322, 4. Turcos Thraciam populantem depellit ib. 16. Russos infestantes profligat 323, 13. 324, 13. filiis Stephano, et Constantino uxores locat 322, 13. 323, 4. Romano Constantini filio uxorem Hugonis filiam ex Gallia asciscit 325, 7. in Prote insula relegatus sanctorum monachorum solatio utitur 327, 17. ib. 20. filiis exprobrat ingratitude 329, 18. Constantino prior moritur 331, 1.
- Russiae factionis ludus equestris 249, 6.
- Russi CP. sub Arabia devastant 240, 19. S. Mariae praesidio quassata eorum classis 241, 10.
- Russi Thraciam vastantes, semel, iterumque victi 323, 7. 324, 11.
- Sactices strenue adversus Bulgarnos pugnans occumbit 307, 16. 308, 1.
- Salomo rex 31, 22.
- Samonas, cubicularius ex Agarenis Leoni charus 271, 19. fidei praemio protospatharius factus 273, 18. fugiens ad suos, adoratam se crucem ad Siricha profectum fingit 278, 14. Constantium Leonis filium e sacro fonte suscipit 279, 6. fit accubitor ib. 15. Andronicum per calumniam ad Agarenos fugere cogit 280, 16. 281, 8. propensum in Agarenos animum patri ostendit 283, 1. ib. 4. variorum reus criminum, in monachum detondetur 284, 16.
- Sampson 29, 7.
- Samuel 29, 18.
- Samus castrum captum a Saracenis 266, 8.
- Saul rex creatus 30, 6.
- Sclerus dux, in belli societatem Turcos trahit 267, 13.
- Scythae Gallo imperatore in Romanas provincias invadunt 77, 12.
- Sem quas terras acceperit 14, 13.
- Sergius Leone Isauro imperatore in Sicilia seditionem movet 179, 3.
- Sergius monachus Cosmae frater Photii nepos Romano coniunctissimus 327, 9.
- Serpens vivus in aenea statua 257, 14.
- Seth quinqueplanetis nomina dat 9, 10. hebraicas litteras invenit. ib. 12. eius genus ib. 16 sq.
- Severi imper. 72, 7.
- Similus ab Adriano honoribus ornatus 69, 4.
- Simo magus a Philippo baptizatus 60, 19. repudiata fide Christiana ut deus colitur 61, 12.
- Socrates quando vixerit 48, 13.
- Sophia ecclesia aedificata 92, 3.
- Stauracius imper. 205, 10.
- Stauracius Zautzae domesticus in monachum detonsus 271, 14.
- Stephanus Amascae metropolita eunuchus CP. episcopus 314, 14. Petrum Bulgariae principem, et Mariam sponsos sociat 317, 4. moritur 318, 16.
- Stephanus Basilii filius solenni pompa baptizatus 254, 5. ab-

- dicato Photio CP. episcopus 263, 9. post sex annos sacerdotii moritur ib. 13.
- Stephanus Calomariae filius Photii accusator 263, 19. in monachum detonsus exul 304, 20.
- Stephanus magister Constantini procurator 288, 3. ad pacem cum Symeone componendam adhibitus 292, 4. ne Romanus excaecetur apud Zoem impedit 296, 9. Constantinus aulae adesse iubet 298, 12. Romano violenter ingrediente, palatio exit 300, 4.
- Stephanus a Romano patre imperii corona donatus 314, 5. Annam Gabalae filiam uxorem ducit 322, 14. in patrem insurgit 328, 4. a Constantino in clericum attonsus ib. 8. 329, 14.
- Stupiotus scholarum domesticus 261, 4. ad Tarsum victus munere abdicatur ib. 5. Pardum coniuratum capit 273, 3.
- Sudes Agarenorum dux spectatissimus 224, 4.
- Symbatius a Leone patre imperii collega adlectus 346, 4. occiso patre monachus detondetur 208, 14.
- Symbatius Basilio amicitia coniunctus 242, 16. Michaellem in Bardam irritat, eumque occidit 243, 3. 10. in Basilium tumultuans in ordinem redactus 247, 14.
- Symeon Bulgarorum princeps Leonem bello petit 266, 14. Crinitem, et Corticem Rom. duces occidit 267, 7. Turcorum auxilio infestantibus Romanis, pacem componit ib. 3. 287, 18. Romanos ingenti clade fundit 290, 12. urbem expugnare non valens in pacem consentit 291, 20. Adrianopolim proditione capit 293, 19. Romanos profligat 295, 10. Pagarum palatia aliaque succendit 306, 9. 307, 5. Thraciam depopulatus ipsam urbem invadit 310, 3. Nicolai patriarchae colloquium expetit ib. 5. cum Romano collocutus pacem init ibid. 14. 314, 6. diem obit 315, 16.
- Symeon Caniclei praefectus Leonis Phocae turbas dissipat 302, 2.
- Symeon Ioniae filius a Chersoni-
tis occisus 269, 12.
- Symeon asecretis primus Thessalonicae eversionem auro redimit 277, 5.
- Symeon Theodori paedagogi frater in exilium actus 303, 18.
- Syracusa ab Agarenis capta 257, 3.
- Tatzates rebellis oculis caecatus 308, 12. 309, 3.
- Thales quando sit mortuus 36, 7.
- Thecla Michaelis soror a fratre in monachum detonsa 237, 3. a Basilio sublati divitiis verberibus caesa 256, 6.
- Theocletus officii notarius 305, 17.
- Theoctistus Canicleo praepositus Ioannem eiici curat 228, 15. cum ingenti damno exercitus Creta regreditur 229, 8. Damiani Bardanae insidiis a Michaelae occiditur 235, 16.
- Theodoretus cubicularius coniuratus exul 305, 16.
- Theodora Paphlago a Theophilo in uxorem deligitur 213, 17. cum filio Michaelae suscepto imperio ecclesiae res restituit 229, 1. Theoctistum adversus Arabes mittit ib. 3. Eudociam Decapolitae filiam uxorem filio iungit 230, 4. Basilium ipsius genus deleturum praedicat 234, 19. Theoctisto sublato, aula eiicitur 235, 19. 237, 4. in Bardam coniurat ib. 12.
- Theodora Romani nxor Augusta 304, 8. moritur 307, 8.
- Theodorus Atramytinus 173 1.
- Theodorus abbas Santabarensis ut sanctus Basilio commendatus 259, 3. ei Constantinum filium spectro obicit ib. 12. Leonem accusat ut patri insidiantem 260, 2. accusat et Andream scholarum domesticum 261, 2. a Leone oculis privatus in exilium eiicitur 265, 16. annona revocatus ex nova ecclesia donatur ib. 18.

- Theodorus Abuces monachus pacis conciliator 316, 9.
- Theodorus archiepiscopus Crithinus dictus, data fide Alexium reducit 217, 2. eius violatae Theophilum arguens, exilio mulcatur ib. 3. restitutus se episcopatu abdicat 218, 6.
- Theodorus Matzuces Romani in aula prodromus 299, 12.
- Theodorus magister pacis conciliator a Symeone missus 292, 3.
- Theodorus Constantini paedagogus Romanum drungarium provehit 296, 17. in palatium tutorem Constantini accersit 299, 13. rapitur in exilium ut in eum machinatus 303, 11.
- Theodorus protospatharius craterus dictus martyr 224, 16.
- Theodorus oratione pro imaginibus defunctus in exilium eiectus 209, 14.
- Theodorus frater Theophanis inscriptus iambis faciem, in exilio diem obit 226, 16.
- Theodotus Melissenus Cassiteras dictus CP. episcopus 208, 10. 209, 14. dissoluti hominis mores, ac inscitiae ibid. 16. Constantini Cabalini probata synodo, imagines proscribi ibid.
- Theodosius Magnus imper. 101, 1.
- Theodosius Minor 106, 13. bellum Persicum 108, 9.
- Theodosius protovestiarius a Symeone praelio occisus 269, 7.
- Theophanes Phalganus Theoctistum necat 235, 13. 236, 14.
- Theophanes Poëta vultum iambis inscriptus 226, 15. sub Michaeli et Theodora Nicaenus episcopus 227, 1.
- Theophanes protovestiarius imperii administrator 315, 11. in Petri Bulgari et Mariae nuptiis pronubus 317, 22. componendo cum Turcis, prudentiae laude excellit 322, 19. Russorum classem semel, iterumque dissolvit 323, 13. 324, 13. accubitoris dignitate augetur ibid. pacem cum Turcis ad annos quinque componit 325, 5. Christi imagini Edessenae obviam procedit 326, 2. Romanum restituere moliens, in exilium eiecitur 330, 11.
- Theophano Leontis uxor, eo cum scorto procedente ad Blachernas intenta precibus 269, 17. defuncta claret miraculis 270, 12. in eius honorem extracta ecclesia ad sanctos apostolos 274, 9.
- Theophilites Basilium tradit Michaeli 230, 12.
- Theophilus Michaelis filius imperii collega a patre adlectus 211, 17. Theodoram coniugem deligit 213, 17. Icasiae nuptias respuit 214, 3. Leonis Armeni necis reos capite plectit ib. 16. Theophobo Persa cum suis recepto, turmam Persarum dictam ex eis constituit 215, 5. sibi eum levirum facit ib. 9. Petronam viduae iniuriam severissime punit ib. 20. Alexium Musule locata Maria filia generum facit 216, 9. suspectum in Sicilia mandatum ib. 13. revocatum, contra fidem verberibus, et carcere affligit 217, 5. 8. Mariae filiae tumulum, locum asyli facit 216, 16. Theodorum archiepiscopum exilio punit 217, 2. Manuelem ducum fortissimum ad Persas fugere cogit 218, 12. revocatum honoribus auget, eoque expeditionis socio Arabas vincit 220. 221. Veneto colore et habitu in circo ludit 222, 1. iam in Arabum venturum manus, vitae suae periculo Manuel eripit ib. 11. Michaeli filium suscipit ib. 18. aequi, iurisque tenacissimus 223, 1. ab Arabibus profligatur 224, 1. imagines abolet 221, 14. Ioannem Syncellum Magiae addictum CP. episcopum praeficit ib. 15. Amorium amittit 224, 8. Leonem philosophum ludo praeficit 225, 7. plura extruit in palatio ib. SS. Theophanem Poëtam, et Theodorum fratrem iambis ad faciem inscribit 226, 15. Michaeli filium coronat 227, 10. Theophobum Persam necat 228,

2. dysenteriae morbo anlmam proicit ib. 4.
- Theophilus patricius martyr 224, 15.
- Theophobus Persa cum suis a Theophilo susceptus, eiusque levir factus 215, 5. ab eodem capite truncatus 228, 2.
- Theophylactus Abestactus Basilium periculo liberat 255, 8. fundum regalem mercede accipit ib. 12.
- Theophylactus dominicus hetaeriararcha, Nicolaum patriarcham aula pellit 293, 1.
- Theophylactus patricius stabuli comes 303, 18.
- Theophylactus a Romano patre clericus, tumque subdiaconus, ac Syncellus factus 314, 6. dilatus ob aetatem eius patriarchatus 318, 18. 321, 14. patriarcha praesentibus legatis Rom. pontificem creatus 322, 9. Christi imaginem Edessenam solenni supplicatione in palatium infert 326, 14. Romanum patrem restituere molitur 330, 7.
- Thomas nuptiarum Leonis, ac alterius Zoes minister, depositus 279, 10.
- Thomas primicerius coniuratus exul 330, 12.
- Thomas tyrannus a Michaele compressus 211, 18. 212, 13.
- Tiberii imperium 58, 14. Thrasylli astrologi auditor ib. 15.
- Tiberius a Iustino adoptatus, imper. 137, 1.
- Timotheus Domitiano imperatore martyr. 65, 14.
- Titii imper. 65, 1.
- Traiani imper. 67, 12.
- Trypho monachus dum adolescit Theophylactus, CP. episcopus 318, 16. depositus, in suo monasterio moritur 321, 10.
- Valens imper. 98, 22. a Gothis victus 99, 5. Arianus orthodoxos excruciat ib. 12.
- Valentinianus Imperator 96, 1. legem fert de matrimoniis ib. 9.
- Valentem fratrem assumit regni socium ib. 19. eius iustitia 97, 13.
- Valerianus imp. cum 400000 militibus a Persis captus 78, 5.
- Veneto colore in circo victor Theophilus 221, 4.
- Venetarum factionis ludus equestris 249, 6.
- Vespasiani imper. 64, 14.
- Vitellii imper. 64, 7. astronomos ex Italia pellit ib.
- Xerxes Persarum rex 47, 17.
- Zeno imper. 116, 6.
- Zautza Stylianus hetaeriararcha Leonis excaecationem impedit 260, 13. fit magister, et logotheta publici cursus 263, 3. imperatoris pater creatus 266, 10. belli Bulgarici causa existit ib. 15. secundus ab imperatore cum filia procedit 269, 16. insidias in eum struit ib. 19. moritur 271, 15.
- Zoe Zautzae filia Leoni turpiter amata 266, 10. illi comes solenni processu 269, 17. defuncta Theophanone Augusta, coronatur 270, 15. benedictionis nuptiarum minister deponitur ib. 17. moritur; eiusque inscriptio tumuli 271, 1.
- Zoe altera, quarta Leonis uxor 276, 14. Constantinum filium suscipit 279, 6. benedictione nuptiali donatur, ac Augusta declaratur ib. 10. Constantino filio flagitante in aulam reducit 292, 15. Alexandri domesticos aula eiicit ib. 18. Nicolaum patriarcham rebus amovet ib. 7. a Symeone Bulgaro ingenti clade afficitur 295, 12. Romanum, ne excaecetur, liberat 296, 5. aula eiecta Monialis efficitur 303, 17.

INDEX HISTORICUS

AD EUSTATHIUM.

- Alduinus comes 482, 13. 504, 9.
 Alamanus 416, 14. Alamani 450, 2.
 Alani 446, 6.
 Alexius Comnenus Manuelis f. 381,
 7. 382, 2. 391, 13. 410, 1. 411, 9.
 Alexius Comnenus protosebastus
 381, 7.
 Alexius Comnenus protostrator
 382, 2. 383, 1. 418, 4. 12. 465,
 10.
 Alexius Sicuntenus Philadelph.
 419, 8.
 Andronicus Comnenus 381, 15.
 388, 1.
 Andronicus Palaeologus 430, 19.
 Angeli 393, 19. 398, 11. 401, 8.
 Anna Alexii, mox Andronici uxor
 411, 18.
 Antiochiae principes secularis et
 ecclesiasticus 416, 6.
 Armenii 480, 15. 481, 1. 400, 7.
 Bagentia 419, 16.
 Basilius Camaterus patriarcha
 408, 3.
 Basilius Tzyscus 453, 3.
 Boleas clericus 462, 1.
 Bulgari pedites 276, 2.
 canes Thessalonicenses 470, 1.
 Chalcedon 392, 2.
 Chamaedracon 456, 19.
 Chonnabitae 449, 8.
 Christus *ὁ χρυκίτης* 410, 13.
 Chumnus 430, 19. 443, 6. 452, 9.
 cicadae Italicae 270, 6.
 Cladon 415, 19.
 Constantinus Cecaesmenus 488,
 19.
 Constantinus Patrenus 405, 1.
 Contostephanus magnus dux 398,
 15.
 Corcyraeorum proverbium 506, 15.
 Crania 480, 15.
 Dalasenus 415, 18.
 David Comnenus dux 375, 2 sq.
 Diomedes 461, 15.
 S. Diomedes medicus 401, 1.
 Dyrachium 423, 9.
 formicae Indicae 494, 13.
 Gaditani 504, 6.
 Genua 415, 16.
 Germanorum princeps 416, 13.
 Gidus magnus domesticus 430, 18.
 Gulielmus Nicaenus 465, 11.
 Gulielmus Siciliae rex 417, 7.
 Hectoris *ζουρά* 487, 4.
 Herodotus 451, 5.
 Hierosolymorum rex 416, 8.
 Iberes 446, 6.
 Illyricum 423, 7.
 Ioannes Branas 424, 3.
 Ioannes Comnenus Andronici f.
 minor 381, 19. 411, 13. 413, 7.
 Ioannes Ducas 382, 4.
 Ioannes marchio Manuelis Comne-
 ni gener 382, 7.
 Ioannes Maurozomes 445, 9. 463,
 15.
 Irene Alamanica 382, 6.
 Isaacius Angelus tit.
 Iudaei 480, 15.
Λαμναροδικόν τι 415, 17.
 Lapardas 383, 6.
 Latini cornu Cpolitani accolae 394,
 11. Latinorum prior sub An-
 dronico ad Thessalonicam ex-
 peditio navalis 426, 13. Lati-
 norum numerus 506, 19. 505, 12.
 Lazicum capitis tegmentum 411, 1.
 Leo Cutalas 459, 14.
 Leo Hagioeuphemita 450, 15.

- Leo Mazidas 435, 15.
 lignum in ecclesiam vocat 491, 12.
Λογγίβαρδοι 415, 17.
 Maleinus 415, 18.
 Manuel Abudimus 449, 13.
 Manuel Camytzes 430, 19.
 Manuel Comnenus 380, 11. 417, 16.
 Manuel Comnenus Andronici f.
 maior 381, 19. 411, 12. *σεβα-*
 στοκράτωρ 429, 17.
 marchio 416, 14.
 Maria Comnena Manuelis f. 382, 6.
 S. Maria ἡ ὀδηγήτρια Thessalo-
 nicensis 496, 11.
 Messinae episcopus 421, 15.
 Michael Hagiotheodorita 405, 6.
 406, 4.
 Nicaea 415, 2.
 Nicephorus paracoemomenus 431,
 1. 438, 19.
 S. Nicolaus 451, 15.
 Ozolae 468, 3.
 Panormi episcopus 421, 15.
 papa 416, 11.
 Paphlagones 394, 10.
 Paphlagonia 389, 3.
 Phosphorium 394, 12.
 Pisa 415, 16.
Πρεβενηζούγοι 428, 4.
 Prusa 415, 2.
 Pseudo-Alexius 419, 15.
 ranae Seriphiae 470, 6.
 Rogerius Siciliae rex 417, 4.
 Romanus Andronici gener 423, 14.
 Salomon 447, 13.
 Saraceni 492, 4.
 Serbi 452, 2.
 Serica vestis Latinis ignota 502, 14.
 Siciliae rex imperatoris Cpolitani
 dux 421, 1. Siciliae reges tres
 416, 19.
 Sinope 390, 10.
 S. Sophia 384, 8.
 Stephanus Hagiochristophorita
 405, 6.
 Sultanus 416, 4. 383, 7.
 Tauris 418, 6.
 Theodorus Maurozomes 406, 2.
 Theodorus Pantechnes 382, 16.
 Theodorus Synadenus 390, 7.
 Theodosius patriarcha 381, 2.
 382, 17. 385, 8. 389, 20. 399,
 7. 408, 4.
 Theophanes Probatas 450, 12.
 Thesei *κουρά* 487, 4.
 tondent Graecos Latini 486, 19.
 Tusci 415, 16.
 Ungriae crales 416, 15. vacca ex
 adverso Cpoli posita 388, 11.
 vinum vetus a Latinis contemni-
 tur 503, 1.
 Xene Manuelis vidua 380, 16.
 394, 14. 400, 19.
 Zabareum 444, 4.
 Zemenicus 480, 16.

DF
503
C6
v.34

Corpus scriptorum historiae
byzantinae

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
